UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um] Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise Ordinis Minor[um] de obseruantia ...

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sermones aurei de festiuitatib[us] d[omi]ni saluatoris nostri: necno[n] [et] sue dignissime matris: ac almi confessoris sui Francisci: vna cu[m] sermonib[us] de decimis [et] dedicatione multaru[m] ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Visual Library

¶ Sermones aurei de feſtiuitatib⁹ dñi ſaluatoris noſtri: necnō ⁊ ſue digniſſime matris: ac almi confeſſoris ſui Franciſci: vna cū̄ ſermonib⁹ de decimis ⁊ dedicatione multarū materiarū vbertate referti: et per venerandū patrē fratrē Nicolaū deniiſe in breui redacti incipiunt feliciter.

¶ Sermo de Aduētu dñi in generali

Hora eſt iā nos d ſomno ſurgere Ro. xiij. Tps ſomni ē tps noctis. Tps vo dici: tps vigilie. Aduenīente igit̄ die hora eſt iā de ſomno ſurgere. Tps aūt veteꝫ teſt. fuit q̄ſi tps noctꝫ. Tps vo noui teſt. q̄ſi tps diei. Vn̄ nox pceſſit dies aūt appropinquit q̄n ſcꝫ ſol magnus iuſticie mūdo illuxit Jō nūc. ſ. in tpe noui teſt. hora eſt iā nos de ſomno ſurgere ad opa vtutū exercēda. In veteri q̄ppe teſtamento luxerūt ſcti patriarche ⁊ pphete q̄ſi ſtelle noctis. Sꝫ i nouo teſt. lucet luciđiſſim⁹ ſol iuſticie chr̄s faciēs clariſſimā diē: q̄ dic̄ Jo. viij. Ego ſū lux mūdi. Et Gen̄. xix. Sol egreſſus ē ſup terrā Et Eccl. xlij Sol illuminās p oīa reſpexit. Hora igit̄ ē iā nos d ſōno ſurgere In his āt vbis tres nob̄ inſinuant̄ ꝯſiderationes nobis ad ſalutem perutiles.

¶ Pria ē conſideratio pcurande accelerationis. qꝛ hora eſt iā.

¶ Scđa eſt conſideratio miſerande diſpoſitionis. qꝛ de ſomno.

¶ Tertia eſt conſideratio excitande affectionis qꝛ ſurgere.

Prima ē ꝯſideratio pcurāde accelerationis qꝛ đr hora ē iā Jo. iiij. Venit hora q̄ ſcꝫ accelerandū ē ad ea q̄ ſūt nr̄e ſaluti opportuna. puer. vj Diſcurre feſtina. Nūc q̄ppe in h ſacro pñici aduent⁹ tpe hora ē q̄ accelerare debem⁹ vt debite ſim⁹ pparati marie adtria

¶ Prio ad celebrationē deuotiſſimā reſpectu pmi aduent⁹ dñi q̄ ē ſūme admirabil̄.

¶ Scđo ad receptionē ſuauiſſimā reſpectu ſcđi aduent⁹ q̄ ē ſūme deſiderabil̄.

¶ Tertio ad expectationē certiſſimā reſpectu tertij aduēt⁹ ſiue extremi q̄ ē ſūme formidabil̄. Sic em̄ dic̄ Bern̄. in q̄dā ſer. de aduētu. triplicē dñi aduētū nouim⁹. ad homines: in hoies: ꝯ hoies. Ad hoies q̄deꝫ indifferent̄: nō aūt ita i hoies aut ꝯ hoies. Prim⁹ ⁊ tert⁹ noti ſūt vpore manifeſti. Scđs ſpiritual̄ ⁊ occult⁹ in q̄ delectabiliter dormiūt q̄ norunt eū. Hec Bern̄.

Primo igit̄ hora ē vt nos pparemus ad celebrationē deuotiſſimā reſpectu pmi aduēt⁹ dñi vt. ſ. ad mēoriā deuote reducam⁹ tā pcellēs dei bn̄ficiū q̄ fili⁹ dei datus ē nob̄ fact⁹ hō ⁊ digne celebrare poſſimus ſacrā ei⁹ natiuitatē. j. Reg. vij. Preparate corda vr̄a dño ⁊ illi ſoli ſuite. Alias pfecto igrati nimis ⁊ acriter eſſem⁹ arguēdi. H em̄ ē inextimabile diuie charitatꝫ idiciuꝫ Jo. iij. Sic de⁹ dile. mū. vt filiū ſ. vnig. daret ⁊c̄. Vt igit̄ ad h bn̄ficiū deuote recolēdū nos pparem⁹ / hora ē iā nos d ſōno ſurgere. Et ad h nos inducēdū poſt vba ppoſita ꝯſr̄ in ep̄la hui⁹ pme dñice aduentus tangunt̄ tria.

¶ Primū ē accelerāde pparatiōis rō ſufficientiſſima / ibi Nūc em̄ ppior eſt nr̄a ⁊c̄.

¶ Scđm ē notāde rōnis ꝯcluſio ꝯueniētiſſima / ibi Abijciam⁹ ergo opa ⁊c̄.

¶ Tertiū ē mēorāde ꝯcluſiōis ꝯfirmatio ſecuriſſima / ibi Sꝫ iduimini dñm ieſū ⁊c̄.

Primū igit̄ ⁊c̄. cum dicit Nūc em̄ ppior ē nr̄a ſal⁹ ⁊c̄. qꝛ dicꝫ tpe grē ianua ſalutꝫ ē apta q̄ tpe legꝫ veteris erat clauſa. Jō đr. ij. Co. vj. Ecce nūc dies ſalutꝫ. Eſt aūt rō triplex pcipua ppt̄ quā celerit̄ nos pparare debem⁹ ad celebrādū aduentū dñi: fundata i triplici compatiōe ſta

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tus grē ad ſtatū legis. ¶ Pria ē rō clarioꝛꝫ
cognitiōis. Jō vet⁹ teſtamentū dr nox. no
uū aūt dies. Vñ dicit paul⁹. Nox pceſſit/
dies aūt appropinquit. i. obſcuritas figu/
raꝝ legaliū pceſſit in veteri teſt⁊ venit ille
q eſt lux mūdi. Jo. j. Erat lux vera q illu.
oēm hoiem ve. in hunc mūdū. Eſa. ix. Po
pulus q ambulabat in tenebris vidit lucē
magnā ⁊c. Jō etiā dicit dñs Eſa. lij. Pro
pter hoc ſciet pp̄ls me⁹ nomen meū in die
illa qꝛ ego ipſe q loqbar ecce aſſū. Et heb.
j. Multifariā multiſqꝫ modis .i. obſcuris
⁊ figuralib⁹/olim loqns de⁹ patrib⁹ i ꝓphe
tis nouiſſime dieb⁹ iſtis locut⁹ ē nobis in
filio q. ſ. oia figuralia elucidauit. ¶ Scđa
eſt rō efficacioris opationis. ⁊ hec ſequit
ad pcedentē. Efficaci⁹ em̄ ⁊ ſecuri⁹ opari
poſſum⁹ declarata ꝟitate. Facili⁹ em̄ ⁊ ſe/
curius ambulat de die qꝫ de nocte. Joan.
xij. Ambulate dū lucē habetꝫ. et Joā. xj. q
ambulat in die non offendit. No ſolū aūt
ꝟitatē nobis declarauit dñs ⁊ viā ſalutis
demonſtrauit ſꝫ ⁊ ipſe p̄oꝛ ambulauit. Jo.
xiij. Exemplū dedi vobis vt quēadmodū
ego feci ita ⁊ vos faciatis. Jtē nrām fra/
gilitatē fortificauit dādo nobis arma ſpi
ritualia qb⁹ ſi voluerim⁹ nos iuuare faci/
le vincere poterim⁹ oēs aduerſarios nr̄os
Jō vnicuiqꝫ dicitur⁹ ē illō phie. iij. ō ꝯſol.
Talia tibi ꝯtuleram⁹ arma q niſi p̄oꝛ abie
ciſſes inuicta te firmitate tuerent. ¶ Ter/
tia ē rō promptioꝛis ſaluat oīs. Nā añ fi/
lij dei aduentū p̄res oēs ⁊ ſctiſſimi deſcen
debant ad infernū Vñ dicebat iacob Geñ.
xxxvij. Deſcendā ad filiū meū lugēs in i/
fernū. Nūc aūt nō ſic ſꝫ iuſtꝫ patꝫ itroit⁹
ad regnū. Apo. iij. Ecce dedi corā te oſtiū
aptū. Jō bn̄ dr in epl̄a. Nunc em̄ ꝓpioꝛ eſt
nr̄a ſalus ⁊c. Jdcirco hoꝛa ē iā ⁊c.

Scđo ibi tangit rōnis cō/

cluſio cū dr Abijciam⁹ ꝙ opa tenebraꝝ et
in. ar. lu. ſicvt in die ho. ambu. i. ſic dece. in
ſtatu noue legis q dies ē: vel in die natiui/
tatis dñi ſtatim iuture ad quā deuote cele
brandā nos ꝑpara. e debemus abijciendo
opa te. ⁊c. Dicunt pctā opa tenebraꝝ qꝛ ꝓ
cedunt a tenebris ſpiritał neqtie. ſ. a ſugge
ſtione diaboli pncipis tenebraꝝ: ⁊ cauſant
tenebras mentał ignoꝛantie atqꝫ ducunt
ad tenebꝛas infernalis miſerie Prouer. iiij

Via impioꝝ tenebroſa: neſciunt vbi cor/
ruunt. Prouer. ij. Relinquunt iter rectū ⁊
ambulant ꝑ vias tenebroſas. Eph. v. No
lite cōicare operib⁹ infructuoſis tenebrarū
Virtutes aūt dicunt arma lucis qꝛ ꝯ pec
cati tenebras muniunt. Procedūt aūt a lu
ce recte cognitionis/faciunt lucē ſctē exē/
plationis ſiue ꝯuerſationꝭ ⁊ ducūt ad lu
cem eterne glificationis. Jo. iij. Qui facit
ꝟitatem venit ad lucē. Et ꝯnr ſpēaliter tā
git aplus aliq pctā q ſunt honeſtati maxie
ꝯria. Jō abijciēda ⁊ fugienda vt honeſte
ambulem⁹: di. Non i comeſſationib⁹ ⁊ ebrie
tatib⁹ q ad pctā gule q mentē hebetant et
obſcurant. nō in cubilib⁹ ⁊ impudicitijs q
ad pctā luxurie q rōnē excecant. non in ꝯte
tione ⁊ emulatione q ad pctā ſpūalia q fra
ternā charitatē diſſipant: ⁊ ſic animā totā
deformant. Hec itaqꝫ maxie ſunt abijcien
da ſi digne velis aduentū ⁊ natiuitatē ſan/
ctiſſimā filij dei celebrare Jdcirco dñs per
pſ. increpat ⁊ arguit pctōꝛē diuinas lau/
des ꝓferentē. Dicit em̄ pſ. Jmmola deo
ſacrificiū laudis ⁊c. ſequit. Pctōꝛi aūt di/
xit deus. Quare tu enarras iuſticias me/
as ⁊ aſſumis teſtamentū meū ꝑ os tuū: q.
d. indigne hoc facis. qđ intelligit de pctō/
re non penitēte. Et ſequit rō. Tu ꝟo odi/
ſti diſciplinā ⁊ piecīſti [illegible] me. ⁊c. vſqꝫ ibi/
ponebas ſcandalū. et [illegible] i. j. Jniq ſunt ce
tus veſtri: ſolēnitates veſtras odiuit ani
mea: facta ſunt mihi moleſta ⁊c. Cum ex/
tenderitis manus veſtras: auertam ocu/
los meos a vobis ⁊c. Et Amos. v. Nun/
quid non tenebre dies dñi ⁊ non lux ⁊ ca/
ligo ⁊ non ſplendoꝛ in ea: q. di. Cum dies
dñi. id eſt aduentus eius ⁊ ſacra natiuitas
lucida ſit ⁊ lucem mundo adduxerit atqꝫ
tenebras fugauerit nunquid non lucidi et
virtute ſplendidi eſſe debetꝫ qui tantū my
ſteriū celebrare vultis: q. d. O, ſic. Jđo ſe
quitur. contra malos ⁊ pctōꝛes. Odi. et ꝓ
ieci feſtiuitates veſtras ⁊ non capiā odo/
rem cetuum veſtroꝛuꝫ. Hec ibi. Sed heu
heu multi in ſolennitatibus ſolicite prepa
rant cibos ventri ſed de coꝛdis preparati/
one facienda dño non curant. Bern. ſer. ō
omib⁹ ſctis. Secularib⁹ id moꝛis eſt die/
bus feſtiuis ſibi conuiuia parent: ⁊ qnto fu
erit ſolennitas clarioꝛ: tanto ſplendidius
epulant. Hec ille. Hi ſunt de qb⁹ Phil. iij

Quoꝝ deus venter eſt ⁊c. Tales vtiꝫ faciunt feſtū ventris plus ſoliciti de refectione carnis morituꝛe ꝙ̃ de refectione mentis in eternū durature. Bern. Sic ſtulti eſtimatoꝛes de minimis maximā ⁊ de maximis minimā curā gerunt. Multi em̄ ꝑparant ſolicite. proh dolor. non coꝛda domino ſed veſtimenta oſtendenda mūdo. Cōtra q̄s Matth. xxiij. Ve vobis q̄ mundatis id qđ defoꝛis eſt: intus aūt pleni eſtis rapina ⁊ imundicia ⁊c. Ve vobis quia ſimiles eſtis ſepulcris dealbatis q̄ a foꝛis apparent hominib⁹ ſpecioſa: intus ꝟo plena ſunt oſſibus moꝛtuoꝝ ⁊ omni ſpurcitia. Tales vtiꝫ ſūt qui ſine dei timoꝛe viuūt. quia dicitur Eccl. ij. Qui timent dominū inquirent que beneplacita ſunt illi: ⁊ ſequitur. Qui timent dominū ꝑparabunt coꝛda ſua ⁊ in conſpectu illius ſanctificabunt animas ſuas. Nunc itaꝫ quia dn̄i natiuitatem celebraturi ſumus: neceſſe eſt vt diligētiſſime coꝛda noſtra ꝑparem⁹ Amos. iiij. Preparare in occurſum dei tui iſrl̄. hora eſt igit̄ iā nos de ſomno ſurgere.

Tertio in ep̄la tangit rōnis predicte confirmatio: cum dicit̄. Sed induimini dominū ieſum chr̄m.

q. di. bene debetis abijcere opera tenebraꝝ ⁊ induere arma lucis qualiter non poteſtis induere dominū ieſum chr̄m: quod tamen ē vobis ꝑneceſſarium. Induimini igit̄ dominū ieſum chr̄m. i. confoꝛtate vos ⁊ cōfigurate ſibi imitando ſanctitatē conuerſationis ſue quēadmodū decet ⁊ opoꝛtet ſingulos chriſtianos. Conuenienter aūt dicitur domin⁹ ieſus indumentū veri chr̄iani. Indumētū eniꝫ eſt coꝛꝑis circūdatiuum: interni caloꝛis conſeruatiuū: ⁊ nocumenti exterioꝛis ꝓſeruatiuum ſiue repulſiuū. ſic dominus ieſus p̄ns coꝛdi humano ꝑ gr̄aꝫ ſpm vndiꝫ circūdat: feruoꝛē charitatis cōſeruat ⁊ ab hoſtib⁹ ꝓſeruat. Jō bn̄ dicitur Induimini. Ephe. iiij. Renouamini in ſpiritu mentis veſtre ⁊ induite nouuꝫ hoīem .ſ. chriſtum q̄ ſm̄ deum creatus ē ſcꝫ q̄ ad humanitatē in iuſticia ⁊ ſanctitate veritatis. In p̄dictis autem ꝟbis viꝫ induimini dominū ieſum chriſtuꝫ ꝑ illa tria nomina dominū: ieſum chr̄m: intelliguntur tres cōditiones deſiderabiles propter q̄s viꝫ tota mente deſiderare debem⁹ ſic indui.

¶ Prima eſt conditio venerande ſublimitatis quia dn̄m Apoc. xix. Dn̄s dominantiū. Ideo ipm̄ induimini ꝑ ſubiectionis reuerentiā.

¶ Scd̄a eſt ꝯditio deſiderande vtilitatis quia ieſum. i. ſaluatoꝛē. Mat. j. Vocabis nomen eius ieſum. ipe em̄ ſaluū faciet ꝑplm̄ ſuum ⁊c. Ideo ipſuꝫ induimini ꝑ affectionis beniuolentiam

¶ Tertia eſt conditio obſeruande neceſſitatis quia chriſtum. i. vnctum plenitudie gratie a quo omnis alia gratia deriuat̄. ⁊ ſic gratiam que nobis ꝑmaxime neceſſaria eſt habere non poſſumus niſi ipm̄ induamur. Joan. j. Gratia et veritas ꝑ ieſum chriſtū facta eſt. Et ibidem: de plenitudie eius omnes accepimus. Ideo ipm̄ induimini ꝑ conformationis efficaciā: quia chriſtiani dicimur a chr̄o. Hec itaꝫ nos excitare debent ad dominū induendū. h̄ eſt enī indumētū digniſſimū: vtiliſſimū ⁊ maxie neceſſarium. ergo ſine retardatione induimini dn̄m ⁊c. quia hoꝛa ē iā nos đ ſomno ſurgere. Ber. Vos qui in puluere eſtis expergiſcimini ⁊ laudate. Ecce dominus venit cum ſalute: venit cuꝫ vnguentis: venit cum gloꝛia. Neꝫ enim ſine ſalute venit ieſus: neꝫ chriſtus ſine vnctione: neꝫ ſine gloꝛia venit ipe filius dei: ſiquidem ipe ē ſalus: ipſe vnctio: ipſe gloꝛia. Hec ille. O igitur anima peccatrix anima ſomnolenta negligens dura ⁊ pigra expergiſcere ⁊ cōtemplare deuote aduentus filij dei dulcedinem pro natiuitate. Sicut em̄ dicit Auguſtinus. Venit ad nos celeſtis negociatoꝛ accipere contumeliā ⁊ dare honoꝛem: ſubire moꝛtē ⁊ dare vitam: haurire ignominiā ⁊ dare gloꝛiam. Accepit quod hic abūdat naſci laboꝛare ⁊ moꝛi. dedit renaſci reſurgere ⁊ in eternū regnare. Hec ille Audi igit̄ aīa audi paulū miniſtrū chr̄i ſponſi tui q̄ dixit Induimi dn̄m chriſtum. Imo poti⁹ audi ipꝫ ſpōſū dicētē Can. viij. Pone me ſicut ſignaculū ſuꝑ coꝛ tuū ⁊ ſic ſignaculū ſuꝑ brachiū tuū. Hec ille. Et ſic hoꝛtat̄ ſapiens Eccl. v. Ne tardes ꝯuerti ad dn̄m ⁊ ne differas de die in dieꝫ ⁊c. q̄m ſicut dicunt verba ꝑaſſumpta ꝓ themate Hoꝛa ē iā nos ⁊c.

Secūdo hoꝛa eſt vt nos ꝑparemus ad receptionem ſuauiſſimā ⁊ h̄ reſpectu

ſ. dī aduent⁹ qui eſt ſūme deſiderabilis. ſ. aduēt⁹ in mēte. Quid ēm deſiderabili⁹ ē pōt eo in q̄ ſunt oia deſiderabilia: et ꝓpter quē finalr habēdū cetera oia ꝯſiderabilia ſunt. Aug⁹. Auge dñe deſideriū ⁊ da q̄d peto: qm̄ ſi cūcta q̄ feciſti dederꝫ mihi non ſufficit ſeruo tuo niſi teipm̄ dederꝫ. Bern̄. in ſer. de triplici innouatiōe. In p̄mo aduē tu venit in carne ⁊ īfirmitate. In h̄ medio in ſpū ⁊ ꝟtute. In vltio in glīa ⁊ maieſta te. Aduēt⁹ ſiq̄dē iſte medi⁹ via q̄daꝫ eſt ꝑ quā a p̄mo venit ad vltimū. In p̄mo fuit chr̄s redemptio nr̄a. in vltio apparebit vita nr̄a. In iſto req̄es eſt ⁊ ꝯſolatio nr̄a. Idē ſup Cañ. ſer. lxxxv. Magnuꝫ bonū q̄rere deū. Ego h̄ nulli in bonis aīe ſcd̄m exiſti mo: nō pedū aūt paſſib⁹ ſꝫ deſiderijs q̄rit de⁹. Hec ille. Miſerrim⁹ ꝓfecto q̄ hūc di uinū aduentū nō deſiderat: q̄ ad ip̄m re cipiendū nō ſe ꝑpat. Aug⁹. Ue miſere aīe q̄ chr̄m n̄ q̄rit nec amat/arida manet ⁊ mi ſera. Hec ille. Hora ē igit̄ vt nos ꝑpem⁹ i hoc ſacro t̄pe vt ip̄m dn̄m in mentib⁹ no ſtris recipe valeam⁹. Hec aūt ꝑpatio nō corpis ſed cordis ē: q2 ⁊ corde q̄redus eſt de⁹: ⁊ coꝛ nr̄m ip̄e q̄rit ⁊ in nr̄o corde digt̄ hitare. De p̄mo Sap. j. In ſimplicitate cordis q̄rite illū. Et Deut̄. iiij. Inuenies eū ſi tn̄ toto corde q̄ſieris. De ſcd̄o puer. xxiiij. Fili p̄be mihi coꝛ tuum. De tertio Eph. iij. Interiorē hoiem hitare chr̄m ꝑ fidē in cordib⁹ vr̄is. Sūt igit̄ corda ꝑpan da vt dn̄m ieſū ſpūalr̄ ſuſcipiam⁹. Et hoc triplici ꝑparatiōe

¶ Prima ē ꝑpatio ornatiue diſpoſitiōis.
¶ Scd̄a eſt aperitiue affectiōis.
¶ Tertia eſt ꝯfirmatiue vnionis

Prima igitur ē ꝑpatio ⁊c̄.

Nō em̄ hitare vult niſi i corde mūdo ⁊ or nato. Pſ. Tu aūt in ſcto hitas. Uidem⁹ em̄ qm̄ p̄ncipi terreno ꝑpat̄ hoſpitiū mū dū ⁊ ornatū: q̄nto magis celeſti regi ꝑpan dū eſt coꝛ mūdū ⁊ ꝟtutib⁹ ornatū. Eſt aūt hmōi diſpoſitio ornatiua neccaria triplex

¶ Prima eſt diſpoſitio imūdoꝝ purgati ua. Greg. Si amic⁹ diues ⁊ potēs domū veſtrā intraret: cū oi freq̄ntia tota domus mundaret̄. Tergat ḡ ſordes praui opis q̄ deo ꝑpat domū cordis. Haymo ſup Ioā. Dn̄m deū tuū ſuſcept̄ur⁹ hitaculū cor dis tui emūda ꝯſciam tuā ab opib⁹ mor tuis ⁊ a ſupfluis ⁊ imūdis cogitatōib⁹. q2 mūdus hitator mūdā querit domū. Et Bern̄. ſer. de aduētu. Sicut ad operandaꝫ ſalutē in medio terre ſemel venit in carne viſibil̄ de⁹: ita q̄tidie ad ſaluādas aīas ſin guloꝝ in ſpū venit ⁊ inuiſibil̄. Nec te opoꝛ tet o hō maria trāſire: n̄ penetrare nubes: nō trāſalpinare neceſſe ē. Uſq3 ad temet ip̄m occurre qm̄ ꝓpe eſt ꝟbū in oꝛe tuo ⁊ in corde vſq3 ad oris cōfeſſionē ⁊ cordis cō pūctionē: accurre vt ſaltē exeas de ſterq̄li nio miſere ꝯſcie: qm̄ idignū eſt illic autoꝛē puritatꝫ itrare. Hec ille. ¶ Scd̄a ē diſpo ſitio neceſſaria ordinatiua. In hoſpitio ei principis req̄runt̄ vtenſilia ⁊ paramenta. Nec em̄ ſufficeret mūdatio. Domū ei mū dā ſi vacans fuerit pōt ſpūs imūd⁹ inha bitare: vt habetur Matth. xij. et Luc. xj. Exo. xx. In omī loco in quo memoria fu erit nomis mei veniā ad te ⁊ b̄ndicam ti bi. Quid aūt hoſpiti chriſto ꝓuidendum ſit/figurat̄. iiij. Reg. iiij. vbi de heliſeo ꝓ pheta. dt mlier ſunamitꝫ viro ſuo. Aniad uerto q̄ vir dei ſanct⁹ eſt iſte qui tranſit ꝑ nos frequēter. Faciamus ḡ cenaculū par uum ⁊ ponam⁹ ei in eo lectuluꝫ ⁊ menſam et ſellam ⁊ cādelabrū: vt cum venerit ad nos maneat ibi. Hec ibi. Sunamitꝫ inter pretat̄ miſera vel captiua: mortificans vel mortificata. et cōuenieter ſigt̄ animā ratio nalem adhuc in corpe exiſtentē que miſe ra eſt ⁊ captiua. quia vt dirit̄ Sap. ix. Coꝛ pus quod corrūpit̄ aggrauat animā. De bet etiā eſſe mortificans corpus ⁊ morti ficata q̄ ad affectiones ſenſuales. Col. iij. Mortificate mēbra veſtra que ſunt ſuper terrā: fornicationē: imūdiciā: libidinē: cō cupiſcētiam malā: ⁊ auariciā que eſt ſimu lacroꝝ ſeruitus. Heliſe⁹ aūt interp̄tat̄ de us meus ſaluatoꝛ. Ideo cōuenientiſſime fi guram chr̄i gerit. Si ḡ veꝝ heliſeū. i. chri ſtum vis habere hoſpitē: prepara p̄mo ſi bi cenaculū paruulū. i. coꝛ hūile. Aug⁹. ij. confeſ. O q̄ ſuauis es dn̄e: humiles coꝛ de ſunt dom⁹ tua. Secundo ꝑpara lectu lum. i. coꝛ quietū/in quo ipſe domin⁹ vt in lectulo quieſcat. quia vt dicit Pſ. In pa ce factus eſt locus eius. Cant. j. Lectul⁹ noſter floridus. Eſt aūt cōſcientia tranq̄l la ſiue quieta (vt dicit Hugo li. conſcientie)

que omnib⁹ eſt dulcis: nulli grauis: vtens
amico ad gratiam: inimico ad patientiā:
cunctis ad beniuolentiam: quibus poteſt
ad beneficentiam: ſeipa ad iuſticiam. Hec
ille. Tertio ꝑpara ſellam. i. ſpei ſoliditatē.
Sedens quidē in ſella nec omnino erect⁹
eſt neq̄ prorſus inclinatus ſiue depreſſus.
Sic ſpes nec omnino eleuat cor ꝑ omnimodā
ſecuritatē nec illud ſinit prorſus deprimi ꝑ
deſperationē. Securitas enī ſiue certitudo
ſpei eſt excluſiua deſperationis: diffidētie:
ſed non timoris. Imo timor eā concomi-
tat̄ Ps. Bn̄placitum eſt dn̄o ſup timētes
eū et in eis q̄ ſperant ſup miſericordia ei⁹.
Nota quō ſpem ⁊ timorē coniūgit. Quar
to ꝑpara menſam. i. obedientiā. Sicut enī
menſa recipit cibaria ⁊ itez ꝺ menſa ſumū
tur vt inde ori applicent̄: ſic obedientia re-
cipit iniuncta mandata/ ⁊ de obedientia ꝓ-
cedit iniunctoꝝ impletio que ē quaſi cibus
chr̄i. i. gaudium eius Eſa. lxv. Gaudebo ī
ꝓplo meo. i. mihi per obedientiā ſubdito.
Ioan. iiij. Meus cib⁹ eſt vt faciā volunta
tem eius q̄ miſit me, vt faciā iniquitatem ꝑ
me q̄ per membra mea Ecci. xxix. Tranſi
hoſpes ⁊ orna mēſam. Quinto ꝑpara can
delabrū. i. rectā cordis intentionē. Sic enī
candelabrū ſuſtinet ⁊ portat lumē: ſic īntē
tio recta ſuſtinet ⁊ dirigit lumen virtuoſe
operationis. Hec eſt aūt rectitudo intētio-
nis vt fiat opus bonum ꝓpter gl'iam dei.
Mat. v. Sic luceat lux vr̄a corā hominib⁹
vt vi. ope. ve. bona ⁊ gl'ificent pr̄em veſtrū
⁊c. Ps. De⁹ glorificat̄ in concilio ſanctoꝝ
i quib⁹. ſ. habitat deus. Sic itaq̄ oportet
deo ꝑparare cor humile: quietū: ſperans ī
dn̄o: obediēs ⁊ in dei gloriā tendēs Treñ.
iij. Leuemus ſcȝ in deū ⁊ eius gl'iam cor-
da nr̄a cum manib⁹. i. opib⁹ Hierem. xxxj.
Dirige cor tuū in viā rectā. ¶ Tertia ē diſ
poſitio ornamentoꝝ cuſtoditiua ne ſcȝ ali
q̄ feditate maculent̄: vel etiā ne hoſtes cō-
trarij ibidem ingrediant̄. Eſt enī cor mun
dū ⁊ ornatū diligenter cuſtodiendū Pro-
uerb. iiij. Omni cuſtodia ſerua cor tuū q̄m
ex ipo vita ꝓcedit. Bern̄. A corde tanq̄ a
radice ꝓcedunt bona ⁊ mala.

Scd̄a eſt preparatio ape-

ritiue affectionis. Eſt enī cor ornatū ⁊ i ſe
diſpoſitū deo aperiendū. ij. Mach. j. Ada
periat dn̄s cor vr̄m ⁊c. Et Apoc. iij. Ecce
ego ſto ad oſtiū ⁊ pulſo ſi q̄s audierit vocē
meā ⁊ aperuerit ianuā intrabo ⁊c. et Cañ.
v. petit ipe ſibi aperiri di. Aperi mihi ſo-
ror mea/ amica mea/ columba mea ⁊c. Vi
de q̄ dulciter inuitat. Et reuera inuitatio
tā dulcis ⁊ denominatiōes tā gratioſe q̄b⁹
ſponſam ſuā vocat debēt cor hūmanū mul
tū tangere ⁊ incitare vt ſeipm aperiat ꝑ ſan
ctū deſideriū. Cordis aūt materialis diſ-
poſitio figurat q̄liter debeat eē mens aper
ta. Eſt enī cor latū ſuperi⁹ ⁊ ſtrictū inferi⁹
ꝑ qd̄ ſignat̄ ꝙ debet eē ſtrictū ⁊ clauſū cir
ca iferiora ⁊ latū ⁊ apertū ad ſuꝑiora Col.
iij. Que ſurſū ſunt ſapite nō q̄ ſup terram
Itē cor eſt triāgulatū ꝑ qd̄ ſignat̄ ꝙ mēs
hūana debet eē apta ad tria. ¶ Primo ad
mandatoꝝ intelligentiā ſiue mēoriā Ecci.
iij. Que tibi ꝑcepit de⁹ cogita ſemꝑ. Deu.
vj. Erūt verba hec q̄ ego ꝑcipio tibi ī cor
de tuo. ¶ Scd̄o ad exequendoꝝ diligen-
tiā. ij. Para. xix. Cum diligentia cūcta faci
te. Ibidē. Confortamini ⁊ agite diligent̄ ⁊
erit dn̄s vobiſcū in bonis. et Col. iij. Qd̄-
cūq̄ facitis ex animo operamini ſic dn̄o ⁊ non
hoib⁹: ſcientes ꝙ a dn̄o accipietis retribu
tionē hereditatis. ¶ Tertio ad diuinoꝝ
donoꝝ effluentiā Treñ. iij. Bonū eſt cum
ſilentio ꝑſtolari ſalutare dn̄i ſcȝ vt cor cum
deſiderio expectet donum dei. Aug⁹. Qd̄
deſideras nō vides: ſed deſiderādo capax
eris. Lu. xij. Cum venerit ⁊ pulſauerit cō-
feſtim aperiant ei. Greg. Huic confeſtim
aperim⁹ ſi hūc cū amore ſuſcipim⁹.

Tertia eſt preparatio con

firmatiue vnionis. Cor enī mundū orna-
tū ⁊ diſpoſitū atq̄ deo aptum ē ipi deo fir
miter vniendū ⁊ ſtabiliendū Eccs. xj. In
bono ſit cor tuū. Heb. xiij. Optimū ē grā
ſtabilire cor. Ecci. v. Eſto firmus ī via dei
Ps. Mihi aūt adherere deo bonū ē. Hec
vtiq̄ adheſio ꝯfirmat cor hūmanū in bo-
no eo ꝙ ipm vnit. Nam ſc̄m phos: virtus
vnita fortior eſt ſeipa diſperſa. Et ſic dicit̄
j. Coꝝ. vj. Qui adheret deo vnus ſpūs ē.
Vn̄ pz ꝙ in corde ſic vnito habitat deus.
Vt igit̄ ī h̄ ſacro tpe dn̄m hr̄e poſſis ī cor
de tuo ꝑ aduentū ei⁹ ſpūalem ſtudē ꝑpa-
rare cor tuū. Nā ſic dr̄ Prouer. xvj. Hois
eſt animū ꝑparare. Nihil vtiq̄ ꝓdeſſet no

bis aduent⁹ in carnē: niſi nobis aduenirēt in mentē. Nec aliquid nobis pdeſſet celebrare illū pmū dñi aduentū ⁊ ei⁹ natiuitatē niſi in mentib⁹ nr̄is facerem⁹ ſpūalis aduent⁹ ei⁹ ſolēnitatē. Sed heu heu ꝙ pauci faciūt/ ꝙ pauci ſe diſponūt/ ꝙ pauci ad hāc ſolēnitatē veniūt. qđ reuera valde dolēdū eſt Threñ. j. Vie ſion lugent eo ꝙ nō ſint q̄ veniāt ad ſolēnitatē. O igit̄ aīa rōnalis ſomnolenta in pctīs dormiens imo etiam mortua. Attende qđ dīc ſaluator Joā. v. Venit hora ⁊ nunc eſt qñ mortui. ſ. in peccatis audient vocē filij dei ⁊ q̄ audierint viuent. ſ. vita gr̄e. Igit̄ ſic dicit ps. Hodie ſi vocē ei⁹ audieritis nolite obdurare corda vr̄a. hodie inquā q: in pn̄ti eſt tp̄s audiendi. nolite igit̄ obdurare ⁊c̄. i. vlteri⁹ ptinaciter in pctō pſeuerare: q: hora eſt iā nos de ſomno ſurgere.

Tertio hora ē. i. accelerandū ē vt nos pparemus ad expectationē certiſſimā: ⁊ hoc reſpectu vltimi aduent⁹ vicȝ ad iudiciū tā pticulā. e in hora mortꝭ ꝙ vniuerſale in fine mūdi. Luce. xij. Vos ſiles hominib⁹ expectantib⁹ dñm ſuū qñ reuertat̄ a nuptijs. Et ſequit̄ poſt. Et vos eſtote parati. Acceleranda eſt aūt hmōi ppara tio pcipue ꝓpter tria.

Prio ꝓpter pueniendi tpīs dubietatem.
Scđo ꝓpt̄ euadēdā demōis calliditatē
Tertio ꝓpt̄ mitigādā iudicꝭ ſeueritatē.

Primo propter preueniēdā temporis dubietatē.

Jō Luc. xij. poſtꝙ dicit. Et vos eſtote parati: ſubdit. q: q̄ hora non putatis filius hominis veniet. Et Matt. xxiiij. Si ſciret paterfamilias qua hora fur venturus eſſet vigilaret vtiqȝ ⁊ nō ſineret perfodi domū ſuā. ideo ⁊ vos eſtote parati quia qua hora non putatis filius hominis veniet. Sicut em̄ dicit Seneca. Multos vitam differentes mors incerta preuenit. Itaqȝ omnis dies velut vltim⁹ iudicandus eſt. Et Greg. Horam vltimā ideo voluit dominus nobis eſſe abſcondi tam vt ſemp haberet̄ ſuſpecta ⁊ quā preuidere non poſſumus ad illā ſine intermiſſione preparemur. Hec ille. Preparate itaqȝ diligenter corda veſtra vt digne celebrare poſſitis aduentum dñi Neſcitis enim ſi iā amplius decetero aduentū dñi ⁊ ſanctam eius natiuitatē celebrare poteritis: q: forte ante annū elapſum veniet vobis hora mortis. Matth. xxv. Vigilate itaqȝ quia neſcitis diem neqȝ horam. Ideo ſcientes ſi. q: hora eſt ⁊c̄.

Secundo propter euadēdam demonis calliditatē

Leo papa in quodam ſer. Non deſinit hoſtis antiquus deceptionū laqueos vbiqȝ ptendere et vt quoquo modo fidem credentiū corrumpat inſtare Ideo dicit Petrus. j. Pe. v. Vigilate quia aduerſarius veſter diabolus tanqȝ leo rugiens circuit ⁊c̄. Callidius aūt ⁊ vehemētius impugnat hominē in articulo mortis Greg. Tanto demon grauiores tentationes ingerit quāto magis pctōrem fini appropinquare conſpicit. Ps. Ipi ſcȝ demones calcaneū meū. i. finē vite obſeruabūt Et Gen. iij. dicit dñs ad ſerpentē. Tu inſidiaberis calcaneo eius. Prepara igit̄ animā tuā diligenter ⁊ diabolū repelle ne forte in mortis articulo non poſſis eū repellere c[illegible] voles. Qm̄ ſicut dicit Beda. Diabolus quanto diutius poſſedit tanto difficilius dimittit. In cuius figura: pharao nolebat dimittere et vix dimiſit pplm̄ qui ſibi diu ſeruierat. vt patz Exo. pluribꝫ ca. Hora eſt igit̄ vt te ppares. Ecci. ij. Prepara animā tuā ad tentationē.

Tertio propter mitigādā iudicis ſeueritatē.

Sicut dicit Gregorius Qualis hinc quiſqȝ egredit̄: talis in iudicio pſentabitur. Et Cyprianus ponit hāc regulam generalem q̄ etiā ponit̄ in decre. de. pe. diſt. j. c. Nunquid. Qualem te inuenerit deus: talē te iudicabit. Studeas ergo dum potes irā iudicꝭ mitigare q: tunc implacabilis erit ira eius. Sap. xix. Impijs vſqȝ i nouiſſimū ſine miſcōia ira ſuuenit Nunc ergo dum tp̄s habes ſtudeas iram iudicis placere. Ecci. xviij. Ante iudiciū para iuſticiam. Prepara igit̄ aiam tuā cū oī diligentia. Ecci. xxxvj. Feſtina tp̄s ⁊ memēto finis. Audi etiā qđ dicat mortu⁹ viuo. Ecci. xxxviij. Memento iudicij mei ſic ei erit ⁊ tuū Mihi heri ⁊ tibi hodie. Acſi diceret Tp̄s q̄ opari potui tranſiuit: ſȝ tibi adhuc operari licȝ. O ſi cū mortuis verbum hīc poſſes audires vtiqȝ quantū de

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſua neglĩgentia doleant q: non feruentiꝰ
operibꝫ pnie ꝛ virtutis inſudarunt. Sicut
igif in eodẽ Ecci. ca. dꝛ. Memento nouiſ//
ſimoꝝ ꝛ noli obliuiſci. Neqꝫ em̃ eſt cõuer//
ſio. Et ſicut dicit ſaluatoꝛ Lu. xxj. Vigila
te itaqꝫ oi tꝑe oꝛantes vt digni habeami//
ni effugere q̃ ventura ſunt ꝛ ſtare an̄ filiuꝫ
hoīs. Sed heu heu ꝙ̃pauci h̄ conſiderãt.
Heu quanta in multis ſue ſalutis negligẽ
tia. O ꝙ̃ſtulti ꝙ̃inſenſati q̃ dei iudiciũ non
cogitant ꝛ q̃ ad euadendã iudicis irã non
ꝓuident. Pſ. Intelligite inſipientes i po//
pulo ꝛ ſtulti aliq̃n ſapite. Et Deut. xxxij.
Gens abſqꝫ ꝯſilio ꝛ ſine prudentia vtinaꝫ
ſaperent ꝛ intelligerent ac nouiſſima ꝓui//
derent. Conſiderate itaqꝫ chariſſimi hoꝛe
moꝛtis dubietatẽ: demonis calliditatẽ: et
implacabilẽ tunc iudicis ſeueritatẽ: ꝫ pen
ſate qm̃ tunc impoſſibile vobis erit ſaluti
vr̃e ꝓuidere qḋ tñ nunc facile eſt. Nunc ei
ꝓpioꝛ eſt noſtra ſalus. Paꝝ nobis ꝓdeſſet
primũ aduentũ dñi celebrare in q̃ venit vt
redemptoꝛ niſi ſic ꝑparati eſſemꝰ tanqꝫ ſe//
cure expectantes tertiũ eius aduentũ in q̃
manifeſtabif vt iudex. Quid em̃ obſtina//
tis pctõribꝫ ꝓderit gaudiũ dñice incarna//
tionis et natiuitatis qñ in dei iudicio oia
eius gaudia conuertenf in luctũ: Tunc ei
verificabitur de eis illud qḋ dꝛ. j. Mach. j
Dies feſti eius conuerſi ſunt in luctũ: ſab//
bata eius in oppꝛobriũ: honoꝛes eiꝰ in ni//
hilum: ſcḋm gl̃iam eius multiplicata eſt
ignominia eius: ꝛ ſublimitas eius cõuer//
ſa ẽ in luctũ. Hec ibi. Ne igif differatꝫ am
plius ſcientes q: hoꝛa eſt ꝛc̃. Audi terribi//
lem cõminationẽ iudicis. Apo. iij. Si non
vigilauerꝫ veniã ad te tanqꝫ fur ꝛ neſcies q̃
hoꝛa veniã ad te. et Mat. xxiiij. Si dixe//
rit malus ſeruus in coꝛde ſuo: moꝛã facit
dominus meꝰ venire ꝛ ceperit ꝑcutere con
ſeruos ꝛc̃. Veniet dñs ſerui illius in die q̃
non ſperat ꝛ hoꝛa q̃ ignoꝛat ꝛ diuidet eũ:
parteqꝫ eius ponet cũ hypocritis Ibi erit
fletus ꝛ ſtridoꝛ dentiũ. Hec ibi. O quãta
confuſio tunc erit, vicꝫ in dei iudicio his q̃
nunc negligunt preparare. Cum em̃ iuſti
poſſint dicere illud Phil. iij. Saluatoꝛẽ ex
pectamus dñm ꝛc̃. Illi certe, hñt dicere.
Damnatoꝛẽ expectamus.

¶ Hec de prima principali ꝯſideratione
ſuperius ꝓpoſita iuxta verba paſſumpta
vicꝫ Hoꝛa eſt iam nos de ſomno ſurgere.

¶ Sequif ſcḋa ꝑncipalis conſideratio.

Secunda principalis cõſideratio
eſt conſideratio miſerãde diſpo//
ſitionis que tangif cum dicif de
ſomno. Dicit Augꝰ. ſuper Pſal. lxj. ꝙ ſo//
mnus anime eſt obliuio dei. Hmõi auteꝫ
obliuio eſt per pctm̃. Status itaqꝫ pcti dꝛ
ſomnus ꝓpter eius miſerabilẽ diſpoſitiõeꝫ
Sicut em̃ doꝛmiens non habet plenꝫ ope
rationes vitales vite coꝛpalis ꝓpter quod
phs dicit. j. Eth. ꝙ ſomnus eſt dimidiuꝫ
vite. Sic qui eſt in pctõ non habet opati//
ones vite ſpũalis Prouer. xxiiij. Vſqꝫ q̃ pi
ger doꝛmis: vſqꝫ q̃ de ſomno ꝯſurges: Pa
rum inquã doꝛmies. q. d. Excita teipm̃ di
ligenter q: hoꝛa eſt iã nos ḋ ſomno ſurge
re. Niſi em̃ teipm̃ excitaueris: tñ citovelis
nolis excitaberꝫ cũ manifeſtabif ſup te ira
dei, q: ſicut dꝛ Ecci. v. In pctõꝛes reſpicit
ira dei. Vt aũt plenius videamus ꝙ̃con//
uenienter pctm̃ dꝛ ſomnus et ꝙ̃miſerabilꝫ
ſit ſtatus pctõꝝ: conſiderare debemus qm̃
ſpũaliter pctm̃ aufert tria q̃ coꝛpaliter au//
ferunf ꝑ ſomnũ coꝛpis.

¶ Primũ eſt actualitas ſenſationis.
¶ Scḋm eſt facultas oꝑationis.
¶ Tertiũ eſt ꝑtãs defenſionis.

Primo pctm̃ aufert actu//
alitatem ſenſationis. Sicut em̃ doꝛmiens
non vtitur actualiter potentijs ſenſitiuis
coꝛpoꝛalibꝫ: ſic in pctõ iacens non vtif ſenſi
bus ſpũalibus. nam per pctm̃ efficif ſpũa
liter inſenſibilis ꝛ hoc quantũ ad oẽs q̃n//
qꝫ ſenſus. ¶ Primo quantũ ad tactũ. Cũ
em̃ pctm̃ ſit onus grauiſſimũ iuxta illḋ pſ̃
Sicut onus graue grauate ſunt ſup me. ſ.
iniquitates mee. Onus inquã ſic graue ꝙ
nec celum nec firmamentũ vna hoꝛa potu
it illud ſuſtinere. Luce. x. Videbam ſathã
nam ſicut fulgur de celo cadentem. Et ta
men miſer homo non ſentit illud onus ſꝫ
tamen ſentiet poſtea. Si groſſe turres et
magni montes et lapides ſuper peccato//
rem caderent: non ſic eum deprimerent ſi
cut vnum peccatum moꝛale. Relinquerẽt
enim eum ſuper ſuperficiem terre. illud

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

¶ Sermo de aduētu dn̄i

aūt vſqȝ ad centrū terre ⁊ loca inferni de/
ſcendere compellit. Heu heu qđ de centū/
qđ ð mille grauiſſimis pc̄tis q̄ꝫ profunde
labi faciunt. Sic ille qui portat vel trabē
onus in aq̄ non bn̄ ſentit pondus donec ð
aq̄ exierit. Sic onus pc̄ti in aq̄s deliciarū
non ſentit ſꝫ qn̄ exierit hō de delicijs hu/
ius vite tunc ſentiet q̄ntū ſit pc̄ti grauitas
Cito igit̄ deponendū eſſet hoc onus. Ille
em̄ q magnū onus hȝ ſup collum non ceſ/
ſat currere donec veniat ad locū vbi debet
deponere. Sic deberet pctōr feſtinare ad
deponendū onus pc̄ti ꝑ contritionē ⁊ con
feſſionē Heb. xij. Deponentes oē pond⁹
⁊ circunſtans nos pctm̄ ꝑ patientiā curra
mus ad ꝓpoſitum certamen. aſpicientes in
auctorem fidei ⁊ ꝯſūmatorē ieſum q ꝓpo
ſito ſibi ⁊c̄ Item cum pctm̄ ſit infirmitas
grauiſſima ⁊ graue vuln⁹ anīe. hoc tn̄ pec/
catores miſeri non ſentiunt Ps̄. Sic vul/
nerati dormientes in ſepulcris. Eſt em̄ pec
cator ſicut ille q habet mēbra aliqua ſtupi
da que non ſentiūt infirmitatē ſuam Ber.
Scio longe a ſalute eſſe mēbrū qđ obſtu/
puit ⁊ egrum ſeſe non ſentientē periculoſi/
us laborare. Item cū pctōr verberet̄ gra/
uiter a ſuggeſtione diabolica ⁊ trahatur i
viam ꝑditionis: ipe tn̄ non dolet neqȝ ſen
tit. Prouerb. xxiij. Eris quaſi dormiens i
medio maris ⁊ quaſi ſopitus gubernator
amiſſo clauo / ⁊ dices. Verberauerunt me
⁊ ego non dolui / traxerūt me ⁊ ego nō ſen
ſi. Hec ibi. ¶ Scđo pctm̄ reddit hominē
inſenſibilem q̄ ad guſtum ſpūalem. Pctm̄
em̄ ⁊ maxīe diu continuatū aufert oēm ſa
porem diuine dulcedinis ⁊ oīm ſpūalium
inficiens palatū cordis vt omnia ſpūalia
videant̄ ſibi amara. Ps̄. Omnē eſcā abo/
minata eſt aīa eoꝝ. Et gloſa ſup illud ps̄
Quā magna multitudo dulcedinis tue do
mine / dicit. Hanc dulcedinē non ſentiūt q
palatum cordis habent infectū febre iniq
tatis Item cum ipa pctā amaritudinē gra
uem habeant / iuxta illud Hiere. ij. Scito
⁊ vide q2 malū eſt ⁊ amarū reliquiſſe te do
minū deū tuum. Tn̄ multi q2 ſunt nutri/
ti ⁊ aſſueti in pctis. Ideo ſibi vident̄ pctā
dulcia ⁊ ſapida queadmodū piſcibꝫ aq̄ ma
ris Eſa. v. Ve qui dicitis malū bonū: ⁊ bo
num malū / ponentes amarū in dulce ⁊ dul
ce in amarū. ¶ Tertio q̄ ad ſenſū odorat⁹

Cum em̄ pctm̄ ſit fetidiſſimū: miſer tamē
pctōr fetorē ei⁹ non ꝑcipit. Anſel. Tolera
bili⁹ fetet canis putridus corā homibꝫ q̄ꝫ
aīa peccatrix corā deo ⁊ angelis ei⁹. Itē
cum in virtutibꝫ ſit odor ſuauiſſim⁹. iuxta
illud Can̄. j. Curremus in odorē vnguē/
toꝝ. et miſerrim⁹ tn̄ pctōr ꝗino nō ꝑcipit.
Ber. Qui non ſentit odorē tuū: aut mor/
tuus: aut fetidus eſt dn̄e. ¶ Quarto q̄ ad
auditū ſpūalē. Pctōres em̄ non audiunt
verbum dei aure cordis: lȝ forte qn̄qȝ au/
re corꝑis. Hiere. xvij. Nō audierunt neqȝ
inclinauerūt aurē ſuam: ſed indurauerunt
ceruicē ſuam ne audirent me ⁊ ne accipe/
rent diſciplinā. Hec ibi. Pctōres q̄ppe nō
audiūt deum ipſos reuocantē. Eſa. l. Vo
caui ⁊ nō erat q audiret. Et Hiere. xj. Nō
audierūt neqȝ inclinauerūt aurē ſuam: ſed
abierūt vnuſquiſqȝ in prauitatē cordis ſui
Sed attendite diligēter qđ in eodem ca.
dicit̄. Maledict⁹ q non audierit verba pa
cti hui⁹ qđ p̄cepi patribꝫ veſtrꝫ ⁊c̄. Et ibi/
dem poſt. Audite vocē meā ⁊ eritis mihi
in populū ⁊c̄ ¶ Quinto facit peccatū ho
minē inſenſibilē q̄ ad viſum ſpūalem. So
phon̄. j. Ambulabūt vt ceci quia dn̄o pec
cauerūt. ¶ Figura Tob. ij. Tobias dor/
miendo ex ſtercore hirūdinis viſum ꝑdi/
dit. ſic homo ex ſtercore. i. feditate peccati.
Precipue aūt pctm̄ impedit peccatorꝫ vi/
ſum et conſiderationē q̄ntum ad tria: q̄rū
tamen cōſideratio eſt ꝑmaxime neceſſaria
¶ Primo ipedit ne pctōr recognoſcat ter/
ribilē dī maieſtatē. Eſa. j. Cognouit bos
poſſeſſorē ſuū. iſrael aūt me non cognouit:
dt dn̄s. et Eſa. xlv. Accinxi te ⁊ nō cogno
uiſti me. Ibidē. Vocaui te nomie tuo: aſſi
milaui te ⁊ non cognouiſti me. Et Deut.
xxxij. Oblit⁹ es dn̄i creatoris tui. Iđo ſic
dt Paul⁹. j. Coꝝ. xv. Euigilate iuſti ⁊ no
lite peccare: ignorantiā em̄ dei qdam hn̄t
¶ Scđo impedit ne hō recognoſcat miſe
rabilē ſui vanitatē. Greg. Eo ipſo hō ve/
hementi⁹ deſipit q̄ ſemetipm̄ neſcit. Ber.
Multi m̄lta ſciūt ⁊ ſemetipos neſciūt ⁊c̄.
¶ Tertio impedit ne recognoſcāt deteſta
bilē pc̄ti qualitatē. Non em̄ vidēt pctōres
ſtat⁹ ſui vilitatē ¶ Figura. Loth dormiēs
non ꝑcepit qn̄ cum filiabꝫ ſuis concubuit.
vt habet̄ Gen̄. xix. Hiere. ij. q̄ꝫ vilis facta
es nimis. Item non vident ſtat⁹ ſui pau/

pertatem. Figura Gen̄. ix. Noe dormiēs non ſenſit ſe nudatū neq̄ ꝑcepit. Apocal. iij. Neſcis q̄a miſer es ⁊ miſerabilis: pauper ⁊ cecus ⁊ nudus. Bern̄. Paupertas ꝑnicioſa eſt meritoꝝ penuria. Item nō vident ſtat⁹ ſui ꝑiculoſitatem. Figura Jone j. Jonas ſopore depſſus q̄litatē tp̄is ⁊ q̄ntitatē ꝑiculi nō aduertit: cū tn̄ totū ꝑiculū veniret ꝓpter ip̄m. Sic dormiēs in peccato tp̄s ſuum amittit: nec ſue dānatiōis ꝑiculum aduertit. Ps. Neſcierūt neq̄ intellexerūt: in tenebris ambulāt. Eſt ḡ pctōr dormiens imo cecus q̇ neq̄ videt ſupra ſe terribilē dei maieſtatē: neq̄ videt ſeipſum neq̄ miſeriā ſtat⁹ ſui. Inq̄ntū aūt pctōr n̄ videt ſtat⁹ ſui vilitatē ſimilis eſt ceco q̇ in lutū cecidit q̇ non videt ſe inq̄natum cū tn̄ multū ſit deturpat⁹.. Ps. Cōprehēderūt me iniq̄tates mee ⁊ nō potui vt viderem Et ſicut cec⁹ ſepe cadit ⁊ offendit: ſic peccator. Tob. xj. Cepit pater cecus currere offendens pedib⁹. Inq̄ntū aūt ip̄e pctōr n̄ videt ſuā paupertatē imo ſibyp̄i cā eſt voluntaria paupertatꝫ ſue / ſimilis eſt hoī ſi[illegible]ro citato ad iudiciuꝫ q̇ bonos ⁊ fideles teſtes q̄ꝝ teſtimonio cauſam ſuaꝫ defendere poſſet: in medio vie ſue interficit: ⁊ illos q̇ cōtra ip̄m teſtimoniū daturi ſunt ſecum adducit ⁊ nutrit. Pctōr em̄ bona opa ſua interimit ꝑ pctm̄ ⁊ mala ſecum portat. Opera em̄ bona teſtimoniū ꝑhibent ꝓ homine et mala ꝯ ip̄m. Jo. x. Opa q̇ ego facio ip̄a teſtimoniū ꝑhibent de me. Inq̄ntum aūt pctōr nō videt ſtat⁹ ſui ꝑiculoſitatē ſimilis eſt homi q̇ velatꝫ oculis ducit ad patibulum: qḋ tn̄ non videt nec ꝯſiderat. Thre. v. Ve nobis quia peccauim⁹: ideo obtenebrati ſunt oculi noſtri. Inq̄ntum autēꝫ non videt ſupra ſe terribilē dei maieſtatem et ſue iuſticie ſeueritatē / nec in ſeipo miſerabilē ſui vanitatē: ſimilis eſt homi debiliſſimo ⁊ infirmo nullaten⁹ effugere valenti q̇ habet gladiū acutiſſimū vibratū ſuper caput ſuū quē tn̄ nō videt neq̄ curat. Ps. Niſi cōuerſi fueritꝫ gladiū ſuū vibrabit: arcū ſuū tetendit ⁊ parauit illum. Sap. ij. Excecauit eos malicia eorū. Audi igit͛ o pctōr ſomnolēte in pctis dormiēs: Audi Paulū dicentē Epheſ. v. Surge qui dormis et exurge a mortuis ⁊ illuminabit te chriſt⁹ Surge itaq̄ / ne differas amplius: quia hora eſt iam nos de ſomno ſurgere.

Secundo peccatuꝫ aufert

facultatē opatiōis. Dormiēs q̄ppe nec pedem nec manū mouet: nihil opaꝛ: nihil lucraꝛ. Sic dormiēs in pctis nihil meritorium opaꝛ. Pctm̄ em̄ reddit hoīm inutileꝫ ⁊ infructuoſum ꝛ ſimilē mari mortuo qḋ nihil generat ꝑtinens ad vitam. Eſa. lix. Opa eoꝝ opa inutilia. Et de viro maledicto dr̄ Hiere. xvij. Erit q̄ſi mirice in deſerto: quia ſine fructu ⁊ ſine vtilitate. O q̄̄ inutilis eſt ſtat⁹ pcti. Ad nihil em̄ valet niſi ad mortē eternā. Ro. vj. Stipēdia pcti mors. Q, aūt exiſtens in pctō nihil poſſit facere fructuoſuꝫ ſeu meritoriū: probaꝛ q̄a charitas ⁊ gratia ſūt ꝑncipiuꝫ ⁊ radix merendi. Ideo dr̄ Paul⁹. j Cor. xiij. Si linguis hoim loq̄r ⁊ angeloꝝ ⁊c̄. charitatem aūt non habeam: nihil mihi ꝓdeſt. ſ. ad ſalutem. Pctm̄ aūt mortale excludit gratiā et charitatē. ij. Cor. vj. Que cōuentio iuſticie cum iniq̄tate. Item meritū dr̄ opus virtuoſum acceptatū a deo ad vitam eternam. Nihil ḡ eſt meritoriū niſi placēs dō. ſed non poteſt homis opatio eſſe placens deo niſi ip̄e hō deo placeat. Ideo dr̄ Gen̄. iiij. Reſpexit dn̄s ad Abel ⁊ munera eius Primo q̄dem ad Abel ⁊ deinde ad mūera eius. q: vicꝫ nō ſunt oblatiōes aut munera aut opa ꝑſone alicui⁹ acceptabilia dō niſi ipſa ꝑſona prius ſit accepta. ſed ꝑſona exiſtens in peccato mortali non poteſt eſſe placens deo. Sap. xiiij. Odio eſt deo impius ⁊ impietas eius. ergo neq̄ eius operatio poteſt eſſe deo placens: et ꝑ cōſeq̄ns neq̄ meritoria. Item exiſtens in peccato mortali dignus eſt pena eterna. iuxta illō Athanaſij. Qui ꝟo mala egerit ibunt in ignem eternum. Et. ij. Theſ. j. Qui non obedierint euangelio dn̄i nr̄i ieſu chri penas dabunt interitū eternas. Opus autē meritoriū reddit hoiem dignum vita eterna glorioſa. igitur ⁊c̄.

¶ Prima ratio dici poteſt rō excluſionis. q: vicꝫ peccatū excludit radicem meriti.

¶ Scd̄a dici poteſt ratio indignationis. quia vicꝫ homo per peccatū incurrit indignationem dei.

¶ Tertia dici poteſt ratio obligationis. quia videlicꝫ ꝑ pctm̄ obligaꝛ homo ad penam eternam.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tertio peccatũ aufert po
teſtatẽ defenſionis. Figura Iud. v. Siſa//
re dormiẽtꝫ caput cũ clauo terre figit. Et
Iud. xv. Saſon dormiẽs crine ꝫ fortitu//
dine ſpoliat. Et. j. Reg. xxv. Saul dormi
ens amiſit ſcyphũ ꝯſolatõis ꝛ haſtã defẽ//
ſionis. Sic peccõr dormiẽs in pctõ amiſit
fortitudinẽ ſpũalem ꝛ ptãtem defenſiõis.
Et hoc propter triplicẽ rõnem. Prima
dicit ratio ꝑniciose ſubiectionis. quia vicꝫ
homo per pctm̃ ſubijcit diabolo tanq̃ ſer
uus qui eſt ſub ptãte dñi ſui. ij. Pe. ij. A q̃
quis ſupatus eſt: eius ꝛ ſeruus eſt. Dicũt
naturales qꝛ ex q̃ ceruus victus eſt ab alio
ceruo nunq̃ ei poſtea reſiſtit. ſed qñ occur//
rit ei/q̃ſi dñm eũ reputãs/caput inclinat ꝛ
cornua/in ſignũ ſubiectionis ꝛ ſeruitutis
Sic miſer homo vict⁹ a diabolo ꝑ cõſen//
ſum pcti: ei poſtea nõ reſiſtit. Seruus q̃ꝓ
pe nõ poteſt recedere d̃ ſeruitio dñi ſui qñ
vult: ſic nec hõ a peccato. Piſcis per ſe in//
trat naſſam ꝛ qñ vult: ſed non ꝑ ſe ꝛ q̃ndo
vult exit. Ps. Spũs vadens ꝛ nõ rediẽs
Vadẽs. ſ. ꝑ ſe in pctm̃: ſed nõ ꝑ ſe rediẽs.
Secunda d̃r ratio damnoſe ꝓuationis.
Quia vicꝫ hõ ꝑ pctm̃ priuat auxilio diuĩe grẽ
Ideo ſicut nauis fracto gubernaculo non
q̃ vult dñs eius ducit: ſed q̃ eam vent⁹ im
pulerit. Sic vt d̃t Chryſ. homo q̃ eſt i pec
cato diuine grẽ auxilio ꝑdito non qd̃ vult
agit: ſed quod diabol⁹. Rom. vij. Qd̃ no
lo hoc ago. Threñ. j. Abierũt abſq̃ forti//
tudine ante faciem ſubſequentis.
Tertia d̃r ratio ruinoſe debilitationis.
quia vicꝫ per peccatuꝫ debilitat inclinatio
homis ad bonũ virtutis. Qd̃ ꝓbat Tho
mas. xij. q. lxxxv. quia ꝑ actus hũanos fit
inclinatio ad ſimiles actus. Ex hoc aũt q̃
aliq̃d inclinat ad vnũ ꝯtrioꝝ debilitat ei⁹
inclinatio ad aliud. Unde cũ pctm̃ ſit ꝟtu
ti contrariũ: ex hocipo q̃ hõ peccat debili//
tat eius inclinatio ad bonũ virtutis. Hec
Tho. Unñ peccatũ dici põt paralyſis ſpiri
tualis. Math. viij. Puer meus iacet in
domo paralytic⁹ ꝛ male torquet. Pecca//
tor eñi ꝑ ſeipm̃ a pctõ ſurgere non poteſt:
neq̃ ab hoſtib⁹ ſuis ſe defendere. Ex dictꝫ
itaq̃ patꝫ q̃ ſtatus peccati ꝯueniẽter dicit
ſomn⁹: ꝛ q̃miſerabilis ſit dormitio pecca
ti: et quãdo diuturnior/tanto peior. Ideo
ſine vlteriori dilatione hora eſt iam nos de
ſomno ſurgere. Hec de ſecunda conſide
ratione principali in ꝟbis propoſitis ſupe//
rius inſinuata.

Sequit tertia cõſideratio

Tertia ꝑncipalis ꝯſideratio que in
ꝓaſſumpto themate tangit: eſt cõ
ſideratio excitãde affectiois q̃ no//
tat cũ d̃r: ſurgere. i. a ſomno excitari. Poſ//
ſunt aũt huiuſmodi excitationis affectus
tres ꝑcipue rõnes aſſignari ex conſidera//
tione triplicis aduentus dñi ꝓuenientes.
Ideo hui⁹ triplicis aduentus cõſideratio
nobis oſtendit manifeſte qꝛ hora eſt iam
nos de ſomno ſurgere.

Prima eſt ſtimulatio feruentis amoris
q̃ in nob̃ eſſe dꝫ ex ꝯſideratiõe ꝑmi aduen//
tus dñi qui eſt maxime admirabilis.

Secunda eſt afflictio vrgentis doloris
que in nob̃ eſſe debet ex ꝯſideratiõe aduẽ//
tus in mentẽ q̃ eſt maxime deſiderabilis

Tertia eſt ſollicitatio pũgentꝫ timoris.
Cum eñi dñs ex ſua miſcdia inextimabili
ad nos venire velit ꝛ i nobis habitare: val
de nobis dolenduꝫ eſt pro peccatꝫ q̃bus
a nobis deum repellim⁹ ꝛ diabolo noſmet
ipſos ſubijcim⁹. Sollicitatio aũt timoris
in nobis eſſe debet ex conſideratõe vltimi
aduentus qui eſt maxim terribilis. ſ. ad//
uentus in iudicium. Mꝫ ſtimulatio amo//
ris ſit excitationis et vigilie cauſa: patet.
Nam Geñ. xxxj. Iacob ꝓ rachel ſeruiens
ex amore dicebat. Fugiebat ſomnus ab
oculis meis. Unde etiã amor dei vigiles
nos facit in bonis opibus. De afflictiõe
aũt doloris q̃ ſit excitatiõis ꝛ vigilie cau
ſa: patet. quia infirmi acerbitate morbi: et
pueri cum virgis excitant. Unde. j. Ma//
chab. vj. dicit Antioch⁹. Receſſit ſomn⁹
ab oculis meis: ꝛ occidi ꝛ corrui ꝛc. et ſe//
quit. In quantã tribulationẽ deueni et in
quos fluctus triſticie in qua nunc ſum qui
ſecũdus erã ꝛ dilectus in poteſtate mea
De ſollicitatione autẽ timoris patet: quia
vigiles ſunt qui ſentiunt a ſuis hoſtib⁹ cir//
cũdari: et q̃ timent vehementer aliqd̃ ma
gnum imminẽs ꝑiculum. Ideo bene dicit
Mar. xiij. Vigilate: neſcitis eñi qñ tẽpus
ſit. ſ. comparẽdi coram ſummo iudice.
Ut igit triplicem predictam excitatio//
nis ꝛ vigilie rationem habeam⁹: oportet

nos toto mentis affectu triplicem predictum dñi aduentum conſiderare

¶ Primo aduentum in carnem.

¶ Dehinc aduentum in mentem.

¶ Poſtremo aduentum ad iudicium.

¶ De aduentu domini in carnem

Circa aduentum dñi in carnem

(cuius deuota cõſideratio diuinuꝫ in nobis amorē accendere debet) Tria ſunt ꝑcipue conſideranda

¶ Primū eſt veniendi cauſalitas.

¶ Secundū eſt venientis benignitas

¶ Tertium eſt aduentus oportunitas

Primo eſt cõſiderãda veniendi cauſalitas. Ubi notande ſunt tres huius cauſe principales.

¶ Prima eſt diuine miſerationis liberali-(tas admirabilis.

¶ Secunda eſt noſtre liberatiõis neceſſitas miſerabilis.

¶ Tertia eſt noſtre promotionis vtilitas inexplicabilis.

Prima igitur cauſa huiꝰ

aduentus dñi in carnem eſt diuina liberalitas ⁊ infinita dei miſcdia. Circa quã ad pſens faciemus triplicem cõſiderationem

¶ Prima eſt conſideratio declarationis

¶ Secunda compationis

¶ Tertia inſtructionis.

Prima igit̃ eſt conſideratio declaratiua: vbi vicꝫ declarandū eſt quomõ diuina liberalitas cauſa fuit filio dei veniēdi in carnem. Berñ. in quodaꝫ ſermõe. Porro inextimabilis dignatio ac penitus inenarrabilis ꝙ in carceris huius fetorem horroremqꝫ tanta dignata eſt deſcendere celſitudo. Jam quis dubitet magnū aliquid in cauſa fuiſſe ꝙ tanta maieſtas in locū tãindignum deſcēdere dignata eſt. Plane magnum aliq̇d: quia miſericordia magna: q̇a miſeratio multa: quia redemptio copioſa. Hec Berñ. Uere itaqꝫ non ex aliquo p̄cedenti merito: ſed ex dei miſericordia et liberalitate venit ipſe dominꝰ in mundum Uerūtamen ſm beatū Bonauen. in. iij. diſt. iiij. Notandū: ꝙ de incarnatiõis myſterio loqui poſſumus Uel quantum ad temporis circumſtantiã: Uel quantuꝫ ad eius efficaciam: Uel quantum ad eiꝰ ſubſtantiam ſiue eſſentiam. Si quantum ad temporis circūſtantiã: poteſt conceꝺi abſqꝫ calūnia cadere ſub merito precum eccleſie. Sancti em̄ patres flagrantiſſimis deſiderijs meruerūt incarnationis accelerationem. De quibus Bernardꝰ ſmone. ij. ſuper Cantic. ait. Ardorem deſiderij patrum ſuſpirantium chriſti in carne preſentiam frequentiſſime cogitans compūgor et confundor in memetipſo: et vix contineo lachrymas: ita pudet tẽporis torporiſqꝫ miſerabilium temporū horum. Cui nanqꝫ noſtrum tantum gaudium ingerat gratie huius exhibitio/ quantum ſanctis patribus accenderat deſideriuꝫ promiſſorum. Hec Bernardus. Si etiam loquamur de beneficio incarnationis quantum ad efficaciam que erat liberatio a ſeruitute diaboli et a reatu carentie viſiõis dei: cadit ſub merito. Sed ſi de illo loquamur quantum ad illius beneficij ſubſtantiam: dicendum eſt ꝙ trãſcendit omniū ſanctorum merita. propter quod nõ eſt iuſte retributionis: ſed dignationis eminentiſſime. Nam ſi cõgregetur in vnum humilitas omniū ſanctorꝫ: nunqꝫ poterit in minimo compari humilitati illi qua dei filius apparere voluit in forma ſerui/ habitu inuentꝰ vt homo. Si colligant̃ omnia ſuſpiria: omnes lachryme: dẽs pene: omnes cruciatus: oĩa etiam genera mortis q̄cūqꝫ paſſi ſunt ſancti ꝓpter chrm̄ ⁊ colloceñt ex vna parte: ⁊ ex alia pte ponat̃ vna lachryma chriſti vel naſcentis/ vel fugientis per egypti nemora vel orantis vel patientis: plus vna illa lachryma valet ex fornace o illo corde procedens q̄ꝫ omnia illa bona que diximus ⁊ que cogitare poſſumus in quibuſcunqꝫ ſanctis et amicis dei. Ideo bene dicit aplus ad Titum. iij. Apparuit benignitas et humanitas ſaluatoris noſtri dei non ex operibus iuſticie que fecimus nos: ſed ſm ſuam miſericordiam ſaluos nos fecit. Bernar. in quodaꝫ ſermone. Si perſonam venientis intueor: non capio excellentiam maieſtatis. Si conſidero ad quos venerit: dignationis ma-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

gnitudinē expaueſco. Si attēdo ꝓpter q̄d
venerit amplector q̄d poſſum latitudīez
charitatis. Venit ſiq̄dē fili⁹ dei / venit ad
hoies / venit ꝓpter hoies. Hec ille. Se-
cūda eſt ꝯſideratio compatiua. Ubi ꝯſide
randū ē ꝙ̄ al⁹ fecit de⁹ ꝑ natura hūana ꝙ̄ ꝑ
natura angelica. q̄ ſic dr̄ Heb. ij. Nuſq̄
angelos apphendit ſꝫ ſemē abrae. Imo ge
neralit̄ plus fecit ꝑ ſolo hoie ꝙ̄ ꝑ toto mū
do. Sꝫ q̄re poti⁹ reparata ē ꝛ redēpta hu
manā natura ꝙ̄ angelica: Dicēdū ꝙ̄ id ra
tionabilit̄ factū eē oñdunt doctores trib⁹
ꝑcipuis rōnib⁹. Pria rō ſumit̄ ex parte
natural' ꝯditionis q̄ liber hois arbitriuꝫ
añ electionē voluntatꝫ ꝛ poſt ſe hꝫ mutabi
lit̄. Liber ṽo arbitrium angeli etſi añ ele-
ctionē ſe hꝫ mutabilit̄ / poſt electionē tñ ſe
hꝫ imutabilit̄. vt tenet btūs Tho. Nā etſi
poſſit eligere ꝛ nō eligere: tñ q̄cq̄d illō ſit ſi
ue bonū ſiue malū non pōt illud deteſtari
poſtq̄ elegerit. Ideo nō pōt penitere / et ſic
eius culpa deleri nō pōt. Nunq̄ em̄ deleri
pōt actualis culpa ſine pnīa. Scda rō
ſumit̄ ex pte criminal' offenſiōis. ſ. ex ꝯditi
one pcti Prio q̄ntū ad genus pcti q̄ pctm̄
hois fuit in appetitu ſcie dei / pctm̄ ṽo an-
geli in appetitu oipotētie. nō aūt ē ita cōi-
cabilis dei oipotētia ſic dei ſcia. Scdo q̄n
tū ad circūſtantiā q̄ in adā fuit aliq̄ igno
rantia q̄ pctm̄ qd̄ erat mortale credidit eē
veniale ſm Aug. habuit ꝓpoſitū peniten
di ꝛ petendi veniā de illo: angeli ṽo non.
Tertio quantū ad occaſionē peccandi: q̄a
angel⁹ ꝑ ſe peccauit: homo vero alio ſug-
gerente. Tertia rō ſumit̄ ex pte diuine
miſerationis. cui nō erat codecēs nihil be
atificari de hūana natura ad btitudinē or
dinata. Datū eſt ḡ ex liberaliſſima dei mi
ſericordia hoi lapſo tps petendi veniam d̄
pctō ꝛ agendi pniam. Uñ credēdū ē ꝙ p⁹
expulſionē a paradiſo adā pr̄ nr̄ conuertit
ſe ad lamenta pnie ꝛ chrm̄ venturū ſummā
deuotione exorauit quē incarnādū deo re-
uelante cognouit. vt poſtea magis ꝑpare
bit. Tertia eſt ꝯſideratio iſtructiua vbi
ꝯſiderandū quō ex duab⁹ ꝑdictis ꝯſidera-
tionib⁹ inſtruimur recognoſcere dei miſe-
ricordiā ꝛ bonitatē. Et h̄ marie tripliciī.
Primo ꝑ totalē reuerentie exhibitionē.
Si em̄ deus ita honorificauit ꝛ ſublima-
uit naturā humanā: vide ꝙ̄tū tenet̄ hō re
uereri diuinā maieſtatē. Dicit itaq̄ Ber.
in q̄dā ſer. Si modū veniēdi cogito: exal
tationē agnoſco hūane conditionis. Hec
Bern. Quia igit̄ deus ꝛ ſua ꝛ ſeipm̄ de-
dit homini: iuſtiſſimū ē vt hō ex omnib⁹
adoret ꝛ reuereat̄ diuinam maieſtatē. ſ. ex
ſubſtantia ſpūali. i. aīa / et corporali. i. cor
pore: ꝛ tpali. i. diuitijs. Scdo ꝑ feruen-
tē amoris affectionē. Si em̄ ita nos dile-
xit de⁹: videte quantū tenemur eū dilige-
re. j. Io. iiij. Diligamus deū q̄m ipſe prior
dilexit nos. De hoc amplius infra. Ter-
tio ꝑ cōtinuā grãꝝ actionē. Ut aūt clari⁹
videas quantas teneariſ deo grãs agere ꝑ
ſuo aduentu in carnē ꝯſidera tria excellen-
tiſſima bñficia tibi exinde ꝓuenientia. Pri
mo conſidera bñficium donatiōis ꝓpriē ꝑ-
ſone. Eſa. ix. Filius datus ē nobis. Scdo
ꝯſidera beneficium adoptiōis diuine grē.
Gal. iiij. Miſit deus filiū ſuū ꝛc. vt ado-
ptionē filioꝝ reciperem⁹. Tertio conſide-
ra beneficium ꝓmiſſionis eterne glorie. ij.
Pet. j. Maxima ꝛ ꝑcioſa vobis promiſſa
donauit vt per hec efficiamini diuīe con-
ſortes nature.

Scda cauſa aduentus domini eſt nr̄e miſerie neceſſitas.

Circa quā
tria ſunt declaranda. vicꝫ

Neceſſitatis hui⁹ cōditio.

Cauſalitatis hui⁹ determinatio.

Et miſeriaꝝ explicatio

Primo igit̄ eſt declaranda neceſſitatꝫ hu-
ius conditio. Sic enim declarat Tho. in.
iij. parte. q. j. ar. ij. Non erat ſimplr̄ ꝛ abſo
lute neceſſariū deū incarnari ꝑ noſtra libe-
ratione a miſeria quia h̄ aliter poterat de
us facere per ſuā omnipotenteꝫ virtutē: ſꝫ
dici pōt illud fuiſſe neceſſariū ad cōuenie-
tius id faciendū. Auguſtinus. xiij. de tri.
Oſtendam⁹ non aliū modū poſſibilē deo
defuiſſe cuius poteſtati oīa equalit̄ ſub-
iacent ſed ſanande noſtre miſerie conueni
entiorem alium moduꝫ non fuiſſe. Se-
cundo eſt declarāda huius cauſalitatꝫ de-
terminatio. vbi conſiderandum eſt an ſola
hominis liberatio a miſeria fuit ex parte
iſta ratio ſiue cauſa propter quam venit fi
lius dei. ſic ꝙ ſi hō nō peccaſſet fili⁹ dei in-

carnat⁹ nõ fuiſſet. Ubi notandũ ꝙ circa h̄ ſunt tres modi dicendi. ¶ Prim⁹ eſt ſuſtinibilis ſiue poꝛtabilis. vicȝ ꝙ ſi hõ n̄ peccaſſet lȝ fili⁹ dei carnẽ moꝛtalẽ non aſſumpſiſſet: tñ aſſumpſiſſet carnẽ: ſed in ea moꝛtuus nõ fuiſſet. Et hoc ꝯfirmari ſolet triplici rõne. ¶ Pꝛima ſumit̃ ex vniuerſi ꝑfectione. q2. ſ. incarnatio dat cõplemẽtũ vniuerſo. q2 vicȝ ꝑ eam vltia creaturarũ. ſ. hõ coniungit̃ p̄mo p̄ncipio. ¶ Scða eſt ex humane nature capacitate. Hmõi eñ capacitas nõ eſt ampliata ꝑ pctm̃: ſed poſt peccatũ iuẽta eſt capax tãti boni vt deo vniret̃ in vnitate ꝑſone. g̃ multo magis ante pctm̃ capax erat illi⁹ boni. ſed de⁹ qui infinito amoꝛe diligit ea que ſunt: nulli denegat bonum illud cui⁹ ẽ capax. ¶ Tertia rõ ſumit̃ ex humane nature dignitate que nõ eſt ꝑ peccatũ augmẽtata. Maxima autẽ eius dignitas eſt in hoc ꝙ a ꝑſona diuina aſſumpta eſt. Ideo dicũt multi ꝙ etſi humana natura nõ fuiſſet lapſa: nihilomin⁹ dei fili⁹ fuiſſet incarnat⁹ ⁊ veniſſet non vt redemptoꝛ: ſed vt glꝛificatoꝛ. ¶ Secundus eſt modus ꝓbabilis oĩno p̄cedenti contrarius. vicȝ ꝙ ſi homo non peccaſſet: nunq̃ dei filius incarnat⁹ fuiſſȝ. Nec valet quod dictũ eſt in p̄cedẽti opinione ꝓpter vniuerſi ꝑfectionẽ, quia deus nõ concludit̃ intra ꝑfectionem vniuerſi. Unde dicit phus. xj metaph. ꝙ deus ſup omnẽ vniuerſi oꝛdinem ponendus eſt. ¶ Tertius eſt modus laudabilis/ eoꝝ vicȝ qui dicũt filiũ dei incarnatũ ⁊ natũ vt hoiem ꝑditum redimeret. neq3 curãt inueſtigare ea q̃ euenire potuiſſent ſi homo non peccaſſet: cũ deus nihil ſup hoc reuelauerit: quod tñ mere contingẽter fuiſſet in eius voluntate que nob oĩno ignota eſt niſi ꝑ q̃nto reuelat̃. Abnuunt igit̃ iſti ⁊ laudabiliter omnẽ curioſam inueſtigationẽ. et gr̃as agunt deo q̃ tã benigne voluit ſuccurrere homi ꝑdito. Dicit nãq3 Aug. li. de ver. dñi. Uenit filius homis q̃rere ⁊ ſaluũ facere qð perat. Si hõ nõ peccaſſet: fili⁹ dei nõ veniſſȝ. Et idẽ ſup Joan. Nulla fuit cauſa veniẽdi chr̃o dño niſi petõꝛes ſaluos facere. Tolle moꝛbos: tolle vulnera/ ⁊ nulla eſt cã medicine. Et Paulus. j. Tim. j. Chr̃s Jeſus venit in hũc mundũ petõꝛes ſaluos facere. Iſta nobis coꝛdi eſſe debẽt: q2 dãnato humano genere ꝓpter pctm̃: voluit filius dei incarnari vt ipm redimeret. O imenſa amplitudo diuine charitatꝫ. O ꝓfunda bonitas ſummi dei. Peccauim⁹ nos oẽs ⁊ cecidim⁹ in captiuitatẽ inferni. et ipſe vt nos redimeret/ miſit nõ angelũ: nõ archangelum: nõ deniq3 aliã creaturã: ſed vnigenitũ filium ſuũ. Audiat terra: intelligat celum: imo audiant oẽs nouũ iocundũ: nouũ feliciſſimũ: nouũ amoꝛoſiſſimuȝ. Joã. iij. Sic de⁹ dilexit mundũ vt filium ſuũ vnigenitũ daret: vt oĩs q̃ credit in ipm nõ pereat ſed habeat vitã eternã. Vñ Greg. ꝯſiderans cum admiratõe cãtabat. O inextimabilis dilectio charitatꝫ: vt ſeruũ redimeres filium tradidiſti. Quid ſuaui⁹: q̃d dulci⁹ audiri põt: O igitur petõꝛes ingrati diligite chr̃m q̃s ipe iam redemit: quẽ ⁊ p̄res antiq̃ illos redemptoꝝ expectãtes toto coꝛde dilexerũt. ¶ Tertio declarãda eſt miſeriaꝝ explicatio. Ubi declarande ſunt ſepte miſerie q̃bus ſubiectũ eſt genus huanũ per pctm̃: a q̃b9 nos liberat dñi ieſu aduent⁹: et ꝯ̃ q̃s petit eccl'ia aduentũ dñi ſepties dicẽdo Ueni: in ſeptẽ illis antiphonis ſolennib9 que incipiunt per O.

¶ Pꝛima eſt miſeria infatuationis. Cecidit eñ homo ꝑ peccatũ de ſapiẽtia in inſipientiã. Pſ. Homo cũ in hoꝛoꝛe eſſet nõ intellexit: compat⁹ eſt iumentꝫ inſipientibus ⁊c̃. Patet aũt q̃nta fuerit ifatuatio generꝫ hũani añ aduẽtũ chr̃i qñ fere omnes ad idolatriã declinabãt. Cõtra hãc miſeriã venit chr̃s vt doctoꝛ. Ideo ꝯ̃ eam petit eccleſia aduẽtum dñi: vt. ſ. liberet gen⁹ humanũ ab hac miſeria ⁊ doceat viã prudentie di. O ſapia que ex oꝛe altiſſimi ꝓdijt ⁊c̃. veni ad docendũ nos viam prudẽtie. Hãc docuit chr̃s Mat. x. Eſtote prudẽtes ſicut ſerpẽtes ⁊c̃. ¶ Secunda ẽ miſeria ſeruilis conditionis. Per pctm̃ eñ factus eſt hõ ſeru⁹ diaboli. ij. Pet. ij. A quo quis ſupatus eſt: ei⁹ ſeru⁹ eſt. Cõtra hanc miſeriã venit dñs vt redẽptoꝛ: ⁊ ſic vt redẽptoꝛ. q2 de ꝓpꝛio ⁊ ꝑ ſeipm p̄cũ ſoluit. j. Coꝛ. j. Nõ coꝛruptibilib9 auro ⁊ ar. redẽpti eſtis: ſed p̄cioſo ſanguĩe agni incõtaminati. j. Coꝛ. vj. Empti eſtis p̄cio mag̃ ⁊c̃. Contra hanc miſeriã petit eccl'ia aduentũ dñi dicẽs. O adonai ⁊ dux dom⁹ iſrl̃ ⁊c̃. veni ad redimẽdũ nos i brachio extẽto.

Sermo de aduētu dñi in carnē

Tertia est miseria hostilis impugnatio
nis. Quia em̄ hō p peccm̄ se subiecit diabo
lo: ideo ꝑtātem accepit diabolus impugnā
di hoiem spūalr ꝑ tētatiões: ꝛ aliqn̄ etiā
corꝑalr ꝑ vexatiões. Per peccm̄ etiā incur
rit hō rebellionē carnis ad spūm. Gal. v.
Caro ɔcupiscit aduersus spm̄. Añ aduen
tū aūt dñi acriores erāt ipugnatiões: qa n̄
tot necꝫ tāta erāt remedia ad resistendū.
Cōtra hanc miseriā venit chrs vt defen//
sor. Ps. Dñs ptector vite mee. Vñ chrs
Jo. xij. dicebat. Nūc pnceps mūdi hui⁹
eijcieᵗ foras. i. diabolus q̄ añ chrī aduētū
regnabat sup gen⁹ hūanū. Nūc aūt hēm⁹
multa remedia defensiua ab ipugnatiōe di
abolica. s. ecclīastica sacramēta: signū cru//
cis: nomē iesu. de q̄ Ps. Scm̄ ꝛ terribile
nomē ei⁹. ij. Tim. ij. Confortare fili i grā
q̄ est in chro iesu: labora sicut bon⁹ miles
chri. Nō em̄ coronabiᵗ nisi q̄ legitime cer//
tauerit. Contra hāc miseriā cātat ecclesia
O radix iesse ꝛc. veni ad liberādū nos ꝛc.
Quarta est miseria tenebrose detētōis
Per peccm̄ em̄ detentū erat gen⁹ hūanum
in carcere tenebroso iferni: oēs etiā qntū//
cūqꝫ iusti. Ps. Posuerūt me in lacu inferi
ori in tenebrosis ꝛ in vmbra mortꝭ. Deti//
nebanᵗ etiā hoies viatores i vinculis pcti
mortalis: qd̄ bn̄ dici pōt vmbra mortꝭ. qꝛ
dr Prouer. iiij. Via impioꝝ tenebrosa: nes
ciūt vbi corruūt. Et Prouerb. v. Funib⁹
pctōꝝ suoꝝ vnusqsqꝫ constringiᵗ. Cōtra
hāc miseriā venit chrs vt eductor ꝛ libera
tor. Zach. ix. Tu qꝫ in sanguie testamenti
tui emisisti vinctos de lacu. Contra hanc
miseriā cantat ecclīa illā antiphoā. O cla//
uis dauid ꝛc. veni ꝛ educ vinctū de domo
carcerꝭ ꝛc. Quinta ē miseria excecatōis
Et hec differt a pma. qꝛ pma est ꝑ ꝑuatio
nem sapie: hec aūt ꝑ obscurationē seu cali//
gatiōnē naturalꝭ itelligētie. Ro. j. Obscu//
ratū est insipiēs cor eoꝝ. Per peccm̄ qppe ex
cecatū erat gen⁹ hūanū. Qꝛ em̄ a summa lu
ce recessit peccādo: ideo cecū factū est/in te
nebris pctōꝝ ambulās. Soph. j. Ambu//
labūt vt ceci qꝛ dño peccauerūt. Excecatū
etiā valde erat gen⁹ hūanū amore tērenoꝝ
Vñ iudei q̄ inᵗ oēs magꝭ lucere debebāt
in cognitiōe ꝟitatꝭ ꝓpter legē sibi datā/q̄//
si oēs declinauerāt ad auariciā: vt patꝫ ex
decursu euangelij in plurib⁹ locꝭ. Vñ Lu.
xvj. hꝫ expsse de auaricia phariseoꝝ. Con
tra hāc miseriā venit chrs vt illuminator.
Greg. in qdā Homel. Dū cōditor nr̄ ap
propinqt hiericho cec⁹ ad lumē redit. quia
dū diuinitas nr̄e carnis defectuꝫ suscepit:
humanū genus lumē qd̄ amiserat recepit.
Jdeo dr Esa. ix. Populus q̄ ambulabat
in tenebris vidit lucē magnā: hitantib⁹ in
regiōe vmbre mortꝭ lux orta est eis. Jllu
minauit em̄ chrs mūdū in cognitiōe veri//
tatꝭ ostendens ꝟbo ꝛ exēplo tpalia esse cō
tēnenda ꝛ celestia appetēda. Lu. j. Visita
uit nos oriēs ex alto. Jllūinare his q̄ i te//
nebris ꝛ i vmbra mortꝭ sedēt ꝛc. Contra
hāc miseriā petit ecclīa aduentū dñi ꝑ illā
antipho. O oriēs splēdor ꝛc. veni ꝛ illūi//
na sedētes in tenebris ꝛc. Sexta est mi
seria culpabilis offensionis. Per peccm̄ em̄
offendit hō diuinā maiestatē ꝛ incurrit ei⁹
inimiciciā. Ephe. ij. Eramus natura filij
ire. Cōtra hāc miseriā venit chrs vt medi
ator ꝛ saluator ꝛ recōciliator. Heb. ix. No
ui testamenti mediator est. Et. j. Tim. ij.
Vn⁹ est dei ꝛ hoim mediator hō chrs Je
sus q̄ dedit semetipm̄ in redemptiōem ꝑ
oib⁹. Vñ chro nato statim nūciauerūt an
geli pacē. Lu. ij. di. Glīa in altissimis deo:
ꝛ in terra pax hoib⁹ bone volūtatꝭ. Con
tra hanc miseriā petit ecclīa aduentū dñi
vt saluet hoiem vniendo ipm̄ cū deo suo ꝛ
recōciliando di. O rex gentiū ꝛ desidera
tus eaꝝ ꝛc. q̄ facis vtraqꝫ vnū ꝛc. veni sal//
ua hoiem quē de limo formasti. Septi//
ma est miseria spūalis debilitatiōis. Per
peccm̄ em̄ incurrit hō infirmitatē seu debi//
litatem qndā ad bonū opus. Ps. Misere
re mei dñe qm̄ infirm⁹ sum ꝛc. Cōtra hāc
miseriā venit chrs vt fortificator ꝛ cōsola
tor: ꝛ ꝓpriū corp⁹ ꝑ refectiōe ꝛ corrobora
tione nr̄a dedit in cibū aiaꝝ. Jo. vj. Car
ro mea vere est cib⁹. Figura. iij. Reg. xix.
Helias ambulauit in fortitudine cibi illi//
us vsqꝫ ad mōtē dei. Cōtra hanc miseriā
petit ecclīa aduētū dñi vt nobiscū sit nos
reficiēdo ꝛ corroborādo. tanqꝫ viaticū nr̄e
pegrinatiōis/nos ɔducendo vsqꝫ ad mō//
tem eterne salutꝭ: di. O emanuel. i. nobiscū
deus: rex ꝛ legifer nr̄ ꝛc: veni ad saluandū
nos dñe deus noster. Noster inquā: quia
nobis dat⁹ in nr̄e pegrinationis socium:
in nostre redemptionis precium: ꝛ tu no//

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſtre refectionis edulium.

Tertia cauſa aduentus dñi

eſt noſtre ꝓmotionis vtilitas. Per aduentũ em̃ dñi ꝓmouet genꝰ hũanuz ꝓcipue ad triplex bonũ. vicȝ

Ad bonũ honoris ſublimioris.

Ad bonũ ꝟtutis ꝑfectioris

Ad bonũ ſalutꝭ ⁊ glie amplioris

Primo ad bonum honoris ſublimioris. Bern̄. in ſer. Si modum veniẽdi cogito: exaltationẽ agnoſco hũane ꝯditiõis. Hec ille. Mirabilr̄ q̃ppe in hoc exaltata eſt humana natura ꝙ ꝑſonalr̄ vnita eſt ſũme dei maieſtati. Ideo dt̄ Leo papa ſer. de natiuit. dñi. Agnoſce o chr̄iane dignitatẽ tuã: et diuie ꝯſors factꝰ nature noli in veterem pcti vilitatẽ tua degeneri ꝯuerſatõe redire Secundo ad bonũ ꝟtutis ꝑfectioris. quod maxime declarabimꝰ in tribꝫ virtutibus theologicis Primo q̃ntũ ad fidem q̄ maxie certificaꝛ ex eo ꝙ hõ ipſi deo loq̄nti credit. Augꝰ. xj. de ciui. dei. Vt hõ fidẽtiꝰ ambularet ad ꝟitatẽ: ipſa veritas dei filiꝰ hoie aſſumpto ꝯſtituit atq̃ꝫ fundauit fidẽ Secundo q̄ntuȝ ad ſpem q̄ ꝑ hoc maxie roboraꝛ. Aug. xiij. d̓ trini. Nihil tã neceſſariũ fuit ad erigẽdã ſpem nr̄am q̃ꝫ vt demonſtrareꝛ nobis q̄ntũ nos diligeret deꝰ Quid aũt huiꝰ rei manifeſtiꝰ indicium q̃ꝫ vt dei filꝰ nature nr̄e dignatꝰ eſt inire cõſortiũ. Tertio q̄ntũ ad charitatẽ q̄ maxime ꝑ hoc excitaꝛ. Aug. li. de cathezizãdis rudibꝫ. Que maior cauſa eſt aduẽtus dñi niſi vt oſtenderet deꝰ dilectionẽ ſuã in nobis. Et poſtea ſubdit. Si amare pigebat ſaltẽ redamare nõ pigeat. j. Joã. iiij. In h̄ apparuit charitas dei q̄m filiũ ſuum miſit in mundũ vt viuamꝰ ꝑ eũ. In h̄ aũt eſt charitas nõ q̄ſi nos dilexerimꝰ deũ: ſꝫ q̄m ipſe prior dilexit nos. Tertio ad bonuȝ ſalutꝭ et glie amplioris. Ex hoc em̃ plibus modis btificaꝛ hõ. ſ. in viſione deitatis ⁊ hũanitatꝭ chr̄i. Nec dubium q̄n ſit hoi btitudo magna videre hũanitatẽ ſic deitati cõiunctã: et ſic expiri inextimabilẽ illam diuine charitatꝭ dulcedinẽ qua deꝰ hominem dilexit. Augꝰ. ſuꝑ illud Ingredieꝛ ⁊ egredieꝛ ⁊c. Joan. x. Propterea deus factꝰ eſt homo vt totũ hoiem in ſeipõ beatificaret.

Hec de pmo ſupius ꝓpoſito circa aduẽtum domini in carne ſcꝫ de veniendi cauſalitate.

Sequiꝛ de venientis benignitate.

Secũdo eſt ꝯſiderãda venientis benignitas. de q̄ Bern̄. ſer. de epiph. Apparuerat dei potentia in rex creatiõe. apparebat eiꝰ ſapientia in earũ gubernatiõe. benignitas aũt eiꝰ maxie apparuit in hũanitatis aſſumptiõe. In q̄ em̃ magis commendare poterat benignitatẽ ſua q̃ꝫ ſuſcipiendo carnẽ meã: Quid tãto pe declaret eiꝰ miſcdiam q̃ꝫ ꝙ ipam ſuſcepit miſeriaȝ: Quanto em̃ ſe minorẽ fecit in humnitate: tãto maiorẽ ſe exhibuit i bonitate. Et q̄nto ꝓ me vilior: tanto mihi charior ẽ. Hec ille. Quãuis itaq̃ꝫ diuine incarnationis opus ſit opꝰ maxie potẽtie atq̃ꝫ maxie ſapientie: ſpeciali tn̄ modo attribuiꝛ diuie bonitati ⁊ benignitati ſiue miſcdie. Hãc aũt benignitatẽ dñi venientꝭ in carnẽ ꝯtẽplari poſſumꝰ maxie ꝑ tres ꝯſideratiões

Prima eſt ꝯſideratio aſſimilationis.

Secunda eſt cõſideratio cõditionis.

Tertia eſt ꝯſideratio ordinatiõis.

Prima eſt cõſideratio aſſimilationis.

Voluit em̃ nobis aſſimilari in humanitatis veritate: in nature cõformitate: et in ipſa natiuitate. Primo in humanitatis veritate. Veram em̃ humanitatem aſſumpſit eiuſdem ſpeciei cum humanitate noſtra. Athanaſꝰ. Perfectꝰ deus ꝑfectus homo ex aĩa rationali ⁊ humana carne ſubſiſtens. Secundo in nature cõformitate. quia ſm̃ doctores catholicos confitemur filium dei non tm̃ veram humanitatem aſſumpſiſſe: ſed etiam de maſſa nobis conformi ſcilicet de genere Adam. Hebre. ij. Qui enim ſanctificat et qui ſanctificanꝛ ex vno omnes. In hoc certe apparet mira eius benignitas. quia naturam humanaȝ ſibi inimicam ſibi coniunxit. Fuit tamen huiuſmodi benignitas in chriſto omnino ſine infectiõe peccati aut cõcupiſcentie: ſed cum plenitudine gratie. Ideo Paulus j. ad Corinth. vij. ait. Factus eſt primus Adam in animã viuentem: nouiſſimꝰ autẽ in ſpũm viuificantẽ. Et infra. Primꝰ hõ de terra ter

renus: ſecūdus de celo celeſtis. qḋ intelli-
giť nō ꝓpť diuerſitatē nature ſꝫ ꝓpť differē
tiā ꝗtū ad q̄litatē [illegible]tis ⁊ vicꝫ ꝗrez cul
tiā ꝗtū ad q̄litatē virtutis ⁊ vicꝫ ꝓpť differentiā ꝟtutis formatiue cor-
pis. ¶ Tertio in ipa natiuitate q̄z ḋ mulie
re naſci voluit Gal. iiij. Miſit deꝰ filiū ſuū
factū ex muliere. Aug. in glo. Nō te moue
at ꝙ ait factū: cū ꝯfiteamur natū. factū ei
nō ꝯfitemur niſi hoiez. Idē Aug. li. ḋ ago
ne chri. Nolite vos ipos ꝯtēnere viri / filiꝰ
dei virū ſuſcepit. Nolite vos ip̄as ꝯtēnere
femine qm̄ ex vobis filius dei natꝰ eſt. Ne
indigneť mulieres ſi ſentiāt ſexū ē tan-
te dignitatis q̄nte viri.

Scd̄a eſt conſideratio cō-

ditionis. Eſt aūt circa aduentū filij dei in
carnē triplex ꝯditio marie ꝯſiderāda.
¶ Pria eſt conditio admiratiōis.
¶ Scd̄a diſcretionis.
¶ Tertia ſublimationis.
Prima igiť eſt ꝯditio admiratiōis. Fuit
em̄ opꝰ icarnatiōis marie mirabile.
¶ Tum ex pte ꝯcepti
¶ Tum ex pte ꝯcipientis
¶ Tum ex pte modi ꝯcipiēdi
Prio ex pte chri ꝯcepti cuiꝰ corpꝰ forma-
tū fuit i inſtanti nō ſucceſſiue vt ḋr Dam.
Et ſic Augꝰ di. formatio corporis eiꝰ fu-
it pfecte in pncipio ſiue primo inſtanti con
ceptionis quantū ad oia liniamēta mēbro
rū lꝫ q̄ntū ad debitā corpis quantitatē pfi
cereť ſucceſſiue. Vn̄ ſicut dicit Holkot ſu-
per libr. Sapie. Nūq̄ fuit aliq̄s ita paruꝰ
puer in vtero matris ſicut chrs. Itē fuit
opus illud mirabile ex pte gr̄e chri q̄ ab i-
ſtanti ſue creationis plena fuit ꝟtutibus ⁊
gr̄a atq̄ gl̄ia. Iō ḋr Hiere. xxxj. Nouum
creabit dn̄s ſup terram / mulier circūdabit
virū. i. ꝟtuoſum ⁊ pfectū ſm̄ mētē. Signā-
ter aūt dic̄ creabit: q̄z ꝯceptio illa chr̄ſtum
ꝯd ꝟtutem opatiuam eq̄parať creationi.
Itē fuit opꝰ illḋ marie mirabile rōne dei-
tatis rōne cuiꝰ ibi ples poz eſt mr̄e. Iō in
ea impletū eſt illud Eccl. xxiiij. Qui crea-
uit me requieuit in tabernaculo meo. Ber.
Eternū antiquū ⁊ nouū in eadē pſona mi
rabiliter ꝯueniūt. Eternū. i. diuinitas / an-
tiquū. i. caro ab adā traducta / nouū. i. aia
de nouo creata. Conuenientiꝰ aūt incarna
ta ē diuinitas i pſona filij q̄ᷓ i alia: q̄z ad h̄ fa

cta ē icarnatio vt ſimꝰ filij dei p gr̄am qḋ
ꝯgruū erat fieri p eū q̄ filiꝰ dei eſt p naturā
Aug. li. de tri. Vt hō ex deo naſcereť pmo
ex ipo natꝰ eſt deus. Oportuit em̄ vt p eū
efficeremur filij dei adoptiui q̄ filius ē na-
turalis. ¶ Scd̄o fuit opꝰ illud mirabile ex
pte mr̄is ꝯcipientꝫ q̄ ſemp virgo pmanſit
Augꝰ lib. de ꝟginitate. Oportebat caput
nr̄m inſigni miraclo naſci de ꝟgine ſm̄ cor
pus vt ſigret ſua mēbra ſm̄ ſpm̄ de ꝟgine
etiā. ſ. eccl̄ia naſcitura ¶ Tertio ex pte mo
di ꝯcipiendi q̄z p opationē ſpūſſcti ꝯcepit
ꝟgo dn̄m. Iō dixit ei angelus Lu. j. Spi
ritusſanctꝰ ſupueniet in te ⁊c̄. ¶ Scd̄a eſt
ꝯditio diſcretionis. Aſſumpſit em̄ dei fili
us hūanā naturā diſcrete ſiue ſapienť. Aſ
ſumpſit em̄ bonū nature reprobando ma-
lū culpe Eſa. vij. Vt ſciat reprobare ma-
lū ⁊ eligere bonū. Vt aūt pleniꝰ dicamus
notandū ꝙ filij dei incarnatio facta ē ſapiē
ter in ordine ad tranſgreſſionē reparandā
In ordine ad ſatiſfactionē pficiendā. ¶ Et
in ordine ad nr̄am eruditionē faciendam.
¶ Primo in ordine ad tranſgreſſionem re
parandā. q̄z ex diuina ſapiētia factū eſt vt
angelo nunciante filiꝰ dei carnē aſſumeret
vt ſic eēt ꝯformitas reparationis cū lapſu
Beda in omel. Aptū hūane reſtauratiōis
pncipiū vt angelꝰ mitteref ad ꝟginez ptu
ꝯſecrandā diuino q̄z prīa pditionis nr̄e
cā fuit ſerpens q̄ a diabolo mittebaf ad
mulierē ſpū ſupbie decipiendā. ¶ Scd̄o i
ordine ad ſatiſfactionē pficiendā p q̄ aſſū-
pſit non ſolum naturā hūanā ſed etiā defe
ctus eius penales gn̄ales quos vicꝫ ſicut
dic̄ magr̄ diſ. xvij. [illegible]. Decuit illū aſſu-
mere ⁊ nobis expediens fuit ad ſatiſfacti
onem. ſ. p nobis pficiendā. Bern. Deſcen
dit quantū potuit. ſ. rōnabiliter. Non aūt
aſſumpſit defectus inducentes ad culpā vt
ſunt pnitas ad malū ⁊ difficultas ad bo-
num / necꝫ etiā defectuſ penales partiales
cuiuſmodi ſunt diuerſe egritudinū ſpecies
Hoc em̄ non erat nobis expediens. ſic em̄
ſe potius inutilem nobis q̄ vtilem reddi-
diſſet / ſed generales defectꝰ penales q̄ vicꝫ
reſpiciunt totā naturā hūanam aſſumpſit
ſicut fameſcere: ſitire: algere ⁊ hmōi. Et h̄
ꝓpter tria vt tangit Tho. in. iij. par. q. xiiij
Primo ꝓpter pciū nr̄e ſalutis. q̄z ꝓpoſue-
rat nos redimere ſuo ſanguine. iō oportuit

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

eum naturā paſſibilē aſſumere. Scḋo ꝓ-
pter fulcimentū nr̄e fragilitatꝫ .ſ. ad nr̄e fi
dei confirmationē q2 vicꝫ ꝑ tales defect⁹
manifeſtat' nobis ỽitas nature aſſumpte.
Tertio ꝓpter exemplū virtutis. In hoc ei
dedit nobis exemplū tolerande penalita-
tis .j. Pe. iiij. Chriſto in carne paſſo ꝛ vos
eadē cogitatione armamini. Itē exemplū
contēnende vanitatis Mat. viij. Uulpes
foueas hn̄t ꝛ vo. ce. nidos: filius aūt hoīs
nō habet vbi caput ſuū reclinet. Itē exem
plū ſectande humilitatis Phil. ij. Humili
auit ſemetipſum factus obediens vſqꝫ ad
mortē ꝛc. ¶ Aduertendū tn̄ q hmōi defe
ctus penales ex alia cā ſunt in nobis / ꝛ ex
alia in chr̄o vt dicit Magr̄ ſentē. In nob
eni ſunt ex neceſſitate contracti. ſed in chri
ſto ſunt ex voluntate aſſumpti. Et beatus
Boñ. dicit q in illa carne remanſit pēnali
tas h̄ fuit ex diſpenſatione ipi⁹ aſſumentꝫ
concurrente ſil' acceptatione illius anie rō
nalis q̄ in p̄mo inſtanti ſue creationis ha-
buit vſum cognitiōis ꝛ placuit ſibi tali cor
pori vniri ꝓpter ſalutē generis hūani: ſic ḡ
tales defectus in chr̄o fuerūt non neceſſi-
tate generationis q̄ in chr̄o non fuit natu-
ralis ſed voluntate diſpenſationis. volun
tate inquā diuina ꝓueniente ꝛ voluntate
creata concomitante. Hec Boñ. Conſide
remus ḡ nos q̄ pati ſaluari cupim⁹ qualit'
eius aīa bn̄dicta ab inſtanti ſue creatiōis
ꝓuidit oēs labores q̄s ipe paſſurus erat i
xxxiij. annis in hui⁹ vite peregrinatione. ꝓ
uidit eni q in ꝑſepio frigore ꝛ paupertate
cruciand⁹ erat: q in deſertis egypti cū ma
tre paupercula ꝑegrinaturus eſſet: q in ter-
ra aliena penuriā ſuſtineret: ꝛ ſic ḋ alijs la
borib⁹ ꝛ penas q̄s ꝑtulit. ꝛ q tandē in cru
ce mortē acerbiſſimā pateret'. et tn̄ ꝓmpte
ꝛ liberaliter ac benigniſſime hec oīa acce-
ptauit ꝓ ſalute generis hūani. O pelagus
amoris ieſu. O fornax ſuccenſa nimis illi⁹
aīe bn̄dicte. Ab inſtanti ꝑfecto ꝯceptiōis
piiſſimus ieſus ſemꝑ habuit ꝓ nobis mor
tē in corde. Quō itaqꝫ poterim⁹ nos ỽmi
culi grās debitas ꝑſoluere tanto redēpto-
ri q̄ nō niſi ex amore tāſtupēda i carne face
re dignatus ē. Amor fecit eū lachrymari:
amor fecit eū ꝑegrinari: amor fecit eū vul-
nerari: amor fecit eū ỽbera ꝑpeti: amor fe-
cit eum in cruce mori. O aīa inſignita di

imagine dilige chr̄m a q̄ tantū dilecta es.
¶ Tertio filius dei ſapient' carnē aſſum-
pſit in ordine ad nr̄am eruditionē faciēdā
Sic eni accepit naturā nr̄am vt in ea ope-
raret' ꝛ pateret' ꝛ ſic nos informaret ꝛ eru
diret q̄ agere ꝛ q̄ pati debemus. Gre. Dis
chriſti actio eſt nr̄a inſtructio. Idez. Qui
chr̄i veſtigia dedignant' ſeq̄ q̄ temeritate
ſperant ad eius claritatis gaudia conſeq̄n
da ꝑuenire. Et ipe ſaluator Io. viij. Ego
ſum lux mūdi q̄ ſequit' me nō ambulat i te-
nebris. Sequend⁹ eſt itaqꝫ chr̄s in his q̄
ſunt de neceſſitate ſalutꝫ q̄ vicꝫ ſpectant ad
diuinoꝝ mandatoꝝ obſeruantiā. Sꝫ heu
heu multi a chr̄i ſeq̄la retrahunt' ꝛ maxie ꝓ-
pter tria. Primo ꝓpter fidē dubiā q2 no-
lunt firmiter credere exiſtimantes nihil ali
ud eē niſi qḋ in p̄nti vita inuenit' atqꝫ vide
tur. Quos Greg. in .iiij. dial. exēplū valde
notando ꝯuincit. vbi ait q ſi caſu vna mu-
lier in fouea aliq̄ terre āguſta ꝛ obſcura pa
riat filiū ibiqꝫ eū educet vſqꝫ ad annos diſ
cretionis. poſtmodū ei dicat q̄liter ē ſupra
eos celū / ſol / luna / ſtelle / plante / hoīes / edi
ficia / fontes / maria / ꝛ hmōi: fatuus eēt il-
le filius ſi nō crederet dicēs Iſta nō poſſūt
eſſe q2 ea nō vidi. Pariformiter ſtult⁹ eſt
hō q̄ non credit ſctē mr̄i eccl'ie: nec p̄dicato
rib⁹ de futura vita regni celoꝝ. Scḋo ꝓpt'
humanā verecūdiā. Verecundant' eni mul
ti fieri hūiles ꝛ bona opari. Timēt eni ma
loꝝ hoīm latrat⁹ q̄ ſepenūero deridēt eos
q̄ bn̄ facere ſtudent. Iuxta illud puer. xxix.
Deteſtant' ſtulti eos q̄ in recta ſūt via. Et
puer. xiiij. Ambulās recto itinere ꝛ timēs
deū deſpicit' ab eo q̄ infami graditur via.
Sed ſic dicit Sene. Nondū felix es ſi nō-
dū te turba deriſerit. Et Hiero. ad Pā-
machiū. Prima virtus monachi eſt con-
temnere oīa iudicia ꝛ recordari ap̄li dicen
tis. Si adhuc hoīb⁹ placerē: chr̄i ſeru⁹ non
eſſem. Magiſqꝫ deridēdi ſunt q̄ imitant'
diabolū q̄ꝫ q̄ ſequunt' chr̄m. Tertio ꝓpter
ſpem deceptoriā q2 ſperant diu viuere ex q̄
fallunt' plurimi. Hiero. ad Geruchiā. Ne
mo eſt tā fractis virib⁹ ac tā decrepite ſene
ctutis vt non ſe putet adhuc annū ſupui-
cturum eſſe. Vn̄ ſurrepit obliuio conditi
onis ſue vt terrenū aīal iamiāqꝫ ſoluēdū
erigat' in ſuperbiā ꝛ aīo celū teneat. Hec
ille. Excitent' itaqꝫ oīm mentes ꝛ aperiant'

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ecclī ad cogſcendū huiꝰ ſeclī vanitatē: labi-
litatē: inſtabilitatē: bꝛeuitatē: ⁊ incertū fi-
nem. Et conentꝰ oēs imitari ieſum chꝛm̄ q̄
ad nos inuitat dī. Ego ſum lux mundi: q̄
ſequitꝰ me non ambulat in tenebꝛis ⁊c̄. Et
Mat. xj. Uenite ad me oēs ⁊c̄. Diſcite a
me qꝛ mitis ſū ⁊ hūilis cozde ⁊c̄. Uide ita
q̄ bn̄ mira dei benignitatē q̄ ſeipm̄ nobis
imitabilē ꝓbuit vt ſecuri penitꝰ incedamꝰ.
Aug. in q̄dam ſer. de nat. dn̄i. Hō ſequen-
dus non erat q̄ videri poterat / deꝰ ſequē-
dus erat ſꝫ videri nō poterat. Ut ḡ exhi-
bereꝰ: ⁊ qui ab homine videreꝰ: quē hō
ſequereꝰ deus factꝰ eſt hō. Hec ille. Parꝫ
itaq̄ q̄ diſcrete ⁊ ſapienter ſumpſit dei fili
us hūanā naturam. Tertia eſt conditio
ſublimationis. Aſſumpſit em̄ naturā hu-
manā filius dei ſublimādo eā ſiue exaltā-
do ꝑ grē plenitudinē ⁊ oīs ſcientie ⁊ ſapi-
ꝑfectionem vt ſic fieret chꝛs hō caput toti
us eccl̄ie tā triūphantꝫ q̄ militantꝫ. Ubi
p̄mo notandū q̄ ſm̄ Aug. li. de vera reli-
gione. c. xxiij. triplex eſt grā in chꝛo. Pria ē
grā vnionis ſm̄ quā hūana natura nullis
p̄cedentibꝫ meritis vnita eſt deitati. Aug.
ſup Joā. In rebꝫ ꝑ tpa oꝛtis illa ſūma eſt
grā q̄ hō eſt vnitus deo in vnitate ꝑſone.
Et hec eſt grā infinite libertatis Augꝰ. in
omel. xxviij. Suſceptionē illā hūanitatis
nulla merita p̄ceſſerunt ſed ab illa ſuſcepti
one cuncta merita inceperunt. Scd̄a ē grā
ſingularitatis q̄ aīa chꝛi p̄ ceteris ſanctꝫ fu
it repleta. Col. ij. In ipo complacuit oēm
plenitudinē habitare. Aug. li. de vera reli.
c. xxxvij. Totum chꝛs ab inſtanti ſue ꝯce
ptionis accepit q̄cq̄d ad rōnem grē ꝑtine-
re potuerat. Tertia dꝛ grā capitꝫ ſm̄ q̄ ab
illo grā redundat in alios ſic odoꝛ a floꝛe ſi
ne ſui diminutiōe Eccl. xxiiij. Tranſite ad
me oēs q̄ concupiſcitis me ⁊ a generatio-
nibꝫ meis implemi. Et Cañ. j. Curremꝰ i
odorē vnguentoꝝ tuoꝝ. Et Jo. j. De ple-
nitudine eiꝰ omnes accepimꝰ. Et ꝓpterea
dꝛ caput oīm bonoꝝ. Sic eni a capite deri
uaꝰ virtus motiua ⁊ gubernatiua ad alia
mēbꝛa: ſic a chꝛiſto deriuaꝰ tota grā iuſto
rum q̄ mouenꝰ ad bona opa ⁊ diriguntur
Jō dꝛ Eph. j. Ipm̄ dedit caput ſup omnē
eccl̄iam q̄ eſt corpus ipius. Et Col. j. Ipe
eſt caput omnis eccl̄ie. Eſt itaq̄ chꝛus ca-
put oīm iuſtoꝝ q̄ dicūꝰ mēbꝛa chꝛi. qd̄ fit

ꝑfecte per gloꝛiā: minꝰ aūt ꝑfecte per gra-
tiam ⁊ adhuc imperfectius ꝑ ſolaꝫ fidem.
Non ſolum aūt eſt caput ipoꝝ q̄ ad animā
ſed etiā quantū ad corpus qd̄ ⁊ dicitꝰ mē-
bꝛum. Uñ. j. Co. vj. Neſcitis qꝛ coꝛpa ve
ſtra mēbꝛa ſunt chꝛiſti. Ubi dic glo. Chꝛi
ſtus caput eſt non ſolū animaꝝ ſed ⁊ coꝛ-
poꝛum q̄ in glorioſa reſurrectione ſuā ꝑfe-
ctionē habebunt. qꝛ ſicut dꝛ Phil. iij. Re
formabit coꝛpus humilitatis nr̄e configu
ratū coꝛpoꝛi claritatis ſue. O infelix mun
danoꝝ conditio Uolunt hoīes potius fie
ri mēbꝛa diaboli q̄ chꝛiſti Illum ſequunꝰ:
a chꝛo ꝯo fugiunt / ꝟtutes ſpernūt / ample-
ctunꝰ vicia ⁊ de futuro nihil p̄meditantur
O beata gens: ppl̄s beatus cuiꝰ pius ie-
ſus dn̄s eſt ⁊ caput. O q̄ miſerabilis ſocie
tas cui diabolus p̄eſt non in oꝛdine ſed in
erroꝛe / non in gaudio ſed in meroꝛe / non i
bono ſed in omni malo. Studeamus igiꝰ
fieri mēbꝛa chꝛi ⁊ quantū poterimꝰ ei con-
formari. j. Coꝝ. xv. Primꝰ hō de terra ter
renus: ſecundꝰ de celo celeſtis ⁊c̄. Igiꝰ ſic
poꝛtauimꝰ imaginē terreni: poꝛtemꝰ ⁊ ima-
ginē celeſtis Item non ſolū eſt chꝛs caput
hoīm iuſtoꝝ ſed etiā angeloꝝ oīm. Unde
Eph. j. Conſtituit eū ſcꝫ chꝛm̄ deus paꝰ
aū dexterā ſuā in celeſtibꝫ ſupꝛa oēm p̄nci
patum ⁊ p̄tātem ⁊ virtutē ⁊ dn̄ationem et
oē nomen qd̄ nominaꝰ Non ſolū in h̄ ſecu-
lo ſed etiam in futuro. Et Col. ij. de chꝛo
dꝛ. qui eſt caput oīs pꝛincipatus ⁊ poteſta
tis. Et iō etiā Mat. iiij. legiꝰ q̄ acceſſerūt
angeli ⁊ miniſtrabant ei. Et Eph. j. Pro
poſuit reſtaurare omnia ꝑ peccatū deſtru-
cta: angelos ⁊ homines. Uñ angeli ab eo
accipiunt illuſtrationē veritatis et honorē
ac dulcedinem iocūditatis. Ideo de eo di
cit Petrus. j. Pet. j. In quem deſiderant
angeli ꝓſpicere.

Tertia eſt conſideratio oꝛ

dinationis. vbi conſiderandū q̄ incarnati
onis opus oꝛdinatū eſt ad ſatiſfaciendum
ꝓ humano genere in q̄ maxie apparet chꝛi
benignitas. Leo papa ſer. de na. dn̄i. Suſ
cipiꝰ a ꝟtute infirmitas: a maieſtate moꝛ
talitas vt qd̄ nr̄is remedijs ꝯgruebat vnꝰ
atq̄ idem dei ⁊ hominū mediatoꝛ ⁊ moꝛi
poſſet ex vno ⁊ reſurgere ex alio ⁊c̄. In h̄
ꝑfecto maxime apparet ſua benignitas qꝛ

noſtram naturã aſſumpſit vt in ea mortẽ acerbiſſimã ſuſtinens ſatiſfaceret ꝓ pctis hũani generis. Circa qđ declarande ſunt tres concluſiones.

¶Prima dr ꝯgruitatis

¶Scđa poſſibilitatis.

¶Tertia copioſitatis

¶Prima igit eſt concluſio congruitatis ſcʒ ꝙ magis congruum fuit hũanum genꝰ reparari ꝑ viam ſatiſfactionis ꝙ̃ ꝑ aliũ modum. Nam ſic dicit beatꝰ Bon. in. iij. diſ. xx. In hoc magis ſeruat ordo iuſticie Nã qꝛ vniuerſe vie dñi miſcđia ꝛ veritas: ideo in reparatione generis humani que eſt excellentiſſima viarũ dei congruum eſt vt ſibi currat iuſticia cũ miſcđia. Pſ. Miſericordia ꝛ veritas obuiauerunt ſibi. Et idõ decens fuit vt deus ab homine ſatiſfactionẽ exigeret ꝓ iniuria ſibi facta Et ſi homo nõ poſſet tunc diuina miſcđia ſubueniret dando ei mediatorẽ qui ꝓ eo ſatiſfaceret. nõ quidem ꝓpter hoc ꝙ indigeat ſed vt nos reducat ad ordinationẽ debitaʒ. In quo etiam plus nos aſtringit ad laudẽ ꝛ reuerentiaʒ dei in hoc ꝙ vnigenitũ ſuũ dedit nobis redẽptorem ꝙ̃ ſi pctm̃ ſine ſatiſfactione dimiſiſſet. ¶Scđa eſt concluſio poſſibilitatʒ viʒ ꝙ nulla creatura potuit ꝓ homine ſatiſfacere ſed ſolꝰ chriſtus. Probat quia omnis creatura quicquid põt deo debet. Idõ non habet vñ poſſit ꝓ alio ſatiſfacere maxime tali ſatiſfactiõe qualis erat neceſſaria pro tota natura humana. Itẽ non poterat hõ ꝑfecte reparari niſi reſtitueret ad dignitatem illã quã habiturus erat añ pctm̃. Sʒ ſi per angelum aut aliam creaturã repararet non poſſet reſtitui ad illam dignitateʒ qm̃ ſi non peccaſſet eſſet equalis angelis dei i celis. Et idem nobis promittit poſt reparationem ꝛ reſurrectionẽ. Luce. xx. et Mat. xxij. Erunt ſicut angeli dei in celo. Si aũt repararet per angelum: angelꝰ per conſequens eſſet hominis dñs qꝛ vt dicit Anſ. Quecũ ꝙ̃ alia ꝑſona hominẽ a morte redimeret eius ſeruus idem hõ recte iudicaretur. Et ſi inſtetur qm̃ ab homine nõ plus debet deus exigere ꝙ̃ poſſit cum ꝓnior ſit ad miſerendũ ꝙ̃ ad puniendum. Reſpondet Thom. in. iij. parte. q. j. ꝙ aliqua ſatiſfactio poteſt dici ſufficiens dupliciter. Uno modo perfecte quia eſt condigna ꝑ quandam adequationẽ ad recompenſationem culpe commiſſe. ꝛ ſic puri hominis ſatiſfactio ſufficiens eſſe non potuit quia natura erat per peccatũ corrupta. Alio modo poteſt dici ſatiſfactio ſufficiens imperfecte ſcilicet ſm acceptationem eius qui ẽ ea contentus ꝙ̃uis non ſit condigna. Et ſic ſatiſfactio puri hominis eſt ſufficiens. Et quia imperfectuʒ preſupponit aliquod perfectum a quo ſuſtentet. Inde eſt ꝙ ois puri hominis ſatiſfactio efficaciam habet a ſatiſfactione chriſti. Qʒ aũt chriſtus cõdigne ſatiſfacere potuerit declarat Anſ. ſic enim vt dicit ſatiſfacit deus qui põt ꝛ homo qui debet vbi mens humana curioſis inquiſitionibꝫ dimiſſis ſatiſfactori chriſto gratias agat. Ipſe enim vt dicitur. j. Ioã. ij. eſt propitiatio ꝓ peccatis noſtris: non ꝓ noſtris tm̃ ſed etiam pro totius mundi.

¶Tertia eſt concluſio copioſitatʒ. Sicut enim dicit Pſ. Copioſa apud eum redemptio. quantum ad ſufficientiã quippe meritum chꝛi ſe extendit ad omnes hoĩes ſaluandos. ſed quantũ ad efficaciam ſoluʒ ſe extendit ad eos qui ipſi chriſto incorporantur per fidem ꝛ charitatẽ. Non dormiant igit mortales miſeri: hora eſt ei iã nos de ſomno ꝛc̃. Currant omnes feſtinanter ad chriſtum. Ipſe em̃ ꝓ omnibꝫ ſui ſanguinis precium exponit: ipſe oẽs vocat di. Matt. xj. Uenite ad me omnes q̃ laboratis. ꝛc̃. O reprehenſibilis multoꝝ pigritia qui ꝓprie ſaluti conſulere negligunt aperta ẽ vena clementie ieſu chriſti ꝛ pctõres non curant. Heu inquã heu ꝙ̃ multa milia aiarum deſcendunt ad infernum q̃ ſi vellent merito chꝛi poſſent facile ſaluari. ¶Hec de ſecundo principali ſuperius ꝓpoſito circa aduentum dñi in carnem. ſ. de venientʒ benignitate.

¶Sequit de aduentus oportunitate.

¶Tertio ẽ ꝯſiderãda aduentꝰ dñi oportunitas. Ubi conſiderandũ ẽ ꝙ oportuno tpe venit. vbi ſunt tria ꝑncipalr declarãda

¶Pmo ꝯ iudeos ipʒ iã veniſſe

¶Scđo rõnabiliter aliquãdiu diſtuliſſe.

¶Tertio non vſ ꝙ̃ ad mundi finem expectare debuiſſe.

Primo declarandum eſt

cõtra iudeos ipſum iam veniſſe quod maxime declarari poteſt tripliciter.

¶ Sermo de aduētu dn̄i in carnē

¶ Primo ꝑ iudeoꝝ captiuitatem. Nā iam mille q̄ngentis ⁊ pluribꝰ annis iudei diſperſi vagant̄ ꝑ oēs mūdi natiões: nec hn̄t ciuitatē: nec templū: nō regnū: nec aliquam amplius dignitatē. Et cur tanto tp̄e ira dei ſeuit ꝯ eos? Certe nō poteſt alia aſſignari cauſa niſi q̄ chr̄m in lege ꝓmiſſum recipe noluerūt: imo vſq̄ ad mortē ꝑſecuti ſunt. Ad qđ etiā facit manifeſte ꝓphetia Jacob Gen̄. xlix. Nō auferet̄ (ait) ſceptrū de iuda nec dux de femore eiꝰ donec veniat q̄ mittendus ē: ⁊ ipſe erit expectatio gentiū. Nec valere pōt q̄ iudei dicūt ꝓphetiā illam intelligendā eſſe de rege babylonis Nabuchodonoſor q̄ ſedechiā regem cepit ⁊ filios eiꝰ occidit ⁊ ꝑplum captiuauit. q̄ etiā poſt captiuitatē babylonicā iudei habuerunt duces ⁊ pn̄cipes: ſicut patet de zorobabel Eſdre. iij. et neemia Eſdre per totū. et de machabeis: vt patet in libris machabeoꝝ. Habuerūt etiā reges: q̄a Joannes hircanꝰ filiꝰ ſimonis machabei impoſuit ſibi diadema regni: et extūc regnauerūt filij eiꝰ vſq̄ ad herodē: vt patet ꝑ Eutropiū li. vj. Regnāte āt herode alienigena natꝰ eſt chr̄s: iuxta ꝓphetiā p̄dictam.

¶ Scd̄o ꝑ eccleſie ſtabilitatē. Nam a tp̄e chr̄i ſtabilis ⁊ firma ꝑmāſit: lȝ multas ſeuiſſimas potētiſſimoꝝ tyrānoꝝ ꝑſecutiones ſuſtinuerit. Et id ꝑfecto ſatis eſt mirabile q̄ tot impatores q̄bꝰ olim mūdꝰ reſiſtere nō potuit, nō valuerūt chr̄i fidē delere d̄ terra: quā tn̄ nullus defendit armis aut pecunia. Certe nullatenꝰ ꝑſeuerare potuiſſet eccl'ia niſi celitꝰ defenderet̄. nec deꝰ ita ſibi aſſiſteret ſi mendaciter predicaret chr̄m veniſſe. O admirabilis virtus chr̄i crucifixi. O incogitabilis eiꝰ potētia. Ipſe eni᷑ eſt de q̄ Daniel expoſuit viſionē nabuchodonoſor q̄ d̄bebat ſibi ſubijcere regnū romanoꝝ. Nā vt hꝫ Dan̄. ij. nabuchodoꝝ. dixit. Vidi ſtatuā magnā cuiꝰ caput ex auro optimo erat: pectꝰ ⁊ brachia ex argēto: vēter ⁊ femur ex ere: tibie aūt ferree. Et poſt ſequit̄. Abſciſus eſt lapis de mōte ſine manibꝰ ⁊ ꝑcuſſit ſtatuā in pedibꝰ ⁊ cōminuit eos. Per ſtatuā deſign̄t q̄ttuor reg. Primū eſt chaldeoꝝ qđ deſignat̄ ꝑ caput aureū: ſicut ipſe Daniel expoſuit. Scd̄m eſt regnū ꝑſaꝝ: qđ ſiḡt ꝑ argentū. q̄ in regno illo multū vacabat ſapie ⁊ eloq̄ntie q̄ ſiḡt ꝑ claritatē argenti ⁊ eiꝰ ſonoritatē. Hoc āt regnū ꝑſaꝝ ſubiecit ſibi regnum chaldeorum. Et q̄ in regno illo ꝑſaꝝ ⁊ medoꝝ ꝑmo fuerūt duo regna in q̄ꝝ vno regnabat dariꝰ: ⁊ in alio cyrus. ideo ſiḡta ſunt ꝑ illa duo brachia. Verūtn̄ q̄ fuerūt ſimul coniuncta tp̄e cyri mortuo dario: ideo illa brachia ꝯiuncta erant in pectore vno. Tertiū eſt regnū grecoꝝ quod ſibi ſubiecit regnū ꝑſarum tēpore alexādri magni. et deſignatur per es ꝓpter ſonoritatē. Quartū eſt regnum romanoꝝ qđ deſignat̄ ꝑ ferrū. quia ſubiecit ſibi regnū grecorū ⁊ omnia regna mūdi: ſicut ferrū domat alia metalla. Per lapidē autē abſciſum ſine manibꝰ deſignat̄ chr̄s q̄ natus eſt de virgine ſignata ꝑ mōtem ꝓpter excellētiā vite. Cui chriſto ſubijciendū erat regnum romanoꝝ. quod implerū fuit tp̄e Conſtantini q̄ a beato Silueſtro baptizatus, romanū impium chriſto ſubiecit ⁊c.

¶ Tertio per miraculoꝝ claritatem. Nam ipſe dn̄s multa miracula fecit: nec tm̄ ipſe: ſed ⁊ in eius v̄tute ⁊ nomie multa facta ſunt ꝑ ap'los: martyres: cōfeſſores: ⁊ virgines. Et p̄ter ea illud vnū eſt miraculū miraculoꝝ oim clariſſimū q̄ mūdus totus per ap'los in chr̄m crediderit: nec tm̄ ſimplices ⁊ vulgares crediderunt ſed etiam litterati viri: docti: ꝑiti: ph'i: oratores: pn̄cipes: reges: ⁊ impatores. Vnd̄ Augꝰ. xxij. de ciui. dei. ca. v. Jā g̃ tria ſunt incredibilia que tamen facta ſunt ⁊c. Vide ibi. Et ſequit̄ poſt. Si ꝑo per ap'los vt eis crederet̄ chr̄i reſurrectionē atq̄ aſcēſionem p̄dicātibꝰ iſta miracula facta eſſe nō credunt: hoc nobis vnū grande miraculū fuit q̄ iam terraꝝ orbis ſine miraculis credidit. Hec Augꝰ. Cōfundant̄ g̃ iudei duriſſimi q̄ chr̄m veniſſe negant.

Secundo declarandū eſt

chr̄m rōnabiliter aliq̄nto tp̄e ſuū aduentū diſtuliſſe. Et hoc poteſt maxime per tres rationes declarari. ¶ Prima eſt ꝓpter offenſiōis punitionē. In hoc eni᷑ manifeſtat̄ diuine vltiōis ſeueritas contra peccatum q̄ clamores ⁊ luctꝰ humani generis tanto tp̄e ſuſtinuit anteq̄ꝫ vellet remedium dare. In hoc vtiq̄ apparet idignatio grauis diuine maieſtatis ꝯ peccatum. ¶ Secūda rō eſt ꝓpter tranſgreſſionis cōditionem. Ho

em̄ ꝑ ſuperbiam peccauerat: iõ per humili
tatē liberandus erat: ita ſ. vt hō humilia/
tus ſe infirmū cognoſceret ⁊ liberatore in
digere. Vñ ſup illud Gal. iij. Ordinata ꝑ
angelos in manu mediatoris ⁊c̄. Dic̄ glo
ſa. Magno conſilio factū eſt vt poſt hoīs
caſum non ilico dei filius mitteret. Reliq̄t
em̄ de⁹ hoiem prius in libertate arbitrij in
lege naturali vt ſic vires ſuas cognoſceret
vbi cū deficeret legē accepit q̄ data inualu/
it morb⁹ non legis ſed nature vicio vt ita
cognita ſua infirmitate clamaret ad medi
cum ⁊ grē q̄reret auxiliū. Hec gloſa. Ubi
nota q̄ hūanū gen⁹ ꝑmo ꝯuictū ē de igno
rantia añ dationē legis: ⁊ deinde de impo
tentia poſt legē datā. Nunc aūt conuincit
de malicia q̄ꝛ venit filius dei tollens tene
bras ignorantie: fortificans fragilitatē no
ſtrā dando arma ſpūalia q̄bus nos ꝓtege
re poſſumus q̄ niſi ꝑus abiecerimus vinci
non poſſum⁹. Iõ pctā maloꝝ chriſtianoꝝ
magis ſunt imputāda malicie q̄ꝫ eēnt pec/
cata cōmiſſa añ chr̄i aduentū. Tertia rõ
eſt ꝓpter ꝓmotionis ordinationē vt ſ. ab
imꝑfecto ad perfectum ꝓcederet. Vñ dicit
Paulus. j. Coꝛ. xv. Non prius qđ ſpūale
eſt ſed qđ animale: deinde qđ ſpūale ꝑm⁹
hō de terra terrenus: ſecund⁹ de celo cele/
ſtis. Vñ etiā expediebat ⁊ decebat figu/
ras ⁊ ꝓphetias tanti myſterij ꝓnunciati/
uas ꝓcedere vt ſic cōmēdaret excellētia tā
ti bñficij venturi. Iđo ſup illud Gal. iiij.
Ubi venit plenitudo tp̄is ⁊c̄. dicit Gloſa.
quanto maioꝛ iudex veniebat: tanto ꝓconū
ſeries longioꝛ ꝓcedere debebat. Etſi in/
ſtes q̄ꝛ charitas nõ tardat ſubuenire ami/
co neceſſitatē patienti ſm̄ illud ꝓuerb. iij.
Ne dicas amico tuo. vade ⁊ reuertere cras
⁊ dabo tibi cum ſtatim poſſis dare. Dicē/
dum ſm̄ Tho. q̄ charitas non differt ami
co ſubuenire ſalua tñ negocioꝝ oportuni/
tate et ꝑſonarū conditione. Si em̄ medi/
cus ſtatim a principio egritudinis medici
nam daret infirmo: minus q̄nq̄ꝫ proficeret
vel magis lederet q̄ꝫ iuuaret. Non ꝯ̄uolu/
it deus ſtatim remediū incarnationis ex/
hibere ne illud contemneret hō ex ſupbia
ſi prius ſuā infirmitatē nõ cognoſceret. O
q̄ꝫ felix q̄ꝫ beata põt dici hec etas nr̄a. O ve
re aureum ſeculū in q̄ experimur dulcedīez
incarnati verbi quā añ per multa milia an

noꝝ expectantes perierunt. adā pr̄ gentis
nr̄e. Noe vir iuſtus: abraā ꝑ obedientiā et
fidem deo placens: iſaac manſuetus: Ja/
cob contemplatoꝛ: Moyſes rectus ⁊ dile/
ctus deo: dauid ſm̄ coꝛ dñi electus: eſaias
ſerra ſecat⁹: daniel in lacū leonum miſſus:
⁊ alij q̄ꝫplurimi amici dei ꝑtiarche ⁊ ꝓphe
te reges in ꝓplo dei diuinit⁹ ꝑfecti: nec ta/
men viderunt. Hinc ſaluatoꝛ dicebat di/
ſcipulis ſuis Matthei. xiij. Ut̄i oculi be/
ati q̄ vident: ⁊ aures vr̄e beate que audiūt
Amen dico vobis q̄ꝛ multi ꝓphete et iuſti
cupierunt videre q̄ vos videtis ⁊ non vi/
derunt: ⁊ audire que auditis ⁊ non audie
runt ⁊c̄. Sed o q̄ꝫ ſomnolenta eſt mens hu
mana ad talia ꝯtemplanda Pauci equidē
reperiunt q̄ cogitare velint copioſum fru/
ctū quē recipere poſſent ex bñficio incarna
ti ieſu. O mens dura. O negligens aīa. O
pctõꝛes ſomnolenti hoꝛa eſt iā nos de ſo/
mno ſurgere vt huius bñficij magnitudi/
nē admiremur. O aīa pigra expergiſcere
q̄ſo ⁊ ꝯtemplare q̄ adā vixit ānis nõgentis
xxx. vt hr̄ Gen̄. v. et ſp̄i ſacrificijs oꝛonib⁹
⁊ diuīo cultu clamabat veni pie ieſu: ⁊ nõ
potuit ip̄m videre. Vñ dicit Tho. ij. ij. q.
ij. ar. vij. q̄ via veniendi ad btitudinē ī my
ſteriū incarnationis qđ ante ſtatū pcti hō
cognouit non ſm̄ q̄ oꝛdinabat ad liberati
onem a pctõ ꝑ paſſionē q̄ꝛ hō non fuit ꝑſci
us pcti futuri ſ; q̄ oꝛdinabat ad ꝯſūmati/
onē glie. Videt aūt incarnationis chriſti
ꝑſcius fuiſſe ex eo q̄ dixit gen̄. ij. Propter
hoc relinquet hō patrē ⁊ matrē ⁊ adhere/
bit vxoꝛi ſue. Et h̄ ab aplo Eph. v. dr̄ ſa/
cramentū magnū eſſe in chr̄o et eccl̄ia. qđ
quidē ſacr̄m non eſt credibile ꝑmū hoiem
ignoraſſe. Poſt pctm̄ aūt fuit explicabile
creditū myſteriū chr̄i etiaꝫ quantū ad paſ
ſionē ⁊ reſurrectionē quib⁹ hūanū genus a
pctõ ⁊ moꝛte liberat: aliter non ꝓfiguraſ/
ſent chr̄i paſſionē q̄buſdam ſacrificijs ⁊ añ
legē et ſub lege. Hec Tho. Credendū eſt
itaq̄ꝫ adā habuiſſe cognitioneꝫ ſalutis ſue ī
ieſu naſcituro de carne ſua. Quiſnā igitur
explicet q̄ntā deuotione omni tp̄e vite ſue
cum lachꝛymis ⁊ ſuſpirijs deum incarna/
ri expoſtulauerit ⁊ tñ ip̄m videre non po/
tuit q̄nimo poſt multā ꝑniam moꝛiens ad
loca tenebraꝝ deſcendit. Idip̄m fecit ſeth
filius ei⁹ viuens annis nongentis duode/

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

cim in eadē fide ⁊ deſiderio. Hͦ oēs alij iu-
ſti ab adam vſqꝫ ad noe clamauerunt ⁊
non potuerunt obtinere. Interficit Abel
innocens ⁊ clamauit eiꝰ ſanguis ad deū ⁊
tñ celum aſcēdere non valuit ſꝫ detruſus ē
ad limbū. Noe etiam vir iuſtus cū omibꝰ
dieb vite ſue chrm̄ deſideraſſet: ipm̄ vide-
re non potuit. ſꝫ vt hr̄ Gen. ix. nongeſimo
quinq̄geſimo etatis ſue anno moriens lu-
ce diuina puatus eſt. Abraā etiam ſanctiſ
ſimus incarnandū chrm̄ ſemp deſiderās
qd voluit nō obtinuit: ⁊ centeſimoſeptua-
geſimoqnto etatis ſue anno moriens vt hr̄
Gen. xxvij. deſcendit ad inferos. Ibi iſaac
ibi iacob: ibi oēs illius tpis vſqꝫ ad mortē
chrī. O felix pctōr ſi penitere velis: vis co-
gnoſcere ſerenitatē: tranqllitatē ⁊ grāꝫ tē
poris nrī. Vide finē eoꝝ qui chro volunt
adherere. Lapidat ſtephanus ⁊ clamat:
video celos aptos. Comburit laurentius
⁊ ſtatim volat ad celum. Longū profecto
ſatis eſſꝫ aploꝝ/martyꝝ/ꝯfeſſoꝝ/atqꝫ vir-
ginū exempla narrare. Sed illud vnū pre-
tereundū non eſt qd oēs ad imitationē de-
uotionēqꝫ gratioſiſſimi ieſu inducere pōt.
Crucifigit latro q multa flagitia ꝑpetra-
rat ⁊ ipe ſe chro cōmēdans eadē die in pa
radiſo recipit. Currite ergo pctōres ad fon-
tem grē Ieſū chrm̄ q clamabat in templo
Io. vij. Siqs ſitit veniat ad me ⁊ bibat.
Non obeſt nobis ꝯ rationalis dilatio incar
nationis ieſu chrī.

Tertio declarandū ē chri-
ſtū non vſqꝫ in finē mundi vt veniret expe
ctare debuiſſe. Si em̄ hͦ remediū differret
vſqꝫ ad finē mundi totaliter dei noticia et
reuerentia ⁊ moꝝ honeſtas abolita fuiſſꝫ
in terris. Sic ergo dr in li. de qſti. ve. ac no. te.
venit qn ſubuenire ſciuit ⁊ gratū eſſe futu
rū bñficium. Nec igit conueniēs fuit filiū
dei icarnari a principio mūdi neqꝫ eiꝰ in-
carnationē differri vſqꝫ ad finē ſeculi ſꝫ eo
tpe facta eſt q pfinitum erat a deo. Iuxta
qd ait apls Gal. iiij. Vbi venit plenitudo
tpis miſit deus filiū ſu. fact. ex muliere: fa
ctum ſub lege vt eos qui ſub lege erāt redi
meret/ vt adoptionem filioꝝ reciperemus
⁊c. In quibus verbis tria tangunt mul-
tū notanda.

Primū rōnalis oportunitas.
Scdm̄ admirabilis benignitas
Tertiū deſiderabilis vtilitas.

Et ſic iuxta illa verba notanda eſt triplex
ꝯſideratio. Prima eſt conſideratio rōna
lis oportunitatis cū dicit. Vbi venit ple-
nitudo tpis ⁊c. Dicit aūt icarnationis tē
poris plenitudis ꝓpter triplicē plenitudi-
nē q tunc facta eſt. Primo ꝓpter plenitu
dinē cōicationis q2 tunc deus bonitatē ſu
am cōicauit hoi. Antea qppe cōicauerat
oēs creaturas ſuas. Tunc aūt etiā ſeipm̄
dedit. Col. ij. In ipo habitat ois plenitu-
do deitatis corpalr q2 .ſ. diuinitas non tm̄
anime ſꝫ et carni eſt vnita. Vel id dr corpa
lr q2 ſm rem ⁊ veritatē: nō vmbralit. Vn
chrs ſe habet ad figuras vete. teſt. ſic cor-
pus ad vmbrā Heb. x. Vmbrā hñs lex fu
turoꝝ bonoꝝ ⁊c. Scdo ꝓpt plenitudīeꝫ
liberationis/ a miſeria ſcꝫ et pena. Anteqꝫ
em̄ veniſſꝫ filiꝰ dei non poterat hō plene li
berari etiā quantūcūqꝫ iuſtꝰ a miſeria da-
mnationis. Nunc aūt liberari pōt ſi chro ve
lit per fidē ⁊ charitatē adherere. Id dicitur
Col. j. In ipo placuit oēꝫ plenitudinē in-
habitare ⁊ p eum reconciliari. Tertio p
pter plenitudinē pmotionis ſcꝫ ad bonum
ſpūale vtcꝫ ad cognitionē veritatis qntum
ad intellectū ⁊ pticipationē grē ⁊ charita-
tis quātū ad affectū Io. j. De plenitudine
eius oēs accepimus. Scda eſt ꝯſidera-
tio admirabilis benignitatis: cuꝫ dr/ miſit
deꝰ filium ſuū ⁊c. Vn oñdit dei benigni-
tas triplr. Tum ꝓpter ſaluatoris miſſi ex-
cellentiā cū dicit: miſit deus filiū ſuū Ioā.
iij. Sic deus dilexit mundū vt filiū ſuū ⁊c.
Tum ꝓpter eiꝰ beniuolētiā q2 ſe voluit no
bis ꝯformare naſcendo. Vn dicit paulus
factū ex muliere. Tum ꝓpter eiꝰ obedien
tiā q2 legi ſe ſubiecit. vn dic factū ſub lege.
Tertia eſt ꝯſideratio deſiderabilis vti
litatis cū dr vt eos q ſub lege erant re. vt
adoptionē ⁊c. Vbi tangit triplex vtilitas
nobis ꝓueniens ex dñi aduentu. Pria ē
vtilitas hūane redemptiōis cū dic. vt eos
q ſub lege erant redimeret. Tertia ē cō-
ſideratio deſiderabilis vtilitatꝫ cum dr. vt
eos q ſub lege e. re. vt ado. ⁊c. vbi tangit
triplex vtilitas nobis ꝓueniens ex dñi ad-
uentu. Prima ē vtilitas hūane redem-

ptionis: cū dicit. vt eos q̄ ſub lege erāt redimeret. ¶ Scd̄a ē vtilitas diuine adoptionis: cum dic. vt adoptionē filioꝝ dei reciperem⁹. Qm̄ aūt eſtis filij dei miſit deus ſpm̄ filij ſui in corda vr̄a clamantē abba pr̄ Itaqꝫ iā non eſt ſeruus ſed fili⁹. j. Ioā. iij. Uidete qualē charitatē dedit nobis deus vt filij dei nominemur ⁊ ſimus. ¶ Tertia eſt vtilitas eterne gl'ificationis ſiue hereditationis cū dicit. q: ſi filius ⁊ heres per deum. In qua gl'ificatione hr̄ plena deitatis pticipatio. Ad hoc ḡ dei filius humanitatē aſſumpſit vt nos ſue diuinitatis tribueret eſſe pticipes. Aug⁹ in quodā ſer. de nat. dn̄i. Deus factus eſt homo vt homo fieret deus.

¶ Hec de aduentu p̄mo dn̄i.

Sequit de ſcd̄o.

Dicto de aduentu dn̄i in carnem ex cuius ꝯſideratione ſumenda eſt p̄ma excitationis rō. vt vicꝫ a ſomno ſurgamus: q: vt dicunt verba p̄poſita. Hora eſt iā nos de ſom. ſur[illegible] ſcdꝫ rō eſt ſtimulatio amoris. Nunc dicturi ſumus [illegible] aduentu ei⁹ in mentē ex cui⁹ conſideratione ſumenda eſt ſcd̄a rō excitatiōis q̄ eſt afflictio doloris Excellit aūt iſte aduentus alios duos tripl'r. Primo q: iſte ē totius trinitatis non autem alij. Io. xiiij. Ad eum veniemus ⁊ manſionē apud euꝫ faciemus. Secundo q: ille eſt tm̄ bonorū: alij tam bonorum q̄ꝫ maloꝝ. Non eni habitat per gratiam niſi i bonis. Quia vt dicit Haymo ſuper Ioannē. Mund⁹ inhabitator mūdā querit domuꝫ. Tertio quia alij aduentus ſunt ad nos: ſed iſte in nos. Uenit enim ſpūaliter in nos in nobis manſurus. Ioan. xiiij. Uos cognoſcetis quia apud vos manebit ⁊ in vobis erit. O q̄ꝫ magna ſecuritas habere deum in ſe. Magnum theſaurum habet q̄ deum habet.

¶ Circa hunc igitur aduentū notande ſunt tres principales conſiderationes que peccatoribus in peccato dormientibus doloris afflictionem ingerere debent per quaꝫ a peccati ſomno excitari poſſint. Quid ei magis dolendum q̄ꝫ per voluntariam negligentiam tanto hoſpite priuari ⁊ diabolo ſubijci.

¶ Prima eſt facillime poſſibilitatꝫ

¶ Scd̄a eſt certiſſime neceſſitatis

¶ Tertia eſt fructuoſiſſime vtilitatꝫ

Prima igit eſt conſideratio facillime poſſibilitatis quam ſatis oſtendit dominus Io. xiiij. di. Siquis diligit me ſermonē meū ſer. ⁊c. ⁊ ad eum veniemus ⁊c. Ideo petit Aug. di. Te clementiſſime inuoco in animā meā quā preparas ad capiendum te ex deſiderio qd̄ inſpiras ei Intra rogo in eam ⁊ coapta eam tibi vt poſſideas illam quā feciſti ⁊ refeciſti. vt habeam te velut ſignaculum ſup cor meū. Bernar. in med̄. Beata mens apud quā de⁹ requiem inuenit ⁊ in cuius tabernaculo requieſcit. Beata q̄ dicere poteſt. Qui creauit me requieuit in tabernaculo meo. Negare ſiquidem ei requiem celi non poterit. Hec ille. Facilis aūt poſſibilitas habendi deum habitantem per gratiam manifeſte patet ex trib⁹.

¶ Primū eſt capacitas receptiua ipſi⁹ ſcꝫ anie recipientis.

¶ Scd̄m eſt liberalitas collatiua ipi⁹ dei ſeipm̄ libere conferentis

¶ Tertium eſt benignitas confortatiua ipſius dei ſm̄ anie diſpoſitionē venientis.

Primo ex capacitate receptiua. Eſt enim humana aīa dei capax Bern̄. in med̄. Mens ſiquidem noſtra eo ipſo imago eius eſt: quo eius capax ē. Non ꝓpterea autem dei imago eſt q: ſui meminit mens: ſecꝫ intelligit: ac diligit/ ſed q̄a poteſt meminiſſe: intelligere: ac diligere euꝫ a quo facta eſt quod cum facit ſapiens ipſa fit. Idem. Ad imaginē quippe dei facta ē anima rationalis ⁊ ceteris omnibus occupari poteſt: impleri autem non poteſt. capax enim dei et quicquid deo minus eſt non eam implebit. Idem ſuper Cantica ſermone. lxxxiij. Quid non tute preſumat anima apud eum cuius ſe inſignem cernit imaginem: illuſtrem ſimilitudine nouit: tantum eſt vt curet nature ingenuitatē vite honeſtate ſeruare.

Scd̄o ex liberalitate collatiua. quia ipſe domin⁹ ſeipm̄ liberaliſſime nobis donare dignetur. Unde dicit diuina ſapiētia Prouerbioꝝ. viij. Delitie mee

Sermo. de aduētu dñi in mētē

eſſe cum filijs hoim̄. Et Apocal. iij. Ecce
ego ſto ad oſtiū ⁊ pulſo: ſiqs audierit vo/
cem meā ⁊ aperuerit ianuā/introibo ad il/
lum ⁊ cenabo cū illo ⁊ ipſe mecū. Vide be
nō ꝙ liberaliter ſe offert. Et Cantic. v. cla
mat. Aperi mihi ſoror mea: imaculata mea:
colūba mea. Cōſidera bn̄ ꝙ dulciter inui
tat ⁊ petit cor ſibi aperiri vt in eo habitet. et
Zach. j. Conuertimini ad me: ⁊ ego cōuer
tar ad vos. O indeficiēs pelagus diuine
miſericordie: oibꝫ ſe offert: nemini ſe negat niſi
repellēti. Prorſus igit̄ eſt inexcuſabilis hō
q̄ deum in ſe p̄ grām non habet. qa vt dicit
Aug. li. de pnia. Semp̄ p̄ſto eſt gratia ſi
nō fuerit repulſa. deꝰ qđ ſuū eſt ſemp̄ iſpi/
rat ſi eſt q̄ recipiat. Anſel. Hō nō hꝫ gra/
tiam: non qꝛ hanc nō dat deꝰ: ſed qꝛ hanc
nō accipit hō. i. nō ſe diſponit ad recipien
dū. Sol q̄ntū eſt de ſe oibꝫ ſe cōicat: ſic lux
gratie. Eccl. xliij. Sol illuminans reſpicit
oia: niſi inueniat qđ ſibi repugnet. ſicut ſol
nō intrat domū ꝓpter obſtaculū. aperi fe/
neſtrā: ſol intrabit domū ⁊ illuminabit eā
Et ſicut dicit Innocentiꝰ. Gratiā q̄dem
ꝓmereri nemo pōt qa gratia dat̄: ſꝫ deme/
reri q̄ſq3 pōt. ideo ſi non eſt imputādū ho/
mini ꝙ grām non meret̄: tn̄ imputanduꝫ
eſt ei ſi grām demeret̄. O ꝙ fatue agūt ta
les q̄ ſe ad grām dei non diſponunt. Prio
qꝛ ſunt ſicut paup̄ cui offert̄ denarius au/
reus nec vult aperire manū vt recipiat. ſi ta/
lis itaq3 fame moriat̄: eſt inexcuſabilis. qꝛ
eſt culpa ſua ſi nō habet qđ comedat. Se/
cundo eſt ſicut vinctꝰ cui cuꝫ aperit̄ carcer
non vult exire. Gratia em̄ dei ſemp̄ eſt p̄/
ſens vt diſſoluat pctōꝝ vincula ⁊ aiam de
pcti carcere educat Item eſt ſicut infirmꝰ
cui offert̄ medicina nec vult accipe. Item
ſi offert̄ lumen alicui ⁊ non vult apire ocu
los ſuos ⁊ cadit/eius culpa eſt. Sic grā ē
lumē oibꝫ oblatū. Joan. iij. Lux venit in
mundū ⁊ dilexerunt homies magis tene/
bras ꝙ lucem.

Tertio appet facilis poſ/
ſibilitas hn̄di dei grām ex benignitate cō
formatiua. Ex benignitate nāq3 iextima/
bili aduentū ſuū conformat diſpoſitiōi re/
cipientꝫ. Cyprianꝰ ad Donatū. Quantū
illic capacꝫ fidei afferimꝰ: tantū inde grē
inundanter haurimꝰ. et Bern̄. ſup̄ Cant.

Qualē te p̄parauerꝫ deo: talis oportet vt
appareat tibi deus. Idē ſup̄ Qui habitat
pſu. iiij. Sicut ſol iſte corporeꝰ lꝫ bonꝰ ſit
et valde neceſſariꝰ: tn̄ ⁊ feruor eius ſi tem
peratus nō fuerit/infirmo capiti ⁊ ſplen/
dor infirmis oculis nocet: nec eſt ſolis cul
pa: ſed infirmitatꝫ. Sic etiā ſol iuſticie ē
Unde ⁊ dr̄. Noli nimiū eſſe iuſtꝰ. nō ꝙ iu
ſticia bona nō ſit: ſed qꝛ dum adhuc infir/
mi ſumus oportet ipam nobis bonā graꝫ
temparī: ne forte elationis aut indiſcreti/
onis viciū incurramꝰ. Quid eſt em̄ ꝙ in/
ceſſanter orantes nō poſſumꝰ ad eam quā
deſideramꝰ abūdantiam grē ꝑuenire: Pu
tamus qꝛ auarus aut inops factꝰ eſt deus:
impotēs aut inexorabilis: Abſit hꝫ penitus
abſit. ſed ipſe cognouit figmentū noſtꝝ. nō
tn̄ ꝓpterea a petitione ceſſanduꝫ eſt. qꝛ etſi
nō dat ad ſatietatē: dat ad ſuſtentationeꝫ.
Hec ille. Venit igit̄ deus in mentē aliter
et aliter ſm̄ diſpoſitionē mentꝫ. Unde pt
diſtingui triplex eiꝰ aduētꝰ in mentem. ſcꝫ
occultus: dubius: ⁊ manifeſtꝰ. Et figura/
ti ſūt iſti aduentꝰ: quia chr̄s venit in tē/
plū occulte. Joā. vij. Vos aſcēdite ad diē
feſtū hūc ego aūt non aſcēdā ⁊c. Sequit̄.
Ipe aſcēdit ad diē feſtū nō manifeſte: ſed
q̄ſi in occulto. Venit etiā dubie in templū
Vn̄ Joan. x. dicebāt iudei in porticu tem/
pli. Quouſq3 aiam nr̄am tollis: Si tu es
chr̄s dic nobis palam. Manifeſte etiaꝫ in
templū venit. ſicut qn̄ fecit flagellū de fu/
niculis ⁊ eiecit vendētes ⁊c. vt hꝫ Mat.
xxj. Silr̄ poſt reſurrectionem apparuit oc
culte ſub habitu p̄egrini: vt hꝫ Lu. vl. Et
magdalene in ſpecie hortulani: vt hꝫ Jo/
an. xx. Apparuit etiā dubie iuxta mare ty
beriadis: alijs dicentibꝫ/ qꝛ dn̄s eſt: alijs
putantibꝫ phātaſma eſſe. Manifeſte etiaꝫ
apparuit cū ianuis clauſis ad diſciplos i/
grauit: vt hꝫ Jo. xx. ⁊ Lu. vl. Ber. Quic/
q̄d deꝰ homi corp̄aliter exhibuit: in nobis
ſpūaliter opatur. Idē. Oia q̄ de ſaluatore
legimꝰ ſunt aiaꝝ medicamia.

Primus itaq3 hmōi aduentꝰ in menteꝫ
eſt occultus: cū vicꝫ deꝰ p̄ grām ſic hoiem
inhabitat vt mortalia nō committat: ⁊ tn̄
dulcedinē affectus non ſentiat: nec in ma
gnis operibꝫ ſe exerceat. Ber. de libero ar/
bitrio. Ubi ingredit̄ gratia: pcti poteſtas
minuit̄. Augꝰ. Sola grā liberant̄ hoies a

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

malo. Hec ille. Sed non ſp̄ eſt manifeſta
iſta gr̄a. Pſ. Veſtigia tua nō cognoſcent.
Secūdus aduēt⁹ dubius: cum. ſ. muta-
tiones nouaꝝ affectionū in nob̄ cognoſci-
mus ꝛ ſentim⁹: qꝛ pctm̄ ēt veniale qd̄ pri⁹
placuit/diſplicet. Aug. li. de peñ. Vere pe-
nitere nō hoīs eſt: ſed dei gr̄e. ſed tn̄ dubie
q̄a cum pnīa ſit amara: gr̄a dei eſt dulcis.
Sap. xij. O q̄ꝫ bon⁹ ꝛ q̄ꝫ ſuauis eſt dn̄e ſpi-
ritus tu⁹ in nob̄. Iſte itaqꜫ aduent⁹ dubi⁹
eſt: qꝛ partim not⁹ ꝛ p̄tim ignotus. Et h̄
oriť ex trib⁹. Primo ex accipiētꝫ inhabili-
tate q̄ cū multoꝝ maloꝝ ſit ſibi conſcius:
nō pōt accipe aliter ſpūmſctm̄ niſi arguē-
tem: lꝫ ſit dulcis. vt pot⁹ etiā dulcis ama-
rus videť febricitāti. Joā. xvj. Cū venerit
ille arguet mundū de pctō. Scd̄o ꝓpť gr̄e
nouitatē. Vnde cum iudei p̄mo acceperūt
māna inuſitatū: dixerunt/mādu. i. q̄d hoc
eſt: vt hʒ Exo. xvj. Tertio ꝓpter effectiuꝫ
q̄litatem. qd̄ vt meli⁹ intelligať: oportꝫ ꝑ
ſimilitudinē declarari. Verbi gr̄a Sol em̄
materialis cū radios ſuos in nube . . . ſam
ꝓiicit: . . . es in nube aq̄tica colores opa . . . lō-
ge diſſimiles radijs ſuis: ſicut apparet in
iride: vicꝫ viridē: glaucū: ꝛ rubeū. q̄ꝝ colo-
rū varietas p̄ncipalr̄ ex nube ꝓcedit. Spi-
ritualiter Sol iuſticie de⁹ nr̄ cū p̄mos ra-
dios gr̄e ſue ex ſui p̄ntia in aīam mittit qꝛ
inuenit eā hūore vicioꝝ ꝛ nube pctōꝝ offu-
ſcatā: ex vaporib⁹ infectiōis pcti obūbra-
tā: tres colores in ea appebūt. Nā ꝑ viri-
dem colorē q̄ eſt ꝯgregatiuus viſus/intelli-
giť cognitio ſuippſi⁹. Per glaucum/terror
cuius plerunqꜫ ſignū eſt ꝛ tremor de pctō
Per rubeū vō verecundia: q̄ tria ſimul in
Tertius ē ad- (vera pnīa confluūt.
uent⁹ manifeſt⁹. Nā ſicut fili⁹ dei ad nos
veniēs: ſe veꝝ eē meſſiā oſtēdit ſignis mi-
rabilib⁹: vt teſtať euāgeliū Mat. xj. Eun-
tes renūciate Joāni q̄ audiſtꝭ ꝛ vidiſtis:
Ceci vidēt: ſurdi audiūt ꝛc. Sic etiā vt dt̄
Berñ. vult manifeſtare aduentū ſuum in
mentē ꝑ ſigna ꝓportionabilia. Vide ſi vis
in ſer. dn̄ice tertie aduent⁹. Hec de prima
conſideratione.

Sequiť de ſecunda.
SEcūda eſt conſideratio certiſſime
neceſſitatꝭ. Oīb⁹ em̄ eſt gratia ne-
ceſſaria. Ro. iij. Oēs peccauerūt
et egent gr̄a dei. Sicut em̄ oīs creatura in
ſeipſa eſt defectibilis ꝛ indiget cōſeruato-
re vt ſubſiſtat ꝛ ꝑmaneat in eſſe nature: ſic
oīs rōnalis creatura gr̄a indiget vt ſit i bo-
no eſſe. ij. Coꝛ. iij. Nō ſum⁹ ſufficiētes ali-
q̄d cogitare a nob̄ q̄ſi ex nobis. ſed ſuffiē-
tia nr̄a ex deo eſt. Joan. xv. Sine me nihil
poteſtꝭ facere. Et Aug. li. de tri. Magna
hoīs miſeria ſine illo eē ſine q̄ nō pōt bene
eſſe. Eſt aūt huiuſmodi aduentus nobis
neceſſarius maxime ad tria.
Primo ad expellēdā ſpūalis nequitie
inhabitationem.
Secundo ad euadendā iudicialis ſen-
tentie confuſionem.
Tertio ad euadendā perſonalis conſi-
ſtentie conditionem

Primo igitur ꝛc.

Habi-
tat em̄ diabolus in his in q̄b⁹ nō habitat
deus. Apoc. xviij. Cecidit babylō ꝛ facta
eſt habitatio demonioꝝ. Nō pōt aūt dia-
bolus expelli a corde hoīs niſi veniat de⁹.
O q̄ꝫ miſeri q̄ diabolūꝫ expellere negligūt
maxime in hoc ſacro tp̄e dn̄ici aduentus.
Berñ. in pſona dn̄i. Quid cauſe q̄ inimi-
co meo vtroqꜫ poti⁹ vultis ſeruire q̄ꝫ mihi:
Tales inquā miſeri ſunt. Tum ꝓpter diui-
ne bonitatis iniurioſam expulſionē. Ta-
les em̄ vt dt̄ Guil. lugd̄. ſaluatorē aduen-
entē q̄ſi manib⁹ a ſe repellūt. muꝝ em̄ faci-
unt iter ſe ꝛ ſaluatorē. Eſa. lix. Iniq̄tates
vr̄e diuiſerunt inter vos ꝛ deū veſtꝝ. Tū
ꝓpter diabolice ptātꝭ ꝑnicioſaꝫ ſubiectio-
nem: qꝛ ſunt ſerui diaboli. Jo. viij. Qui fa-
cit pctm̄ ſeruus ē pcti. glo. i. diaboli. Tuꝫ
ꝓpter vēture ſolēnitatꝭ dānoſam abuſionē
Tales em̄ . . . nolūt p̄pare corda ad ſuſcipi-
endū dn̄m ſpūalr̄ nimis abutunt feſtiuita-
te dn̄ice natiuitatꝭ: quā ſi digne celebrare
voluerim⁹: oportꝫ ipm̄ dn̄m ſpūaliter na-
ſci in cordib⁹ noſtris. Nec em̄ q̄cqꜫ nobis
ꝓdeſſet chr̄m natū fuiſſe ꝓ nobis niſi na-
ſcereť in nobis. vt ſic poſſum⁹ dicere Joā.
j. Verbū caro factū eſt ꝛ h̄itauit in nob̄.

Secundo eſt neceſſarius

iſte aduent⁹ ad euadendā iudicialis ſentē-
tie confuſionē. Hiere. xvij. Dn̄e oēs q̄ te
derelinquunt ꝯfundenť. O q̄ntam triſticie
cauſam habent tales q̄ deū derelinquunt:
deū non q̄runt. Exemplū. Si ſint duo in

carcere q̄rꝝ vnus ſperat corꝑalr̄ ſe liberan
dū cum dñs carcerꝫ venerit. reliqu⁹ ꝟo cre
dat ꝙ ad morte̅ cōdemnabit. ⁊ dicat vtriꝗ
ꝗ: Cras dñs carcerꝫ veniet. ſic vn⁹ cauſaꝫ
habet gaudij: ſic alter dolorꝫ ⁊ deſolatōis
In vitaſpa. dicit abbas Amon cuidā fra/
tri interroganti ſermonē. Vade ⁊ fac tale̅
cogitatione̅ tuā: q̄lem habe̅t iſti q̄ ſunt in
carcere. Iſti em̄ interrogāt hoies: vbi eſt
iudex: ⁊ qn̄ veniet: ⁊ in expectatiōe penaꝝ
ſuaꝝ plorant. Sic facere debe̅t pc̄ōres cū
aduentū dñi audiunt.

Tertio neceſſarius eſt no
bis hmōi aduent⁹ dñi in mente̅ ꝑ gratiaꝫ
ꝓpter manutenendā ꝑſonal ꝯſiſte̅tie ꝯdu
tione̅. Eſt em̄ diuina p̄ntia nobis neceſſa
ria Ad cōſiſtentiā naturalis exiſte̅tie. Ad
cōſiſtentiā ſpūalis gr̄e. Ad ꝯſiſtentiā eter/
nalis glie. ¶ Pro cui⁹ ampliori declaratōe
Notandū ꝙ a doctorib⁹ triplex ſolet diſti
gui gr̄a. vicꝫ Gratia p̄uētiua. Cōcomita/
tiua. ⁊ Perfectiua.
¶ Prima igit̄ ē gra/
tia p̄ueniēs. Ps. Miſc̄dia ei⁹ p̄ueniet me.
Hec aūt gratia p̄ueniēs tripliciter dici p̄t
¶ Prima eſt gr̄a gratꝫ data/ generalr̄ di/
cta: vt donū creatiōis: gubernatiōis: ⁊ cō
ſeruationis: ⁊ naturales inclinationes ad
ꝟtutū act⁹: q̄ q̄nq̄ dicunt ꝟtutes natura/
les ⁊ hmōi. Bern. Hūana natura ſic con
dita eſt vt neceſſario habeat ꝯſeruatorem
que̅ habuit cōditore̅. eo ꝙ ſm̄ Aug. Sic
eſſe oim̄ noſtꝝ ē ex nihilo: ita ad nihilū te̅/
deret/ niſi de⁹ gratia ſua ⁊ manu regimis
ꝯſeruaret. Hec ergo gr̄a neceſſaria eſt ad con
ſiſtentiā naturalis exiſtentie.
¶ Scd̄a eſt gr̄a gratꝫ data ſpūaliter dicta
que ſupra facultate̅ nature ⁊ ſupra meritū
ꝑſone hoi cōcedit: q̄ vn⁹ hō alteri coopat̄:
nec tn̄ ꝑ eā iuſtificat̄: diſponit tn̄ ad gr̄am
gratū facientē: vt donū linguaꝝ: interp̄ta/
tio ſermonū ⁊c̄. De qb⁹. j. Coꝝ. xij. Diui
ſiones gr̄aꝝ ſunt ⁊c̄. Hmōi etiā eſt donū
dei gratuitū mouēs animū pc̄ōris ad pe
nitentiā. Rich. li. iiij. de cōte̅platiōe. Sci
mus ꝙ nihil cordis intima purgat: mentꝫ
mūdiciā repat ꝗ aie cōpūctio quā gr̄a tri
buit. Hec ille. Dr̄ aūt iſta gr̄a gratꝫ data
p̄ueniēs ⁊ opans. Vn̄ dr̄ magr̄ in. ij. diſt.
xxvj. Volūtas hoīs gr̄a p̄uenit̄ atq̄ ꝑpa/
rat̄ vt fiat bona. Aug⁹. Gr̄a eſt lume̅ anie

faciens hoiem pc̄tm̄ ſuū agnoſcere. Greg.
xvij. moral. c. xxvij. Lume̅ q̄ppe dei eſt gr̄a
p̄ueniens: que ſi in nr̄o corde nequaꝗ gr̄a
tuito cōſurgeret: ꝑfecto ſilens nr̄a in pc̄ō/
rū ſuoꝝ tenebris obſcura remaneret. Ido
dicit̄ Job. xxxij. Inſpiratio oipotentꝫ dat
intelligētiā. Phil. ij. De⁹ operat̄ i nob̄ velle.
¶ Tertia gr̄a p̄ueniēs dici pōt ip̄a gr̄a nō
ſolū gratis data: ſed etiaꝫ gratū faciens: q̄
inq̄ntū cauſat priore̅ effectuꝫ dr̄ p̄ueniens
reſpectu poſterioris: puta inq̄ntū eſt ſana/
tiua ⁊ viuificatiua anīe ⁊ excitatiua volū/
tatꝫ in bonū reſpectu alioꝝ effectuū q̄ ſunt
bonum volitū efficaciter opari ⁊ in bono
ꝑſeuerare ⁊ ad gl̄iam ꝑuenire. Gr̄a aūt vi
uificat aīam ꝑ hoc ꝙ eam deo vnit: et ꝑ ta
lem vnione̅ deiforme̅ facit. j. Coꝛ. vj. Qui
adheret deo vn⁹ ſpūs eſt. Fit aūt illa vnio
ꝑ amorem. Dion̄. Amor eſt virt⁹ vnitiua
amantꝫ cum amato. Cantic. Anima mea
liq̄facta eſt ⁊c̄. ſcꝫ ad ſuſcipiendū formam
deificā. Hmōi itaq̄ gr̄a ſupradicta ē gra/
tis data ⁊ gratū faciēs: operans ⁊ p̄ueni/
ens. Gratꝫ inq̄ data ⁊ gratū faciēs. quia
ſicut dr̄ Alex. Gratia eſt forma a deo gra
tis data gratū faciēs habente̅: ⁊ op⁹ eius
deo reddens gratū. Dicit̄ etiaꝫ opans: q̄a
ipſa ſola eſt anīe viuificatiua reddēs eam
deo gratā. Vn̄ ſm̄ magr̄m. ij. Bona volū
tas cōcomitat̄ gr̄am: nō gr̄a volūtate̅. Et
Aug. ad Bonifaciū. Non gr̄aꝫ dei aliq̄d
meriti p̄cedit humani: ſed ip̄a meret̄ auge
ri/ vt aucta mereat̄ ⁊ ꝑfici/ volūtate conco
mitante nō ducente/ pediſſeq̄ non preuia.
Hec Aug. ¶ Scd̄a eſt gr̄a ꝯcomitās ſiue
coopans. q: ip̄a gr̄a nobiſcū/ ⁊ nos cū il/
la coopamur. Greg. Nihil valet humana
induſtria ſine adiuuāte gr̄a. Et Aug⁹. li.
retrac. Volūtas nr̄a niſi adiuuet̄ dei gr̄a
pie recteq̄ viuere nō pōt. De hac gr̄a dr̄
ap̄lus. j. Coꝝ. xv. Abūdanti⁹ illis oib⁹ la
boraui: nō ego: ſed gr̄a dei mecū. Et Gre/
go. xvj. mora. Sūma dei pietas p̄ri⁹ agit
in nob̄ ſine nob̄ vt ſubſeq̄nte quoq̄ noſtro
liberoarbitrio/ bonū qd̄ iā appetim⁹ agat
nobiſcū: qd̄ tamen per impenſam gr̄am in
extremo iudicio ita nob̄ remūerat acſi ſo/
lum a nobis pceſſiſſꝫ. Hec ille. Dicit̄ etiā
hmōi gr̄a ſubſequens: q: vicꝫ eſt cā ſubſe/
quentꝫ effect⁹. ſ. opationis efficacis q̄ ſeq̄/
tur ad viuificatione̅ ⁊ ſanatione̅ anīe ⁊ bo

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

nam volitionē. Aug. Nolentē gratia ꝑuenit vt velit: volentem ſubſequit̄ vt poſſit. Ideo petit eccl'ia. Tua nos dñe gr̄a ꝑueniat ⁊ ſequat̄. Preueniat/ bonū ꝓpoſitū inſpirando, et ſubſequat̄/ adiuuādo in opus bonū. Eſa. xxvj. Oia opa noſtra opatꝰes in nobis dñe. Phil. iiij. Oia poſſum in eo qui me confortat.

¶ Tertia eſt gratia ꝑficiens ſiue conſummans: que ſic dicit̄ inq̄ntū facit ꝑſeuerare in bono ⁊ ꝑducit ad gl'iaꝫ. Phil. j. Qui cepit in nob opꝰ bo. ꝑficiet. j. Pe. vlt. Deꝰ omnis gratie qui vocauit nos in eternam gloriā ſuā ipſe ꝑficiet: cōfirmabit: ſolidabitq᷒. Dicit̄ etiā hmōi gratia ſubſequens inq̄ntum eſt cauſa effectus poſterioris et ſubſequentis. Augꝰ lib. de natura ⁊ gr̄a. Gratia preuenit vt vocemur: ſubſequit̄ vt glorificemur. De ſupradicta triplici gratia dicit ap'lus. j. Coꝝ. xv. Gratia dei ſum id quod ſum Hec eſt gratia ꝑueniens. Et gratia eius in me vacua non fuit. Hec eſt gratia cōcomitās. Et gratia eius ꝑficiens ⁊ cōſummans ſemper in me manet. Hec de ſecunda conſideratione propoſita circa aduentum dñi in mentē.

¶ Sequit̄ de tertia

Tertia cōſideratio ꝓpoſita circa aduentū dñi in mentē eſt conſideratio fructuoſiſſime vtilitatꝫ. Quis em̄ dubitet q̄ fructuoſum ſit ⁊ honorabile habere deū in hoſpitio cordis. Et h̄ patere poteſt diſcurrēdo ſeptē modos quibꝰ aīa viſitat̄ a deo.

Primo em̄ viſitat deꝰ vt

iudex incutiens timorē. Et hoc in peccatoꝝ conuerſione: quādo audit pctōr illud Eſa. xlvj. Redite preuaricatores ad cor. Hec eſt gratia ꝑueniens. Iſte aduentꝰ eſt amarus: vtilis tamē. Matth. xxj. Cū intraſſet ieſus hieroſolymā/ cōmota eſt vniuerſa ciuitas. Hoc figur. iij. Re. xix. Ecce dñs tranſijt ⁊ ſpūs grandis ⁊ fortis ⁊c. et Exo. xx. Vt ꝓbaret vos venit deus: ⁊ vt terror illius eſſet in vobis ⁊c.

Secundo venit vt medi-

cus ſanans languorem. ⁊ hoc in pctōꝝ remiſſione. Ecci. xxxviij. Da locū medico ⁊ non diſcedat a te: quia opera eius ſunt neceſſaria. Eſa. lxj. Miſit me vt mederer cōtritos corde. Et nota ordineꝫ q̄m cōtritio ꝓcedit ſanationē. Tob. iij. Poſt lachrymationē ⁊ fletū exultationē infundis. Sic fecit magdalene Lu. vij. dicēs ei Remittuntur tibi peccata tua/ vade in pace. De remiſſione aūt pctōꝝ adducant̄ tres teſtes

¶ Primus eſt fides ꝟitatis. Ezech. xviij Si auerterit ſe impiꝰ ab impietate ſua ⁊c. oim iniq̄tatū eius nō recordabor.

¶ Secūdus eſt ſpes diuīe pietatis. j. Joan. iij. Si cor noſtꝝ nō rephēdit nos/ fiduciam habemꝰ ad deum ⁊c. Et. ij. Coꝝ. j. Gloria noſtra hec eſt teſtimoniū cōſciētie noſtre. Bern. Que ꝯſcia defendit int̄ accuſatores liber eſt. Uerūtamē hic teſtꝫ lꝫ det fiduciā: nō tñ certitudinē. j. Coꝝ. iiij. Nihil mihi cōſciꝰ ſum: ſed nō in hoc iuſtificatus ſum. Et ſequit̄. Qui aūt me iudicat dñs eſt. q. d. forte aliq̄d habeo q̄d ignoro: (ſed deꝰ ſcit.

¶ Tertiꝰ teſtꝫ ē amor charitatꝫ: q̄ñ. ſ. hō deuotꝰ ſequit̄ ꝯſiliū Pauli Phil. iij. Que q̄dē retro ſunt obliuiſcens: ad ea ꝟo q̄ priora ſūt extēdēs meipm: ad deſtitutū ꝑſequor brauiū ſupne vocatiōis Cum em̄ quis ſe totuꝫ offert in obſequiū chri gemens ⁊ ſupplicans vt deus cum eo faciat miſericordia: Ad hanc ſupplicationem pater miſericordiaꝝ mittit tertiū teſtem. ſ. charitatem: in qua infundit ſpiritumſanctū. Rom. viij. Ipſe ſpiritus teſtimoniū reddit ſpiritui noſtro q̄ ſumus filij dei, quia. j. Petri. iiij. Charitas opit multitudinem peccatoꝝ. Primus teſtis conſcientiā alleuiat. Secundus ſerenat. Tertius aſſecurat. Deſidera igitur medicum et clama cum hieremia Hierem. xvij. Sana me domine et ſanabor: ſaluum me fac ⁊ ſaluus ero. Et ſicut dicit̄ Ecci. xxviij. Honora medicū ꝓpter neceſſitatem.

Tertio viſitat dominꝰ vt

conſolator ingerens leticie ſpiritualis dulcorem. Eſaie. lj. Ecce egoipſe conſolabor vos. et Eſaie. lxj. Spiritus domini miſit me vt cōſolarer oīes languētes: vt poneret conſolationem lugentibus ſion. Et Eſa. lxvj. Quomō ſi cui mater blandiat̄: ita et ego conſolabor vos: et in hieruſalem conſolabimini. Et. ij. Corinth. j. Pater miſericordiarum et deus totius con-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſolationis qui conſolaẗ nos in omni tribulatione noſtra

Quarto viſitat dñs vt viator alleuians laborem in vie oſtenſione. Hier. xvij. Quaſi colonus futurꝰ es in terra ⁊ quaſi viator declinans ad manendũ. vt ſcʒ aĩa deuota ex dulci confabulatiõe de gaudijs celeſtibꝫ alacriter ꝑcurrat cũ diſcipulis euntibꝫ in emaus/ qḋ interpretaẗ deſideriũ conſilij.

Quinto vt magiſter corrigens errorẽ in interna illuminatione Prouer. ij. Fili mi ne obliuiſcaris legis mee: ⁊ ꝑcepta mea cor tuũ cuſtodiat. Ber. Ipe illuminat intellectũ/accendit affectum/ dicet effectum.

Sexto vt rex oſtendẽs ſuum honorẽ ⁊ munificentiã in bñficiorũ largitione. Sap. vij. Venerunt mihi oĩa bona pariter cũ illa. ſ. dei grã. Ibidem. Infinitus em̃ theſaurus eſt hominibꝫ q̃ qui vſi ſunt participes facti ſunt amicicie dei Vñ et de meritis dicit Augꝰ. Quid ſunt merita niſi dei dona.

Septimo vt ſponſus inflãmans ad amorẽ in ſincera dilectiõe Mat. xxv. Ecce ſponſus venit/exite obuiã ei. Dicit/ecce. q. di. Mirabile eſt hoc. Quid enim mirabilius q̃ꝫ ꝙ deus imenſus anime paupercule deſponſari velit et amore ꝯiungi: Reuera magnũ eſt ꝙ creator ita ſuauiter coniungi velit ſue creature. Bern. Cum guſtaẗ q̃ꝫ ſuauis eſt dñs: tunc aĩa nõ deſiderat queq; alia bona ſʒ languente deſiderio affectaẗ dilꝰ Neſcio em̃ q̇d delicatius hʒ in ſe deꝰ q̃ꝫ qḋ anime dicit ſpõſus. Idẽ. Quis digne penſare poterit quãto affectu nos diligat qui animã ſponſam dic̃ ⁊ vocat. Idẽ. O aĩa mea: vnde hec tibi gloria vt dicaris dei ſponſa: vtiq; non ex nr̃is meritis ſed ex flagrantia ſue charitatis. Hec Bern. Sed aduertendũ ꝙ ſponſus chr̃us q̇rit in aĩa ſponſa ſua ſeptẽ. ¶ Primo pulcritudinis venuſtatẽ. i. ꝯſcientie puritatẽ. Aug. de virginibꝫ. Non q̇rit deus pulcram carnẽ ſed pulcrã mentẽ. Hugo li. de bono ꝯſcie. Deus qui eſt amator mũdicie cor pollutũ peccatis nõ põt inhabitare. Hec ille. Sic igitur ſponſa carnal' aliq̃n lauat faciẽ ne diſpliceat ſponſo: ſic et ꝯſciam Eſa. j. Lauamini mundi eſtote ⁊c̃. ¶ Scḋo req̇rit diſciplie moralitatẽ in verbis vʒ ⁊ opibꝫ. j. Tim. iiij. Exemplũ eſto fideliũ in ṽbo ⁊ ꝯuerſatione. ¶ Tertio diuitiarũ vbertatẽ. ſ. virtutum. Greg. Vere diuitie non ſunt opes ſʒ ṽtutes. Rich. Aĩa virtutibꝫ plena eſt dei ſponſa/trinitatis cathedra ¶ Quarto corporis ſanitatẽ ⁊ agilitatẽ vt. ſ. aĩa ſit agil' ad bona opa. Ecci. xxxj. In oibꝫ opibꝫ tuis eſto velox. ¶ Quinto fidelitatẽ: vt nulli deſideret placere niſi ſibi: ⁊ eiꝰ ſemꝑ gloriã q̇rat. j. Cor. x. Oĩa in gl'iam dei facite Bern. In omni ope intẽde in deũ ⁊ ꝓpter deũ. ¶ Sexto obedientie hũilitatẽ Mat. xvj. Qui vult venire poſt me abneget ſemetipm. ¶ Septio cordis charitatẽ Col. iij. Sup oĩa charitatẽ habere qḋ eſt vinculum ꝑfectionis. Aug. Charitas eſt q̃ valet ad oĩa ſine q̃ nil valet oĩa. Idem. Magna res eſt amor. Nã ꝑ ſeipm fiducialiter accedit ad deũ: inheret deo: familiariter percõtatur que dei ſunt.

¶ Hec de aduentu dñi in mẽte

¶ Sequiẗ de aduentu dñi ad iudicium

Dicto de aduentu dñi in mentem ex cuius conſideratione ſumiẗ ſecunda rõ excitatiõis a pcti ſomno que eſt afflictio doloris. Conſequenter dicendũ eſt de aduẽtu eius ad iudiciũ: ex cuius conſideratione ſumenda eſt alia excitationis ſiue euigilationis rõ que eſt ſolicitatio timoris. ¶ Circa quẽ aduentũ notande ſunt ſeptẽ conſideratiões ꝑncipales timoris incuſſiue q̃s alibi ſcripſimus i libro de q̃ttuor nouiſſimis. Ido ad pñs ſupſidemus. Hos igiẗ tres dñi aduentꝰ tota mente contẽplemur. Ad hoc em̃ nos q̇tidie hortaẗ eccl'ia in hoc ſacro tpe aduentus q̃ nunc de aduentu domini in carnem: nunc de aduentu in mentẽ: nunc ṽo de aduentu ad iudicium loquitur. Vt ex altero quidem in diuine charitatꝭ amore: ex alio in compunctionis interne dolore: ex alio autem in timore proficiamus et ad bona opera vigiles efficiamur: ſcientes quoniã hora ẽ iã nos de ſomno ſurgere. Sic itaq; dum tps habemꝰ vigilanter inſiſtamꝰ bo

nis opibus: q̄tinus p̄mi aduentus dn̄i fru
ctum participātes: ip̄m dn̄m in mentꝫ ta/
bernaculo ſuſcipiamꝰ. et in vltimo tandez
aduentu coram eo ſecuri cōpere valeamꝰ:
celeſtꝫ hereditatꝫ bn̄dictionē cum ſanctis
perenniter accepturi Amen.

¶ Pro feſto ſanctiſſime natiuitatis dn̄i.

Verbum caro
factum eſt ꝛ habitauit in nob.
Joan. j. In his ꝟbis triplex i/
ſinuat dn̄i natiuitas. ſ. Eternalis: Tēpo/
ralis: et Sp̄ualis. Eternalis cum dr̄: ver
bum. qd̄ idem eſt qd̄ intellectualiter natū
ſiue genitū. Tēporalis/ cū dr̄: caro factuz
eſt. Et ſp̄ualis/ cum dr̄: et habitauit in no/
bis. De duabꝰ p̄mis dt Aug. ſer. ix. de na
tiuit. dn̄i. Natꝰ eſt chr̄s dn̄s a patre: hō
a mr̄e. de patris imortalitate: de mr̄is vir
ginitate. de patre ſine matre: de matre ſine
patre. de patre ſine tp̄e: de matre ſine ſemi
ne. de patre p̄ncipium vite: de matre finis
mortis. de patre ordinans oēm diē: de ma
tre ↄſecrans iſtam diē. Hec ille. De tertia
aūt natiuitate loquit ipſe dn̄s Mat. xij. di
cens. Quicū q̄ fecerit volūtatē patrꝫ mei
q̄ in celis eſt: ipſe meus frater ꝛ ſoror ꝛ mr̄
eſt. mater inquā: q2 concipit ꝛ naſcit ſp̄ua/
liter ipſe chr̄s in corde illiꝰ. Vn̄ Aug. ſer.
xxiiij. de nat. dn̄i. Exultate virgines chr̄i:
ↄſores veſtra eſt mr̄ chr̄i. Chr̄m parere nō
potuiſtis: ſed ꝓpter chr̄m parere noluiſtis
Verūtamē ſi verbi eiꝰ meminiſtꝫ ſic me/
miniſſe deberꝫ: eſtis etiā matres eiꝰ. q̄a vo
luntatē facitꝫ patrꝫ eiꝰ. ipſe em̄ dixit. Qui
fecerit volūtatē p̄ris mei: ipſe mihi frater
et ſoror ꝛ mater eſt Hec ille. Has tres na
tiuitates rep̄ntat eccl'ia in hac ſacra ſolen/
nitate. Primā. ſ. eternalē in miſſa q̄ cātat
in nocte. q2 illa eſt humano intellectui in/
cōprehenſibilis. Unde in introitu illiꝰ miſ
ſe cantat illō p̄s. Dn̄s dixit ad me: filiꝰ me
us es tu: ego hodie genui te. Ubi notan/
dū ſm̄ Alexan. de ales: q̄ notanter dr̄: ho
die genui te. non olim genui te. quia ſic vi/
deret illa generatio trāſiſſe ꝛ p̄teriſſe. Nec
ait: ego hodie gigno te. quia ſic videretur
recens eſſe. Couenienter aūt ait: ego hodie
genui te: vt p̄ hodie exp̄meret generatōez
illam nō preteriiſſe. et p̄ genui/ nō recēter
inchoaſſe. Unde ibi exprimit neceſſitas ꝛ
eternitas huiꝰ natiuitatꝫ ſiue generatiōis
Sp̄ualem aūt natiuitatē rep̄ſentat eccl'ia
in miſſa que dr̄ in aurora. quia ſp̄ualis na/
tiuitas que eſt p̄ lucem gratie: expellit te/
nebras mētis ꝛ initiū eſt p̄ueniēdi ad cla/
ram diem glie. Unde in introitu illiꝰ miſ/
ſe cantat Lux fulgebit hodie ſup̄ nos ꝛc.
Eſa. lviij. Si abſtulerꝫ de medio tui cate
nam ꝛc. ſequit. Tūc orit in tenebris lux
tua ꝛc. Et Prouer. iiij. Juſtoꝝ ſemita q̄ſi
lux ſplēdens p̄cedit ꝛ creſcit vſq̄ i p̄fectuz
diem. Tēporalē aūt natiuitatē rep̄ntat ec/
cleſia in miſſa que cantat in die: in cuiꝰ in/
troitu cantat Puer natus eſt nobis ꝛ fili/
us datꝰ ē nobis ꝛc. In q̄libet tn̄ illaꝝ miſ
ſarum fit aliqua mentio de q̄libet illaꝝ na
tiuitatum. O quanta igit eſt hodierna ſo
lennitas in qua tāſancta: tāq̄ ſublimia my
ſteria recitant. Quāta etiā eſt thematꝫ p̄
aſſumpti ſublimitas: q̄nta ꝟboꝝ illoꝝ re/
uerētia q̄bus p̄dicta dn̄i triplex natiuitas
deſignat. In libro de vita chr̄i narrat di/
abolū dixiſſe cuidam ſancto homi/ eſſe q̄d
dam ꝟbum euangelij valde tremebundū.
Quo interrogāte: qd̄ eſſꝫ illud ꝟbū: noluit
dicere. Vir aūt ille cū p̄duceret in mediū
plures autoritates: diabolus indit ad ſin
gula/ non eſſe illud. Tandē interrogatus
an eſſet illud ꝟbum: Verbū caro factū eſt.
nō reſpondit: ſed cum clamore diſparuit.
Item cuidā abbati apparuit diabolus in
forma pulcre mulierꝫ alliciens eū ad con
cubitum/ cum ſoli eſſent in quodā virida/
rio. Et aduertens abbas maliciā diaboli
ſignauit ſe dicēs. Verbū caro factū eſt et
habitauit in nob. Et mox demō cum ma
gno ſtrepitu diſparuit. Item legit de q̄dā
monacho qui cum audiens iſtud euāgeli/
um In p̄ncipio erat verbū ꝛc. Et peruen
to ad illud Et verbū caro factum eſt: non
genuflecteret: nec aliquā reuerētiā faceret:
diabolus ei alapam dedit dicens. Si lege
retur. Verbum demon factū eſt. nunq̄ ge
nuflectere ceſſaremꝰ. Hec carthuſien. li. de
vita chr̄i. Apparet itaq̄ miranda virtus
hoꝝ verboꝝ. Ut aūt ſpecialiꝰ loquamur
de temporali chr̄i natiuitate: in cuiꝰ reue/
rētiā precipue eſt hodierna feſtiuitas de/
dicata/ notāde ſunt iuxta predicta tres p̄n

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

cipales contemplatiões quib9 in hac ſan-
ctiſſima ſolennitate tota mentis attentõe
vacare debemus.

Prima eſt cõtemplatio venerande ſubli
mitatis. quia verbum.

Secunda eſt ꝯtemplatio admirãde hu
militatis. quia caro factum eſt.

Tertia eſt contemplatio ſperande vtili
tatis. quia habitauit in nobis.

Prima igiꝫ eſt contemplatio vene
rãde ſublimitatꝫ q̄ notatꝫ in h̄ no-
mine/verbũ. quod filiũ dei intelle-
ctualiter ⁊ eternaliter genitum ſignat. Jo
an. j. In ꝑncipio erat verbum et verbum
erat apud deum ⁊ deus erat verbũ. Ori-
ge. O magne admiratõis gratia ⁊c. Hec
eſt igiꝫ prima hodierne feſtiuitatis cõtem
platio/vt cõtemplerꝫ deuote quis: qualis:
et quantus eſt qui ꝓ te naſci voluit. Ut vt
amplioꝛ ſit hec cõtemplatio/ꝯtemplare di
uine natiuitatꝫ excellentiã ex parte trium.

Primo ex parte chriſti naſcentis.
Scdo ex parte matris parturientis
Tertio ex pte modi cõuenientis.

Primo ex parte ipſi9 na-
ſcentis. quia eſt deus. Un̄ Lu. ij. angelus
ad paſtores ait. Euangelizo vobis gau-
diũ magnũ quod erit omni populo: q̄a na
tus eſt vobis hodie ſaluatoꝛ mũdi qui eſt
chriſtus dñs. Aug9. in ſer. Ille qui eſt na
tus verus deus ex deo: idem natus eſt ex
homie ver9 homo. Et ſctũs Leo papa in
ſermone Excedit q̄dez dilectiſſimi ⁊c. Ui
de in breuiario.

Secundo ex parte matris
parturiẽtis. quia virgo ſanctiſſima manẽs
poſt partũ. Qđ declarari põt triplici teſti
monio.

Primo teſtimonio glioſe ꝓ-
phetie. Eſa. vij. Ecce virgo concipiet ⁊ pa
riet filium ⁊c. Quod etiam figuratũ eſt ꝑ
virgam aaron que ſine omni humano ſtu
dio ⁊ ſine humoꝛe floꝛuit ⁊ fructum fecit:
vt habetꝫ Nume. xvij. De hoc ait Aug9.
ſuper Joan. ſermone. xcix. Omnia q̄dẽ ce
teroꝝ miraculoꝝ ſuperat ꝙ chriſtus nat9
eſt de virgine: matriſq́ꝫ integritatem ſol9
potuit nec cõceptus violare nec nat9. Hec
ille.

Secundo teſtimonio virtuo-
ſe cuſtodie. Joſeph9 em̄ cuſtos ꝟginis te-
ſtis certiſſimus extitit ſue virginitatꝫ qui
etiam de tanto myſterio per angelũ inſtru
ctus eſt/dicente ſibi Matt. j. Noli timere
accipere Mariã coniugẽ tuam: non ad car
nalem copulam: ſed ad cohabitationem ⁊
miniſtrationẽ deuotã: quod em̄ in ea natũ
eſt: de ſpũſancto eſt. pariet em̄ filium ⁊c. ſ.
ſicut ſtella lucem ⁊ ſicut virga floꝛem.

Tertio teſtimonio miraculoſe euidẽtie
Rome em̄ vt teſtatꝫ Innocenti9 papa ter-
tius duodecĩꝫ annis pax fuit. Eapropter
romani templũ pacis pulcerrimũ conſtru
xerunt: et ibi ſtatuam Romuli poſuerunt
Conſulẽtes aũt apollinẽ quantum dura-
ret/acceperunt reſponſum: quouſq́ꝫ virgo
pareret. Hoc aũt audientes dixerũt. ergo
in eternũ durabit. Impoſſibile em̄ crede-
bant virginẽ parere. Unde in foꝛib9 tem-
pli titulum hunc ſcripſerunt. Templũ pa-
cis in eternum. In ipſa aũt nocte natiuita
tis domini fũditus coꝛruit. Et ibi eſt mõ
edificata eccleſia ſancte Marie noue.

Tertio apparet mirabilis excellẽtia hu
ius natiuitatis ex parte modi conuenien-
tis. quia ſine doloꝛe ⁊ cum leticia virgo pe
perit. Aug9. ſermone de natiuitate: allo-
quens virginem. Nec in conceptione inuẽ
ta es ſine pudoꝛe: nec in partu inuenta es
cum doloꝛe. Hec ibi. Nec mirum. quia vt
dicit Thomas in tertiã parte. q. xxxv. do
loꝛ parientis cauſatꝫ ex apertione meatuũ
per quos proles egreditꝫ. Chriſtus autem
egreſſus eſt ex clauſo virginis vtero. et ſic
nulla ibi fuit apertura: ideo nullus doloꝛ.
ſicut nec aliqua coꝛruptio: ſed maxima io
cunditas et mentis ſuauitas. Unde ⁊ cre
dendum eſt ꝙ appropinquante hoꝛa par-
tus/ſenſit virgo puriſſima tantã mentis
leticiam: quantã non ſenſerat vnq́ꝫ cunctꝫ
diebus vite ſue. et omnes ſenſus eius ſpi-
rituales ⁊ coꝛpoꝛales quadam inenarra-
bili ſuauitate replebantꝫ. Et eleuata ſuper
humanas vires in abyſſum diuine contẽ-
plationis/ita cum imenſo dulcoꝛe pepe-
rit filium ſuum: quem vt vidit natum moꝛ
adoꝛauit vt verum deum. O vere gaudi-
um indicibile cum virgo glorioſa coꝛpo-
reis oculis ſe videbat/ſine coꝛruptione et
ſine doloꝛe peperiſſe quem ſancti patres
tam ardentibus deſiderijs deſiderauerãt
inſpicere: quem et non ſolum filium ſuum

eſſe ſentiebat: ſed ⁊ filium dei.

¶ Sequitur ſecunda contemplatio de admirāda hūilitate

Secunda eſt contemplatio admirande humilitatis. Ubi contēplari debemus ꝓfundiſſimā humilitatem chriſti domini naſcentis. Poteſt autem maxime apparere huiuſmodi humilitas per tres conſiderationes.

¶ Prima eſt conſideratio temporalis.
¶ Secunda eſt conſideratio localis.
¶ Tertia eſt conſideratio modalis.

Prima eſt cōſideratio tēporalis.

quia videlicꝫ frigidiſſimo tēpoꝛe ſcꝫ hyberno ⁊ nocturno ⁊ eo tunc quando longiſſima erat nox: et in frigidiſſima noctis hoꝛa: quando ſcꝫ ſol eſt maxime elongatus a nobis ſcilicꝫ media nocte naſci. et ſic iam incepit pati pro nobis. Sap. xviij. vel. xix. Dum medium ſilentium tenerent omnia: et nox in ſuo curſu mediū iter ageret/ omnipotens ſermo tuus a regalibus ſedibus venit. Bernardus. Naſcit deꝰ filius in cuius arbitrio erat quodcūqꝫ vellet eligere tempus. elegit quod moleſtius eſt ꝑſertim paruulo ⁊ pauperis matris filio que vix pannos haberet ad inuoluendum. Hec ille. In hac etiam conſideratione temporali hoc conſiderandū eſt ꝙ tēpoꝛe pacis naſci voluit: quod et eius humilitati atteſtatur. Hoc eñ factum eſt vt per hoc innueret quia ipſe princeps pacis pacem ⁊ humilitatē diligens. Pſ. Orietur in diebus eius iuſticia et abundantia pacis. Legitur eñ in hiſtoꝛia ſcholaſtica ꝙ Octauianus q̄draginta duobus annis regnauit: et in duodecimo anno ante moꝛtem ſuam fecit tantam pacem in omnibus regionibus romano imperio ſubiectis ꝙ ad litteram videtur tunc impletum fuiſſe quod dicitur Eſa. ij. Conflabunt gladios ſuos in vomeres ⁊ lanceas ſuas in falces Et ibidem. Non leuabit gens contra gentem gladium. Unde Beda ait. Naſciturus in carne dei filius ſicut de virgine natus virginitatis decꝰ oſtendit ſibi eſſe gratiſſimū: ſic pacatiſſimo ſeculi tempoꝛe conſecrat. quia pacem querere docuit: ⁊ pacis ſectatores per gratiam ſuam inuiſere dignatur.

Secunda eſt localis conſideratio.

Ubi primo conſiderandum eſt quia in via naſci voluit: vt oſtēderet q̄ vita preſens non niſi quedam via eſt. Pſal. Aduena et ꝑegrinus ſum apō te. Hebre. vlt. Non habemus hic ciuitatem manentē ſed futuram inquirimus. O quanta eoꝛuꝫ fatuitas qui cum tanta ſollicitudine materiales domos ſuꝑ terram edificant: de illa celeſti domo ⁊ manſione perpetua parum ſolliciti. Item quia naſci voluit in ciuitate paruula. ſ. in bethleem: quod ad eiꝰ humilitatem pertinet. Leo papa ſermone de epiphañ. Chriſtus qui ſerui formā ſuſceperat: bethleem ꝑelegit natiuitati: hieroſolymam paſſioni. Item conſiderandum quia naſci voluit in ꝑſepio ſiue in ſpelūca. Bernar. Uide qualiter pro te natꝰ eſt celoꝛum rex: vbi aula regia: vbi throni ſublimitas/ ꝑſepe eſt. Et Hieroñ. ad marcellam. Quo ſermone: qua voce ſpelūcam tibi ſaluatoꝛis exponam: et illud preſepe in quo infantulus vagijt: quod ſilentio magis intimo ꝙ ſermone honoꝛandum eſt. Idem. Ecce in hoc paruo terre foꝛamine celoꝛum cōditoꝛ natus eſt. hic inuolutus pannis: hic demōſtratus a ſtella: hic adoratus a magis. Idem ad Euſtochiū. Ille cuius pugillo mundus concludit/ preſepe continet anguſto. Hec ille. In hoc igitur arguitur ſuperbia mundanoꝛum qui de edificioꝛum magnificentia gloꝛiant.

Tertia eſt cōſideratio modalis.

Ubi conſiderare debemus moduꝫ ſub quo pro nobis natus eſt filius dei. q̄a videlicꝫ in foꝛma ſerui paruuli pauperrimi. In foꝛma inquam ſerui. Phil. ij. Semetipſum exinaniuit foꝛmam ſerui accipiens. In foꝛma paruuli. Eſa. ix. Paruulus datus eſt nobis. In foꝛma pauperrimi. quia reclinatus fuit ſuper fenum in preſepio ⁊ pannis. ſ. vilibus inuolutus. Et ſicut dicit Hieroñ. aduerſus eluidiū. Nulla omnino obſtetrix: nulla mulierum ſedulitas interceſſit. Ipa virgo pannis inuoluit infantem: ipſa ſola mater et obſtetrix fuit

Hec ille. Vere ḡ potuit dn̄s dicere illud
Ps. Paup ſum ego ꝛ in laboꝛib⁹ a iuuētu-
te mea. Hic ḡ damnant hui⁹ mūdi hono
res ac pōpe ꝛ vanitates. Itē delitie ꝛ mol
licies ac carnis delectatōes Inſup diuitie
abūdātie ac ſupfluitates. Anſ. O amāda
ꝛ āmirandū dignatio. de⁹ imenſe glie ver
mis contēptibilis fieri nō deſperiſti. De⁹
oim conſeruus apparere voluiſti. Parum
tibi viſum eſt parē nobis eē ꝛ frater nr̄ eē
dignatus es. Et tu dn̄e vniuerſoꝝ q̄ nul-
lā habes indigentiā inter ipa natiuitatis
tue initia nō hoꝛruiſti abiectiſſime paup-
tatꝫ deguſtare incōmoda. Conſolami cō-
ſolamini q̄ in ſoꝛdib⁹ paupertatis enutrimi-
ni qꝛ vobiſcū eſt deus in paupertate. Nō cu
bat in delitijs ſplendidi cubilis: nec inue-
nit in terra ſuauiter viuentiū. Quid igitur
gliaris: o diues res lutea in volutabꝛo le-
cti picti ꝛ delicati: cū rex regū ſuo recubitu
ſtramenta pauperum honeſtare maluerit:
Quid dura ſtrata deteſtaris cū tener in-
fantulus in cuius manu ſunt oīa regna tu
is ſericis: plumeis lectis: duras iumentoꝝ
ſtipulas p̄elegerit: Hec ille. O quid erat
videre filium dei inuolutū pannis lachꝛy-
mante: p̄ frigoꝛe rabeſcentē. Nam licꝫ nox
ꝛ hyems eſſet: nulla tn̄ fit mentio de igne.
O humani coꝛdis duricia cur non molli-
ris: cur non flecteris: cur non moueris ad
paupertatꝫ ſaluatoꝛis oim contemplandā:
Sunt nempe mentes hūane gelate ꝛ fer-
ro duriores q̄ chrm paruulū non audiunt
clamantē ꝛ dicentē. Peccata deponite: pec
cata deponite/ qꝛ ꝓpter peccata incipio pe-
grinari ad moꝛtē. Sed quid tu faciebas o
virgo piiſſima qn̄ tu videbas in aſſumpta
carne creatoꝛē oim in tā ignobili loco na-
tum: Certe flebāt oculi tui q̄ tanto mag-
eras pietate deuicta quāto certioꝛ eras de
altitudine ſecreti. O mirāda pꝛoꝛſus chri
ſti humilitas ꝑ quam iuſte confundit hūa-
na ſuperbia. Sed vt euidentius ꝯtempla
ri valeas humilitatē dn̄i: conſidera ſeptē
gradus quibus ad nos deſcendere digna-
tus eſt vt nos in celeſtia ſublimaret. ¶ Pri
mus eſt quia deſcendit a patria in exilium
.ſ. huius mundi Joan. xvj. Exiui a patre ꝛ
veni in mundū. Bern̄. O ineſtimabilis di
lectio charitatis qꝛ in carceris huius hoꝛ-
roꝛem deſcendit altitudo diuitatis. ¶ Se

cundus quia deſcendit de dominio in ſer-
uitium. Matth. xx. Non venit miniſtrari
ſed miniſtrare. Et Phil. ij. Formā ſerui ac
cipiens. Idcirco bene debemus ſibi ſerui-
re. Eſa. lx. Gens ꝛ regnum qd̄ non ſeruie
rit tibi peribit ¶ Tertius de diuitijs i pau
pertatē. ij. Coꝛ. viij. Scitis grām dn̄i no
ſtri ieſu chꝛiſti qm̄ cum diues eſſet pro vo
bis egenus eſſe voluit vt illius inopia di-
uites eſſetis. Bern̄. Pauper natus: paup
vixit: paup obijt. Matth. viij. Vulpes fo
ueas habent ꝛ volucres celi nidos: filius
aūt hominis non habet vbi caput ſuū re
clinet. Unde in preſepio natus eſt int̄ ani
malia. Cirillus. Reperit hominē factū
beſtialem in anima: ꝛ ideo in preſepio loco
pabuli ponit̄ vt vitam beſtialē mutantes
ad conſonā homini ꝑducamur ſcientiam.
pertingentes non fenū ſed panē celeſtem
vite coꝛpus. ¶ Quartus gradus eſt de po
tentia in infirmitatē. Leo papa ſer. de na-
tiuitate dn̄i. Suſcipit̄ a maieſtate infirmi-
tas. Eſa. liij. Vere languoꝛes noſtros ipe
tulit ꝛc. Et hoc vtiqꝫ incepit ab ipa ſui na
tiuitate. ¶ Quintus de pulcritudine i de-
formitatē. Sicut eñ teſtat̄ Ps. Fuit ſpe-
cioſus foꝛma pꝛe filijs hoim. ſed conſpu-
tus in facie ꝛ deturpatus eſt. Eſa. liij. Nō
eſt ei ſpecies neqꝫ decoꝛ. ¶ Sextus de glo
ria in ignominiā. De gloꝛia eius dr̄ Jo.
j. Vidim⁹ gloꝛiam eius quaſi vnigeniti a
pre. Ignominia āt pꝫ qꝛ irriſus ē verbis
ꝛ factꝭ. Eſa. liij. Conſiderauimus eū no-
uiſſimū viroꝝ ꝛc. qd̄ et verificatum eſt ab
ipa ſui natiuitate in qua ſup fenum poſit⁹
eſt in preſepio ꝛ inter bruta animalia. quis
enim vnqꝫ adeo pauper ꝛ vilis quem au-
dieritis tam humiliter ꝛ in loco tante abie
ctionis natum ¶ Septimus eſt de leticia
in triſticiā Matt. xxvj. Triſtis eſt anima
mea vſqꝫ ad moꝛtē. Hanc aūt moꝛtē ſem-
per in coꝛde habuit etiam a conceptiōe ſua
qꝛ futurā preuidit ꝛ acceptauit moꝛtē acer
biſſimā ſe ꝓ nobis paſſurū. O quantū cō
fundi debent ſuperbi diuine maieſtatꝫ hu-
militatē conſiderantes. Bern̄. Intolerabi-
lis impudentie res eſt vt vbi ſe exinani-
uit maieſtas inflētur vermiculus vilis et
intumeſcat.

¶ Sequit̄ tertia contemplatio vicꝫ de deſi-
deranda vtilitate

Tertia eſt ꝯtemplatio deſiderande vtilitatis. Ubi ꝯtemplari debemus vtilitates ꝑmaximas ex chꝛi dñi natiuitate nobis ꝓuenientes. Circa hanc aũt ꝯtemplatione notãde ſũt tres ꝯſiderationes.

Prima eſt conſideratio declaratiue diſtinctionis.

Secunda eſt conſideratio preparatiue diſpoſitionis.

Tertia eſt conſideratio perfectiue inquiſitionis.

Prima eſt cõſideratio declaratiue diſtinctionis.

ubi vicꝫ ꝯſideranda eſt diſtinctio multiplicꝭ vtilitatis ex domini natiuitate nobis ꝓuenientis. Eſt autẽ triplex hmõi bñficium

Primũ eſt pacificatiue reconciliationis

Scõm illuminatiue inſtructionis

Tertiũ deificatiue filiationis

Primũ igit̃ eſt bñficium pacificatiue recõciliationis. Jn cuius myſteriũ nat⁹ eſt dominus rex pacis ⁊ ipo nato cantauerũt angeli Gloria in excelſis deo ⁊ in terra pax hominib⁹ bone voluntatis. vt hr̃ Luc. ij. Unñ Eph. ij. Ipe eſt pax nr̃a ⁊c. Scõm ẽ beneficiũ illuminatiue inſtructiõis. Jn cuius myſteriũ nox illa illuminata eſt Lu. ij. Claritas dei circũfulſit il. Et ipe dñs di. Jo. viij. Ego ſum lux mundi. Et Joã. j. Erat lux vera q̃ illu. oẽm hoiem venientẽ in hunc mundũ. O quante tenebre erant i mundo añ hu⁹ lucis aduentũ Eſa. ix. Populus q̃ ambulabat in tene. vidit lucẽ magnã: habitantib⁹ in regione vmbre mortꝭ lux orta eſt eis. Sed heu heu nunc dicere poſſum⁹ illud Jo. iij. Lux venit in mũdũ ⁊ dilexerunt hoies magis tenebras ꝙ lucem. Tertiũ eſt bñficium deificatiue filiationis Gal. iiij. Miſit de⁹ filiũ ſuũ ⁊c. vt adoptionẽ filioꝝ reciperem⁹. Et Joã. j. Quotq̃t aũt receperũt eũ dedit eis poteſtatẽ filios dei fieri. j. Jo. iij. Uidete q̃lem charitatẽ dedit nob de⁹ vt filij dei nominemur ⁊ ſim⁹. Aug. Deus factus ẽ hõ vt hõ fieret de⁹. ij. Pet. j. Maxia ⁊ p̃cioſa vobis ꝓmiſſa donauit vt ꝑ hec efficiamini diuine conſortes nature. hec et alia multa bñficia innumerabilia q̃ ex chꝛi natiuitate ꝓueniũt nos inducere debẽt ad hãc ſacrã ſolennitatẽ cũ oĩ deuotionꝫ ⁊ ſpũali leticia celebrandam Legit̃ in lib. petri cluniaceñ. ꝙ in nocte natalis dñi: cuidã deuoto monacho vigilanti apparuit btã virgo maria tenens filiũ in gremio ⁊ colludens cum eo. Cui filius. O mr̃ dulciſſima quanta ẽ hodie leticia hoib⁹ de natiuitate mea in q̃ vite innocentiã: doctrine affluentiã: miraculoꝝ excellentiã: ſacramentoꝝ celeſtiũ preeminentiã ⁊ abundantiã ſecretoꝝ eis gratis dedi. Sed econtra. quanto doloꝛe ⁊ inuidia nunc diabolus cruciat̃ videns deum incarnatũ.

Scd̃a eſt conſidaratiue ꝑparatiue diſpoſitiõis.

ubi ꝯſiderãda ẽ diſpoſitio ꝑparatiua ad hmõi vtilitates ſuſcipiẽdas. Eſt autẽ p̃cipue ad hoc neceſſaria triplex conditio q̃ ex ꝯditionib⁹ paſtoꝝ accipi põt q̃bus reuelata ẽ chꝛi natiuitas.

Prima ẽ hũilitatis ac ſimplicitatꝭ rectitudo. Erant eñ paſtoꝛes viri ſimplices ⁊ humiles. O ꝙ multi tũc ſapientes phi: multi ꝑncipes: multiq̃ꝫ diuites iacebant in lectis ⁊ eis nõ eſt reuelatus ort⁹ ſaluatoꝛis. Mat. xj. Abſcondiſti hec a ſapientib⁹ et prudentib⁹ ⁊ reuelaſti ea ꝑuulis. Scd̃a eſt cuſtodie ſolicitudo. Erant eñ cuſtodientes greges ſuũ in q̃ deſignat̃ ꝙ chꝛi natiuitas ꝓdeſt eis q̃ ſuas ⁊ cõmiſſas ſibi aĩas cuſtodiunt ſolicite. Deut. iiij. Animã tuã ſolicite ſua. Et Hiere. vj. Paſcet vnuſq̃ſq̃ꝫ eos q̃ ſub manu ſua ſunt. Et Actꝫ. xx. Attendite vobis ⁊ vniuerſo gregi in quo poſuit vos deus regere eccliam.

Tertia vigiliẽ promptitudo. Erãt paſtoꝛes vigilantes. Non enim apparet chꝛiſtus doꝛmientibus in peccatis ⁊ negligentibus. Jdeo Eph. v. Surge q̃ doꝛmis et exurge a moꝛt. illu. te chꝛs. Bern. Uigilantib⁹ paſtoꝛib⁹ annunciat̃ gaudiũ lucis ⁊ eis dr̃ ẽe natus ſaluatoꝛ paupib⁹ atq̃ꝫ laborantib⁹ nõ vob diuitib⁹ q̃ vrãm habetis cõſolationẽ nõ diuinã.

Tertia ẽ cõſideratõ ꝑfectiue iq̃ſitõis

Ubi ꝯſiderãda ẽ ſpẽalr̃ triplex ꝯditio req̃ſita ad q̃rendũ chꝛm̃ et ꝑdictas vtilitates.

Prima eſt feruoꝛ mentalis affectionis Hec eſt enim radix omnis boni. Unñ pa-

ſtores mirabilit᷑ affecti ad videndũ chr̃m:
loq̃bant᷑ ad inuicẽ dicẽtes. Tranſeamus vſq;
bethleem: ⁊ videam᷒ hoc verbũ. i. iſtam rẽ
dignã ſ̃bo ⁊ recordatiõe. Nota bñ ꝙ chri
ſtus in nazareth ↄcipit᷑. et in bethleem na
ſcit᷑. Nazareth q̃ppe inſ̃pretat᷑ flos: ⁊ beth
leem dom᷒ panis. Cũ ẽ h᷒ florẽ boni ꝓpo
ſiti in corde: in eo chr̃s ↄcipit᷑. Sed cũ fru
ctũ boni opis facit / chr̃us in eo naſcit᷑. Sʒ
proh dolor multi faciũt abortiuũ. Cõcipi
unt quidẽ q̃nq; ſʒ nõ pariũt. Igit᷑ ſm̃ cõſi
liũ Bede: tranſeam᷒ etiã nos exẽplo bo
rũ paſtoꝝ vſq; in bethleem ciuitatẽ dauid
cogitãdo ac recolam᷒ amãdo: ⁊ incarnati
onẽ chr̃i dignis honorib᷒ celebrãdo. Tranſ
eamus etiã abiectis carnalib᷒ ↄcupiſcẽtiis:
toto deſiderio mẽtis vſq; in bethleem ſu
pernã. i. domũ panis viui / nõ manufactã
ſed eternã in celis: et recolam᷒ amãdo q̃a
verbũ caro factũ / illuc carne aſcendit: ibi
q; ſedet in dextera patris. Illuc eũ tota vir
tutũ inſtantia ſeq̃mur: ⁊ ſolicita cordis ac
corpis caſtigatione ꝓcurem᷒ vt quẽ illi in
p̃ſepio videre vagientẽ: nos in patris ſo
lio mereamur videre regnãtẽ. ¶ Scḋa cõ
ditio eſt vigor realis executõnis: exequen
do ſcʒ diligent᷑ affectõnem boni ꝓpoſiti ſi
ne ꝓcraſtinatione. Ideo dicit᷑ ꝙ venerunt
feſtinãtes in bethleem. Eccliaſ. v. Ne tar
des conuerti ad dñm. ⁊c. ¶ Tertia eſt ri
gor carnalis macerationis. Nã ſicut dicit᷑
Iob xxviij. Nõ inuenit᷑ in terra ſuauiter
viuẽtiũ. Unde paſtores inuenerũt ieſũ pu
erũ pannis inuolutũ. ⁊ poſitũ in p̃ſepio. iu
xta verbũ angeli dicentis ad eos. Et hoc
vobis ſignũ: Inuenietis infantẽ pãnis
inuolutũ ⁊ poſitũ in p̃ſepio ⁊c. Cũ aũt eũ
inueniſſent ⁊ adoraſſent: reuerſi ſũt cũ gau
dio: quia qui per contemplationẽ ducitur
ad agnitionem diuine bonitatis: iocũdus
redit ad exercitiũ vite actiue. Nos igit᷑ pi
iſſimũ ieſum queramus in humilitate cor
dis ⁊ in ſimplicitate cũ paſtorib᷒. Et certe
ſi paſtores illos ſpũaliter imitemur: ieſũ
natũ inueniemus in cordib᷒ nr̃is: ſicq; dice
re poterim᷒ q; verbũ caro factũ eſt ⁊ habi
tauit in nob̃. Sicut ẽ dicit Beda in omel᷑
Nos que dicta ſ̃t de ſaluatore noſtro ple
na dilectõne feſtinem᷒ amplecti: vt hec in
future ꝑfecte cognitionis viſu comprehẽ
dere valeamus Amen.

¶ Pro feſto circũciſiõis domini.

Vocatũ eſt nomẽ eius ieſus. Lu
ce. ij. Solennis eſt ⁊ celebris di
es hodierna. Tum ꝓpter octauã
natiuitatis. Tum etiã ꝓpt᷑ ſigna
culũ circũciſionis q̃d hodie chr̃s ſuſcepit.
Tum etiã ꝓpter ꝓmulgationem ſui nõis.
de q̃ euangeliũ dicit Vocatũ eſt nomẽ ei᷒
ieſus. vocatũ dicit: nõ impoſitũ. A deo im
poſitũ fuit hoc nomẽ: ſʒ ꝑ angelũ denũcia
tũ marie ⁊ ioſeph: ⁊ ꝑ eos aliis diuulgatũ
Sicut dic̃ Tho. i. iij. pt. q. xxxvij. Nõia q̃
aliq̃b᷒ imponunt᷑ diuinit᷒ / ſ̃p ſignãt aliq̃d
gratuitũ donũ eis diuinitus datũ. ſic Gen.
xvij. dixit dñs abrae. Appellaberis abrahã
q; patrẽ multaꝝ gẽtiũ ↄſtitui te. Et mat.
xvj. dictũ eſt petro Tu es petr᷒ ⁊ ſup̃ hãc
petrã edificabo eccleſiã meã. Quia ẽ chri
ſto hoi hoc grãe munus collatũ erat vt per
ipm̃ oẽs ſaluarent᷑ Ideo ↄuenient᷑ vocatũ eſt
nomen eius ieſus. i. ſaluator. Sunt q̃ppe
plura nomina ipi᷒ dñi ſaluatoris. Tamẽ
ad p̃ns tria ipſoꝝ ſpecialit᷑ contemplabi
mur. quoꝝ ſignificatio maxime nobis ex
plicat ea que noſtre ſaluti ↄueniunt: ⁊ ipſũ
deũ ſignificãt vt ſubſiſtens eſt i vtraq; na
tura. ſcʒ Emanuel: Chriſtus: Ieſus.

¶ Primũ eſt nomen admirande celſitudi
nis. Emanuel

¶ Scḋm eſt nomẽ venerande ſanctitudi
nis. Chriſtus

¶ Tertiũ eſt nomen deſiderande dulcedi
nis. Ieſus.

Primũ eſt nomẽ admirãde celſitu
dinis. Et hoc eſt hoc nomen ema
nuel. de quo Eſa. vij. Vocabit᷑ nõ
men eius emanuel. q̃d ſignat illã ſupadmi
rabilem vnionẽ deitatis et humanitatis
in perſona dñi ſaluatoris. Emanuel enim
interp̃tatur nobiſcũ deus. vl᷑ nobiſcũ diui
nitas. Eſt aũt deus ipſe ꝑ natiuitatẽ ſuã
tp̃alem nobiſcũ triplici preſentia.

¶ Prima eſt preſentia ꝑſonalis vnionis.
¶ Scḋa eſt ſpecialis ꝓpitiationis
¶ Tertia eſt ſacramental᷑ refectionis

¶ Prima ẽ preſentia per

ſonalis vnionis: per quã ſic ſpecialit᷑ nunc
nobiſcũ eſt deus ꝙ nõ illo mõ cũ angelis

Heb. ij. Nuſq̃ angelos apprehendit: ſz ſemen abrae. Uide ſi vis. s. ſer. de aduentu in tertia pncipali ɔſideratione

¶ Scda ē preſentia ſpecialis ꝓpitiationis. Nūc eniz promptior eſt ad miſerandū nobis q̃ ante chriſti incarnationē ⁊ natiuitatē. Eſt ḡ ſpeciali mō nobiſcū q̄ nūc tpe gratie ſum⁹, ſm quē modū nō erat cū his q̄ in tpe veteris teſtamenti fuerūt. Promptius eīm facilius ac copioſius nūc ɔcedit miſcdia pccōrib⁹ ad deuz ſe ɔuertentib⁹. Iuxta illud Eſa. xlix. In tpe placito exaudiui te: ⁊ in die ſalutꝫ auxiliatus ſū tui. Qd expōit paul⁹ de tpe gratie ij. Cor. vj. di. Ecce nūc tps acceptabile ecce nūc dies ſalutis. Nūc q̄ppe cū leuiori ſatiſfactione pōt aliq̄s dei miaz obtinere q̄ tpe veteris legis Et hoc eſt ꝟtute illi⁹ acceptiſſime oblationis quā fecit chrs de ſe ipſo ꝓ oibus. Hebr. ix. Sanguis chri qui p ſpūmſcm ſemetipm obtulit imaculatuz deo patri: emundabit cōſcientias nras ab operib⁹ mortuis. Poſſumus igit dicere illud ps Dñs ꝟtutū nobiſcū: ſuſcep. noſter ꝯ. ad miſcdiam: deus iacob

¶ Tertia eſt preſentia ſacramentalis refectionis. ꝑ quā ſic eſt cum nobis chriſtianis q̄ nō cū infidelib⁹: Jōs dicit dñs matt. vltꝫ. Ecce ego vobiſcū ſuz vſq̄ ad ɔſūmationē ſeculi. Et vide deuote ineꝛtimabilē chri charitatē. Qd eīm de noſtra ſumpſit humanitate totū ꝓ nobis obtulit: totū q̄ nobis reliquit pro animarū refectione.

Secūdū eſt nomē venerāde ſanctitudinis, ſcꝫ hoc nomē chriſtus. de quo Lu. ij. Natus eſt vobis hodie ſaluator q̄ eſt chriſt⁹ ⁊c. Et dicit nomen venerāde ſanctitudinis: q2 ſignificat illā pfectiſſimā ⁊ pleniſſimā gratie vnctionē ⁊ ſanctitatē que fuit ⁊ eſt in aīa chriſti. Chriſt⁹ eīm interpretat vnctus. Dicit aūt dñs ipe chriſtus ꝑ antonomaſiā: q2 ſummus rex: ſūmus propheta: ſummus ſacerdos. Iſte eīm tres ꝑſone antiquitus inungebant et chriſti dicebant. Unde chriſtus non ē nomen ꝓpriū ſed appellatiuū, appropriatuz tn̄ ipſi deo ꝑ antonomaſiam. Ab hoc aūt nomine dicimur chriſtiani. quod nomen p̄mo ab aplis ⁊ diſcipulis fuit introductuz apud antiochiam: vt dicit in li. Eccleſiaſtice hiſtorie. antea aūt dicebātur diſcipuli. Quia ḡ nomen debet eſſe conſonuz rei vt probatur. xxj. diſtꝫ. c. Cleros. ⁊ extra de p̄bendis et dignitatib⁹. c. Cuz ſcdm. Ideo opoꝛtꝫ vt qui chriſtiani dicunt: chriſtū imitent. Hinc eſt qd ſcribit: extra de ſacra vnctione. c. Conueniſſe. A chriſto chriſtiani dicunt: vt quaſi vncti dirivēt ab vncto: vt omnes currāt in odorem vnguentoꝝ illius cuius nomen eſt oleū effuſuz. Et Auguſtꝫ. li. de doct. chriſtꝫ. Ex ſacramēto vnctionis: chriſtianoꝝ oim vocabulū deſcendit: quod nomen ille fruſtra ſortit qui chriſtū minime imitat. Itē Aug⁹. Chriſtian⁹ iuſticie: bonitatis: pudicicie: caſtitatis: patientie: humilitatis: innocētie ⁊ pietatis ē nomē. Et tu iſtud quō tibi defendis ⁊ vendicas: cui de tā plimis reb⁹ nec pauca ſubſiſtūt. Chriſtian⁹ vere eſt ille qui nō noīe tm̄ ſed etiā ope eſt. Hec Aug. Un̄ et ipſe chriſt⁹ Jo. xiij. Exemplum dedi vobis vt quēadmoduz ego feci: ita ⁊ vos faci. ¶ In myſterio aūt ſue circūciſionis dedit nobis triplex exemplū ſalutare qd imitari debe⁹

¶ Primū ē ſectāde obediētie ⁊ hūilitatis.
¶ Scdm ē tolerāde anguſtie ⁊ pēalitatis
¶ Tertiū ē reſecāde malicie ⁊ ꝑuitatis.

Primū eſt exemplum ⁊c. In hoc videlꝫ q̄ legez ſeruauit. circūciſus ſcꝫ octaua die ſic̄ p̄ceptū erat in lege. Gal. iiij. Miſit deus filiū ſuū factū ſub lege.

Scdm eſt exemplū tolerāde anguſtie ⁊ penalitatis. Tunc eīm cepit ꝓ nobis pati ⁊ ſanguinē ſuū fundere. j. Petri. iiij. Chro in carnē paſſo ⁊ vos eadē cogitatione armamini.

Tertiū eſt exemplū reſecāde malicie ⁊ ꝑuitatis. Quia eīm circūcidi corporaliter voluit: docuit nos ſpiritualiter circuncidi debere. Rhom. ij. Circūciſio cordis in ſpiritu non littera. cui⁹ laus non ex hominibus ſed ex deo eſt. Facta ē autem huiuſmodi circūciſio die octaua. Per octo quippe dies intelligere poſſum⁹ octo ɔſiderationes q̄ ſunt q̄ſi octo luminaria ſiue dies ſpirituales quibus agnoſcitur q̄ vilis q̄ periculoſus et q̄ deteſtabi-

lis eſt ſtatus peti. Qui em̄ hm̄oi conſiderationib9 attēte ⁊ diligēter inuigilat: per vnā quāq3 eaꝝ vnā magnā diē facit ad pficiendā ⁊ attingendā ſpūalē aīe circūciſionem a peccato ⁊ omni macula ⁊c̄.

Prima eſt cōſideratio turpiſſime vilitat3 que ſc3 eſt in aīa per peccatū. Hiere. ij. q̄ꝫ vilis facta es nimis. et hoc p pctm̄.

Secunda eſt cōſideratio miſerrime ſeruitutis. Joan. viij. Qui facit peccatū/ſeruus eſt peccati. gloſa. i. diaboli.

Tertia eſt cōſideratio certiſſime mortalitatis. Ps. Quis eſt homo qui viuet ⁊ n̄ videbit mortē: quaſi dicat: nullus.

Quarta eſt conſideratio varie inſtabilitatis. Job. xiiij. Nunq̄ꝫ in eodē ſtatu pmanet. et Eccēs. ix. Neſcit hō finē ſuū ⁊c̄.

Quinta eſt conſideratio diuine ſeueritatis. ſ. in finali iudicio. Hebre. x. Horrendum eſt incidere in manus dei viuentis.

Sexta eſt ꝯſideratio ifernal' acerbitat3 Matth. xxij. Ibi erit flet9 ⁊ ſtridor dētiū.

Septima eſt conſideratio amiſſe felicitatis. Bern. Ve ve ve vapor eſt ad mo/dicū parens q̄ eterne felicitatis aditū int'(cludit.

Octaua eſt conſideratio offenſe maieſtat3. Deut. xxij. Deū q̄ te genuit dereliq̄ſti ⁊ oblit9 es dñi creatoꝛ3 tui ⁊c̄. Tres pme ꝯſideratiōes inducere debent ad verecundiā de pctō ſiue pudorem. Cū em̄ hō neceſſario ſit mortalis ⁊ p pctm̄ fiat ſeruus diaboli ⁊ ei ſilis in turpitudine peccati: multū debet verecundari pctm̄ cōmittere vel cōmiſiſſe. Tres aūt ſeq̄ntes inducunt ad timorem. Multū em̄ timere h3 pctōr ſi cōſideret q̄̄ inſtabilis ſit ei9 vita ⁊ incert9 exitus in quo neceſſario habet̄ comparere coram ſumo iudice/recepturus pro peccatis ſententiā damnatiōis eterne: niſi penitentiā veram egerit. Due aūt vltime inducere debent ad diuinum amorē. Quis em̄ non inflāmetur ad amorem dei ſi conſideret quanta ſit felicitas quam diligētib9 ſe repromiſit: et quanta eſt ſuauitas ⁊ dulcedo ipſius diuine maieſtatis. iuxta illud q̄̄ magna multitudo dulcedinis tue domine quam abſcondiſti timētibus te. Ex his autem tribus que ſunt pudor: timor: et amor/ maxime perficitur cordis compunctio peccatorum purgatiua ⁊ anime circūciſiua.

Tertiū eſt nomen deſiderande dulcedinis. ſ. hoc nomen Jeſus. de q̄ dicunt v̄ba ꝓpoſita Vocatū eſt nomen eius ieſus. qd nomē ſigt deſiderabilem nr̄e ſalutis opationem. Vñ Matt. j. angelus dicit ad Joſeph: Vocabis nomē eius ieſum. Ipſe em̄ ſaluū faciet ꝑplm ſuū a pctis eoꝝ. Hoc eſt itaq3 nomē mire dulcedinis. Richar. de ſctō vic. Jeſus eſt nomen dulce: nomē cōfortās pctōrem et bōe ſpei. ǵ ieſu eſto mihi ieſus. Bern. Si ſcribas/non ſapit mihi niſi legero ibi ieſum. ſi diſputes ac ꝯferas/n̄ ſapit niſi ſonuerit ibi ieſus. Idē. Jeſu dulcis memoria dās ve9a cordis gaudia. ſed ſup mel ⁊ oia ei9 dulcis pñtia. Hec ille. Nō miꝝ eſt ſi dulciſſimū nob eſt hoc nomen ieſus ⁊ reuerendū In eo em̄ fundat̄ tota ſpes nr̄a q̄ triplex ē

Prima eſt ſpes venie

Secunda eſt ſpes gratie.

Tertia eſt ſpes glorie.

Pria ē ſpes venie.

Quis em̄ peccator nō timeat nomē diuine potētie. q̄s audeat ſuſtinēre dñm vltionu3. ſed Ecce ieſus dulce refugiū in quo exinanitur maieſtas et dulceſcit poteſtas. j. Joan. ij. Scribo vobis filioli mei q̄m remittūtur vobis pctā veſtra ꝓpter nomē ei9: q2 aduocatū habem9 apud patrē Jeſū chrm̄ ⁊c̄. O mirabile ꝯſiſtoriū: pctōr penitens plorat ⁊ poſtulat: fili9 interpellat ⁊ impetrat: pater cōdonat: ⁊ ſpūſſctūs mētē letificat: teſtimoniū prebēs ꝯmiſſionis pctōꝝ. Jō bñ dr Act. xxij. Ablue pctā tua inuocato noīe ieſu. Sicut itaq3 ſitiēti dulcis ē fons aq̄ viue: ſic pctōri noīe pctōꝝ depſſo dulce eſt nomē ieſu.

Secunda eſt ſpes gratie.

Joan. j. Gratia ⁊ veritas per ieſum chriſtum facta eſt. Triplicē aūt ſpem grē expe ritur anima in nomine Jeſu.

Prima eſt ſpes grē illūinatiue. Ad inuocatiōnē em̄ ⁊ meditationē nois ieſu illuminat̄ intellect9 nō ſolū ſupficie ten9 aut verboꝝ folijs: ſed ſenſuū ſiue ſniаꝝ medullis. Ipē em̄ ieſus ē lux vera q̄ illūinat oē3 hominē venientē i hūc mūdm̄. In h̄ ſiq̄dē pres antiq̄ p meditatiōe3 ⁊ ꝯteplatiōe3 ſtudentes ⁊ n̄ in mortuis lr̄is: diuinis myſterijs ſe

mirabilit̃ eruditi. Et tu q̃ꝙ̃ro te a t̃ra ſub-
traxeris ⁊ ad alta ſuſtuleris ⁊ ad ieſuʒ te
conuerteris: tanto magis recipies lumen
veꝝ. In cuiꝰ myſterio diſcipuli Mat. xvij
in montis ſupcilio leuantes oculos nemi
nẽ viderũt niſi ſolũ ieſum. ¶ Scõa ẽ ſpes
gr̃e inflãmatiuẽ q̃ ſm̃ Bern̄. Per nomen
dñi venit̃ ad dilectionẽ ⁊ fruitionẽ. Et iõ
d̃ Cañ. j. Oleũ effuſum nomen tuũ: ideo
adoleſcentule dilexerunt te nimis. q̃ vicʒ
ip̃e aie de nouo in pnia laborãtes q̃ adole
ſcentule dicunt̃ ardentiſſime excitant̃ ꝑ no
men ieſu in amore eiꝰ ad currendũ poſt di
lectum. ¶ Tertia eſt ſpes gr̃e corrobora-
tiue Ro. viij. Certus ſum q̃ neqꝫ mors ne
qꝫ vita ⁊c. poterit nos ſeparare a charita-
te dei q̃ eſt in chr̃o ieſu. Vñ Act. xxj. Aga
bus ꝓpħa tulit zonã pauli ⁊ alligans ſibi
manus ⁊ pedes ait. Hec dicit ſpũſſctũs.
Virum cuiꝰ eſt zona hec: ſic alligabũt iu-
dei in hierl̃m ⁊c. et ſequit̃. Rñdit paulꝰ et
dixit. Ego non ſolũ alligari ſed ⁊ mori pa
ratus ſum in hierl̃m ꝓpter nomen dñi ieſu
chr̃i ⁊c. Et certe q̃cunqꝫ letat̃ in dño ieſu
pauptas ꝑ diuitijs / aſperitas ꝑ delitijs / et
vilitas ꝑ honoribꝫ reputat̃ ei. cunctaqꝫ illi
ſupplicia ꝑ nomine ieſu dulcia fiunt. Vnd
Act. v. Ibant ap̃li gaudẽtes a ↄ̃ſpectu cõ
ſilij q̃m digni habiti ſunt ꝑ noĩe ieſu contu
melia pati. Sed hanc dulcedinẽ non ſen-
tiunt miſeri pctõres in pctõ delectationeʒ
q̃rẽtes: q̃ em̃ ieſus humilia q̃rit. iõ ſupbo
nõ placet. et q̃ oĩa mundana ↄ̃tempſit: iõ
non placet auaro. ⁊ ſic de peris alijs / ſed ſa
pit aie ſancte charitate feruide q̃ cum ꝓphe
ta Abacuk. iij. dicere põt. Ego aũt i dño
gaudebo ⁊ exultabo in deo ieſu meo. ſ. ⁊ ñ
in alio. Semꝑ itaqꝫ de dulci nomine ieſu
aliq̃d eſt mẽorie cõmẽdãdũ q̃d ruminatuʒ
dulcit̃ paſcat ⁊ auidius appetitum alliciat
Heb. xij. Aſpiciamꝰ in auctorẽ fidei ⁊ cõ-
ſũmatorẽ ieſum q̃ ꝓpoſito ſibi gaudio ſuſti
nuit crucẽ ↄ̃fuſione contẽpta. Semꝑ igit̃
aliq̃ hora diei cogitanda ſunt dñice paſſio
nis inſignia ⁊ nomis ieſu dulcedo vt mẽs
his ĩbuta inde ꝓcedat ad ſalutaria verba
q̃ Mat. xij. Bonꝰ hõ de bono theſauro
cordis ſui ꝓfert bona Bonꝰ ꝑfecto theſau
rus in corde hoĩs eſt nomen ieſu. Et dum
q̃s ſic nomen ieſu meditat̃: ſtatim eũ p̃ſen
tem ſentit. Iuxta illõ Exo. xx. In oĩ loco
in q̃ fuerit mẽoria noĩs mei veniã. Dũ eti
am in tribulatione poſitꝰ aliq̃s nomen ie-
ſu inuocat ⁊ deuote meditat̃: ſtatim ↄ̃ſola
tionẽ ſentit. Ps. Protegã eũ q̃m cognouit
nomen meũ. Hec aũt dicta ⁊ dicẽda: nõ ſt
intelligenda de hoc noĩe ieſus q̃ntũ ad ſo-
nũ vocis / vel etiã quãtũ ad l̃ras ſcriptas:
ſed inquantũ eſt ſignatiuũ dei ⁊ hoĩs ſalua
toris mũdi. Bern̄. Cũ ieſum nomino ho
minẽ mihi ꝓpono mitẽ humilẽ ſobriũ beni
gnũ: caſtũ: miſericordẽ ⁊ oĩ deniqꝫ hone-
ſtate ↄ̃ſpicuũ q̃ et ſuo me fouet exẽplo ⁊ ro
borat adiutorio. excitat ei torporẽ meũ ie-
ſus deꝰ ⁊ hõ. Hec Bern̄.

Tertia eſt ſpes gl̃ie. quia
ſic d̃ Act. iiij. Non eſt aliud nomẽ ſub ce-
lo datũ hoĩbꝫ in q̃ nos oporteat ſaluos fie
ri. Hoc eſt g̃ nomen gl̃ioſum ꝓpter ſpem
iſtã gl̃ie. Jeſus em̃ ſaluator interp̃tat̃. Eſt
itaqꝫ nomen ieſu nomen valde mirabile ꝑ
q̃d ſignat̃ verbum caro factũ: ⁊ in q̃ ſalus
eterna ſperat̃: de q̃ dicere poſſumꝰ illõ ps.
Dñe dñs nr̃: q̃ admirabile eſt nomen tuũ
in vniuerſa terra. Mirabile inquã angelis
⁊ hominibꝫ ⁊ oĩ creature. Eſt em̃ mirabil̃
huiꝰ noĩs gloria in terra. i. regione viuen-
tiũ ſcʒ in celo. Eſt mirabilis huiꝰ noĩs gr̃a
in terra ꝑegrinantiũ. Eſt mirabil̃ huiꝰ no-
minis iuſticia in terra morientiũ ⁊ pereũ-
tiũ. Iõ d̃ paulꝰ Phil. ij. In noĩe ieſu oẽ
genu flectat̃: celeſtiũ: terreſtriũ: ⁊ ĩfernoꝝ
Ibidẽ. Dedit illi nomẽ q̃d ẽ ſuꝑ oẽ nomẽ
Tã venerabile eſt nomen ieſu q̃ ap̃ls dĩc
Col. iij. Oẽ q̃dcũqꝫ facitʒ i v̄bo: aut i ope
in nomĩe dñi nr̃i ieſu chr̃i facite. Optimuʒ
eſt itaqꝫ vt cuiuſcũqꝫ verbi ⁊ opis initium
ſit ieſus pariter ⁊ finis. Vñ ⁊ ecclĩa i oro-
nũ fine cõit̃ d̃r Per dñm nr̃m ieſũ chr̃m.
O igit̃ nomẽ ieſu exaltatũ ſuꝑ oẽ nomẽ O
triũphale nomẽ O gaudiũ ãgeloꝝ O leti
cia iuſtoꝝ. O pauor infernoꝝ. In te oĩs
ſpes venie. In te oĩs ſpes gr̃e. In te oĩs
ſpes gl̃ie. Nõ g̃ immerito de ſaluatore d̃. q̃
vocatũ eſt nomen eiꝰ ieſus. Hoc itaqꝫ no
men totꝭ affectibꝫ veneremur. In eo ſpem
nr̃am ponamꝰ: vt in eiꝰ veritate pctõꝝ ve-
niã: dei gr̃am: ⁊ gl̃iam ↄ̃ſequamur ſempi-
ternam. In qua eo preſtante videbit̃ ipſe
ieſus oĩ dulcedine pleniſſimꝰ: Amẽ.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Pro feſto Epiph. Serm.

PRocidētes

adorauerunt eū. Math. ij. Bern. Feſtiuis et marie p̄cipuis ſolennitatibꝫ magꝭ circa ea q̄ ſolēnitatis ſunt imorādū videť vt pariť ꝛ erudiatur animꝰ ꝛ exciteť affectꝰ. quō eñ celebrabitꝫ ſi neſcitꝫ: Hec ille. Sunt ḡ huiꝰ ſolennitatꝫ myſteria ꝯtēplanda vt p̄ hoꝝ cōtemplationē ferueat deuotio nr̄a ad huiꝰ feſtiuitatꝫ celebrationē. Vocať aūt feſtum iſtud apparitio dñi q̄ vicꝫ apparuit verus deus / verus hō / ꝛ verus ſaluator. Eſt autem hmōi apparitio triplex. Prima dr̄ epiphania / ab epi / ſupra / ꝛ phanes apparitio. qꝛ tunc ſtella deſup̄ apparēs manifeſtauit magꝭ ortū ſaluatoris. ad quē cū tredecim eſtꝫ dieꝝ ſtella duce p̄uenerūt. Scđa diciť theophania a theos qđ eſt deꝰ ꝛ phanes apparitio: qꝛ tota diuina trinitas apparuit in baptiſmo chr̄i eadē ipa die q̄ eſt a magis adoratꝰ reuolutis. xxix. annis ſecundū mltos. vl' reuolutꝫ triginta ānis ſm Aug. Chryſ. ꝛ Bedā. Tertia dr̄ bethphania a beth qđ eſt domꝰ. qꝛ in domo nuptiaꝝ apparuit verꝰ deꝰ qñ mutauit aquā in vinū eadē die q̄ baptizatus eſt anno reuoluto. Ut aūt plenius ꝛ clariꝰ videamꝰ q̄ꝫ magna ſit ſolennitas iſta ꝛ q̄nta ſit deuotione celebranda intelligendū ē q̄ ſm p̄dictas tres apparitiōes ad hāc ſolēnitatē ſpectāt tria myſteria multū ſublimia ſtatū eccl'ie ꝛ noſtrā ſalutē ex directo reſpicientia. ¶ Primū eſt myſteriū vocationis. Magi eñ venientes ad chr̄m figura fuerunt vocatiōis gentiū ad fidē. Vñ dicit Augꝰ. ſer. de epiphania. q̄ iſti magi fuerunt p̄mitie gentiū ¶ Scđm eſt myſteriū p̄parationis. ſ. ſponſe eccl'ie. q̄ quidem p̄paratio ſeu purgatio repreſentať in baptiſmo chr̄i. Eph. v. Chr̄us dilexit eccl'iam ꝛ tradidit ſemetipm̄ p̄ ea: vt illā ſanctificaret mundās eā lauacro aq̄ in verbo vite vt exhiberet ſibi glioſā eccleſiā non habentē maculā neq̄ꝫ rugam.

¶ Tertium ē myſteriū nuptialis celebrationis. ſ. inter chr̄m ꝛ eccl'iam ꝛ hoc figuratū eſt in nuptijs illis in quibꝫ chr̄s mutauit aquā in vinū In nuptijs enim celeſtibꝫ mutať aqua tribulationis in vinū cōſolationis. Attende hñ q̄nta ſunt iſta myſteria ꝛ q̄ꝫ excellenter in eis manifeſtať diuina bonitas ꝛ nr̄a ſalus p̄curať. In p̄mo eñ myſterio fit eccl'ie ſeu cuiuſlibet aīe ſponſe chriſti inuitatio. In ſcđo fit ſponſe inuitate p̄paratio. In tertio ſꝫo nuptiaꝝ celebratio. De his tribꝫ cantat hodie eccleſia Hodie celeſti ſponſo iuncta eſt eccl'ia q̄m in iordane lauit chriſtus eiꝰ crimina. Currūt cum muneribꝫ magi ad regales nuptias / ꝛ ex aq̄ facto vino letanť conuiue. In p̄ſenti aūt ſmone de primo hoꝝ myſterioꝝ ſiue de p̄ma apparitione q̄ magis apparuit ſaluator ſtella duce: dicturi ſumꝰ de quibꝫ loquūť v̄ba p̄poſita / vicꝫ Procidētes adorauerunt eū. Circa quā apparitionē tria ſūt ſpēalia myſteria ꝯtemplanda.

¶ Primū eſt ſupernaturalis intelligētie.
¶ Scđm eſt ſpēalis diligentie.
¶ Tertiū ē ſpūalis reuerentie.

PRimū eſt myſteriū ꝛc. quō. ſ. magi habuerunt ſupnaturalr̄ intelligentiā ſaluatoris xp̄i nati q̄ ſtatim cū natꝰ eſſet ip̄e ieſus venerūt ad adorandū eū. Sciendū itaq̄ꝫ triplicē fuiſſe cauſā intelligentie magoꝝ rōnē.

¶ Prima eſt ſtelle apparitio.
¶ Scđa eſt p̄phetie cognitio.
¶ Tertia ē diuine gr̄e inſpiratio.

Prima ē ſtelle apparitio

de q̄ dicit Leo papa in ſer. de epiph. Tribus magis in regione orientꝫ ſtella noue claritatis apparuit q̄ illuſtrior ceterꝫ: pulcriorq̄ꝫ ſideribꝫ in ſe intuentiū oculos animosq̄ꝫ conuerteret vt ꝯfeſtim aduerterent non eē ocioſum qđ tā inſolitū videbať. Et ſicut dicit Augꝰ lib. ꝯ fauſtū. Stella illa nō erat ex illis ſtellis q̄ ab initio create itineꝝ ſuoꝝ ordinē ſub creationis lege cuſtodiunt: ſed nouo v̄ginis partu nouū ſidus apparuit. Fulgentiꝰ aūt dic q̄ ſtella illa ab alijs differebat p̄cipue in tribꝫ. ſ. in ſitu q̄a non erat localiter ſita in firmamēto ſꝫ pendebat in meditullio aeris p̄ximo terre In fulgore qꝛ ceteris erat ſplendidior / ſplendorē eñ eius nō poterat ſplendor ſolis offuſcare: imo etiā in meridie lucidiſſima apparebat. In motu: quia p̄cedebat magos more viatoris.

Scda rō fuit ꝓphetie co/
gnitio. Nam ſic dicit Remigiꝰ. Licz d̄ ma
gis varia ſit opinio: magꝫ tn̄ credendū eſt
eos fuiſſe nepotes balaā. Balaam em̄ int̄
cetera q̄ ꝓphetauit dixit ſic h̄r Num. xxiiij
Orief ſtella ex iacob ⁊ exurget hō ex iſrael
Illi ḡ habentes hanc ꝓphetiā mox vt vi/
derunt ſtellā nouā intellexerunt regē natū
⁊ venerunt. Hec Remigius. Sic aūt di/
cit de Lyra. Iſti dicti ſunt magi nō a ma
gica arte ſed a magnitudine ſcie. Et iō di/
cti ſunt etiaz reges quia illo tempore ph̄i
ſapientes regnabant.

Tertia rō fuit diuine gra
tie inſpiratio ſine q̄ nihil ꝓfuiſſent alie due
rōnes. Videntes em̄ ſtellā intellexerūt p
diuinā inſpirationē ꝙ illa erat q̄ p balaam
p̄dicta fuerat. Leo papa ſer. Epiph. De/
dit aſpicientibꝫ intellectū q̄ p̄ſtitit ſignum
¶ Notandū igit̄ circa p̄dicta ꝙ tria nobis
intelligentiā p̄bent ad chr̄m cognoſcendū
q̄rendū: inueniendū: ⁊ adorandū. ¶ Pri/
mū eſt fidei illuſtratio, que per ſtellam de/
ſignat̄. Eſa. vij. ſm̄ aliam l̄ram. Si non cre
dideritis non intelligetis. Augꝰ. Fides ē
illuminatio mentis ad ſupnam v̄itatē: cog
noſcendā vicz ⁊ amandā. ¶ Scōm eſt ſcri
pturaꝝ inſtructio. Ps̄. Declaratio ſermo/
num tuoꝝ illuminat: ⁊ intellectū dat puu/
lis. ¶ Tertiū eſt diuina inſpiratio q̄ cuili
bet offert̄ quantū ad ea que ſunt de neceſſi
tate ſalutis. Apo. iij. Ecce ego ſto ad oſti/
um ⁊ pulſo ⁊c. Sed heu multi huic inſpi/
rationi reſiſtunt Act. vij. Dura ceruice et
incircūciſis cordibꝫ ⁊ auribꝫ vos ſemp ſpi
rituiſcō reſtitiſtis ⁊c̄

Secundum eſt myſteriū ſpecia/
lis diligentie. ſ. ad querēdū chri
ſtum natum. Hanc aūt mago/
rum diligentiam tria manifeſtant q̄ i euā/
gelio tangunt̄

¶ Primū eſt velox itineris aggreſſio.
¶ Scōm eſt ſolicita inq̄ſitio.
¶ Tertium eſt itineris perficiendi acce/
leratio

Primū eſt velox itineris
aggreſſio. Statim em̄ viſa ſtella ⁊ habi/
ta intelligentia ſignationis eiꝰ aggreſſi ſū
vt venirent ad adorandū puerum natum
ſequentes ſtellam. Unde dicit euangeliuz
Mat. ij. Cum natus eēt ieſus in bethleē
iude in diebꝫ herodis regis: ecce ſcz in pm
ptu et ſtatim/ magi ab oriente venerunt
hieroſolymā. Ita ⁊ nos ſtatim habita d̄e
noticia ⁊ ciuitatꝫ celeſtis: aggrediendū ē
iter ſalutis

Scōm eſt ſolicita inquiſi/
tio. Venerunt em̄ reges p̄dicti in ciuitatē
regiam ſcz hieroſolymā ſolicite inquiren/
tes ⁊ dicentes. Ubi eſt qui natus eſt rex
iudeoꝝ. Vidimus em̄ ſtellā eiꝰ in oriente
⁊ venimꝰ adorare eū. Et nota quō in his
verbis chr̄m veꝝ hominē: verū regē: ⁊ ve
rum deū magi confeſſi ſunt ſic dicit Remi
gius. Audiens aūt herodes rex turbatꝰ ē
⁊ oīs hieroſolyma cū illo. Chryſ. Sic ra/
mū arboris in excelſo poſitū leuis etiā au
ra mouet: ſic ⁊ ſublimes homies in culmi
ne dignitatū exiſtentes leuis etiā fama cō
turbat. Greg. Celi rege nato rex terre tur
batus eſt qz nimirū altitudo terrena con/
funditur dū celſitudo celeſtis aperit̄ Aug.
Quid erit tribunal iudicantꝫ qn̄ ſupbos
reges cuna terrebat infantis? Pertimeāt
homines regē ad patris dexterā iam ſedē
tem quē rex impiꝰ timuit adhuc mr̄is vbe
ra lambentē. Hec ille. Non ſolum aūt he/
rodes turbatus ē ſz etiā oīs hieroſolyma
cū illo. i. maiores ciuitatis fauentes hero
di accipiendo partē p totū vt dicit de Ly/
ra. Nec mirū hoc qz gaudere nequeūt im
pij de aduentu iuſti. Sic itaqꝫ turbatꝰ he
rodes cōgregans oēs p̄ncipes ſacerdotū
⁊ ſcribas iciſcitabat̄ ab eis vbi chr̄s naſce
ret̄. Hoc faciebat volens chr̄m natum p/
dere. At illi periti in lege r̄nderūt. In beth/
leem iude: allegantes ꝓphetiā q̄ habetur
Michee. v. Et tu bethleem terra iuda ⁊c̄.
O miſeri iudei qui locum natiuitatꝫ chri
ſti cognouerunt ⁊ alijs oſtenderunt nec ta
men ad eū adorandū perrexerunt. Augꝰ
ſer. de Epiph. Alijs demonſtrato vite fon
te ipſi mortui ſunt ſiccitate. ſiles facti fabꝛꝫ
arce noe q̄ alijs vbi euaderent p̄ſtiterunt ⁊
ipſi diluuio perierunt: ſimiles lapidibꝫ mi/
liarijs q̄ hoibꝫ viā oſnderūt nec ipſi ambu/
lare potuerunt. Hec Auguſtinus. Nota
iuxta hoc quinetiam nunc litteratiores ſe
pe ſunt ad querendum dominum tar/

diores. Audito itaq3 loco natiuitatꝭ chꝛi
tūc Herodes clam̄ vocatꝭ magis / diligen
ter didicit ab eis tp̄s ſtelle q̄ apparuit eis
Chryſ. Occulte eos vocauit vt nō vide-
rent iudei q̄s hēbat ſuſpectos: ne forte q̄ſi
regē ſue gētis amātes ꝓderēt ꝯſiliū eius.
Hec ille. Mittens igit̄ eos. ſ. magos in
bethleē: dixit. Ite ꝛ interrogate diligēter
de puero: ꝛ cū īueneritꝭ renūciate mihi vt
ꝛ ego veniēs adorē eū. O venenoſa ꝛ do-
loſa locutio. O iniq̄ aſtutia ſerpētina. quia
ſic dr̄ Greg. in homel. Adorare eū ſe velle
ſimulat: vt hūc ſi inuenire poſſit extīguat.
Chryſ. ſup Matt. Deuotionē ꝓmittebat
ꝛ maliciā cordis ſui hūilitatꝭ colore depin
gebat. Talis eſt ꝯſuetudo oīm malignoꝝ
q̄n aliquē in occulto grauiter ledere volunt:
humilitatē illi ꝛ amicicias fingūt. Vñ dīc
Et cū inueneritꝭ renūciate mihi: vt ꝛ ego
veniens adorē eū. Leo papa. Q̄ felix foret
ſi magoꝝ imitaret̄ fidem ꝛ ꝯuerteret ad re
ligionem q̄d diſponebat ad fraudem.

Tertiū quod oſtendit ma
goꝝ diligentia eſt ꝑficiendi itinerꝭ accele-
ratio. Statim em̄ vt dr̄ in euāgelio. Cum
audiſſent regē abierūt. Remigi⁹. Audie-
runt magi herodem vt q̄rerēt dn̄m: ſed nō
vt ad eū reuerterent̄. ſignificabant em̄ bo-
nos auditores q̄ bona q̄ audiūt a malis ꝑ
dicatoribꝫ faciūt: ſed tn̄ opa illoꝝ nō imi-
tant̄. Hec ille. Et ecce ſtella quā viderant
in oriente an̄cedebat eos vſq3 dū veniens
ſtaret ſupra vbi erat puer. Chryſ. Ex hoc
loco oſtēdit̄ q2 cū ſtella deduxiſſet magos
ꝓpe hierl̄m abſcōdita eſt ab eis: vt relicti a
ſtella cogerent̄ in hieruſalē interrogare de
chr̄o ſimul ꝛ manifeſtare ꝓpt̄ duo. Primo
ad ꝯfuſionē iudeoꝝ. q2 gentiles ſtelle tm̄-
modo viſiōe cōfirmati: chr̄m ꝑ alienas ꝓ-
uincias reqrebant. et iudei ab infantia ꝓ-
phetias legētes de chr̄o etiā in finibꝫ ſuis
natū nō ſuſceperūt. Demū vt interrogati
ſacerdotes vnde naſcit̄ chr̄s: ad ꝓiudiciū
ſuū reſpōderēt: de bethleē. hec Chryſoſt.
Solet ꝛ alia rō aſſigri quare eis diſparuit
ſtella. q2 ſic dr̄ glo. Auxiliū q̄rētes huma-
nū: iuſte ꝑdiderūt diuinū. Remigi⁹ Stel
la ſigt̄ gratiam dei. Herodes diabolum.
Qui aūt per pctm̄ ſe diabolo ſubdit: mox
grām perdit. q̄ ſi ꝑ pniam receſſerit: mox
grām inuenit q̄ eū non dimittit donec ꝑdu
cat ad domum pueri. i. eccl'iam. Hec ille.
Ipſis ꝗ̄ a hierl̄m recedentibꝫ: iterū appari
it ſtella q̄ antecedebat eos vſq3 dū veniēs
ſtaret ſup̄ vbi erat puer. Videntes aūt ſtel-
lā: gauiſi ſunt gaudio magno valde. Chry
ſoſt. Gauiſi ſunt: q2 ſpes eoꝝ nō erat dece
pta: ſ3 ampli⁹ ꝯfirmata. Glo. Gaudio gau
det q̄ ꝓpter deū gaudet q̄ eſt veꝝ gaudiū.
Addidit aūt ꝛ magno: q2 de magno gau
debant. Chry. Per myſteriū em̄ ſtelle in-
telligebāt q̄m dignitas tūc nati regꝭ exce-
debat mēſurā oīm mūdialiū regū. ido ad-
didit etiā: valde. Hec ille. Legit̄ aūt in lō
ga legēda Colonie q̄ reges iſti p̄mo vene
runt ad paſtores: q̄ paſtores ſtelle clarita
tē vidētes occurrerūt ꝛ interrogauerunt
q̄dnā hoc eſſet. Audiētes aūt q̄ pueꝝ na-
tū quererēt: dixerūt illis q̄liter angel⁹ eis
apparuit nocte natiuitatꝭ chr̄i cū claritate
magna dicēs. Annuncio vobis gaudium
magnū q̄d erit omni pplo: q2 natus eſt vo
bis hodie ſaluator ꝛc. et quō inuenerunt
pueꝝ iacentē in pſepio ꝛ pannis inuolutū.
Quibꝫ auditꝭ gauiſi ſunt reges. et ſic ſtel-
la duce venerunt ad locū vbi erat puer. et
totum iter ſuū ꝑfecerūt in tredecim diebꝫ.
Ex q̄ patet eoꝝ diligentia ꝛ deuotio ma-
gna: q2 in tā breui a tā lōginq̄s finibꝫ vene
runt. Sed vt dr̄ Remigi⁹ Puer q̄ tūc na-
tus eſt in tā breui ſpacio de vltimis finibꝫ
terre magos ad ſe ꝑducere potuit. Et ſm̄
Hiero. iſti reges venerūt in dromedarijs
q̄ ſunt velociſſimi curſus: et tantū vno die
currunt q̄ntum equus validus in tribꝫ di
ebus. In p̄dicta aūt legenda habet̄ q̄ ibi
lux ꝯtinue erat vbi eq̄tabāt: nec ipſi nec iu
menta eſuriebāt nec comedebāt: ſ3 die no-
ctuq3 eq̄tabant. Sic ꝗ̄ venerūt ad locū.

Tertiū eſt myſteriū ſp̄ualis reuerē
tie. Vbi cōtemplari habem⁹ quō
magi i reuerēter adorauerūt deum
natum. Vbi ſūt tria ſpecialia myſteria cō
templanda.

Primū eſt myſteriū deuote adoratiōis
Scd̄m eſt myſterium p̄cioſe oblatiōis.
Tertiū ē myſteriū myſtice ſignificatōis

Primū eſt myſterium de-
uote adorationis. Vbi apparet mira ma
goꝝ fides: humilitas: ꝛ deuotio. Cōſide-

randū itaq₃ cum euangelio: q̄m ad locū peruenientes/ intrātes domū: inuenerūt puerum cū maria mr̄e eī⁹. Chryſ. ſup Matt. Non cū matre diademate coronata: aut in lecto aureo recūbente: ſed vix tunicā habēte vnā/ nō ad ornatū corpis: ſed ad tegumentū nuditatꝫ qualē habere potuit carpentarij vxor pegre cōſtituta. Si ḡ regem terrenū q̄rentes veniſſent: magis fuiſſent cōfuſi q̄₃ gauiſi q2 tanti itineris laborem ſine cauſa ſuſcepiſſent. Nunc aūt q2 celeſtē regē querebāt. etſi nihil regale videbāt in eo: tn̄ ſoli⁹ ſtelle teſtimonio ꝯtenti gaudebāt oculi eoꝝ ꝯtemptibilē puerū aſpicere. quia ſpūs in corde eoꝝ terribilē eum monſtrabat. Vn̄ ꝓcidētes adorauerūt eū. Vident em̄ hoīem ⁊ agnoſcunt deū. Hec ille. O q̄nta fuit in eoꝝ cordibꝫ cōſolatio q̄n viſo puero/ lumine vere fidei illūinati crediderūt eū eſſe mundi ſaluatorē quē tāta ſollicitudine q̄ſierūt. Procidētes itaq₃ ſuper terrā genua flectētes: ⁊ ſup terrā facies ſuas demittētes: cū magna cordis deuoꝯne et oris bñdictōe ipm adorauerūt: ⁊ vnanimiter ſaluatorē mūdi eū eſſe dixerūt: de bñficio ſtelle q̄ eos ꝑduxerat grās agētes. et ipm verū deū eſſe credētes. ſicut dr̄ glo. Hinc exclamat Aug. O ſtupēda infantia cui ⁊ aſtra ſubdunt. cui⁹ eſt ille magnitudinis ⁊ ſupne glīe ad cui⁹ pannos ⁊ angeli excubant ⁊ ſidera obſecundāt ⁊ reges trepidant ⁊ ſectatores ſapie geniculant. Hec Aug⁹. Imitari itaq₃ debem⁹ magoꝝ reuerentiā ⁊ deuotōem corā deo nos hūiliter proſternentes. quod fieri debet precipue propter triplicem rationem

¶ Prio in recognitionē noſtre vanitatꝫ ⁊ miſerie: quaſi recognoſcētes nos nihil eſſe corā deo. Eſa. xl. Oēs gentes q̄ſi non ſint ſic ſunt coram deo. ⁊ q̄ſi nihilū ⁊ inane reputati ſunt ei. Exēplum habem⁹ in Iob Iob. j. qui tonſo capite corruēs in terram adorauit ⁊ dixit. Nudus egreſſus ſum ex vtero matrꝫ mee: et nudus reuertar illuc. Et aduerte ibi q̄ inflicta tribulatio cōpellit ad ꝑfectius recognoſcendū vite p̄ſentꝫ miſeriā: et ad deum adorandum.

¶ Secūdo in ſignificatiōem humilitatis et erubeſcentie. quia vicꝫ ipm dn̄m multipliciter offendim⁹. Exēplū in publicano q̄ nec audebat ocl'os ad celum leuare: vt habetur Lu. xviij. Et in filio ꝓdigo ad patrē reuertente Luc. xv. Pater peccaui in celū et coram te: iam nō ſum dign⁹ vocari fili⁹ (tiuus

¶ Tertio in ꝓſtationē ſup/ ne maieſtatis ⁊ excellētie. Ecci. xliij. Terribilis dn̄s ⁊ magn⁹ vehemēter ⁊ mirabilis potētia illi⁹. Exēplū in Salomone. iij Reg. viij. q̄ adorauit deum di. Dn̄e deus iſrael nō eſt ſimilis tui: deus in celo deſup et ſup terras deorſum ⁊c̄. Sequit̄. Facies vnicuiq₃ ſm̄ oēs vias ſuas ſic videris cor eius. Ecce excellētiā diuine iuſticie. ſequit̄. q2 tu ſolus noſti corda oīm filioꝝ hoīm: vt timeāt te cunctꝫ diebꝫ. Ecce excellentiā diuine ſapie. Et poſtea ſequit̄. Audiet̄ nomē tuū magnū: ⁊ man⁹ tua fortis: ⁊ brachium tuū extentum vbiq₃ Ecce excellentiam diuine potentie. Et ſic patet quomō ſalomō adorās ꝓfitebat̄ excellētiā diuine maiſtatis. Et poſtea ibidē habet̄ q̄ vtrūq₃ genu fixerat in terram ⁊ expāderat manus in celum ⁊c̄.

Secundū eſt myſteriū precioſe oblatōis.

Adorauerunt em̄ dn̄m nō ſolum ex aīa ⁊ corpe: ſed etiā de ſua ſubſtantia tpali. iuxta illud Prouer. iij. Honora dn̄m de tua ſubſtantia. Obtulerūt ḡ ei aurum: thus: ⁊ myrrham. Remigi⁹. Sciendū q̄ iſti nō ſinguli ſingula obtulerunt: ſed ſinguli tria. et ſinguli cum ſuis muneribus regem deū ⁊ hoiēꝫ p̄dicauerūt. Hui⁹ aūt triplicꝫ oblatiōis aſſigāri pōt triplex rō

¶ Prima eſt rō antiq̄ traditiōis. q2 vt dr̄ Remigi⁹ Traditio antiq̄ꝝ fuit vt null⁹ ad regem vacu⁹ introiret. Perſe aūt ⁊ chaldei talia munera ꝯſueuerāt offerre. Iſti autē vt dr̄ in hiſtoria ſcholaſtica venerunt a finibus perſarum et chaldeorum.

¶ Secunda eſt ratio neceſſarie ſubuētōis Quā ſm̄ Bern. auꝝ obtulerūt ꝓpter inopie ſubleuationē. thus ꝯtra ſtabuli fetorem. myrrhā ꝓpter mēbroꝝ pueri ꝯſolidationē ⁊ vmiū expulſionē. Circa quā rōnē nota quō chr̄s ꝑ ſuam inopiā dedit nobis exemplū ꝯtēnende mūdanitatis. In h̄ ꝟo q̄ i ſtabuli fetore naſci ⁊ nutriri voluit: dedit exemplū tolerande penalitatꝫ. In hoc ꝟo q̄ naſci voluit in forma pueri cum corporali debilitate ⁊ fragilitate: dedit exemplum ſectande humilitatis.

Sermo de epiphania

Tertia eſt rõ deuote pſtatiõis. qꝛ ſm Aug. ſer. ď epiph. Auꝝ offerũt vt regi magno. thus imolant ſibi vt deo. myrrham preſent ei tanq̃ ꝓ ſalute oim morituꝝ. O q̃ hilari facie puer ieſus magos ſic offerẽtes dulciter aſpiciebat. Credendũ eſt certe qꝛ q̃ eũ tanta ſollicitudie q̃ſierant ⁊ tãto venerabant affectu: eos abſq̃ leticia abire nõ ꝑmiſerit. Et virgo illa dulciſſima mat humilis atq̃ mãſueta poſtq̃ in his regibꝫ tantã fidẽ ⁊ deuotionẽ aſpexit: multa eis verecũdo vtiq̃ ſermone de filio ſuo locuta eſt: euãgelizãdo q̃liter angelus annũciauerat ⁊ ipa ꝟgo cõcepat ⁊ parturierat: angelis cantantibꝫ ⁊ nũciantibꝫ paſtoribꝫ eiꝰ natiuitatẽ: et quõ ipe dñs ſic incarnatꝰ fuerat vt ſaluũ faceret genꝰ hũanũ. Cõmendabat ex hoc magoꝝ prudentiã: diligẽtiã atq̃ deuotionẽ: q̃ ad eũ videdũ tãto ꝑ́ꝑauerãt: dicẽs eis. Sciatis qꝛ quẽ adoratꝭ deꝰ eſt. cui munera obtuliſtis rex eſt. Xpm in brachijs ſuſcipite qꝛ hõ eſt. Itaq̃ filiũ ſuum benigniſſime vnicuiq̃ coꝝ amplexandũ porrigebat. O virginis cõſueta hũilitas. O filij dei mira benignitas. O gr̃a ſuperexceſſiua orientaliũ regũ: q̃ a ꝟgine matre filiũ dei incarnatũ inter ſua brachia ſuſcipiũt. Conemur ⁊ nos mẽtẽ diſponere et nec nobis ſe negabit pijſſimꝰ ieſus filiꝰ dei. Tandẽ autẽ ipi magi admoniti in ſomnis ne redirent ad herodẽ/ ꝑ aliã viã reuerſi ſunt in regionẽ ſuã. Chryſ. in home. Intuere magoꝝ fidẽ qualiter ñ ſcãdalizati ſunt in ſeipſis dicẽtes. Si magnꝰ eſt puer hic: q̃ neceſſitas fuge eſt ⁊ occulte receſſionis. hoc em̃ eſt vere fidei nõ q̃rere cauſas eoꝝ q̃ vere ꝑcipiunt: ſed ſuaderi ſolum ab eis. Chryſ. ſup Matth. Si aũt magi chr̃m quaſi terrenũ regẽ queſiſſent: inuenientes eũ apud ipm manſiſſent. nunc autem adorauerunt ⁊ reuerſi ſunt. Cũ aũt reuerſi fuiſſent mãſerũt colẽtes deũ magis q̃ ante et ꝑdicãtes multos erudierũt. Et deniq̃ cũ thomas iuiſſet ad ꝓuinciã illã: ſibi adiũcti ſunt: ⁊ baptizati facti ſũt executores ꝑdicatiõis ipſiꝰ. Hec Chryſ. Greg. Magnũ ꝗ̃ nob magi aliq̃d innuũt q̃ in regionẽ ſuã ꝑ aliã viaꝫ reuertunt. Regio q̃ppe nr̃a paradiſus: ad quã ieſu cognito redire ꝑ viam qua venimꝰ ꝓhibemur. A regiõe etem̃ nr̃a ſugbiẽdo: viſibilia ſeq̃ndo: cibũ vetitũ guſtãdo/ diſceſſimus. ſed ad eã neceſſe eſt vt flendo: obediẽdo: viſibilia cõtemnendo atq̃ appetitũ carnis refrenando redeamus.

Tertiũ eſt myſteriũ myſtice ſigñtionis:

ꝑ q̃nto vicꝫ ſigñtio illoꝝ mũerũ ſpectat ad nr̃am ſpũalem inſtructionẽ.

Primo itaq̃ dicendũ eſt de ſignatione auri que triplex eſt

Primo em̃ ſignat regiã dignitatẽ. Nam ſicut dt Grego. in homel. auꝝ regi cõgruit. Qui ḡ chriſtum timet ⁊ honorat vt regẽ: auꝝ ſibi offert. Hiere x. Quis non timebit te o rex gentiũ.

Secundo ſignat verã charitatem. et hoc ꝓpter triplicẽ ſimilitudinem.

Prima eſt ſimilitudo dignificatõis. Sicut em̃ auꝝ ceterꝫ metallis dignꝰ eſt ⁊ ipa ornat ⁊ dignificat: ſic charitas dignior eſt et excellẽtior ceterꝫ ꝟtutibꝫ ⁊ eas ornat et dignificat. j. Coꝝ. xiij. Maior hoꝝ eſt charitas. Et Amb. Charitas ẽ forma ꝟtutũ.

Scđa eſt ſilitudo ditationis. Sicut em̃ aꝝ hñs in arca diues eſt tpaliter: ſic hñs charitatẽ diues eſt ſpũalr: cũ habeat ipm deum. Augꝰ. Aurũ habens in arca diues eſt: deum habens in cõſcientia diues eſt.

Tertia eſt ſilitudo ꝓbatiõis. Nã ſic aurum ꝓbat in igne: ſic charitas in igne tribulatiõis. Greg. Pena interrogat ſiq̃s in aduerſitate poſitus deum veraciter amat. Hec ille. De hoc ḡ charitatꝫ auro dicitur Apocal. iij. Suadeo tibi emere auꝝ ignitum vt locuples fias.

Tertio ſignat ſapie claritatẽ. Greg. in homel. Auro nanq̃ ſapia deſignat: Salomone atteſtante q̃ ait Theſaurꝰ deſiderabilis req̃eſcit in ore ſapiẽtis. Hec Grego. Et hec ſignatio eſt ꝓpter triplicẽ ſimilitudinem

Prima eſt ſimilitudo ꝓcioſitatꝫ Prouer. viij. Sapiẽtia ꝓcioſior eſt cũctis opibꝫ.

Scđa eſt ſilitudo ſpecioſitatis. Sap. vj. Clara ẽ ⁊ q̃ nũq̃ marceſcit ſapientia.

Tertia eſt ſilitudo delectabilitatis. Sap. viij. Nõ habet amaritudinẽ cõuerſatio illiꝰ ⁊c. Aurum em̃ ꝓcioſum: ſpecioſum ⁊ delectabile ẽ ꝑ ceterꝫ metallis: ſic ſapientia vt dictum eſt.

Secundo dicendũ eſt de ſigñtiõe thurꝫ: que eſt triplex

Primo ſignat diuinitatis chriſti recog

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

nitionem. vt patz per Gregoriū in home. ¶ Scḋo orationis deuotionez. Greg. Thu re quo deo iccedit virtus orōnis exprimit. Pſ. teſtante q̄ ait. Dirigatur oro mea ſicut incē ſum in cōſpectu tuo. Et hoc ꝓpter ſimilitudinē in tribus. Primo in odoris incluſione. Thus em̄ eſt odoriferū: ſic oro coram deo. Apoc. v. Seniores habebāt ſinguli phialas aureas plenas odoramentoꝝ q̄ ſunt orationes ſanctoꝝ. Scḋo in odoris emiſſione. Thus nō emittit odorē niſi incēdatur. ſic nec oratio ſine feruore deuotionis ⁊ igne charitatis. j. Cor. xiiij. Si orem lingua. ſ. tm̄: mens mea ſine fructu ē. Et nota hos verſus. Myſtica ſunt vas thus ignis: nam vaſe notatur Mens pia: thure pces: igne ſupnus amor. Tertio in odoris operatione. Thus em̄ ꝑ odorē ſuū fugat odores fetidos. ſic oratio feruēs fugat fetores malarū cogitationū. Hiero. Sint tā crebre orationes vt oim̄ cogitationū ſagitte huiuſcemodi clypeo repellantur.

¶ Tertio thus ſignificat diuine laudis oblationē ꝓpter triplicē ſimilitudinē: in odore: honore: ⁊ vigore. Sicut em̄ thus eſt odoriferū et ꝑ ipm̄ honoramus deū / ⁊ ſuo vigore fetores expellit: ſic ſacrificiū laudis eſt odoriferū deo. Pſ. Deo nro iocūda ſit laudatio. Per ipm̄ honoratur deus. Pſ. Sacrificium laudis honorificabit me. Et vigore ſuo fetores tentationū euincit. Pſ. Laudās inuocabo dn̄m ⁊ ab inimicis meis ſaluus ero.

¶ Tertio dicendū eſt de ſignificatōe myrrhe: que eſt triplex.

¶ Primo ſignificat mortalitatis chri com paſſionē: eo q̄ vt dīt Greg. Myrrha mortuorum corpora condiebantur.

¶ Scḋo carnis mortificationez. Grego. Myrrhā offerimus ſi carnis vicia ꝑ abſtinentiā mortificamus. Per myrrhā nāq̄ agitur ne mortua caro putreſcat.

¶ Tertio cordis amarā cōtritionē. Myrrha em̄ amara eſt. Greg. in homel. Gratū deo ſacrificiū eſt afflictio ꝯ pctm̄. Pſ. atteſtante q̄ ait. Sacrificiū deo ſpūs ꝯtribulatus: cor ꝯtritū ⁊ hūiliatū deus nō deſpicies. Sic itaq̄ ſpūaliter auꝝ dn̄o offerimus ſi noſmetipſos ꝑ verā obedientiā ſubijciamus ſibi tanq̄ regi: eū timentes ⁊ honorātes: ſi charitate ferueamus deum ⁊ ꝓximū amantes: ſi deū veraciter agnoſcamus lumine vere ſapientie rutilātes. Thus aūt ſibi offerimus ſi eū veꝝ deum eſſe credimus: ſi oratōni deuote inſiſtimus: ſi laudibus diuinis feruenti animo vacamus. Myrrhā ꝓo ſibi offerimus ſi eius paſſioni ⁊ morti compatimur: ſi carnis deſideria mortificamus: ⁊ ſi de peccatis vere conterimur. Studeamus itaq̄ his myſticis muneribus chrm̄ adorare iam regnantem in celis quem adorauerūt magi adhuc puerum iacentem in terris: q̄m ꝓcidentes adorauerūt eum: vt ſic deuotōis iſtoꝝ regum facti participes: ſue etiā glie tandem mereamur eſſe cōſortes. Amen.

¶ De baptiſmo chriſti Sermo in eadez feſtiuitate.

Venit ieſus a

galilea in iordanē ad Joannez vt baptizaretur ab eo. Matt. iij. In preſenti ſermone dximus de primo myſterio ad pſentem ſolennitatem ſpectante: Nunc in hoc ſermone ſpirāte dei gratia: de ſecundo myſterio dicturi ſumus ſcꝫ de baptiſmo chriſti in quo facta eſt alia apparitio que theophania dicitur: vt ſ. dictū eſt. In hac aūt apparitione apparuit dn̄s verus ſaluator: verus homo: verus deus triplici teſtimonio.

¶ Primū eſt teſtimoniū ꝓpheralis denūciationis.

¶ Secundum eſt baptiſmalis ablutio. ¶ Tertium eſt ſupnalis manifeſtationis.

Rimū eſt teſtimoniuꝫ prophetalis denunciationis: videlicet Joannis: qui dedit teſtimonium de chriſto circa baptiſmū eius quantum ad

¶ Primo quātum ad dulcedinem pietatis.

¶ Scḋo q̄ntum ad certitudinē hūanitatis

¶ Tertio q̄ntū ad celſitudinē deitatis.

Primo quantū ad dulcedinē pietatis: cū dicebat Matt. iij. Ego baptizo vos in aq̄. Qr vt dīt Grego. pctā ſoluere nō valebat. ipſe vos baptizabit i ſpū ſctō: q̄ vicꝫ eſt ſpūs dulcedinis ⁊ pietatis. Sap. xij. O q̄ bonus: q̄ ſuauis ē dn̄e ſpūs tuus in nobis. Et Joan. j. Ille eſt q̄ bapti-

ſat. i. lauat aīas. Magna pietatꝫ dulcedo in chr̄o q̄ venit aīas nr̄as lauare a ſordibꝰ viciorꝫ. Et ibidē: Ecce q̄ tollit pctā mūdi. Apo. j. Dilexit nos ꝛ lauit nos a pctis n. in ſang. ſuo pš. Quā magna m̄ltitudo dulcedinis tue dn̄e ꝛc.

Scđo quantū ad certitudinē

humanitatꝫ qn̄ dixit Jo. j. Ecce agnꝰ dei. i. a deo miſſus imolandꝰ vt hoſtia acceptiſſima: qđ ei competit ſm humanitatē. Dicit aūt potiꝰ agnꝰ q̄ȝ aliud aīal imolatiuū ꝓpter tres rōnes. ¶ Prima ē rō naturalis ꝯditionis qꝛ agnus eſt aīal manſuetū: ſic chr̄s Hiere. xj. Ego q̄ſi agnꝰ manſuetus q̄ portat ad victimā. ¶ Scđa ē rō paſcalis imolationis Agnꝰ em̄ paſcalis inter oēs figuras vetc. teſt. expreſſius figurabat paſſionem chr̄i: qꝛ ille agnꝰ erat ſine macula. ꝛ p eiꝰ imolationē filij iſrl' liberati ſunt ab egyptiaca ſuitute. Sic p paſſionē chr̄i q̄ pctm̄ non fecit liberati ſumꝰ a ſuitute diaboli. ¶ Tertia eſt rō figural' durationis qꝛ iuge ſacrificiū qđ figurabat perpetuitatē beatitudinis: fiebat de agno. ſic ꝛ chr̄s eſt btitudo nr̄a.

Tertio quantū ad celſitudinē

deitatꝫ: cū dic̄ Mat. iij. Quia poſt me venturꝰ ē fortior me eſt. qꝛ ſcꝫ hꝫ ꝟtutē diuinitatꝫ. cuiꝰ nō ſum dignꝰ calciamēta portare. i ſibi exhibere minimū obſequiū. Et Jo. j. Hic eſt de q̄ dixi. Poſt me venit vir q̄ an̄ me factꝰ ē qm̄ prior me erat ꝛ ego neſciebā eum. ſ. q̄tū ad determinatā ꝑſonā ſed vt manifeſtet in iſrl'. Propterea veni ego i aq̄ baptizans. Sꝫ q̄ miſit me ille mihi dixit Sup quē videris ſpm̄ deſcēdentē ꝛ manentē ſup eū. ſ. in ſigno viſibili colūbe. hic eſt q̄ baptizat in ſpū ſctō. Et ego vidi. ſ. p̄dicto mō ſpm̄ deſcēdētē ſup eū: ꝛ teſtimoniū ꝑhibui qꝛ hic eſt filiꝰ dei. ſ. naturalis. Notandū aūt q̄ cū dic̄ ioānes de chr̄o An̄ me factꝰ eſt/ ſic dꝫ intelligi: an̄ me factꝰ. i. mihi p̄latꝰ. Lꝫ em̄ chr̄o ſm deitatē prior ſit q̄ȝ ioannes: tn̄ ſm deitatē nō eſt factꝰ. ſm hūanitatē aūt chr̄s nō ē prior natꝰ q̄ȝ ioānes/ ſꝫ econtra. Lꝫ dici poſſit chr̄s ꝑus factꝰ q̄ȝ ioannes eo q̄ chr̄s ab initio ꝯceptiōis habuit corpꝰ omnibꝰ lineamentꝫ diſtinctū/ ꝛ aīam oibꝰ ſciētijs ꝛ ꝟtutibꝰ ꝑfectā. ꝛ ſic illo mō factꝰ anteq̄ȝ ioānes.

Secūdū ē teſtimoniū baptiſmal' ablutionis. In eo em̄ q̄ baptizari voluit: apparuit ſua pietas: ſua hūanitas: ſua diuitas qđ magꝭ apparere poterit ꝯſiderādo tres rōnes ꝓpt q̄s baptizari voluit.

¶ Pria ē rō gratioſe exēplationis
¶ Scđa ē ꝟtuoſe hūiliationis
¶ Tertia ē fructuoſe ſctificationis

Prima ē rō gratioſe exēplationis.

ſ. obedientie. Si em̄ ille fec̄ qđ n̄ tenebat: quāta diligētia debemꝰ facere qđ tenemur. Aug. ſer. de epiph. Voluit facere qđ faciēdū oibꝰ iperauit. Et h̄ ē qđ ipſe dixit. Sic em̄ decet nos implere oēm iuſticiā. Remigiꝰ. Decet nos iplere oēm iuſticiā. i. oñdere exēplū ois implēde iuſticie in baptiſmo. Chryſ. Ibi nō h̄ ſignt vt ſi fuerit baptizatꝰ adimpleat oēꝫ iuſticiā/ ſꝫ ſic. i. queadmodū baptiſmatꝫ iuſticiā ꝑus factis ipleuit poſtea p̄dicauit: ſic ꝛ oēm aliaꝫ iuſticiā ſm illđ Lepit ieſꝰ facere ꝛ docere Et Amb. ſup Lu. dr̄. Hec ē iuſticia vt qđ alterꝫ facere velis: ꝑus ipſe icipias: vt tuo alios horterꝫ exēplo. Hec ille. Hec ē ꝑ pma rō q̄re baptizari voluit q̄ in chr̄o nob oñdit dulcedinē pietatꝫ.

Scđa eſt rō virtuoſe hūiliationis:

q̄ oñdit certitudinē hūanitatꝫ Sicut em̄ dic̄ Chryſ. ſup Mat. Quis chriſtꝰ nō eēt pctōr: tn̄ naturā ſuſcepit peccatricē ꝛ ſilitudinē carnis pcti. Propterea etſi ipſe baptizari nō idigebat: tn̄ in alijs carnal' natura opꝰ habebat. In h̄ pfecto marie apparet eiꝰ hūilitas: qꝛ cū puriſſimus eēt ꝛ ſanctiſſimꝰ: tn̄ baptizari voluit a ioāne.

Tertia ē rō fructuoſe ſctificatiōis.

Et hec rō oñdit celſitudinē deitatis. quia vicꝫ ſic dicit Amb. ſup Lucā. Baptizatꝰ ē dn̄s nō mūdari volēs: ſꝫ mūdare aq̄s vt ablute p carnē chr̄i q̄ pctm̄ nō cognouit baptiſmatis vim haberēt: et vt ſctificatas relinq̄ret poſtmodū baptizandis. ſic dic̄ Chryſ. Propter has itaq̄ȝ rōnes veīt ieſꝰ a galilea i iordanē ad iohēꝫ vt baptizaret ab eo Johēs āt tūc ex diuina iſpi

ratione cognoſcẽs eũ ⁊ ſciẽs eũ verũ deuz
eſſe/lauacro nõ indigentẽ: ex reuerẽtia ꝓ-
hibebat eũ dicẽs. Ego a te debeo baptiza
ri ⁊ tu venis ad me? Lʒ em̃ Joannes ſan-
ctificatꝰ eſſet ab vtero: tñ indigebat bapti
ſmo chri nõ ꝓpter ablutionẽ culpe origina
lis: ſed ꝓpter impſſionẽ characterꝭ ꝑ quez
chřo ↄfiguraret: vt dr Ni. de lyra. Chryſ-
ſoſt. ſup Mat. Ut tu me baptizes ẽ ido-
nea rõ vt iuſtꝰ efficiar ⁊ dignꝰ celo. vt aũt
ego te baptizo: q̃ eſt rõ? De bonũ de celo
deſcẽdit in terrã: nõ de terra aſcendit in ce
lũ. Hec ille. Rñdẽs aũt ieſus dixit. Sine
id eſt ꝑmitte/mõ. ſ. me a te baptizari in aq̃
vt tu a me poſtmodũ baptizerꝭ in ſpũ: q̃a
myſteriũ eſt qđ ago. In q̃ ſm̃ Chryſ. oſtẽ
dit ꝙ poſtea chřs baptizauit Joannẽ. qđ
etiã teſtaꝛ hiero. ſup matt. Hilariꝰ. Sine
mõ/vt q̃ hui formã aſſũpſi expleã ⁊ hũili-
tatẽ eius Hec ille. Audiens hoc itaq; Jo
annes ↄſenſum ꝓbuit: ⁊ dimiſit eũ a ſe ba
ptizari. i. nõ vlteriꝰ ↄdixit. ſed cũ mlťa reue
rentia ⁊ tremore baptizauit. Uñ cãtat ec
cleſia. Baptiſta ↄtremuit ⁊ nõ audet tan
gere ſctm̃ dei ꝟticẽ. Ber. Inclinaꝛ ſub ba
ptiſte manibꝫ caput adorandũ angelꝭ: reue
rendũ ꝓtãtibꝫ: tremẽdũ ꝓncipatibꝫ. Quid
mirũ ſi tremit hõ ⁊ nõ audet attingere ſan
ctũ dei ꝟticẽ. Quis vel ipſa cogitatiõe nõ
cõtremiſcit? O q̃ʒ altũ erit in iudicio caput
iſtud qđ mõ ſic inclinaꝛ: et ꝟtex q̃ mõ tam
humilis videꝛ/q̃ʒ ſublimis ⁊ erectus tunc
apparebit. Hec Bern.

Tertium eſt teſtimonium ſupnatu
ralis manifeſtationis. Et hoc eſt
triplex.
Primũ eſt myſterialis aptionis
Secundũ eſt corꝑalis appitionis
Tertiũ eſt paternalis ꝓteſtatiõis.

Primũ eſt teſtimoniũ my

ſterialis aptionis. q2 vt dr Mat. iij. Ba-
ptizatꝰ ieſus ↄfeſtim aſcẽdit de aq̃. ⁊ ecce
apti ſunt ei celi. Et Lu. iij. Jeſu baptizato
⁊ orãte aptũ eſt celũ. ſm̃ Nico. de lyra. ta-
lis aptio celi fuit nõ in corꝑe celeſti ſic ꝙ ce
lũ fuerit diuiſum: ſed in aere: ſicut ſolet fie
ri in coruſcatione: in q̃ dicunt vulgares ce
lũ apiri. Nec tñ fuit ibi aliq̃ falſitas: q̃a h̃
ſufficiens erat ad ſignificãdũ aptionẽ cele
ſtis ianue ꝑ baptiſmũ. Glo. Tãtꝰ ſpiẽdoꝛ
circũfulſit chřm in baptiſmo vt empyreuz
celuz videreꝛ reſeratũ eẽ. Põt aũt hmõi
aptionis rõ triplex aſſignari

Prima ſumiꝛ ex ꝑte ꝓtãtis effectiue: vt
vicʒ oſtẽdereꝛ ꝙ ꝟtus a q̃ baptiſmꝰ hʒ effi
caciã eſt virtꝰ celeſtꝭ. In baptiſmo em̃ chri
manifeſtari debuerũt ea q̃ ꝑtinẽt ad effica
ciã nři baptiſmi: cũ ꝓpť nos baptizari vo-
luerit: ſuo baptiſmo nřm baptiſmũ conſe-
(crãs.

Scđa rõ ſumiꝛ ex ꝑte ꝟtutꝭ diſ-
poſitiue. q2 vicʒ ad efficaciã baptiſmi diſ-
poſitiue oꝑaꝛ fides eccľie ⁊ eiꝰ q̃ baptizaꝛ
vñ ⁊ baptiſmꝰ dr ſacramentũ fidei: ꝑ quã
fidẽ celeſtia inſpicimꝰ que ſenſum ⁊ rationẽ
humanam excedunt.

Tertia rõ ſumiꝛ ex parte vtilitatꝭ con-
comitatiue. q2 vicʒ ꝑ baptiſmũ nob apeꝛ
aditꝰ regni celeſtꝭ. Et lʒ ſit aptꝰ huiꝰ aditꝰ
ꝑ chri paſſionẽ quãtũ ad amotionẽ impe
dimẽti generalis: tñ applicaꝛ virtꝰ paſſio-
nis dñi ad ſingulares ꝑſonas ꝑ baptiſmũ
ꝑ quẽ chřo incorꝑantꝰ ⁊ ſctẽ redẽptionis ꝑ
chri paſſionẽ facte participes efficiuntur.
Iſte ratiões ſũpte ſunt ex Tho. iij. ꝑte. q.
xxxix. Qm̃ aũt pꝰ baptiſmũ neceſſaria eſt
nob orõ ad hoc vt celũ introeamꝰ: iõ Lu.
iij. dr. Jeſu baptizato ⁊ orãte aptũ eſt celũ.
Sic aũt dr Chryſ. ſup Mat. Notãter dr
matthęꝰ: celi apti ſũt ei. i. oibꝫ ꝓpť eũ. ſicut
ſi impatoꝛ alicui ꝑ alio peteti dicat. hoc be
neficiũ nõ illi do: ſed tibi. ſ. propter te illi.

Secundũ eſt teſtimoniuz

corꝑalis appitiõis. ſ. ſpũſſcti in ſpecie colũ
be. Lu. iij. Deſcẽdit ſpũſſctũs corꝑali ſpe-
cie ſicͣ colũba in ipm̃ Et hoc ad deſignan
dũ plenitudinẽ gr̃e in chřo: nõ quã tũc ac-
ceperit ſed quã ab inſtanti ſue ↄceptionis
habuit. In q̃tiã ſignũ eſt baptizatoꝝ ac-
cipe ſpm̃ſctm̃. Dr aũt ſpũſſctũs deſcendiſſe
ſup chřm nõ rõne vniõis ad colũbã: ſʒ ra-
tione ipſiꝰ colũbe ſignꝭ ſpm̃ſctm̃ q̃ deſcen
dẽdo ſup chřm venit. Appuit aũt ſpũſſan-
ctus i ſpecie colũbe ad ſigndũ ꝓꝑrietates
aliq̃s ↄuenictes illꝭ q̃ hñt ſpm̃ſctm̃: q̃ q̃dez
ꝓꝑrietates iueniunꝛ in colũba: q̃rũ ad pñs
tres h̃ notabimꝰ. Prima eſt ſimplicita-
tis manſuetudo. Eſt em̃ colũba auis ſine
dolo: ſimplex: ⁊ mãſueta. ſic ⁊ ſpũſſctũs ho
minẽ facit ſimplicẽ ⁊ manſuetum. Sap. j.
Spũſſctũs diſcipline effugiet fictũ Uñ ⁊

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

dñs dicit diſcipulis ſuis Matt. x. Eſtote
ſimplices ſicut colũbe. Scđa eſt conuen/
tionis ↄſuetudo. Colũba eñ eſt auis ami
cabilis ⁊ gregalis: ſic q̄ hñt ſpũmſcm̄ vniti
p̄ charitate. Rom. v. Charitas dei diffu/
ſa eſt in cordib⁊ nr̄is p̄ ſpũmſcm̄ q̄ dat⁹ eſt
nob. Tertia eſt gemit⁹ ſilitudo. Habet
eñ colũba ſilitudinē gemit⁹ p̄ cãtu: ſic ha
bens ſpũmſcm̄/gemitũ hʒ p̄ ↄſolatōe in/
terna. Ro. viij. Spũſſctũs p̄ nob poſtulat
gemitib⁊ inenarrabilib⁊. i. nos poſtulãtes
et gemẽtes facit. De hac colũba dt Chry
ſoſt. In diluuio apparuit h̄ anial ramũ fe
rens oliue ⁊ cõem orbiſterrar̄ tranqllita/
tē annũcians. Que oia typ⁹ erant futuror̄/
rũ. Etem̄ nũc colũba apparet liberatorem
nob demõſtrans: ⁊ p̄ ramo oliue adoptio
nē generi humano affert.

Tertiũ eſt teſtimoniũ pa/

ternalis p̄ſtatiõis. q2 deſcẽdẽte colum/
ba ⁊ q̄ſcente ſup chr̄m: ecce vox de celo di
cens. Hic eſt fili⁹ me⁹ dilect⁹ in q̄ mihi cõ
placui. i. in q̄ volũtas mea cõplebit de ſa/
lute gener̄ hũani: ſiue in q̄ placitũ meum
cõſtitui: hoc eſt implere qđ mihi placet. vt
dt Aug⁹. de ↄcor. euãg. Rõnē aũt huius
appitiõis p̄ris in voce aſſigt Tho. i. iij. p.
q. xxxix. q2 in baptiſmo chr̄i q̄ fuit exẽplar
nr̄i baptiſmi demõſtrari debuit qđ in ipo
baptiſmo p̄ficit. Baptiſm⁹ aũt fit in ↄtu/
te trinitat̄: ſm illud Mat. vl. Eũtes do/
cete õẽs gẽtes baptizãtes eos i noie p̄ris
et filij ⁊ ſpũſſci. Et iõ in baptiſmo chr̄i (vt
Hiero. dt) myſteriũ trinitat̄ demonſtrat
Dñs eñ ipe in natura humana baptizat
Spũſſctũs deſcẽdit in ſpecie colũbe. Vox
aũt p̄ris filio teſtimoniũ p̄hibẽt̄ auditur.
Hec tho. Per h̄ etiã figuratũ eſt q̄ ſuſcipi
entes baptiſmi ſacr̄m efficiunt filij dei ado
ptiui q̄ eſt p̄ticipatio q̄dam filiatõis natu/
ralis q̄ dr chr̄s fili⁹ dei. Non eñ eſt filius
adoptiuus vt ceteri: ſed naturalis. Cõtẽ/
plãda ſũt frẽs chariſſimi hec tãta tãq; ma
gnifica myſteria q̄ p̄ nob opari digtã ē di/
uina maieſtas: vt ex hor̄ ↄtẽplatõe ãpli⁹
amore dei ferueſcentes gratias q; deuoti⁹
diue pietati exoluẽtes nos totos diuo mã
cipem⁹ obſecro vt nob tãdē apiat regni ce
leſt̄ igreſſ⁹ q̄ ad clar̄ ditat̄ ↄtuitũ p̄tigã⁹
int dei filios p̄enniter regnaturi Amen.

De paſſione domini Sermo

Hoc ſentite in

vobis qđ ⁊ in chr̄o ieſu. Phil.
ij. Magna q̄dē eſt differẽtia in/
ter cogitare: intelligere: ⁊ ſentire de chr̄o
ieſu. Nã etſi multor̄ ſit ſup̄ficialiter cogi/
tare qđ eſt in chr̄o ieſu. paucor̄ tñ eſt h̄ p̄
funde rimari ⁊ intelligere. ſed pauciſſimo/
rũ oino eſt id ſentire ⁊ ſenſibilr̄ exp̄iri. Id
eñ tm̄modo eſt ment̄ p̄ ardentē charita/
tē in chr̄m trãſformare. qđ q̄dē patere põt
exemplo. Nã ſi audires vl' videres aliquē
cruciari ſiue ſuſpẽdi q̄ nullo mõ attinet ad
te: potes q̄dē penã ei⁹ cogitare ⁊ itellige/
re: nõ tñ cordialr̄ ſent̄. Cum ꝟo filio tuo
aut cuicũq; tuo cordiali dilecto talis iniu/
ria irrogat: tũc q̄dē grauē anguſtiã in ani
mo exp̄iris. Dolores aũt chr̄i ⁊ acerbiſſi/
mas q̄s p̄ nob tulit anguſtias i nob iugit
ſentire debem⁹ p̄ cõpaſſionē deuotiſſimaʒ
Que propter tria.
Primo p̄pter paſſionis ↄgruitatem.
Secũdo p̄pter cõpaſſiõis neceſſitatem
Tertio p̄pter recordatiõis vtilitatē.

Primo propter paſſiõis

congruitatē. Cũ eñ poſſet dñs aliter ho/
minē a diaboli p̄tãte eripe ⁊ ei⁹ redẽptiõeʒ
p̄curare: noluit tñ id alio modo facere q;
p̄ mortē p̄priã: eo q̄ ille eſt modus vtilita/
ti nr̄e cõuenientior ⁊ mag̃ cõgru⁹. et h̄ ideo
ſic fecit vt nos ad amorē ſuũ mag̃ allice/
ret. Aug⁹. xiij. de trini. Oſtẽdam⁹ nõ ali/
um modũ poſſibilē deo defuiſſe cui⁹ pote
ſtati cũcta eq̄ ſubiacent: ſed ſanãde miſerie
noſtre ↄuenientiorē aliũ modũ non fuiſſe.
Hec ille. Brũs aũt Bonau. in. iij. di. xx.
dicit hũc modũ fuiſſe nobiliſſimũ atq; cõ
gruiſſimũ p̄cipue p̄pter tres rõnes.
Primo q2 fuit ad placãdũ deũ accepriſſi
ſimus. Quis eñ accepti⁹ placare deũ poſ
ſet q; ei⁹ vnigenit⁹ dilectiſſim⁹ ⁊ innocen/
tiſſimus fact⁹ obediẽs vſq; ad mortē: Cer
te nullus. Ideo Eph. v. Tradidit ſemet/
ipm̄ p̄ nobis oblationē ⁊ hoſtiã deo i odo
rē ſuauitat̄. Actiões eñ chr̄i non fuerunt
tm̄ hois ſed dei tanq; ſuppoſiti agẽt̄. Iđ
ampliſſime dignitat̄ fuerũt ad placandũ
deũ. ad qđ etiã faciebat illa charitatis iex/

plicabilis magnitudo ex qua ſeipm̄ p nob
¶ Scdo qr fuit ad curādū mor/ (obtulit.
bum z expugnādū inimicū ꝯuenīētiſſim⁹
Prim⁹ em̄ hō peccauit ꝑ ſupbiam: gulam
z inobedientiā. Uoluit em̄ aſſimilari deo
ꝑ ſcientie ſublimitatē: guſtare fruct⁹ ſuaui/
tatē: et tranſgredi diuini pcepti eq̄tatem.
Et qm̄ curatio habet fieri ꝑ cōtrariū: idō
modus curādi z ſatiſfaciendi fuit cōuenię̄
tiſſim⁹ ꝑ hūilitatē: auſteritatē: z diuie vo/
luntatꝫ impletionē z obedientiā. Phil. ij.
Hūiliauit ſemetipm factus obediēs vſq̄
ad mortē. Itē decentiſſimū fuit vt chriſt⁹
ſua potentia ſuparet diabolū ſicut diabo/
lus aſtutia ſua ſupauerat hoiem. Vn̄ Au
guſt. x. de trini. Quid fecit redemptor no
ſter captiuatori nr̄o: tetēdit ei muſcipulam
ſcꝫ crucē: poſuitq̄ ibi q̄ſi eſcā ſanguinē ſuū
¶ Tertiō: qr fuit ad attrahendū humanū
gen⁹ efficaciſſim⁹. Quid em̄ efficaci⁹ ho/
minē attrahere potuit ad amorē dī q̄ꝫ pro
eo ſuſtinere crucꝫ patibulū: Ideo dicebat
de⁹ Joan. xij. Ego ſi exaltat⁹ fuero a ter
ra: oia trahā ad meipm. ſ. ꝑ amorem. Hc
Hugo de arra ſpōſe. Ut oñderet tibi q̄n
tū te diligeret: nō niſi moriēdo a morte li
berauit: vt nō tm̄ pietatꝫ impleret bn̄ficiū:
verūetiā charitatꝫ moueret affectum. Et
Greg. li. ij. mora. Cū em̄ de⁹ poſſet nobis
etiā nō moriēdo ſuccurrere: voluit tn̄ ho/
minib⁹ moriēdo ſubuenire. qr vicꝫ nos mi
nus amaſſet: nec vim ſue dilectiōis nobis
oſtēderet/ niſi hoc qd̄ a nobis tolleret ad
tp̄s ipſe ſuſtineret.

Secundo propter cōpaſ/

ſionis neceſſitatē. Ro. viij. Si tn̄ compa/
timur vt z ſimꝰ glificemur. Cōpati āt de/
bemus atq̄ cōdolere chr̄o dn̄o p nob mo
¶ Primo p/ (rienti marie ꝓpter tria.
pter ipſi⁹ patientꝫ ſublimitatē. Sicut em̄
dr̄ btūs Bonauē. in q̄dā opuſculo. Cōſi/
dera q̄s: qualis: z q̄nt⁹ eſt q̄ p te paſſus ē.
Quis vicꝫ vnigenit⁹ dei fili⁹ creator oim
creaturaꝝ z ſaluator oim hōꝝ: dn̄s ange
loꝝ: rex regū: z dn̄s dn̄antiū: dn̄s maie/
ſtatꝫ ſupne: et rex eterne glīe. Qualis vicꝫ
inocētiſſim⁹: mitiſſim⁹: nobiliſſim⁹: amā/
tiſſim⁹: atq̄ benigniſſim⁹. Quāt⁹ vicꝫ po-
tentiſſim⁹ z etern⁹ atq̄ imenſus: cui⁹ ma/
gnitudinis nō eſt numer⁹. Ipſe ſiq̄dē qui
caput eſt oim honoꝝ. Eph. j. Ipm̄ dedit
caput ſupra oēm eccliaꝫ q̄ eſt corp⁹ ipſius
In corpe q̄dem naturali tanta eſt colligā/
tia inter caput z mēbra ꝓpter ſentimentuꝫ
vite qd̄ membra recipiūt a capite q̄ caput
nequit tāparuū malū q̄n oia mēbra cōpa/
tiant ipſi. iuxta illud. Cū caput infirmū ce
tera mēbra dolēt. Etſi contingat hoc mē/
brū nō ſentire malū capitꝫ: ſignū eſt q̄ eſt
membrū mortuū aut paralyticū. Spūalit
ecclia eſt verū corpus. Rom. xij. Sicut in
vno corpe multa mēbra habemus: omnia
aūt mēbra non eundeꝫ actum habent: ita
multi vnū corpus ſum⁹ in chriſto: ſinguli
aūt alter alteri⁹ mēbra. Hui⁹ ḡ corpis ca/
put eſt dn̄s Jeſus. Signuꝫ eſt igit̄ q̄ nos
ſumus membra mortua ꝑ pctm̄ ſi n̄ ſenti/
mus hodie in cordib⁹ noſtrꝫ ꝑ piam cōpaſ
ſionē dolores q̄s p nobis ſuſtinuit. Ber.
Non ē de corpe q̄ nō dolet cū capite. Idō
ad hos dolores ſentiēdos i nob: nos hor
tat apl's dicendo. Hoc ſentite in vobis qd̄
¶ Scdo ꝓpter ſui do/ (z in chr̄o ieſu.
loris imenſitateꝫ. Threñ. j. O vos oēs q̄
trāſitꝫ ꝑ viā: attendite z videte ſi eſt dolor
ſicut dolor me⁹. Hmōi aūt doloris acerbi
tas inferi⁹ dante deo declarabit euidēti⁹
¶ Tertio ꝓpter illius paſſionis cauſalita
tē. quia vicꝫ ꝓpter nos paſſus eſt. j. Pe. iij.
Chriſtus ſemel pro peccatis noſtris mor
tuus eſt. Ambroſius ſuper Beati imma/
culati. Noli tantū amittere beneficium o
homo: propterea chriſtus dominatōi mor
tis ſe ſubdidit/ vt te a iugo dominatiōis
eius erueret. Ille ſuſcepit mortis ſeruitu/
tem: vt tibi tribueret vite eterne liberta/
tem. Doles domine non tua vulnera: ſed
mea: non tuam mortem: ſed noſtram in/
firmitatem. Hec ille. Et beatus Augu/
ſtinus in quodam ſermone. Multos fili/
os dei fecit vnicus filius dei: ſibi fratres
redemit ſanguine ſuo: probauit reproba/
tus: redemit venditus: honorauit iniuria/
tus: viuificauit occiſus: fuſus eſt ſanguis
medici et factus eſt medicamentum fre/
netici. Ut ergo a peccato ſanemur: chri/
ſtum crucifixum meditemur zc. De paſ/
ſione itaq̄ domini facere debemus faſci/
culum myrrhe. Iuxta illud Canticorum
j. Faſciculus myrrhe dilectus meus mi/
hi: inter vbera mea commorabitur. Ube/

ra anie deuote ſponſe chr̄i ſunt intellectus
ↄſiderās amaritudinē paſſiōis chr̄i ꝛ vo-
lūtas cōpatiēs. Faſciculꝰ aūt myrrhe ē ipa
paſſio amariſſima. Myrrha eīm amara ē.
Ad hunc itaqȝ faſciculū componendū ↄſi-
dera vt dictum ē q̄s qualis ꝛ quantꝰ eſt il
le qui paſſus eſt ꝛ q̄ꝫ grauia paſſus eſt: ꝛ
propter quid paſſus ē qꝛ ꝓpter pctā nr̄a. j.
Pe. ij. Pctā nr̄a ipe ptulit in corpe ſuo ſup
lignū qꝛ vicȝ penā illoꝝ exoluīt. Eſa. liij.
Vere languores nr̄os ipe tulit ꝛ dolores
nr̄os ipe portauit.

Tertio ſentire debemꝰ in nobis dolores chr̄i ꝓpter recordatiōis vti-
litatē. Thren. iij. Recordare paupertatis
mee ꝛ tranſmigrationis ꝛ abſinthij ꝛ fel-
lis. Eſt aūt triplex p̄cipua vtilitas hmōi
recordationis. Prima ē p̄ntis tribulati
onis alleuiatio. Ber. Quid ē qd̄ tibi ſua-
ue non videt̄ ſi collegeris ꝛ memoratus fue-
ris amaritudies ſaluatoris: In figura hu
ius aq̄ fluuij marath q̄ amariſſime erāt p
lignū ibi a moyſe appoſitū in dulcedinem
verſe ſunt. vt hr̄ Exo. xv. Scd̄a ē deuo
tionis adq̄ſitio. Vn̄ cū q̄s eſt aridus hu-
more deuotionis carens recurrat ad paſſi-
onē dn̄i vt inde hauriat deuotionis dulce
dinē. Eſa. xij. Haurietis aq̄s in gaudio d̄
fontibꝫ. i. vulneribꝫ ſaluatoris. Aug. lib. d̄
v̄gini. Inſpicite vulnera pendētis: ſangui
nē morientis/ p̄cium redimentis/ cicatrices
reſurgentis/ caput hꝫ inclinatū ad oſculan
dū/ cor apertū ad diligendū/ brachia exten
ſa ad amplexandū/ totū corpus expoſitum
ad redimēdū. Hec q̄ꝫta ſint cogitare. Hec
in ſtatera cordis appendite vt totꝰ vobis fi
gat̄ in corde q̄ totus ꝓ vobis fixus eſt i cru
ce. Hec ille. Tertia eſt meritorie adq̄ſi-
tionis cumulatio. Vn̄ dicit Alber. magnꝰ
Simplex recordatio paſſiōis chr̄i magis
valet q̄ꝫ ſi ieiunaret q̄s in pane ꝛ aq̄/ vel ſi
q̄tidie virgis et flagellis cederet̄ vſqȝ ad
effuſionē ſanguis: vel ſi q̄tidie legeret in-
tegrū pſalteriū. Chryſ. Nulla res ē q̄ ma
gis ad ſalutē hoim ptineat: q̄ꝫ mors chr̄i.
Ois eīm ſalus hoim in chr̄i morte poſita ē
Unde ſumi debꝫ ſalubre documētū ꝙ hi
q̄ negligent̄ vixerūt: recuperare debēt ne-
glectū ex vulneribꝫ dn̄i: dicētes cū Bern̄.
Scio ꝙ merita mea mihi non ſufficiūt ſed
ↄfident̄ qd̄ ex me mihi deeſt vſurpo ex vul
neribꝫ dn̄i mei. Et ꝓpterea dic̄ Chryſ. No
eſt aliud ꝓpter qd̄ magis agere deo gr̄as
debeamꝰ: q̄ꝫ ꝓpter mortē eius. Idcirco bn̄
dicit Bern̄. ꝙ chr̄iani q̄tidiana lectio de-
bet eſſe paſſionis chr̄i meditatio. Unde ꝛ
ad hoc nos hortat̄ paulus di. Hoc ſentite
in vobis ꝛc. Vt igit̄ ↄuenienti ordine do
minice paſſionis dolores ↄtemplemur et
ↄtemplando in nobis ſentiamꝰ: circa totā
paſſionis hiſtoriā notande ſunt ſeptē p̄nci
pales conſiderationes: quibꝫ deuote con-
templatis ſentire poterimus in nobis qd̄
ꝛ in chr̄o ieſu.

Pria ē ↄſideratio affectuoſe oblationis
Secunda eſt conſideratio iniurioſe cō-
prehenſionis.
Tertia eſt conſideratio ignominioſe re
probationis.
Quarta eſt conſideratio facinoroſe iu-
dicationis.
Quinta eſt conſideratio doloroſe cru-
cifixionis.
Sexta ē ↄſideratio gratioſe legationis
Septima eſt conſideratio miraculoſe
tranſmutationis.

Prima igit̄ ē ↄſideratio affectuoſe ob
lationis. vicȝ qua voluntario affectu
ſeipm pro nobis morti obtulit dn̄s ieſus.
Eſa. liij. Oblatus eſt qꝛ ipe voluit. Sunt
aūt ſeptē ſigna declaratiua hmōi volunta
rie oblationis.

Primū ē ſignū legal̄ p̄figurationis.
Scd̄m ē ſignū ꝓpheral̄ p̄conizationis
Tertiū ē ſignū ꝑſonal̄ denūciationis
Quartū ē ſignū ſacramētal̄ inſtitutōis.
Quintū eſt ſignū local̄ aggreſſiōis.
Sextū ē ſignū cordialis orōnis
Septimū ē ſignū realis expoſitionis

Primū igit̄ eſt ſignū lega lis p̄figurationis. Voluit eīm dn̄s mortē
ſuā ꝛ paſſionē in veteri lege multipl̄r p̄fi-
gurari vt ſic oñderet q̄m voluntarie paſſu
rus erat ꝓ nobis: q̄ paſſionē ſuā longo an̄
tpe q̄ꝫ pateret̄ multis figuris p̄monſtrauit
Sunt aūt hmōi figure p̄cipue in triplici
differētia. Primo eīm q̄dā declarant ob
lationis obedientiā. ſic figura de yſaac qui
voluntarie portauit ſup hūeros ſuos ligna
ſuper q̄ debebat imolari. vt hr̄ Gen̄. xxij.

¶ Scðo quedã declarant paſſionis anguſtiã. ſic figura de ſanſone q̃ apprehenſis duab⁹ columnis domus dixit. Moriatur anĩa mea cum philiſteis. vt hr̃ Judic. xvj Sic chr̃s apprehenſis cornib⁹ crucis percuſſit demones ꝛ confregit potentias eorum. Abacuk. iij. Cornua in manib⁹ ei⁹: ibi abſcõdita eſt fortitudo eius. ¶ Tertio q̃dam declarant redemptionis efficaciã. ſicut figura de agno paſcali cuius ſanguie liniti ſunt ſiue aſperſi poſtes ꝛ ſuplimināria domoꝝ filioꝝ iſrael/ ꝛ ſic ſaluati ſunt ꝛ protecti ab ãgelo ꝑcutiẽte: ꝛ liberati ab egypto. vt hr̃ Exo. xij. Jdõ cantat eccl'ia. Jãm paſca nr̃m chr̃s eſt q̃ imolat⁹ agnus eſt ſinceritatis azyma caro eius oblata eſt. O vere digna hoſtia per quam fracta ſunt tartara ꝛc.

Scðm ẽ ſignũ ꝓphetalis

ꝑconizationis. Predicta vtiq̃ ꝛ ꝑnunciata eſt paſſio dñi multiplr̃ ꝑ ꝓphetas: in q̃ apparet euident̃ q̃m voluntarie ſeipm̃ ꝓ nob obtulit q̃ ꝛ h̃ antea tã multiplr̃ ꝑdixit. Nũc aũt de tam multis ꝓphetiis: tres tantũmodo recitabim⁹. ¶ Prima eſt Eſa. liij. Oblatus eſt q: ipe voluit ꝛ non aperuit os ſuum. Sic ouis ad occiſionẽ ductus eſt ꝛ ſicut agnus corã tondente ſe ommuteſcet ꝛ non aperiet os ſuũ. ¶ Scða ẽ Hiere. xj. Ego quaſi agn⁹ manſuet⁹ q̃ portat̃ ad victimã ꝛc. ¶ Tertia eſt Daniel. ix. Septuaginta hebdomades abbreuiate ſunt ꝛc. Sequit̃ Et poſt hebdomades ſexagintaduas occidet̃ chriſtus

¶ Tertiũ eſt ſignũ ꝑſonal'

denunciationis. q: vicz ipe in ꝑſona ꝓpria pluries añq̃ pateret̃ paſſionẽ ſuã ꝛ mortẽ diſcipul' denunciauit. h̃ aũt fecit ꝑncipalit̃ trib⁹ vicib⁹ ¶ Primo poſteaq̃ petrus ſibi dixerat. Tu es chr̃us fili⁹ dei viui: ꝛ dñs ſibi ꝓmiſit claues regni celoꝝ. Tũc ei ſic hr̃ Mat. xvj. Precepit diſcipulis ſuis vt nemini dicerent q̃ ipe eſſet chr̃s. Et inde cepit ieſus oñdere diſcipulis ſuis q: oporteret eũ ire hieroſolymã ꝛ multa pati a ſeniorib⁹ ꝛ ſcribis ꝛ ꝑncipib⁹ ſacerdotum ꝛ occidi ꝛ tertia die reſurgere. ¶ Scðo cũ iret hieruſalem. Mat. xx. Aſcendẽs ieſus hieroſolymã aſſumpſit duodecim diſcipulos ſuos ſecretoꝝ ait illis Ecce aſcẽdim⁹ hieroſolymã ꝛ filius hoĩs tradet̃ ꝑncipib⁹ ſacerdotum ꝛ ſcribis ꝛ condẽnabunt euz morte/ et tradent euz gentib⁹ ad illudendũ ꝛ flagellandũ ꝛ crucifigendũ ꝛ tertia die reſurget. ¶ Tertio poſt cenã. q: ſic hr̃ Joan. xvj. dixit diſcipulis ſuis Modicũ ꝛ nõ videbitis me ꝛc. Item ſic hr̃ Mat. xxv. et. xxvj. prenunciauit diſcipulis ſuis ſcandalũ qd̃ paſſuri erant in eius paſſione ꝑmuniut q̃ petrum in ſe nimiũ ꝯfidentẽ qualit̃ eũ ter añq̃ gallus bis cantaret eſſet negaturus.

Quartũ eſt ſignũ ſacramẽ

talis inſtitutiõis q: vicz añq̃ pateret̃ inſtituit corpis ſui ſacrm̃ vt eſſz mẽoriale perenne paſſionis ꝛ mortis ſue. Hiero. Jdõ ſaluator h̃ ſacrm̃ tradidit vt ꝑ h̃ ſemꝑ cõmemoremur. q: ꝓ nobis mortu⁹ eſt vt nõ ſim⁹ ingrati tantis ei⁹ bñficiis. ¶ Circa hanc ãt inſtitutionẽ eſt attendẽda triplex ꝯditio q̃ ꝯſiderata reducit ad mẽoriã mortẽ dñi. Prima eſt ꝯditio localis q: vicz i loco paſſionis ſue vicz in hierl'm h̃ ſacrm̃ inſtituit. ¶ Scða ẽ ꝯditio tꝑalis q: vicz tꝑe ſue paſſioni vicino h̃ inſtituit ¶ Tertia ẽ cõditio modalis. q: ſic inſtituit q̃ ſeorſũ ſit ꝯſecratio corpis ꝛ ꝯſecratio ſanguis eius vt ꝑ hoc mẽoremur q̃m in paſſione ſua facta ẽ ſanguinis ei⁹ a corpe ſeparatio. Jdõ ſic hr̃ Lu. xx. dixit diſcipulis ſuis: h̃ facite in meã cõmẽorationẽ. i. in mee paſſiõis recordatiõez

Quintũ eſt ſignũ local' ag

greſſionis. q: vicz voluntarie iuit ꝛ intrauit in locũ vicz ī hortũ vbi ꝯuenient̃ accipi poſſet a miniſtris iudeoꝝ. ¶ Circa hũc aũt articulũ tres ſunt notande ꝯſiderationes. Prima eſt localis ꝯditionis. quia vicz ꝑ torrentẽ cedron tranſiuit. vt ptz Joan. xviij. vt veniret gethſemani. i. valle pinguedinis ꝛ intraret i hortũ ꝑ qd̃ deſignat̃ q̃ in hortũ paradiſi vbi ẽ ſpũalis pinguedinis dulcedo pleniſſima intrare debem⁹ ꝑ torrentẽ tribulationis ꝛ pnie. Act. xiiij. Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnũ celoꝝ. Contemplare aũt deuote o fidelis anima q̃ affectu: qua beniuolentia: qua charitate iuit pĳſſimus ieſus ī hortũ ſuis aſſociat⁹ diſcipulis (abſente tamen apoſtata ꝑuerſiſſimo iuda) vt intraret

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

in hortū ꝛ ibi ꝑ te ligaret̄ atq̄ ad mortem
duceret̄. Scḋa ↄ̄ſideratio ſpēalis aſ-
ſociationis. Lʒ em̄ ſecū duxerit vndecim
apl̄os vſq̄ ad hortū: ex hinc tn̄ ſpēalit̄ tres
tm̄ ſecum aſſumpſit vt vlteri⁹ itra hortū ꝓ
cederet. Vn̄ qn̄ intrauit hortū dixit octo
alijs apl̄is. Sedete h̄ donec vadā illuc et
orem. Et vos etiā orate ne intretis in tenta
tionē. i. ne ſuccumbatis tentationi. Secū āt
duxit Petrū Jacobū ꝛ Joannē: vt q̄bus
oñderat gl̄iam ſuā in mōte thabor. Mat.
xvij. ꝑ qd̄ cognoſcere poterant ip̄m eē deū:
iſdem ſpēalius oñderet triſticiā ſuā vt eū
cognoſcerent eē verū hoiem. Item ꝑ h̄ inu
it ꝙ ois volens orare dʒ h̄re tres comites,
vicʒ fidei cognitionē q̄ ſignat̄ in petro qui
interp̄tat̄ agnoſcens. Jac. j. Poſtulet aūt i
fide ꝛc. Item terrenoꝝ ↄ̄dicationem ſiue
ſupplantationē q̄ ſignat̄ in iacobo q̄ inter-
p̄tat̄ ſupplantator. Scḋm em̄ Dam. Oro
eſt aſcenſus mentis in deū. Tp̄alia aūt mē-
tē deprimunt. Itē gr̄e diſpoſitionē q̄ ſigt̄
in ioāne q̄ interp̄tat gr̄a ſiue in q̄ ē gr̄a. et
hec diſpoſitio h̄r ꝑ cordis mundicia. Pſal.
Iniq̄tatē ſi aſpexi i corde meo nō exaudi-
et dn̄s. Tertia ē ↄ̄ſideratio amicabil̄ al
locutionis. Aſſumptis em̄ trib⁹ illis diſci-
pulis cepit ↄ̄triſtari ꝛ meſtus eē: ꝛ ait illis
Triſtis eſt aīa mea vſq̄ ad mortē. Hec
triſticia ſm̄ Durañ. circa. xv. diſ. tertij. tri-
pliciter differt a triſticia in nob̄. Prima ē
differentia inclinationis. q2 vicʒ nl̄lo mō
inclinabat chr̄m ad illicita ſic̄ triſticia i no
bis. Scḋa eſt differentia ꝑuentionis. q2 i
nobis freq̄nter ꝑuenit iudiciū rōnis: ſed i
chr̄o nunq̄. Tertia ē differentia ꝑturbati
onis q2 in nobis q̄nq̄ ꝑturbat iudiciū rō-
nis: ſed in chr̄o nunq̄. Vn̄ dicit Boñ. ꝙ
triſticia in chr̄o fuit oīno ſubiecta rōni. ꝓpt̄
qḋ Hierony. ſup Matth. dicit. Dn̄s nr̄
vt veritatē ꝓbaret aſſumpti hoīs vere q̄-
dem contriſtat⁹ eſt: ſʒ ne paſſio in eius aīā
mo dn̄aret̄ cepit contriſtari. Aliud em̄ eſt
ↄ̄triſtari: aliud incipere ↄ̄triſtari. Hec ille
Conſiderem⁹ ꝙ̄ benigne dn̄s orbis tri-
bus illis diſcipulis eos forte amplexādo:
ꝛ nunc ſup vnum nunc ſup aliū dexterā ex
tendendo cū ſuſpirijs ꝛ anxietate m̄lta di
cebat Heu filij mei: heu diſcipuli mei cha
riſſimi. Triſtis eſt aīa mea vſq̄ ad mor-
tē. Scḋm Nico. de lyra / ly vſq̄ pōt accipi
dupl̄r Vno modo intenſiue q2 intantū in-
tēſa erat quātū eſſe poterat. Alio mō ex-
tenſiue q2 durauit vſq̄ ad inſtans mortis.
ſed in morte ois eius triſticia finita ē. Ta
lis quippe eſt differentia int̄ bonos et ma-
los. q2 tribulatio ꝛ anguſtia bonoꝝ i mor-
te finit̄. Joan. xvj. Triſticia veſtra vertet̄
in gaudiū. Sed econtrario gaudia malo-
rū finient̄ in morte Prouer. xiiij. Extrema
gaudij luctus occupat. Deinde dn̄s volēs
ſe ſequeſtrare ab illis diſcipulis dicit eis.
Suſtinete h̄ ꝛ vigilate mecū: non cū mū-
do: non cum diabolo: ſic̄ iudas ꝛ om̄es ma
ligni. Ceteros iuſſi in ingreſſu horti ſede
re: vos aūt quaſi firmiores huc uſq̄ addu
xi vt vnuſquiſq̄ in gradu ſue vocationis
conſiſtat.

Sextum eſt ſignū cordia-
lis orōnis. quia vicʒ in orōne ſemetipſum
totaliter obtulit deo patri vt voluntas pa
tris in eo impleret̄ de humani generis re
demptione ꝑ mortē ſuā. Vbi iuxta textū
euangelicū notande ſunt tres ↄ̄ſideratōes
Prima eſt conſideratio deuotiſſime ora
tionis. Sicut em̄ dicit Lucas. Auulſus ē
a diſcipulis ſuis quantū diſtat iactus lapi
dis. Et poſitis genib⁹ procidit in faciē ſu
am: vt humilitatē mentis oſtenderet. Et
orabat dicendo. Pater ſi poſſibile eſt: ſal-
ua congruentia redemptiōis hūane: trāſ-
fer calicem hunc. i. paſſionem a me. Verū
tn̄ non ſicut ego volo: ſed ſicut tu vis. Et
venit ad diſcipulos ſuos ꝛ īuenit eos dor-
mientes. Beda. Somnus corporis figura
erat ꝙ in proximo grauandi erant ſomno
infidelitatis. Et dicit petro Simon dor-
mis: non potuiſtis vna hora vigilare me-
cum: Quia em̄ Petrus pre ceteris fuerat
gloriatus: ideo pre ceteris erat increpan-
dus. Item in eodē defectu ꝑlatus eſt ma-
gis increpandus. Vn̄ dicit. Non potuiſtis
ꝛc. q. d. non oſtendis tantū feruorē facto
quantū verbo. Tunc dicit eis. Vigilate ꝛ
orate: vt non intretis in tentationē. Non
dicit ne tentemini: quia non eſt in hoīs
poteſtate non tentari / ſed ne intretis in tē-
tationem. i. ne tentatio vos ſuperet ꝑ con-
ſenſum. In hoc docet ad reſiſtendū tenta-
tionib⁹ precipuum remediū eſſe orōnem.

Iſiõ. Hoc ẽ remediũ eius qui viciorũ de-
lectatione eſtuat: vt quotiens quolibet vi
cio tangit: totiens orones fundat. quia fre
quens oratio impugnatiões viciorũ extin
guit. Hec ille. Sequit: Spiritus qdẽ pm
ptus eſt: ad dicendũ ꝙ parati eſtis mori ꝑ
me: caro aũt infirma: ad ſuſtinendũ imminẽ
tem tentationem. Hoc dicit qꝛ apli ex ma
gno ſpiritu dixerant pocius mortẽ ſe ſubire
ꝙ ipm relinquere. cuius tñ contrariũ fece
runt impulſu carnali. Hilarius. Itaqꝫ qn
tum de ardore fidei confidimus tantũ de
carnis fragilitate timeamus. Deinde ſcdo
abijt ꝛ orauit dicens. Pater mi ſi non põt
hic calix tranſire niſi bibam illũ fiat volũ-
tas tua. In hoc ꝙ orationẽ iterat ſignifi-
cat ꝙ oratio debet eſſe perſeuerans. Et ſi
militer iterat viſitationẽ diſcipulorũ. quia
opa charitatis debent eſſe coniũcta oroni
Vñ reuerſus denuo inuenit eos dormien
tes. Pre triſticia eñ ꝛ ex vigiliarũ longitu
dine erant oculi eorũ grauati. Ignorabant
aũt quid rñderent ei. Et ait. Quid dormi
tis: in tantis periculis conſtituti cũ ſit tẽ-
pus vigilandi ꝓpter inſtantiã grauiſſime
tentationis vobis imminentis: Abijt autẽ
tertio ꝛ orauit eundem ſmonẽ dicens. Pa
ter mi: ſi poſſibile eſt trãſeat a me ꝛc. Id-
circo trina vice orauit qꝛ orationẽ ſuã deo
pri ſm triplicẽ ſenſum ꝓpoſuit. Primo pro
ſeipſo di. Tranſeat a me calix iſte / inquãtũ
ſo vt aduocata ſenſualitatis (cuius deſideri-
um erat ad non moriendũ) ꝓpoſuit deo illõ
deſiderium qd erat ĩ appetitu ſenſitiuo vt
ſtatim dante deo amplius declarabimus. Se
cũdo ꝑ aplis. Tranſeat a me calix iſte. i. ꝑ
his oro q̃ paſſuri ſunt ꝑ me vt quõ a me bi
bit calix paſſionis ita ab his bibat ſine dif
fidentia ꝛ metu mortis: vt Hilarius ſup
Matth. dicit. Tertio ꝑ omnib fidelibus
qui credituri erant in ipm. Tranſeat a me
calix iſte. i. effectus paſſionis mee tranſeat
ad omnes pdeſtinatos vt per me vitã cõ-
ſequant eternã. ¶ Notandũ aũt ꝙ oratio
illa inquantũ chriſtus ꝑ ſe orabat quantũ
ad materiã quidẽ orationis que reſpicit de
ſiderium petentis fuit petitio ſenſualitatis
cuius deſideriũ erat ad non moriendũ vt
dicit Magr ſent. ſed quantũ ad formã q̃
reſpicit diſcretionem ꝓponentis talis ora-
tio fuit rationis. prout determinat beatus
Boñ. diſt. xij. tertij. Ad quod melius itel-
ligendũ notandũ ſm Boñ. ꝛ Rich. ꝙ cũ
in chriſto ſint plures nature intellectuales
diuina. ſ. ꝛ humana: neceſſe eſt in chro plu
res eſſe voluntates. qd etiam Magr ſent.
ꝑ multimodas ſanctorũ auctoritates oſtẽ
dit. Vñ ſi numerent voluntates chri ſm
naturas: due ſunt ſcꝫ voluntas diuina ꝛ hu
mana. Sed ſm potentias ſunt tres ſcꝫ vo
luntas diuina / voluntas rationalis / ꝛ vo-
luntas ſenſualitatis que extenſo nomie vo
luntatis dicitur voluntas quia proprie lo
quendo voluntas non inuenit niſi in par
te rationali anime ſm Phm. iij. de anima.
Dominus igit ieſus tanqꝫ verus hõ cogi
tans imo clare videns que ſibi in proximo
parabantur ſupplicia: quas paſſiões in cor
pore ſuo toleraturus erat voluntate qua-
dam pietatis dicebat. Pater ſi poſſibile ẽ
transfer a me calicem iſtũ. Verũtamen qꝛ
ſic eſt voluntas tua vt pro humano genere
patiendo ꝛ moriendo ſatiſfaciam: ecce me
paratiſſimũ ꝛ promptiſſimũ / fiat: non qd
ego volo voluntate ſenſualitatis ſed quod
tu vis. qꝛ hoc idem volo voluntate ratio-
nis. O bone ieſu doctor veritatis qui cepi
ſti facere ꝛ docere. Tu nobis dixiſti vt orã
tes loqueremur patri tuo verbũ hoc quod
tu ſepius replicaſti / fiat volũtas tua. Leo
papa ſer. de paſſione. Hec vox omnes fi-
deles inſtruxit / omnes confeſſores accen-
dit: omnes martyres coronauit. Nam qs
mundi odia: quis tentationum turbines /
qs poſſet pſecutorũ ſupare terrores niſi chri
ſtus in omnibus ꝛ pro omnibus patri di-
ceret / fiat voluntas tua: Diſcant ergo hãc
vocem omnes eccleſie filij vt cum aduer-
ſitas violenter alicuius tentationis icum
bit: ſeparato tremore formidinis accipiãt
tolerantiam paſſionis. Hec ille. ¶ Notã-
dum preterea ꝙ chriſtus orando nos do-
cuit modum orandi et precipue exemplo
ſuo docuit triplicem conditionem oratio
ni neceſſariam. ¶ Prima eſt conditio hu-
miliationis. quia poſitis genibus et pro-
cidens in faciem cum mira humilitate ora
uit. ¶ Secunda eſt conditio diſcretionis
quia non querebat niſi q̃ poſſent ꝛ deberẽt
fieri. Pater (inqt) ſi poſſibile ꝛc. Vñ cõſim

debat eos q̄ q̄runt q̄ de iure non pn̄t nec̄
debent fieri. Preferebat etiā volūtatē pa-
tris di. Verūtn̄ nō ſic ego ꝛc̄. ꝯfundendo
eos q̄ nō curāt de diuia voluntate: ſed tm̄
de ſua. Aug. ſup pſ. Volūtatē tortuoſam
hn̄tes hoīes: volūtatē etiā dei tortuoſam
facere volunt: volētes ꝙ de⁹ faciat qḋ vo-
lunt. Hec eſt in hoīb⁹ magna ꝛ vſitata p-
uerſitas. qꝛ cū debent viuere ſm volūtatē
dei: deū volūt viuere ſm volūtatē ſuā. hec
ille. Tercia eſt ꝯdicio pſeuerātōnis. q̄a pa
tienter ꝛ pſeuerāter orauit: ꝯ eos q̄ cito in
orōne attediant: ſed nō in mēſa ꝛ in iocis.
Orauit aūt chr̄s q̄uſq̄ apparuit ei ange-
lus de celo ꝯfortās eū. Apparitio illa ſm
Nico. de ly. fuit in ſpecie corpali. Apparuit
aūt tūc ei angelus triplici de cauſa. ¶ Pri-
mo ꝓpter ſue hūanitatꝫ ꝯfortationē ꝯ tri-
ſticiā inſurgētē in pte ſenſitiua. ¶ Scd̄o p-
pter aſſiſtentiū diſcipuloꝝ ꝯfirmatōem in
fide. ſ. diuinitatꝫ chr̄i. rōne cui⁹ maior ē an
gelis: ꝛ oēs angeli ſibi obediūt. ¶ Tertio
ꝓpter noſtrā inſtructionem: vt doceremur
q̄m orantib⁹ adeſt dina ꝯſolatio ꝛ angeli-
ca miſtratio. Sicut eīn dt̄ Ber. angeli in-
terſunt cantantib⁹: aſſiſtūt orantib⁹: aſſunt
meditātib⁹. Hec ille. ¶ Scd̄a eſt ꝯſi-
deratio acerbiſſime agonizatiōis. q̄a vt dt̄
Lucas: fact⁹ in agonia plixius orabat. do
cens in maiori neceſſitate feruēti⁹ orōni iſi
ſtendū eſſe. Agonia nō fuit in chr̄o q̄ntuꝫ
ad ptē aīe rōnalē. ſ. ſm ꝙ importat ꝯcer-
tatioꝫ volūtatū ex diuerſitate rōnū pce-
dēte: puta cū aliq̄s ſm ꝙ rō ꝯſiderat vnuꝫ
vult hoc: ꝛ ſm ꝙ ꝯſiderat aliud/ vult ꝯriū.
hoc eīn ꝯtingit ꝓpt̄ debilitateꝫ rōnis q̄ nō
pōt iudicare q̄d ſit ſimplr̄ meli⁹. qḋ i chr̄o
nō fuit. qꝛ p rōnem ſuaꝫ iudicabat ſimplr̄
eſſe meli⁹ ꝙ p paſſionē ſuā impleret volun
tas diuia circa ſalutē generis hūani. Fuit
aūt agonia in chr̄o q̄ntū ad ptē ſenſitiuā:
ſm ꝙ agonia iportat timorē infortunij im-
minētꝫ: vt dt̄ Damaſ. li. ij. Erat igit̄ hec
agonia reluctatio ſenſualitatꝫ mortē horrē
tis ꝯ rōnem ipſam acceptātē libētiſſime. qꝛ
ꝟtute diuia q̄libet ꝑs pmittebat̄ agere qḋ
erat ſibi ꝓpriū. Et ex illa agonia fact⁹ ē ſu
dor ei⁹ tanq̄ gutte ſanguis decurrentꝫ in
terrā. Ex vehemēti eīn anxietate fiebat vt
nō ſolū humores exirent p ſudorē: ſꝫ etiā
aliq̄d de ſanguine ſudorē ei⁹ tingente. O
q̄ amara mors: q̄ anguſta paſſio: cui⁹ p̄co
gitatio ſanguiſſic ſudare coegit. Vnd̄ dicit
Hubertin⁹ in libro arboris crucifixi vite
ieſu chr̄i. li. iiij. ꝙ ſicut ſudor ille ſanguine⁹
fuit ſignū oēm humanā ſupans rōnē: Ita
agonia doloris cordis ei⁹ q̄ in illo ſignifi-
cabat̄ ſudore cōprehenſiōnē omnis ſupat
creature. Lꝫ aūt plena ratio naturalis nō
poſſit reddi de tā inextimabili ſigno dolo-
ris in ſudore ſanguineo: tamē poſſum⁹ di-
cere ꝙ aliq̄liter diſpoſitiue timor ꝛ amor
bellantes in corde ieſu fuerūt in cauſa. Dū
eīn attenderet tantū prelium ſibi iminere:
ex timore fuit humor ſanguineus ad inte-
riora redactus: ſup quem timorē reijcien-
dum fortiſſim⁹ amor repcutiens ꝛ ipm ex-
cludens: oīnes poros corpis ieſu ꝛ venas
reſoluiſſe videt̄: vt ſic d̄ toto corpe flueret
gutte ſanguinis decurrētis in terrā. O q̄lī
ardore ſuccenſa erat fornax cordis ieſu q̄
ſic carnem ſuam totam tali ſudore liquefa
ciebat pro nobis. Hec ille. Vbi es igitur
o anima rationalis: quid agis: O inſigni-
ta imagine dei tui: velis obſecro chriſto ie
ſu oranti: gementi: lachrymāti: agonizan-
ti: ꝛ ſudanti pro ſalute tua/ aſſiſtere humi
liter. Noli dormire illi: quia nō dormiuit
ipſe tibi. Inſpice mentis oculo compaſſi-
uo quanta pro te paſſus eſt a die natiuita
tis ſue vſq̄ ad p̄ſentem horā: et nunc vigi
lans ꝛ orans feruenter/ patri p te ſeipſum
offert acerbiſſimā mortē paſſuꝝ. Compa
tere illi anima dura ꝛ collige in corde tuo
guttulas illas ſanguīs quas p te ſudādo
fudit in terram. Reſpice quō ab oratōe ſur
git totus ſanguine madefactus: quē con-
ſidera vultum tergentē: totūq̄ afflictum
reuerenter cerne. Et vide bene quāta tūc
fuerit anime ſue anguſtia: cui⁹ teſtes ſunt
gutte ſanguinis. Nunq̄ mortaliū aliquis
ob mortis horrorē auditus eſt ſudorē ſan-
guineū ſudaſſe. Hec pfecto pugna chriſti
ieſu ꝛ anxietas deuote cōtemplata/ pluri-
mū cōfortat puſillanimes ꝛ īfirmos: ꝛ ad
diuinū amorē incitat tepidos ꝛ ingratos.
¶ Tertia eſt conſideratio dulciſſime cōſo
lationis. quia poſt p̄dicta venit dñs ad di
ſcipulos: et q̄ſi compatiens eis dicit. Dor
mite iam ꝛ requieſcite. q̄ſi di. parum pote-
ritꝫ hoc facere. Vide chriſti ſuauitatem:
quanto eīn magis appropinq̄t ad mortē:

tanto mag; oñdit ſui cordis dulcedinē.

Septimũ eſt ſignũ realis

expoſitiõis. qr vicʒ realiter ſeipm̃ exponit comprehendendũ ꝑgens obuiã ꝑſecutori bus ꝛ ꝓditorem ſuũ amicabilit̄ oſculãdo vt poſtea dicemus. Dicit igit̄ diſcipul' ſu is. Surgite eamus. ſ. obuiaʒ iude/ ꝛ ſuis complicibꝫ in q̃ oñdit deſideriũ ad nr̃aʒ ſa lutē. Ecce(inq̃t) appropinq̃t q̃ me tradet. Ex his igit̄ ſupradictis ſignis euident̄ ap paret q̃ voluntarie ſeipm̃ ꝓ nobis obtulit ꝑiſſim' ieſus. Anſ. q̃ ꝓmptus bone ieſu fuit ſpũs tuus ad paſſionē euident̄ oſtẽdi ſti Hec itaq; ꝯſideremus ꝛ illũ quē nobis oñdit amorē: in nobis ſentiam'. Hoc igit̄ ſentite in vobis qḋ ꝛ in chrõ ieſu.

Ecunda eſt ꝯſideratio iniurioſe cõphenſionis. quõ vicʒ iniurioſe cõphenſus eſt dñs ieſus a miniſtrꝭ iniq̃tatis. Hanc aũt cõphenſio nem multũ iniurioſam fuiſſe declarant ſe ptem opera.

- Primũ eſt opus malicioſe conuentiõis.
- Scõm eſt opus ꝓditioſe traditionis
- Tertiũ eſt ꝟtuoſe allocutionis
- Quartũ eſt amoroſe miſerationis
- Quintũ eſt fructuoſe inſtructionis.
- Sextũ eſt opus rigoroſe ligationis.
- Septimũ eſt impetuoſe deductionis

Primũ eſt opus malicioſe conuentionis. qr vicʒ conuenerũt mali cioſe in locũ illũ(vbi chriſtus erat) mlt̄i ar mati miniſtri diaboli. Nam dr̃ Joã. xviij. Judas ẽ cum accepiſſet cohortē a ponti ficibꝫ ꝛ phariſeis miniſtros: venit illuc cũ laternis ꝛ facibꝫ ꝛ armis. Vide bñ ſuam maliciã. Judas em̃ poſtq̃ tractauerat ꝓ ditionem cum principibꝫ q̃rebat oportuni tatē quõ ſine turbaꝝ tumultu traderet eũ. Et iõ voluit eũ in ſecreto inuenire ꝛ de no cte. Et ne ꝓpter ſubitum concurſum turba rum poſſet eripi de manibꝫ ſuis: iõ ſe mu niuit miniſtris armatis ꝛ laternis ꝛ faci bus. Job. xv. Tetendit aduerſus deũ ma num ſuã. O vere magna iniuria vt ſic con uenirent miniſtri diaboli cum facibꝫ et ar mis ꝯ dñm maieſtatis/ ſuperbi ꝛ iniq̃ ad uerſus dñm pietatis ꝛ fontē humilitatis

Scõm eſt opus ꝓditioſe traditionis. quõ vicʒ ꝓditorie tradidit eũ iudas ꝑ oſculũ. Dederat em̃ miniſtris ſi gnũ dicens Quēcũq; oſculatus fuero: ipe eſt: tenete eũ: ſm̃ glo. ne loco chr̃i caperent iacobũ minorē q̃ chriſto ſilis erat in facie. Accedēs ẽ ille nequã ꝛ dñm ſub dolo ſa lutans ait. Aue rabbi. Et oſculatus ē eũ. O iuda q̃ durus es quē dñi beniuolẽtia non potuit emollire. O q̃ grauis iniuria vt ſuus iniquus cũ amicicie ſigno ꝓderet tã benignũ dñm ſuũ/ ꝛ os ſuũ fediſſimũ au deret applicare ori ſacratiſſimo ꝑiſſimi ie ſu. Jeſus aũt ait illi. Amice ad quid veni ſti: q. d. ſm̃ aliq̃s. Amiciciã oſtẽdis ſigno: ꝛ ꝓditionem agis de facto. Vel ſm̃ alios dicendũ eſt ꝛ melius q̃ ita ꝑ modũ dulce dinis ꝛ admirationis loquebat̄. q. d. O iu da ſi ſcires finē ad quē ex hoc ꝑuenies: for te a tua malicia deſiſteres. Et rurſus ait. Juda oſculo filium hois tradis. Chryſo. Propriũ nomen ponit qḋ magis eſt dolē tis ꝛ reuocantis: q̃ ꝓuocãtis ad irã. Sem ꝑ em̃ ex nimia charitate ſua ipm̃ retrahe re volebat. Unde tribꝫ modis tentauit do min' eũ retrahere. Primo pudoris cõ fuſione qñ in cena dixit. Un' vr̃m me tra diturus eſt. Scõo timoris concuſſione ꝑ cõminationē ſupplicij cũ dixit. Ve hoi il li ꝑ quē filius hominis tradet̄. Bonũ erat illi: ſi natus non fuiſſet hõ ille. Tertio amoris exhibitione/ cũ eũ ad menſam ſuã recepit ꝛ eius pedes lauit. Et nunc cũ euʒ amicũ vocat dicens. Amice/ ad quid veni ſti. q. d. O iuda amice mi quem ego dilexi/ quē ad apoſtolatũ vocaui/ cui familiarem me dedi/ cuius pedes laui: oſculo me tra dis: Cur iſta cõtra me facis: O amice mi iuda cui ſi ad pniam redire volueris veniã ſum pſtare paratus. Cur me derelinquis: Cur a ꝓpoſito tuo malo animũ tuũ nõ re uocas: O benigna inuitatio. O pfunda di lectio. Amice conuertere ad me ne deſpe res qm̃ hec paſſio ē opus mie ꝛ charitatis. Amice(inq̃t) ad quid veniſti/ ſi ad reconci liationē: iam es amicus: ſi ad infidelē ꝓdi tionem: ad quid veniſti: O vere manſue tiſſimũ atq; benigniſſimũ dñm q̃ licʒ do leret de iniuria quam ſibi iudas faciebat: multo tñ magis affligebat̄ de damnatiõe eius. Sic ſe debent hr̃e prelati: circa petõ res reuocandos quēadmodũ dñs erga iu

dā. Etſi arguas ꝙ iudas non peccauit tra
dendo chꝛm. qꝛ Rom. viij. dr. Proprio fi
lio ſuo non pepercit deꝰ: ſed pro nobis oi//
bus tradidit illum Et Eſa. liij. Tradidit
in moꝛtē animā ſuaʒ. ḡ ſicut pater ꝛ filius
non peccauerunt hoc faciendo: a ſimili nec
iudas: ꝛ necꝫ etiam iudei. Rñdet Tho. i
iij. pt. q. xlvij. ꝙ eadem actio iudicaꝛ diuer
ſimode in bono vel in malo ſcđm ꝙ ex di//
uerſa radice ꝓcedit. Pater eñ tradidit fi//
lium paſſiōi ex charitate ꝓpter humani ge
neris liberationē Eſa. liij. Dñs poſuit i eo
iniquitatē oim nrm. Ipſe ꝟo filius ſeipm
tradidit ex humilitate ꝛ obedientia factꝰ
ꝓ nobis obediens vſcꝫ ad moꝛtē. vt dicit
Phil. ij. Judas aūt ex cupiditate ꝛ iniqui
tate. Pilatus ex humano ꝛ mūdano timo
re. Phariſei ex inuidia ꝛ liuoꝛe. Ideo ipſi
grauiſſime peccauerunt ꝛ iuſte vituperan//
tur: ꝛ potiſſimū ingratiſſimus iudas. Cō
tra quem ſic exclamat Bern. O iuda mer
catoꝛ peſſime. O proditoꝛ auariſſime Cur
non petiſti a matre triginta illos argen//
teos: Et qꝛ paupercula erat aut mendicaſ
ſet aut ſeipaʒ potius vendidiſſet: dediſſet
ꝗ tibi precium ne filiuʒ ſuū proderes in//
nocentem. Foꝛte queres cum dominꝰ ſci//
ret ipm iudam malū: cur ad apoſtolatū vo
cauit eum ꝛ cur ei loculos commiſit. Di//
cit Chryſoſtomꝰ ꝛ etiam de Lyra. ꝙ quā//
do fuit a chꝛiſto vocatus tunc erat bonus
quia talis vocatꝰ reſpicit pſentem iuſtici//
am. Et ꝗuis deus ſciret eū futurum furē
ꝛ ꝓditoꝛem: pluribꝯ tñ de cauſis ipm voca
uit ꝛ loculos ſibi cōmiſit. ¶ Prima eſt rō
exempli. vt vicʒ ecclia exemplo ſui malos
tolerarent: nō eñ ē ſatis bonus: q̄ malos to
lerare non pōt. ¶ Scđa eſt ratio remedij.
vt vicʒ ei cauſam ꝓditionis auferret cū ex
loculis mitigationē ꝯcupiſcentie haberet
¶ Tertia eſt rō documēti. vt vicʒ doceret
tpalia parum eſſe curanda q̄ñ burſam pe//
cunie furi ꝛ deteriori tradidit. Claues aūt
ecclie petro cū magna examinatiōe cōmi//
ſit. Non ſic faciunt q̄ ſuas aut alioꝝ aīas
illis cōmittunt quibꝯ equū aut mulū non
cōmitterent. q̄ ſufficientē diſpenſatorē reꝝ
tpalium vix inuenire poſſunt/ ſʒ ꝓ animaꝝ
conſilio plerūcꝫ ſimpliciores accipiūt. Vñ
de epis ait Bern. habent epi ad manū q̄//
bus animaꝝ curam cōmittant: ſed tpaliū
diſpenſatorem non inueniunt.

¶ Tertiū eſt opus virtuo
ſe allocutionis quō vicʒ dñs obuiā ꝓgens
pſecutoribꝯ virtuoſe eos allocutus eſt. nec
tñ ꝓpterea ceſſauerunt iniq̄ iniurioſe eum
accipe. Jeſus igiꝛ ſciens oīa q̄ ventura
erant ſup eum ꝓceſſit obuiam pſecutoribꝯ
ꝛ ait. Quem q̄ritis: Non q̄rit ignorans:
ſed vt ꝑ rñſionem ſuā eos confutaret. Re
ſponderūt. Jeſum nazarenū. Et ieſus dul
ciſſimꝰ ſeipm manifeſtans: ait. Ego ſum.
Quo audito: ceciderunt retroꝛſum. O mi
rabile/ o virtuoſum chꝛi verbi verbum.
¶ Primo ibi ꝯſidera eiꝰ potentiā. O q̄ntum
poterit iudicaturꝰ qui tm potuit iudicand//
dus: Quante erit efficacie vox illa terribi
lis. Ite maledicti ꝛc. Augꝰ. Ubi nūc mi//
litū cohoꝛs/ vbi terroꝛ ꝛ munimē armoꝝ:
Una vox turbā odijs ferocē armiſcꝫ ter//
ribilē ſine vllo telo ꝑcuſſit/ repulit/ ſtrauit.
Deus eñ latebat in carne ꝛ ſempiternus
dies illā mēbꝛis occultabaꝛ hūanis: vt cūʒ
laternis ꝛ facibꝯ q̄rereꝛ/ occidendꝰ a tene//
bꝛis. Quid iudicaturꝰ faciet q̄ iudicandꝰ h
fecit: Hec ille. ¶ Scđo conſidera miſtro//
rū impotentiā ꝛ miſeriā qꝛ ceciderunt re//
troꝛſum non añ. Cadens añ videt vbi ca
dit ꝛ ſic cadūt boni in moꝛte ꝛ oꝛone Geñ.
xvij. Cecidit abꝛaā ꝓnus in faciē ſuā ꝛ ado
rauit. Cadens retro non videt vbi cadit.
Sic cadunt mali in lutū pcti ꝛ in lacū infer
ni Prouer. iiij. Uia impioꝝ tenebꝛoſa: ne//
ſciunt vbi coꝛruunt. Vñ. j. Reg. iiij. Heli
cecidit de ſella retroꝛſum: ꝛ fractꝭ ceruicibꝯ
expirauit. ¶ Tertio ꝯſidera eoꝝ duriciaʒ
ꝛ dño ab eis illatā iīuriā. qꝛ vt dic Chꝛy.
Manifeſte oñdit eis oīa q̄ ſufficiebāt eos
reuocare/ ſed in malicia ꝑmanebāt. Hec il
le. Contēnebant ḡ chꝛi potentiā nullā ſibi
tanto viſo miraculo faciētes reuerentiam.
Cū aūt a terra tremuli ſurrexiſſent: iteꝝ in//
terrogauit eos. Quē q̄ritis: Dixerunt vt
priꝰ. Jeſum nazarenū. Nec cognoſcere nec
capere poterant donec vellet. Jō dixit. Di
xi vobis qꝛ ego ſum q̄ me voluntarie offe
ro. Si ḡ me q̄ritꝭ: ſinite hos abire. Augꝰ.
Audierant pmo ego ſum: ſʒ nō cōphen
derant qꝛ h̄ noluit q̄ potuit q̄cq̄d voluit.
Uex ſi nuncꝫ ſe ꝑmitteret apphendi: non
q̄dē illi faceret ꝓpter qđ venerāt: ſʒ nec ipe

faceret ꝓpter qđ venerat. Proinde q2 tenere volentib9 et nō valentib9 oñdit ptātē ſuam: iā tenebunt eū vt faciat de neſcientib9 voluntatē ſuā. Un̄ ſubdit. Si ḡ me q̄rit: ſinite hos abire. Hec Aug9. Chryſ. q. d. Si me q̄rit: nihil vobis ad hos cauſe eſt. Ecce meipm̄ trado: vſq3 ad vltimā horam ad ſuos dilectiōis ꝯſeruātiā demonſtrās. Un̄ euangeliſta oñdens q̄ h̄ non fuit eorum ꝓpoſiti: ſed virtus ei9 q̄ cōphenſus fuerat ſubiungit. Ut impleret ſmo quem dixit. quia q̄s dediſti mihi: nō pdidi ex eis quēq̄. Hec ille. Aug. Nunq̄d aūt nō erāt poſtea morituri? Cur aūt ſi nunc morerentur pderet eos niſi q2 nondū in eū ſic credebant quō credunt q̄cunq3 non peunt? Hec ille. Noluit ḡ dn̄s aplo̅s capi. Tum ꝓpter eoꝝ impfectionē: q2 adhuc carnales erant. Tum ꝓpter fidei inſtructionē q̄ vic3 p eos facienda erat: et vt excluderet error hereticoꝝ q̄ potuiſſent poſtea dicere mortē chr̄i ſine alijs non ſuffeciſſe ad hūani generis redemptionē. Tum ꝓpter diuine ptātis manifeſtationē. cū etiā ab inimicis ſuis impleret voluntas ſua. Aug. Inimicis iubet/et h̄ faciunt qđ iubet: ſinite. ſ. nunc eos abire q̄s non vult perire. Hec ille.

Quartū eſt opus amoroſe miſerationis. quā vic3 etiā i inimico euidenter oñdit ſanādo vic3 ſuū pontificis cuius fuerat auris amputata. Cū em̄ petr9 q̄ ceteris erat ardētior vidiſſet ſuum pontificis noīe malchū de ꝓxo ſe ingerere et forte alijs ferocius iſtare amputauit auriculam ei9 dexterā, forte putās caput ei9 amputare ſ3 diuina diſpoſitiōe ict9 declinauit ad aurē. S3 forte q̄res: vn̄ erat gladi9 petro. Chryſ. dicit q̄ audiēs iudeos ꝯ chr̄m conſpiraſſe armauerat ſe. Theophil9 ꝓo dt q̄ habuerat ipm̄ in cena, p eſu agni. S3 q̄ris quō ſic auſus ē pcutere cū ſibi et alijs chr̄s dixiſſet. Si te q̄s pcuſſerit in vnā maxillā pbe ei et aliā. Scd3 Chryſ. Ex ſmōe chriſti quē fecerat p9 cenā petr9 cārū in amorem chr̄i exarſerat q̄ ſolūmodo ad defenſionē mgr̄i intēdebat: nō recolēs qđ pri9 audierat. Siq̄s te pcuſſerit etc. Myſtice p hoc ſignat q̄ petr9. i. papa: epi et plati eccl̄ie habent iuriſdicionē pcutiendi malos. i. puniēdi. Data ē em̄ eis ptās pcutiendi aurem dextram chr̄ianoꝝ. i. eos taliter ſeparādi ab eccl̄ia q̄ ipi non poſſunt audire diuinum officiū qđ ptinet ad aurē dextrā aīe: nec eē pticipes oronum et bonoꝝ q̄ fiunt in eccleſia ſcrā dei. Et in ſignū hui9 hodie p oib9 p paganis: p iudeis: hereticis et pctōrib9 orat: ſed non p excōicatis. Jeſus aūt manſuetudinē et benignitatē oñdens dixit petro. Calicē quem dedit mihi pater: nō vis vt bibā illum? Mitte gladium tuū in vaginam. Omnes em̄ qui acceperint gladiū: gladio peribunt. Uerum eſt de his q̄ occidunt iniuſte et propria auctoritate. Tales enim ꝓprie dicunt gladium accipere. Non autem qui occidunt iuſte et debita auctoritate: ſicut iudices ſeculares et eorum miniſtri. Hieronym9. Quo gladio peribit q̄cūq3 gladiū ſumpſerit? Illo nēpe q̄ ignē vertit añ paradiſum et gladio ſpūs q̄ i dei deſcribit armatura. Hec ille. Hilari9. Recondi ḡ gladiū pcipit dn̄s q2 eos non humano ſ3 oris ſui gladio eēt pempturus. Remigi9. Uel aliter. Qui gladio vtit ad occidendum hoiem: ipe pri9 ſue malicie morit gladio. Chryſoſtom9. Non ſolum autē mitigauit diſcipulos p cōminationē pene ſed etiam oſtendendo q̄ voluntarie h̄ ſuſtinebat. Un̄ ſequit. An putas quia non poſſum rogare patrē meū et exhibebit mihi modo plusq̄ duodecim legiōes angelorum. Hec ille. Hieronymus. quaſi diceret. Non indigeo duodecim apoſtoloꝝ auxilio qui poſſum habere duodecim legiones angelici exercitus. Hec ille. Et ſubdit. Quomodo ergo implebunt ſcripture? Que ſi loquuntur de chriſti paſſiōe ordinata a deo. Eſaie. liij. et Danielis. ix. et pluribus alijs locis. Hieronymus. Hec ſententia promptū ad patiendum demonſtrat animū q̄ fruſtra prophete cecinerint niſi dominus eos vera dixiſſe ſua paſſione aſſeueret. Hec ille. Et cum tetigiſſet dominus auriculam eius: ſanauit eum. Beda. Nunq̄ pietatis ſue obliuiſcitur dominus Illi iuſto mortem inferunt: iſte perſequentium vulnera ſanat. Hec ille. Uide itaq̄ dn̄i miſeđiam et benignitatem et ex h̄ ꝯſidera pſecutorum maliciam et iniurie grauitatem

tatē quã ſibi intulerũt. Hoc em̃ miraculo
et hac oſtēſa bēignitate atq; miſeratiõe nõ
ſunt ↄuerſi. Similes illis ſunt multi i pec
catꝭ indurati q̃ nec ꝓpter diuia flagella nec
ꝓpter ei⁹ beneficia ↄuertunt. ſicut iudei nõ
ſunt cõuerſi ꝓpter caſum ſuũ retrorſuꝫ: nec
ꝓpter auricule curã. Sed forte q̄res An
peccauit petr⁹ ꝑcutiēdo malchũ? Dicēdũ
eſt ſm Aug. q̄ ſic. Nam dñs q̄dē iuſſerat
vt ferrũ apl'i ferrēt: ſed nõ vt ferirēt. Hoc
tñ mirꝫ videt: cũ phinees laudet q̄ñ ꝑcuſ⸗
ſit zãbri ꝛ cobri in ſtupro et inde ceſſauit
graſſatio: vt hꝫ Nũe. xxv. Sꝫ dicēdũ q̄ il
lud erat tp̄s vindicte. tēpus aũt paſſionis
erat tp̄s patiētie. Diuerſis em̃ tp̄ib⁹ diuer
ſe leges cõdunt. Notandũ h ſm Tho. ij.
ij. q. lx. ar. vj. q̄ poteſtas ſecularꝭ ſubditur
ſpũali ſicut corpus anie ꝛ dependet ab ipa
tanq̄ a maiori. Vñ dr Ber. li. iiij. ad euge
niũ. Vterq; gladi⁹. ſ. materialis ꝛ ſpũalis
eſt cõis eccleſie. ſed materialis ꝑ eccl'ia: ſpi
ritualis ab eccl'ia exercet. Vñ executio gla
dij materialis fuit tradita iuſticie ſecl'ari.
ſed poſſeſſio capta eſt a btõ Petro ꝛ alijs
apl'is. Lu. xxij. Ecce duo gladij h. Chri⸗
ſtus autē dr Satis eſt. q. d. ſufficit cepiſſe
poſſeſſionē: executio dabit alteri.

Quintũ eſt opus fructuo

ſe inſtructionis: q̄ vicꝫ nõ obſtãte iniq̄ cõ⸗
ꝑhenderũt eum. Vñ in illa hora dicit ie⸗
ſus turbis. Tanq; ad latronē exiſtis cum
gladijs ꝛ fuſtib⁹ cõprehēdere me. Remi⸗
gi⁹. Ac ſi diceret. Latronis officiũ eſt no⸗
cere ꝛ latitare. ego ṽo nemini nocui ſꝫ plu⸗
res ſanaui ꝛ in ſynagogꝭ ſꝑ docui. Et hoc
eſt q̄d ſubdit. Quotidie apud vos ſedebã
in templo docēs/ꝛ nõ me tenuiſtꝭ. Hec ille.
ſequit. ſed hec eſt hora vr̃a. ꝑmiſſa vob a
deo: ꝛ poteſtas tenebrarꝫ. Cyrill⁹. Tũc nõ ce⸗
piſtꝭ me q̄ñ nolebam. et nec nũc poſſetꝭ niſi
me ſpõte vr̃is ſubijcerē manib⁹. vñ ſeq̄tur
Sed hec eſt hora vr̃a. i. paruum tp̄s con⸗
ceſſum eſt vob exercende in me vr̃e ſupbie
patre votis meis fauente. Dicit etiam q̄
hec poteſtas eſt tenebris data. i. diabolo ꝛ
iudeis inſurgendi in chr̃m. Et hoc eſt q̄d
ſubdit: et poteſtas tenebrarꝫ. Hec ille.

Sextũ eſt opus rigoroſe

ligationis. q̄ꝛ vicꝫ tunc cohors. i. multitu⸗
do armatorꝫ q̄s ꝓs ꝑ ꝑcio accepãt iudei a
poteſtate ſeculari: ꝛ tribun⁹ ꝛ miniſtri iude⸗
orũ cõprehēderũt ieſum ꝛ ligauerunt eum
Theophil⁹. Peractꝭ cunctꝭ q̄ ſufficienter
ſe habebãt ad ꝓhibendũ iudeos: cum illi
hoc nequaq; diſcernerēt: tũc capi ſe ꝑmiſit.
Vñ dr. Cohors ḡ ꝛ tribun⁹ ꝛc̃. Hec ille.
Aug. Ligauerunt eũ a q̄ pot⁹ ſolui velle
debuerunt. et erant forte in eis q̄ poſtea li⸗
berati ab eo dixerunt. Dirupiſti vincula
mea. hec ille. Cõprehēderũt itaq; eũ mul⸗
tũ irreuerēter ꝛ inhoneſte: atq; ignomini⸗
oſe ligauerũt q̄ſi latronē. O flebile ſpecta⸗
culũ. O dolendũ malũ. O lachrymabile
factũ. Vide illos ſic in dñm ſeuiētes. Nã
vt pie poſſum⁹ cõtemplari: irruerunt in eũ
feruentes. Alij ceperũt eũ ꝑ capillos ꝛ vi
olenter in terrã ꝓiecerunt. Alij gratioſas
eius man⁹ capiētes retro torſerũt. Alij fu⸗
nib⁹ duris illas ligauerũt. Alij (vt q̄dã di
cunt) catenã in collo ei⁹ poſuerũt. Alij ver
bis ↄtumelioſis iniuriabant ei. Alij deni⸗
q; pugnis ꝛ pomis enſiũ ꝑcuſſerunt eum.
Quid vides o fidelis aĩa: q̄d audis: q̄d lo
q̄mur: de q̄ dicim⁹ q̄ tanta patiebat? Nõ⸗
ne ipſe eſt ieſus dulciſſim⁹ dei ꝛ virginis
fili⁹? Nõne ipſe hoim ꝛ angelorꝫ rex? Nõ⸗
ne creator ꝛ gubernator? redēptor ꝛ glori⸗
ficator tu⁹? Cur igit non ploras? Cur non
clamas? O Jeſu ſalus anie mee/ꝓpter me
miſeram peccatricē tãdure ligari voluiſti
Emolli ḡ cor tuũ o aĩa hũana ad pietatē
et cõmiſerationē: ꝛ ſeq̄re illũ meditatione
deuota q̄cũq; de cetero ꝑget. Anſel. Quõ
letabor de libertate mea q̄ nõ eſt niſi d vin
culis tuis? Qualiter gratulabor de ſalute
mea cũ non ſit niſi de dolorib⁹ tuis? Quõ
gaudebo de vita mea q̄ nõ eſt niſi de mor
te tua? Hec ille. Tũc aũt diſcipuli viden⸗
tes q̄ fiebãt circa chr̃m: relicto eo territi fu
gerunt. Q̄d ꝑdictũ fuerat Zach. xiij. Per⸗
cutiam paſtorē ꝛ diſꝑgent oues. Nec; cre
dēdũ eſt id fuiſſe ſine magna anguſtia cor⸗
dis magiſtri ſui ꝛ ſine fletu magno ꝛ plã⸗
ctu ipſorꝫ. Chryſ. Sciebãt em̃ q̄m iã non
erat poſſibile effugere/eo ſe volũtarie illis
tradente Remigi⁹. In hoc tñ facto demõ⸗
ſtrat fragilitas apl'orꝫ: qui em̃ ardore fidei
ꝓmiſerant ſe mori cum eo/nunc timore fu
giunt: imemores ſue ꝓmiſſionis. Q̄d etiã
videm⁹ impleri in his q̄ ꝓ amore dei ma⸗

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

gna ſe pmittūt facturos: ⁊ poſtmodū non
implent. Nō tñ deſpare debent: ſed cū apo
ſtolis reſurgere ⁊ ꝯpniaȝ reſipiſcere. Hec
ille. Tūc itaqȝ oēs diſcipuli in fide vacilla
uerunt: ⁊ in ſola btā ꝟgine remanſit fides
incōcuſſa. In cuꝰ repñtatiōem in matuti-
nis huꝰ tridui oēs candele extinguuntur
excepta vna ſola q̄ remanet accenſa.

Septimū eſt opus impe-

tuoſe deductionis. Impetuoſe em̄ addu-
xerūt eum ſic ligatū ꝑ vallis ioſaphat me-
diū ⁊ torrentē cedron. O q̄ntā aſꝑitatem
ſuſtinuit dn̄s in illa via nudis pedibꝫ ice-
dens ⁊ ſic impetuoſe deductus. Duxerū
aūt eum ad annā pmū: eoꝙ domꝰ anne ꝓ-
or illis occurrebat. Et forte illuc diuerte-
bāt ne in via longiori tumultꝰ fieret in po
pulo. Vel hoc faciebāt miſtri de volūtate
caiphe q̄ erat pōtifex anni illꝰ volentꝫ an
nam ſocer ſuum in hoc honorare. Hi em̄
duo ſacerdotiū a gentibꝫ emebāt ⁊ ibi per
annū viciſſim ſuccedebant ⁊ cōem vtilita-
tem habebāt. Duxerūt ḡ eum ad annam
primū. Chryſ. Pre delectatiōe em̄ gloria-
bātur in his q̄ fiebant q̄ſi tropheū ſtatuen
tes. Hec ille. Cū aūt ieſus ſic duceref: ſe-
quebaf eum ſimō petrꝰ alōge ⁊ alius di-
ſcipulus. Lꝫ em̄ pmo fugiſſent ex timore:
poſtea tñ ex q̄dam deuotione ſecuti ſūt eū
Alcuinꝰ. Ex deuotiōe ſeq̄banf magiſtrū:
q̄uis alōge ꝓpter timorē. Hec ille. Ille ali
us diſcipulus dr̄ fuiſſe ioānes. Sed ſicut
dt̄ Chryſ. ſe occultat humilitatꝫ gr̄a. Hec
ille. Dicit aūt Marcꝰ ꝙ adoleſcēs q̄dam
ſeq̄baf illum amictus ſyndone ſuꝑ nudo:
et tenuerunt eum. At ille relicta ſyndone:
nudus ꝓfugit ab eis. Theophilꝰ. Proba
bile videf ꝙ hic adoleſcens erat de illa do-
mo in q̄ paſcha comederūt. Quidā ꝟo di
cunt hunc adoleſcentē fuiſſe iacobū fratrē
dn̄i. Hec ille. Greg. xiiij. moral. Vel hoc
de Ioāne dr̄ quem eo tp̄e fuiſſe adoleſcen
tem / lōga poſt hoc in carne vita eꝰ īdicio
eſt. potuit em̄ fieri vt ad horā tenentiū ma
nibꝫ elapſus mox reſumpto indumēto re-
dierit. Hec ille. Ex di. ꝫ itaqȝ patꝫ q̄zinīu
rioſe cōprehēſus atqȝ vinctꝰ eſt dulciſſimꝰ
ieſus: atqȝ impetuoſe ⁊ irreuerēter a mini
ſtris diaboli deductꝰ. Hec igif cōſidera-
te chariſſimi ⁊ penſate quanto dilectionis
feruore ſeipm̄ pro vobis manibꝫ ipſorum
tradidit dn̄s ieſus. et guſtate q̄zſuauis eſt
et bonus. Hoc ḡ ſentite in vobis quod et
in chriſto ieſu.

Tertia eſt conſideratio ignomini-
oſe reprobationis: quo. ſ. ignomi-
nioſe reprobatꝰ eſt a ꝑncipibꝫ ſacer
dotū in domibꝫ ſuis. Pſ. Lapidē quē re-
probauerūt edificantes: hic factꝰ eſt in ca-
put anguli. Circa hanc aūt dn̄i reproba-
tionē ⁊ vilipenſioneȝ conſiderande ſunt
ſeptem ignominie ꝑncipales.

Prima eſt irrōnalis inquiſitionis.
Secunda eſt inexcuſabilis ꝑcuſſionis.
Tertia eſt deteſtabilis teſtificationis
Quarta eſt vituꝑabilis cōdemnatōis.
Quinta eſt miſerabilis negatiōis
Sexta eſt confuſibilis deriſionis.
Septima eſt horribilis deſꝑationis.

Prima eſt ignominia irra

tionalis inq̄ſitionis. Interrogauit em̄ eū
annas de duobꝫ. ſ. de diſcipulis ſuis: et de
doctrina eius. Chryſ. Quia chr̄o nullum
crimē inferre poterāt: de diſcipulis iterro
gabant: fortaſſis vbi erāt: vel cuꝰ gr̄a eos
collegit. Hoc aūt dicebat q̄ſi ſediciosum ⁊
nouaꝝ reꝝ factorē eum redarguere volēs
Hec ille. De diſcipulis tacuit dn̄s: qꝛ tūc
de ipſis bonum dicere nō poterat eoꝙ fu-
gerāt: dans exēplū ꝙ alioꝝ mala q̄ntū ve
ra ꝓpalare nō debemus. Chryſ. Sicut eſt
mortale peccatū innocenti falſum crimen
imponere: ſic verū crimē occultū mala intē
tione alijs reuelare. Hec ille. De doctrina
aūt reſpondit. Ego palam locutꝰ ſum mū-
do: ego ſꝑ docui in ſynagoga ⁊ in templo
q̄ omnes iudei cōuenīūt: ⁊ in occulto locu
tus ſum nihil. q̄d me interrogas: interro-
ga eos qui me audierūt: de quoꝝ dictꝫ di-
ctis nec inuidiam nec ſuſpicionē habeas.
Alcuinus. Non em̄ cognoſcēde veritatis
amore interrogauit pontifex: ſed vt cau-
ſam inueniret qua eum accuſare potuiſſet:
⁊ tradere romano p̄ſidi ad damnādū. ſed
deus ita temꝑauit r̄nſionem: vt nec verita
tem taceret: nec ſe defendere videref. Re-
ſpondit em̄ ieſus. Ego palam locutꝰ ſum
mundo: ego ſemꝑ docui ⁊c. Hec ille. In h̄
ergo dat nobis deus formā reſpondendi
hoſtibus ſic vt nec veritatem celemꝰ: nec

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

eos contra nos dictis prouocemus.

Secũda eſt ignominia in-
excuſabilis ꝑcuſſionis. Cũ em̃ hec dixiſſet
dñs: vnꝰ aſſiſtens miſtroꝝ dedit alapã ie-
ſu/di. Sic rñdes pontifici: Aug. de cõcor.
euãg. Hic ſane oſtẽdit ꝙ annas pontifex
erat. nõdũ em̃ erat miſſus ad caiphã cum
hec diceret. Et hos duos annã ⁊ caiphã
põtifices cõmemorat etiã Lucas in initio
euãgelij ſui. Hec Aug. Alcuinꝰ. Hic im-
plet ꝓphetia: Dedi maxillã meã ꝑcutiẽti-
bus. Chryſ. O q̃ nefaria ꝑcuſſio. q̃d hac
alapa ſtultiꝰ aut indecentiꝰ: Huic aũt ſũt
ſimiles adulatores: q̃ vt dñis ſuis cõpla-
ceant/multa mala ꝯ deum faciũt. Eſa. lj.
Quis tu vt timeas ab hoie mortali ⁊ a fi-
lio hoīs q̃ q̃ſi fenũ ita areſcet: ⁊ oblitus es
dñi creatoris tui. Dñs aũt ſic iniuſte ꝑcuſ-
ſus cũ mãſuetudine rñdit. Si male locutꝰ
ſum: teſtimoniũ ꝑhibe de malo. ſi aũt bñ:
q̃d me cedis: O admirãda patiẽtia man-
ſuetiſſimi ieſu. Chryſ. O dulcis ieſu q̃ pa-
tiẽter ſuſtines in teipſo q̃d ita dure punis
in ſeruo. Alapã em̃ ſibi datã patiẽter por-
tauit. datã ꝓ aplo thome ita dure puni-
uit/ꝙ canis manũ ſerui qui thomã ꝑcuſſe-
rat in mediũ aule apportauit. Percuſſus
igit̃ dulciſſimꝰ ieſus ictu graui: manu fu-
ribunda/adeo vt ſm̃ q̃ſdã dentes oris eiꝰ
mouerent̃/⁊ os ſanguinem expueret: nihil
tñ ꝯtumelioſe locutꝰ eſt: ſed tm̃ innocẽtiaz
ſuã defendit dicẽs, Si male locutꝰ ſuz ⁊c.
Aug. Quid iſta rñſione veriꝰ: mãſuetiꝰ:
iuſtius: qui em̃ accepit alapã nunq̃ vellet
eũ q̃ ꝑcuſſit aut celeſti igne ꝯſumi: aut ter-
ra dehiſcẽte ſorberi: aut correptũ demonio
volutari: aut etiam alia hmõi q̃libet pena
vel grauiori puniri. quid hoꝝ ꝑ potentiaz
iubere nõ potuiſſet ꝑ quẽ factꝰ eſt mũdus:
niſi patientiã nos docere maluiſſet q̃ vin-
cit mũdus: Hec ille. Sed forte dices. Nũ
q̃d nõ fecit dñs ꝯ illud q̃d docuit Mat. v
Siq̃s te ꝑcuſſerit in vnam maxillã: ꝑbe ei
⁊ aliã: Rñſio. Illud nõ docuit tanq̃ p̃ce-
ptũ abſolute: ſ; magꝭ ſm̃ p̃parationẽ animi:
vt ait Aug. q2 hõ debet habere animũ pa-
ratũ ad hoc faciẽdũ vbi videret hoc expe-
dire ad honorẽ dei ⁊ vtilitatem eccl'ie: al's
aũt nõ: imo expedit aliq̃n iniuriantibꝫ re-
ſpondere ad ipoꝝ ⁊ alioꝝ inſtructionẽ: ſic
fecit h dñs: q̃ cum nõ ſolũ alterã maxillaz
iteꝝ ꝑcuſſuro: ſed totũ corpus figẽdũ pre-
buit in crucis ligno.

Tertia eſt ignominia dete-
ſtabilis teſtificatiõis: q̃ facta eſt in domo
caiphe. Annas em̃ nõ inueniẽs aliq̃d in eo
miſit eũ ligatuz ad caiphã. In cuiꝰ domo
ſcribe ⁊ phariſei ⁊ ſeniores couenerant ad
examinãdũ chr̃m ⁊ tractãdũ de eiꝰ conde-
mnatiõe ⁊ morte. Et cũ falſum teſtimoni-
um q̃rerẽt (veꝝ em̃ inuenire nõ poterant)
nõ tñ inuenerũt/cũ multi falſi teſtes acceſ-
ſiſſent. Orige. Falſũ em̃ teſtimoniũ tũc lo-
cũ hꝫ q̃n cũ colore aliq̃ ꝓfert̃: ſed nec color
inueniebat̃ qui poſſ; ꝯ ieſum adiuuare mẽ-
dacia Hec ille. Refert Nicodemꝰ in euan-
gelio ſuo ꝙ cũ multi ſurrexiſſent: aliq̃s eo-
rũ dicebat. Ego vidi eũ mirabilia faciẽtẽ.
Alter aſſerebat. Et ego audiui eũ verba
ſcitatꝭ p̃dicantẽ ⁊ ſilia. Pleriq; locuti ſunt
ſpũſci moueẽte linguas eoꝝ ꝯ ſuã volũta-
tẽ. Nouiſſime aũt venerũt duo falſi teſtes
dicẽtes. Hic d̾t: Poſſum deſtruere tẽpluz
dei manufactũ: ⁊ poſt triduũ aliud nõ ma-
nufactũ reedificare. Per hoc aũt volebãt
ꝓbare ꝙ diuinã potentiaz ſibi vſurparet.
Jeſus aũt tacebat: q2 apte mentiebantur
Nõ em̃ dixerat de tẽplo ſalomonis: ſed de
tẽplo corpis ſui: vt hꝫ Jo. ij. Neq; dixerat:
poſſum ſoluere. ſed: ſoluite. q̃d dicebat nõ
p̃cipiẽdo: ſed p̃dicẽdo q̃d eẽnt facturi. q. d.
Vos ſolueꝭ ⁊ ego ſuſcitabo. Aug. aũt d̾t
ꝙ apta mẽdacia nõ ſunt rñſione digna. O
q̃ deteſtabilia ſunt falſa teſtimonia ⁊ fal-
ſa mẽdacia. Iſidorꝰ. Teſtis falſidicꝰ tribꝫ
ꝑſonis eſt obnoxiꝰ. Primũ deo quẽ peie-
rando ꝯtẽnit ⁊ in teſtimoniũ falſitatis aſ-
ſumit q̃ſi volẽs deũ participẽ fieri ſue fal-
ſitatis. Scdo iudici quẽ mentiendo fallit
Poſtremo innocenti quẽ falſo teſtimonio
ledit: vbi hꝫ extra de cri. fal. li. v. Falſidicꝰ.
Vidẽs aũt caiphas ꝙ ieſus tacebat ⁊ ad-
ducta teſtimonia nõ ſufficere ad eiꝰ conde-
mnationẽ: ex impatientia ſurgẽs de ſolio:
vt ſm̃ Hieroñ. veſaniã mentis motu cor-
poris demõſtraret: ait. Nihil rñdes ad ea
q̃ iſti aduerſum te teſtificant̃: Beda. Ad
reſponſum ꝓuocat: vt ex occaſiõe ſermõis
locũ accuſandi inueniat. Hec ille. Jeſus au-
tẽ iteꝝ nihil reſpõdit, iuxta illud Eſa. liij.

Quaſi agn⁹ coram tōdente ſe ſic obmute-
ſcet ꝛ nō aperiet os ſuū. Et pō. Fact⁹ ſum ſicut
hō nō audiens: ꝛ nō habens in ore ſuo re-
darguciōes. Aug. Ubi nō rn̄debat: nō ſicut
re⁹ ſiue doloſus: ſed ſicut ouis ſilebat. Ubi
rn̄debat: ſicut paſtor docebat. Hec ille. In h̄
aūt ꝙ dn̄s tacebat: Primo oſtēdebat ſuā
miſcōiam: ne falſi teſtes ampli⁹ peccarent
ſi in malicia ꝑduraret. Scdo ſuā ſapiētiā:
qꝛ ſciebat vt dt Hierony. ꝙ q̄cq̄d rn̄diſſet
traxiſſent in calūniā ꝛ nihil ꝓfuiſſet reſpō-
ſio. Tercio ſuā patientiā: vt ſic daret exem
plū ꝯtēnēdi calūnantiū voces: ꝛ poti⁹ pa-
tient̄ ferre ꝙ̄ inutilit̄ defēdere. vt dt Orig.

Quarta eſt ignominia vi-

tuꝑabilis cōdēnatiōis. qꝛ ſeniores plebis
et ꝑncipes ſacerdotū ꝛ ſcribe vt occaſionē
ꝯdēnandi eū haberēt / interrogauerunt il-
lū dicētes. Si tu es chr̄s: dic nob. Beda
Nō ꝟitatē deſiderabāt: ſed calūniā ꝑpara
bant. Sicq̄ dē chr̄m hoīem tm̄mō de ſtirpe
dauid ventuꝝ ſperātes: hoc ab eo q̄rebāt
vt ſi diceret Ego ſum chr̄s: calūniarent̄ ꝙ
ſibi arrogaret regiā ꝑtātē. Hec ille. Prin
ceps aūt ſacerdotū magis ac mag̃ furēs
adiurauit eū dicens. Adiuro te ꝑ deū vi-
uum vt dicas nobis ſi tu es chr̄s fili⁹ dei
ſcꝫ fili⁹ naturalis. Dicit illi ieſus. Tu di-
xiſti. Et ait. Si dixero vobis / nō credetis
mihi. ſi aūt interrogauero / nō reſpōdebitꝭ
neqꝫ dimittetꝭ. Uerūtn̄ dico vob. Amo-
do videbitꝭ fi. hoīs ſedentē a dex. ꝟtu. di
ꝛ venientē in nubib⁹ celi. Theophil⁹. q. d.
nō eſt vob de cetero tp̄s ſermonū ꝛ doctri
ne: ſed deinceps iudicij tp̄s erit: cū videbi-
tis me filiū hoīs ſedērē a dextrꝭ dei. Hec
ille. Cirill⁹. Cū de deo ſeſſio dr̄ atqꝫ thro
nus / regia ꝛ vniuerſis ꝑncipans dignitas
deſignat̄. Hec ille. Theophilus. Hoc igi
tur audiētes timere debebant: ſed illi poſt
hec ꝟba mag̃ inſaniūt. Unde ſequit̄ Dicūt
aūt oēs. Tu ḡ es fili⁹ dei? Qui ait. Vos
dicitꝭ qꝛ ego ſum. Rn̄dit ḡ veritatē vt in-
excuſabiles eſſent. Et ꝙ̄uis ſciret nō pro-
deſſe dicendo ſe filiū dei: tn̄ adiurat⁹ rn̄dit
ꝓpter reuerentiā diuini noīs inuocati: dās
exemplū tenēdi iuramēta licita. Tūc ḡ ꝑn
ceps ſacerdotū in furore mag̃ inſaniēs ſci
dit veſtimenta ſua di. Blaſphemauit: qd
adhuc egemus teſtib⁹? Ecce nūc audiſtis
blaſphemiā de ore ei⁹. O miſer caipha tu
ipe blaſphemas / nō chr̄s: q̄ qd̄ dei eſt deo
nō attribuis: ſed filiū dei purā creaturam
credis. Hiero. Pōtificē quē de ſolio ſacer
dotali furor excuſſerat: eadē rabies ad ſci-
dendas veſtes ꝓuocat. Cōſuetudis em̄ iu
daice ē ꝙ qn̄ aliqd̄ blaſphemiū ꝛ q̄ſi ꝯ de-
um audierint: ſcindāt veſtimēta ſua. Hec
ille. Chryſ. Hoc fecit vt accuſatiōem red-
deret grauiorē. et qd̄ ꝟbis dicebat: factis
extolleret. Hec ille. Cū aūt dixiſſet. Ecce
nūc audiſtꝭ blaſphemiā: adiecit. Quid vo
bis videt̄? At illi rn̄dentes oēs dixerunt.
Reus eſt mortꝭ. Nā ſm̄ legē Leuit. xxiiij
blaſphemātes erāt rei mortꝭ ꝛ lapidaban
tur. Beda. Sentētia ſua ſe ꝯdēnat q̄ eum
morti adiudicāt quē ꝛ oris ꝛ oꝑis ſui teſti
monio deū eſſe cognoſcere ꝑnt. Et Orige.
Quātū putas fuit erroris ipam ꝑncipalē
oīm vitā ream mortꝭ ꝓnūciare: ꝛ ꝑ tātoꝝ
reſurgētiū teſtimonia n̄ reſpicere fōtē vite
de q̄ in oēs viuētes vita fluebat. Hec ille

Quinta eſt ignominia mi

ſerabilis negatiōis: quō vicꝫ Petrus eum
ter negauit. Sicut em̄ iā diximus cū dn̄s
duct⁹ eſt in domū pōtificis: petr⁹ ſecutus
eſt alōge: ꝛ q̄dā ali⁹ diſcipulus vſqꝫ i atri
um ꝑncipis ſacerdotū. Et qꝛ ille ali⁹ diſci
pulus not⁹ erat pōtifici: iō ꝑmiſſus eſt in-
trare. Cā aūt ſue noticie poterat ēē: qꝛ for
te miſſus a pr̄e ſuo piſces ad domū pōtifi
cis ferebat: vl̄ forte qꝛ aliq̄s de cognatiōe
ſua ibi ſeruiebat. Et dixit ille ali⁹ diſcipu-
lus oſtiarie. ꝛ introduxit Petrū. Quē cū
vidiſſet ancilla oſtiaria dixit. Nunq̄d ꝛ tu
ex diſcipul̄ es hoīs iſti⁹? Dicit ille. Mulier
nō noui illū neqꝫ ſcio q̄d dicas. Chryſoſt.
Quid dicꝭ petre? Nōne ꝑus dixiſti Etſi
oportuerit me mori tecū nō te negabo. n̄ erat
miles q̄ te interrogauerat ſed oſtiaria vilis
Hec ille. Erat aūt petr⁹ i. i torpēs frigore
infidelitatꝭ ꝛ cū alijs ſe calefaciebat exteri⁹
cui ver⁹ ignis extiguebat̄ interi⁹. Ipe igit̄
timēs int̄ iudeos diu ſtare / voluit exire. et
dū exiret / aniaduertit eū alia ancilla q̄ dic
miniſtris. Et hic cū ieſu erat. Acceſſerūt
aūt ꝛ dixerunt petro. Uere ꝛ tu ex illis es
Nam et loquela tua manifeſtum te facit.
Hoc dici poteſt cuilibet vtenti prauis et
turpib⁹ colloquijs qꝛ turpis loquela tur-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

pes mores oñdit. qꝛ ſicut dicit̃ Matt. xij.
Ex abundantia cordis os loquit̃. Cũ aũt
hec diceret̃ petro: negauit iterũ cũ iuramẽ-
to dĩ. Quia nõ noui hoiẽ. In hᷣ articulo
notare debes ꝙ periculoſa ſit mala ſocie-
tas. Dum petrus fuit cũ alijs apl'is nõ ne
gauit chꝛm: ſed qñ fuit cũ malis miſtrĩ põ
tificis. Hiero. Malũ eſt conuerſari in cu
rijs magnatũ. Nam ſtella i curia herodis
a magis diſparuit quibꝰ inde egreſſis ite-
rum apparuit ⁊ petrꝰ etiã in curijs anne et
caiphe ieſum ꝑdidit Hec ille. Interuallo
aũt q̃ſi vnius hoꝛe facto: dixit vnꝰ ex ſuis
pontificis cognatꝰ eiꝰ cuiꝰ abſcidit petrꝰ au
riculã. Uere ⁊ hic cũ illo erat. Nam ⁊ ga
lileus eſt. Nonne ego te vidi in hoꝛto cũ
illo: Tunc cepit iurare et anathematizare
⁊ deteſtari qꝛ non nouiſſet hoiem. Nota.
Moꝛaliter vincit̃ petrus. i. eccl'ie paſtoꝛ ꝑ
ancillã. i. ꝑ amiciciã coꝛpalem Michee. iij
Ue qui edificatis ſion in ſanguinibꝰ. Pſ.
Dixerunt hereditate poſſideamꝰ ſanctua
riũ dei. qꝛ vicꝫ ſolum curã habent de ꝓuiſi
one carnaliũ ꝓpinquoꝝ quibꝰ q̃tidie quaſi
heredibꝰ relinquere ſtudẽt eccl'iaſtica bñfi
cia. Rabanꝰ. Non qꝛ primũ ait. Neſcio q̃d
dicis. Scdo cũ iuramẽto negat. Tertio qꝛ
cepit deteſtari ⁊ iurare qꝛ non nouit hoiẽ
Perſeuerare q̃ppe in pctõ dat incrementũ
ſcelerũ: ⁊ q̃ minima ſpernit: cadit in maio-
ra. Hec ille. Et continuo adhuc petro lo-
quente: gallus cantauit. In q̃ nota ꝙ gal-
lus. i. diabolꝰ cantat qñ plati peccant. vel
ſm Rabanũ. Per gallũ intelligit̃ doctoꝛ
eccl'ie q̃ ſomnolentos increpãs ait. Euigi
late iuſti ⁊ nolite peccare. Notandũ aũt
ſm Aug. lib. de concoꝛdia euangel. ꝙ mat
theus lucas ⁊ ioãnes dicunt petrũ ter ne
gaſſe añ primũ gallicantũ. ⁊ hoc verũ eſt ha
bendo reſpectũ ad tertie negatiõis incho-
atione. Marcꝰ aũt dicit tertiã negatione
eẽ poſt primũ gallicantũ: ⁊ añ ſcdm q̃d ve
rũ eſt habẽdo reſpectũ ad negationis ↄſũ
matione. Foꝛte q̃ris q̃re ꝑmiſit deus Pe-
trũ q̃ ita feruens erat in eiꝰ amoꝛe ita gra-
uiter cadere. Rñſio. Hoc fuit expediẽs ꝑ-
cipue ꝓpter tria. Primo ꝓpter maioꝛẽ pe
tri humiliationẽ. Aug. li. xiiij. de ciui. dei.
Audeo dicere ſupbis vtile eẽ ruere i aliq̃d
apertum manifeſtuq̃ꝫ pctm̃ vñ ſibi diſpliceat
q̃ iã ſibi placendo ceciderũt. Salubꝛiꝰ em̃
petrꝰ ſibi poſt pctm̃ diſplicuit ꝙ ſibi placu
erat dũ ꝓſumpſit. Scdo ꝓpter generalẽ
oim informationẽ vt ſic repimat̃ hũana ꝓ-
ſumptio. Aug. Hinc cognoſcit̃ ꝙ verũ ſit
illud. Sine me nihil poteſtis facere. Ecce
em̃ ad vniꝰ aure impulſum firmiſſima co-
lumna ↄtremuit. Tertio ꝓpter ſpẽalem
petri inſtructionẽ. vt vicꝫ ſm Greg. diſt. l.
Is q̃ futurꝰ erat paſtoꝛ eccl'ie in ſua culpa
diſceret qualiter alijs miſereri deberet Et
Chryſ. in ſer. Idcirco diuine ꝓuidentie ſe
cretũ ꝑmiſit vt primꝰ ipſe liberet̃ petrꝰ q̃ er
ga peccantes durioꝛẽ ſniam ꝓprij caſus in-
tuitu temperaret. Idcirco non angelis ar
bitroꝛ cõmiſſã ſacerdotij ptãtem: ne cũ ipi
minime peccarent in pctoꝛibꝰ ſine miſcdia
iudicarent. Hec ille. Cũ aũt petrꝰ ter chri
ſtum negaſſet ⁊ gallꝰ cantaſſet: conuerſus
ieſus a iuſticia in miſcdiam: reſpexit petrũ
oculo miſcdie. Et tunc recoꝛdatꝰ eſt petrꝰ
vbi ieſu q̃d dixerat, priuſq̃ꝫ gallus cantet
ter me negabis Hec recoꝛdatio fuit initiũ
ſue pnie. Et tũc petrus ad amaras lachꝛy
mas ꝓuocatꝰ: exiuit foꝛas i foueã q̃ poſt-
modũ gallicantꝰ appellata ẽ vbi ⁊ poſtea
edificata eſt eccl'ia in honoꝛẽ bti petri. Et
ibi fleuit amare. Hiero. In atrio em̃ cai-
phe ſedens nõ poterat agere pniã: vñ fo-
ras egredit̃ de impioꝝ conſilio vt pauide
negationis ſoꝛdes amaris fletibus lauet.
Hec ille. In hoc habemus exemplũ ſpei
⁊ confidentie. Nullus enim deſperare de-
bet de peccato cũ poſt tãtũ peccatũ petrꝰ
factus ſit ianitoꝛ celi. Si tamen pro pecca
tis ſuis fleat amare exemplo petri: qui fle-
uit amare non ſolum illo tunc ſed quotiẽs
gallicantũ audiuit. Uñ ſicut habet̃ in Iti
nerario clementis. Petrus duxit in conſue
tudinem vt a primo galloꝝ cantu vſq̃ꝫ ad
hoꝛam matutinã ſtaret in oꝛatione flens ꝓ
negationis culpa. Eſt itaq̃ꝫ petrus exem-
plum ſpei ⁊ ↄfidentie: eſt ⁊ exemplũ ama-
re pnie. Sed o fatuitatẽ mirabilẽ. Multi
volunt ſiles eſſe petro vel magdalene in i-
dulgẽtie ꝑceptiõe ſꝫ nõ in pnia. In q̃ ſedu-
cũt miſeri ſeipos dei mia abutẽtes Fugiat
igit̃ pctõꝛ exẽplo petri praua ↄſoꝛtia ⁊ occa
ſiones pcti ⁊ ſe in foueã. i. ꝓfunditatẽ hũili
tatꝭ ⁊ cõpũctiõis ꝓiciat ↄſiderãdo pcti vi
litatẽ Hier. ij. Uide vias tuas in conualle
ſcito q̃d feceris.

Sexta eſt ignominia cōfu
ſibilis deriſiōis. qꝛ vicȝ ignominioſe ꝛ cō
fuſibiliter fuit deriſus ꝛ vilipēſus a miſtrꝫ
pōtificū. Et hoc ꝑcipue tripľr. ¶ Primo
ꝑcioſam eiꝰ faciē cōſpuēdo. Mos em̄ erat
iudeoꝝ cōſpuere in faciē hoīs ꝯtēpti ꝛ de-
ſpecti. O q̄d turpiꝰ: q̄d deſpectiꝰ: q̄d igno
minioſius/ ꝙ̄ in illā clariſſimā faciē cōſpue
re: Bern. Vultū tuū dn̄e ieſu deſiderabi-
lē in quē deſiderāt āgeli ꝓſpicere/ ſputꝭ inq̄
nauerunt. Eſa. l. Faciē meā non auerti ab
increpantibꝫ ꝛ cōſpuētibꝫ in me. Secun
do barbā euellendo. Eſa. l. Corpꝰ meū de
di ꝑcutientibꝫ: ꝛ genas meas vellentibus
¶ Tertio ipm̄ ꝑcutiēdo. Nā colaphis eū
ceciderunt ꝛ faciē eiꝰ velauerunt: velatāq̄
palmis ꝑcuſſerunt: ſicut ꝑcuti ſolent fatui
et deſpecti/ dicēdo. Prophetiza nob̄ chr̄e
q̄s eſt q̄ te ꝑcuſſit: deridendo vicȝ eum vt
falſum ꝓphetam. Scd̄ȝ aliq̄s velauerunt
faciē eiꝰ ne videntes benigniſſimā faciem
illā pietate vincerenť. Eſa. liij. Abſcōdi-
tus eſt vultꝰ eius. Beda. O īſana cecitas
iudeoꝝ q̄ illā deſiderabilē faciē quam coꝝ
p̄res aduenturā tanto deſiderio deſidera-
uerant: ipſi infelices qn̄ eam p̄ntem habu
erūt tā ignominioſe velauerūt: ideo deme
ruerūt ne illaȝ cognoſcerēt. Idē. Velaue-
runt eū nō vt ipſe coꝝ ſcelera nō videat: ſed
vt a ſeipſis faciē eius abſcondat. Hec ille.
Chry. Celi ꝛ terre dn̄s ceſus ſuſtinet ꝛ pa
titur impioꝝ ridicula: formā nob̄ patientie
ꝑbens. Idē. Attēde ꝙ euāgeliſta cū ſum-
ma diligētia q̄ videnť eē exprobratiſſima
exponit/ nihil occultās aut verecūdās: ſed
gl̄iaȝ exiſtimās maximā dn̄atorē orbiſter
raꝝ talia ꝓ nobis ſuſtinere. Hoc aūt lega
mus ꝯtinue: hoc noſtre mēti inſcribamus
et in his gl̄iemur. Hec ille. O bn̄dicte ie-
ſu ꝙ̄ tibi dura fuit nox iſta in q̄ a principio
vſq̄ ad finē q̄etem neſcis: ſed nūc vno mo
do: nūc alio/ corꝑe ꝛ aīo fatigarꝭ. O amā
tiſſime ieſu q̄ntū me pctōrem dilexiſti quē
cū tot laboribꝫ: paſſionibꝫ: ꝛ iniurijs rede
miſti. O mens humana cur tādura es vt
dn̄o tuo cōpati negligas: q̄ pro cōpaſſione
tua ſputꝭ deturpať. alapis cediť: ꝛ a perſo
nis viliſſimis indigniſſime tractať. Heu
heu q̄d erat inſpicere illos ſeuientes in eū:
alios trahētes capillos: alios in faciē eiꝰ
conſpuentes: ꝛ alios ignominioſe ꝑcutien
tes. O dulcis ieſu q̄ntū nos dilexiſti. ſed
heu nos miſeri nō te diligimꝰ. O cor hūa
nū vince torporē tuū: ꝛ oēm affectū tuū
porrige chr̄o ieſu. Moraľr illi conſpuūt in
faciē chr̄i q̄ blaſphemāt. qꝛ deo ꝯtumeliaȝ
et ignominiā inferūt. Itē ſm̄ Grego. Illi
in faciē chr̄i cōſpuūt q̄ ſctōs ꝛ iuſtos in p̄-
ſenti cōfutāt. Illi velant oculos chr̄i q̄ ve
ritatē celāt ꝛ falſitatē fouēt: ſicut falſi iudi
ces ꝛ aduocati. Illi ꝑcutiūt q̄ paupes op
primūt. iuxta illō Mat. xxv. Q̄uādiu vni
ex his minimis feciſtꝭ: mihi feciſtꝭ. Item
ſm̄ Bedā oēs falſi chr̄iani chr̄m colaphi-
zant qui chr̄m ore fatenť: factꝭ aūt negāt.

Septia eſt ignominia hor
ribilis deſꝑationis. ſ. ipſius maledicti ꝓdi
toris iude: q̄ lȝ grauiſſimā ignominiā chri
ſto fecerit eum vēdendo atq̄ tradendo: tñ
multo grauiorē deſꝑando. Hiero. Iudas
plus chr̄m offendit deſꝑando ꝙ̄ vēdendo
ꝛ tradēdo. qꝛ deſꝑando peccauit ꝯtra dei-
tatē. ſ. miſcdīe infinitatē. et tradēdo ꝯ hu
manitatē. Sicut ḡ dr̄ euāgeliſta: vidēs iu
das ꝙ dānatꝰ eſſet: penitētia ductꝰ retulit
triginta argenteos ꝓncipibus ſacerdotū
et ſenioribꝫ. Orige. Sed quō vidit iudas
qm̄ damnatꝰ eſt: nondū em̄ a pilato fuerat
interrogatꝰ: forſitan dicet aliq̄s qm̄ cōſide
ratione mentꝭ ſue vidit exitum rei ex eo ꝙ
traditū aſpexit. Alius aūt dicet: qm̄ quod
ſcriptū eſt: videns iudas qꝛ cōdemnatꝰ ē:
ad iudam referť. tunc em̄ ſenſit malū ſuū.
et intellexit ſe cōdemnatū Hec ille. Iudas
itaq̄ ſic pn̄ia ductꝰ ꝓpter enormitatē facti:
retulit ꝛc. Chry. Vide qm̄ pn̄iam agit qn̄
cōpletū eſt ꝛ finē accepit. pctm̄. Nō em̄ ꝑ-
mittit diabolus eos q̄ nō vigilant videre
malū anteq̄ ꝑficiāt. Hec ille. Referēs igi
tur iudas triginta argenteos q̄ſi eodē p̄-
cio q̄ chr̄m vēdidit poſſet redimere dicēs
Peccaui tradēs ſanguinē iuſtū. Dic Gra
tianꝰ de pn̄ia diſt. j. c. His ꝑtatis. Arbi-
tror ꝙ etiam Iudas potuiſſet miſeratione
dn̄i nō excludi a venia ſi pn̄iam non apud
iudeos ſed apō chr̄m agere voluiſſꝫ. Hec
ille. Sed miſer Iudas deſꝑatꝰ ex horrore
culpe/ nō auſus eſt ad dn̄m ſuuȝ redire: ſed
ad iudeos iuit q̄ deriſerūt eū dī. Quid ad
nos. ſ. de pctō tuo. Tu videris. i. ad teſpe-

ctat videre factũ tuũ. Non eſt nobis cura de te: ſufficit nobis tenere eũ. Videns igitur q eũ perideret: piecit argenteos in teplo vñ capti fuerãt. Et abiens deſpat⁹ laq̃o ſe ſuſpẽdit. et ſuſpẽſus crepuit medi⁹: vt habet Act. j. quia vicz imũdiſſim⁹ ei⁹ ſpũs nõ debebat exire p os qd paulo añ tetigerat os mũdiſſimũ dñi. Raban⁹. Suſpẽdit autẽ ſe laq̃o: vt ſe oſtẽderet celo terreq pdſum. Leo papa. Sceleratior oibus ꝑ iuda atq infelicior extitiſti: quẽ nõ pnia reuocauit ad dñm: ſed deſpatio traxit ad laqueũ. Idẽ. Difficile eſt vt bono pagant exitu: q malo inchoata ſunt pncipio. O neqſſime iuda qd tibi pfuit auaricia tua: argẽteos reddiſti z teipm diabolo z laq̃o mortis tradidiſti. O miſer iuda tu totũ pdidiſti corp⁹: aiam z pecuniã. Sic z vſurarij: ſimoniaci: et oẽs auari totũ in fine pdũt. Eccl. x. Cũ morietur hõ hereditabit beſtias: ſerpẽtes: z vermes. Beſtie. i. executores z heredes q dicunt beſtie a vaſtãdo / accipiũt pecuniã z hereditatẽ terrenã. Serpentes. i. demões aiam. vermes corpus. O quam multi ſunt q pditorẽ iudã execrant: z tñ ipſi iude ſimiles inueniunt z ei⁹ ſocij atq frẽs dici merent. ¶ Primo q indignant z murmurant de his q dño offerunt vel p dño dantur. Multi q ppe ſunt q plus timẽt p deo denariũ exponere q̃z q̃nq ſolidos p vẽtre: q q̃ſi pdita eriſtimant q p deo dant aut fiũt: dicẽtes cũ iuda: vt qd pditio hec. ¶ Secũdo q verbis aut ſignis ſimulãt aliqs diligere ertñ 9riũ gerũt in corde z faciunt in ope. Q̃n bonũ fari z corde malũ meditaris ꝑ. Oſcla q iudas dño dedit: hec mihi tu das. Et generalr oẽs pditores hi frẽs atq ſocij iude. ¶ Tertio / illi q ſigñ tm̃ deuotiõis et reuerẽtie hñt exteri⁹: interi⁹ ãt ppoſituz gerũt pſeuerandi in pctis: hi cũ Iuda ſub ſigno amicicie z reuerẽtie iniuriã atq irreuerentiã dño faciunt. ¶ Quarto / vſurarij ſacrilegi decimas z res eccliaſticas defraudantes. Et generalr oẽs auari q ppt auariciã chrm derelinquũt. hi ſiles iude: q ppt auariciã dñm vẽdidit. Vſurarij etiã vendunt tps qd dñs poſuit in ſua ptãte. ideo q̃dãmõ dicunt dñm vẽdere. Sacrilegi ãt res eccliaſticas chriſto ptinentes defraudant: quẽadmodũ z iudas pecuniã accepit de teplo. Acceperũt em pncipes ſacerdotũ pecuniã illam non de ppriis burſis: ſed de gazophilacio tẽpli. ¶ Quinto: ſpecialiter auari ſacerdotes q curam q̃dẽ pecuniarum habẽt: ſed nõ aiarum. qz de pecunia q̃dem ſolliciti ſunt: de aiabus vo minime.

¶ Sexto / ſimoniaci: q vel bñficia ſimoniace p auariciã obtinẽt: vl etiã ipa ſacramẽta vendũt: et pcipue q miſſas p precio dicunt: pactũ ſup hoc faciẽtes / z ad hoc etiã ſe offerentes q̃ſi cum iuda dicentes. Quid vultis mihi dare z ego vobis eũ tradam.

¶ Septimo / oẽs fornicatores q p minima delectatione aiam ſuã chri ſanguine redemptã / diabolo vendunt. et fornicatrices ſeu meretrices q p pcio z pecunia ſeipas chri ſanguine redẽptas pſtituũt. fautores aũt aut fautrices taliũ z ſpecialr vetule ille indiabolate q iuuẽculas pdũt z decipiunt et vendũt: et aliqñ etiã (qd horribile ẽ) filias pprias. Hi oẽs ſocij atq fratres iude: qa ſanguinis chriſti precium vendunt.

¶ Octauo / ſpecialiter ſacerdotes fornicarij: q pꝛ etiã aliq aliqñ 9cubinas hñt publice z notorie. Hiero. Dic ſacerdos: dic clerice quõ hiſdẽ labijs qbus oſculatus es filium vgis id eſt chrm in ſacro altaris: oſcularis labia meretricis. O iuda oſculo filiũ hois tradis. i. ſimilis ei. Hec ille. ¶ Nono / Illi q p munere ſub aliq falſa apparẽtia veritatis innocentẽ ledũt: grauãt: pdunt: z decipiũt vt falſi teſtes: z q iuſticiã vendunt: vel ſub vmbra iuſticie paupes z innocẽtes p munere ledũt z decipiũt: vt ſunt falſi iudices Vñ glo. ſup Mat. Multi hodie ſunt qui execrant factũ iude z idem faciunt. Nã cũ p munere falſum teſtimoniũ dicũt: deum q veritas eſt vendũt. Similr q p munere falſum iudiciũ faciũt: deũ q iuſticia eſt vendunt. Illi etiaz q p mũere iuſticiã punitiuã impediũt vel omittũt. ¶ Decimo / oẽs in pctis indurati z etiã excõicati autoritatem eccl'ie 9tẽnentes: quẽadmodũ et Iudas indurat⁹ audire noluit correctõez dñi.

¶ Undecimo confiteri differẽtes: qui q̃dãmodo iuda peiores dici pñt. qui iudas non multũ diſtulit penitere z confiteri.

¶ Duodecimo / oẽs indigne cõmunicantes: qui q̃ntum eſt ex ſeipſis chrm diabolo tradunt: dum ipm ponunt in loco diabolo ſubiecto. Vñ de q̃libet tali dicere poteſt dñs quod de iuda dicebat. Veruntñ ma-

nus tradentis me mecum eſt in menſa.
¶ Tredecimo/omnes recidiuātes in pec
catū poſt cōmunionē: qui etiam dn̄m quē
receperūt q̄ntum in ſeipſis eſt diabolo tra
dunt: qm̄ locū in quo dn̄m receperūt dia//
bolo ſubijciūt. Hi oēs ſupradicti fratres ꝛ
ſocij iude. ¶ Quartodecimo mūdus ſoci//
us eſt ꝛ frater Jude. Hoc eſt: oēs diuitie:
delitie: ꝛ honores: Mūdus q̄ppe qn̄ diui
tias dat ad libitū: ſalutare dr. hoc eſt: ſpez
vanā ſalutē ꝑmittere. qn̄ dat ſolatia ꝛ de//
litias: tunc oſculat̃. qn̄ dat honores: tunc
amplexat̃. Sed his omnibꝫ modis quaſi
iudas decipit ꝛ morti et̃ne tradit. Job. xxj
Ducūt em̄ in bonis dies ſuos: in puncto
aūt ad inferna deſcendūt. ¶ Quintodeci//
mo/omnes fures: raptores: ꝛ res alienas
quouis modo iniuſte detinentes. Judas
em̄ fur erat: vt habet̃ Joā. xij. Jmo multi
tales ſunt iuda peiores. q꞉ multi tales ſūt
q̄ nō peniteāt nec ↄfitent̃: aut ſi q̄n̄qꝫ confi//
teant̃: tn̄ reſtituere nolūt. Judas aūt pe//
nituit ꝛ ſeipm̄ accuſauit ꝛ pecuniā reſtitu//
it. q꞉ tridecim argenteos retulit ꝑncipibꝫ
ſacerdotum. Principes aūt ſacerdotū acce
ptis argenteis dixerūt. Non licet mittere
in corbanam: vbi ſcꝫ reponebant̃ oblatio//
nes templi: quia p̄ciū ſanguinis eſt. Aug.
Qualis illa innocentie ſimulatio: pecuniā
ſanguis non mittere in arcam: ꝛ ipm̄ ſan//
guinem mittere in ↄſcientiā. Hiero. Ve//
re culicem excolātes ꝛ camelū glutientes.
Si em̄ ideo non mittūt pecuniā in corba//
nā hoc eſt in gazophilaciū ꝛ domo dei q꞉
p̄ciū ſanguis eſt: cur ipſe ſanguis effundit̃:
Hec ille. Cōſilio itaqꝫ inito emerunt ex il
lis agrū cuiuſdā figuli in ſepulturā pere//
grinoꝝ. et dict⁹ eſt ager ille acheldemach.
id eſt ager ſanguinis. Et ibi poſtea edifi//
cata eſt eccleſia oīm ſanctoꝝ. Jn hoc nota
tur q̄ chriſtus ꝑ ſuum ſanguinē nobis pe//
grinis emit q̄etem ꝑpetuam. Aug. Nos
peregrini in hoc mūdo ſumus: ꝛ tanq̄ ho
ſpites in hac luce verſamur. Hec ille. Ex
dictis igit̃ apparet q̄ ignominioſe reprobat⁹
eſt domin⁹ a ꝑncipibus ſacerdotū et ſcri//
bis. Conſidera igitur ꝛ toto corde medi//
tare o chriſtiane: qm̄ chriſtus domin⁹ tu⁹
multas ſuſtinuit ignominias vt tibi glo//
riam adq̄reret ſempiternā. Non ſit ergo
vobis durum illatas ſibi pro vobis iniu//
rias recordari. Hoc igit̃ ſentite in vobis
quod ꝛ in chr̄o Jeſu.

Quarta eſt ↄſideratio facinoroſe iu
dicationis, qualiter vicꝫ impie pro
nobis iudicatus eſt ad mortē chri
ſtus ieſus dulciſſimus. Ubi ſunt ſeptem
cōſiderāda facinora ſiue ſeptem ipietates.
¶ Prima eſt impietas deteſtande accuſa
tionis.
¶ Secunda eſt impietas improbande re//
miſſionis.
¶ Tertia eſt impietas abominande pre//
electionis.
¶ Quarta eſt impietas execrande flagel//
lationis.
¶ Quinta eſt impietas vituperande illu(ſionis.
¶ Sexta eſt impietas conde//
mnande negationis.
¶ Septima eſt impietas reprobande ſen
tentiationis.

Prima eſt impietas dete

ſtande accuſatiōis: q̄liter ſcꝫ iudei accuſa
uerūt eum coram pilato. Facto em̄ mane:
adduxerūt eum vinctū manibꝫ (vt dicitur)
poſt tergum ligatis cum multis cōuicijs
ad pilatum: vt iudicaret eū autoritate pu
blica. Ductus eſt ergo in pretoriū: quod
eſt loc⁹ vbi Pilatus faciebat iudicia. Ipſi
aūt qui adduxerunt non introierunt in p̄//
torium: vt non contaminarent̃ intrādo do
mū gentilis. ſcꝫ pilati. ſed manducarēt pa
ſcha. i. azymos panes: quos nō licebat ede
re niſi mundis. Dies em̄ azymoꝝ incepe//
rant in q̄bus cōtaminatio illis erat intra//
re domū alienigene. Aug⁹. O impia ceci//
tas: alienigene iudicis pretorio cōtamina//
ri timebant: et fratris innocentis ſangui//
nem non timebant. Hec ille. Iſtis ſunt ſi//
miles qui de modicis facientes conſcien//
tiam: enormia non curant. Tunc Pilatus
ſciens modum ipſoꝝ: exiuit ad eos foras
de pretorio. Ipſe enim erat medius hinc//
inde diſcurrens. Queſiuit ergo. Quā ac//
cuſationē affertis aduerſus hominē hūc:
Reſponderunt. Si non eſſet hic malefa//
ctor: non tibi tradidiſſemus eū. q. d. nos
qui ſumus tante autoritatis. Sic homi//
nes malicioſi corā iudicibꝫ ſe iuſtificant vt

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

innocenti magis poſſint nocere. Et pilatꝰ
q̄ſi indignatꝰ ex eoꝝ rñſione dixit. Accipi/
te eū vos: ⁊ ſm legē vr̄am iudicate eū. q.
d. Dicitis ꝙ ſufficit vr̄a examinatio: ſuffi
ciat ⁊ vr̄a ſnīa. Theophilus. q.d. Qm̄ ad
votū iudiciū poſcitis et ſupbitis acſi nihil
ꝓphanum vnq̄ egeritis: accipite vos ⁊ da
mnate. Ego nequaq̄ talis iudex efficiar.
Hec ille. Et dixerunt. Nobis non licꝫ in/
terficere quēq̄. Chryſ. Uel ꝓ ipi nō int/
fecerūt q꞉ multū de ptāte eoꝝ abſciſū erat
eis romanis regibꝫ ſubiacentibꝫ. Uel alit
q꞉ dixerat eis/ ſm legē vr̄am interficite eū
volētes oñdere ꝙ pctm̄ eiꝰ nō eſt iudaicū/
dicunt Non licꝫ nobis. Non em̄ ſm legem
nr̄am peccauit: ſed crimen eiꝰ eſt publicum
q꞉ ſe regem dicit. Uel q꞉ eum crucifigi cu/
piebant vt etiā mō mortis eū diffament.
Non aūt licebat eis crucifigere. Sꝫ ꝙ alio
mō interficiebant: monſtrat ſtephanꝰ ab
eis lapidatꝰ. ⁊ iō ſubdit. Ut impleret ſer/
mo quē dixit: ſignificans q̄ morte eēt mori
turus. Hec ille. Ceperunt aūt accuſare eū
in multis de quibꝫ Lucas exp̄mit tria. Di
xerunt ḡ. Hunc inuenimꝰ ſubuertentē gē/
tem nr̄am falſā doctrinā ſeminando ⁊ phi
bentē tributa dari ceſari: ⁊ dicentē ſe chri/
ſtū regē eē quaſi volēs regnū iudeoꝝ vſur
pare. De prima accuſatione minime cura/
uit pilatus q꞉ gentilꝭ erat nec curabat ꝺ le
ge moſaica. Scdam ſciebat eſſe falſaꝫ q꞉
forte audierat chr̄m aliq̄n dixiſſe. Reddite
q̄ ſunt ceſaris ceſari. vñ ſolū curauit de ter/
tia q̄ magis tangebat eū q꞉ videbat eē ꝯ im
peratoris honorē. Introiuit ḡ in ꝓtorium
pilatꝰ ⁊ interrogauit ieſū dicēs. Tu es rex
iudeoꝝ: q.d. Eſt hoc verū quod tibi impo
nit vicq̄ q꞉ te dicis regē iudeoꝝ: Rñdit ie/
ſus. A temetipſo hoc dicis an alij tibi di/
xerūt de me: Theophilus. Innuit ex hoc
pilatū eſſe vecordē ac indiſcrete iudicantē
acſi diceret. Si ex teipſo hoc loq̄ris pandē
ſigna mee rebellionis. ſi ab alijs ꝑcepiſti:
fac inq̄ſitionē ordinariā. Hec ille. Chryſ.
Non ignorans interrogat: ſꝫ ab ipſo accu/
ſari iudeos volens. vñ ſequit. Rñdit pila/
tus. Nunq̄d ego iudeꝰ ſum: Hec ille. Di
xit ḡ pilatꝰ. Nunq̄d ego iudeꝰ ſum: q. di.
De h̄ a meipſo nō loq̄r. Gēs tua ⁊ pontifi
ces tui tradiderūt te mihi: q̄ te obēret defēde
re. Quid feciſti: Jeſus aūt pilatū ad altio/
ra inducere volens: rñdit. Regnū meū nō
eſt de hoc mūdo. q.d. Rex ſum/ nō talis vt
putas: ſed multo nobilior ⁊ excellentior. Au
gu. q.d. Audite iudei ⁊ gētes. Non impe
dio dñationē vr̄am in h̄ mūdo. Quid vul
tis ampliꝰ: Uenite credēdo ad regnū qđ
nō eſt de h̄ mundo Quid eſt em̄ eiꝰ regnū
niſi credentes in eū q̄bꝫ dicit De hoc mū/
do non eſtis. q̄uis eos eſſe vellet i mūdo.
Hec Augꝰ. O dulcis ieſu. Non tibi ſūt ſi
miles multi tui vicarij in pompis ⁊ deli/
tijs/ terrenis principibꝫ ſe equiparātes. re
gnū quippe eoꝝ eſt de hoc mundo. Et ſub
dit chr̄s. Si de hoc mundo eſſet regnum
meū miniſtri mei vtiq̄ decertarent: vt nō
traderer iudeis. Chryſ. Oñdit hic regni
eius qđ apud nos ē imbecillitatē qm̄ a mi
niſtris h̄ꝫ fortitudinē: ſuperiꝰ ꝓo regnū ſuf
ficiens eſt ſibi ipſi nullo indigens. Hec ille.
Augꝰ. Cum aūt ꝓbaſſet regnū ſuū nō eſſe
de h̄ mundo: ſubdit. Nunc aūt regnū meū
non ē hinc. Nō dicit: non ē hic. Hic em̄ eſt
regnū eius vſq̄ ad finē ſeculi h̄ñs intra ſe
cōmixta zizania vſq̄ ad meſſem. ſꝫ tñ nō ē
hinc. q꞉ ꝑegrinat in mūdo. Hec ille. Dicit
ḡ ei pilatus. Ergo rex es tu: Rñdit. Tu
dicis q꞉ rex ſum ego. Ita rñſum tempera/
uit: ne calumnie occaſionē daret. Et ſub/
dit. Ego in hoc natus ſum ⁊ ad h̄ veni in
mundū vt teſtimoniū ꝑhibeā veritati. Et
oīs q̄ ē ex v̄itate audit vocē meā. Cui Pi/
latꝰ. Quid ē v̄itas: Theophilꝰ. Nā fere
ab hoibꝫ euanuerat: ⁊ a cūctis erat icognita
dū eēnt icreduli. Hec ille. Pilatꝰ āt ſtatim
exiuit ad iudeos nec rñſū expectauit. q꞉ for
vt dr̄ Alchuinꝰ. Indignꝰ fuit audire. Licꝫ
eni pilatꝰ iudiciū i v̄itate ichoauerit: tñ i ꝑ/
uerſitate finiuit vl iō nō expectauit q꞉ iu/
deoꝝ maliciā ⁊ chr̄i inocētiā ꝑcipiēs ad eiꝰ
liberationē feſtinare voluit. Uel etiā dici
pt ꝙ q̄ſtio illa erat ꝺ regno ſpūali ꝺ q̄ non
multū curabat. Silēs ſūt multi pilato q̄ ꝺ ve
ritate q̄rūt: ſibi tñ diſplicet v̄itas ꝺ ſuis de
fectibꝫ audita. pilato ēt ſilēs ſūt iudices iniq̄
q̄ cū volūt iniuſtā ferre ſniaꝫ: p̄mo q̄deꝫ ab
aliq̄ v̄itate icipiūt: ſꝫ i ꝑuerſitate finiūt. Pi
latꝰ itaq̄ audiēs q꞉ regnū chr̄i nō ē ꝺ hoc
mōo: hāc accuſationē n̄ curauit ſic nec ali/
as duas. Jō ꝺ ꝓtorio exiēs ad iudeos dr̄.
Nullā cām mortꝭ iuenio i iſto hoie Judei
āt q꞉ ꝺficiebāt i crimibꝫ iō iualeſcebat voci

bus dicẽtes: Cõmouit ꝑplm ꝑ vniuerſaz
iudeã icipiẽs a galilea vſqꝫ huc. q. d. Per-
uertit ꝑplm: turbauit pace cõem. Et accu
ſabãt etiã eũ ſũmi ſacerdotes i mltis. Je-
ſus ꝟo nihil rñdit. Amb. Accuſat dñs et
tacet: qꝛ defenſiõe nõ indiget: ambiũt de-
fendi q̃ timẽt vinci. Nõ ꝗ accuſatiõꝫ tacen
do ꝯfirmat: ſꝫ deſpicit nõ refellẽdo. Hec
ille. Et cũ ſic accuſaret̃ dt pilat⁹. Nõ au-
dis q̃nta aduerſum te dicunt teſtimonia:
Scdꝫ Chryſ. Hoc dicebat volẽs eũ libe
rare dũ ſe excuſando rñderet. Sꝫ dñs nõ
rñdit ei verbũ ita vt miraret̃ pſes vehe-
menter de eius pati ẽtiaꝫ ꝯſtãtia. Orige.
Dignũ eñ ei videbat̃ magno miraclo vt
exhibit⁹ ad criminale iudiciũ iperturba-
bilis ſtaret añ morte q̃ apd oẽs hoies ter
ribilis extimat̃. Hec ille.

Secũda eſt impietas i-

probãde remiſſiõis: q̃li. ſ. ipie remiſit euꝫ
pilat⁹ ad herodẽ: ꝛ iterꝫ herodes ad pila.
Jmpie inqꝫ qm ſi oino recta fuiſſꝫ volũtas
pilati: nõ remiſiſſet eũ cũ ſciret eũ innocẽ-
tẽ. Pilat⁹ itaqꝫ vidẽs iudeos cũ mlta in-
ſtãtia morte dñi q̃rere: malẽs ꝙ ab alio cõ
dẽnaret̃ iudice: vel forte exiſtimãs ꝙ hero
des libent̃ eũ a iudeoꝝ mãib⁹ liberaret ſi
de ei⁹ ptãte eſſet: qm audierat galileã no
minari cui⁹ tetrarcha erat herodes: int̃-
rogauit ſi hõ galile⁹ eẽt. Et vt cognouit ꝙ
d herodis ptãte eẽt: miſit eũ ad herodẽ: q̃
tũc erat hierlymis ꝓpter ſolẽnitatẽ paſca-
lẽ: qꝛ iude⁹ natus erat. Pꝛ eñ ſu⁹ in fauo
rẽ vxoris ſue q̃ iudea erat tráſiẽs ad ritũ
iudaiſmi ſe circũcidi fecit: vt dt Joſeph⁹.
Viſo aũt ieſu: gauiſus ẽ herodes. Et mlt
to ei tpe. ſ. a decollatiõe ioãnis bap. ieſuꝫ
videre cupiebat: qꝛ mlta de doctrina ſuaꝫ
miraclis audierat. vñ ꝛ ſperabat aliq̃ ſigꝫ
ab eo videre. Jnterrogabat aũt eũ mltis
ſmõib⁹: nõ ſicut ꝟitatis amator: ſed ſicẽ cu
rioſus et tẽtator. Jõ chꝛs nihil rñdit nec
ſignũ aliqd ibi fecit: ſm glo. herodes non
reputauit chꝛm ſaluatorẽ/ ſꝫ incãtatoreꝫ.
Jõ nõ erat dign⁹ neqꝫ verbis neqꝫ mira-
culis chꝛi. ſm ãt Gre. chꝛs in hoc nos do
cuit ꝙ taceam⁹ qñ cognoſcim⁹ ꝙ audito-
res nři nřa volũt audire q̃ſi laudãda ꝛ nõ
ſua ꝑuerſa mutare: ne. ſ. dũ oſtẽtatiõis ſtu-
dio verbũ dei loq̃mur ꝛ illoꝝ q̃ erat culpa

nõ eſſe deſinat: ꝛ nřa que nõ erat fiat. Hec
Greg. Stabãt aũt ſacerdotes ꝛ ſcribe cõ-
ſtãter accuſantes eũ corã herode forte de
illis de quib⁹ eũ accuſauerãt corã pilato:
q̃uis euãgeliſte nõ faciãt mentionẽ. Ad
has aũt accuſatões tanq̃ indignas rñſiõe
dñs nihil rñdit. Qd vidẽs herodes ſpre-
uit eũ reputãs eũ idiotã. Sic hodie ꝟi xpi
ſectatores ab aliis ſpnũtur ꝛ idiote repu-
tant̃. Jeſũ etiã aliq̃ cũ herode ſpernũt q̃ ſi-
gna fieri q̃runt ꝯq̃rẽtes ꝙ ab eo mõ mira
cula nõ fiũt: cũ tñ mõ nõ ſit tps ſignoꝝ: ſꝫ
opeꝝ: vt dt Gre. Vñ Lu. xvj. Hñt moy-
ſen ꝛ ꝓphas: audiãt eos. Nõ etiã pter hec
hẽm⁹ euãgelia ꝛ aplos: nõ ſũt ꝗ ſigna q̃rẽ
da. Nõ ſolũ aũt illũ ſpreuit herodes: ſed ꝛ
illuſit iduẽdo veſte alba: ꝛ ſic illuſũ ꝛmiſit
ad pilatũ: q. d. Fac de eo q̃cq̃d volueris. Jn
q̃ ꝓbat̃ in necẽ dñi ꝯſenſiſſe. Amb. Nõ oci
oſum ꝙ veſte alba induit̃ ab herode ima-
culate tribuẽte idicia paſſiõis ꝙ agn⁹ dei
ſine macla cũ glĩa mũdi pctã ſuſciperet. Hec
ille. Et ipa die facti ſunt amici herodes ꝛ
pilat⁹ ꝓpter mutuã reuerẽtiã ſibi inuiceꝫ
factã: antea q̃ppe erãt inimici: qꝛ pilat⁹ ali
q̃s occiderat de ꝑpoſitura herodis. The
ophil⁹. Attẽde diabolũ vbiqꝫ ꝯiũgẽtẽ diſ
iũcta vt chꝛi pagat necẽ. Erubeſcamus ꝗ
nos ſi cã nře ſalutis nec amicos in ꝓprio fe-
dere ꝯſeruem⁹. Hec ille. Conſidera nũc
quõ pi⁹ dñs ducit̃ ꝛ reducit̃ ꝯtẽplare euꝫ
demiſſo vultu ꝛ ꝟecũde incedẽtẽ: ꝯuicia ꝛ
clamores audiẽtẽ: et bñ meditare quõ ha
bebat pedes illos ſctiſſimos ꝯfractos: qꝛ
nudis oino pedib⁹ incedebat. Reducto ãt
ieſu ad pilatũ: ꝯuocatis pncipib⁹ ſacerdo
tũ ꝛ magiſtratib⁹ ꝛ plebe exiuit ad eos fo
ras: ꝛ dixit eis: Obtuliſtis mihi hoieꝫ hũc
q̃ſi auertentẽ pplꝫ: ꝛ ecce adduco vobis eũ
foras vt cognoſcatis qꝛ in eo nullã cãm in-
uenio ex his in quib⁹ eũ accuſatis: Sꝫ ne-
qꝫ herodes: Nã remiſit illũ ad nos: ꝛ ecce
nihil dignũ morte actũ eſt ei.

Tertia ẽ impietas abo

minãde ꝑelectõis. quõ vicꝫ impii iudei e-
legerũt barabbã poti⁹ q̃ chꝛm. Volẽs ei
pilat⁹ ieſum liberare: ꝓpoſuit iudeis ꝯſue
tudinẽ q̃ ſolebat pſes in ſolẽnitate paſcali
dimittere vnũ vinctũ quẽ ppls voluiſſet.
Beda. Hec ꝯſuetudo nõ erat legis ꝑcep-

EE

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ptum:ſed ex antiq̃ patꝝ traditiõe deſcen-
dit vt ob recordatõnẽ liberatiõis ex egy-
pto vnũ etiã i die paſce dimitterẽt vinctũ.
Hec ille. Dicit ḡ eis pilat⁹ Eſt ꝯſuetudo
vobis vt dimittã vnũ in paſca Quẽ ḡ vul
tis dimittã vobis vł ieſum: vel barabbã:
Per hoc credebat ſubtilit̃ liberare ieſum.
q̃ nõ credebat ꝙ aliq̃ mõ peterẽt liberatõ
nẽ barabbe q̃ erat homicida ꝛ ſediciosus
Inſignis:nõ ex nobilitate gñis/ ſed famo
ſitate criminis:q̃ erat latro public⁹. Sci
ebat aũt ꝙ iudei ꝑ inuidiam tradidiſſent
chr̃m. Tũc aũt vt hr̃ Mat.xxvij. Sedẽte
illo ꝓ tribunali miſit ad eũ vxor ei⁹ di. Ni
hil tibi ꝛ iuſto illi. q.d. Nullo mõ ꝯdẽnes
eũ: Multa em̃ paſſa ſum hodie ꝑ viſũ ꝓ
pter eũ. Diabol⁹ em̃ (vt dr̃ de Lyra) q̃ ca
ptionẽ chr̃i procurauerat ꝑ iudeos ꝑ ali-
qua ſigna ꝑpendit ꝙ ipe eſſꝫ chr̃s: puta ꝑ
ſuã patientiã ꝛ ſcripturaꝝ impletionẽ: iõ i-
pedire voluit mortẽ ei⁹ ꝑ quã ſpoliãdus
erat infernus. Raban⁹. Nũc demũ diabo
lus itelligẽs ꝑ chr̃ꝫ ſe ſpolia ſua amiſſuꝝ:
ſicut ꝓmũ ꝑ mulierẽ mortẽ intulerat:ita ꝑ
mulierẽ vult chr̃m de manib⁹ iudeoꝝ li-
berare ne ꝑ ei⁹ mortẽ mortis amittat im
periũ. Hec ille. Pilat⁹ itaq̃ q̃rens liberã
re chr̃m: q̃ſiuit quẽ vellẽt ſibi dimitti ꝓꝑt
honorẽ feſti. Et exhortatiue expꝛſſit chr̃ꝫ
di. vt hr̃ Jo.xviij. Vultis dimittã vobis
regẽ iudeoꝝ. Principes aũt ſacerdotũ et
ſeniores ꝑſuaſerũt ꝑplis vt peterẽt barab
bã. Oẽs ḡ clamauert: Nõ hũc ſed barab-
bã. Latrones latronẽ petiert. O infelix ꝛ
indignũ ꝯcambiũ. Beda. Iõ iudei pacẽ
hr̃e nõ ꝑnt:q̃ ſediciosum magis hoiẽ q̃
dñm pacis eligere maluerũt. Idẽ. Quia
reliq̃rũt ſaluatorẽ ꝛ petierũt latronẽ: vſq̃
hodie diabol⁹ ſua latrocinia exercꝫ i ipos
Hec ille. Qui aũt in ꝓmotiõib⁹ officiorũ
aut bñficioꝝ maluꝫ bono ꝑferũt ſuo facto
vel ꝯſenſu dicũt: Nõ ieſum ſed barabbã.
Pilat⁹ aũt cupiẽs ieſum dimitti: iterꝝ lo-
cutus eſt eis di. Quid ḡ vultis faciã de ie
ſu q̃ dr̃ chr̃us: Dicũt oẽs: Crucifigatur.
Mala fuit barabbe ꝑelectio:ſed peior hec
ſentẽtiatio. Ait ꝑſes: Quid em̃ mali fecit:
At illi magis clamabãt dicẽtes: Crucifi-
gat̃. Vñ ptꝫ q̃ irrõnabiliter ꝛ importune
ꝓcurauerũt iudei mortẽ chr̃i ex inuidia ꝛ
malicia: et abominabilis fuit coꝝ malicia

qui poti⁹ elegerũt latronẽ ſibi dari q̃ ſal-
uatorem.

Quarta eſt ĩpietas exe
crande flagellatiõis. Nã pilat⁹ videns ꝙ
nõ poſſet ieſum dimittere oĩo liberꝫ cum
pace iudeoꝝ:ꝛ alia ex parte timẽs inter-
ficere innocentẽ: vt ſic ſatiſfaceret iudeis:
iuſſit chr̃m flagellari ꝛ duriſſime vulnera
ri: vt vel ſic coꝝ crudelitas ſatiaret̃. O pi
late ñ te excuſat itẽtõ tua: q̃ nullũ d̃ ſe ma
lũ poteſt ꝑ bonã intentionẽ effici bonũ. O
pilate ſi innocẽs eſt chr̃s: cur corripies:ſi
reus: cur dimittes: Iubet ḡ pilatus chri
ſtũ denudari ꝛ ad columnã duriſſime liga
ri ꝛ a planta pedis vſq̃ ad verticẽ acer-
biſſime flagellari. Vulnerat̃ ḡ totũ illud
corpus ſanctiſſimũ ꝛ fuit vndiq̃ ꝑcioſiſſi-
mus ſanguis. Iterat̃ plaga ſuꝑ plagã: ſan
guis ſuꝑ ſanguinẽ: q̃uſq̃ tã tortorib⁹ q̃ i-
ſpectorib⁹ fatigatis ſolui iubet̃ a columna.
Etenĩ ait Gre. nazanze. Caro chr̃i flagel-
lata poſt liuores ſanguinẽ ex oĩ parte ſcat-
turiebat. q̃ etiã terra ſub pedib⁹ ieſu et co-
lumna ipſa atq̃ flagella madẽbãt. Et
v̾iſimile eſt ꝙ poſt illã crudelẽ flagellatõꝫ
cũ ſoluiſſẽt eũ: ꝑ debilitate nimia ꝛ dolorꝫ
immẽſitate in terrã cecidit ſuo ſanguie ir-
rigatã dñs nr̃ ieſus. Cõſidera diligent̃ o
chr̃iane dñm tuũ q̃ exuberant̃ ꝑcioſus ſã
guis dñi ꝓ te effuſus eſt. q̃ oĩre vulnerat⁹
eſt. Bern. Volue et reuolue illuc et illuc
dñicum corpus: vbiq̃ inuenies dolorem:
vbiq̃ cruorẽ. Hec ille Etſi ei nõ ꝯpaterꝫ
dic te cor lapideũ habere. O terreni ꝛ in-
durati hoies corda veſtra chr̃i ſanguine
ꝓ vobis reſperſo intigatis: vt emolliri poſ
ſint et frangi. Dicit̃ ꝙ adamas lapis duriſ
ſimus ſcindit̃ ſanguine agni vel hedi. ꝛ ſic
cor noſtꝝ erit adamãte durius ſi nõ ſcin-
datur dolore dũ cogitat effuſionẽ ſangui-
nis chr̃i. j. Pet. j. Nõ corruptibilib⁹ auro
et argento redẽpti eſtis: ſed ꝑcioſo ſangui
ne q̃ſi agni incõtaminati immaculati chr̃i
ieſu. Et Heb. xij. Acceſſiſtis ad ſanguinẽ
melius loq̃ntem q̃ abel. videre ne recuſe-
tis loq̃ntem: vere melius loq̃ntẽ q̃ abel
Sanguis em̃ abel Geneſ. iiij. loq̃bat̃ iuſti
ciam Ecce vox ſanguinis fratris tui abel
clamat ad me de terra. Sed ſanguis chr̃i
loquit̃ miſericordiam

¶Quīta eſt impietas vituperāde illuſionis: quia dominū ſic atrociter flagellatū duxerūt milites in atriuz pretorij vbi cōgregauerunt vniuerſam cohortem ad illudendū ei: ⁊ ipſum induerūt chlamyde coccinea.i.rubea ad modū purpure qua vtebant̄ reges vt ſic ei tanq̄ falſo regi illuderēt: pro diademate aūt regali impoſuerūt ei coronā ſpineaz. Dicit de Lyra: q̄ corona illa erat de iūcis marinis ad modū ſpinaꝝ acutis: et narrat ſe audiuiſſe a quodā qui fuit cū beato Ludouico francoꝝ rege vltra mare q̄ ſenſerat pūcturas hmōi iunci ꝑ ſotulares. Pro ſceptro aūt dederūt arundinē in manu dextera eꝰ Per hoc volentes notare regnū eius eſſe infirmū ⁊ fragile: nō attēdentes q̄ ipſe dixit regnū ſuū nō eſſe de hoc mūdo. Et his factis flectentes genua deriſorie ſalutabant eū dicentes: Aue rex iudeoꝝ. q̄ſi. di. Voluiſti regnare ſed nō potuiſti. Chry. dicit q̄ milites corrupti pecunijs hoc in fauorem iudeoꝝ faciebāt. Auguſtinꝰ aūt dicit hoc eſſe factū mandato vel ꝑmiſſione preſidis: vt ſic magis iudeoꝝ odia ſaturarentur et facilius eū liberaret. Vt āt oſtenderēt illuz honorē eſſe illuſoriū: dabant ei alapas. Et accipientes arundinez de manu eius: percutiebant ſacruz caput eius vt ſic aculei ſpinaꝝ fortius infigerētur. O miſeri q̄ tremebundū vobis apparebit caput illud in iudicio quod tam inique percutere nō formidaſtis. Conſidera nunc o chriſtiane caput illō cunctis celorum virtutibꝫ reuerendū ac ſanctis omnibus venerandum tam atrociter vulneratum. Vide quomō omnia pro te ſuſtinet que ipſi volūt: quaſi eoꝝ ſeruꝰ: et ad om̄ia tacet quaſi mutus. Cerne ſanguinē ꝑ aculeos corone de capite largiter effluentem et genas eius precioſas rubricantē ita vt appareret quaſi leproſus. Sanguis enim et ſputum quod in eū expuebant faciebant eum leproſo ſimilem. Tunc impletum eſt illud Eſa. liij. Nō eſt ei ſpecies neq̄ decor: vidimus eum et non erat aſpectus: ⁊ quaſi abſconditus eſt vultus eius et deſpectus. Et nos reputauimus eum quaſi leproſum: et percuſſuz a deo ⁊ humiliatū

¶Sexta eſt impietas cōdemnande refutationis ſeu negatōnis: q̄liter. ſ. iudei refutauerunt atq̄ negauerūt dominum coram Pilato. Jeſum itaq̄ ſic flagellatum et illuſum adduxit de pretorio Pilatus foras ad iudeos dicens: Ecce adduco vobis eum foras poſtq̄ diligēter examinaui et puniui vt cognoſcatis quia nullam cauſam mortis in eo inuenio. Exiuit ergo Jeſus ex p̄cepto Pilati portans coronam ſpineam et tunicam purpuream veterem quidē et turpem: ⁊ ſceptrum arundineum. Anſelmus. Attende anima quis eſt iſte qui ingreditur habēs imaginē quaſi regis ⁊ nihilo minus ſerui deſpectiſſimi confuſione repletus eſt coronatus incedit: ſed ipſa illa corona cruciatus eſt ei ⁊ mille puncturis ſpecioſum eꝰ verticem diuulnerat. Hec Anſelmꝰ. Tūc autē Pilatus quaſi ad miſericordiam prouocando iudeos dixit: Ecce homo. quaſi di. Etſi in aliquo male egiſſet: tamē vltra condignū punitus eſt: ideo vobis ſufficere debet. Videte caput eius perforatum: totū corpus laceratum: faciem conſputaz: et compatiamini ſibi: quia homo eſt ſicut vos. Inſatiabilis tamē ſacrilegorum iudeorum furor non ceſſat: obſtinata nequicia non emollitur miſericordia. Ideo clamauerunt tumultuoſe dicentes: Crucifige crucifige eum: quaſi dicerent: Hec pena non ſufficit nobis. Dixit eis Pilatus: Accipite eū vos: et crucifigite. Hoc deriſorie et indignanter dicebat: quia non habebant auctoritatem ſic interficiendi. quaſi diceret: Si haberetis poteſtatem cito daretis ſententiam: ſed mihi non licz Ego ei nō inuenio i eoꝰ cauſam. Verum dicit Pilatus: quia cauſa mortis ſue non fuit in eo: ſed in nobis. Bernardus. O piiſſime ieſu quid tibi et morti: nos peccauimus: tu luis. nos debuimus: tu ſoluis. Hec ille. Tunc dixerunt iudei: Nos legē habemus ⁊ ſm legem debet mori: quia filium dei ſe facit. Scōm enim legem blaſphemus morte puniebatur. Leuit. xxiiij. Cum autē audiſſet pilatus hunc ſermonem magis timuit: non propter legem iudeorum quaz non obſeruabat: ſed ne ver

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

eſſet ꝙ eſſet filiꝰ dei ⁊ ſic enorme factum feciſſet eũ puniendo ⁊ illudendo. Et ideo volẽs de h ſecretꝰ inq̄rere ingreſſus eſt p̄torũ cũ ieſu: nec iam amplius interrogauit q̄d feciſti: ſ; Vñ es tu: q̄rens an heret originẽ diuinã vel hũanã. Jeſꝰ aũt nõ dedit ei r̃ſum: q: cũ eẽt idolatra generatione diuinã accipere nõ potuiſſet. Dic̃ g̃ pilatus. Mihi nõ loq̄ris. Mirabat̃ vtiq; pilatꝰ de eiꝰ taciturnitate cũ eẽt in pũcto liberatõis vel cõdẽnatiõis. Jõ dic. Neſcis q: ptãtẽ habeo crucifigere te: ⁊ ptãte; habeo dimittere te. O pilate tua te voce cõartas: tua te ſnia dãnas. Si em̃ totũ in te poſitũ eſt: q̃re innocẽtẽ in q̃ nullã cauſam inuenis nõ abſoluis: Et qm̃ pilatꝰ gloriabat̃ de ſua ptãte: iõ r̃ndit Jeſus ad reprimendã eiꝰ iactantiã di. Nõ heres ptãte; aduerſum me vllã niſi tibi datũ eẽt deſup ſc; cõceſſam a ceſare ⁊ p̄miſſum a deo a q̃ eſt oĩs ptãs. Et ex h arguit eiꝰ pctm̃ q: neq; a deo neq; ceſare accepit ptãtem cõdẽnãdi innoxios: Et q: pilatꝰ gẽtilis erat ⁊ ſuperioris ptãtis timore agebat̃. iõ d̃r ei Propt̃ea q̃ me tradidit tibi: maiꝰ pctm̃ habet: q: vic; iudei ex inuidia ip̃m tradiderãt. Exinde g̃ q̃rebat pilatꝰ dimittere eũ: q: tã; hõ aſtutꝰ videbat ꝙ chr̃s cõuicerat eũ de pctõ ſi cõdẽnaret eũ dimittere: ſ; nũc aio ɔſtãti q̃rebat hoc facere. Judei vero hoc intelligẽtes ipi timorẽ ingerũt de iniuria ceſaris. d. Si hũc dimittis nõ es amicꝰ ceſaris. Oĩs em̃ q̃ ſe regẽ facit: ɔtradicit ceſari. Videtes em̃ ꝙ pilatꝰ nõ curabat de accuſatiõe cõtra chr̃m quã afferebãt ſecũdũ legẽ ſuã: iõ cõuertunt ſe ad accuſandũ alio mõ de quo magis tangeretur cor pilati: q̃ p̄ſidebat hieruſalem ad defendendũ iura romanoꝝ q̃ ordinauerant ꝙ nullus fieret rex in quacũq; regione niſi de eoꝝ bñplacito: alias morte puniret̃. Pilatus aũt cũ audiſſet hos ſermones: magis timuit. Chr̃y. Facile deuiat a iuſticia q̃ in cauſis nõ deũ ſ; hoiem timet Timor q̃ppe inordinatus p̄ualuit in pilato ex tribꝰ ſic in iudicibꝫ iniq̄s aſſolet. Primũ erat amor officij quod ab imperatore cõceſſum amittere timebat. Secũdu; erat fauor ppl̃i iudaici quẽ amittere nolebat. Tertiũ eſt cupiditas p̄mij p̄miſſi q̃ priuari metuebat. Multi velut alter Pilatus p̄dictis tribus innitẽtes venũdati ſũt vt faciant malũ. Nam fauere querũt p̄ncipibus ⁊ dñis ⁊ cũ ſine p̄cio vt in pluribus officia nequeãt hẽri: ſtudẽt potius marſupijs implendis q̃ innocẽtũ cauſis defendendis. His ſpũaliter dici põt illud Apoc. viij. Ve ve ve habitantibꝫ in terra q: deſcẽdit ad vos diabolꝰ Timẽs itaq; pilatus q̃litercũq; facere aliq̃d qd̃ apparere poſſet eẽ ɔ honorẽ ceſaris: adduxit ieſum foras extra p̄toriũ ⁊ ſedit p̄ tribunali. i. i tribunali i loco q̃ d̃r lithoſtratos a lithos qd̃ ẽ lapis: ⁊ ſtratos qd̃ ẽ ſtatura ſiue pauimẽtũ. Jlle aũt locus erat añ domũ pilati: ⁊ idẽ locus hebraice d̃r gabbatha. i. collis ſiue ſublimitas ex coaceruatione lapidũ. Erat em̃ locus ſublimis vario lapide ſtratus. Tũc ergo pilatus iuſſit ieſu; ſiſti in iudicio: ⁊ dixit iudeis. Ecce rex veſter. Jronice loq̄t̃ q̃ſi di. mirũ eſt ꝙ hũc hominẽ ſic flagellatũ ⁊ abiectũ dicit; vſurpare ſibi regnũ. Erubeſcere debetis ꝙ eũ eẽ regẽ formidatis. Judei aũt quaſi furibũdi ex abũdantia malicie ingeminando dicebant. Tolle tolle crucifige eũ: grauis eſt nobis ad videdũ. Pilatꝰ aũt timorem quẽ ſibi de ceſare ingerebãt ſuperare conatur: ⁊ allegans in chr̃i crucifixione: eoꝝ verecũdiã ⁊ ɔfuſionẽ q̃ſi ſubſamnãdo di. Regem vr̃m crucifigã: q̃ſi dicat nõ eſt honor veſter ꝙ ille q̃ d̃r eẽ rex veſter ſic ɔtemnatur ⁊ morte ſic abiecta moriat̃. R̃nderũt põtifices. Nõ habemꝰ regẽ niſi ceſarem. De lyra. p̄ hoc patz ꝙ tãtum fuerũt obſtinati in mortẽ chr̃i ꝙ p̄ eius p̄curatiõe ſe ipos ſubiecerũt p̄petue ſeruituti romanorũ. Vñ p̄ hoc ingerebãt iudei pilato iterũ timorẽ de indignatione ceſaris. Patet itaq; q̃liter iudei excecati p̄ inuidiã dñm abnegauerũt corã pilato ⁊ eũ crucifigi inſtantiſſime petierunt.

Septima eſt impietas

reprobãde ſentẽtiatõis. Pilatꝰ em̃ timore deuictus videns q: nihil p̄ficeret ſ; magis tumultꝰ fieret: accepta aq̃ lauit manꝰ corã p̄plõ d. Jnnocẽs ego ſũ a ſãguie iuſti huiꝰ. i. ab effuſiõe ſanguinis eiꝰ. Vos videritis. O pilate pilate mẽtiris dicẽdo te innocẽtẽ. Nã ſciebas ꝙ p̄ inuidiã tradidiſſent eũ ⁊ ꝙ innocẽs erat: ⁊ tu ipſe dixiſti ꝙ

poterās dū liberare. Remig. Mos erat apud antiq̈s vt cū vellet q̇s ſe oſtēdere immunē ab aliq̄ crimine: accepta aq̄ lauaret man⁹ corā pplo. Hiero. Iudex q̄ḡ q̇ cogit̄ ꝯ dn̄m ferre ſentētiā nō dānat oblatū ſed arguit offerētes: iuſtū eē ꝓnūciās eū qui crucifigēd⁹ ē. ſeqꝛ: vos videritꝫ. q. d. Ego miniſter legū ſum, vox vr̄a ſanguinē fundit. ſeqꝛ. Et rn̄dēs vniuerſus ppl's dicit. Sanguis ei⁹ ſup nos ⁊ ſup filios nr̄os. Perſeuerat vſq; in p̄ſentē diē hec imp̄catio ſup iudeos ⁊ ſanguis dn̄i non auferꝛ ab eis. Hec Hiero. O q̄ꝫ peſſimā hereditatē reliq̄runt iudei filijs ſuis. Vn̄ dr̄. ꝙ ſingulis lunatiōib⁹ patiunꝛ fluxū ſanguinis. Ps̄. Percuſſit eos dn̄s in poſteriora ⁊ opprobriū ſempiternū dedit illis. Et qꝛ chr̄i ſanguinē quē ſup ſe receperūt nō p̄nt exoluere. Jō ſūt et erunt vſq; in finē ſecl'i ſerui chr̄ianoꝝ. Audiēs igiꝛ pilat⁹ ꝙ crimen ſup ſe reciperent ⁊ ceſari ſe cōfiterēꝛ eſſe ſubiectos vict⁹ timore ceſaris ⁊ fauore iudaici ppl'i cui p̄erat: ꝯ iuſticiā: ꝯtra ꝯſcientiā ſuā dedit crudeliſſimā ſniam de morte innocētis. ⁊ ꝑ ſniam diffinitiuā tradidit eis chr̄m vt crucifigereꝛ. O chr̄ianiſſimi ꝯdolete ⁊ ꝯpatiamini inocentiſſimo dn̄o vr̄o ſic iniuſte ꝓ vobꝯ dēnato. Qui ei ꝯpatiꝛ iniuſte iudicato: iuſte iudicāti ꝯregnabit. O ieſu bōe q̄ꝫ ſincero āore nos dilexiſti q̇ iniuſtā mortis ſniam ferre voluiſti vt nos a iuſta mortis eterne ſnia liberares. O chr̄iani diligite chr̄m ⁊ h̄ ſentite in vob̄ qḋ et in chriſto ieſu.

Quinta ē ꝯſideratio doloroſe crucifixionis. Ubi ꝯſiderandi ſunt ⁊ in corde ſentiendi ſeptē chriſti dolores.

¶ Prim⁹ ē dolor exp̄bratiue eductiōis.
¶ Scḋs eſt dolor amaricatiue portatiōis.
¶ Terti⁹ ē afflictiue ꝯclauatiōis.
¶ Quart⁹ ē vituꝑatiue ſituatiōis
¶ Quint⁹ ē illuſiue partitiōis.
¶ Sext⁹ ē ꝯfuſiue deriſiōis.
¶ Septim⁹ ē imꝑperatiue ꝯuiciatiōis.

¶ **Primus eſt dolor ex**p̄bratiue eductiōis quō vicꝫ exprobrabiliꝛ educt⁹ ē extra ciuitatē vt crucifigereꝛ. Fuit aūt hec eductio exprobrabilis p̄cipue ꝓpter tria. Primo rōe oneris iꝑoſiti. Data q̄ppe ſnia ſpoliauerꝛ dn̄m chlamyde purpurea q̇ fuerat indutus: ⁊ veſtimētis ſuis ꝓprijs eū reinduerūt vt ſic duct⁹ ad mortē magis cognoſcereꝛ in veſte ꝓpria: ⁊ ſup ei⁹ hūeros iā dolorib⁹ fatigatos impoſuerūt crucē durā ⁊ oneroſam. Erat aūt crux quindeci pedū in lōgitudine: vt hr̄ i hiſt. O q̄ꝫ meſta tūc erat mr̄ ei⁹ ⁊ dolore ꝯfecta q̇ tn̄ ꝓpť ppl'i mltitudinē appropinq̄re nō poterat. Jō dicūt aliq̇ ⁊ veriſimile ē ꝙ celeriter iuit ꝑ viā aliā breuiorē cū ſociab⁹ ſuis ⁊ ioāne vt alios p̄cedēs poſſet ei aliq̄ntulū appropinq̄re. Cū aūt extra portā ciuitatꝫ in occurſum viaꝝ eū obuiū hr̄et cernēs eū ſic oneratū p̄ anguſtia cordis q̇ſi ſemimortua facta ē: nec ei ỽbum dicere poterat: nec dn̄s ſibi accelerat⁹ ab his q̇ eū ducebāt. O q̄nt⁹ vtriuſq; meror: q̄nta anguſtia: q̄ꝫ dolentes etiā ⁊ gemētes ibāt ſcte mulieres ſuſtētantes dn̄am glioſaꝫ q̇ etiā dr̄ p̄ dolore in terrā corruiſſe In illo aūt loco in q̇ ſic i terrā corruit poſtmodū in hui⁹ rei mēoriā a fidelib⁹ ꝯſtructa ē capella q̇ ſctā maria de ſpaſmo nuncupatur Jeſus aūt vidēs matrē ſic deſolatā fatigatus ⁊ fract⁹ ⁊ p̄cedenti afflictiōe debilitatus iam ampli⁹ crucē portare nō poterat. Credo ꝙ dn̄a mater ei⁹ libēter eā portaſſet ſi potuiſſet. Depoſuit ḡ dn̄s crucem vt pauſaret. Qḋ vidētes illi maledicti miniſtri ſathane nolētes quouis mō differre: forte timētes ne pilat⁹ ſentētiā reuocaret coegerūt ſimonē cyreneū ſic dictū a cyrene ciuitate libye: patrē alexādri ⁊ rufi diſcipuloꝝ dn̄i: de villa venientē ⁊ euntē ad ciuitatē vt crucē portaret poſt ieſuꝫ vſq; ad crucifixionis locū. Nā vt dr̄ Aug⁹. Null⁹ alioꝝ acceptabat crucē baiulare: eo ꝙ lignū deteſtabile putabat ¶ Secūdo rōe loci: qꝛ i ciuitate hieruſalē q̇ erat caput totius iudee: qḋ ſcḋm doctores factū ē multiplici rōe Primo qꝛ hieruſalē loc⁹ erat a deo electus ad ſacrificia ſibi offerenda. Legalia aūt ſacrificia figurabāt chr̄i paſſionē q̇ ē verū ſacrificiū. Iuxta illḋ Eph̄. v. Tradidit ſemetipm̄ oblationē ⁊ hoſtiā deo in odorē ſuauitatis ¶ Secūdo qꝛ hoc maxime ꝯueniebat hūilitati ei⁹: vt ſcꝫ ſic turpiſſimū mortis gen⁹ elegit: ſcꝫ mortē crucis: ita etiā in loco tā celebri mortem pati nō recuſauit Leo papa ſer. de epiph. Qui ſerui formā ſuſceperat bethleē p̄ele

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

git natiuitati: hieroſolymã paſſioni. Tertio qꝛ virtus paſſionis eius ad totũ mundũ diffũdẽda erat. Jdõ in medio terre habitabilis pati voluit ſcꝫ in hieruſalẽ. Ps. Deus autẽ rex nr̃ ante ſecula opatus eſt ſalutẽ in medio terre. Erat aũt tũc multitudo maxima populoꝝ in hieruſalẽ qꝛ venerant illuc oẽs a tota iudea ꝓpt̃ ſolẽnitatẽ paſchalẽ ꝓpt̃ quod etiam ꝯfuſibiliter erat hmõi chꝛi eductio ꝓpter ꝯcurſum pplꝋꝝ. Erat aũt ibi multiplex turba. Pria erat turba carnificũ q̃ eũ ꝑmebant. Alia iudeorũ q̃ eũ irridebant. Alia eoꝝ q̃ ad vidẽdũ ſpectaculũ ꝯueniebant. Alia eoꝝ q̃ eũ amare lugebant. Jnter q̃s erãt mulieres plãgentes ꝛ lamentãtes. Ad q̃s ſe conuertit dñs ꝛ cõpatiẽdo ꝑdixit futurã ciuitatis calamitatẽ ꝛ deſolationẽ dicẽs. Filie hieruſalẽ nolite flere ſuꝑ me: nõ tamẽ prohibet ibi dñs cõpaſſionẽ: ſꝫ ꝑdixit alia lugẽdi cauſam: nõ ſubdit: ſꝫ ſuꝑ voſmetipas: ꝛ ſuꝑ filios vr̃os flete: et ſuꝑ iminens excidiũ vrbis veſtre. Secũdũ ſenſum litteralẽ. Fletus ad quẽ illas inducebat erat ꝓpt̃ miſeriã ſuꝑ iudeos venturã ꝑ romanos: ꝛ illa miſeria figura fuit extreme miſerie ſuꝑ incredulos ꝛ malos chꝛianos venture: ꝑ cuius euaſiõe flere debem⁹ ꝛ orare añ terminũ huius vite. Quoniã ecce veniẽt dies ſcꝫ q̃drageſimo ſecũdo ãno poſt chꝛi paſſionẽ in q̃bꝫ dicent. Beate ſteriles q̃ non genuerunt: et vbera que non lactauerunt: quia agiliores erũt ad fugiendũ q̃ grauide ꝛ ꝑ ſe ſolum erũt anxie. Tunc incipient dicere mõtibus cadite ſuꝑ nos: ꝛ collibus operite nos. Aliqui eñ ꝑ horrore miſerie hoc deſiderabant: ꝑ horrore miſerie in obſidiõe ciuitatis facta ꝑ titũ ꝛ veſpaſianũ. Similiter in die iudicij hoc dicet r̃probis optãtes abſcõdi a facie dñi Et ſubdit dñs dicens. Quia ſi in viridi ligno hoc faciũt: in arido quid fiet. Si dõ ſi in chꝛiſto omniũ virtutũ virore virenti tot tormenta inſerunt. in arido .i. populo iudaico ꝛ humore diuine gratie deſtituto ꝛ arefacto quid fiet: quaſi dicat ſm̃ Bedam. Si ego qui peccatum nõ feci ꝛ fructuoſus ſum: ſine igne paſſionis de mũdo non exeo: que tormenta reſtant peccatoribus ꝛ impijs qui fructibus ſunt vacui: Propt̃ qđ dicit Gre. Quotiẽs mortẽ ſaluatoris attendo ꝛ patientiã iob ꝛ mortẽ baptiſte ꝯſidero: dico tibi. O pctõꝛ q̃d paſſuri ſũt illi q̃s de⁹ reprobat ſi tanta paſſi ſũt illi q̃s deus amat. Hec ille. Tertiõ fuit exprobrabilis ꝛ ꝯfuſibilis chꝛi eductio rõne termini: qꝛ ſcꝫ educt⁹ ẽ extra ciuitatẽ in locũ q̃ dr̃ golgotha qđ interpretatur caluarie locus: qꝛ ibi erant caluarie .i. teſte capitis malefactoꝝ ibi occiſorum. Voluit aũt pati in loco pctõꝝ vt oñderet qꝛ ꝑ pctõribꝫ moreret̃. Voluit etiaꝫ pati extra ciuitatẽ vt oñderet ꝙ q̃cũqꝫ volunt ꝯſequi paſſionis fructũ debẽt ꝑ affectum exire extra mũdũ. Heb. vi. Exeam⁹ ad eũ extra caſtra. Et Grego. Tãto deo quis eſt proximus: q̃nto ab amore mũdi magis eſt alien⁹. Hec ille. Hic caluarie loc⁹ ꝓpt̃ dñice paſſionis mẽoriã magnã habet cõpũctionis ꝓritatẽ. Jbi eñ magna ꝛ ſtupenda opari dignat⁹ ẽ dñs q̃bꝫ attẽte ad memoriã reductis cor ꝯtritũ ꝛ hũiliatũ cõpungit̃ ꝛ q̃ſi paſſiõis torculari cõpaſſiõis lachꝛyme exꝑimũt̃. Sed ergo tibi deſunt lachꝛyme cõpũctiõis: ꝑge illuc affectibus mẽtis. Si tibi extinct⁹ ẽ ignis deuotiõis: illuc ꝑge ꝛ collige de lignis crucis q̃bus deuotiõis ignem in te ſuſcitabis. Eſt autẽ mõs iſte caluarie extra ciuitatẽ ad aq̃lonẽ ꝛ iuxta ipm ad q̃nq̃gita paſſus erat ſepulcrum dñi.

Secũdus ẽ dolor amaricatiue potatiõis

Secũdus ẽ dolor amaricatiue potatiõis: qꝛ añ crucifixionẽ dederũt ei bibere vinũ cũ felle mixtũ. Ambro. Ve tibi amaritudo pctõꝝ meoꝝ ꝑ q̃ tollenda tanta fuit amaritudo mortis chꝛi neceſſaria. Hec ille. Vñ patꝫ q̃ntũ odire debem⁹ pctm̃. Exẽplũ. Cõſueuerũt homines multũ odire cãm mortꝫ fr̃is ſui vel amici. Notandũ aũt ꝙ ſicut refert Nico. de lyra. legit̃ in q̃dã libello hebraico q̃ apud eos intitulat̃ Liber iudicũ ordinarioꝝ ꝙ qꝛ ſalomõ dixerat Prouer. xxxj. Date ſiceram merẽtibus ꝛ vinũ his q̃ amaro ſunt aĩo vt bibãt ꝛ obliuiſcant̃ egeſtatis ſue. Seniores iudeoꝝ ſtatuerãt vt cõdemnatis ad mortẽ daret̃ vinũ aromaticũ vt facilius tolerarẽt paſſionẽ. Jn hieruſalem aũt erãt matrone deuote ꝛ cõpaſſiue que hoc vinũ dabãt ex deuotiõe. Judei autẽ ex nimia crudelitate moti talẽ vinũ datũ ꝑ chꝛo ꝛ duobꝫ latronibꝫ acceperũt. ſm̃ ꝙ dictũ erat Amos. ij. Vinũ dãnatoꝝ bibe

bāt ⁊ loco eiꝰ poſuerūt acetū cū felle mixtū

¶ Tertius eſt dolor afflictiue cōclauatiōis: qñ ſcʒ cruce parata et in terra collocata exuentes illi neqꝫ mag impetu dñm ieſum ad terrā ꝓiecerunt vt clauis eū cruci ꝯfigerent. O ꝗntus dolor tūc erat in corde marie mřis eiꝰ cū ocul ſuis videret filiū ſic nudatū corā omni populo ſic vulneratū ⁊ plenū dolorib. Et vt dicit Anſel. in ꝟginali planctu. Maria velamē ſui capitꝭ accipiēs circūligauit lumbos eius. Quāuis aūt euāgeliſte nō oīa dicant: tñ veriſimiliter credendū eſt ꝙ ita nudatus ⁊ genuflexus ieſus vt ſe ſup crucē extenderet: oculis ad celū leuatis i corde ſuo dixit. Suſcipe nūc ſctē pater eterne me dilectū filiū tuū quē tibi offero i ſacrificiū immaculatū ꝓ ſalute generis hūani ⁊ remiſſione pctōꝝ. Ecce nō iam offerūt tibi legalia ſacrificia agnoꝝ ⁊ hircoꝝ ⁊ ſimiliū: ſʒ caro mei innocētis filij tui. Triginta ⁊ tres anni elapſi ſūt qb hāc crucē ſup aſpiciens in illa mori ꝓ hūani generis redemptiōe cōcupiui ⁊ deſideraui. Tandē ſe ꝓijciēs ſup crucē manus ⁊ pedes liberaliſſime extēdit. Acceperūt aūt clauos crucifixores ⁊ ꝯfixerūt eū Sicut dicūt aliq: fecerāt foramina in cruce. Et qꝛ confixa vna manu nō poterat alia neqꝫ etiā pedes ad alia foramina pertingere. Idō ligatis funibus brachijs ⁊ pedibus ita atrocit traxerūt ꝙ oēs iūcture oſſiū dinumerari potuerūt. Iuxta illud pš. Dinumerauerūt oīa oſſa mea. i. dinumerabilia fecerūt. Ubi ſm Aug. ad lrām deſcribitur extenſio corporis chři in cruce. Attende igitur o chriſtiane qm̄ ipa crux eſt menſura q oñdit ⁊ menſurat ꝗntus eſt amor dei ad nos qui tantū extēdit vnigenitū in ea ex omni parte ꝗntum extendi poterat ad dextrā ⁊ ſiniſtram ſurſum ⁊ deorſum: acſi dñs diceret. Tantū vos amo ꝗntū vos amare valeo qui in amorē veſtrū totum ex omni parte me extendo. Eccl. vj. Amico fideli nulla eſt comparatio. Scripſit autē titulū pilatus: ⁊ poſuit ſup crucem. Erat aūt ſcriptū Jeſus nazarenꝰ rex iudeoꝝ. Et hͦ hebraice grece ⁊ latine: vt diuerſaꝝ linguaꝝ hoīes q ad diē feſtū cōuenerāt legerēt. Poſuit aūt tabulā in q ſcriptus erat titulus cū cauilla ſup crucem. Dicebāt aūt pōtifices pilato. Noli ſcribere rex iudeoꝝ: ſʒ qꝛ ipſe dixit: rex ſum iudeorū. Pilatꝰ rñdit dicēs. Qđ ſcripſi ſcripſi. id ē idelebilit ſcripſi Ubi exclamat Aug. O ineffabilē vim diuine opatiōis etiā i cordibꝰ ignorantiū. Idē. Sʒ qd loquimini inſani pōtifices. Nūqđ em̄ ꝓpterea nō erit verꝝ qꝛ ieſus ait: rex ſum iudeoꝝ. Si corrūpi nō pōt qđ pilatꝰ ſcripſit: corrūpi pōt qđ veritas dixit. Idō em̄ pilatꝰ qđ ſcripſit ſcripſit: qꝛ dñs quod dixit: dixit. Hec ille. Notādum autem ꝙ antiquitus triplex fiebat titulus: vnꝰ memorialis: vt ſit ſupra ſepulcra mortuoꝝ vt oretur ꝓ eis vt dicit Hiero. Scđs ꝑconialis vt ponit in portis ciuitatis ad laudē edificantiū: vel etiā in liminib domoꝝ. Eſa. xix. Ciuitas ſolis vocabit vna. Tertiꝰ triūphalis q ꝯtinet cām ⁊ ordinē triūphi: ⁊ hic ſolet poni in arcib ciuitatis. Titulꝰ aūt crucis dici pōt mēorialis mortꝭ chři vt ſit ſenſus Jeſus crucifixus qꝛ rex iudeoꝝ. Si tñ bene ꝯſideret titulꝰ ille: magis oñdit cām liberatiōis eiꝰ ꝗ crucifixiōis. Tū qꝛ ieſus. i. ſaluator. Tū qꝛ nazarenꝰ. i. floridꝰ ⁊ ſanctus. Tū qꝛ rex iudeoꝝ. i. vere ꝯfitētium. Scđo dici pōt preconialis regie ꝓtātis ⁊ floride ſctitatis. Tertio etiā triumphalis qꝛ de diabolo: mūdo: ⁊ morte triūphās regnū eternū oībus ꝯfitentib ⁊ laudantibus ſanctiſſimū nomē ieſu victorioſiſſime adqſiuit. Itē nota. ꝙ ibi erat litteralis variatio ſm triplex idioma propter tria. Primo ꝓpter ſingularē illaꝝ linguaꝝ eminētiā: hebraica ꝓpter iudeos legē habētes: latina ꝓpter romanos mūdo iperantes. greca ꝓpter philoſophos ſapiētes. Scđo ꝓpter dandā ſpūalē noticiā: q ſcʒ legis iuſticia: mūdi ſapia: ⁊ oīa mūdi regna ei ſuitura erāt q pepēdit in cruce. Tertio ꝓpter generalē victoriā. Et hͦ vt oīs lingua ꝯfiteat qꝛ dñs ieſus chřs in gloria eſt dei patris: vt dr Phil. ij.

¶ Quartus eſt dolor vituperatiue ſituatiōis: qñ ſcʒ eleuata eſt et plātata in foramen crux in q iam ꝓ pendebat fructꝰ noſtre ſalutis. Et ſic eleuatꝰ ē dñs ieſus in cruce pendens poſitus inter duos latrones: vt eis ſimilis videret: rex

hoc infamaret. Amb. ꝙ execrabilis in facto iniquitas iudeoꝝ vt q̃ſi latronẽ crucifigerẽt oim redẽptorẽ. Ipſe ꝓo h̄ ꝑmiſit ⁊ cũ pctõrib⁹ voluit crucifigi: vt ſe oñderet ꝓ pctõrib⁹ pati. Vñ in hoc alia ⁊ alia fuit intentio dei ⁊ iudeoꝝ. Tũc impleta ẽ ꝓphetia. Eſa. liij. Et cũ ſceleratꝫ reputat⁹ eſt. Itẽ vt dĩt Leo papa ſer. de paſſione. Duo latrones vn⁹ ad dexterã ali⁹ ad ſiniſtrã crucifigũt vt in ipa patibuli ſpecie demõſtraret illa q̃ in iudicio facienda ẽ oim hoim diſcretio. Et Aug⁹. ſup Ioã. Ipa crux ſi attendas tribunal fuit. In medio em̃ iudicis cõſtituto vn⁹ qui credidit liberatus eſt: alter q̃ inſultauit eſt dãnatus. Iã em̃ ſignificabat qđ factur⁹ ẽ de viuis ⁊ mortuis: alios ad dexterã ⁊ alios ad ſiniſtram poſiturus qui iudicabatur: et iaꝫ iudicium minabatur. Hec ille ¶ Nunc itaqꝫ o chriſtiani. Hoc ſentite in vobis qđ ⁊ in chriſto ieſu. Sentite inqꝫ ꝙ incredibili dolore cruciabant mẽbra illa ſctiſſima iam oino debilitata cũ penderet ⁊ ſuſtineret totũ pondus corporis ꝑ tres clauos in cruce vel ꝑ q̃ttuor ſm quoſdã. Hic itaqꝫ ſiſte o aĩa hũana dñi tui ſanguine redempta. Ecce rex tu⁹ ſaluator tu⁹ pendens in cruce. Ecce de⁹ tuus ꝓ te cõdẽnatus morte. Ecce homo puriſſim⁹ ⁊ innocẽtiſſimus tot⁹ reſperſus ſanguine. Ecce vita tua morti adiudicata. Fixis igitur in ei⁹ vulnera oculis interna pietate ꝯſidera totũ illud tenerũ corpus ſic grauiter vulneratũ. Attẽde ⁊ vide ſi eſt dolor ſicut dolor eius. Vide bñ quõ magni claui ferrei ſuſtinent totũ corp⁹: ⁊ reuera vltra ꝙ dici poſſet aut cogitari affligit. Perpende igitur cũ q̃nto dolore dñs ſtat in cruce ⁊ non te tedeat in ſuo ſeruitio ſtare. Sed vt plenius hũc articulũ expediam⁹ ⁊ efficacius ad cõpaſſionẽ dñice paſſionis inducamur Queritur hic vtrũ dolor chr̃i fuerit acerbiſſimus ita ꝙ exceſſerit omnẽ aliũ dolorem quoꝝcũqꝫ. Rñdet Rich. in. iij. ⁊ Bon. diſ. xvj. ⁊ Tho. iij. ꝑ. ſũ q. xlvj. ꝙ q̃uis dolor chr̃i nõ fuerit maxim⁹ oim doloꝝ ſimpliciter cũ dolor damnatoꝝ ſit maior eo: fuit tñ maximus oim doloꝝ huius vite. Primo ꝓpt̃ cauſaꝫ paſſiõis. patiebat em̃ nõ ꝓ culpa ꝓpria ſed pro aliena: nõ ꝓ amicis ſꝫ ꝓ inimicis: ⁊ ꝓ his q̃s videbat ingratos. De h̄ etiã dicit Hubertin⁹ li. arboꝛ crucifixe vite ieſu chr̃i. lib. iiij. ꝙ ipſe videbat oia pctã p̃terita p̃ſentia ⁊ futura clarius ⁊ diſtincti⁹ ꝙ aliq̃ mens humana poſſit aliquod ſingulare cognoſcere: que peccata ſibi faciebant q̃nqꝫ dolores exceſſiue acerbitatꝫ: ⁊ hoc idẽ ſibi faciebat q̃dlibet pctm̃ ꝑ ſe ſumptũ: ita ꝙ q̃dlibet peccatũ mortale reſpectu anime chr̃i: erat ſicut furca quinqꝫ dentiũ vno ictu faciens q̃nqꝫ vulnerũ aperturas. Primo qꝛ pctm̃ ẽ di iniuriatiuũ. Scdo qꝛ diuine vindicte prouocatiuũ. Tertio qꝛ horrẽde macule intra animã dei imaginẽ inflictiuũ. Quarto qꝛ totius regni gr̃e deſtructiuũ. Quito qꝛ pene eterne adq̃ſitiuũ. Chr̃s aũt hõ ſm naturã paſſibilẽ hũit iſta deteſtari ⁊ dolere q̃ntũ exigebat regula ꝑfecte iuſticie q̃ i ipſo erat: ita ꝙ de iſtis tãtũ dolebat q̃ntũ iuſt⁹ erat. In ipo aũt fuerũt q̃nqꝫ nobiles ꝯditiões ex q̃bus augebat hmõi doloris exceſſus. Fuit ei prio gl̃e dei amator: pacꝫ mediator: aiaꝝ ſponſus: zelator regni gr̃e reſtaurator: ⁊ oim ſaluandoꝝ redemptor. Sic igit chr̃s q̃ntũ deitatꝫ gl̃iam amauit tãtũ doluit dedecus pcti. Et q̃ntũ dilexit pacẽ int̃ deũ ⁊ creaturã: tãtũ doluit inimiciciã ex pctõ cauſataꝫ. Et q̃ntũ dilexit decorem aĩe: tãtũ doluit turpitudinẽ macule. Et q̃ntũ diligebat regnũ gratie ⁊ gl̃ie: tm̃ dolebat de eius deſtructiõe. Et q̃ntum amabat quietẽ rationalis creature in deo: tãtũ dolebat de ei⁹ eterno cruciatu ⁊ ſeparatiõe. Hec Hubertin⁹. Scdo fuit dolor chr̃i acerbiſſim⁹ ꝓpt̃ modũ patiendi. Tũ ꝓpter gñalitatẽ qꝛ in oib⁹ mẽbris affligebat. Tũ etiã ꝓpter ꝯtinuitatẽ qꝛ ei⁹ ſuſpẽdiũ ꝯtinuabat ⁊ claui ſemꝑ magis ac magis affligebant pendentẽ. Vñ mors cõfixoꝝ in cruce ẽ acerbiſſima: qꝛ ꝯfigũt i locis neruoſis ⁊ maxime ſenſibilib⁹. Tertiõ ꝓpt̃ q̃litatẽ ſeu cõditionẽ patientis .ſ. ꝓpt̃ maximã cõplexionis eq̃litatẽ ⁊ ſenſus viuacitatẽ. Vnde qꝛ null⁹ potuit ei equari in equalitate cõplexiõis ⁊ ſenſus viuacitate: qꝛ ſcꝫ corpus eius formatũ eſt virtute ſpũſſcti. Ideo dolor ei⁹ fuit oim dolorũ acutiſſimus. Addidit etiã thomas aliam rationẽ ex puritate doloꝛ. Nã i aliis patiẽtib⁹ mitigat triſticia interior ⁊ ẽt dolor exterior ex aliq̃ ꝯſideratiõe rõnis ꝑ q̃ndã deri-

natiõe ſeu redundantiã a ſuperioribꝰ viribus ad inferiores qđ in chꝛiſto patiẽte nõ fuit. Nam ſm̃ Dam. vnicuiqꝫ viriũ ꝑmiſſum eſt agere id qđ eſt ſibi ꝓpꝛiũ. Itẽ dicit Hubertinus vbi ſupꝛa ꝙ oẽs paſſiões labores ⁊ dolores aut martyria q̃ fuerũt ſũt aut erũt in q̃buſcũqꝫ electis: pleniſſime in corde ſuo recepit chꝛiſtus: ita ꝙ nihil penale eſt receptũ a q̃cũqꝫ electo quod non fuerit cordi chꝛi multo fortiꝰ infixũ q̃ꝫ in illo q̃ ſuſtinuit: nõ ſolũ in generali ſꝫ in ſpeciali multo diſtinctius q̃ꝫ q̃ ſuſcepit. Hec ille. O igit̃ aĩa hũana licꝫ nõ ignores q̃ntũ boni paſſio illa ꝯferat mũdo: tñ ſi qua ſũt in te pietatis: ſiq̃ charitatis: ſiq̃ cõpaſſionis inſignia: viſceroſo pietatis affectu cõpatere ⁊ emitte lachꝛymas. O q̃ꝫ ingrati ſũt q̃ nõ cõpatiunt̃. De q̃bꝫ ꝯq̃rit̃ ſaluatoꝛ per os Bern. Hõ vide q̃d ꝓ te patioꝛ ad te clamo q̃ ꝓ te morioꝛ: nõ eſt doloꝛ ſicut q̃ crucioꝛ. Vide penas q̃bꝫ afficioꝛ. vide clauos q̃bus allicioꝛ: ſi eſt tantꝰ doloꝛ exterioꝛ: interius planctꝰ eſt grauioꝛ: tã ingratũ dũ te experioꝛ. Idẽ. Tu in choreis extẽdis bꝛachia in modũ crucis ꝓpt̃ vanitatis gaudiũ: ⁊ ego ea ꝓpt̃ te extenſa habui ꝓpt̃ oppꝛobꝛiũ. Cũ itaqꝫ ſic chꝛs oĩa mẽbꝛa ſua doloꝛibꝫ ⁊ paſſionibꝫ expoſuerit ꝓ ſalute nr̃a: nobꝫ durũ nõ ſit nr̃a mẽbꝛa exponere ſctis opibꝫ ꝓ dei reuerẽtia.

Quintus eſt doloꝛ illuſiue partitiõis: q̃n ſcꝫ in eiꝰ oppꝛobꝛiũ milites diuiſerũt veſtimẽta ſua in q̃ttuoꝛ partes ſic erãt q̃ttuoꝛ milites: ⁊ hoc factũ eſt in p̃ntia eiꝰ. Et q꜄ tunica ſuperioꝛ vtiliter ſcindi ñ poterat: q꜄ erat ſine ſutura reticulato opere facta ſiue textili ad modũ birrorũ: iõ integrã ad vnũ ſortiõe venire maluerũt: nec dubiũ q̃n exinde grauis fuerit doloꝛ cordi ieſu cũ ſic videret ſe cõtemni. Dicit aũt ꝙ btã virgo illã tunicã ꝓpꝛijs manibꝫ fecerat ⁊ ieſu creſcẽte paulatim creuerat. Augꝰ. Quadripertita veſtis dñi nr̃i ieſu chꝛi q̃dripertitã figurauit eiꝰ eccl̃iaꝫ: q̃ttuoꝛ. ſ. ꝑtibꝫ in oꝛbe diffuſam ⁊ in eiſdem equaliter. i. ꝯcoꝛditer diſtributã. Tunica vero illa ſoꝛtita: oĩm partiũ ſ͡cat vnitateꝫ q̃ charitatis vinculo cõtinet̃. Si autẽ charitas et ſupeminentioꝛ ẽ habet viã ⁊ ſupereminet ſcientie ⁊ ſup oĩa p̃cepta ẽ; ſm̃ illõ ſup oĩa aũt hec: charitatẽ habete: merito veſtis q̃ ſignificat̃: deſup cõtexta ꝓhibet̃. Et addidit: ꝑ totũ: q꜄ nemo eiꝰ eſt expers q̃ ꝑtinere videt̃ ad totũ: a q̃ toto catholica vocatur eccl̃ia. incõſutilis aũt ne aliq̃ñ diſſuatur: ad vnũ ꝑuenit q꜄ in vnũ oẽs colligit. In ſorte autẽ gr̃a dei cõmẽdata eſt: cũ eñ ſors mittitur nõ ꝑſone cuiuſqꝫ vel meritis ſed occulto dei iudicio creditur. Hec Auguſtinꝰ.

Sextus eſt doloꝛ cõfuſiue deriſiõis: q̃n vicꝫ multipliciter deridebant eũ in cruce pendentẽ. Quibuſdã eñ ſedentibꝫ ⁊ eũ obſeruantibꝰ: alij p̃tereuntes iuxta viã blaſphemabãt: ⁊ in ſignum deriſionis dicebant. Vah: qđ eſt interiectio inſultãtis ⁊ deridẽtꝫ q̃ deſtruis tẽplũ dei: vt dixiſti: ⁊ in triduo illud reedificas ſaluũ fac temetipm̃. Si filiꝰ dei es deſcẽde de cruce. q. d. nõ potes. Iõ patet tua falſitas. Chꝛyſo. ſer. de paſ. Sꝫ ecõtrario q꜄ filius dei eſt iõ nõ deſcẽdit de cruce: nam ideo venit vt crucifigeret̃ ꝓ nobis. Idem ibidẽ. Cõſidera vocẽ filioꝝ diaboli quõ imitant̃ vocẽ paternã. Diabolus eñ dicebat. Mitte te deoꝛſum ſi filius dei es. Et iudei dicũt. Si filius dei es deſcende de cruce. Rabanus. Si aũt tũc de cruce deſcẽderet inſultantibꝫ cedens: virtutẽ nobꝫ patientie nõ demonſtraret: ſꝫ expectauit paulũlum irriſionẽ ſuſtinuit: ⁊ q̃ de cruce ſurgere noluit: de ſepulchꝛo reſurrexit. Moraliter ꝑ ſedẽtes intelligi poſſunt delicioſi ⁊ acidioſi q̃ delicijs carnis intẽdũt ⁊ ꝑ p̃tereũtes cupidi ⁊ auari q̃ p̃tereũtia ſequũtur ⁊ viã iuſticie p̃tergrediũt̃: ꝑ ſtantes aũt de q̃bꝰ ſtatim dicemꝰ intelligũtur ſupbi erecti q̃ oẽs chꝛo crucifixo illudũt. Itẽ pꝛĩcipes ſacerdotũ ſtãtes cũ ſcribis ⁊ ſenioꝛibꝫ dicebãt ad alterutrũ. Alios ſaluos fecit ſeipſum nõ poteſt ſaluũ facere: ſi hic eſt chꝛs dei electꝰ deſcendat de cruce ⁊ credimꝰ ei. Hierony. Fraudulẽta ꝓmiſſio. Quid eñ plus: viuẽtẽ adhuc de cruce deſcendere: an de ſepulcro moꝛtuũ reſurgere: Reſurrexit ⁊ nõ cred diſtis ergo ⁊ ſi de cruce deſcenderet: non crederetis. Sꝫ mihi videtur hoc demones immittere: ſtatim enim vt crucifixus eſt dñs ſenſerunt virtutẽ crucis et intellexerunt fractas eẽ

vires ſuas τ ideo hoc agūt vt de cruce de
ſcendat: ſed dñs ſciens aduerſarioꝝ inſidi
as: ꝑmanet in patibulo vt diabolū deſtru
at. Hec Hiero. Legit͛ etiā demonē ſtetiſ/
ſe ſup brachiū crucis τ cōſideraſſe an ali/
quid peccati in chꝛ̄o inueniret. Unde di
ſcipulis in cena dixerat dñs. Uenit enim
ꝑnceps mūdi huius .i. amatoꝛ mūdi: ſed
in me nō habet ꝗcꝗ̄. Uñ Greg. Curan/
dū nobis eſt τ cū magnis ꝗtidie fletibus
cogitandū ꝙ̄ terribilis ſua in nobis ope/
ra requirens in die noſtri exitus ꝑnceps
mundi huius veniat: ſi etiā ad deū in car/
ne moꝛientē venit. Hec ille.

Septim⁹ eſt doloꝛ im/

properatū cōuiciatōis: qꝛ ſcʒ latrones im
properabant ei τ cōuiciabant͛. ſm Aug⁹.
plurale ponit͛ pꝛo ſingulari. in Matth. qꝛ
vnus tm̄ blaſphemabat. Uel ſm Hiero.
pꝛimo vterqꝫ blaſphemauit: ſʒ viſis ſignis
in elemētis τ reb⁹ inſenſatis vn⁹ credidit
τ penituit. vñ cū vn⁹ blaſphemādo dice/
ret. Si tu es chꝛ̄s ſaluū te fac τ nos. Al/
ter increpabat eum dicēs. Neqꝫ tu times
deū q in eadē damnatiōe es .ſ. moꝛtis. Et
nos qdē iuſte: nā digna factis recipimus
ſupplicia: τ ita cōfitetur culpā ſuā: τ etiaʒ
chꝛ̄i innocentiā. di. hic aūt nihil mali geſ/
ſit. Aug⁹. Quis eū docebat niſi q iuxta eū
pendebat: erat illi fixus a latere ſʒ habi/
tabat in coꝛde. Scōm hiero. in duob⁹ la/
tronib⁹ notat͛ vterqꝫ ppl̄s ſcʒ iudeoꝝ τ gē
tiliū: vterqꝫ eñ ꝑmo dñm blaſphemauit
poſtea ſignoꝝ multitudine alter exterri/
tus pniaʒ egit: τ vſqꝫ hodie iudeos incre
pat blaſphemātes. Moꝛaliter ꝙ alter la/
tronū murmurabat: alter nō: ſignat ꝙ ali/
qui patienter tribulationē ſuſtinēt τ coꝛo
nam merentur. Alij ſūt impatiētes τ da
mnationē cōſequūt͛. Unde de impatien/
tib⁹ ait Hugo. Sicūt hoīes qñ penā ſuſti
nent. Si meruiſſemus nō erubeſceremus
nūc aūt iniuſte pati nobis eſt ignominio/
ſum: imo ꝟo ſi ꝑ culpa pateꝛ erubeſce; ſi
ſine culpa gloꝛiare. Latro magis vis eſſe
ꝙ̄ chꝛ̄us τ foꝛte ſiniſter τ blaſphematoꝛ.
Hec ille. Hos itaqꝫ doloꝛes ꝑdictos coꝛ
de deuoto recolētes τ chꝛ̄i ieſu gratiam
recognoſcentes. Hoc in vobis ſentite qd
et in chꝛiſto ieſu.

Sexta eſt ꝯſideratio gratioſe locutō
nis: quā ſcʒ dñs ieſus in cruce pen/
dens ſeptē ꝟba omni dulcedine plena gra
tioſiſſime ꝑtulit. Uñ ſʒ Aug. Se habuit
in cruce ſic magr̄ i cathedra docēs. Sūt
igit͛ huiuſmōi ꝟba ſeptem.

Pꝛimū: eſt ꝟbū admirāde miſeratōis
Scōm: ē deſiderāde donatiōis
Tertiū: eſt verbum cōmendande con/
federationis.
Quartum: eſt verbū contemplande de
relictionis.
Quintū: eſt verbum memoꝛande at/
tractionis.
Sextū: eſt verbum magnificande con/
ſūmationis.
Septimū: eſt verbum imitande cōmē/
datiōis.

Pꝛimū igit͛ eſt verbuʒ

τc. h ꝟbū ꝑtulit in ipo actu crucifixōis qñ
miſcōiter ꝑ ſuis crucifixoꝛib⁹ oꝛauit dicēs
Pr̄ ignoſce illis qꝛ neſciūt qd faciūt. Iſi/
doꝛ⁹. Diſce chꝛiane a chꝛ̄o tolerātiā quia
palmis ē ꝑcuſſus: flagellat⁹: ceſus: ſputis
illuſus: clauis affixus: ſpinis coꝛonatus:
moꝛte dānatus: oīm tñ imemoꝛ clamat.
Pr̄ ignoſce illis qꝛ. τc. Hec ille. ſm Be/
dā. Nō fruſtra oꝛauit: ſʒ ꝑ his q poſt paſ/
ſionē crediderūt ipetrauit. Uñ dr̄ in actib⁹
aploꝝ ꝙ vna die ꝯuerſi ſūt tria milia: τ in
alia die qnqꝫ milia. Per hāc ēt vocē mul/
ti de turba iudeoꝝ aſtantiū ꝯpūcti ſunt τ
penituerūt: vt dr̄ in euāgelio nazareoꝝ.
O ꝟbū admirāde miſeratiōis inexplica/
bilis charitatis et patientie indicibilis.
In hoc autem eſt triplex ſignum charita
tis τ miſcōie. Pꝛimo qꝛ ꝑ crucifixoꝛibus
oꝛauit. Scđo qꝛ oꝛōni lachꝛymas adiūxit
Tertō qꝛ cū clamoꝛe valido. Heb. v. Cū
clamoꝛe valido τ lachꝛymis offerēs τc.
Berñ. Aſcēdit in altū vt magꝭ audiret͛:
foꝛtit͛ clamauit vt null⁹ excuſaret͛: clamo/
ri lachꝛymas addidit vt hō compateret͛.
Aug. Cur foꝛmica: cinis: puluis τ fauilla
vindictā experis: cū videas dñm glē iniu
rias maxias remittētē: Itē apparuit dñi
benignitas i h ꝙ ꝑ exauditiōe oꝛōnis ſue
allegauit dicēs: qꝛ neſciūt qd faciūt. Pſ.
Neſcierūt neqꝫ itellexerūt: in tenebꝛꝭ am/
bulāt. Milites qdē crucifigētes eū cū gē/

tiles eēnt oīno ignorabāt eū eē chrīm. Pri
cipes aūt ſacerdotū ꝛ ſcribe ꝛ phariſei ha
buerūt hmōi ignorātiā ſꝫ craſſam ꝛſupinā:
q2 vicꝫ ꝓpt inuidiā ſuā credere i eū nolue
rūt: cū tn̄ daret eis cām ſufficientē cogno/
ſcēdi ipm. Et aliq̄ ipoꝝ p̄ma cognouerūt
eū eē chrīm in lege ꝛ ꝓphetꝫ ꝓmiſſum: vt
dt Hiero. ſup illō Matth. xxj. Agricole
vidētes filiū dixerūt itra ſe. Hic ē heres.
Et Aug. in li. q̄. veterꝫ ac noui teſtamēti
ſꝫ ex inuidia ꝑuerterūt hāc noticiā ꝛ ver/
bis ei⁹ credere noluerūt ꝛ ppl'm etiā in eū
credētē deceperūt ꝛ ꝑuerterūt. Vn̄ petr⁹
dt eis. Act. iij. Scio ꝙ ꝑ ignorātiā feciſtꝫ
ſicꝫ ꝛ p̄ncipes vr̄i. Sic ꝛ in oibꝫ peccātibꝫ ē
ignorātia ꝑ defectū actualis ꝯſideratōis
Nō em̄ attēdūt q̄ntā iudicꝫ maieſtatē offē
dūt: q̄ntā pr̄is bonitatē ꝯtēnūt: q̄ntā pe/
nalitatꝫ voraginē incurrūt. Prouer. iiij.
Via ipioꝝ tenebroſa: neſciūt vbi corruūt

¶ Secūdū eſt verbū deſi
derāde donatōis ſeu ꝓmiſſiōis: q2 cū la/
tro pēdens i cruce ad dexterā chri credēs
ꝛ ꝯfitens oraſſet dn̄m d. Memento mei
dn̄e dū venerꝫ in regnū tuū. Rn̄dit ei dn̄s
Amē dico tibi hodie mecū eris in paradi/
ſo. i. in diue fruitiōis gaudio. Amb. Pul/
cerrimū daſ affectāde ꝯuerſionis exēplū
ꝙ tācito latroni venia relaxaſ. Cito igno
ſcit dn̄s q2 cito ille ꝯuertiſ ꝛ vberior ē grā
q̄ꝫ p̄catio: ſp̄ em̄ dn̄s plus tribuit q̄ꝫ roga
tur. Ille rogabat vt memor ſui eēt: ō dn̄o
aūt ſeqſ. Et dt illi ieſ⁹. Amē dico tibi ho
die mecū eris in paradiſo. Vita em̄ eſt eē
cū chrō: ꝛ vbi chrs ibi regnū. Hec ille Amb
Credo dn̄e credo ꝓ certo q̄a vbi tu vis
ꝛ vbi tu es ibi eſt paradiſus ꝛ eē tecū hoc
eſt eē in paradiſo. Hec ille. O felix ꝓmiſ/
ſio. O breuis tāte ꝓmiſſiōis īpletio Nul
lus an̄ latro nē h̄ ꝟbū audierat. Nec em̄
abrae facta eſt expſſa paradiſi ꝓmiſſio: nō
alijs patribꝫ nō ꝓphetis: ſꝫ huic latroni p̄
mo dictū ē: hodie mecū eris in paradiſo
Fides quippe latronis huius fuit magni
meriti. Credidit abraā deo: ſꝫ de celo lo/
quēti: credidit Eſaias: ſꝫ ſedēti ſuꝑ ſoliuꝫ:
credidit ezechiel: ſꝫ ei quem ſuꝑ cherubin
cōtemplatus eſt. Credidit moyſes cum
vidit in medio ignis ſed iſte credidit vi/
dens eū in cruce. Vnde Greg. xviij. mor.
In cruce claui man⁹ eiꝫ pedeſq3 ligaue/
rant: nihilq3 a penis in eo liberū niſi cor et
lingua remāſerūt. Inſpirante deo totum
ei obtulit: quod in ſe liberū inuenit: vt iu/
xta h̄ quod ſcriptū eſt. Corde crederet ad
iuſticiā: ore ꝯfiteretſ ad ſalutē. Tres āt vir
tutes q̄s apoſtolus memorat: ſubito re/
pletus grā ꝛ accepit latro ꝛ ſeruauit i cru
ce: fidem nāq3 habuit qui regnaturū: deū
credidit quē ſecū pariter morientē vidit:
ſpem habuit q̄ regni ei⁹ aditū poſtulauit.
Charitatē quoq3 in morte ſua viuaciter
tenuit q̄ fratrē ꝛ collatronē ꝓ ſimili ſcele/
re morientem de iniq̄tate ſua redarguit.
Hec ille. Habuit etiā actū quattuor vir/
tutū cardinaliū. Primo actū fortitudinis
q2 q̄uis in penis exiſteret tamē dicebat.
Nos quidē iuſte nā digna. ꝛc. Scōo actū
iuſticie. Nā p̄mū redarguens ait. Neq3
tu times deū q̄ ꝛc. Tertio actū tēperan/
tie q2 tēperate petijt memoriā ſui. Quarto
actū prudentie: q2 non petijt inutilia: ſed
memoriā ſui. ꝓpt hec itaq3 meruit audire
vocē iocunditatis: ꝓmiſſionē vicꝫ inexti/
mabilis dulcedinis: vicꝫ. Amen dico tibi:
hodie mecū eris. ꝛc. O q̄nte ꝯſolatiōis ē
ꝟbū illud miſeris peccātibꝫ ſi ad verā rede
ant p̄niam. Nō tn̄ exēplo ei⁹ debēt p̄niam
differre q2 p̄uilegia paucoꝝ nō faciūt legē
cōem. Et pauci ſūt q̄ in morte ꝟe peniteāt
Nā ſicꝫ mōſtruoſuꝫ eēt ꝙ lup⁹ caudā ouis
hr̄et: ita mōſtruoſum videſ ꝙ mala vita
bono fine claudatur.

¶ Tertiū eſt verbū com/
mēdande ꝯfederatiōis: q̄n vicꝫ ꝯfedera/
uit ioānē mr̄i ſue ꝛ econuerſo ſtatuēs eū cu
ſtodē p̄ncipalē mr̄is ſue. Stabat quippe
meſtiſſima mr̄ dn̄i iuxta crucē cū ſororibꝫ
ſuis ꝛ maria magdalene ꝛ ioānes. Ber.
O bone ieſu magna pateris exteri⁹ in cor
pore: ſꝫ multo maiora interius in corde ex
cōpaſſiōe mr̄is tecū oia paſſerꝫ. Et Aug.
Cruciat te dolor tu⁹: ſꝫ nō min⁹ dolor ma
tris. Nō ē mirū ſi doles ꝛ ꝯdoles ſi paterꝫ
ꝛ cōpateris bone fili in deſolatiōe tue ma
tris. Et Chryſoſt. In hoc grauiſſime pa
titur pia mater quia quod patitur filius
corpore: ipſa ſuſtinet corde. O q̄ꝫ ama/

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

re flebat dulciſſima virgo mr̄ ſil'r ꝛ ioānes et alie mulieres. Poterat vtiq̄ȝ illa ſctiſſima virgo lamētari ꝛ dicere: Fili mi olim ꝯſolatio aīe mee ꝛ gaudiū: nūc aūt gladi9 penerabilioꝛ oī mucrone acutiſſimo. O fili mi quē nouē mēſib9 in vtero tenui: quē paruo lacte paui: quē totiēs infantē et paruulū in pānis inuolui. O q̄ infelix tibi et mihi facta ē dies iſta. Et q̄s poterit mederi vulnerib9 doloꝝ meoꝝ et mitigare anguſtiā meā: Cū inſpiciā te filiū meū vt leproſū factū q̄ ſpecioſus eras p̄ filijs hominū Ut maleficū et reū cū iniq̄s deputatū: q̄ ſctūs ſctōꝝ es. Ut fatuū ꝛ ſtultū i q̄ recōditi ſt oēs theſauri ſapie dei Ut hoſtē ꝛ oīm inimicū cū q̄b9 affabilis: benign9 et dulcis ſp̄ aſtitiſti ꝛ ſup oīa velut obūtū mei miſere matris tue. Nā ecce iā moreris ꝛ nihil mihi dicis. O fili dulciſſime: O fili amantiſſime ad quem confugiam: quis mihi dabit ſolacium: O fili mi: domum non habeo: pecunias non poſſideo: diuitias nō teneo. Tu mihi theſaurus eras: ꝛ ecce in cruce moreris. O fili ſapiētiſſime rn̄de mihi: loq̄re afflicte mr̄i tue. Cū ḡ videret dn̄s matrē ſic deſolatā ꝛ mēte ꝯſternatā: ꝯmēdauit eā diſciplo ioāni: ꝛ diſcipulū mr̄i/ dicēs mr̄i Mulier ecce fili9 tu9. ſ. ioānes q̄ ſecū iuxta crucē ſtabat. q. d. Iſtū tibi relinq̄ q̄ erit tibi loco mei. Et tunc (vt dicūt doctores) nō vocauit eā mr̄no noīe: ſed cōi ne ex teneritudine noīs mr̄ni ſi exp̄meret aggrauaret anim9 ei9. Et deīde dixit diſciplo: Ecce mr̄ tua. hoc eſt cui reuerentiā ꝛ obſequiū p̄ſtabis ſicut fili9 matri In hoc docet filios ꝯp̄ati parētib9 afflictis ꝛ eis in neceſſitatib9 ſubuenire ꝛ obſequiū debitū impēdere. Et ex illa hoꝛa accepit eā diſcipul9 in ſuā. ſ. curā ꝛ diligentiā: vel in ſuā matrē p̄ ſpecialē gr̄az ꝛ adoptionē factā auctoꝛitate ſūmi imperatoris. Ber. Cōſidera o aīa deuota q̄lis fuit illa cōmutatio: et dic ad btām virginē: Ioannes tibi p̄ ieſu tradit: ſeru9 p̄ dn̄o: diſcipulus p̄ mḡro: filius zebedei p̄ filio dei: pur9 hō p̄ deo vero: quō nō tuā affectuoſiſſimā aīam ptrāſiuit hui9 hec auditio qn̄ nr̄a lȝ ſaxea: lȝ ferrea pectoꝛa ſola ſcindit recoꝛdatio: Hec ille. O q̄ amare flebant ambo et maria ꝛ ioānes: nō ceſſabāt fundere lachꝛymas ꝛ p̄ nimio doloꝛe loq̄ nō poterāt Penſem9 quō in hac ꝯmēdatōe anxiabat coꝛ virgineū cū ei p̄ filio alien9: et p̄ hoīe deo hō pur9 dabat. Quis hec deuota meditatiōe pēſans poterit ꝯtinere a lachꝛymis: Narrat Carthuſien. in libꝛo de vita chꝛi. de q̄dam viro religioſo q̄ in hoc v̄bo Mulier ecce fili9 tu9: tantā hūit ꝯpaſſiōꝫ q̄ q̄tieſcūq̄ȝ de hoc cogitabat: lachꝛymas vbꝛimas emittebat. Unde qn̄ cogitabat paſſionē dn̄i ꝛ veniebat ad locū iſtū tot9 in lamēta et lachꝛymas r̄ſoluebat. Ut āt dicit Hugo de ſctō victo. Ex hac ꝯmendatiōe intelligim9 nō ſolū ioānē: ſed ꝛ totā eccl'iaȝ virgini ꝯmendatā: et q̄ btā virgo nō ſolū ioāni in matrē tradit: imo toti eccl'ie vniuerſiſq̄ȝ pctōꝛib9 in matreȝ aſſignat. O igit pctōꝛ ecce mr̄ tua. O dulce verbū. O verbū ſolatioſuȝ ꝛ gaudioſum. Ecce mr̄ tua. Ipa eſt mr̄ dei ꝛ homis. O pctōꝛ ſi maria eſt mr̄ tua: ḡ ieſus eſt frater tuus: ꝛ pater ei9 eſt pr̄ tu9: ḡ ꝛ regnū ē hereditas tua: ḡ ꝛ gr̄a marie quā iuenit apō deū eſt theſaur9 tu9: ḡ dilige eā ꝛ venerare: ꝛ ex hac hoꝛa accipe eā in tuā vt ipa tādē te recipiat in gl'iam ſuā. Hec ille videlicet Hugo.

Quartū eſt verbū contēplande derelictiōis: q̄n. ſ. clamauit circa hoꝛā nonā p̄ doloꝛis anguſtia ſe derelictū a pr̄e dicēs voce magna: Heli heli lāma azabthani. i. deus me9 de9 meus q̄re me dereliq̄ſti: id eſt tā acerbis penis expoſuiſti. Loq̄tur ibi hūanitas vt ſue pene magnitudinē oñderet. Ita eñ grauit toꝛq̄batur acſi nō dei fili9 ſed eius inimic9 eſſet. Dicit ḡ ſe derelictū a deo nō q̄ ad ſolutiōꝫ vnionis: ſed q̄ ad ſubtractiōeȝ ptectiōis: vt dicit glo. Nullū eñ iuuamē doloꝛis mitigatiuū recipiebat ab eo. Derelictū igit ſe clamat: q2 lȝ multi pp̄t deū m̄lta paſſi ſint: oibus t̄ñ aliq̄d ꝯſolatōis de9 miniſtrabat Chꝛm v̄o totalit doloꝛi ꝛ pene ſubiecerat vt doleret q̄ntuȝ dolere potat. O dn̄a dulciſſima q̄nto doloꝛe tenebaris qn̄ filiū ſic clamantē audiebas. O ſiq̄s deuote pēſaret ex q̄ anxio gemitu: ex q̄ amaro planctu hec vox in cruce p̄rupit ab oꝛe dn̄i. Null9 eſt ſi haberet pectus ferreuȝ q̄n molliret ꝯpunctiōe: ſi ſaxeū q̄n frāgeret ꝯpaſſione: ſi ligneū q̄n flecteret deuotiōe: ſi ereū q̄n li

q̃retur ↄ̃teplatiõe. Cũ aũt ſic clamaſſet q̃dã illic ſtantes. ſ. milites romani (ſm Hierony.) idioma hebraicũ ignorãtes dixerũt Heliã vocat iſte.

¶ **Quintũ eſt verbũ memorãde** attractiõis: q2 vicꝫ volẽs nos efficaciter attrahere ad ſe oſtendẽs q̃ntũ haberet nr̃e ſalutꝫ deſideriũ dixit: Sitio. O q̃ deſolatoriũ fuit verbũ illõ mr̃i ſue ⁊ alijs cũ ea exĩtib9. Ad litterã exiſtimare potes ꝙ in rei ỽitate ſitiebat: q2 ꝓpter nimiũ laborẽ ⁊ ſanguis effuſionẽ tot9 deſiccat9 ⁊ aduſtus erat: ꝓpter qđ vltra modũ ſitiebat. Nec tñ ꝓpter illã ſitim corꝑalẽ ſedãdã clamabat: ſed ꝓpter ſitim ſpũalẽ nr̃e ſalutis manifeſte nobis ꝓpalandã. Auguſtiñ. Quid ſitis dñe ieſu: ſitis tua ſalus mea: cibus tu9 redẽptio mea. Et Bern. O bõe ieſu coronã ſpineã ſuſtines: de tuis vulneribus taces: ⁊ ꝓ ſola ſiti clamas. Sitio. i. ſalutẽ hoĩꝫ deſidero. Idẽ. Sitio ait xp̃s: nõ doleo. O dñe q̃d ſitis? Fidẽ vr̃am: ſalutẽ vr̃am: gaudiũ veſtꝝ: pl9 aĩaꝝ veſtrarũ q̃ mei corꝑis cruciat9 me tenet: ⁊ ſi ñ mei ſaltẽ vr̃i miſeremini. Hec ille. Dicebat igit̃ Sitio. i. ſalutẽ oĩm deſidero: q2 ꝓ oĩb9 morior: ⁊ ꝓ oĩb9 vitã meã offero. O q̃ grauis dolor tũc illi9 aĩm vrgebat cũ videbat innumeros futuros q̃ a pc̃tis ad pñiam nũq̃ redirẽt: q̃bus nec paſſiõis ſue virt9 ꝓpt̃ eoꝝ duriciã eſſet in aliq̃ ꝓfutura. Ut enĩ dicũt theologi. Lꝫ paſſio chr̃i fuerit ſufficiẽtiſſima ꝓ ſalute oĩm: tñ illi9 effectũ non ↄ̃ſequũtur illi q̃ pc̃tã deponere nolũt. Audite illũ o pc̃tores. Audite: ꝓ vobis clamat amoroſiſſimus ieſus. Cur ſaxea corda nõ rũpitis: Cur tã clementiſſimo dñõ nõ ↄ̃patimini: ꝓ vobis dicit: Sitio: Et h̃ aũt verbo acceperũt illi maligni materiã eũ vlteri9 vexãdi: ⁊ dederũt ei ſpõgiã ꝓpt̃ poroſitatẽ de aceto multũ imbibitã: arundini cũ iſopo herba amara circũpoſitã et ligatã. Ecce q̃lis cena dabat̃ dñõ. O nos miſeri q̃d facim9 q̃ delicias q̃rim9. O q̃ durus eſt hic ſermo ꝓ carnalib9. Bern. Non eſt cibus adeo arid9 q̃ nõ efficiat̃ ſapid9: ſi illi9 aceti qđ dñõ ꝓpinatũ eſt ↄ̃dimẽto fuerit tẽperat9. Cõſideratio hui9 aceti dñõ ꝓpinati debꝫ in nobis cauſare triplicẽ affectionem virtutis. ¶ Prima eſt affectio ſctẽ et piẽ ↄ̃paſſiõis: q2 vicꝫ talia pro nobis pati voluit de9: iõ ſibi ↄ̃pati debẽ9 illã amaritudinẽ nr̃is pc̃tis imputantes. Amb. Ue tibi amaritudo pc̃tõꝝ meoꝝ ꝓ q̃ tollẽda tanta fuit amaritudo paſſionis chr̃i neceſſaria. ¶ Scõa eſt affectio ꝓprie maceratiõis delicioſa cibaria abhorrẽdo: q2 ſic dr̃ Ber. Nõ eſt cib9 adeo arid9 ⁊c̃. ¶ Tertia eſt affectio neceſſarie correctionis. ſ. vite nr̃e: q2 q̃ negligũt correctiõꝫ et ꝓpriã ſalutẽ: ꝑſeuerãtes i vicijs ſuis: chr̃o nr̃aꝫ ſalutẽ ſitiẽti acetũ ꝓpinãt cũ calamo. i. cũ volũtate ſua: deuotõe ⁊ ſctitate vacua: vana et inutili.

¶ **Sextũ eſt verbum magnificãde** ↄ̃ſũmatiõis: qñ vicꝫ accepto aceto dr̃: Cõſummatũ eſt. vbi ↄ̃ſiderãda eſt triplex ↄ̃ſũmatio ¶ Prima eſt ↄ̃ſũmatio amoris ſiue charitatis: quã pleniſſime oñdit chr̃s in oꝑe redẽptiõis hũane. ¶ Secũda eſt ↄ̃ſũmatio doloris. ſ. oĩs gñis penaꝝ q̃bus circũdatũ eſt totũ chr̃i corpus. ¶ Tertia ẽ ↄ̃ſũmatio ỽitatꝫ. ſ. ipletõis oĩꝫ ꝓphetiaꝝ. Dixit ḡ Cõſummatũ eſt. Cõſũmatũ eſt inq̃ euidẽtiſſimũ ſignũ amoꝛꝫ mei ad humanũ gen9: ↄ̃ſũmat9 eſt oĩs labor quẽ ſuſcipe venerã: ↄ̃ſũmate ſunt oẽs ꝓphetie q̃ de mea paſſione loq̃bant̃. Et h̃ totũ pr̃i meo offero ꝓ redẽptiõe gñis humani. Et aduerte ꝙ hec ↄ̃ſũmatio nõ fuit ſine notabili anguſtia. Nõ dubiũ q̃n mirabilẽ dolorẽ habuerit chr̃us ↄ̃ſũmando oĩa ꝑpeſſa. In hoc hẽm9 documẽtũ ꝙ in fine cuiuſlibꝫ oꝑis partẽ hñtis: puta orat̃õis: pſalmodie: diuini officij: aut ꝑegrinatõis: dẽm9 facere ſũmã ł epilogũ: ⁊ ſic i ſũma totũ offerre deo. Uñ officiũ eccl̃iaſticũ ſꝑ in collecta ↄ̃cludit̃: q̃ iõ collecta dr̃ q2 in ea tota vis officij q̃ſi in ſũma collecta eſt. Breuit̃ ḡ in ſũma collige oẽs paſſionis articlos ⁊ ꝓ ea grãs age deo pr̃i et chr̃o ſaluatori di. Cõſummatũ eſt. vel alit̃ vt deuotio miniſtrabit. Aug. Felix q̃ põt dicere cũ ieſu Cõſummatũ eſt. Nõ enĩ datur denari9 diurn9 incipiẽtib9 ſed finiẽtib9: et corona nõ currẽtib9 ſed ꝑueniẽtib9. Inchoa pñiam et ↄ̃ſumma.

¶ **Septimũ eſt verbũ imitãde** ↄ̃mendatiõis: qñ. ſ. dñs ieſus appro

piãs morti oclo's lãgueſcẽtes deprimẽs
et declinãs caput verſus matrẽ: oclo'ſqȝ in
celũ dirigẽs vt ex mõ moriẽdi oñderet q̃-
niã ex obediẽtia pr̃is moriebat̃: ꝯcludẽs
vltimũ verbũ ſpm̃ pr̃i ꝯmẽdauit di. Pat̃
in man⁹ tuas. i. in ptãtem tuã ꝯmẽdo ſpi
ritũ meũ. Hoc fecit nõ q: indigeret: ſȝ vt
nos inſtrueret. In oĩ eñi neceſſitate ⁊ ma-
xime in mortis articlo diuinũ auxiliũ de-
bemus inuocare ⁊ ſpũs nr̃os ſibi cõmẽda
re. Sic itaqȝ clamãs dñs inclinato capite
tradidit ſpm̃: nõ coactus ſed q̃n voluit.
Vbi Chry. Per hoc ꝙ moriẽs vocẽ emi
ſit magnã: aptiſſime ſe verũ deũ oñdit: q̃m
hoĩes cũ moriunt̃ vix tenuẽ vocẽ emitte-
re pñt. Hilari⁹. Vel ſpm̃ cũ clamore ma-
gne vocis emiſit dolẽs nõ ſe oĩa pctã por
tare. Hec ille. Notandũ aũt ꝙ eadẽ die
. ſ. feria. vj. et eadẽ hora q̃ p̃mus adã pec-
cauit: ſcõs expirauit. Prim⁹ eñi poſt me-
ridiẽ peccauit: q: mox vt peccauit audiuit
vocẽ dñi deambulãtis ad aurã poſt meri
diẽ. Et ſilr̃ poſt meridiẽ ſcõs adã expira-
uit, ſ. hora nona ab ortu ſolis clamãdo vȝ
voce magna: vt dictũ ẽ: In man⁹ tuas ⁊c̃
Cẽturio aũt vidẽs q: ſic clamãs expiraſ-
ſet: videns etiã ſigna q̃ fiebãt: de q̃bus di-
cemus in articlo ſeq̃nti: Dixit; Vere fili⁹
dei erat iſte. Et ſilr̃ q̃ erãt cũ centuriõe cu-
ſtodiẽtes ieſum vidẽtes timuerũt valde
glificãtes deũ ⁊ dicẽtes: Vere hic hõ iu-
ſtus erat. Et multi q̃ aderãt ad ſpectacu
lum reuertebant̃ pcutiẽtes pectora ſua: q:
decepti fuerant a p̃ncipibꝫ ⁊ ſenioribꝫ. ſm̃
Chryſ. Centurio nõ ſolũ cõfeſſor fuit: ſed
etiã ꝯfirmatus in fide martyriũ ſuſcepit.
Hec ille. Et nota ꝙ cẽturio gentilis ꝯfite
batur chr̃m. Iudei ṽo cognoſcẽtes ſcri-
pturas ipm̃ negabãt: ſic et mõ ſiplices lit
teras ignorãtes fidẽ tenẽt: clerici ṽo ple-
rũqȝ negãt. Nã ⁊ſi lingua ꝯfiteant̃: factis
tñ mult̃ negãt. Dixim⁹ itaqȝ de ṽbis ſa-
ctiſſimis q̃ dñs ieſus in cruce ꝓtulit ⁊ quõ
clamãs in cruce expirauit: Hec itaqȝ ꝯſi-
derate anie deuote. Hec in corde guſtate
q̃m̃ ꝑ veſtra ſalute facta ſũt hec oĩa. Hoc
igit̃ ſentire in vobis qð et in chr̃o ieſu.

Eptima eſt ꝯſideratio miraculo-
ſe trãſmutatiõis: Vbi vicȝ ꝯſi-
derãda ſunt mirabilia q̃ facta ſunt
in morte dñi: Vbi ſunt p̃cipue ſeptẽ admi

De miratiões contemplande

Prima eſt admiratio denigratiue ob-
ſcurationis.
Secũda eſt admiratio ſeparatiue diru
ptionis.
Tertia eſt admiratio cõturbatiue cõ-
motionis.
Quarta eſt admiratio cõpunctiue ſciſ-
ſionis.
Quinta eſt admiratio declaratiue a-
pertionis.
Sexta eſt admiratio ſanctificatiue ef-
fuſionis.
Septima eſt admiratio honorificatiue
intumulationis.

Prima ẽ admiratõ de-
nigratiue obſcuratiõis: quia chr̃o extñte in
cruce ſol obſcuratus eſt et tenebre facte ſũt
ſuꝑ vniuerſã terrã ab hora ſexta vſqȝ ad
horam nonã. Hierony. hoc dicit factũ fu-
iſſe ꝑ retractiõeȝ radioꝝ ſolis virtute di-
uina. Origeñ. aũt: ꝑ interpoſitiõeȝ nubiũ
denſaꝝ. Sed in hoc magis credenduȝ eſt
Dionyſio ariopagite q̃ dicit i ep̃la ad po-
licarpũ: hoc fuiſſe ꝑ interpoſitionẽ lune int̃
ſolem ⁊ terrã. Et ibidẽ dt: ꝙ ipe hoc vidit
tũc exiſtẽs in egypto vbi eſt ſerenitas aerȝ
q: rariſſime ibi fiũt nubes et pluuie: ꝓpter
qð potuit ibi talia ꝑpendere: Vidit igit̃:
vt dicit: lunã ab oriẽte aſcendentẽ verſus
meridiẽ ⁊ ſupponentẽ ſe ſoli. Hiero. aũt ⁊
Orige. nõ loquũtur aſſerẽdo: ſed ꝙ ſic po
tuit fieri. Vñ illa eclipſis fuit multiplicit̃
miraculoſa. Tum ex parte tp̃is q: nõ erat
tũc tp̃s ꝯueniẽs ad talẽ interpoſitiõeȝ cuȝ
eſſet luna q̃ndecima: ꝓpter qð ſicut habet̃
in hiſtoria ſcholaſtica. Phi q̃ erãt athenis
nõ potẽtes cãm naturalẽ tal' eclipſis inue
nire: ad hoc adducti ſunt vt dicerẽt. Aut
deus nature patit̃: aut tota mũdi machi-
na diſſoluit̃. Tũ ex parte ipſi⁹ lune ecli-
pſantis: q: p̃mo obſcurauit partẽ orĩetalẽ
ſolis: ⁊ iterũ vltimo ab ea receſſit, nõ ſic ãt
fit in eclipſi naturali. Itẽ lũa fuit q̃ſi imo
bilis ſub ſole ꝑ tres horas. In naturali ãt
eclipſi ꝯtinue mouet̃ ſub ſole. Itẽ q: trãſ-
acta eclipſi luna rediit ad orientẽ. Tũ ex
parte loci: q: fuit vniuerſal' ſuꝑ oẽm terrã:
lȝ aliq̃ velint hoc intelligi: ꝙ tm̃ fuit ſuper
vniuerſam terrã iudee. Vñ ex dictis dio-

byſſi apparet ꝙ fuit ī egypto. Et ſm Oroſiū fuit rome cū maximo terremotu. Euſebius etiā aſſerit ꝙ tūc in bithinia q̄ eſt in aſia fuit magnꝰ terremotꝰ: et maioꝛ ſolis obſcuratio ꝗ̄ vnq̄ꝫ fuerit ita vt ſtelle viderent in celo. Sed q̄re facte ſunt ille tenebꝛe: Rn̄deo p̄cipue triplici rōne. ¶ Pria eſt rō credēde dn̄atiōis: ad oñdū vicꝫ ꝙ tē patiebat̄ dn̄s celoꝝ cuiꝰ iniuriā ſol videre nō poterat. nec dignū erat ꝙ ad interficiēdū creatorē illis iudeis nafa celeſtꝫ īſuiret ¶ Scd̄a eſt rō inducēde ꝯpaſſiōis: vt vꝫ natura inſenſibilꝭ chr̄o ꝯpatiēs: coꝛda lapidea ad chr̄i ꝯpaſſionē emolliret. ¶ Tertia eſt rō tenēde inſtructiōis: qꝛ ꝑ hoc notat̄ ꝙ hoīes dn̄t oēm vanū oꝛnatū deponere. Eph. iiij. Iā nō ambuletis ſicut gentes q̄ ambulāt in vanitate ſenſus ſui.

¶ **Secūda eſt admiratio** ſeꝑatiue ſiue diuiſiue diruptiōis: qꝛ veluꝫ tēpli ſciſſuꝫ eſt ⁊ diruptū. Et hec diruptō facta eſt ad vocē chꝛiſti clamātis in cruce. Hoc velū vt d̄r Chꝛyſ. erat p̄cioſiſſimuꝫ de purpura ⁊ byſſo: auro ⁊ ſerico ꝯtextuꝫ: qd̄ in diebꝫ celeberrimis ſuſpendebat̄. Et ſicut d̄r Nico. de lyr. erat intra tēplū inter ſctm̄ et ſctm̄ ſctōꝝ. Hmōi autē ſciſſio ſiue diruptio tria ꝓncipalit̄ ſignificabat.

¶ Primo impletōꝫ ꝟitatꝫ in moꝛte xp̄i q̄ latebat in figuris veterꝫ teſtamenti

¶ Scd̄o ꝑ hoc oñdebat̄ ꝙ iudei nō erāt digni habere dignitatē ſacerdotalem.

¶ Tertio ꝑ hoc innuit̄ ꝙ timoꝛ malꝰ q̄ eſt q̄ſi velū interiꝰ coꝛdis impediēs ꝯfeſſiōeꝫ et detectionē pctōꝝ dꝫ totaliter ſcindi.

¶ **Tertia ē admiratio cō**turbatiue cōmotionis: qꝛ terra mota eſt. Et hoc p̄cipue ꝓpter tria.

¶ Primo in ſignū deteſtatiōis. ſ. pcti iudeoꝝ q̄ ꝓpter hoc erāt a ſua terra abijciendi: ita ꝙ ꝑ illum terremotū ſignificabat̄ ꝙ terra nō poterat creatoꝛis ſui moꝛtē ſuſtinere: vn̄ niſi dei miſcd̄ia affuiſſet: ip̄a terra ſe aꝑuiſſꝫ ⁊ viuos eos īfernꝰ deglutiſſꝫ

¶ Scd̄o in ſignū ꝯpaſſionis vt ⁊ exēplo creature inſenſibilis: inducat̄ creatura rōnalis ad compaſſionē moꝛtis chꝛiſti.

¶ Tertio in ſignū ꝯpunctōis: vt vicꝫ per hoc oñderetur quō coꝛda terrena tremere debēt ꝑ ꝯpunctionē ⁊ ꝯtritionē ex ꝯſideratione dn̄ice paſſiōis. Sed nota ꝙ in virtuoſo terremotu coꝛruūt alta edificia et cāpanilia: Sic moꝛalr̄: ſi coꝛda terrena bene et virtuoſe tremūt: cadūt ſuꝑbie ⁊ ſuperflui oꝛnatꝰ in capitibꝫ et alijs.

¶ **Quarta ē admiratō cō**pūctiue ſciſſiōis: qꝛ petre ſciſſe ſunt: vn̄ d̄r Oroſius: ꝙ tūc ſaxa in mōtibꝫ ſciſſa ſunt. Et vt dicūt aliq̄ adhuc apparēt ſciſſure et deponūt ibi ꝑegrini cruces ſuas Hec ſciſſio petraꝝ facta eſt in ſignū ꝯuerſionis gētilium: et in ſignū etiā ꝙ coꝛda noſtra q̄ntūcunq̄ꝫ dura: cōpati debēt chr̄o moꝛienti et ſcindi ꝑ compunctioneꝫ.

¶ **Quita ē admiratio de**claratiue apertiōis: quia monumēta aperta ſunt ad declarādū ꝙ chꝛiſti reſurrectio et alioꝝ cum eo reſurgentiū erat ꝓpinqua Et in ſignū reſurrectōnis generalis q̄ erit peccat̄ futura. Et multa coꝛpa ſanctoꝝ q̄ doꝛmierāt ſurrexerūt: nō tūc quādo monumenta aperta ſunt. ſ. hoꝛa moꝛtis chr̄i: ſed cum chr̄o ſurrexerunt tanq̄ꝫ teſtes ſue reſurrectionis. Unde ſubdit̄: Et exeūtes de monumētis poſt reſurrectiōem eius. ſ. chr̄i venerūt in ſctām ciuitatē ⁊ apparuerunt multis ad declarationē dn̄ice reſurrectionis. Per hoc ſignat̄ ꝙ ꝯſcientie fetide que ſunt peccatoꝝ monumēta debent in ꝯfeſſione aperiri: ⁊ peccatrices anime q̄ in peccatis doꝛmierūt ꝑ penitentiā ſuſcitari. De quib᷑ p̄dictis dicit Hierony. Ois natura chꝛiſto moꝛiēti ꝯpatitur: ſol obſcuratur: velum templi diuidit̄: terra mouet̄: petre ſcinduntur: ſepulcra aperiunt̄: ſolus miſer homo nō ꝯpatitur: ꝓ quo ſolo chr̄s moꝛitur. Hec ille. Conſidera nūc o anima chꝛiſti ſanguine redēpta quis et q̄lis eſt q̄ ꝓ te pependit in cruce: cuius tranſitū celū luget: terra plangit: petre deflēt: velum oſtendit: et monumēta ꝓteſtantur. O coꝛ humanū omni ſaxo durius: ſi ad tanti rei memoꝛationē doloꝛis nec terroꝛe cōcuteris: nec ꝯpaſſione ſcinderis. Ambꝛoſius. O durioꝛa ſaxis iudeoꝛuꝫ pectoꝛa: iudex arguit: credit miſter: ꝓditoꝛ ſcelꝰ ſuū moꝛte ꝯdēnat: elemēta fugiūt: t̄ra ꝯcutit̄: mo

numenta reſerantur: ⁊ tñ immobilis ma-
net iudeoꝝ duricia orbe toto concuſſo.
Hec ille.

Sexta ē admiratio ſcti-

ficatiue effuſiõis, vicȝ ſanguinis ⁊ aq̄ de
latere chr̄i. Ad cuiꝰ ꝯſiderationē notādū
vt hr̄ ex euangelio ꝙ iudei qm̄ paraſceue
erat nolebant corpora in cruce remanere
in die ſabbati ne ſui feſti ſolēnitas fedare
tur ex corporibꝰ ſuſpēſis: vel ꝙ̄ dicit theo
philꝰ. Sic iubebanť i lege nõ occidere ſo-
lem in hoīs ſupplicio: vel q꞉ noluerūt i die
feſto tortores aut homicide cenſeri. Hec
ille. In h̄ apparet ſue excecatõis fatuitas
q̄ putabāt feſtū fedari ex corporibꝰ ſuſpen-
ſis: nec ꝟebanť ſuas fedare ꝯſcias ex inte-
fectione inocētȝ. In h̄ gerūt typū eorū q̄
reputāt ſe male agere ꝯ̄ honorem feſti ſi
corpꝰ ſuū remaneat in cruce abſtinētie vł
pnie. Adueniēte em̄ feſto ſplendidiꝰ ⁊ pin
guius epulanť in q̄ credūt deū ⁊ ſanctos
honorare: qđ vtiq̄ magna abuſio eſt. Ro
gauerūt ḡ iudei pilatū vt frangerenť cru
ra crucifixoꝝ vt ſic citius morerēť ⁊ de cru
ce tollerēť. Venerūt ḡ milites ⁊ fregerūt
crura latronū. Ad ieſum aūt cū veniſſent
vt viderūt eū iā mortuū nõ fregerūt eius
crura: vt impleretť ſcriptura Exo. xij. Os
nõ ꝯminuetis ex eo. ſ. agno paſchali qui
chr̄m ꝑſignabat. Et iteꝝ alia ſcriptura di
cit Zach. xij. Videbūt in quē trāſfixerūt.
In h̄ dať intelligi ꝙ fortitudo veri agni i-
contaminati ieſu nõ eſt fracta ꝑ paſſionem
Nā iudei credētes frangerē chr̄i doctri-
nā ꝑ eiꝰ mortē: amplius eā corroborauer-
rūt. In h̄ apparent blaſphemi iudeis cru
deliores iurātes nūc ꝑ caput: nūc ꝑ dētes
nūc ꝑ ventrē: ⁊ alijs diuerſis modis chri-
ſtum demembrātes. Vnꝰ ꝟo militū lan
cea latꝰ eius apuit in quo ptȝ nimia eoꝝ
crudelitas q꞉ nec mortuo parcebāť. O-
cet vulnꝰ iſtud laterȝ chr̄s nõ ſenſerit q꞉
aīa eiꝰ iam ampliꝰ in corꝑe ñ erat ſȝ iam
ad p̄res i limbo deſcēderat: btā tñ mr̄ eiꝰ
ꝯgruiſſime ſenſit cuiꝰ feliciſſimā animā lan
cea illa trāſfixit. Tūc ḡ impleta eſt ꝓphe-
tia Luc. ij. Tuā ipſius aīam ꝑtrāſibit gla
dius. Sic aūt dicit Augꝰ. In die iudicij
improperabit chr̄s peccātibꝰ vulnꝰ laterȝ
oñdēdo. Ecce miſeri oſtiū vite qđ ꝑ vob

aptū eſt: ⁊ intrare noluiſtis ꝑ amorē ſcilȝ
⁊ deuotionē. Ex latere aūt chr̄i ſic aperto
ꝯtinuo exiuit ſanguis ⁊ aq̄: ſāguis vicȝ in
ꝑciū nr̄e redēptõis: ⁊ aq̄ in lauacrū nr̄e re-
gñatõis. Iſta ē aq̄ de q̄ dictū erat Ezech
xlvij. ꝙ ezechiel vidit aquā egredientē a la
tere dextro tēpli q̄ tāte ꝟtutis erat vt oīa
viuificaret ad q̄ poterat attingere: ſcȝ oēȝ
aīaȝ quā attingit ꝑ fidē ⁊ charitatē. Aug
Vigilāti ꝟbo euāgeliſta vſus eſt vt non
diceret latus eiꝰ ꝑcuſſit aut vulnerauit: ſȝ
aperuit vt illic q̄dāmō vite oſtiū pāderet
vnde ſacramēta eccľe manauerūt ſine q̄bꝰ
ad vitā q̄ ꝟe vita eſt nõ intrať. Idem. O
mors vñ mortui reuiuiſcūt: q̄d iſto ſangui
ne mūdiꝰ: q̄d iſto vulnere salubriꝰ: Hec il
le. Hoc aūt fuit multū mirabile ꝙ ſic exie
rit de dñi latere ſanguis ⁊ aq̄: q꞉ i homie
mortuo ſanguis eſt totꝰ ꝯgelatꝰ. Sȝ q̄c
q̄d diceret de ſanguine: de aq̄ calūniari ñ
põt q̄n fuerit miraculoſa q꞉ fuit puriſſima
Theophil. Põt q̄s calūnioſe dicere ꝙ ali
q̄ ꝟtus vitalis erat in corꝑe: ⁊ iõ ſanguis
effluxit. Aq̄ ꝟo manās inexpugnabile ſi-
gnū fuit: ⁊ iõ euāgeliſta ſubiūgit: ⁊ q̄ vi-
dit teſtimoniū ꝑhibuit. Chryſo. Non ab
alijs audiui ſȝ ipe p̄ns vidi: ⁊ verū ē teſti-
moniū eiꝰ. Augꝰ. Scit em̄ q̄ vidit: cuius
credat teſtimonio qui nõ vidit. Hec ille.
Scđm aūt ꝙ dicūt hiſto. Iſte q̄ lancea-
uit dñm longinꝰ vocabať q̄ iā ꝑ ſenectute
caligātes habebat oculos ⁊ cū de ſangui
ne ꝑ lanceā defluente oculos terſiſſet: illu-
minatus in chr̄m credidit. Et ſm̄ Iſido.
fuit martyr ⁊ ep̄s i ceſarea capadocie vbi
mõaſticā duxit vitā. Nūc ergo deuota aīa
ocľos tuos erige vt videas q̄liter dñs tuꝰ
q̄ cruce pēdet ꝯclauatꝰ ꝓ tua salute. In-
tuere deuote ⁊ ꝯtēplare: vide bñ totiꝰ il-
liꝰ dñici corporis diſpoſitionē i cruce. De
q̄ đt Ber. Quis nõ rapieť ad ſpem ⁊ ipe-
trādā ꝯfidētiā q̄ attēdit in cruce chr̄i cor-
poris diſpoſitionē. Vide caput inclinatū
ad oſculū: brachia extēſa ad amplexū ma
nus perforatas ad largiendū: latus aper-
tū ad diligēdū: pedes affixos ad nobiſcū
manēdū: totū corpꝰ extēſuȝ ad ſe totū no
bis ipendēdū. Hec ille. Sentite itaq̄ o fi
deles ppľi ⁊ guſtate dñi ieſu ſuauitatē: ꝯſi
derate q̄liter ex mõ moriēdi ſui cordis no
bis aperit dulcedinē et ex amoris ſui fra-

grantia n̄ſtrā ad ſe allicit tarditatē. Hoc
igit̄ ſemp̄ in vobis ſentite q̄d et in chr̄o ie
ſu: ne ōteſtāde ingratitudinis reatu iuſte
ab eo ſepemini: in abyſſum infernalē in p̄/
petuū reijciēdi: nunq̄ȝ inde liberādi: nunq̄ȝ
ad grām eius redituri.

¶ Septima eſt admiratō

honorificatiue intumulatiōis. Hoc q̄ppe
fuit admiratiōe dignū q̄ ſtatim poſt mor
tē tā ignominioſam habuit ſepulturā tam
honorabilē: de q̄ p̄dictū erat Eſa. xj. Erit
ſepulcrū eius glorioſum. Sicut em̄ dic̄ ō
Lyra: q̄ paſſibilitatē et hūilitatē aſſum/
pſit ꝓpter nr̄am redēptiōeȝ: Jō ipa ꝯple/
ta in ſua morte debuerūt talia ceſſare: ꝛ ea
q̄ ſeq̄banť q̄dāmō ad glīam reſurrectiōis
ptiere. Pꝫ āt honor ꝛ glīa ſepulture xp̄i
p̄cipue ex parte triū. Primo ex p̄te ſepeliē
tiū. ſ. ioſeph et nicodemi q̄ erāt magni vi/
ri et notabiles atq̄ȝ potētes. Joſeph inq̄ȝ
dict⁹ ab arimathia ciuitate iudee: vir no/
bilis ꝛ decurio. i. de ordine curie ꝛ officia
curie adminiſtrās: vt d̄r Beō. Erat itaq̄ȝ
vir magne nobilitatꝫ. q̄ decurio Vir ma
gne p̄tatis: q̄ diues. Vir magne v̄tutis:
q̄ audacter acceſſit ad pilatū. Et erat vir
bon⁹ et iuſt⁹: diſcipl's ieſu: occult⁹ tñ vſq̄ȝ
tēꝑe ꝓpť metū iudeoꝝ. Remig. Arimathia
ipa ē ꝛ ramatha citas helchane ꝛ ſamuel.
Jſte aūt ioſeph ſm̄ ſecl'i ſtatū magne fuit
dignitatꝫ: ſed multo maioris meriti apud
deū fuiſſe laudať: ſiq̄deȝ iuſt⁹ fuiſſe deſcri
bitur. Decebat q̄ppe eū talē exiſtere q̄ cor
pus dn̄i ſepeliret: q̄ tūſ[illegible] iuſticiā meritoꝝ
dignus eſſet tali officio. Hec ille. Chryſ.
Jnſpice hui⁹ viri fortitudinē. Jn mortis
em̄ p̄icl'm ſe tradidit: inimicicias ad oēs
aſſumēs ꝓpter beniuolentiā chr̄i. Hec ille
Nicodem⁹ āt erat vir ſapiēs et legiſp̄it⁹:
diſcipl's etiā ieſu: occult⁹ tñ: Hi ḡ duo li/
cētia a pilato obtēta: q̄ ſm̄ leges [illegible]ūanas
corpa dānatoꝝ nō d̄nt ſine licētia ſepeliri:
venerūt ad crucē. Et (vt crediť) genua fle
ctentes adorauerūt d̄nm: Erat aūt iuxta
crucē dn̄i meſtiſſima mr̄ eius cū maria ma
gdalene: et maria iacobi: ꝛ mr̄e filioꝝ Ze/
bedei: et ioāne euāgeliſta: ceteriſq̄ȝ mulie
ribus q̄ ſecute fuerāt ieſum a galilea mi/
niſtrantes ei: vt Matthe⁹ refert. Cū ḡ io
ſeph et nicodem⁹ d̄nm adoraſſent: ꝛ bea/
tam virginē reuerēter ſalutaſſent: lachry
mātib⁹ oclis dixerūt ei: Venim⁹ o mater
vt filiū tuū ꝛ magr̄m noſtꝝ deponam⁹ de
cruce: ꝛ honorifice recōdam⁹ in ſepulc[illegible]o.
O pietas ꝯmēdabilis hoꝝ viroꝝ nobiliū
O deuotio laude digna: videte [illegible]irtutem
ſanguis chr̄i fuſi. Pri⁹ fuerāt diſcipli oc/
culti: ſed nūc manifeſti: virtute ſanguinis
chr̄i fuſi roborati. Depoſuerūt ḡ reuerē/
ter corpus dn̄i de cruce: Quo depoſito do
mina mr̄ ſu[illegible]cepit caput cū ſcapulis in gre
mio: Magdalena/ pedes apud q̄s tantaȝ
grām inuenerat: alij circūſtant ꝛ oēs ama
riſſime plāgūt. O lꝫ corp⁹ illō in hac depo
ſitione dolorē nō ſenſerit: tñ dulciſſima v̄/
go grauiſſimū ſenſit dolorē. O q̄ntis la/
chrymis fluebat. Lauit aūt et terſit cruē/
ta eius vulnera ꝛ deoſculabať ea et facieȝ
eius ſacratiſſimā aſpiciebat: ꝛ de aſpiciē
do et flendo ſatiari nō poterat. Virginis
q̄ppe dolor narrari nō poſſet: oēs etiā aſſi
ſtentes amariſſime f[illegible]bant ita vt vix q̄ſq̄ȝ
eoꝝ loq̄ poſſet. ¶ Scdo apparet honor et
gloria ſepulture chr̄i ex parte loci: q̄ cor/
pus chr̄i accipiētes portauerūt reuerēter
ad monumentū q̄d diſtat a mōte calua/
rie paſſib⁹ q̄nq̄ginq̄ta. Erat aūt illō monu
mentū in horto loco delectabili: Vt p̄ hoc
ſignareť q̄ p̄ ei⁹ mortē et ſepulturā libe/
ramur a morte quā incurrim⁹ ꝓpter pec
catū ade in horto cōmiſſum. Erat etiam
monumentū illō nouū: ne poſt reſurrecti/
onē ceteris corp̄ib⁹ remanētib⁹ ſurrexiſſe
alius fingereť: vt ait Hiero. Et Auguſti.
ait: Sicut in marie virginis vtero nemo
ante illū: nemo poſt illū ꝯceptus eſt: ita in
hoc monumēto nemo ante illū: nemo p⁹
illum ſepultus eſt. Et Theoph. Per hoc
q̄ nouū fuit ſepulcrū: myſtice dať intelli/
gi: q̄ p̄ chr̄i ſepulcꝝ oēs innouam[illegible]r: mor
te et corruptiōe deſtructa. Hec ille. Erat
etiā monumentū illō ſumptuoſum excīſū
in petra: nō de lateri b⁹ vel de terra: ne for
te diceret deſoſſatū et corp⁹ chr̄i ſublatuȝ
Aug⁹. Si ſepulcrū chr̄i fuiſſet in terra: di
cere poterāt: Suffoderūt terrā ꝛ furati ſť
eum. Et hiero. Jn monumēto exciſo i pe
tra cōditus eſt ne ſi ex multis lapidib⁹ e/
dificatū fuiſſꝫ/ ſuffoſſis tumuli fundamē
tis ablat⁹ furto diceret. Hec ille. Sed tñ
lꝫ in ſepulcro ſumptuoſo et magnifico cō/

ditū fuerit corpus dñi: attēde tñ ꝙ in alie
no ſepulcro. Et hoc ſm Aug⁹. q: ꝓ aliena
moriebat̄ ſalute. De q̄ dicit Theophilus.
Attēde ꝓ nobis abundantiā ſuſcepte pau
pertatis. Nāq3 domū in vita nō habuit:
poſt mortē ꝓ in alieno ſepulcro recondit̄.
Hec ille. ¶ Tertio apparet honor et glīa
ſepulture chr̄i ex parte modi ſepeliendi: q:
fuit corpus dñi aromatib⁹ ꝯditū q̄ſi libr3
centū myrrhe ⁊ aloes: ſicut mos erat iu-
deis ſepelire: q: hec ꝟtute ſuamarcent ver-
mes et diu ꝯſeruant corpa ne putreſiant.
Et l3 hoc ex deuotiōe fecerit nicodemus:
tñ nō indigebat corpus chr̄i: q: corrūpi ñ
poterat. Ps. Non dabis ſcm̄ tuū videre
corruptione3. Itē ſepultus eſt in ſyndone
mūda. i. in panno lineo mundo qui ſignā-
bat mundiciā chr̄i. Et aduolutū eſt ſaxu3
magnū ad oſtiū monumēti: vt ſic appare-
ret oīmoda veritas ſepulture ſue: ⁊ ne de
facili poſſet diſcooperiri ⁊ inde corpus chr̄i
ſubtrahi. vt dicit Hierony. In hac chr̄i
ſepultura docemur q̄liter dñicū corpus in
nobis ſepelire debem⁹: ip̄m ſacramētalit̄
recipiēdo. Debem⁹ eñi inuoluere in ſyndo
ne munda. i. ꝯſcientia pura: cum mixtura
myrrhe ⁊ aloes. i. cū feruēti deuotiōe ⁊ a-
maritudine ꝯpunctionis et penitētie. In
horto. i. in mentis amenitate ⁊ ſinceritate
Eſa. lviij. Eris q̄ſi hortus irrigu⁹. Unde
aīa deuota inuitat chr̄m ſponſum ſuum.
Cantic. vlti. Ueniat dilect⁹ me⁹ in hor-
tum ſuū. In monumēto nouo. i. in corde
renouato ꝑ grām. In monumēto inq3 la-
pideo. i. in corde ſtabili in fide dei: cū lapi-
de aduoluto ad oſtiū monumēti. i. cū ꝓpo
ſito firmo virtuoſe viuendi et cū charita-
tis ſoliditate. Audiſti itaq3 o fidelis aīa
q̄3 dolorosa: q̄3 amara fuit mors do
mini tui ⁊ ſaluatoris chr̄i ieſu. Hoc itaq3
cordialiter ſentias in teip̄o: dñoq3 tuo cō-
pariari ꝓ poſſe: ⁊ gratias ei agens corde
deuotiſſime dicas cū Bern. O bone ieſu
q̄3 dulciter cū hominib⁹ ꝯuerſatus es: q̄3
magna ⁊ abūdantiſſima eis largitus es:
q̄3 dura ⁊ aſpera ꝓ eis paſſus es: dura ver
ba: duriora verbera: duriſſima crucis tor
mēta. Hec Ber. O chr̄iani ſentite in vo-
bis qđ et in chr̄o ieſu: ſentite inq3 acerbiſ
ſima q̄ pro vobis ſuſtinuit ſupplicia: ſenti-
te excellentiſſimā amoris ſui dulcedinem
qua ꝓ vobis ſanguinē fudit: ſentite q̄3 ſub
limi precio redempti eſtis a domio. Sen
tite inq3 qm̄ vt dicit Paulus. j. Cor. vj.
Empti eſtis p̄cio magno ⁊ nō eſtis veſtri.
Et ſicut ſe totū ſupplicijs ꝓ vobis expoſuit
domin⁹ ieſus: ita et vos totos in eius ob-
ſequiū impendatis: et quas poteritis gra
tias ꝓ tanta redemptiōe redēptori veſtro
iugiter ꝑſoluatis: innumerabilē dolorum
eius multitudinē: atq3 indicibilē acerbita
tem in ꝯtinua geſtantes memoria: et affe
ctuoſo animo ꝓ viribus ſibi compatiētes
q̄tēus in hoc mortalis eui fluxu illa3 ab eo
gratiam obtinere valeatis: qua tandē ad
immarceſſibilem celoꝝ hereditatē nobis
per chriſti paſſionē ⁊ mortē adq̄ſitam feli
citer ꝑuenire poſſitis glorioſiſſimam ſue
maieſtatis faciem in euu3 contemplaturi
Amen.

¶ De fructib⁹ ꝑuenientibus ex deuota me
ditatione paſſionis dominice. Sermo

Hoc ſentite in vobis quod et in chriſto
ieſu. Philipen. ij. Sicut di
cit Paulus Ephes. v. Tradidit ſemetip3
chriſtus pro nobis oblatione3 ⁊ hoſtiam
deo in odorem ſuauitatis ¶ Pro cui⁹ am
pliori declaratione notandū ſm Thomā
in. iij. parte. q̄ſti. xlix. arti. iij. ꝙ oblatio ſiue
ſacrificiū ꝓprie dicit̄ aliquid factū in hono
rem dei ad eum placandum. Et ideo Au
guſti. x. de ciuitate dei. dicit: Uerū ſacri-
ficiū eſt oīe opus quod agitur vt ſancta
ſocietate inhereamus deo. relatum. ſ. ad
illum finem quo veraciter beati eſſe poſ-
ſimus. Fuit ergo paſſio chriſti veriſſimu3
ſacrificium deo acceptiſſimum: vtpote ex
maxima charitate ꝓueniens. Et cum q̄ta-
tuor conſiderent̄ in omni ſacrificio: vt Au
guſtinus dicit in q̄rto de trinitate. ſ. cui of
feratur: a quo offeratur: quid offeratur: ꝓ
quo offeratur. Idē ipſe qui vnus veruſq3
mediator per ſacrificium pacis reconcili
at nos deo vnum cum illo manēs cui of-
ferebat: vnum in ſe faciens pro quib⁹ offe
rebat: vnus ipſe eſſ3 qui offerebat ⁊ quod
offerebat. Hec ille. Hoc eſt ergo veriſſi-
mū vnum ſacrificium: legaliū ſacrificioꝝ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

multipliciter prefiguratū et multiformiter cōmēdatū: quo vite celeſtꝫ ianua nobꝭ apta eſt: et ſalus eterna credentibꝫ data. Fuit aūt hoc ſacrificiū noſtre ſalutis cauſa precipue tripliciter.

¶ Primo ꝑ viam meritorie adquiſitionis quod declarat Thomas vbi ſupra arti. j. quia chriſto data eſt gratia non ſolum ſicut ſingulari perſone: ſed inquantum eſt caput eccleſie: vt ſcꝫ ab ipſo redundaret in membra. Et ideo opera chriſti hoc modo ſe habēt taꝫ ad ſe q̄ꝫ ad ſua membra ſicut ſe habent opera alterius hominis in gratia conſtituti ad ſeipſum. Sed manifeſtū eſt ꝙ quilibet in gratia conſtitutus ſi propter iuſticiā patitur: ex hoc meret̄ſibi ſalutem: ſm illud Math. v. Beati qui ꝑſecutionē patient̄ ꝓpter iuſticiā q̄m ipſoꝝ eſt regnū celoꝝ. Ideo chriſtus ꝑ paſſionem ſuam omnibꝫ membris ſuis ſalutē meruit. Hoc Tho. Labora igit̄ o homo vt ſis mēbꝝ chr̄i ſi deſideras cuꝫ chr̄o ſaluari.

¶ Secūdo ꝑ viam ſatiſfactiōis. Vnō ex eius pſo[…] dicit̄ in pſal. Que nō rapui tūc exoluebam. Non autē exoluit niſi qui ꝑfecte ſatiſfacit. Vnde vt dicit Thom. vbi ſupra articu. ij. Ille ꝓprie ſatiſfacit pro offenſa qui exhibet offenſo id quod eque vl' magis ſibi placet q̄ꝫ ſibi diſplicuerit offenſa. Chriſtus autē ex charitate ꝛ obedientia patiendo maius aliq̄d exhibuit deo q̄ꝫ exigeret recompēſatio totius offenſe humani generis Primo quidē ꝓpter charitatis magnitudinē. ¶ Scđo ꝓpter dignitatem vite ſue quā pro noſtra ſatiſfactione ponebat que erat vita dei et hominis.

¶ Tertio ꝓpter generalitatē paſſionis in omnibꝫ membris ſuis et magnitudinē doloris aſſūpti. Jō paſſio chr̄i nō ſolū ſufficiens: ſedetiam ſupabundans ſatiſfactio fuit pro peccatis humani generis: ſm illud. j. Joan. ij. Ipſe eſt ꝓpiciatio pro peccatis noſtris: et nō pro noſtris tm̄ ſed pro totius mundi. Hec Thomas.

¶ Tertio per modū ſiue viam redemptionis. j. Petri. j. Non corruptibilibꝫ auro et argento redempti eſtis: ſed ꝑcioſo ſanguine agni immaculati. Vnde ſicut dicit Thomas vbi ſupra arti. iiij. Per peccatū homo erat obligatus duplici ſeruituti. Primo ſeruituti peccati et diaboli. Joan. viij. Qui facit peccatū ſeruus eſt peccati. Et. ij. Petri. ij. A quo q̄s ſuperatus eſt huic et ſeruus addictus eſt. ¶ Secūdo ſeruituti pene ſm dei iuſticiā. Hoc em̄ ad ſeruitutē pertinet ꝙ aliquis aliquid patiat̄ quod nō vult: cum liberi hominis ſit vti ſeipſo vt vult. Quia igit̄ paſſio chr̄i fuit ſufficiens ꝛ ſupabūdans ſatiſfactio ꝓ peccato et reatu pene generis humani. Jdo eius paſſio fuit quaſi quoddā preciū per quod liberati et redempti ſumus ab vtraq̄ꝫ obligatione: Dedit em̄ illud quod eſt maximū: ſcꝫ ſeipſuꝫ pro nobis. Hoc Thomas. Eſt igit̄ paſſio chr̄i clauis Dauid q̄ chriſtus aperit regnū celoꝝ ꝛ nemo claudit ꝛc. vt dicit̄ Apocal. iij. Et Hebreo. x. Habeamus fiduciā in introitū ſanctoꝝ. ſ. celeſtium in ſanguine chriſti. ¶ Hoc figuratum eſt Nume. xxxv. vbi dicit̄: ꝙ homicida manebit ibi. ſ. in ciuitate refugij donec ſacerdos magnus qui oleo ſancto vnctus eſt moriatur: quo mortuo poterit redire in domuꝫ ſuam. Item paſſio chriſti eſt pons per quem in ſalutem trāſferimur quem fecit nobis chriſtus aſſiſtens pontifex futuroꝝ bonoꝝ: vt habet̄ Hebre. ix. In quo fecit tres arcus. ſ. ſumme penalitatis: vilitatis; et paupertatis contra concupiſcentiā carnis: ſuperbiā vite. et cōcupiſcentiam oculorum: que ſunt tria pericula generalia preſentis vite que mergunt animas in perditionē inferni. Item crux vel paſſio chriſti eſt ſcala per quam aſcenditur in celum. Geneſ. xxviij. Vidit iacob ſcalam: ſummitas eius celos tāgebat ꝛc. Item eſt via per quam dirigimur. Eſaie xxx. Hec eſt via: ambulate in ea. In hac igitur paſſione debet eſſe iugis chriſtianorum meditatio. Bernar. Quotidiana chriſtianoꝝ lectio debꝫ eſſe paſſionis chriſti meditatio. Nec immerito: quia ſicut dicit Chryſ. Omnis ſalus hominū in chriſti morte poſita eſt. Bene igit̄ nos hortatur Paulꝰ di. Hoc ſentite in vobis quod et in chr̄o ieſu. Sūt aūt m'ltiplices fructꝰ ex deuota meditatiōe dn̄ice paſſiōis ꝓuenientes. Sꝫ ꝓpue ad pn̄s triplicē huiuſcemōi fructū diſſeremus.

¶ Primꝰ eſt pctōꝝ deſtructio.
¶ Scđs eſt animoꝝ fortificatio.
¶ Tertius eſt bonoꝝ adq̄ſitio.

¶ Sermo De paſſiōe dn̄i

P Rimus igiť eſt pctōꝝ deſtructio. Oīa ꝓfecto pctā deſtruit ꝛ extermi nat affectuoſa dn̄ice paſſionis meditatio. Hec eſt vtiqꝫ medicina purgatia pctōꝝ ac ꝯſeruatiua. Et hoc ꝑcipue facit tripliciter.

¶ Primo ꝑ viā reuocatiōis.
¶ Scd̄o ꝑ viā oppoſitiōis.
¶ Tertio ꝑ viā remiſſionis.

¶ Primo igitur meditatio

paſſiōis deſtruit pctā ꝑ viā reuocationis. Reuocat em̄ pctores oberrantes vt pctā ſua relinquētes ad dn̄m ꝯuertantur Vn̄ dn̄s clamat Eſa. xliiij. Reuertere ad me qm̄ redemi te. Chr̄us vtiqꝫ de carne ſua: ſacro ſuo ſanguine rubricata: fecit reclamatoriū ad reuocandas aues venaticas q̄ de manu nobilis euolarūt. i. aīas peccatrices q̄ ab ipo nobiliſſimo dn̄o receſſerūt Oſee. ix. Effraim q̄ſi auis euolauit: que nimis impinguate ſi non redeant nec ꝑ voce reclamātis: nec ꝑ reclamatorio oſtēdentis dimittit eas diabolo. Prouerb. j. Vocaui vos ꝛ renuiſtis ꝛc̄. ſeqꝛ. Ego q̄qꝫ in interitu veſtro ridebo. ꝛc̄. Cōſidera itaqꝫ deuote chr̄i paſſionē o pctōr: vt ſic a pctis valeas reuocari. Vn̄ ad reuocationē pctōꝝ poniť crucifixus in medio eccl̄e vt oēs ꝯſiderēt chr̄m brachijs extēſis in cruce ꝑendentē quaſi volētē oēs ad ſe trahere ꝛ amplecti. Joā. xij. Ego ſi exaltatus fuero a terra: oīa trahā ad meipm̄. Narrat Vin. in ſpeculo moraľ. lib. j. pte. iiij. q᷑ q̄dā ſcholaris pariſi⁹ cuꝫ vicio carnis multū eēt dedit⁹ ꝛ ꝓcraſtinaret penitētiā facere ꝛ vitā corrigere: quadā nocte apparuit ei dn̄s in ea forma qua crucifixus eſt: oſ̄dēs ei vulnera ſua cruēta dicēs q᷑ hec ꝓ peccatꝭ ſuis ꝑtulerat ꝛ corrocatrices retinuerat ad coruos maxime. i. ꝓcraſtinatores pn̄ie faciēde aduocandos Ille igiť ad hāc viſionē motus: religionē intrauit ꝛ vitā in bono cōſumauit.

¶ Secūdo pctā deſtruit

paſſiōis meditatio ꝑ viā oppoſitiōis: qꝛ i paſſiōe ſua oſ̄dit dn̄s ꝟtutes oppoſitas q̄buſcūqꝫ pctis. Reducūtur q̄ppe oīa peccatoꝝ gn̄a ad tres ꝑncipales radices: videlꝫ ad ꝯcupiſcētiā carnis: ad ꝯcupiſcentiā oculoꝝ ſeu auariciā: ꝛ ad ſuꝑbiā vite. Juxta illō. j. Jo. ij. Oē qd̄ eſt i mūdo aut eſt ꝯcupiſcētia carnis: aut cōcupiſcentia oculoꝝ: aut ſuꝑbia vite. Jn paſſiōe aūt ſua dn̄s ſuſtinuit extremā corꝑis afflictōeꝫ ꝯ ꝯcupiſcentiā carnis: extremā pauꝑtatē: cōtra auariciā: ꝛ extremā humilitatē: ꝯ ſuꝑbiā. Jō dr̄ dn̄s Threñ. iij. Recordare paupertatis mee ꝛ trāſgreſſiōis ſiue tranſmigratiōis. i. vilificatōis: abſinthij ꝛ fellis. i. amaritudis. O miſerrime igiť peccator: ſi bn̄ mediteris dn̄icam paſſionē: inuenies te inimicū atqꝫ aduerſariū crucis ꝛ paſſiōis chr̄i. Phil. iij. Nūc aūt ꝛ flēs dico inimicos crucis chr̄i.

¶ Tertio per viā remiſſiōis.

Valet aūt chr̄i paſſio ad peccati remiſſionē tripliciť. ¶ Primo ratiōe ipius penalis ſatiſfactiōis quā ꝓ nob̄ patiendo ſuſtinuit. Eſa. liij. Vere languores nr̄os ipſe tulit et dolores noſtros ipſe portauit. Et Apoc. j. Dilexit nos ꝛ lauit nos a peccatis nr̄is in ſanguine ſuo. Et Heb. ix. Sanguis chr̄i q̄ ꝑ ſpūm ſctm̄ ſemetipm̄ obtulit imaculatū deo emūdabit ꝯſciam nr̄am ab opib⁹ mortuis. ¶ Scd̄o rōe nr̄e interioris cōpaſſiōis: q̄ ſe hꝫ vt cauſa meritoria remiſſiōis pene. ij. Tim. ij. Si cōpatimur ꝛ ꝯregnabimus. Jn figura hui⁹ diciť. iiij. Regū. v. Lauare ſepties in iordane Per ſeptē ablutiōes iordanis naaman leproſus mūdatur a lepra. qꝛ ꝑ ſeptē effuſiōes ſanguinis chr̄i vicꝫ in circūciſiōe: ſudore: flagellatiōe: ſpinaꝝ pūctiōe: manuū affixiōe: ꝛ peduꝫ cōclauatiōe: atqꝫ lateris apertiōe: pctōr a pctis oib⁹ emūdať. Cū ḡ te ſentis ab aliq̄ vicio impugnari: meditare chr̄i ſanguinē ꝓ te fuſum ſi vis ab immūdicia liberari. ¶ Tertio rōne exterioris imitatiōis q̄ ſe hꝫ vt cauſa ſatiſfactoria pene debite. j. Pe. ij. Chr̄s paſſus ē ꝓ nob̄ vobis relinques exēplū vt ſequamini veſtigia ei⁹. Pꝫ itaqꝫ qm̄ dn̄ice paſſionis meditatio valꝫ ad deſtructionē omis peccati.

S Ecūdus fruct⁹ ē aīoꝝ fortificatio. Et h̄ ꝑcipue tripliciter.

¶ Primo ad ꝯtinuādā pn̄iam.
¶ Scd̄o ad obſeruandā patientiā.
¶ Tertio ad obtinendā victoriā.

¶ Primo ad continuandã pniam. Heb. ij. Recogitate eũ q̃ talez aduerſum ſe ſuſtinuit ↄtradictionẽ vt nõ fatigemini aĩs vr̃is deficiẽtes. Torporez q̃ppe nr̃m excitare dñt aculei ſpinarũ ⁊ ſtimuli ꝑcuſſionũ. Paſſio q̃ppe chr̃i oẽm laborẽ ⁊ dolorẽ pnie alleuiat. Bern̄. Quid eſt qđ nõ ſuaue tibi erit ſi collegerꝫ oẽs amaritudines dñi ↄ̃i tui ⁊ in aĩo rememoratus fueris: p̄mo q̃dẽ illarũ infantiliũ neceſſitatũ: deinde laboꝝ q̃s ꝑtulit in p̄dicãdo: fatigationũ in diſcurrendo: tẽtationũ in ieiunãdo: vigiliaꝝ in orando: lachrymarũ in cõpatiendo: inſidiaꝝ i colloq̄ndo: cõuicioꝝ: ſputoꝝ: colaphoꝝ: ſbſannationũ exprobrationũ: clauoꝝ: ⁊ hoꝝ ſimiliũ que in ſalutẽ nr̃i gñis operat⁹ ẽ triginta trib⁹ ãnis i medio terre. Hic ẽ faſcicul⁹ myrrhe ponẽd⁹ int̃ vbera nr̃a.

¶ Secũdo meditatio dñice paſſiõis fortificat aĩm ad obſeruãdam patiẽtiã dando vicꝫ ſolatiũ in afflictiõe vt ſit hõ imꝑturbabilis. Sic em̄ ait Aug⁹. Tpalis afflictiõis qđ nob ꝓpinat aduerſitas nihil dolem⁹ ſi ↄſiderem⁹ q̃d ꝑ nob biberit ad patibulũ q̃ nos iuitat ad p̄miũ Ecci. xlviij. Nõne a ligno indulcata ẽ aq̃ amara. i. a paſſiõe ⁊ cruce pñs tribulatio: h̄ eſt etiã qđ ↄ̃r. iiij. Reg. ij. Uas nouũ. i. corp⁹ chr̃i in q̃ poſitũ erat ſal diuine ſapiẽ poſitũ in aq̃s hiericho reddidit eas dulces ⁊ potabiles. i. pñtes tribulatiões facit leues ⁊ faciliter portabiles.

¶ Tertõ fortificat animũ ad obtinẽdã victoriã. j. Coꝝ. xv. Deo gratias q̃ ↄ̃dit nob victoriã ꝑ ieſũ chr̃m. Preſtat aũt paſſio dñi victoriã ↄ̃ diabolicos inſult⁹ tripl'r. ¶ Primo aĩm roborãdo. ſ. ꝑ grãm ⁊ ꝟtutes. Chriſt⁹ em̄ ꝑ paſſionez ſuã meruit nob graꝫ q̃ fortificat aĩaꝫ. Hebre. xiij. Optimũ eſt grã ſtabilire cor. Et Eph. vj. Cõfortamini in dñoꝛ in potẽtia ꝟtutis ei⁹. ¶ Fig. j. Mach. vj. Oñdebant elephãtib⁹ ſanguinẽ vue ⁊ mori vt eos acuerẽt ad pliũ. Sic ⁊ ↄtẽplatio ſanguinis chr̃i fuſi acuit ad pugnandũ ↄ̃ diabolum. Hoc fuit acumẽ martyꝝ ad pugnandũ ↄ̃ inimicos fidei. ¶ Scđo hoſtẽ debilitãdo. Iuxta illđ Apoc. xx. Uidi angelũ deſcẽdẽtẽ de celo. ſ. chr̃m hñtẽ clauẽ abyſſi. i. inferni: ⁊ catenã magnã in manu ſua: ⁊ app̄hendit draconẽ ſerpentẽ antiquũ q̃ ẽ diabolus ⁊ ſathanas: ⁊ ligauit eũ ꝑ ãnos mille. i. vſq̃ ad tp̄s antichriſti ſm̄ Glo. ⁊ miſit eũ in abyſſum ⁊ clauſit. i. nocẽdi ptãtez limitauit vt nõ ſeducat ampli⁹ gẽtes. i. electos in diuerſis gentib⁹ donec ↄſũmẽtur mille anni. i. p̄dictũ tp̄s a paſſiõe chriſti vſq̃ ad antichriſti tp̄a. ¶ Ubi notandũ ſm̄ Alexã. in. iij. par. in trac. de effectib⁹ paſſiõis. ⁊ Bon̄. in. iij. diſ. xix. q̃ diabol⁹ añ chriſti paſſionẽ habuit triplicẽ ptãtem ad nocendũ hoĩ. ¶ Primo hũit ptãtem attractiuã ſctõꝝ ⁊ iuſtoꝝ ad limbũ. Et iſta fuit ei oĩno amputata ꝑ paſſionẽ chr̃i: q2 nullũ iuſtũ põt amplius ad limbũ trahere. Deletũ eſt em̄ chirographũ pcti ade. Col. ij. Cõuiuificauit nos ſcꝫ de⁹ patrẽ cũ illo: ſcꝫ chr̃o: donãs nob oĩa delicta ⁊ delens qđ aduerſus nos erat chirographuꝫ decreti qđ ↄtrariũ nob erat. Chirographũ aũt ſm̄ Bon̄. in. iij. diſ. xix. dicit̃ eſſe memoriale q̃ aĩa tenet̃ obligata alicui pene. Sicut aliq̃s qñ ſe obligat alteri fac̃ ei chirographũ. Un̄ Aug⁹. ⁊ magr̄ i. iij. diſ. xix. Chirographa culpaꝝ deleta ſũt q̃b⁹ debitores diabolo tenebãt̃ illđ chirographũ culpe ⁊ decreti q2 talis obligatio cõſurgit ex culpa tãq̃ ex demerito ⁊ ex diuina ſentẽtia tanq̃ ex decreto illo. Gen̄. ij. In quocũq̃ die comederis morte morieris. Sancti itaq̃ patres ante chr̃i paſſionez detinebant̃ in limbo ꝓpter pctm̄ ade qđ adhuc remanebat in mẽoria tanq̃ in ſcriptura: poſt paſſionẽ aũt chriſti nõ amplius detinẽt̃: deleta ẽ obligatio. ¶ Scđo diabolus habuit ante chr̃i paſſionez magnũ ſiue poteſtatẽ impulſiuã ad pctm̄: ita vt cũ magna difficultate poſſet ei hõ reſiſtere: ⁊ iđ in multis ⁊ fere in oĩb⁹ regnabat: ⁊ hec poteſtas debilitata ẽ ꝑ chr̃i paſſionẽ ꝑ quã lumẽ veritatis aperit ↄ̃ diabolicã fraudulentiã: ⁊ adiutoriũ ꝟtutꝫ tribuitur ↄtra diabolicã violentiã. ¶ Tertio habuit manũ ſiue poteſtatẽ vexatiuã: ante paſſionẽ em̄ dñi habebat ptãtem vexandi quaſi omnes corporaliter licꝫ non ſemper vteretur poteſtate illa vt maiorẽ haberet poteſtatem ſeducẽdi per culpã. poſt paſſionẽ aũt nõ habet poteſtatẽ vexã

di niſi tantūmō excōmunicatoꝝ ⁊ ab ec-
cleſia p̄ciſoꝝ: niſi forte qn̄q₃ ex ſpeciali p-
miſſiōe diuina ad exercitiū ⁊ coronā ſan-
ctoꝝ: vt p₃ de beato antonio q̄ fuit a dia
bolo flagellat᷒. Cui quere͂ti a dn̄o O dn̄e
vbi eras qn̄ ſic flagellabar. Rn̄dit dn̄s.
Antoni p̄ſens erā: ſed victoriā expecta-
bam. ¶ Tertio paſſio chr̄i p̄ſtat victoriā₃
ↄtra diabolicos inſultus arma defenſiua
miniſtrando. Tum ꝓpter ieſu nominis po
tentiā. Matth. vl. In noie meo demonia
eijcient. Tū ꝓpt̄ ſacramētoꝝ efficaciā. vn̄
de ſacramēto euchariſtie dic̄ Chryſ. Ut
leones flāmā ſpirātes de mēſa dn̄i rece-
dimus: terribiles demonib₉ facti. Tū ꝓ-
pter cruc₃ victoriā. Caſſio. Crux ē victo-
ria chr̄i: ꝑditio diaboli. Un̄ legit̄ in vita
barlaā. ꝙ cū ioſaphat renūciaſſet regnū
⁊ penetraret eremu₃ in quo plusq₃ per
duos annos oberrauit querēs magiſtrū
ſuū ſanctū barlaā. Poſtq₃ multas ei im-
ſerat diabolus tētatiōes de glīa quam di
miſerat: ⁊ de delicijs ⁊ regno ⁊ amic₃: nec
p̄ualeret ꝑ aſperitatem nec ꝑ pauperta-
tem aut difficultatē vie. Ad vltimū appa
ruit ei euaginatū tenēs gladiū mortē ſibi
cōminās niſi rediret. Et aſſumēs diuerſa
rū feraꝝ horribiliū formas ꝑterrere nite-
bat̄ eū. Sed hec oia dei ſeruus cruc₃ op-
ponēs ſignaculū vincebat: ⁊ demones ⁊ aſ
ſumptas formas fugabat: dracones ſerpē
tes ⁊ feras ⁊ mōſtra materialia ſigno cru
cis fugabat. P₃ itaq₃ ꝙ paſſio chr̄i p̄ſtat
nobis victoriā ↄtra diabolicos inſult᷒ ita
vt (niſi interuenie͂te nr̄a negligētia) ↄ̄ nos
victoriā diabolus hr̄e nō poſſit. j. Coꝝ. x.
Fidelis eſt deus q̄ nō ꝑmittit vos tentari
ſupra id qḋ poteſtis. Notādū tn̄ ꝙ ſicut
dr̄ Tho. in. iij. par. q. xlix. ar. ij. in ſo. vlt̄. ar
gumēti. Deus aliquādo ꝑmittit diabolū
poſſe decipere hoies certis tēporib₉ ⁊ lo-
cis ſecūdū occultā rationē iudicioꝝ ſuoꝝ
ſemper tn̄ ꝑ chriſti paſſionē ē paratū ho-
minib᷒ remediū ſe tuendi ↄtra nequicias
demonū etiā tēpore antichriſti: ſ₃ ſi aliqui
h̄ remedio vti negligāt nihil deperit effi-
cacie paſſionis chriſti. Hec Tho. Si ḡ
diabol᷒ in aliq̄b᷒ regnat: hoc ſolū ē quia
abijciūt arma q̄b₉ ſe debēt munire quēad
modū dictū ē Boecio. iij. de ↄſo. Talia
tibi cōtuleram᷒ arma q̄ niſi prior abieciſ-
ſes inuicta te firmitate tuere͂t. Iō dicitur
Eph. vj. Induite vos armaturā dei: vt
poſſitis ſtare aduerſus inſidias diaboli.

¶ Tertius eſt fruct᷒ bonoꝝ adq̄ſitio.
Bern. Hō: ſi vis de v̄tute i v̄tutē
ꝓuehi: ſi vis de grā in grā₃ ꝓmoue
ri: de amore in amorē: de luce in luce₃: de
bono in melius: paſſionē chr̄i recordare.
Idē. Arbor crucis ſi ē q̄ colligat vitā ger
minat: iocunditatē fructificat: oleū ſtillat:
balſamū fūdit ſpūaliū chariſmatū. Nō ē
arbor ſilueſtris: lignū vite ē apꝑhende͂ti-
b᷒ eā: arbor ſalutifera lignū crucis. Hec
ille. Prouenit aūt ex deuota paſſiōis me-
ditatione triplex adq̄ſitio ſpūalis boni.
¶ Pria ē adq̄ſitio illūinatiue cognitiōis.
¶ Scḋa ē adq̄ſitio charitatiue affectōis
¶ Tertia ē adq̄ſitio ſaluatiue diſpoſitōis

¶ Prima ē adquiſitio il-

luminatiue cognitōis. H̄ e ḡ collyriū q̄ in-
ungēdū ſūt oculi vt videant. Apoc. iij. Itē
hec eſt v̄ga de cui᷒ ſūmitate guſtato mel-
le illūinat̄ ionathas. j. Reg. xiiij. Guſtans
guſtaui ⁊c̄. Itē fel piſcis q̄ liniti oculi ce
ci curant̄. Tob. vj. Fel ei᷒ ⁊c̄. In paſſione
longini martyris dr̄: ꝙ cū ipe eſſet cecus
aſtans paſſiōi dn̄i inſtigātib₉ alijs lācea
latus eius aperuit: ⁊ caſu fortuito oculos
manu humida tangens illuminat᷒ ↄuer-
ſus eſt ad dn̄m: ⁊ poſt in capadocia p̄di-
cans ⁊ miracula faciēs martyr efficit̄ glo
ſus. Illuminat aūt chr̄i paſſio deuote cō
tēplata ad triplicē cognitionē nob̄ neceſ-
ſariā. ¶ Primo ad cognitionē dei q₂ ꝑ hoc
manifeſte cognoſcim᷒ q̄nta ſit dei mia cir
ca nos ⁊ q̄ntū nos diligat. Per v̄tutē etiā
paſſiōis manifeſtant̄ theſauri diuine ſapie
j. Coꝝ. j. Predicam᷒ vob̄ chr̄m crucifixū
iudeis quidē ſcandalū: gētibus aūt ſtulti
ciā: ipis aūt vocat₃ iudeis atq₃ grec₃ chr̄m
dei v̄tutē ⁊ dei ſapiam. ¶ Scḋo ad cogni
tionem ſui quia per hoc clare videm᷒ q₃
p̄cioſe ſūt anime noſtre dei iudicio: q₂ cor-
pus ⁊ ſanguinē ⁊ vita₃ ꝓpriam in ſtatera
crucis poſuit vt animas noſtras tanto p̄-
cio redimeret ne eas de cetero viliſſimo
peccati precio venderemus. Auguſtin᷒.
Agnoſcat homo q̄ntū valeat ⁊ q̄ntu₃ de
beat ⁊ dū p̄ciū ſuū cogitat ſibi vilis eſſe
deſinat. Reus itaq₃ erit non parui precij

ſed ſanguinis ieſu chriſti qui violat ⁊ maculat animam ſanguine chriſti ⁊ paſſione mūdatā. Hec ille. ¶ Tertio ad cognitionē peccati. Per h̄ em̄ luculēter oñdit deꝰ q̄ntū odit pctm̄ ꝑ q̄ deſtruendo nec pater filio ſuo pepercit quin illū mori ꝑciperet: nec filius ſibiipſi. Pz etiā ex hoc q̄ntū debeamꝰ deteſtari pctm̄ ⁊ cauere qꝛ ſi deus pater ꝓpter pctā alioꝝ filio ſuo nō pepercit: nec nobis parcet ꝑ peccatis noſtris. Lu. xxiij. Si in viridi ligno hec faciūt: in arido quid fiet? Itē: q̄ pctm̄ facit renouat cām mortis chriſti: ⁊ q̄ntuꝫ in ſe eſt chr̄m crucifigit. Heb. vj. Rurſum crucifigētes filiū dei in ſemetipſis.

¶ **Secunda eſt adquiſito** charitatiue affectōis. Chriſtꝰ em̄ ꝑ paſſionē ſuā nos allicit ad amorē ſuū. Jo. xij. Ego ſi exaltatꝰ fuero a terra: oīa traham ad meipſm. Bern. ſuꝑ cañ. Suꝑ omnia te mihi amabilē reddit o bone ieſu calix quē bibiſti pro nobis: opus redemptiōis nr̄e frequēter numeratū. Hoc ſepe excogitatū facile ſibi noſtꝝ vendicat amorē. Nihil deuotionē noſtrā blādius allicit. Juſtius erigit: artiꝰ ſtringit: vehemētiꝰ afficit. Multū q̄dē ibi ꝑ nobis laborauit nec in omni machina mūdiali tantū ſibi fatigatiōis aſſumpſit. Ibi em̄ habuit in dictꝭ ꝯtradictores: in factis obſeruatores: i tormētis irriſores: in morte exprobratores. Hec ille. Gal. ij. Dilexit me ⁊ tradidit ſemetipſm ꝑ me. Afficit igit̄ chr̄i paſſio ad amoris dulcedinē. Cant. ij. Sub vmbra illiꝰ quē ꝯſiderauerā ſedi ⁊ fructꝰ eiꝰ dulcꝭ gutturi meo. Narrat ceſariꝰ ꝙ in q̄dam clauſtro fuit iuuenis q̄dā bone idoł: huic erat ſtudiū in die ſemel ad minꝰ paſſionē dn̄i ꝑcurrere. In q̄ ꝑ mediū circiter annū tantā paſſus eſt difficultatē vt q̄ſi nihil valere hmōi meditationem arbitraretur. Vñ poſtmodū quodā tp̄e i angulo chori conuerſoꝝ diutiꝰ ac deuotiꝰ orōni incumbēs diuinuꝫ implorās auxiliū cū ab orōne ceſſaſſet ⁊ ſurgēs ad altare tranſiſſet: ecce dominꝰ ieſus ibi ſtetit añ altare q̄ſi pēdens in cruce q̄ ꝓpiſſima brachia ſua abſtrahēs a cruce ſeruū ſuū amplexatus eſt ⁊ tanq̄ ꝑcordialē ſibi in ſignū mutue familiaritatꝭ eū ad pectus ſuū attrahendo ſtrinxit qui i illa hora tātā a dn̄o accepit grāꝫ lachrymaꝝ vt infra matutias vix aliq̄ hora oculi eiꝰ ſiccarent̄. Itaq̄ poſtmodū in dn̄ice paſſiōis meditatōe feruebat ⁊ tātā in ea ſentiebat dulcedinē vt ⁊ palmā martyrij plurimū affectaret. Hec ille.

¶ **Tertia eſt adquiſito ſal**uatiue diſpoſitōis. Nihil em̄ eſt qd̄ magꝭ hoīem diſponat ad regni celeſtꝭ ingreſſuꝫ q̄ deuotio: affectio: cōpaſſio ⁊ reuerentia ad chr̄i paſſionē: qꝛ ſic dicit Chryſoſt. ſuꝑ Matth. Nulla res ē q̄ magꝭ ad ſalutem hoīm ꝑtineat: q̄ mors chr̄i. Narrat ceſariꝰ ꝙ q̄dā ꝓor de ordine regulariū tp̄e q̄dā tāto ſopore cepit affici vt niſi cito dormiret moreret̄. Cui cū in lecto ſe reclinaſſet: mox q̄dā ꝯuerſus affuit dicēs. Dn̄e cū licētia vr̄a vado. Et ille ait. Quo vadis? Rn̄dit ꝯuerſꝰ. Vado ad deū: qꝛ mortuꝰ ſum in hac hora. Et ꝓor. Cū mihi ꝑfecti tranſeāt ad purgatoriū: qd̄ ē ꝙ tā ꝯfidēter te dicis ſtatim ituꝝ ad deū? At ille. Habebā ꝯſuetudinē vt q̄tiēs tranſirē coram crucifixo hāc orōnē dicerē. Dn̄e ꝑ illā amaritudinē paſſiōis quā ſuſtinuiſti in cruce maxie q̄n aīa tua egreſſa eſt de corpore tuo miſerere aīe mee in egreſſu ſuo. Et exaudiuit dn̄s orationē meā: meiq̄ miſertꝰ eſt. Et ait prior. Quō fuit tibi morienti? Rn̄dit. Videbat̄ mihi i agonia poſito ꝙ totus mūdus eēt lapis viꝰ ⁊ premeret pectus meū. Hec ille. Pz igit̄ q̄ fructuoſa ſit deuota dn̄ice paſſiōis meditatio. Hec ſit igit̄ q̄tidiana lectio nr̄a vt ſic ꝑ meditationē accēdamur ad cōpaſſionē ⁊ chr̄o ꝑ nob paſſo deuotꝭ aīs ꝯpatiētes ꝑuenire mereamur ad eā q̄ paſſiōe ſua nob acquiſiuit celeſtē hereditatē cū illo in perpetuum regnaturi. Amen.

¶ Sermo de deſcēſu chr̄i ad inferos.

MOrſus tuus ero inferne. Oſee. xiij. Noīe iferni aliq̄n itelligit̄ pena: aliq̄n locꝰ pene. Prio mō nō ꝯſcēdit chr̄s ad ifernū ſꝫ bn̄ ſcd̄o mō. Solet autē diſtingi quadruplex infernꝰ. Vnꝰ dānatoꝝ in quo eſt pena perpetua: ſenſus ⁊ damni. Scd̄s ſuper iſtū eſt. ſ. limbus puerorū in quo eſt perpetua pena dāni: ſed nō

ſenſus. Terti⁹ eſt ſup hũc. ſ. loc⁹ purgatorij in q̃ eſt pena ſenſus ⁊ dãni ad tps tm̃: ⁊ ſunt ibi tenebre exteriores: ſed nõ interiores q̃ ſunt in p̃mis. ſ. priuatio diuine gr̃e. Quartus ⁊ ſupm⁹ eſt limbꝰ ſctõꝝ patꝝ in q̃ fuit ad tps pena dãni: ſed nõ pena ſenſ⁹ Ad hũc ergo̅ deſcẽdit xp̃s: ſynecdochice tñ loq̃ndo: q꞉ ſola chr̃i aĩa ibi deſcẽdit ⁊ infernũ momordit ⁊ ſpoliauit. Juxta qd̃ p̃dixerat p os ꝓphe di. Morſus tu⁹ ero inferne. Circa hũc aũt chr̃i deſcẽſum ad inferos tria ſe offerũt nobis ↄtemplanda.

Primo ↄueniẽtia laudabilis.
Scd̃o miſcd̃ia deſiderabilis.
Tertio iuſticia terribilis.

PRimo igit̃ eſt ↄtẽplãda hui⁹ deſcẽſiõis ↄueniẽtia q̃ apparet triplici rõne poſita a Tho. in. iij. par. q. (lij. ar. j.
Prima eſt ratio ſatiſfactiõis.
Scd̃a eſt rõ triũphationis.
Tertia eſt rõ manifeſtatiõis.

Prima igit̃ dici põt ratio ſatiſfactõis: q꞉ vicȝ chr̃s venerat vt penã nr̃aȝ portaret: ⁊ p nob ſatiſfacerȝ Eſa. liij. Vere languores nr̃os ipe tulit ⁊ do. nr̃os ipe por. Ex pctõ aũt hõ incurrerat ñ ſolũ morte corpis: ſed etiã deſcenſuȝ ad iferos. Jdo ↄueniẽs fuit eũ deſcẽdere ad inferos. Unde Oſee. xiij. poſtq̃ dixit: Ero mors tua o mors. ſubdit: Morſus tuus ero inferne.

Scd̃a dici põt rõ triũphatiõis: q꞉ nõ erat plen⁹ triũph⁹ ei⁹ de diabolo p paſſionẽ ſuã niſi eripet vinctos q̃ detinebãt i inferno. Jdo dr̃ Zach. ix. Tu q̃q in ſanguie teſtamẽti tui vinctos tuos emiſiſti de lacu.

Tertia dici põt rõ manifeſtatiõis. q꞉ ſicut ptãteȝ ſuã oñdit i terra viuẽdo ⁊ moriẽdo: ita etiã ↄueniẽs erat vt eã oñderet in inferno: ipm viſitãdo ⁊ illuminãdo. Vñ in ps̃ Attollite por. pn̄. ve. gloſa. i. pncipes inferni: auferte ptãteȝ veſtrã q̃ vſq nũc hoies i inferno detinebatꝭ De hoc aũt deſcẽſu ad inferos ſic pulcre loquit̃ Aug⁹. in q̃dã ſer. Mox vt chr̃us ſpm tradidit vnita ſue diuinitati aĩa ad infernoꝝ pfunda deſcẽdit. Cũq tenebrarũ terminũ q̃ſi quidã depdator ſplẽdid⁹ ac terribilis attigiſſet: aſpicientes eũ impij ac tartaree legiões: territi inq̃rere ceperũt di. Uñ eſt iſte tã fortis: tã terribil': tã ſplẽdidus: tã pclarus: Mũdus iſte q̃ nob ſubditus fuit: nũq nobis talem mortuũ miſit. Quis ẽ iſte q̃ ſic intrepid⁹ nr̃os fines ingredit̃: ⁊ nõ ſolũ nr̃a ſupplicia nõ veret̃: verũ ⁊ alios de vinculis nr̃is abſoluit. Ecce ipi q̃ ſub nr̃is ſolebãt ſuſpirare tormẽtis: inſultãt nobis de pceptõe ſaluť. Et nõ ſolũ iã nihil verent̃: ſed inſup nobis minant̃ Nunq̃ hic ſic leti potuerunt eſſe captiui. Ut q̃d huc iſtũ adducere voluiſti: O princeps nr̃ perijt oĩs leticia tua: i luctũ ↄuerſa ſunt gaudia tua. Dũ tu chr̃m ſuſpẽdis in ligno: ignoras q̃nta dãna ſuſtineas in inferno. Poſt iſtas crudeliũ voces infernaliũ tortoꝝ: ecce innũerabiles ſctõꝝ ppl̃i lachrymabili voce clamabãt Aduemiſti quẽ deſiderãtes q̃tidie expectabam⁹: deſcẽdiſti p nobis ad iferos: noli nobis deeſſe cuȝ reuerſus fueris ad ſuperos: Aſcende dñe ieſu inferno ſpoliato: Succurre (inquint) et miſerãdo reuolue captiuos. Hec ille. Cõſidera q̃nta fuit chr̃i benignitas in infernũ deſcendere: q̃nta charitas: q̃nta hũilitas. Poterat eñ vnũ de angelis ad eos mittere ⁊ ſuos p eũ inde liberare pro ut voluiſſet. O q̃ingẽti leticia tũc aiaꝝ in limbo exiſtentiũ mẽtes pfuſe ſunt cũ viderũt benigniſſimũ ieſum tãdiu expectatũ: tãdiu deſideratũ: tãdiu deniq acclamatuȝ. Sicut aũt dr̃ Tho. vbi ſ. ar. iiij. Credendũ eſt aiam chr̃i tantũdẽ fuiſſe in inferno ſicut fuit corp⁹ in ſepulcro: vt ſil' aĩa eius exiret de inferno ⁊ corpus de ſepulcro.

SEcũdo ↄtẽplanda eſt miſcd̃ia deſiderabilis: reſpectu vicȝ eoꝝ q̃ fuerunt liberati. Nam ſicut dicit Auguſtinus ſermone de paſſione. Chriſtus quando ad inferna deſcẽdit: portas inferni ⁊ vectes ferreos ↄfregit: et omnes iuſtos qui ibidẽ tenebant̃ aſtricti abſoluit. Hec ille. Sicut ergo cõmuniter dicit̃: Appropinquãte hora reſurrectiõis ſue: portis infernoꝝ cõfractis: et diabolo magno alligato: accepit dominus ſanctos patres cũ exultatõe ab inferis educẽs ⁊ añ eos cũ gl̃ia et triumpho letus pcedens et ad ſu

peros aſcendēs. Poſuit aūt eos vt cōmu
nius dicit̄ in paradiſo voluptatis q̄ eſt ad
oriente in extremis maris vt ibidē gaudē
tes expectarēt diē dn̄ice aſcenſiōis. Notā
dū q̄dē ꝙ ſic dt Tho. vbi s̄. ar. v. ꝙ paſſio
chr̄i fuit cā vniuerſalis hūane ſalutis tā
viuoꝝ q̄ȝ mortuoꝝ. Cauſa aūt vniuerſal̄
applicat̄ ad ſingulares effect⁹ ꝑ aliq̄d ſpe
ciale. Vn̄ ſic ꝟtus paſſiōis chr̄i applicat̄
viuētib⁹ ꝑ ſacramēta cōfigurātia nos chri
ſti paſſiōi: ita et̄ ē applicata mortuis ꝑ de
ſcenſum chr̄i ad inferos. ꝓpt̄ qđ ſignat̄ dr̄
Zach. ix. ꝙ eduxit vinctos de lacu ſangui
ne teſtamēti ſui. i. ꝑ ꝟtutē paſſiōis ſue. Hoc
Tho. Ptȝ itaq̄ȝ q̄ȝ magna facta eſt mia
patribus antiquis per deſcenſum chriſti
ad inferos.

Tertio cōtēplāda ē iuſticia terribilis
respectu vicȝ eoꝝ q̄ liberati nō fuer̄t
Et iſti ſunt in triplici differentia.
Prima ē differentia dānatoꝝ.
Scđa eſt differētia pueroꝝ.
Tertia eſt differētia purgandoꝝ.

Prima eſt differentia

dānatoꝝ: q̄ꝝ nullū penitus eripuit. Nam
ſic dt Tho. vbi s̄. ar. vj. Chr̄s deſcēdēs
ad inferos opatus eſt ꝟtute paſſiōis ſue.
Et iō illis ſolis liberatōis fructū obtulit
q̄ fuerūt paſſiōi ſue ꝯiūcti ꝑ fidē charita-
te formatā ꝑ quā pctā tollūtur. Illi aūt q̄
erāt in inferno dānatoꝝ aut penitus fidē
paſſiōis chr̄i nō habuerunt: ſic infideles:
aut ſi habuerūt fidē: nullā tn̄ ꝯformitatē
habebāt ad charitatē chr̄i patiētis. vnde
nec a pctis ſuis erant mūdati. Iō ꝑ chri-
ſti deſcenſum nō ſunt liberati. Vn̄ Oſee.
xiij. Ero mors tua o mors: morſus tuus
ero inferne. Glo. electos inde abducēdo:
reprobos ꝟo ibidē relinquēdo: Q, āt nō
fuerint aliq̄ eoꝝ liberati nō fuit ꝓpt̄ chriſti
īpotentiā ſȝ ꝓpt̄ eoꝝ ꝯtrariā diſpoſitionē.
De q̄libet q̄ppe ſtatu mundanoꝝ aliq̄s li
berauit chr̄s: quia q̄ȝdiu hoīes hic viuūt
poſſunt ad fidem ⁊ charitatē cōuerti: ſed
poſt exitū ab hac vita ſūt reprobi oīno in
malo obſtinati. Hec Tho. O q̄d putas
indicibilis amaritudinis ⁊ incōſolabilis
doloris: imo ve eterne damnatiōis accidit
remanētib⁹ illis ī igne inextingwibili: ver
me imortali: ⁊ morte iterminabili: cum vi
derent chr̄m dn̄m ſctōs patres cū iubilo
ab inferis educentē. Vn̄ dicebāt. Ve ve
ve nobis miſeris q̄ remanem⁹ in tormen
tis. O cur vnq̄ȝ nati fuim⁹: vt ad tantam
deuenirem⁹ miſeriā: ⁊ ſic ꝑpetue ſubijcere
mur maledictioni: ecce illi liberati exeūt
ſȝ heu heu hic in eternū cruciandi manē-
bim⁹ in tenebris nūq̄ȝ lumē viſuri: nunq̄ȝ
gaudiū habituri.

Secūda eſt differentia

pueroꝝ: q̄ vȝ cū originali deceſſerāt ſine
mortali de quibus etiā dicendū: ꝙ nullus
eoꝝ liberat⁹ eſt. Rō: q̄m ſicut dt Thom.
vbi s̄. ar. vij. Deſcenſus chriſti ad inferos
in illis ſolis effectū habuit q̄ ꝑ fidē ⁊ cha-
ritatē paſſioni chr̄i ꝯiūgebant̄. in cui⁹ vir
tute deſcenſus ille liberatori⁹ erat. Unde
Rhom. iij. De⁹ poſuit chr̄m ꝓpiciatorē ꝑ
fidē in ſanguine ei⁹. Tales aūt pueri nul-
lo modo fuerūt paſſiōi chr̄i ꝯiuncti ꝑ fidē
et dilectionē: neq̄ȝ em̄ fidem ꝓpriā habe-
re potuerāt q: non habuerūt vſum liberi
arbitrij neq̄ȝ ꝑ fidē parētū aut ꝑ aliquod
fidei ſacramentū fuerāt ab originali pctō
mūdati: iō ⁊c̄. Scti aūt patres ⁊ſi tenerē-
tur adhuc aſtricti reatu originalis pcti in
q̄ntū reſpicit naturā: tn̄ q̄ntū ad perſonas
ſuas liberati erāt ꝑ fidē chr̄i ab oī macla
pcti. Iō capaces fuerūt liberatōis: qđ nō
ſic de pueris dici pōt.

Tertia eſt differentia

purgādoꝝ. ſ. eoꝝ q̄ tūc erāt in purgatorio
De q̄b dixim⁹ ſm̄ Tho. vbi s̄. ar. viij. ꝙ
ſic ſup̄ dictū ē deſcēſus chr̄i ad inferos fu
it liberatori⁹ in ꝟtute paſſiōis ei⁹: paſſio
aūt ei⁹ nō habuit ꝟtutē tpalē ⁊ trāſitoriā
ſȝ ſempiternā: ſm̄ illud Heb. x. Vna obla-
tiōe cōſūmauit ſctificatos in ſempiter-
nū. Iō tūc n̄ h̄uit maiorē efficaciā paſſio
chr̄i q̄ȝ nūc hȝ. Et iō illi q̄ tūc fuerūt tales
q̄les nūc ſūt q̄ ī purgatorio detinēt̄ nō fue
runt a purgatorio liberati: ſi q̄ autē ibi in
uēti ſūt tūc tales q̄les etiā nūc ꝟtute paſ-
ſionis chr̄i a purgatorio liberāt̄: tales fue
rūt a purgatorio liberati et etiam illi qui
dū adhuc viuerēt meruerūt ꝑ fidē dilectō
nē ⁊ deuotionē ad mortē chr̄i vt eo deſcē-
dēte libarent̄ a tpali purgatoria pena. Hec
Tho. ptȝ igit̄ ex dictꝪ q̄m in chr̄i deſcen-
ſu nō ſolum apparuit ei⁹ mia ſȝ terribilis

ſtīcia. Ex q̄bꝫ etiā pʒ ꝙ ⁊ ſi mors chr̄i ex ſe ſufficiens ſit ꝓ oībus ſaluandis: nullis tñ ꝓdeſſe pōt niſi illis dūtaxat q̄ chr̄o cō/iūcti ſūt tanq̄ eiꝰ mēbra ꝑ fidē ⁊ charita/tē. Studeamꝰ igit̄ cū oī diligētia diligere chr̄m vt efficiamur mēbra chr̄i ⁊ ſic ꝑtici pes ſimꝰ meriti ſue paſſionis ⁊ hic ab eo viuificemur ꝑ gratiā ⁊ in futuro per glām ſempiternam. Amen.

De reſurrectiōe dñi Sermo.

S Vrrexit. Marci. vltio. Augꝰ. Poſt illuſiōes ⁊ v̄bera: poſt aceti ⁊ fellis pocula mixta: poſt ſupplicia cru cis ⁊ vulnera: ⁊ poſtremo pꝰ ipā mortē ſurrexit de ſuo funere caro noua: redit ab occiduo latens vita: ⁊ in morte ſalꝰ reſuata reſurgit pulcrior reditura poſt funꝰ. Hec Augꝰ. Veniēs itaq̄ dñs ieſus die dñico ſūmo mane cū multitudine angeloꝝ ho/norabili ad monumētū: ⁊ accipiēs corpus illud ſctiſſimū ꝓpria v̄tute reſurrexit. Et ecce dño reſurgēte terremotꝰ fctūs ē ma/gnus. Sic eñ in chr̄i paſſiōe terra mota eſt in ſignū triſticie: ſic ⁊ in reſurrectiōe in ſignū leticie. De q̄ etiā ait Beda. ꝙ terremotꝰ factꝰ eſt dño reſurgēte: ſic ⁊ ipō moriēte ſignat terrena priꝰ corda: ꝑ paſſionē eiꝰ ⁊ reſurrectionē ꝯcutiēda fore ad peni/tētiā. Hec ille. Circa hāc autē glioſā re/ſurrectionē tria ſūt p̄cipue ꝯtēplāda myſteria.

Primū: eſt myſteriū ꝯtēplāde neceſſi/tatis.

Secūdum: eſt myſterium admirande fecunditatis.

Tertiū: eſt myſteriū approbande veri/tatis.

P Rimū igit̄ eſt myſteriū ꝯtēplāde ne/ceſſitatis. Erat q̄ppe neceſſaria chr̄i reſurrectio nō neceſſitate coactiōis: ſiue neceſſitate ſimplicit̄ dicta: q2 talis in deo nō ē: ſʒ neceſſitate imutabilitatꝭ ⁊ preſuppoſita di ordinatōe ſiue neceſſitate cōiter dicta ꝑut aliq̄d dr̄ neceſſariū: q2 ē ꝯue/nientiſſimū ſic eſſe ꝓpt̄ aliq̄s cauſas. Fuit aūt hoc modo reſurrectō chr̄i neceſſaria ꝓpter quinq̄.

Primo ꝓpt̄ declarādā di bonitatē.
Scd̄o ꝓpt̄ corpis chr̄i dignitatē.
Tertio ꝓpt̄ viatoꝝ vtilitatē.
Quarto ꝓpt̄ āpliorē btoꝝ iocūditatē.
Quito ꝓpt̄ gruiorē dānatoꝝ penalitatē

Primo ꝓpter declarādā di bonitatē. Declarat̄ aūt dei bonitas in chr̄i reſurrectōe p̄cipue tripl̄r. Primo q̄ ad ſuauitatē beniuolētie: q2 in h̄ oñdit̄ q̄nta ſit dei beniuolētia circa iuſta ⁊ ſctā q2 ſic voluit ſacrū chr̄i corpus glificare. Scd̄o q̄ ad claritatē ſapie q̄ apparet in h̄ ꝙ tāta hūiliatio paſſiōis ordinata ē ad tātā glām reſurrectōis. Tertio q̄ ad eq̄tatē iuſticie ad quā ꝑtinet exaltare illos q̄ ꝓpt̄ deū ſe hūiliant, ſcḿ illud Lu. j. Depoſuit potētes de ſede ⁊ exaltauit hūiles. Q2 ḡ chr̄s ꝓpt̄ charitatē ⁊ obediētiā dei hūiliauit ſe vſq̄ ad mortē crucis: oporte/bat ꝙ a deo exaltaret̄ ad glām reſurrectō/nis. Vñ ex eiꝰ ꝑſona dr̄ in p̄o. Tu cogno/uiſti. i. ꝓbaſti ſeſſionē meam. i. hūilitatē ⁊ paſſionē ⁊ reſurrectionē meā. i. glificatio/nē in reſurrectōe: ſicut gloſa expoſuit.

Secūdo ꝓpter corpo/ris chr̄i dignitatē. Tū ꝓpt̄ vnitā diuinitatē q̄ a chr̄i corpe nūq̄ fuit ſeparata. Tum ꝓpt̄ illiꝰ corpis puritatē ⁊ ſctitatē. Ps. Nō dabis ſctm̄ tu. vi. cor. i. corpꝰ de ſctificatōne ꝯceptū. Tū ꝓpt̄ meriti ſublimitatē qd̄ chr̄i aīa cū illo corpe patiēdo fecerat. Jō nō decebat vt corpꝰ illud maneret in ter/ra ſʒ exaltaret̄ ad glām reſurrectiōis. Jō d̄r ꝓ Phil. ij. Chr̄s factꝰ ē ꝓ nob̄ obe. vſq̄ ad mor. mor. aūt crucꝭ. ꝓpt̄ qd̄ ⁊ deꝰ exal/tauit illū ⁊c̄. Sʒ q̄re ḡ nō ſtati vt mortuꝰ ē ſurrexit: ſed in diem tertium expectauit Scd̄m alexādrum de ales. iij. par. trac. de reſurrectōe: h̄ ꝯueniēs fuit triplici rōe

Prima ē rō ſigtiōis. Vñ ſup illō Luc. xxiiij. oportebat pati ⁊ r̄ſurgere a mortuis die tertia. Glo. dr̄. Merito vna die ⁊ duabꝰ noctibꝫ iacuit i ſepulcro q2 lucē. i. grāꝫ ſue mortꝭ (q̄ tantū in carne erat tenebris) nr̄e duple mortꝭ (q̄ in carne erat ⁊ aīa) oppoſuit ad ſignādū vīcꝫ ꝙ lux ſue mortꝭ duplā nr̄am mortē curauit. Scd̄a ē ratio ꝓbatōis. Vñ ſup illud j. Cor. xv. Reſurrexit tertia die. Glo. ꝓbata. ſ. ꝑa morte; ſi

em̄ ſtatim reſurrexiſſet: nō ꝓpe mortu⁹ cre-
deret. ¶ Tertia ē rō oſtōis ad oſtēduꝫ
ſcꝫ magnificētiā ſue ptātis q̄ euidēti⁹ ꝑ h̄
oſdit q̄ ſi ſtatī ſurrexiſſet Surrexit ergo
tertia die ⁊ trib⁹ dieb⁹ dr̄ iacuiſſe in ſepul-
cro: qḋ ſꝫ Aug. accipiēdū ē ſynecdochice.
Fuit em̄ dn̄s in ſepulcro ꝑ extremā partē
paſceues ꝑ quā tota dies iā p̄terita cū ſua
nocte accipit: ⁊ ꝑ totū ſabbatū qḋ integꝝ
diē cōplectit ⁊ noctē: ⁊ ꝑ primā partē diei
dn̄ice ſcꝫ per noctē ſequētē ſabbatū ꝑ quā
tota dies dn̄ica ad quā ptinet intelligitur
Sūt ḡ ſynecdochice tres dies naturales
q̄rū quib3 h3 ſuā noctē p̄cedētē. Tūc enī
ſic di. Aug⁹. mutat⁹ eſt ordo naturalis:
dies em̄ p̄cedebat noctē: qꝛ p̄mo creata eſt
dies ⁊ ſubſecuta ē nox: ſꝫ deiceps creator
tp̄m fecit vt nox p̄cederet diē. Un̄ Aug.
Sic pri⁹ cōputabat dies ꝓpt hoīs ↄditi
lapſuꝫ a luce grē in noctē culpe: ita nūc ꝓ
pt hoīs reparatiōnē ꝑ paſſionē ⁊ reſurre-
ctiōꝫ chr̄i a tenebꝛꝭ culpe in lucē grē meri
to poſteri⁹ ↄputat. Hec ille. Mutat⁹ eſt
igit ordo tp̄m ꝑ myſteriū reſurrectōis dn̄i
ce: qꝛ em̄ nocte a mortuis reſurrexit: die ve
ro ſequēte eiuſdē reſurrectōis effectū di-
ſcipulis oſdit. Jō vt di. Beda. Nox illa
diei ſeq̄ntis luci ↄiūgit. Hāc aūt cōmuta
tionē voluit de⁹ p̄figurare in legalib⁹ ceri
monijs vbi p̄cepit obſuantiā ſabbi ⁊ lega
liū fieri a veſpa in veſperā. Si aūt aliq̄s
q̄rat de hora reſurrectōis: breuit nūc dici-
mus cū alexādro de al. q ipſa reſurrectō
fuit inter horā medie noctꝭ ⁊ mane dn̄ice.
Et qꝛ mediū denoiat ab extremis: iō di-
cunt: aliqui eam fuiſſe media nocte: ali-
qui vero mane. Cōiter tn̄ dicūt omēs q
diſtulit reſurrectionē ſuā ꝑ xxxvj. horas
vt in h̄ ſignificet liberatio ⁊ victoria pfecta
Ille em̄ numer⁹ ē ex ſenario in ſe ducto q̄
ē nūerus pfectus ſꝫ arithmeticū: ſꝫ diuer
ſi diuerſimode incipiūt nūerū illū horaꝝ
q̄dā ab hora q̄ crucifixus eſt: alij ab hora
q̄ ſepult⁹ eſt: alij autē ab hora q̄ mortuus
eſt. ⁊ iſte videtur ēē ↄuenientior mod⁹

¶ Tertio propter viatorum vtilitatem que precipue triplex eſt.

¶ Prima eſt vtilitas fructuoſe illuſtra-
tōis. ſ. q̄ ad fidē diuinitatꝭ chr̄i q̄ ꝑ rrōneꝫ cō
firmata ē ⁊ certificata: qꝛ vt dr̄. ij. Cor. vi.
Etſi crucifix⁹ ē i infirmitate nr̄a ſꝫ reſurre
xit nūc viuēs ex ꝟtute dei. Et. j. Cor. xv
Si chr̄s nō reſurre. inanis ē p̄di. nr̄a: in-
anis ē fides nr̄a. Et certe ſi n̄ reſurrexiſſꝫ
ꝑijſſꝫ fides Scd̄a ē vtilitas ꝟtuoſe iforma
tōis toti⁹ vite: ſic em̄ chr̄s mala ſuſtinuit
moriendo vt nos liberaret a malis ita gli
ficatus eſt reſurgendo: vt nos ꝓmoueret
ad bona. Ro. iiij. Tradit⁹ ē ꝓpt delicta no
ſtra ⁊ reſurrexit ꝓpt iuſtificatiōem nr̄am:
iuxta qḋ dr̄ Rho. vj. Quō chr̄s reſurre. a
mor. ꝑ gliam p̄ris ita ⁊ nos in nouitate vi
te ambulem⁹. Et ſic chriſt⁹ re. ex mor. iā
nō mori. ⁊c. ita ⁊ vos exiſtimate mortuos
q̄dē ēē p̄ctō: viuētes aūt deo. ¶ Tertia ē
vtilitas glioſe ↄſolatiōis: vt vicꝫ hi q̄ do
lentes chr̄i paſſionē celebrarūt nūc etiam
gaudētes rrōnē celebrēt. Un̄ his diebus
freq̄ntat eccīa illū ꝟſum. Hec di. quaꝫ fe.
do. ex. ⁊ le. in ea. Nūc aūt p̄imū ↄſolari et
in dn̄o gaudere debem⁹ dn̄icā reſurrectōꝫ
celebrātes ⁊ h̄ p̄ſertim ꝓpt tria. ¶ Primo
ꝓpt iocunditatē venerāde exaltatiōis na-
ture vicꝫ hūane in chriſto ſic glorificate
cui cōgaudere debem⁹ ſicut mēbra capiti
In h̄ em̄ cōpleta eſt honorificatio nr̄e hu
manitatis a deo aſſumpte. ¶ Scd̄o ꝓpter
ꝟitatē ſperande reſurrectōis: qꝛ em̄ vide-
mus chr̄m q̄ ē caput nr̄m reſurrexiſſe: ſpe
ramus ⁊ nos reſurrecturos. j. Cor. xv.
Si chr̄s p̄dicat q reſurrexit a mortuis: q̄
modo q̄dā dicunt in vobis q reſurrectio
mortuoꝝ nō eſt: Et Job. xix. Scio ſcilicꝫ
per certitudinem fidei q redemptor me⁹
viuit: ſcꝫ chr̄s a mortuis reſurgēs: ⁊ iō in
nouiſſimo die de terra ſurrectur⁹ ſum ⁊c.
Repoſita ē hec mea ſpes i ſinu meo. Eſt
itaq reſurrectō chr̄i exēplar noſtre ſurre
ctiōis future. Phil. iij. Reformabit cor-
pus hūilitatꝭ noſtre cōfiguratū corpi cla-
ritatis ſue. Jō etiā Apoc. j. Chr̄s dicit p̄
mogenit⁹ mortuoꝝ. Et. j. Cor. xv. dicit
apl̄s. Chriſt⁹ reſurrexit a mortuis p̄mi-
cie dormiētiū ⁊c. Ubi glo. qꝛ p̄ri⁹ tp̄e ⁊ di
gnitate. Loquēdo em̄ de reſurrectione p-
fecta q̄ eſt reparatio a morte in vitam pe
nitus imortalem ⁊ glorioſam chriſtus eſt
primus reſurgentiū. Rhom̄. vj. Chriſtus
reſurrexit ex mortuis iam nō moritur. ⁊c.
Licet reſurrectiōe ipfecta q̄dā an̄ ip̄m re
ſurrexerint ad vitā. ſ. mortalē ⁊ h̄ ad p̄mō

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſtrandũ q̃ſi in q̃dam reſurrectiõez chr̃i: q̃
aliq̃ legunt̃ ſuſcitati p̱ heliã ⁊ heliſeũ ⁊ et
p̱ ipm chr̃m. De illis aũt de q̃b loquitur
Matt. xxvij. di. q̃ mlta corp̱a ſctõꝝ q̃ dor/
mierãt ſurrexerũt. varie loquũtur docto/
res. Nã Hiero. ſup̱ Matth. ſentire videt̃
q̃ ſurrexerit iteꝝ morituri. In ſermõe ꝓo
de aſſumptiõe ꝟginis hoc ſub dubio relin
q̃t. Remigi⁹ ꝓo ait: Indubitant̃ credere
debem⁹ vt q̃ reſurgẽte dño a mortuis ſur/
rexerũt aſcẽdẽte illo ad celoꝝ. ⁊ ipſi p̱iter
aſcenderũt. Et licʒ ſuſtineri poſſet q̃ ſur/
rexerit añ chr̃m iteꝝ morituri: Tñ magꝭ
ꝯſonũ eſt pietati q̃ poſt chr̃m ſurrexerint
nõ iã ampli⁹ morituri. Tũ q: mors eſt pe
na pcti ⁊ illi erãt ab oĩ pctõ vltimate pur/
gati. Tũ q: corp̱ib coꝝ vnite ſt̃ aĩe glifi/
cate: et q̃ vniõe ſ̃ʒ Aug. in epi. ad dioſcoꝝ.
efficiunt̃ corp̱a impaſſibilia ⁊ glorioſa. Re
ſurrectio aũt coꝝ ponit̃ ab euãgeliſta añ
reſurrectiõez chr̃i p̱ q̃ndam anticipationẽ
Propterea ip̃e ait: Et exeũtes de monu/
mentis poſt reſurrectiõez eius. ſ. chr̃i (vt
ait de Lyra) venerũt in ſanctã ciuitatẽ et
apparuerũt mltis. Vñ et Amb. in ſermo
ne de martyrib tp̃e paſc. videt̃ ſentire: q̃
ſingulis annis redeũte annua celebritate
dñice reſurrectiõis aliq̃ de nouo reſurgũt

Tertio gaudere debem⁹ in reſurrectio
ne dñica ꝓpter ꝯformitatẽ memorãde ex/
ultationis ꝯformãdo vicʒ nos his q̃ tunc
erãt chr̃i diſcipuli qui viſa dñi reſurrectõ
ne gauiſi ſunt: Joã. xx. Gauiſi ſunt diſci/
puli viſo dño. Si aũt vis notare ordinem
hiſtorie reſurrectiõis q̃ntum ad ea que in
euangelijs legunt̃ facta ip̃a reſurrectiõis
die ꝯſertim q̃ntum ad q̃ncꝫ apparitiones
quib amicos ſuos ꝯſolari dignatus eſt.
Sic dicas: Maria magd. ⁊ maria iaco. ⁊
ſalo. emerũt aromata vt ṽeni. vnge. ieſum
Mar. vl. Et valde mane. i. añ ſolis ortuʒ:
mote ſunt: vna ſabbatoꝝ. i. die dñica: orto
iam ſole. i. aliq̃ claritate apparẽte ſm Au/
guſt. veniũt ad monumentũ di. Quis re/
uoluet nobis lapidẽ ab oſtio monumenti?
Et cũ appropinq̃ſſent: viderũt reuolutuʒ
lapidem: Erat q̃ppe magn⁹ valde. Sed
ſcientes iudeoꝝ odiũ timuerũt: credẽtes
q̃ iudei eũ tuliſſent ⁊ i loco vili poſuiſſent.
Ideo reuerſe cucurrerũt nũciare ſuis ar/
dentiorib amatorib petro et ioãni dicen
tes: Tulerũt dñm de monumẽto: et neſci
mus vbi poſuerũt eum. Et tũc (ſicut dicit̃
Joã. xx) ioãnes p̃currens citius petro p̃or
venit ad ſepulcrũ: ⁊ inclinãs caput vidit
poſita linteamina: nec intrauit. Petr⁹ ꝟo
poſtea venit ⁊ intrauit et vidit ⁊c. Deide
etiã ioãnes intrauit ⁊ vidit et credidit do
minũ ablatũ. Vñ diſcipuli iſti ꝯtriſtati
abierũt. Poſtq̃ʒ aũt regreſſa eſt ad ſepul/
crum Magdalena et alie due ſancte muli
eres intrauerũt: ⁊ vident̃ (vt dr̃ Marc⁹)
iuuenẽ ſeden. in dex. coop̱. ſto. can. ⁊ ob. q̃
dixit illis. Nolite expaueſcere: Jeſum q̃ri
tis nazarenũ cruci. ſur. nõ eſt hic. ſ. p̱ p̃ſen/
tiã carnis Ecce locus vbi poſuerũt eum.
Sed ite dicite diſci. eius et pe. q: p̃ce. vos
in gali. ⁊c. Quo audito exierũt mulieres ð
ſepulcro ⁊ q̃ſi recedere diſponebant Sed
amore ieſu attracte iteꝝ introeũtes vide/
runt duos angelos ſtantes qui dicũt eis:
Quid q̃ritis viuentem cũ mortuis? Nõ ẽ
hic: ſurrexit. Quo audito ꝯſternate mẽte
abierũt. Maria tñ mag. feruẽtius amãs
ſtabat ad monumentũ foris plorãs: vt pʒ
Joã. xx. vbi habet̃ quõ ſibi apparuit dñs
et dixit ei: Vade, et dic ad fratres meos:
Aſcendo ad patrẽ meũ ⁊c. q. d. in p̱rimo ẽ
vt videant me aſcendentẽ. Cũq̃ʒ diſparu/
iſſet dñs: illa indicibili gaudio repleta mã
datum p̱ficere ꝓperauit. Et adhuc in iti/
nere repperit duas ſocias nũc lento gradi
entes veſtigio: nũc ꝟo ſedentes p̃ cordis
meſticia. Magdalena igit̃ feſtino greſſu
ꝓperans leto vultu dixit eis: Vidi dñ̃ ⁊c.
Et tũc illis trib feſtinãtib ire hierl̃m: oc
currit ieſus: ⁊ vt h̃r Mat. vl. di. illis. Auete
Ille aũt acceſſerũt ⁊ tenuerũt pedes eius
et ait illis: Nolite timere. Ite nũciate fra/
trib meis. ⁊c. Vide dñi benignitatẽ qui
diſciplos fratres vocat. Sis ⁊ tu diſcipu
pulus eius vt et frater fias ⁊ hereditatis
ſocius. Venit ꝰ magdalena cũ alijs ma/
rijs annũcians diſcipulis: q: vidi dñm: et
hec dixit mihi. Petro igit̃ in loco q̃dam
ſecreto ceteris feruẽtius dñi reſurrectiõʒ
expectãti et oranti apparuit dominus: qð
ip̃e cũ gaudio ceteris nunciauit. Quo au
dito aliq̃bus ſpes: alijs turbatio ð ſingu
laritate apparitõis facte petro: alijs deſide
rium videndi creſcebat: ſm Chry. Inter
viros p̃mo apparuit petro. Tum q: caput

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

oim. Tū ne ꝓpter negationē deſparet. Tū ꝓpter exemplū miſcḋie ad pctōres reuertentes ad eū. Dehinc apparuit duobꝫ eūtibꝫ in emaus: vt ptꝫ Lu. vl. ⁊ Mar. vlti. Sero aūt apparuit diſcipulis ꝯgregatis (abſente Thoma) et dixit eis Pax vobis Joā. xx. ⁊ Lu. vl. Sic ḡ ptꝫ ordo q̄nqꝫ apparitionū. Ex dictis igit̄ ptꝫ quō neceſſaria erat chr̄i reſurrectio ꝓpter viatoꝝ vtilitatem.

¶ Quarto ꝓpter amplio rem btōꝝ iocunditatē. ¶ Primo q̄ ad angelos qui in humanitatē chr̄i glīoſam deſiderāt ꝓſpicere: vt ḋr. j. Pe. ij. ¶ Scḋo q̄ ad aīas q̄ mirabilr̄ iocundant̄ vidētes in chr̄o hūanā naturā ſic ineffabilr̄ glīa adornatā. ¶ Tertio q̄ ad corpa. Nā mirabiliter iocūdabunt̄ electi ocl̄is corporeis videntes chr̄i corpus ſic glīoſe adornatum Jo. x. Siq̄s ꝑ me introierit ſaluabit̄ ⁊ ingrediet̄. ſ. ad videndū glīam q̄ erit in aīa deitati ꝯiūcta. et egrediet̄. ſ. ad ꝯtēplādū humanitatē meā glīoſam: et paſcua inueniet. i. delectatiōes immenſas vtrobiqꝫ.

¶ Quinto ꝓpter grauiorē dānatoꝝ penalitatē ⁊ diuine erga eos iuſticie manifeſtiorē claritatē. Sicut em̄ oīa cedūt btīs in augmētū glīe: ita reprobis in augmētū miſerie. Aggrauat̄ itaqꝫ reprobo dānatio ꝓpter chr̄i reſurrectiōꝫ ¶ Primo q̄ ad demōes. Nā q̄ntuꝫ putas affligunt̄ demōes vidētes humanā naturā ſic in chr̄o glīficatā eiqꝫ ... tradita. Vnō ipe ḋr Mat. vl. Data ē mihi oīs po. in ce. et in terra. i. in toto mūdo: q̄ in celo remūerem btōs ꝑ glīam: ⁊ viatores in terra gubernē ꝑ grām: et offenſores apud inferos cruciē ꝑ iuſticiā. Vñ de demōibꝫ ꝑ eū ḋr Eſa. lxiij. Calcaui eos in ira mea.

¶ Scḋo q̄ ad aīas dānatas q̄bꝫ creſcit afflictio ex reſurrectiōe chr̄i dū ꝯſiderāt q̄ ꝑ eaꝝ liberatōe chr̄s tāta paſſus ſic glīoſe triūphauit quē tñ vilr̄ ꝯtēpſerūt. Apoca. xiiij. Cruciabunt̄ igne ⁊ ſulphure in ꝯſpectu angeloꝝ ſctōꝝ ⁊ añ ꝯſpectū agni. ſ. in glīa ſuſcitati. Grauis ꝑfecto eſt eis pena: q̄ ſe vidēt ſic miſerabilr̄ ꝑuatos ſocietate chr̄i ſic glīoſe triumphantis. ¶ Tertio q̄ ad corpa: q̄ grauis ē eis afflictio videre corp⁹ chr̄i glīoſuꝫ corporeis ocul̄: quēadmodū videbūt cū ad iudiciū vēiet. Apoc. j. Videbit eū oīs ocl̄s ⁊ q̄ eū pupugerūt. ſ. criminalr̄ offenderūt. Hec itaqꝫ dicta ſūt de dñice reſurrectōis neceſſitate

Secūdū eſt myſteriū admirāde iocūditatꝫ. Nā ſicut chr̄i paſſio amara fuit: ita ⁊ reſurrectio iocūda: vñ totū eccl̄iaſticū offm̄ nūc gaudiū redolet ⁊ ſinglarit̄ letície ꝓfert amenitatē ꝓpter victoriā: glīam ⁊ magnificentiā dñi reſurgētis. Eſt aūt nobis ꝯſiderāda ꝑcipue q̄ntuplex iocūditas circa dñi reſurrectiōeꝫ.

¶ Pria eſt iocūditas ipſi⁹ dñi reſurgētis
¶ Scḋa eſt eccl̄ie expectātis.
¶ Tertia eſt eccl̄ie militātis.
¶ Quarta eſt eccl̄ie triūphantis
¶ Quinta eſt mr̄is dei ꝯtemplantis

¶ Prima eſt iocunditas ipſi⁹ chr̄i reſurgētis. Noua q̄ppe fuit ⁊ ſpecialis iocūditas in aīa chr̄i dū ſuū corp⁹ ſibi vidit reunitū. Ad qḋ plenꝰ ꝯtēplandū Notādū q̄ in ipo chr̄o reſurgēte tres fuerūt actus mirabiles. ¶ Primus eſt actus gaudioſe reaſſūptiōis: q̄ facta eſt reaſſūptio ei⁹ qḋ fuerat ſeꝑatū. Pro q̄ notāduꝫ ſm̄ Franc. de may. ⁊ Alex. ⁊ Tho. ⁊ Bonauē. ⁊ Rich. q̄ in chr̄i morte facte fuerūt tres ſeꝑatiōes ¶ Prima fuit aīe a corpe: ḋ q̄ Matth. xxvij. Jeſus clāās voce magna emiſit ſpm̄. ¶ Scḋa deitatis ab hūanitate: q̄ chr̄s nō fuit hō in triduo: iō negāda ſit eius hūanitas: ⁊ ſic nō fuit deitati ꝯiuncta: lꝫ ꝑtes ei⁹ ab inuicē ſeꝑate ſꝑ remāſerint deitati vnite. Et de hac ſeꝑatōe exponit̄ ab aliq̄bꝫ clamaſſe: De⁹ me⁹: de⁹ me⁹ vt q̄d me dereliq̄ſti: Mat. xxvij. more ꝓphetico: ꝑteritū ꝓ futō accipiēdo ¶ Tertia fuit ſeꝑatio ſanguis a corpe qñ vltimo effuſus fuit ex vulnere laterali: de q̄ (vt hr̄ Jo. xix.) exiuit ꝯtinuo ſanguis et aq̄. In reſurrectōe ḡ facte ſunt tres oppoſite vniones. ¶ Prima fuit ſanguis cū corpe, q̄ aīa nō habꝫ viuificare corpus niſi mediāte ſāguine q̄ etiā ad naturā corpis hūani ꝑtinet. ¶ Scḋa fuit aīe cū corpe, et ¶ Tertia deitatis cū humanitate reſultante ex aīa et corpe: quia poſt reſurrectiōeꝫ fuit vere homo ſicut antea fuerat. Vñ in ꝑſona hūanitatis chr̄i iterꝝ aſſumpte loquit̄ ꝓpheta Dauid ad diuinitatē di. Exurrexi et ad-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

huc ſum tecū. Utrū aūt totū ſanguinē re-
aſſumpſerit ita q̄ nulla guttula de illo re-
māſerit in terra: Due ſunt opiniōes ¶ Pri-
ma eſt ſcti Tho. in. iij. p. q. liiij. ar. ij. in ſol.
tertij arg. di. q̄ tot⁹ ſanguis q̄ de chr̄i cor
pore fluxit cū ad v̄itatē hūane nature ptī-
neat in chr̄i corpe reſurrexit. Sanguis aūt
ille q̄ in q̄buſdā eccleſijs p reliquijs ꝯſer-
uat̄ nō fluxit de chr̄o: ſed miracl'oſe d̄r ef-
fluxiſſe d̄ imagine q̄dā chr̄i pcuſſa. ¶ Alia
eſt opinio Fran. de mayro. di. q̄ nō eſt in-
ꝯueniēs ſi aliq̄d de ſanguine chr̄i fuſo di-
cat̄ eſſe in aliq̄bus eccleſijs: q: forte corp⁹
in vita incorruptibili nō indiget tāto ſan-
guine ſicut in vita mortali in q̄ fit alicu⁹
ꝯtinua deperditio p actiōez caloris. Et hec
opinio videt̄ hr̄e maiorē firmitatē. Tū q:
nō req̄rit̄ nec ptinet tot⁹ ſanguis ad veri-
tatē hūane nature. Unī z ipe Thomas in
ſuis q̄dlibetis. l. q. iij. d̄r. Cū chr̄s an̄ paſ-
ſionē comederit z biberit: nihil phibet in
eo fuiſſe aliquē ſanguinē nutrimētalē qui
ad veritatē nature hūane nō ptinet z quē
nō oporteret in ei⁹ reſurrectiōe ad corp⁹
redire. Tū etiā q: in pleriſq; ſolēniſſimis
locis oñditur ver⁹ chr̄i ſanguis. Nā in ca-
pella regis francie eſt de chr̄i ſanguine et
de ſpinea corona ſanguīe tincta. In puin
cia etiā puincie apd ſctm maximinū in cō-
uentu fratr̄ pdicatoꝝ in feſto Marie ma
gdalene oñdit̄ ampulla cū ſanguine chr̄i.
Racaneti etiā in ꝯuentu fratr̄ eremitaꝝ
eſt ſpina cū ſanguine. In ciuitate etiā mā
tue in abbatia ſcti Bn̄dicti in eccl'ia ſancti
Andree eſt de ſanguinē chr̄i quē aſporta
uit Longin⁹ cui⁹ corp⁹ req̄eſcit ibidē. In
alemania v̄o in ciuitate nurēberge eſt fer
rū cum q̄ Longin⁹ lanceauit lat⁹ chr̄i ſan
guine reſperſuz. Et ſic in multis ptib⁹ chr̄i
anoꝝ ver⁹ oñditur ſanguis chr̄i. Utrū v̄o
talis ſanguis tāta ſit veneratiōe dignus
q̄nta ſanguis in euchariſtia: Apd pleroſ-
q; dubiū eſt: qm̄ ſi vnit⁹ eſt diuinitati: eſſ;
adorād⁹ adoratiōe latrie. Si v̄o nō: tūc
honor latrie nō debet̄ ei ſicut ſanguini in
euchariſtia. Quid aūt tenendū ſit: an. ſ. a
ſanguine fuſo ſit ſepata diuitas: vel ei vni
ta nō eſt determinatū cū altera opinionū
ſuſtineri poſſit. Ut pz p ꝯſtitutionē no-
uā factā a ſummo pōtifice Pio ſcd̄o q̄ p̄-
diſputata materia iſta in ſui p̄ſentia p do-
ctiſſimos viros ſtatuit q̄ null⁹ de cetero
ſub pena excōicatiōis auderet dānare q̄n-
cūq; opinionē p̄dictā cū vtraq; poſſit ſuſ-
tineri abſq; errore. Scd̄z aūt Franciſ. de
mayro. Lz anīa chr̄i z caro nunq; fuerit a
diuitate ſepate: ſanguis tñ ſepat⁹ a cor-
pore ex ꝯſeq̄nti erat ſepatus a diuinitate:
cui⁹ ſignū eſt q: lz dicam⁹ q̄ fili⁹ dei fuit
ſepult⁹: z fili⁹ dei deſcēdit ad inferos: non
tñ dicim⁹: fili⁹ dei fuit effuſus ſup terram
Iſta aūt idiomatū cōicatio eſt nota talis
vnionis ſm Aug⁹. j. de trini. ¶ Scd̄s eſt
actus glioſe trāſmutatiōis. Corp⁹ enim
chr̄i in reſurrectiōe z ſi nō fuerit mutatuz
ſm ſubſtātiā: q: eiuſdē nature reſurrexit:
fuit tñ mutatū ſm q̄litatem. Erat em̄ ſm
Greg. in omel. eiuſdē nature. ſed alterius
glie: de hoc magis dicet̄ in tertio myſte-
rio. ¶ Tertius eſt actus miracl'oſe pene-
trat iōis ſiue egreſſionis: q: exiuit chr̄s de
ſepulcro clauſo: ſigillato et cuſtodito: Sz
nōnulli circa hoc dubitāt pter v̄bū Mar.
di. Angel⁹ aūt dn̄i deſcēdit de celo z acce
dens reuoluit lapidē. Ad qd̄ r̄ndet Bed.
di. Accedēs reuoluit lapidē nō vt egreſſu
ro dn̄o ianuā pandat: ſed vt egreſſus eius
iam facti hoib⁹ p̄ſtet indiciū. q̄ em̄ morta
lis clauſo virginis vtero potuit naſcendo
mundū ingredi: ipe fact⁹ imortalis clau-
ſo ſepulcro potuit reſurgēdo exire de ſe-
pulcro. Hec ille. Cōſiderem⁹ itaq; q̄nta
leticia fuit chr̄i mens pfuſa cū de ſepulcro
exiens q̄ p⁹us paſſibilis fuerat z mortalis
ſe glioſum z ipaſſibilē ꝯſpexit: vt puto grās
p̄muz eleuatis in celum oculis grās retu-
lit patri q̄ eum iā de morte ſic glioſe fece-
rat triūphare.

¶ Scd̄a eſt iocūditas ec-
cleſie expectātis. ſ. coꝝ qui chr̄i expectaue
rāt aduentū in limbo detenti q̄s chr̄s re-
ſurgēs eduxit z inde liberauit: q̄ mira p̄-
fecto et indicibili leticia pfuſi ſunt cum ſic
liberati chr̄m reaſſumpſiſſe corp⁹ ſuū glo
rioſum z humanā in eo naturaz ita glioſe
ſublimatā ꝯſpexerūt. j. Pe. iiij. In reuela
tione glie eius gaudeatis exultātes.

¶ Tertia eſt iocūditas ec-

cleſie militātis. In reſurrectiōe eṁ domi
ɋ̄plurimū letate ſunt ſancte mulieres ac
etiā diſcipuli ɋ̄bus apparuit dn̄s. Ioā.xx.
Gauiſi ſūt diſcipuli viſo dn̄o. Letatus eſt
etiā ſpēaliter ioſeph ab arimathia. Legit
nāꝗ i euāgelio nicodemi ꝙ iudei idigna/
ti ꝯ ipm eo ꝙ chr̄m ſepelierat: in quodā ce
naculo diligent̄ clauſo ⁊ ſigillato eū reclu/
ſerūt: volētes poſt feſtū eū occidere. Et ec
ce chr̄s in ipſa nocte reſurrectōnis ad eū
intrauit: ⁊ oſculū ei dedit: ⁊ inde saluis ſi/
gillis eū educēs: in domū ſuam in arima
thia ipſum adduxit

Quarta ē iocūditas ec/
cleſie triūphantis. ſ. angeloꝝ. qb᷒ accreuit
gaudiū accidentale ꝑ gl'a chr̄i reſurgēt̄: ꝑ
liberatione patrū de limbo: ⁊ ꝑ letitia to/
tius eccl'e militātis. Unde apparuit muli
erib᷒ angelus ſtola candida coopert᷒ in ſi
gnū feſtiue letitie. Greg. in omel'. Candor
etem veſtis/ſplendorē nr̄e denūciat ſolen/
nitatē: nr̄e dicam᷒ aut ſue: ſꝫ vt veri᷒ fate/
amur/⁊ ſue dicam᷒ et nr̄e. Illa quippe re
demptoris nr̄i reſurrectio ⁊ nr̄a feſtiuitas
fuit. quia nos ad imortalitatem reduxit. ⁊
angeloꝝ feſtiuitas extitit: qꝛ nos reuocan
do ad celeſtia/eoꝝ numerū impleuit Hec
ille. Angelus etiā ille vt iam de chr̄i reſur
rectione ɋ̄tulabūdus/ꝯſolabat̄ mulieres
īuitans eas ad gaudiū. d. Nolite expaue/
ſcere. ⁊c. Greg. in omel'. acſi apte dicat Pa
ueant illi qui nō amant aduentū ſupnorū
ciuiū. ꝑtimeſcāt illi q̄ carnalib᷒ deſiderijs
preſſi ad eoꝝ ſocietatē ꝯtigere ſe poſſe de/
ſperāt. vos aūt cur ꝑtimeſcitis q̄ vros cō/
ciues videtis: Hec ille

Quinta eſt iocunditas
matris dei ꝯtemplantis. Profecto ſup ce
teroſ ꝑ chr̄o reſuſcitato letificatū ē cor vir
ginis matris ꝯtemplantis ⁊ videntis eū
ſic glorioſe triumphantē. Sibi nanꝗ vt
pie credit̄ prius ꝙ̄ ceteris bn̄dictus eius
filius apparuit; quanꝗ euāgeliſte de h̄ nō
faciāt mentionē. Euangeliſtaꝝ eṁ officiū
fuit reſurrectionis teſtes inducere. matrē
aūt ad teſtificandū ꝑ filio inducere nō de/
cuit. Si eṁ verba aliaꝝ feminarū delira/
menta viſa ſunt: quō non magis matrē ꝑ
filij amore diceret delirare: Nō ſcripſerūt
ergo euangeliſte ꝙ chr̄s apparuerit ꝟgini
matri: ſed illud pro conſtanti reliquerunt.
Hoc aūt ꝯfirmare poſſumus triplici via

Prima eſt via certificatiue teſtificatio
nis. Teſtificat̄ eṁ hoc Ambroſ. li. de vir/
gi. d. Uidit maria reſurrectionē dn̄i et ꝑ/
ma vidit ⁊ credidit. vidit maria magdale
ne ɋ̄uis iſta adhuc nutaret. Scd̄a ē via
approbatiue celebratōnis. Ad inſinnandū
nanꝗ ꝙ chr̄s reſurgens ex mortuis ꝑmo
apparuit virgini matri: ſancta romana ec
cleſia ipſa reſurrectionis die ſtationē cele
brat apud ſanctā mariā maiorem. vbi tpe
magni gregorij dū ipſe in die paſche miſ/
ſam celebraret/⁊ Pax dn̄i. ⁊c. ꝓnunciaret:
angelus dn̄i alta voce rn̄dit: Et cū ſpū t.
Ob qd̄ cū ipſa die papa ibidem celebrat i
hui᷒ miraculi memoriam cū dicit Pax do
mini ⁊c. nihil ſibi rn̄det. Tertia eſt via
declaratiue ratiōis. Rationabile eniꝫ fuit
vt filius de reſurrectione ſua prius mr̄em
letificaret/quā amplius ceteris de paſſio
ne cōſtat doluiſſe. Contemplari ḡ deuote
poſſum᷒ ꝙ ſanctiſſima illa virgo ipā reſur
rectionis nocte contemplationi ⁊ orōnib᷒
intenta filiū ſuū quē ſepulcro clauſum reli
querat/videre ardentiſſime cupiebat. neꝗ
eṁ ignara erat illū a mortuis die t'tia
reſurrecturū. Ob qd̄ vel corde vel ore di/
cere poterat O pater eterne: ecce tp̄us in
ſtat vt filiū tuū ⁊ meū a mortuis reuoces
Suſcita ergo illū ⁊ mitte ad me tāto me/
rore ꝑ paſſione ſua ꝯtritam. O fili mi dul
ciſſime. O fili amātiſſime quem vidi pla/
gis repletū: ſpinis coronatū: crudeli mor
te extinctū: ⁊ in ſepulcro repoſitū/ qn̄ vide
bo te ex mortuis triūphaſſe. Dixiſti fili ⁊
totiens dixiſti: die tertia reſurgam et ecce
iam dies tertia imminet Surge dn̄e et ve
ni vt videam te. Dum igit̄ hec et ſilia vir/
go glorioſa rogaret: ecce cū ingenti lumi
ne/ decora facie aſpectuꝗ affabili apparu
it ei dn̄s filius ſuus: Salue (inquiens) mr̄
⁊ de cetero miſcd̄ie regina. Ceſſent amo/
do doloroſa ſuſpiria: amara lamenta: ⁊ co
pioſe lachryme. Ecce egoipſe ſū qui i v/
tero tuo ſteti: quem peperiſti: quē pauiſti
lacte virgineo: quem tantopere dilexiſti:
quem deniꝗ mortuū defleuiſti transfixa
doloris gladio. Ego ſū Jeſus filius tuus

loꝛis gladio. Ego ſum ieſus filiꝰ tuꝰ q̄ infernū ſpoliaui: inde p̄res eduxi: ꝛ eternitatis aditū deuicta moꝛte reſeraui. Gaude mater veneranda: qꝛ data ē mihi oīs poteſtas in celo ꝛ in terra: ꝛ in noīe meo flectet omne genu. Tu ꝟo poſt me in regno celoꝝ ſup oēs exaltaberis. Nō poſſet pfecto mēs nr̄a inueſtigare q̄ benigna fuerit illa viſitatio: q̄ blāda ꝛ amicabilia verba mr̄is ꝛ filij: q̄ gr̄oſi ꝛ iocūdi vtriuſq; i alterū aſpectꝰ. Poſt q̄ oia diſceſſit filius a mr̄e in leticia ꝛ deſiderijs ſimul remanēte Letemur ḡ ꝛ nos cū illa deſiderantes videre filiū ſuū gloꝛioſum ſedentē ad dexteraꝫ patris.

T Ertiū eſt myſteriū approbādē ꝟitatꝫ: qꝛ ſic dr̄ Lu. xl. Surrexit dñs vere. Habuit aūt ꝟitas dñice reſurrectiōis teſtimoniū ab angelis q̄ eā mulieribus nūciauerūt. Nā ſic dr̄ Dionyſiꝰ .li. ce. hierar. Hec ē lex diuinitꝰ ꝯſtituta vt q̄ ſūt ex ſpeciali gr̄a a deo imediate ſuperioꝛibꝰ reuelent' qbꝰ mediantibꝰ deferant' ad inferioꝛes. Jō chꝛiſti reſurrectio p̄mo angelis manifeſtata eſt ꝛ ꝑ angelos hoībus nō omnibꝰ ſed teſtibꝰ p̄oꝛdinatꝭ a do. Ut dicit' Act. iij. Quoꝝ teſtimonio deferret' ad alioꝝ noticiā. Habuit itaq; teſtimoniū p̄mo vt dictū ē ab angelis: ꝛ a ſpecialibus amicis chr̄i: mulieribus ſcꝫ deuotis ꝛ diſcipulis. Jtē habuit teſtimonium ab inimicis: ſcꝫ iudeis ꝛ militibꝰ cuſtodiētibꝰ ſepulcrū q̄ dicebāt coꝛpꝰ nō eē in ſepulcro. Nā ſicut dr̄ Matth. vl. Cū mulieres abijſſent: ecce qdā de cuſtodibꝰ venerūt in ciuitatē ꝛ nūciauerūt p̄ncipibꝰ ſacerdotū oia que facta fuerant. ꝛc. Chꝛyſ. Veritas a ꝯtrarijs diuulgata magꝭ refulget. Sed ſicut dr̄ Hiero. Principes q̄ debuerāt ꝯuerti ad pniam ꝛ ieſum q̄rere reſurgentē: perſeuerāt in malicia. Vn̄ ſeq̄t Cōſilio accepto pecuniā copioſam dederūt militibus dicētes. Dicite qꝛ diſcipuli eiꝰ noc. ve. ꝛ fura. ſūt eū vobis doꝛmientibus. ꝛc. Chꝛyſo. Qualiter furarent' pauperes ꝛ idiote ꝛ neq; apparere audentes Si em̄ adhuc chr̄m viuū vidētes fugerūt quō moꝛtuo eo nō timuiſſent tot militū multitudinē. ꝑpt' q̄d aūt nō furati ſūt p̄ma nocte quādo nullꝰ ſepulcro affuit. Sabbato em̄ petierūt a pilato cuſtodiā. Quare nō ꝑſuaſibilia ſūt q̄ de furto dicta ſūt. Vn̄ ꝑ que reſurrectionē obumbꝛare conant': ꝑ hec eam faciūt clarere. Dicentes em̄ q̄ diſcipuli furati ſūt cōfitentur nō eē coꝛpus in ſepulcro. Furtū autē oſtendit eſſe mendax cuſtodia militū ꝛ diſcipuloꝝ pauoꝛ. Hec ille. Jō cātat eccā. Dicāt nūc iudei quō milites. ꝛc. Jtē dedit ipe dñs teſtimoniū ꝟitatꝫ ſue reſurrectōis ꝑ multa ſigna ſiue argumēta. Act. j. Pꝛebuit ſe ipm viuū in multis argumētis poſt paſſionē ſuā. Ubi accipit' argumētū ꝑ ſigno ſenſibili ꝛ euidēti qd̄ inducit' ad alicuiꝰ veritatis manifeſtationē declarata. Eſt q̄ntuplex ꝟitas circa reſurrectionē ieſu chꝛi.

Pꝛima ē ꝟitas coꝛꝑalis ꝯditōis.
Scd̄a eſt vitalis operatiōis.
Tertia eſt triūphalis gl'ificatōis.
Quarta eſt diuinalis vnionis.
Quinta ē victoꝛial' ſignatōis.

Pꝛima eſt veritas coꝛpoꝛal' ꝯditōis.

Declarauit ei ſe reſurrexiſſe i vero coꝛꝑe ſolido ñ phātaſtico vl' raro ſiue aerio: qꝛ coꝛpꝰ ſuū palpabile ꝑbuit. Vn̄ dr̄ Lu. vl. Palpate ꝛ videte: qꝛ ſp̄us carnē ꝛ oſſa nō hꝫ ſicut me videtis hr̄e. Jtē oñdit ſe reſurrexiſſe in coꝛꝑe hūano oñdēdo eis verā effigiē quā oculis intuerent'. Jtē in eodē coꝛpoꝛe nūero: q̄d priꝰ habuerat Lu. vl. Videte manus meas ꝛ pedes meos: qꝛ ego ipe ſū. Nec em̄ eēt ꝟa reſurrectio: niſi idē nūero coꝛpꝰ iterato eidem aīe vniretur. Et ſi inſtet': qꝛ veri coꝛpoꝛis ſolidi eſt determinata figura: ſed coꝛpus chꝛiſti apparuit diſcipulis in alia effigie: vt hr̄ Mar. vl. ergo. ꝛc. Dicendū ſm̄ Th. q̄ in poteſtate eiꝰ erat: vt ex eius aſpectu foꝛmaretur in oculis intuentiū foꝛma q̄licūq; differēs ſufficiēs ad hoc qd̄ videretur apparere in alia effigie abſq; tñ mutatiōe ſui. Hoc Tho. in. iij. par. q. liij. Circa qd̄ notādū ſꝫ eūdē Tho. vbi ſ. q. lv. q̄ reſurrectio chr̄i manifeſtāda fuit hoibus ꝑ modū q̄ eis diuina reuelantur. Jnnoteſcunt autē diuerſimode dina hoibꝰ ſcd̄m q̄ diuerſimode ſt' affecti. Nā illi q̄ habēt mentē bñ diſpoſitā ſecūdū veritatē diuina ꝑcipiunt. Jlli aūt q̄ non habent mentem bene diſpoſitam diuina nō percipiūt niſi cum quadā cōfuſione dubietatis vel

erroris. j. Cor. ij. Aīalis hō non pcipit ea que ſūt ſpūs dei. Et iō chrīs qbuſdam ad credendū diſpoſitis poſt reſurrectionez in ſua effigie apparuit. His autē in alia effigie qui circa fidē videbant tepeſcere. Unde ipſi dicebant. Nos aūt ſperabam⁹: qa ipſe eſſet redempturus iſrl: qſi iā euanuiſſet ſpes eor. Un Greg. in omel. Talem ſe eis exhibuit in corpe/ qlis apd illos erat in mēte. Nō eſt tñ intelligendū q chriſtus ſe transformauerit in alienā effigiem: qūis hoc poſſet: ſz vt dic Lucas: oculi eorum tenebant ne eū agnoſcerent.

Scda eſt veritas vitalis opationis. Manifeſtauit eniz ſe reſurrexiſſe in corpe viuo: declarādo in ſe veritatez vite p opa triplicis vite. Primo per opus vite nutritiue. qa cū diſcipulis manducauit z bibit. vt dz Lu. vlt. Etſi diceretur: Angeli in aſſumptis corpibus comederūt z biberūt vt pz Gen. xviij. Et in lib. Tob. z tñ ex hoc nō ɔcludit q habeāt corpora viua. g nec p hoc pt cōcludi de chrīo. Dōm q alia eſt ratō de angelis et alia de chrīo. Nā angeli apparētes nō aſſerebāt ſe eſſe hoīes ſic aſſeruit chrīus. Itē qz corpa ab angelis ſūpta nō erāt viua vel aīata: iō non erat in eis vera comeſtio: lz eſſet vera cibi contritio z traiectio in interiorē partē corpis aſſumpti. Un āgel⁹ dic Tobie. x. Cū eſſem vobiſcū: videbar qdem manducare z bibere vobiſcū: ſz ego cibo inuiſibili vtor. Sed qz corp⁹ chrī vere fuit aīatū: vera fuit ei⁹ comeſtio. qz vt dic Aug. Non ptās ſz egeſtas edendi auferī corpibus reſurgētiū. Scdo qz opus vite ſenſitiue in h q diſcipul ad īterogata rñdebat: z pñtes ſalutabat: in q oñdebat ſe z videre z audire. Tertio p op⁹ vite intellectiue: in h q cū eis loqbat: z de ſcripturis diſſerebat.

Tertia eſt veritas triūphalis glificationis. qz oñdit ſe vere reſurrexiſſe in corpe glificato. Diſpenſatiue ei factū fuerat vt ante mortē ſuam glīa ab aīa nō redūdaret in corp⁹ ad h vt redēptiōis myſteriū impleret. et iō pacto hoc myſterio aīa chrī q ab inſtanti creationis erat glorioſiſſima: ſtati in corp⁹ in reſurrectōe reſumptū glaz ſuā diriuauit: z accepit corpus illud pfectiones corpis glioſi in qdaz ſupexcellētia: ſcz ſubtilitatē/ agilitatē/ claritatē/ z impaſſibilitatē. Hmōi aūt glām corpis oñdebat p hoc q ſubito ab ocul diſcipulor euaneſcebat. Licz em h poſſz etiam p vtutē diuitatz/ tñ hec ē ɔditio corporis glioſi vt ſit ſpūale. i. ſubiectum ſpūi. vt dic apls. j. Cor. xv. ita q ois actio corpis ſubdat voluītati ſpūs. Ideo qcūqz hz corpus glificatū/ hz in ſua ptāte videri qndo vult: z qñ nō vult/ nō videri. Dicit g chrīs ſubito euanuiſſe ab ocul diſcipulor: vl qa deſijt velle ab eis videri/ etiā eo pnte. vel qz ſubito abſcedebat p dotem agilitatis. Sz qre non continue conuerſabat cū diſcipulis poſt reſurrectōz ſicut an̄ paſſionē Rñſio. Sicut dic Tho. in. iij. p. q. lv. Circa reſurrectiōz duo erāt declarāda. ſ. ipſa veritas reſurrectiōis: et gloria reſurgētis Ad veritatē aūt reſurrectōis manifeſtandā ſufficit q pluries eis apparuit: z cū eis familiarit locutus ē: z comedit z bibit: z ſe eis palpandū pbuit. Ad glām aūt reſurrectionis manifeſtādā oportuit q nō continue ɔuerſaret cuz eis ſicut ante fecerat ne videret ad talē vitaz reſurrexiſſe qualem prius habuerat. Conſolationē aūt de continua ſua pñtia eis in alia vita repromiſit ſm illud Jo. xvj. Iterz aūt videbo vos z gaudebit cor veſtrū. z gaudiuz veſtrū nēo toller a vobis. In qbus aūt locis illo intmedio tpe eſſet: incognitū eſt: cū hoc ſcriptura nō tradat. et in omni loco ſit ditatio ei⁹. Hec ex Tho. Poteſt āt veriſiliter dici qz illo tpe erat cū aīabus patrū ſanctor in paradiſo voluptatis

Quarta eſt veritas diuinalis vnionis. Oſtendit em ſe vere ſurrexiſſe in corpe vnito diuinitati z hoc per occultor manifeſtationē: ſicut pzꝫ ū diſcipulis dicit Joā. v. Mittite in dexterā nauigij rete et inuenietz. Miſerūt g z iā non valebāt trahere p̄ mltitudine piſciū zc. Hoc etiā pz cū ſe oñdit cognoſcere cogitatiōes cordiū: di. Luc. vi. Quid turbati eſtis z cogitatiōes aſcēdūt in corda vra. Sol⁹ em de⁹ nouit cogitatōes cordis. iij Reg. viij. Tu ſol⁹ noſti cor filior hoim.

Quinta eſt veritas vi

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ctorialis ſignatiõis: q̃ꝛ vicȝ oñdit ſe vere
reſurrexiſſe in corꝑe ſignato cicatricibꝫ vul
neꝝ. Jdõ dixit diſcipulis ſuis Luc. vl. Vi
dete man⁹ meas ꝛ pe. me. ꝛc. Et Joã. xx.
dixit thome: Infer digitũ tuũ huc ꝛ vide
man⁹ meas: ꝛ affer manũ tuã ꝛ mitte in
lat⁹ meũ. Fuit aũt ꝯueniẽs chr̃m ſic ſua
re cicatrices vl̃neꝝ ꝓpt̃ tres p̃cipuas rões
¶ Prima ẽ rõ illũiatiue inſtructiõis.
¶ Scdã eſt rõ impetratiue intercesſiõis
¶ Tertia eſt rõ declaratiue oſtenſiõis
Prima eſt rõ illũinatiue inſtructiõis: vt
vicȝ ꝑ hoc inſtruamur de aliq̃bꝫ ad nr̃am
ſalutẽ neceſſarijs. Hmõi aũt inſtructio ẽ
triplex. ¶ Prima eſt inſtructio certifica
tionis de ꝟitate vicȝ reſurrectiõis vt cer
tificaret euident̃ ſe reſurrexiſſe in illo eodẽ
corꝑe in q̃ paſſus ẽ. Jdõ di. Lu. vl. Videte
man⁹ m. ꝛ pe. m. q̃ꝛ ego ipſe ſum. ¶ Scdã eſt
inſtructio remẽoratiõis: vt vicȝ ꝑ h̃ inſtru
amur illa diuia vulnera ꝯtinue geſtare ꝑ
memoriã in corde ⁊ ꝑ vite auſteritatẽ in
corꝑe Gal. vj. Ego ſtigmata dñi ieſu in
corꝑe meo porto. Jdõ etiã nos hortat̃ pau
lus Phil. ij. Hoc ſentite in vobis qd̃ ꝛ in
chr̃o ieſu. Vt em̃ chr̃i ꝓ nobis paſſi ſꝑ re
memoremur: chr̃s cicatrices vulneꝝ q̃ ꝓ
nobis paſſus eſt ſeruare voluit vt nos in
ſtruat ad recognoſcẽdũ ꝙ nr̃i nũq̃ȝ obliui
ſcit̃ ꝓ q̃bꝫ ſic crudelit̃ plagat⁹ fuit: nã tanq̃ȝ
ſignũ remẽoratiuũ eaſdẽ plagas ſeruauit
vt eas intuẽdo noſtri recordaret̃. Eſa. lj.
Ego tui nõ obliuiſcar: ecce in maĩbꝫ meiſ
deſcripſi te. i. in manibꝫ meis eſt deſcriptõ
tua q̃ deſcꝑtio ſunt plage crucifixi. ¶ Ter
tia eſt inſtructio reuocatiõis: vt. ſ. nos in
ſtruat ad eũ redire nos reuocãdo ꝑ cica
trices vulneꝝ: q̃ſi dicẽs illõ Eſa. xliiij. Re
uertere ad me qm̃ redemi te. Cõſideratõ
q̃ppe vulneꝝ in corꝑe chr̃i reducit nos in
memoriã ſanguis illi⁹ ſacratiſſimi ꝓ nob
effuſi q̃ nos ad deũ reuocat miam nob ꝓ
mittẽdo. Heb. xij. Acceſſiſtꝫ ad ſanguinẽ
meli⁹ loq̃ntẽ q̃ȝ abel: videte ne recuſetꝫ lo
q̃ntem. ¶ Scdã ẽ rõ impetratiue itercef
ſionis: vt vicȝ pr̃i ſupplicãs pro nobis q̃le
gen⁹ mortꝫ ꝓ hoĩe ꝑtulerit ſꝑ oñdat. Vñ
notandũ ꝙ chr̃us tripl̃r ꝓ nobis orat ad
pr̃em. ¶ Prio ſue hũanitatꝫ oñſiõe: Nã in
illa hũanitate mediator ẽ dei ꝛ hoim. Vñ
dr̃. Gre. Chr̃m ꝓ hũana natura rogare: ẽ
apud pr̃em ſeipm̃ hoĩem demõſtrare: eã
demq̃ȝ naturã in diuinitatꝫ ſue celſitudineꝫ
ſuſcepiſſe. ¶ Scdõ charitatiua affectiõe q̃
nr̃am ſalutẽ deſiderat. Heb. vij. Accedẽs
ꝑ ſemetipm̃ ad deũ ad interpellãdũ ꝓ nob
Et Ro. viij. Qui eſt ad dexterã dei: ipſe in
terpellat ꝓ nobis: Sic aũt interpellare ſi
bi ꝯuenit nõ inq̃ntum de⁹ eſt: q̃ꝛ ſic eſt pr̃i
eq̃lis: ſed inq̃ntũ eſt hõ dũ vicȝ affectu hu
manitatis nr̃am ſalutẽ deſiderat ꝛ poſtu
lat. Nõ tñ rogat ecclia chr̃m vt oret ꝓ no
bis ꝓpter reuerentiã ꝑſone ſue: ſed roga
mus eũ vt oipotentẽ: ſicut nõ ꝯſueuimus
appellare ſacerdotẽ diaconũ: lꝫ ſit ꝓpter re
uerentiã ſacerdotij qd̃ eſt ſublimi⁹ diaco
nio. ¶ Tertio ꝓ nobis intercedit chr̃s paſ
ſionis ſue rememoratione: vicȝ ꝑ cicatri
cũ demõſtratiõꝫ. Cicatricũ em̃ reputatio
eſt q̃dam ꝓ nobis apud patrẽ aduocatio.
Sicut etiã miles tacẽs ab imperatore im
petrat q̃n vulnera q̃ ꝓ ei⁹ amore ꝛ honore
ꝑtulit demõſtrat. Legit̃ in hiſtoria ſcho
laſtica. ꝙ Antipat̃ idume⁹ magni herodꝫ
pater in q̃dã ꝓlio in ſeruitio imꝑatorꝫ mul
tis vulneribꝫ ꝯfoſſus eſt: q̃ tandẽ ab emu
lis accuſat⁹ reiectis veſtibꝫ dr̃: O impa
tor Nolo me ꝟbis excuſare apd̃ te: ſꝫ hec
vulnera q̃ ꝓ te ſuſcepi loq̃ntur ꝓ me: ſi ego
diligo te. Tũc ceſar ipm̃ in gr̃am ſuſcepit.
Sic et chr̃s vulnera pr̃i oñdit: vt inſinuet
q̃ntũ dõ pr̃i obediuit: ꝛ q̃ntũ nos dilexit. j.
Jo. ij. Si q̃s peccauerit aduocatũ hẽmus
apud patrẽ ieſum chr̃m iuſtũ: et ipſe eſt ꝓ
piciatio ꝓ pctis nr̃is. Bern. O hõ ſecurũ
acceſſum habes apud deũ: habes matreꝫ
añ filiũ: et filiũ añ patrẽ. Mater oñdit fi
lio pect⁹ ꝛ vbera: filius oñdit pr̃i latus et
vulnera: q̃nam ibi poterit eſſe repulſa vbi
tot ꝯcurrũt charitatꝫ inſignia. Hec Ber.
¶ Tertia eſt rõ declaratiue oñſiõis: vt vꝫ
iugiter declaret ſiue oñdat aliq̃ q̃ ꝯcernũt
bonoꝝ remuneratiõeꝫ: et maloꝝ punitõꝫ.
Hmõi aũt declaratio eſt triplex
¶ Prima eſt declaratio obtẽte victorie: ꝛ
hoc reſpectu demonũ. Beda ſuꝑ Lu. Nõ
ex impotẽtia curãdi cicatrices ſeruauit: ſꝫ
vt ꝑpetuũ victorie ſue circũferat triũphũ
Unde ꝛ Aug. dicit. xxij. de ciui. dei ꝙ for
taſſis in illo regno in corꝑibꝫ martyꝝ vide
bimus cicatrices vulneꝝ q̃ ꝓ chr̃i nomine
ꝑtulerũt: nõ em̃ deformitas in eis: ſed di

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

gnitas erit: ꝛ quedã ꝙuis in corpe nõ cor
poris ſʒ virtutꝫ pulcritudo fulgebit. Hec
ille. Fulgebũt itaqꝫ cicatrices in corpibus
martyꝝ ſicut ſtella in celo. ſicut lapis ꝑci
oſus in anulo: ſicut flos in ſtipite: ꝛ ſicut
ꝑcioſus color in roſa. Vñ in corpe chr̃i ci/
catrices nullo mõ ꝑtinent ad corruptiõez
vel q̃lecunqꝫ defectũ: ſed ad maiorẽ cumu
lum glie: inq̃ntum ſunt q̃dam ꝟtutis inſi/
gnia. In illis eniʒ locis vulneꝝ eſt q̃dam
ſpecialis decor. Vñ dicit Chryſ. ꝙ cica/
trices ille ſũt ſup radios ſolis lucidiores.
Sicut aũt dt Tho. in. iij. par. q. liiij. Lʒ il
la aptura vulneꝝ ſit cũ quadã ſolutiõe cõ
tinetis: totũ tñ hoc recõpenſat ꝑ maiorẽ
decorẽ glorie. ¶ Scđa eſt declaratio col
late miſcđie: ꝛ hoc reſpectu btõꝝ: vt vicʒ
ſꝑ videãt ꝙ miſericordit ſunt redẽpti et
ſaluati. Unde de hoc in ꝑpetuũ deũ lau/
dabũt: et hoc multũ ceder eis ad maiorẽ
gliam. Beda. Magnũ erit gaudiũ ſanctꝫ
videre cicatrices vulneꝝ in chr̃i carne ful
gida: ꝑ q̃ victor triũphauit ꝛ de morte ſal
uauit electos. Nã ibi eſt fortitudo marty
rũ ꝛ ſalꝰ oĩm noſtꝝ. Hec ille. ¶ Tertia ẽ
declaratio equiſſime iuſticie: et hoc reſpe
ctu reproboꝝ: vt vicʒ in iudicio euidẽterꝫ
palam oſtẽdat ꝙ iuſte impij dãnetur qui
chr̃m ꝯtẽpſerũt: quẽ tñ tũc videbũt mani/
feſte tãgrauia vulnera ꝑ eis ꝑtuliſſe: Vñ
ſicut dicit Augꝰ. lib. de ſymbolo. Sciebat
chr̃s q̃re cicatrices in ſuo corpe ſeruaret.
Sicut em̃ demõſtrauit thome nõ credẽti
niſi tãgeret et videret: ita ꝛ inimicis vulne
ra demonſtraturꝰ eſt ſua vt ꝯuincẽs eos
veritas dicat: Ecce hoĩem quẽ crucifixi/
ſtis: videtis vulnera que infixiſtis: agno/
ſcitis latus qđ pupugiſtis: qm̃ ꝑ vos ꝛ ꝓ/
pter vos apertũ eſt nec tñ intrare volui/
ſtis. Hec ille. Patʒ itaqꝫ ex ſupradictꝫ qm̃
ſurrexit dominꝰ ꝯuenieter: gaudenter atꝫ
veraciter. Studeamꝰ itaqꝫ nũc ſibi ꝯfor/
mari per ardentẽ charitatez vt tandẽ ſue
glorioſe reſurrectiõis ꝑticipes efficiamur
ꝛ ꝑueniamus feliciter ad ꝯtemplandam
ſue diuinitatis claritatem cum eo in ꝑpe/
tuũ regnaturi. Amen.

¶ De futura reſurrectiõe generali. Sermo.

OMnes qui/
dem reſurgemꝰ. j. Cor. xv
Supra diximus chriſti re/
ſurrectionẽ eſſe exemplar noſtre future re
ſurrectiõis vt ſic mẽbra ꝯformẽtur capiti
Quia ſicut dicit Paulus. Phil. iij. Refor
mabit corpus humilitatis noſtre ꝯfigura
tũ corpi claritatis ſue. Ideo poſtq̃ꝫ de do
mini reſurrectiõe diximꝰ: ꝯueniens de fu
tura generali corpoꝝ reſurrectiõe ſermo/
nẽ facere. Circa quã reſurrectiõʒ tres ha
bebimus ꝯſideratiões ꝑncipales.
¶ Prima eſt ꝯſideratio theologalis ap/
probationis.
¶ Scđa eſt ꝯſideratio generalis diſpoſi
tionis.
¶ Tertia eſt ꝯſideratio ſpecialis diſtin/
ctionis.

PRima igitur eſt ꝯſideratio theo/
logalis approbatiõis. Ubi ſunt cõ
ſiderande approbatões huius in/
fallibilis veritatꝫ theologice. Omnes re/
ſurgemꝰ: que veritas lʒ ſit ex fide certiſſi
ma cum ſit noſtre fidei articulus: tñ ꝑ cõ/
ſolidatiõe fidei poteſt approbari tribꝰ vijs
¶ Primo auctoritatibꝰ.
¶ Scđo rationibꝰ.
¶ Tertio exemplis ꝛ ſimilitudinibꝰ

¶ Primo approbat au/
ctoritatibꝰ. Eſa. xxvj Uenient mortui tui
et interfecti tui reſurgent. Et poſt ſequit
Uos qui in puluere eſtis expergiſcimini
et laudate: quia ꝛc. Et Ezechiel. xxxviij.
Hec dicit dominꝰ deus: Ecce ego aperiã
tumulos veſtros et educam vos de ſepul
cris veſtris popule meus. Et Job. xix.
Scio ꝙ redemptor meus viuit ꝛ in nouiſ
ſimo die de terra ſurrecturus ſuʒ ꝛc. Pro/
pter que verba Hrieronymꝰ dicit de iob
ad paulinũ. Ut de ceteris ſileam reſurre/
ctionẽ corpoꝝ ſic ꝓpheta vt nullꝰ de ea vl
manifeſtius vel clarius ſcripſerit. Itez. ij.
Mach. vij. Oẽs illi ſeptẽ fratres cũ mre
gratãter martyriũ ſuſcipiebãt ꝓpter ob/
ſeruationẽ legis ꝛ ſpem reſurrectiõis: q̃ꝝ
vnꝰ offerẽs mẽbra ait: E celo iſta poſſido
ſʒ ꝓpt dĩ leges hec ipſa dſpicio: qm̃ ab ipo
me ea rceptuꝝ ſpero. Et alr dr Rex mdi
ꝑ ſuis legibꝰ dfũctos i eťnevite rſurrectõe

Sermo De futura reſurrectiõe

ſuſcitabit. Itẽ reſurrectionẽ futurã ꝓba-
uit dñs ſaduceis. Mat. xxij. ⁊ Lu. xx. Itẽ
apl's. j. Theſſ. iiij. Nolum⁹ vos ignorare
de dormientib⁹ vt nõ ↄtriſtemini ſicͭ ⁊ ce-
teri q̃ ſpẽ nõ hñt. ⁊c. Itẽ legiť in hiſtoꝛ. ro
manoꝝ ꝙ cũ tpe Theodoſij imperatoꝛꝫ
q̃dam pbi ⁊ mlti viri eccleſiaſtici dogma
tizarẽt corpoꝝ reſurrectionẽ nõ eſſe futu-
rã: alij autẽ fidei aſſentirent. Cũ in his eſ
ſet imperatoꝛ anxius ⁊ dubi⁹ q̃d eſſet te-
nẽdũ. Cũ terra effodireť apꝰ ↄſtantino
polim ꝑ fũdamẽto quodã faciẽdo aptũ ẽ
ſepulcꝝ cuiuſdam philoſophi antiq̃ſſimi
⁊ famatiſſimi q̃ fecerat ſcribi ⁊ ſculpi ſecũ
in ſepulcro ſuo articulos fidei nr̃e ꝙ ſcꝫ
dei filiũ crederet ↄcipiẽdũ de virgineꝫ nã
ſciturũ ⁊c. ꝑ quẽ etiã ſperabat ſe reſurre-
cturũ in iudicio futuro. In cui⁹ indiciũ oſ
ſa ſua tpe theodoſij iperatoꝛꝫ ſoli paterẽt.
Ad hmõi ergo inuentionẽ ⁊ fides catho-
lica ẽ ↄfirmata ⁊ hereſis ↄfutata.

Secũdo approbanda ẽ

reſurrectõis future ṽitas rõnib⁹. Et ad
hoc ſũt tres p̃cipue ratiões. Prima eſt
rõ integratiue reparatiõis. Sic em̃ dͭ an
ſelm. li. Cur de⁹ hõ. Si hõ nõ peccaſſꝫ nũ
q̃ȝ moꝛereť ſꝫ cũ aĩa ſiť ⁊ corꝑe ad btãm
gl'am aſſumereť: ergo ſi chr̃s integre repa
rauit hoiem lapſum: debuit illũ ad talem
ſtatũ reducereꝫ q̃ ſimul in corꝑe ⁊ aĩa gli
ficareť. Cũ ḡ h̃ nõ fiat in pñti qꝛ oẽs moꝛi
muꝛ: ergo aut oẽs reſurgem⁹ aut hũani
generis fuit min⁹ ſufficiẽs qd̃ eſt falſum
Et iõ ipe reparatoꝛ nr̃ voluit a mortuis
reſurgere vt ſupra dictũ eſt: vt nob̃ de re
ſurrẽctiõe nr̃a futura ſpẽ daret indubita-
tã. Nõ em̃ ↄgruũ eẽt vt ſurgẽte integro ca
pite mẽbra remanerẽt ꝑ ꝑꝑe in terra. ſ. q̃n
tũ ad corpora. Ideo di. apl's. j. Coꝛ. xv.
Chr̃s reſurrexit a mortuis p̃mitie dormi-
entiũ. ⁊c. Et poſt ſeq̇ť. Vnuſq̇ſq; in oꝛdi-
ne ſuo reſurget. Scd̃a eſt rõ ↄſũmati-
ue ꝑfectionis. Vt em̃ inq̇t Rich. Reſur-
rectio corpoꝝ facit ad ꝑfectionẽ vniuerſi.
Eſt em̃ t̃plex ſubſtãtia. ſ. pure ſp̃ũal' pure
corꝑal': ⁊ ex ſp̃ũali ⁊ corꝑali cõpoſita. Si
aũt aĩe a corꝑib⁹ ſeparate nũq̃ȝ iterũ cor-
porib⁹ vnireť: ſeq̇reť ꝙ in hac parte vni-
uerſum ſua ꝑfectiõe ꝑpetuo careret. Pre-
terea. Aĩa nata eſt eſſe pars ſubſtãtie cõ-
poſite ex corporali ⁊ ſp̃ũali natura: pars
aũt hꝫ imꝑfectũ eſſe extra totũ. Incõue-
niẽs ẽ aũt vt tã nobilis ſubſtãtia ꝑpetuo
careat naturali ꝑfectiõe ſui eẽ. Inſuꝑ cũ
aĩa ſit corporis foꝛma: ⁊ foꝛma naturaleꝫ
inclinationẽ habeat ad materiã: aĩa igiť
naturalẽ hꝫ inclinationẽ ad ꝑficiẽdũ: coꝛ
pus ⁊ regendũ: ſꝫ nulla naturalis inclina
tio ẽ fruſtra: qꝛ vt dicit philoſophus. Na-
tura nihil facit fruſtra. Tertia ẽ rõ cõ-
pletiue retributiõis. Sic em̃ dͭ Iſido.
j. de ſũ. bo. Qui mẽte tractauerũt qd̃ ꝑfe-
cerũt corpoꝛe: ſimul ⁊ aĩa punieť ⁊ corpo
re. ſpectat ḡ ad cõpletã rõnẽ punitõis ini-
quoꝝ ⁊ plenã manifeſtationẽ diue iuſticie
vt mali cũ ſuis ꝓprijs corꝑib⁹ ꝑpetuo pu-
niant. Sic etiã req̇rit ſuꝑabũdantiſſima
clementia ⁊ liberalitas ſũmi dei vt electi
ſui cũ corporib⁹ ꝓprijs eternaliter leteť ⁊
gaudeãt. Fuerũt nãq; ipa corꝑa inſtrumẽ
ta aiaꝝ ad ṽtutũ opera exercenda. Ipi ei
ſcti ꝓ chr̃i amoꝛe carnẽ ſuã crucifixerũt cũ
vicijs ⁊ concupiſcentijs. Vñ ſic dͭ Tho.
j. ij. q. iiij. ar. v. Quis corp⁹ nõ req̇rať ad ꝑ
fectionẽ hũane btitudinis q̃ntũ ad eſſen-
tiam ipius btitudinis: ꝑtinet tñ q̃ ad bñ
eſſe. Cũ em̃ opatio dependeat ex natura
rei q̃nto aĩa ꝑfectioꝛ erit in ſua natura: tã
to ꝑfectius habebit ſuã ꝓpꝛiaꝫ operatio-
nẽ in q̃ felicitas ↄſiſtit. Vñ Aug. xij. ſuꝑ
Geñ. ad litterã: Cũ q̃ſiuiſſet vtrũ ſpiriti-
tib⁹ defunctoꝝ ſine corporibus poſſit illa
ſũma beatitudo p̃beri. Rñdet ꝙ non ſic
pñt videre incõmutabilẽ ſubſtãtiã vt ſcti
angeli vident ſiue alia latẽtioꝛi cauſa ſiue
iõ qꝛ in eis eſt naturalis q̇dã appetit⁹ coꝛ
pus adminiſtrãdi. Hec ille. Iuxta h̃ ẽt
dicit magr̃ in textu i. iiij. diſ. xlix. ꝙ pacto
iudicio amplioꝛẽ gl'iaꝫ ſue claritatꝫ deus
mõſtrabit electis: nõ ꝙ aĩa ſit receptura
maioꝛẽ gl'e habitũ ſꝫ qꝛ augebiť perfectio
ſue naturalis virtutis q̃nto aũt ꝑfectioꝛ ẽ
naturalis aĩe virtus tanto cũ eq̇li adiuto
rio ſuꝑ naturali deũ clari⁹ videt: ꝙ auteꝫ
mõ in corpoꝛe coꝛruptibili iꝑfectioꝛẽ opa
tionẽ ſuã naturalẽ habeat aĩa q̃ȝ ſeparata
h̃ eſt ꝑ accidẽs rõe coꝛruptibilitatꝫ corpo-
ris: qꝛ vt dr̃ Sap. ix. Corp⁹ qd̃ coꝛrũpiť
aggrauat aiaꝫ. vñ etiã h̃ mõ dͭ apl's. j. Coꝛ
xv. Caro ⁊ ſanguis regnũ dei nõ poſſide
bũt. loq̇ť ei ibi de ſanguie ⁊ carne q̃ ad coꝛ

ruptoꝝ n̄ q̄ntū ad ſbam: vt intelligatur ꝙ q̄
corꝑalit̄ viuūt regnū dī poſſidere nō pote
rūt. Sꝫ ſic dt Aug⁹. xij. ſup Gen̄. ꝓſus fi-
nē. Cū aīa hoc corp⁹ iā nō aīale ſꝫ ꝑ ſpūa-
lem cōmutatiōnē ſpūale receperit: ꝑfectū
hēbit ſue nature modū obediēs ⁊ iperās
viuificata ⁊ viuificās tā ineffabili facilita
te vt ſit ei glīe: qđ fuit ſarcine. Hec ille.
Patꝫ igitur ꝙ tūc maior erit btitudo aīe cor
pori gloſo vnite ꝙ̄ aīe ſeparate: maior in
ꝙ̄ nō ſolū extēſiue q2 vicꝫ tūc gaudebit de
ſuo ⁊ de corꝑis bono: ſꝫ et maior intēſiue
ꝓpter ꝑfectiorē eſſendi modū ⁊ ꝑ ꝯñs ꝓpter
oꝑatōis ꝓprie ꝑfectiorē rōnē. Erit itaqꝫ in
illa reſurrectōe gn̄ali ſupadmirāda iocū-
ditas ⁊ leticia amicoꝝ dei q̄ ꝑ effectū ex-
periētur ꝙ̄ fructuoſū ē ꝓpter chr̄m q̄ſcūqꝫ ſub
ire labores. E cōuerſo vo dānati miſeri ex
acerbitate pene cognoſcēt q̄nta ſtulticia:
q̄nta dmētia ē negligere aīaꝫ ⁊ fouere cor
pus: ꝯtēnere celū ⁊ q̄rere mūdū: reſiſtere
deo ⁊ ſeruire diabolo.

¶ **Tertio approbanda ē**
future reſurrectōis ꝟitas exēplis ⁊ ſilitu-
dinib⁹: Diuerſa ei experimēta i creaturꝫ in
uēta rſurrectōis imaginē pfigurāt. Pri
mo ꝯſiðra i creaturꝫ iſēſibilib⁹ Nā d pulue
rib⁹ ꝑ artificiū fit lucidiſſimū vitꝝ: ⁊ ex vi
triꝫ fractꝫ in fornacē pjectꝫ ⁊ liq̄factis pul
criora reficiūtur: q̄ntomagꝫ de corꝑib⁹ nr̄is
fractis pōt ſūm⁹ artifex reformare corꝑa
gloſa. Itē i ꝑtib⁹ tyri ⁊ achō d ſabulo ma
ris fit optimū vitꝝ. Itē aliq̄ ſemia poſtq̄
ꝑ cētū ānos latuerīt in terra germināt ope
rāte natura. Hoc dr ee veꝝ de gn̄o miliȷ̄
de q̄ dr ꝙ aliqn̄ bn̄ latet i tra ꝑ cētū ānos
⁊ aliqn̄ ꝑ mille ān̄qꝫ germinet. Si h pt fa
cere natura de tā puo ſemine: qđ miraris
ſi h fac creator q̄ ſup naturā ē de tā nota
bili ſemine i fine mūdi? Nā ſi ſemia pmo
moriūtur ⁊ putreſcūt ⁊ p⁹ viuificant multo
fortꝫ videtur nobiliſſimū gen⁹ ſeminis ꝓpter
qđ alia ſemina facta ſunt cum ſeminatur
non deperire ſcilicꝫ corpus humanū cum
p⁹ hūanū cū ſepelit. j. Coꝝ. xv. Inſipiēs
tu qđ ſeminas nō viuificatur niſi pri⁹ moria
tur. Eſa. lxvj. Oſſa vr̄a ſic herba germina
būt. Itē ꝯſidera arbores q̄ in hyeme vident
q̄i mortue: i vere aūt q̄ſi reſurgere. Itē ar
bor pciſa iteꝝ pullulat. Job. xiiij. Lignū
hꝫ ſpem ſi pciſum fuerit vt rurſus vireſcat
⁊c. Et in h loco docet argumētari ꝑ locū
a minori reſurrectionē futurā. ¶ Scđo cō
ſidera in creaturis ſenſibilib⁹ irrōnalib⁹.
Vide aq̄lam depoſita ſenectute renoua-
ri. Aues depoſitis veterib⁹ pēnis annua
tim veſtiūt nouas. Serpētes q̄qꝫ pellem
veterē exuētes annuatim nouā reſumūt.
Leo filios mortuos rugitu ſuo poſt tres
dies ſuſcitat. Pelican⁹ pullos a ſerpente
occiſos ſuo ſanguie reſꝑgēs ad vitā redu
cit. Itē: de cinere phenicis noua phenix ⁊
nobilis renouatur. Phenix q̄ppe eſt auis no
biliſſima ⁊ ſola nidificat in mōte arabie: ⁊
ligna aromatica in nido ſuo congregat: ⁊
ibi ſe ꝯburēs cū ſit ſola in mūdo ex cineri
bus renouatur que oia ad reſurrectionē fu-
turā animū leuāt ⁊ attentū faciūt. ¶ Ter
tio ꝯſidera in ipa creatura rōnali: q2 ⁊ iaꝫ
multi cū chr̄o ſurrexerūt: vt habetur Mat.
xxvij. Itē cū btūs petrus tres diſcipulos
ſuos euchariuꝫ valeriū ⁊ maternū ad cō
uertendos teutunicos miſiſſet: in trāſitu
alpiū mortuus eſt matern⁹. Duo autem
aliȷ̄ ad beatū petrum reuerſi: accepto ab
eo baculo ſuo: maternū iādiu mortuum et
ſepultū pcepto eius exhumantes ⁊ tangē
tes baculo petri ſuſcitatū ſecum duxerunt
treuerim ⁊ magnā partēꝫ teutonie con-
uerterunt. Item in vita ſcti marcialis q̄
fuit vn⁹ de ſeptuaginta duob⁹ diſcipulis
dicitur ꝙ cum beatus petrus mitteret eum
apud lemouicas cū duobus pſbyteris: cū
diu ꝓceſſiſſent vn⁹ ex pſbyteris mortuus
eſt: cū autē aliȷ̄ duo ad ſanctū petrū rediȷ̄ſ
ſent ⁊ accepiſſent ab eo baculū ſuū ad ta-
ctū ei⁹ mortu⁹ ſurrexit. Talia multa le-
guntur q̄ futurā nobis reſurrectionē pfigu-
rant. Indubitāter ergo tenere debem⁹ quo-
niā ſic dt apl's. Oēs q̄dē reſurgem⁹.

Secūda eſt ꝯſideratio generalis di, Po
ſitiōis ꝯueniētis ſcꝫ oibus reſurgē
tibus tam bt̄is ꝙ̄ reprobis: q̄ pre-
cipue eſt triplex.

¶ Prima eſt diſpoſitio etatis.
¶ Scđa eſt diſpoſitio identitatis.
¶ Tertia eſt diſpoſitio imortalitatis.

¶ **Prima igitur eſt diſpo**
ſitio etatis: quia omnes in eadem etate
reſurgent. Nota tn̄ ſm Rich. in. iiij. diſt.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

xliiij. ꝙ etas põt accipi dupliciṫ. Uno mõ ꝑ toto tpe q̃ vixit homo ab inſtãti ſue for matiõis vſq3 ad inſtans ſue reformatõis ꝛ ſic nõ oẽs in eadem etate reſurgẽt Alio mõdo pro ſtatu corporis ꝛ ꝟtutis q̃ ex annis in hũano corpore relinquiṫ. ſecũdum quẽ modũ accipiẽdi etatẽ dicim⁹ ꝙ adam fuit factus in etate virili. Et ſic omnes in eadem etate reſurgent: qꝛ omnes reſurgent in ſtatu ꝛ diſpoſitiõe corporis et virtutis naturalis quã habituri erãt ſi tantũ vixiſſent vel habuerũt q̃ tantũ vixerũt q̃ ẽ in tẽpore in q̃ terminaṫ motus ꝑficiẽdi qð circiter de lege corporis eſt illud tps quo chr̃s mortu⁹ eſt. Propterea glo. Eph. iiij quã magr̃ ſeñ. inducit in textu. dicit. Oẽs in eadẽ etate reſurgẽt qua chr̃s mortu⁹ ẽ ꝛ reſurrexit cuiuſcũq3 etatis mortui fuerit Et Aug⁹. xxij. de ci. dei. ca. xv. dicit. Qð cõmemorauit apl's de menſura etatis plenitudinis chriſti ſic accipiam⁹ dictum vt nec vltra nec infra iuuenilẽ formã reſurgant corpora mortuoꝝ: ſ3 in ea etate ad quã chr̃m ꝑueniſſe cognouim⁹. Hec ille. Utrũ autẽ in eadẽ q̃ntitate reſurgẽt mortui: dicit aũt Rich ꝙ quilibet reſurget in eadẽ q̃ntitate ꝛ mẽſura ſiue ſtatura q̃ vnicuiq3 indiuiduo debebaṫ in termino motus ꝑficiendi ſecũdũ naturalẽ ꝟtutẽ caloris extendentis humidũ ꝛ humidi ſuſcipientis extenſionẽ. Si autẽ ꝑ errorẽ nature vel ꝑ nimiã ſupabũdantiã materie eſt indebitus q̃ntitatis exceſſus vel diminutio ſiue defect⁹ diuina potẽtia ſupplebit vel reſecabit: ꝑut plene ponit Aug⁹. libro xxij. de ciuitate dei. Cap. xv. vide.

Secũda eſt diſpoſitio

identitatis: qꝛ quilibet reſurget idẽ nũero qui prius fuit. Job. xix. In nouiſſimo die de terra ſurrectur⁹ ſum ꝛ in carne mea videbo deũ ſaluatorẽ meũ: quẽ viſur⁹ ſu3 ego ipſe ꝛ nõ alī⁹. Neq3 em̃ ꝓprie eſſet reſurrectio niſi idem hõ numero repararet.

Tertia ẽ diſpoſitio im-

mortalitat3. Oẽs em̃ reſgẽt imortales ꝛ incorruptibiles. j. Coꝝ. xv. Oportet corruptibile h̃ induere incorruptionẽ: ꝛ mortale hoc induere imortalitatẽ. Ubi notãdũ ſm Tho. in. iiij. ꝙ dupliciter ꝯtingere põt vt corp⁹ quod ex cõditiõe ſuoꝝ ꝑncipiorũ corruptionem habet incorruptibile reddaṫ. Uno modo ex hoc ꝙ ꝑncipiũ ad corruptionẽ mouẽs totaliter tolliṫ: ꝛ hoc mõ corpora hoim poſt ꝛſurrectionẽ erũt incorruptibilia. Cũ em̃ primũ alterãs ſit celũ per ſuũ motũ localẽ ꝛ oĩa alia agentia ſcđa in virtute ipſi⁹ agant: ꝛ q̃ſi ab ipſo mota oportet ꝙ ceſſante motu celi nihil ſit agens qð poſſit corpus ꝑ alteratione3 aliquã trãſmutare a ſua naturali ꝓprietate ſiue q̃litate. Alio mõ hoc cõtingit ex h̃ ꝙ principiũ corruptiõis impediṫ. Et hoc modo corpus ade incorruptibile fuiſſet ſi innocẽtiã ſeruaſſet: qꝛ ꝯtrarie q̃litates in hominis corpore exiſtẽtes ꝯtinebãṫ ꝑ originalẽ iuſticiã ne ad diſſolutione3 corporis agerent. Et multo plus ꝯtinebunṫ in corporib⁹ glorioſis q̃ erũt oĩno ſubiecta ſpũi: ꝛ ſic in corporib⁹ btõꝝ poſt reſurrectionẽ erũt duo ꝑdicti modi incorruptibilitatis In corporib⁹ aũt damnatoꝝ prim⁹ tãtũ.

Tertia eſt ꝯſideratio ſpecialis diſtinctõis q̃ ſc3 erit inter corpa dãnatorũ ꝛ corpora btõꝝ poſt reſurrectionẽ: q̃ vtriq3 diſtinctio attendenda eſt precipue ſm tres differentias.

Prima eſt differentia coloris.
Scđa eſt differentia odoris.
Tertia eſt differentia vigoris.

Prima eſt differentia

coloris: qꝛ corpa btõꝝ fulgida clariſſima atq3 pulcerrima erũt. Sed corpa dãnatoꝝ obſcura: deformia: turpiſſima atq3 horribilia.

Secunda eſt differẽtia

odoris: qꝛ corpa beatoꝝ erunt ſuauiter redolentia. Uñ de ipſis ꝯcãtatur ꝙ erunt ſicut odor balſami: ſed corpa damnatorũ fetidiſſima.

Tertia eſt differẽtia vi-

goris: q̃ꝛ corpa btõꝝ agilia ſubtilia: et impaſſibilia erũt. S3 corpa dãnatoꝝ põderoſa: groſſa: ꝛ vehemẽtiſſime paſſibilia De his vide q̃ ad diſpoſitiões btõꝝ corpoꝝ in tractatu de glĩa paradiſi. De diſpoſitõib⁹ aũt dãnatoꝝ vide in trac. de penis infernalib⁹. Ex dictis itaq3 pat3 q̃m oẽs q̃dẽ reſurgemus ſed nõ oẽs immutabimur de paſſibilitate ad impaſſibilitatẽ

de miſeria ad felicitatem: de meſticia ad iocunditatē. Sed miſerabiliores erūt impij ꝛ paſſibiliores poſt reſurrectionem ꝙ̄ nunc ſint. Laboremus ergo ꝙ̄diu tēpus habem⁹ ſic viuere in hac miſera mortali vita vt tandē reſurgamus nō cū reprobꝭ ſed cum electis in gloria ſempitna. Amē.

Sermo in Letanijs.

PEtite et dabit vob. Luc. xj. Letania dr̄ rogatio vl̄ ſupplicatio: quia tūc oim̄ ſctoꝝ ſuffragia iplorant̄. Dr̄ autē rogatio ꝓpter ſpēs orōnis que fit ꝑ diuini flagelli amotiōe: ꝛ ſolet fieri cū ppl̄i ꝯuocatōe: ieiunio: exhortatiōe: ꝛ p̄dicatōe: ſicut fecit ioſaphat: vidēs ſe opp̄mi. ij. Paral. xx. Joſaphat ꝑterrit⁹ totū ſe ꝯtulit ad rogandū deū. Fieri aūt ſolēt letanie bis i anno. ſ. in feſto ſcti marci: ꝛ trib⁹ dieb⁹ ante aſcenſionē. Prima letania dr̄ maior. Tum rōe illi⁹ q̄ iſtituta ē quia a gregorio magno papa vrbis rome. Tū rōe loci i q̄ iſtituta eſt: qꝛ rome. Tum ratione cauſe quia pro grauiſſimo morbo. Romani enim cū in q̄dragesima ꝯtinēter vixiſſent: poſt paſca comeſatōibꝫ: ludis: ꝛ luxurie frena laxabant. Jdeo deus prouocat⁹ peſtem maximā imiſit i eos: de q̄ p⁹ dicem⁹. Alia aūt letania dr̄ minor q̄ fit tribꝫ diebꝫ ante aſcēſionē quā btūs mamert⁹ eps̄ viennenſis inſtituit tp̄e leonis ipatoꝛ: q̄ cepit anno dn̄i q̄drigētesimo q̄nq̄geſimo octauo ań iſtitutionē p̄me. Et dr̄ minor ad differētiā p̄me qꝛ vicꝫ iſtituta ē a minori ep̄o i minori loco: ꝛ ꝑ minori morbo: d̄ q̄ ſtati dicturi ſum⁹. Licꝫ aūt p̄mo iſtituta ſit a pticulari ep̄o: tn̄ deinde ſtatutū ē ab eccl̄a et firmatū vt hec letania vniuerſalit̄ obſuet̄. Jſte itaqꝫ letanie iſtitute ſūt ad rogādūꝫ deū: idō i miſſa letaniaꝝ legit̄ euāgeliū in q̄ dn̄s nos benigne hortat̄ ad rogandū ꝛ orādū deū. Et p̄miſſa ꝯuenienti ſimilitudine ꝯcludit. Et ego dico vob. Petite ꝛ dabit vob. Uide dn̄i liberalitatē: vide eius benignitatē. Hortat̄ vt petamus: ꝛ promittit dare quod petierimus Auguſtin⁹ Erubeſcat humana pigricia Plus vult ille dare ꝙ̄ nos accipere Plus vult ille miſereri ꝙ̄ nos a miſeria liberari. Nam ille quod nos hortatur: propter nos hortat̄ Hec ille. Petite (inq̄t) ꝛ dabit̄ vob. Sūt aūt tres p̄ncipales cauſe ꝓpter q̄s nūc deuote petere debem⁹ ꝛ ꝓpter quas p̄cipue fiunt iſte letanie.

Prima eſt ꝓpter mortalis peſtilētie repſſionem.

Secūda eſt ꝓpter tempalis indigentie ſubleuationem.

Tertia eſt ꝓpter ſpiritualis gratie impetrationem.

PRima igit̄ eſt ꝓpter ꝛc̄. Un̄ ꝓpter hanc p̄mo fuerūt inſtitute. Ca em̄ inſtitutōis letanie minoris q̄ prior inſtituta eſt fuit. Tūc em̄ apud viēnā frequētes ꝛ maxim̄ terremot⁹ fiebant q̄ domos ꝛ eccl̄as plurimas ſubuertebāt Nocturni ſonit⁹ ꝛ clamores ſepius audiebāt̄ Tūc etiā aliq̄d terribile accidit: quia in die paſce ignis de celo cecidit: ꝛ regis palatiū ꝯcremauit. Aliud inſup mirabilius fiebat. Sicut em̄ demones porcos intrauerūt ex ꝑmiſſiōe dn̄i. Matth. viij. ſic tūc deo ꝑmittēte ꝓpter pctā hoim demones lupos ꝛ alias feras intrabant ꝛ neminem verētes nō ſolū ꝑ vias: ſꝫ ꝛ ꝑ ciuitatē publice diſcurrebāt ꝛ paſſim pueros ꝛ ſenes viros ꝛ feminas deuorabāt. Cū igit̄ tam doloroſi caſus q̄tidie ꝯtingerent: p̄dictus ep̄s triduanū ieiuniū indixit: letanias inſtituit ꝛ ſic p̄dicta tribulatio conquieuit. Cauſa aūt inſtitutōis maioꝝ letanie fuit Legim⁹ q̄ppe in hiſtoꝛ. romanoꝝ atteſtāte paulo mōtis caſſini monacho lōgobardoꝝ hiſtoriographo: q̄ tēpe pelagij pape imiſit dn̄s triplicē peſtilētiā romanis Prima fuit diluuiū aq̄ꝝ q̄ tātū dicūt creuiſſe vt ſup muros vrbis influerēt ꝛ plurimas domos euerterēt cuiuſmodi diluuiū a dieb⁹ noe nō eſt auditū. Scd̄a qꝛ ꝑ tiberim fluuiū magna venit multitudo ſerpētiū q̄rū q̄dā dn̄r ciuitatē inuaſiſſe ꝛ in mare deſcēdiſſe. Jnt̄ q̄s erat draco q̄dā magnus valde. Hi aūt ſerpētes ſuis venenoſis flatibꝫ ꝛ etiā qꝛ a fluctibꝫ fuerūt p̄focati ꝛ ad litus ꝓiecti totum aerem ſua putredine corruperunt. Et inde peſtis tertia exorta ē quā iguinariā. i. apoſtēa i iguie vocāt ita vt māifeſte ſagitte celit⁹ viderēt̄ venire. et hac peſte ſtati duobꝫ vl̄ tribꝫ diebꝫ trāſa-

ctis hoies moriebant. Tāſeua etiā erat il
la peſtꝫ vt hoies in via: in mēſa: in ludis: i
colloquijs ſubito morerent: Ita vt cū ali/
q̄s (vt dr) ſternutabat: ſepe in illa ſternu/
tatione ſpm̄ exhalabat. Vn̄ cū aliq̄s ali/
quē ſternutatē audiebat: ſtatiꝫ accurrēs:
deus te adiuuet: de⁹ te adiuuet: acclama
bat. Rurſus (vt fertur) cū aliq̄s oſcitabat
freq̄nter ꝯtinuo ſpm̄ emittebat. Contra
hanc peſtē papa Pelagi⁹ oibus indixit ie
iuniū ꝛ ꝓceſſionē fieri ꝑcepit: vt hr̄ ex ꝑdi
ctis hiſtorijs romanoꝝ: In q̄ ꝓceſſiōe ipe
papa ꝛ .lxx. alij expirauerūt. Poſtmodum
btūs Gregori⁹ q̄ pelagio ſucceſſit cū iteꝝ
ꝓceſſionē fieri ꝑcepiſſet cū letanijs ꝑ ciui/
tatis circūitum: q̄dam tpe paſcali ordina
uit imaginē btē Marie (quā adhuc aiunt
eſſe rome) quā Lucas arte medic⁹ ꝛ pictor
egregi⁹ formaſſe dr: et eideꝫ virgini ꝑ oia
ſimillima ꝓhibet: ante ꝓceſſionē reuerent
portari. Et ecce tota aeris infectio ꝛ tur/
bulētia imagini cedebat: et poſt imaginē
mira aeris ſerenitas ꝛ puritas remanebat
Tūc in aere (vt fert: ꝛ hr̄ in legēda bti gre
gorij) iuxta imaginē audite ſunt voces an
geloꝝ canentiū: Regina celi letare all'a.
Quia quē meruiſti portare all'a. Reſurre
xit ſicut dixit all'a. Tūc Gre. adiūxit: Ora
ꝓ nobis rogam⁹ all'a. Statimqꝫ btūs gre
gori⁹ vidit ſupꝫ caſtꝝ Creſcētij angelū dn̄i
q̄ gladiū cruentatū detergēs in vaginā re
uocabat. Ex q̄ intellexit greg. irā dn̄i ſup
ꝑplm̄ q̄euiſſe. Et ex hac cā inſtituit ꝓceſſi/
ones ſinglis anuis fieri in eccl'ia dei ꝛ ieiu
nia obſeruari. Lꝫ aūt paſcalib) dieb) eccle
ſia de dn̄i reſurrectōe gaudeat: dieb) tn̄ le
taniaꝝ luctū: ſupplicatiōes: et ieiunia pa/
ſcalib) interponit gaudijs: vt ſicut dicitur
Ecc. xj. In die bonoꝝ nō ſis imemor ma
loꝝ. que q̄ndam his dieb) penitētijs exi/
gentib) dn̄s immiſit: vt dictū eſt. Ut nō
ſint filij eccleſie ſicut illi de quib) dicitur
Job. xxj. Ducūt in bonis dies ſuos: in pū
cto autē ad inferna deſcēdunt. Nūc itaqꝫ
et nos memores ſupdictoꝝ flagelloꝝ cō/
ſiderātes quia et nos ſub manu dei ſum⁹
ſicut et illi q̄ fuerūt flagellati: rogare ꝛ ſup
plicare debemus in his ꝓceſſionib) ꝓpter
mortalis peſtilētie repreſſionē. Sed dili/
genter notandū eſt ꝙ huiuſmōi peſtilētie
repreſſio ꝛ vite longiturnitas poteſt bene
et male peti. Pro cui⁹ declaratiōe ꝯſide

randū eſt ꝙ ꝑcipue peti pōt ꝓpter tres cās
Primo ꝓpter mūdane vanitatis fauo/
rem. Hoc eſt ꝑiculoſum.
Scdo ꝓpter vicioſe prauitatis amoreꝫ
Hoc eſt ꝑnicioſum.
Tertio ꝓpter diuine ſeueritatis terro/
rem. Hoc virtuoſum

Primo ꝓpter mūdane
vanitatis fauorē: cū ſ. aliq̄s deſiderat diu
viuere vt mūdi p̄ntis dulcedine ꝛ p̄ſentis
vite ꝯſolatione gaudeat. Et hoc ꝓuenit ex
naturali inclinatiōne q̄ quis naturalit̄ dili
git eſſe ſuū ꝛ mortē refugit: Sed hoc ē fal
lax ꝛ ꝑiculoſum. Aug⁹. lib. de miſeria h⁹
mūdi. O vita p̄ns q̄ multos decipis que
dum cognoſceris nihil es: dū exaltaris fu
mus es: ſapiētibus amara es: inſipientib)
dulcis es: q̄ te q̄runt nō te cognoſcūt: q̄ te
cognoſcūt ipi te fugiūt. Idē lib. ſol. Uita
mea vita caduca: vita q̄ q̄nto magis cre/
ſcit tanto magis decreſcit: q̄nto magis ꝓ/
cedit tanto magis ad morte accedit: vita
fallax ꝛ vmbratica plena laqueis multis.
Nūc gaudeo: ſepe triſtor. nūc vigoro: nā in/
firmor. nūc viuo: ſtatim morior. nūc felix
appareo: ſꝑ miſer: nūc rideo: nā fleo: Sicqꝫ
oia mutabilitati ſubiacent vt nil vna hora
vno ſtatu ꝑmaneat. Hec ille. Eſt exem/
plū notabile Lu. xij. de diuite qui dicebat
Anima mea multa bona habes repo. ꝛc̄
Cui dictū eſt Stulte hac nocte repetent
aiam tuā a te. Que aūt paraſti cui⁹ erunt:
Patꝫ itaqꝫ q̄ ſtultus eſt ꝛ q̄nto ſe exponit
periculo qui petit diu viuere ꝓpter amorē
huius vite. Sed heu multi ſunt ſtultiſſi/
mi q̄rentes diu viuere et nō bene viuere.
Mira fatuitas: q̄rūt qḋ inuenire nō p̄nt:
ꝛ negligūt q̄rere qḋ magis neceſſariū eſt ꝛ
qḋ facile poſſent inuenire. Senec. in ep'la.
Nemo q̄ bn̄ viuat: ſed q̄ diu curat: cū oib)
poſſit ꝯtingere bn̄ viuere: ſed diu nullis.
Hec ille. Miranda ꝑſus hoim̄ ſtulticia q̄
nō curāt ſe ponere in ſtatū in q̄ mori vellēt
cū n̄ hēant vni⁹ hore certitudinē: ꝛ tn̄ hn̄t
moriēdi certitudinē ineuitabilē. Aug. Au
dacior ē q̄ cū vno pctō mortli dormit q̄ q̄
cū ſeptē hoſtib) de morte ſua inicē obliga
tis ꝯfligit. Hec ille. Heu heu h̄ nō aduer
tūt adulteri: nō raptores: nō vſurarij. nō
ambitioſi: nō guloſi: nō deniqꝫ pctōres ſin
guli in ſuis vicijs obdurati h̄ ꝯſiderāt.

¶ Secūdo petunt aliqui diu viuere ꝓpter vicioſe prauitatꝫ amorē vt ſcʒ in vicijs ſuis ꝛ cōcupiſcētijs inordinatis diutius gaudeāt ꝛ delectetur: ꝛ hoc eſt valde dānabile ꝛ pniciosum. Hmōi (ſicut ait Greg. in. iiij. dial.) vellent ſine fine viuere vt poſſent ſine fine peccare. Prouerb. ij. Letantur cū malefecerint ꝛ exultant in reb⁊ peſſimis q̄ꝝ vie pverſe ꝛ infames greſſus eoꝝ.

¶ Tertio ꝓpt̄ diuine ſeueritatis terrorē: vt ſcʒ pri⁹ pniāʒ agat et ꝓ pctis ſuis deo ſatiſfaciat q̄ʒ ad dei iudiciū pueniat. Eccl. xviij. Añ iudiciū para iuſticiā: ꝛ h̄ ē laudabile ꝛ virtuoſuʒ. Sed cū de futuro ſis incert⁹ ſi cupis pniāʒ agere ꝛ vitam emēdare fac iuxta ꝯſiliū ſapiētis. Eccl. v. Ne tardes ꝯuerti ad dn̄m: et ne differas de die in diē: ſubito em̄ veniet ira illi⁹ ꝛ in tpe vindicte diſperdet te. Rogare igit̄ dn̄m dēm⁹ ne mors incerta nos īpparatos iueniat ꝛ h̄ totꝫ virib⁊ diligēt̄ laborare. Vn̄ q̄m pleruq̄ʒ his dieb⁊ paſcalib⁊ pctis exigētib⁊ illoꝝ q̄ corp⁹ dn̄i i paſca indigne r̄ceperūt vl̄ q̄ p⁹ ſuſceptionē ad pctā redierūt: peſtes ꝛ mortē ſubitaneā et alia iracūdie ſue flagella dn̄s imittit. Jō ꝯſtitutū ē i eccl̄a dei vt fere i oīb⁊ hymnis īterponat̄ v̄ſus iſte. Queſum⁹ au. oīm i h̄ paſ. gau. ab oī mor. ipetu tuū defe. po. Redit⁹ ei ad pctm̄ ꝓpt̄ ingratitudinē ꝓuocat irā dei. Exēplū Jud. ij. Feceꝛūt filij iſrl̄ malū in ꝯſpectu dn̄i ꝛ dimiſerūt dn̄m q̄ eduxit eos de terra egypti. Et ſeq̄t̄. Jratus dn̄s ꝯ iſrl̄ tradidit eos i man⁹ diripiētiū ꝛc. Dn̄s em̄ remittēdo pctā hoīb⁊ eduxit eos de egypto. i. de ſtatu tenebroſo. Jngr̄ti aūt poſtea dn̄m relinquūt ꝛ carnalitati ꝛ cupiditati vacāt: ꝓpt̄ q̄ iꝛat⁹ dn̄s frequēter tradidit eos in man⁹ diripiētiū in diuerſoꝝ flagelloꝝ ꝛ punitionū: imittēdo peſtes ꝛ mortē ſubitaneā ꝛ alia hmōi ꝓpt̄ q̄ꝝ repreſſionē fiūt iſte ꝓceſſiōes ꝛ letanie.

Secūda cauſa eſt ꝓpt̄ tpalis idigētie ſubleuationē. Multa eī in hac vita tpalia neceſſaria ſūt q̄ ex nob ipīs habere nō poſſum⁹. j. Coꝛ. iiij. Quid hēs q̄ n̄ accepiſti. q. d. nihil. Sūt āt nob ꝓ hac vita tres ꝓncipales indigētie ꝓpt̄ q̄s in his tanijs rogare deb em⁹.

¶ Prima eſt corporalis ſanitatis.
¶ Scd̄a eſt ānualis vbertatis.
¶ Tertia eſt cordialis vnitatis.

¶ Prima igitur ē indigētia corpalis ſanitatis. Sʒ tn̄ ſic d̄r Paulus. Rhom. viij. Quid in hmōi oꝛem⁹ ſic opoꝛtet neſcim⁹. Nō em̄ eſt corporal̄ ſanitas abſolute petenda ſʒ ſub ꝯditiōe ſi expediat ꝓ ſalute aīe. Jō totū cōmittēdū ē deo q̄ nouit q̄d nob vtile ſit. Aug⁹. li. ſoli. De ſalute coꝛpoꝛis mei q̄d vtile ſit neſcio: tibi dn̄e illud cōmitto: hoc tantū oro clemētiā tuā vt me penit⁹ ꝯuertas ad te nihilq̄ʒ mihi repugnare facias tendenti ad te. Hec ille.

¶ Secūda eſt indigentia ānualis vbertatis. Jdeo nūc rogare deū debemus vt teneros adhuc fructus terre ꝯſeruādo multiplicet. Sūt em̄ hmōi tpalia a dn̄o petēda ſub ꝯditiōe tn̄. ſicut de ſanitate coꝛpoꝛis dixim⁹. Vult aūt dn̄s a ſe peti tpalia ꝓpt̄ tres cauſas. ¶ Primo ꝓpt̄ nature ſuſtentationē. Matt. vj. Scit em̄ pr̄ vr̄ celeſtis. quia his omnib⁹ indigetis. Jō orabat ſapiens. Prouerb. xxx. di. Diuitias ꝛ paupertates ne dederis mihi: ſed tātū victui meo tribue neceſſaria. Jdcirco etiā dn̄s nos iſtruit. Luc. vj. vt oremus dicētes. Panē noſtrū quotidianum da nobis hodie: q̄tidianū (inq̄t). i. q̄tidiano victui neceſſariū. ¶ Scd̄o ꝓpt̄ mali euitationē ne ſcʒ ab alio peterent. Juxta illud. iiij. Reg. j. Nūq̄d nō eſt de⁹ in iſrael: vt eatis ad cōſulēdū deū acharō. Verba ſūt helie ad ſeruos regis ſamarie. Jtez h̄ vult dn̄s vt auferat a nobis nimiā acquirēdi ſolicitudinē. j. Pe. ij. Oēm ſolicitudinem ꝓijciētes in eū: q̄m ipī cura eſt de vobis. Jdeo etiā di. Sal. Matth. vj. Nolite ſolliciti eſſe dicētes q̄d mādūcabimus aut bibem⁹. ꝛc. q̄d eſt intelligēdū de curioſa ꝛ ſupflua ſollicitudine. ¶ Tertio ꝓpter boni ꝓmotionē: vt vicʒ ꝑ hoc noſtra in deū excitet̄ deuotio: ꝛ dilectio: ex ipſaꝝ em̄ creaturaꝝ bonitate ex pte cognoſcitur bonitas creatoꝛis a q̄ fluūt tanq̄ʒ a fonte totius bonitatis. Sap. xiij. Vani ſūt oēs homines in q̄bus non ſubeſt ſciā dei ꝛ de

dis q̄ vñr bona nō poterūt intelligere euz
q̄ est: nec opibus attēdentes agnouert
q̄s esset artifex. seq̄r. A magnitudine em̄
speciei z creature cognoscibilr poterit cre
atoꝛ hoꝝ videri. Itē vt p bonū vsum tē-
poraliū eterna bona adq̄ram⁹. Vñ Dañ.
iiij. dr daniel ad nabucho. Pctā tua ele-
mosynis redime. Et Prouer. xiij. Redem
ptio aīe viri diuitie ei⁹. Sicut ḡ dr. Tho.
ij. ij. Tpalia licz petere z desiderare nō q̄-
dem pncipalr vt in eis finē ꝯstituam⁹: sꝫ
sicut q̄daz adminicula q̄bus adiuuamur
ad tendendū in btitudinē īq̄ntū scꝫ p ea
vita corporalis sustētat̄ z inq̄ntū nob or-
ganice deseruiūt ad actus virtutū vt dicit
phs. j. Ethicoꝝ. Vñ qñ mēs hoc mōdo
intēdit reb⁹ tpalib⁹ in ordine. s. ad btitu-
dinē nō ab eis depmit sꝫ magis eleuatur
sursum. Hec Thomas.

¶ Tertia est indigentia

cordialis vnitatis. s. pacis int̄ terrenos pn
cipes. Solēt em̄ his tpib⁹ bella sepi⁹ exci
tari. Iō nūc maxime rogādū est p pace.
ps. Rogate q̄ ad pacē sūt zc. Querere ita
q̄ pacē a dño debem⁹ nō vt liberi⁹ dele-
ctatōib⁹ vite pñtꝭ vtamur: sꝫ vt feruēti⁹ ac
q̄ attētius dño seruiam⁹: nā tpe belli vix
vacare possunt homines diuinis officijs
et multa perpetrantur pctā: homicidia:
furta: adulteria: deflorati ōes v̄ginū: pdi-
tiōes z violētie multe simplicib⁹ īflicte.
Iō petit eccl̄ia. Da seruis tuis illā quam
mūd⁹ dare nō pōt pacē: vt corda nr̄a sint
mādatꝭ tuis dedita. Et certe si deo in sua
mādatoꝝ obseruātia fuirem⁹: in pace sup
terrā viuerem⁹. Baruch. iij. Cōfide vera
citer z agnosce: nā si in via dei ambulasses
habitasses vtiq̄ i pace sup terrā. Et Pro
uer. xvj. Cū placuerint dño vie ei⁹: inimi
cos q̄q̄ ei⁹ ꝯuertet ad pacē. Vñ vt hr̄ in
li. Iudicū in plib⁹ capitul̄: q̄tiens filij is-
rl̄ reliq̄bāt dñm: dabat eos i man⁹ hostiū: qñ
vo ꝯuertebāt ad eū: liberabt eos dans
eis pacem.

¶ Tertia cā ppt quā fiūt letanie est ppt spūalis grē ipetrationē. Orō enim disponit ad graz suscipiēdā. Beda Ad hoc de⁹ se peti vult vt capaces dono rū ei⁹ fiāt q̄ petūt. Hec ille. Nūc aūt istis dieb⁹ pcipue debem⁹ petere graz ppt tria

¶ Primo ppt efficaciorē feruescētꝭ carna-
litatis mortificationē.
¶ Scdo ppter perfectiorē tepescētꝭ vo-
luntatis excitationem.
¶ Tertio ppt deuotiorē imminētis solen
nitatis celebrationē.

¶ Primo igitur ppter ef

ficaciorē feruescētis carnalitatꝭ mortifica
tiōez: qz vꝫ in h̄ tpe motus carnales ma-
gis feruent: iō necessaria est dī gratia ad
eos mortificandos. Gal. v. Spū ambu-
late z carnis desideria nō pficietis.

¶ Secundo ppter perfe-

ctiorē tepescētis volūtatis excitationē. s.
ad bonū opus z ad resistēdū tētatōibus.
Aug. li. j. retrac. Volūtas nr̄a nisi adiuuet̄
dī gra pie recte q̄ viuere nō pōt. Gre. Ni-
hil valꝫ hūana industria sine adiuuāte dī
gra. Io. xv. Sine me nihil potestꝭ facere.

¶ Tertō ppter deuotio-

rē iminētꝭ solēnitatꝭ celebrationē. s. dñice
ascēsiōis vt sic cū chr̄o spūalr ascēdere va
leam⁹. Gra ei dei ē mētis eleuatiua Iō d̄
gra dei dr dñs Io. iiij. Qui biberit ex aq̄
quā ego dabo ei nō sitiet i eternū sꝫ fiet in
eo fōs aq̄ salīētis in vitā eternā. Itē ppter
festū missiōis. ss. vt solēnitatē illā intus in
nobꝭ celebrare valeam⁹ hñtes spūm scm̄
Gre. Pensate frēs charissimi q̄nta sit ista
solēnitas hr̄e in cordis hospitio aduentū
dñi. Nūc igit̄ ppter pdicta graz petere de
bemus quā si hūilr z corde puro petieri-
mus: indubitāter accipiem⁹ qz dicit dñs
Petite z dabit̄ vobis. Et iterū. pr̄ me⁹ ce
lestis dabit spūm bonū petētib⁹ se. De q̄
vtiq̄ spū dicit ps. Spūs tu⁹ bon⁹ dedu-
cet me in terrā rectā. s. in terrā viuētium.
Ad quā nos pducat spūs ipe viuificās et
scītificans. Amen ¶ Circa illud qd̄ i scda
parte pcedētis s̄monis articulo scdo di-
ctū est de fructib⁹ terre nobis necessarijs
p nature sustentatōe: notande sunt tres
considerationes. ¶ Prima est considera
tio nr̄e miserabilis coditiōis q̄ ex h̄ appa
ret q̄ terrenis reb⁹ p hac vita indigem⁹.
Et qz s̄m phm ex eisdem sumus ex quo
b⁹ nutrimur: ex hoc datur nob̄ causa ꝯsi
derādi qm̄ ex terra sum⁹ z in terrā redige
mur. Nā z indigētia nutrimēti nr̄e statꝭ
mortalitatꝭ oñdit. Gen. iij. Reuertere in

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

terrã de q̃ ſumpt⁹ es. Hec ↄſideratio no-bis eẽ d3 cã hũilitatis. Ecci. x. Quid ſup-bis terra ꝛ cinis? Scõa eſt ↄſideratio admirabilis diuine dignatiõis q̃ ſic ſuas creaturas ordinat ꝛ dat ad vſu3 hoĩs. Jõ dicit Hugo de arra ſpõſe. Reſpice vniuerſum mũdũ ꝛ ↄſidera ſi q̃d in eo ſit q̃õ tibi nõ ſuiat. ꝛc̃. Hec ↄſideratio nos inducere d3 ad dei amorẽ ꝛ charitatẽ. j. Jo. iiij. Diligam⁹ deũ q̃m ip̃e pᵒr dilexit nos. Tertia ẽ ↄſideratio nr̃e rationabilis ſubiectõnis. Cũ eĩm de⁹ ſuas creaturas hoĩ ſubiecerit: rationabile eſt vt ſe totũ hõ deo ſubijciat. Jõ Aug⁹. li. ſolil. Oĩa dñe q̃ feciſti ſub pedib⁹ hoĩs ſubiecisti vt ſolus homo ſup oĩa tua tuus eſſet totus. ꝛc̃.

Sermo de aſcẽſiõe dñi.

Dominus ie-

ſus poſtq̃ locut⁹ ẽ eis Aſſumptus eſt in celũ ꝛ ſedet a dextris dei. Marci vl. Jocũdiſſima prorſus eſt hodierna feſtiuitas ꝛ cũ oĩ deuotõe atq̃ leticia ſpiritali a cunctis fidelib⁹ ſolenniſſime recolenda. Vñ Leo papa ſermone de aſcenſiõe. Sicut in ſolẽnitate paſcali reſurrectio dñi nob̃ fuit cauſa letãdi: ita aſcẽſio ei⁹ in celos p̃ſentiũ nob̃ ẽ materia gaudiorꝫ recolẽtibus illũ diẽ q̃ natura noſtre humanitatis in chriſto ſup oẽs ordines angelorꝫ ꝛ vltra cunctarꝫ altitudinem poteſtatũ ad dei patris eſt puecta conſeſſum. Hec ille. Eſt aũt hodierna ſolennitas altiſſima quidẽ atq̃ iocũdiſſima precipue ꝓpter tria.

Propter eminentiſſimã humane fragilitatis ſublimationẽ.

Propter ampliſſimã angelice iocunditatis augmentationẽ.

Propter excellentiſſimã diuine bonitatis manifeſtationẽ.

Primo propter eminẽtiſſimã hũane fragilitatꝫ ſublimationẽ

Hodie nãq̃ ineffabiliter ſublimata ẽ humana natura. Greg. in homel. hodierna. Illa natura cui dictũ fuerat: es tra ꝛ i terrã ibis: hodie in celũ iuit. Hec ille. O admirãda nature tã fragilis ſublimatio: natura eĩm corporea: natura terreſtris cuius eſt naturalꝭ ↄditio deorſũ ſubſiſtere: hodie ſurſum ſup oẽs celos triũphãter aſcẽdit. Nec ſolũ exaltata ẽ hodie hũanitas i celũ in ꝑſona chr̃i ſ3 ꝛ patrib⁹ antiquis q̃ hodie cũ dño celos aſcẽderũt. Hodierna itaq̃ ſolẽnitas nõ ſolũ eſt feſtũ dñi aſcẽdẽtis ſ3 etiã ẽ feſtũ oĩm ſctõꝝ ꝓphetaꝝ p̃riarcharũ ꝛ oĩm electoꝝ q̃ fuerũt ab origie mũdi vſq̃ tũc q̃ ab hac vita deceſſerant ꝛ ab omni pctõꝝ macula fuerãt expurgati: nullus eĩm hoĩꝫ ante diẽ hanc in celũ aſcenderat. Oẽs aũt p̃fati hodie cũ dño aſcenderũt. Si ergo de vno feſto fit feſtum ꝛ adaptatꝛ ſibi dies illa in q̃ ad celũ euolauit: nõne hodierna dies ꝑtinet p̃riarchis ꝓphetꝫ alijſq̃ q̃ hodie cũ dño aſcenderũt. Cõſidera igitꝛ q̃nta ſit hodierna ſolẽnitas q̃ tot ſctõꝝ milibus ꝛ ip̃i ſctõꝝ ſctõ ſpecialiter eſt dedicata. Põt etiã feſtũ hodiernũ ſpeciali quodã mõ dici feſtũ glõſe matris dei q̃ cũ ineffabili gaudio hũanaꝫ filij ſui carnẽ a ſe ſumptã hodie vidit triũphanter in celũ aſcẽdeſ. Nec dubiũ: gaudiũ hoc ſctiſſime matrꝫ excellit cetera oĩa q̃ habuerat antea de filio ſuo. Poſtremo dicere poſſum⁹ q̃m hodie eſt feſtũ totius hũane nature q̃ hodie tã excellẽter i chrõ ieſu exaltata eſt. Jõ dicebat ip̃e diſcipulꝭ ſuis. Jo. xiiij. Si diligeretis me gauderetis vtiq̃ q2 vado ad patrẽ. ꝛc̃. Scdo ꝓpt̃ ampliſſimam angelice iocũditatꝫ augmẽtationẽ. Nũq̃ ꝓfecto ab origine mũdi tale fuit feſtũ in celo ſicut hodie. Nũq̃ antea ſic creuerat angeloꝝ gaudiũ ſicut hodie qñ ſic exaltata ẽ hũanitas chr̃i in quẽ deſiderãt angeli ꝓſpicere. vt hr̃ j. Pet. j. Hodierna itaq̃ ſolẽnitas dici põt feſtum oĩm angeloꝝ: q2 hodie eoꝝ ruina cepit reparari qñ dñs cũ tot electis celos aſcẽdit. Si gaudiũ eſt angelis dei ſup vno pctõre pniam agẽte: vt dr̃ Lu. xv. Vel de vno ſctõ qñ ad celũ euolat: pẽſate q̃ntũ fuit angeloꝝ gaudiũ qñ ip̃e angeloꝝ rex et dñs cũ tãta ſctõꝝ multitudie celos aſcendit.

Tertio ꝓpt̃ euidẽtiſſimã diuine bonitatis manifeſtationẽ. Mirabilis eĩm valde apparet bonitas dei nr̃i erga gen⁹ hũanũ q2 in tãtã glĩe ꝛ dignitatꝫ magnificẽtiaꝫ naturã hũanã exaltauit. Exaltata q̃ppe mirabiliter fuit humanitas in filij dei incarnatione quando deus factus eſt hõ. Sed tunc nondum totaliter gl̃ificata: q2 licꝫ anima chriſti fuerit glorioſa ab inſtan-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ti creatiōis: remāſit tñ corpus paſſibile et mortale. Totalit̄ aūt glīficata eſt hūani-tas chrī in ſua reſurrectiōe: ſed ꝯſūmatio et oīmoda manifeſtatio hui⁹ glīe facta eſt in ipius triūphātiſſima aſcēſiōe. Dicim⁹ itaq; ꝙ feſtiuitas hodierna eſt ꝯcluſio oīꝫ feſtiuitatū chrī: vicꝫ incarnatōis: natiuitatis: circūciſiōis: apparitiōis: paſſiōis ⁊ reſurrecōis. Ad hoc q̄ppe incarnat⁹ eſt: nat⁹ ⁊ circūciſus: ⁊ trigītatrib⁹ annis in hoc mūdo laborauit. Dehinc paſſus eſt ⁊ mortē ſuſtinuit: vt ad celū aſcēderet ⁊ celi portā nobis aperiret: qđ hodie factū eſt. Auguſ. ſerm̄. de aſcen. Nos chrī mors viuificat: nos chrī reſurrectio erexit: nos chrī aſcenſio ꝯſecrauit: q2 nobis ſpm̄ de celo tribuit. Hec ille. Idē. Dū hūanaꝫ ꝯdiciōeꝫ fidelib⁹ importauit: credētib⁹ celū patere poſſe mōſtrauit. Hec ille. Ideꝫ. Reſurrectio dñi ſpes nr̄a eſt: aſcēſio dñi glīficatio nr̄a. Aſcenſiōis hodie ſolēnia celebram⁹. Si g̃ recte: ſi fidel̄r: ſi ſctē: ſi pie aſcēſionē dñi celebram⁹: aſcēdam⁹ cū illo ⁊ ſurſum corda habeam⁹. Hec ille. Amb. li. de officijs. Sicut chrīs ſua reſurrectiōe: reſurgēdo a ꝑctis edocuit. ita ſua aſcēſiōe aſcenſioneꝫ q̄ndam eſſe aīe indicauit. Hec ille. Nunc itaq; deuotiſſime atq; letāter ꝯtēplemur hodierne ſolēnitatis myſteriū: triūphum vicꝫ ⁊ glīam dñice aſcēſiōis: de q̄ dicūt ꝓpoſita verba. Dñs ieſus poſtq; locut⁹ eſt eis aſſūpt⁹ eſt in celū ⁊ ſedet a dextris dei. O verba admirāda: v̄ba iocūdiſſima: v̄ba dulciſſima et ſpūali ꝯſolatiōe pleniſſima: quib⁹ nobis exꝓmit̄ triūphātis aſcēſiōis dñice myſteriū. In his aūt verbis nobis ꝑcipue exꝓmunt̄ tria ꝑncipalia myſteria hodierna die deuotiſſimis aīs recolēda.

Primū eſt myſteriū dulciſſime ꝯſolationis: cū đr Dñs ieſus poſtq; loc. eſt eis.

Sc̄dm ē myſteriū triūphātiſſime aſcēſionis: cū đr: Aſſumptus eſt in celum.

Tertiū eſt myſteriū glīoſiſſime exaltationis: cū đr Et ſedet a dextris dei.

PRimū itaq; eſt myſteriuꝫ dulciſſime ꝯſolatiōis. Ubi ꝯtēplāda eſt inextiabilis dulcedo mellifluoꝝ v̄borꝝ quib⁹ dignat⁹ eſt de⁹ ſuos diſciplos et amicos ꝯſolari cū ab eis eſſet receſſur⁹ et in celū aſcenſur⁹. O q̄ntū ſapiebāt dulcedinis verba oris illi⁹ ſacratiſſimi dñi ieſu. Poterat vtiq; q̄libet diſciploꝝ cū ꝓp̄ha dicere. Q̄ dulcia faucib⁹ meis eloq̄a tua ſuꝑ mel ori meo. Uerba q̄ppe ieſu dulciſſima cūctꝫ eū amātib⁹: qm̄ amor ipi⁹ ieſu inexplicabilē cordi hūano dulcedinē igerit atꝫ ſuauitatē. Ber. Amor ieſu dulciſſi⁹ ⁊ ꝓ ſuauiſſim⁹: pl⁹ milies gratiſſi⁹ q̄ꝫ dicer̄ ſuffici⁹. Hic amor ardet dulcit̄: dulceſcit mirabilit̄: ſapit delectabilit̄: delectat et felicit̄. O btm̄ incendiū: o ardens deſideriū: o dulce refrigeriū amare dei filiū. Hec ille. Iuxta hoc etiā cātat ecclīa in hac ſacra ſolēnitate Ieſu nr̄a redēptio: amor et deſideriū ⁊c. Locut⁹ ē dñs in receſſu ſuo diſcipulis ſuis tria ꝑcipua verba dulcedine ꝯſolatiōis et amoris pleniſſima.

Primū eſt verbū gratioſe ꝓmiſſiōis

Sc̄dm eſt verbū amoroſe redargutōis

Tertiū ē verbū fructuoſe inſtructiōis.

Primū igit̄ eſt verbuꝫ

gratioſe ꝓmiſſiōis: q2 ſicut đr Act. j. Conueſcens ꝑcepit eis ab hieroſ̄lymis ne diſcederēt: ſed expectarēt ꝓmiſſionē pr̄is quaꝫ audiſtis inq̄t ꝑ os meū: q2 ioānes quideꝫ baptizauit aqua: vos autē baptizabimini ſpūſancto nō poſt multos hos dies. Hec ibi Gre. ſuꝑ illo verbo Coueſcēs. Notate verba: ſignate myſteria: Comedit et aſcēdit: vt vicꝫ ꝑ effectū comeſtionis veritas pateſceret carnis. Hec Greg. In verbis aūt ꝓmiſſis de actib⁹ aploꝝ tria ſunt ꝑcipue notāda q̄ neceſſaria ſunt ad receptiōꝫ ſpūſſcti. Primū eſt pacifica ꝯuerſatio q̄ dat̄ intelligi in hoc ꝙ dixit dñs diſcipulis Precepit ne diſcederēt ab hieroſolymis. Hieroſolyma eīm interꝓtat̄ pacifica: vl̄ viſio pacis. Uñ ⁊ poſt reſurrectionē dñs ꝑmo diſcipulis obtulit pacē: ⁊ deinde inſufflauit ⁊ dixit: Accipite ſpm̄ſctm̄. Sc̄dm ē ꝑſeuēratiua expectatio. Propter qđ adicitur: Sꝫ expectarēt ꝓmiſſionē pr̄is. Uñ et de diſcipulis poſt aſcenſionē dñi ⁊ ante aduentū ſpūſſcti đr Act. j. Hi oēs erāt ꝑſeuerātes vnanimit̄ in orōne. Tertium eſt ſtudioſa ſeu meditatiua verbi dei auditio q̄ notat̄ ibi Quā audiſtiꝫ inq̄t ꝑ os meū Unđ Act. x. Adhuc loq̄nte petro cecidit ſpūſſanct⁹ ſuꝑ oēs q̄ audiebāt verbū

Secūdū ē verbū amo-

roſe redarguitiõis. Ex amore eñ maximo redarguit amicos Apoc. iij. Ego q̃s amo arguo ⁊ caſtigo. Inuenit aũt dñs redarguiſſe in diſcipulis ſuis tria poſt reſurrectionẽ. ¶ Primo irrõnabilẽ eoꝝ timiditatẽ. Luc. vl. Quid turbati eſtis ⁊ cogitatões aſcendũt in corda vr̃a. Sic arguẽdi ſũt multi q̃ timẽt deo ſeruire ⁊ ad eũ accedere ꝑ opa virtutis. Timẽt eñ paupertatẽ huiꝰ vite: timẽt penas corpales. Ps. Trepidauerũt timore vbi nõ erat timor. ¶ Scdo rephenſibilẽ eoꝝ incredulitatẽ: nõ ꝙ iam adhuc eſſent increduli: ſedq: antea tarde crediderãt. Mar. vl. Exprobrauit incredulitatẽ illoꝝ ⁊ duriciã cordis: q: his qui viderãt eũ reſurrexiſſe a mortuis nõ crediderãt. Gre. in omel. Qua in re q̃d ꝯſiderandũ eſt niſi ꝙ idcirco dñs tũc diſciplos increpauit cũ corpaliter reliq̃t: vt v̾ba que recedẽs diceret: in cordibꝫ audientiũ artius impſſa remanerẽt. Hec Greg. Ber. Audi chr̃m diſciplos increpantẽ ea hora qñ ſubtracturꝰ erat ſuã p̄ſentiã: nõ dedigneris ꝗ̃ a primo vel a chr̄i vicario redargui. Hec ille. Sũt itaq; arguẽdi atq; increpãdi m̃lti q̃ fidem hñt modicã ⁊ forte mortuã vel ſopitã: q̃ ꝓprie loq̃ndo nõ credũt in deũ. Nã ſm Aug. Credere in deuz eſt credẽdo amare deũ. credẽdo in eũ ire: credẽdo ei adherere: ⁊ credẽdo eiꝰ mẽbꝛ incorpari. ¶ Tertio redarguit inutilẽ eorũ curioſitatẽ. Nã ſicut hr̃ Act. j. Interrogabant eũ dicẽtes: Dñe ſi in tpe hoc reſtitues regnũ iſrael? Dixit aũt eis: Nõ eſt veſtrũ noſſe tpa ꝉ momẽta q̃ pr̃ poſuit in ſua ptãte. Hec ibi. Eccl. iij. Altiora te ne q̃ſieris: q̃ ãt tibi p̄cepit deꝰ cogita ſp. Hec ibi. Et vere hec ſunt ſp cogitãda: qm in extremo iudicio eſt de his diſtricta rõ corã ſũmo iudice reddẽda. Sic itaq; valde ſunt increpãdi q̃ de curioſis ⁊ inutilibꝫ potius q̃ de neceſſarijs ad ſalutẽ inq̃runt et multo acriꝰ arguẽdi q̃ de futuro tpe ſibi temerarie ⁊ piculoſe p̄ſumũt. Bern. Quid tibi de futuro tpe tãtemerarie p̄ſumis o miſer tanq̃ deꝰ ipa etiã momẽta in ſua non poſuerit poteſtate.

¶ Tertiũ ẽ verbũ fructuoſe inſtructiõis. q: docuit eos q̃d eſſent facturi ꝓpter ſuã ⁊ oim ſalutẽ. di. Act. j. Eritis mihi teſtes in hierl'm et oi iudea ⁊ ſamaria ⁊ vſq; ad vltimũ terre. Et nota quõ in illis tribꝫ regionibꝫ ſpẽaliter noiatꝫ tãguntur tria neceſſaria hoibꝫ ad hoc vt in eis efficaciã habeãt teſtimoniũ de chriſto Dñt eñ in ſeipis eſſe pacifici ꝑ ꝯſcie puritatẽ: qͦ intelligit ꝑ hierl'm: q̃ viſio pacis interp̄tat. Dñt eẽ deo deuoti ⁊ hũiles ꝯfitẽdo ꝓpriã idignitatẽ: qͦ itelligit ꝑ iudeã q̃ ꝯfeſſio interp̄tat. Dñt etiã eſſe ſollicit ꝑ futuro: ⁊ ſtabiles i bono ꝓpoſiti firmitatẽ: qͦ intelligit ꝑ ſamariã: q̃ interp̄tat cuſtos dñi: vel cuſtodiẽs dñm. Ponit etiã inſtructio a dño data aplis Mar. vl. vbi dr̃ eis: Eũtes in mundũ vniuerſum p̄dicate euã. oi creature ⁊c. vbi p̄cipue ponũtur tria. ¶ Primũ ẽ vniuerſal' p̄ceptio: cũ dr̃. Eũtes in mũ. vni. p̄dicate euã. oi cre. Ubi Greg. Nunq̃d fr̃es mei ſctm̃ euãgeliũ vel inſenſatis rebꝫ vel brutis aĩalibꝫ fuerat p̄dicandũ vt de eo diſcipulis dicat: p̄dicate omĩ creature. ſed ois creature noie ſignat hõ Hec Gre. Sic aũt loquit dñs triplici ratione. ¶ Prima eſt rõ gñalis ꝯueniẽtie. ſ. cũ ceterꝫ rebꝫ. Nã etiã ſm phõs hõ dicit microcoſmꝰ. i. minor mũdus: q: ꝯuenientiã habet cũ oibꝫ creaturꝫ. Jõ Gre. in om. Ois creature aliq̃d habz hõ. Habz nãq; cõe eẽ cũ lapidibꝫ: viuere cũ arboribꝫ: ſentire cũ aĩalibꝫ: intelligere cũ angelis. Si igit cõe habz aliq̃d cũ oi creatura hõ: iuxta aliq̃d ois creatura hõ. Hec ille. ¶ Secũda eſt diuialis beniuolẽtie. Per hoc eñ oñditur ꝙ deꝰ vult oẽs hoies ſaluos fieri ⁊ ad agnitiõꝫ veritatꝫ venire. j. ad Tim. ij. Et ꝙ nõ ẽ acceptio pſonaꝝ apd deũ. Act. x. Greg. in ome. Pot etiã ois creature nomine ois natio gentiũ deſignari. ¶ Tertia eſt rõ ſpẽalis ꝓeminẽtie: q: vicꝫ hõ dñs eſt oiꝫ creatraꝝ ſaltẽ corpaliũ. ps. Oia ſubiecisti ſub pedibꝫ eiꝰ. Et Geñ. j. Dominami piſcibꝫ maris: volucribꝫ celi: ⁊ cũctis aĩantibꝫ terre. Greg. in ome. Oi creature p̄dicatur euãgeliũ cũ ſoli hoi p̄dicat. q: ille vꝫ docet ꝓpter quẽ cũcta creata ſunt in terra Scdm qͦ in euãgelio tãgit circa aploꝝ inſtructionẽ eſt p̄ceptiõis ſpecificatio: q̃a vicꝫ oñdit q̃d deberẽt p̄dicare. d. Qui crediderit et baptizatꝰ fuerit ſaluꝰ erit. Qui vo nõ crediderit ꝯdẽnabit. Greg. in ome. Fortaſſe apud ſemetipm vnuſq̃ſq; dicat.

Ego ſā credidi: ſaluꝰ ero. Verꝫ ḋr: ſi fidē
opibꝫ teneat. Vera etem̄ fides eſt: q̄ in h
qd̄ v̄bis ḋr/moribꝫ nō ꝯtradicit. Hinc ē
q̄ de q̄buſdā falſis fidelibꝫ Paulꝰ dicit:
Qui ꝯfitent̄ ſe noſſe deū factis aūt negāt.
Hinc Jo. ait. Qui dicit ſe noſſe deū ⁊ mā
data eiꝰ nō cuſtodit: mēdax eſt. Que cum
ita ſint: fidei nr̄e veritatē in vite nr̄e ꝯſide
ratiōe debemꝰ agnoſcere. Tūc em̄ veracit̄
fideles ſumꝰ ſi qd̄ v̄bis ꝑmittimꝰ: opibꝫ
implemꝰ Hec Gre. Vn̄ Jacob. ij. Quid
ꝓderit frēs mei ſi fidē dicat ſe q̄s hr̄e: opa
aūt nō habeat: nūq̄d fides poterit ſalua-
re eū: Jbidē. Sicut corpus ſine ſpū mor
tuū eſt: ita ⁊ fides ſine opibꝫ mortua eſt.
¶ Tertiū eſt ſpecificatiōis magnificatio.
q2 ſubdit Sig̃ āt eos q̄ credide. hec ſeq̄nt̄
Jn noie m. demo. eijciet ⁊c̄. Quācꝫ ꝑ cer-
titudinē ſcire nō poſſumꝰ q̄ ſunt ſaluādi ⁊
q̄ dānādi. Ponit tn̄ hic dn̄s q̄ncꝫ ſigna val
de exp̄ſſiua ſalutis q̄ nobis in vltio receſ-
ſu ꝑ memoriali reliq̄t: ꝑ q̄ diſcernūtur ve-
re credētes ab incredul̄. Hn̄tur aūt hec ſi
gna dupl̄r: corꝑaliter et ſp̄ualit̄. Apl̄i q̄p-
pe ⁊ alij quidā ſcti in eccl̄ia ꝑmitiua habu
erūt illa vtrocꝫ mō. Hoc em̄ neceſſarium
erat vt hoiem ad fidē ꝯuerterēt. Sp̄ualr̄
aūt habent̄ ab hoibꝫ vere credētibꝫ ⁊ ſunt
ſigna certa ſalutis. Facere q̄ppe hmōi ſig̃
corꝑaliter ⁊ l'raliter oñdit hoiem ſctm̄. ſꝫ
nō efficit. Habere vo hmōi ſp̄ualit̄ efficit
hoiem ſctm̄ ⁊ oñdit. ¶ Primū itacꝫ ſignuꝫ
eſt demōioꝝ eiectio: q2 vere credētes de-
monia eijciēt. i. pctā per pn̄iam ea deteſtā
do ⁊ purgādo ꝯſciam. Et cū aliq̄s hoc ſol
licite facit: oſtēdit ſe verꝫ chr̄ianū. Dn̄s ei
q̄ nō mentit̄ ḋr Signa āt eos q̄ crediderit
hec ſeq̄ntur. Jn noie meo demo. eijcient.
Q aūt pctā dicant̄ demonia: ptꝫ q̄niam
Mar. vi. legit̄ Maria magd̄. habuiſſe ſe-
ptē demonia: qd̄ exponit Gre. di. Maria
ſeptē demonia habuit q̄ vniuerſis vicijs
plena fuit ¶ Scd̄m ſignū eſt noue lingue
locutio: q2 linguis loq̄ntur nouis: deſeren
do. ſ. antiquā locutionē quā diabolꝰ adin
uenit et hoies mali. j. Reg. ij. Recedant
vetera de ore vr̄o. Veterꝰ q̄ppe lingua eſt:
blaſphemare: piurare: et v̄ba ꝯtra dei re
uerentiā ꝓferre: Sed noua lingua eſt de-
um laudare ⁊ gl'ificare. De veteri lingua
ḋr Eſa. j. Blaſphemauerūt ſctm̄ iſrl̄. No
ua vo lingua ḋr: Sēper laus eius in ore
meo. Jtē veterꝰ lingua eſt iracunde ⁊ dure
loqui ꝓximis: eis maledicere: ⁊ ad iracun
diā ꝓuocare. Noua vo lingua eſt māſue-
te ⁊ humil'r ꝓximo loq̄ ⁊ ei bn̄dicere. De
veteri lingua ḋr Ps̄. Maledicēt illi. De
noua vo lingua ſubdit Et tu bn̄dices. Jtē
vetus lingua eſt adulari: detrahere: frau-
dulēta v̄ba loq̄: et mēdacia. Noua vo lin-
gua eſt veritatē ſꝑ ꝓ loco ⁊ tp̄e manifeſta
re. De veteri lingua ḋr Hiere. ix. Docue
rūt linguas ſuas loq̄ mēdaciū. et Ps̄. Di-
lexiſti v̄ba p̄cipitatiōs lingua doloſa. No
ua aūt lingua ḋr Jo. xviij. Jn hoc natꝰ ſū
et ad hoc veni in mundū vt teſtimoniū ꝑ-
hibeaꝫ v̄itati. Et. ij. Tim̄. ij. de noua lin-
gua ḋr. Sollicite cura teipm̄ ꝓbabilē ex-
hibere recte tractantē verbū v̄itatis. Jtē
veterꝰ lingua eſt impudica ⁊ circa carnalia
verba loq̄: q̄ ſunt ſigna mali et impudici
cordis. Matth. xij. Ex abūdantia cordis
os loq̄tur. Et Ariſt. iiij. ethic̄. Qualiſcūcꝫ
q̄s eſt talit̄ ḋr: ⁊ talia opat̄: et talit̄ viuit.
¶ Noua vo lingua eſt honeſta ⁊ ſctā ⁊ caſta
v̄ba ꝓferre. De veteri lingua. j. Cor. xv.
Corrūpunt bonos mores colloq̄a mala.
De noua lingua ḋr Sene. Turpia ne di-
xeris: paulatī em̄ ꝑ verba pudor defluit.
Jtē vetus lingua eſt de terrenis et trāſi-
torijs loqui. Noua vo lingua de celeſtibꝫ
et eternis. De veti lingua Joā. iij. Qui
de terra eſt: de terra loquit̄. Et. j. Jo. iiij.
Jpſi de mūdo ſunt idō de mūdo loquūt̄.
De noua vo lingua. j. Pet. iiij. Siq̄s loq̄t
q̄ſi ſmones dei loq̄tur. et Epheſ. iiij. Oīs
ſermo malus ex ore vr̄o nō ꝓcedat: ſed ſi-
q̄s bonꝰ eſt ad edificationē Tertiū ſignū
eſt ſerpentiū ablatio: q2 ſerpētes tollent:
id ē malas ſuggeſtiōes ſiue a diabolo ſiue
a ꝓximo immiſſas. Bern. Demonū ē ma
las cogitatiōes ingerere: ſed noſtꝝ eſt ill̄
nō ꝯſentire. nā q̄tiens reſiſtimꝰ totiēs di
abolū ſupamus: angelos letificamꝰ: deuꝫ
honoramꝰ. Hec ille. ¶ Quartū eſt vene-
ni mortiferi ſumpti repreſſio: q2 ſi morti-
ferꝫ q̄d biberint nō eis nocebit. Mortife-
rū venenū bibere ſignificat magna incō-
moda ſuſtinere: ſiue in rebꝫ: ſiue in verbis:
ſiue in ꝑſona. ſed hec vere credētibꝫ nō no
cent: q2 nō frangunt̄ ꝑ impatientiā: ſꝫ pa-
tienter tolerāt: qd̄ eſt ſignū ſalutis. Greg̃

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ego patiẽtie veritatẽ maiorẽ ſignis ⁊ miraculis credo. Idẽ Qualis vnuſqſq apõ ſe lateat: illata ↄtumelia pbat. Hec ille.

¶ Quintũ eſt ſalubris ſup egros manuũ ipoſitio: q2 ſup egros man⁹ imponẽt ⁊ bñ habebũt. i. ſup pctõres q̄ eos offenderũt: man⁹ imponẽt eis indulgẽdo: ⁊ ex hoc bene habebũt. Hoc em̃ eſt deo valde acceptũ: et valde meritoriũ. Aug⁹. ſer. de ſctõ Stephão. Per amorẽ hoĩs inimici: efficieris amic⁹ dei. Idẽ in ench. Elemoſyna illa nihil eſt mai⁹ q̄ ex corde dimittimus qđ in nos quiſq peccauit. Hec ille. De pdictis aũt qnq ſignis in euãgelio expreſſis ſic loquit btũs Bern. in ſer. Quis ea q̄ in pñti loco ſcripta ſunt ſigna videt habere credulitatis ſine q̄ nemo poterit ſaluari: qm̃ qui nõ crediderit ↄdẽnabit: et ſine fide impoſſibile eſt placere deo. Quis iſtq demonia eijcit: linguis loquit: ſerpentes tollit. Quid ergo? Si nemo hec habz aut pauci in nr̃is vident habere tpibus. aut nemo ſaluabit: aut hi ſoli q̄ his muneribus gloriant q̄ nõ tã merita ſunt q̄ȝ indicia meritoꝝ: adeo vt multi dicẽtes: Dñe in noĩe tuo demonia eiecim⁹: ⁊ in noĩe tuo virtutes multas fecim⁹: audire habeãt in iudicio: Neſcio vos/ diſcedite a me maledicti in ignẽ eternũ. Ubi eſt qđ ait aplũs cũ d iuſto iudice loqret: q̄ reddet vnicuiq iuxta opa ſua: ſi (qđ abſit) magis qrenda ſunt in iudicio ſigna q̄ȝ merita. Sunt tñ ⁊ ipa merita ſigna qdam certiora vtiq ⁊ ſalubriora. Nec difficile arbitror noſſe quẽadmodum intelligi ſigna pñtia poſſint vt ſint indubitata ſigna credulitatis ac ꝓ h et ſalutis. Primũ em̃ op⁹ fidei ꝑ dilectiõz opantis cordis ↄpũctio eſt: q̄ ſine dubio eijciũt demonia cũ eradicant ex corde peccata. Et inde q̄ in chr̃m credũt: linguis loquũtur nouis/ cũ iã recedũt vetera de ore eoꝝ nec de cetero vetuſta ꝓparentũ lingua loquũtur declinantiũ in verba malicie ad excuſandas excuſatiões in pctĩs.

¶ Ubi ꝟo ↄpunctiõe cordis ⁊ oris ↄfeſſiõe priora deleta ſunt peccata: ne recidiuũ patiantur: ⁊ ſint poſteriora peiora priorib⁹. ſerpentes tollant neceſſe eſt. i. venenoſas ſuggeſtiones extinguant. ¶ Quid tamẽ agẽdum ſi q̄ forte radix pullulat que tã velociter nequeat extirpari: ſz ſtimulat aĩm cõcupiſcẽtia carnis? Profecto ſi qđ mortiferũ biberint non eos nocebit: quoniã iuxta ſaluatoris exemplũ: cũ guſtauerint nolẽt bibere. i. cũ ſenſerint nolent ↄſentire. Sic em̃ eos nõ nocebit quia nulla dãnatio eſt his qui ſunt in chr̃o ieſu ↄcupiſcentie ſenſus abſq cõſenſu. Quid tamẽ? Moleſta certe et piculoſa eſt ſic corrupte affectiõis lucta ⁊ infirmitate. ſed qui crediderint. ſup egros manus imponẽt et bene habebunt id eſt egras affectiões bonis opib⁹ operient: et hoc remedio curabunt. Hec ſupdicta Bern. Hoc de pmo principali myſterio.

Secundũ pncipale myſteriũ eſt myſteriũ triũphantiſſime aſcenſiõis: quia dñs Ieſus poſtq̄ locutus eſt eis aſſumptus eſt in celũ. Et Act. j. Eleuatis manib⁹ ferebat in celũ. Et dicebat diſcipulis illud quod habet Ioã. xx. Aſcendo ad patrẽ meũ ⁊ patrẽ veſtꝝ deũ meũ ⁊ deũ veſtꝝ. De loco aũt in quo aſcendit qui eſt in mõte oliueti dicit Simplici⁹ epũs hieroſolymitan⁹: q cũ ibi poſtea edificata eſſet eccleſia: locus ille in quo inſtiterũt veſtigia chriſti aſcendentis nunq̄ potuit ſterni pauimẽto: imo reſiliebãt marmora in ora collocantiũ. Calcari etiã pulueris a domino hoc dicit eſſe documentũ q veſtigia impſſa cernũtur et eadẽ adhuc ſpeciem velut preſſis veſtigijs terra cuſtodit. Fuit autẽ hec domini aſcenſio triumphãtiſſima pcipue ꝓpter tria

¶ Primo ꝓpter loci in quẽ aſcendit incõparabilẽ aſcenſionẽ.

¶ Scđo ꝓpter dñi aſcẽdentis admirabilem potentiã.

¶ Tertio ꝓpter exhibitã a creaturis laudabilem reuerentiã.

¶ **Primo propter loci in**cõparabilẽ eminentiã: q2 aſſumpt⁹ eſt in celũ. Pſ. Aſcẽdit ſup celos celoꝝ ad oriẽtem. in celũ vicz empyreũ vſq ad thronũ altiſſimũ. Pſ. Occurſus ei⁹ vſq ad ſummũ ei⁹. Probat aũt doctor ſctũs in. iij. p. q cõueniẽs fuit chriſtũ ſic aſcendere: quia per reſurrectionem vitam immortalem et incorruptibilem atq impaſſibilem inchoauit. Locus autem in quo nos habitam⁹ eſt locus generatiõis et corruptiõis

Sed locꝰ celeſtis eſt locꝰ incorruptiōis. Licȝ aūt ꝑ h' ꝙ aſcēdit in celū nihil ei accreuerit q̄ntū ad ea q̄ ſūt de eſſentia glorie ſiue ſm corpus ſiue ſm aīam: tn̄ accreuit ei aliq̇ q̄ntū ad loci decentiā q̄ eſt ad bn̄ eſſe glie: ⁊ ex hac decentia gaudiū quoddā habuit nō q̇dē ꝙ tūc d̄ nouo inciperet gaudere qn̄ in celū aſcendit ſȝ q: nouo mō de hoc gauiſus eſt ſicut de re impleta. Hec Thomas.

¶ Secūdo ꝓpter aſcendētis admirabilē potentiā. Propria em̄ virtute aſcēdit. virtute inq̄ȝ diuina quā habȝ deꝰ: ⁊ virtute etiā agilitatis corꝑis glōſi. Cōpetit q̇ppe aſcendere domino non ratione diuinitatis que vbiq̄ȝ eſt nec aſcendere nec deſcēdere pōt: ſȝ rōne hūanitatis Ipa q̇ppe hūanitas ē q̄ aſcendit ⁊ ferebatur a ꝟtute diuina ⁊ a ꝟtute agilitatis data corꝑi ſuo glificato. Eſa. lxiij. Hic formoſus in ſtola ſua gradiēs in multitudine ꝟtutis ſue.

¶ Tertio ꝓpter exhibitam a creaturis laudibilē reuerētiā. Oēs em̄ creature reuerentiā ei exhibebāt ſic ei cui data eſt oīs poteſtas in celo ⁊ in terra. ſic dr̄ Math. vl. Vn̄ cātat ecc̄a. Scā dēs tribunal dextere pr̄is poteſtas oīm collata ē ieſu celitus q̄ nō erat hūanitus. Ut trina rerū machina celeſtiū terreſtriū ⁊ infernoꝝ cōdita flectat genu iā ſubdita Tremunt videntes angeli ꝛc. Chr̄s ita ꝙ nō ſolū vt deꝰ ſȝ etiā vt hō dn̄s ē ⁊ rex celi ⁊ terre angeloꝝ ⁊ hominū. Omne ita ꝙ creaturaꝝ genus reuerentiā exhibuit chr̄o aſcēdenti. ¶ Primo creatura totalr̄ corꝑoral' q: nubes ſuſcepit eū in celo. Act. j. Nubes inq̄ȝ luminoſiſſima ⁊ clariſſima nō q̇ppe indigeret nubȝ obſeq̄o ſȝ vt oñderet ꝙ oēs creature debēt ei reuerētiā exhibere. ¶ Scd̄o creatura rōnalis que ꝑtim corꝑalis eſt ⁊ partim ſpūalis q: cū eo ſcti pr̄es aſcēderūt eū adorātes ⁊ reuerentiā ſibi deuotiſſime exhibentes q̄ꝝ etiā multi corꝑaliter cū eo aſcēderūt ſcȝ illi q̄ eo reſurgente a mortuis ſurrexerāt. Reſurrexerant em̄ ad vitā imortalē. Mors em̄ ē pena pcti. Ipi aūt erāt ab omi ꝑeccato vltimate purgati. Itē corporibꝰ eoꝝ vnite fuerūt aīe glificate: ex q̄ vnione ſm Aug. in ep̄la dyoſcoꝝ efficiūtur corpora impaſſibilia ⁊ glo'ſa. Jō credēdi ſūt aſcēdiſſe cū dn̄o. Vn̄ dicit Remigiꝰ. Indubitāter credere debēꝰ vt q̄ reſurgente dn̄o a mortuis ſurrexerūt: aſcendente illo ad celos ⁊ ipi pariter aſcēderūt. Hec ille. Hoc itaq̄ȝ dicere eſt magis cōſonū pietati: licȝ aliq̇ videant dicere oppoſitū. Hi itaq̄ȝ cum dn̄o aſcendentes eū adorabant. Itē beata virgo: ⁊ omnes apoſtoli: ⁊ alij diſcipuli q̄ ex ꝑcepto dn̄i apparētis eis recūbentibꝰ in cenaculo in monte ſion in mōtē venerant oliueti vt eū aſcēdentē viderēt: videntes eū ſic glōſe ſic triumphāter euntē in celū hūilime ac deuotiſſime adorauerūt: q: ſicut dicit Act. j. vidētibꝰ illis eleuatus eſt. O q̄nta erat eoꝝ admiratio: q̄ntaq̄ deuotio ad dn̄m ſuū ſic aſcēdentē: vere non eſt nobis poſſibile dicere. Reuera credo libenter cū eo aſcēdiſſent etiā corpore: qđ q: nō poterāt aſcēdebāt mētē ⁊ intētione: cuius ſignū erat aſpectꝰ eoꝝ attentus in celū. Et nos eoꝝ exēplo tota animi deuotione nūc ad dn̄m aſcendere debemus dicētes ipi dn̄o illō qđ in ſer. di. Ber. Nos pp̄l's tuꝰ ⁊ oues paſcue tue ſeq̄mur te per te ad te q: tu es via ꝟitas ⁊ vita. Via in exēplo: ꝟitas in ꝓmiſſo: in premio vita. Verba em̄ vite etne habes ⁊ nos cognoſcimus ⁊ credimus q: tu es chr̄s filius dei viui. Hec Ber. et Aug. Si pie aſcenſionē dn̄i celebramus aſcēdamus cū illo et ſurſum corda habeamꝰ. Surſuȝ inq̄ȝ corda habeamꝰ ſȝ ad dn̄m. Surſū q̇ppe cor ad dn̄m refugiū vocat. Surſū aūt cor nō ad dn̄m ſuꝑbia vocat. Hec ille. De hac aſcēſiōe ſuꝑbie dr̄ btūs bern̄. Cupidi ſumus aſcēſiōis exaltationē cōcupiſcimus oēs: ſed ve nobis ſi voluerimus ſeq̄ eū q̄ ait. Sedebo in mōte teſtamēti in lateribꝰ aquilonis. Heu miſer in lateribꝰ aquilonis: frigidus eſt mons iſte. Quē ſequimini miſeri hoīes quē ſequimini? An nō vidētis ſathanam tanq̄ȝ fulgur de celo cadētē? Nōne iſte eſt mons in quē aſcēdit angelus: ⁊ diabolꝰ factꝰ eſt? Nec illi verſuto hoſti defuit quid ageret in hominē. Similē ei montē alterū demōſtrauit: eritis inq̄ens ſicut dij ſcientes bonū ⁊ malū. Perniciosa eſt hec aſcenſio: imo deſcēſio magis eſt de hieruſalem in hiericho. Peſſimꝰ mōs

inſlans ſciētia in quē tñ vſq; hodie vide-
as tāta ↄcupiſcētia plimos repere filioꝝ
adā:acſi nō nouerāt q̄ntum pr̄ eoꝝ in illi⁹
mōtis aſcēſu deſcēderit imo q̄ȝ grauit ce-
ciderit. Filij hoim vſq; q̄ graui corde: vt
q̄d diligitis vanitatē ⁊ q̄ritis menda. Sic
edificāt multi babel:ſic putāt ſe ꝑuēturos
ad dei ſſitudinē: ſic ↄcupiſcūt qđ nō expe
dit:qđ expedit omittētes. Quid vobis et
mōtib⁹ iſtis in q̄ꝝ aſcenſu tāta difficultas
eſt ⁊ tā grande ꝑiclm: aut cur eū deſeritis
montē cui⁹ et facilis eſt aſcēſus ⁊ ꝑutilis:
Ꝑātis ambitio angelū felicitate ꝑuauit
angelica: ſcie appetit⁹ hoiem imortalitatꝫ
glīa ſpoliauit. Conet q̄s aſcēdere montē
ꝑtātis q̄ntos putas habebit ↄdictores:
obſtacula q̄nta inueniet: q̄ȝ difficilē viam:
Quid ſi tandē ad illud ↄtigerit qđ opta-
bat: Potētes (ait ſcptura) potēter tormē-
ta patienť: vt p̄ſtes anxietates ⁊ ſollicitu
dines q̄s ꝑtās illa parit omittā. Cupid⁹
eſt alter inflātis ſcie: q̄ntuȝ laborabit: q̄n-
tum anxiabiť ſpūs eius: Et tñ audiet nec
tñ ſi te r[...]ꝑerꝫ appꝛhendes. Quid cū intu-
muerit multū: Perdā inq̄t ſapiētiā ſapiē-
tiū: ⁊ prudentiā prudentiū reprobabo In
ne multis imorer. Vidiſtis vt arbitror q̄ȝ
fugiēdus ſit nobis mōs vterq; ſi ꝑcipitiū
angeli: ſi caſum hoīs expaueſcim⁹. Mon-
tes gelboe nec ros nec pluuia veniāt ſup
vos. Quid tñ agim⁹: Aſcēdere ſic nō ex-
pedit: ⁊ aſcēdendi tenemur ↄcupia. Quis
docet nos aſcenſum ſalubrē: Quis niſi de
q̄ legim⁹: qm̄ q̄ aſcēdit ipē eſt ⁊ q̄ deſcēdit
Ab ipo demōſtrāda nobis erat via aſcen
ſiōis ne ductoris imo ſeductoris iniq̄ aut
veſtigiuȝ aut ↄſiliū ſeq̄remur. Quia ḡ nō
erat q̄ aſcēderet: deſcendit altiſſim⁹: ⁊ ſuo
nobis deſcenſu ſuauē ac ſalubrē dedicauit
aſcenſuȝ. Nec miꝝ ſi deſcēdendo chr̄s aſcē
dit: qm̄ poꝝ vterq; cecidit aſcēdēdo. Hec
ſupꝺicta Ber. in ſer. de aſcē. ¶ Tertio ſi-
bi reuerētiā exhibuit creatura ſimplr̄ ſpū
alis: vicȝ creatura angelica. Venerūt ſiq̄-
dē obuiā chr̄o oēs angelice ꝑtātes tanq̄
ſuo ſummo dño. Eſt aūt triplex hūda ↄtē
platio circa angelicas ꝑtātes obuiaȝ dño
veniētes. ¶ Pria eſt ↄtēplatio deductōis
Aſſociabāt eñ ⁊ deducebāt eū cū iubilo i
celū tanq̄ regē in ſoliū maieſtatꝫ. pš. Dñs
in celo ſedes ei⁹. tanq̄ ſūmū pōtificē ad
templū paťne pietatꝫ Heb. iiij. Hñtes pō
tificē q̄ penetrauit celos ieſum. tanq̄ iudi
cem ſupmuȝ ad ſedē iudiciarie ꝑtātis: de
q̄ Mat. xxv. Cū ſederit fili⁹ hoīs in ſede
maieſtatis ſue. ¶ Scđa eſt ↄtēplatio ad-
miratiōis. Mirabanť eñ q̄ terra aſcēde-
ret ſup celū: cū ſcriptū ſit Prouer. xxv. Ce
lū ſurſuȝ et terra deorſum. q̄ hō aſcēderet
ſup angelū. Pš. Aſcēdit ſup cherubin. q̄
hō crucifixus aſcendebat cū tāta ꝑtāte ad
deū. Eſa. lxiij. Quis ē iſte q̄ vēit de edom
tinctis veſtib⁹ de boſra: hic formoſus i ſto
la ſua gradiēs in m̄ltitudine ↄ̄tutis ſue.
Edom interp̄tať terren⁹ aut ſanguine⁹.
Boſra ꝟo interp̄tať in tribulatiōe vel i an
guſtia. q. d. Quis eſt iſte q̄ venit de mūdo
terreno vel ſanguineo: tinctis veſtib⁹ de
boſra. i. ō tribulatiōe ⁊ anguſtia. ¶ Tertia
eſt ↄtēplatio reuelatiōis ſiue manifeſtatio
nis. Vbi notādū q̄ ſicut hr̄ Ro. xiij. Que
a deo ſunt: ordinata ſunt. Eſt aūt hic or-
do diuinit⁹ inſtitut⁹ vt ea q̄ ſunt ſup ho-
mines: hoib⁹ ꝑ angelos reueleť: vt pꝫ ꝑ
Diony. iiij. ca. cele. hierar. Aſcēſio āt chr̄i
lꝫ q̄ntuȝ ad terminū a q̄ nō traſcenderet
cōem hoim noticiā: tñ q̄ntum ad terminū
ad quē trāſcendebat. Et iō manifeſtata ē
angelis ꝑmo ⁊ angelico teſtimonio mani
feſtata hoib⁹. Scđꝫ aūt Diony. Lex diui
ne bonitatis eſt vt illūinatiōes ſuas ꝑmo
influat angelis ſupiorib⁹: ⁊ ꝑ ſupiores in
ferioribus. Iſta ḡ lex eſt hodie ſeruata. Nā
ꝑmo aſcēſionē ſuā ſupiorib⁹ angelis reue
lauit q̄n ipīs ꝑ admiratiōe interrogātib⁹
inter ſe: Quis eſt iſte q̄ venit de edom tin
ctis veſtib⁹ de boſra: Rn̄dit dñs: Ego q̄
loquor iuſticiā ⁊ ꝓpugnator ſum ad ſaluā-
dū. Vbi q̄ſtionē facit Diony. Cū ipi ſu-
periores angeli ſint deo ꝓximi ⁊ a deo im
mediate illūineť: q̄re ab inuicē q̄runt q̄ſi
ab inuicē diſcere cupiētes: Sic aūt ſoluit
ipē et cōmētator expōit. In eo ei q̄ inter-
rogāt: ſignāt ſe ſciam appetere. In eo aūt
q̄ ꝑmo inter ſe ↄferūt: demōſtrāt q̄ diui-
nā in ſe ꝓceſſionē nō audēt ꝑuenire. Apō
ſe ḡ ꝑmo interrogare deliberāt ne forte il
luminatiōeꝫ q̄ ipīs a deo fit nimis feſtina
interrogatiōe ꝑueniāt. Data aūt ꝑdicta
rñſione a dño q̄runt ipſi angeli. Quare ḡ
rubrū eſt indumentū tuū ⁊ veſtimēta tua
ſicut calcantiū in torculari. Diciť āt dñs

habere rubꝛū indumentū.i. corp⁹ ſuū. q̄a cicatrices vulnerū in corpe ſuo ſeruauit. Huic ḡ q̄oni rñdit dñs: Torcular calcaui ſol⁹ ⁊ de gētib⁹ nō eſt vir mecū. Torcular hic dr̄ crux in q̄ tanq̄ in p̄lo ſic preſſus eſt vt etiā ſanguis ſic effunderet. Suꝑiores aūt angeli ſic inſtructi a dño/ inferiores in- ſtruxerūt. Ps. Dies diei eructat verbum. Inferiorib⁹ igit angelis interrogātibus: Quis eſt iſte rex glīe: Rñderūt ſuꝑiores dicētes: Dñs ꝟtutū ipe eſt rex glīe. Ange- li aūt inferiores hoīb⁹ reuelauerūt Act.j. Ecce duo viri.i. duo angeli in forma hūa- na. Cū apl'i intuerent in celū eūtē illū: aſti- terūt iuxta illos in veſtib⁹ albis q̄ et dixe- rūt: Viri galilei q̄d ſtatis aſpiciētes i ce- lum: Hic ieſus qui aſſūpt⁹ eſt a vobis in celū ſic veniet quēadmodū vidiſtis eū eū- tem in celū. Hec ibi. ¶ Hec de ſcd̄o p̄nci- pali myſterio vicȝ de myſterio triūphan- tiſſime aſcenſionis.

Tertiū p̄ncipale myſteriū eſt my- ſteriū gl'oſiſſime exaltatiōis: q2 ſe- det a dextrȝ dei. Sedet inq̄ a de- xtris dei.i. ad eq̄litatē dei q̄ntum ad diui- nitatē. Et ſedet a dextrȝ dei.i. ad potiorē partē btitudinis q̄ntuȝ ad ſuā hūanitateȝ. Lȝ aūt ei⁹ hūanitas in ꝓpria ſpecie ſit ibi in celo: ⁊ a nobis ſubtracta ſit corꝑalis e⁹ pn̄tia ꝑ aſcenſionē: pn̄tia tn̄ diuinitatȝ e⁹ ſp̄ adeſt fidelib⁹ vbiq̄: ac etiā pn̄tia hūa- nitatȝ eius ſub ſpecie ſacramētali in ſacro altaris. Iuxta qd̄ ille dixit Mat. vl. Ec- ce ego vobiſcū ſum vſq̄ ad ꝯſūmationeȝ ſecl'i. Nam ſicut dicit Leo papa: Qui aſcē- dit in celos nō deſerit adoptatos. Ei⁹ āt aſcenſio in celos: et ſeſſio ad dexterā pr̄is multo nobis eſt vtilior q̄ fuiſſet corꝑalis ei⁹ p̄ntia viſibilis in ꝓpria ſpecie. Exide nāq̄ nobis ꝓuenit triplex maxia vtilitas.

¶ Prima eſt vtilitas glorioſe ſignificati- onis.

¶ Scd̄a eſt fructuoſe interpellatiōis.

¶ Tertia eſt virtuoſe ꝓmotiōis

¶ Prima eſt vtilitas glo- rioſe dignificatiōis.

Natura q̄dē nr̄a digni- tas eſt ⁊ totius hūani gn̄is honor q̄ natura nr̄a vſq̄ ad dei dexterā exaltata eſt. Vn̄ et angeli hāc dignitatē in hoīb⁹ ꝯſiderā- tes deīceps ꝓhibuerūt ſe adorari ab hoīb⁹: ſic dr̄ Apoc. xxij. Cecidi (inq̄t ioānes) ad pedes angeli vt adorarē eū: ⁊ dixit mi- hi: Vide ne feceris. Cōſeru⁹ tu⁹ ſum ⁊ fra- trū tuoꝝ. Vbi dr̄ glo. In veteri lege non ſe ꝓhibuit adorari: ſȝ poſt aſcenſiōȝ vidēs ſr̄ ſe exaltari hoīeȝ ab hoīe: timuit adorari.

¶ Secūda eſt vtilitas fru- ctuoſe interpellatōis:

q2 ſicut dr̄ apl's Ro. viij. Chr̄s eſt ad dexterā dei q̄ etiā interpel- lat ꝓ nob. Et Heb. vij. Accedēs ꝑ ſemet- ipm ad deū ad interpellandū ꝓ nob. Ipſe ḡ aſcēdit ⁊ ſedet ad dexterā dei vt ſit aduo- cat⁹ nr̄ apd̄ p̄rem. Valde ſecuri eſſe poſ- ſum⁹ q̄n talē aduocatū apd̄ p̄rem nos ha- bere ꝯſideram⁹. j. Io. ij. Aduocatū hēm⁹ apd̄ patrē ieſum chr̄m iuſtū ⁊ ipe eſt ꝓpi- tiatio ꝓ pctis nr̄is. De hoc dr̄ Ber. Se- curū acceſſuȝ habes o hō apd̄ deū: vbi eſt mr̄ an̄ filiū: fili⁹ an̄ p̄rem: mr̄ oſ̄dit filio pe- ctus ⁊ vbera: fili⁹ oſ̄dit p̄ri latus et vulne- ra: nulla ḡ poterit eſſe repulſa: vbi tot ſūt charitatis inſignia. Hec Bern.

¶ Tertia eſt vtilitas vir- tuoſe ꝓmotionis.

Per hoc eīn maior dat nobis cā ꝓmotiōis ꝟtuoſe: ⁊ p̄cipue q̄ ad tres ꝟtutes theologicas. ¶ Prio ei illa dñi aſcēſio ⁊ ſeſſio ad dexterā dei nobis ꝓdeſt ad firmiorē fidei augmētatiōeȝ. Et hoc ꝓpter tria. Primo ꝓpter ipletiōeȝ infallibil' ꝟitatȝ. Predixerat q̄ppe diſcipul' ſe aſcēſu- rū ad p̄rem: cū ḡ actualr̄ qd̄ p̄dixerat iple- uit eos ⁊ nos ꝑiter in fide ſue diuitatȝ ſo- lidauit. Io. xiiij. Vado ad p̄rem. Et nūc dixi vob̄ p̄uſq̄ fiat: vt cū factū fuerit cre- datis. Predixerat ēt ſe daturū eis ſpm̄ ſan- ctū poſt aſcēſionē ſuā ⁊ ſeſſionē ad dexterā p̄ris. Io. xvj. Si ego nō abiero paraclet⁹ nō veniet ad vos: ſi aūt abiero mittā eum ad vos. Et Io. xiiij. Rogabo patrē ⁊ aliū paraclētū dabit vob̄: vt maneat vobiſcū in eternū ſpm̄ ꝟitatis ⁊c̄. Et ſequit. In il- lo die vos cogſcetis q2 ego ſū in p̄re meo. Scd̄o ꝓpt oſ̄ſionē inextimabil' ꝑtātis: ſic vicȝ triūphāter ⁊ gl'oſe aſcēdendo. Leo papa ī. de aſceñ. Tūc ad eq̄lē patri filiū e- ruditior fides greſſu mētȝ cepit aſcēdere. Tertio ꝓpt ſubtractiōeȝ viſibil' hūanitatȝ. Io. xiiij. Si diligeretȝ me gauderetȝ vtiq̄ q2 vado ad patrē ⁊c̄. Vbi dr̄ Aug⁹. Ipo

ſubtraho formā iſtā fui in q̄ p̄r maior me
eſt: vt deū ſpūalr videre poſſitis. Idē in li.
ɔfeſſio. Exultauit vt gigas ad currēdā vi
am. Nō eīn tardauit ſz cucurrit clamās:
dictis: factis: morte: vita: deſcēſu: aſcenſu:
clamās vt redeam9 ad eū: et diſceſſit ab
oclis vt redeam9 ad cor ꝛ inueniam9 eū.
Hec ille. ¶ Scḋo nobis ꝓdeſt ad certio-
ris ſpei ſubleuationē. Et hoc triplici rōe.
¶ Primo rōe vniōis q̄ vicz hn̄t vniri mē
bra cū capite. Cū eīn chr̄s ſit caput noſtr̄
vt hr̄ Ephes. j. ſperare ſatis dēm9 qm̄ vbi
ſpe eſt ꝛ nos erim9/ ſi tn̄ ꝑacit ei9 mēbra
ſim9: quēadmodū ꝓmiſit ſuis diſcipulis
Jo. xiiij. Accipiā vos ad meipm̄ vt vbi ſū
ego ꝛ vos ſitis. Et pondera bn̄ hec ꝛ alia
ei9 ꝟba q̄ꝫ melliflua ſūt ꝛ oī ɔſolatiōe ple-
niſſima. Leo papa. Chr̄i aſcēſio nr̄a ē ꝓue
ctio. Et q̄ ꝓceſſit glīa capitis/ eo ſpes ten-
dit ꝛ corꝑis. Hec ille. Per hoc ḡ q̄ natu-
rā aſſumptā in celo collocauit/ dedit nob̄
ſpem illuc ꝑueniēdi: q2 vbi fuerit corp9 ibi
ɔgregabunt ꝛ aquile. Matt. xxiiij. ¶ Se
cūdo rōne ɔnſiōis. Aſcēdit eīn vt nob̄ oñ-
deret q̄ tēdere debem9. Michee. ij. Aſcē
dit pādens iter an̄ eos. Aug. Via tibi fa-
ctus ē ſaluator ſurge ꝛ ambula: habes q̄:
noli pigreſcere. Idē in ſer. Saluator mōi
dilectiſſimi frēs aſcēdit in celū: nō ḡ tur-
bemur in terra. Ibi ſit mēs: ꝛ hic erit req̄
es. Aſcēdam9 cū chr̄o interi corde: vt cuz
dies ꝓmiſſus aduenerit ſeq̄mur ꝛ corꝑe.
Scire tn̄ debem9 frēs q2 cū chr̄o nō aſcē-
dit ſupbia: nō auaricia: nō luxuria: nulluz
viciū nr̄m aſcendit cū medico nr̄o. Et īō ſi
poſt medicū deſideram9 aſcēdere: debē9
vicia ꝛ pctā deponere. Hec Aug. Chr̄us
itaqꝫ aſcēdens ad dexterā p̄ris nobis oñ-
dit q̄d ſperare debeam9. ſ. ꝑuenire ſecum.
Heb. vj. Cōfugim9 ad tenēdā ꝓpoſitam
ſpem quā ſicut ancoraz anīe hēm9 tutam
ac firmā atqꝫ incedentē vſqꝫ ad interiora
velamis vbi ꝑcurſor ꝓ nobis introiuit ie-
ſus. ¶ Tertio rōne ꝑparatiōis. Vn̄ dice
bat Jo. xiiij. Vado parare vobis locum.
Etſi abiero ꝛ ꝑparauero vobis locū: iterū
veniā ꝛ accipiā vos ad meipm̄. Aug. Do
mine para q̄ḋ paras: nos ei tibi paras: et
te nobis paras: qn̄ locū paras ꝛ tibi in no-
bis ꝛ in te nobis. Hoc ille. Heb. iiij. Ha-
bētes ḡ pōtificē magnū q̄ penetrauit ce-
los ieſū filiū dei teneam9 ſpei nr̄e cōfeſſiōz
¶ Tertio nobis ꝓdeſt ad feruētioꝝ cha-
ritatis affectionē. Et hoc triplici rōne.
¶ Prima eſt rō diſpoſitiua. Subtractio
eīn corꝑalis p̄ntie chr̄i viſibil' diſponit ad
ſpm̄ſctm̄ ꝑ quē diffundit charitas in cor-
dibꝫ nr̄is: vt dr̄ Ro. v. Jō dicebat dn̄s di
ſcipulis Joā. xvj. Expedit vobis vt ego
vadā. Si eīn nō abiero: paraclet9 nō ve-
niet ad vos. Qḋ exponēs Aug. ſup Joā.
dt. Nō poteſtis capere ſpm̄ q̄ꝫdiu ſm̄ carnem
noſſe ꝑſiſtitis chr̄m. Idē ibidē. Si carna
liter mihi heſeritis: capaces ſpūs nō eritis.
Hec ille. Ber. in ſer. Quid eſt ḡ Niſi ego
abiero paraclet9 nō veniet. niſi carnis ꝑ-
ſentia vr̄is ſubtrahat aſpectibus: ſpūalis
ḡr̄e dulcedinē ſeu plenitudinē mēs occu-
pata nō capit. Quid vobis videt frēs: ſi
hec ita ſunt: imo q2 ita ſunt audeat q̄s de
cetero q̄buſdā phātaſticis illecebris dedi-
tus ſectās lenocinia carnis ſue: carnis vti-
qꝫ peccatricis: genite in pctis: affixe pctis:
in q̄ deniqꝫ bonū nō eſt: illū expectare pa-
racletū. Errat oīo ſiq̄s celeſtē illā dulce-
dinē huic cineri: diuinū illō balſamū huic
veneno: chariſmata illa ſpūs miſceri poſſe
huiuſcemōi illecebris arbitrat. Hec ille.
Aug. Gaudiū diuine dulcedis nō degu-
ſtas ſi carnali delectatōe cor mactas. Hec
ille. Hoc itaqꝫ mltū pōderādū eſt q̄ n̄ po
tuerūt apl̄i recipe plenitudinē ſpūs q̄ꝫdiu
ɔſolatiōez haberēt de corꝑali chr̄i p̄ntia:
cū tn̄ eēt corp9 illō ſctiſſimū ꝛ deitate im-
balſamatū ꝛ nō niſi ꝑo ſpūſctō ɔceptū et
formatū. ¶ Scḋa eſt rō attractia. Sic ei
aſcēdit ꝛ ſedet ad dexterā dei vt ad ſe tra
hat corda nr̄a: toto eīn amore ꝛ cordis an
xio deſiderio tēdere debem9 vbi ip̄e chr̄s
eſt q̄ ver9 amic9 nr̄ ꝛ tot9 hūani gn̄is the
ſaur9. Sicut ei dr̄ Mat. vj. Vbi ē theſau
rus tu9 ibi eſt ꝛ cor tuū. Jō dt apl's Col.
iij. Que ſurſum ſunt q̄rite vbi chr̄s eſt in
dextera dei ſedēs: que ſurſum ſunt ſapite:
nō que ſup terrā. ¶ Tertia eſt ratō tranſ-
miſſiua. Sic eīn aſcēdit ꝛ ad dexterā dei
ſedet vt inde nobis ſpiritūſctm̄ tranſmit-
tat: cuius p̄ncipale donū eſt charitas. Jō
dicebat Joan. xiiij. Si autē abiero mittā
eū ad vos. Patz itaqꝫ q̄ cōtemplatio aſcē
ſionis dominice ꝛ ſeſſionis eius ad patris
dexterā nobis dz eſſe cauſa fidei firmioris:

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſpei certioris: ꝛ charitatis feruentioris: q̄ ſūt ꝑncipaliores ꝟtutes q̄bus nos oportet poſt chr̄m aſcēdere qḋ ꝑ ſuā ineffabilē clementiā nobis ꝑſtare dignet̄ ꝛ in celeſti gloria ſuſcipere ipe ieſus chriſtus ſaluator mūdi filiꝰ dei bn̄dictꝰ in ſecl'a. Amē.

Sermo ꝑ feſto pētecoſtes.

R Epleti ſunt oēs ſpūſctō. Actuū. ij. Ber. in ſer. Celebramꝰ dilectiſſimi hodie ſpūſſcti ſolēnitatē tota cū iocūditate celebrādā: dignā oi deuotiōe. Pro inde ſi celebramꝰ ſctōꝝ ſolēnia: q̄nto magis eiꝰ a q̄ habuerūt vt ſcti eēnt q̄cq̄t ſcti fuerūt. Si veneramur ſctificatos: q̄nto magis ipm ſctificatorē oportet honorari Hec ille. Solēnitas q̄ppe hodierna ſingularē quādā obtinet ꝑeminētiā ꝛ dignitatē. Et hoc potiſſime ꝓpt̄ tria.

Primo quia eſt feſtum copioſiſſime liberalitatis.

Secundo quia eſt feſtum ampliſſime iocunditatis.

Tertio quia eſt feſtum excellentiſſime ſanctitatis.

Primo quia eſt feſtum copioſiſſime liberalitatis. Rex em̄ regum aſcēdēs i regni ſoliū ꝓfuſa liberalitate dona contulit militibꝰ ſuis. Iuxta illud. pſ. Aſcēdēs in altū captiuā duxit captiuitatē dedit dona hoibꝰ. Que aūt dona dedit dicūt ꝟba ꝓpoſita: q2 repleti ſūt oēs ſpūſctō. Ber. Hodie dilectiſſimi celi diſtillauerūt a facie dei ſinai: a facie dei iſrael: ꝛ pluuiā volūtaria ſegregata hereditati chr̄i Spūs ei ſctūs ꝓcedēs a p̄re largiori munere glorie maieſtatis in apl'os ſuuenit: et tribuit chariſmatū dona. Hec Bern̄. O ꝓfuſa ineſtimabilis liberalitas dei. O admirāda largitas. Augꝰ. Magna dei miſericordia q̄ dat donū equale ſibi.

Secūdo eſt feſtum ampliſſime iocūditatꝫ. Que nā poſſet maior eē iocūditatꝫ cā q̄ꝫ illa tā liberal' ſctiſpūs effuſſio: tā mirabilis diue bonitatꝫ declaratio: Vn̄ i cātat̄ in ꝑfatiōe. Quaꝓpt̄ ꝓfuſis gaudijs totꝰ in orbe terraꝝ mūdus exultat. Augꝰ in li. ꝯfeſſ. Eſt gaudiū qḋ nō dat̄ impijs: ſꝫ eis q̄ te colūt dn̄e q̄ꝝ gaudiū tu ipſe es ꝛ ipſa eſt beata vita in terris Hec ille.

Tertio eſt feſtū excellētiſſime ſctitatꝫ. Eſt em̄ ſpūs iſte ſctūs i ſe ꝑ eſſentiā ꝛ ſctificatiuꝰ oim ſctōꝝ. Unde Ro. j. dr̄ ſpūs ſctificationis. Hodie itaq̄ chr̄s de celo ſpm̄ ſctificatōis mittēs ſctificauit eccl'iam ſuā. Pſ. Sctificauit tabernaculū ſuū altiſſimꝰ. Hodie itaq̄ roborata eſt ꝛ ꝯfirmata eccl'ia. Hodie itaq̄ ꝯſūmauit dn̄s myſteria: reparatōis hūane. Miſſio q̄ppe ſpūſſcti finis eſt alioꝝ myſterioꝝ. Ad h̄ em̄ incarnatꝰ ē dn̄s: natꝰ: paſſus: ꝛ reſurrexit: ꝛ aſcēdit ad celos vt inde ſpm̄ ſctm̄ daret. Nihil q̄ppe nob̄ ꝓfuiſſet filij dei incarnatio: natiuitas: paſſio: reſurrectio ꝛ aſcēſio: niſi ſpm̄ſctm̄ nob̄ daret. Econtra ſolo bn̄ ꝓdeſſet ſpūſſcti datio ſine alijs myſterijs: licꝫ āt dn̄ice aſcēſiōis ſolēnitas maior fuerit in eccl'ia triūphanti. Hec tn̄ excellētior ꝛ ꝑncipalior i eccl'a militāti Hec itaq̄ ſolēnitas eſt ꝯcluſio aliaꝝ ꝑcedentiū ſolēnitatū q̄ ſpectāt ad myſteriū nr̄e reparatōis. Ber. Poſt magnificētiā em̄ reſurgētꝫ: pꝰ gl'iaꝫ aſcēdētꝫ: poſt ſublimitatē reſidētis: nō reſtabat niſi vt expectata iuſtorū leticia adueniret: ꝛ celi muneribꝰ celeſtes hoies iplerēt. Hec ille Hec ē ꝓfecto ꝑncipaliſſima nr̄a feſtiuitas in hac mortali vita. Nec em̄ ſolū celebramꝰ aduētuꝫ ſpūſſcti ſup apl'os in ſpecie viſibili ſꝫ ꝛ aduētū eiꝰ q̄ inuiſibilit̄ venit in aiās nr̄as vt eas ſctificet ꝛ gr̄e muneribꝰ ipleat. Unde nō ſolū de apl'is ſꝫ ꝛ de oibꝰ iuſtis ꝛ bonis dici pōt. Repleti ſūt oēs ſpūſctō. Ubi notandū ē ꝙ q̄druplex diſtingui pōt repletō ſiue plenitudo ſpūſſcti. Prima ē plenitudo ſupeffluētie q̄ fuit i chr̄o Io. j. De plenitudine eiꝰ oēs accepimꝰ. Scd'a ē excellētie q̄ fuit in btā ꝟgine. Lu. j. Aue gr̄a plena. Tertia ē abūdātie q̄ fuit in apl'is Act ij. Repleti ſūt oēs ſpūſctō. Quarta ſufficiētie quē hn̄t oēs iuſti. Lu. j. zacharias implet ꝰ ē ſpūſctō. Pria ē ſic plenitudo flūis. Pſ. Flumē dei repletū eſt aq̄s. Scd'a ſic plenitudo fōtꝫ ſup fluētis. Can̄. iiij. Fōs hortoꝝ: puteꝰ aq̄ꝝ viuētiū q̄ fluūt iperu de libano. Tertia ē ſic plenitudo riuuli deri

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

rētis. Vñ poſtq̄ ꝓpha dī. Flumē dei re-
pletū ē aq̄s: ſubiūxit. Riuos ei⁹ inebriās
Ꝗrta ē ſic plenitudo vaſis: q̄ ē plenitudo
mēſurata. Juxta illō Eph. iiij. Vnicuiq̄
data ē grā ſm̄ mēſurā donatōis chr̄i. De
oib⁹ itaq̄ iuſtis dici pōt: q̄z repleti ſūt oēs
ſpūſctō: q̄z vnuſq̄ſq̄ recipit ſpm̄ſctm̄ q̄ntū
ſm̄ dignitatē capax ē. Vñ cyprian⁹ i ep̄la
ad donatū. Profluēs largit̄ ſpūs nullis fi
nib⁹ p̄mit̄ nec vllis coercētib⁹ clauſtr̄ꝫ itra
certa metaꝝ ſpacia refrenat̄: manat iugit̄:
exuberat affluēter. Nr̄m tātū pect⁹ ſitiat
ꝛ pateat q̄ntū illic capacis fidei afferim⁹
tātū idē grē inūdāter haurim⁹. Hec ille.
De ſingulis itaq̄ ſpm̄ſctm̄ hñtib⁹ dicere
poſſum⁹ q̄z repleti ſunt oēs ſpūſctō. Licꝫ
v̄ba illa p̄ncipali⁹ d̄ bt̄is ap̄lis ſcripta ſint
Juxta q̄ v̄ba ꝛ circa hui⁹ ſolēnitatꝫ cele-
berrime ꝯtēplationē tria p̄ponim⁹ myſte
ria p̄ncipaliter declaranda.

Primū ē myſteriū ſctificatiue repletōis
Scdm̄ ē ſpecificatiue diſtictōis.
Tertiū ē diſpoſitiue ꝯſideratōis.

Primū itaq̄ ē myſteriū ſctificatiue
repletōis d̄ q̄ dr̄. Repleti ſūt oēs ſpū
ſcō. Ip̄e ei ē ſpūs ſctificatōis ꝛ ſpūs
ſctificator (vt iā dictū ē) cui appriat̄ boni-
tas ꝛ in cui⁹ datiōe maxime manifeſtat̄
bonitas diuina. Vñ dt̄ Ber. in ſer. Cogi
tem⁹ fr̄es ſup nos ꝛ in nos op̄a trinitatꝫ
ab initio mūdi vſq̄ ad finē. Et videam⁹
q̄ꝫ ſollicita fuerit illa maieſtas ne nos per
deret in eternū. Et potenter q̄dē oia fece
rat ꝛ ſapiēter oia gubernabat: ꝛ tā potētie
q̄ꝫ ſapīe ſigna manifeſtiſſima tenebāt̄ i cre
atōe ꝛ gubernatōe machine mūdialis. Et
bonitas q̄dē in deo erat ꝛ bonitas multa
nimis: ſꝫ latebat in corde pr̄is cumulāda
q̄nq̄ ſup gen⁹ filioꝝ adā in t̄pe oportuno
Dicebat inde dn̄s. Ego cogito cogitatō
nes pacꝫ. Hec Ber. Bonitas q̄ppe dina
cumulat̄ ſup gen⁹ filioꝝ adā q̄ñ ſpūſſctūs
dat̄. Licꝫ aūt i veteri teſtamēto dat⁹ fuiſ-
ſet ſpūſſctūs inuiſibilr̄ nulli tn̄ viſibilr̄: ho
die āt viſibilr̄ ap̄lis dat⁹ ē. Jō hodierna
dies ē in q̄ p̄mo māifeſtata ē dī bonitas i
datiōe ſpūſſcti i ſigno viſibili q̄ñ repleti ſſt
ap̄li ſpūſctō ꝛ ſctificati atq̄ roborati. Cir
ca quā repletionē q̄ttuor ſūt ꝯſiderāda.

Prim: ē replendoꝝ diſpoſitio.
Scdm: ē diſpoſitoꝝ repletio.
Tertiū: ē repletiōis manifeſtatio.
Quartū: ē manifeſtatiōis admiratio.

Primū eſt replendorū

diſpoſitio. Non em̄ venit ſpūſctūs niſi ad
eos q̄ debite diſpoſiti ſūt ꝛ p̄parati. Jdō
dr̄. j. Regū. vij. Prepare corda vr̄a dn̄o.
Juxta aūt myſteriū hodiernū ꝯſiderāde
ſūt p̄ncipalr̄ tres ꝯditiōes diſpoſitiue ad
ſuſceptionē ſpūſſcti.

Prima eſt ꝯditio p̄ſonalis.
Scda eſt cōditio localis.
Tertia eſt ꝯditio temporalis.

Prima ē ꝯditio p̄ſonalis. Jlli q̄ppe q̄b⁹
hodie dat⁹ eſt ſpūſſctūs (ſic legit̄ Act. ij.)
erāt chr̄i diſcipli parit̄ vniti ſedētes ꝛ orā
tes. Per q̄ nob̄ tria dāt̄ intelligi nob̄ ne-
ceſſaria ſi ſpm̄ſctm̄ recipe volum⁹. Pri
mū ē benigna charitatꝫ affectio q̄d̄ intelli
git̄ q̄z illi erāt chr̄i diſcipli. Nā di. dn̄s Jo.
xiij. Jn h̄ cognoſcēt q̄z diſcipli mei eſtꝫ ſi
dile. ha. inuicē. Hec di. Erāt etiā pariter
vniti i eod̄ loco p̄ q̄d̄ aioꝝ vnio deſignat̄.
Vñ ꝛ Act. iiij. de ip̄is dr̄. Erat i ip̄is cor
vnū ꝛ aia vna. Sic ei ſpūs hūan⁹ nō viui
ficat mēbra niſi vnita: ſic nec ſpūſſā. eos q̄
dēnt eē mēbra corp̄is myſtici vicꝫ ecc̄e. Et
ſic ignis diuiſiōe lignoꝝ extiguit̄. ſic ignis
ſpūſſcti i hoib⁹ p̄ diuiſiōꝫ ꝛ diſcordiā. Si
āt reqrit̄ dilectio ad p̄ximū ad receptiōeꝫ
ſpūſſci: mlt̄o magꝫ dilectō dī ſine q̄ nec eē
p̄t v̄a dilectio p̄ximi ſic nec ecōtra. Vñ. j.
Jo. iiij. Si q̄s dixerit q̄m diligo deū ꝛ fra
trē ſuū oderit mēdax ē. Et ibidē ſeq̄t̄ Hoc
mādatū hēm⁹ a dō vt q̄ diligit deū diligat
ꝛ frēm ſuū. Forte dicet aliq̄s: q̄ charitas
ꝛ amor dī ꝛ p̄ximi nūq̄ ē ſine ſpūſctō. Ju-
xta illō Gre. i hom̄. Neq̄ ei q̄ſq̄ poſſꝫ de
um diligere deū quē diligit ñ hr̄et. Aug.
Quō dilig: m⁹ vt accipiam⁹ quē niſi ha-
beam⁹ diligere nō valem⁹. Hec Aug⁹. q̄
dilectio illa nō p̄parat ad recipiēdū ſpm̄-
ſctm̄. Rñdem⁹ q̄ charitas naturalis. i. a-
mor q̄ ex naturalib⁹ diligere poſſum⁹ deū
p̄ximū charipēdēdo deū ſup oia ꝛ ꝓpt̄ ſe
ip̄m ꝛ p̄ximū ꝓpt̄ deū: diſponit ad charita
tē ḡtuitā ſic grāꝫ ſpūſſcti ꝛ hr̄i p̄t ſine grā
ſpēali ſpūſſcti nō tn̄ ſine ei⁹ aſſiſtētia ꝛ in-
fluētia gn̄ali. Act⁹ aūt dilectiōis q̄ ē a cha
ritate ḡtuita ꝛ a ſpūſctō iā pn̄te p̄ grāꝫ p̄p
parat ad augmētū charitatꝫ ꝛ grē ꝛ ſic ad

plen⁹ habēdū ſpm̄ſctm̄ Aug⁹. in homel. Intelligam⁹ ſpm̄ſctm̄ habere q̄ diligit: ꝛ habendo mereri vt plus habeat: ꝛ plus habēdo plus diligat. Hec ille. Qm̄ at ve rus amoꝛ dei ſic diſponit ad hn̄dum ſpm̄ ſctm̄: nec meritoꝝ⁹ ēē pōt āoꝛ niſi ſit a. ſſ. q̄ ꝛ ipē dr̄ amoꝛ patrꝫ ꝛ filij. Jō feſtū h̄ ſſ. feſtū ē amoꝛis: feſtū dulcedinis: ꝓpt qđ hodie legiť euāgeliū de dilectiōe dei ꝛ de aduētu dī in eos q̄ ſic eū diligūt: qđ q̄dē euāgeliū ſcribiť. Jo. xiiij. Si q̄s diligit me ſermonē meū ſeruabit: ꝛ pr̄ me⁹ diliget eū: ꝛ ad eū veniem⁹ ꝛ māſionē apđ eū faciem⁹. Notate ꝟba. Attende bn̄ qđ dr̄. Si q̄s diligit me. q. d. pauci ſūt q̄ me ꝟe diligūt⁹ Nā ſupbi diligūt honoꝛes ꝛ ptātes: luxurioſi delectatōes ꝛ voluptates: auari diuitias ꝛ poſſeſſiōes. Prouer. j. Stulti ea q̄ ſibi noxia ſūt cupiūt. Ps. Filij hoim vſq̄ quo graui coꝛde: vt q̄d diligitis vanitatē ꝛ q̄ritis mēdaciū. Greg. Cur ſic amať qđ relinqť: Cur illud negligiť q̄ ꝑueniť: ecce trāſit oē qđ agitis: ꝛ ad extremū iudiciū ſine vlla intermiſſiōe q̄tidie volētes nolē teſq̄ ꝓperatis. Hec Greg. Cū aūt pauci ſint q̄ vere deū diligūt. Tn̄ ſic dr̄ Gre. in homel. Ecce ſi vnuſq̄ſq̄ vr̄m req̄ritur an diligat deū: tota fiducia ꝛ ſecura mēte, reſpōdet: diligo. Hec Gre. Multi ꝑfecto dicūt: diligimus deū q̄ eū minime diligunt. Ut aūt videam⁹ q̄ ſūt hi q̄ vere deū diligūt: audiam⁹ q̄d dn̄s ipē in euāgelio dic̄. Si q̄s diligit me: ſermonē meū ſeruabit. Et Jo. xiiij. Si diligitꝫ me: mādata mea ſuate. Ibidē. Qui hꝫ mādata mea ꝛ ſeruat ea: ille eſt q̄ me diligit. Greg. Probatio dilectōis exhibitio ē opis. Hinc i eplā iōanes ait. qui dic̄. q: diligo deū ꝛ mādata e⁹ n̄ cuſtodit mēdax ē. Hec ille. Vn̄ꝛ dn̄s in euāgelio hod. Qui nō diligit me: ſmones meos nō ſeruat. Grego. Ad voſmetipos frēs chariſſimi itroꝛſus redite: ſi deū vere amatis exq̄rite. Nec tn̄ ſibi aliq̄s credat: q̄dq̄d ſibi anim⁹ ſine opis atteſtatōe rn̄deat. De dilectōe ꝯditoꝛis lingua: mēs ꝛ vita req̄rať. Nūq̄ eſt amoꝛ dei ocioſus. Opať em̄ magna ſi ē: ſi ꝟo operari renuit amoꝛ nō ē. Hec Greg. q̄ntus aūt ſit fructus his q̄s diligunt deū: audiam⁹ q̄d ſeq̄uiť in euāgelio. Nā poſtq̄ dixit. Si q̄s diligit me: ſermonē meū ſeruabit: ſubdit.

Et pater me⁹ diliget eum. Et Joā. xiiij. Qui diligit me: diligeť a pr̄e meo. Et Jo. xv. Vos amici mei eſtis: ſi feceritis q̄ precipio vobis. Grego. Penſate q̄nta dignitas eſt eſſe amicos chrī. Hec ille. Ut aūt oñdať euidēter q̄nta ſit ꝛ q̄ fructuoſa erga nos dei dilectio: ſubdit dn̄s. Et ad eū veniem⁹ ꝛ manſionē apud eū faciemus.

Ubi notādū q̄ hoīes ſūt in triplici differētia reſpectu aduētus dei in ipis. Quidā ſiť ad q̄s ſpūſſctūs nūq̄ venit: cuiuſmōi ſūt indurati pctōꝛes q̄ ſemꝑ ſtāt in malo ꝓpoſito: vt ſupbi: auari: luxurioſi: iracundi: ꝛ guloſi: q: tales ſpūiſctō reſiſtūt eo q̄ penitere nolūt. Act. vij. Dura ceruice ꝛ incircūciſis coꝛdibꝫ ꝛ auribꝫ: vos ſemꝑ ſpūiſctō reſtitiſtꝫ. Glo. q: nūq̄ eſtis pniaꝫ agētes. Alij ſūt ad q̄s ſpūſſctūs iterdū venit: ſꝫ manſionē nō facit: q: ſicut dr̄ Grego. in homel. Q: ꝑ ꝯpūctionē q̄dā dei reſpectū ꝑcipiūt: ſꝫ tētatiōis tpe h̄ ipm qđ cōpunctı fuerāt obliuiſcūť: ſicq̄ ad ꝑpetranda pctā redeunt acſi ea minime planxiſſent. Hec ille. Jſti itaq̄ extiguūt ignē ſpūſſcti in ſeipis: ꝯ qđ dicit aplſ. j. Theſſ. v. Spiritū nolite extinguere. Tertij ſunt ad q̄s ſpūſſctūs venit ꝛ māſionē facit q̄ vicꝫ poſt receptionē ſpūſſcti a pctō ſe cuſtodiūt ꝛ in bono ꝑficiūt vſq̄ in finē vite ſue. Greg. in homel. Qui ꝟe deū diligit q̄ ei⁹ mādata cuſtodit: in ei⁹ coꝛde dn̄s venit ꝛ māſionē facit: q: ſic eū diuinitatis amoꝛ penetrat: vt ab h̄ amoꝛe tentatiōis tpe nō recedat. Hec Gre. O q̄ miſer q̄ ſibi datā ſpūſſcti grāꝫ ſꝑ nō ꝯſeruat. Nō ei amitti pr̄ niſi ꝑ volūtatꝫ maliciā expulſa. Aug. li. iij. de penitētia. Preſto ſꝑ ē grā q̄ nūq̄ deficit niſi pri⁹ expulſa: ꝯtinue q̄ neceſſaria ſūt inſpirat ſi ē q̄ ſcipiat. Hec ille. Ex ſupdictꝫ igr apparet q̄ ſolis deū diligētibꝫ q̄ ei⁹ mādata cuſtodiūt dať ſpūſſ. ꝛ in ſolis ꝑſeuerantibꝫ in amoꝛe dī māſionē facit. ſſ. Jō dn̄s Jo. xiiij. vbi dicit. Si diligitis me mādata mea ſeruate: ſubdit. Et ego rogabo patrē ꝛ aliū paracletū dabit vobis: vt maneat vobiſcū in eternū: ſpm̄ ꝟitatis quē mūdus (. id eſt is qui mundanis ſcilicꝫ concupiſcentie carnis concupiſcentie oculoꝝ ꝛ ſuperbie vite deditus eſt) nō poteſt accipere quia non videt eum nec ſcit eum Vos autem cognoſcetis eum quia apud

vos manebit ⁊ in vobis erit. Hec ibi.
Quare non autem non poteſt mũdus ac
cipere ſſ.eſt:qꝛ ſicut dictũ ẽ. Non põt eſſe
ſpũſſctũs niſi vbi eſt verus amoꝛ dei. A
moꝛ autẽ dei nõ põt eẽ vbi eſt amoꝛ mun
di:vt di. Aug⁹. Jõ dicit ioannes.j. Jo.ij.
Nolite diligere mũdũ neqꝫ ea q̃ in mun
do ſũt. Si q̃s diligit mundũ nõ eſt cha
ritas prĩs in eo:qm omne qđ eſt in mđo
ꝯcupiſcẽtia carnis ẽ ⁊ ꝯcupiſcẽtia oculoꝝ
⁊ ſupbia vite q̃ nõ ẽ ex prẽ ſꝫ ex mũdo eſt.
Hec ibi. ¶ Scđa ꝯditio pſonalis illoꝝ q̃
hodie receperũt. ſſ. eſt ꝓa mẽtis hũiliatio
q̃ intelligiẜ p h̃ ꝙ erãt ſedẽtes. Glo. Seſ
ſio indiciũ ẽ hũilitatꝫ. Ja.iiij. Superbis
de⁹ reſiſtit:hũilib⁹ aũt dat graꝫ. Nõ vult
ſpũſſctũs intrare hoſpitiũ niſi vbi hono
raẜ. Sola ꝓo hũilitas deũ honoꝛat. Ec
cleſiaſti.iij. Magna potẽtia ſoli⁹ dei eſt ⁊
ab hũilib⁹ honoꝛaẜ. Diuina q̃ppe grã ſigna
tur p aquã.iuxta illud Jo.iiij. Qui bibe
rit ex aqua quam ego dabo ei nõ ſitiet in
eternũ:ſꝫ aq̃ quã ego dabo ei fiet i eo fõs
aq̃ ſalientis i vitã eternã. Itẽ Jo.vij. Spi
rituſſctũs dr̃ flumẽ aq̃ viue. Ibi eñ dicit
dñs. Qui credit in me ſicut dicit ſcriptu
ra flumina de vẽtre ei⁹ fluẽt aq̃ viue. Hoc
aũt dicit de ſpũſctõ quẽ accepturi erant
credẽtes i eũ. Jõ autẽ ſic ſigẜ grã ſpiritus
ſcti p aquã. Qm ſic aq̃ ad hũilia loca fluit
ſic ſpũſſanct⁹ in coꝛda humilia venit ⁊ in
eis mãſionẽ facit:nõ ãt in coꝛdib⁹ mõtuo
ſis ⁊ ſupbis. Ps. Qui emittis fontes in
ꝯuallib⁹ inter mediũ mõtiũ ptrãſibũt aq̃.
Aug. Alta ſiccãẜ ima replẽtur. Idẽ i ſer.
de aſceñ. Videte frẽs magnũ miracl̃ũ. Al
tus eſt de⁹: hũilias te ⁊ venit ad te. Eri
gis te ⁊ fugit a te. Quare h̃:qꝛ excelſus ẽ
⁊ humilia reſpicit ⁊ alta alõge cognoſcit:
hũilia de ꝓximo reſpicit: vt attollat. alta
.ſ. ſupba delõge cognoſcit vt deprimat.
Hec ille. Gre. Sp ſolet diuine grẽ fami
liaris eẽ hũilitas. Aug.ij. ꝯfeſ. O q̃ꝫ ſuaa
uis es dñe:humiles coꝛde ſũt dom⁹ tua.
¶ Tertia ꝯditio pſonalis eſt pura oꝛo
nis deuotio. Vñ Act.j. dr̃ ꝙ inter aſcen
ſionẽ dñi:vſqꝫ ad aduentũ ſpũſſancti erãt
hi oẽs ſcꝫ diſcipuli pſeuerãtes vnanimi
ter in oꝛone. Et eccĺia cãtat. Oꝛantibus
aplis deũ veniſſe nunciat. Ps. Prope eſt
dñs omnib⁹ inuocantib⁹ eum. ⁊c. Sap.
vij. Inuocaui ⁊ venit in me ſpirit⁹ ſapie.
Caſſiodoꝛ⁹ ſup pſal. Oꝛatio pſeuerans
coꝛ abſtrahit a terrenis:mundat a vicijs:
ſubleuat ad celeſtia:reddit capacius ⁊ di
gnius ad ſpũalia bona accipiẽda. Hec il
le. Sicut itaqꝫ aliq̃s libenter declinat ad
hoſpitium in q̃ ſcit deſiderari aduẽtũ ſuũ
ſic ſpũſſanct⁹ libẽter ad eos venit q̃ eius
aduẽtum ex coꝛde deſiderãt ⁊ cũ deuotis
oꝛonib⁹ eũ inuitãt ſicut ſpõſa ſpõſũ. Cañ.
v. Veniat dilect⁹ me⁹ i hoꝛ. ſu. Juxta qđ
etiã Sap.v. dr̃. Preoccupat eos q̃ ſe cõ
cupiſcũt. Sunt ãt tria pcipue nob ꝯſiderã
da q̃ꝝ attẽta ꝯſideratio nob ingerere pt
deſideriũ feruẽs ad receptionẽ ſpũſſancti
¶ Primũ ẽ tãti hoſpitis incõphenſibilis
ſublimitas. Gre. in homel. Penſate frẽs
chariſſimi q̃nta ſit iſta ſolẽnitas:hr̃e i coꝛ
dis hoſpitio aduẽtũ dei. Aug. O q̃ꝫ felix
ẽ aĩa illa q̃ ita vitã ſuã gubernare ſtudet
auxiliãte deo ꝙ deũ hoſpitẽ ⁊ inhabitato
rem mereaẜ accipere. ¶ Scđm eſt ipſius
ſpũſſancti inexplicabilis ſuauitas. Sap.
xij. O q̃ꝫ bonus q̃ꝫ ſuauis eſt dñe ſpiritus
tuus in nobis. Ecci.xxiiij. Spũs meus
ſuper mel dulcis. Adeo profecto dulcis
ꝙ in cõparatiõe tãte dulcedinis omĩs car
nalis dulcedo amaritudo eſt. Aug. Guſta
to ſpiritu deſipit oĩs caro. Hec ille. Ve
re ſpũſſanct⁹ tãtã ſuauitatẽ hũano coꝛdi
ingerit ꝙ totũ mundũ ꝺſipere faĉ. Ber.
Quid nõ tẽperabit dulcedo illa q̃ mortẽ
q̃ꝫ dulciſſimã facit: q̃ reſiſtere põt aſperi
tas vnctioni illi: Hec ille. Rich. de ſctõ vi
ctoꝛe. Quod ẽ coꝛ tã durũ vel lapideũ qđ
diuina pñtia ſua benignitate nõ emolliat et
ſua dulcedine nõ alliciat. Hec ille. ¶ Ter
tiũ nr̃a miſerabilis neceſſitas. Nõ eñ poſ
ſum⁹ ex nobiſipis ſine ſpũſcõ ad btitudi
nẽ ptingere:qđ declarat btũs Tho. ij.ij.
q.lxviij.qꝛ in oꝛdine ad finẽ vltimũ ſupna
turalẽ nõ ſufficit ipa rõnis motio niſi de
ſup aſſit inſtinct⁹ ⁊ motio.ſſ.ſm illđ. Ro.
viij. Qui ſpũ dei aguntẜ hi filij dei ſunt: ꝙ
ſi filij ⁊ heredes. Et ps. Spũs tuus bo
nus deducet me in terram rectam. id ẽ in
hereditatem beatoꝛum. Item neceſſari
us eſt nobis ſpirituſſanctus ne in nobis
habitet ſpiritus malignus: qui crudelis

eſt et non miſerebit: vt dicitur Hierem. vj. Deſiderare igit pmaxime debem⁹ receptionē ſpūſſcti: cui⁹ vtiq; nunq; digni eſſe poſſum⁹ niſi feruent deſiderem⁹ ꝛ ingenti deſiderio hūilit orādo poſtulemus. Aug⁹. Tota vita boni chꝛiani ſctm̄ deſideriū: qḋ aūt deſideras nōduz vides: ſed deſiderādo capax eris. Hec ille. Vñ apli multū feruent deſiderauerūt ꝛ deuotiſſime orādo petierūt anteq; recipent. Jō et tandē in plenitudine magna receperut: qꝛ ſicut dꝛ Luc. xj. Pater vr̄ celeſtis dabit ſpm̄ bonū petētib; ſe. Sic itaq; dictū eſt ḋ triplici ꝯdiciōe pſonali diſpoſitiua ad ſpirituſctm̄ recipiendū. ¶ Scḋa eſt ꝯdicio loci in quo calis vbi ꝯſiderāda eſt ꝯdicio loci in quo erāt diſcipli qñ ſup eos deſcēdit ſpūſſctūſ Erāt em̄ in hierlm̄ in mōte ſion/ꝛ in ſuperiori cenaculo: aſcēderāt em̄ ad ſupioꝛa: vt hꝛ Act. j. Per hec āt tria intelligunt tres ꝯdiciōes diſpoſitiue ad receptiōz ſpūſſcti ¶ Prima eſt coꝛdis ꝗetatio ſeu pacificatio: q̄ p hierlm̄ intelligit: qꝛ hierlm̄ interptat viſio pacis. Eſa. lxvj. Sup quē requieſcet ſpūs me⁹ niſi ſup hūilez ꝛ ꝗetū. Ps. In pace fact⁹ ē loc⁹ ei⁹. Vñ Jo. xx. dñs pmo obtulit pacē diſciplis di. Pax vobis. Deinde inſufflauit di. Accipite ſpm̄ſctm̄. Juxta qḋ etiā dꝛ. ij. Cor. vl. Pacē habete et dñs pacis ꝛ dilectiōis erit vobiſcuz. Hec ibi. Nō g̃ pōt eſſe ſpūſſctūs in hoib; impijs. qꝛ ſicut dꝛ Eſa. lvij. Nō eſt pax impijs. Job. ix. Quis em̄ ei (.ſ. deo) reſtitit et pacē habuit: Gre. Peruerſa mēs vñ ſe cōtra ſuū erigit auctoꝛē inde ſe in ſemetipā ꝯfundit: habere g̃ pacē reſiſtēs nō pōt. qꝛ dū ſupbiā ꝯfuſio ſequit qḋ ſtulte p culpaz gerit: in agētis penā mirabiliter oꝛdinat. Hec ille. Patz itaq; qm̄ pctōꝛ pacē habere nō pōt: Nā quō pacē haberet q̄ gladiū poꝛtat in coꝛde: q̄ inter dracōes pſat: qui gladiū diuine vltōis vibꝛatū videt ſup ſe et hoꝛrendā foueā infernalē igne ꝛ ſulphure ſuccenſam inferi⁹ paratā ipm̄ miſex pꝛinus deuoꝛaturā: Purganda eſt igit ꝯſcia ab oi pctō ſi vis ſpm̄ſctm̄ recipe. Greg. in omel. Tergat ſoꝛdes praui opis q̄ deo p̄parat domū mētis. Ber. Spūſſanct⁹ odit ſoꝛdes nec habitare pōt in coꝛde ſubdito pctis. Amb. ſup Lu. In coꝛde mūdo: ꝯſcia bona: ꝛ fide nō ficta habitat deus.

¶ Scḋa ꝯdicio ſignata p locū eſt celeſtiū ſpeculatio ſeu ꝯtēplatiua ꝯſideratio q̄ ad intellectū. Et hoc intelligit p ſion: q̄ ſpecula vel ſpeculatio interptat. Gloſa. Qui ſpm̄ſanctū deſiderat: ca in s domiciliū mētis ꝯtēplatione trāſcēdat. Ps. Elegit dominꝰ ſion: elegit eā in habitatiōez ſibi. Et ſequit verbū dñi: Hec reqes mea in ſeclm ſeclū hic habitabo ꝛc. ¶ Tertia ꝯdicio eſt ſupnoꝝ deſideratiua affectio: q̄ intelligit qꝛ apli ſurſum aſcenderāt. Surſum ǭppe aſcendim⁹ p affectionē et deſideriū voluntatis. Jō Jo. vij. clamabat dñs: Siqs ſitit veniat ad me ꝛ bi. Nota bñ. Siqs ſitit .i. deſiderat: qꝛ deſideriū p̄reqrit ad recipiendū aquā vite q̄ eſt grā ſpūſſcti: veniat. ſ. ad me p affectionē ꝛ deuotiōez volūtatis aſcēdēdo: ꝛ bibat. ſ. aquā de fonte vite. Qui g̃ vult habere ſpm̄ſctm̄ debet oīno affectū habere ad deū eleuatū: et ab oi cupiditate mūdana ꝛ carnali voluptate ſegregatū ꝛ abſtractū. Bern. in epl'a. Qui carnalib; voluptatib; paſcit: eternaꝝ deliciarū epulis indign⁹ hꝛ. Jdē. Sic̄ ignis et aqua ſimul eſſe nō pñt: ſic ſpūales et carnales delicie in eodē non ſe ꝯpatiunt. Jdeo Deut. viij. Afflixi te penuria ꝛ dedi tibi māna. Hec ibi. Cū itaq; delectatiōes extraneas vicerit hō: dabit ei dulcedo ſpūſſancti. Apoc. ij. Vincēti dabo māna abſconditū. Patent itaq; tres ꝯdiciones diſpoſitiue ad receptiōez ſpūſſcti q̄ ſumunt ex parte loci. ¶ Tertia eſt cōdicio tpalis: vbi ꝯſiderāda eſt ꝯdicio tpis in q̄ miſſus eſt ſpūſſanct⁹ ſup aplos. Miſſus eſt enim dū ꝯplerentur dies Pentecoſtes. vt dicit Act. j. ſ. die q̄nq̄geſima a reſurrectiōe. Et hoc ad ſignandū q̄ nulli dat. ſſ. niſi qñ in eo ꝯplet pctōꝝ remiſſio: obſuāde legis affectio: ꝛ etne remūeratōis ſperatiua expectatio. Hec em̄ tria ſt a ſpūſctō. ¶ Numo itaq; p illā ꝯdiciōz tpalē ſigt qm̄ a ſpūſctō ē pctōꝝ remiſſio. Vñ glo. Jō in q̄nq̄geſimo dat⁹ eſt. ſſ. qꝛ indulgētia fiebat in iubileo: ꝛ p ſpm̄ſctm̄ pctā remittunt. Et ſequit in glo. In ſpūali iubileo rei ſoluūt: debita dimittut: Fuit. hoies pctō venūdati a iugo ſuitutis libant: Hec gl. Rei inq̄ mortis liberāt. Ro. viij. Lex ſpi. vi. i chꝛo libauit me a leg. pcti ꝛ moꝛ. Hec ille. Debita pctōrū dimittūt qꝛ charitas opit multitudinez

peccatoꝝ: vt dicitᷣ. j. Pe. iiij. Serui. i. pec/
catores a peccati ſuitute ꝛ diaboli liberā
tur. ij. Coꝛ. iij. Ubi ſpūs dñi ibi libertas
¶ Scdo ꝑ h̄ ſignatᷣ ꝙ a ſpūſctō eſt legis
pfectio. Nā ſm glo. qm̄ a die agni imolati
qnq̄geſimo die data eſt lex in igne: in no/
uo etiā teſtamēto qnq̄geſimo die a paſca
chri dſcēdit ſſ. in igne: lex in mōte ſinai. ſſ.
in mōte ſion. Uñ ꝑ hoc inſinuatᷣ ꝙ ipe ſſ.
eſt pfectio totius legis: qꝛ plenitudo legꝫ
eſt dilectio. vt dᷣ Ro. xiij. Sicut em̄ dicit
Greg. in homel. Ipe ſpūſſctūs amoꝛ eſt.
Uñ ꝛ ioānes dr. Deus charitas eſt. Hec
ille. Et de ipis aplis dicit idē Gre. ibidez
Dū deū in ignis viſiōe ſuſcipiūt ꝑ amorē
ſuauiter exarſerūt.. Hec ille. Et bñ dicit
ſuauiter qꝛ vt ſupra iā diximus ineffabi/
lis eſt hui⁹ amoꝛꝫ ſuauitas infuſa a ſſ. ps̄.
q̄ꝫ magna multitudo dulcedinis tue dñe
quā abſcōdiſti timētib⁹ te. Ubi dr Glo.
Hāc dulcedinē ñ ſentiūt q̄ palatū cordis
infectū hñt febꝛe iniq̄tatis. Hec glo. Qui
vult itaqꝫ dulcedinē hāc ꝑcipe oēm petiz
extraneꝫ ꝯſolatōis aut voluptatꝫ affectū
dꝫ ꝓcul abijcere. Aug⁹. v. ꝯfeſ. Gaudium
diuine dulcedinis nō deguſtas ſi carnali⁹
delectatiōe coꝛ maculas. Et Ber. Deli/
cate ſūt ꝯſolatōes diuine nec datᷣ admit/
tētib⁹ alienas. Hec Ber. ¶ Tertio ꝑt
illā ꝯditionē tꝑalem ſignificatᷣ ꝙ a ſpūſcō
eſt etna remuneratō. Uñ dr glo. In ſpūa
li iubileo exules in patriā reuocātᷣ: here/
ditas amiſſa redditᷣ. Hec glo. Exules in/
q̄ꝫ a celeſti patria i eā reuocātᷣ. ps̄. Spūs
tu⁹ bon⁹ deducet me in terrā rectā. He/
reditas amiſſa redditᷣ qꝛ ſic dᷣ Ro. viij.
Ipe ſpūs teſtimoniū reddit ſpūi nr̄o ꝙ
ſum⁹ filij dei: ſi aūt filij ꝛ heredes. Et eph̄
j. Spūſſctūs dᷣ pignus hereditatis nr̄e.
Per ipm itaqꝫ ſpm in nobis habitātē in
celeſtē patriā reuocamur: tꝑus amiſſa pa
radiſi hereditas: nob̄ redditᷣ. Tūc aūt ꝑ/
fectā ſpūſſcti plenitudinē habebim⁹ cū ad
illā celeſtis p̄rie quietē ꝑuenerim⁹ q̄ vtrāqꝫ
q̄es bñ ſignificatᷣ ꝑ feſtū pētecoſtes qđ ad
quietē deputatū erat Iō ſic loq̄tᷣ Ber. in
ſer. Felices vos q̄ iā intraſtis qnq̄geſimaꝫ
requiei ꝛ iubileū annū: frēs nr̄os loquoꝛ q̄
bus iā dixit ſpūs vt requieſcāt a laboꝛib⁹
ſuis: Duo naqꝫ tꝑa celebꝛam⁹ frēs: qnq̄/
geſime vnū: alteꝝ q̄dragesime. Iſtud ante

paſſionē: illud poſt reſurrectionē. Unum
in cōpūctiōe coꝛdis ꝛ lamētis pnie. aliud
in deuotiōe ſpūs ꝛ ſolēni alla. Pri⁹ quidē
tꝑs ipa eſt vita p̄ſens. Poſteri⁹ ꝓ quie/
tē mētis ſignificat: q̄ eſt poſt moꝛtē. Cum
aūt venerit illi⁹ qnq̄geſime finis: in iudi/
cio ſcꝫ ꝛ reſurrectōe cōpletis dieb⁹ pētecoſ/
tes aderit plenitudo ſpūs ꝛ totā replebit
domū. Plena ſiquidē erit ois terra maie
ſtate ei⁹: qm̄ nō ſolū aīa ſꝫ ꝛ ipm coꝛp⁹ ſpi/
rituale reſurget: ſi tn̄ iuxta apli monituꝫ:
dū adhuc eſt aīale fuerit ſeminatū. Hec
Ber. in ſer. Sic itaqꝫ diximus de ꝯditiōe
tꝑali qꝛ vicꝫ miſſus eſt ſpūſſctūs dū cōple
rentᷣ dies pētecoſtes. Sic itaqꝫ dr. Ber.
in ſer. Oꝛemus fratres vt cōpleantᷣ in no
bis dies pētecoſtes: dies remiſſiōis: dies
exaltatiōis: dies ꝑfiſſimi iubilei: ꝛ inueniat
nos ſemꝑ ſpūſſctūs paritᷣ ꝑt coꝛdiū vni/
tatē: ꝛ in eodē loco ꝑ promiſſaꝫ ſtabilita
tē. Hec Ber. Hec itaqꝫ de replendoꝝ diſ
poſitiōe dicta ſunt.

¶ Secūdo circa pꝛimum
myſteriū ſuperi⁹ ꝓpoſitū ꝯſiderāda ē diſ
poſitoꝝ repletio. Dū ei ꝯpleti eſſent dies
pētecoſtes ꝛ ſic eēnt diſcipuli pariter i eo/
dē loco ſedētes ꝛ oꝛātes: tūc q̄ſi hoꝛa ter/
tia fact⁹ eſt repēte de celo. i. de aere ſonus
qꝛ fragoꝛ q̄dā inſonuit in aere tāqꝫ adue/
niētis ſpūs vehemētis. i. venti impetuoſi
ꝛ fortiſſimi. Et repleuit totā domum vbi
erāt ſedentes. Iuxta qđ eis dictū fuerat
Lu. vl. Sedete in ciuitate q̄adusqꝫ induaꝫ
mini virtute ex alto. Nota ꝙ ſpūalitᷣ hoꝛa
pma eſt ꝯſideratio inductiua timoꝛꝫ: pu
ta ꝯſideratio iudicij finalis ꝛ pene gehen
nalis. Scđa hoꝛa ē ꝯſideratio inductiua
pudoꝛis ſiue ꝯfuſionis: ſic ꝯſideratio ma/
cule ꝛ turpitudinis peti q̄ aperta ē ꝛ nu/
da coꝛā ocul' dī. Tertia hoꝛa ē ꝯſideratio
inductiua amoꝛis: puta ꝯſideratio diuine
bonitatꝫ ꝛ bñficioꝝ dī. Et in hac hoꝛa ter
tia venit ſpūſſctūs. Dicitᷣ aūt veniſſe repē
te ꝛ in ſimilitudie vēti vehemētis: vt per
h̄ oñdatᷣ q̄ꝫ ſubito infunditur ſpūalis gr̄a
coꝛdibus preparatis ꝛ q̄ꝫ ſubito ſpūſſctūs
aduenies operatᷣ in mēte faciēs eā ſpūalē
ꝛ eleuatā in deū. Iō pōt dici ſpūs vehe/
mēs. i. vehēs mentē. Greg. in homel. Ho
die ſpūſſctūs repētino ſonitu ſuꝑ diſcipu/

los venit mẽtemꝗ carnaliũ ſubito in ſui amoꝛẽ ꝑmutauit. Hec ille. Ambꝛo. Neſcit tarda molimina ſpũſſcti grã. Hec ille. Cũ igiť fieret ꝑdictus ſonus repẽtinus ⁊ impleret̃ tota dom⁹ illa ſpũ vehemẽti: apparuerũt eis: q̃ ſcȝ erãt ibi ſedẽtes diſpertite lingue tãꝗ ignis. i. radij ignei in modũ linguaꝝ inſidẽtes capitib⁹ ſingulorũ. Et tũc repleti ſũt oẽs ſpũſctõ. Ignis ꝗꝑpe ille nõ erat ſpũſſctũs: ſȝ tãtũmõ ſignũ ipſius. Sicut aũt dicit Bern. in ſer. Venit tũc ſpũſſctũs in linguis igneis vt verba ignea loq̃ret̃ ⁊ legẽ igneã lingue ignee ꝑdicarẽt. Hec ille. Apparuit aũt in ſpecie ignis cui⁹ rationẽ aſſignat raban⁹ dicẽs. Ignis iſtas habȝ naturas purgat: calefacit ⁊ illuminat: ſimiliter ſpũs purgat corda: teporẽ excutit: ignorãtias illuſtrat. Hec Raban⁹. Primo itaꝗ purgat corda exurẽdo pctã. Zach. xiij. Per ignẽ vram eos ſicͭ vriť argentũ: h̃ etiã igne vri petebat ꝓpheta d. Vre renes meos ⁊ coꝛ meũ. Et Eſa. iiij. Si ſanguinẽ hieruſalẽ lauerit de medio ei⁹ in ſpũ iudicij ⁊ ſpũ ardoꝛis. Secũdo teporẽ excutit. Vñ de illis ꝗs replet ſpũſſctũs. dr̃ Rhom. xij. Spũ feruẽtes. Gre. in homel. Foris apparẽtib⁹ linguis igneis: facta ſũt corda flammãtia. Idẽ. In igne apparuit ſpũs: q: ab oĩ corde qd̃ replet toꝛpoꝛẽ frigoꝛis excutit ⁊ h̃ in deſiderio ſue eternitatꝪ accẽdit. Hec ille. Ber. Spũs iſte ſup aplos in igne apparuit: ꝗs enim repleuerit ſpũ feruere facit. Hec ille. Tertio ignorantias illuſtrat. Sap. ix. Senſum aũt tuũ ꝗs ſciet niſi tu dederis ſapientiã ⁊ miſeris ſpm̃ſctm̃ tuũ de altiſſimis. Et. j. Coꝛ. ij. Nobis autem reuelauit deus ꝑ ſpm̃ ſuũ. Ber. Spũs in igne apparuit q: ꝗs repleuerit veritatem cognoſcere facit. Hec Ber. Qñ itaꝗ hõ recte cognoſcit ⁊ diſcernẽdo recte ꝯſiderat ⁊ recte iudicat q̃ ſũt agenda: q̃ credẽda: q̃ exeqũda: q̃ fugienda: q̃ ſperanda: et q̃ hoꝛrẽda: ſignũ habȝ ꝙ eſt in eo ſpũs dĩ: q: ad iſta nõ ſufficit cognitio naturalis: ꝓpter quod apls. j. Coꝛ. ij. Nos nõ ſpũm hui⁹ mũdi accepim⁹ ſȝ ſpm̃ q̃ ex deo eſt vt ſciamus q̃ a deo donata ſũt nobis. Et infra. Aĩalis hõ nõ ꝑcipit ea q̃ ſũt ſpũs dei. Stulticia em̃ eſt illi ⁊ nõ põt intelligere qd̃ ſpũaľr examinat̃. Spũalis autẽ iudicat oia. i. diſcernit. Spũs em̃ vt ibidẽ dr̃ oĩa ſcrutat̃ etiã ꝓfũda dei. Hec ibi. Hec igiť diſcretio ſignũ eſt ꝙ ſpũs dei eſt in hoĩe. Vñ dr̃. j. Jo. ij. Vnctionẽ habetꝪ a ſctõ ⁊ noſtis oĩa. Hec ibi. De illuſtratiõe autem mẽtꝪ ⁊ tepoꝛis excuſſiõe q̃ fit a ſpũſctõ dicit Ber. in ſer. Profecto ſpũſſanctus monet ⁊ docet. Memoꝛie ſuggerit bona i cogitatiõib⁹ ſctis atꝗ ita ignauiã nr̃am teporemꝗ repellit. Propterea q̃ties huiuſmõi ſuggeſtionẽ boni coꝛde tuo ſenſeris: da honoꝛẽ deo viuo ⁊ age reuerentiã ſpũi ſctõ cui⁹ vox ſonat in aurib⁹ tuis. Ipẽ nãꝗ eſt q̃ loq̃tur iuſticiã: ⁊ i euãgelio habes q: ipẽ ſuggeret vob oĩa q̃cũꝗ dixero vobis. Et aduerte ꝙ ꝑmiſerit. Ille vos docebit oĩa. Hec ille. Idẽ ibidẽ. Cũ adueniẽs ſpũs totã poſſederit animã ſuggerẽdo: inſtruendo: afficiendo: loquẽs in cogitatiõib⁹ nr̃is ſemꝑ vt audiam⁹ ⁊ nos q̃d loquat̃ in nob dñs de⁹ rõnẽ illuminans: voluntatẽ inflãmãs. Nũ tibi videť q: totã domũ impleuerũt diſpertite lingue tanꝗ ignis: Sunt autẽ diſpertite lingue ꝓpter multiplices cogitatiões ſȝ eaꝝ multiplicitas ⁊ vno lumine veritatꝪ ⁊ vno feruoꝛe charitatꝪ fit tãꝗ ignis. Hec ille. Sic itaꝗ dictũ eſt de ſcdo propoſito. ſ. de diſpoſitoꝝ repletiõe.

Tertio circa illud ꝑmũ myſteriũ ꝯſiderãda ẽ repletõis manifeſtatio de q̃ dr̃ Act. ij. ⁊ in epľa hodͦ. Et ceperũt loq̃ varijs linguis ꝓut ſpũſſctũs dabat eloq̃ illis: q̃ ẽ Vides ſinglis ꝓut vult. j. Coꝛ. xij. Loq̃bãť inꝗ varijs liguis ſic etiã ꝙ vno aploꝝ loq̃nte puta petro homines diuerſaꝝ linguaꝝ ſmonẽ ſuũ intelligebãt: ⁊ verbũ ſemel ab oꝛe petri plãtũ in aurib⁹ diuerſoꝝ recipiebat̃ ſic diuerſificatũ acſi a ꝑlib⁹ hoĩb⁹ diuerſaꝝ linguarũ fuiſſet plãtũ. Hebꝛeis q̃dẽ videbat̃ petr⁹ hebꝛaice loq̃: grecis aũt grece: ⁊ latinis latine: cũ tñ vnũ ⁊ idẽ ṽbũ ꝓferret. Et hoc erat mľtũ mirabile. Spũſſctũs ei i eis loq̃bat̃ q̃ ipſis inſpirauit oĩm linguaꝝ noticiã. Juxta qd̃ legiť Sap. xvj. Spũs dñi repleuit oꝛbẽtraꝝ ⁊ h̃ qd̃ ꝯtinet oĩa ſciam hȝ voc̃. i. linguaꝝ. acſi diceret. Spũſſanctus replẽs oꝛbẽterraꝝ dedit aplis ſciam linguaꝝ. Cõſiderem⁹ h̃ mľtiplicẽ dñi be

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

nignitatẽ ⁊ miaz. Diſciplos em̃ ſuos triſtes q̃dẽ de ſua abſentia ⁊ timidos nec caperent a iudeis nõ pmiſit in tãto timore ⁊ ꝯſolatõe pmanere diu: ſ; ſic eis pmiſerat Jo. xiiij. nõ eos relĩq̃t orphanos ſ; ſpũm paracletũ dedit eis. S; ⁊ ꝯſiderem⁹ dei ſapiaz ſimul ⁊ ỽtutẽ. Non em̃ litteratos ⁊ hũana ſapia p̃ditos viros elegit: ſ; illiteratos ⁊ ſimplices q̃s tñ p ſpũſſcti datõnẽ ſtati oim ſcientiaꝝ lumine illuſtrauit: ⁊ oim genera linguaꝝ pfecte edocuit. Jõ ceperũt loq̃ varijs linguis p qđ manifeſtabat plenitudo ſpũſſcti ſibi data. Eſt autẽ notãdũ ꝙ triplex ẽ ſignũ plenitudinis qđ fuit in apoſtolis. ¶ Primũ ẽ nõ reſonare: vt p; in dolio qđ cũ plenũ ẽ non reſonat. Vñ de martyrib⁹ q̃ pleni erãt ſpũſctõ cantat eccã. Nõ murmur reſonat ñ q̃rimonia ⁊c. Gre. Qui ſupna deguſtat inferiora equanimiter portat. Nã ſic dr̃ Ro. viij. Ipſe ſpũs adiuuat infirmitatẽ nr̃am. vt ſc; oia aduerſa poſſum⁹ cum patiẽtia ſuſtinere. Hoc itaq; ſignũ habuerũt apl'i q2 in tribulatõib⁹ nõ reſonabãt p impatiẽtiã neq; murmurabãt: curr⁹ em̃ p̃n vnct⁹ nõ murmurat ſub onere. Vñ de ipſis dr̃ Act. v. Ibãt gaudẽtes a ꝯſpectu ꝯſilij q2 digni habiti ſũt p noie ieſu ꝯtumeliã pati. Hec ibi. S; ſciendũ ꝙ m̃lti ſeipos exiſtimant bonos q̃ vix vnũ ỽbũ patiẽter ſuſcipiunt ſ; imediate ꝯmoti alios etiaz perturbant. Gre. Qualis vnuſq̃ſq; apud ſe lateat illata ꝯtumelia pbat. ¶ Scđm ſignũ eſt nõ plus recipere ſeu ſacietatẽ hr̃e. Quãdo ei vas aliq̃ hr̃e plenũ eſt aliud recipere nõ põt. Sic ſcti q̃ hñt plenitudinẽ gr̃e nõ pñt recipere aliũ liq̃rẽ dilectiõis carnalis aut terrene. Jo. iiij. Qui biberit ex aqua quã ego dabo nõ ſitiet vnq̃ Et Gal. v. Spũ ambulate ⁊ carnis deſideria nõ pficietis: q2 ſm Ambro. Guſtato ſpũ deſipit oĩs caro. Chryſ. Vere nõ eſt ſup terrã qđ amet q̃ donũ dei in veritate guſtauerit. Aug⁹. Qui biberit de fluuio paradiſi cuius vna gutta maior eſt oceano reſtat vt in eo ſitis hui⁹ mũdi extincta ſit. Hec ille. Hoc ſignũ habuerũt apl'i q̃ oia ꝓpt ch'm reliq̃rũt ⁊ nihil ꝓpriũ hr̃e voluerũt. Vere plenus erat ſpũſctõ q̃ dicebat Phil. iij. Oia detrimẽtũ feci ⁊ arbitror vt xp̃m lucrifaciã. ¶ Tertiũ ſignũ eſt ſupeffluere: vt p; in fluuio inundante. Eccĩ. xxiiij. Qui implet q̃ſi phiſon ſapientiã. Ad litterã illi⁹ fluuij ꝓpriũ eſt ſup effluere ⁊ circũadiacẽtia irrigare. Sic apl'i ceperũt effluere: q2 ceperũt loq̃ varijs liguis. Vbi di. glo. Ecce ſignũ plenitudinis: plenũ vas erũpit. Ignis in ſinu nõ põt occultari. Ceperũt itaq; circũadiacẽtia irrigare: vñ petrus ſtatim p̃dicare cepit ⁊ tria milia cõuertit illa die. Cũ igit̃ aliq̃s ex bono affectu ⁊ deſiderio laborat p ſalute alioꝝ eos inſtruẽdo ⁊ exhortando ſignũ eſt plenitudinis ſpũſſcti. Eſt tñ aduertendũ ſm Tho. j. ij. q. cij. ar. v. ꝙ null⁹ põt certitudinalit̃ ſcire ſe habere ſpũſſ. niſi p reuelationẽ ſpẽalẽ. vñ dr̃ Job. xxxvj. Ecce de⁹ magn⁹ vincẽs ſciam noſtrã. Jõ et⁹ abſentia vl' pñtia in nob p certitudinẽ cognoſci nõ põt. Iuxta illđ Job ix. Si venerit ad me nõ videbo eũ: ſi autẽ abierit nõ intelligã. Jõ dr̃ Eccs. ix. Sũt iuſti atq; ſapiẽtes ⁊ eoꝝ opa in manu dei ⁊ tñ nemo ſcit vtrũ amore vel odio dign⁹ ſit Jõ dicebat paul⁹. j. Coꝝ. iiij. S; neq; meipm iudico. Qui aũt me iudicat dñs ẽ. Põt tñ aliq̃s ꝯiecturalr̃ p aliq̃ ſigna cognoſcere ſe hr̃e grãm ſpũſſcti inq̃ntũ pcipit ſe delectari in deo ⁊ ꝯtẽnere res mundanas ⁊ inq̃ntũ nõ ẽ ſibi ꝯſci⁹ alicui⁹ pcti mortalis. Iſta tñ cognitio ẽ ipfecta. Vñ paul⁹. j. Coꝝ. iiij. Nihil mihi ꝯſci⁹ ſum: ſ; nõ i h̃ iuſtificat⁹ ſu;. H̃ mõ igit̃ cõgnoſci põt plenitudo ſpũſſcti p tria p̃dicta ſigna. Hec ỏ tertio p⁹ ꝓpoſito circa pmũ myſteriũ ſc; de repletiõis manifeſtatiõe.

¶ Quarto circa illđ myſteriũ ẽ ꝯſiderãda manifeſtatõis admiratio. Tũc em̃ ſic legit̃ Act. ij. in epl'a hođ. Erãt in hierl'm iudei viri religioſi ⁊ p̃ter eos m̃lti alij ſupuenĩẽtes fere ex oĩ natiõe q̃ ſub celo ẽ q2 m̃ltis captiuitatib⁹ diſperſi fuerãt iudei ⁊ p̃cipue ſub antiocho: ⁊ tũc ad diẽ feſtũ ꝯuenerãt. Audito igit̃ fragore q̃ inſonuerat in aere: ꝯuenerũt oẽs ad diſcipulos ⁊ mirati ſũt ⁊ ꝯfuſi: q̃m audiebat vnuſq̃ſq; lingua ſua illos loquentes. Vñ ſtupebãt dicẽtes. Nõne ecce oẽs iſti q̃ loquũt̃ galilei ſt? Et quõ nos audiuim⁹ vnuſq̃ſq; linguã nr̃am in q̃ nati ſum⁹ ⁊c. Quidnam vult hoc eſſe? Alij autem irridebant dicentes: quia muſto pleni ſunt, id eſt vehementer ebrij. Bernard⁹. Ve-

re ebrij vino ſz nõ eo q̄ ab incredulis ebrij
putabant. Plam̄ inq̄ ebrij ſed vino nouo
qd veteres q̄dez vtres nõ merebant acci
pere nec ɔtinere valerẽt. Hoc em̄ vinũ ve
ra illa vitis fuderat de excelſo: vinũ letifi
cans cor: nõ ſtatũ mẽtis euertẽs. Hec il/
le. Sicut aũt legit Act. ij. Stãs petrꝰ cuz
vndeci eleuauit vocẽ ſuã ⁊ locutꝰ eſt. Ui
ri iudei ⁊ q̄ habitatꝫ hierl'm vniuerſi hoc
vobis notũ ſit ⁊ auribꝫ pcipi. ver. m. Non
em̄ ſicut vos exiſtimatꝫ hi ebrij ſunt: cũ ſit
hora diei tertia. q. d. Nondũ eſt tp̄s come
dendi. Et qꝛ ſciẽtibꝫ legẽ loq̄bat: iõ addu
cit teſtimoniũ Joel ꝓphe q̄ ꝓphetauerat
de aduẽtu ſpũſſcti d. Et erit in nouiſſimis
diebꝫ dicit dñs Effundã d ſpũ meo ſuper
oẽm carnẽ. i. ſup vtrũq̄ ſexũ. Multis etiã
alijs verbis teſtificatꝰ eſt: vt hꝫ Act. ij. et
exhortabat eos di. Saluamini a gñatiõe
iſta pua. Deut. xxxij. Gñatio em̄ puerſa ẽ
⁊c. Hec eſt cui dixerat Joã. Mat. iij. p/
genies viperaꝝ. Qui aũt receperũt ſmo/
nes eius baptizati ſunt ⁊ appoſite ſunt in
die illa anie circit triamilia: vt ibidẽ dicit.
Sic itaq̄ circa hũc articl'm apparet iudeo
rũ ɔfuſio: aplica inſtructio: ⁊ audientiũ
ɔuerſio. Judeis malignãtibꝫ ⁊ imprope
rantibꝫ aplis eos eſſe ebrios: ſiles ſunt il/
li q̄ cũ vba ſalutis audiũt ɔtẽnentes irri/
dent ⁊ q̄ſi ſtulticiã reputãt aut fabulã: Hi
nõ ſpũſctõ repleti ſunt: ſed maligno ſpũ ſe
repletos eſſe oñdunt. ¶ Triplex Petri i/
ſtructio. ¶ Prima eſt memorãde imple/
tionis. ſ. ꝓphetiaꝝ q̄ locute fuerãt d datõe
ſpũſſancti ⁊ de dñi reſurrectiõe: q̄ꝝ memo
ria eſt inductiua amoris. ¶ Scõa eſt me/
ditãde pnunciatiõis. ſ. futuri iudicij: cuiꝰ
ɔſideratio eſt inductiua timoris. Dicit ei
vel vtet. Et vt cũ timore inducat in ſpem.
ſequit. Et erit ois quicũq̄ ⁊c. ¶ Tertia
eſt obſuande exhortatiõis: cũ dt Salua/
mini ⁊c. Uide textũ Act. ij. ¶ Hec itaq̄
dicta ſũt de pmo pncipali myſterio ſupiꝰ
poſito qd ẽ myſteriũ ſctificatiẽ ẽpletõis

Secundũ pncipale myſteriũ eſt my
ſteriũ ſpecificatiẽ diſtinctõis. Ubi
ɔſiderãda diſtinctio diuerſoꝝ mo
doꝝ q̄bus ſpũſſctũs miſſus ẽ. Ubi pmo
notandũ eſt ꝙ ſpũſſanctꝰ dꝛ mitti ⁊ veni/
re nõ qꝛ de nouo incipiat eſſe alicubi vbi p
us nõ erat: aut qꝛ deſinat eẽ vbi pus fue/
rat. cũ ſit vbiq̄ p eſſentiã: pſentiã: ⁊ poten
tiã. Juxta illd Pſ. Si aſcẽdero in celũ tu
illic es: ſi deſcẽdero in infernũ ades. Sed
qꝛ alicubi incipit nouo mõ eſſe q̄ pus ibi
nõ erat: nõ ꝓpter aliquã mutatiõez q̄ ſit in
eo: ſed ꝓpter mutatiõez eiꝰ in q̄ eſſe dꝛ: qꝛ
. ſ. cauſat in eo aliquẽ nouũ effectũ quẽ pꝰ
nõ habebat. Uenit ḡ nõ mutãdo locũ: ſꝫ
influẽdo nouũ donũ: impmendo nouũ ef/
fectũ: ⁊ excitãdo hoiem ad nouũ actũ ⁊ no
uũ viuẽdi modũ. Et põt dari exemplũ de
ocl'o ceco cui pñs eſt lumẽ: q̄ ſi miracl'oſe
repetur vt fiat vidẽs: tũc lumẽ eſt ſibi no/
uo mõ pñs: nõ tñ de nouo pñs. Jã em̄ pꝰ
erat ſibi realit pſens: ſed nũc in ocl'o vidẽ/
te cauſat actũ vidẽdi quẽ pus ñ cauſabat.
Eſt ḡ nũc pñs vt viſuz et cognitũ ⁊ nõ pꝰ
Sic dꝛ ſpũſſanctꝰ venire ad nos qꝛ inci/
pit nouo mõ eſſe in nobis vicꝫ vt cognitꝰ
et amatꝰ: vel ſi pus iã erat cognitꝰ ⁊ ama
tus: dꝛ venire qꝛ incipit eſſe magis cogni/
tus ⁊ magis amatꝰ. Et hoc oino ſine mu/
tatiõe ſui: ſꝫ ꝓpter mutatiõnẽ in nobis.
¶ Duobꝫ aũt modis mittit ſpũſſanctꝰ. ſ. vi/
ſibiliter et inuiſibilr. Miſſio inuiſibil eſt
ꝓpter vtilitatẽ pſone cui dat. Uiſibilis p
pter vtilitatẽ ecclie: Exemplũ d ſigno an
tabernã. Si em̄ ſolũ eſſet vinũ ſufficiẽs p
familia: nõ poneret; ſed qñ in abundãtia:
ſignũ ponit vt alijs pficiat. Uiſibilr: cum
aliq̄ ſigno viſibili demonſtrat: ⁊ ſic venit
ſup aplos in die pẽtecoſtes. Ueniebat et
ſic ſup baptizatos ⁊ ɔfirmatos in pmitia
ecclia. Tũc em̄ cũ erat fides nouella ⁊ te
nera: neceſſariũ fuit vt p ſignũ exteriꝰ in
ſtruerent hoies de illapſu ſpũali: vt fides
ɔfirmaret. Nã ſicut dꝛ. j. Coꝝ. xij. Mani
feſtatio ſpũs dat vnicuiq̄ ad vtilitatẽ: ſꝫ
ecclie. Et hoc pncipaliter factũ eſt p chꝛ/
et aplos. Inuiſibilr aũt mittit cũ mẽtibꝫ
ſctis illabit. De q̄ miſſione inuiſibili dicit
Jo. iij. Spũs vbi vult ſpirat ⁊ vocẽ eiꝰ
audis ſed neſcis vnde veniat aut q̄ vadat
Ber. Queris igit cũ ita ſint inueſtigabi/
les vie eius: vñ adeſſe nouerim: Ppe ex
motu cordis intellexi pñtiam eius, ⁊ ex fu
ga vicioꝝ aduerti potẽtiaz virtutis eiꝰ: et
ex diſcuſſione ſeu redargutiõe ocl'oꝝ meo
rũ admiratꝰ ſum pfunditatẽ ſapiẽ eius:
et ex q̄ntulacũq̄ emendatiõe moꝝ meoꝝ
expertus ſum bonitatẽ manſuetudinis eꝰ.

et ex reformatiōe ꝛ renouatiōe ſpūs mē-
tis mee ꝑcepi vtcūq; ſpeciē decoꝛis eius:
et ex ꝯtuitu hoꝝ oīm ſiˀ expaui mˀltitudi-
nē magnitudinis eiꝰ. Hec Ber. Ad miſ-
ſionē aūt inuiſibilē ſignificandā ꝛ manife-
ſtandā facta eſt aliqñ miſſio viſibilis ſub
diuerſis ſignis ſenſibilibꝫ q̄ īmmō erāt ſi-
gna repſentatiua pñtie ſpūſſcti. Per ꝓprie-
tates aūt reꝝ illaꝝ in q̄ꝝ ſpecie apparuit
ſpūſſctūs dant intelligi effectꝰ ſpūales et
opatōes q̄s opat ſpūſſanctꝰ in coꝛdibꝫ q̄-
bus illabit. Jō ꝯſiderāda eſt diſtinctio di-
uerſoꝝ moꝝ miſſiōis viſibilˀ: vt ꝑ hoc ali-
q̄liter coḡſcere poſſimꝰ effectꝰ ꝛ opatōes
ſpūſſcti q̄s ſi in nobis inuenerimꝰ/ ſignuꝫ
erit pñtie ſpūſſcti: etſi nō inuenerimꝰ/ do-
lendū erit de abſentia eiꝰ. ¶ Notādū ita-
q̄ ꝙ ꝑcipue i q̄druplici ſpecie viſibili mon-
ſtratꝰ eſt ſpūſſctūs. Primo in ſpecie co-
lūbe ſuꝑ chr̄m baptizatū Lu.iij. Deſcen-
dit ſpūſſctūs coꝛꝑali ſpecie ſicut colūba in
ipm. ¶ Scd̄o in ſpecie nubis lucide ſuper
chr̄m trāſfiguratū. Mat.xvij. Adhuc eo
loq̄nte ecce nubes lucida obūbꝛauit euꝫ.
vbi ḋt glo. ꝙ ſicut baptizato dn̄o.ſſ. oñdit
in colūba: ita hic in nube lucida. ¶ Tertio
in ſpecie flatꝰ ſuꝑ cetū apl̄oꝝ ꝯgregatum
Jo.xx. Inſufflauit ꝛ di. Accipite ſpm̄ſan-
ctū ꝛc. ¶ Quarto in ſpecie lingue ignee ſu-
per cetū diſciplˀoꝝ timoꝛatū Act.ij. Appa-
ruerūt illis diſꝑtite lingue tanq̄ ignis ꝛc.

¶ **Primo igiť mōſtratus**
eſt in ſpecie colūbe. Ubi notādū ꝙ colū-
ba habꝫ gemitū ꝓ cātu: felle caret: ꝛ in fo-
raminibꝫ petre manet. Sic.ſſ. q̄s replet ꝓ-
mo facit ꝓ pctis ſuis gemere Eſa.lix. Ru-
giemꝰ q̄ſi vrſi oēs: ꝛ q̄ſi colūbe meditan-
tes gememꝰ Ro.viij. Ipſe ſpūs ꝓ nobis
poſtulat gemitibꝫ inenarrabilibꝫ.i. nos po-
ſtulātes ꝛ gemētes facit. O q̄r ſunt gemi-
tus in virꝫ ſpūalibꝫ tā ꝓ pctis ꝓprijs q̄ꝫ ali-
enis: tā ꝓ dilatiōe p̄mioꝝ: q̄ꝫ ꝓ dānatione
pctōꝝ. Qui ḡ nō gemūt neq̄ dolēt ḋ pec-
catis: maximā hn̄t cām dolēdi ꝛ lamētan-
di: vicꝫ de abſentia.ſſ. O ꝓh doloꝛ q̄ꝫ mlˀti
ſunt q̄s exagitat ſpūs malꝰ. Et hoc aliqñ
ꝑ ſuꝑbiā: ꝛ tūc ḋꝛ ſpūs ꝑriginis: de q̄ Eſa.
xix. Dn̄s miſcuit in medio eiꝰ.ſ. egypti ſpi-
ritū ꝑriginis. Suꝑbia em̄ ꝑtit ſuꝑbuꝫ ab
infimo ad altū ꝑ ſui reputatiōeꝫ: ꝛ redeū-
do ab alto ad infimū ꝑ ꝓunitiōeꝫ. q̄ꝛ q̄ ſe
exaltat hūiliabiť Lu.xviij. Aliqñ ꝑ inui-
diā: ex q̄ ꝑleruq̄ ꝓuenit detractio: et tūc
ḋꝛ ſpūs peſſimꝰ: de q̄ Judi.ix. Miſit deꝰ
ſpm̄ peſſimū inter abimelech ꝛ hitatores
ſichem. Nihil ei eſt peiꝰ inuidia ꝑ quā ho-
mines peſſimo.i. diabolo ſiles fiūt. Aliqñ
ꝑ irā: ꝛ tūc ḋꝛ ſpūs durꝰ. de q̄ Eſai.xxvij.
Meditatꝰ eſt in ſpū ſuo duro. Aliqñ per
auariciā: et tūc ḋꝛ ſpūs huiꝰ mōi.j. Coꝛ.
ij. Nos aūt ſpm̄ huiꝰ mōi nō accepimꝰ ꝛc.
Aliqñ ꝑ acidiā: ꝛ tūc ḋꝛ ſpūs ſopoꝛꝫ: de q̄
Eſa.xxix. Miſcuit vob dn̄s ſpm̄ ſopoꝛis:
claudet oclˀos vr̄os. Aliqñ ꝑ falſitatē locu-
tionis: ꝛ tūc ḋꝛ ſpūs mēdax. de q̄.iij. Re.
xxij. Aliqñ ꝑ īfidelitatē ſuꝑſtitiōis: ꝛ tunc
ḋꝛ ſpūs erroꝛis: de q̄ ḋꝛ.j. Tim.iiij. Aliqñ
ꝑ ceſſationē bone informatiōis: ꝛ tunc ḋꝛ
ſpūs mutꝰ: de q̄ Matt.ix. Diciť āt mutꝰ
effectiue. Aliqñ ꝑ blaſphemiā: ꝛ tūc diciť
ſpūs blaſphemie Mat.xij. Aliqñ ꝑ pctā
carnalia: et talis ḋꝛ ſpūs imūdꝰ. Unde
luxurioſi ꝛ guloſi ſignāť ꝑ illos poꝛcos q̄s
ingreſſi ſūt ſpūs maligni Mat.xviij. Pro-
pter hec oīa dicat q̄libet poſtulādo cum
Ps. Coꝛ mundū crea in me deꝰ: et ſpi.re.
inno. in viſce.me. De q̄ ſpū recte ḋt aplˀs
Ro.viij. Jeſus viuificabit moꝛtalia coꝛ-
poꝛa vr̄a ꝓpter inhitantē ſpm̄ eiꝰ in vobis
Hi aūt in q̄bꝫ habitat ſpūs immūdꝰ ꝑci-
pitabunť in infernū: ſicut et ꝓdicti poꝛci ꝑ-
cipitati ſunt in mare Mat.viij. ¶ Scd̄o
ſpūſſctūs facit ſine felle amaritudinis ꝛc.
Sap.xij. O q̄ꝫ bonꝰ ꝛ q̄ꝫ ſuauis eſt dn̄e ſpūs
tuꝰ in nobis. Et in eodē lib. cap.vij. vocať
ſuauis: benignꝰ: humanꝰ: ex eo ꝙ ſuaues
in ſmone: benignos in coꝛde: ꝛ humanos
facit in oꝑe. Illi itaq̄ q̄ ſpm̄ſctm̄ habēt ſť
veri pacifici: de q̄bꝫ Mat.v. Beati pa-
cifici q̄m filij dei vocabunť. Greg. Si filij
dei vocanť qui pacē faciūt: ꝓculdubio filij
ſathane ſunt qui ipſam ꝯfundunt. Hec il-
le. Ubi ergo adeſt ſpirituſſctūs nulla eſt
coꝛdis duricia: nulla aſperitas: ſed oimo-
da benignitas. nullus appetitꝰ vindicte:
ſed iniuriaꝝ remiſſio ex coꝛde. Ipſe ē em̄
ſpiritus dulcedis ꝛ amoꝛis. ¶ Tertio ſpi-
rituſſanctus facit in foꝛaminibꝫ petre: id
eſt in chr̄i vulneribꝫ habitare. Nam ḋꝛ.j.
Coꝛ.x. Petra aūt erat chr̄s. Cantico ij.
Surge ꝓpera amica mea: ſpecioſa mea: co

lumba mea ꝛ veni. Glo. Fouēs mihi pul/
los meos infuſiōe ſpūſſcti. in foraminib⁊
petre: Glo. i. in chꝛi vulnerib⁊. Quoꝝ vti/
ꝗ deuota ꝯtēplatio nos inflāmare debet
ad amorez dei cui⁹ cā pcipua in nobis eſt
ſpiritusſanctus.

¶ Scd̄o mōſtratus ē ſpi/
ritusſctūs in ſpecie nubis lucide. Ubi no
tandū ꝙ nubes a terra eleuat: refrigeriuz
pſtat. ꝛ pluuiā generat. Sic ſpūſſctūs ꝗs
replet. ¶ Primo a terra eleuat ꝑ ꝯtēptuz
terrenoꝝ ꝛ affectionē ſupnoꝝ. Ezech. viij
Eleuauit me ſpūs inter celū et terrā ꝛ e/
duxit me in hierl'm in viſione dei. Cū igit
hoi ſapiūt diuina ꝛ celeſtia: ꝛ deſipiūt ter
rena ꝛ carnalia: ſignū eſt pn̄tie ſpūſſancti.
Ro. viij. Qui ſm carnē ē q̄ carnis ſunt ſapi
unt: q̄ aūt ſm ſpm̄ q̄ ſpūs ſunt ſapiūt. Et
iuxta h̄ d̄r Gal. v. Fructus ſp̄s ſunt chari
tas: gaudiū. ¶ Scd̄o refrigeriū pſtat con
tra incētiua vicioꝝ. Jō ſpūſſctūs vocatur
aqua q̄ hab3 vim refrigeratiuā. Joā. vij.
Flumina de vētre ei⁹ fluēt aq̄ viue. Hoc
aūt dicit d̄ ſpūſctō quē accepturi erāt cre
dētes in eū. Hec ibi. Sicut itaq̃ d̄r Ro.
viij. Ipſe ſpūs adiuuat infirmitatē nr̄am
fortificādo vic3 ꝯtra tētationes. Tertio
pluuiam lachꝛymaꝝ generat. Pſ. Flabit
ſpūs ei⁹ et fluēt aque. ſ. lachꝛymaꝝ gemen/
do vic3 ꝓ pctis. vt ſ. diximꝰ. ꝛ ꝑ dilatiōe
patrie celeſtis quēadmodū gemebat ꝓ/
pheta ſpūſctō plen⁹ di. Heu mihi q2 inco
latus me⁹ ꝓlongat⁹ eſt

¶ Tertio mōſtratus ē in
ſpecie flatus. Ubi notādū ꝙ flatus leuis
eſt: calidus: et ad reſpirādū neceſſarius.
Sic itaq̃ ſpūſſctūs leuis. i. velox eſt ad ſe
diffundendū. Gloſa ſup illō Fact⁹ eſt re/
pente de celo ſonus ꝛc̄. Neſcit tarda mo/
limina ſpūſſcti gr̄a. ¶ Scd̄o calidus ē ad
inflāmandū. Lu. xij. Ignē veni mittere in
terrā: et q̄d volo niſi vt ardeat. Un̄ ꝛ au/
ſtro vento calido ꝯparat. Can. iiij. Sur/
ge aquilo: et veni auſter pfla hortum meū
Jō dicit Rom. xij. Spū feruētes. Sicut
itaq̃ calor naturalis ſignū eſt vite nature
Sic calor ſpūalis ſignū eſt vite gr̄e. Aug.
Vita anie amor eſt dei ſui ꝛ primi: q̄ non
amat mortu⁹ eſt. Gre. Probatio ſctitatꝭ
nō eſt ſigna facere: ſed vnūquēq̃ vt ſe di/
ligere. Aug. Dilectio ſola diſcernit inter
filios dei et filios diaboli. ¶ Tertio eſt ne
ceſſarius ad reſpirandū. Adeo q̄ ꝓpe neceſ
ſarius eſt homi flat⁹ ꝙ ſi ad horā ſubtra/
heret: hō ꝯtinuo moreret. Sic ꝛ de ſpū/
ſctō intelligendū q̄ ad vitā ſpūalem. Pſ.
Auferes ſpm̄ eoꝝ ꝛ deficiēt ꝛ in puluerez
ſuū reuertent. Emitte ſpm̄ tuū ꝛ creabūt
ꝛc̄. Et Jo. vj. Spūs eſt q̄ viuificat. Facit
itaq̃ ſpūſſanctus eos reſpirare ſepi⁹ ad
cor redeūdo i quib⁊ habitat. Un̄ freq̄ns
ꝯſcie diſcuſſio ꝛ redargutio nō ſolū d̄ pec
catis mortlib⁊: ſed etiā de venialib⁊: ſignū
ē pn̄tie ſpūſſancti. Ut em̄ ſpūſſanct⁹ op/
ponit pctō mortali: ſic feruor charitatꝭ q̄
eſt a ſpūſctō opponit veniali. Jō minima
peti paleā intra cor q̄d poſſidet non patit
reſidere: ſed ſtatim igne ſubtiliſſime circū/
ſpectiōis exurit ſpūs ille ſuauis ꝛ dulcis:
vt dicit Greg. in mora. Si ḡ poſt dictū vl
factū vel cogitatū hō diſcutit/ vtꝝ in aliq̄
deliq̄t: hoc eſt ſignuz ſpūſſancti. Aplus. j.
Coꝝ. xj. Si noſmetipos diiudicaremus:
nō vtiq̃ iudicaremur. Bern. Diligit d̄s
aīam illā q̄ in ꝯſpectu ei⁹ ſine intermiſſiōe
ſe ꝯſiderat ꝛ ſine diſſimulatiōe diiudicat ſeipa3

¶ Quarto monſtratus ē
in ſpecie linguaꝝ igneaꝝ. Superi⁹ aūt in
ꝑmo ꝑncipali myſterio ſcd̄o articulo di/
ximus q̄re apparuit in ſpecie ignis: ꝛ ibi
etiā dicta eſt rō ſm Bern. q2 apparuit in
ſpecie lingue ignee. Nūc aūt ſpealiter di/
cturi ſumus q̄re magis in ſpecie lingue q̄
alteri⁹ mēbri. Et ꝓpter rōem illā litteralē
vic3 q2 ad hoc venit ſpūſſanct⁹ ſup aplos
vt poſſent loqui varijs linguis ꝛ ſic p̄dica
re legē dei oībus natiōibus gentiū: Aſſi/
gnabim⁹ tres alias rōnes myſticas.
¶ Prima eſt ꝓpter gubernāde lingue diffi
cultatē ꝓpter quā ſpecialit indiget mode/
ramine ſpūſſcti. Jac. iij. Omis natura be/
ſtiaꝝ ꝛ ſerpentiū et volucꝝ ꝛ ceteroꝝ do/
mat et domita ſunt a natura hūana: lin/
guam autē null⁹ hoim domare pōt: eſt ei
inquietū malū et plena veneno mortifero
Hec ibi. Jō bene dicit Ecci. xxviij. Attē/
de ne forte labaris in lingua et cadas i cō
ſpectu inimicoꝝ inſidiantiū tibi. ꝛ Pro/
uer. xviij. Mors et vita in manib⁊ lingue
¶ Scd̄a rō eſt ꝓpter lingue bn̄ guberna

te vtilitate. Multa em̃ bona fiũt ꝑ linguã
bene gubernatã alios inſtruẽdo: ꝓpria pec
cata ↄfitẽdo: deũ laudãdo ↄc. Jac.iij. In
lingua benedicim⁹ deũ celi. Conuenienter
igit apparuit ſpũſſanct⁹ in ſpecie lingue vt
ꝑ hoc ſignificaret qm̃ lingua indiget gu-
bernari et dirigi a ſpiritu ſancto. ¶ Ter-
tia rõ eſt ꝓpter lingue male gubernate ꝑ-
uerſitatẽ: ꝓpter quã repmendã oportet lin-
guã a ſpũſſancto gubernari. Apparet autẽ
ꝑuerſitas lingue male gubernate ꝓpt tria
¶ Primo qꝛ deſtruit oẽ opus virtuoſum
ſicut modicũ venenũ ĩfuſũ ĩ vas vini. qꝛ
ſic dicit Jac.iij. Eſt em̃ inqetũ malũ ⁊ ple
na veneno mortifero. Et Prouerb.xxvj.
Os lubricũ opatur ruinas. Et Jac.j. Si
qs putat ſe religioſum eſſe nõ refrenans
linguã ſuã ſed ſeducẽs cor ſuũ: hui⁹ vana
eſt religio. Et Prouerb.xxv. Sicut vrbs
patens ⁊ abſqꝫ muroꝝ ambitu: ſic hõ qui
nõ põt in loqndo cohibere ſpm̃ ſuuz. Ber
Lingua in lubrico poſita lata ⁊ tenuis o-
primũ inſtrumẽtuz ad euacuãdũ cor. Hec
ille. Vñ ſenſibilr videm⁹ ꝙ hoĩes linguo
ſi ſunt aridi ⁊ indeuoti. ¶ Scdo qꝛ reddit
hoĩem odioſum. Eccl.xx. Sapiẽs in ꝟbis
ſeipm̃ amabilẽ facit: grẽ fatuoꝝ effundent
Ibidẽ. Procax ad loqnduz odibilis erit.
Et Prouer.xxiiij. Abominatio hoim de-
tractoꝝ. Et Ro.j. Detractores deo odi-
biles. ¶ Tertio qꝛ facit hoĩem mltiplicit
vicioſum. Jaco.iij. Lingua nr̃a ignis eſt:
vniuerſitas iniqtatis lingua ↄſtituit ĩ mẽ-
bris noſtrꝫ q̃ maculat totuz corpus ⁊ inflã
mat rotã natiuitatis nr̃e inflãmata a ge-
henna. Eccl.xxviij. Multi ceciderunt in
oꝛe gladij: ſed nõ ſicut q̃ interierunt ꝑ lin-
guam. Et qs enumerare poſſet peccata ⁊
mala q̃ per linguaz fiunt. Fiunt em̃ mala
plurima ꝑ linguã ↄtra reuerentiã diuine
maieſtatis: blaſphemãdo: ꝑiurando: ⁊ di
uinũ officiũ irreuerenter ꝑturbando. Itẽ
ↄtra amiciciã fraterne charitatis ꝑ adu-
lationẽ aut mendaciũ: aut verba fraudu-
lẽta ſeducendo: ꝑ ↄtumeliã aut detractio
nẽ diffamãdo: ⁊ ꝑ impcatiões maledicen
do. Itẽ ↄtra mundiciã virtuoſe ⁊ moral
honeſtatis: verba carnalia ⁊ impudica ꝓ-
ferẽdo: alios ad pctm̃ ſollicitãdo: ⁊ d ꝓ-
priis peccatis dãnabilit iactando. De lingua
male gubernata dicit Ps. Tota die iniuſti-
ciã cogitauit lingua tua: ſicut nouacula acu
ta feciſti dolũ. Dilexiſti verba ꝑcipitatõis
lingua doloſa ꝓpterea deus deſtruet te in
fine ↄc. Hec itaqꝫ dicta ſunt circa primũ
myſteriũ ꝑius ꝓpoſitũ qd̃ eſt myſteriũ ſpe-
cificatiue diſtinctiõis.

T Ertiũ ꝑncipale myſteriũ eſt myſte
riũ ↄſideratiue diſpoſitiõis. Ubi
ꝓponende ſunt ↄſideratiões aliq̃
diſponẽtes aĩam ad recipiendũ ſpm̃ſctm̃.
Supius quidẽ poſite ſunt ↄdiciões aliq̃
diſpoſitiue ad ſpm̃ſctm̃ habendũ. Iſte aũt
ↄſideratiões q̃s dicturi ſum⁹ ſunt illarũ
ↄdicionũ inductiue. Propõam⁹ igit nos
q̃tuor ꝑcipuas ↄſideratiões inuocatiuas
ſpũſſcti: ſumptas ſm ↄdiciões q̃tuor ꝑn
cipaliũ ventoꝝ. iuxta illd̃ Ezech.xxxvij.
A q̃tuor vẽtis veni ſpũs ⁊ inſuffla ſup in-
terfectos iſtos ⁊ reuiuiſcãt

¶ Prima igit ↄſideratio ſumit a ↄdiciõe
venti orientalis.

¶ Scd̃a a ↄdiciõe venti occidẽtalis.

¶ Tertia a ↄdiciõe vẽti boreal ſiue ſeptẽ-
(trional.

¶ Quarta a ↄdiciõe vẽti me-
ridionalis.

¶ Prima igit cõſideratõ
ſumit a ↄdiciõe vẽti orietal: ⁊ hec eſt ↄſi-
deratio nr̃e miſabil ⁊ vilis natiuitatꝫ. De
hoc oriẽte exponi põt illd̃ Iud.v. Filij iſrl
.i. veri fidẽles hitabãt ĩ oriẽte.i. in ↄſidera
tiõe vilitatꝫ ſue originis. Ber. Cõſidera
vñ venis ⁊ erubeſce. Sicut ei dr̃ Gen.ij. For
mauit de⁹ hoĩez de limo terre. Hec itaqꝫ
ↄſideratio facit hoĩez hũiliari/ ⁊ ſic ad ſpi
rituſſcti receptõz diſponi: qꝛ ſicut dr̃ Pro
uerb.xj. Ubi hũilitas ibi ſapia q̃ eſt pmũ
donũ ſpũſſcti. ⁊ Jac.iiij. Hũilib⁹ dat graz

¶ Scd̃a ↄſideratio ſumit
a ↄdiciõe vẽti occidẽtal. Et hec eſt ↄſide-
ratio nr̃e flebil mortalitatꝫ. De h vẽto dr̃
Exo.x. Egreſſus ẽ moyſes d ↄſpectu pha
raonis ⁊ orauit dñz q̃ flare fec vẽtũ ab oc
cidẽte vehemẽtiſſimũ ⁊ arreptã locuſtã ꝓ
iecit in mare rubꝝ. Moyſes.i. aſſũpt⁹ ex
aq̃s vir.i. retract⁹ ab aq̃s voluptatũ ⁊ vi-
cioꝝ: egreſſ⁹ ẽ d ↄſpectu pharaõis.i. diabo
li: ⁊ orauit ꝓ pctõꝝ remiſſiõe dñz q̃ flare fec
vẽtũ ab occidẽte vehemẽtiſſimũ.i. iſpirauit
vehemẽtẽ mortꝫ ↄſideratõz q̃ piec arreptã

locuſtā.i.oēm ſupbiā in altū extollentem
z oēm voluptatē in mare rubrū.i.in ama//
ritudinē pnie. Cōſideratio itaqꝫ mortis
inducit penitentiā. Vn̄ iob.xlij. Ipſe me
repheńdo z penitētiā ago in cinere z fauil
la:qḋ nihil aliud ē q̄ cinerē z fauillā ſe eē
cognoſcere. In fauilla fragilitas deſignat
In cinere vo ꝯſideratio mortis. Cū igit
cōſideratio mortꝫ ſit inductiua pnie ſeqt
etiā q̄ eſt diſpoſitiua ad receptionē ſpūſ//
ſcti. Act.ij. Pniam agite z accipietꝫ donū
ſpūſſancti.

Tertia conſideratio ſu
mit a cōditiōe vēti ſeptētrionalis ſiue aq̄
lonaris q̄ frigidus eſt z crudelis atqꝫ im//
petuoſus. Et hec ē ꝯſideratio pene infer
nalis. Hier.j. Quid tu vides o hieremia
Ollā ſuccenſaz ego video.i.penā eternam
z faciē eius a facie aq̄lonis. Et dr̄ dn̄s ad
me. Ab aq̄lone pādet oīe malū. Et ido
clamat zacharias Zach.ij. O O O fugi
te de terra aq̄lonis. O ſupbi: o auari: o
luxurioſi: fugite de terra aq̄lonis.i.infer//
ni: vbi q̄ſi iā habitatꝫ p reatū culpe veſtre
Per aq̄lonē q̄ppe q̄ eſt regio intēperatiſſi
ma z a ſole maxie elōgata ꝯgrue intelligi
tur infernalis pena in q̄ ē acerbitas maxi
ma z elongatio a ſole iuſticie ꝑpt irrepara
bilē carentiā diuine viſiōis. Ab iſto itaqꝫ
vento puenit ſpūs timoris in hoīe: timo//
ris inqꝫ ſuilis q̄ refugit penaz: z diſponit
adhuc receptionē ſpūs timoris filial q̄ cauet
offenſaz: z ſic ad recipiendū ſpm̄ſctm̄. Vn̄
in pſal. z Eccl.j. Timor dn̄i dr̄ initiū z ra
dix ſapie q̄ ē pmū donū ſpūſcti. Et eccl.
j. Plenitudo ſapie timere deū. Et Eſaie.
xxvj. A facie tua dn̄e ꝯcepim⁹ z q̄ſi par//
turiuim⁹ z peperim⁹ ſpm̄ ſalutꝫ.

Quarta cōſideratio ſu
mit a ꝯditōe vēti meridionalis ſiue au//
ſtral: q̄ lenis ē z calid⁹. Hec ē ꝯſideratio
eterne iocūditatꝫ z felicitatꝫ: de h̄ vento
dr̄ abacuck.iij. De⁹ ab auſtro veniet. Et
Can̄.iiij. Surge aq̄lo z veni auſter z pfla
hortū meū z fluēt aromata illi⁹. Surge
aq̄lo.i.o tu diabole ſurge z recede: z veni
auſter.i.o tu ſctē ſpūs: z pfla hortū meū.i.
ꝯſcientiā meā z cor meū: z fluēt aromata
illi⁹.i.bon⁹ odor z abūdātia ꝟtutū. Hec
ꝯſideratio diſponit ad amorē dī z dilectō
nē q̄ diſponit ad ſſ. vt ſup̄ dictum ē. A q̄t//
tuor itaqꝫ vētꝫ iſtꝫ venit ſſ.i corda hoim.
Venit inqꝫ a meridionali iſpirādo ſplen
dorē cognitiōis: a vēto auſtrali inſpirādo
feruorē dilectōis: a vēto boreali inſpirādo
vigorē bōe opatōis: a vēto occidētali in//
ſpirādo rigorē carnal maceratōis: vt mor
tificet i nob z occidāt oīa vicioꝝ germia: ſꝫ
ꝑh dolor mlti ſc ſūes diſcipul illis d q̄b⁹
hr̄ Act.xix. q̄ ꝛſi credētes eēnt: tn̄ ſſ. nō re
ceperāt: q2 nec ſi ſſ. ē adhuc audierāt p do
ctrinā aure corpoꝛꝫ: nec p obediētiā aure
cordis. Ideo nō ſūt credētes fide formata z
vtili ſꝫ informi z ifructuoſa. Nō ſic itaqꝫ
nō ſic ſitꝫ chariſſimi ſꝫ ſepi⁹ ꝯſiderate vr̄e
originis vilitatē: vt i vob gnet hūilitas:
vr̄e mortꝫ incertā neceſſitatē: vt ſic in vob
fiet penitēdi celeritas: pene infernal acer//
bitatē vt in vob fiat timoris ꝯpūctio: glie
celeſtꝫ amenitatē: vt in vob gnet ſupnoꝝ
affectio z ſic ad vos veniat ſſ. q̄ vos i hui⁹
mortalitatꝫ inſtabili fluxu dirigat z vſqꝫ i
eternā celeſtis pr̄ie q̄etē felicit introducat
amē. Nota ſm glo. q̄ trib⁹ vicib⁹ dat⁹ ē
ſſ. aplis. Primo an̄ paſſionē ad faciēdum
miracula: qn̄ eos ad p̄dicandū miſit dn̄s
dās eis ptātē ſup demonia z vt lāguores
curarēt. vt hr̄ Matth.x. Hec em̄ fiūt in
ſſ. Vn̄ Matth.x. Si in ſpū dei eijcio de//
monia pfecto venit in vos regnū dei. Nō
tn̄ ſeqt q̄ q̄cūqꝫ hꝫ ſſ. faciat miracla: qm̄ vt
ait Gre. Miracula nō hoiem ſcm̄ efficiūt
ſꝫ oñdūt. Nec etiā q̄cūqꝫ facit miracla hꝫ
graz ſſ. gratū faciēte: qm̄ z aliq̄ mali aſſe//
rūt ſe feciſſe miracula dicētes Matth.vij
Dn̄e dn̄e nōne in noīe tuo pphetauimus
et in nomine tuo eiecimus demonia: et
virtutes multas fecimus. Quibus di//
cet dominus. Nunqꝫ noui vos. Diſcedite
a me q̄ operamini iniq̄tatē. Scḋo datus
eſt aplis ſpūſſctus poſt reſurrectionē ad
relaxandū pctā: qn̄ dn̄s in eos inſufflauit
dicēs. Accipite ſpm̄ſctm̄ q̄ꝝ remiſeritis
pctā remittunt eis. Tertio poſt aſcenſio//
nē. videlꝫ in die pēteco. ad ꝯfirmandū cor
da. Tūc em̄ ſic eoꝝ corda roborata ſūt vt
nullatenus tormenta timerēt. Pſal. Ver
bo dn̄i celi firmati ſūt z ſpū oris ei⁹ omis
ꝟtus eoꝝ. Aug⁹. Talis eſt gr̄a ſpūſſcti q̄
ſi triſticiā inuenit: diſſoluit: ſi deſiderium
pnicioſuz: cōſumit: ſi trepidatiōē ꝫ: abijcit

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Hec Auguſtinus.

Sermo ꝑ feſto ſctiſſime Trinitatis

TRes vnum ſunt.j. Joã.vl. Sctiſſime trinitatis feſtũ ꝑapue ꝓpter tria credit̃ inſtitutũ. Primo ꝓpter fidei nr̃e cõfirmatiõez: vt.ſ.fideles ꝑ celebratiõz annuã h⁹ ſolẽnitatꝫ ꝗ̃pli⁹ atq; ꝑfecti⁹ ꝯfirmen̄t in fide vni⁹ ⁊ ſimplicꝫ diuinitatis et trinitatꝫ ꝑſonaꝝ. Vñ ſctã eccl'ia in fide loquẽs volenſq; ſinglos filios ſuos i hac trinitatꝫ fide fieri ãpli⁹ atq; ãpli⁹ roboratos cãtat i itroitu miſſe hodierne Bñdicta ſit ſctã trinitas atq; indiuiſa vnitas cõfitebimur ei q2 fecit nobiſcũ miſcðiam ſuam. Et iteꝝ. Bñdicam⁹ patrẽ ⁊ filiuz cũ ſctõ ſpũ. Scðo ꝓpter diuini bñficij recognitionẽ: vt vicꝫ celebrãdo h̃ feſtũ ⁊ cõtẽplãdo vtrũq; myſteriũ diuine trinitatis inducamur ad recognoſcendũ diuinũ bñficiuz in hoc ꝙ aiam nr̃am fecit ad imaginẽ trinitatis: et ꝑ hoc ad gratiaꝝ actiõez ꝓuocemur vt tenemur et obligamur. Bern. Cogita q̃lem te fecit de⁹. nempe ſm corpus egregiã creaturã: ſed ſm aiam magꝭ vtpote imagine creatorꝫ inſignẽ. Hec ille. Tertio ꝓpter eterne btitudinis q̃ndaz ꝑlibationẽ ſeu inchoationẽ. Per celebrationẽ em̃ hui⁹ feſti inducimur ad ꝯtemplandũ gl'iam diuine maieſtatꝫ in vnitate eſſentie ⁊ trinitate ꝑſonaꝝ inq̃ntum poſſum⁹ in lumine fidei. Jn alijs q̃ppe ſolẽnitatibꝫ dei hẽm⁹ ꝯtẽplari diuinã maieſtatẽ in opibꝫ ſuis q̃ ꝓpter nr̃az ſalutẽ fecit: vtpote in ope incarnatiõis: natiuitatis: reſurrectiõis: aſcẽſionis: ⁊ miſſiõis ſpũſſcti: ſed in hac ſolẽnitate hẽm⁹ ꝯtẽplari diuinam maieſtatẽ in ſeipa in vnitate eſſentie ⁊ trinitate ꝑſonaꝝ. Hui⁹ aũt tãte maieſtatis ꝯtẽplatio in lũine gl'ie eſt btitudo ⁊ vita eterna. Juxta illð ꝟbũ ſaluatorꝫ Jo. xvij Hec eſt vi.eter. vt cog. te ſolũ veꝝ deũ et quẽ mi.ie.chr̃m. Vñ ⁊.j.Jo.vl.ðr. Tres ſũt q̃ teſtioniũ dãt in celo: pr̃: verbũ: ⁊ ſpũſ ſctũs: et hi tres vnũ ſunt. Dãt q̃ppe teſtioniũ in celo ipis btis: de myſterio ipo trinitatis ꝑſonaꝝ ⁊ ꝓceſſionum ⁊ vnitatis diuine eſſentie: ⁊ h̃ faciũt ſe clare manifeſtãdo ꝑ aptã viſiõz ipis btis. Jgit̃ iuxta trinitatis myſteriũ qð expſſe ſatis tãgit̃ i ꝟbis p̃aſſũptis ꝑ nr̃a ꝯſolatiõe ſit̃ ⁊ edificatiõe ſpũali triplicẽ ꝯſiderabim⁹ trinitatẽ:

Prima eſt trinitas increata. Hec ẽ trinitas ꝑſonaꝝ in diuina maieſtate q̃ eſt incõprehẽſibilis trinitas fidel'r adorãda.

Scða eſt trinitas creata. Hec eſt trinitas potẽtiaꝝ in aie vnitate q̃ eſt admirabilis ⁊ diuine trinitati ꝟaciter ꝯformãda

Tertia eſt trinitas appropata. Hec eſt trinitas attributoꝝ in vera idẽtitate q̃ eſt inexplicabilis trinitas ſincerit̃ ꝯtẽplãda.

PRima igit̃ eſt trinitas increata q̃ eſt trinitas diuinaꝝ ꝑſonaꝝ quam certiſſima fide credere ⁊ puriſſimo corde debem⁹ adorare: de q̃ ad p̃ſens habem⁹ tria myſteria ꝯſiderare.

Primũ eſt myſteriũ declarãde veritatꝫ

Scðm eſt approbãde neceſſitatis

Tertiũ eſt euitãde curioſitatis.

Primũ eſt myſteriũ declarãde ꝟitatis.

Vbi notandũ ꝙ lꝫ in his q̃ ſunt fidei nõ ſint q̃rende aut adducẽde declaratões ſiue rões vt ꝑ eas iducamur ad credendũ. Põt tñ adduci ꝑ ꝯſolatiõe credẽtiũ. Vñ dr btũs Tho.ij.ij.q.ij.art.x. ꝙ rõ inducta ad ea q̃ ſunt fidei põt dupliciť ſe hr̃e ad volũtatẽ credẽtꝫ. Vno mõ ſicut p̃cedẽs: puta cũ q̃s aut nõ hr̃et volũtatẽ: aut nõ hr̃et ꝓmptã volũtatẽ ad credendũ niſi rõ hũana induceret: ⁊ ſic rõ inducta diminuit meritũ fidei: q2 ſic hõ minus volũtarie aſſentit his q̃ ſunt fidei/ et nõ ſolũ ꝓpter autoritatẽ diuinã. Alio mõ põt rõ hũana ſe hr̃e ad volũtatẽ credẽtis ꝯſeq̃nter. Cũ em̃ hõ hꝫ ꝓmptã volũtatez ad credendũ: diligit ꝟitatẽ creditã/ ⁊ ſup eã excogitat ſiq̃s rõnes declaratias inuenire põt. Et q̃ntũ ad h̃ talis declaratiõ nõ diminuit meritũ fidei/ ſed eſt ſignũ maioris meriti: hoc em̃ oñdit ꝓmptitudinẽ volũtatis ad aſſentiẽdũ his q̃ ſũt fidei. Act⁹ q̃ppe meritori⁹ eſſe põt nõ ſolũ q̃ ad vſum q̃ eſt ꝯſideratio actual' ꝟitatꝫ credite quẽadmodũ ⁊ actus ſcie q̃ ad ꝯſideratiõz rei ſcite meritori⁹ eſſe põt: ſedetiã eſt act⁹ fidei meritori⁹ q̃ ad aſſenſuz: q2 aſſenſus ille volũtari⁹ ẽ/ q2 ad h̃ nõ adducit̃ rõ demõſtratiua: ſed tm̃mõ ſilitudo aliq̃ aut rõ

declaratiua oñdẽs nõ eſſe impoſſibile qḋ fide ꝓponit. Hec ex Thoma. Poſſumus itaqꝫ p nr̃a fidei ꝯſolatiõe tripliciṫ decla/ rare veritatẽ trinitatꝫ diuinaꝝ pſonaꝝ: vꝫ auctoꝛitate: ſilitudine: ⁊ rõe. ¶Primo au ctoꝛitate. Nã Gen. j. ḋr. Faciam⁹ hoiem ad imaginẽ ⁊ ſilitudinẽ nr̃am. qḋ eſt ṽbuꝫ pr̃is ⁊ filij ⁊ ſpũſſcti. Qḋ ḡ ḋr Faciam⁹: indicat pl'alitatẽ pſonaꝝ. Qḋ ṽo dicit: ad imaginẽ et ſilitudinẽ: idicat vnitatẽ ſubẽ. Itẽ Ps. Bñdicat nos de⁹ deus nr̄: bñdi cat nos de⁹: ⁊ metuãt eũ. In hoc ꝙ dicit ter de⁹: oñdiṫ trinitas pſonaꝝ. Et p hoc ꝙ in ſingl'ari ḋr eũ: oñdiṫ vnitas ſubẽ. Itẽ Eſa. vj. Seraphin vidit Eſaias clamã/ tia alter ad alteꝝ Sct̃ũs ſct̃ũs ſct̃ũs dñs de⁹ ſabaoth: plena eſt oĩs terra gl'ia eius Et Apoc. iiij. Quattuoꝛ aialia requiẽ nõ habebãt die ac nocte dicẽtia Scẽs ſctũs ſctũs dñs de⁹ oẽs ꝗ erat: ⁊ ꝗ eſt: ⁊ ꝗ ṽtu rus eſt. Et nota ꝙ p illa aialia moꝛaliter intelligere dẽm⁹ ꝯdiciões ṽtuoſas ꝗ req̃ rũtur ad h̄ vt aliqs dign⁹ ſit laudare deũ et ꝯtẽplari diuine trinitatꝫ myſteriũ. Per p̃mũ aial qḋ erat ſile leoni intelligiṫ ꝯſtã/ tia ⁊ magnanimitas in aduerſis pferẽdis. Per ſcḋm anial qḋ erat ſile vitulo: intelli gitur carnis moꝛtificatio p quã ipa imo/ latur deo. Vitul⁹ ei aial erat imolaticiũ Itẽ vitul⁹ eſt aial ſubiugale. idõ dat in/ telligere ſubiugationẽ ſiue moꝛtificatiõeꝫ carnis. Per tertiũ anial qḋ hẽbat faciem q̃ſi hois intelligiṫ hũilitas ⁊ mãſuetudo. Ad hũilitatẽ em ⁊ mãſuetudinẽ habẽdaꝫ deberet hoi ſufficere cognoſcere et cogita re qm̃ hõ eſt. i. de humo. Ps. Sciãt gẽtes qm̃ hoies ſunt. Per q̃rtum anial ſile aq̃le volãti intelligiṫ ꝯtẽplatiua mẽtis eleua/ tio. Hi igiṫ q̃ pdictas hñt ꝯdiciões digni ſunt ꝯtẽplari diuine trinitatꝫ myſteriũ: et deũ laudare cũ btis: nõ aũt ꝗ ꝯdiciões ha bẽt oppoſitas. Itẽ myſteriũ trinitatꝫ expſ ſe tãgiṫ Io. xv. vbi ḋr dñs: Cũ venerit pa racletus quẽ ego mittã vob a pr̃e ſpm̃ ve ritatis ꝗ a pr̃e pcedit: ille teſtioniũ ꝑhibe/ bit de me. Itẽ. j. Io. vl. Tres ſũt ꝗ teſtio niũ dãt in celo ⁊c. Sup hec ãt oĩa pcipua eſt auctoꝛitas fidei et eccl'ie ꝓponẽtis nob hoc ineffabile trinitatis myſteriũ firmiſſi ma fide inuiolabil'r credendũ: Q aũt hec ſit pcipua autoꝛitas ptꝫ p Aug⁹. dicẽtẽ: ꝙ euãgelio nõ crederet niſi eccl'ia approba ret. ¶Scḋo declarãda eſt diuine trinita tis ṽitas p ſilitudinẽ: lꝫ ãt nõ inueniaṫ p/ fecta ſilitudo trinitatꝫ in creaturꝫ: inueniṫ tñ in eis aliq̃lis ſilitudo repſentatia vtcũ ꝙ tãti myſterij. Vñ ſm Aug⁹. in ſole ſa ꝯſideranṫ. ſ. ꝙ eſt: ꝙ lucet: ꝙ calet. i. ſuba ſolis: radi⁹: ⁊ caloꝛ. Radi⁹ de ſole naſciṫ: ſic fili⁹ de pr̃e. Caloꝛ ab vtroqꝫ pcedit: ſic ſpũſſctũs a pr̃e et filio. et tñ oĩa pdicta di ci pñt vnus ſol: ſic tres pſone ſunt vn⁹ ḋs Poſſet etiã adduci conformis ſilitudo de carbone ignito. In oĩb tñ hmõi ſilitudi/ nib ⁊ exẽplis multo pl⁹ eſt diſſilitudinis ad diuinã trinitatẽ ꝙ ſilitudinis. Itẽ i cre atura rõnali inueniṫ ſilitudo trinitatis p modũ imaginis: ⁊ in oĩb creaturis gñaliṫ inueniṫ repſentatio trinitatꝫ p modũ ve/ ſtigij. Vñ ḋr Aug. vj. de trini. ꝙ veſtigiũ trinitatꝫ in oĩb creaturis apparet. Sicut ei ḋr doctoꝛ ſubtil'. j. ſen. di. iij. Imago dif fert a veſtigio: qꝛ imago eſt repſentatiua toti⁹: veſtigiũ ṽo partis. Vñ illḋ dereli/ ctũ ex pede impſſo pulueri nõ eſt imago pedis: ſed veſtigiũ toti⁹. Pro ꝗ ſciẽduꝫ ꝙ cũ ꝯceptus vnius pſone in intellectu nr̃o ſit partialis reſpectu toti⁹ trītatꝫ: illa crea tura ꝗ ducit nos in cognitiõeꝫ toti⁹ trini/ tis repſentat trinitatẽ p modũ imaginis q̃ntũ ad iſtũ totalẽ cõceptũ quẽ intellect⁹ nr̄ põt hr̃e de ea. repñtabit ḡ diſtinctiõeꝫ triũ pſonarum et vnitateꝫ eſſentie ⁊ oꝛdi/ nẽ oꝛiginis: qꝛ illa diſtinctio realis in diui nis eſt p oꝛiginẽ: et vlteri⁹ opoꝛꝫ ꝙ etiaꝫ habeat imitatiõꝫ vel oꝛdinẽ eſſentialẽ ad ipam trinitatẽ quã repñtat. Imago ḡ tri/ nitatis in nob ꝯſiſtit in trib pfectiõibus anie: ꝗ ſunt memoꝛia: intelligẽtia: ⁊ volũ/ tas: vel in ipa aĩa inq̃ntũ habꝫ ipas. Aĩa em̃ inq̃ntum habꝫ actũ p̃mũ totalẽ reſpe ctu intellectõis. ſ. aliq̃d aie ⁊ obiectũ ſibi p̃/ ſens in rõne act⁹ intelligibil' ḋr mẽoꝛia. ⁊ hec diciṫ memoꝛia ſcḋa includẽdo tã intel lectũ ꝙ illḋ ꝗ obiectũ eſt ſibi pñs. Ipſa ãt eadẽ aĩa iq̃ntũ recipit noticiã gẽitã: ḋr itel gentia. volũtas aũt ḋr pfecta inq̃ntuꝫ eſt ſub actu pfecto volẽdi. Accipio ḡ iſta tria ex parte anie vt ſunt ſub trib actib ſuis. In iſtis inqꝫ trib eſt ꝯſubſtãtialitas rõe illaꝝ triũ realitatũ que ſunt ex parte anie ſed eſt diſtinctio ⁊ oꝛigo rõne illaꝝ actual/

ſtatũ receptaꝝ in anĩa ſm ꝓmas realita⸗
tes:et ſic pꝫ quõ in aĩa dr̃ eſſe imago tri⸗
nitatis. In oĩb⁹ aũt creaturis eſt ſĩlitudo
veſtigij. Sicut eñ trinitas eſt q̃ſi qddaꝫ
totũ nũerale ſaltẽ in cõceptu intellect⁹ nr̃i:
⁊ ꝑſona ẽ ibi q̃ſi pars hui⁹ toti⁹: ita etiam
approp̃atũ ꝑſone inq̃ntuꝫ approp̃atũ eſt il
li:eſt q̃ſi pars eiuſdẽ: q2 accipit̃ ꝓ illo cui
approp̃atur: ⁊ nõ tm̃ hoc: ſed ⁊ approp̃abi⸗
le:lꝫ nõdum acceptũ vt approp̃atum ẽ ibi
q̃ſi pars trinitatis: q2 ei⁹ ratio vt eſt ⁊ vt
cõcipit̃ cõplete ſaluat̃ in vna ꝑſona: ⁊ ꝑ cõ
ſeq̃ns rõ ei⁹ nõ ponit trinitatẽ/ſꝫ ponit cõ
comitãter vnitatẽ ꝑſone alic⁹ in q̃ſit. Lꝫ
igit̃ creatura ñ repñtet ꝑſonã vt ꝑſona ẽ q
eſt in intellectu nr̃o q̃ſi pars trinitatꝫ nec
approp̃atũ vt approp̃atũ. Nõ eñ cognoſci
tur vt approp̃atu niſi cognoſcat̃ illud cui
approp̃at̃: repñtat tñ approp̃abile in q̃ ſal
uat̃ q̃ſi rõ partis mõ p̃dicto reſpectu tri⸗
nitatis. Et ſic pñt aſſignari mlt̃a in crea⸗
turis q̃ in diuinis repñtant multa appro⸗
p̃abilia: puta vnũ veꝝ bonũ. Unũ in crea
tura repñtat vnitatẽ approp̃atã pr̃i: verũ
veritatẽ approp̃atã filio: bonũ bonitatem
approp̃ata ſpũiſctõ. Hec ſup̃dicta ex ſco.
vbi ſ. in diuerſis tm̃ p̃ctis. Patꝫ itaqꝫ ꝙ
in creaturꝫ rõnalib⁹ eſt imago trinitatis.
In oĩb⁹ aũt creaturis veſtigiũ. Quia eñ
i creatura rõali eſt expſſior et maior ſili⸗
tudo diuine trinitatꝫ: iõ dr̃ ibi eſſe imago
In alijs aũt tm̃mõ veſtigiũ. De imagĩe
aũt ampliora dicem⁹ deo dãte in ſcdõ my
ſterio hui⁹ ſermõis. De veſtigio aũt dic̃
Aug. vj. de tri. ꝙ veſtigiũ trinitatꝫ inueni
tur in vnaq̃qꝫ creatura ſm ꝙ vnuꝫ aliq̃d
eſt ⁊ ſm ꝙ aliq̃ ſpecie format̃: ⁊ ſm ꝙ q̃n⸗
dã ordinẽ tenet. Unitas eñ repñtat ſum
mã vnitatem p̃mi p̃ncipij. Spẽs repñtat
pulcritudinẽ ſummã. Et ordo in creatu⸗
ra repñtat op̃ationẽ ꝑfectiſſimã in deo: ſic
exponit Sco. vbi ſ. Uel ſicut dr̃ Tho. j.
par. q. xlv. ar. vij. Quelibet creatura inq̃n
tũ eſt ⁊ ſubſiſtit repñtat p̃ncipiũ ⁊ cãm: et
ſic repñtat ꝑſonã pr̃is q̃ eſt p̃ncipiũ/nõ de
p̃ncipio. ſm aũt ꝙ habꝫ q̃ndaꝫ formã de⸗
terminantẽ ad ſpẽm: repñtat verbũ ꝓ q̃n⸗
to forma artificiati eſt ex ↄceptõe artificꝫ
ſm aũt ꝙ habet ordinẽ ad aliq̃d: repñtat
ſpm̃ſctm̃ inq̃ntum eſt amor: q2 ordo effe⸗

ctus ad aliq̃d alteꝝ ẽ ex volũtate cauſãtꝫ
Hec ibi. Uel ſic dicam⁹ eſſe rei p̃ductum
vel etiã ip̃a rei ſub̃a repñtat potentiã ap⸗
p̃op̃ataꝫ pr̃i: ſpẽs eius ſapiam approp̃a⸗
tã filio: ordo eius vel vtilitas bonitatẽ ap⸗
p̃op̃atã ſpũiſctõ. Et iuxta hoc dr̃ Bern.
in q̃dam ſermo. Tria in magno hui⁹ mũ
di op̃e cogitare debem⁹: vicꝫ q̃d ſit: quo⸗
mõ ſit: ad quid ſit ↄſtitut⁹. Et in eſſe q̃dẽ
rerum inextimabilis potentia cõmẽdatur
ꝙ tãmulta: tãmagna: tãmultiplicit̃: tam⸗
magnifice ſunt creata. In ip̃o autẽ mõ ſa
piẽtia ſinglaris elucet: ꝙ hec quidẽ ſurſũ:
hec ꝟo deorſum: hec in medio ordinatiſſi
me ſit locata. Si ꝟo ad q̃d factus ſit mũ
dus mediteris occurrit tã vtilis benigni⸗
tas: tam benigna vtilitas q̃ etiã ingratiſſi
mos quoſqꝫ mltitudine ⁊ magnitudine
bñficioꝝ poſſit obruere. Potẽtiſſime ſiq̃⸗
dem ex nihilo omnia: ſapiẽtiſſime pulcra
benigniſſime vtilia ſunt creata: Hec ille.
In cõſideratione itaqꝫ iſtoꝝ poſſum⁹ in
creaturis dei rep̃ire veſtigiũ diuine trini⸗
tatis. Sed hoc multũ notandũ qd̃ ſub⸗
dit ↄſequẽter beatus Ber. in codẽ ſermo
ne. Fuiſſe nouim⁹ ab initio ⁊ adhuc mul⸗
tos videm⁹ eſſe in filijs hoim qui in bo⸗
nis inferiorib⁹ ſenſibilis mũdi hui⁹ tota
ſenſualitate depreſſi totos ſe dederũt his
que facta ſunt quonã mõ vel ad q̃d facta
ſunt negligẽtes. Quid iſtos niſi carnales
dicam⁹: Pauciſſimos eſſe iam arbitror.
Legim⁹ tñ nõnullos q̃nqꝫ fuiſſe q̃bus ſũ⸗
mũ ſtudiũ fuit atqꝫ vnica ſollicitudo mo⸗
dũ inueſtigare factoꝝ: adeo vt pleriqꝫ nõ
modo vtilitatẽ reꝝ ꝗquirere diſſimulaue
runt: ſed ⁊ ipſas magnanimit̃ ſp̃reuerũt ci⸗
bo paruiſſimo viliſſimoqꝫ contẽti. Ip̃i ſi⸗
quidẽ ſeſe philoſophos vocant: ſed a no⸗
bis curioſi ⁊ vani recti⁹ appellãtur. Utriſ
qꝫ igit̃ ſucceſſerunt viri prudentiores v⸗
triſqꝫ: qui nimiꝝ et que facta ſunt: ⁊ quo⸗
modo facta ſunt trãſilientes intenderunt
aciem mentis: vt ad quid facta ſunt vide
rent. Nec latuit eos quoniã omnia propt̃
ſemetipſum fecit deus: et omnia propter
ſuos: oĩa inqꝫ ꝓpt̃ ſemetipſuꝫ ꝗtuita bõi⸗
tate: oĩa ꝓpt̃ electoſ ſuos ꝓ eoꝝ. ſ. vtilitate
Hi ſt̃ ſpũales viri ſic vtẽtes ſm dõ taq̃ñ

vrētes: ſ3 in ſimplicitate cordis ſui q̄rētes dn̄m nec magnoꝑe q̄dē inueſtigātes q̄nā mō mūdialis hec machina volueret. Primi voluptate: ſcdi vanitate: tertij virtuti impleti. Gaudeo vos eē de hac ſchola: videl3 ſpūs ſcti. bonitatē ꝛ diſciplinā ꝛ ſciā3 diſcatis ꝛ dicatis cū ſctō. Sup oēs docentes me intellexi. Quare inq̄: Nūq̄d quia purpura ꝛ byſſo me indui: q2 lautioribus cibis ꝛ epulis abūdaui? Nūq̄d q2 platōis argutias: ariſtotelis ſubtilitas intellexi aut vt intelligerē laboraui? Abſit inq̄: ſ3 q2 teſtimonia tua exq̄ſiui hec omia ſupradicta Bern̄. in ſer. quodā de ſctō. Pat3 itaq3 q̄liter creaturis poſſum⁹ ꝛ debem⁹ ꝯtēplari ſimilitudinē rep̄ſentatiuā trinitatis que q̄dē ſimilitudo vocat̄ veſtigiū. ❡ Tertio ē declarāda v̄itas diuine trinitat3 ꝑ rationē. Adducit aūt rich. ſup p̄mū ſen. diſ. ij. triplicē rōnē. ❡ Prima ē. In deo eſt ſūma bonitas: ſ3 ad ſumā bonitatē ꝑtinet ſe ſūme cōmunicare: q2 ſm dionyſiū de angelica hierarchia. Bonū ē ſui ip̄ius diffuſiuū ſ3 dina bonitas nō pt ſe ſūme cōicare alicui creature nec oibus ſimul. q2 nō ſūt capaces infinite bonitatis: ḡ talis cōicatio eſt in ip̄a deitate: ꝛ ſic oportet ibi eē plalitatē ꝑſonaꝝ. ❡ Scda rō. In dina eſſentia eſt ſūma ꝑfectio: ſ3 ꝑfecti eſt ꝓducere ſibi ſimile in natura nulla aūt creatura pt eſſe ſūme ſilis deo: ḡ ꝛc. ❡ Tertia rō. In deo eſt ſūma charitas: ḡ eſt ibi ꝑſona ſumme amās: ꝛ ꝑſona ſūme amata: ꝛ ſūm⁹ amor ſgif. ꝛc. Dimiſſis aūt oib⁹ alijs vijs q̄bus diuerſi diuerſimode oſ̄dūt pluralitatē ꝑſonaꝝ in diuinis: efficacior ꝛ rōnabilior videt̄ eē rō ioānis ſcoti q̄ ꝛ ponit̄ a frāciſco de maronis in p̄mo ſen. diſ. ij. Quia vbicūq̄ eſt inuenire p̄ncipia ꝓductiua aliq̄ꝝ ſine imꝑfectōe: illa ſuppoſita in q̄b⁹ inueniunt̄ ꝓducere p̄nt talia q̄ꝝ hn̄t p̄ncipia ꝓductiua: ſ3 in diuino ſuppoſito ē īuenire p̄ncipiū ꝓductiuū noticie genite qḋ eſt obiectū cū intellectu: ꝛ p̄ncipiū ꝓductiuū amoris ſpirati qḋ ē obiectū cū volūtate: ḡ cū ſuppoſitū diuinū habeat iſta: ꝑfectiſſime: poterit ꝓducere ꝑfectiſſimā noticiam genitā ꝛ ꝑfectiſſimū amorē ſpiratū: talia aūt in diuinis nō p̄nt eē ſine ſubſiſtētia cū inherētia dicat imꝑfectionē: ḡ in diuinis ſūt duo ꝓducta ſubſiſtētia ꝛ vnū improductū ꝛ ita ſūt tres ꝑſone. Q3 aūt ſit tātū vna eſſentia diuina ſic arguit ſcotus: q2 q̄cūq3 ꝑfectio pōt numerari in diuerſis plus ꝑfectōis h3 in pluribꝫ q̄ȝ in vno: ſ3 infinito nihil eē pōt ꝑfecti⁹: ḡ eſſentia dina q̄ eſt infinita oino in plurib⁹ numerari nō pōt. Hec pauca ſufficiāt q̄ ad declaratonē indubitabilis v̄itatis dine trinitatis. amplior em̄ declaratio magis ſpectat ad ſcholam q̄ȝ ad cathedrā. ❡ Modus rōcinatiuus ſeu inq̄ſitiuus valet ad fidei ꝓmotionē. Et hoc tripliciter ſm tria genera hominū vt ait Bon̄. ij. q. ꝓlogi ſen. Quidā em̄ ſūt fidei aduerſarij: q̄dā ꝑfecti: q̄dā autē fideles infirmi. Modus ḡ inq̄ſitiuus videl3 p̄mo ad ꝯfundēdū aduerſarios. Vn̄ Aug. j. de trini. Aduerſus garrulos rōcinatores elatioreſq3 capaciores rōnib⁹ catholicis ꝛ ſimilitudinib⁹ ꝯgruis ad defenſionē ꝛ aſſertionē fidei eſt vtendū. Scdo vic3 ad cōfouēdū infirmos. Sicut em̄ ds charitatē infirmoꝝ fouet ꝑ beneficia tꝑalia: ſic fidē fouet infirmoꝝ ꝑ argumēta ꝓbabilia. Si em̄ infirmi viderē rōnes ad fidei ꝓbabilitatē deficere ꝛ ad oppoſitū3 abūdare null⁹ ꝑſiſteret. Tertio vic3 ad delectandū ꝑfectos. Miro em̄ mō aīa delectat̄ intelligēdo qḋ ꝑfecta fides credit. Vn̄ Bern̄. Nil libēti⁹ intelligim⁹ q̄ȝ qḋ fide credim⁹. Pt3 itaq3 aliqual̄ declaratio trinitatis diuinaꝝ ꝑſonaꝝ ꝛ vnitat3 diuine eſſentie tā ꝑ autoritat3 certificationē q̄ȝ ꝑ ſimilitudinis atteſtationē q̄ȝ etiā ꝑ rationis approbationē.

❡ Secūdū eſt myſterium

approbāde neceſſitat3. vbi ꝯſiderāda eſt neceſſitas fidei nr̄e: vic3 q̄ de neceſſitate ſalut3 tenēda ē firmiter ꝛ ꝑincōcuſſe fides trinitat3 dine. qḋ declarat btūs Tho. ij. ij. q. ij. q2 myſteriū chr̄i explicite credi non pt ſine fide trinitat3: q2 in myſterio chr̄i h̄ ꝯtinet̄ q̄ fili⁹ dei carnē aſſūpſerit ꝛ q̄ per grā3 ſſ. mūdū renouauerit ꝛ iterū q̄ d ſpū ſctō cōcept⁹ fuerit Et ïō eo mō q̄ myſteriū chr̄i an̄ chr̄m fuit q̄dē explicite creditū a maiorib⁹: iplicite aūt ꝛ q̄ſi obūbrabate a minorib⁹: ita ēt ꝛ myſteriū trinitat3. Poſt tp̄s aūt grē reuelate tā maiores q̄ȝ minores tenent̄ habere fidē explicitā de myſterijs chr̄i p̄cipue q̄ntū ad ea q̄ cōmuniter

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

In eccl'a ſolēnizāř ⁊ publice et ita etiā poſt tps gr̄e diuulgare tenenř oēs ad explicite credendū myſteriū trinitatis. Hec Tho. Vn̄ di. athanaſius. Quicūq; vult ſaluus eſſe an̄ oia op⁹ eſt vt teneat catholicā fidē. Quā niſi quiſq; ⁊c. ⁊ ſeqř. Fides autē catholica hec ē: vt vnū deū in trinitate ⁊ trinitatē in vnitate veneremur ⁊c. Sꝫ q̄riř q̄re ꝓpoſita ſūt nobis tā ardua myſteria fide credēda q̄ diuino hoīs naturalē capacitatē excedūt: Rn̄det ſctūs thomas ꝙ eē multū ꝯueniēs qḋ oñdit i ſūma ꝯ gētiles triplici ratiōe. Pria ē rō ordinatoīs. Ordinamur em̄ ad alti⁹ bonū q̄ꝫ experiri i p̄ſenti vita poſſum⁹: ſcꝫ ad clarā viſionē diuine trinitatꝫ ⁊ fruitionē diuine maieſtatis. Vn̄ dr̄ magr̄. j. ſniaꝝ. Res quib⁹ fruēdū eſt ⁊ q̄ nos bt̄os faciūt ſūt pr̄ ⁊ filius ⁊ ſpūſſctūs. Ideo oportuit nos mēte euocari ad aliq̄d alti⁹ q̄ꝫ rō nr̄a ptingere poſſit in p̄nti: vt ſic diſcam⁹ in illud bonū tendere qḋ totū ſtudiū vite p̄ntꝫ excedit. Et ſic decens erat hoībꝫ ꝓponi aliq̄ fide tenēda q̄ ſūt ſup̄ naturales hoīs vires. Secūda ē rō vere cognitiōis ad dei vicꝫ veriorē cognitionē hn̄dā. Tūc em̄ ſolū in p̄ſenti vere deū cognoſcim⁹ qn̄ ipm̄ eē credim⁹ ſup̄ oē illud qḋ de deo cogitari pōt ab hoīe. Tertia ē rō delectatoīs. Noticia nāq; diuinoꝝ eſt valde delectabilis. Vn̄ ariſtoteles. x. Ethi. ꝯ ſimonidē ph̄m dic̄ ꝙ hō ad diuina ⁊ imortalia ſe trahere dꝫ q̄ntū pōt. Et. ij. de aīalibꝫ ariſtoteles dic̄ ꝙ q̄uis modicū ſit illud qḋ de ſubſtātijs ſupiorib⁹ ꝑcipim⁹: illud tn̄ modicū eſt magis amatū ⁊ deſideratū oī cognitiōe quā habem⁹ de ſubſtātijs inferiorib⁹. Ex his itaq; pꝫ ſm ph̄m ꝙ de reb⁹ nobiliſſimis q̄ntūcūq; imꝑfecta cognitio maximā ꝑfectionē ⁊ delectationē aīe ꝯfert ⁊ multo magis cognitio diuinoꝝ ſecretoꝝ habita ꝑ fidē. Vn̄ apparet q̄ntū obligamur diuine bonitati q̄ nob̄ dignata ē reuelare myſteriū ſūme maieſtatꝫ in vnitate eēntie ⁊ trinitate ꝑſonaꝝ. Om̄ aūt hmōi nr̄e fidei ſacramēta ſuperāt altitudinē hūani intellectus nec demōſtratiua rōe cognoſci p̄nt. Jō oportet vt ſimplici fide ſuſcipiāř. Jō i ca. de ſū. trini. ⁊ fide catholica. Glo. dicit. Vbi rō deficit: ſupplet fides. Hec aūt fidei cognitio licꝫ euidēs nō ſit ſꝫ q̄ſi in ſpeculo ⁊ in enigmate: ē tn̄ certiſſima ⁊ indubitabilis ⁊ ſignis irrefragabilibꝫ roborata. Vn̄ dic̄ Rich. li. j. de trini. Vtinā attēderēt iudei: vtinā aduerterēt pagani cum q̄nta ꝯſcie ſecuritate ꝓ hac fide trinitatis ad diuinū iudiciū poterim⁹ accedere. Nōne cū oī fiducia deo dicere poterim⁹: dn̄e ſi error ē a teipo decepti ſum⁹? Nā hec fides tātis ſignis ⁊ ꝓdigijs ꝯfirmata ē que nō niſi ꝑ te fieri p̄nt: ⁊ certe a ſūme ſctitatꝫ viris nob̄ ē tradita ⁊ ſūma ⁊ authētica atteſtatione ꝓbata teipo cooperāte ⁊ ſmonē ꝯfirmāte ſequētibꝫ ſignis. Hec ille.

Tertiū eſt myſteriū euitāde curioſitatis. vbi notād. ꝙ licꝫ myſteriū diue trinitatꝫ ſit firmiter ⁊ icōcuſſe ex fide tenēdū: nō ē tn̄ curioſe inueſtigādū p̄cipue ꝓpter tria. Primo ꝓpř cōphēſionis impoſſibilitatē q̄r vicꝫ ꝯphēdi nō pōt. Vn̄ hil. lib. de tri. Nō putet hō ſua intelligētia ſacrm̄ gn̄ationis ⁊ ꝓceſſiōis ſe poſſe ꝯſeq̄. Vn̄ dic̄ btūs Tho. j. par. q. xxxij. Phi n̄ cognouerūt myſteriū diuinaꝝ ꝑſonaꝝ ꝑ ꝓpria q̄ ſūt paternitas: filiatio ⁊ ꝓceſſio. Iuxta illḋ apl'i. j. Cor. ij. Loq̄mur dei ſapiētiā quā nemo p̄ncipū hui⁹ ſecli nouit. i. phoꝝ ſm glo. Cognouerūt tn̄ quedā appropriata q̄ appropriāř ꝑſonis ſic potētia appꝓpriař pr̄i: ſapiā filio: bonitas ſpūiſctō. nec adhuc cognouerūt hmōi tāq; appriata cū n̄ cognoſcerēt ea q̄bꝫ appꝓpař. Secūdo ꝓpř curioſe iq̄ſitōis piculoſitatē. Vn̄ dr̄ Prouer. xxv. Sic q̄ mel comedit multū nō ē bonū: ſic q̄ ꝑſcrutator ē maieſtatꝫ opprimeř a glīa. Jō eccī. iij. Altiora te ne q̄ſieris ⁊ fortiora te ne ſcrutat⁹ fueris ſed q̄ tibi p̄cepit de⁹ cogita ſp. Iuxta qḋ etiā dr̄ Aug⁹. Vbi q̄riř vnitas trinitatis nec alicubi piculoſi⁹ errař nec laborioſius aliq̄d q̄riř: nec fructuoſi⁹ aliq̄d inueniř. Hec ille. Tertio ꝓpter talis ꝑſcrutatōis temeritatē. Vn̄ di. dio. lib. de diui. no. Nō eſt audēdū dicere aliq̄d nec cogitare de ſuꝑſubſtātiali occulta diuinitate p̄ter ea q̄ diuinit⁹ nobis ex ſacris eloquijs ſūt exp̄ſſa. Ber. Scrutari de ſūma trinitate peruerſa curioſitas eſt atq; temeritas: credere ⁊ tenere ſicut eccl'ia ſancta tenet pietas ⁊ ſecuritas: noſſe eam ⁊ videre ſicuti eſt: vita eterna atq; ſūma felicitas. Hec ille. ꝙ au

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tem impoſſibile ſit intelligere ꝛ cōphendere myſteriū trinitatꝫ atq; temerariū ꝯ ſcrutari ſatis declaratū fuit btō Auguſti. Qui eo tp̄e q̄ libros de trinitate ſcribebat cū ꝑ litus maris ſocijs alōge ſequētibus q̄dam̄ de trinitate meditādo diſcurreret quendaꝫ puerum in litore maris inuenit: qui cū quodā cochleari argēteo in quandā foueā quā fecerat aquā de mari effundebat dicēs ſe totū mare in iſtā foueā poſiturū. Cui Aug. in riſum ꝓuocatus ait. Quō fili hoc facere poſſes? Et puer ait. Mihi faciliꝰ eſt hoc agere q̄ tibi qd̄ cogitas adimplere. Tu eīm cogitas in libro tuo myſteriū trinitatis cōphendere cū liber tuꝰ ſit paruus ad recipiendū ꝛ ingenium tuū q̄ſi paruū cochlear ad ingrēdū: et ipa trinitas pelagꝰ imēſuꝫ ad hauriendū ſtatimq; puer diſparuit. Aug. aūt deo gratias egit cognoſcēs q̄m ſibi puer ille verū dixit. Ro. xj. O altitudo diuitiaꝝ ſapie ꝛ ſcie dei q̄ incōphēnſibilia ſūt iudicia eiꝰ ꝛ inueſtigabiles vie eiꝰ.

Secūda trinitas de q̄ dicturi ſumꝰ eſt trinitas creata q̄ ē trinitas potētiarū in aīe vnitate q̄ q̄dē potētie ſūt memoria: intelligētia ꝛ volūtas. De q̄bꝰ dici pōt ꝙ tres vnū ſunt. In quibꝫ ꝯſiſtit imago diuine trinitatꝫ vt dictū eſt in precedenti parte myſterio ſecūdo. Circa hāc aūt trinitatē q̄ eſt in aīa noſtra ꝑcipue cōtemplanda ſūt tria myſteria.

Primū: ē myſteriū nobilis ꝯditōis.
Scōm: ē myſteriū nobil' diſtinctōis.
Tertiū: ē myſteriū ꝯſiderabil' ꝑfectōis

Primū itaq; eſt myſteriū nobilis ꝯditōis quā viꝫ hꝫ imago dī in mēte hūana ꝯſiſtēs in trinitate potentiarū. Sicut eīm dicit btūs Boñ. in libro de aſcēſionibꝫ in cōtemplationem imago dei in mēte hūana hꝫ tres ꝯditiōes nobiliſſimas viꝫ puritatē: integritatē: ꝛ luminoſitātē. Primo hꝫ puritatē. In mēte enim hūana creata eſt imago dei in omnimoda puritate ꝛ mēti impſſa. Et hec puritas maculat' ſordibus vicioꝝ. Scōo habet integritatē. quia nō ſolū patrē vl' ſolū filiū vel ſolū ſpm̄ſanctū: ſed omēs tres perſonas repn̄tat. Nā ꝑ memoriā eſt ſilis patri: per intelligentiā filio: ꝑ voluntateꝫ vel amorē ſpūiſancto. Et hec integritas imaginis violat' ꝑ pctm̄. Nam homo exiſtens in pctō mortali ꝛ ſi meōret' vel intelligat aliq̄d de deo: nō tn̄ amat deū. Et ſic violata ē integritas imaginis q: deeſt tertia ꝑſona. Hmōi aūt ſūt illi de q̄bꝰ dicit Paulꝰ ad Ro. j. Cū cognouiſſent deum nō ſic deū glificauerunt aut gratias egerūt: ſed euanuerunt in cogitatiōibus ſuis ꝛ obſcuratū ē inſipiēs cor eoꝝ: dicētes ei ſe eſſe ſapiētes ſtulti facti ſunt. Tertio facies dei vel imago in aīa hūana ſiue in mēte hꝫ luminoſitatē a diuino lumine ei influxā. Vñ in ps̄o. Signatū ē ſup nos lumē vultꝰ tui dñe. Hec āt lūinoſitas ꝑ peccatū obſcurat'. Hec Bonauen̄.

Secūdū eſt myſteriū notabilis diſtinctōis. Nā ſup illud pſal. Signatū eſt ſup nos lumē vultꝰ tui dñe: glo. diſtinguit triplicē imaginē: ſcꝫ imaginē ḡnerosē creatōis: gratioſe recreatōis ꝛ gl'oſe aſſimilatiōis. Et hoc etiā declarat Thom̄. j. par. q xciij. ar. iiij. Prima imago q̄ dr̄ imago generoſe. i. nobilis creatōis dr̄ eē in hoīe ſm̄ ꝙ hꝫ naturalē aptitudinē ad intelligendū ꝛ amādum deum. Scd̄a imago q̄ ē gr̄oſe recreatōis ē ſm̄ ꝙ hō habitu vl' actu cognoſcit ꝛ amat deū ſꝫ impꝑfecte. Et hec eſt imago ꝑ ꝯformitatē grē. Tertia imago q̄ eſt gl'ioſe aſſimilatōis eſt ſm̄ ꝙ hō actu cognoſcit ꝛ amat deū ꝑfecte. Et ſic attendit' imago ſꝫ ſimilitudinē gl'ie. Vñ. j. Jo. iij. Scimus q̄m cū apparuerit ſimiles ei erimus q̄m videbimꝰ eū ſicuti eſt: ꝛ oīs q̄ habet ſpem hanc in eo ſctificat ſe ſicut ꝛ ille ſctūs eſt. Hec ibi. Prima ergo imago inuenit' in oībus hoībus. Scd̄a in iuſtis tantum. Tertia ſolū in btīs. Hec ex tho. vbi ſ̄. Vñ dr̄ Augꝰ. xiiij. de tri. ꝙ imago dei in aliq̄bꝰ ita eſt obūbrata vt pene nulla ſit vt in his q̄ nō habēt vſum rōnis: in alijs obſcura ꝛ deformis vt in pctōribꝰ: i alijs clara ꝛ pulcra vt in iuſtis. Hec Augꝰ.

Tertiū eſt myſteriū ꝯſiderabilis ꝑfectōis. Sicut eīm declarat ſubtilis doc. ſco. i. j. ſen̄. diſ. iij. Perfectiſſima rō imaginis eſt in mēte q̄n deū hꝫ ꝑ obiecto q̄n viꝫ aīa meminit dei: intelligit

deū: ⁊ amat deū. Vñ⁹ aūs ꝑfecte qñ ſe-
ipam hȝ ꝓ obiecto. Qñ aūt alia hȝ ꝓ ob-
iecto licȝ ibi ſit trinitas nō tñ imago dei.
Qd̄ eſt intelligendū de exp̄ſſiua imagine
Et ita in aīa tripl'r reperit̃ trinitas loqn̄
do de potentijs vt ſūt ſub actib⁊ ſuis. Eſt
eīm trinitas q̄dā q̄ nō eſt imago dei expreſ
ſiua. Alia q̄ eſt imago de ſȝ nō plene ⁊ per
fecte rep̄ſētatia. Alia ꝟo q̄ ē imago dī ple
ne ⁊ ꝑfectiſſime ſm̄ creature poſſibilitatē
diuine trinitatꝫ oñſiua ⁊ declaratiua. Vñ
dī Aug⁹. xiiij. de tri. Non ꝓpterea eſt dei
imago i mēte q2 ſui meminit ⁊ ſe intelli-
git ⁊ diligit: ſȝ q2 pōt etiā meminiſſe itelli
gere ⁊ amare deū a q̄ facta eſt. Tūc eīm vt
dicit ſcot⁹ vbi ſ̄. aīa nō tantū hȝ ſimilitu-
dinē exp̄ſſiuā diūe trinitatꝫ q̄ntū ad ꝯſub
ſtātialitatē q̄ ē ex ꝑte actuū ꝑmoꝝ ſcȝ po-
tētiaꝝ ipſius aīe q̄ ſūt idē eſſentialr̄ ⁊ diſtin
ctōeȝ ⁊ originē ex ꝑte actuū ſcdoꝝ q̄ ſūt il
lud ꝑ qd̄ obiectū ē pñs mēoriē ⁊ act⁹ itelli
gēdi et act⁹ amādi: ſȝ etiā ē ibi ſimilitudo
ea parte q̄ ipi act⁹ ꝯformāt̃ obiecto. Eſt
eīm act⁹ i ſilitudo obiecti. Vñ dī Aug.
xv. de tri. Vñ pōt ſempit̃na ac incōmuta
bilis natura recoli ꝯſpici ⁊ ꝯcupiſci ide ꝑ
fecte reſpiciam⁹ ſūme trinitatꝫ imaginē
ad quā reminiſcēdā vidēdā ⁊ diligēdam
totū dȝ referri qd̄ viuit. Hec aug. Ex di-
ctis itaq; apparet ꝙ aīa peccatrix q̄ deū
nō diligit nō ē imago dei ſȝ diaboli. Pctm̄
q̄ppe in aīa ē idolū diaboli. In cui⁹ figu-
ra edificauit rex antioch⁹ abominādū ſu
per altare dei. i. diabol⁹ edificauit pctm̄ ſu
ꝑ altare dī qd̄ dȝ eē hūana mēs. O q̄ miſ-
ſer ⁊ excecat⁹ q̄ ꝯſiderare nō vult eā abo-
minabilē pcti vilitatē: q̄ inſenſat⁹ q̄ non
recognoſcit aīe deū diligentis tā deſide-
rabilē dignitatē In cui⁹ ꝯſideratōe dicit
Ber. loquēs ad aīaȝ in ſuis meditat̃. O
aīa inſignita dei imagine: decorata ſimili
tudine: deſpōſata fide: dotata ſpū: redem
pta ſanguine: deputata cū angelis; capax
btitudinis: heres bonitatꝫ: particeps ra-
tiōis: q̄d tibi cū carne q̄ nihil aliud eſt q̄
ſpuma caro facta fragili veſtita decore: ſȝ
erit cadauer miſeꝝ ⁊ putridū ⁊ cib⁹ ver-
miū: ⁊ q̄ntūcūq; extollat̃ ſemper caro eſt.
Hec ille.

Tertia trinitas de q̄ nos ꝓpoſuim⁹
dicturos ē trinitas a ꝓpriata vicȝ
trinitas q̄rundam appropriatoꝝ tribus
ꝑſonis diuīs cui⁹ vtiq; trinitatꝫ ꝯtēpla-
tio multā nob edificationē ac ſpūalē vtili
tatē ꝯferre pōt q̄uis a diuerſis diuerſe fi
ant appropatiōes ꝑfectionū diuīaꝝ: pnūc
tñ locuturi ſum⁹ de vna tātū illaꝝ q̄ cete
ris vſitatioꝛ ⁊ notioꝛ eſſe videt̃. Cui⁹ etiā
ꝯſideratio nobis vtilioꝛ eē pōt. Conſiſtit
itaq; trinitas de q̄ nūc dicturi ſum⁹ in tri
bus ꝑfectiōib⁹ diuinis de q̄bus dici pōt
ꝙ tres vnū ſunt q2 ſunt idē realit̃ ⁊ eſſen-
tialiter in deo: vicȝ in potētia inuincibili
q̄ appropatur patri. Potentia eīm hȝ rōnē
principij. pr̄ aūt eſt principiū non de pnci-
pio ⁊ non ſolū principiū creaturaꝝ ſed et
aliaꝝ ꝑſonarū diuinaꝝ. In ſapientia incō
prehenſibili que appropriat̃ filio inq̄ntuȝ
eſt verbū ꝓcedēs ꝑ actū intellect⁹. Sapiā
enim ad intellectum pertinet. In clemen
tia ſeu bonitate inextimabili q̄ appropria
tur ſpūiſctō. Bonitas enim eſt ratio ⁊ ob
iectū amoris: ſpūs aūt ſctūs ꝓcedit ꝑ mo
dū amoris.

Primo igitur cōtēpla

turi ſum⁹ inuincibilē dei potētiā q̄ prī ap
ꝓpriat̃. Cui⁹ vtiq; cōtēplatio eſt ꝓuocati-
ua ⁊ inductiua timoris. Hiere. x. Nō ē ſi-
milis tui dñe magn⁹ es tu ⁊ magnū nomē
tuū in fortitudine: q̄s nō timebit te o rex gē
tiū; Timēda eſt inq̄ dī potētia q2 vniuer
ſaliter ad oīa ſe extendit ⁊ a q̄ oīs alia po-
tētia ꝓcedit: ⁊ quā null⁹ oīno euadere po-
terit. De. j. Eccl. Vn⁹ eſt altiſſim⁹ crea
toꝛ oīm opꝰ rex ⁊ metuendus nimis. Hec
ibi. Vñ hec diuina potētia nō ſolū reſpicē
corp⁹: ſȝ etiā aīaȝ q̄re multū timēda ē. Io
Matth. x. dī. Nolite timere eos q̄ occi-
dūt corp⁹ aīam aūt nō pñt occidere: ſȝ ā
timete q̄ pōt ⁊ aīam ⁊ corp⁹ ꝑdere in ge-
hennā. De ſcdo dī Eccl. x. In manu dei
ptās hoīs Et gre. Cūcta ſtatim in nihilū
deciderēt niſi man⁹ oīpotētis ea ꝯſerua-
ret in eſſe. De tertio dī Sap. xvj. Tuam
manū effugere ipoſſibile eſt. Et Heſter.
xiij. orans mardocheus dixit. Dñe rex oī
potens in ditione tua cuncta ſūt poſita et
et nō ē q̄ tue poſſit rſiſtere volūtati. Hec
ibi. O igit̃ miſeri mortales. O ꝟmiculi. O
pſūptuoſi pctōres. An ꝯfiditꝫ in viribus
veſtris; An ignoratis q̄ magna ſit po-

centia dei noſtri? Et cur illum contemnit? Cur p̄ceptis eiꝰ nō obedit? Cur a pctis q̄ ſibi tantū diſplicēt nō abſtinetis? Hūiliamini ſicut dicit Petrꝰ .j. Pe. v. Hūiliamini ſub potēti manu dei: vt vos exaltet i tpe viſitatiōis.

Scd̄o ꝯtēplaturi ſumꝰ

incōprehēſibilez dei ſapiam q̄ appropat̄ filio dei. Cuiꝰ equidē ꝯtēplatio eſt inductiua pudoꝝ ſeu ꝯfuſiōis p pctis: qꝛ ſapia diuia ꝯtēplat̄ et itima cordis. Aug. Quicq̄d fecero deꝰ aſſiſtit vtpote ꝑpetuꝰ inſpectoꝛ cogitationū: intentionū: et actionū. Cū hec diligent̄ ꝯſidero timore parit̄ et ingēti rubore ꝯfundoꝛ: qꝛ illū vbiq̄ p̄ſētē ⁊ oia occulta mea videntē intueoꝛ. Hec ille. Sapia vtiq̄ di oia videt ḡnalit̄ ſine exceptiōe. Heb. iiij. Nō eſt vlla creatura inuiſibilis i ꝯſpectu eiꝰ. Et Prouer. xv. In oi loco ocli dn̄i ꝯtēplant̄ bonos ⁊ malos. Itē videt oia infallibilr̄ abſq̄ dubitatōe Heb. iiij. Oia nuda ⁊ apta oclis eiꝰ. Itē videt oia immutabilr̄ ſine obliuiōe. Iac. .j. Apd̄ quē nō eſt trāſmutatio neq̄ viciſſitudinis obūbꝛatio. O igit̄ miſeri ⁊ inſenſati mortales filij adā q̄ pctā ſua erubeſcerēt ꝯmittere corā alijs mortalibꝰ/ ⁊ nō erubeſcūt corā oclis diuine maieſtat̄: erubeſcerēt multū ſi fetide ꝯſcīe ſue paterēt oculis humanis: ⁊ tn̄ erubeſcūt tot ⁊ tātas viciorꝝ immūdicias in ꝯſcia latētes patere et pat̄ā oino eſſe corā oclis diuinis. ꝓpter qd̄ bn̄ dicit quidā metrificatoꝛ Cū q̄d turpe facis qd̄ me ſpectāte ruberes: Cur ſpectante deo nō magis ip̄e rubes

Tertō ꝯtēplaturi ſumꝰ

inextimabilē dei clemētiā ſeu bonitatē q̄ appropatur ſpūiſctō. Cuiꝰ ꝑfecto ꝯtēplatio eſt ꝓuocatiua diui amoris. Iō Pſal. Guſtate. ſ. p amorē: ⁊ videte qm̄ ſuauis ē dn̄s. Itē. Quā bonꝰ iſrael deꝰ his q̄ recto ſunt corde. Apparet aūt diuina bonitas ⁊ clemētia erga nos p̄cipue ex tribus bn̄ficijs ꝓxīmis. Primū eſt bn̄ficiū creatiōis q̄ nobis dedit id qd̄ ſumꝰ ⁊ imaginē ſuā meti nr̄e impſſit: vt s̄ dictum eſt. Vn̄ Lactan̄ lib. diuinaꝝ inſtitutionū ait Deꝰ veri p̄ris officio functꝰ eſt. Ipſe corpus effinxit: ip̄e aiam in q̄ ſpiramꝰ infudit Illiꝰ eſt totū q̄cq̄d ſumꝰ. Hec ille. Quis extimare poſſet q̄ntū bonū eſt eſſe in nūero creatāꝝ. n̄ q̄rūcunq̄ ſ3 rōaliū ⁊ hr̄e in ſe imaginē diuine trinitat̄. Scd̄m eſt beneficiū gubernatiōis in q̄ oia creata ordinat deus ad bonū hois. O q̄mirāda eſt elemētoꝝ celoꝝq̄ varia pulcritudo: q̄nta ē in oibꝰ creaturꝪ bōitas: q̄ntaq̄ i cūctꝪ vtilitas: Audi igit̄ audi O aia miſera: O piger ⁊ carnalis hō ꝑpende q̄lit̄ tibi ſeruiūt vniuerſa. Reſpice (inq̄t Hugo de arra ſpōſe) vniuerſum mundū ⁊ ꝯſidera ſiq̄d in eo ſit qd̄ tibi nō ſeruiat. Ois nāq̄ creatura ad hūc finē dirigit curſū ſuū vt obſequijs tuis famulet̄ ⁊ vtilitati deſeruiat: tuiſq̄ oblectamētis parit̄ et neceſſitatibꝰ ſīmq̄ affluentiā indeſinētē occurrat. hoc celū: h̄ terra: h̄ mare: h̄ aer cum his q̄ ſunt in eis vniuerſis explere non ceſſat. Hec Hugo. Et Augꝰ. lib. ſol. Omia dn̄e q̄ feciſti ſub pedibꝰ hois ſubiecīſti vt ſolus hō ſup oia tua tuus eſſet totus. Exterioꝛa nāq̄ pro corpe cūcta creaſti: ip̄m aūt corpꝰ p aia: animā vo p te vt tibi ſoli vacaret: te ſolū amaret: ⁊ poſſideret ad ſolatiū. Hec Auguſ. Nec ſolū dedit deꝰ homi totū mūdū corporeū vꝫ oēs creatās corpales: ſed ip̄as creaturas ſpūales vꝫ angelos in q̄ntū ex ineffabili bonitate ſua ordinauit eos ad cuſtodiā ⁊ ꝑfectū nr̄m. Hiero. ſup Mat. quē allegat mgr̄ i. ij. ſen. di. ij. Magna dignitas aiaꝝ vt vnaqueq̄ ab ortu natiuitatis ſue in ſui ꝑfectū ⁊ cuſtodiā habeat angelū ſpēaliter delegatū. Hec ille.

Tertiū eſt bn̄ficiū redēptiōis in q̄ nobis dedit deꝰ ſeip̄m. O vere mirāda ⁊ ſuperadmirāda dei erga nos benignitas. O inextimabilis conditoris noſtri bonitas: dedit nobis q̄cquid ſumꝰ: dedit et nobis q̄cquid fecit: nec ſufficiebat ei nob oia ſua dediſſe niſi et daret ſeip̄m. Io. iij. Sic deus dilexit mūdū vt filiū ſuū vnigenitū daret vt omnis q̄ credit in eū nō pereat ſed hābeat vitā eternā. Hec ibi. Conſidera itaq̄ o homo q̄nta tibi fecit deus ⁊ cum admiratione dic ei illud iob. vij. Quid eſt homo quia magnificas eū: aut quid appo nis erga eum coꝛ tuū? Cur tot beneficia facis his qui te fugiunt: qui te deſpiciunt: qui te contemnunt? O pectora dura: O mentes ferree, O ſaxea et adamant

ſtina corda eoꝝ q̄ ꝯſiderare nolunt q̄nta ſit erga hoīem diuina charitas. Audi itaq̃ o mortal' hō caue caue ne ſis ingrat⁹ tātis diuine bonitatꝫ bñficijs: agnoſce dei tui bonitatē ꝛ diſce ad eū hr̄e charitatē ꝛ amorē. Ex dictis igit̄ apparet q̄ vtilis nob ēē pōt trium p̄dictoꝝ attributoꝝ ꝯtēplatiō. Nā ꝯtēplatio potētie ingerit dei timorē: ꝯtēplatio ſapiē inducit pc̄ti pudorē: ꝛ contēplatio bonitatis adducit dei amorem. Hec aūt tria videlꝫ dei timor: pc̄ti pudor ꝛ dei amor maxime retrahūt a pc̄tō ꝛ ad bonū v̄tutis inducūt: ipamq̃ animā ꝯſeruāt in ſua puritate. Vn̄ de timore dr̄ eccī j. Timor dn̄i expellit pc̄tm̄: nā q̄ ſine timore eſt nō poterit iuſtificari. De pudore aūt ſeu v̄ecūdia dicit̄ Amb. j. de offi. Verecūdia iacit p̄ma tēperantie fūdamēta inq̄ntū ſcꝫ incutit horrorē turpitudinis. Cōtra impudentē v̄o dr̄ Hiere. iij. Frōs mulieris meretricis facta eſt tibi noluiſti erubeſcere. De amore aūt di dic̄ Gre. Amor dei nō eſt ocioſus: operat̄ enī magna ſi eſt ſi aūt opari renuit: amor nō ē. Et Ro. xiij. Plenitudo legis eſt dilectio. Hec ibi. Cōtēplemur itaq̃ trinitatē attributoꝝ per cui⁹ ꝯtēplationē ſtudeam⁹ reformare in aīa nr̄a trinitatē potētiaꝝ vt ſic tādē p̄ueniam⁹ ad clarū ꝯuitū ꝛ fruitionē trinitatis diuinaꝝ pſonaꝝ. Et nūc ſibi deuoti dicamus qd̄ di. Ber. ſup cañ. ſer. xj. O v̄a charitas v̄a eternitas. O btā ꝛ btificans trinitas. O ſecura exulis patria: exilij finis: tu es vera libertas: tu vita: tu glīa: tu ſufficiētia: tu btitudo: tu pfecta ꝛ ſctā voluptas: ꝛ reqes ſpūuz btoꝝ. Hec ille. Nūc itaq̃ h̄ ineffabile trinitatꝫ myſteriū firma fide teneam⁹ toto corde diligamus: tota aīa deuotōe laudem⁹ ꝛ veneremur vt tā dē facie ad faciē ꝯtemplari mereamur cū angelis ſanctis. Amen.

De p̄cellentiſſimo ac ſūme venerabili ſacramento corporis ieſu chriſti.

Caro mea vere eſt cibus ꝛ ſanguis me⁹ vere eſt pot⁹. Jo. vj. Sicut dic̄ ſap. Eccī. vj. Amico fideli nulla ē ꝯparatō. Fideliſſim⁹ vtiq̃ ac veriſſim⁹ amic⁹ nr̄ eſt p̄ijſſim⁹ ieſus. Nos enī diligit nō ad p̄priū cōmodū ſꝫ ad nr̄m ꝛ ad p̄prios ſumptus ꝛ expēſas. Nā p nob in ara crucꝫ immolari voluit ꝛ mortē acerbiſſimā pati ꝛ ipſup corp⁹ ſuū ꝛ ſanguinē dedit nob in cibū ꝛ potū ſalutarē. Jō di. Caro mea vere eſt cib⁹ ꝛ ſanguis me⁹ v̄e eſt pot⁹. O v̄e mirabile ſacramētū. O ꝯuiuiū ſalutiferū in q̄ p̄pria chr̄i caro ſumit̄ ꝛ ſanguis ei⁹ q̄ p nr̄a effuſus eſt ſalute. De aūt tā venerabili ſacramēto q̄nq̃ nob ſe offerūt p̄cipua myſteria ꝯtēplāda: quoꝝ cōtemplatio fideliū corda in amore ſaluatoris vehemēter accendit.

Primū: ē myſteriū adorande pfectōis

Secūdū: eſt myſteriū memorande prefigurationis.

Tertium: eſt myſterium venerande inſtitutionis.

Quartū: eſt myſteriū admirande ſignificatiōis.

Quintū: eſt myſteriū ordinande receptiōis

Primū itaq̃ ē myſteriū. ꝛc. Eſt enī h̄ ſacramētū oīm digniſſimū potiſſimū nobiliſſimū ſctiſſimū excellentiſſimū atq̃ pfectiſſimū. Cū enī cetera ſacramēta v̄ſent̄ circa corp⁹ chr̄i myſticū: h̄ in mēte v̄ſat̄ circa corp⁹ chr̄i verū. Cuꝫ alia ſacramēta ſint tātū ſigna grē: h̄ v̄e in ſe ꝯtinet chr̄m q̄ fōs ꝛ autor oīs grē. Jo. j. Grā ꝛ veritas p ieſuꝫ chr̄m facta ē. Hoc itaq̃ ſacramētū ſm̄ dio. iij. de angelica gerarchia: ē finis oīm ſpūaliū pfectionum. Vn̄ di. idē in. iij. ca. de eccliaſtica hierarchia: q nō ꝯtingit aliquē pfici pfectōe hierarchica niſi p diuiniſſimā eucharistiam. Hoc itaq̃ ſacramētū p̄cioſiſſim⁹ ē eccl'ie theſaur⁹: ipam eccliā ineffabilit̄ ditās atq̃ nobilitās. Precellētiſſima itaq̃ huius ſacramenti pfectio potiſſimū apparet ex ei⁹ ꝯtinētia: qr vicꝫ v̄e ꝛ realit̄ in eo ꝯtinetur verꝫ chr̄i corp⁹. Qd̄ ꝛ ſi certiſſimū ſit ex fide: tn̄ p fidei nr̄e ꝯſolatōe pōt tripliciť declarari ꝛ appbari.

Primo per autoritatiuā certificationē.

Scd̄o p approbatiuā rōnē.

Tertio p exēplatiuā atteſtationē.

Primū itaq̃ declaranda ē p̄dicta fidei nr̄e v̄itas p autoritatiuā certificationē. Et h̄ tripliciť. Primo p autoritatē theologoꝝ q̄ oēs ſup q̄rtū ſnīa

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

rũ aſſerũt ꝛ declarãt hui⁹ ſacramẽti ỽita
tẽ ꝛ ꝯfutãt errores ꝯrios. Vñ ſm Franſ.
de maronis: cũ q̃ ꝛ alij theologi ꝯcordãt.
Sub ſpe panis que videt̃ in hoſtia q̃tu⸗
tuor eẽ credẽda ſũt. Primo corp⁹ chꝛi ex
vi ỽboꝝ ꝯſecratõis q̃ de ſolo corpe faciũt
mẽtionẽ. Scdo ſanguinis ex ꝯcomitãtia
imediata: qꝛ ſanguis immediate diſponit
corp⁹ ad vitã. Tertio ẽ ibi aĩa chꝛi ex ꝯco
mitãtia ꝓpinq̃ licʒ ñ imediata: qꝛ licʒ aĩa
chꝛi ñ viuificet corp⁹ niſi mediãte ſangui
ne: tñ ꝑtinet ad eandẽ naturã. Jdõ ꝯcomi⸗
tat̃ ꝓpinq̃. Quarto ẽ ibi diuinitas ỽbi ex
ꝯcomitãtia remota: qꝛ licʒ diuinitas cuʒ
trib⁹ p̃dictis nõ ꝑtineat ad eãdẽ naturãʒ:
tñ ꝑtinet ad idẽ ſuppoſitũ ſiue ꝑſonã. Si
militer in calice ſub ſpecie vini q̃ttuor eſſe
credẽda ſt̃. Priõ ẽ ibi ſanguis ex vi ỽborũ
ꝯſecratõis q̃ de ſolo ſanguine faciũt men
tionẽ. Scdo eſt corp⁹ ex cõcomitãtia im
mediata: qꝛ corp⁹ eſt imediatũ ſanguinis
receptaculũ. Tertio eſt aĩa ex cõcomitan⸗
tia ꝓpinq̃: qꝛ ꝑtinet ad eãdẽ naturã hũa⸗
nã. Quarto ẽ diuinitas ex ꝯcomitãtia re
mota. Et hec q̃ttuor ſignificat ibi eſſe ſal
uator. di. Jo. vj. Ego ſum panis: ꝑ h̃ dãs
intelligi corp⁹. Vñ dr̃. Caro mea ỽe ẽ ci⸗
bus. Et ſubiũgit. viuus. ꝑ h̃ denotãs ani
mã ꝑ quã corp⁹ viuificat̃. Et qꝛ ſine ſan⸗
guine aĩa nõ viuificat corp⁹. Jdõ h̃ ſubins
telligit̃ ſãgiũs. Deiñ addit. q̃ d̃ celo deſcẽ
dit: ꝓpt̃ diuitatẽ. Vñ ptʒ ꝙ tot⁹ chꝛs ſub
ſpe panis ꝛ tot⁹ ſub ſpe vini ꝯtinet̃. Se⸗
cũdo ꝓbat̃ ỽitas p̃dicta ꝑ auctoritatẽ cõ⸗
cilioꝝ. Vñ ca. j. de ſuma tri. ꝛ fide catho
lica ſic ſcribit̃. Una eſt fideliũ vniuerſalis
eccl'ia extra quã null⁹ oino ſaluat̃ in q̃ idẽ
ipe ſacerdos ẽ ꝛ ſacrificiũ ieſus chꝛs cui⁹
corp⁹ ꝛ ſanguis in ſacro altaꝛ ſub ſpe pa
nis ꝛ vini ỽaciter ꝯtinet̃ trãſſubſtãtiatis
pane in corp⁹ ꝛ vino in ſanguinẽ ỽtute di
uina: vt ad ꝑficiendũ myſteriũ vnitatꝫ ac⸗
cipiam⁹ ipi de ſuo qđ accepit ipe de nr̃o.
Jtẽ extra de celebra. miſſe. c. Cũ marthe.
dr̃ ꝙ h̃ ſacꝫm ẽ myſteriũ fidei qm̃ aliđ ibi
credit̃ q̃ꝫ cernat̃: ꝛ aliud ibi cernit̃ q̃ꝫ creda
tur. Cernit̃ em̃ ſpes panis ꝛ vini ꝛ credit̃
ỽitas carnis ꝛ ſanguis chꝛi. Circa qđ no
tãda ſũt p̃cipue tria documẽta ſm Fran.
de maro. Primũ ꝙ in h̃ ſacro ꝓpe nõ vide
tur chꝛs ocl'o corꝑali qꝛ accidẽtia q̃ ibi cer

nũt̃ nõ ſũt in corpe chꝛi ſic̃ in ſubiecto. Se
cũdũ ẽ ꝙ licʒ ibi ꝓprie nõ videat̃ chꝛs: nõ
tñ errãt fideles q̃ dicũt ſe vidiſſe chꝛm in
manib⁹ ſacerdotꝫ qꝛ null⁹ errat cui⁹ ỽba
pñt ỽificari eo mõ q̃ ỽificat̃ ſcriptura di⸗
uina in q̃ dr̃ ꝙ aliq̃ viderit deũ ocl'o corꝑali
ſic̃ moyſes dr̃ Exo. iij. Vidi dñm cernens
do rubũ inflãmatũ: nõ ꝙ ibi viderit diui⸗
nitatẽ ſʒ qꝛ dñs ſpãlr̃ aſſiſtebat illi rubo: ꝛ
ita corp⁹ chꝛi ſuo mõ aſſiſtit ſpeb⁹ q̃ in h̃
ſacro cernũt̃. Tertiũ documẽtũ ẽ ꝙ in h̃
ſacro nõ ẽ dirigẽda adoratio ad illud qđ
cernit̃ ſʒ ad illđ qđ credit̃: qꝛ illđ tm̃ ẽ ado⸗
ratõe dignũ. Et ſi q̃ras q̃re chꝛs nõ ꝯdit
nob̃ corp⁹ ſuũ viſibilit̃ in ꝓpria ſpecie ſʒ in
ſpebus ſacramẽtalib⁹ velatũ: Rñderi pt̃
ꝙ id fecit p̃cipue ꝓpt̃ tria. Priõ ꝓpt̃ ꝯdi⸗
tionẽ hũane indignitatꝫ p̃ſertim q̃ ad ma
los q̃ nõ ſũt digni clare ꝯſpicere corp⁹ dñi
ieſu. Scdo ꝓpt̃ recognitionẽ nr̃e imbecil⸗
litatꝫ dũ vicʒ credim⁹ in h̃ ſacro ea q̃ in⸗
tellect⁹ nr̃ itelligere nõ pt̃ vt ꝑ h̃ vicʒ hũi
liemur recognoſcẽtes nr̃i intellect⁹ imbe
cillitatẽ. Jn h̃ q̃ppe ſacro valde neceſſaria
eſt captiuatio hũani itellect⁹ in obſequiũ
fidei chꝛi. Tertio ꝓpt̃ reportationẽ meri
torie vtilitatis vt vicʒ ſic credẽdo qđ non
videt̃ fides habeat meritũ: qꝛ vt dr̃ Gre.
in homel'. Fides nõ hʒ meritũ vbi rõ hũa
na p̃bʒ experimẽtũ. Jtẽ etiã ñ auderet imo
horreret hõ ſumere carnẽ chꝛi ꝛ ſanguinẽ
viſibilit̃ in ſpe ꝓpria ꝛ ſic hui⁹ ſacri fructu
ꝑuaret̃. Exẽplu legit̃ de hugone de ſctõ
victore: q longo tpe orauit vt poſſet vide
re chꝛm in hoſtia ꝯſecrata. Et dũ q̃dã vi
ce miſſaʒ diceret p⁹ agn⁹: viſa ẽ q̃ſi ſe ape
rire oſtia ꝛ exiuit puerul⁹ formoſiſſim⁹ ſe⸗
dẽs añ ep̃i in patena. Cui⁹ viſiõe indicibi
lit̃ ꝯſolat⁹ extra ſe rapiebat̃ cũ puero de⸗
licioſe ſolatiando. Cui puer tãdẽ ait. Hu
go comede me. Cui hugo. Et q̃ auſu au
manſiſſime dñe audeã te comedere: Cui
puer. Niſi mãducaueris me: nõ habebis
vitã in te. Tunc hugo orauit di. O dñe ſi
ſic ẽ̃ fieri neceſſe ẽ: rogo te vt vultũ tuũ a
mãtiſſimũ abſcõdas a me. Tũc ẽ̃ abſcon
dit ſe ſub forma ſiue ſpe panis dicẽs. Hu
go qꝛ me videre nudũ voluiſti: de cetero
meritũ fidei de illo ſacro in te euacuaſti.
Aliđ exẽplũ legim⁹ de ſctõ ludowico re⸗
ge frãcie. Qui dũ die q̃dã miſſaꝝ audiret

ſolẽnia vocatꝰ ẽ deuotũ militẽ vt iret ad aliõ altare ſi vellet ſic ⁊ idẽ miles videre chr̃m in forma pueri. Et rñdit rex ꝙ non iret addẽs ꝟbũ marie fidi ac relatu dignũ qꝛ ſi ſcirẽ retro me ſtantẽ dñm ieſũ i cruce eo mõ q̃ fuit i paraſceue: nollẽ me vertere vt eũ corporeis oc̃lis aſpicerẽ ex eo ꝙ fidi meritũ amitterẽ. Hoc dixit qꝛ ſacerdos cuiꝰ miſſaꝫ audiebat iã etiã ꝯſecrauit. Jõ vere chr̃i corpꝰ ibi eẽ ñ dubitauit. Uide igitur ⁊ ꝯſidera quõ cũcta diſpoſuit dñs ad vtilitatẽ nr̃aꝫ. Mira, pꝛſus ſaluatoris benignitas. Seipm̃ dat nobis veracit̃ in h̃ ſacramẽto atq3 vt id nob̃ fructuoſius fiat ⁊ ꝯueniẽtiꝰ nõ ſub ꝓpꝛia ſp̃e viſibilit̃ ſe dat ſꝫ ſub ſp̃e panis et vini q̃ marie ad vſum hoĩs ꝯueniunt ſe occultat. O q̃ꝫ diligere dẽmꝰ amore cordiali illũ q̃ nos ſic diligit .j. Jo. iiij. Diligamꝰ deũ qm̃ ipe ṗoꝛ dilexit nos. Tertio approbãda ẽ p̃dicta veritas ꝑ autoritatẽ ſcti Amb. lib. de ſacramẽtis. Et ponit̃ de conſecra. diſ. ij. c. Panis. Panis eſt in altari vſitatꝰ an̄ ꝟba ſacroꝝ. Ubi aũt acceſſit ꝯſecratio de pane fit corpus chr̃i. Idẽ ð ꝯſe. diſ. ij. ca. Oia. ita pulcre loq̃t̃. Oia q̃cũq3 voluit deꝰ fec̃ in celo ⁊ in terra ⁊ qꝛ voluit ſic factũ ẽ. ita licꝫ figura panis ⁊ vini videat̃: nihil tñ aliõ q̃ꝫ caro chr̃i ⁊ ſanguis pꝰ ꝯſecrationẽ credẽdũ ẽ. Uñ ipa ꝟitas ad diſciplos. Hoc (inq̃t) caro mea eſt ꝑ mũdi vita. Et vt mirabiliꝰ loq̃r nõ alia plane q̃ꝫ q̃ nata ẽ de maria ⁊ paſſa ẽ in cruce: ⁊ reſurrexit de ſepulcro. Et Aug. ð ꝯſe. diſ. ij. c. Nos aũt. dic̃. Nos ãt ſub ſp̃e panis ⁊ vini quã videmꝰ res inuiſibiles .i. chr̃i carnẽ ⁊ ſanguinẽ honoramꝰ. Innumerabiles ſunt vtiq3 ſctoꝝ autoritates q̃bꝫ huiꝰ ſacr̃i ꝟitas declarat̃ ſꝫ breuitatꝭ gr̃a omittimꝰ. Certiſſimũ itaq3 nob̃ eẽ dꝫ ꝙ in h̃ ſacramẽto totꝰ chr̃s ſub ſp̃e panis: ⁊ totꝰ ſub ſp̃e vini realit̃ exiſtit. Nec tñ ſupfluũ imo ꝯueniẽtiſſimũ ẽ h̃ ſacramẽtũ ſub illa duplici ſpecie ꝯfici: licꝫ ei ſufficeret vna ſpẽs q̃ntũ ad ſacramẽti efficaciã q̃ tota ẽ ſub q̃libꝫ ſp̃e vt ex dictis pꝫ nõ tñ ſufficeret q̃ntũ ad ſignificationẽ: qꝛ in neutra ſp̃e ꝑ ſe ſufficiẽter ẛcarentur res huiꝰ ſacramẽti: ſꝫ i vtraq3 ſil̃: hic eñ ẛcat̃ chr̃s vt cibꝰ ꝑfecte reficiẽs mãducãtes deuote: ꝑfecta ãt refectio nõ i pane tãtũ nec in vino tãtũ: ſꝫ in vtroq3 ſil̃ ꝯſiſtit. Jõ ðt Dam. qꝛ ꝯſuetudo ẽ hoĩbꝫ comedere panẽ ⁊ bibere vinũ: iõ ꝯiugauit eis dñs diuinitatẽ ⁊ fec̃ eis corpꝰ ⁊ ſanguinẽ ſuũ: vt ꝑ hec q̃ ſũt ſꝫm naturã ꝯſueta in q̃bꝫ vitã ꝯſuat̃: ad ea q̃ ſũt ſup̃ naturã oĩno trãſferamur. Hec ille. Fit ãt ſeparati ꝯſecratõ corꝑis ⁊ ꝯſecratio ſanguis ad ẛcadũ ꝙ in chr̃i paſſiõe cuiꝰ h̃ ſacr̃m ẽ mẽoꝛiale vt poſtea dãte deo dicturi ſumꝰ fuit ſanguis ſeparꝰ a corꝑe. Uñ ſi tũc aliq̃s aploꝝ h̃ ſacramẽtũ ꝯfeciſſꝫ ſub ſp̃e panis tũc nõ fuiſſet ſanguis q̃ꝫdiu ſeparꝰ erat a corꝑe: nec ſub ſp̃e vini tũc fuiſſet corpꝰ. Sꝫ nũc ſic chr̃s in ſua ꝓpꝛia ſp̃e totꝰ ꝯſiſtit in corꝑe ⁊ ſanguie aĩa ⁊ deitate: ſic ⁊ totꝰ ẽ ſub vtraq3 ſacramẽtali ſp̃e ⁊ ſub vtraq3 ſpecie efficacia ſacr̃i tota licꝫ nõ ſignũo plena ꝓpt̃ qð licꝫ i ecc̃a ṗmitiua pp̃ls cõicaret ſub vtraq3 ſp̃e: tñ poſtea ꝓuide ordinatũ ẽ vt tantũ ſb̃ ſp̃e panis cõicaret ⁊ ñ ſb̃ ſp̃e vini ꝓpt̃ ꝑiculũ effuſſiõis. h̃ ei ſufficit ad efficaciaꝫ ſacramẽti qꝛ totꝰ chr̃s ibi ẽ. Qꝛ tñ integritas ⁊ ꝑfectio ſacr̃i q̃ntũ ad ſignificationẽ req̃rit vtraq3 ſpeciẽ. Jõ ſacerdos cui ꝯpetit h̃ ſacr̃m ꝯficere ⁊ ꝑficere nullo mõ debꝫ chr̃i corpꝰ celebrãdo ſumere ſine ſãguine. Uñ ðt gelaſiꝰ papa. ⁊ hr̃ ð ꝯſe. diſ. ij. diuiſio vniꝰ eiuſdẽ myſterij ſine grãdi ſacrilegio ꝓuenire nõ põt. Hec ille.

Secũdo declarãda eſt predicta fidi nr̃e ꝟitas ꝑ app̄batiuã rõnẽ nõ q̃dẽ demõſtratiuã ſꝫ ꝑſuaſiuã tãtũ ⁊ fidei ꝯſolatoriã. Et ad h̃ pñt adduci tres p̄cipue hmõi rões. Pria ſumit̃ ex mũdi creatiõe qꝛ magꝭ videt̃ ꝙ vnũ ens poſſit i aliõ ꝯuerti q̃ꝫ ꝙ ab nõ ente fiat ens. Si g̃ potuit deꝰ ꝑ creationẽ de nihilo facere oĩa q̃ ſũt in celo ⁊ i t̃ra: mlto magis põt ꝯuertere panẽ in carnẽ ſuã: ⁊ vinũ in ſãguinẽ. Amb li. de ſacr̃is. De totiꝰ mũdi oꝑibꝫ qꝛ ipẽ ðt ⁊ fcã ſ̄t ipe mãdauit ⁊ creata ſũt. Sermo igit̃ q̃ potuit ex nihilo facere qð non erat: nũq̃d nõ poterit ea q̃ ſt̃ i id mutare qð nõ erãt: Nõ eñ minꝰ ẽ nouas naturas rebus dare q̃ꝫ mutare. Hec ille. Firmit̃ itaq3 credẽdũ ꝙ cũ dñs ðt. h̃ eſt corpꝰ meũ: ⁊ hic ẽ ſang. ⁊c. panẽ ⁊ vinũ ꝯuertit in carnẽ ſuã ⁊ ſanguinẽ: ⁊ eãdẽ ꝟtutẽ trãſſubſtantiatiuã ill̃ ꝟbis ꝯtulit in poſteꝝ. Chryſo. Sic illa vox q̃ dicit. Creſcite ⁊ multiplicamini

ni ⁊ replere terrã: ſel' dicta ꝓſtat cũctis cre
atis incremẽtũ: ſic iſta ſel' dicta ꝑ oẽs mẽ-
ſas eccl'ie vſqꝫ in hodiernuz diẽ ⁊ vſqꝫ ad
ei⁹ aduẽtũ ꝓſtat ſacrificio firmitatẽ. Hec
ille. Ipſe ꝗ chr̄s eſt q̇ ꝯſecrat hoc ſacr̄m:
ſacerdos aũt tm̄ miniſter eſt ꝓferẽs ꝟba i
ꝑſona chr̄i. Vñ cũ tibi miſtrat' hoc ſacr̄m
noli attẽdere manũ ſacerdotꝫ miniſtrãtis:
ſed manũ chr̄i ꝯſecrãtis: q꞉ ſic accipe de-
bes q̄ſi de ꝓpria chr̄i manu. Notandũ aũt
ꝙ cũ dñs dr̄: Hoc eſt corpus meũ. ſenſus
eſt: Hoc qḋ ꝯtinet' ſub ſpecie hac panis: ẽ
corp⁹ meũ qḋ nũc do vobis ⁊ qḋ ꝓ vr̃a re
dẽptione tradet'. fit aũt trãſſubſtãtiatio in
vltimo inſtãti ꝓlate orõnis. ¶ Scḋa rõ ſu-
mit' ex corꝑis chr̄i ꝯceptõe. Et hec ꝑonit'
ab Amb. vbi ſ. di. Quid hic q̄ris nat'e or-
dinẽ in chr̄i corꝑe cũ ꝓter naturã ſit ipe do
min⁹ ꝯcept⁹ ⁊ nat⁹ ex ꝟgine. Hec ille. Et
ſi forte q̄ras. Que eſt nobilior ꝑtãs: vl' po
teſtas ꝯcipiẽdi data ꝟgini: vel ꝑtãs ꝯficiẽ
di data ſacerdoti. Rñdꝫ Bona. in. iiij. di.
x. ꝙ ſimplicit' loq̄ndo: ꝟtus ꝯcipiẽdi m'lto
nobilior eſt ⁊ excellẽtior. Tũ q꞉ ſubiectuz
ſuũ magis nobilitat. Mai⁹ em̄ m'lto ẽ eẽ
dei matrẽ q̄ꝫ eſſe ſacerdotẽ. Tũ q꞉ actio ẽ
ſingl'arior ⁊ ꝑclarior. Mai⁹ em̄ eſt ꝯcipe
q̄ꝫ ꝯficere: q꞉ termin⁹ actiõis vicꝫ ipſum
chr̄i corp⁹ pl⁹ accipit a ꝯcipiente mr̄e q̄ꝫ a
ꝯficiẽte ſacerdote. ¶ Tertia rõ ſumit' ex re
rũ ꝯmutatiõe. Nã legim⁹ ꝑ diuinã virtu
tẽ ſepi⁹ immutatã eſſe reꝝ naturã. Idcir
co Amb. de ꝯſe. diſt. ij. ca. Reuera. ſic ait:
Forte dices: Aliḋ video quõ tu mihi aſſe
ris ꝙ corp⁹ chr̄i accipiã. Et hoc nobis ſu
ꝑeſt vt ꝓbemus. Quãtis igit' vtimur exẽ
plis vt ꝓbem⁹ hoc nõ eſſe qḋ natura for-
mauit: ſꝫ qḋ bñdictio ꝯſecrauit: maiorẽqꝫ
vim eſſe bñdictiõis q̄ꝫ nature: q꞉ bñdictõe
etiã ipa nat'a mutat'. Vñ virgaz tenebat
moyſes: ꝓiecit eã ⁊ facta eſt ſerpẽs. Rurſ⁹
apphendit caudã ſerpẽtis: ⁊ in virge natu
ram reuertit'. Vides ꝗ ꝓphetica gr̃a bis
mutatã eſſe naturã ⁊ ſerpẽtꝫ ⁊ virge. Cur-
rebãt egypti flũina puro meatu aq̄ꝝ: ſubi
to ḋ fontiũ venis ſanguis cepit erũpe: nec
erat pot⁹ in fluuijs: Rurſus ad ꝓphe p̄ces
cruor ceſſauit aq̄ꝝ/ natura remeauit. Cir
cũcluſus vndiqꝫ erat ꝓpl's hebreoꝝ. Hinc
egyptijs vallat⁹ inde mari clauſus: virgaz
leuauit moyſes: ſeꝑauit ſe aqua/ ⁊ in mu-
roꝝ ſpeciẽ ſe ꝯgelauit atqꝫ int' vndas via
pedeſtris apparuit: iordanis retrorſuz cõ-
uerſus ꝯtra naturaz in ſui fontis reuertit'
exordiũ. Sitiebat ꝓpl's patꝝ: tetigit moy
ſes petrã ⁊ aqua de petra fluxit. Marath
fluui⁹ amariſſim⁹ erat vt ſitiẽs ꝓpl's bibe
re nõ poſſet. Miſit moyſes lignu in aquã
et amaritudinẽ ſuã aq̄ꝝ natura depoſuit.
Sub heliſeo ꝓpha vni ex filijs ꝓphaꝝ ex-
cuſſum eſt ferru de ſecuri: ⁊ ſtatim immer
ſum. Rogauit heliſeũ q̇ amiſerat ferrum:
Miſit heliſe⁹ lignũ i aquã ⁊ ferꝝ natauit
Vtriqꝫ et hoc ꝓter naturã factũ cognoui-
mus. Grauior eſt em̄ ferri ſpecies q̄ꝫ aq̄ꝝ
liquor. Aduertim⁹ ꝗ maiorẽ eſſe grãm q̄ꝫ
naturã: ⁊ adhuc tãtu ꝓphetice bñdictiõis
miramur grãm. Q, ſi tantũ valuit hũa-
na bñdictio vt naturaz ꝯuerteret: q̇d di-
cem⁹ de ipa ꝯſecratiõe diuina vbi ipa ver
ba dñi ſaluatoris operant'. Nã ſacr̄m iſtḋ
qḋ accipitis: chr̄i ſmone ꝯficit'. Hec Am
bro. Qui in talibꝫ exẽplis nobis oñdit q̄n
ta põt de⁹ magnus ⁊ excelſus cui⁹ infini-
te ꝑtãti aſcribunt' oĩa miracl'a ſacr̄i altaris
Primũ ꝙ panis ita ꝯuertit' in corp⁹ chr̄i:
et eſt illa ꝯuerſio toti⁹ ſubẽ in totã ſubaz
corꝑis chr̄i. Scḋm ꝙ ſub tãmodica ſpe-
cie tantũ corpus lateat. Eſt em̄ ibi corp⁹
chr̄i ſub tãta q̄ntitate ſicut fuit in cruce et
ſicut eſt in celo: nec tñ in hoc ſacro excedit
illius parue forme terminos. Tertiũ ꝙ
accidẽtia ſunt ibi ſine ſubiecto. Quartũ ꝙ
nõ auget' corp⁹ chr̄i ex multaꝝ hoſtiaꝝ cõ-
ſecratiõe ⁊ ecõuerſo: nec minuit' ex eaꝝ ſū-
ptione. Quintũ ꝙ idẽ corp⁹ ſiml' eſt i plu
ribus locis. Sextũ eſt ꝙ cũ diuidit' hoſtia
nõ diuidit' corp⁹ chr̄i: quia totus chr̄s in-
diuiſus manet ſub q̄libet parte: ſicut inte
gro ſpeculo tota et vnica forma relucet in
toto. Et fracto ſpeculo fit vni⁹ ⁊ eiuſdẽ et
totius integre forme ad q̄ꝫlibꝫ ſpeculi fra
ctura reflexio. Septimũ ꝙ cũ ampli⁹ nõ
ſit ibi ſubſtãtia panis vel vini. tamẽ acci-
dentia eũdem quẽ prius habẽt effectũ: vt
ſatiare: inebriare ⁊ hmõi: viſũ ẽ: ꝙ cũ deſi
nunt ibi eſſe ſpecies: ibi etiã ſtatim eẽ deſi
nit corpus chr̄i et ſanguis. Nonũ eſt ꝙ q̄n
tenet' hoſtia in manibꝫ ⁊ videt' oculis: cor
pus chr̄i nec tangit' manibꝫ nec videt' ocu
lis: ſed hoc tm̄modo circa ſpecies agitur
ſicut ⁊ q̄ñ diuidit' hoſtia. Hec ſunt aliqua

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

de magnis mirabilibꝫ huiꝰ ſacri: de q̄bꝫ
Ps. Memoriā fecit mirabiliū ſuoꝝ ⁊c.
Sed hec lꝫ ſint multuz mirabilia: ſunt tñ
valde credibilia: vt ptꝫ ex ſupdictis. Di-
uine ei potētie cūcta ſubiacēt: vt dt Aug.

Tertio approbāda eſt p̄dicta fidei veritas p exēplatiuā atteſta-
tionē. Nā deꝰ bñdictus (etſi nō ſp) qñqꝫ tñ
ad ꝯfuſionē cordiū inſlatoꝝ mira circa h̄
ſacrm oñdit mira atqꝫ ſtupēda. Inter q̄
p̄mo adducemꝰ illō vnū celeberrimū ac
memoria dignū: qō euenit dū ſctūs An-
toniꝰ de padua arimini p̄dicabat. Ibi nā
qꝫ hereticꝰ qdā aderat male ſentiēs d cor
pore chr̄i: q in ꝯtēptū corpis chr̄i hoſtias
nō ꝯſecratas ſepiꝰ aſino ſuo p̄bebat in ci-
bū: Cū ṗo hoc innotuiſſet Antonio fidei
defenſori: acerrimo illū ad ſe vocatū dure
redarguit: veritatēqꝫ ſacri ſibi fideliter p-
ſuaſit. Cū ṗo ille ptinax in ſuo ſenſu mane
ret: aſſereretqꝫ aſinū ſuū in p̄ſepe tali cibo
eſſe depaſtū: ꝯuenit cū eo antoniꝰ vt d h̄
experientia fieret: ſic vicꝫ ꝙ p tres dies aſi-
nus ſine cibo maneret: ⁊ q̄rto die Anto-
nius celebrata miſſa ⁊ reſeruato ſacro: il-
lud inter hoſtias nō ꝯſecratas reponeret
atqꝫ illo mō aſinꝰ famelicꝰ inuitaret ad pa
bulū. Qō cū factū fuiſſet corā mltitudine
maxima: aial illō appropinq̄ns ſponte in q̄
corpus chr̄i inter hoſtias nō ꝯſecratas re
uerent recōditū erat: ex miraclō dī recog
nouit dominū ſuū: ⁊ caput ac pedes incli
nās hūiliter adorauit: nec cura ſibi fuit de
cibo q̄ indigebat: Cūqꝫ verberibꝫ ab illo
heretico ageret: traheret: ⁊ volueret: ſep
faciebat vt p̄us. Ob qō hereticꝰ ille ⁊ alij
q̄plimi oī errore depoſito ad verā fidem
redierūt. Antoniꝰ aūt deo grās referēs:
ſacrm honorifice in loco debito repoſuit.
Aliud exemplū: Albertꝰ de pruſſia ṗus
refert: ꝙ qdā mulier cū ipe eps eſſet: venit
ad eū ꝯfitēs ꝙ diabolꝰ nō pmitteret eam
credere in ſacrm altarꝫ ꝙ ibi eſſꝫ veꝝ chr̄i
corpꝰ: Et ḡ cū accepiſſet ipm ⁊ añ porcos
in ſilīqs poſuiſſet: ecce mirꝫ: oēs porci ge-
nua flexerūt ⁊ ſacrm adorauerūt. Hec āt
miſera voluit ampliꝰ expiri ⁊ poſuit cor-
pus chr̄i ſup veru ⁊ aſſauit iuxta ignez: et
ecce gutte ſanguinis abinde fluere cepert
Hoc facto miſera adhuc nō ꝯtēta acce-
pit corpus chr̄i ⁊ fodit in terrā ⁊ ſanguis
nimiꝰ ſup terram emanare cepit q̄ſi extra
terrā ebulliendo. Ad qō ꝯpūcta credidit
et ſupdicto epo ꝯfeſſa eſt pctm ſuū: ⁊ ppe-
tuā pniam ab eo ſuſcepit. Aliō exēplū nar
rat Ceſariꝰ: Mulier quedā cū apes mul
tas nutriret ⁊ ille nō pficerēt: imo paſſim
morerent: cū remediū circūquaqꝫ q̄reret:
dictū eſt ei ꝙ ſi corpꝰ dñicū inter illas lo-
caret: mox ille lues ceſſaret. Illa igit ad
ecclīam pgens ⁊ ſe cōicare ſimulās: corpꝰ
dñi ſumēs / ſtatim a ſacerdote recedēs ex-
traxit: ⁊ in vno alueolo illō locauit. Mira
dei potētia ṽmiculi creatorē ſuū agnoſcē-
tes: de fauis ſuis dulciſſimis hoſpiti ſuo
dulciſſimo capellā mire ſtructure fecerūt:
in q̄ altare eiuſdē materie erigētes: ſacra-
tiſſimū dñi corpꝰ ſup illō poſuerūt: ⁊ bñ-
dixit dominꝰ opibus eoꝝ. Proceſſu ṗo tē
poris cū femia illa vaſculū illud aperuiſſꝫ
et iā dictū oratoriū ꝯſpexiſſꝫ expauit. Cur
renſqꝫ ad ſacerdotē: ꝯfeſſa eſt ei oia q̄ ege
rat et viderat. Tūc ille aſſumptꝫ ſecū pa-
rochianis ſuis: ad vaſculū venert: ⁊ apes
ꝯuolātes ⁊ in laudē ſui creatoris bōbizā-
tes abiert. Capellule parietes: feneſtras:
tectū: cāpanile: oſtiū: altare: admirantes:
corpꝰ dñicū cū laude ⁊ glīa ad ecclīam tu
lerūt. Hec Ceſariꝰ. Aliud exemplū. Be-
atus Gregoriꝰ cuidā matrone dedit cor-
pus chr̄i dī. Corpꝰ dñi nr̄i ieſu chr̄i pfici-
at tibi in vitā eternā. Quo audito mlier
ſubriſit. Btūs autē Greg. manū retraxit:
inquirēns ab ea q̄re riſiſſet. Rñdit illa: q̄
panē iſtū quē feci: corpꝰ chr̄i appellas.
Btūs ḡ Greg. ad effugandā incredulita
tem mlieris: orauit et alios orare fecit: et
mox hoſtia mutata eſt in carnē: ⁊ ſic mu-
lier ab errore reuocata ē. Tūc btūs Gre.
iterꝝ orauit: ⁊ tūc ad priſtinā formā rediit:
et ſic matrone dedit hoſtiā q̄ eam intantū
ꝯfirmauit in fide vt poſtea nunqꝫ recidi-
uaret. De mlīis etiā alijs ꝯpertū eſt ꝙ ex
p̄uilegio ſpeciali corpꝰ chr̄i viderūt aut ī
ſpecie pueri: aut carnis: aut ſanguinis: qō
fit ſꝫ Tho. in. iij. p q. lxxvj. p immutatiōꝫ
oclōꝝ eoꝝ qui ſic vidēt quoꝝ oclī immu-
tant ac ſi expſſe viderent exteriꝰ carnē aut
ſanguinē: nulla tñ trāſmutatiōe facta ex
parte ſacri: qō patꝫ ex hoc ꝙ ab alijs vide
tur ſacrꝫ ſub ſpecie panis. Nec tñ id ptinꝫ

ad aliquā decepcōez: qꝛ talis ſpēs diuini/
tus formaꝛ in oculo ad aliquā veritatem
ſignandā ad hoc.ſ. ꝙ manifeſteꝛ vere cor
pus eſſe ſub ſacro. Dicit em̄ Augꝰ. in lib.
q̄. euangel. ꝙ cū fictio nr̄a referꝛ ad aliquā
ſignationē / nō eſt mendaciū ſed aliq̄ figu/
ra. Quādiu tn̄ apparet ſub forma carnis:
aut pueri aut hmōi / nō eſt ſumēdū ſacr̄m
Ratio: qꝛ chr̄s inſtituit ꝙ ſumereꝛ eucha
riſtia ſub ſpecie panis et vini. Aliud exē/
plū. Fuit quidā hereticꝰ in ꝓuincia brabā
tie q̄ debebat cōburi. Cū aūt ꝓiectꝰ eſſet
ad ignē: exclamauit Juuate me: Et ſtatiꝫ
demones extraxerūt eū de igne. Qui cū
denuo fuiſſet ꝓiectꝰ ⁊ ſic fuiſſet liberatꝰ: iā
catholici diſputabāt de fide. Superueniēs
aūt quidā p̄dicator: dixit epō: Faciatꝫ huc
apportari corpꝰ chr̄i. Quod cū factū fuiſſꝫ
Hereticꝰ ad ignē ꝓiectꝰ: ſicut prius clama
uit: adiuuate me. Et demōes rn̄derūt Nō
poſſumꝰ: qꝛ maior nobis ſuperuenit. Aliud
exēplū. In epatu brixieſi erat quidā q̄ p̄te
debat ſctitatē tantā in abſtinētia ꝙ vide/
batur alter ioānes baptiſta. Oēs q̄ſi ꝺ to
ta ꝓuincia currebāt ad eū: ⁊ btm̄ ſe repu/
tabat ille q̄ eū videre poſſet: vel tāgere: vl'
loq̄ cū eo: oēs credebant eū ſctm̄: ⁊ tn̄ erat
hereticꝰ ⁊ ꝑuerſus: mortuꝰ eſt ⁊ honorifi
ce ſepultꝰ. Poſt tp̄s aliq̄d inq̄ſitor here/
tice prauitatꝫ diligēt inq̄rēs iuēit ꝑ teſtes fi
deles ꝙ fuerat hereticꝰ. Sententiauit ḡ ꝺ
ꝯſilio epi brixieſis ⁊ alioꝝ prudentū ꝙ eiꝰ
oſſa ꝯburerentꝛ. Aſtāte igiꝛ ꝑplo ꝓiecta ſūt
oſſa in ignē: ⁊ ſtatim demones eleuauerūt
oſſa de igne ⁊ tenebāt ea ſuſpenſa in aere:
nō tn̄ videbanꝛ demōes. Populares ḡ ce
perūt clamare: Moriaꝛ epſ cū iſtis fribꝫ
q̄ voluerunt ꝯburere ſctm̄ dei ex inuidia.
Ecce quō deꝰ noſter nō valt. Tūc epſ ti/
muit. Frēs aūt ꝯfortauerūt eū di. Domine
nos ſumꝰ hic ꝓ defenſione fidei: Prepare
tis vos ad miſſam: qꝛ oñdet nobis dn̄s a/
liq̄d miraclm̄ ne fides piclitet. Dixit igiꝛ
epſ miſſam: Salue ſcā parens ⁊c. Et qn̄
eleuauit corpus chr̄i: tūc demones in ae/
re clamauerūt di. O Guido de lacha: nos
defendimꝰ te q̄ntum potuimꝰ: ſed modo
nō plus poſſumꝰ: qꝛ adeſt maior nobis.ſ.
chr̄s. Et ſtatim ceciderunt oſſa in ignē et
cōbuſta ſūt: ⁊ glificata eſt fides ꝓpter cor/
pus chr̄i. Sunt itaq̄ mlta p̄clariſſima hꝰ
ſacri teſtimonia: q̄ tn̄ oīa ſi deeſſent / ſuf/
ficere nobis debꝫ verbū chr̄i dicētis: Ca/
ro mea vere eſt cibꝰ: ⁊ ſanguis meꝰ ⁊c. Et
Matt. xxvj. Hoc eſt corpꝰ meū. O igitur
ineffabile ſacr̄m. O inexplicabile ſignum
amoris dulciſſimi ieſu. O deniq̄ triūpha
le ꝓuilegiū nobis exhibitū. Nō em̄ eſt aut
fuit aliq̄n tā grandis natio q̄ habeat deos
appropinq̄ntes ſibi ſicut adeſt nob deꝰ nr̄

SEcundū eſt myſteriū memorāde
p̄figuratiōis. Ubi ſunt ꝯtemplā/
de tres p̄cipue ꝯſideratiōes.

¶ Prima eſt cōſideratio rationalis con/
gruitatis.

¶ Scd̄a eſt figuralis pluralitatis.

¶ Tertia ē ſpecialis ꝯformitatis.

¶ Prima eſt cōſideratio

rōnalis cōgruitatis: qꝛ vicꝫ congruū ⁊ rō
nale fuit hoc ſacr̄m p̄figurari: qd̄ ꝓbatur
ſm̄ Alex. ⁊ Bon. in. iiij. di. viij. trib rōib.

¶ Prima eſt rō dignitatꝫ. Illud em̄ inter
ſacra eſt excellētiſſimū: ido debuerūt p̄re
figure huiꝰ ſacri quib dignitas eius ſau
moſior oſtenderet: expectandū enim erat
ſicut donum dei excellentiſſimum.

¶ Scd̄a eſt rō difficultatꝫ. Hoc em̄ inter
cetera difficillimū eſt ad credēdū. ido ad h
debuerūt hoīes aſſueſieri q̄dam figurarū

¶ Tertia eſt rō ſignifi/ (manuductiōe.
cate veritatis: qꝛ in hoc ſacro chr̄s paſſꝰ
ſignificaꝛ ⁊ cōtineꝛ. Cōgruebat aūt chr̄m
paſſum figuris p̄figurari. Ido et ſilr̄ hoc
ſacr̄m in q̄ ſcaꝛ ⁊ ꝯtineꝛ. Un̄ patꝫ q̄ venera
bile eſt h ſacrꝫ qd̄ tā celebriꝛ anq̄ inſtitue
reꝛ p̄conizatū fuit. Ex q̄ euidēt apparet q̄n
tā hīe debēꝰ reuerētiā ad ſctm̄ offm̄ miſſe
vbi celebraꝛ ⁊ tractaꝛ h tā digniſſimū ſacrꝫ
O q̄nta deuotōe ⁊ celebrāda ⁊ audiēda ē
ſctiſſima miſſa in q̄ ē ꝯſūmatio et adiple/
tio oīm legaliū ſacrificioꝝ q̄b tā celebriꝛ
p̄figuratū eſt ſacratiſſimū dn̄ici corpis ſa/
crificiū. Nō incōgruū itaq̄ cenſui hic in/
terſerere tres p̄cipuas cāſ q̄ nos ad miſſe
deuotionē inducere dn̄t. ¶ Prima cā eſt
nc̄itas obſuande obligatōis. Un̄ de ꝯſe.
di. j. ca. Miſſas. ſic dr̄. Miſſas die dn̄ico
ſeclarib audire totas ſp̄ali ordine p̄cipiꝰ
ita vt an̄ bn̄dictionē ſacerdotis egredi po
pulus nō p̄ſumat: qd̄ ſi fecerit. ab epo cō/
fundaꝛ. Et iterꝫ c. Qui die. ſic dr̄. Qui die

ſolēni ꝑtermiſſo ꝯuētu eccl'ie ad ſpectacu
la vadit: excōicet. Glo. ſi monit⁹ nō deſi-
ſtit. Sicut aūt dr̄ Joā. anð. in roſario ſup
dicto ca. Miſſas. Si ad hoc tenent̄ laici:
mlt̄o magis ⁊ clerici q̄ totalit̄ deditiſunt
diuino cultui, vt ptz. xij. q. j. ca. Duo ſunt
genera. Quod aūt dictū eſt de dieb⁹ dn̄icꝫ
intelligēdū eſt etiā de alijs dieb⁹ feſtiuis.
vt pōt colligi ex his q̄ dicunt̄ extra de pa
rochijs. in capi. Ut dn̄icis dieb⁹ ⁊ feſtis.
Sicut aūt dr̄ Aſter. li. iiij. de auditiōe miſ
ſe. Et Henric⁹ boic. extra de celebratiōe
miſſe in ca. Dolētes. Quo ad laicos non
audire miſſaꝫ die dn̄ico tūc ē mortale pec
catū: qn̄ accidit ex ꝯtēptu vero vel interp̄-
tatiuo. Vocāt aūt ꝯtemptū iterp̄tatiuuꝫ
qn̄ ſine cā legitima miſſaꝫ audire diebus
dn̄icis q̄s nō aſſueſcit. Un̄ glo. in dicto c.
dicit h̄ eſſe ꝑceptū. Si ꝟo q̄s ex legitia cā
ꝑtermittit audire miſſam in die dn̄ico: tūc
nō peccat. Vocāt aūt cauſaꝫ legitimā qn̄
q̄s corꝑali detinet̄ infirmitate: vl' timꝯ co-
amore vel alia ſili cauſa: q̄ ſm rectū iudi-
ciū excuſatio legitia debeat reputari. Si
q̄s aūt ex aliq̄ leui cā nō ſufficiēti ꝑtermit
tat audire miſſaꝫ: ⁊ tn̄ ad audiendū miſſā
fuit ꝯſuet⁹ tūc pōt eſſe veniale. Ulterius
ſicut dicūt cōiter doctores: vt Innocen.
Hoſtiē. ⁊ Joā. anð. ſup rubricā de paro-
chijs: hoc eſt inter iura parochialia: ꝙ pa
rochianus vni⁹ eccl'ie nō dꝫ audire diuina
in alia ex ꝯtēptu: qð tn̄ fieri pōt ex rōabili
cā corꝑali vl' ſpūali: puta cū q̄s vult ꝑegri
nari ꝑ implēdo voto aliq̄: vel ꝑ indulgen-
tia ꝯſeq̄nda: vel ꝑ verbo dei audiēdo.

❡ Scða cā eſt ſublimitas memorāde ſi-
gnificatiōis. In celebratiōe em̄ miſſe ſi-
gnificant̄ et repn̄tant̄ ſctiſſima myſteria
q̄ fili⁹ dei oꝑatus eſt ꝑ nr̄a ſalute: ⁊ myſte
riū dn̄ice mortis ⁊ paſſiōis q̄ ſeipm̄ ꝑ no-
bis imolauit. Un̄ ſicut dr̄ Th. in iij. p. q.
lxxxiij. ar. j. Celebratio miſſe dr̄ chr̄i imo-
latio. Dicit em̄ Aug. in li. ſniaꝝ Proſperi
Semel imolat⁹ eſt in ſemetipo chr̄s: ⁊ tn̄
q̄tidie imolat̄ in hoc ſacr̄o. Dicit̄ aūt im-
molatio chr̄i/ qꝛ celebratio ſacr̄i euchari-
ſtie eſt imago q̄daꝫ repn̄tatiua paſſionis
chr̄i q̄ fuit vera imolatio. Un̄ Amb. dicit
ſup ep̄lam ad Heb. In chr̄o ſel' oblata eſt
hoſtia ad ſalutē ſempiternā potēs Quid
ꝗ nos? Nōne ꝑ ſingulos dies offerim⁹ ad
recordationē mortis ei⁹. ❡ Tertia cā eſt
vtilitas deſiderāde reportatōis. Qui em̄
miſſaꝫ deuote audierit: reportat inde par
ticipationē triplicis fruct⁹ multū deſide-
rabilis. ❡ Primo reportat participatōeꝫ
in fructu dn̄ice paſſiōis. Per ſacr̄m em̄ eu
chariſtie adoratū reuerēter: ⁊ a fortiori ſi
deuote ſumptū fuerit/ particeps efficitur
hō dn̄ice paſſiōis. Un̄ in q̄dā orōne dn̄i-
cali dr̄: q̄tiēs hui⁹ hoſtie ꝯmēoratio cele
brat̄: opus nr̄e redēptiōis exercet̄. ❡ Se-
cūdo in fructu diuine laudatiōis. Fere em̄
oia q̄ dicunt̄ in miſſa ad dei laude ꝑtinēt:
ꝑ quā laudatiōeꝫ p̄ſtat̄ nobis via ſalutis.
Juxta illð Ps. Sacrificiū laudis hono-
rificabit me: ⁊ illic iter q̄ oſ̄dam illi ſalu-
tare dei. ❡ Tertio in fructu deuote orōis
Orat em̄ ſꝑ ſacerdos ſpēaliter ꝑ oib⁹ audi
entib⁹ miſſam ſuā: vt ptz in cano. miſſe: cū
dicit: Et ꝑ oib⁹ circūaſtantib⁹. et orōnes
⁊ deuotiōes oim aſſiſtentium offert deo.
Etſi forte q̄ris: An melior ſit miſſa boni
ſacerdotis q̄ȝ mali. Rn̄det Tho. in. iij. p.
q. lxxxij. ꝙ in miſſa duo ſunt ꝯſideranda:
ſcꝫ ipm̄ ſacr̄m qð eſt ꝑncipale: ⁊ orōnes q̄
in miſſa fiūt ꝑ viuis ⁊ mortuis. q̄ntū ꝗ ad
ſacramentū nō min⁹ valet miſſa mali ſa-
cerdotis q̄ȝ boni: quia vtrobiqꝫ idē ꝯficit̄
ſacr̄m. Unde Greg. in regiſtro. Heu in-
q̄ȝ magnū laqueū incidūt q̄ diuina ⁊ occul
ta myſteria pl⁹ ab alijs ſctificata fieri poſ
ſe credūt: cuꝫ vn⁹ idem ſpūs ea myſteria
occulte atꝫ inuiſibilr̄ oꝑando ſctificꝫ. Ad
h̄ etiā facit c. Cūſcptura. j. q. j. Et c. Si-
gnificaſti. Et c. Nō q̄les. Eſt tn̄ aduerten
dū ꝙ lꝫ ſacr̄m in ſe vnū ⁊ idē ſit ⁊ nō veri⁹
neqꝫ ſanctius ꝑut a bono ꝯficit̄ ſacerdote
q̄ȝ malo: qꝛ vicꝫ nō i merito ſacerdotꝫ ſed
in ꝟbo ꝯficitur chr̄i ꝯſecrātis: tn̄ oblatio
hui⁹ ſacr̄i (accipiēdo vicꝫ oblatōeꝫ ꝑ actu
ſiue oꝑatiōe ſacerdotꝫ offerētis) melior eſt
ab vno q̄ȝ ab alio. Un̄ ſic oblatio boni ſa
cerdotis meritoria eſt ſibi ⁊ deo ꝑlacēs ⁊
grata. Sed oblatio mali ſibi dānabil' et
deo diſplicēs: lꝫ res oblata ſꝑ ſit dō gra-
tiſſima: qꝛ vicꝫ mal⁹ indign⁹ eſt deo mini
ſtrare. Jō dr̄ Leui. xxj. Hō q̄ hūerit ma-
culā nō accedet ad miſteriū dī ſui. Quātū
ad orōnem q̄ fit in miſſa dōm: ꝙ illa pōt
dupliciter cōſiderari. Uno modo inquā-
tum habet efficaciam ex deuotione ſacer-

dotis orantis: ⁊ hic nõ ē dubiū ꝙ miſſa bo
ni ſacerdotis ē magis fructuoſa ꝙ̄ mali.
Vn̄ ſcribit j. q. j c. Ipſi ſacerdotes. Qn̄
ſacerdotes fuerit digniores: tãto facilꝰ i
neceſſitatibus pro qbꝰ clamant exaudiūt.
Ad idē facit ibidē c. Sacerdotes ⁊ c. Sa
croſancta. Alia mõ inq̄ntū oẽo in miſſa ꝓ
fertur a ſacerdote in ꝑſona totiꝰ eccē cuiꝰ
ſacerdos eſt miniſter: qḋ q̄dē miniſteriuȝ
etiã in pctõribꝫ manet. Vn̄ q̄ntū ad hoc
eſt fructuoſa oẽo ſacerdotis pctõris non
ſolū in miſſa: ſȝ ⁊ in alijs eccleſiaſticꝫ offi-
cijs: in quibꝫ gerit ꝑſonã eccl'e: ſȝ nõ ſic ſūt
fructuoſe eiꝰ oẽones ꝑuate: ſecundū illud
Prouer. xviij. Qui declinat aurē ſuam ne
audiat legē: oratio eiꝰ erit execrabil'. Ex
dictis itaqꝫ ſeq̇t ꝙ ſicut dicit Boñ. Si q̇s li-
bentiꝰ audiat miſſam melioris ſacerdotꝫ
bñ facit. dū tñ credat ipm̄ in ſubſtãtialibꝫ
ſacramēti nõ excedere pctõrē: alioq̇n ꝑicu
loſe erraret. Notandū inſuꝑ ꝙ ſacerdotꝫ
ꝯcubinarij publici ⁊ notorij audire nõ li-
cet. Vn̄ xxij. diſ. dr̄. Nullꝰ audiat miſſam
ſacerdotis quē indubitãter nouit ꝯcubi-
nã hr̄e: qḋ vt dt̄ Tho. vbi ſ̄. ar. ix. Potiꝰ
de fornicatiõe ꝙ̄ de multꝫ alijs pctīs ꝓhĩ-
bet: q: ad eã ſūt hoĩes ꝓniores ꝓpt̄ carnis
corruptionē. Hoc tñ ē intelligendū de no
torio vel ꝑ ſententiã ꝯuicto vel ꝑ ꝯfeſſionē
in iudicio factã vl' q̄n nõ põt pctm̄ aliqua
tergiuerſatiõe celari. Sicut etiã ibidē dt̄
Tho. Heretici ſciſmatici ⁊ excõicati ſunt
ꝑ ſniam eccl'e ab executiõe ꝯſecrandi ꝑuati.
Ideo peccat q̇cūqꝫ eorꝝ miſſam audit
vel ab eis ſacrm̄ accipit. Hec Tho. Hec
ſupradicta icidētaliter de auditiõe miſſe
interſeruimꝰ. Nūc aūt ad ꝑncipale ꝓpoſi-
tū nr̄m redeundū eſt. Supius itaqꝫ iam
declarauimꝰ ꝑmã ꝯſiderationē ꝓpoſitaȝ
circa ꝑfigurationem huiꝰ ſacramēti: q: vi
delꝫ ꝯgruū erat ⁊ rõnabile ipm̄ legalibꝰ
ſacrificijs ꝑfigurari.

Secūda eſt cõſideratio

figuralis pl'itatis: videlꝫ ꝙ pluribꝫ figurꝫ
ꝑfigurari debuit: q: vt ait Augꝰ. in. iiij. d
tri. q: ꝑ mlta eramꝰ a deo diuiſi: oporte-
bat ꝙ multa vitã venturã ꝯclamarēt: ſcꝫ
chr̄m q̇ dí. Jo. vj. Ego ſum panis vite.
Et ſicut di. alexã. Licꝫ res prefigurata ſit
vna ſm̄ ſubſtantiã: tñ illius multi ſunt ef-
fectus ⁊ multe ꝓprietates ſiue cõditiones
q̇bus correſpōdent diuerſe figure: licꝫ autēꝫ
fuerint multiplices figure huiꝰ ſacramēti
ſūt tñ inter ceteras tres ꝑcipue. Ad cuiꝰ
declarationē notãdū ſm̄ Tho. in. iij. ꝑ. q.
lxxiij. ꝙ in hoc ſacramēto tria cõſiderare
poſſumꝰ. ſ. id qḋ eſt ſacramētū tãtū. ſ. pa-
nem ⁊ vinū: ⁊ id qḋ eſt res ⁊ ſacramētum
ſimul: ſcꝫ corpꝰ chr̄i verꝝ: et id qḋ eſt res
tãtū: ſcꝫ effectꝰ huiꝰ ſacramēti: q̄ntū igit̄
ad id qḋ ē ſacramētū tãtū potiſſima figu-
ra huiꝰ ſacramēti fuit oblatio melchiſe-
dech: q: obtulit panē ⁊ vinū: q̄ntū aūt ad
id qḋ eſt ſacramētū ⁊ res ſacramēti. ſ. q̄n-
tū ad ipm̄ chr̄m paſſuȝ q̇ ꝯtinetur in hoc
ſacramēto: figura eiꝰ fuerunt oīa ſacrifi-
cia veteris legis: ꝑcipue ſacrificiū expiatõ-
nis qḋ erat ſolēniſſimū: q̄ntū autē ad effe-
ctū fuit eꝰ figura ꝑcipua mãna: q̇d i ſe hē-
bat oīs ſaporis ſuauitatē: ſic ⁊ grã huius
ſacramēti mentem reficit q̄ntū ad omnia
Agnus aūt paſchalis q̄ntū ad tria predi-
cta ſimul ꝑfigurabat h̄ ſacramētū: q̄ntum
eīm ad primū q: mãducabat̄ cū panibus
azymis: ſm̄ illud Exo. xij. Edēt carnes ⁊
azymos panes: q̄ntū vo ad ſcḋm q: imo-
labat̄ ab omni multitudine filioꝝ iſrael:
decima q̄rta luna: qḋ fuit figura paſſiõis
chr̄i q̇ ꝓpter innocentiã dr̄ agnus: q̄ntū ve-
ro ad effectū: quia ꝑ ſanguinē agni paſcalis
ꝓtecti ſūt filij iſrael a deuaſtãte ange-
lo ⁊ educti de egyptiaca ſeruitute. Ideo
ponit̄ ꝑcipua figura huiꝰ ſacri agnꝰ pa-
ſcalis q: ſm̄ oīa ipm̄ repñtat. Hec Tho.

Tertia eſt conſideratio

ſpēalis cõformitatꝫ: vbi vicꝫ ꝯſiderãda ē
ſpēalis ꝯformitas vniꝰ illaꝝ figuraꝝ: ſcꝫ
mãne qḋ ꝑfigurauit ꝑcipue hoc ſacramē-
tū q̄ntū ad fructū quē fac̄ i nob̄ ꝓpt̄ qḋ cõ
uenientē ē: vt de h̄ hēamꝰ ſpēalē ꝯſideratio
nē. Cõſideremꝰ itaqꝫ q̄m caro chr̄i cibus
ē ſuauiſſimꝰ ad guſtãdū ⁊ fructuoſiſſimꝰ
nobis qui fuit figuratus in manna. Exo.
xvj. Et h̄ maxime propter ſeptem ꝯditio
nes ſiue ꝓprietates que in manna fuerunt
huic ſacramēto cõuenientes. Prima eſt
modus generatiõis. Nã de nocte de celo
inuiſibiliter dſcēdebat mãna ⁊ hoc ſignat
ſtatū fidei nr̄e q̄ nõ clare videt̄ ſicut in pa
tria: neqꝫ ibi eſt oīmoda obſcuritas quē

admodū in inferno/ſed q̄ſi in ſtellari vł lunari lumiē ꝑ fidē hoc ſacr̄m cognoſcimus Vn̄ canit eccl'ia. Ad firmandū cor ſincez ſola fides ſufficit. ¶ Scōa eſt loc⁹ deſceſionis: q2 deſcēdebat in deſerto circa caſtra filioꝝ iſrł tm̄: ei ſcꝫ defecit cū intrauerūt terrā ꝓmiſſiōis. Sic hoc ſacr̄m datur in deſto hui⁹ vite ⁊ filijs eccl'ie tm̄. Cū āt ad repromiſſam viuentiū terrā ꝑuentum fuerit: iā non ampli⁹ hoc ſacr̄m offeret̃: ſ3 gl'oſiſſim⁹ ieſus in ꝓpria ſpecie clare videbit. ¶ Tertia eſt tp̄s recollectōis. Sex ei diebꝫ colligebat̃: ſextiſcꝫ ferijs ꝓ ſabbato iuſſu3 eſt colligi: ſabbato aūt egreſſi q̄da3 vt colligerēt nō inuenerūt. Sic ⁊ iſtud viuificū ſacr̄m nō niſi tp̄e p̄n̄tis ꝑegrinationis pōt haberi: ſed nō in ſabbato. i. requiebtōꝝ: ſed vt ia3 dictū eſt ibi iueniet̃ rex nr̄ ieſus nō myſtice ſacro velat⁹ ſ3 manifeſt⁹ et decore regio gl'ioſus. ¶ Quarta ē termin⁹ mēſuratiōis. q2 ꝑ ſingl'a capita eādē menſurā. ſ. gomor ex parte dn̄i moyſes colligi inſtituerat: nec q̄ pl⁹ collegit pl⁹ hūit: nec q̄ minu⁹ min⁹ inuenit. Sic quidē iſtō mirabile ſacr̄m neq̄cꝫ ꝯtinet minorē ieſu3 in minori hoſtia q̄ꝫ in maiori: nec pl⁹ eſt in pluribꝫ q̄ꝫ in vna. ¶ Quīta eſt rit⁹ p̄paratiōis: q2 illud māna ignē optime ſuſtinebat: cū aūt incaluiſſet ſol liq̄fiebat. Nam māna liq̄dū colligebat̃ ſicut coriādro ⁊ ꝓpe ignē ponebat̃ ⁊ efficiebat̃ duꝝ: deinde triturabat̃ ⁊ ex eius farina ꝯficiebat̃ panis. Sic iſtō ſacr̄m deuoti cordis ignē ſuſtin3 et feruētis amoris. Sed dū incaleſcit ſol hūane vanitat3 ⁊ curioſitatis ita ꝙ hō tm̄ rōni naturali innitit̃ liq̄ſcit. i. in tali mente nulli⁹ valoris fit q̄n̄ neſcit rōne natali alta myſteria ꝯp̄hendere. Vel aliter dicere poſſum⁹. Sicut ad calorē ſolis māna liq̄fiebat: ⁊ ad calorē ignis indurabat̃: ſic qui amore diuini ſolis hoc ſacramētū digne ſumit/q̄ſi in ei⁹ ore liq̄ſit/ q2 ſaporē eius ꝑcipit. Sed q̄ igne cupiditatis mūdane vel carnal' ꝯcupiē ſucceſus fuerit q̄i eſſet induratū/ſaporē ei⁹ nō ꝑcipit. ¶ Sexta eſt viſus reſeruatiōis. Nā p̄cepit moyſes ꝙ nullus ſuaret ex eo vſcꝫ mane. Vn̄ ab aliq̄bus ꝯtra p̄ceptū dn̄i in diē alteꝝ reſeruatū ꝯputruit ⁊ v̄mibus ſcaturire cepit: ſic h̄ ſacr̄m reſeruatū ad tp̄alem queſtū ſcatureſcit v̄mibꝫ diabolice ſimonie. ¶ Septima eſt guſt⁹ ſaporatōis. Aliq̄ em̄ cū ſūma delectatiōe veſcebant̃ cibo illo: et vnicuiq̄cꝫ ſapiebat iuxta ſuū deſideriū. Sap. xvi. Paratū panē d̄ celo p̄ſtitiſti eis ſine labore oē delectamentū in ſe h̄n̄tem ⁊ oīs ſaporis ſuauitatē: ſubam tuā et dulcedine3 tuā quā habes in filios oñdebas deſeruiens vniuſcuiuſcꝫ volūtati: ⁊ ad qō q̄ſcꝫ volebat ꝯuertebat̃. Hec ibi. Nōnlli v̄o murmurātes dicebāt: Aia noſtra nauſeat ſup cibo iſto leniſſimo. Sic hoc ſacr̄m ſumētibus diuerſimode ſapit ſ̄m diuerſas diſpoſitiōes q̄s in eis format vel deſideriū charitatis vel indeuotio malignitat3. O q̄t ſt̄ obſtinati ptōres ⁊ p̄ſumptuoſi q̄ corpus chr̄i ſumētes nullū ex eo ꝑcipiunt ſp̄ūale3 guſtū. Alij v̄o ꝯtinuabit̃ ꝓpter fidē ⁊ deuotionē ꝯſolant̃ ⁊ recreant̃: de q̄ ⁊ſi poſſet exēpla multa narrari: Vnū tn̄ tm̄ referē⁹ qō legit̃ rome ꝯtigiſſe. Tp̄e nācꝫ Eugenij q̄rti q̄dam nobił ⁊ ſp̄ūalis dn̄a deo deuotiſſima Franciſca noīe de pōcianis ſingulis diebꝫ feſtis ſacr̄i cōione3 reuerētiſſime ſuſcipiebat. ſentiebatcꝫ delectatione3 mirabilē adeo vt ſepi⁹ poſt cōionē ꝑ magnū tp̄is ſpaciū raperet̃ in extaſim. Quadā v̄o die dū in eccl'ia ſctē Cecilie trās tyberim expectaret accipe cōionē: ſacerdos ille q̄ celebrabat: aut leuitate duct⁹: aut diabolica tentatōe deuict⁹: tētauit ſibi dare hoſtiā nō ꝯſecratā. Cūcꝫ ori ei⁹ appropinq̄ſſet: recuſauit illā ſumere di. Parcat tibi deus o pat̃ ſacerdos q̄ me nō ſolū decipe credidiſti/ ſedetiā idolatrā facere voluiſti Quibꝫ verbis ꝯmot⁹ ſacerdos veniā petijt: ⁊ pctm̄ poſtea ꝯfeſſus: rē alijs ſtuduit enarrare.

Tertiū eſt myſteriū venerāde inſtitutiōis. Ubi p̄cipue notande ſunt tres ꝯſideratiōes.

¶ Prima eſt ꝯſideratio modalis.
¶ Scōa eſt ꝯſideratio localis.
¶ Tertia eſt ꝯſideratio tp̄alis.

¶ **Prima eſt cōſideratio** modalis vbi ſunt tria p̄ncipalia ꝯtēplanda myſteria.

¶ Primū eſt myſteriū legalis obſeruatiōis: q2 vic3 dn̄s antecꝫ ſacramentū corp̄is ſui inſtitueret voluit obſeruare legales cerimonias comedēdo agnū paſcalē cū azymis panibꝫ et ſucco la

ctucaꝝ agreſtiū quēadmodū p̄ceptū fue-
rat Exo.xij. Illis aūt edētib⁹ ait: Deſi-
derio deſideraui. i. valde deſideraui hoc
paſca mādu care vobiſcū. In q̄ notaꝛ q̄ fer-
uentiſſimū nr̄e ſalutis deſideriuꝫ habuit.
Hoc d̄r vt ſe oſtēdat volūtarie pati cuius
paſſionē immolatio agni typici p̄ſigna-
bat. Et vt demōſtraret affectū quē habe-
bat vt legalia ceſſarēt: ⁊ euāgelij veritas
curreret. Dicit itaqꝫ: Deſiderio deſidera-
ui ⁊c. Deſiderio inqꝫ vr̄e redēptiōis: deſi-
derio legalis ceſſatiōis: ⁊ deſiderio noue
inſtitutiōis. In hoc itaqꝫ myſterio lega-
lis obſeruatōis tria nobis ſignificant̄ ob-
ſeruāda qn̄ dn̄icū corp⁹ ſumim⁹. Primū
eſt obediētialis obſeruatōis p̄mptitudo:
p̄ hoc q̄ dn̄s ip̄e legē voluit obſeruare.
Scdm̄ eſt ſpūalis affectōis ſcritudo: q̄
p̄ azymos panes intelligit̄: dꝫ em̄ eſſe affe-
ctio hoīs azyma. i. ſine fermēto ſiue corru-
ptione. Tertiū eſt cordialis ꝯpunctiōis
amaritudo: q̄ p̄ lactucas agreſtes figuratur.
Scdm̄ eſt myſteriū exēplaris humilia-
tionis: q: lauit pedes diſcipuloꝝ. Unde
Joā.xiij. d̄r: Cena facta/ nō q: totalit̄ eſſet
cōpleta: ſed erat facta q̄ ad eſum agni/ nō
q̄ ad alios cibos q̄s poſtea comederunt.
Un̄ d̄r Jo.xiij. Et cū recubuiſſet iteꝝ ⁊c.
ſurrexit ad lauandū pedes diſcipl'oꝝ. Sic
ḡ dicit euāge. Surgit a cena ⁊ poſuit ve-
ſtimēta ſua. Et cū ac. lin. p̄re. ſe. deinde mi-
ſit aquā in pel. ⁊ ce. la. pe. diſci. ſuoꝝ ⁊ exter-
ſit lin. q̄ erat p̄cinctus ⁊c. vt h̄r in euāge.
O q̄d erat videre regē angeloꝝ ⁊ dn̄m ce-
li ⁊ terre genuflexū an̄ pedes diſcipl'oꝝ et
manib⁹ p̄prijs ꝯtrectantē ⁊ lauanteꝫ pe-
des illos ſordidos ⁊ lutoſos. O ſummuꝫ
pietatis indiciuꝫ. O mirādum hūilitatis
exemplū. Anſ. O terra ⁊ cinis adhuc ſu-
perbia te eleuat: adhuc impatiētia te exa-
gitat. Intuere humilitatē ⁊ māſuetudis
ſpeculū: vniuerſe facture creatorē: ⁊ tremē-
dū iudicē viuoꝝ et mortuoꝝ ante pedes
hoīs etiā traditoris ſui genua curuanteꝫ.
Diſce ab eo q: mitis eſt et humilis corde
Hec ille. Ex hoc habem⁹ documentū q̄
ad hoc ſacr̄m nō eſt accedendū niſi cū ve-
ra humilitate ⁊ pedū. i. affectionū ablutōe
Tertiū eſt myſteriū ſacramētalis diſpē-
ſatiōis. Qm̄ accipiēs panē in ſctās ac ve-
nerabiles man⁹ ſuas eleuatis oculis in ce-
lum. vt d̄r in Cano. bt̄i Pe. vt p̄ hoc iſtru-
antur q̄ volunt hoc ſacr̄m ſumere/ dn̄t hīe
oclos mētis in celū eleuatos: ⁊ nō ad in-
feriora dep̄ſſos: dicēte Ps. Oculi mei ſep̄
ad dn̄m. gr̄as agens. vt h̄r etiā. j. Coꝛ. xj.
vt doceret ſumētes hoc ſacr̄m eē debere
deo gratos ſiue gr̄as agere de tāto bn̄fi-
cio. bn̄dixit ⁊ ꝯſecrauit. i. trāſſubſtātiauit
in corpus ſuū ⁊ liberaliſſime diſtribuit di-
ſcipulis ſuis di. Accipite ⁊ mādu cate: vt
h̄r. j. Coꝛ. xj. Ex q̄ accipit̄ documētū q̄ h̄
ſacr̄m eſt liberaliſſime cōicanduꝫ ⁊ mini-
ſtrandū: dicēte dn̄o Mat. x. Gratis acce-
piſtis: gratis date. Nā ſimonia in h̄ ſacro
tāto deteſtabilioꝛ eſt q̄nto eſt excellētius
donū dei. In hac aūt ſacramētali cōicatio-
ne corpis ſui oñdit dn̄s ſuā incōprehenſi-
bilē potentiā in trāſſubſtantiatiōe. Aug.
Diuine potētie cūcta eq̄liter ſubiacēt. Itē
ſuā ām irabilem ſapiaꝫ in corpis ſui occul-
tatione: q:. ſ. corp⁹ ſuū ſic occultat ſub ſpe-
cie panis vt ſic mō quodā non carnali ſed
ſpūali māducetur. Ps. q̄ magnificata ſūt
opa tua dn̄e: oia in ſapia feciſti. Itē oſten-
dit ſuā inextimabilē clemētiā ſeu miſcdiā
in tā liberali ſuipius datōe. Ps. q̄ magna
multitudo dulcedinis tue dn̄e quā abſcō-
diſti. i. abſcōdite tribuiſti i hoc ſacro time-
tibus te. Uide bn̄ liberalitatē amplitudi-
nē. Nec em̄ ſolūmō corp⁹ ſuū dedit eis: ſꝫ
⁊ p̄tātem ꝯficiēdi ⁊ cōſecrādi faciēdo eos
ſacerdotes: et poteſtatē etiā alijs diſpen-
ſandi. Un̄ dixit eis: Hoc facite in meam
cōmemorationē. vt h̄r Lu. xxij. Et quēad-
modū fecit in ſui corpis ꝯſecratiōe ⁊ cōi-
catione: ſic ⁊ in conſecratiōe ſanguinis eius
ex vino et eius cōicatiōe. Circa predi-
cta p̄nt tria q̄ri. Primo vtꝝ ip̄e chr̄s in
cena ſumpſerit p̄priū corp⁹ ⁊ ſanguinem
Rn̄detur. Videt̄ q̄ ſic: vt d̄r Tho. in. iij.
par. ⁊ in. iiij. ſen. Un̄ Hieron. Dn̄s ieſus
ip̄e conuiua ⁊ ꝯuiuiū: ip̄e comedēs ⁊ q̄ co-
medit̄. Sicut ḡ prius baptizari voluit q̄
alijs baptiſmū imponeret: lꝫ baptiſmo nō
indigeret ⁊ alia q̄ alijs obſuanda inſtituit
ip̄e p̄mitus obſuauit: ſ'm illō Act. j. Ce-
pit ieſus facere ⁊ docere. Ita ip̄e p̄mo cor-
pus ⁊ ſanguinē ſumpſit q̄ traderet diſci-
pulis: nō p̄pter indigentiā: ſed gr̄a exēpli.
O vere mirabile ꝯuiuiū. Un̄ quidā me-
trice ſic d̄r. Rex ſedet in cena turba cinct⁹

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

duodena. Se tenet in manib⁹: ſe cibat ipſe cib⁹. Lʒ aũt ex hac ſumptiõe nõ fuerit augmẽtata gr̃a chꝛi: inde tñ hũit q̃ndã ſpũalem delectatiõe actualẽ ex noua inſtitutione hui⁹ ſacri. Nã vt dt̃ Sapiẽs. Deſideriũ ſi ↄpleať delectat aiam. Ipſe aũt dicebat (Luc. xxij.) Deſiderio deſideraui h̃ paſca mãducare vobiſcũ ⁊c. Qđ exponẽs Euſebi⁹: de nouo myſterio hui⁹ noui ſacramẽti. ¶ Scđo q̃riť: Utrũ iude ꝓditori dederit corp⁹ ſuũ: Rñſio. Sicut dt̃ Thomas vbi ſ. Hilari⁹ ſup Matth. poſuit ꝙ chꝛs iude corp⁹ ſuũ nõ dedit: ⁊ hoc ↄueniens fuit ↄſiderata malicia Iude. Sed qꝛ chꝛs nobis eſſe debuit exemplũ iuſticie ñ ↄueniebat ei⁹ magiſterio vt iudam peccatorẽ occultũ ſine accuſatiõe et euidẽti ꝓbatione ab alioꝝ cõtione ſepararet: ne ꝑ hoc dareť exemplũ platis eccľie ſilia faciẽdi ⁊ inde iudas exaſperat⁹ ſumeret occaſionez peccãdi. Et iđo dđm eſt ꝙ iudas cũ alijs corp⁹ ⁊ ſanguinẽ dñi ſuſcepit: vt dt̃ Dioñ. lib. eccľiaſtice hierar. ⁊ Aug⁹. ſup Ioãnẽ Hec Tho. Scđʒ aũt Alex. in. iij. par. ſũ. in trac. de euchariſtia: hoc factũ eſt a dño triplici rõne. ¶ Primo rõne diuine ſapie: vt ſic oẽs iſtrueret inimicis bñfacere. Matthei. v. Bñfacite his q̃ oderũt vos: Preterea ꝑ hoc inſtruxit diſpẽſatores huius ſacri ꝙ pctõꝛib⁹ occultis in ſili caſu deberent hoc ſacrm̃ ↄferre. ¶ Scđo rõe diuie miſcđie: vt vicȝ ſic ipm̃ reuocaret a malo. Ille enĩ miſer ex ↄſideratiõe tãte bonitatis ⁊ dulcedinis chꝛi q̃ corp⁹ ſuũ ei dedit: a malo ꝓpoſito debuit [r]euocari: ⁊ ↄſequẽter virtute tãti ſacri meliorari. Sed miſer ille ſibi auxit pctm̃ vnde ſibi debuit auxiſſe meritũ: vt dicit Chryſ. ſup Matt. qm̃ neqȝ a bñficio neqȝ ab honore neqȝ a timore factus eſt potior ſed peior. ¶ Tertio ratione diuine iuſticie. qꝛ ex q̃ tanto bñficio noluit a ↄcepta malicia ceſſare: iđo iuſto dei iudicio punitus eſt lapſu grauioꝝ culpe. ſ. deſperatiõis. Iuxta illud Apoc. vlt. Qui in ſordib⁹ eſt ſordeſcat adhuc. Ut ei dicit glo. q̃daȝ ad Ro. j. Strictiſſimo dei iudicio fit vt peccata pctis puniãť. ¶ Tertio q̃riť Utrũ chꝛs dederit tũc diſcipulis ſuis corp⁹ ſuũ paſſibile vel impaſſibile: Rñſio. Sicut dt̃ Tho. vbi ſ. Maniſeſtiſſimũ eſt ꝙ idẽ verũ corpus chꝛi erat quod tũc a diſcipľis in ꝓpꝛia ſpecie videbať ⁊ in ſpecie ſacri ſumebať. Nõ aũt erat impaſſibile ſm ꝙ in ꝓpꝛia ſpẽ videbať: imo paſſioni paratũ. Ideo nec ipm̃ corp⁹ qđ in ſpẽ ſacramẽti ſumebať impaſſibile erat: impaſſibili tñ mõ erat ſub ſpecie ſacri: Paſſio enĩ reqrit ↄtactũ corpis qđ patiť ad id quod agit. Corp⁹ aũt chꝛi vt eſt ſub ſacro nõ comparatur ad ea q̃ circũſtant mediãtib⁹ propꝛijs dimẽſionib⁹ q̃b⁹ corpa ſe tãgunt: ſed mediãtib⁹ dimẽſionib⁹ panis et vini: iđo ſpecies ille ſunt q̃ patiunť ⁊ videnť: nõ aũt ipm̃ corp⁹ chꝛi. Hec Tho. Ex his ꝑ̃ ſeqť ꝙ nũc ſumiť a fidelib⁹ in hoc ſacro paſſibile: nũc aũt glioſum: immortale: ⁊ impaſſibile.

¶ Scđa eſt conſideratio localis: Ubi ↄſiderandũ eſt ꝙ hoc ſacrm̃ inſtitutũ eſt in hierľm: in monte ſion: ⁊ in cenaculo grandi ſtrato: ꝑ que ſcanť tres diſpoſitiões aniẽ recipienti hoc ſacramẽtũ neceſſarie. ¶ Prima eſt ꝙ debet recipi in ↄſciẽtia pacificata: q̃ ꝑ hierľm ſignificatur: quia hierľm viſio pacis interprať. pſ. In pace factus eſt loc⁹ eius. ¶ Scđa eſt ꝙ debet recipi in ↄſcia ꝑ ↄtemplationem eleuata: q̃ intelligiť ꝑ montẽ ſion. ſion interprať ſpeculãs ſiue ſpeculatio. Pſ. Habitatio eius in ſion. Idẽ. Qm̃ elegit dñs ſion elegit eam in habitationẽ ſibi ¶ Tertia eſt ꝙ debet recipi in ↄſcia deuotiõe ſãcta ⁊ ꝟtutib⁹ ornata: q̃ ꝑ cenaculũ ſtratũ intelligiť. Erat aũt illđ cenaculũ grande quia ↄſcientia recipiẽtis hoc ſacrm̃ debet eſſe dilatata ꝑ charitatẽ q̃ eſt excellẽtiſſima virtutũ. Aug⁹ in quodã ſer. Habitaculum cordis noſtri euacueť vicijs: ⁊ virtutib⁹ repleať. ⁊ cãtat eccľia. Adorna thalamũ tuũ ſion et ſuſcipe regem chꝛm̃.

¶ Tertia eſt conſideratõ tẽpoꝛalis. Ubi ↄſiderandũ ꝙ hoc ſacrm̃ ↄueniẽter inſtitutũ eſt in lege euãgelica q̃ eſt lex amoꝛis ⁊ tẽpoꝛe vicino paſſiõi chꝛi Cui⁹ aſſignari põt ſm doctores triplex ꝑcipua rõ. ¶ Prima eſt ratio corpalis ſubtractionis. Hãc rõem ponit Euſebi⁹ di. Quia corpus aſſumptũ ablaturus erat ab oclis: illatur⁹ ſiderib⁹: nẽc erat vt i die cene ſacrũ corpis ⁊ ſãguis ſui ↄſecraret vt co

ſeretur iugiter myſteriũ qđ ſemel offe-
rebat in preciũ. Scđa ē rō legalis ter-
minationis: q: eñ vet⁹ ſacrificiũ in paſſio
nē terminādũ erat. Jđo tũc tēpis ꝯueniēs
erat nouũ inchoare ꝛ nō añ: q: ñ erat ꝯue
niēs vmbrā ꝛ ꝟitatē ſimul currere. Beda
Finitis veteris paſce ſolēnijs q̄ in cōme-
moratōe antiq̄ liberatiōis de egypto age-
bant tranſit ad nouũ qđ in ſue redēptio-
nis memoriā eccleſia frequētare deſide-
rat: p carne ꝛ ſanguine agni ſue carnis ꝛ
ſanguis ſacr̄m in panis ꝛ vini figura ſub
ſtituens ſacerdos in eternũ factus ſm or-
dinē melchiſedech. Tertia eſt rō ſpũa
lis inſtructōis q̄ eſt p̄cipue triplex. Pri
ma ē iſtructio firmioris recordatōis .i. dñi
ce paſſiōis. Jō eñ imminēte paſſiōe inſtitu
tũ eſt vt magis hoc ſigno infigeret fideliũ
cordib⁹ ꝓxime factā paſſionē. Añ paſſio-
nē ḡ inſtitutũ fuit nō ad celebrandũ tũc ſʒ
poſtea vt eſſet ſignũ rememoratiuũ paſſio
nis. Vñ di. Lu. xxij. Hoc facite in meā cō
memorationē. Scđa eſt inſtructio am
plioris deuotiōis: ſcʒ habēde circa hoc ſa-
cramentũ qđ in vltimo receſſu ſuo dñs di
ſcipulis tradidit. Aug⁹. lib. de rñſioñ ad
ianuariũ. Saluator vt vehemētius cōme
daret myſterij hui⁹ altitudinē: vltimũ h̄
voluit infigere cordib⁹ ꝛ memorie diſcipu
loꝝ a quib⁹ ad paſſionē diſceſſurus erat.
Hec ille. Sicut ḡ p̄cepit dñs filijs iſrael
tũc p̄mo agnũ paſchalē mādūcare qñ de
creuit eos de captiuitate egyptiaca libera
re: ita chr̄s ſacramētũ eucharistie tũc pri-
mo inſtituit qñ voluit nos de diabolica
ptāte eripere. Tertia eſt inſtructio fer
uētioris dilectōis quā ſcʒ dñs ad nos ha
buit ꝛ quā ad eũ habere debem⁹. inſtitu-
tũ eſt eñ hoc ſacramētũ in ſignũ euiden-
tiſſimũ amoris dulciſſimi quā dñs habe
bat ad genus humanũ. Et vide bene hũc
amorē. Nō eñ ſolũ voluit dare nobis ſua
.i. obſeq̄a .i. oīm creaturaꝝ: ꝛ ſuos .i. ange
los in adiutoriũ: ſed etiā ſeipm̄ dare vo-
luit. Nō eñ ꝯtentus eē poterat amor ille
dulciſſimus q̄ nos diligit niſi ſeipm̄ daret
Seipm̄ ḡ dedit i filiũ p carnis aſſumptio
nē. Eſa. ix. Fili⁹ dat⁹ eſt nobis. Dedit ſe
in ſociũ p ꝯformationē. Phil. ij. Habitu
inuētus vt hō. Dedit ſe in magiſtrũ p do
ctrine p̄dicationē. Jo. xiij. Vos vocatis
me magr̄ ꝛ dñe ꝛ bñ dicitis ſuʒ etenī. De
dit ſe in ducē p exēpli operationē. Jo. xiij.
Exēplũ dedi vobis: vt quēadmodũ ego
feci ita ꝛ vos faciatis. Dedit ſe in patrem
p gr̄e regenerationē. Jo. j. Quotq̄t aũt re
ceperũt eũ dedit eis ptātem filios dei fie-
ri his q̄ credũt in noīe ei⁹. Dedit ſe in ho
locauſtũ medullatũ ꝛ redēptōis nr̄e p̄ciũ
p ſuā paſſionē. Dedit etiā ſeipm̄ in cibum
ad ſpũalē refectionē: ꝛ tandē dat ſeipm̄ in
celeſte p̄miũ ad nr̄am glificationeʒ. Vñ
cātat eccleſia. Se naſcēs dedit ſociũ: con-
ueſcēs in eduliũ: ſe moriēs in preciũ: ſe re-
gnās dat in p̄miũ. O iſlāmata charitas
ieſu chr̄i. O ardētiſſim⁹ amor clemētiſſi-
mi cordis ſui. Sup abūdanter ꝑfecto no-
bis oñdit q̄ntũ nos dilexit. Et qm̄ iſtud
eſt ſacramētũ amoris ꝓpterea inſtitutũ ē
quādo amor ei⁹ bulliebat atq̄ fremebat.
Jo. xiij. Cũ dilexiſſet ſuos q̄ erāt in mun-
do: in finē dilexit eos .i. ſm glo. maiora ſi-
gna dilectiōis oſtendit.

q Vartũ ē myſteriũ admirāde ſigni
ficatōis. Sacramentũ ꝓpe dr̄ ſa-
cre rei ſignũ. quodlibet ei ſacramē
tũ in q̄ntũ ſacramētũ: aliquā rē ſacrā ſigni
ficat. Hoc aũt ſacramētũ tres hʒ ſignifica
tiōes p̄cellentes pura cordis deuotiōe ſe-
pius cōtemplandas.

Prima: ē ſigf̄tio remēoratiua.
Scđa: ē ſignificatio rep̄ntatiua.
Tertia: eſt ſigf̄tio p̄figuratiua.

Prima igitur eſt ſigni-
ficatio rememoratiua ſcʒ reſpectu rei pre
terite ſcʒ oīm myſterioꝝ q̄ p nob fecit de⁹
in carne hũana ſcʒ incarnatiōis: natiuita-
tis: ꝛc. ſpaliter paſſiōis ꝛ mortis eius. pſ.
Memoriā fecit mirabiliũ ſuoꝝ miſericors
ꝛ miſerator dñs: eſcā dedit timētib⁹ ſe. Et
q: chr̄i paſſio veꝝ fuit ſacrificiũ deo acce-
ptiſſimũ. Jō ꝓpt hāc ſigf̄tiōeʒ h̄ ſacr̄m dr̄
ſacrificiũ. Jdcirco dñs iſtituēs h̄ ſacrʒ dr̄
Lu. xxij. h̄ facite i meā cōmēorationē .i. in
mee paſſiōis recordationē. Et h̄ apl̄s ex
ponit. j. Coꝛ. xj. d. Quotieſcũq̄ māduca
bitʒ panē hũc ꝛ calicē bibetʒ mortē dñi an
nũciabitʒ donec veniat .ſ. ipe dñs ad iudi-
ciũ. Cōſideratio affectiua hui⁹ ſigf̄tionis
hʒ p̄cipue tres fruct⁹ digniſſimos ſiue vti
litates i nob. Primo eñ ē inflāmatiua

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

dine dilectōis qꝛ videlꝫ reducit nos in me
moriā illius amoris excellētiſſimi quē ad
nos habuit dī filiꝰ q̄ ꝑ nob̄ icarnatꝰ ē: natꝰ
circūciſus: paſſus: ſepultꝰ: ꝛ ad celos aſcē
dit. Et vide bn̄ amorē dei erga nos ſic̄ di
ctū ē i fine ꝓcedētꝫ myſterij. j. Jo. iiij. In h̄
apparuit charitas dī in nob̄ qm̄ filiū ſuū
vnigenitū miſit deꝰ in mūdū, vt viuamꝰ
ꝑ eū. In h̄ eſt charitas nō q̄ſi nos dilexeri
mus deū: ſꝫ qm̄ ipe ꝑoꝛ dilexit nos ꝛ mi-
ſit filiū ſuū ꝓpitiatorē ꝑ pctīs nr̄is. Nota
bn̄ q̄ꝫ mirā nob̄ oñdit dn̄s amoris dulce-
dinē. De h̄ vide ſmone de ſctā cruce par
te. ij. ar. iiij. Scd̄o ē hortatia grā҃ actō
nis. Hiero. Jō ſaluatoꝛ h̄ ſacr̄m tradidit
vt ſꝑ cōmēoꝛemur qꝛ ipe ꝑ nob̄ mortuꝰ ē:
ne ſimꝰ ingrati tātis bn̄ficijs. j. Coꝝ. vj.
Empti em̄ eſtꝫ ꝑcio magno: iō maximas
debemꝰ grās redemptori nr̄o. Tertio
ē inductiua interne ꝯpūctōis: h̄ aūt ſacr̄m
ꝑ hāc ꝑmā ſui ſigtionē reducit nob̄ in me
moriā ꝙ chr̄s ꝑ pctīs nr̄is mortuꝰ ē: ꝓpt
qd̄ ꝯpūgi multū atqꝫ dolere debemꝰ ꝯſi-
derātes pctā nr̄a fuiſſe cām mortꝫ dn̄i. j.
Pe. iij. Chr̄s ꝑ pctīs nr̄is mortuꝰ ē: iuſtꝰ
ꝑ iniuſtis ꝛc̄.

Secūda eſt ſignificatio

rep̄ntatiua. Et hec reſpectu rei pn̄tꝫ ſcꝫ ec
cleſiaſtice vnitatis: ꝛ rōe huiꝰ dr̄ cōio qꝛ ꝑ
ipm̄ cōicamus ꝛ vnimur chr̄o. Cōſidera-
tio huiꝰ ſigtōis hꝫ in nob̄ tres fructꝰ ſalu
berrimos inq̄ntū oñdit triplicē debere eē
vnitatē inter oēs veros catholicos.

Primo vnitatē mēbroꝝ in vno capite.
Scd̄o vnitatē filioꝝ in vno pr̄e.
Tertio vnitatē amicoꝝ i vna charitate
Primo igiᷣ oñdit ꝙ iter nos dꝫ eē vnitas
mēbroꝝ i vno capite. Cōuocatio em̄ oim
fideliū q̄ eccl̄a dr̄ ē corpꝰ chr̄i myſticū cuiꝰ
caput ē ipe chr̄s. Eph. j. Ipm̄ dedit caput
ſup oēm eccl̄iaꝫ q̄ ē corpꝰ ipiꝰ. Et h̄ euidē
tiſſime ſigr̄ ꝑ h̄ ſacr̄m in q̄ oēs chr̄ifideles
recipiūt vnū ꝛ idē veꝝ chr̄i corpꝰ. Rho.
xij. Sic in vno corꝑe multa mēbra hēmꝰ
oia aūt mēbra nō eūdē actū hn̄t: ita multi
vnū corpꝰ ſumꝰ in chr̄o. ꝛc̄. Vn̄ pꝫ q̄ntā
iniuriā faciūt huic ſacr̄o q̄ accedūt ad ipꝫ
hn̄tes odia ꝛ diſſenſiones ſiue diſcoꝛdias
cū alijs: ꝯdicūt em̄ ſcatiōi huiꝰ ſacr̄i qd̄ ē
ſacr̄m charitatꝫ ꝛ vnitatꝫ. j. Coꝝ. x. Vnꝰ
panis ꝛ vnū corpꝰ multi ſumꝰ: omnes q̄ de
vno pane ꝛ de vno calice ꝑticipamꝰ. Vbi
nota ſup h̄ qd̄ dr̄ vnꝰ panis: ꝙ vnꝰ panis
materialr̄ fit ex ꝑlibꝫ granis pulueriżatꝫ ꝑ
aq̄ admixtionē ꝛ ignis decoctionē. Sic ꝫ
ſpūalr̄ vt ſimꝰ vnꝰ panis. Primo neceſſa
ria ē pulueriżatō hūilitatꝫ: vt ſcilicꝫ vnuſ-
quiſqꝫ ſeipſum hūiliet puluerē ſe eē cogi-
tando ꝛ ſeipm̄ pulueriżando ꝛ molēdo. nō
em̄ pōt ſupbꝰ aut rebellis alijs bn̄ ꝯuiue
re. Scd̄o hūectatio benignitatꝫ: ꝑ quam
vniūſ hoies dū ſibi inuicē ꝯplacere volūt.
Tertio decoctio charitatꝫ: aq̄ q̄ppe farine
mixta niſi fieret decoctio diſpōeret ad coꝛ
ruptionē: ſic ꝛ beniuolētia mutua niſi ſit
decocta charitatꝫ igne traheret ad pecca
ti coꝛruptionē ꝛ ruinā ſi vicꝫ aliq̄s alijs in
oibꝫ cōplaceret ꝑ amorē naturalē nō re-
gulatā vera charitate q̄ ad animaꝝ ſalutē
tēdit: ꝛ ꝑ quā ſumꝰ inuicē beniuoli ſcd̄m
ꝙ aiaꝝ ſaluti ꝯgruit. Opoꝛtet ꝫ ꝙ fiat de
coctio ꝑ charitatē ꝛ ſic erimꝰ vnꝰ panis.

Scd̄o oñdit ꝑdicta ſcatio huiꝰ ſacr̄i ꝙ
inᷣ nos eē dꝫ vnitas filioꝝ i vno pr̄e. Jo. j.
Quotq̄t aūt receperūt eū dedit eis ꝑtātē
filios dei fieri. Tertio vnitas amicoꝝ
in vna charitate. Jō poſt inſtitutionem
huiꝰ ſacr̄i dt̄ dn̄s diſcipulis ſuis. Mādā
tū nouū do vob̄ vt diligatꝫ inuicē ſic̄ dile-
xi vos. In h̄ cognoſcent qꝛ diſcipuli mei
eſtꝫ ſi dilectionē habueritꝫ adinuicē. Hāc
aūt triplicē vnitatē ꝑdictā poſt inſtitutio-
nē huiꝰ ſacr̄i petebat dn̄s orās ad pr̄em ꝛ
di. Jo. xvij. Ego ꝑ eis rogo q̄s dediſti mi
hi. ꝛc̄. Pr̄ ſctē ſerua eos q̄s dediſti mihi vt
ſint vnū ſic̄ ꝛ nos ꝛc̄. ſeq̄ᷣ. Non ꝑ eis rogo
tātū ſed ꝛ ꝑ eis q̄ credituri ſūt ꝑ vbū eoꝝ
in me: vt oēs vnū ſint: ſicut tu pr̄ in me et
ego in te: vt ꝛ ipi in nob̄ vnū ſint: vt mun-
dus credat qꝛ tu me miſiſti: ꝛ ego claritа-
tē quā dediſti mihi dedi eis vt ſint vnū ſic̄
ꝛ nos vnū ſumꝰ. Hec ibi.

Tertia eſt ſignificatio

ꝑfiguratiua. ſ. reſpectu rei future. ſcꝫ dīne
fruitōis q̄ erit in patria: ꝛ ratiōe huiꝰ dici
tur viaticū qꝛ ē cibus viatoꝝ illuc tenden
tiū. Vn̄ cantat eccleſia. Ecce panis ange
geloꝝ factus cibus viatorū. Diciᷣ etiā eu
chariſtia. i. bona gratia: quia Rhom. vj.
Gratia dei vita eterna. In greco etiā di-

citur metalipſis .i. aſſūptio vel tranſſum/
ptio: qꝛ ꝑ h (vt dr Damaſcen⁹) vnitatē fi/
lij dei aſſumim⁹: ſiue in ei⁹ vnitatē tranſ/
ſumimur. Cōſideratio aūt hui⁹ ſignifica/
tōis triplicē habet fructū in nobis. ¶ Pri
mo em̄ ē inductiua ſperatiue affectionis.
Vñ dr h ſacrm̄ pign⁹ eterne hereditatꝫ
vide dei bonitatē. Cū dn̄s ꝑ ſuā paſſionē
nob adq̄ſierit hereditatē celeſtē qꝛ q̄diu
viatores ſum⁹ eā actu hr̄e n̄ poſſum⁹ in
re ſed tātū in ſpe. Jō nob h ſacrm̄ reliq̄t i
pign⁹. Nihil em̄ mai⁹: nihil chari⁹: nihil
ꝓcioſi⁹ aut digni⁹: nihil dulci⁹ aut vtili⁹
relinq̄re poterat i pign⁹ q̄ ſeipm̄. Hiero.
Hāc vltimā mēoriā nob reliq̄t quēadmo
dū ſiq̄s ꝑegre ꝓficiſcēs aliq̄d pign⁹ ei quē
diligit relinq̄t vt q̄tieſcūq̄ illō viderit poſ
ſit ⁊ ei⁹ bn̄ficia ⁊ amicicias mēorari queꝫ
ſi ille ꝑfecte dilexerit n̄ ſine igēti ꝺſiderio
poterit illud videre. Hec ille. ¶ Scdo ē
inductiua affectiue incitatōis .ſ. vt feſtine
mus ad deū ꝯuerti ⁊ ad ipm̄ clare viden/
dū ꝑtingere. Heb. iiij. Feſtinem⁹ ingredi
in illā requiē. ¶ Tertio ē inductiua inci/
tatiue ꝑguſtatōis. Jō dr Bern. O glorio
ſa ⁊ amabilis ſpōſa: ſpōſum habes in ter
ra ſub ſacro: ſed in celis habitat ſine vela
mēto. Hic reuera q̄ſi dulce ꝑludiū ⁊ iocū
da deſpōſatio. Ibi nuptiale ꝯuiuiū ⁊ bea
ta fiet ꝯiunctio .ſ. cū de fide ad ſpem: de
ſpe ad rem: de mēſa ad mēſā: de ſabbato
ad ſabbatū fiet trāſmigratio. Tūc em̄ vi
debit ipe ieſus q̄ dulcis ē in facie: dulcꝫ in
ope: dulcis in noie. Hec ille. Tangūt autē
tres ſup̄dicte ſigtōes in trib oꝛōnib ſiue
collectis que dn̄r in miſſa de euchariſtia.
Pr̄ia in p̄ma: ſcd̄a in ſcd̄a: t̄tia in t̄tia: vt
vt clare ptꝫ intuēti. Jtē etiā tangūt i illa
antiphona quā cātat eccl'ia. O ſacrū ꝯui/
uiū in q̄ chr̄s ſumit: recolit mēoria paſſio
nis ei⁹: ecce p̄ma ſignatio: mēs iplet gr̄a:
ecce ſigtōꝫ ſcd̄am: qꝛ ꝑ gr̄aꝫ ſiue charitatē
fit vnitas mēbroꝝ eccl'ie: ⁊ future gl'e nob
pign⁹ dat: ecce tertia ſignatio. Cū itaq̄ re
cipies aut adorabꝫ chr̄i corp⁹ i h ſacro q̄n
ta poteris deuotōe: tres p̄dictas ſignatio
nes conſidera vt inde fructus ſalubꝛes va
leas reportare.

Quintū eſt myſteriū ordinādē rece/
ptionis vbi p̄mo notandus eſt ſc̄m
theologos triplex modus recipiendi cor
pus chr̄i. ¶ Prim⁹ mod⁹ ē ſacralis tātū q̄
ꝯuenit his q̄ h ſacrm̄ ⁊ ſi credētes accipiūt
nō tn̄ ſūt in charitate qꝛ talis nō recipit ef
fectū ſp̄ūalē hui⁹ ſacri ſꝫ in dānationē ſuā
ſumit vt poſtea dante dō dicturi ſumus.
¶ Scd̄s mod⁹ ē ſp̄ūalis tantū q̄ cōuenit
oib iuſtis q̄ deuotionē ⁊ affectionē habēt
ad h ſacrm̄ ⁊ ad chr̄i paſſionē ꝑ ipſum rep
ſentatam q̄uis h ſacrm̄ actu nō accipiāt
Aug⁹. li. de remedio pnie. ⁊ hr̄ de ꝯſe. diſ.
ij. Crede ⁊ māducaſti. Credere em̄ in eū
hoc ē panē viuū māducare. Qui credit in
eū māducat eū. Hec ille. Sic āt dr Bo.
in. iiij. Manducare hoc ſacrm̄ ſp̄ūalr̄ ē re
cogitare ⁊ refici circa chr̄i paſſionē q̄ fuit
in corpis ei⁹ mltiplici afflictiōe ⁊ ſangui/
nis effuſiōe. Jn q̄ manifeſtat imenſa dei
charitas ⁊ in hoc aia ꝑfecte reficit ⁊ dele
ctat. ¶ Terti⁹ mod⁹ ē ſacramētal' ⁊ ſp̄ūa
lis ſimul: ⁊ iſte ceterꝫ parib ꝑfectioꝛ ē. Eſt
tn̄ aduertendū q̄ receptio ſacramētalis
pōt etiā ⁊ dꝫ dici ſp̄ūalis vt ſp̄ūale diſtin/
guit ꝯ corporale. Nō em̄ in hoc ſacro mā
ducat chr̄s corporalr̄ ſꝫ ſp̄ūalr̄ ⁊ inuiſibi/
liter. Vñ cū dn̄s dixiſſet Jo. vj. Niſi mā/
ducaueritꝫ carnē filij hois: nō habebitis
vitā in vobis. Multi ex diſciplis eius au
dientes dixerūt. Dur⁹ ē hic ſermo. ⁊c. qui
bus ipſe dn̄s ait. Sp̄ūs eſt qui viuificat.
caro aūt nō ꝓdeſt quicq̄. q. d. ſc̄m expoſi/
tionē auguſtini ſup. p̄m. iiij. Sp̄ūalr̄ itel/
lige q̄ locut⁹ ſuꝫ. Nō hoc corp⁹ qd̄ videtꝫ
māducaturi eſtis ⁊ bibituri illū ſanguinē
quē fuſuri ſūt q̄ me crucifigēt. Sacrm̄ ali
qd̄ vobꝫ cōmēdaui qd̄ ſp̄ūalr̄ intellectum
viuificabit vos. Nō em̄ erat māducādū
corp⁹ eius in ea ſpe q̄ ab eis videbat: ſed
ſp̄ūalr̄ ⁊ inuiſibilr̄ ſub aliena ſpe. Nam ſa
cr̄a eccl'e ordinant ad ſubueniēdū hoi in vi
ta ſp̄ūali. Circa h autē myſteriū receptio
nis tria ſunt ſpecialia myſteria declarāda
¶ Prīmū: eſt procuranda deuote receptō
nis dignitas.
¶ Scd̄m: eſt deſideranda digne receptō
nis fructuoſitas.
¶ Tertiū: eſt abominanda indigne rece/
ptionis deteſtabilitas.

Primū igitur ē ꝓcuranda deuote re
ceptōis dignitas. Vbi primo no/
tandū eſt q̄ aliquis poteſt dici in/
dign⁹ hoc ſacro dupliciť. Aut ratōe p̄o

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

p̄ie iniquitatꝫ ⁊ ſic eſt indignꝰ ois ex̄ñs i
pctõ mortali. Aut rõe ꝓp̄ie paruitatꝫ ⁊ i-
firmitatꝫ ⁊ ſic ꝗlibet etiã q̄ntūcūqꝫ ſanctꝰ
indignꝰ ẽ. Propterea ois comunicãs dicit
Dñe nõ ſum dignꝰ ⁊c̃. Intelligenda eſt ꝙ
dignitas receptõis nõ ꝓpt̄ nobilitatẽ ⁊ di
gnitatẽ nr̄e ꝓp̄ie ꝯditõis ſꝫ ꝑ carẽtiã mor
talis offenſiõis ⁊ diuine gr̄e donũ. Dignꝰ
eſt ergo aliꝗs hoc ſacramẽto q̄n nihil hꝫ
in cõſciẽtia qđ diſplicеat deo: tūc em̄ ſibi
dat deꝰ grãm q̄ facit ip̄m deo gratũ. Nul
lus ꝙ ex ſeip̄o dignꝰ ẽ ſꝫ ꝑ grãm dei q̄ nul
li denegat̄ ad eã ſe diſponenti. Circa hanc
aūt dignitatẽ receptiõis notanda eſt tri-
plex conſideratio.

Prima: eſt cõſideratio preparatiue diſ-
poſitionis.

Scđa: eſt cõcomitatiue affectõis.

Tertia: eſt cõſecutiue deuotõis.

Prima igitur eſt conſide

ratio preparatiue diſpoſitõis. j. Reg. vij.
Preparate corda vr̄a dño. Et Eccl. ij.
Qui timẽt deũ p̄parãt corda ſua. Sꝫ ꝓh
dolor: multi ſollicite p̄parãt veſtimẽta ſꝫ
nõ corda: ꝯ q̄s dr̄ Matth. xxiij. Ve vob
qui mundãtis: id qđ deforis ẽ: intus autẽ
pleni eſtis rapina ⁊ iniquitate. Eſt aūt p̄
cipue neceſſaria triplex p̄paratiua diſpo-
ſitio ante receptionẽ huiꝰ tã venerabil̄ ſa-
cramẽti. Prima ẽ diſpoſitio ꝯſcial̄ pur
gatiõis. Debꝫ em̄ p̄us cõſcia purgari ab
oi pctõ ⁊ affectiõe peccandi. Figura ꝙ ad
p̄mũ. Excludebãt̄ alienigene a comeſtiõe
agni paſcal̄. Vñ ibi dñ. Ois aliẽigena nõ
comedet ex eo. Alienigena in ꝓpoſito ẽ q̄
filiꝰ ẽ diaboli ꝑ imitationẽ q̄ ſcꝫ ẽ in pctõ
mortali. Vñ Io. viij. dr̄ dñs iudẽis. Vos
ex p̄re diabolo eſtis: qđ ⁊ dici põt oibꝰ in
pctõ mortali ex̄ñtibꝰ qꝛ ſuccedũt diabolo
q̄ſi p̄ri in noie ⁊ hereditate. In noie inqꝫ
qꝛ dicit dñs de iuda Io. vj. Vnꝰ ex vob
diabolꝰ eſt. In hereditate etiã qꝛ ip̄is di-
cet̄ illud Matth. xxv. Diſcedite a me ma
ligni in ignẽ eternũ q̄ p̄paratus eſt diabo-
lo ⁊ angelis eiꝰ. Quo ad ſcđm vicꝫ de affe
ctõe peccandi qꝛ ibidem excludit̄ ab agni
comeſtiõe ſeruꝰ empticiꝰ q̄ nõdũ eſt circũ
ciſus. Vñ ibi dr̄. Ois ſuus empticiꝰ circũ
cidet̄ ⁊ ſic comedet. Seruꝰ empticiꝰ ẽ q̄

a pctis mortalibꝫ cauet q̄ ſãguie chr̄i effi-
cacit̄ redẽptꝰ ẽẽ videt̄. tal̄ ſi velit ad h̄ ſa-
cramẽtũ digne accedere: deponat p̄putiũ
.i. affectionẽ ⁊ radicẽ ois iniq̄tatꝫ. j. Cor.
xj. Probet ſeip̄m hõ vt ſic de pane illo e-
dat. Et j. Cor. v. Expurgate vetꝰ fermẽ
tũ vt ſitꝫ noua ꝯſperſio ſic eſtꝫ. i. ẽẽ debetꝫ
azymi. Eteni paſca nr̄m imolatus ẽ chr̄s.
Itaqꝫ epulemur nõ in fermẽto veteri ne-
qꝫ i fermẽto malicie ⁊ neq̄cie ſꝫ in azymis
ſinceritatꝫ ⁊ v̄itatis. i. in puritate affectꝰ
⁊ intellectꝰ. Circa iſtã diſpoſitionem tria
ſũt dubia ꝯtẽplãda. Primũ ẽ circa pcti
mortal̄ ꝯſciaꝫ. Vbi notãdũ ſm̄ doctores
ꝙ triplex h̄ri p̄t pcti mortal̄ ꝯſcia. Pri-
ma ẽ ꝯſcia totalis certificatiõis. Puta cũ
aliꝗs ſe fornicatũ fuiſſe vl̄ ſcit ſe ẽẽ in actu
alio pcti mortal̄ interiori vel exteriori nõ
dolens neqꝫ ꝯfeſſus de eo: ⁊ talis accedẽs
mortaliſſime peccat: qꝛ ꝯtẽnit ⁊ abutitur
ſctõ ſctõꝝ ⁊ mẽtitur ſe incorporari chr̄o qđ
eucbariſtia figurat: de aūt pcti grauita-
te dicẽdũ erit poſtea. Scđa eſt ꝯſcia p
babilis cognitiõis. Puta cuꝫ ꝗs diu ſiue
moroſe delectatus ẽ ⁊ timet fuiſſe morta
lẽ ꝯſenſum: ⁊ tũc ſic accedẽdo ſine ꝯtritio
ne mortalit̄ peccat. qꝛ diſcrimini ſe comit
tit circa tãtũ myſteriũ. Tertia ẽ cõſcia
ſcrupuloſe vacillatõis. ſicut cũ aliquis de
leui delectatiõe timet ne fuerit pctm̄ mor
tale vbi non eſt: ⁊ talis cõicando minime
peccat. ſm̄ petrũ de tharã. qđ verꝝ eſt ſm̄
petrũ de palude: q̄n firmã ꝯſciam non hꝫ
ſꝫ timorẽ quẽdã ſeu vacillationẽ q̄ põt di-
ci timor nocturnꝰ. Ps. Nõ timebis a ti-
more nocturno. Ps. Trepidauerũt timo
re vbi nõ erat timor. De nocte q̄ppe lapi
des aut arbores credũt̄ hoſtes ẽẽ aut fere
ſiue beſtie. Dicit ꝗ̄ petrꝰ de tharã. In p̄ma
ꝯſcia ꝗs ꝯtẽnit. In ſcđa diſcrimi ſe ꝯmit
tit: ſꝫ i tr̄ia nõ. Sꝫ forte q̄ris an ad ꝯſecu-
rãdã ꝯſciẽtiã reſpectu pcti mortal̄ ſuffice
re poſſit ꝯtritio ſine ꝯfeſſiõe. Rñdeo. Ta
lis aut hꝫ copiã ꝯfeſſoris ⁊ tp̄s ſufficiens
ꝯfitẽdi ⁊ tũc peccat mortaliter cõicando
nõ recõciliatus eccleſie. Vñ hugo de ſcõ
victore. ſ. de poteſtate ſoluendi atqꝫ ligan
di. c. xxj. Abſqꝫ ſacerdotis abſolutione ſi
criminoſꝰ ad cõionẽ chr̄i accedat ꝓ certo
ſibi iudiciũ mãducat ⁊ bibit: ẽtſi an̄ ml̄tꝫ pe

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

niteat ⁊ vehemēter doleat ⁊ ingemiſcat.
Aut talis nõ habet copiã ↄfeſſoꝝ.et tunc
diſtinguendũ eſt:aut ſibi iminet nc̃itas ce
lebrãdi vel cõicãdi: vtputa nõ põt dimit
tere ſine ſcãdalo ꝓprie ꝑſone vel turbatõe
alioꝝ:ſicut de illis q̃ cõiter in religiõe cõi
cant: vel de ſecłarib⁊ poſt genuflexionem
añ ſacerdotē ⁊ hmõi. Et tũc ſm Sco.ſuf
ficit ꝙ ↄteranł ⁊ habeãt ꝓpoſitũ ↄfitẽdi
q̃citius poterũt. Aut nõ imminet neceſſi
tas nec ꝑiculum ⁊ tũc peccãt ſm Sco. Ri
char. ⁊ Pe.

¶ Scõm dubiũ eſt circa peccati mortalis ignorãtiam cũ.ſ.aliq̃s
ignorãter in pctõ mortali exñs ad ſacrm̃
accedit. Ubi vtendũ eſt hac diſtinctiõe:
q: poteſt p̃cedere trifaria examinatio con
ſcientie. ¶ Prima eſt examinatio poſſibi
lis diligẽtie:ita ꝙ hõ nullum angulũ ↄſcie
dimiſit indiſcuſſuz:vt vere impleał qđ dr̃
Jo.xij. Nũc iudiciũ eſt mũdi.ſ.microcoſmi
q: ſic debz hõ ſe p̃parare acſi eſſet imedia
te ex hoc mũdo trãſitur⁹ ad p̃rẽ. In cuius
myſteriũ comeſturꝫ agnũ paſcale p̃ceptũ
fuit Exod.xij. Renes vr̃os accingetꝫ ⁊ cal
ciamẽta hĩbitis in pedib⁊:⁊ baculos in ma
nib⁊/q̃ ſũt tria ſigna ꝑegrini. O q̃ diligẽs
eſſet q̃ aliquẽ dñm magne autoritatꝫ ſecu
laris in hoſpitio ſuo eſſet recepturus:q̃nto
magis diligẽs eſſe debz ad tergendũ ſor
des p̃ui op̃is q̃ deo p̃parat domũ mẽtis.
Jõ dr̃ Eſa.lij. Excutere de puluere.ſ.ne
gligẽtie:ↄſurge ꝑ vigilãtiã:ſede hierłm ꝑ
trãquillitatẽ cordis. De⁹ nãq̃ negligẽti
velut dona ſua paruipẽdenti ſpũalia dona
ↄcedere nõ dignał Jõ cũ magna diligẽtia
examinãda ẽ ↄſcia ⁊ dñõ p̃parãda: ꝑitio
res etiãſi cas⁹ exigit ↄſulẽdo. Qui ẽ ꝑuia
hmõi examiatiõe poſſibilis diligẽtie igno
rãter hñs pctm̃ mortłe ad hoc ſacrm̃ ac
cedit nõ peccat:ſed pctõꝝ latentiũ remiſſi
onẽ accipit ⁊ meret. Videł aũt iſta exaia
tio poſſibił diligẽtie quã tradit Sco. di.
Diligẽti inq̃ſitiõe habita ſm poſſibilitatẽ
nr̃e fragilitatꝫ q̃ntã.ſ. diligentiã vir pru
dẽs faceret in ardua re quã vellet exaiare
ſerioſe.quã etiã inq̃ſitionẽ opteт differẽtẽ
eſſe ſm diuerſitatẽ penitẽtiũ vt vicꝫ maio
rẽ apponat diligentiã q̃ iãdiu nõ eſt ↄfeſ
ſus ⁊ minus in animo ſuo pctã ſua poſuit
vt ea mẽorił retineret ⁊ tp̃e oportũo diſti
cte ↄfiteret. Premiſſa inſuꝑ ↄtritiõe ⁊ cõ
feſſione ſufficiẽti ſm ꝓbabilitatẽ correſpõdẽ
tẽ ad p̃dictã inq̃ſitõnẽ/ſi tũc cõicet nõ pec
cat:imo pctã latẽtia ſi q̃ ſint dimittuntur.
¶ Scđa eſt exaiatio ꝓbabił ſufficiẽtie:cũ
vicꝫ aliq̃s ꝑ tp̃s aliq̃đ ↄſciam diſcuſſit di
ligentł lꝫ nõ cũ oi diligẽtia poſſibili: ſed tñ
ꝓbabile eſt ꝙ debeat talis exaiatio ſuffici
ens eſſe. Et talis (vt dr̃ Petr⁹ de tharã.)
accedẽs nõ peccat:etiãſi in eo fuerit pctm̃
aliqđ mortale qđ eius cognitiõeꝫ p̃terfu
git. ¶ Tertia eſt exaiatio vitupabilis ne
gligẽtie:cũ.ſ. aliq̃s negligẽter ↄſciam diſ
cuſſit. Et talis (vt dr̃ Petr⁹ de tharã.) pec
cant mortałr accedẽdo/maxime ſi negligẽ
tia ſit magna. Põt aũt eẽ negligẽtia mul
tiplicit:q: vł negligit audire doctrine ver
bu ꝑ qđ poſſet illũinari de malis ↄmiſſis:
et bonis omiſſis. Vel negligit q̃rere re
cta ↄſilia ⁊ ↄfeſſorẽ peritũ atq̃ diſcretũ q̃
erudiat ⁊ exaiet de p̃dictis. Vel q: negli
git examiare ↄſciam ſuã:ſed imp̃parate ⁊ q̃
dã leuitate ⁊ ꝑnicioſa tarditate in fine q̃
drageſime ↄfiteł differẽdo q̃ntũ põt:ꝓpt
q̃ oia nõ plene ↄfiteł ex culpa ſua. Erg: ſꝫ
Sco.hec eſt ignorãtia craſſa ⁊ affectata:
talis ſuſcipiẽs corp⁹ chr̃i/mortałr peccat
faciẽs ↄtra illđ apłi: Probet ſeipm̃ hõ et
ſic de pane illo edat ⁊c. Sed forte dices:
q: Eccles.ix.dicił. Nemo ſcit vtꝝ amore
vel odio dign⁹ ſit:ẽ ſi aliquãdo peccꝫ mor
taliter accedẽs cũ ignorata culpa:quicũq̃
ad cõmunionẽ accedit/diſcrimini ſe ↄmit
tit. Dicendũ ꝙ ad diſcriminis periculuꝫ
p̃cauendũ nõ requirił ↄſcientie certitudo
q̃ haberi nõ põt de hoc qđ eſt carere mor
tali. Juxta illđ.j.Coꝝ.iiij. Nihil mihi cõ
ſcius ſum:ſed nõ in hoc iuſtificat⁹ ſum:ſꝫ
ſufficit ꝓbabilis ↄiectura q̃ p̃miſſa exami
natione ſufficienti haberi põt ꝑ quattuor
ſigna ſm Bonauen. Richar. Pe. ⁊ Tho.
Primũ eſt cũ homo de offenſis p̃teritꝫ do
let. Scõm cũ abſtinendi a pctis in futuro
ꝓpoſitũ habet. In his em̃ duob⁊ vera ↄſi
ſtit penitẽtia ſm Grego. Tertiũ eſt cum
quis ad bonuꝫ opus ſe promptũ inuenit:
quia ꝓbatio dilectiõis exhibitio eſt op̃is:
ſm Grego. Quartuꝫ cum quis verba dei
deuote audit. q: Joan.viij. Qui ex deo ẽ
verba dei audit. Dicit ẽ Tho. ꝙ ſi q̃s fa
cta diligẽti inquiſitiõe ↄſcientie ſue q̃uis
nõ oino ſufficienti ad corp⁹ chr̃i accedit:

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

aliquo moꝛtali pctō in eo remanente qḋ
eius cognitione pterfugit: nō peccat: imo
magis ex vi ſacramēti remiſſionē pcti cō
ſeqꝛ. Vñ Aug⁹. di. in q̄dā ſer. ꝙ qñ coꝛp⁹
chꝛi māducat viuificat moꝛtuos. ¶ Ter
tiū dubiū eſt circa miniſtri prudentiā: q̄s
vicȝ debeat admittere ad hoc ſacramētū
ꝛ q̄s excludere. Ubi notandū ꝙ a cōmu-
nione excludēdi ſunt aliqui pcipue ꝓpter
tres cauſas. ¶ Primo rōne punitōis: ſcȝ
pcedentiū pctoꝝ: licȝ etiā ꝯtriti ſint ꝛ cō-
feſſi. Vñ. xxxiij. q. c. ij. Latoꝛē. dr̄ de ꝑricī
da aut matricida: ꝙ nō dȝ cōicare vſcꝫ ad
tres ānos. Et vt di. Rich. in. iiij. Nulli no
toꝛio ac manifeſto ꝛ infami pctōri cum ad
pniam reuertit̄ eſt ſtatim eucharistia mi-
niſtrāda. Vñ i lege dictū ē Exo. xij. Adue
na nō comedet ex eo ſcȝ agno paſcali. Et
glo. interlinearis. Aduenā illū q̄ nuꝑ ve-
nit ad fidē nec adhuc firm⁹ eſt. Aduena
igit̄ eſt ille q̄ de nouo cōuerſus eſt cui nō ē
ſecurū ad hoc ſacramentū accedere. In q̄
nō parū errare vident̄ multi in eccl'ia q̄
illos q̄ m[an]ſerūt in peccato carnis ꝑ totū
ānū vſcꝫ ad dñicam in ramiſpalmaꝝ: de
q̄bus certū eſt eis ꝙ decē ānis ꝛ āpli⁹ ſta
tim poſt paſcha ad pctm̄ redierūt cōicāt
indifferēter: qḋ nullaten⁹ ſic facere debe-
rent ſi pctā ſint notoꝛia aut ꝑ ſentētiaȝ vl'
ꝯfeſſionē vel euidētiā rei: ſi ꝟo ſint occul-
ta debēt ſacerdotes eos monere in ſecre-
to vt adhuc aliq̄nto tpe differāt cōmunio
nē nec ſe offerāt cū alijs cōicaturi niſi foꝛ-
te videret̄ exinde poſſe ſeq̄ ſcandalū: ſi aūt
petāt cū alijs cōionē: debet eis dari: ne in-
de ſcandalū ꝓueniat: ſȝ notoꝛio pctōri nō
ita repēte danda eſt etiā penitēti ꝛ ꝯfeſſo
tū ꝓpt̄ reuerētiā ſacramēti: tū vt ꝓbet̄ an
ſit cōuerſio vera vel ficta: tū ne alij puſilli
ſcādaliſent̄. Et hec repulſio maxime etiā
faciēda eſſet de his q̄ ex diſſenſiōib⁹ ꝛ o-
dijs ſuis ppl'm ſcādalizauerūt nec inuicē
cōcoꝛdāt niſi adueniēte paſcha: ꝛ foꝛte nō
ꝟa ꝯcoꝛdia ſȝ ficticia inuicem indulgētes
ꝛ cōdonantes ex labijs tm̄ ꝛ nō ex coꝛde.
Pōt tñ pdictꝪ pctōrib⁹ notoꝛijs ꝯtritis ꝛ
ꝯfeſſis aliq̄n gr̄a ſpēal' fieri dādo ſibi cōio
nē ſine dilatiōe vbi articul⁹ pietatꝪ vel ne
ceſſitatꝪ id exigeret: puta q꞉ eēt tā feruida
pnia. cōpūctio. et lachꝛymaꝝ abūdantia
ꝙ etiā alios ad deuotionē ꝓuocaret: vel ſi
moꝛtis periculū imineret. Nā in extremo
vite nulli penitēti eſt euchariſtia denegan
da: vt ꝓbat̄ diſ. l. c. Penitētes. ꝛ xxvj. c. Si
pſbyter. ꝛ. c. Cognouim⁹. ¶ Scḋo exclu-
dunt̄ aliq̄ ꝓpt̄ defectū cognitiōis aut rōne
fatuitatis aut rōne etatis: q꞉ neceſſaria ē
fides actual' ad cōicādū: De etate aūt q̄
q̄s ad cōionē ſit admittēdus ḋt alexā. in.
iiij. ſū. ꝙ ſtandū ē arbitrio boni viri q̄ po-
tiſſime hȝ ꝯſiderare an cōmunicatur⁹ tan
tā fidē ꝛ diſcretionē habeat vt ſciat diſtin
guere int̄ ſacramētū i quo realiter ꝯtinet̄
chꝛs: ꝛ materialē panē. ¶ Scḋo rōne in-
diſpoſitiōis vl' q꞉ nō dolēt de pctis cōmiſ
ſis vel nō habēt ꝓpoſitū abſtinēdi in futu-
ro. Tales em̄ ſaltē in ſecreto monēdi ſunt
ne in tali ſtatu cōicēt: ꝛ ſi cōicauerint gra-
uiter peccant: ꝛ rurſum ſi nō cōicauerit ſal
tem ſemel in anno nō ſūt a peccato imu-
nes. Et ſi dicas ꝙ nō videt̄ peccare q̄ cōio
nē omittit ex eo ꝙ ad illā ſe indiſpoſitū ꝟi
det cū hoc ꝑtinere videat̄ ad reuerentiaȝ
ſacramēti. Dicēdū ꝙ nō peccat ꝓpt̄ irreue
rentiā ſacramēti: ſȝ ꝓpt̄ indiſpoſitionē ſuā.
eo ꝙ q̄libet pctōꝛ tenet̄ ſe ad hoc ſacramē
tū diſponere ſaltē ſemel in anno: ꝛ vitam
ſuā coꝛrigere: ꝛ emēdare. Vñ etiā ḋt ale-
xād. in. ij. ſū. ꝙ qñ pctōꝛ cogitat de mala vi
ta ſua ꝛ intrinſec⁹ excitat̄ a dei gr̄a gratis
data: ꝛ extrinſec⁹ a ꝟbis ſcripture: a voce
pdicatoꝝ ꝛ exēplo bonoꝝ vt pctā depo-
nat: ſi tunc nō agit opaȝ vt ꝯterat̄: de no-
uo moꝛtalit̄ peccat pctō ſcȝ negligētie: ad
qḋ ſequūtur alia pctā. ſ. ꝯtēpt⁹ dine gr̄e:
obduratio coꝛdis ꝛ ipenitētia. O q̄t deti-
net illaq̄tos diabol⁹. O q̄t ſūt foꝛnicato
res: adulteri: blaſphemi: vſurarij: ꝛ ſiles q̄
vitā ſuā emēdare nō curāt. O iſenſati. O
reprobi. O maligni inimici creatoꝛis ꝟri
dei. O dānandi cruciatib⁹ etnis. Cur du-
ricīā veſtrā nō videtꝪ: Flete flete ſuꝑ vos:
flete incꝫ q꞉ in breui ꝓ delectatiōe momē
tanea luetis eternas penas. Heu heu q̄n
ta crudelitas: q̄nta ipietas ꝗꝫ miſera fatui
tas nō ꝯpati ꝓpꝛio periculo: ꝓpꝛio damno
O luxurioſi domate libidinē veſtraȝ. O
auari refrenate cupiditatē veſtrā. O ſup-
bi deponite tumoꝛē coꝛdis: iras: rancoꝛes
inuidias ꝛ odia. ꝛc. O miſeri pctōꝛes pur
gate ꝯſciētias vr̄as: pparate coꝛda vt di-
gne recipere valeatis ſacratiſſimū chꝛiſti

corpus. Ad qḋ pͥcipue induci deberetis
triplici rõne. ¶ Prima ē rõ pceptionis.
Precepit nãq̄ ſancta mr̄ eccl'ia oīb⁹ fide-
lib⁹ vt cõmunionē recipiãt. De hoc autē
p varietate tpm varia facta ſũt inſtituta.
In eccl'ia ſiquidē pmitiua dũ ſãguis chr̄i
recēs feruebat in cordib⁹ credentiũ cõica-
bant oēs quotidie: vt ptz Act. ij. ⁊ de ɔſe.
diſ. ij. c. Peracta. Lapſu vo tpis vl⁹ cõiōis
deduct⁹ eſt ad dies dñicos. Et de hoc dic
Aug⁹. de ɔſe. diſ. ij. c. Quotidie. Quoti-
die euchariſtie cõionē accipere nec laudo
nec vitupero: oībus tñ diebus dñicis cõi-
candũ hortor. Succedēte vo tpe ſtatutũ
fuit vt ter in ãno hoies cõicarēt: vicz in pa
ſcha: natali dñi: ⁊ pēteco. vt expſſe ptz de
ɔſe. diſ. ij. c. Etſi nõ frequētius. ⁊c. Secl'a
res. Tpe vo in q̄ charitas refriguit obli-
gauit eccl'ia laicos ad cõionē ſemel tãtum
in ãno: ſic ptz extra de pe. ⁊ re. c. Omnis
¶ Scḋa ē rõ recordatõis amoris ſcz quē
nobis oñdit dñs ieſus p nobis moriēdo
cui⁹ mortis ſignũ recordatiuũ eſt hoc ſa-
cramētũ vt ſ dictũ eſt. Et habet de ɔſe.
diſ. ij. c. Scriptura. c. Qui paſſus. c. Se-
mel chr̄s Ingratiſſimi ḡ ſũt cēſendi q̄ cõi
care negligũt ſaltē ſemel in anno. ¶ Ter-
tia eſt ratio cõminatõis: qꝛ ipe cõminãter
dr̄ Jo. vj. Niſi mãducaueritis carnē filij
hoīs ⁊ biberitis ei⁹ ſanguinē: nõ habebi-
tis vitã in vobis. Cũ oī igit diligētia pre
pare dēm⁹ corda nr̄a ⁊ purgare ɔſciētias
ab omni peccato vt digni efficiamur tan-
to ſacramēto. ¶ Hec itaq̄ dicta ſũt d pri
ma diſpoſitõe pparatiua q̄ ē diſpoſitio cõ
ſciētialis purgatõis. ¶ Scḋa eſt diſpoſi-
tio carnalis mortificatõis. Cũ em̄ cibus
iſte ſit ſpũalis oportet an̄ ſumptionē eius
hominē fieri ſpũalē p mortificationē car-
nis ſiue carnalis inclinatõis reddendo: ſcz
carnem oīno ſpũi ſubiectaz. Gal. v. Qui
chr̄i ſũt carnē ſuã crucifixerũt. Et Rho.
viij. Debitores ſum⁹ nõ carni vt ſm car-
nē viuam⁹. Si em̄ ſm carnē vixeritis: mor
iemini. Si autē ſpũ facta carnis mortifi
caueritis: viuetis. Nõ itaq̄ recipi dz tam
venerabile ſacramentũ qḋ eſt ſacramētuz
vite ſpũalis: niſi in corde puro ab oī carna
litate euacuato ⁊ cogitatõib⁹ ⁊ affectioni
b⁹ ſpũalib⁹ pleno. Figura. Preceptũ fue-
rat filijs iſrl' vt anq̄ agnũ paſchalē come

derēt renes ſuos accigerēt. Exo. xij. Sic
aũt comedetis illũ: renes vr̄os accingetis
In q̄ docemur accingere renes cingulo
caſtitatis qḋ aiaz cingit ⁊ ſtringit ne ſe dila
tet ad carnales voluptates. Legit. ij. Re.
vj. de oza/ q cũ bobus recalcitrantib⁹ ar-
ca declinaret: tetigit arcã vt teneret eam.
Et iratus dñs pcuſſit eũ ſup temeritate
ſua ⁊ mortuus e: vbi tradũt hebrei q ea
nocte dormierat cũ vxore ſua. Si oza g-
cuſſus eſt a dño ⁊ interfectus qꝛ pſumpſit
tangere arcã in q̄ erat mãna corp⁹ chriſti
pfigurãs eo q ea nocte iacuiſſet cũ vxore
ſua: q̄ntũ putas diuini furoris meret qui
poſteaq̄ dormiuit cũ ɔcubina ipm veri
dñi corp⁹ accipere pſumit? Et qꝛ in q̄buſ
cũq̄ etiã in ɔiugatis opus carnale mētis
diſtractionē inducit: Ideo dr̄ Hiero. ſup
Math. Si panes ppoſitõis ab his qui
vxores tetigerant comedi nõ poterãt: q̄n-
to magis panis q̄ de celo deſcēdit nõ pot
ab his q̄ ɔiugalib⁹ pauloante adheſere
cõplexibus ɔtingi: nõ qꝛ nuptias cõdene
mus: ſed qꝛ eo tpe q̄ carnes agni ſit manu
ducaturi ſum⁹ vacare carnalib⁹ operib⁹
nõ debem⁹. Hec ille. Sz qꝛ hoc ſm con-
gruitatem ⁊ non ſm neceſſitatem intelli-
gēdũ eſt dicit Grego. q talis eſt ſuo iudi-
cio relinquendus ⁊ hoc ſi fiat cauſa plis
generãde: vel cauſa reddēdi debituz. Si
vero voluptas dñetur in ope (vt idē Gre.
dicit) tũc phiberi debz ne accedat ad hoc
ſacramētũ. Si aũt q̄ras de pollutiõe noi
cturna an ipedire debeat ſũptionē eucha-
riſtie. Notãdũ ſm Boñ. ⁊ Rich. i. iiij. diſ.
ix. q imũdicia corporal' q̄ ē ɔiuncta ſpũali
impedire debet: ⁊ hmõi eſt pollutio proue
niens ex crapula ⁊ turpib⁹ cogitatõibus
pcedētib⁹ in vigilia: ⁊ maxime ſi talis pol
lutio fuerit cũ pctõ mortali cõcomitãte vl
pcedēte: ⁊ ex ea relinquit notabilis mētis
diſtractio. Immũdicia vo pure corpalis
nullũ horrorē imũdicie in aīa generãs nõ
impedit: cuiuſmõi eēt imũdicia in pede: ſi
militer imũdicia mēſtruoꝝ in mulierē: ſi
militer etiã dici põt de infirmitate illa q̄
Leuit. xv. vocat fluxus ſeminis. Ideo etiã
pollutio puenīēs ex illuſiõe diabolica aut
ex ſimplici motu nature ſic expellentis
ſupfluũ non impedit. Vñ narrat caſſia-
nus. Nouimus fratrē qui cũ caſtimoniã

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

cordis ⁊ corporis ſūma circūſpectōe ſeruaret: quotiēs ſe ad cōiōnē dn̄icam p̄paraſſet immūdo fluxu dormiēs fedabat̄. Qui multo tp̄e a ſacroſanctis myſterijs trepidus abſtinēs: tandē ad ſeniorē hāc detulit q̄ſtionē: q̄ aduertēs in dicto fratre nec eē ſupfluitatē nec animi vagis cogitationū illuſionib⁹ deditū: a ſacroſctō myſterio eū abſtinere nō debere ꝯſidētiſſime cēſuit ne ꝑ hāc fraudē a ſalutari medicina in ꝑpetuū fraudaret̄: quo facto mox ꝟtute diuina illa p̄tereūte illuſionis ꝯſuetudo ceſſauit. Hec ille. Ex dictꝫ igit̄ apparet q̄m cōicatur⁹ debet p̄mo abijcere oēs delectatōes ſenſuales ⁊ mortificare: faciēdo carnē protſus ſpūi ſubiectā: ſi velit in hoc ſacramēto grām ⁊ ſpūalē ꝯſolationē īuenire. Nā ſicut dr̄ Ber. Delicate ſūt ꝯſolatiōes diuine nec dātur admittētib⁹ alienas. Hec ille. Sꝫ tūc cū extraneas delectatōes vicerit ⁊ ſenſuales inclinationes mortificauerit: tūc in hoc ſacramēto ſpūales delectatōes ꝑcipiet. Apo. ij. Vincēti dabo mānā abſconditū. In h̄ vtiqꝫ ſacramēto eſt ꝟiſſimū māna ſuauiſſimum atqꝫ delectabiliſſimū ſub ſp̄e ſacramētali abſcōditū. Figura exo d. xvj. Tūc pluit de⁹ mānā filijs iſrael in deſerto quādo nihil amplius habuerūt de farina quā ſecū tulerāt de egypto: ſic ⁊ de⁹ nō ꝯſolatōes celeſtes q̄diu aliq̄s q̄rit ꝯſolatiōes terrenas ⁊ in eis delectat̄ q̄ ſunt de mūdo tenebroſo qui ſignificat̄ ꝑ egyptū. Egyptus enim tenebra interp̄tat̄: ſic ḡ ptꝫ de ſcd̄a diſpoſitiōe p̄paratiua q̄ eſt diſpoſitio carnalis mortificatiōis. ❡ Tertia ē diſpoſitio cordialis orōnis: dꝫ em̄ cōicatur⁹ an̄ cōmuniōnē orare ꝑ aliquod tp̄s ex corde feruēti ⁊ deuoto: vt cū p̄s̄ dicere poſſit. Ego ad te dn̄e clamaui: ⁊ mane orō mea p̄ueniet te. Dignū eſt em̄ vt dn̄s creator dignatur ad te deſcēdere: tu ꝑ deuotā orōnē q̄ntum tua ꝑmittit īfirmitas ei ſolerter occurras qd̄ tūc efficere poteris ſi mētē ab exteriorib⁹ reuoces. Matth. vj. Tu autē cum oraueris intra in cubiculū tuū ⁊ clauſo oſtio ora patrē tuū. Ubi Ber. Ingreſſus in cubiculū/ē cordis reuocatio: et clauſio oſtij/ē cordis retentio. per q̄ duo faciliter cor eleuat̄. Per oratione itaqꝫ deuotā diſponitur mens ad recipiendū ſpūalem fructum huius ſacramēti. qꝛ ſicut dicit ſaluator Luc. xj. Pater celeſtis dabit ſpūm bonum petētibus ſe. Debet igit̄ hūiliter ac deuote orare q̄ cōmunicatur⁹ eſt: q̄tinus dignet̄ dn̄s ei⁹ ꝯſcientiā ab oī delicto emūdare ⁊ illā ſibi grām celitus impertiri q̄ dign⁹ efficiat̄ tātū ſacramētū recipere. Patꝫ itaqꝫ prima ꝯſideratio ꝑtinēs ad dignitatē receptōis q̄ vicꝫ eſt conſideratio p̄paratiue diſpoſitionis.

❡ Secūda eſt cōſideratio

ꝯcomitatiue affectōis vbi vicꝫ ꝯſiderandū ē cū q̄b⁹ affectionib⁹ dꝫ aliq̄s h̄ ſacrm̄ ſumere. Debet autē cōicans in cōicando p̄cipue affici triplici affectiōe. ❡ Prima ē affectio amaricatiue ꝯpūctiōis ſeu cōpunctiue amaricatiōis. In cui⁹ myſteriū p̄cipiebat̄ agnus paſchalis comedi cū lactucis agreſtib⁹. vt h̄r Exo. xij. Lactuce enī agreſtes amare ſūt. Aug⁹. Panis iſte ſalus eſt egris quē lachryme faciūt dulciorem. Debet aūt in hoīe cōicaturo ꝓuocari hmōi ꝯpunctiua amaricatio ex triplici recordatiōe. ❡ Primo ex recordatiōe dn̄ice paſſionis q̄ in h̄ ſacramēto ſigt̄. Thren. iij. Recordare paupratis mee ⁊ trāſgreſſionis. i. vilificatiōis ⁊ abſinthij ⁊ fellis. Et rn̄det pſona deuota. Mēoria memor ero ⁊ tabeſcet in me aīa mea. Vn̄ ⁊ Joā. xvj. diſciplis de ſua morte triſtātib⁹ dixit ſaluator. Vos ꝯtriſtabimini ſꝫ triſticia vr̄a ꝟtet̄ in gaudiū. Mirum ē pfecto q̄ in huius ſacri receptōe in q̄ ſic remēorat̄ paſſio dulciſſimi ieſu: nō ſcindit̄ cor hoīs amaritudine ꝯpaſſionis ⁊ q̄ nō reſoluit̄ ꝟliq̄ſit amoris feruore ⁊ q̄ nō ꝓrſus abſorbetur ſuauitatꝫ dulcore. Nā licꝫ ibi habeat cām amaritudinis ꝯſiderando ibi dn̄i ſui paſſionē: cām tn̄ hꝫ amoris inextimabilis ꝯſiderādo ibi diuinā circa eū affectionē ⁊ charitatem. Et cām hꝫ gaudij ⁊ dulcōris ſpūalis ꝯſiderādo tātā dei ſui benignitatē in tā nobiliſſima refectiōe dn̄ici corꝑis ſibi data. Qꝫ āt recipi debeat h̄ ſacrm̄ cū recordatiōe dn̄ice paſſiōis ſatꝫ manifeſtū eſt: quia ad hoc inſtitutum eſt hoc ſacramentū vt mēoriā habeam⁹ dn̄ice paſſiōis In figura hui⁹ p̄ceptū fuit Exo. xij. vt de ſanguine agni ponerēt ſup vtrūqꝫ poſtē et i ſuplimiarib⁹ domoꝝ. Poſtes ſuſtinētes edificiū ſpūale qd̄ p̄cipue ꝯſummat̄ ꝑ charitatē: ſūt fides ⁊ ſpes. vn̄ Heb. vj. Fūda-

mentũ fidei ſtat. Ibidẽ. Spem ſicut anchorã anie habem⁹ tutã atq firmã. Debemus itaq de ſanguĩe veri agni ponere ſup fidẽ credẽdo indubitanť ipm p nr̃a redẽptiõe effuſum: ⁊ ſup ſpem nr̃am q ex ſanguĩe chr̃i pcipue firmitatẽ habz. Supliminaria aũt dom⁹ anie ſunt: intellect⁹: et volũtas q liniri dñt chr̃i ſanguine. Debz em̃ hõ in hoc ſacro ꝯſiderare p intellectũ dñi ſui paſſionẽ ⁊ ſic ad amorẽ ei⁹ accẽdi p affectũ et voluntatẽ. ¶ Scdo debz cauſari pdicta amaricatio ex recordatiõe ꝓprie offenſiõis q offendit dñm ſuũ tã benignũ q tñ tã dulciter adeſt in hoc ſacro ad nr̃am refectiõem. ij. Cor. vij. Cõtriſtati eſtis ad pniam: cõtriſtati em̃ eſtis ſm deũ vt in nullo detrimentũ patiami ex vobis. Que em̃ ſm deũ triſticia eſt: pniam in ſalutẽ ſtabilẽ opať. ¶ Tertio ex recordatiõe diuine dehonoratiõis: qꝛ vicz mlti dehonorãt dñm irreuerenť: indeuote: ⁊ inhoneſte accedẽtes ad ſacr̃m in q tñ oñdiť tãta dei bonitas ⁊ dulcedo ineffabilis: ⁊ miſeri hoies nõ timẽt ſibi iniuriã facere. Jo. xvj. Plorabitiſ ⁊ flebitis vos p mea dehonoratiõe: mũd⁹ aũt gaudebit gaudio qdã inſano ſicut freneticus ridet ⁊ gaudet.

¶ Scda eſt affectio veneratiue hũiliatiõis. Debz em̃ ſumi cũ maxia reuerẽtia vt .ſ. hũiliato corde/ ⁊ mẽte deuota occurrã⁹ chr̃o ſaluatori. Ecci. xxxij. Pro reuerentia accedet tibi bona gr̃a .i. euchariſtia cũ mlťiplicatiõe bonoꝝ ſpũaliũ. Debem⁹ autez ad hmõi reuerẽtiã induci pcipue ex triplici ꝯſideratiõe. ¶ Primo ex ꝯſideratione diuine maieſtatiſ q tã benigne nobis adeſſe dignatur in hoc ſacro. Vere nõ eſt alia natio tã grãdis q habeat deos appropiñqntes ſibi ſicut de⁹ nr̃ adeſt nobis. Debet itaq hõ diligẽter attendere qd accipit/ qꝛ dñm maieſtatiſ. ¶ In figura h⁹ pceptũ eſt filijs iſrľ Exod. xij. ne de agno paſcali comederent crudũ qd. In q docemur ꝙ nõ debẽ⁹ ſumere hoc ſacr̃m crudũ .i. indiſcretũ ⁊ nõ diiudicatũ ab alijs cibis. Prouerbio. xxiij. Qñ ſederiſ vt comedas cũ pncipe diligenť attẽde q poſita ſunt añ faciẽ tuã. Debem⁹ em̃ attẽdere qꝛ quẽ accipim⁹ ſctũs ſctõꝝ ẽ et oĩs ſctitatis origo ver⁹ de⁹ ⁊ ver⁹ hõ. Capacitas em̃ hui⁹ ſacri eſt in mẽte/ nõ in ventre. Et iõ aia duab⁹ potẽtijs accipe dz vt .ſ. intellect⁹ illũinat⁹ fide: ⁊ volũtas inflãmata charitate chr̃m accipiat. Per qd hõ nõ in ſe chr̃m trãſformat: ſed ipe in corpus chr̃i myſticũ trãſformať p charitatẽ. Amb. Cib⁹ iſte nõ in ventrẽ vadit ſed in mentẽ. ¶ Scdo ex ꝯſideratiõe hũane fragilitatiſ ⁊ vilitatis: qꝛ .ſ. vmicul⁹ vilis accedit ad dei maieſtatẽ: ⁊ ſeru⁹ indign⁹ ad dñm ⁊ regẽ glie. Debet ergo cõicatur⁹ cũ reuerẽtia ⁊ honore ⁊ pectoris tunſiõe dicere verba Centuriõis Mat. viij. Dñe nõ ſuz dign⁹ vt intres ſub tectũ meũ: ſed tm̃ dic verbo et ſanabiť aia mea. Nota bñ verba et ſenti affectiõe q dicis: Dñe nõ ſum dignus (ſenti hic tuã indignitatẽ: tuã vilitatẽ: tuã nihileitatẽ) vt intres tu q es bõitas infinita: ſub tectũ meũ: cõicando te mihi: ſed tm̃ dic verbo .i. ſalutẽ dona ex gr̃a: ⁊ ſanabiť aia mea: in pñti p gr̃am: ⁊ in futuro p gliaz. Dz itaq hõ ſe oĩno indignũ iudicare ex ꝓprijs meritis/ ſz dz in dñi morte ſperare innitẽdo ſup baculũ crucis. ¶ Figura. Preceptũ fuit vt comedẽtes agnuz paſcalẽ haberẽt baculos in manib⁹. In q docemur habere baculũ crucis q ꝓtegamur a diabolo. j. Reg. xvij. Dauid tulit baculũ ꝯtra goliã ⁊ illũ ſp habebat in manu.

¶ Tertio ex ꝯſideratõe aliene exẽplaritatis. Deuotiſſimũ habem⁹ exemplũ qd de btõ Hiero. in ſuo trãſitu Euſebi⁹ narrat. Nã quidã frater ſctiſſimũ corp⁹ ieſu attulit ad eũ: qd vbi hiero. vir dei videre potuit (nobis ei auxiliãtib⁹) ꝓſtrauit ſe in terrã ꝓtin⁹ ⁊ voce et lachrymis qñtũ poťat clamabat di. Dñe qs ego ſum vt ſim dign⁹ vt ſub tectũ meũ intreſ: Meruit hoc pctõꝛ hõ: Certe dñe nõ ſum dignus. Cur nũc tantũ te hũilias: vt patiaris ad hoiez deſcẽdere publicanũ ⁊ pctõꝛe: Cũq ꝓpinquus eſſet ſacerdos: erigẽs ſe vir glioſus genib⁹ flexis: cũctis eũ tenẽtib⁹ magnis lachrymis ⁊ ſuſpirijs ⁊ ꝯpluries ꝑcutiens pect⁹ ſuũ dr: Tu es dñs me⁹ ⁊ de⁹ meus q p me paſſus es: Certe tu es ille q cũ ds eſſes añ tpa ⁊ ſine pncipio a deo pr̃e genitus eterna ⁊ inueſtigabili gñatiõe: q cum ipo pr̃e ⁊ ſpũſctõ vn⁹ de⁹ es: ꝑmanẽs illud qd eras ⁊ es: intra vni⁹ puelle corpuſculũ te clauſiſti factus hõ: miltaq alia addidit verba: deuotiſſimis myſterijs plena: q̃b⁹ finitis vir dñi glioſus ſacr̃m ſuſcipiẽs ad

terrã ſupinꝰ redijt. Deinde ꝓnanꝰ in mo/
dũ cruc ̃ tenẽs/ Simeõis ꝓphe vaticiniũ
decãtauit:ꝙ̃ finito (apparẽte luce q̃dã mi/
rabili) ex hac vita migrauit. Hec Euſeb.
Exemplũ etiã reuerẽtie inductiuũ habẽꝰ
in Joãne baptiſta: q̃ in mr̃is vtero ſctifi/
catus: a puericia in eremo ꝯuerſatꝰ: et a
dño inuitatꝰ vt eũ baptizaret: timuit tan
gere verticẽ dñi. Vñ cãtat ecclia: Bapti
ſta ꝯtremuit ⁊ ñ audet tãgere ſctm̃ dei ꝓti
cem; ſed clamat cũ tremoꝛe/ ſctifica me ſal
uatoꝛ: quõ g̃ nõ timet hõ pctoꝛ ſumere to
tũ chꝛi corpus iã gloꝛificatũ: ſi innocẽtiſſi
mus ioãnes timuit ipꝫ tãgere adhuc paſ
ſibile ⁊ moꝛtale. Itẽ narrat Guil. exẽpla
quedã timoꝛis ⁊ reuerẽtie inductiua. Nar
rat eñ ꝙ ſacerdos quidã lubricꝰ ⁊ imun/
dus: coꝛpus chꝛi q̃ſi q̃tidie polluto oꝛe ſu/
mebat. et vide vindictã dei. Os eius cir/
ca naſum ⁊ mentũ eſt verſum: ⁊ lingua cõ
putruit/ ita vtvix p̄ ab amicis ſuis poſſet
ſuſtineri. Sic ⁊ ſacerdos i gallia fuit cuiꝰ
manꝰ in miſſa ſuꝑ arã extenſe igne celeſti
vſq; ad cubitos ſunt ꝯbuſte. Hec Guil.
Itẽ legimꝰ de quodã monacho q̃ a beato
Bern. amonitꝰ ne ad ſacꝝ accederet: ni/
hilo minꝰ acceſſit. Cui ait Bern. Judicꝫ
dñs inter me et te: dãs ei coꝛpꝰ chꝛi: ⁊ ſta/
tim guttur eius ruptum eſt ⁊ inde exiuit
coꝛpus chꝛi. illecq; miſerabilit̃ expirauit.
Ad hoc etiã valet exemplum de btã ma/
gdalena q̃ tã ferueuter dñm diligebat ⁊ tã
deuote ei ⁊ viuo ⁊ moꝛtuo ſeruierat: ⁊ tñ
ꝓhibita eſt tãgere pedes dñi. Vñ Jo. xx.
dicit ei dñs: Noli me tangere. Itẽꝫ btũs
Marcꝰ tantã ad chꝛi coꝛpus reuerentiã
habebat: vt ſibyꝑi pollicẽ abſcinderet vt
repꝛobus ſacerdotio haberet̃. Hec itaq;
⁊ ſimilia exempla ꝯſiderare debemꝰ cum
ad hoc ſacrm̃ accedere volumꝰ vt ſic ad
timoꝛẽ ⁊ reuerentiã inducamur. ❡ In fi/
gurã huiꝰ p̄ceptum fuit filijs iſrael vt co
mederẽt agnũ paſcalẽ habẽtes calciamẽ/
ta in pedibꝫ: ſm̃ Greg. calciamẽta facta d̃
pellibꝫ aĩalium moꝛtuoꝝ dant intellige/
re documẽta ⁊ exempla patrũ defunctoꝝ.
Et hec debemꝰ habere in pedibꝫ.i. affecti
onibꝫ que poꝛtãt aĩm ſicut pedes coꝛpus.
Vel etiã ꝑ calciamẽta que fiũt de pellibꝫ
animaliũ moꝛtuoꝝ (vt dictũ eſt) docemur
ꝯſiderare affectiue moꝛiẽdi neceſſitatem
vt ꝑ hoc inducamur ad humilitatẽ ⁊ dei
timoꝛẽ ⁊ reuerentiã. ❡ Patꝫ itaq; de ſcda
affectiõe q̃ debet eſſe in cõmunicãte q̃ eſt
affectio veneratiue humiliatiõis. ❡ Ter/
tia eſt affectio deſideratiue interiõis. Dꝫ
eñ aliq̃s ſumere coꝛpꝰ chꝛi cũ ingẽti deſi
derio ꝑueniẽdi ad finẽ vltimũ quẽ intẽdi
mus. ſ. ad clarã diuine maieſtat ̃ viſionẽ:
vt cũ deſiderio incoꝛꝑandi chꝛo vt mem/
brũ eius: ita vẽdicat deuota aĩa chꝛiſti
ſponſa illud Can. v. Veniat dilectꝰ meꝰ
in hoꝛtũ ſuũ. Augꝰ. Tota vita boni chꝛi/
ſtiani ſanctũ deſideriũ. Quod deſideras:
nõdum vides: ſed deſiderãdo capax eris.
Debet autẽ hoc deſideriũ ꝓuocari ex tri/
plici cõſideratione. ❡ Primo ex cõſidera/
tione diuine charitat ̃ tã ineffabilit̃ ⁊ mi
rabiliter in hoc ſacramento oſtenſe: rõne
cuius accendi debet hoĩs deſideriũ in dñm
❡ Figura. Filijs iſrł p̄ceptũ fuit Exo. xij.
ne de agno paſcali cõederẽt aliq̃d coctum
aqua: ſed aſſum tm̃ igni. Nota: Aqua bul/
liens eleuat qđ eſt in porto vſq; ad ſũmuꝫ
et ibi multotiẽs apparet eſſe magnũ q̃d:
cũ tñ q̃i nihil ſit. Sic hypocrite falſo p̄ten
dunt ſigna ⁊ lachꝛymas deuotiõis ⁊ re/
uerẽtie ⁊ ſanctitat ̃: ⁊ ſepe nihil eſt in fun/
do potti.i. in coꝛde. Debet g̃ ſumi hoc ſa
cramentũ nõ in deuotiõe ficta: ſed arden
ti deſiderio charitat ̃ ferueſcẽt ̃ ex medita
tione dñice paſſionis ⁊ diuini amoꝛis qui
eſt ignis ſpũſſancti. Et ſic debet ſumi aſ/
ſum igni.i. in coꝛde igne charitatis inflã/
mato. Periculoſuꝫ itaq; atꝫ deteſtabile ẽ
cũ tedio coꝛdis aut toꝛpoꝛe accedere ad h̃
ſacramentũ in q̃ cõtinet̃ ſũma diuitas: in/
finita bonitas: et immẽſa iocũditas. De/
bet itaq; accipi cũ igne charitat ̃ illũina/
tiuo coꝛdis: ⁊ nõ ĩ igne turbido ⁊ fumo/
ſo cupiditatis terrene aut carnalis volu/
ptatis qui eſt excecatiuꝰ mẽtis. De quo
Pſ. Supcecidit ignis ⁊ nõ viderũt ſolẽ
Vñ coꝛda tali igne inflãmata nõ ſenciũt
huiꝰ cibi dulcedinẽ: ſicut nec praui filij iſrł
delicioſi et cupidi dulcedinẽ mãne. Num.
xj. Aĩa mea arida eſt: nihil aliud vident
ocłi nr̃i niſi man. Aĩa nr̃a nauſeat ſuꝑ ci/
bo iſto leniſſimo. ❡ Scđo ex cõſideratio/
ne mũdane vanitatis q̃ ita trãſitoꝛia eſt.
❡ Figura Exoð. xij. p̄ceptũ eſt vt come/
dẽtes agnũ paſcalẽ haberẽt renes accin/

ctos ꝛ calciamēta in pedibꝰ: et baculos in manibꝰ q̄ ſunt ſigna hoīs parati recedere et ꝑegrinari. Heb. xiij. Nō hēmꝰ hic ciui tatē manentē ſed futurā inq̄rimꝰ: quā inq̄ ſitionē maxime facimꝰ d̄uote ſumēdo cor pus dn̄icū. Tertio ex ꝯſideratiōe et̄ne felicitatis: q̄ in h̄ ſacrō ꝑfigurat̄: vt ſup̄ di ctū eſt. Figura. ꝑceptū fuit Exod. xij. vt agnū paſcalē comederēt feſtinātes. In q̄ docemur ſumere hoc ſacrm̄ cū feruēti de ſiderio cito ꝑcipiēdi effectū eiꝰ q̄ eſt incor porari chr̄o ꝛ igredi ſupnā requiē. Heb. iiij. Feſtinemꝰ ingredi in illā requiē. Patz itaq̄ ſcd̄a ꝯſideratio ꝑtinēs ad dignitatē receptōis q̄ ē ꝯſideratio cōicatiue affectōis

Tertia ē ꝯſideratio cō ſecutiue deuotiōis. Nā poſt receptiōez hꝰ ſacrī debꝫ feruere in hoīe mirabilis deuo tio q̄ ꝑcipue debet eſſe triplex. Prima ē deuotio gratiaꝝ actiōis. Debet em̄ deuo tiſſime gr̄as agere deo de tāto ꝑcepto bn̄ ficio. Col. j. In oī v̄tute ꝯfortati. ſ. ꝑ ꝑſen tiā tāte maieſtatꝫ: ſm̄ potentiā claritatis eius cū gaudio gr̄as agentes deo ꝛ pr̄i q̄ dignos nos fecit ſortis ſctōꝝ in lumine: q̄ eripuit nos de ꝑtāte tenebraꝝ ꝛ trāſtulit nos in regnū filij dilectiōis ſue in q̄ habēꝰ redemptiōz in remiſſionē pctōꝝ. Hec ille Sed heu heu q̄ multi ingrati ſunt poſt tāti ſacrī receptionē/ diuinā bonitatē mi nime recognoſcētes ꝛ ad pctā ſua redeū tes. Scd̄a eſt deuotio ſacre medita tiōis: debet em̄ deuote meditari circa dul cedinē huiꝰ ſacrī ꝛ paſſionē dn̄i ieſu. vt di cat cum Ps. In meditatiōe mea exarde ſcet ignis. ſ. charitatꝫ. Tertia eſt deuo tio virtuoſe oꝑatiōis. Tūc em̄ debꝫ hō la borare tota aīi deuotōe ꝛ deſiderio ī vir tuoſis oꝑibꝰ ꝛ in oībꝰ deuote incedere per viā ſalutis. Ad hoc em̄ recepit hoc ſacrm̄ tanq̄ viaticū fortificatiuū ad debellādas temptatōes ꝛ ꝑficiēdas virtuoſas oꝑatōes Caueat g̊ ne inuanū recepit. ij. Cor. vj. Exhortamur ne in vacuū gr̄am dei reci piatis. Patz itaq̄ ꝑmū myſteriū ſpēale ꝑti nēs ad receptiōez hꝰ ſacrī: qd̄ myſteriū ē ꝓcurāda deuote receptiōis dignitas.

Scd̄m myſteriū eſt deſiderāda di gne receptōis fructuoſitas ſiue vti litas. Digne ꝑfecto euchariſtie receptio multū eſt fructifera. Vn̄ de hoc ſacrō pt̄ exponi illō Apoc. vl. Ex vtraq̄ ꝑte flui nis. ſ. gr̄e copioſiſſime in chr̄o exn̄tis: li gnū vite. ſ. h̄ ſacrꝫ viuificatiuū afferēs fru ctus duodeci. Primꝰ fructꝰ eſt pctōꝝ purgatio. ſ. venialiū ꝛ q̄nq̄ mortaliū obli torꝝ. Q, ei ꝑ hoc ſacrm̄ purgētur venialia hr̄ d̄ ꝯſe. di. ij. c. Cū oē. c. Si q̄ties. ꝛ c. An bn̄dictionē. Vn̄ etiā Amb. li. de ſacris d̄r Iſte panis q̄tidianꝰ ſumit̄ in remediū q̄ tidiane infirmitatꝫ. Quātꝰ aūt ſit iſte fru ctus. ſ. remiſſio venialiū patere pōt ſi ꝯſi deret̄ q̄ntū ipa aīaꝫ ledāt. lꝫ ei eternā dā nationē nō inducāt: inferūt tn̄ tria ꝑcipua nocumēta. Primū: q2 feruorē charitatis diminuūt. Scd̄m: q2 ad mortalia diſpo nūt. Tertiū: q2 ad penā purgatorij que grauiſſima eſt obligāt. De his alibi. Per h̄ ēt ſacrm̄ purgant̄ mortalia oblita. Jō h̄ ſacrm̄ d̄r ablutio ſcelerꝝ: ꝛ h̄ intelligit̄ d̄ ob litis: facta inq̄ſitiōe ſufficiēti: vt s̄. dictū ē. Vn̄ d̄r Sco. in. iiij. di. ix. q̄ ſi q̄s facta dili genti examinatiōe nō recordaret̄ niſi de vno pctōꝝ ſuoꝝ ꝛ de illo dūtaxat ꝯfiteret̄ i ꝑti culari: et de oblitꝫ in gn̄ali: cōicādo remiſ ſionē ꝛ gr̄am chr̄i obtineret. Et mlt̄otiēs pctā oblita v̄tute ſacrī ad mēoriā reducūt̄ Et tūc tenet̄ hō poſt ſuſceptū chr̄i corpꝰ q̄cītiꝰ pōt ꝯfiteri de illis in ſpēali. Se cūdꝰ fructꝰ eſt aīaꝝ viuificatio. Preſtat ei ꝛ ꝯtinuat vitā aīe: ꝛ h̄ rōne ꝯtēti. ſ. chr̄i q̄ de ſe d̄r Jo. xiiij. Ego ſū via: v̄itas: ꝛ vita. Et Jo. vj. Qui manducat me ꝛ ipe viuet ꝓpter me. Sicut ei lignū vite comeſtū/ vi tā ꝯſeruabat. vt d̄r Gen. ij. ſic diuia ſapia chr̄s. Sap. iij. Lignū vite eſt his q̄ app̄hē derit eā: ꝛ q̄ tenuerit eā bt̄ūs. Propt̄ qd̄ et dicebat Jo. vj. Niſi mā. car. fi. ho. ꝛ bi. eꝰ ſan. nō ha. vi. in vob̄. Ibidē. Ego ſū panis vite. Tertiꝰ eſt illūīnatio. Per deuotā em̄ ſumptiōz huiꝰ ſacrī atq̄ ꝑ deuotā miſ ſe auditōez in q̄ chr̄s ſpūalr̄ māducat̄: mē tales oculi illūīnātur. In cuiꝰ myſteriū. j. Reg. xiiij. cū ionathas mel guſtaſſet apti ſunt ocli eiꝰ. Itē Tob. xj. ex felle piſcis to bias illūīnat̄. Fel piſcis: eſt paſſiōis chr̄i amaritudo in hoc ſacrō ꝛpn̄tata. Hoc eſt etiā collyriū q̄ mēs in tenebris ambulans inungi d3. Apoc. iij. Collyrio inūge oclos

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tuos vt videas. Illũinaꝝ itaqȝ mẽs hũa-
na ꝑ hoc ſacrm̃ ꝑcipue ad diuinã bonitatẽ
ãmplꝰ ɔtemplãdã. ❡ Quartꝰ eſt refe-
ctio ſeu cibatio. Jõ dr̃. Jo. vj. Caro mea
vere eſt cibꝰ ꝛc̃. Sicut ei ait Rich. in. iiij.
di. viij. Quẽadmodũ aĩe vegetatiue (q̃ eſt
formale ꝑncipiũ naturał vite gñabiliuȝ et
corruptibiliũ) deꝰ indidit potentiã gene-
ratiuã ꝑ quã res viuẽs efficiꝝ: ꝛ augmẽta-
tiuã ꝑ quã res viuẽs augmentaꝝ. ꝛ nutri-
tiuã ꝑ quã nutriꝝ ꝛ in eſſe ɔſeruaꝝ q̃diu vi
uit recuꝑando id qd̃ ſucceſſiue deꝑditur.
Jta pꝛĩcipe miſcdiaꝝ chꝛ̃s tria inter ſacra
inſtituit. Per q̃ꝝ vnũ aĩa efficiꝝ viuẽs vi-
ta ſpũali: ꝛ hoc eſt ſacrm̃ baptiſmi. ꝑ aliud
ꝑo in viuẽte ſpũaliꝝ vita ſpũalis augeꝝ et
roboꝛaꝝ: ꝛ hoc eſt ſacrm̃ ɔfirmatiõis. per
aliud aũt nutriꝝ ꝛ ɔſeruaꝝ: ꝛ hoc eſt ſacrm̃
eucharıſtie ꝑ qd̃ repaꝝ qd̃ q̃tidie d̃ feruo
re charitatis deꝑdiꝝ: ꝛ ꝓpterea daꝝ ſub ſi-
militudine cibi ꝛ potꝰ: ꝑ hoc aũt reficitur
mens hũana/ qꝛ dũ ꝑ hoc ſacrm̃ ſentit ſe
tantũ a deo amari ꝙ ꝓ nobis moꝛi voluit
et corpꝰ ſuũ ſic mirabiliꝝ nobꝫ tribuit: igne
charitatꝫ inflãmaꝝ ꝛ in deũ traſfoꝛmatur
Jõ Pš. Juſti epulẽtur ꝛ exultẽt ꝛ delectẽ
tur in leticia. ❡ Quintꝰ eſt grãꝝ augmẽ
tatio ꝛ virtutũ atqȝ meritoꝝ. Vñ Inno.
de officio miſſe. iij. ꝑ. c. vi. ait. Per huius
ſacri virtutẽ vniuerſe ỽtutes augẽtur: et
oĩm grãꝝ exuberãt chariſmata. Nec miꝝ
qꝛ dr̃ dñs Jo. vj. Qui mã. car. meã et bi.
meũ ſang. in me ma. ꝛ ego in eo. Per hoc
itaqȝ ꝙ corpꝰ chꝛ̃i ſumimꝰ: ꝑticipes effi-
cimur oĩm bonoꝝ q̃ chꝛ̃s i illo coꝛꝑe ope
ratus eſt: ieiunãdo: ꝑdicãdo. vigilãdo: diſ
currẽdo: ꝛ orãdo: ꝛ ſic de aliis. Inſuꝑ ꝑti-
cipes efficimur meriti ſue paſſiõis. Vñ di
cit Tho. ꝙ in q̃libet miſſa inueniꝝ oĩs fru
ctus: et vtilitas quã chꝛ̃s in paraſceue o-
peratꝰ eſt ꝛ in cruce. Jtẽ accipis in hoc ſa
cramẽto participatiõe oĩm meritoꝝ to-
tius eccłie ꝛ oĩm ſctõꝝ. Hinc eſt ꝙ in ſym
bolo fidei dicimꝰ. Credo ſctõꝝ cõionem.
Vñ Alb. mag. Per veꝝ chꝛ̃i corpꝰ oẽs
nos oĩb chꝛ̃i gratiis ꝛ oĩm fideliũ cõica-
mus. Propter qd̃ etiã cõmunio dr̃. Per h̃
itaqȝ ſacrm̃ ꝑticipamꝰ meritis ꝛ virtutib
oĩm patriarchaꝝ: ꝓphetaꝝ: aploꝝ: marty
rũ: ɔfeſſoꝝ: virginũ ꝛ angeloꝝ atqȝ electo
rum oĩm: q̃ oĩa a chꝛ̃o in corpꝰ eiꝰ myſti
cũ fluxerunt: ꝛ de quolibꝫ in quẽlibꝫ ꝑ gra
tiam ſpũſſcti redundãt. Vñ dulciſſimus
ieſus põt dicere cuilibet digne cõicanti il
lud qd̃ Jacob ad Laban dixit Gen. xxx.
Modicũ habuiſti anteqȝ venirẽ ad te: et
nũc diues effectus es: bñdixit tibi dñs ad
introitũ meũ. Et vere bñdicitur hõ ad in-
troitũ chꝛ̃i in hoc ſacramẽto: qd̃ nõ vtiqȝ
mutaꝝ in hoĩem ſicut cibꝰ ꝛ potus coꝛꝑał
ſed ꝑ ipm̃ hõ mutaꝝ ꝛ transfoꝛmaꝝ in deũ
et incoꝛꝑaꝝ ipſi deo. Unde vox diuina ad
Augꝰ. dr̃. Nõ tu me mutabis in te ſed tu
mutaberꝫ in me. Sic dicit chꝛ̃s cuilibꝫ cõ
municãti. Non tu me ꝛc̃. Quod eñ deus
eſt ex natura: hoc fit homo ꝑ grãm qui di
gne cõmunicat. Cũ ergo deꝰ habeat po-
tentiã infinitã: ſapientiã eternã: ꝛ imenſaȝ
bonitatẽ. Ex eiꝰ g̃ potẽtia homi in hoc ſa
cramẽto cõmunicata efficiꝝ homo poten-
tioꝛ ad virtuoſe oꝑandũ. Ex eius ſapien-
tia efficiꝝ ſapiẽtioꝛ ad electionẽ boni ꝛ re-
futationẽ mali. Ex eius bonitate efficitur
magis pius ꝛ charitatiuꝰ atqȝ pacificus.
Patꝫ igiꝝ quõ fit augmẽtatio gratiaꝝ ꝑ h̃
ſacramentũ. Aliter tamẽ qȝ ꝑ ſacrm̃ ɔfir-
mationis (vt dicit Tho.) qꝛ ꝑ ſacramentũ
ɔfirmatiõis augeꝝ ꝛ ꝑficiꝝ gratia ad ꝑſi-
ſtendũ ɔtra exterioꝛes impugnatiões ini
micoꝝ chꝛ̃i. Per hoc aũt ſacrm̃ augetur
grã ꝛ ꝑficiꝝ ſpũalis vita ad hoc ꝙ hõ in ſe
ipo ꝑfectꝰ exiſtat ꝑ ɔiunctiõeȝ ad deum.
Hoc Tho. ❡ Sextꝰ fructus eſt foꝛtifica
tio. Mentẽ eñ roboꝛat vt cibus coꝛꝑalis
coꝛpus. Per hoc eñ deuote ſumptũ robo
ratur ꝓpoſitum ꝑficiẽdi. ❡ In cuiꝰ figura
Helias roboꝛatꝰ eſt cũ cõmediſſet paneȝ
ſubcinericiũ. vt hꝫ. iij. Reg. xix. Subcine-
ricius panis eſt hoc ſacramentũ ſub cine-
ribus accidentiũ occultatũ. ❡ Septimꝰ
eſt ſatiſfactio. Et hoc ſibi cõuenit duplici
ratione. Sicut eñ dicit Thomas. iij. iij.
parte. q̃ſti. lxxix. Hoc ſacramentũ ſimul ẽ
ſacrificiũ et ſacramentũ. Sacrificium eſt
inq̃ntum offertur et inq̃ntum cõmemoꝛat
paſſionem chꝛiſti qua ſeipm̃ tradidit obla
tionem ꝛ hoſtiam deo in odoꝛẽ ſuauitatꝫ.
vt dr̃ Epheſ. v. Sacrm̃ ꝑo inq̃ntũ ſumiꝝ
ꝛ inquantũ ibi chꝛ̃s ſub alia ſpecie occul-
taꝝ. Effectũ g̃ ſacramenti hꝫ in eo q̃ ſumit

Effectũ autẽ ſacrificij habet in eo qui of
fert: ꝛ in his ꝓ qͥbꝫ offertur. Si ergo ↄſide
rat̃ vt ſacramentũ: qꝛ vt ſic habet nos nu/
trire ꝛ vnire chꝛo ꝛ in eũ trãſformare q̃ q̃/
dẽ vnio fit ꝑ charitatẽ q̃ operit multitu/
dinẽ pctõꝝ: ꝛ ex cuius feruore ↄſequit̃ ali
q̃s remiſſionẽ nõ ſolũ culpe ſꝫ etiam pene
Jdõ inq̃ntũ ſacramẽtũ cõcomitanter ſatiſ
facit: nõ qꝛ ꝑ hoc ↄſequet̃ remiſſionẽ totiꝰ
pene ſꝫ ſcdm modũ ſue deuotiõis atq̃ fer
uoris. Si aũt ↄſideret̃ vt ſacrificiũ: habꝫ
vim ſatiſfactiuã nõ ſolũ ꝓ culpa: ſꝫ etiã ꝓ
pena ꝛ ꝓdeſt his ꝓ q̃bus offert̃ tã viuis
q̃ʒ defũctis. Sed in ſatiſfactiõe magꝭ at/
tenditur deuotio offerẽtis q̃ʒ q̃ntitas ob/
lationis: vt ptꝫ Luc. xxj. de vidua q̃ miſit
duo minuta: de q̃ dt̃ dñs ꝙ plus oĩbꝰ mi
ſit: ponderato vicꝫ ſuo affectu. Q̃ʒuis ergo
hec oblatio ex ſui q̃ntitate ſufficiat ad ſa/
tiſfaciendum pro omni pena tamen fit ſa
tiſfactoria illis pro quibus offertur vel
vel etiã offerẽtibꝫ ſcdm ſue deuotiõis q̃n/
titatẽ ꝛ nõ ſemꝑ ꝓ tota pena. Alexã. papa
de ↄſe. diſ. ij. c. Nihil. Nihil in ſacrificijs
maius eſſe põt q̃ʒ corpus ꝛ ſanguis chꝛi
nec vlla oblatio hac potior eſt ſꝫ oẽs pre
cellit: q̃ pura ↄſcientia dño eſt offerenda
¶ Octauus fructus eſt defenſio ſiue pre
ſeruatio a pctĩs futuris. Defendit eñi ab
impugnatiõe triũ hoſtiũ. ſ. mũdi: carnis: ꝛ
demonis. ¶ Primo defendit a mundo.
Per hoc eñi ſacramẽtũ gr̃a roborat̃ ꝛ cõ/
firmatur cor hoĩs in amore chꝛi: ñõ retra/
hit̃ ab amore mũdi. Pſ. Panis cor hoĩs
cõfirmat. Et Augꝰ. ſuꝑ Jo. Securꝰ acce
de panis eſt nõ venenũ. Pſ. Si ambula/
uero in medio vmbre mortis. ſ. in hoc mũ
do: nõ timebo mala q̃m tu mecũ es: ꝑ hoc
ſacramẽtũ. ¶ Scdo defendit a carne eiꝰ
fomitẽ mitigãdo ſicut aq̃ refrigerat ignẽ
Hinc pſ in ꝑſona deuote cõicãtꝭ. ait. Su
per aq̃s refectiõis educauit me: aĩaꝫ meã
ↄuertit. ſ. ad ſpũalia q̃ iclinata fuit ad car/
nalia. Jn figura huiꝰ cũ mãna deſcẽdebat
et ros. ¶ Tertio a demone defẽdit inq̃n/
tũ eſt ſignũ paſſiõis chꝛi ꝑ quã victi ſunt
demones. Jdõ impugnationẽ eoꝝ repellit
Pſ. Paraſti in ↄſpectu meo mẽſam ad/
uerſus eos q̃ tribulãt me. Chꝛyſ. ſuꝑ Jo.
Ut leones flãmã ſpirãtes de mẽſa dñi re
cedimus terribiles demonibꝰ facti. Hec

ille. Notandũ tñ ꝙ hõ qꝛ ſm ſtatũ pñtꝭ vi
te ſꝑ eſt flexibilis ꝛ ad bonũ ꝛ ad malum
Jdõ h̃ ſacr̃m ñ aufert hoĩ poſſibilitatẽ pec
cãdi. Licꝫ dõ ſe beatitutẽ ꝑſeruatiuã ꝛ de/
fenſiuã a pctõ. Un̄ licꝫ nõ ↄfirmet penitꝰ
in bono: dat tñ firmiꝰ ꝓpoſitũ cauendi a
pctĩs. Narrat ceſariꝰ: ꝙ in ciuitate remẽſi
miles q̃daꝫ ↄſobꝛinã ſuã cõcubinã hẽbat
cui tãto ↄglutinatus fuit amore vt nec ad
monitõe nec excõicatiõe nec aliq̃ hũana ꝟe
cũdia ab ea vellet ſeꝑari. Tandẽ tactꝰ in/
firmitate: timore mortis vocauit ſacerdo/
tẽ: cui cũ lachꝛymis ↄfeſſus ẽ: quẽ cũ ſacer
dos moneret vt tã illicitã abnegaret cõ/
mixtionẽ ꝛ illã ꝑſonã a ſe amoueret. Re/
ſpondit. Dñe nõ poſſum. Milite itaq̃ʒ in
ſua obſtinatiõe ꝑſeuerãte: ſacerdos receſ/
ſit cũ corpore dñi qđ ſecũ ad cõicandũ mi
litẽ attulerat. Exeũti aũt de domo ſacer/
doti: occurrit btũs bernardꝰ interrogãs
eũ q̃re infirmũ nõ cõmunicaſſet. Cãm at
intelligẽs: ait ſacerdoti. Reuertere mecũ
ad infirmũ. Cũq̃ʒ reuerſi eſſent: vir ſctũs
militi iam morituro ea q̃ ſalutifera erãt ſua/
ſit. Jlle aũt cũ p̃ter iã dicta obedientiã in
oĩbꝫ ſponderet: ait vir ſctũs. Nũq̃d doles
qꝛ volũtatẽ reſiſtẽdi hr̃e nõ potes? At ille
dixit. Dñe valde doleo. Quo audito ab/
bas: ait ſacerdoti vt corpꝰ dñi daret infir
mo. Mira res. Statim vt ſaluator intra
uit: ſalus facta eſt huic domui. Ab illa ei
hora ꝑfecte odire cepit quã añ illicite a/
mauerat. Ait aũt. Gr̃as ago deo q̃ meli/
berauit qꝛ mõ diabolũ libentiꝰ viderẽ q̃ʒ
illã. Sicq̃ʒ in bona ↄfeſſiõe ꝛ ↄtritiõe mi
grauit ad dñm. hec ceſariꝰ. ¶ Nonꝰ fru
ctus eſt releuatio. Si eñi hõ ex hũana fra
gilitate vel diabolica tẽtatiõe poſt cõionẽ
ruat in pctm̃: faciliꝰ ſurgere põt q̃ʒ ſi non
cõicaſſet. Rõ: qꝛ ſicut dictũ ẽ per h̃ ſacr̃m
aĩa fortificat̃. Faciliꝰ aũt ẽ forti reſurgere
q̃ʒ debili queadmodũ ꝛ in naturalibꝰ vide
mus: Sꝫ q̃dã nimis puſillanimes inani
tiore deluſi abſtinẽt ſe ab h̃ vitali ſacrõ di
cẽtes recidiuatiõeꝫ pꝰ cõionẽ eſſe multo
grauiorẽ q̃ʒ ſine cõione. Juxta illud Joã.
v. Uade ꝛ iã ãpliꝰ noli peccare ne deteriꝰ
tibi ↄtingat. Nõ intelligẽtes ꝙ dñs nõ di/
xit. Ampliꝰ nõ pecces: ſꝫ noli peccare. i. nõ
habeas ꝓpoſitũ peccãdi. Tales itaq̃ʒ ꝓ eo
dẽ hñt cadere ꝛ nõ r̃ſurgere ſic cadere ꝛ re

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſurgere cũ tñ ꝑmũ ſit diabolicũ: ſcdm hu
manũ. Prim eſt malignitatꝫ blaſphemie:
ſcdꝫ fragilitatꝫ hũane. Primi voluũt eē de
mões: ſcdi hoies/ qꝛ hũanũ eſt peccare: ſꝫ
diabolicũ eſt ꝑſeuerare. ¶ Decim⁹ eſt ꝑſe
ueratio. ſ. in via dei. Oẽs qdẽ ꝟtutes etiã
ſine ꝑſeuerãtia pugre pñt ꝯ vicia/ ſed vin
cere nunꝙ̃: Sola eñ ꝑſeuerãtia vicit: ſal-
uum facit ⁊ coronat Matt. x. Qui ꝑſeue-
rauerit vſqꝫ in finẽ hic ſalu⁹ erit. Etqꝛ ſa-
cra cõio hoiem ꝯfirmat ⁊ roborat: iõ ꝑſe-
uerare facit. Vñ de Helia dr. iij. Re. xix.
ꝙ ambulauit in fortitudine cibi illi⁹ vſqꝫ
ad montẽ dei oreb. Oreb eñ interptatꝛ ſo-
litudo. Et ꝑ hoc ſignatꝛ ꝙ hõ ꝑ virtutem
huĩ ſacri ambulat in via dei quſqꝫ aĩa
ſoluta a carne q̃ſi ſola remaneat dũ corp⁹
terre traditꝛ ⁊ aĩa ſurſum eleuatꝛ. ¶ Vn-
decim⁹ fructus ē ſũme diuinitatꝫ q̃dã ꝑ-
guſtatio. Innocẽ. Sapia dei q̃ ſe ꝑ viſibi
lia manifeſtat volẽs euidenter oñdere ꝙ
ipa eſt cib⁹ aĩarꝫ/ carnẽ aſſumptã ꝓpoſuit
in edulũ vt ꝑ cibũ hũanitatis inuitaret
ad guſtũ diuinitatꝫ: de q̃ Ps. Guſtate et
videte qm̃ ſuauis eſt dñs. Ibi q̃ppe guſta
ri põt diuina bonitas ſiue largitas in refi
ciẽdo: et diuina ſapia in viuificãdo. Nam
vñ mors oriebatꝛ. ſ. ex guſtu: inde vita re-
ſurrexit. Dictũ q̃ppe fuerat Ade Gen̄. ij.
In q̃cunqꝫ die cõederꝫ morte morierꝫ. De
hoc aũt dr Jo. vj. Siq̃s mãducauerit ex
hoc pane: viuet in eternũ. Ibi eñ ꝑguſta
ri põt diuine dulcedis immenſitas. Nã lꝫ
ibi ſit amaritudo ꝓpter recordationẽ paſ-
ſionis: tñ ibi ē ſumma dulcedo ꝓpter expi
entiã ꝯſũmati amorꝫ quẽ chrs nob oñdit.
Quid eñ dulci⁹ q̃ꝫ ſentire ſe ſic inextimabi
liter amari a ſummo ⁊ vero deo. Sap. xij.
O q̃ꝫ ſuauis eſt dñe ſpũs tu⁹ in nob. Et ſi
forte q̃rꝫ: An q̃libꝫ iuſt⁹ ſp hẽat hũc effe-
ctũ ſiue fructũ delectatiõis ſeu ꝑguſtatõ-
nis ſpũalꝫ: Rñdet Alex. ꝙ nõ. Qñqꝫ iuſt⁹
accedit ad altare ita tepide ⁊ indeuote ſi-
ne debita reuerẽtia ⁊ tiore ⁊ cũ tãta diſtra
ctione aĩ ꝙ nullũ reportat ꝯmodũ: lꝫ nõ
incurrat offenſam mortalẽ. Ad h̄ g̃ ꝙ re-
portet hũc guſtũ ſpũalẽ ⁊ delectatiõeꝫ: oꝫ
ꝙ ſe ꝑparet diligẽt ꝯſiderãdo ad q̃d acce
dit vt cũ deuotiõe ⁊ reuerẽtia accedat: et
cũ aliis ꝯdicionib⁹ ſup̄ poſitꝫ. ¶ Duodeci⁹
fruct⁹ ē glie adeptio. In h̄ ei ſacro ꝯtinetꝛ
ipe chrs et rememoratꝛ ei⁹ paſſio ꝑ quã nob
aperuit aditũ glie: ſm̃ illõ Heb. ix. Noui
teſtamẽti mediator ē vt morte intercedẽ-
te in re. e. ꝑ. q. e. ſub ꝑ. te. repromiſſiõꝫ acci
piãt q̃ vocati ſũt etne hereditatꝫ. Et Jo.
vj. Siq̃s mãdu. ex h̄ pa. viuet in eternũ.
hic ꝑ grãm: ⁊ in futuro ꝑ gliam Patꝫ igitꝛ
ex dictꝫ q̃ꝫ fructuoſa ſit euchariſtie digna
receptio. Apparet igitꝛ in h̄ ſacro maximũ
donũ dei. Nã ſcti bti in pñtia chri fruũtꝛ le-
tius q̃ꝫ nos: tñ in euchariſtia chrm ſumi⁹
fructuoſi⁹ inq̃ntuꝫ ꝓficere poſſum⁹ nõ ſo-
lũ in accidẽtali ꝑmio: ſedetiã in eſſentiali:
bti aũt nõ. Bti q̃dẽ chrm hñt ſecuri⁹: ſed
nos mirabili⁹. Sꝫ cũ tot ſint ⁊ tãexcellen
tes hui⁹ ſacri fruct⁹: põt aliq̃s q̃rere An
expediat q̃tidie euchariſtiã ſumere Rñdꝫ
Tho. in. iiij. di. xij. notãdo ꝙ in h̄ ſacro re-
quiritꝛ ex ꝑte recipiẽtis deſideriũ ꝯiũctio-
nis ad chrm q̃d facit amor et reuerẽtia ſa
cramẽti q̃ ad donũ timorꝫ ꝑtinet. Primũ
incitat ad freq̃ntatiõeꝫ hui⁹ ſacri q̃tidia-
nã: ſꝫ ſcdꝫ retrahit. Vñ ſi q̃s experimẽtalr
cognoſceret ex q̃tidiana ſumptiõe feruorẽ
charitatꝫ augeri ⁊ reuerẽtiã nõ minui: de-
beret q̃tidie cõicare. Si aũt ſentiret ꝑ q̃ti
dianã freq̃ntationẽ reuerentiã minui ⁊ fer
uorẽ nõ multũ augeri: talis deberet inter
dũ abſtinere vt cũ maiori deuotiõe ⁊ reue
rẽtia poſtmodũ accederet. Vñ q̃ntuꝫ ad
hoc vnuſq̃ſqꝫ relinq̃ndus eſt iudicio ſuo.
Et hoc eſt q̃d Aug⁹. dr. Dicit q̃ſpiã non
eſſe accipiendã q̃tidie euchariſtiã: ali⁹ af-
firmat q̃tidie ſumẽdã. Faciat vnuſq̃ſqꝫ il-
lud q̃d ſm̃ fidẽ ſuã pie credit eſſe faciẽdũ.
Hec Aug⁹. Et ꝓbat exẽplis Zachei et
cẽturiõis: q̃rꝫ vn⁹ recepit dñm gaudens.
Ali⁹ dr: Nõ ſum dign⁹ vt intres ſub te-
ctum meũ: et vterqꝫ miam ꝯſecut⁹ eſt.
Patꝫ itaqꝫ ſcdm myſteriuꝫ ſpẽale primis
ad euchariſtie receptiõꝫ: q̃d eſt ꝯſiderãda
digne receptiõis fructuoſitas.

Tertiũ myſteriũ eſt abominãda in-
digne receptiõis deteſtabilitas q̃
maxime apparet ex trib⁹.
¶ Primo ex grauiſſima ꝯpatiõe.
¶ Scdo ex turpiſſima vilipẽſione.
¶ Tertio ex ingratiſſimo ꝯdicione.

¶ Primo igr̄ ex grauiſſima
ꝯparatione ſiue aſſimilatiõe. Hoc ei ꝑ eũ re-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

putatᷣ ſilẽ pctõ eoꝝ q̃ chr̄m crucifixerũt. j.
Coꝛ. xj. Quicũq̧ mãducauerit pa. hũc ꝛ
biberit cali. dñi indi. re⁹ erit coꝛ. ꝛ ſan. dñi.
Glo. acſi chr̄ꝫ occiderit punietᷣ. Sicut ãt
dt Tho. in. iij. p. q. lxxx. Hec ꝯpatio attẽ-
ditᷣ ſm ſilitudinẽ: q꜡ vtrũq̧ pctm̄ ꝯmittitᷣ
ꝯtra coꝛp⁹ chr̄i: nõ aũt ſm crimis q̃ntita-
tẽ. pctm̄ eni̅ occidentiũ chr̄m fuit mlto g̃-
uius. Primo q̇dẽ q꜡ fuit ꝯtra coꝛp⁹ chr̄i i
ꝓpria ſpecie: hoc aũt ꝯtra coꝛp⁹ chr̄i in ſpẽ
ſacr̄ali. Scdo q꜡ illõ pctm̄ ꝓceſſit ex intẽ-
tiõe nocẽdi chr̄o: hoc aũt nõ. Hec Tho.
Eſt tñ ex alia pte q̇õ aggrauat pctm̄ indi
gne cõicantiũ vltra ꝛ ſup pctm̄ crucifigen
tiũ. Primo amplioꝛ cognitio quã hꝫ chr̄i
anus de chr̄o: quã nõ hebãt crucifigẽtes.
Scdo maioꝛ obligatᷣ q̃ obligatᷣ chr̄ian⁹
ipi chr̄o cui ꝓmiſit fidẽ in baptiſmo. Ter-
tio nobilioꝛ ꝯdicio. q꜡ tũc moꝛtle erat coꝛ
pus chr̄i: nũc aũt glioſum ꝛ imoꝛtale. Vñ
glo. ſup pſal. lxxi. Grauí⁹ peccat ꝯtẽptoꝛ
ſedẽtis in celo: q̃ꝫ q̃ crucifixit ambulantez
in terra. Penſate frẽs pẽſate ſiq̇s fidẽ ha-
bẽs ſciret ſe ſelʼ chr̄ꝫ crucifixiſſe: credo ipe
vellet nudis pedibꝫ ꝑ mundũ ambulãdo
toto tpe vite ſue duriſſimã pniam agere
q̇d g̃ deberẽt facere hi q̃ totiẽs ꝯmiſerũt
pctm̄ ſilẽ. Amb. Qui idigne chr̄m ſumit
idẽ eſt acſi ipm̄ interficiat. Talis eni̅ q̃n-
tũ in ſe eſt iterũ chr̄m crucifigit. Heb. vj.
Rurſum crucifigẽtes filiũ dei ꝛ oſtẽtui ha
bẽtes. i. deriſiõi. Crucifigũt ei eũ q̃ntũ i ſe
eſt q̃ cãm ſue crucifixiõis repetũt. ꝛ illudũt
ei ꝛ inhonoꝛãt dũ ſilatᷣ eũ honoꝛare. Pre
terea ſpẽaliť pctm̄ foꝛnicatoꝝ ad chr̄i mẽ
ſam accedẽtis ꝯpatur pctõ iude ꝓditoꝛis
Hiero. in q̇dã ep̄la. Quid tibi cũ femis
q̃ ad altare cũ dño fabulatᷣ: dic ſacerdos
dic clerice q̃liter ijſdẽ labijs oſculatᷣ filiuꝫ
virginis q̇bus oſculat⁹ es labia meretri-
cis: O iuda oſculo filiũ hois tradis. Hec
Hiero. Sicut dt Tho. vbi s̄. Hec ꝯpa-
tio attẽditᷣ q̃ntuꝫ ad ſilitudinẽ crimis: q̇a
vterq̧ cũ ſigno charitatis chr̄m offendit:
nõ aũt q̃ntũ ad crimis q̃ntitatẽ. Hec tñ ſi
militudo ꝯpetit etiã alijs pctõribꝫ ſicut et
foꝛnicatoꝛibꝫ: q꜡ etiã ꝑ alia pctã moꝛtalia
agitᷣ ꝯtra charitatẽ chr̄i cuius ſignũ eſt h̄
ſacr̄m: tãto magꝭ q̃nto pctã ſẽ g̃uioꝛa. pec
catũ tñ foꝛnicatiõis q̃ntũ ad aliq̇d magis
reddit hoieꝫ ineptũ ad ꝓceptiõeꝫ h⁹ ſacri:
in q̃ntum. ſ. ꝗ hoc pctm̄ ſpũs maxime car-
ni ſubijcitᷣ. Hec Tho.

Scdo apparet deteſta

bilis ꝯdicio h⁹ crimis ex turpiſſima vili-
penſiõe. q꜡ indigne cõicãs turpiſſime vili-
pẽdit ꝛ ꝯtẽnit chr̄m dñm. Vñ de q̃cunq̧
indigne cõicãte põt dñs dicere illõ q̇õ de
iuda dixit. Verũtñ man⁹ tradẽtꝭ me me-
cũ eſt in mẽſa. Sicut eni̅ iudas chr̄m tra-
didit ꝑſecutoꝛibꝫ: ſic ꝯficiẽs vlʼ ſumẽs coꝛ
pus chr̄i indigne tradit illum q̃ntũ in ſe ẽ
demonibꝫ: cũ ponat eũ in loco prãti demo
nis ſubiecto: ꝛ in hoc maxie videtᷣ eũ vili-
pendere. Itẽ talis magis videtᷣ ꝯtẽnere
dñm q̃ꝫ iudei crucifigẽtes. Sciẽter enim
chr̄o ꝯtumeliã ꝛ iniuriã facit quẽ credit eẽ
deũ. Iudei vo ſi cognouiſſent: nũq̧ dñm glie
crucifixiſſent: ſic dt ap̄ls. j. Coꝝ. ij. Vñ pt
dñs ſic rogare ꝓ indigne cõicãtibꝫ ſicut ꝓ
crucifigẽtibꝫ oꝛauit d. Pr̄ igſce eis q꜡ ne-
ſciũt q̇d faciũt. Itẽ quã maioꝛẽ ꝯtumeliã
põt q̇s inferre dño ſuo: q̃ꝫ vt eũ accipiat ꝛ
in carcerẽ fetidiſſimũ ꝓijciat: Põ eſſꝫ ma-
ioꝛ iniuria ſi eũ occideret / ꝛ ſi maioꝛ doloꝛ
eſſet. Itẽ indigne cõicãs chr̄o iniuriã facit
in ſtatu glie ſue ꝛ q̃ſi coꝛam tota curia ſua
cõgregata. Greg. Quis fideliũ dubiũ hr̄e
poſſit in ipa imolatiõis hoꝛa ad ſacerdo-
tis vocẽ celos apiri atq̧ in illo ieſu chr̄iſti
myſterio angeloꝝ choꝛos adeſſe: ſummis
ima ſociari: terrena celeſtibꝫ adiũgi. Hec ille

Tertio ex ingratiſſima

ꝯdicione. In hoc vtiq̧ appꝫ nimia ing̃-
titudo. q꜡ vẽit diuia maieſtas viſitare ho-
minẽ in h̄ ſacr̄o cũ plenitudine chariſma-
tũ: ꝛ miſer hõ nõ timet ei ꝯtumeliã infer-
re quẽ ꝓ poſſe deberet honoꝛare ꝛ ei grãs
agere. Satis ãmirari nõ poſſum⁹ in hac
pte bonitatẽ diuinã ꝛ ꝑuerſitatẽ ingtitu-
dinis huãne. Ad aggrauatõeꝫ etiã ingti-
tudinis ptinet q꜡ in hoc ſacr̄o moꝛs dñi fi
guratᷣ: vt s̄ dictũ eſt. Magna ꝓfus ing̃-
titudo eſt ſiq̇s ei ꝯtumeliã inferat quẽ re
coꝛdatᷣ moꝛtuũ eſſe ꝓ amoꝛe ſuo. Pꝛꝫterea
q̧ q̃ꝫ miſabilʼ ꝛ infeliciſſimus eſt q̃ indigne
cõicat. Tlis ꝓfecto infelicioꝛ eſſe videtur
oibꝫ ceterꝭ pctõribꝫ: q꜡ ipm̄ ſũmũ bonũ ef-
ficitᷣ ei nociũ ꝛ ex ipa vita moꝛitᷣ: ꝛ ex ipſo
ãtidoto ifirmitatẽ icurrit ad moꝛtẽ. Quis
loc⁹ curatiõi q̃n q̇õ curare debuit: hoiem

interficit.j.Coꝛ.xj. Qui mã.ꝛ bi.idi.iu.
ſibi mã.ꝛ bi. O ꝙ̃ piculoſuꝫ ē indigne cõica
re. Hui⁹ aũt piculi magnitudine exꝓmit
Pſ.in illo pſa. Saluũ me fac deus ⁊c. vbi
dr. Fiat mẽſa coꝝ corã ipis in laqueũ ⁊c.
vſqꝫ ibi: Et cũ iuſtis nõ ſcribant. Ubi po
nũtur nouẽ maledictões veniẽtes ſup ma
le cõicãtes. Prima eſt maledictio illaqa
tiõis.iõ dr: Fiat mẽſa.ſ.cõionis: corã ipis
in laqueũ.ſ. pcti q̃ guttur p qd̃ trãſit coꝛ
pus chri a diabolo illaqat.j.Coꝛ.xj. Quī
cũqꝫ mã.pa.vel bi.ca.dñi indi.re⁹ erit coꝛ.
et ſan.dñi. Et ſicut ipi deuoꝛãt chr̃m: ita
deuoꝛat eos diabol⁹ ⁊ deglutit in q̃libet
indigna cõmuniõe p gradũ ꝑuioꝛis dãna
tionis. Jõ ſubdit: ⁊ in retributiões.ſ. pcti
ſui. ¶ Scd̃a eſt maledictio ſcãdalizatõis
Jõ ſubdit: Et in ſcãdalũ: qꝛ p malã vitaꝫ
mltoꝝ cõicantiũ mlti ſcãdalizant ⁊ mur
murãt Ro.xiiij. Uidete ne ponatꝫ offen
diculũ fratri vel ſcãdalũ ¶ Tertia eſt ma
ledictio excecatiõis: de q̃ ſubdit: Obſcu
rent ocli coꝝ ne videãt.ſ.ãie ſue iniq̃ta
tẽt turpitudinẽ: qꝛ Sap.ij. Excecauit eoſ
malicia coꝝ ¶ Quarta ẽ maledictio incur
uatiõis: de q̃ ſequit: Et doꝛſuꝫ coꝝ ſp in
curua: qꝛ excecato intellectu ſtati curuat
hõ ad terrena p affectũ. Jn cui⁹ pſona dr
Miſer fact⁹ ſum ⁊ curuat⁹ ſũ ⁊c. ¶ Quita
eſt maledictio ꝓuocatiõis.ſ.ire dei: de q̃ ſe
quit: Effunde.i.effundis ſup eos irã tuã ⁊
furoꝛ ire tue ꝯphẽdat eos.i. ſicut ipi te i
digne ꝯphẽdũt: ita tu p irã ⁊ iuſticiã tuã
eos ꝯphẽde. Nã q̃ſi lamẽtabilr ꝯq̃rit xpſ
de talib⁹.dr illõ pſal. Os pctõris ⁊ os do
loſi ſup me aptũ eſt. Et ſepe euenit qd̃ ait
pſ. Adhuc eſce coꝝ erãt in oꝛe ipoꝝ ⁊ ira
dei aſcẽdit ſup eos. Jtẽ pſ. Effunde iram
tuã in gẽtes q te nõ nouerũt. ¶ Sexta eſt
maledictio abbꝛeuiatiõis.ſ.vite: de q̃ ſeqt
Fiat habitatio coꝝ deſta.ſ. p moꝛtẽ ⁊ pe
ſtilentiã: ⁊ in tabernaclis coꝝ nõ ſit q iha
bitet: et cãm ſubdit di. Qm̃ quẽ tu pcuſſi
ſti pſecuti ſt ⁊ ſr doloꝛẽ vlneꝝ meoꝝ addi
derũt. De⁹ em̃ ex amoꝛe ſuo chr̃m ꝓ nob
paſſioni tradidit. Juxta illõ Eſa.liij. Pro
pter ſcel⁹ ppli mei pcuſſi eũ: ſed male cõi
cãtes hũc pſequũtur ſibi iniuriã faciẽtes
Jõ bene dr de eis: Fiat habitatio coꝝ de
ſertatẽ. Jõ de male cõicantib⁹ dr apl's ad
litterã.j.Co.xj. Jdõ inter vos multi infir
mi ⁊ imbecilles ⁊ doꝛmiũt mlti.ſ. p moꝛtẽ
¶ Septima eſt maledictio mltiplicatõis
ſcꝫ iniq̃tatis: de q̃ ſeqtur: Appone.ſ.pmiſ
ſiue: iniq̃tatẽ ſup iniq̃tatẽ coꝝ vt ruãt de
malo in peius. Apoc.vl. Qui in ſoꝛdib⁹ ẽ
ſoꝛdeſcat adhuc ¶ Octaua eſt maledictio
induratiõis.ſ.coꝛdis. de q̃ ſequit: ⁊ nõ in
tret in iuſticiã tuã: lꝫ intrẽt in iuſticiã ſuã.
Formãt em̃ ſibi ꝯſciẽtias q̃les volũt/õ mi
ſericoꝛdia pſumẽtes: ⁊ nõ intrãt in iuſticiã
dei q eſt veritatꝫ via quã intrat hõ p ſpũ
alia bona. Ro.x. Jgnoꝛãtes iuſticiã dei ⁊
ſuã volentes ſtatuere: iuſticie dei nõ ſunt
ſubiecti. ¶ Nona eſt maledictio excluſiõis
.ſ.a ꝯſoꝛtio electoꝝ et iuſtoꝝ. De q̃ ſequit
Deleãt de libꝛo viuẽtiũ ⁊ cũ iuſtis nõ ſcri
bant.i.p aptiſſima ſigna male ꝯuerſatõis
ibi nõ eſſe ſcpti: exteri⁹ oñdant. Tandem
aũt ſicut hr̃ Matt.xiij. Sepabunt angeli
malos de medio iuſtoꝝ ⁊c. Ptꝫ itaqꝫ ꝙ̃
piculoſum ꝙ̃qꝫ dãnabile ſit indigne cõica
re: qd̃ em̃ deteſtabili⁹ eſſe põt: ꝙ̃ pijſſimo
ieſu ſic clement ad nos veniẽti talẽ iniuriã
facere. Patẽt igit q̃nqꝫ myſteria q̃ de ſan
ctiſſimo atqꝫ pcellẽtiſſimo euchariſtie ſa
cramẽto ſup fuerũt ꝓpoſita. q̃ ſunt pfecto
tota mẽtis intentiõe ac feruẽti affectiõe a
cũctis fidelib⁹ ꝯtẽplãda/ vt p hoꝝ ꝯſide
ratiõnẽ ſp magis ac magis tã venerabile
ſacr̃m in maioꝛẽ habeam⁹ reuerentiã: et
cũ feruentioꝛi deuotõe ad ipm accedam⁹
vt in virtute cibi illius tã ſancti: tamqꝫ di
gniſſimi (in q̃ chr̃m dñm ſub ſpecieꝝ ſumi
mus velamine) ꝑuenire poſſim⁹ ad mon
tẽ ſctm̃ dei: vbi ipm clare videam⁹ facie ad
faciẽ in ppetuũ cũ eo cũ omni iocũditatis
dulcedine regnaturi. Amen.

¶ Sermo de dedicatione eccleſie.

TErribilis ẽ
loc⁹ iſte. Gen.xxviij. de mlt
tis locis dici poſſunt ver
ba ꝓpoſita ¶ Pꝛimo de loco huius terre
ne habitationis. Eſt enim terra locus no
bis terribilis. Nã q̃ncũqꝫ terrã videmus
cãm habem⁹ reducẽde in mẽoꝛiã illã terri

bilē ſententiā dei: q̄ dictū eſt hoi. Gen̄. iij.
In ſudore vult⁹ tui veſceris pane tuo do
nec reuertaris in terrā de q̄ ſumpt⁹ es: qꝛ
puluis es ⁊ in puluerē reuerteris. Recte ḡ
de terꝛa dicere poſſum⁹. Terribilis eſt lo
cus iſte terribilis inq̄ꝫ a terrendo: qꝛ nos
terrere dꝫ Admonet ei nos terra vt reco
gnoſcam⁹ q̄m de terra ſum⁹ in terra ⁊ de
terra viuim⁹: ⁊ ī terrā reuertemur. ¶ Se
cūdo dici p̄ñt hmōi ꝟba ꝺ l⁊co corꝑe in
carceratōis: q̄ vicꝫ incarceraꝛ aīa in corpo
re iſto mortali. Eſt ꝑfecto aīa deuota in
corꝑe ſic in carcere: qꝛ ſicut diciꝛ Sap. ix.
Corpus qḋ corrūpiꝛ aggrauat aīam: qꝛ
vicꝫ impedit ei⁹ eleuationē ad ſupna. Bn̄
ergo de corpore ſuo dicere pōt aīa deuo
ta. Terribilis eſt locus iſte. ¶ Tertio de
loco eccl̃aſtice ſcificatōis. ſ. ꝺ domo ſcifica
ta ⁊ deo dedicata. Ipē etem̄ dn̄s terribiꝛ
dr̃. Deutero. x. De⁹ magn⁹ potēs ⁊ terri
bilis. i. tremēdus ⁊ reuerēdus ſeu venera
biꝛ. Sic etiā nomē di tribile dr̃. ps̄. San
ctū ⁊ terribile nomē ei⁹. Sic ḡ ⁊ domus
dei tribilis dr̃. Iō de ea dicim⁹ nūc. Ter
ribilis eſt locus iſte. i. reuerētia dign⁹ ſeu
venerabilis ⁊ tremēdus. Vn̄ ⁊ multū ter
reri debem⁹ ſi in tali loco irreuerētes ⁊ in
deuoti fuerim⁹ cū ſit dom⁹ dei. Eſt ḡ lo
cus iſte terribilis, i. venerabilis ꝑpꝛ ei⁹ de
dicationē ⁊ ſcificatiōeꝫ. Cui⁹ vtiq̄ꝫ dedi
catiōis feſtū ſolēniter lerāter ⁊ deuote ab
omnib⁹ chr̄i fidelib⁹ celebrādū eſt. Vn̄ de
ꝯſecra. diſ. j. c. Solēnitates dr̃. Dedica
tiōis ſolēnitas eſt ſinglis ānis ſolēniter
celebranda. Vn̄ Io. x. Legim⁹ ꝙ chr̄s ꝑ
ſonaliter affuit in feſto dedicatōis templi
Vn̄ ibi dr̃. Facta ſꝛ encenia hieroſolymis
⁊ hyems erat ⁊ ambulabat ieſus in por
ticu ſalomonis. Et Exo. xxiij. legiꝛ p̄ce
ptū fuiſſe a dn̄o ꝙ vniuerſus pplus iſrael
ter in āno. i. in trib⁹ feſtiuitatib⁹. ſ. paſche
pētecoſtes ⁊ tabernaculoꝝ p̄ſentaret ſe in
hierl'm ⁊ offerre deberet hoſtias i lege de
terminatas. ⁊ Eſdre. vj. dr̃. ꝙ filij iſrael fe
cerūt dedicationē tēpli cū gaudio. Si ita
q̄ꝫ ſic ſolēniter celebrabāt dedicationē tē
pli: vide q̄nta deuotiōe celebrare nūc debe
mus dedicationē eccl'ie deo ꝯſecrate. Nā
multo excellentior ē dedicatio quā nūc ce
lebram⁹ q̄ꝫ eſſet dedicatio illi⁹ tēpli. Vis
videre q̄nto excellentior: tāto vtiq̄ꝫ q̄nto
ꝟitas excellit figurā: q̄nto ſacrificiū nr̄m
qḋ eſt ſacrificiū corꝑis chr̄i excedit ſacrifi
cia tēporis illius. Sublimis igiꝛ atq̄ꝫ ve
nerabilis plurimū ē ſanctificatio ſiue de
dicatio quā nunc colim⁹. Iō ꝑpter talem
ſcificationē bn̄ dicim⁹ q̄m terribilis ē lo
cus iſte. ¶ Circa hmōi at̄ dedicatiōꝫ tria
ſūt p̄cipue declarāda myſteria ex q̄b⁹ etiā
declarat̄ euidēti⁹ apparebit q̄m terribi
lis eſt locus iſte.
¶ Primū: ē myſteriū admirāde ſigtiōis:
vicꝫ q̄d nob̄ p̄cet materiaꝛ tēpli ꝺdicatio.
¶ Scōm: eſt myſteriū ꝯtēplāde ſcificatō
nis: vicꝫ de mō ſcificatōis tēpli ⁊ q̄liꝛ per
eā oñdiꝛ q̄liꝛ faciēda ē ſpūaꝛ tēpli ſcificatō
¶ Tertiū: eſt myſteriū obſeruāde venera
tōis: vicꝫ q̄liter loco deo dedicato debeꝛ
deuota veneratio.

P Rimū igiꝛ eſt myſteriū admirāde
ſigtiōis. Vbi ꝯſiderādū eſt ꝙ tēpli
materiaꝛ ꝺdicatio tres p̄cipuas hꝫ
ſigtiōes oi deuotiōe ꝯtēplādas.
¶ Prima: ē ſigtio ſpūaꝛ ſcificatōis.
¶ Scḋa: ē ſigtio ſpūalis deſpōſatiōis.
¶ Tertia: eſt ſignificatio nuptialis cele
brationis.

Prima ē ſignificatio ſpi

ritualꝛ ſcificatiōis. Materialis em̄ tēpli
ſcificatio ſigt ſpūalis tēpli. i. anie rōnalis
ſcificationē. Aug⁹. i ſer. Quotiēſcūq̄ꝫ fra
tres chariſſimi altarꝫ vel tēpli feſtiuitatē
colim⁹: ſi fideliꝛ ſi diligenꝛ attēdim⁹ ⁊ ſcē
⁊ iuſte viuim⁹: q̄dq̄d in tēplis manufactꝫ
agiꝛ: totū in nob̄ ſpūali edificatiōe cōpleꝛ
Hec aug⁹. Vn̄ ꝺ hoc templo ſpūali dr̃. j.
Cor. iij. Neſcitꝫ qꝛ tēplū dei eſtꝫ vos ⁊ ſpi
ritus di habitat in vob̄. Si q̄s aūt tēplū
dei violauerit: diſperdet illū de⁹. Tēpluꝫ
em̄ dei ſanctū eſt qḋ eſtꝫ vos. Hoc dr̃ pau
lus iuſtis ⁊ bonis. Mali em̄ poti⁹ ſūt tē
plū diaboli q̄ꝫ di. Apoc. xviij. Cecidit ba
bylon ⁊ facta ē habitatio demonioꝝ. Eſt
itaq̄ꝫ aīa iuſta tēplū ſpūale di. Iō dr̃. apo.
xxj. Ecce tabernaculū dei cū hoib⁹ ⁊ ha
bitabit cū eis. Sic ḡ i tēplo materiali tra
ctaꝛ veꝝ ſacrificiū corꝑis chr̄i ⁊ admini
ſtrāꝛ ſacra: ſic in tēplo ſpūali ꝯſciaꝝ nr̄aꝝ
bonoꝝ opeꝝ ſacrificia iugiꝛ tractāda ſūt,
Aug⁹. x. de ci. dei. Veꝝ ſacrificiū ē omne
op⁹ qḋ agiꝛ vt ſcā ſocietate iheream⁹ ꝺo

Secūda ē ſignificatio ſpi

ritualis deſpōſatōis eccl'e vicȝ ⁊ cuiuſlibȝ
aīe iuſte cū chřo. Vn̄ in q̄dā pſa hui⁹ ſolē
nitatꝫ cātat eccl'a. Hierl'm ⁊ ſiō filie cetus
oīs celeſtꝫ curie melos pāgat iugis leticie
all'a. Chřs em̄ deſpōſat hodie matrē no-
ſtrā norma iuſticie quā de lacu traxit mi-
ſerie eccl'iaȝ. Et q2 hmōi deſpōſatio fit ꝑ
celeſtē grāȝ a deo pr̄e deſcēdētē. Jō Apo.
xxi. Et in ep'la hodierne ſolēnitatꝫ dr̄ Vi-
di ciuitatē ſctām hierl'm, i. eccl'iaȝ militan
tē: deſcēdētē de celo a deo paratā ſicꝫ ſpon
ſam ornatā viro ſuo. Hec aūt deſpōſatio
ex pte ip̄i⁹ eccl'ie fit ꝑ fidē in baptiſmo rep
miſſaȝ: ⁊ ex pte dei ⁊ ꝑ miſc'diam ⁊ miſera
tionē q̄ credētib⁹ pmittit gl'iaȝ ſempiternā
Oſee. ij. Spōſabo te mihi in ſempiternū
ſpōſabo te mihi in mia ⁊ miſeratōib⁹: ſpō
ſabo te mihi in fide. Jn h̄ attēde chři dul
cedinē q̄ vult dici ſpōſus aīaȝ. O q̄ȝ felix
illa aīa q̄ ſpōſo tā dulci: tā pio: tā benigno
corde caſtiſſimo adheret. Sȝ heu q̄ȝ mi-
ſera aīa q̄ relicto: tā dulci ſpōſo ꝑ iordina
tū amorē carnis vl' mūdi fornicat' ⁊ efficit'
adultera. O q̄ȝ miſeri eſtꝫ vos guloſi ⁊ lu
xurioſi q̄ ꝑ turpiſſimo carnis amore: dul-
ciſſimi ieſu amorē amittitꝫ. O q̄ȝ infelices
auari qui plus mundū q̄ȝ chřm diligitis
O itex̄ q̄ȝ infelices ⁊ ſtulti ſupbi ⁊ ābicio
ſi q̄ ꝑ mūdani honorꝫ vanitate honorē in-
appciabilē diuine deſpōſatiōis relīqtis. Ta
liū vtiq̄ȝ aīe nō ſūt ſpōſe chři ſpōſe ſȝ fornica
trices ⁊ adultere. O rē pſus deteſtabilē
nō ſuare fidē tāto ſpōſo repmiſſaȝ. Sola
q̄ppe aīa iuſta dici dȝ chři ſpōſa. Sicꝫ aūt
in deſpōſatiōe carnali ſpōſ⁹ dare ſolet ſpō
ſe arras aliq̄s: ſic chřs ſpōſe ſue eccl'e ⁊ cui
libȝ aīe iuſte dat arras nobiliſſimas do-
nec ꝑueniat ad celeſtes nuptias. Sūt aūt
hmōi arre: nobiliſſīa ſacr'a i q̄b⁹ relucꝫ a-
mor ille dulciſſim⁹ q̄ chřs ſuā ſpōſaȝ dili-
git: ⁊ deſiderat eā ſibi ꝑpetuo copulari in
ciuitate celeſti. Jnter q̄ ſacr'a p̄cipuū ē illō
nobiliſſimū atq̄ȝ digniſſimū eucharīſtie
ſacr'm dn̄ice paſſiōis remēoratiuū ⁊ dulco
ris ieffabilis ip̄i⁹ ſpōſi cōtētiuū: qḋ ip̄e dat
eccl'ie militāti vt pign⁹ ⁊ arrā celeſtꝫ gl'ie:
nec ei p̄cioſiorē arrā dare poterat q̄ȝ ſeipm
Dat igit' nūc ſeipm ſpōſe ſue ſub ſpecie ſa
cramētali vt ſic ſecura ſit q2 tādē ip̄i ſocia
bit' ⁊ videbit eū clariſſimꝰ ⁊ apto intuitu ⁊
cū eo in perpetuū gaudebit in nuptijs ce
leſtib⁹. Vn̄ ſacr'm eucharīſtie dicit' pig⁹
et'ne glorie. Vide ſupra in ſermōe de cor-
pore chři in q̄rto myſterio in tertia ſigni-
ficatione. ⁊c̄.

Tertia eſt ſignificatio nu

ptialis celebratōis. Significat em̄ templi
dedicatio ꝑpetuā illā celebratōeȝ celeſtiū
nuptiaȝ eccl'e triūphātꝫ iā ſpōſo ſuo chřo
adunate. Vn̄ i pſa cātat eccl'ia. O ſolēne
feſtū leticie quo vnit' chřs eccl'e: in q̄ nr̄e ſa
lutꝫ nuptie figurant'. Jſte ſūt nuptie ꝑpe
tue ⁊ imortalis leticie nō trāſitorie gl'ie: ſȝ
ꝑmanētꝫ ⁊ eterne. Jō Apoc. xix. Gaudea
mus ⁊ exultem⁹ ⁊ dem⁹ gl'iaȝ ei: q2 vene
rūt nuptie agni ⁊ vxor ei⁹ p̄parauit ſe. Et
bn̄ dicit' p̄parauit ſe: q2 nullus ad has nu-
ptias introduci valet niſi p̄paratus ⁊ ve-
ſte nuptiali (q̄ eſt charitas) indut⁹. Vnde
Matth. xxv. dicit'. Que parate erāt itra
uerunt: cū eo ad nuptias: ⁊ clauſa ē ianua
virginib⁹ ſcȝ impreparatis ne intrarent.
O q̄nta ſuauitas eſt introire ad hmōi nu
ptias. Ad has igit' ardentiſſimis deſide-
rijs nos p̄pare debem⁹ q̄ȝdiu tp̄s hēm⁹.
Apo. xix. Beati q̄ ad cenā nuptiarū agni
vocati ſūt. Cōſidera itaq̄ȝ ex dictis q̄nta
ſit iſta dedicatōis ſolēnitas in q̄ nobis tan
ta repſentant' nr̄e ſalutis myſteria. Vide
ergo q̄m hodie facis ſolēnitatē ſctificatio
nis aīaȝ: deſpōſatiōis eccl'ie: ⁊ aīarū iuſta
rū: et celeſtiū nuptiarū eccl'e triūphātis.

Secūdū eſt myſteriū cōtemplande
ſanctificatōis vbi ſūt p̄cipue notan
de tres ꝯſideratiōes.

¶ Prima: ē ꝯſideratio cauſalis rōnis.
¶ Secunda: eſt ꝯſideratio cerimonialis
obſeruatiōis.
¶ Tertia: eſt conſideratio moralis exem
plationis.

Prima ē cōſideratio cau

ſalis rōnis: vbi vidēde ſūt rōnes ſiue cau
ſe ꝓpter q̄s oportet tēplū d'dicari ſiue ſcti
ficari. Ps. Domū tuā dn̄e decet ſanctitu
do. Et hoc p̄cipue propter tres rationes
ſiue cauſas. ¶ Prima: eſt rō plenioris ex-
pulſiōis: vt vicȝ pleni⁹ inde demones ex-
pellāt' nec ibidē audeāt habitare. Nā talis
locus ꝑ dedicationē efficit' eis multū ter-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ribilis. Jō in pn̄cipio miſſe hui⁹ ſolēnitatis cātatˀ illud Geñ. Terribilis ē loc⁹ iſte ſcꝫ demonib⁹. Per ꝯſecrationē em̄ expellitˀ ꝛ cōfutatˀ ptās demonū. Vn̄ refert Gre. in. iij. dial. ꝙ cū eccl'ia qdā arrianoꝝ fidelibus reddita ꝯſecraretˀ ꝛ reliquie bti ſebaſtiani ꝛ btē agathe illuc delate fuiſſent: populˀ ibidē ꝯgregat⁹ eſt. Vbi em̄ dicit Gre. ſe interfuiſſe ad h̄ tēplū dedicandū. Cū g̃ ppl'ſ v̄ba ſeſe ꝯpmereet: qdā ex eis ꝗ iuxta ſacrariū ſtabāt porcū ſubito inter ſuos pedes huc illucq̄ꝫ diſcurrere ſenſerūt: quē dū vnuſqſqꝫ ſentiret ꝛ iuxta ſe ſtātib⁹ indicaret: idē porc⁹ eccl'e ianuas petijt ꝛ oēs per q̄s trāſiuit in admiratione cōmouit ſꝫ videri nihil potuit q̄uis ſentiri potuiſſet: qd idcirco dina pietas oñdit vt cūctis patefieret qꝛ de loco eodē īmūd⁹ inhabitatoꝛ exiret. Hec Gre. ¶ Scd'a ē rō honorabilioꝛ miniſtratōis: vt vicꝫ ibidē honorabili⁹ ſacra miniſtrentˀ ꝛ reuerēti⁹ cult⁹ diuinus celebretˀ ꝛ nomē dei inuocetˀ. iij. Reg. ix. Erit nomē meū ibi in ſempitnū ꝛ oculi mei ꝛ coꝛ meū cūctꝫ dieb⁹. ſ. in tēplo dedicato. Pſ. Dn̄s i tēplo ſcō ſuo. ¶ Tertia eſt rō efficacioris exauditiōis. Exinde em̄ oꝛones ibi facte nō modicā efficaciā ꝯſequūtˀ imo ſūt magis exaudibiles: qd ſigt. iij. Reg. viij. Cū venerit q̄s ꝛ oꝛauerit in loco iſto. ſ. deo dedicato tu dn̄e exaudies i celo ꝛ in firmamēto habitaculi tui ꝛ facies oia p q̄b⁹ vocauerit te. Hec ibi. Oꝛō ąppetit dō accepta ex deuotiōe oꝛātꝫ. Aug. ad pbā. de oꝛādo deū. Dignioꝛ ſeqtˀ effectus: q̄nto feruētioꝛ pcedit affectus. Hec aūt deuotio augeri dꝫ ex ꝯſideratōe ꝯſecratiōis loci. Jō ceteris parib⁹ efficacioꝛ ē oꝛō in loco ꝯſecrato. Vn̄ etiā tal' loc⁹ dr̄ loc⁹ oꝛōis: vt hr̄ Eſa. lvj. Jn figura hui⁹ Geñ. xxviij. Jn illo loco vbi poſtea dedicatū eſt tēplū ſalomonis vidit iacob ſcalam cuius ſummitas celos tangebat: ꝛ angelos p eam aſcendentes ꝛ deſcēdentes ad ſignādū ꝙ oꝛantib⁹ in loco dedicato aſſunt angeli eoꝝ oꝛones in celū deferētes ꝛ dona graꝝ oꝛātib⁹ afferētes. Vn̄ ibidem ſeqtˀ. Vere nō ē hic aliud niſi dom⁹ dei ꝛ porta celi. Similitˀ aūt de tēplo ſpūali qd eſt aīa dicendū eſt ꝙ oportꝫ illō ſcificari. Pmo ppt' diaboli expulſionē. Ja. iiij. Reſiſtite diabolo ꝛ fugiet a vob. Nō em̄ pōt de⁹ habitare in anima niſi inde prius diabolus expellatur. ij. Corinth. vj. Que cōuētio chr̄i ad belial: q. d. nulla. Non habitat pfecto dn̄s niſi in coꝛde ſcō. Pſ. Tu aūt in ſcō habitas. Scd'o ppt' operatōis acceptatōꝫ. Nō em̄ pn̄t opa hoīs eē dō accepta niſi pus pſona ei⁹ deo ſit placēs et ita ſcā. Vn̄ Geñ. iiij. Reſpexit dn̄s ad abel ꝛ ad munera. Vbi nota qm̄ pmo reſpexit ad abel: ꝛ deīnō ad munera ei⁹. Oꝛ ſi pſona ipa nō ſit deo accepta: nullatenus pn̄t ei⁹ ſacrificia vel opa eē deo grta. Tertio ppt' oꝛōis exauditōꝫ vt vꝫ oꝛōes ſint magis exaudibiles. j. Jo. iij. Si coꝛ nr̄m nō rephēdit nos fiducia hēm⁹ vt qdqd i oꝛatiōe petierim⁹ accipiam⁹. Opoꝛtet igitur aīas nr̄as eē ſcās. i. mūdas ꝛ in bono pꝑpoſito firmatas ꝛ deo dicatas: vt digne ſint fieri tēplū dī. Leui. xj. Scti eſtote qm̄ ſcūs ſum dr̄ dn̄s. Et j. Theſſ. iiij. Hec ē volūtas dī ſanctificatio veſtra.

Secūda ē cōſideratio cerimonialis obſuatōis.

Vbi ſūt ꝯſiderande cerimonie ille q̄ in tēpli materialis dedicatiōe obſuari ſolent p q̄s ſigr̄ nob ea q̄ ad ſpūalis tēpli dedicationē ꝛ ſcificatōnē neceſſaria ſūt. Et pcipue hic ꝯſiderabimus tres pncipales cerimonias q̄s etiā cū dei gr̄a ſpūaliter exponem⁹. ¶ Prima ē cerimonia pceſſiōal' circūitiōis. Jn dedicatiōe em̄ eccl'ie materialis facit eps i circuitu ei⁹ triplicē pceſſionē in q̄ etiā facit trinā pcuſſionē ad portā ꝛ trinā pclamationē dī. Attollite portas ꝛc. Allegorice. Jlla triplex circuitio ſignat triplicē circuitū quē chr̄s fecit ppt' ipius eccl'ie ſcificatiōꝫ. Prim⁹ fuit de celo i mūdū. Scd'ꝰ de mūdo i limbū. Terti⁹ de limbo ad celum. Vl' ꝑ p illū tplicē circuitū ſigr̄ ꝙ eccl'a illa ꝯſecratˀ ad honorē trinitatꝫ. Trina pcuſſio ſigt tplex ius qd hꝫ chr̄s in ſua eccl'ia ſpūali. ſ. i aīab⁹ iuſtꝫ: ppt' qd merito ſibi dꝫ aperiri porta coꝛdis: ſic clamat Cā. v. di. Api mihi ſoꝛoꝛ mea. Eſt ei ipa eccl'a chr̄i iure creatōis: iure redēptōis: iure pmiſſe glificatōis. Anſ. Certe dn̄e qꝛ me feciſti: qꝛ me redemiſti: qꝛ tāta pmittꝫ debeo amori tuo meipm totū: imo debeo amori tuo plusq̄ꝫ meipm q̄nto maioꝛ es meipſo p q̄ dediſti teipm ꝛ cui pmittꝫ teipꝫ. Hec ille. Trina aūt pclamatio ſigt triplicē diuine potētie effectū i celo: in mūdo: in infer

no. Manifeſtaꝛ em̄ dei potẽtia in celo in remuneratõe bonoꝝ ꝑ glãz. In mũdo in ꝯſuatiõe ⁊ ꝓpagatõe reꝝ ꝑ naturã. In inferno in punitõe reꝓboꝝ ꝑ iuſticiã. Moralr̃ ſꝰo ꝑ triplicẽ ꝓceſſione ſigꝛ̃ triplex circũit⁹ neceſſari⁹ ad ſpũal' tẽpli dedicatiõz Hmõi aũt triplex circũit⁹ fieri dꝫ reducẽdo in mẽoꝛiã pctã cordis: oꝛis ⁊ opis. Trina ꝑcuſſio ſigꝛ̃ triplicẽ ꝯſiderationẽ ꝯpunctiuã ⁊ q̃ſi ad hoſtiũ cordis ꝑcutiẽtẽ vt de pctis ꝯteraꝛ̃. Pria ẽ ꝯſideratio infernalis penalitatꝫ ex q̃ naſciꝛ̃ tioꝛ a pctõ retrahẽs Prouer. xv. Per timoꝛẽ dñi declinat oĩs a malo. Scda ẽ ꝯſideratio hũane fragilitatꝫ: qꝛ ꝑ ſe vadit hõ in pctm̄: ſꝫ ꝑ ſe redire nõ pt: qꝛ ſic di. pſ. Spũs ẽ vadẽs ⁊ nõ rediẽs: ⁊ ex hac ꝯſideratione naſciꝛ̃ pudoꝛ pctm̄ ꝯfũdẽs. Hiere. ij. Sicut fur ꝯfũditur ita ⁊ tu ꝯfũderis. Tertia eſt ꝯſideratõ diuine bonitatꝫ ex q̃ naſciꝛ̃ amoꝛ in deũ reducẽs. Pſ. Guſtate ⁊ videte qm̄ ſuauis eſt dñs. Hec ei tria timoꝛ pudoꝛ ⁊ amoꝛ maxime ſũt ꝯtritiõis inductiua ⁊ ſctificatõis aĩe ꝓparatiua. Trina aũt ꝓclamatio ſcat triplicẽ increpationẽ ſiuẽ redargutionẽ: q̃ ſm̄ tres ꝑdictas ꝯſideratões arguere dꝫ ⁊ increpare ſeipm̄ peccatoꝛ: vt ꝑ amplius de pctis ꝯteraꝛ̃ ⁊ ad ꝯfeſſionẽ cito faciẽdã inducaꝛ̃. Dꝫ em̄ pctõꝛ ſic alloq̃ coꝛ ſuũ increpãdo. O coꝛ humanũ: coꝛ indeuotũ coꝛ durũ: reſpice toꝛmẽtoꝝ infernaliũ que incurriſti acerbitatẽ: ⁊ ꝯtremiſce. Reſpice ꝓprie ꝯditiõis vilitatẽ: ⁊ pctõꝝ q̃ cõmiſiſti deformitatẽ: ⁊ erubeſce. Reſpice inſuꝑ celeſtiũ gaudioꝝ q̃ amiſiſti amenitatẽ et totis viribꝫ ad deũ tuũ reuertere. Bern. Cõſiderare dꝫ pctõꝛ q̃d incurrit qꝛ infernũ: q̃d offendit qꝛ deũ: q̃d amiſit qꝛ celũ.

¶ Scda eſt cerimonia myſterialis aſꝑſionis: qꝛ vicꝫ interius ⁊ exterius eccl'ia dedicanda trina vice aſꝑgiꝛ̃ aq̃ bñdicta. Et h̃ ad remouẽdã maledictionem quã terra a ꝑncipio cũ fructu ſuo ꝓpꝛ̃ hoĩs pctm̄ accepit: vt hꝛ̃ Gen̄. iij. ⁊ ad demonis expulſiõz Vñ in exoꝛciſmo aq̃ dꝛ̃. vt fias aq̃ exoꝛcizata ad effugãdã oẽm ptãtẽ inimici ⁊ ipm̄ inimicũ ⁊c. Spũaliter ad dedicationẽ tẽpli ſpũalis neceſſaria ẽ trina aſꝑſio aque cõpũctiõis. Sicut em̄ dt Gre. Mẽs hominis cõſiderare dꝫ vbi fuit ⁊ erit: vbi ẽ: vbi nõdũ eſt. Vbi fuit ⁊ erit: qꝛ fuit i pctõ ⁊ erit in iudicio: vbi eſt: qꝛ in miſeria: vbi nõ ẽ: qꝛ nõdũ ẽ in glia. Qñ igiꝛ̃ ꝯſiderãdo ꝙ fuit i pctõ de q̃ rõnẽ redditur⁹ ẽ in iudicio: lachꝛymas fudit: tũc ſpũale tẽplũ iam aq̃ ſemel aſꝑgit: qñ ãt ꝓ miſeria: in q̃ ẽ ad fletũ ꝯpũgiꝛ̃: tũc ſcdo irrigaꝛ̃: qñ ſꝰo ꝓ glia in q̃ nõdũ ẽ lachꝛymas emittit: tũc tertio aĩaꝫ ſuã reſꝑgit. Vl' pt fieri triplex iſta aſꝑſio ſm̄ triplicẽ ꝯſideratiõz iã ꝑus in prima cerimonia poſitã. Eſt aũt notandũ ꝙ aq̃ q̃ aſꝑgiꝛ̃ eccl'ia dedicãda cõponiꝛ̃ ex qtuoꝛ ex aq̃: vino: ſale: ⁊ cinere. Allegoꝛice ꝑ vinũ lymphatũ intelligiꝛ̃ vbũ hũanatũ: ꝑ ſal ſctitas vite ſue: ꝑ cinerem ſue paſſionis amaritudo. Ad aĩas ẽ nr̃as ſctificandas coꝛ nr̃m his tribꝫ debem⁹ aſꝑgere ſcꝫ bñficio icarnatõis ꝑ qd ꝓuocemur ad grãrũ actionẽ. exẽplo ſue ꝯuerſatiõis ꝑ qd informemur ad ſcitatẽ: ⁊ mẽoꝛiali paſſiõis ꝑ qd inflãmemur ad charitatẽ. Moralr̃ ãt ꝑ aquã ꝯpũctio ſiue lachꝛymaꝝ effuſio ſignificaꝛ̃: de q̃ ezech. xxxvj. Effundam ſuꝑ vos aquã mũdã ⁊ mũdabimini ab oĩbus iq̃namẽtꝫ vr̃is. Iſta ẽ aq̃ lauãs ſtratũ cõſcie. Pſ. Lauabo ꝑ ſin. no. lectũ meũ lachꝛymis meis ſtratũ meũ rigabo. Per vinũ leticia ſpirital' itelligiꝛ̃: qꝛ vt dt pſ. Vinũ letificat coꝛ hoĩs. Leticiã em̄ ſpiritalẽ diligit de⁹ in opibꝫ nr̃is. ij Coꝛ. ix. Hilarẽ datoꝛẽ diligit de⁹. Et ſꝰo in ſpũali dedicatiõe dꝫ eẽ vinũ ſpũalis leticie In cui⁹ figura dꝛ̃ Eſdre. vj. ꝙ filij iſrl' fecerũt dedicatiõez tẽpli cũ gaudio. Sꝫ aduertẽdũ ꝙ vinũ ⁊ aq̃ debẽt iſimẽ miſceri. Qñ ei pctã ſua reſpicit hõ: dꝫ dolere ⁊ ꝯpũgi. Sꝫ ex alia ꝑte qñ r̃ſpicit ꝙ eũ dñs ad ſuã miam̄ reuocat: cãm hꝫ leticie: ⁊ certe tũc aq̃ mutaꝛ̃ i vinũ. vt dꝛ̃ Jo. ij. Per ſal ãt itelligiꝛ̃ diſcretõ Qm̄ ſic oĩa cibaria ſĩ ſale iſipida ſt: ita ⁊ opa fctã ſine diſcretiõe. Jõ ꝑcepit dñs Leui. ij. ꝙ i oĩ ſacrificio ſal apponaꝛ̃. Ber. Diſcretõ ñ tã ſꝰt⁹ ẽ ꝙ̃ auriga ſꝰtutũ doctrix moꝝ: moderatrix affectuũ: hanc tolle ⁊ ſꝰt⁹ viciũ erit. Hec ille. Per cinerẽ itelligiꝛ̃ ꝓfũda hũiliatio q̃ ſm̄ Ber. mr̃ ſalutꝫ dꝛ̃. Hec ei ſepe ꝓuenit ex recoꝛdatiõe moꝛtis ſignate ꝑ cinerẽ Job. xxxj. Cõparatus ſum luto et aſſimilatus ſum fauille et cineri. Luto dicit propter oꝛiginis vilitatẽ: fauille ꝓpter breuitatẽ: et cineri propter moꝛtis reſolutionẽ. In dedicatiõe ẽ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſpirituali lachrymis ꝯpūctōis admiſceri
debet vinū ſpūalis exultatōis: ſal mature
diſcretiōis: ⁊ cineres ꝓfunde hūiliatiōis.
¶ Tertia eſt cerimonia figuralis deſcri-
ptiōis. In pauimēto eñ ecclie ſignat crux
de cinere: i q̄ cruce deſcribit alphabetū fi-
guris ſiue lr̄is hebraicis: grecis ⁊ latinis.
vt p hoc fieret allegorice ꝯiūctio vtriuſ-
q̄ ppl'i in fide. q̄ ꝯiūctio facta eſt in cruce
⁊ p crucē. Fides ei crucꝫ fundamētū eſt ⁊
pauimentū tot' ſctificatiōis. Vn̄ ⁊ mo-
raliter p h̄ ſignat inſcriptio articlo⁊ fidei
nr̄e ⁊ diuino⁊ p̄cepto⁊ in corde p chr̄i cru-
cē ꝯſignato. Preterea in dedicatiōe eccle-
ſie fit alia deſcp̄tio q: vicꝫ deſcribunt cru-
ces i parietib⁹ ecclie ⁊ chriſmate inūgunt
⁊ añ ipas accēſa lūinaria infigunt. Fit aūt
hmōi deſcp̄tio triplici rōne. ¶ Primo ad
dmonū ꝯfutatiōeꝫ. Chry. Vbicūq₃ dmo-
nes ſignū crucꝫ viderit fugiūt timētes ba-
culū q̄ plagā acceperūt ¶ Scdo ꝓpt triū-
phi oñſionē. Cruces ei ſūt vexilla chr̄i ⁊ ſi-
gna triūphi ei'. Vn̄ p h̄ oñdit q loc' ille
eſt chr̄i dñio ſubiugat': ſicut qñ aliq̄ ciui-
tas alicui p̄ncipi ſubiugat/ vexillū ei' i ea
erigit. Caſſiod. Crux eſt victoria chr̄i: p-
ditio diaboli. ¶ Tertio ꝓpter aplo⁊ rep-
ſentationē. Duodeci eñ lūinaria añ cru-
ces poſita repn̄tant duodeci aplos q̄ per
fidē crucifixi mūdū illūinauerūt. He igit
cruces chriſmate inūgunt: illūināt: ⁊ inflā-
mant. i. lūinaria inflāmata corā ipis ponū-
tur. qm̄ apli fide chr̄i crucifixi mundū vn-
xerūt ad ꝯſcie nitorē q̄ p oleū: ⁊ ad bone
vite odorē q̄ p balſamū ſigt. In chriſma-
te eñ ſunt oleū et balſamū. Itē illūinaue-
rūt ad cognitiōeꝫ ⁊ iteꝝ inflam auerūt ad
amorē. Moralr aūt in dedicatiōe ſpūali
debēt depingi cruces in intellectu p fideꝫ:
in mēoria p recordationē: in volūtate per
deuotōis affectiōꝫ. et he cruces inūgi de-
bēt nitore puritatꝫ vite ⁊ odore ſctitatis
fame. dn̄t illūinari ⁊ inflāmari lūinib⁹ bo-
no⁊ ope⁊ ardore charitatꝫ feruētiū: vt ſic
opa nr̄a nos euident oñdāt chr̄i cruce ꝯſi-
gnatos: ex q̄ tota depēdet aia⁊ ſctificatio
In ipa eñ fecit dn̄s lauacrū de ꝓprio ſan-
guine ad abluēdas ſordes pctō⁊. Apoc. j
Dilexit nos ⁊ la. nos a pec. nr̄is in ſan. ſuo
Sic itaq₃ ptꝫ quō p cerimonias in mate-
rialis tēpli dedicatiōe obſuatas nobis ca
ſignificant q̄ ad ſpūalis tēpli dedicatiōeꝫ
neceſſaria ſunt. Si igit iuxta p̄dicta fece-
rim': poterūt nr̄e aie ſctificari ⁊ tēpla effi-
ci deo digna/ ⁊ demōib⁹ terribilia. Et de
q̄libet aia ſic dedicata poterim' dicere: q̄-
niā terribilis eſt loc' iſte.

¶ Tertia ē ꝯſideratio mo-
ralis exēplatiōis. Vbi ꝯſiderādū eſt exē-
plū de Zacheo nobis in euāgelio hui' ſo-
lēnitatis ꝓpoſitū q̄liter nos docet p̄para-
re et diſponere aias nr̄as vt digne ſint fi-
eri tēplū dei ⁊ dñs in eis dignet hitare tā-
q̄ in tēplo ſibi dedicato. Sūt itaq₃ iuxta
textū euāgelicū (q̄ Lu. xix. ſcribit) tria ꝯſi-
deranda. ¶ Primū eſt Zachei affectuoſa
deuotio: q: ardent cupiebat ieſum videre.
Dicit itaq₃ euāgeliū: Egreſſus ieſus p-
ābulabat hiericho. Spūalr: hiericho ſi-
gnificat mūdū. Hiericho ei iterp̄tat luna
q̄ variabilis eſt: et ita mūd': quē ieſus in-
trauit in ſua incarnatiōe: ambulauit i ſua
ꝯuerſatiōe: ſed pambulauit in ſua paſſiōe
Moralr Mūdus eſt pambulādꝰ: q: per
eū citiſſime ē trāſeūdū/ ⁊ nullo mō p amo-
rē inordiatū eſt ibi īmorādū. Vix ei fieri
pōt vt nō inficiat q̄ reb⁹ mūdanis p cupi-
ditatē implicat. Leo papa. Aia lucri cupi-
da etiā p exiguo pire nō metuit. Cū itaq₃
ſic ambularet dñs p hiericho Zache' qui
p̄nceps erat publicano⁊ p̄mus inter illos
q̄ vacabāt publicꝫ actib⁹. ſ. exactionib⁹ q̄
implicāt ad pctm̄: ac diues: ⁊ in adq̄rēdo
auar' (ex q̄ in eius vocatōe maior apparet
miſcd̄ia) deſiderabat ex deuotiōe videre
ieſum: ⁊ nō poterat p̄ turba: q: ſtatura pu-
ſillus erat ⁊ corpe ⁊ mēte. Amb. Nemo ie-
ſum facile videt: nemo pōt videre ieſuꝫ cō-
ſtitut' in terra. Hec ille. Precurrēs igit
ex deuotiōe Zache' aſcēdit in arborē ſy-
como⁊ vt videret illū q: inde erat trāſitu-
rus. Beda in omelia. Que impoſſibilia
ſunt apud homines: poſſibilia ſunt apud
deum. Ecce enim camelus depoſita gibbi
ſarcina per foramen acus tranſit. hoc eſt
diues et publicanus relicto onere diuitia-
rum per anguſtam portā/ artamq₃ viam
que ad vitā ducit: aſcendit. Qui mira de-
uotione fidei ad videndū ſaluatorē quod
natura min' habebat: aſcenſu ſupplet ar-
bor₃. Atꝫ tō iuſte q̄uis rogare ipē ñ aude

bat bñdictiōez dñice ſuſceptionis accepit
qm̃ deſiderabat. Hec ille. Nota Sycomo
rus arbor ē in folijs ſimilis ficui: in alijs
moro: ⁊ dr̄ ficꝰ fatua: qꝛ ē arbor ſteril'. Vñ
qꝛ crux dñica credētes allicit vt ficꝰ: ab i-
credulis irridet' vt fatua: qꝛ iudeis ē ſcan
dalū: gētibꝫ aūt ſtulticia: credētibꝰ aūt vir
tus dei ē. Vt dr̄. j. Coꝝ. j. Jō ſycomorꝰ ſi
gnificat arborē crucꝫ cuiꝰ fructus eſt ipſe
chr̄s in ea ſuo ſanguie rubricatꝰ: ſicꝫ ⁊ fru-
ctus mori liq̄rē hꝫ ſanguineū. Zacheꝰ aūt
interp̄tat' iuſticia vel iuſtificatio aut iuſti-
ficatꝰ feſtinās ꝯſurgēs ⁊ ſcat oēs q̄ ex amo
re iuſticie ad chr̄m accedere feſtināt vt iu
ſtificēt': q̄ venientes ad arborē crucꝫ ⁊ eam
corde ⁊ affectu deuoto aſcendentes q̄uis
ſtatura parui ſint in meritꝫ: inde tñ ieſum
videre ⁊ cognoſcere merent'. Hāc igit' ar-
borē aſcendamꝰ chariſſimi ꝑ fidē ⁊ deuo
tā meditationē. Aliter em̄ ieſuꝫ videre nō
poſſumꝰ aliter ſctificari nō poſſumus: qꝛ
ſtatura puſilli ſumus: nec em̄ ſufficere pñt
opa nr̄a ſine merito chr̄i crucifixi. Hanc
igit' pctōr ꝓpūctꝰ aſcēdat ꝓprie īfirmitatꝫ
atqꝫ iniq̄tatꝫ ꝯſcius ⁊ in dei bonitate cōfi
dens in ſola crucis ꝟtute glie't di. cū aplo
Gal. vj. Mihi abſit gloriari niſi in cruce
dñi nr̄i ieſu chr̄i: ex q̄ ꝓcedit ſctificatio et
dedicatio animaꝝ. ¶ Scd̄m eſt deuotio
nis ḡtioſa app̄batio. Cū em̄ veniſſet ieſꝰ
ad locū ſuſpiciēs vidit zacheū nō tm̄ cor
porali viſu: ſꝫ ⁊ pietatis affectu eius deſi-
deriū approbās. Beda. Vidit ieſus vidē
tē ſe ⁊ elegit eligētē ſe. Hec ille. Bonum
fuit zacheo videre chr̄m ſꝫ meliꝰ ſe videri
a chr̄o. Cognoſcēs ergo ieſus ⁊ acceptās
deſideriū zachei dt̄ ad eū. zachee feſtinās
deſcēde: qꝛ hodie i domo tua oportet me
manere. In domo qdē materiali ꝓpt' refe-
ctionē ſuā ⁊ diſcipuloꝝ ſuoꝝ ⁊ ad oñden-
dū benignitatē peccatori reuertēti. ⁊ i do
mo ſpūali ꝯſcie ꝑ grē infuſionē neceſſariā
pctōri. Zacheꝰ igit' feſtinās deſcēdit: ⁊ ex
cepit illū gaudēs de tāti hoſpitis aduētu
Vide dñi benignitatē plus dedit zacheo
q̄ deſiderauerat: qꝛ ſeipm̄ dedit ei ⁊ ad do
mū eiꝰ declinauit: qd̄ ille petere auſus nō
fuerat: ſꝫ tm̄ videre cupiebat. Moraliter
vult dñs manere in domo ꝯſciētiaꝝ nr̄a-
rū: ⁊ vnicuiqꝫ nr̄m dicit. Hodie in domo
tua oportet me manere: ⁊ hoc maxime ſi
deſideramus ad chr̄m venire: ſi crucē ſal
uatoris aſcēdimꝰ ꝑ fidē ⁊ cōtēplationem
cū ſctō deſiderio ⁊ affectiōe. Sanctū eni
deſideriū facit animā eē tēplū deo dignū.
Augꝰ. Tota vita boni chr̄iani ſanctū de
ſideriū. qd̄ aūt deſideras nōdū vides: ſed
deſiderando capax efficieris. Hec Aug.
¶ Tertiū eſt approbatiōis glīoſa mani-
feſtatio: qꝛ manifeſtauit dñs iuſtificatio-
nē ⁊ ſctificatiōꝫ zachei phariſeis ⁊ iudeis
murmurantibꝫ: hoc em̄ vidētes murmu-
rabāt dicētes ꝙ ad hoiem pctōrē diuer-
tiſſet: peccabāt iſti grauiter male iudican
do de zacheo: qui iam pctōr non erat ſed
ꝟe penitēs: ⁊ ſimiliter de chr̄o: qꝛ nō mirū
erat ſi ad eū diuertebat quē iuſtificauerat
cor em̄ penitēs eſt dñi diuerſoriū. Itē irra
tiōabilit' oino murmurabāt etiā ſi zacheꝰ
adhuc peccator eſſet. Nemo em̄ rationa-
biliter murmurare pōt ſi medicus digna
tur viſitare egrū. Phariſeis murmurā-
tibus ſiles ſūt maledici: detractores bo-
noꝝ etiā opera deprauātes ⁊ q̄ bñ fiūt in
malū interpretantes. Stās aūt zacheus
ad obediendū dño proptꝰ: nō titubās ꝓ
ꝓter alioꝝ murmurationē ⁊ detractionē:
queadmodū multi faciūt ꝓpter modicuꝫ
ꝟbū alioꝝ bonū deſinētes iā inchoatū: di
xit ad dñm: Ecce dimidiū bonoꝝ meoꝝ
dñe do pauperibꝰ. Et ſi qd̄ aliquē defrau
daui: reddo quadruplū ſcꝫ de alio dimi-
dio. Ex q̄ apparet eiꝰ iuſtificatio. Nota. ſic
debēt dicere ſic̄ zacheꝰ hi q̄ volūt elemo-
ſynā dare aut iniuſte poſſeſſa reſtituere.
Do vicꝫ vel reddo: ⁊ nō dabo vł reddam
ſeu in teſtamēto ponā. Illū ḡ quē ſic intꝰ
curauerat dñs etiā a culpa ſanatū ⁊ iuſti-
ficatū manifeſtat exteriꝰ di. qꝛ hodie huic
domui ſalꝰ facta eſt: auaricie ⁊ oīm vicio-
rū veneno curato eo ꝙ ⁊ ipe filiꝰ ſit abrae
nō iam publicanꝰ ſed abrae filius: nō tan
tū genere ſed ⁊ imitatōe. Zacheꝰ qppe ſic̄
⁊ abraā in fide creuit: ⁊ abraā quidē ange
los: zacheus vero angeloꝝ dñm hoſpitio
recepit. Et ſicut abraā terrā: cognatōez: ⁊
domū paternā ob ſpem future heredita-
tis dño iubēte deſeruit: ita ⁊ ille vt theſau
rū in celis adq̄reret bona ſua impertiēdo
pauperibꝫ reliq̄t: vt ait Beda. Deinde āt
aſſignat dñs cauſam q̄re ad hominē pec-
catorē diuertiſſet: hoc em̄ fecit vt ipſe me-

dicus egrotū ſanaret: ꝛ vt de⁹ peccōꝛē iuſti
ficaret. Ad hoc eīn venit fili⁹ dei in mun
dū p carnis aſſumptionē fact⁹ hō ꝛ filius
hōis ſcȝ ꝟgis: vt qreret p doctrinā: ꝛ ſal⸗
uū faceret p grāz qḋ ꝑierat p culpā. Stu
deam⁹ itaqȝ exēplo zachei ꝯſiderare chꝛi
ſtū: crucȝ arboꝛē p deuotionē aſcēdentes ꝛ
ſtatim approbabit ipe dn̄s deſideriū no⸗
ſtrū ꝛ ad nos veniet ꝛ apud nos mānſionē
faciet: ꝛ ab hoſtib⁹ nr̄is ꝛ cūctis maliuo⸗
lis nos defendet: ꝛ in eternā ſalutē tandē
nos cū angelis accipiet. Si āt ſic fiat aīa
tēplū dei: pfecto locus erit demonib⁹ ter⸗
ribilis.

Tertiū eſt myſteriū obſeruāde vene
ratōis. vbi videdū quō loca deo de
dicata ſūt cū omni veneratōe freqn
tanda: vbi ad pn̄s notande ſūt tres con⸗
ſiderationes.

¶ Pꝛia: eſt ꝯſideratio local' determiatōis.
¶ Scd̄a: ē coꝛpalis diſpoſitiōis.
¶ Tertia: eſt rōnalis inductōis.

Prima eſt cōſideratio lo

calis determinatōis: vbi ꝯſiderādū ē q̄re
oportet eē aliq̄ loca determinata: deo ſpe
cialiť dedicata: ad deū adorandū deputa⸗
ta: cū tn̄ ipe de⁹ vbiqȝ ſit: nec cōphenditur
loco. Vn̄. iij. Reg. viij. dt Salom̄. Si ce
lū ꝛ celi celoꝝ te capere nō pn̄t: q̄nto ma⸗
gis dom⁹ hec quā edificaui tibi. Notādū
ḡ ſm Tho. ij. ij. q. lxxxiij. q' ſicͭ dt Dam̄. in
iiij. li. Ex duplici natura cōpoſiti ſum⁹. ſ.
intellectuali ꝛ ſenſibili. Jō etiā deo dupli⸗
cem adorationē debem⁹. ſ. ſpūalē q̄ ꝯſiſtit
in interiori motu aīe: ꝛ coꝛpalē q̄ ꝯſiſtit in
exteriori coꝛpis hūiliatiōe. Principal' aūt
eſt deuotio mētis interioꝛ: ſecūdaria autē
hūiliatio exterioꝛ. Mēs aūt interi⁹ appꝛe
hēdit deū q̄ſi nō ꝯphēſuȝ aliq̄ loco ſȝ ſig
coꝛpalia neceſſe ē fieri in loco determiato.
Et iō loci determinatio nō reqrit ad ado
ratiōnē de neceſſitate: ſȝ ſecūdū quādā cō
decētiā ſicut ꝛ ſigna coꝛpalia. Sic ḡ deter
minat⁹ loc⁹ eligiť ad adorationē nō ꝓpť
eū q̄ adorať q̄ſi loco ꝯcludať: ſȝ ꝓpť ipſos
adorātes: q̄ ſpealē deuotionē cōcipiūt ex
ſcītate loci: ſicut pȝ ex adoratōe ſalomo
nis. iij. Reg. viij. Hec ex Tho. vbi ſ. Ta
les aūt locus deo dedicat⁹ hȝ multa noīa
q̄ꝝ ꝯſideratio ad ipius loci reuerētiā nos
inducere debet. ¶ Pꝛio dr̄ baſilica. vt hr̄
diſ. xlij. Nō opoꝛtet. Vbi dt archidyaco
nus q' baſilica dr̄ palatiū regis. Baſileos
eīm grece: latine dr̄ rex. Jō baſilica dr̄ q̄ſi
bet eccl'ia q2 eſt palatiū ſūmi regis. ¶ Se
cūdo dr̄ tēplū. Et ſm archid. Tēplū dici
tur q̄ſi tectū amplū q2 ppl's ibi ſub vnius
tecti amplitudine ꝯtineť: ꝛ ꝓpꝛie templa
ſūt maioꝛes eccl'ie vel diciť tēplū a ꝯtem
plādo: q2 hoc ibi fieri dȝ. ¶ Tertio diciť
eccl'ia vt pȝ de ꝯſe. diſ. ij. c. Eccl'ia. q̄ inter
ꝓtať collectio ſeu ꝯuocatio. Vbi dt archi
diaco. q' iō dr̄ ꝯuocatio q2 cōtinet pplm
ꝯuocatū a deo. Vbi aūt ꝯueniebat popu
lus iudeoꝝ dicebať ꝛ adhuc dr̄ ſynagoga
q̄ inꝓꝓtať ꝯgregatio: q2 ad ꝟba legis que
aſpa erāt ꝛ dura ppl's ille velut grex peco
rū timoꝛe ꝯgregabať: ſȝ in catholicȝ: adu⸗
natio dr̄ eccl'ia. i. ꝯuocatio: q2 amoꝛe ſpūſ
ſcti ad vnā fidē ꝛ vnum ꝓmiū futuri ſecli
vocať. ¶ Quarto dr̄ tabernaculū: qḋ eſt
militare habitaculū. Pſ. Trāſibo in lo⸗
cū tabernacl'i admirabilis vſqȝ ad domū
dei. i. ab eccl'a militāte vſqȝ ad eccl'aȝ triū
phātē: q2 eīn militia eſt vita hōis ſup ter⸗
rā. Jō eccl'ia vbi adunať ppl's militās nō
habēs hic ciuitatē manērē, dr̄ apte taber
naculū. ¶ Quinto dr̄ dom⁹ dī vt pȝ. Jo
ij. ꝛ Matth. xxj. Et de re. ꝛ ve. ſctoꝝ. ca.
Domū dei. li. vj. Vn̄ ꝛ. ij. Paral'. vij. poſt
ꝯſtructionē tēpli apparuit dn̄s ſalomoni
nocte in tēplo ꝛ ait. Audiui oꝛationē tuā ꝛ
elegi locū iſtū mihi in locū ſacrificij. ꝛc̄.
Pȝ itaqȝ ex dictis quomō reliq̄ť determi
natio loci ad deū adorādū ſȝ nō ſolū facta
eſt loci determiatio vt ponať diſtinctio lo
ci dedicati a loco nō dedicato: ſȝ ꝛ reqriť
diuerſitas localis determinatōis ſm di⸗
uerſitatē cōditiōis adorantiū q2 nō eſt cō
ueniēs laicos in eccleſia eē cū ſacerdotib⁹
ꝛ clericis deo ſuiētibus. Vn̄ clemēs pa⸗
pa de. ꝯſe. diſ. ij. c. Sacerdotū. Sacerdo⸗
tū alioꝝqȝ clericoꝝ eccleſijs ſeruientiū: ho
noꝛes a laicoꝝ loco diſcrere apparere ꝯue
nit: quāobrē nulli laicoꝝ liceat in eo loco
vbi ſacerdotes ꝛ reliqui clerici ꝯſiſtunt.
(qḋ ꝑſbyteriū nūcupať) q̄n miſſa celebrať
ꝯſiſtere vt libere ac honoꝛifice poſſint ſa
cra officia exerceri. Jtē extra de vita ꝛ ho
neſtate clericoꝝ. cap. j. ſic diciť. Vt laici
ſecus altare quādo ſacra myſteria celebrā

tur ſtare vel ſedere inter clericos nõ preſu
mant:ſed ꝑs illa q̃ cancellis ab altari di-
uidit tãtũ pſallẽtib⁹ pateat clericis:ad ad-
orandũ ṽo ⁊ cõicandũ laicis ⁊ feminis ſic
mos ẽ pateat ſanctũſctõꝝ. Hec ibi ex cõ-
cilio magũtino. Glo. aũt ibidẽ dr̃. ꝙ ſctm̃
ſctõꝝ ꝑ corꝑe eccl'ie accipit̃ ſiue ꝑ ꝑte ma-
iori eccleſie vbi ſtãt laici. Cõtra eos autẽ
q̃ volũt in eccl'ia reſidere in loco ſublimio
ri q̃ƺ deceat ad ſtatũ ſuũ: adducẽdũ eſſet
exẽplũ de phariſeo ⁊ publicano: qḋ habe
tur Luce.xviij..

Secũda ẽ cõſideratio coꝛ

poralis diſpoſitiõis. Ubi ꝯſiderãdũ ẽ de
diſpoſitõe corporis hũani in adorãdo deũ
in loco ſibi dedicato. Eſt autẽ ꝯſiderãda
hmõi corꝑalis diſpoſitio q̃ntum ad tria.
¶ Primo q̃ntũ ad aſpectũ localẽ: qꝛ vicƺ i
eccleſia adorãtes aſpiciam⁹ ad oriẽtẽ qḋ fit
ſm quãdã ꝯdecẽtiã triplici rõe.ſm Dam
li.iiij. Primo vt patriã noſtrã nos requi-
rere oñdam⁹.i.q̃ſi q̃ram⁹ ad paradiſuƺ re
dire q̃ eſt ꝯſtitutus in oriente. vt legitur
Geñ.ij.ſm tranſ. ſeptuagita interp̃tũ. Se
cũdo vt q̃ſi ad chr̃m crucifixũ aſpiciam⁹
q̃ crucifixus reſpiciebat ad occidẽtẽ: ⁊ ita
ad oriẽtẽ adoramus q̃ſi ad ipm̃ reſpi-
cientes. Tertio vt veniẽtẽ iudicẽ nos ex-
pectare mõſtrem⁹. Aſſũpt⁹ eñ ad oriẽtẽ
ſurſuƺ ferebat̃. Pſ. Qui aſcẽdit ſuꝑ celuƺ
celi ad oriente. Et ita ipm̃ apl'i adoraue-
rũt. Sic aũt veniet queadmodũ vidiſtis
eũ eũtẽ in celũ. vt dr̃ Act.j. ¶ Scḋo q̃ntũ
ad cultũ reuerẽtialẽ. Sic eñ dr̃ Tho.ij.ij
q.lxxxiij. Deũ ꝗ̃ nõ rõe ſui:tñ rõe noſtri
etiã corꝑal'r venerari dẽm⁹. Tũ vt ꝑ corꝑa
les mot⁹ excitem⁹ mẽtẽ nr̃aƺ. Tũ vt deũ
ſm vtrãꝗ naturã.ſ.corp⁹ ⁊ aĩam honore
mus. Tũ qꝛ ꝯnaturale nob vt ꝑ ſenſibilia
ad intelligibilia ꝓcedam⁹. Cõſiſtit autẽ
hmõi reuerẽtia corꝑalis p̃cipue in tribus.
¶ Primo in capitis inclinatiõe: vt cũ noĩa
tur ieſus. Uñ de ꝯſe.eccl'ie.c. Decet.li.vj
dr̃. Cõueniẽtes in eccl'ia nomẽ illḋ qḋ eſt
ſuꝑ oẽ nomẽ vicƺ nomẽ dñi ieſu exhibitõe
reuerẽtie ſp̃ealis attollãt ⁊ ita flectãt ge-
nua qḋ vel capitis iclinatõe p̃teſtẽt. Hec
ibi. Hoc aũt faciẽdũ ẽ in ſignũ erubeſcẽtie
ꝑ offẽſis nr̃is: ſic publican⁹ faciebat (Lu.
xviij.) q̃ nõ audebat oculos ad celũ leuare.
ſƺ ꝑcutiebat.⁊c. Ut ſic q̃ſi aĩa ad moduƺ

pueri repheñſi erubeſcat ꝯ̃ntẽ ſibi dño. Fi
lia babylonis miſera ⁊c. ¶ Scḋo i corꝑis
incuruatiõe: ſic in diuinis officijs dr̃ Gl'ia
pr̃i ⁊ filio ⁊c. Hũc vſũ hƺ eccl'a vt oẽs cor-
pus icuruẽt ſil' cũ capite q̃ſi i recognitiõeƺ
nr̃e miſerie vicƺ ꝙ corp⁹ nr̃m fetidũ miſe-
ria plenũ ẽ ⁊ ad p̃ctã p̃mptũ niſi a deo iu-
uet̃. Geñ.viij. Senſus eñ ⁊ cogitatiões
hũani cordis in malũ ꝓna ſũt. Et Job.x.
Memẽto q̃ſo ꝙ ſic lutũ feceris me. Ter
tio in corꝑis ꝓſtratõe vel oĩno corp⁹ ꝓſter
nẽdo ſuꝑ terraƺ vt q̃ñ in paſſiõe dr̃: emiſit
ſpm̃. Uel ſaltẽ genua i terrã flectẽdo vt cũ
adoram⁹ corp⁹ chr̃i. Et h̃ facim⁹ in p̃teſta
tõe ſubiectõis ⁊ obediẽtie q̃ſi ꝓfitẽtes nos
nihil eẽ ex nob ſƺ oĩa a deo recepiſſe. Jḋo
nos ꝓfitemur ſibi total'r ſubiectos. Pſ.
Uenite adorem⁹ ⁊ ꝓcidam⁹ añ deuƺ.⁊c.
Rõ: q̃m ipe ẽ dñs de⁹ nr̃. Notãdũ autẽ ꝙ
dño t̃pali genu ſiniſtrũ flectimus ⁊ p̃lato
ſp̃uali dextꝝ: qꝛ p̃tãs t̃palis ꝑ ſiniſtꝝ: ſp̃ua
lis ṽo ꝑ dextꝝ ſig̃t eo ꝙ p̃tãs t̃pal' reſpicit
corp⁹: ⁊ ſp̃ualis aĩaƺ q̃ m'lto potior ẽ corꝑe
ꝑs aũt potior dr̃ dextra Jḋ añ chr̃m dñm
corꝑis ⁊ aĩe q̃ ⁊ vtrũꝗ genu nob dedit et
vtꝝꝗ ꝓ nob i cruce fixũ habuit: ambo ge
nua flectere debem⁹. Exẽplo ſalomõis q̃
orãs deũ vtrũꝗ genu fixerat in terrã: vt
hr̃.iij. Reg.viij. Jn his itaꝗ oib⁹ reueren
tijs corꝑalib⁹ nos deo plenarie ſubiectos
eẽ ad ꝑdẽdũ vl' ſaluãdũ ꝓfitemur q̃ſi dicẽ
tes cum pſ. Jn manib⁹ tuis ſortes mee.
¶ Tertio i adoratõe dĩ ꝯſiderãda ẽ corꝑa
lis diſpoſitio. q̃ntũ ad hitũ capitalẽ.ſ. q̃n-
tũ ad capitis velatõeƺ vl' denudationẽ. Et
ḋ h̃ ſic dr̃ apl's.j. Cor.xj. Uolo autẽ vos
ſcire q̃m oĩs viri caput chr̃s ẽ: caput autẽ
mulieris vir: caput ṽo chr̃i de⁹. Omis vir
orãs aut ꝓphetãs velato capite deturpat
caput ſuũ. omnis autem mulier orans aut
ꝓphetãs non velato capite deturpat ca
put ſuum. Nã ſi nõ velat̃ mulier tõdeatur
⁊c. ſeq̃tur. Uir quidẽ nõ dƺ velare caput
ſuũ q̃m imago ⁊ gloria dei eſt. Non eñ
vir ex muliere ſed mulier ex viro ⁊c. ſeq̃t̃
Jdeo debet velamẽ habere mulier ſupra
caput ꝓpter angelos ⁊c. Jbideƺ. Uoſipſi
iudicate: decet mulierẽ nõ velatam orare
deũ: quaſi diceret: non. Jdeo ſubdit. Nec
ipſa natura docet vos. Notãdũ aũt q̃ illḋ
apl'i. Debet mulier velamẽ hr̃e ſuper ca-

put ꝓpter angelos: a mgr̄o ſen. in glo. tri-
pliciter exponit. ¶ Pꝛio de angelis cuſto-
diētibꝫ nos ¶ Scđo de angelis ſacr̄o do-
minico aſſiſtentibꝫ. ¶ Tertio de ſacerdo-
tibus: ne. ſ. ex mlieris vano oꝛnatu tētent
Qn̄ etiā ipi angeli mulierē vanā ⁊ capite n̄
velatā (ꝑ quā puat honoꝛ dei) ⁊ ſacerdo-
tes (q̄ ⁊ angeli in ſcꝑturis aliqn̄ dicunt: vt
patꝫ Malach. ij.) vidēt in eccl'a / grauiter
ei indignant.

¶ Tertia eſt ꝯſideratō ra-

tionalis inductionis. Ubi notāde ſūt cō-
ſideratiōes inductiue ad veneratiōꝫ et re-
uerentiā loci dedicati: q̄ p̄cipue ſunt tres.

¶ Pꝛia ē ꝯſideratō venerāde ſanctiomie.
¶ Scđa eſt adoꝛāde aſſiſtentie.
¶ Tertia eſt deteſtādē irreuerētie.

Pꝛima igit eſt ꝯſideratio venerāde ſcti-
monie. i. ſctificatiōis ipi⁹ loci: qꝛ vicꝫ ille ē
locus deo dedicat⁹: deputat⁹ ad tractāda
ſacra myſteria ⁊ miniſtrāda ſacra: ⁊ ad im-
petrāda ⁊ ſuſcipiēda ſpūalia bn̄ficia. Pꝛo-
pterea Pſ. Suſcepim⁹ de⁹ miſcđiaꝫ tuā
in medio tēpli tui. Ibi etiā ſepelimur poſt
moꝛtē vt ibi requient coꝛpa nr̄a vſqꝫ ad re-
ſurrectiōeꝫ generalē. Igit cū ſūma reue-
rentia q̄libꝫ in eccl'ijs adeſſe dꝫ. Un̄ extra
de re. ⁊ vene. ſctōꝝ. ca. Domū dei. dr̄. Do-
mū dei decꝫ ſctitudo. Decet vt cui⁹ in pa-
ce fact⁹ eſt loc⁹ ei⁹ / etiā cult⁹ ſit debita ve-
neratiōe pacific⁹. Sit itaqꝫ ad eccl'iaꝫ hu-
milis ⁊ deuot⁹ ingreſſus: ſit in eis deuota
ꝯuerſatio: deo grata: inſpiciētibꝫ placita.
Et Aug. xlij. di. c. In oꝛatoꝛio. In oꝛato-
rio p̄ter oꝛādi ⁊ pſallēdi cultū penit⁹ nihil
agat: vt noī huic ⁊ oꝑa iugit ipenſa ꝯcoꝛ-
dent. Un̄ ⁊ Greg. decim⁹ in ꝯcilio lugđ.
extra de imu. eccl'iaꝝ. li. vj. c. Decꝫ domuꝫ
dn̄i dr̄. Ceſſēt i eccl'ijs eaꝝꝫ cimiterijs ne-
gociatōes ⁊ p̄cipue nūdiaꝝ aut cuiuſcūqꝫ
foꝛi tumult⁹ ⁊ in eis iudicioꝝ ſecl'ariū ſtre-
pit⁹ ꝯq̄ſcat. Hoc ibi. ¶ Scđa eſt ꝯſide-
ratio adoꝛāde aſſiſtētie. Aſſiſtūt ei ibi mlt-
ta ſctā adoꝛatiōe ⁊ reuerētia digniſſima.
Ubi p̄mo aduertēdū q̄ ſicut dr̄ Tho. in
ij. ij. q. lxxxij. Duplex eſt adoꝛatio. ſ. ado-
ratio latrie q̄ ſoli dō debet vt creatoꝛi oīꝫ
⁊ p̄ncipio oīs boni: qđ pōt hr̄e ille q̄ ado-
rat: Hac adoꝛatōe noluit mardoche⁹ ad-
oꝛare Aman. Heſter. xiij. Alia eſt adoꝛa-
tio dulie q̄ exhibet creature excellēti. Un̄
inter exterioꝛa q̄ ad reuerētiā ꝑtinēt q̄ cre-
aturis excellētibꝫ exhibent maxim ē ado-
ratio. ſoli aūt dō debet ſacrificiū: vt ꝑ Au-
guſ. x. de ciui. dei. Hoīes dicunt colēdi et
venerādi: ſi āt ⁊ multū addit adoꝛādi: q̄s
vero ſacrificandū cenſuit niſi ei quē deuꝫ
aut ſciuit aut putauit: aut finxit. ⁊ ſm̄ hāc
adoꝛatiōeꝫ nathan ꝓpha adoꝛauit dauid
iij. Reg. j. Hmōi aut adoꝛatio dulie iteꝝ
duplex eſt: qꝛ eſt dulia maioꝛ: ⁊ dulia mi-
noꝛ. Dulia maioꝛ dr̄ hyꝑdulia ⁊ attribuit
virgini marie ꝓ eo q̄ eſt mr̄ dei: rōne cui⁹
ſibi ꝯuenit ita excellēs adoꝛatio q̄ excellē-
tioꝛ pure creature ꝯuenire non pōt. Sic
etiā dicūt aliq̄ de ipa cruce in q̄ chr̄s pepē-
dit ꝯſiderata vt eſt res q̄dam: ⁊ ſilr̄ de ve-
ſtibꝫ ⁊ alijs ad chr̄i hūanitatē ꝑtinētibus
q̄ eis debet adoꝛatio hyꝑdulie q̄ ꝑ excellē-
tiā debet hūanitati chr̄i in ſe ꝯſideratē: n̄
habēdo reſpectū ad verbum cui eſt vnita
hypoſtatice. Un̄ ſr̄ illđ pſal. Adoꝛate ſca-
bellū pedū eius. dr̄ glo. q̄ caro chr̄i adoꝛa-
tur a nobis nō adoꝛatiōe latrie q̄ ſoli deo
debet: ſed illa q̄ dulia dignioꝛ ē. Si vo ꝯſi-
deret hūanitas ipa chr̄i habēdo reſpectū
ad verbū cui eſt vnita: ſic eadē adoꝛatiōe
adoꝛat cum verbo. Una em̄ adoꝛatione
adoꝛatur ſuppoſitum ⁊ natura: ita q̄ na-
tura ꝑ ſuppoſitum. Chr̄s aūt eſt nomē ꝑ-
ſone in duabꝫ naturis ſm̄ Damaſ. lib. iij.
ca. iij. De ipa aūt cruce in q̄ dn̄s pepēdit
inq̄ntum eſt res quedā: dicit Bonauē. q̄
neqꝫ adoꝛatiōe latrie: neqꝫ dulie eſt adoꝛā-
da: ſed exhibitiōe cuiuſdā honoꝛis et re-
uerētie tanqꝫ inſtrumentū nr̄e ſalutis: ſi-
cut etiā reueremur ſacramēta: ꝓ eo q̄ ſunt
inſtrumenta noſtre ſalutis. Ipſa vo crux
vt imago chꝛiſti crucifixi eadē adoꝛatiōe
adoꝛanda eſt cū chꝛiſto: quia ſic adoꝛādo
crucē: adoꝛam⁹ ipſum chr̄m. Et generalr̄
imago q̄libet adoꝛāda eſt eadē adoꝛatiōe
q̄ res ꝑ imaginē repſentata eſt. Ipſi enim
imagini vt res quedā eſt / null⁹ honoꝛ de-
bet cū ſit res inſenſibil': ſoli ei nate rōnali
debet honoꝛ. Un̄ Dam. li. iij. c. viij. dr̄ q̄
honoꝛ imagīs ꝑuenit ad ꝓtotypū. i. ima-
ginatiuū. Dicim⁹ igit q̄ i eccl'ia deo dedi-
cata aſſiſtūt mlta adoꝛatiōe digna. Alia
quidē adoꝛatōe latrie: alia adoꝛatōe dulie
Ibi ei aſſiſtit ſacratiſſim xp̄i coꝛp⁹ i ſacro

euchariſtie. Si vis ꝗ̃ cognoſcere cū quāta
reuerentia debes in eccl'ia adeſſe: cōſidera
ibi ieſū chr̄m creatorē: redēptorē: atq̧ gu-
bernatorē tuū, regē regū: ꝛ dn̄m dn̄antiū:
ꝛ tremēdū iudicē viuoꝝ ꝛ mortuoꝝ. He
bre. ix. Irritā qs faciēs legē moyſi: ſine vl
la miſeratione duob' vel trib' teſtib' mori
tur: q̄nto magis putatis deteriora mereri
ſupplicia q̄ filiū dei ↄculcauerūt. i. ↄtēpſe-
rit. cuiuſmodi ſūt q̄ eccleſias irreuerent̄ fre
quētāt. Itē eſt ibi ſanctoꝝ angeloꝝ aſſiſtē
tia ꝓpter corpis chriſti p̄ntiam: ꝛ aſtantes
etiā deuote orantib': vt ſuas orōnes offe-
rant deo. In cui' argumentū vidit Jacob
ſcalā (Gen. xxviij) ꝛ angelos aſcēdentes ꝛ
deſcendētes in loco q̄ dr̄ bethel. i. domus
dei. Ipis aūt angelis maxia eſt a nob' ex-
hibenda reuerentia. Bern̄. ſer. de angelis
O quātā angelis debet hō vbicūq̧ infer-
re reuerentiā: afferre deuotionē: ꝛ confer-
re fiduciā. pro p̄ntia reuerentiā: p beniuo-
lentia deuotionē: p cuſtodia fiduciā. Cau-
te ꝗ̃ ambula. vbi ſunt angeli dei. Hec ille.
Item aſſunt in eccl'ia ſanctoꝝ multe reli-
quie q̄ꝝ anie ſanctificate ſūt in celis. Ipis
aūt reliquijs ſanctoꝝ etſi nō adorationem
tn̄ debem' veneratiōnē. Non tn̄ debēt no
ue reliquie venerari abſq̧ licentia ꝛ aucto
ritate ſūmi pontificis. vt p̄z extra de reli.
ꝛ ve. ſctōꝝ. c. Cū ex eo. Itē in eccleſijs aſ-
ſiſtunt ſigna multa ſanctitatꝫ ſicut imagines
chr̄i ꝛ ſue ſanctiſſime matrꝫ ꝛ alioꝝ ſctōꝝ
q̄ ſunt adorāde mō ſupradicto. Illo ꝗ̃ ꝓpe
tpe q̄ nondū de' hūanā naturā aſſumpſe
rat, ꝓhibite erant imagines Exod. xxvj.
Non facies tibi imaginē nec ſculptā: ſilitu
dinem. Tunc em̄ infigurabilis erat. Se-
cus aūt eſt poſtq̧ naturā aſſumpſit hūa-
nā. Sunt aūt hmōi imagines introducte
in eccl'ia dei p̄cipue ꝓpter tres rōnes q̄ ſu-
munt̄ ſm tres p̄tes imaginis dei in aīa.
q̄ ſunt mēoria / intelligentia / et voluntas.
Prima rō eſt ↄ̄ mēorie hūane labilitatē.
vicꝫ ad maiorē ꝛ frequentiorē remēoratio
nē eoꝝ q̄ p imagines repſentant̄ ſicut paſſio
chr̄i repſentat̄ p imaginē crucifixi. ¶ Se-
cunda eſt ↄ̄ intelligentie debilitatem. vicꝫ
ad ſimpliciū ꝛ rudiū inſtructionē. Nā qḋ
facit ſcriptura legētib': h̄ facit pictura ſim
plicib'. Iō rephendit̄ eps ille q̄ inconſide-
rato zelo fregit imagines. de ↄſe. diſt. iij. c.
Perlatū. Imagines em̄ ſunt libri ſimpli-
ciū: ſed caueant ne ſiſtat intentio ſua in ipa
imagine: ſed p mediū imaginis aſcendat
ad rem repſentatā. ¶ Tertia eſt ↄ̄ volun-
tatis ſiue affectus tarditatem vicꝫ ad tepi
doꝝ ꝛ tardoꝝ excitationē q̄ frequent̄ ma-
gis mouent̄ ex viſis q̧ ex auditis. Unde
Dam. q̄ p̄dictas rōnes aſſignat dicē li. iiij.
ca. viij. q̧ lucas depinxit imagies chriſti ꝛ
bte v̄ginis. ꝛ chr̄s imaginē ſuā abagaro re
gi direxit. vt eccl'iaſtica tradit hiſtoria ac
etiā panno impreſſam Veronice tradidit.
¶ Tertia eſt ↄſideratio deteſtande irreuē
rentie. Ubi conſiderandū q̧ vituperabil' ꝛ
deteſtanda eſt irreuerentia in loco ſacro.
Et h̄ p̄cipue tria oñdunt.

¶ Primū eſt contemptuū magnitudo.

¶ Scōm eſt abuſuum turpitudo.

¶ Tertiū eſt iniuriaꝝ multitudo.

¶ Primū igit̄ eſt contempt' execrabilis. q̄
p̄cipue triplex eſt. Prim' eſt ↄtempt' eccle
ſiaſtice auctoritatis. Precipit em̄ eccl'ia et
docet in locis ſacris reuerent̄ aſſiſtere. vt
p̄z ex dictis in p̄ma conſideratione indu-
ctiua ad veneratiōnē loci ſacri. Qui ꝗ̃ irre
uerent̄ ſe hn̄t in loco ſacro oñdunt ſe nō fi-
lios eē eccl'ie ſꝫ potius eē de ſynagoga ſa-
thane. Scōs eſt contempt' angelice ſubli
mitatis. Angeli em̄ in locis ſanctꝫ habi-
tant vt dictū eſt in p̄cedenti ↄſideratione
adorande aſſiſtentie. Tertius ē cōtempt'
diuine maieſtatꝫ. Ibi em̄ ſpāli q̄dam mō
dr̄ dn̄s inhabitare Ps. Dn̄s in templo ſā
cto ſuo. Un̄. iij. Reg. ix. Cum oraſſet ſalo
mon in tēplo apparuit ei dn̄s di. Sctifica
ui domū hanc vt ponerē nomen meū ibi ī
ſempiternū: ꝛ erunt oculi mei ꝛ cor meū ibi
cunctꝫ dieb'. Et Gen̄. xxviij. dicit Jacob.
Vere dn̄s eſt in loco iſto pauenſq̧ ait. q̧
terribilis eſt locus iſte. Non eſt h̄ aliḋ ni-
ſi dom' dei ꝛ porta celi. Ue ve igit̄ illis q̄
tātas irreuerētias faciūt in locꝫ ſacrꝫ q̄ de
porta celi faciūt ſibi portā inferni. O q̧ ra
ra hodie in tēplis dei ſuat̄ modeſtia. nulla
ꝓfecto ibi reuerētia: nulla deuotio: q̄nimo
ibi abundant riſus: ioci: ꝛ vana ſpectacula
ꝛ alia q̧plura nefanda. O p̄nicioſa conſue
tudo. O deteſtabiles mores chr̄ianorū. q̄
in templis dei tā irreuerent̄ aſſiſtūt. Audi
diuinā cōminationē. Ezech. v. Pro eo q̧
ſctm̄ meū violaſti in oib' offenſionib' tuis

⁊ in oībꝫ abominationibꝫ tuis ego q̄ꝫ con-
fringā ⁊ non pcēt oculus meꝰ ⁊ non miſe-
rebor. ¶ Scōm qḋ oñdit deteſtationē ta-
lis irreuerentie eſt abuſus abominabilis.
Abutunt̄ ei q̄ in locꝭ ſanctꝭ irreuerent̄ aſſi-
ſtunt p̄cipue triplici ſctitate. ¶ Primo ſan-
ctitate officiali. i. diuinoꝝ officioꝝ. Offici-
um em̄ eccl'iaſticū qḋ p ſalute p̄pl'i dicitur:
ipi miſeri conuertūt in dānationē ſuā. Aſ-
ſunt em̄ diuis officijs nō deuotiōis grā ſꝫ
potiꝰ pturbantes ⁊ impedientes eos q̄ di-
uinū celebrant officiū ⁊ oronibꝫ vacāt. Cū
tn̄ debeant oēs aſſiſtētes p poſſe mētes ad
deū eleuare ⁊ orare: vt ſicut oēs ſunt i vno
loco ꝯgregati: ita ſit in eis vnitas ſpūs et
intētionis ad deū. Vn̄ hortat̄ ſacerdos di-
cens miſſā: dicēs. Surſū corda. Et r̄ndēt.
Habemꝰ ad dn̄m. Videant q̄ hoc r̄ndent
ne forte mentiant̄. ¶ Scđo abutunt̄ ſctita-
te tpali. ſ. dierum feſtoꝝ ⁊ dn̄icoꝝ. de quoꝝ
obſuātia deo ſpirāte dicemꝰ i ſeq̄nti ſmōe.
Tales itaq̄ tp̄s đo ſacratū i ſuis fatuitati-
bꝫ exponūt. ¶ Tertio ſctitate loca vicꝫ ſctitate
ihabitationis reꝝ ſanctaꝝ q̄ ibi inhabitāt
⁊ aſſiſtunt. de q̄bꝫ dictū eſt in p̄cedenti cō-
ſideratione q̄ eſt ꝯſideratio adorande aſſi-
ſtentie. Itē ſanctitate rep̄ſentationis q̄ fit
p imagines đ q̄bꝫ dictū eſt ibidē. Grauis
q̄ppe taliū abuſus In ſingul' em̄ eccl'ijs po-
nit̄ imago crucifixi q̄ſi ad portam eccl'ie re-
ſpiciens. vt ſic oēs ingrediētes eā aſpicien-
tes mēoriam habeant dn̄ice paſſiōis ⁊ ſic
in deuotionē puocent̄. Tales aūt miſeri h̄
non attendūt. de hoc minime cogitant. ſꝫ
ꝯtemnunt ⁊ abutunt̄. ⁊ in cumulationē da-
mnatiōis vertūt: qḋ p ſua inſtitutū eſt ſa-
lute. Item abutunt̄ ſctitate localis dedica-
tionis. Cum em̄ ad locū deo dedicatū ve-
nire debeāt ad q̄rendā dei miſcđiam: ipſi
miſeri ibidē veniūt ad puocandā dei vin-
dictā. peioresq̄ꝫ inde redeūt q̄ꝫ venerunt.
Ptꝫ igit̄ q̄ꝫ multiplici abutunt̄ ſctitate q̄re
merito ſacrilegi ⁊ inimici dei appellandi ſt̄.
Peioresq̄ꝫ vident̄ ee͂ demonibꝫ q̄ vt ſup-
dictuꝫ eſt terrent̄ a locis ſacrꝭ. Vn̄ Iac. ij.
Demones credunt ⁊ ꝯtremiſcunt: ſꝫ illi p-
uerſi neq̄ꝫ timent: neq̄ꝫ credere videntur.

Tertiū qḋ oñdit deteſtabilē ee͂ hmōi ir-
reuerentiā eſt iniuria vituperabil' quā ta-
les mlt'i ⁊ multipl'r faciunt. Eſt aūt hmōi
iiuria triplex. Pria ē iniuria puationis.
Priuant em̄ deū gl'ia quā ſibi debēt in lo-
co ſacro dareꝫ ⁊ ibi eū inhonorāt Vn̄ dicet
talibꝫ illud Io. viij. Vos inhonoraſtꝭ me.
Item puant angelos leticia quā haberēt
ipi angeli de bona deuotiōe ipoꝝ. Nam vt
dic̄ Aug. li. ſolil'. Quotiens bn̄ agimꝰ gau-
dent angeli ⁊ triſtant̄ demones. q̄tiens p̄o
a bono deuiamꝰ diabolū letificamꝰ ⁊ an-
gelos ſuo gaudio defraudamꝰ. Item pri-
uant hoīes tā viuos q̄ꝫ defunctos ſuffra-
gioꝝ grā. Nam p p̄ces iuuare deberent ali-
os ⁊ viuos ⁊ defunctos. Iac. vl. Orate p
inuicē vt ſaluemi. Scđa eſt iniuria ſcanda-
lizationis. Tales em̄ ſcandalizāt alios aſ-
ſiſtentes. Et iđ ſicut dic̄ Greg. Sciant ta-
les q꞉ tot mortibꝫ digni ſunt q̄t pditionis
exēpla ad alios tranſmittūt. ¶ Tertia eſt
iniuria p̄phanationis. Prophanāt em̄ lo-
ca ſctā applicando. ſ. ea ad vſus p̄phanos. ⁊
mundanos atq̄ꝫ vanos. ⁊ plerūq̄ꝫ etiā ad
ſmōes turpiſſimos: ⁊ inhoneſtos: ⁊ ad ri-
ſus diſſolutos. talia etiā nō verētes ppe-
trare aliq̄n ſup ipa altaria ꝯſecrationi cor-
poꝝ cħri dedicata. O maledicti filij ſatha-
ne templi dei p̄phanatores. cogitate cogi-
tate quō puniti ſunt q̄ vaſa tēpli p̄phanaue-
rant. vt patꝫ de nabuchođ. Dan. iiij. et de
balthaſar. Dañ. v. ⁊ đ antiocho. ij. mach.
ix. Cogitate etiā quō heliodorꝰ irreuerēt̄
itrās tēplū dei terribilit̄ punitꝰ ē. vt hr̄. ij.
Mach. iij. Itē cogitate quō pcuſſus ē oza
a dn̄o ſup temeritate ſua ⁊ interfectꝰ. vt hr̄
ij. Reg. vj. q꞉ nō cū debita reuerentia teti-
git arcā, in q̄ erat māna qḋ erat tm̄ figura
veri corpis cħri. qḋ in eccl'ijs ſemp aſſiſtit.
Item. j. Reg. vj. Quō đ virꝭ bethſamiti-
bus eo q̄ vidiſſent arcā dn̄i ſine deuotiōe
debita: pcuſſit de p̄pl'o ſeptuaginta viros.
⁊ q̄nq̄ginta milia plebis. Et huiꝰ vna cau-
ſa fuit q꞉ eā iſpexerāt ex q̄dā curioſitate n̄
cū decenti reuerētia. O q̄ꝫ igit̄ timere debēt
q̄s non deuotio ſꝫ magis curioſitas ad ec-
cleſiā cħri adducit. q̄ ibi aſſiſtunt nō reue-
rent̄ orantes ⁊ deū honorātes: ſꝫ hac atq̄ꝫ
illac vagantes ⁊ vanitati ſuientes. Reco-
gitate inſup ⁊ videre q̄ꝫ aſpere ⁊ acerbe i-
crepauit ⁊ eiecit dn̄s vendētes ⁊ emētes in
tēplo. vt hr̄ Io. ij. et Mat. xxj. q̄ tn̄ ibi nō
erant in loco ſacrificioꝝ. vt declarat de Ly-
ra ſup Matth. xxj. Et videre potes i ſer.
de dn̄ica in ramis palmaꝝ. Et Aug. ſuper

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Joan. ſic dicit. Quid audiuim⁹ frēs: Ec-
ce templū illud figura adhuc erat. Et eie-
cit inde dñs oēs q̄ ſua q̄rebant q̄ ad nun-
dinas venerant. Et q̄ vendebant illi: Illa
q̄ opus habent hoīes in ſacrificijs illi⁹ tē-
poris. Nō ḡ magnū pctm̄ ſi hoc vendebāt
in templo qḋ emebat̄ vt offerret̄ in tēplo:
ꝛ tn̄ eiecit inde illos. Quid ſi ibi inueniret
ebrioſos: ſi vendentes ea q̄ licita ſunt et ꝯ
iuſticiā nō ſūt: eiecti: Que ei honeſte emū-
tur non illicite vendunt̄. Expellit tn̄ et nō
eſt paſſus domū oꝛonis fieri domū nego-
ciationis. Hec ille. Conſiderate itaq̧ qm̄
mlto dignioꝛ eſt eccl'ie chꝛiane ſctificatio:
q̄ illius templi ꝛ ſuoꝝ vaſoꝝ. Tanto vti-
q̧ quanto veritas potioꝛ ē q̧ figura ꝛ ve-
rū chꝛi coꝛpus q̧ illi⁹ tpis ſacrificia. Et tn̄
ſic a deo repꝛobati ꝛ puniti ſunt q̄ templū
illud ꝛ eius vaſa irreuerent̄ tractauerunt.
Penſate igit̄ q̧ graue dei vindictā ſup ſe p-
uocant: eccl'ias deo dicatas tā irreuerenter
inhabitant. Sꝫ volunt aliqui pctm̄ ſuū de-
fendere ex multitudine peccantiū: dicētes
q̧ ita ſolet imo ꝛ grauius fieri in eccleſijs
multis maioꝛib⁹ ꝛ a ꝑſonis in dignitatib⁹
ꝛ auctoꝛitate ꝯſtitutis. O miſeri fatui ꝯſi-
derate qm̄ ſic dicit Aug. Non ꝓpterea mi-
nus ardebunt q̄ cum multꝭ ardebūt. Imo
ſic hr̄ Ecci. xxviij. Scḋm ligna exardeſcet
ignis. Quid itaq̧ ꝓderit vob̄ o inſenſati ſi
cū multis etiā maioꝛib⁹ in infernū deſcen-
datis: Deponite ḡ deponite ꝓ amoꝛe ieſu
erroꝛē ꝛ fatuitatē coꝛdis vr̄i ꝛ in locis ſa-
cris reuerent̄ coꝛā deo aſſiſtite. Meli⁹ ꝑfe-
cto vobis eēt ad eccl'iam non venire: q̧ in
eccl'ia tales irreuerentias facere. Penſate
itaq̧ ſupꝛadictas ꝯſiderationes ꝛ ſatagi-
te decetero in locis ſacris non niſi reuerent̄
intereſſe. Penſate inquam qm̄ de loco deo
dedicato dr̄. Terribilis eſt locus iſte. Ca-
ueamus igit̄ chariſſimi ne tanta ſanctita-
te abutamur ſed i eccl'ijs dei aſſiduis oꝛo-
nib⁹ inſiſtentes diuinā poſtulemus miſeri-
coꝛdiā vt templū hoc materiale nobis fi-
at poꝛta celi per quam vicꝫ ingredi merea-
mur in templū celeſte in ꝑpetuum ibi cum
deo ꝑmanſuri ꝛ gaudioſa ſolēnitate peren-
niter deū laudaturi: Amen.

De obſeruatione dieꝝ dn̄icalium et fe-
ſtoꝝum. Sermo

Memēto vt di-
em ſabbati ſctifices. Exod. xx.
Tāta eſt neq̄tia demonū ꝛ no-
cendi cupiditas vt q̄cq̄d a deo ꝓ charitate
generanda: augmentanda: ꝛ ꝯſeruanda i-
ſtitutū eſt: totū conet̄ auertere in detrimen-
tū nr̄e ſalutis. Statuerat vtiq̧ de⁹ ꝛ eccle-
ſia ſolennitates ſacras ꝛ dies feſtos vt ceſ-
ſarem⁹ a vicijs officijs: ꝛ opib⁹ mundanis:
ꝛ inſiſterem⁹ diuis vt coꝛda nr̄a ꝑguſtat̄
eternis ſuauia ſabbata celebꝛarent. Sꝫ iſti-
diante humani generis inimico qḋ ſtatu-
tū fuerat ad dei gl'iam ꝛ nr̄am ſaluationē:
ꝯuerſum eſt ad dei ignominiā ꝛ nr̄am da-
mnationē. Vnḋ verificat̄ illud Amos. v.
Odi ꝛ pꝛoieci feſtiuitates vr̄as. Heu heu
magna ꝯfuſio chꝛianoꝝ q̧ iudei adhuc cū
tanta diligentia cuſtodiunt ſabbatū lr̄ale:
ꝛ chꝛicole ſacras feſtiuitates ſic polluunt.
Vn̄ de malis chꝛianis dic pſ. Dixerūt i
coꝛde ſuo cognatō eoꝝ ſil' q̄eſcere faciam⁹
oēs dies feſtos dei a terra / qḋ eſt deſtrue-
re diuinū cultū i mūdo Jō dn̄s i tertio p̄ce-
pto dr̄. Memēto vt diē ſabbati ſctifi. Vbi
triplex nob̄ innuit̄ admonitio ſalutaris.

Pꝛia ē monitio recoꝛdatōis / ibi. Memento.
Scḋa ē monitio ceſſatiōis / ibi. vt diem ſabbati.
Tertia ē monitio ſcificatōis / ibi. ſctifices.

Prima eſt monitio recoꝛdatiōis
cū dr̄. Memēto. qḋ in nll'o alioꝝ
p̄ceptoꝝ ponit̄. Qm̄ em̄ ꝓuide-
rat dn̄s hoīes circa ſolicitatiōes mundi et
actiōes ſm̄ mēoꝛiā ꝛ intelligētiā nimis oc-
cupari ꝛ ſm̄ voluntatē delectari: iō vt anī-
maꝝ ſaluti cauti⁹ conſuleret dic. Memēto
ꝛc. ad denotandū q̧ tali die p̄cipue hō dꝫ
eē mēoꝛ dei ꝛ bn̄ficioꝝ ei⁹. Vbi ſm̄ Alex.
tria debem⁹ in m̄oꝛiā reuocare.

Pꝛimū eſt bn̄ficiū creationis. quaſi no-
ſtri pꝛincipij.
Scḋm eſt redemptiōis. q̄ſi medij
Tertiū eſt gl'ificationis. q̄ſi finis.

Pꝛimū eſt bn̄ficiū creati-
onis Vbi p̄mo ꝯſiderandū q̧ de⁹ oia crea-
uit. ꝛ iō ne hui⁹ obliuionē icurrerem⁹ ait.
Memento. Jō Jo. j. dr̄. Oia ꝑ ipm̄ facta
ſt. Scḋo q̧ oia ꝓpt̄ hoīem ꝯdidit. Aug.
Deus creauit oia ꝓpter hoīem, et hominē

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ꝓpter ſc. Tertio ꝙ hoiem ad imaginē ſuā fecit. Gen̄. j. Creauit deꝰ hoiem ad imaginē ꝛ ſilitudinē ſuā. Ne ḡ peccaremꝰ in tantoꝝ bn̄ficioꝝ largitorē: ſm moralē intellectū d͛r Memēto. Scđ᷒ Bonauē. in. iij. di. xxxvij. Illud p̄ceptū eſt nō tm̄ morale: ſꝫ etiā q̄dāmō facit ad alioꝝ p̄ceptoꝝ moraliū integrā cōpletionē. q2 dū hō deo ꝛ ſibi vacat meliꝰ cognoſcit q̄d agēdū ꝛ q̄d fugiendū. Propt͛ea huic mādato ſpecial͛r premittit͛ Memēto. q2 in eiꝰ memoratiōe cetera memorāt͛. Hec ille. Et ſic patet ꝙ huius p̄cepti trāſgreſſio eſt cauſa tranſgreſſionis omnium.

Secundū beneficiū in ſabbatis

recolendū eſt bn̄ficiū nr̄e redēptiōis Jō d͛r: Memēto. Quāq3 eī innūera homini bn̄ficia a deo collata ſint: ſpeciale tn̄ illud fuit qn̄ miſericors deꝰ miſero homi cōpaſſus naturā aſſumpſit hūanā in q̄ licꝫ ab hora natiuitat͛ ſue vſq3 ad mortē laborauerit quēadmodū d͛r Augꝰ. Sepe fatigatꝰ eſt ieſus: ꝛ tota eiꝰ vita i pena ꝛ labore fuit: tn̄ in vltima hebdomada plus q̄3 i alijs tp̄ib9 laborauit. Nam dn̄ica palmaꝝ lꝫ honorifice receptꝰ fuiſſet: tn̄ poſt totius diei labores in p̄dicatiōe nullum inuenit. ſed feſſus ꝛ eſuriens in bethaniā in domū marthe ꝛ magdalene reuerſus eſt.

¶ Feria ſcđa factū eſt ꝯcilium ꝯtra eum

¶ Feria tertia ꝙ moreret͛ ꝯcluſum eſt.

¶ Feria q̄rta a iuda venundatus eſt

¶ Feria quinta ꝓditus ꝛ captus

¶ Feria ſexta in crucisꝰ patibulo crudeliſſime eſt affixus.

¶ Sabbato āt req̄euit ab oī ope q̄ ꝓ nr̄a ſalute patrarat: cuiꝰ figura ſabbatū erat

Tertiū eſt bn̄ficiū glorificatiōis.

Et ſm hoc ſabbatū ſig̃t aiaꝝ q̄etē in p̄ria. Ubi ſm Bona. rationi erit plenitudo lucꝫ: volūtati multitudo pacꝫ: memorie ꝯtinuatio eternitatꝫ. De h͛ d͛r Aug. in li. d͛ lapſu mūdi. Tertiū p̄ceptū d͛ ſabbato q̄d iudei carnal͛r celebrāt nos ſpūal͛r obſeruemꝰ in q̄ deꝰ req̄euit. q̄d ſic dictū intelligas vt poſt bona opa ſcias te q̄etuꝝ. ido d͛r: memēto. Scđ᷒ aūt catholicā ꝟitatem ſabbatū in diē dn̄icū ē cōmutatū. Et h͛ ſm Alex. d͛ ales iuſte ꝛ ſctē factū ē ꝓpter tria

¶ Primo ꝓpt͛ declarationē myſteriorum. Nā aſſig̃tio diei ſeptie ē pure cerimonial͛. et oēs cerimonie veterꝭ legꝭ erāt vmbra et figura legꝭ gr̄e ꝛ euāgelij. Scđ᷒ aūt Aug. iiij. ſup Gen. ad lr̄am dici ꝓbabil͛r pōt obſeruādū ſabbatū iudeis eſſe p̄ceptū in vmbra futuri. ſ. q̄etꝭ corpis chriſti in ſepulcro Cū ḡ ꝑ ſepulturā chr̄i figura ſit impleta: n̄ eſt ampliꝰ ſabbatū cuſtodiēdū: q̄nimo ſabbatū ſolēnizare more iudeoꝝ ꝓhibitū eſt. Un̄ Gre. de ꝯſe. di. iij. c. Peruenit. Peruenit ad me q̄ſdā puerſi ſp̄us hoies p̄ua int͛ vos aliq̄ ꝛ ſctē fidei aduerſa ſeminaſſe ita vt in die ſabbati aliq̄d opari ꝓhiberēt: q̄s q̄d aliō niſi antichr̄i p̄dicatores dixerimꝰ: q̄ veniēs diē ſabbatū atq3 dn̄icū ab oī faciet ope cuſtodiri. Hec ibi. Quī igit͛ illud futuꝝ q̄d ſabbatū ſig̃bat iā p̄teritū eſt. ido mutatū eſt in dn̄icā: q̄ ſm Alex. nō eſt iſtituta ad ſig̃ndū aliq̄d futurum in hac vita mortali: ſed potiꝰ ad ſig̃ndū q̄d p̄teritum eſt. ſ. reſurrectiōem dn̄i: et q̄d expectamus poſt hāc vitā. ſ. req̄em felicitatꝭ in patria.

¶ Scđo ꝓpter excluſionē erroꝝ. Nā gentiles dn̄ica die ꝯſueuerāt adorare ſolē. vt itaq3 ab hoc errore retraherent͛: ſctā mater eccl̄ia ſtatuit diem dn̄icū ſctificandum.

¶ Tertio ꝓpt͛ multitudinē p̄uilegiorū. Ut em̄. lxxv. di. c. Quia die dn̄ico. Dies dn̄ica tātꝭ diuinaꝝ diſpēſationū myſterijs eſt ꝯſecrata: vt q̄cq̄d a dn̄o inſigne eſt ꝯſtitutū: in huiꝰ diei dignitate ſit geſtum. In hac mūdus ſūpſit exordiū. In hac ꝑ reſurrectionē ꝛ mors interitū/ ꝛ vita cepit p̄ncipiū. Et de ꝯſe. di. iij. c. Sabbato. d͛r. Die dn̄icā ob venerabilē reſurrectionez dn̄i nr̄i ieſu chr̄i nō ſolū in paſcha celebramꝰ: veꝝ etiā ꝑ ſingulas q̄ſq3 hebdomadas ipſiꝰ diei imaginē freq̄ntamꝰ. ¶ Colligi autē pn̄t duodecim p̄uilegia diei dn̄ice.

¶ Primū quia fuit p̄ma oim dieꝝ

¶ Scđm q2 in ea creauit deꝰ celū ꝛ terrā ꝛ angelos.

¶ Tertiū q2 in ipſa boni angeli in celo glificati ſunt.

¶ Quartū q2 eadē die eripuit dn̄s ꝓplm̄ ſuū d͛ egypto.

¶ Quintū q2 ſm Oroſiū i illa die p̄mo p̄cepta data ſunt filijs iſrael.

¶ Sextū q2 eadē die fuit p̄mitꝰ datū manna filijs iſrl͛ i deſerto: ſic ait Orig. ſup exo.

¶ Septimū q2 eadē die chr̄s natus eſt de Maria ꝟgine.

¶ Octauū qꝛ eadē die baptizat⁹ ē a ioanne i iordane

¶ Nonū q꜡ eadē die honorificat⁹ ē cū ramis palmaꝝ.

¶ Decimū qꝛ eadē die reſurrexit a mortu(is.

¶ Undecimū qꝛ illa die ſpūſſanct⁹ in linguis igneis miſſus ē ſup aplos.

¶ Duodecimū qꝛ eadē die fiet reſurrectio mortuoꝝ ⁊ reddet vnicuiq꜡ iuxta opa ſua. Propter hmōi igit myſteria dies dñica nobis eſſe debet celeberrima.

Secunda ē monitio ceſſationis: cuꝫ dꝛ vt diem ſabbati. Sabbatū ei requies interptat. Unū Exo. xx. dꝛ. Die aūt ſeptimo ſabbatū dei tui ē. Nō facies in eo oē op⁹ ſuile. Et Leui. xxvj. Ego dñs de⁹ vr̄: cuſtodite ſabbata mea ⁊ pauete ad ſanctuariū meū. Pro declaratiōe āt hui⁹ vocabuli ſabbatū Notandū q꜡ aliter denominant dies a gentilib꜠: aliter a iudeis: aliter ab eccl'ia. Gentiles ei denomināt dies a planetis. Unū dicit Alb. magn⁹ in ſuo Introductorio in aſtronomia. q꜡ ſapiētib꜠ egyptijs ⁊ chaldeis viſuꝫ ē q꜡ luna dominaret i pma hora diei lune: idō diē illā voluert denoiari a luna: ⁊ ſic d alijs. Hebrei denominat dies a ſabbato di. Pria ſabbati. ſ. dies dñica qſi pma dies poſt ſabbatū. Unū illud Veſpere aūt ſabbati q̄ luceſcit i pma ſabbati. Et ſeq̄ntē diē vocabāt ſcdaꝫ ſabbati. ⁊ ſic ordinate vſq꜡ ad diē ſeptimū quē dicebāt ſabbatū. qd ſm magrm i hiſtoria ſchol. ⁊ Dam. interptat req̄es qꝛ illa die req̄euit dñs ab oi ope qd patrarat. vt hr̄ Gen. ij. Unq꜡ etiā apud hebreos tota ſeptimana dꝛ ſabbatū. Juxta illd Luc. xviij. Jeiuno bis in ſabbato. Prope tn̄ ſeptimū diē ſabbatū dicebāt que ipi ſcrificabāt. Eccl'ia aūt denomiat dies dicēdo diē dñicū in q̄ dñs reſurrexit ⁊ diē ſeq̄ntē ſecūdā feriā: aliā tertiā: aliā q̄rtā: aliā q̄ntā: aliā ſextā: ⁊ aliā diē ſabbati. Pōt autē ois dies feſtus ⁊ dñic⁹ in q̄ pceptū ē ab ope ſeruili ceſſare: dici ſabbatū. i. req̄es. Et ſic ad pñs accipim⁹ in verbis ppoſitꝫ cū dꝛ. Memēto vt diē ſabbati ſcrifices. de q̄ dꝛ Non facies in eo opus ſuile. Triplex aūt ē op⁹ (ſeruile

¶ Pmū ē op⁹ nature.

¶ Scdm eſt opus culpe

¶ Tertiū eſt opus fortune.

Prio igit ceſſandū eſt ab ope nature. puta exiſtētes i mrimonio ab ope carnis abſtinere debēt ppt reuerentiā feſtoꝝ. qꝛ p op⁹ nature ſpūs ſubijcit carni ⁊ ſic reddit indiſpoſit⁹ ad ſpūales meditatiōes q̄b꜠ vacandū ē dieb꜠ feſtiuis. poſſent excuſari in mrimonio exiſtētes ſi h facerēt gr̄a plis generāde vel cā reddendi debitū Uituperādi aūt ſunt vbi voluptas dñatur in ope. Unū refert Greg. q꜡ q̄dā legitima a viro ſuo in ſabbato de nocte pcedenti dieꝫ dñicū cognita: cū die dñico pceſſioni ſe cōiungeret a diabolo arrepta ē corā oi pplo ⁊ multū vexata ab eo.

Scdo ceſſandū ē ab opere culpe qd eſt op⁹ maxie ſuile. qꝛ Joan. viij. Qui facit pctm̄ ſuus ē pcti. Triplex ē aūt culpa mūdanoꝝ. i Joā. ij. Oē qd eſt i mūdo aut ꝯcupiſcētiā carnis ē: aut ꝯcupiſcentia oculoꝝ: aut ſupbia vite q̄b꜠ in dieb꜠ feſtis hoies ꝯtumeliā inferunt deo. ¶ Prio p ſupbiā. Q̄ q̄t pompis vanitatib꜠ ⁊ fatuitatib꜠ ornat corpus ⁊ ſpūs ꝯfūdit. ac a nouitatū inuentorib꜠ ꝯ chrm̄ bellū ordinat. Tūc mulieres emulant altera alterā i vanitatib꜠ ſupare Eſa. iij. Eleuate ſūt filie ſion ⁊ ambulauert extēto collo: ⁊ nutib꜠ oculoꝝ ibāt ⁊ c. ſequit. et cōpoſito gradu incedebāt. Quis āt poſſet exprimere q̄nta pompa incedāt mulieres maxie pulcriores ⁊ nobiliores. O q̄͂ vana pulcritudo corpalis et fallax nobilitas tpalis ¶ Scdo p luxuriā Unū ſm Alexā. in. iij. Qui fornicat die feſto aut dñico duo pctā cōmittit: rōne. ꝰ duplicis reat⁹ ꝯ duplex pceptū lꝫ ſit tm̄ vnus act⁹. Jn ſacrꝫ aūt dieb꜠ vacare laſciuis cantib꜠ ⁊ choreis. vbi viſu: guſtu: auditu: ⁊ tactu: mentes aſtātiū illaqueant. q̄s culpam exprimere ſufficit: Non em̄ delitijs ⁊ epulis carnalib꜠ diē dñicū deputauit de⁹: ſꝫ magis eū ſacrꝫ exercitationib꜠ ꝯſecrauit. bndixit em̄ de⁹ diei ſeptimo ⁊ ſcrificabit illū. vt hr̄ Gen. ij. Sed ve ⁊ iteꝝ ve illis q̄ ſūt i cā tantoꝝ maloꝝ p ſuos laſciuos ſonos d q̄b꜠ oib꜠ reddēt rōneꝫ in die iudicij. Quid etiā d illis q̄ dieb꜠ feſtiuis decubāt i tabernis. q̄t ibi iuramēta: periuria: blaſphemie: ebrietates: rixe: ꝯtumelie: murmuratiōes: detractiōes: deceptiōes: maledictiōes: et pphani ludi: q̄ oia magis deo diſplicēt q̄͂ opa ruralia Unū Aug. li. de. x. chordis. Di

cit tibi vt ſpūaliter obſerues ſabbatū non
quō iudei obſuſt carnali ocio. vacare vo
lunt ad nugas atq luxurias ſuas. Meli⁹
eñ faceret iude⁹ in agro ſuo aliq̈d vtile: q̄
in theatro ſeditioſus exiſtere. Et meli⁹ fe
mine coꝝ die ſabbati ſi lanā facerēt: q̄ to//
ta die in neomenijs impudice ſaltarēt. Hec
ille. Hoc dicit inculpādo eos. qui ꝑ totam
hebdomadā laborant ꝓ miſero corꝑe alē//
do: ꝛ in feſtis ꝓ aīa dānanda. O dementia
admirāda nō velle poti⁹ laborare in ſuitio
chr̄i q̄ diaboli. Et in hebdomada labora//
re in licitꝫ: ꝛ diē feſtū polluere choreis: lu//
dis ꝛ voluptatib⁹. ꝯ q̈s dr̄ Amos. vj. Cō
uertā feſtiuitates vr̄as in luctū: ꝛ oīa car//
mina vr̄a in planctū. Tertio ꝑ auariciā.
Uidere eñ potes q̈ſdā q̈s intantū diabo//
lus dementauit q ad extremā pauꝑtatē
deuenire ſe crederent ꝛ ſolū ſe ditari exiſti//
mant de lucro in feſtis habito. ſepeq vide
bis hoīem decrepitū nutantē greſſu ꝛ capi
te tremulū diuitijs plenū/ꝯſanguineis de//
ſtitutū/tantꝫ exercitijs/tantꝫ ſolicitudini
bus ꝛ laborib⁹ in dieb⁹ feſtis exiſtere: q̈ſi ſi
bi deficeret mund⁹. Eccs. iiij. Un⁹ ē ꝛ ſe//
cundū nō hꝫ et tñ laborare nō ceſſat ꝛc. O
miſeri ꝛ miſerabiles. poti⁹ volunt cū labori
bus hic infernū ſuū incipere q̄ ꝑ corꝑis et
mentꝫ quietē iam incipere paradiſuz: ꝛ p̄//
eligunt pond⁹ deprimens in īfernū porta
re: q̄ on⁹ leue qd̄ ē amor in celū erigens. et
poti⁹ cū damnatiōe ſubeſſe diabolo q̄ cū
ſaluatiōe ſuire deo.

Tertio ceſſandū ē ab ope

fortune. Un̄ Nūe. xv. Cū inuent⁹ eſſet hō
colligens ligna in die ſabbati ꝑ moyſen et
aaron recluſus ē in carcerē/dixitq dñs ad
moyſē. Morte moriat̃ hō iſte. Obruat euz
lapidib⁹ oīs turba extra caſtra. Et extra d̄
ferijs. c. j. dr̄. Oēs dies dñicos a veſpera
in veſperā cū dei veneratiōe decreuim⁹ ob
ſeruari ꝛ ab oī ope illicito abſtinere. vt mer
catū in eis minime fiat/nec placitū/nec ali
q̈s ad mortē vel penā iudicet̃ nec ſacrā ni//
ſi ꝓ pace aut alia neceſſitate p̄ſtent̃. Ubi q̈t
tuor ꝓhibent̃. Prīo mercatū. Ubi diſtin
guendū ē q: illud aut eſt neceſſariū ad ci//
bū illi⁹ diei. vt pullos emere: vinū: ꝛ car//
nes ꝛc. ꝛ ſic nō ē pctm̄ ſi diuina officia ꝓpt̄
h̄ nō dimittant̃. Sꝫ q̄ cā lucrādi ad nūdi//
nas vadūt ꝛ vix aut nunq̄ tali tpe eccl̄ias
intrāt/a mortali culpa excuſari nō poſſūt.
Quidā etiā ꝓbabilr̃ dicunt q tenētes foꝝ
die dñico mortalr̃ peccāt p̄ſertim tpe miſ//
ſe aut veſperoꝝ. Illi eñ excuſari nō poſſūt
niſi duplici rōne. Prīo rōne diſpēſationis
q̄ nō ē facta. Scd̄o rōne neceſſitatꝫ: ſꝫ ne//
ceſſitas nō excuſat niſi ī aliq̄ caſu vel in ali//
q̄ ꝑſona/vel in aliq̄ loco/vel in aliquo tpe.
Prīo neceſſitas excuſat in aliq̄ caſu. puta ꝓ
pter ꝑiculum pluuie iminentis ꝛ ē tal' ne//
ceſſitas q nō pōt ſine reꝝ ꝑditione differ//
ri ſm̄ Alexā. in. iij. et tunc blada ꝛ fruges
colligi pñt. vt dr̄ extra de fer̄. c. Conq̈ſtus
Scd̄o in aliq̄ ꝑſona. vt ſi nō poſſet alit̃ ad//
q̈rere victum ꝛ neceſſaria ſuſtētationi na//
ture: talis excuſat̃. q: vt dr̄. j. q. j. c. Remiſ
ſionē. Neceſſitas nō habet legē: ſed ipa fa
cit ſibi legē. Idē extra de obſeruatiōe ieiu
nij. c. Conciliū. Tertio in aliq̄ loco Unde
extra de fer̄. c. Licet. vbi Alex. terti⁹ indul
get dieb⁹ dñicis ꝛ feſtis exceptꝫ maiorib⁹
ſolēnitatib⁹ captioni alleciū inſiſtere dū ſi
naute pauperib⁹ chr̄i ꝯgruā faciant ꝑtici//
patiōnē. Quarto in aliq̄ tpe. ſ. meſſis aut
vindemie ingruentib⁹ guerris ne ab hoſti
bus vaſtent̃ fructus poſſunt colligi. vt di//
cit̃ extra de fer̄. c. Conqueſtus. in fi. Igit̃
q: nullū iſtoꝝ excuſat foꝝ in die dñico aut
alijs ſolennitatib⁹. certū ē eſſe pctm̄ mor//
tale. Si dicat̃ q .ca. p̄di. Conqueſt⁹. con//
ſuetudine ꝯria abrogatū eſt. Dicendū eſt
q ꝯſuetudo ꝯ̄ p̄ceptū decalogi non valet.
q: abuſus ē ꝛ corruptela. Un̄. viij. diſt. ca.
Mala. dr̄. Mala ꝯſuetudo non min⁹ ē q̄
ruinoſa corruptela abijcienda. q̄ niſi radi//
cit⁹ euellat̃: incipient p̄uaricatores ꝓ legi//
bus venerari ꝛ p̄uilegioꝝ more ꝑpetuo ce
lebrari. Naz ꝯſuetudo ꝯ̄ ius ſcriptū nullo
mō excuſat. vt ptꝫ. xxij. q. vij. c. Flagitia. et
extra de ꝯſuetudīe. c. fi. Ex dictis patꝫ q
grauiter peccāt tabernarij in q̈cūq ſolēni//
tate tabernas ſūmo mane aperiētes q̄ q̈ſi
nūq̄ miſſas aut p̄dicationes audiētes. eti
am alios ab illis retrahūt: ꝛ ad eccl̄iaz di//
aboli plēs q̄ ad eccl̄iam dei ſua occaſione
inducūt. Iō merito arcēdi eſſent ne an̄ ter//
tiā talib⁹ dieb⁹ poſſent aperire tabernas.
Ceteꝝ/q̄ occaſionē dāni dat dānū dediſſe
videt̃. vt hr̄ extra de iniu. ꝛ dam. c. Si cul//
pa. Iō illi tabernarij reddēt rōnem in di//

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſtricto dei iudicio ꝙ oib⁹ illo tpe ꝑpetratꝫ.
⁊ de negligentia miſſe p̄dicationū ⁊ diuino
rū. Vendūt etiā aliq̄ aliq̄ gule ⁊ potus ici
tamenta q̄ nunq̄ vel raro eccl'iam intrant
quoꝝ maloꝝ tabernarij ſunt in cā. ¶ Se-
cund⁹ caſus ꝓhibit⁹ in capl'o ſupra allega
to eſt placitare. Idem hẽ. xv. q. iiij. ꝑ totū.
Et ſm Gloſ. Nulla cā die dñico tractari
debet: niſi pietas ſuaderet vtputa ꝓ debili
bus ⁊ miſerabilib⁹ ꝑſonis ⁊ hoc de ꝯſenſu
partiū. ¶ Terti⁹ caſus ē ꝙ null⁹ tunc ad mor
tē vel penā iudicari debꝫ. Quartus ē ꝙ ſa
cramēta. i. iuramēta nō niſi ꝓ pace vel alia
neceſſitate p̄ſtari poſſunt. puta ꝓ fide/ pro
obedientia/pro fama. extra de elec. c. Si-
gnificaſti. ¶ Eſt aūt notandū ꝙ p̄cipue tri-
plex cā excuſat hoiem a mortali ſi in feſto
laborat. ¶ Primo ē neceſſitas. vt patꝫ ex-
tra de fer. c. Conqueſtus. ⁊ in gloſ. ibi ſuꝑ
v̄bo neceſſitas vrgeat dr. puta ſi res eēt pe
ritura. et ſunt plā exēpla. ff. de fer. l. j. ij. et.
iij. Et vbi res celeritatē deſiderat. ff. de da
mno infecto. l. j. q̄nta aūt debꝫ eē neceſſi-
tas ꝯſilio boni viri iudicandū eſt. Securi⁹
tū peteret̃ diſpēſatio ab eo q̄ in talib⁹ diſpē
ſare pōt ſi cōmode poſſit haberi. ſ. a ſacer-
dote. ¶ Scd̄a cā eſt pietas. Puta ſm glo.
c. ꝑallegato. Conqueſt⁹. Cauſa debiliū ꝑ-
ſonaꝝ. qꝛ in operib⁹ miſcdie dieꝝ diſtictio
nō eſt habēda vt ptꝫ. lxxvij. diſt. c. Vrinaꝫ
Et de ꝯſe. di. v. c. Nunq̄. Vn̄ ſm Alexan.
Si q̄rat̃ de operib⁹ q̄ ex genere ſuo ſerui-
lia ſunt ⁊ fiunt cā pietatꝫ. Puta portare la
pides ad edificandas eccl'ias: hoſpitalia ⁊
domos religioſas q̄ aliter vix aut nunq̄
poſſent edificari. vtrū licita ſint dñica die:
Dicendū ſm Marcū ſabbatū ꝓpt̃ hoiem
factū ⁊ nō homo ꝓpter ſabbatū. vbi Glo.
Sic ſabbatū colere p̄ceptū eſt vt ſi neceſſi-
tas fuerit nō ſit reus qui violauerit illud.
Hoc aūt intelligit̃ interueniente diſpenſa
tione illoꝝ quib⁹ diſpenſatio credita ē ſm
Guil. ⁊ nō ſit tant⁹ labor vſq̄ ad fatiga-
tionē nec ꝓpter hoc miſſa amittat̃ aut v̄bū
dei. Lꝫ etiā laborare in agris paupeꝝ pro
elemoſyna dūmodo hec nō fiāt in ſolēni-
tatib⁹ magnis nec ꝓpter hoc hoies a diui-
nis diſtrahant̃: nec faciant ꝓpter carnalem
affectionē: aut ſpe remuneratiōis mūda-
ne/ſed tm̄ ꝓpter deū qꝛ paupertas illi⁹ exi-
gere videt̃. ¶ Tertia cauſa ē operis modi-
citas/q̄n ſcꝫ opus modicū eſſet et paruū.
qꝛ ſm theologos qd̄ modicū eſt rō appre
hendit quaſi nihil. Sicut eſt obſtruere fo-
ramen in agro aut vinea ſi talis labor q̄e-
tem mentꝫ iudicio boni viri nō impediat.
Vn̄ ſuꝑ illud Exod. xxiij. Quicūq̄ pol-
luerit ſabbatū. Glo. ait ſ. turbādo quietē
anie/morte moriat̃. Ex q̄ ſm aliq̄s patere
pōt ꝙ ſolus ille labor q̄ turbat quietē mē
tis ⁊ ſpiritus libertatē ad mortale crimen
deputatur.

Tertia eſt monitio ſctificatiōis Jō
dr ſanctifices. Hoc aūt ſanctifica-
re eſt diuinis obſequijs inſiſtere.
Et hoc tripl'r.
¶ Primo cordis deuotione.
¶ Scd̄o oris ꝑlatione.
¶ Tertio op̄is executione.

Primo cordis deuotiōe.

Quia em̄ corp⁹ qd̄ corrūpit̃ aggrauat ani
mā. vt dr Sap. ix. Jō quia ne totaliter ex
terrenis occupationib⁹ dei obliuiſcat̃ inſi-
ſtere. debet maxie in dieb⁹ feſtiuis cordia-
li deuotioni. Nā ſic dic̄ Pſ. In meditati
one mea exardeſcet ignis. Grego. in regi-
ſtro. Die dñico a labore terreno ceſſandū
eſt: atq̄ oino deuotis oronib⁹ inſiſtendꝫ.
vt ſi quid negligentie per ſex dies agitur:
per diem reſurrectionis p̄cibus expietur. ⁊
mens terrenis occupationib⁹ repleta: dñi-
co die dñi recordet̃. Hec ille. Bene ḡ in p̄
cepto de obſeruatione ſabbati poſitū eſt h̄
vocabulū Memēto. ad denotādū ꝙ tali
die animus ad recordationē ⁊ contempla
tionē celeſtium ſit reuocand⁹. Hinc Iſid.
ait. Primo purgand⁹ eſt anim⁹ atq̄ a tē-
poraliū reꝝ cogitationib⁹ ſegregand⁹ vt
pura cordis acies ad deū pure ⁊ ſimpl'r di
rigat̃. Hec ille. Inſuꝑ ſm q̄ſdā cū p̄ceptū
de ſctificatiōe feſti ſit affirmatiuū ⁊ obli-
get non ꝑ ſemꝑ ſed ad ſemꝑ: tenet̃ homo
ex debito die dñico deo vacare atq̄ deum
recognoſcere in aliqua hora lꝫ non in qua-
libet: aliter peccat mortaliter. Proinde q̄
eſt in mortali culpa ⁊ non conterit̃ vel dat
operam vt conteratur die dominico: ꝙ no
uo mortaliter peccat: quia tranſgreditur
diuinū p̄ceptum quo precipitur dieb⁹ do-
minicꝫ eē vacandū deo: ⁊ maxie ꝯteri opor
tet ꝯgruis horis vtputa dū dr miſſa vl' di

cunt veſpe. Sed heu heu multi obliuiſcunt deū ⁊ ſemetipos: bona ſpūalia negligunt: terrenis inhiant: nil niſi traſitoria querunt.

Secūdo ſctificāda eſt dies ſabbati oris platōe: orādo deū etiā vocaliter ⁊ laudādo ſibiqꝫ ō ſuſceptis bñficijs grās referēdo. Vñ de cōſe. di. iij. c. Jeiunio dz. Die dñica nihil aliud agēdum eſt niſi deo vacādū. nulla opatio in illa die ſctā agat: ſed tm̄ in hymnis: pſalmis: ⁊ canticis ſpiritalibꝫ dies illa tranſigat.

Tertio ſctificāda ſunt feſta opis executiōe: viſitādo eccl'ias: audiēdo diuia: audiēdo vbū di. Sed ve mūdo a ſcādalis: qꝛ chriani diebꝫ feſtiuis magis ihonorāt deū ⁊ ſctōs qꝫ diebꝫ alijs. Jdō de ipſis cōqrit dñs Eſa. j. di. Solēnitates vras odiuit aīa mea. Totis itaqꝫ viribꝫ ſtudeamꝰ ſctificare dies dñicos ⁊ dies feſtos: vt ſic tpali ſolēnitate dei mentis incipiētes/ tandē ad ppetuā ſctōꝝ requiem in etna ſolēnitate pringere mereamur Amen.

De vbo dei Sermo

IN maſuetudine ſuſcipite inſitū vbū qd pt ſaluare aīas vras. Jac. j. Magna necitas audiēdi vbū dei. Nā de pplo vbo dei ñ aſſueto Ps. ait. Neſcierūt. ſ. bñ facere: neqꝫ itellexerūt. ſ. mala facta ſua: in tenebris ambulāt. ſ. nō diſcernēdo bonū a malo. Vñ ex igñrātia in pplo inumerabiles multiplicant errores. Nā ſic dt Jſid. ⁊ hr xxxviij. di. c. Jgñrātia. Jgnorātia mr ē oim erroꝝ. Jtē Jſid. Nihil igñrātia turpiꝰ q ē mr ⁊ nutrix oim vicioꝝ. Si dānū culpe ñ ſentiūt iſipiēs qtidie peccat ꝑ igñrat. Ceſſante igit pplo ab auditu vbi dei/ inūerabilia mala fiūt. Vñ Oſee. iiij. Nō eſt ſcia dei in terra: ideo maledictū ⁊ mēdaciū: homicidiū ⁊ furtū ⁊ adulteriū iundauerūt ⁊c. Salubrit ḡ nos hortat btūs Jac. di. Jn māſuetudie ſuſci. iſitū vbū. qd vicȝ dz iſeri mēti hūane: qd pōt ſaluare aīas veſtras.

Circa pdicatōez aūt vbi dī tria ad pñs durīꝰ cōtēplāda q fideliū corda allicere debent ad deuote ſuſcipiēdū vbū dei.

Primū eſt verbi dignitas honorabilis
Scdm ē pdicatoris idoneitas laudabil'
Tertiū ē ſuſcipiētis vtilitas deſiderabil'

PRimū eſt vbi dignitas honorabil' q tripl'r declarari poteſt
Prio rōne deifice originatiōis.
Scdo rōne aplice electionis.
Tertio rōne eccl'iaſtice ordinatiōis

Primo rōne deifice originationis: qꝛ original'r deriuat a vbo incarnato. Ecci. j. Fons ſapie vbū dei in excelſ. Attēde cū qnta reuerētia audit vbū alicuius regis aut pncipis. Ecci. xiij. Diues locutꝰ eſt ⁊ oēs tacuerūt: ⁊ vbū illiꝰ vſqꝫ ad nubes pducēt. Quāto magis ḡ qñ nob loquit deꝰ/ vbū eiꝰ debemꝰ reuerēter ⁊ diligēter audire ⁊ deuote ſuſcipe. Jō. j. Theſ. ij. Suſcepiſtis illud nō vt vbū hoim: ſȝ vt eſt vere vbū dei. Vñ ipe filꝰ dei voluit pdicatōis officiū exercere. Mat. iiij. Cepit Jeſus pdicare ⁊ dicere. Pniam agite ⁊c. et Luc. viij. Jter faciebat p ciuitates ⁊ caſtella pdicans ⁊ euāgelizans regnū dei.

Secundo rōne apoſtolice electōis. Ad hoc em̄ elegit chrs aplos vt ad vbū dei pdicādū mitteret. Jdō dicebat eis Joā. xv. Ego vos elegi de mūdo vt eatis ⁊ fruc. affe. ⁊ fructꝰ vr̄ maeat. ⁊ Mar. vl. Eūtes in mōm vniuerſū pdicate euange. oī creature. Qd ⁊ ipi pfecerūt. qd mirādū eſt valde: cū nec ipi dialectici: nec rhetorici fuerint vt argumētis pbarēt ⁊ pſuaderēt qd dicebāt. Vñ Aug. li. xviij. de ciui. dei. c. v. Jneruditos liberalibꝫ diſciplinis et oīno qntū ad iſtas doctrinas attinet impolitos: nō pitos grāmatica: nō armatos dialectica: nō rhetorica iflatos/ piſcatores chrs cū retibꝫ fidei ad mare huiꝰ ſeculi pauciſſimos miſit: atqꝫ ita ex oī genere tam multos piſces ⁊ tāto mirabiliores qnto rariores/ etiā phos cepit. Hec ille. Fuerūt itaqꝫ ipſi tūbe ſpūſſcti ſupno dei mūere ad officiū pdicatiōis vbi dei deputati.

Tertio rōne eccl'iaſtice ordinatōis. qꝛ excluſit laicos a pdicatōe vbi dei: ⁊ ad h obligauit epos ⁊ platos. Dep mo Gregoriꝰ. ix. archiepo mediolañ. ait illud extra de hereticis. c. Sic in vno. Cū nō nulli laici pdicare pſumāt: ⁊ verēdū exiſtat ne vicia ſub ſpecie vtutū occulte ſubintrēt:

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

nos attēdentes ꝙ doctoꝝ ordo eſt q̄ſi p̄ci/
puus in eccl̄ia dei: mādam⁹ ſtri⁹ cū alios
dn̄s apl̄os dederit: alios ꝓphas: alios ꝟo
doctores: interdicim⁹ laicꝭ vniuerſ cuiuſ/
cūꝗ ordis ceſſeant officiū p̄dicandi. Ad h̄
ꝓpoſitū diffuſe loquiſ c. Cum ex iniūcto.
extra eodē. Et nō ſolū de p̄dicatiōe ſꝫ etiā
de q̄buſlibet alijs negocijs eccl̄iaſticꝭ ſe i/
tromittere laici nō debēt. ſicut patet extra
de iudi. c. Decernim⁹. ⁊ de rebꝫ eccl̄iaſticꝭ
nō alie. c. Cū laicis. De ſcd̄o aūt extra de
offi. iudicꝭ. c. Inſ cetera. ſic h̄z. Inſ cetera
q̄ ad ſalutē ſpectāt populi chr̄iani/ pabulū
ꝟbi dei ſibi ꝑmaxime noſciſ neceſſariū. q̄a
ſicut corp⁹ naturali/ ſic aīa ſp̄uali cibo nutriſ
eoꝗ nō in ſolo pane viuit hō: ſed in oī ꝟbo
qḋ ꝓcedit de ore dei. Vn̄ cū ſepe cōtingat
ꝙ epī ꝓpter occupatiōes multiplices vl̄ i/
ualitudines corꝑales aut hoſtiles icurſus
ſeu occaſiōes alias: ne dicam⁹ defectū ſciē/
tie/ qḋ in eis reprobandū eſt oīno nec ꝺ ce/
tero tolerādū: ꝑ ſeipos nō ſufficiūt miſtra
re ꝟbū dei ꝓpl̄o: maxie ꝑ amplas dioceſes
⁊ diffuſas: generali ꝯſtitutiōe ſancim⁹/ vt
epī viros idoneos ad ſctē p̄dicatiōis offi/
ciū ſalubriter exeq̄ndū aſſumāt/ potentes
in oꝑe ⁊ ſermone: q̄ plebes ſibi cōmiſſas
vice ipoꝝ ſollicite viſitātes/ ꝟbo ſi edificēt
⁊ exēplo: q̄bꝫ ipī cū indiguerint cōgrue ne/
ceſſaria ſūmiſtrēt: ne pro neceſſarioꝝ defe
ctu cōpellanſ deſiſtere ab icepto. Hec ibi.

Ecūdo cōtēplanda eſt p̄dicatoris
idoneitas laudabilis. Ad quā p̄ci
pue req̄runſ tres condiciones.

Prima eſt inſtructio luminoſa
Secunda eſt executio fructuoſa
Tertia eſt affectio virtuoſa.

Prima eſt inſtructio lumi

noſa. Debet ei lucere ſcīa ⁊ prudētia. Vbi
notādū ſm Alex. ꝺ ales ꝙ tplex ē doctria
Prima eſt ſimplicꝭ exhortatiōis: q̄ pōt
vnuſq̄ſꝗ fraterna admonitiōe corrigere et
docere primū ſuū. Et hec ē cōis oibꝫ: ſm
quā oēs teneſ ſcire ſymbolū: orōnē dn̄icā:
p̄cepta decalogi: pctā capitalia: oꝑa mie: ⁊
Scd̄a eſt doctrina aſſu/ (eccl̄ie ſacrā.
pte ꝓfeſſiōis. Et ſm hāc vnuſq̄ſꝗ ſcire dꝫ
ea q ꝑtinēt ad ſtatū ſuū obſuādū ſaltē cō/
petenſ. Sic medici ſcire dn̄t regl̄as medi
cine. Iuriſte ꝟo ſn̄ias legū. ⁊ ſic de alijs.

Tertia ē doctrina p̄dicatiōis: cui⁹ mini
ſtri. ſ. p̄dicatores ſcire teneſ nō tm̄ credē/
da: ſed etiā expoſitōes p̄ceptoꝝ: ita vt ſal/
tē cōpetēter docti poſſint alios iſtruere et
docere. Vn̄ extra ꝺ hereticꝭ c. Ex iniūcto.
ꝺr. Scīa valde neceſſaria ē ſacerdotibꝫ ad
doctrinā. qꝛ iuxta ꝟbū ꝓpheticū Labia ſa/
cerdotū cuſtodiūt. i. cuſtodire debēt: ſciaꝫ.
ſm glo. et. viij. q. j. c. Oportet. ſic h̄z. Opꝫ
eū q̄ docet ⁊ inſtruit aīas rudes/ eſſe talē
vt ꝓ ingenio diſcentiū ſemetipm̄ poſſit a/
ptare: ⁊ ꝟbi ordinē ꝓ audiētiū capacitate
dirigere. Et Hiero ad nepotianū ita ſcri/
bit. Diuias ſcp̄turas ſepi⁹ lege: imo nūꝗ
de manibꝫ tuis ſacra lectio deponaſ. Ser
mo ſacerdotꝭ ſcp̄turaꝝ ſale ꝯdit⁹ ſit. Nolo
te ꝺclamatorē eē ⁊ fabulonē garrulūꝗ: ſꝫ
myſterij ꝑitū ⁊ ſacroꝝ dei tui eruditiſſimū
Verba voluere et celeritate dicendi apud
imꝑitū vulg⁹ admiratōem ſui facere/ ido/
ctoꝝ hoīm ē. Hec ille. Nec ſufficit p̄dica/
torē hr̄e ſciam niſi habeat ⁊ prudētiā cōi/
cādo doctrinā: ita vt nō ſꝑ oīa dicat: nec ſꝑ
oīa taceat: ſed pro loco ⁊ tp̄e ſm ꝙ viderit
auditoꝝ vtilitati meli⁹ ꝯuēire. Hinc Gre
go. in paſtorā. et ponit. xliij. di. c. Sit rector
Sit rector diſcret⁹ in ſilētio: vtil' in ꝟbo: ne
aut tacēda ꝓferat: aut ꝓferēda reticeſcat.
Nā ſicut incauta locutio in errorē ꝑtrahit:
ita indiſcretū ſilentiū eos q̄ poterāt erudi
ri in errore derelinq̄t. Sepe nāꝗ rectores
iꝓuidi hūanā grām amittere formidan/
tes loqui libere recta ꝑtimeſcūt. Hec ille.
Cōtra illos aūt q̄ gloriaſ populū iducit
ſe ad riſum ⁊ trufas: ait Hiero. ad Nepo.
Lachryme auditoꝝ laudes tue ſint.

Secūda ē executio fructu

oſa: vt vicꝫ executiōi det qḋ p̄dicat: exēplo
chr̄i: q̄ vt ꝺr Act. j. cepit facere ⁊ docere.
Qꝛ vt ꝺr Gre. i home. Cui⁹ vita deſpicit
reſtat vt ⁊ ei⁹ p̄dicatio ꝯtēnaſ. Et Hiero.
ad nepo. Nō ꝯfundāt oꝑa tua ſmonē tuū
ne cū i eccl̄ia loq̄rꝭ: tacit⁹ q̄s rn̄deat. Cur
ḡ q̄ dicꝭ ipſe nō facꝭ? Delicat⁹ mgr̄ eſt qui
vētre pleno de ieiunijs diſputat. et Chry.
di. xl. c. Multi. Si bn̄ vixerꝭ ⁊ bn̄ docuerꝭ:
ꝓpl̄m iſtruis. Si bn̄ docuerꝭ ⁊ male vixerꝭ
tui ſoli⁹ ꝯdēnator es. Nā bn̄ viuendo ⁊ bn̄
docēdo: ꝓpl̄um iſtruis quō debeat viuere.
Bn̄ aūt docēdo ⁊ male viuēdo: deū iſtru/

ſis quō te debeat cōdēnare. Ad h̄ ꝓpoſitū
etiā Lactāti⁹ i.iiij.li.diui.inſti.ait. Hoies
malūt exēplaq̄ꝫ ꝟba: q̄m loq̄ facile ē: pſtare
difficile. Utinā q̄dē tām l̄ti bn̄ facerēt: q̄ꝫ
multi bn̄ loquunt. Hec ille. Nec etiā ſuffi
ceret extrinſec⁹ bonū exēplum p̄bere: niſi ꝛ
mēs ipa p̄dicatoris iteri⁹ fuerit mūda. q̄a
vt d̄t Gre. ſup Eze. Sermo dulcedinē nō
hꝫ quē intra ꝯſcientiā vita reproba remor
det. Hec ille.

Tertia cōdicio eſt affectio

virtuoſa: ſic vicꝫ ꝙ ex charitate afficiat p̄/
dicator nō ad q̄ſtū tpalē necꝫ ad mōi glo
riā: necꝫ general̄r ad q̄rēdū q̄ ſua ſūt: ſꝫ q̄
ieſu chr̄i: vt d̄r de charitate. j. Cor. xiij. et. j
Cor. x. Nō q̄rēs qḋ mihi vtile ē: ſed q̄ꝺ
mlt̄ꝫ vt ſalui fiāt. Hec ibi. Querunt q̄ ſua
ſunt q̄ p̄dicāt aut cupiditate glie: aut amo
re lucri: aut denicꝫ ſpe cuiuſcūcꝫ commodi
tpalis. Et tales freq̄nt in impatiētiā ruūt
ꝓpt̄ detrahētiū ꝟba: q̄ tm̄ ex diuia diſpēſa/
tione pmittunt / vt ſic depmat fum⁹ ianis
glie q̄ oriri poſſꝫ ex ꝟbis blādiētiū. Hinc
Gre. vj. q. j. c. Sūt plimi. d̄t. Sūt plimi q̄
vitā bonoꝝ ampli⁹ q̄ꝫ debēt laudāt. et ne q̄
elatio de laude ſurrepat: pmittit oipotēs
de⁹ malos in obtrectatiōe ꝛ obiurgatione
ꝓrūpe: vt ſic q̄ culpa ab ore laudātiū in cor/
de naſcit: ab ore vitupantiū ſuffocet. Hec
ille. Patiēter igit ꝛ eq̄ anio ferēdi ſūt ru/
muſculi plebis: nec curandū de oibꝫ q̄ di/
cunt / niſi talia eſſent ꝓpt̄ que ſi n̄ ꝯfutarent
infamia notabil̄ in p̄iudiciū aiaꝝ oriri poſ/
ſet. Hiero. ad nepo. Caue ne hoim rumu
ſculo aucuperis ꝛ offenſam dei ꝑploꝝ lau/
de cōmutes. Per ifamiā ꝛ bonā famā chr̄i
miles gradit: nec laude extollit: nec vitu/
peratiōe frāgit: et leta ꝯtēnit ꝛ triſtia. et p
diē ſol n̄ vrit eū necꝫ luna p noctē. hec ille.

Ertio ꝯtēplāda eſt ꝟbi dei deſide
rabil̄ vtilitas: quā vicꝫ reportat q̄
deuote ſuſcipit ꝟbū d̄i. Habet em̄
ꝟbū d̄i mlt̄os vtiles effect⁹ ex ipo ꝓcedē/
Prio hꝫ ſplēdorē tenebraꝝ igno rātie expulſiuū. Et h̄ q̄ ad intellectū
Scd̄o habet ardorem frigoris malicie
repulſiuū. Et hoc q̄ ad affectū.
Tertio habet vigorē operū neq̄tie repl/
ſiuū. Et hoc q̄ ad effectū.

Primo igitur habet ſplē/

dorē illūinatiuū ꝯtra tenebras ignorātie.
Rom. xv. Quecūcꝫ ſcpta ſūt: ad nr̄am do/
ctrinā ſcpta ſt̄. Per ꝟbū aūt d̄i orit triplex
ſplēdor in intellectu Prim⁹ ē ſplēdor i/
ſtructiuus. Nā p ꝟbū inſtruit itellect⁹ cir
ca credēda. Rho. x. Fides ex auditu: audi
tus aūt p ꝟbū chr̄i. Si ḡ deficeret ꝟbū d̄i:
fides chr̄i deficeret Unde queſo ſtabilitas
ſacroꝝ: vnde feror vicioꝝ: horror iferni: a/
mor dei: ꝛ deſideriū eternoꝝ / niſi p verbum
dei: Qd̄ intelligēs ꝓpha ait. Lucerna pe/
dibꝫ meis ꝟbū tuū: ꝛ lumē ſemitꝫ m. Niſi
em̄ hec ſupdicta ꝛ alia hmōi ꝑplis p̄dica/
rent: oēs velut ceci varijs iuoluerent erro/
ribꝫ. Ps̄. Declaratio ſermonū tuoꝝ illumi
nat ꝛ itellectū dat puulis. Prouer. vj. Lu
cerna mādatū: ꝛ lex lux. Secūd⁹ eſt ſplē
dor demōſtratiu⁹. Eſt em̄ ꝟbū dei q̄ſi ſpe
culū aie. ꝛ non ſolū declarat q̄d ſit bonū ꝛ
q̄d malū: ſed etiā q̄d meli⁹ ꝛ q̄d pei⁹. Ideo
ꝓpha petēs intelligētiā ꝟboꝝ dei: d̄r in pſ.
Uias tuas dn̄e demōſtra mihi: ꝛ ſe. e. edo
ce me. Ipm em̄ ꝟbū dei demōſtrat viā d̄i.
Terti⁹ eſt ſplēdor decoratiuus. Nā ſine
ꝟbo dei aia ē ſic aer ſine lūine oi ſplēdore p
uatus. cū eo aūt eſt ſicut dies meridiano
fulgore illuſtrat⁹. Ps̄. Decorem induiſti
amict⁹ lumine ſicut veſtimēto.

Secūdo hꝫ ardorē frigo/

ris malicie repulſiuū. Et hic ardor ē triplex
Prim⁹ ē ardor viuificatiu⁹. Prouer. xiij
Lex dei fons vite. Ioā. v. Qui audierint
viuēt. Ibidē. Uerba q̄ ego loq̄r ſp̄us ꝛ vi
ta ſunt. In cui⁹ myſteriū dn̄s ſuſcitās ado
leſcētē d̄t. Adoleſcens tibi dico ſurge.
Scd̄s eſt ardor purgatiu⁹ Purgat em̄
tripl̄r. Primo penetrādo. Penetrat ei ver
bū dei cor hoīs. Heb. iiij. Uiu⁹ eſt ſmo d̄i
et efficax: ꝛ penetra. oi glad. ꝛc̄. Penetrat
em̄ ſpm̄ vſcꝫ ad cogitatiōes ꝛ affectiōes ꝛ
intētiōes. Scd̄o emolliēdo Can̄. v. Aia
mea liq̄facta ē vt dilect⁹ locut⁹ eſt. Unde
Iudic. ij. Cū loq̄ret angel⁹ filijs iſrl̄ verba
dei fleuerūt. Et Nee. viij. Fleuit ois ꝑplus
cū audirēt ꝟba legis. Item in vitaſpa. d̄i
ꝙ cū q̄dā q̄reret ab abbate ioāne d̄ duricia
cordis: r̄ndit. Quid durius lapide: ꝛ quid
molli⁹ aq̄: et tm̄ aq̄ ſepe cadēdo lapidē frā/
git. ſic ꝟbū dei cor duꝝ aperit ad timorem
dei. Hiere. xxij. Uerba mea q̄ſi malle⁹ cō/

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

terēs petras. Ibi etiā ponit exēplū de homine imutato et in lachrymis reſoluto cū audiuit ꝟbū dei. Itē legit Q, cū ſemel beatꝰ Bernardus ꝑdicaret in q̄dā ciuitate i q̄dā cimiterio: duo ribaldi valde ꝓpe erant q̄ multa mala fecerant: q̄ꝝ vnꝰ videns hominē ire ad ſermonē: voluit etiā ire. Et alius dicit. Quo diabolus ducet te mō: nunq̄ꝫ feciſti aliq̄d bonū: et cepit ei dicere opprobria. Ille tn̄ iuit. Et cū cepiſſet beatꝰ Bern̄. ꝑdicare ꝯ eos q̄ ducebāt malā vitā: cepit iſte hr̄e ꝯtritiōez ⁊ dolorē cordis ꝓ pctīs et cepit flere. Et b. Bern̄. vidit circa collū eiꝰ catenā magnā plꝰ q̄ꝫ cētū carrucas hn̄tē. ſed ad qualibet lachrymā cadebat vna carrūca de catena. Tūc b. Bern̄. cepit inſtātiꝰ ⁊ ardentiꝰ ꝑdicare ⁊ vicia deteſtari. et pctō: cepit fortiꝰ flere/ita ꝙ tandē tota catena fuit diſſoluta. Poſt ſermonē vocauit eum ſctūs Ber. ⁊ ꝯfortauit ⁊ examinatiōe eiꝰ ꝯfeſſus eſt oia pctā ſua. et ſic poſtea ſctē vixit. Et aliꝰ miſer ſocꝰ eius q2 nō iuit ad ſermonē māſit in pctīs ligatus. Sed aliq̄ dicūt inutile ſibi eſſe audire ꝟbū dei: eo ꝙ memorit̄ tenere nō pn̄t. Cōtra q̄s legit in vitaſpa. ꝙ q̄daz frater dixit ad ſenē. Ecce abba freq̄nter interrogo ſeniores vt mihi admonitionē ſalutarē faciant. et q̄cquid mihi dixerint/nihil retineo. Erāt aūt ſeni duo vaſa vacua. Et dicit ei ſenex. Vade ⁊ affer vnū ex illꝭ vaſis: ⁊ imitte aquā ⁊ laua illō ⁊ effunde ⁊ pone illud in locū ſuum. Fecitq̄ꝫ frater ita ſemel ⁊ bis vt ꝑcepit ei ſenex. Et dicit ſenex. Vtraq̄ꝫ vaſa ſimꝉ affer huc. Et dixit ſenex. Qd̄ illoꝝ madidiꝰ ē: Dixit frater. vbi aquā miſi ⁊ laui. Tūc dixit ſenex. Sic eſt de anima filii q̄ freq̄nt̄ audit verbum dei: q̄ꝫuis nihil retineat. plus em̄ madidat̄ ⁊ mūdat̄ q̄ꝫ illa q̄ nihil audiuit. ❡Tertio purgat ꝟbuz dei abluēdo. Ideo Io. xvj. Mūdi eſtꝭ ꝓpter ſermonē quē locutꝰ ſum vob. et Hebre. j. Verbo ꝟtutꝭ ſue purgatiōem pctōꝝ faciēs. In vitaſpa. legit ꝙ cuidā dicēti q̄d valebat ei audire ꝟbū dei. lꝫ em̄ libēter audiret: ſtatī tn̄ obliuiōi tradebat. Tradidit q̄ ſibi ſenex calatū imūdū ⁊ fumo nigrū et fuligine plenū: dicēs vt in fontē illū imergeret ⁊ aq̄ plenū ei deferret. Qd̄ cū attentaret facere: ſꝫ cū aqua plenuz extraheret de fonte/aq̄ exibat. q̄ redijt: eo ꝙ videbat inutiliter laboraſſe. Cui dixit pr̄. Etſi aquā nō detuliſti: tn̄ calatū hūc mūdaſti. Sic ē de corde ꝑ quod trāſit verbū dei. per illud em̄ mūdat̄: lꝫ in eo nō maneat. ❡Tertiꝰ ē ardor inflāmatiuꝰ. Greg. Ex audito dn̄i no ſermone exardeſcit animꝰ. corporis frigus recedit: fit mēs in ſupno deſiderio anxia: a ꝯcupiſcentijs terrenis aliena: Libet ei audire ꝑcepta celeſtia. Vn̄ Ps. Ignitū eloquiū tuū vehemēter. Idē. Eloquiū dn̄i inflāmauit eū. Hiere. xxiij. Nūq̄d ꝟba mea ſūt q̄ſi ignis ardēs: Et puer. xxx. Ois ꝟmo dei clypeꝰ ignitus. Ideo de Helia dr̄ Ecci. xlviij. Surrexit q̄ſi ignis ⁊ ꝟbū illiꝰ q̄ſi facła ardebat. Ideo etiā datꝰ ē ſpūs ſctūs in linguis igneis: vt dr̄ Act. ij.

Tertio verbū dei hꝫ vigorem neq̄tie repſſiuū. Et hoc tripliciter.

❡Primo hꝫ vigorē ꝯfortatiuū. Cōfortat em̄ tripl̄r. vicꝫ nutriendo. Eſt em̄ cibꝰ mētis vt dr̄ Greg. Ideo ſicut ſignū inſtantꝭ mortꝭ ē hoiem languidū nō ſumere cibū: ita ſignū mortꝭ ſpūalis ⁊ reprobatiōis eſt qn̄ pctōr reſpuit ꝟbū dei. Aug. Sicut nullū eſt maiꝰ ſignū ꝑdeſtinatiōis et ne q̄ꝫ verba dei libēter audire: ita nullum eſt peiꝰ ſignū q̄ꝫ illa ꝯtēnere. Io. viij. Qui ex deo ē ꝟba dei audit. ꝓpterea vos non auditꝭ q̄a ex deo non eſtꝭ. Itē ꝯfortat delectādo. Ex guſtu nēpe huiꝰ cibi delectatio ſentit̄. Qd̄ expiens Ps. dicebat. Quā dulcia faucibꝰ meis eloq̄a tua ſup mel ori meo. Et Can̄ v. Anima mea liq̄facta eſt vt dilectus locutus eſt. Hac dulcedine capti fuerūt miniſtri ſcribaꝝ ⁊ phariſeoꝝ: vt hr̄ Ioā. vij. et Can̄. iiij. Eloquiū tuū dulce. et Ezech. ij. ⁊ iij. Volumē ezechieli traditū: factum eſt in ore eius tanq̄ꝫ mel dulce. Hanc aūt dulcedinē nō ſentiūt qui habent palatum cordis infectum febre iniquitatis. Sicut etiam dicit̄ ꝙ bufo nō poteſt ſuſtinere bonum odorem vinee florentꝭ. Verbum dei ſimile eſt māne habenti dulcedinē et gratum ſaporem ſm̄ ꝙ homo afficiebatur in guſtu illius. Unde Sap. xvj. Panem de celo preſtitiſti illis ſine labore/omne delectamentū in ſe habentē et omnis ſaporis ſuauitatem: ſubſtantiā tuam et dulcedinē tuam quā habes in filios oſtēdebas deſeruiēs vniuſcuiuſq̄ꝫ voluntati: ⁊ ad qd̄ q̄ſq̄ꝫ

volebat ꝯuertebaꝛ. Hec ibi. Item ꝯfoꝛtat
foꝛtificādo: ꝛ ꝯfirmando: ſeu excitando ad
bonū opandū. lꝫ eñ multi ſciāt mala q̄ fu-
gere debēt ꝛ bona q̄ opari tenent. Tñ qn̄
qꝫ nec bona faciūt nec mala fugiūt deuicti
q̄dā tepiditate vel potiꝰ ſenſualitate ꝛ de-
lectatiōe hoꝝ tꝑaliū. Alij etiā q̄uis ſciant
penas inferni foꝛe timēdas/ deſiderandūqꝫ
celū/ pieqꝫ chꝛi paſſionē deflēdā: tñ coꝛ ha
bent inſipidū ſine timoꝛe: ſine deſiderio: et
ſine vlla pietate. Cum ꝟo tales audiūt ꝟ-
bū dei frequenter ꝯfoꝛtanꝰ ad deponendā
oēm tepiditatē: ad amplexandas ꝟtutes:
ad ſurgendū a pctis: ad compatiēdū chꝛo
paſſo: ad timēdos gehenne cruciatꝰ: et ad
deſiderādū regnū dei. qꝛ vt ait Hiero. ad
paulinū. Habet neſcio q̄d latentꝭ energie
viue vocis actꝰ: ꝛ i aures diſcipuli ex do-
ctoꝛis voce trāſfuſa foꝛtiꝰ ſonat. Vñ eſchi
nes cū rhodi exularet et legeretur illa de-
moſthenis oꝛo quā aduerſus eū habuerat:
mirantibus cunctis atqꝫ laudantibꝰ ſuſpi-
rās ait. q̄d ſi audiſſetꝭ ipam beſtiā ſua ꝟba
reſonātē: Hec ille. O ꝟbū dei ꝯfoꝛtat pa
ter ex h̄ qd̄ hr̄. ij. mach. xj. ꝙ poſt p̄dicatio
nē iude ſui ꝯualuerūt animis: nō ſolū autē
hoīes ſed ꝛ beſtias ferociſſimas ꝛ muros
ferreos penetrarūt leonū moꝛe cū impetu
ruentes in hoſtes ꝛc̄. Confoꝛtat vtiqꝫ ver
bū vt cibꝰ. Vt freqn̄t ꝑ verbū dei ſic robo
raꝰ hō vt audito vno bono ſmōe in foꝛti-
tudine cibi illiꝰ ambulet nō ſolū ꝑ. xl. dies.
ſicut de helia legimꝰ. iij. Reg. xix. ſꝫ aliqn̄ ꝑ
xl. annos aut plures vſqꝫ ad montē para-
diſi ꝑ viā pnie. Scd̄o hꝫ vigoꝛē defenſi-
uū defendit eī ab impugnatiōe carnis mū
di ꝛ demonis p̄ſeruādo ſcꝫ a ruina. Vnde
Mat. vij. Qui audit ꝟba mea ꝛ facit ea ſi
milis erit viro edificanti domū ſupꝛa pe-
trā. Eccl. xij. Verba ſapiētū q̄ſi ſtimuli ad
erigendū a caſu. ꝛ q̄ſi claui in altum defixi:
ad retinēdū a caſu pcti. Jd̄o etiā vocaꝰ gla-
dius ſpūs. Eph. vj. Gladiū ſpūs qd̄ ē ver
bū dei. Et. ij. Mach. xv. Armauit iudas
ſuos nō clypei vel haſte munitiōe: ſꝫ ſmo-
nibꝰ optimis. Vñ ꝛ dñs Mat. iiij. Scu-
to triāgulo ſacre ſcꝑture repulit dñs tres
tētationes gn̄ales. Nota hiſtoꝛiā Eſd̄. ij.
c. iiij. de tribꝰ foꝛtibꝰ q̄s vicit ꝟitas. vbi dr̄.
Magna eſt veritas ꝛ foꝛtioꝛ p̄ oibꝰ. Item
Prouer. xxx. Omnis ſmo dei igneus cly-
peus eſt ſperantibꝰ in ſe. Item defendit a
guerris ꝛ aliis flagellis dei. Pſ. Si pplꝰs
meꝰ audiſſet me: iſrl̄ ſi in vijs meis ambu-
laſſet ꝑ nihilo foꝛſitan inimicos eoꝝ humi
liaſſem ꝛc̄. Greg. Dis q̄ recta p̄dicat ſi au
diaꝰ. nā iram creatoꝛis ſuꝑ p̄uaricatoꝛē po
pulū placat: experientia eñ certa vidici po
pulos tantū a dño flagellari quantū inue-
niunꝰ rebelles ꝟbo dei. Itē defendit a pe-
ſtilentijs ꝛ alijs infirmitatibꝰ carnis. Pſ.
Miſit verbū ſuū ꝛ ſanauit eos. Tertio
hꝫ vigoꝛem fructificatiuū. Jd̄o dr̄ Lu. viij.
Semen eſt ꝟbum dei. qd̄ cadens in terrā
bonā facit fructū. Et iſte fructus ē triplex
Primus eſt fructꝰ gratie. Replet eñ et
ditat gratijs ſpiritualibꝰ. Act. x. Adhuc
loquēte petro cecidit ſpūſſanctus ſuꝑ oēs
qui audiebant verbū. Scd̄s eſt fructus
meritoꝛie opationis. Eſa. lv. Quēadmo-
dū imber ꝛ nix deſcendit de celo ꝛ inebꝛiat
terrā ꝛ īfundit eā ꝛ germinare eā facit ꝛc̄.
ſic erit ꝟbū qd̄ egredieꝰ ex oꝛe meo ꝛc̄. Jd̄o
ꝟbum dei comparaꝰ ſemini quia fecundat
ad fructuꝫ boni operis. Et hoc ſemen etſi
aliquando diu latet in coꝛde: tamen poſt
tempoꝛa multa germinat et coaleſcit i fru
ctum. Vnde cum quidam argueret quen-
dam ribaldum de hoc ꝙ frequentabat ſer
mones reſpondit. Etſi modo ſtatim non
immutoꝛ: tamen ſemen recipio: quod ali-
quando coaleſcet in fructum: ꝛ erit deo dā
te verbum quod modo audio ſalutis mi-
hi cauſa et emendationis. Tertius eſt
fructus gloꝛie. Jacobi. j. In manſuetudi-
ne ſuſcipite inſitum verbum quod poteſt
ſaluare animas veſtras. Et Luce. xj. Be-
ati qui audiunt verbū dei et cuſtodiunt il-
lud. Studeamus igitur audire verbum
dei vt hic percipiamus fructū gratie ꝛ tan
dem percipere mereamur fructum eterne
gloꝛie: Amen.

Sermo de laude dei ꝛ gra
tiarūactione.

Semper laus
eiꝰ in oꝛe meo. Pſ. xxxiij. Qm̄
ſupꝛa de dñicaꝝ atqꝫ feſtoꝝ
obſeruantia ſmonē fecimus. ꝛ ꝯſequēter
de verbo dei cuius auditioni atqꝫ medita

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tioni dñicꝫ dieb atqꝫ feſtiuis ꝑcipue inſi-
ſtendũ eſt. Nũc idcirco de laude diuia ac
gr̃aꝝactione (cui etiã marie in hmõi dieb
vacãdũ eſt) ſermonẽ hĩc intẽdimus. Pro
cuiꝰ introductiõe ꝟba pſalmiſte ſumpſimꝰ
dicẽtꝫ. Sp̱ laus eiꝰ in ore meo. Ubi notan
dũ ſm Tho. ij. ij. q. xc. ꝙ neceſſaria ẽ laus
oris nõ qdẽ ꝓpter deum vt ei ↄceptꝰ nr̃os
manifeſtemꝰ/ cũ ſit inſpector cordiũ: ſꝫ ꝓpt
ipm laudantẽ cuiꝰ affectꝰ excitatᷣ in deũ ex
laude ipſiꝰ: ac etiã ꝓpter eos q̃ audiũt q̃ꝝ
etiã affectio ex tali laude vocali in deũ ꝓ-
uocatᷣ. Jdeo dr̃ Pſ. Semp̱ laus eiꝰ in ore
meo. Et ſequitᷣ. Audiãt mãſueti ⁊ letẽtur
Magnificate dñm mecũ. Eſt tñ aduertẽ-
dũ ꝙ Hiero. ſup̱ illud Eph. v. cãtantes ⁊
pſallẽtes in cordib vr̃is. reꝓhendit eos q̃
in eccl'ia cantãt more theatrico ñ ꝓpt de-
uotionẽ excitandã: ſed ad oſtentatiõez. Et
hoc hr̃ in decretꝫ diſt. xcj. c. Cãtantes. Un̄
⁊ Aug. dr̃. x. ↄfeſ. Cũ mihi accidit vt me
ampliꝰ cãtus q̃ res q̃ canitᷣ moueat: pec-
care me ↄfiteor: ⁊ tũc mallẽ nõ audire can
tantẽ. Hec ille. Magis igitᷣ laudãdus eſt
dñs corde q̃ voce. Un̄ Bern. ſup̱ Cant.
Jmmolãtes hoſtiã laudis ⁊ reddẽtes vo
ta nr̃a/ de die in diẽ curemꝰ cũ oi vigilan-
tia ↄiungere ſenſum voci: ⁊ intellectũ ⁊ af
fectũ ſenſui: exultatiõez affectui: grauitatẽ
exultationi: hũilitatẽ grauitati: libertatez
humilitati: q̃ interdũ liberꝫ purgate men-
tis paſſib ꝓcedamꝰ ⁊ excedamꝰ p̱ inuſita-
tas q̃ſdam affectiões ⁊ ſpũales leticias in
iubileis amenitatib: in ſuauitate: ⁊ in ſpũ
ſcõ. Hec ille. ¶ Sũt ãt tria ꝑcipue q̃ nos
ad agẽdas deo gr̃as ⁊ laudes excitare de-
bẽt.
¶ Primũ eſt imitãda ↄformitas
¶ Secundũ magnificãda ſublimitas
¶ Tertiũ eſt deſideranda bonitas

Primũ eſt ↄformitas imitãda q̃ ẽ
triplex. ¶ Prima eſt conformitas
naturalis cõditiõis. ¶ Scd̃a ẽ ét-
nal' bñficatõis. ¶ Tertia ẽ dinal' opatõis

Prima igitur eſt cõformi

tas naturalis conditiõis. Ois eñ natura
creata laudat deũ. Un̄ in illo hymno Bñ
dicite oĩa opa dñi dño ⁊c̃. inuitantᷣ oẽs cre
ature ad laudãdũ deũ: pͥter diabolũ ⁊ pec-
cͥtorẽ: qꝛ idigni ſũt. qꝛ nõ ẽ ſpecioſa laus i
ore pctõris: vt hr̃ Ecci. xv. Nosipſos igitᷣ
ↄformare debemꝰ naturali ↄditioni crea-
turaꝝ dei ⁊ ſp̱ laudare deũ. Un̄ Greg. in
moral'. Mirꝝ eſt ꝙ deũ hõ non ſp̱ laudat:
cũ ois creatura ad deũ laudãdũ eũ ſp̱ inui-
tat. Et Aug. Qui ſenſus hois nõ erube-
ſcat ſine laudũ celebritate diẽ claudere: cũ
minutiſſime aues ſũma cũ delectatione et
dulci carmie ortum diei ꝓſeq̃ntᷣ ⁊ noctes.
Hec ille. Bruta vtiqꝫ aĩalia recognoſcũt
benefactores ſuos. Jdeo hõ q̃n ſentit ſe a
deo aut etiã ab alio bñficiũ aliq̃d recepiſſe
debet ⁊ deũ laudare ⁊ gr̃as agere. Un̄ dr̃
ꝙ ſi elephas ceciderit in foueam ⁊ venerit
aliq̃s q̃ ipm extrahat: depoſita oĩ ſilue-
ſtreitate ſequitᷣ eũ q̃ extraxit tãqꝫ ſibi gra-
tus. Jtẽ legitᷣ in hiſtoria hieroſolymitana
ꝙ cũ vltra mare eſſet exercitꝰ chriſtianus:
q̃dam miles caſu q̃ndã leonẽ inuenit talitẽ
ligatum a ſerpẽte ꝙ ſe mouere nõ poterat.
Miles ꝓ pietate motꝰ ſerpẽtẽ occidit et
leonẽ liberauit. Leo itaqꝫ tanqꝫ gratũ ani
mal ſe ſeruituti militꝫ mancipauit. ibat eñ
accipe ꝑdas p̱ nemora ⁊ ad militẽ defere-
bat intantũ ꝙ nõ ſolũ militi: ſed ⁊ magne
parti exercitꝰ cõmoda plĩma conferebat.
Quid vltra? Nõ ſufficit leoni tãta ḡtitu-
do: quĩmo milite ad ꝓpͥa redeũte ⁊ mare
⁊ nauẽ intrãte ⁊ leonẽ dimittere volente:
leo mare ingreditᷣ ⁊ magiſtrũ vſqꝫ in nauẽ
ſequitᷣ: ⁊ ibidẽ aliq̃ꝫdiu cõmoratᷣ. Sed tan
dẽ deficiẽtib victualib: leo in mare ꝓijcitᷣ
Nos igitᷣ rõnabiles ſumꝰ qꝛ bñficia a deo
ſuſcepta recõpenſare nõ poſſumꝰ: neceſſe ẽ
nos p̱ dei laudẽ ⁊ gratiaꝝactionẽ liberali
tatẽ eiꝰ recognoſcere. Un̄ ſicut dicunt phi
Jn corpe hũano poſuit natura tot mẽbra
q̃t ſunt dies in anno: vt ex hoc rõnali inſtin
ctu informemur ne vlla dies nos ptranſe-
at ſine laude diuina ⁊ gratiaꝝactione: ad
eius honorẽ ordinãdo cogitationes: locu
tiones: ⁊ opatiões. Unde apl's. j. Cor. x.
Oia q̃cũqꝫ facitꝫ: in gl'iaꝫ dei facite. Et ex
hoc actiões hois nõ cenſentᷣ hũane: ſꝫ po-
tius celice ⁊ diuie. qꝛ celicã formaꝫ in ipſis
impͥmit cũ in ipſis ſolũ diuinũ honorẽ in-
tendit. Et hoc mõ põt hõ ex omnib acti-
bus ſuis mereri vitã eternã etiã comeden
do: bibẽdo: dormiẽdo: laborando. Augꝰ.
Porro ſi mãducas ⁊ bibis ad refectionem
corpis ⁊ deo gratias agis: cib ⁊ potꝰ tuus
laudat deũ. Et Greg. Sõnꝰ ſctõꝝ nõ va-

cat a merito. quia vicȝ illi dormiūt vt deo
poſtea ſeruire poſſint ⁊ gr̄as agere. Jdeo
ſalubre documentū eſt ꝙ q̄libet chr̄ianus
de mane cū ſurgit/oīa opa q̄ in illa die fa⸗
cere intēdit/deo offerat: et petat a deo di⸗
rigi ī oīb⁹ factꝫ ſuis. Et cū de ſero tranſit
ad dormiendū/diſcutiat ꝯſciam: etſi die il
la in aliq̄ deū offendit/de hoc doleat: ⁊ ſic
corde cōtrito ad lectū vadat. Chryſ. in ſer
mone q̄dā. Qn̄ accubauerꝫ ſup ſtratū tuū
anteq̄ꝫ veniat tibi ſomnꝰ ꝑ̄ſr in mediū co
dicē ꝯſcīe tue ⁊ remiſcere pctā tua/q̄d ꝟbo
vel facto vel cogitatiōe peccaſti. Nā ſicut
d̄r Dioñ. de diui. no. Audacior eſt q̄ cum
vno pctō mortali dormit/q̄ꝫ q̄ cū ſeptē ho
ſtib⁹ de eiꝰ morte inuicē obligatꝫ conſligit.
Hec ille. De his aūt q̄ die illa ſm̄ deū ege
rit aut a deo pceꝑit/ꝑ̄ oīb⁹ gr̄as deo agat
et diuinā bonitatē laudare ſtudeat ne ma⸗
gis ingratꝰ ſit q̄ꝫ irrōnales creature q̄ ſm̄
ſuā naturalē cōditionē deū inceſſanter lau
dant. Certe q̄ hec attēderet. quō vicȝ oīs
creatura laudat deuꝫ: diceret. Delectaſti
me dn̄e in factura tua. Vn̄ Augꝰ. j. cōfeſ.
Si placēt tibi artificꝫ opa: ex his lauda: ⁊
in artificē retorq̄ actionē: ne in his q̄ tibi
placent tu ipſe diſpliceas.

Secunda eſt conformitas
eternalis beatificatōis. Beati eñ in pr̄ia
q̄b⁹ cōformari deſiderare debemꝰ aſſidue
laudāt deū. Hoc ē ꝓ officiū angeloꝝ ⁊ be⸗
atoꝝ laudare deū. Ps. Bti q̄ habitant in
domo tua dn̄e: in ſecula ſeclo ꝝ laudabunt
te. Et Eſa. lj. Gaudiū ⁊ leticia inuenieᵗ in
ea: gr̄āꝝ actio ⁊ vox laudis. Augꝰ. Jn ci⸗
uitate ſupna erit totū negociū tuū vt lau⸗
des quē diligꝫ: ⁊ ſaties te cum amatorib⁹
eiꝰ. Jdē in fine de ciui. di. Vacabimꝰ ⁊ vi
debimus: videbimꝰ ⁊ amabimus: amabi⸗
mus ⁊ laudabimꝰ. ecce q̄d erit in fine ſine
fine. Et Ber. Supne ciuitatꝫ opatio ē aſ⸗
ſidua dei laudatio. Legiᵗ in hiſtoria tripti
ta ꝙ btūs Jgnacius martyr ⁊ eps antio⸗
chie p̄mꝰ poſt btm̄ Petꝝ/cū eſſet in orōne
raptꝰ in extaſi/vidit ⁊ audiuit in ſupna cu⸗
ria angelos deo pſallētes: ⁊ laudū cāticū
in pſalmi p̄ncipio cū dulci modulo inchoa
bāt: laudeq̄ꝫ inchoatā finito pſalmo ꝯſū⸗
mabāt. Vn̄ in eccleſia ſua ſtatuit antipho
nās inchoari an̄ pſalmos: ⁊ in fine cōſum⸗
mari: q̄ ꝯſuetudo generaliᵗ ē ꝑ alias eccle⸗
ſias introducta. Bern̄. Diſcamꝰ in terris
q̄s laudes facturi ſumꝰ in celis. Nihil ita
ꝓ̄rie in terrꝫ repñtat celeſtꝫ h̄itatiōis ſta⸗
tū ſicut alacritas laudantiū deū. Hec ille.
Jn hac tn̄ vita deū ad plenū laudare non
poſſumꝰ. Jdeo d̄r idē Ber. Jn terrꝫ vbi
ſemiuiuꝰ ſum: ſemilaudare poſſum. qn̄ to⸗
tus vixero: totꝰ in laudē ibo. Et ſic d̄r Au
guſt. li. ꝯfeſ. Vere felix eſſet q̄ poſſet diui
ne laudi ſꝑ inſiſtere. Jdo Tob. iiij. Oi tpe
bn̄dic deū. O q̄ꝫ ingrati ſunt q̄ deū in bn̄fi⸗
cijs ſuis laudare negligunt. Et tales pſe⸗
cto obmuteſcēt in futura vita. Aug. li. cō⸗
feſ. Qui h̄ icipit tacere: i futuro mutꝰ erit.

Tertia eſt cōformitas di⸗
uinalis opatiōis. Debemꝰ vtiq̄ꝫ nos deo
ꝯformare q̄ntū poſſumꝰ. Jpe aūt deꝰ lau⸗
dat ſctōs ſuos q̄ tn̄ laudabiles nō ſūt niſi
ꝓpter dei bonitatē in eis relucentē. Vnde
d̄r apl̄s. j. Cor. iiij. Tūc laus erit vnicuiq̄ꝫ
a deo. Bern̄. ſer. de oīb⁹ ſctis. Magnꝰ lau
dator ⁊ vehemēter ambiēda laudatio vbi
⁊ laudare btm̄ eſt ⁊ laudari. Hec ille.

Secundū q̄ nos ad laudādū deū
excitare debet: eſt ipſiꝰ dei magni⸗
ficanda ſublimitas. Vbi notandū
ꝙ ipſa dei ſublimitas pōt ꝯſiderari dupl̄r.
Vno mō in ſe: et ſic cū ſit ineffabilis ⁊ icō
p̄rehenſibilis: maior eſt oī laude. Quicq̄d
eñ in creaturis inueniᵗ laudabile: inueniᵗ
in ſummo in ipō deo. ſ. ſumma pulcritudo:
fortitudo: ſapiētia: dulcedo: liberalitas: ⁊
h̄mōi. Eccl. xliij. Terribilꝭ dn̄s ⁊ magnꝰ
vehemēter: ⁊ mirabilis potētia illiꝰ. glori
ficantes eū quātūcūq̄ꝫ potueritꝫ ſupualebit.
Et ibidem. Bn̄dicētes dn̄m exaltate
eū quātum poteſtꝫ: maior eſt eñ oī laude.
Vn̄ ſic alauda vidēs tp̄is ſerenitatē ⁊ pul
critudinē ſolarē/aſcēdit: ſubitoq̄ꝫ fatigata
ab illa altitudine ad ſuā paruitatē reſiliᵗ ⁊
ad terrā cadit ⁊ obmuteſcit ad tps. Sic
et philomena videns pulcritudinē ſolis ⁊
ſentiens dulcedinē tp̄is: laudi ſic attendit
ꝙ laudādo defectū patiᵗ ⁊ cātando freq̄n
ter moriᵗ. Jta ſimiliᵗ aīa amore dei affecta
laudādo defectū patiᵗ: cū nō poſſit ad ple
nū in hac vita laudare deū ſm̄ ꝙ ipſe lau
de dignꝰ ē. Ps. Defecit in ſalutare tuū aīa
mea. Alio mō pōt ꝯſiderari diuia ſublimi

tas in ſuis effectibꝫ q̄ in nr̄am vtilitatē oꝛdinant. et ṽn hoc ꝓprie dr̄ a nobis laudabilis: q̄ꝛuis ꝛ h̄ mō etiā maioꝛ ſit oi laude. Sunt aūt tria p̄cipue dei bn̄ficia nob exhibita q̄ nos marie obligāt ad laudādū deū.

¶ Primū eſt bn̄ficiū gratioſe liberatiōis
¶ Secundū eſt copioſe cōicationis
¶ Tertiū eſt amoꝛoſe caſtigatiōis.

Primū eſt bn̄ficiū gratioſe liberatiōis: que p̄cipue eſt triplex.

¶ Prima eſt liberatio a malo original' offenſionis: rōne cuiꝰ eramꝰ filij ire. vt dicit Ephe. ij. Magnas vtiq; gr̄as deo debemus q̄ ſine vllis meritꝫ nr̄is ab hoc malo nos liberauit ꝑ baptiſmū. Jdeo. j. Pet. j. Bn̄dictꝰ deꝰ ꝛ pr̄ dn̄i nr̄i ieſu chr̄i q̄ ſm̄ ſuam miſcōiaꝫ regenerauit nos ꝛc̄. Et. j. pe. ij. Aliqn̄ nō ꝑpl's dei. ſ. an̄ baptiſmū: nunc aūt ꝑpl's dei. Et certe vt dr̄ Ps̄. Bt̄a gēs cuiꝰ eſt dn̄s deꝰ eius ꝑpl's quē elegit in hereditatē ſibi. Caueamus ḡ ne ſimꝰ ingrati tante miſcōie. Sed ſicut dr̄ apl'us Col'. j. Gr̄as agētes deo ꝛ pr̄i q̄ eripuit nos d̄ poteſtate tenebraꝝ. Recoꝛdari aūt freq̄nter debemꝰ q̄d et in baptiſmo ꝓmiſimꝰ ne ingratitudinis merito arguamur ſi ea trāſgrediamur. ¶ Scd̄a eſt liberatio a malo actualis trāſgreſſionis q̄ fit ꝑ p̄niam Jdō dicebat Ps̄. Cōfitebor tibi dn̄e deꝰ meus in toto coꝛde meo: et glificabo nomen ꝛc̄. q: miſcōia tua magna eſt ſuꝑ me: ꝛ eruiſti aiam meā ex inferno iferioꝛi. Sic itaq; qn̄ te vides ab aliq̄ vicio reuocatū ne ſis igratus: agſce dei bonitatē dr̄. illō Exo. xviij. Bn̄dictꝰ dn̄s qui liberauit nos de manu egyptioꝝ ꝛ d̄ manu pharaonis. ¶ Tertia eſt liberatio a malo t̄p̄alis afflictiōis. Jdō dicebat Ps̄. Repleat os meum laude ꝛc̄. Et itex: adiciā ſuꝑ oēm laudē tuā. ſequit. q̄ntas oñdiſti mihi tribulatiōes multas ꝛ malas: ꝛ ꝯuerſus viuificaſti me ꝛc̄. Conſideret ḡ vnuſq̄ſq; a q̄bꝫ ꝛ q̄ntꝫ p̄iculis ꝛ penis liberauit eū dn̄s: ꝛ cū eccl'iaſtico dicat illud Ecci. vl. Laudabit vſq; ad moꝛtē aīa mea dn̄m: qm̄ eruis ſuſtinentes te ꝛ liberas eos de manu anguſtie ꝛc̄.

Secūdū eſt bn̄ficiū copioſe cōicatōis.

Cōicat q̄ppe nob dn̄s triplex bonū vnde tenemur ſp̄ ei gratias agere

¶ Primū eſt bonū t̄p̄ale: q̄d etiā dr̄ bonū fortune. Jdō Ps̄. Precinite dn̄o i ꝯfeſſiōe: pſallite deo nr̄o i cithara. q̄ opit ce. nubibꝫ ꝛ par t̄re plu. q̄ ꝓducit i mōtibꝫ fenū ꝛ her. fuituti ho. Jdō etiā filij iſrl' offerētes deo d̄ t̄p̄alibꝫ ſuis dicebant. j. Paral'. vl. Que de manu tua accepimꝰ dedimꝰ tibi. ¶ Scd̄m eſt bonū naturale q̄d nob dedit deus nos faciēdo: ꝛ ꝯſeruat nos in eſſe manutenendo. Jdō dr̄ ps̄. Venite adoꝛemꝰ ꝛ ꝓcidamꝰ an̄ deū: ploꝛemꝰ co. dn̄o q̄ fe. nos q: ipſe ē dn̄s ꝛc̄. Et itex. Jubilate deo ois t̄ra ꝛc̄. Scitote qm̄ dn̄s ipe ē deꝰ: ipe fecit nos ꝛ nō ipi nos. Et h̄ aūt marie d̄o obligamur q: nos ad imaginē ſuā fecit q̄ ad aiam: vbi Gen̄. j. Et in tānobili foꝛma ꝛ ſtatura q̄ ad coꝛpꝰ. Vn̄ narrat Helinādꝰ q̄ cū q̄dā frater dixiſſet nihil ſe aſpicere q̄ nō edificaret. Aliꝰ dixit. Quid tibi ꝯfert edificationis viſio bufonis: At ille. Certe mľtū. q: nihil merui: q̄re me fecit deꝰ hoiem nō bufonē. q̄tiēs igit bufonē video/ h̄ bn̄ficium ad mētē reuoco ꝛ gr̄as ago deo q̄ mihi imerito tānotabilē formā dedit ꝛ imaginē regiā/ ꝛ n̄ execrabilē bufonis foꝛmaꝫ. ¶ Tertiū ē bonū ſp̄ūale: q̄d ꝛ tripl'r diſtingui pōt ¶ Primū eſt bn̄ficiū ꝑſonal' largitionis q̄ filiꝰ dei in ꝑſona ꝓpria ſe dedit humano generi. Joā. iij. Sic deꝰ dilexit mū. vt fi. ſuū vnige. da. ¶ Scd̄m ē bn̄ficiū filialis adoptiōis q̄ nos adoptat i filios dī ꝑ gr̄e collatiōeꝫ j Joā. iij. Videte q̄lē chari. dedit nob deꝰ vt filij dī noiemur ꝛ ſimꝰ. et Col'. j. Gr̄as agētes d̄o ꝛ pr̄i q̄ digs nos feci i ꝑtē ſoꝛtꝫ ſcōꝝ i lūine ¶ Tertiū ē bonū et̄nal' ꝓmiſſiōis: q̄ ꝓmittit nos glificare in ſue deitatꝫ p̄ticipatōe. ij. Pe. j. Maxia ꝛ p̄cioſa vob ꝓmiſſa donauit vt ꝑ hec effi. diuine ꝯſoꝛ. nature. Et. j. Pe. ij. De tenebꝫ vo. vos i admir. lu. ſ. Et. j. pe. j. Bn̄dictꝰ deꝰ ꝛ pr̄ ꝛc̄. ſeq̄t. in hereditatē icoꝛruptib. incōtamiatā ꝛ imar. ꝯſeruatā i cel'. Et Col'. j. Jn oi ꝟtute ꝯfoꝛtati ꝛc̄. gr̄as agē. d̄o ꝛc̄ q̄ traſtulit nos i regnū filij dilectōis ſue.

Tertiū principale bn̄ficium eſt bn̄ficiū amoꝛoſe caſtigatiōis.

Apocal'. iij. Ego q̄s amo arguo ꝛ caſtigo. Ps̄. Caſtigans caſtigauit me dn̄s ꝛ moꝛti nō tradidit me. Et Tob. iij. Caſtigauit nos dn̄s ꝓpter iniq̄tates noſtras: et ipſe ſalua-

bit nos ꝓpter miſ̄cdiam ſuā. Vñ. ij. Para.
xxxiij. Manaſes rex maligniſſim⁹ in vin//
culis ꝛ carcere conuerſus ē ꝛ dehinc libe//
rat⁹. Item Act. ix. Paulus ꝓſtratus ē et
excecat⁹ in ſua vocatione. Interdū tñ fla//
gellant̄ aliq̄ ꝑuerſi non ad correctionē ſuaꝫ
ſed punitionē tm̄ qđ ex ſua ꝑuerſitate ꝓue
nit. Vñ Hiere. xxx. dicit̄ ad iudeā. Pla//
ga inimici ꝑcuſſi te caſtigatione crudeli ꝓ
pter multitudinē iniq̄tatis tue. dura facta
ſunt pctā tua: q̄d clamas ad me ſuꝑ contri
tiōe tua: inſanabil' eſt dolor tu⁹. Et Aug.
di. j. de ciui. dei. Manet ſub ſilitudine paſ//
ſionum diſſimilitudo paſſoꝝ ꝛc. ſequit̄ / nā
ꝛ ſub eodem igne auꝝ rutilat ꝛ palea fu//
mat: ꝛ ſub eadē tabula palee comminunt̄
ꝛ frumēta purgant̄. ſequit̄. vna eadēq̧ vis
bonos probat: purificat: ꝛ eliquat. malos
damnat: vaſtat: ꝛ exterminat. Vñ in eadē
afflictione mali deteſtant̄ et blaſphemāt.
boni ꝟo ꝑcant̄ ꝛ laudant. Nam ꝛ pari mō
exagitatū exhalat horribilit̄ cenum ꝛ ſua//
uiter fragrat vnguentū. Hec ille. Indura
ti q̄ppe multotiens hic incipiunt ſuū infer//
nū: vt pꝫ de antiocho. ij. Machab. ix. Et
Act. xij. de herode quē angel⁹ ꝑcuſſit ꝛ cō
ſumptus a vermib⁹ expirauit. Itē de iorā
rege iuda. ij. Paral. xxxj. q̄ mortu⁹ eſt infir
mitate peſſima: nec legit̄ penituiſſe iō nec
inter alios reges eſt ſepult⁹. Item de pha
raone q̄ multiplicit̄ flagellat⁹ inter flagella
legit̄ obdurat⁹. vt pꝫ Exod. plurib⁹ ca. Q̄//
uis aūt aliq̄ diuinis flagellis ꝑ maliciā ſu
am indurent̄ dñs tñ ipe q̄ ꝑiſſim⁹ eſt ꝛ mi
ſericors: ꝛ cuius miſeratiōes ſuꝑ oīa opera
ei⁹ nunq̄ꝫ tales tribulationes imittit niſi
ꝓpter bonū nr̄m. Idcirco grās ei agere de
bem⁹ ꝓpter tale caſtigationis bñficiū. Im
mittit aūt nobis dñs flagellationes ꝛ tri//
bulationes ꝑcipue ꝓpter triplex bonū nr̄m.

¶ Primo ꝓpter clariorē cognitionis illu//
minationē. ꝓſperitas q̄ppe mundialis ex//
cecat vt ñ cognoſcat hō ſeipm: nec enormi
tatē pcti: nec vanitatē mundi nec incertitu
dinē mortꝭ ſue: nec diuinā bonitatē: nec di
uini iudicij ſeueritatē. Aduerſitas ꝟo ocu
los mētꝭ aperit ad hec recognoſcēda. Gre.
Pena oculos aperit q̄s ꝓſperitas ꝛ culpa
claudit. Iō Hiere xxj. Caſtigaſti me dñe
ꝛ erudit⁹ ſum q̄ſi iuuencul⁹ indomit⁹. Et
Eſa. xxviij. Sola vexatio dabit intellectū
auditui ſm̄ Lxx. Per multa flagella eru//
dieris iſrl'. Erudit āt tribulatio a deo im
miſſa tripl'r. ¶ Primo ad cognitionē mun
dane vanitatꝭ. Per h̄ em̄ euidenter cogno
ſcit hō ꝛ ꝑ experientiā: q̄m ſic dicit Boeci
us lib. de ꝯſo. Multis amaritudinib⁹ hu//
mane felicitatꝭ dulcedo reſperſa ē. ¶ Se//
cundo ad cognitioneꝫ hūane fragilitatis.
Vñ iob / iā multipl'r a dño ꝑcuſſus cepit di
cere. Nudus egreſſus ſum ex vtero matrꝭ
mee: ꝛ nud⁹ reuertar il. Thren. iij. Ego vir
videns paupᵉtatē meā ꝛc. ¶ Tertio ad co
gnitionē diuine maieſtatꝭ. Vñ ionas invē
tre ceti dixit. Cum anguſtiaret̄ in me aīa
mea dñi recordat⁹ ſum. vt hr̄ Ione. ij. Et
Dan. iiij. Nabuchodonoſor i tribulatiōe
poſit⁹ leuauit in celū oculos. Vñ Prouer.
xxix. Virga atq̧ correctio tribuit ſapiam.

¶ Scđo ꝓpter feruentiorē affectionis ex//
citationē. Iō dr̄ Hiere. xxx. Tps tribula
tionis iacob ꝛ ex ipo ſaluabit̄ q. d. tribula
tio mouet affectionē ad ea ꝑagenda q̄ ad
ſalutē ſpectant. Et hoc ꝑcipue tripl'r. Pri
mo excitat affectionē doloroſe cōpunctio//
nis Iob. xxiij. Dñs emolliuit cor meū et
omnipotēs conturbauit me. Scđo excitat
affectionē fructuoſe deuotiōis Ps. Ad do
minū cū tribularer clamaui. Et iterꝫ. Tri
bulationē ꝛ dolorē inueni: ꝛ no. dñi inuo.
Aug. Premunt̄ iuſti in eccl'ia vt preſſi cla//
ment: clamantes exaudiant̄: exauditi glo//
rificent deū. Tertio excitat affectionē vir//
tuoſe exercitationis. ij. Cor. xij. Virtus i
infirmitate ꝑficit̄. ſ. fugiendo malū ꝛ proſe
quendo bonū. De primo Ecci. xj. Mali
cia. i. afflictio vni⁹ hore obliuione facit lu
xurie. De ſcđo Greg. Mala q̄ nos hic ꝑ
munt ad deū ire compellūt. Aug. Cū mo
leſtie in hui⁹ vite fragilitate crebreſcunt:
eternā requiē nos ꝯſiderare cōpellūt. Mū
dus q̄ppe iſte ꝑiculoſior eſt bland⁹ q̧ mole
ſtus ꝛ mag' cauēd⁹ cū ſe illicit diligi q̧ cū
admonet cogitꝗ ꝯtēni. Hec ille. In tribu
latōe itaq̧ nō corrūpit̄ affectio bona boīs
ſꝫ auget̄ ꝛ ꝓbat̄. Gre. Improuid⁹ ē miles
q̄ ſe fortē in pace gl'iat̄ Nemo q̄ppe q̄ꝫtū ꝓ
ficit niſi int̄ aduerſa cognoſcit. Idē. Pena
iterrogat: ſiq̄s i aduerſitate poſit⁹ deum
veracit̄ amat. Hinc ꝛ Aug. ait. Si vis ꝓ
bare q̄ ſunt i eccl'ia dei granū vl' palea ad
hibe oris iudiciū. i. gl'ia aliq̄ cōuicia. ſi ſtetit

nit granū eſt: ſi palea recedet in altū. Eccl.
ij. In igne ꝓbat aurū ⁊ argentū: ⁊ hoies in
camino hūiliatōis. Vñ iudith. viij. Abraā
ꝑ mltas tribulatiões ꝓbat⁹ amic⁹ dei effe
ctus ē. Ptʒ itaq; qm̄ tribulatio affectiõeʒ
excitat ad ꝟtutis opus qđ ve҃ eſt nedum
de eo q̄ tribulationē ſuſtinet: ſʒ etiā ď alijs
q̄ videntes bonos flagellari ſibi timēt. Iu
xta illud qđ ď: Lu. xxiij. Si i viridi ligno
hec fiunt. in arido qđ fiet? Greg. Si deus
tā aſpere ꝑcutit vbi ꝑcit: q̄ aſpere ꝑcutiet
vbi nō parcet. Idem. Pēſandū ē q̄nta di-
ſtrictione diſtrictus iudex in futuro feriet
q̄s reprobat: q̄ ſic in p̄ñti cruciat q̄s amat.
Hec ille. Ingerit etiā p̄ñs tribulatio timo
rem bonis: q̄ videndo flagella p̄ñtia exiſti
māt futura ſine cōparatiõe grauiora. Iſid.
in ſen. Q̄uis p̄ñtia flagella iuſtū a pctō ab
ſoluāt/ tñ ſub metu vindicte turbat. timēs
ne inſtantes ei pene nō ſufficiāt ad purgā-
dū. Hec ille. Iſte itaq; timor ex tribulati
one iminēti ꝓueniēs ſolicitat hoiem cogi-
tare de morte/ pctā ꝯfiteri ⁊ deponere/ et
de neceſſarijs ad ſalutē ꝓuidere. Greg. Fe
lix neceſſitas q̄ ad meliora cōpellit. ¶ Ter
tio imittit nob̄ dñs tribulationē ꝓpter am
pliorē miſeratiõis exhibitionē. Hierony.
Magna miſcdia eſt ad p̄ñs miſcdiam nō
ꝯſeq̄. Et ꝑ oppoſitū ď Aug. Magna ira
dei ē qñ peccantē nō corripit: ſʒ licentiā va
gā in pctm̄ ruendi ꝑmittit. Idem. Cū ti-
more debes eē qñ tibi bñ ē: nõne meli⁹ ē tē
tari ⁊ ꝓbari: q̄ nō tentatū reprobari? Ber.
Tunc magis iraſcit̄ de⁹ cū nō iraſcit̄: nō ei
cū neſcio ſʒ cū ſentio te iratū tūc magis cō-
fido: cū em̄ irat⁹ fueris miſcdie recordaberis
Hec ille. Immittēs aūt dñs tribulatiõeʒ
ampliſſimā miſcdiam exhibet p̄cipue tri-
pliciter. Primo ad p̄cedentiū pctō҃ remiſ
ſionē ſiue purgationē. penā grauiorē in le
uiorē cōmutādo. Tob. iij. Cū irat⁹ fueris
dñe miſcdiam facis ⁊ pctā hoim in tribu-
latiõe dimittis his q̄ inuocāt te. Gre. Mi
ſericordit̄ dñs tpalem adhibet ſeueritatē:
ne eternā inferat vltionē. Iđ et Aug⁹. ſup
pš. Dñe ne in furore ⁊c̄. Dñe hic vre: hic ſe-
ca: hic ꝑcute: vt in eternū mihi parcas Gre.
Ignē tribulatiõis dñs apponit ⁊ ꝑ hūc i
nob̄ viciō҃ rubiginē ꝯſumit. Fornax ei tri
bulatiõis ligna viciō҃ cōcremat ⁊ aurū ꝟ-
tutū purgat. Aug. Qđ lima ferro: qđ for-

nax auro: qđ flagellū grano hoc fac̄ tribula-
tio homi iuſto. Hieronī. Rubigo pcti ſine
igne tormēti ꝯſumi nō pōt. Scđo ad ſpiri
tualiū meritō҃ accumulationē. In cui⁹ fi-
gura filij iſrl̄ q̄to magis opprimebant̄ tāto
magis creſcebāt ⁊ mltiplicabant̄. Iđ Ja. j.
Oē gaudiū exiſtimate frēs cū i varias tē-
tationes incideritis ſciētes q̄ ꝓbatio fidei
vr̄e patientiā opat̄. Patiētia aūt op⁹ ꝑfe-
ctū hʒ: vt ſitis ꝑfecti ⁊ integri i nullo defi-
ciētes. Patientia igit̄ aduerſō҃ aiaʒ locu-
pletat diuitijs ſpiritalib⁹: res em̄ viles i p̄-
cioſas ꝯuertit. Inuenit em̄ in vili ſabulo
aurū: imo ſabulū ꝯuertit in gēmas p̄cioſiſ-
ſimas: q̄ ꝟba dura: vilipenſiões ⁊ oppro-
bria conuertit in p̄cioſa merita: q̄b⁹ hō ſpi-
ritualiter ditat̄. Ex q̄ ptʒ q̄ nemo p̄t neq;
etiā diabol⁹ hoi ꝟtuoſo dānū inferre ſʒ po
ti⁹ cauſā ꝑfect⁹ offerre. Si em̄ aduerſari⁹
bona tpalia rapiat: ſi corpus ꝑcutiat: lʒ ſic
tpale dānū inferat: tñ exinde ꝟtuoſus per
patiētiā meritō҃ cumulū exaggerat: et q̄n
to pl⁹ exteri⁹ dānificat̄ tāto magis interi⁹ in
aia ditat̄. Nō igit̄ p̄t hō dānificari ſeu de-
trimentū incurrere niſi a ſeipſo ꝑ ꝓpriā volū
tatē. q̄r in hois ptāte ē oia ſibi exteri⁹ illa-
ta icōmoda in ſpūalia cōmoda trāſferre ꝑ
patiētiā. Nūq; igit̄ p̄t hoi peior eē inimic⁹
ſeu aduerſari⁹ q̄ ipſemet. ſol⁹ em̄ ipſe ſibi no
cumētū ſiue dānū iferre p̄t. Sane igit̄ gau
dere dʒ hō in tribulatiõe ex q̄ ſi velit p̄ti-
extimabileʒ theſaurū ſibi cōparare. Vñ in
Vitaſpa. legit̄ de q̄dā cui cū aliq̄s ꝯtume-
liā dicebat vl' iniuriā iferebat: ille gaudebat
dicēs. Iſti ſūt q̄ nos iuuāt ad ꝑfectū: q̄ āt
nos iuſtificāt ipſi nos decipiunt. ¶ Tertio
ad celeſtiū p̄miō҃ adq̄ſitionē. Matth. v.
Bti q̄ ꝑſecutionē patiunt̄ ꝓpt̄ iuſti. q̄m ip.
eſt reg. ce. Propt̄ iuſticiā inq̄t. q̄r vt ď Au
guſt. in q̄dā ſer. Martyrē nō facit pena ſʒ
cauſa. Multi multa patiunt̄ ꝓpt̄ ſuas ma-
las volūtates adimplēdas. Iſti ſūt mar-
tyres diaboli. Alij ꝓpt̄ diuitias tpales ag
gregādas. Iſti ſūt martyres mūdi. Alij ꝓ
pter iuſticiā adimplēdā aut defendēdam.
iſti ſūt martyres dei. j. Pe. iij. Si q̄d pati-
mini ꝓpt̄ iuſticiā bti. Et. j. Pe. iiij. Cõican
tes chri paſſionib⁹ gaudete: vt i reuelatiõe
glīe ei⁹ gaudeatis exultātes Et. ij. Co. iiij.
Id em̄ qđ in p̄ñti momētaneū ē ⁊ leue tri-
bulatiõis nr̄e ſup modū i ſublimitate eē nē

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

glīe pond⁹ operabit̄ in nob ⁊c̄. Hec ē ḡ an-
guſta porta ⁊ arta via q̄ ducit ad vitā. de
q̄ loquit̄ ſaluator Matt. vij. di. Intrate p̄
anguſtā por. Hic eſt turbo p̄ quē helias. i.
vir iuſt⁹ aſcēdit i celū. vt hr̄. iiij. Re. ij. Vn̄
Ber. ſer. d̄ ramis pal. Pn̄s tribulatio eſt
via vite / via glīe / via ciuitat̄ habitaculi /
via regni. Hec ille. Sȝ heu heu pauci, ſt̄ q̄
p̄ hāc viā velint ſeq̄ dn̄m. Vn̄ Bern̄. ſup
Can̄. q̄ȝ pauci ſūt o bone ieſu q̄ poſt te ire
velint: cū tñ ad te p̄uenire nemo ē q̄ nolit.
ſcientib⁹ cunct̄ q̄m delectatiões i dextera
tua vſq̄ȝ i finē. Iō volūt oēs te frui at non
ita imitari. cōregnare cupiūt ſȝ nō cōpati:
nō curāt q̄rere quē deſiderāt iuenire: cupiē
tes ↄſeq̄ ſȝ nō ſeq̄ Hec ille. Ex dict̄ igitur
p̄ȝ q̄m m̄lto maḡ de tribulationib⁹ gau-
dendū ē q̄ȝ dolendū / ſūt em̄ ſignū diuie ac-
ceptatiōis. Tob. xij. Quia acceptus eras
deo neceſſe fuit ꝙ tentatio probaret te. Et
Judith. viij. Oēs q̄ q̄ placuerūt deo per
m̄ltas tribulatiōes tranſierūt fideles. Et
ij. Tim. iij. Oēs q̄ pie volūt viuere i chr̄o
ieſu p̄ſecutionē patiunt̄. Aug. Ne timeas
flagellari ſȝ exheredari. Deſperat̄ egr̄ cō
ſueuerūt medici dare q̄cq̄d petūt et ea ne-
gant eis d̄ q̄ȝ ſalute ſperāt. Hec ille. Ap-
paret itaq̄ȝ q̄ȝ neceſſaria q̄ȝq̄ȝ fructuoſa ſiȝ
vite p̄nt̄ tribulatio p̄ quā fit amicorū dei
caſtigatio ⁊ p̄batio. Sūt igit̄ deo agende
grē p̄ bn̄ficio amoroſe caſtigationis

Tertiū p̄ncipale q̄d nos ad laudem
dei ⁊ grāꝝ actiōes excitare debet ē
ipi⁹ diuie laudis ⁊ grāꝝ actōis de-
ſiderāda bonitas. Eſt em̄ diuia laudatio
⁊ grāꝝ actio bonū excellētiſſimū ſȝ triplicē
rōnē boni.

Primo eſt bonū valde delectabile
Scdo eſt bonū valde honorabile
Tertio eſt bonū valde vtile.

Sic quippe a tullio diuid̄it̄ bonum in hec
tria mēbra.

Primo ē bonum valde dele

ctabile. Ps. Deo nr̄o ſit iocūda decoraq̄ȝ
laudatio. Aug. de doc. chr̄i. Cū d̄ deo ni-
hil digne dici poſſit: admiſit tñ h̄uane vo
cis obſequiū ⁊ v̄bis nr̄is in laude ſua nos
gaudere voluit. Hec ille. Per oppoſitū āt
ingr̄titudo turpiſſimū ē viciū. Vn̄ ingr̄tus
ſilis ē mari q̄d q̄tidie recipit aq̄s dulces:
nūq̄ȝ tn̄ p̄pt̄ h̄ dulce aut potabile inuenitur.
Itē ſilis ē voraginib⁹ q̄ ↄtinue attrahunt
aq̄s ⁊ attractas nūq̄ȝ reddūt. Bern̄. de di-
ligēdo deo. Sup̄bia ē ⁊ delictū maximū
vti dat̄ tāq̄ȝ inat̄ ⁊ i accept̄ bn̄ficijs glo-
riā vſurpare. Hec ille. Ingrāti vtiq̄ȝ peiores
ſt̄ ⁊ irrationabiliores beſtijs Eſa. j. Filios
enutriui ⁊ exaltaui: ipi āt ſp̄reuert̄ me. Se
quit̄: Cognouit bos poſſeſſorē ſuū ⁊ aſin⁹ p̄
ſepe dn̄i ſui: iſr̄l āūt me nō cognouit.

Scdo ē bonū valde hono

rabile Tob. iiij. Op̄a dei reuelare ⁊ ↄfiteri
honorificū ē. Vn̄ āgeli ⁊ ſc̄ti aſſiſtūt laudā
tibus deū. Ps. Preuenerūt p̄ncipes ↄiūcti
pſallētib⁹. Vn̄ narrat ceſari⁹ ꝙ i ſaxonia in
q̄dā monaſterio monialiū puella q̄dā cū i
magna ſolēnitate p̄miſſa fuiſſet ire ad ma
tutinas: magiſtra ipi⁹ timens d̄ debilitate
ſua iuſſit eā an̄ Te deū: recedere ad dormi
toriū. Illa iuite recedēs: voluit extra cho
rū reſiduū p̄audire. Cūq̄ȝ inchoat⁹ fuiſſet
hymn⁹ Te deū laudam⁹: vidit celos ape
riri ⁊ choꝝ ſoroꝝ in celū ſubleuari. Cūq̄ȝ
vētū fuiſſet ad locū illū Tibi oēs āgeli: vi
dit vniuerſos ordines angeloꝝ ⁊ ſinglos
angelos demiſſis capitib⁹: flexis genib⁹:
manib⁹ extēſis deū adorare ſimulq̄ȝ cū can
tantib⁹ cantare Sanct⁹ ſc̄tus ſc̄tus ⁊c̄. Si
milit̄ fecerūt ap̄li ibi Te glorioſus ⁊c̄. Et p̄
phete ibi Te p̄pheta⁊ ⁊c̄. Et martyres ibi
Te martyꝝ ⁊c̄. Poſtmodū etiā ↄfeſſores ⁊
v̄gines ſil̄r fecerūt. Cū aūt vltim⁹ v̄ſus. ſ.
In te dn̄e ſperaui ⁊c̄. diceret̄: chor⁹ ſororū
ad terrā deſcēdit ⁊ celū ſe clauſit. Hec Ce
ſari⁹. P̄ȝ itaq̄ȝ q̄m honorabiliſſimū op⁹ ē
laudare deū. Nā ⁊ h̄ eſt op⁹ angeloꝝ ⁊ ſc̄to
rū in cel' vt ſup̄ dixim⁹. Per oppoſitū āt in-
grātitudo malū ē ihoneſtiſſimū ⁊ vituperabi-
le multū. Vn̄ Judic. ij. Improperauit an
gel⁹ dn̄i filijs iſr̄l bn̄ficia dī ⁊ icrepauit eoſ
ꝙ dn̄m reliq̄ſſent Itē. ij. Para. xxv. Miſſ⁹
eſt p̄pha dn̄i ad icrepādū amaſiā regē iuda
de ingr̄titudine ſua. q̄ diuio fret⁹ auxilio vi-
cerat idumeos ⁊ filios ſeir: ⁊ tñ deos eo-
rum auferēs adorauit. Item Matth. xj.
Increpauit dominus ingratitudinem ci-
uitatum quib⁹ p̄dicauerat et miracula fe-
cerat di. Ve tibi corozaim ve tibi bethſai-
da: q̄m ſi i tyro ⁊ ſidone ⁊c̄. Eſt āt notādū
ſm̄ tho. ij. ij. q. cvj. ꝙ i q̄libȝ peccō iuenit̄ ma

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

terialit̃ ingr̃titudo ingr̃tũ oĩs q̃ peccat facit aliq̃d qͦd p̃t ad ingr̃titudinẽ ptinere. Formal' aũt ingr̃titudo ẽ q̃n actualit̃ ꝛ ex itẽtiõe bñficiũ ꝛ bñfic⁹ ↄtẽnit̃: ꝛ h̃ ẽ ſpẽale pctm̃.

Tertio diuina laudatio et

grãꝝactio ẽ bonũ valde vtile. Aug. Quid meli⁹ ꝛ aĩo geram⁹: ꝛ oꝛe ꝓmamus: ꝛ calamo exp̃mam⁹ q̃ Deo grãs: Nec ei q̃d dici breui⁹ nec audiri leti⁹: nec itelligi grãdi⁹: nec agi fructuoſi⁹ p̃t. liberalitas ei dei magis grãs agẽtib⁹ ampli⁹ elargit̃. Hec ille. Precioſa igit̃ atq̃ ꝓutilis nob̃ ẽ grãꝝactio Per hãc em̃ in hoĩe mag̃ ac mag̃ diuina grã ampliat̃. Ber. Felix q̃ ad ſingl'a dona grẽ redit ad eũ i q̃ ẽ plenitudo oĩm grãꝝ. Cũ em̃ poſt acceptũ donũ nõ igratos nos exhibem⁹ locũ i nob̃ facim⁹ grẽ vt ide maioꝛa mereamur accip̃e. Hec ille. puerb. xi. Aĩa q̃ bñdicit ipinguabit̃. Ber. ſup Can̄. Precioſũ q̃dẽ ẽ vnguentũ ↄtritiõis qͦd fit ex pctõꝝ ↄſideratõe: p̃cioſi⁹ cõpaſſiõis qͦd fit ex miſeroꝝ pietate: p̃cioſiſſimũ ꝟo deuotiõis qͦd fit ex bñficioꝝ dei recoꝛdatiõe et grãꝝactõe: hoc ipinguat̃ aĩa. hec ille. Hoc ẽ vnguẽtũ p̃cioſiſſimũ q̃ maria vnxit pedes dñi. Itẽ ꝑ dei laudẽ ꝛ grãꝝactiõez aĩa a moꝛt̃ ſpũalis piculo ↄſeruat̃. q2 dũ i ſpũalib⁹ occupat̃ ñ libet ſibi circa vicia occupari Jõ d2 Eſa. xlviij. Laude mea ifrenabo te ne itereas. Itẽ ꝑ hãc hoſtis ſupat̃ ꝛ effugat̃ tã ſpũalis q̃ etiã coꝛpalis. De ſpũali Pſ. Laudãs iuocabo dñm ꝛ ab ini. meis ſalu⁹ ero. De coꝛpali p̃z elegãs exẽplũ. ij. Paral'. xvij. Ubi legit̃ q̃ ioſaphat p⁹ laudẽ dei iuenit hoſtes ꝓſtratos. Et Judic. vij. Gedeon cũ clangoꝛe tubaꝝ vicit madianitas. In vita etiã b̃ti germani antiſſiodoreñ epi legit̃ q̃ cũ ip̃e eẽt i britãnie ptib⁹ picti ꝛ ſaxones ↄuenerũt ↄ̃ britones. Cũq̃ pauci eẽnt ꝛ inermes in compatiõe aduerſarioꝝ: rogauerẽt b̃tm̃ germanũ vt p̄ſtaret eis auxiliũ. B̃tũs igit̃ german⁹ collect̃ expedit̃ vir̃ poſuit hoſtib⁹ iſidias. iſtruẽns eos q̃ ſecũ erãt quõ oẽs voci ſue vnanimit̃ ꝛ ↄformit̃ rñdeat. Cũ g̃ hoſtes q̃ſi ſecuri ↄ̃ eos irruerẽt cũ ter icepiſſ3 b̃tũs german⁹ Alleluia. ꝛ ſacerdotes ꝛ alij ei rñderẽt alta voce: ſtatim aduerſarij ꝓſtrati nõ ſolũ ſup ſe mõtes ꝛ rupes fuiſſe: ſ3 etiã celũ ꝛ terrã credẽtes: armis ꝓiectis fugerũt q̃cũq̃ potuerunt oĩb⁹ ſuis dimiſſis. multi aũt eoꝝ i flumine ſe ꝓijciẽtes ſũmerſi ſũt. ꝛ ſic chꝛiani ꝛ cãpũ ꝛ oĩa eoꝝ ſpolia obtinuerũt: ꝛ ſani ad ꝓ̃pria redierũt. P̃z itaq̃ q̃ vtilis q̃q̃ p̃cioſa ſit dei laudatio atq̃ grãꝝactio. Ecõtrario aũt igratitudo multũ deteſtabil' eſt atq3 dãnoſa. Bern̄. Nihil ita deo diſplicet p̄ſertim i filijs grẽ queãdmodũ ingr̃titudo. vias em̃ obſtruit grẽ. et vbi illa fuerit. grã acceſſũ nõ h3. Idẽ. Nõ eſt dign⁹ dandis q̃ grãs nõ agit de datis. Idẽ. Ingr̃titudo inimica ẽ aĩe: exinanitio meritoꝝ: ꝟtutũ diſperſio: bñficioꝝ ꝑditio: vent⁹ vrẽns: ſiccãs fontẽ pietat̃: roꝛẽ mĩe: fluenta grẽ. Hec ille. Ingr̃titudo q̃ppe ꝓuocat irã dei. Uñ Exo. xxxij. Ingrat⁹ popul⁹ hebreoꝝ liberationẽ ſuã ex egypto attribuens vitulo aureo ꝓuocauit irã dei. vñ vno die ceciderũt q̃ſi viginti tria milia. Itẽ ij. Para. xxxij. q2 ezechias nõ iuxta bñficia q̃ a dño accep̃at retribuit ſ3 eleuatũ eſt coꝛ ei⁹: facta ẽ ira dei ↄ̃ eũ ꝛ ↄ̃ iudã ꝛ hier'lm. Itẽ Judic. ij. Cũ pp'ſ iſrl' reliq̃ſſet dñm: irat⁹ ẽ dñs ↄ̃ iſrl' ꝛ tradidit eos i man⁹ diripiẽtiũ ꝛc̃. Ex dict̃ igit̃ apparet q̃ ꝑuerſa atq̃ ꝑnitioſa ẽ ingr̃titudo vituꝑabilis ꝛ deteſtãda: q̃q̃ bona ſit laudabil': vtil': atq̃ fructuoſa grãꝝactio ꝛ diuia laudatio: ꝛ q̃ multiplr' oĩ tp̃e tenemur deũ laudare ſibiq̃ grãs agere. Cũ Bern̄. igit̃ ſp̃ dicam⁹ Agamus frẽs grãs factoꝛi nr̃o: bñfactoꝛi nr̃o: redemptoꝛi nr̃o: ꝛ remuneratoꝛi nr̃o. In p̃mo dedit nob̃ qͦd ſum⁹. In ſcd̃o qͦd ſubſiſtim⁹. In tertio fact⁹ ẽ ip̃e qͦd ſumus. In q̃rto faciet ſecũ eſſe id qͦd ſum⁹. Hec ille. Et q̃s eſt q̃ poſſet oĩa ꝛ ſingula q̃ deo ſibi exhibita bñficia referre: a q̃t ꝛ q̃nt̃ mal' eũ liberauerit: a q̃t et quant̃ piculis eũ ꝓſeruauerit: q̃t ꝛ q̃nta bona ꝛ vniuerſalia et particularia fecerit ꝛ q̃tidie facit: Nã nos ↄtinue in eſſe ↄſeruat ꝛ ad ſuã inuitat ꝛ vt nr̃i miſereat̃ expectat. Idcirco bñ dicit pſ. q̃ bonus iſrl' de⁹ his q̃ recto ſũt coꝛde. Et iterũ. Guſtate ꝛ videte qm̃ ſuauis ẽ dñs. Et antea p̃miſerat Bñdicã dñm in oĩ tp̃e ſemꝑ laus ei⁹ in oꝛe meo. Satagam⁹ igit̃ ꝓ virib⁹ deũ laudare qm̃ ꝑ ſacrificiũ laudis marie honoꝛificat̃ deus ꝛ ibi marie querẽda eſt ſalut̃ via. Juxta illõ pſ. Sacrificiũ laudis honoꝛifi. me: ꝛ illic iter q̃ oñdã illi ſalutare dei. Laudẽ⁹ itaq̃ deũ nũc vt poſ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſumus vt tādē ꝑuenire mereamur vbi eſt eꝰ iugis atq; ꝯtinua laudatio/cū angelis eū ꝑenniter laudaturi. Amen.

¶ De oblatiōibꝫ ꝛ decimis Sermo.

Honora domi

b nū de ſubſtātia tua. Prouerb. iij. Qm̄ in ꝑcedenti ſermone diximꝰ de laude dei ꝛ ſibi debita grāꝝactiōe. Nō ſolū aūt laudare deū debemꝰ ex nob. ſ. ex ꝑſonis nr̄is: ſed ꝛ ex oībꝫ a nobis poſſeſſis. Nos em̄ ipſos ꝛ oīa nr̄a a deo accepimꝰ. j. Cor. iiij. Quid hēs qd̄ n̄ accediſti: Sic aūt dī Ber. Totū debes ei a q̄ totū hēs. Honorare igit̄ atq; laudare deū debemꝰ nō ſolū ex aīa ꝛ corpe: ſed ꝛ ex tpali ſubſtā tia ad huiꝰ vite neceſſitatē a dō ꝯceſſa. Jō dī ſapiēs. Honora dn̄m d̄ ſuba tua. ſ. tpa li. ¶ Circa cuiꝰ declaratiōnē ꝯtēplāde ſūt tres ꝑcipue ꝯſiderationes.

¶ Prima ē ꝯſideratio faciēde oblatiōis.
¶ Scd̄a eſt ſoluende decimationis.
¶ Tertia eſt expetēde remunerationis.

p Rima igit̄ eſt ꝯſideratio faciende oblatiōis. Hꝫ em̄ de conſe. di. j. c. Oīs chꝛianꝰ. Oīs chꝛianꝰ ꝓcuret ad miſſaꝝ ſolēnia aliqd deo offerre ꝛ du cere ad memoriā qd̄ deꝰ per moyſen dixit Nō apparebis i ꝯſpectu meo vacuꝰ. Hec Greg. Eſt aūt circa oblatōes faciēdas tri plex cōſideranda conditio.

¶ Prima eſt conditio voluntaria
¶ Secunda eſt conditio obligatoria
¶ Tertia eſt conditio refutatoria.

Prima eſt cōditio voluntaria.

Notādū em̄ ſm̄ Tho. ij. ij. q. lxxxvj. ar. j. q; nomē oblatōis cōe ē ad oēs res q i dei cultū offerunt̄: vl̄ ad ꝯſū miſtroꝝ eccle ſie. Et dn̄t hmōi oblationes de ſui rōne q; offerant̄ volūtarie: ſm̄ illō Exo. xxv. Ab hoie q̄ offert vltroneꝰ accipietꝫ eas.

Secūda ē cōditio obligatoria.

Pōt em̄ ſm̄ Tho. vbi ſ. ꝯtingere q; aliq̄s ad oblatōes faciēdas teneat̄ ꝑcipue triplici rōne. ¶ Pria ē rō ꝓuīe deputatōis ſeu ꝓmiſſiōis. ſic cū alicui ꝯcedit fūdꝰ ec cleſie vt certꝫ tpibꝫ certas oblatōes faciat: qd̄ tn̄ dꝫ rōne cēſus. Vl̄ ſic cū q̄s offert do natōem inter viuos. vl̄ cū in teſtamēto re linq̄t eccīe aliquā rē mobilē vl̄ imobilē ipo ſteꝝ ſoluēdā. ¶ Scd̄a ē rō neceſſarie ſubuē ntiōnis: ꝓpt̄ eccīe vicꝫ vl̄ miſtri neceſſita tē: puta ſi miſtri eccleſie nō hn̄t vn̄ ſuſtē tarent̄. ¶ Tertia eſt rō ordinarie aſſuefa ctiōis. Tenent̄ em̄ fideles in aliq̄bꝫ ſolēni tatibꝫ ad aliq̄s oblatōes ꝯſuetas. Jn his tn̄ duobꝫ vltimis caſibꝫ remāet oblatio q̄ dā mō volūtaria. ſ. q̄ntū ad q̄ntitatē vl̄ ſpe ciē rei oblate. Hec ex Tho. vbi ſ.

Tertia eſt cōditio refutatoria.

Sic em̄ dī Aſtex. li. vj. ti. xxxij. Ali quoꝝ oblatio refutāda ē in crimīs ſui de teſtatiōem. ¶ Prio/ſi q̄s ſpōte ꝛ ſine neceſ ſitate rebaptizatꝰ ē ab hereticꝫ. Jlliꝰ obla tiones biēnio n̄ ſūt recipiēde: etiāſi penite at. vt patꝫ d̄ pe. diſt. iiij. c. eos q̄s. vide. ¶ Scd̄o ſi ſit hereticꝰ vl̄ receptor heretico rū: ꝛ ꝓpt̄ h̄ denūciatꝰ excōicatꝰ. Et idē eſt de q̄libet excōicato publico. vt pꝫ extra de heret. c. Excōicatꝰ itaq;. §. Credentes. ¶ Tertio: ſi imunitatē eccīe violauit: nec emēdare velit. vt pꝫ. xvij. q. iiij c. Viro. vbi ꝓhibet̄ recipi oblatio etiā totā fami lia domꝰ illiꝰ q̄ vim eccīe itulit. ¶ Quarto ſi ſit meretrix publica. Deut. xxiij. Nō ac cipies mercedē ꝓſtibuli i domo dī tui. Et hoc ē/ne ſacerdos ꝑ tm̄ eiꝰ approbare vide at̄. xiiij. q. v. c. Nō ſane. Pōt tn̄ de turpi lu cro facere elemoſynā. Sil̄r ē de aliis crimi nibꝫ notoriis ꝛ horrēdis. ¶ Quinto/ſi ſit vſurariꝰ publicꝰ. extra de vſur. c. q̄a i oibꝫ. ¶ Sexto: ſi ſit raptor obſtinatꝰ ꝛ inobedi ens. extra de rapt. c. ſup eo. ¶ Septimo: ſi ſit oppreſſor paupeꝝ. j. q. j. c. Nō eſt putan da elemoſyna. ꝛ. xc. di. c. oblatōes. ¶ Octa uo: ſi ſint ab inuicē diſcordātes ꝛ ſe odiētes nec reuocari pn̄t ad ꝯcordiam. vt patꝫ c. c. Oblatōes diſſidētiū fratꝝ. i. chꝛiano ꝝ nō q; in ſacrariū neq; in gazophylaciū recipi ant̄. Glo. cū eoꝝ odiū eſt notoriū. Sequit̄ Sil̄r dona eoꝝ q̄ pauperes opp̄mūt refutā da ſūt. Nō aūt q̄re ab iſtꝫ elemoſyne recipi pn̄t ꝛ nō oblatiōes hec eſt. q; elemoſyne fi unt in occulto de q̄ nihil ad eccliam. vt pa tet de ſimo. c. Sicut tuis. Oblationes ſo in publico fatiende ꝓhibent̄: ne ex inde pec cator conſolet̄: et ne per tm̄ eiꝰ eccleſia publi ce videat̄ approbare.

Secunda ē ꝯſideratio ſoluende de-
cimatiōis. Ubi tria p̄cipue ſe offe-
rūt ꝯſiderāda
Primū eſt ſolutionis rō.
Scōm eſt rōnis determinatio
Tertiū eſt determinatiōis approbatio

Primū ē ſolutionis ratio

Ubi notandū ſm Tho. vbi ſ̄.ar.vlt.ꝙ in
veteri lege p̄mitie offerebant ex ſpēali cā
ſiue rōne.ſ.in recognitionē diuini bn̄ficij q̄
aliq̄s ſe ꝓfitebant a deo fruct⁹ terre recipe.
⁊ iō ſe teneri ad aliq̄d hmōi deo exhiben-
dū ſm illō j. Paral. vl. Que de manu tua
accepim⁹ dedim⁹ tibi. Et qꝛ deo debemus
exhibere id qđ p̄cipuū eſt: iō p̄mitias q̄ſi p̄
cipuū aliq̄d de fructibꝫ terre p̄ceptum fuit
deo offerri. Pertinet aūt ad ius naturale
vt ex rebꝫ hoi a deo datꝫ hō aliq̄d exhibe-
at ad di honorē: ſ; ꝙ talibꝫ pſonis puta ſa-
cerdotibꝫ: aut de p̄mis fructibꝫ: aut in tali
q̄ntitate. Hoc quidē in ve.le. iure diuio de
terminatū ē. vt ptꝫ Deu.xxvj. et AB.xviij
Uide ibi. In noua aūt lege diffinit p ordi
natione ecclie ex q̄ hoies obligant vt p̄mi
tias ſoluāt ſm ꝯſuetudinē patrie ⁊ indigē
tiā miſtroꝝ ecclie. Hoc ex tho. Et qđ di-
ctū eſt de p̄mitijs h̄ etiā veritatē hꝫ de de-
cimis. Iō decime ſoluende ſūt tū ꝓpter di
uini officij recognitionē: tū etiā ꝓpter mi-
niſtroꝝ ecclie ſuſtentationē. Et qꝛ ſic dicit
Tho.ij.ij.q.lxxxvij. Radix ſolutiōis deci
marū eſt debitū q̄ ſeminātibꝫ ſpūalia debē
tur carnalia. ſm illō. j. Co.ix. Si nos vob
ſpūalia ſeminam⁹: non magnū ē ſi carnalia
vr̄a metamus. Oia aūt q̄cūq; poſſidet hō
ſub carnalibꝫ ꝯtinent. Iō de oibꝫ poſſeſſis
ſūt decime ſoluende. Quia tn̄ miſtri ecclie
maiorē curā debent hr̄e ſpūaliū bonoꝝ po
pulo ꝓponēdoꝝ q̄ tpaliū colligendoꝝ. Iō
apl's voluit nō vti ptāte ſibi tradita a dn̄o
vt ſcꝫ acciperet ſtipēdia vict⁹ ab his qbꝫ euā
geliū p̄dicabat ne daret aliqđ impedimen
tū euāgelio chri: nec tn̄ peccabāt illi q̄ ei n̄
ſubueniebāt. alioq̄n apl's corrigere nō omi
ſiſſet. Silr̄ etiā laudabilr̄ miſtri ecclie de-
cimas nō req̄runt vbi ſine ſcādalo req̄ri n̄
poſſent ꝓpt diſſuetudinē vel ꝓpt aliā cau-
ſam nec tn̄ ſūt i ſtatu dānationis q̄ nō ſol-
uunt in illis locꝭ in qbꝫ ecclia nō petit niſi
forte ꝓpt obſtinationē animi habētes vo-
lūtatē nō ſoluēdi etiāſi peterent. Hec tho.
Eſt tn̄ notādū ꝙ duplices ſūt decime: q̄-
dā p̄diales q̄ ꝓueniūt ex ipis p̄dijs q̄ debē
tur ꝫ fructibꝫ inq̄ntū ꝓueniūt ex diuio mu
nere. Iō nō debēt p̄us deduci tributa ⁊ ſ-
ciū operarioꝝ q̄ ſoluant: ſ; an̄ oia ſolui de
bent decime ex integrꝭ fructibꝫ. Alie ſūt p-
ſonales q̄ debent ex negocio artificio mili
tia piſcatione venatiōe: de molēdinis: la-
pidicinis metallarijs: ⁊ hmōi. Et ad iſtas
vt dic Tho. vt ſ̄ ar.ij. tenent hoies ſm cō
ditionē patrie ⁊ indigētiā miſtroꝝ. Unō
Aug. di. et hr̄. xvj q.j.c. Decime. De mili
tia de negocio ⁊ de artificio redde decias.

Scđo ꝯſideranda ē rōnis

p̄dicte determinatio q̄ntū vicꝫ ad decimaꝝ
ptē. Ubi notandū ſm eundē Tho. vbi ſ̄.
ꝙ in veteri lege p̄ceptū de ſolutiōe decima
rū ptim erat morale iditū rōni naturali q̄
dictat ꝙ his q̄ diuio cultui miſtrant ad ſa-
lutē toti⁹ ꝓpli neceſſaria victui debēt mini-
ſtrari. Iuxta illud. j. Coꝛ.ix. Quis militat
ſuis ſtipendijs vnq̄: Partim aūt erat iudi
ciale ex diuina inſtitutiōe robur hn̄s.ſ.q̄n-
tū ad determinationē certe partꝭ. Ex ꝯſe-
q̄nti aūt ſig̃bat aliq̄d in futuꝝ: ſicut ⁊ oia
alia facta illi⁹ ꝓpli. ſm illō. j. Coꝛ.x. Oia i
figura ꝯtingebāt illis. In q̄ iudicialia cō-
ueniebāt cū cerimonialibꝫ q̄ p̄ncipalr̄ inſti
tuta erant ad ſig̃ndū aliq̄d futuꝝ. Un̄ ⁊ p̄
ceptū de decimis ſoluēdis ſig̃t aliq̄d futu
rū. Qui em̄ decimā dat q̄ eſt pfectionis ſi-
gnū eo ꝙ denari⁹ ē nūer⁹ pfect⁹ q̄ſi p̄m⁹ li
mes nūeroꝝ: p̄ſtat q̄ſi in q̄dā ſigno ad ſe
ptinere impfectionē/pfectionē ꝓo q̄ futu-
ra erat p chr̄m eē expectāda a deo. In tpe
igit noue legꝭ etiā ē determinatio ptis de-
cime ſoluēde autoritate ecclie inſtituta ſm
q̄ndā hūanitatē vt.ſ. nō min⁹ ꝓpl's noue le
gis miſtris noui teſt. exhiberet q̄ ꝓpl's ve
teris legꝭ miſtris veterꝭ teſta. exhibebat.
Preſertim cū miſtri noue legis ſint maio-
ris dignitatꝭ vt ꝓbat apl's. ij. Co. iij. Sic g̃
ptꝫ ꝙ ad ſolutionē deciaꝝ tenent hoies p-
tim q̄dē ex iure naturali q̄ntū ad h̄.ſ. ꝙ a'i
q̄ portio dāda eſt miſtris ecclie Partim ꝯo
ex inſtitutiōe ecclie.ſ. q̄ntū ad determinati
onē decime ptis. Hoc ex Tho. vbi ſ̄.

Tertio conſiderāda ē hu-

iuſcemodi determinatōis approbatio. vicꝫ

ꝙ determiate ꝑtis. ſ. decime ſolutio cadit
ſub debito mõ ſupradicto qḋ approbaẛ per
Aug. et hẛ. xv. q. j. ca. Decime. Decime ex
debito reqrunẛ: ⁊ q̃ dare eas noluerit: res
alienas inuadũt. Hec ille. Vñ tales nõ ſo
lũ fures ſ; ⁊ ſacrilegi dicẽdi ſũt. Hierony.
Amico q̃ppe rapere furtũ eſt: eccliam frau
dare ſacrilegiũ: aut qḋ aptiſſimi ſceler; eſt
aliq̃d inde ſubtrahere oim̃ predonũ crude
litatẽ exupat. Hec ille. Ex dict; igiẛ pat;
qm̃ ſoluende ſũt decime in recognitionẽ di
uini bñficij qm̃ vic; q̃cq̃d ꝑfectionis i nob
eſt a deo ẽ. Jpe eſt em̃ q̃ nos cuſtodit/ pa//
ſcit/ veſtit/ ⁊ dirigit ſic iacob petiuit Geñ.
xxviij. Debẽt aũt cito dari ſine tardatiõe.
Exo. xxij. Decimas ⁊ p̃mitias ne tardabis
Jtẽ de oibꝫ ſine diminutione: ſic legimus
Geñ. xiiij. ꝙ melchiſedech rex ſale; dedit
abrae decimas de oibꝫ q̄ habebat. Jtem ď
melioribꝫ ſine fraudatione. Numeri. xviij.
Omnia q̃ offertis ex decimis ⁊ in dona//
ria dñi ſeparis optima ⁊ electa erũt. Vnď
Geñ. iiij. legiẛ ꝙ abel obtulit deo de p̃mo//
genitis greg; ſui ⁊ de adipibꝫ eoꝝ. Et re//
ſpexit dñs ad abel ⁊ ad munera eius. Ad
cain ṽo ⁊ ad munera ei⁹ nõ reſpexit. Cui⁹
vna cã fuit q; de deterioribꝫ obtulit. Eccl.
xxv. Noli offerre munera p̃ua. Non em̃ ſu//
ſcipiet illa. Hec ibi. Decimas aũt recipien
tes nõ debẽt ſupflua ꝑ ſe retinere ſ; deo va
care Nu. xviij. Nihil aliud poſſidebũt de
cimaꝝ oblatiõe ꝯtenti q̃s in vſus eoꝝ ⁊ ne
ceſſaria ſepaui. Jtem de receptis decimis
debẽt exhibere miſcḋia; paupibꝫ pupillis
⁊ viduis. vt hẛ Deu. xiiij. Jtem vacare de
bẽt decimas recipiẽtes ſpũalibꝫ ⁊ nõ mun
danis vt hẛ. ij. Para. xxxj.

Tertia eſt ꝯſideratio expetende re//
muneratiõis: q̃ deuotionẽ augere
d; ad decimas deo ꝑſoluẽdas Eſt
aũt ſm̃ Ray. hmõi remuneratio mltiplex
Et p̃cipue triplex.

Pria ẽ remũeratio tp̃alis vbertatis.
Scḋa eſt corꝑalis ſanitatis.
Tertia eſt ſpũalis vtilitatis.

Prima ẽ remuneratio tẽ//

poralis vbertatis. vñ poſtꝗ̃ ſapiẽs dicit.
Honora dñm de ſubſtãtia tua: ſubdit. et
implebũẛ horrea tua ſaturitate: ⁊ vino tor
cularia redũdabũt. et Malach. iij. Infer//
te oẽm decimationẽ in horreũ meũ vt ſit ci
bus in domo mea ⁊ ꝓbate me ſup h. dicit
dñs. Si nõ aperuero vob cataractas celi
⁊ effudero vob bñdictionẽ vſq; ad abun//
dantiã. Et ibidẽ añ dicit dñs. Vos ꝯfigi
tis me. Et dixiſt; Jn q̃ ꝯfigim⁹ te: Jn de
cimis ⁊ in p̃mitijs: in penuria vos maledi
cti eſtis: ⁊ vos me fraudat; ⁊ ꝯfigitis gẽs
tota. Vñ p; ꝙ cã penurie fuit ſubtractio
decimaꝝ. Narrat ceſari⁹. ꝙ miles q̃dã dã
do decimas ſuas tante ṽtut; erat vt ei ſũ//
mũ eſſ; ſtudiũ illas ꝑſoluere ſine mora. ha
bebat aũt vineã q̃ circa decẽ carrũcas face
re ſolebat annuat in. Tpe igiẛ q̃dã magis
ex dei diſpenſatiõe q̃ ex aer; intemperie vt
poſtmodũ patuit poſtq̃ collecta eſt vinea
vinũq; expſſum vna tm̃ īuenta ẽ carrũca: q̃
q̃ audito: miles mẽoriale ṽbũ ſuo ſuo re//
ſpõdit di. qḋ meũ erat dñs mihi tulit ego
illi portionẽ ſuã nõ auferam: vade ⁊ da ſa
cerdoti carrũcã hanc ꝓ decima: qḋ ⁊ factũ
eſt. Eodẽ tpe german⁹ militis ſacerdos
q̃dã iuxta vineã p̃dictã trãſiẽs: eãq; refer
tã vuis vidẽs: mox ad fratrẽ intrãs: ď ne
gligentia eũ arguit dicẽs: q̃re nõdũ colle//
cta ẽ vinea vr̃a: Rñdente illo iã collecta ẽ.
ſacerdos ſubiũxit. Nequaq;: eã plenã vidi
Queſitũ igiẛ inuentũ eſt: nec vnq̃ antea
tã vberes fruct⁹ fecerat. Aug. xvj. q. vij. c.
Maiores. Maiores nr̃i iõ copijs oibꝫ abũ
dabant: q; decimas deo dabãt: ⁊ cenſũ ce//
ſari reddebãt: mõ q; diſceſſit deuotio dei/
acceſſit idictio fiſci: nolum⁹ cũ deo partiri
decimas: mõ aũt tolliẛ totũ. Hoc tollit fi
ſcus qḋ nõ capit chr̃s. Jdẽ ibidẽ. q. j. Da
bis ipio militi qḋ dare nõ vis ſacerdoti

Scḋa ẽ remũeratio corpo

ralis ſanitat; Aug. xvj. q. j. c. Decime. Si
decimã dederẽ nõ ſolũ abũdantiã fructuũ
recipies ſ; etiã ſanitate; corpoꝝ ꝯſeqris.
Hec ille. Vñ timẽdum ẽ ne ꝓpt decimaꝝ
ſubtractionẽ imittat interdũ dñs corꝑales
infirmitates ⁊ peſtilentias.

Tertia ẽ remũeratio ſpũa

lis vtilitat; Aug. ibidẽ. De⁹ nr̃ q̃ dignat⁹
eſt nob totũ dare: decimã a nob dignat⁹ ẽ
accipere nõ ſibi ſ; nob ꝓculdubio ꝓfuturã:
nõ ẽ dñs de⁹ p̃miũ poſtulat ſ; honorem.
Glo. grat; vult bñficia ꝯcedere nõ ꝑ p̃cio

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſʒ tm̄ honorē vult hr̄e. Idē ibidē. Oni ḡ ſibi aut pmiū cōparare aut pctōꝝ idulgentiā deſiderat pmereri reddat decimā. Et iteꝝ. Cū em̄ dando decimas ⁊ terrena ⁊ celeſtia pmia poſſis pmereri: p auaricia duplici bn̄dictiōe fraudarꝫ. Hec ē em̄ dn̄i iuſtiſſima ꝯſuetudo: vt ſi tu illi decimā non dederꝫ tu ad decimā reuocerꝫ. ſ. ad ptē que cecidit cū lucifero. Ex dictꝫ igiť ptꝫ ꝙ̄ periculoſum ꝙ̄ꝗ deteſtabile ſit in decimarū ſolutiōe fraudē cōmittere: ꝙ̄ꝗ laudabile deoꝗ placitū ac hoi vtile atꝗ fructuoſū ſit decimas bn̄ ⁊ deuote pſoluere. O mira dei benignitas: vult q̄dem vt offeras ei decimā nō tn̄ q: indigeat ⁊ aliquē exinde fructū accipiat: ſed vt ſic dei tui largitatē recognoſcas ⁊ tpale inde cōmodū atꝗ ſpūale fructū pcipias. Studeas igiť o hō de oībus reb; tuis deū laudare: oblationes ac decimas ſine fraude pſoluere: ⁊ teipm ſic i oib; ⁊ p oia diuinis mancipare obſequijs vt grām ab eo ꝯſeq̄ valeas ⁊ gliam ſempiternā: Amen.

Sermo de ſacrilegio.

Sacrilegiū facis. Ro. ij.

Supra fecim⁹ ſermones ꝺ reuerētia dei ⁊ eoꝝ q̄ ad dei cultū ⁊ honorē ſctificata ſūt puta de locꝫ ſctis ⁊ dieb; feſtiuis ⁊ ꝺ his qb; illis dieb; vacādū ē. Nūc aūt ſmonē facturi ſum⁹ ꝺ irreuerētia reꝝ ſacraꝝ. vt ſic oppoſita iuxta ſe poſita magꝫ eluceſcāt. Hec āt irreuerētia ſacrilegiū ꝺr. Sic em̄ ꝺr. tho. ij. ij. q. xcix. Oē illō qō ad irreuerētiā reꝝ ſacraꝝ ptinet ad iuriā dei ptinet. Res ei ſacre dicunť q̄ ad diuinū cultū ordinanť. Jō oē tale hꝫ rōnē ſacrilegij: qō hꝫ rōnē ſpēalis pcti eo ꝙ in eo inueniť ſpēalis rō deformitatꝫ. q: ſcꝫ violať res ſacra p aliquā irreuerētiā. Diſtinguūť āt ſpēs ſacrilegij ſm diuerſitatē reꝝ ſacraꝝ. Attribuiť ei ſctitas pſonis: locis: ⁊ reb; q̄buſdā alijs. Sctitas āt loci ordinať ad ſctitatē hoīs q̄ i loco ſacro cultū exhibet deo. ij. Mach. v. Nō ꝑpť locū gentē: ſꝫ ꝑpter gentē dn̄s elegit locū. Jō grau⁹ eſt ſacrilegiū q̄ peccať in pſonā ſacrā ꝙ̄ q̄ peccať ꝯ locum ſacrū. Tertia āt ſpecies q̄ circa res alias ſacraſ cōmittitur: diuerſos habet grad⁹ ſm differentiā rerū ſacraꝝ. Inter q̄s ſūmū locū obtinēt ſacra: quib; hō ſanctificať. Poſt ſacra autē vaſa ꝯſecrata ad ſacramentoꝝ miniſtrationē. Deinde ea q̄ ptinēt ad ornatū eccl'ie ⁊ miniſtroꝝ. deinde ea q̄ ſunt deputata ad ſuſtentationē miniſtroꝝ ⁊ manutenentiā loci ſacri ⁊ ornamentoꝝ ei⁹ ſiue ſint mobilia ſiue imobilia. Hec ex tho. vbi ſ. De h̄ ita ꝙ̄ triplici ſacrilegij genere pauca nō breuiter dicam⁹ oñdētes ꝙ̄ graue ſit atꝗ deteſtabile pctm̄. Reſumentes ḡ dicamus qm̄ triplex eſt ſacrilegium.

Primū eſt ſacrilegiū pſonale.
Scdm eſt ſacrilegiū locale.
Tertiū eſt ſacrilegiū reale.

Primū igiť ē ſacrilegium pſonale q̄ vicꝫ iferť iuria vel irreuerentia pſone ſacre ſiue quo lediť pſona ſacra. Vn̄ ⁊ coit⁹ exercit⁹ p pſonā ſacrā vel cū pſona ſacra: ꝺr ſacrilegiū. Eſt āt ſacrilegiū pſonale ſūmo pe cauendū atꝗ deteſtabile pcipue ꝑpter tria.

Primo ꝑpter timorē diuinitatꝫ.
Scdo ꝑpter honorē dignitatis.
Tertio ꝑpter horrorē penalitatꝫ.

Pmo ppter timorē diuinitatꝫ. vicꝫ ꝑpť timorē ⁊ reuerētiā ipſi⁹ dei cui⁹ cultui tales pſone dedicāť. Ipſe em̄ ē rex regū ⁊ dn̄s dn̄an. vt hr̄ Apo. xix. Eſt ei attēdēdū ꝙ violētia q̄ fit baiulo regꝫ puniť acſi facta eēt ipſi regi. vt ptꝫ. ij. Reg. x. ꝺ nūcijs regꝫ dauid q̄s ꝑplōs filioꝝ amon dehoneſtauit: qō ita ḡuiť ſuſtinuit dauid ꝙ nō q̄euit donec oēs ciuitates eoꝝ deſtruxiſſet ⁊ de illis talē vīdictā accepiſſet q̄lis legiť. ij. Reg. xij. Jō ꝺr Eccl. vij. In tota aīa tua time deū ⁊ ſacerdotes ill⁹ ſctifica. et. j. Honora deū ex tota aīa tua ⁊ honorifica ſacerdotes Vn̄ i pmo li. triptite hiſtorie legiť ꝙ Conſtātinus baptizat⁹ epōs ⁊ ſacerdotes ⁊ in ſacris ordinib; pmotos maxime honorabat.

Scdo ppter honorē dignitatꝫ. ſ. ſacerdotaľ ⁊ clericaľ. Sūt ei ſacerdotes/ pr̄es/ patroni/ paſtores/ medici/ mediatores/ duces/ lumia/ doctores ⁊ iudices q̄bus oib; reuerētia debeť. De ſacerdotali dignitate videre potes ſer. ꝺ cathedra ſcti petri Legim⁹ ꝙ cū btūs frāciſc⁹ eccl'iā q̄n dā itraſſꝫ cui⁹ parochiaľ ſacerdos ꝯcubi-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

nā tenebat. Quidā heretic⁹ q̄ famā ſcti-
tatꝫ bti Franciſci audierat: acceſſit ad eum
volēs ꝑ eum ſibi ꝓplūm allicere: ⁊ dixit ei.
Nunqd eſt exhibēda reuerētia dictꝫ vl'ſa-
cris hui⁹ q̄ ꝯcubinā tenet: Attendēs igit
vir ſctūs heretici maliciā corā parochiālis
venit ad ſacerdotē illū ⁊ flectēs genua an̄
eū ait. Si tales ſunt man⁹ hui⁹ vt iſte ait
neſcio. Etſi etiā tales eſſent/ſcio ꝙ nō pn̄t
inqnare ꝑitatem ⁊ efficaciā diuinoꝝ ſacroꝝ.
Sꝫ q꞉ ꝑ man⁹ iſtas mlta bn̄ficia di ⁊ cha
riſmata ꝓplo dei fluūt/iſtas oſculor ob re-
uerentiā eoꝝ q̄ miſtrāt ⁊ cui⁹ autoritate ea
miſtrant. et ſic cōfuſi ſunt heretici.

Tertio propter honorem

penalitatꝫ. Solēt em̄ grauiter puniri q̄ ir
reuerētiā faciūt ꝑſonis deo ſacratꝫ. Unde
Nūe. xvj. Hi q̄ volebāt irruere in aaron ⁊
moyſen/igne ſuccēſi ſunt q̄ttuormilia hoīꝫ.
Et. iiij. Re. j. Ignis celeſtꝫ deuorauit du
os q̄nq̄genarios q̄ venerāt ad capiendum
heliā. Un̄ ⁊ ab eccl'ia ꝑ excōicatōis ſn̄iam
puniunt illi q̄ violētiā faciūt ꝑſonis ſacris
Nā. xvij. q. iiij. c. Siq̄s ſuadēte. dr Innoc.
ꝙ q̄ in clericū vl' mōachū man⁹ iniecerit vi
olētas: anathematꝫ vincl'o inodat. Et int'
alias ſn̄ias q̄s ſingul' ānis ꝓfert i die cene:
hāc inouat. ⁊ n̄ pōt abſolui niſi a ſūmo pō
tifice vel ei⁹ mādato: niſi in caſib⁹ exceptis

Secundū eſt ſacrilegiū locale. De
reuerētia habēda locꝫ deo ſacratis
et de irreuerētia cauēda/ſupra dixi
mus ſer. de dedicatiōe. vide ibi. Ad h̄ aūt
ſacrilegiū deteſtādū: narrat Greg. turon̄.
i geſtꝫ Frācoꝝ li. iij. c. xiiij. Cū theodoric⁹
rex frācoꝝ miſiſſet ꝯ aluernos exercitum:
cū ꝑdarent terrā/fractꝫ ſerꝫ intrauerūt ba
ſilicā bti Juliani martyrꝫ ⁊ extrahere nitē-
tes res ibidē depoſitas a pauꝑib⁹. q̄ mox a
diabolo arrepti/ꝓꝛijſ ſe morſib⁹ lacerabāt
clamātes. Cur nos martyr ſcē ſic crucias:
Hꝫ etiā exēplū. ij. Mach. iij. de heliodoro
flagellato. Itē etiā aliq̄n ꝑmittit dn̄s lo-
ca ip̄a ſacra puniri ex eo ꝙ ab impijs ꝓpha
nant: q꞉ vicꝫ mlta inhoneſta in eis fiūt. ſic
ꝓpt' mala q̄ fiebāt in tēplo dn̄i (vt creditur)
ſuſtinuit ꝙ a nabuzardan cōcremaret. iiij.
Reg. xxv. et ab antiocho ſpoliaret. j. ma-
chab. j. Eſt aūt aduertēdū ꝙ domū dei ꝑ
tres legim⁹ ꝓphanatā. ſ. ꝑ hieroboā: nabu
zardā: ⁊ antiochum. ꝑ q̄s nobis tria vicia
deſignant q̄b⁹ tota ꝓphanat ⁊ ꝯtaminat ſpi
ritual' eccl'ia dei. q̄ em̄ facta ſunt ⁊ fiūt i do
mo dei materiali/ſignāt ea que fiūt in do-
mo ſpirituali.

Primo igitur prophana-

ta eſt dom⁹ dei ꝑ hieroboā. Ille em̄ ſic le-
git. iij. Reg. xij. duos vitulos fecit ponēs
vnū in dan: ⁊ aliū in bethel q̄ dr dom⁹ dei.
et hoc ꝓpt' auariciā: ne ſcꝫ regnū ad roboā
rediret. Per hoc ḡ ſignificatur ꝙ auaricia
clericoꝝ mltū ꝯtaminat eccl'iam dei. Hiere.
vj. A minore vſq; ad maiorē oēs auaricie
ſtudent. Bern̄. Quē dabis mihi de nūe-
ro ꝑlatoꝝ q̄ nō magis inuigilet ſubditoꝝ
euacuādis marſupijs q̄ extirpādis vicijs
Hec ille. Vituli ḡ ſunt nepotuli q̄s in be-
thel. i. domo dei ponunt.

Secūdo per nabuzardā q̄

ſicut legit. iiij. Reg. xxv. domū dei cōbuſ-
ſit. Nabuzardan ꝑnceps coq̄ꝝ ſignificat il
los q̄ gule ⁊ luxurie dediti ſunt: q̄ de vē-
tre ſuo deū fecerūt. Phil. iij. Quoꝝ de⁹ vē
ter ē. Qualit' aūt de⁹ eoꝝ vēter ꝑicat/ oſtē
dit Hugo de ſctō vict'. in ſuo clauſtrali di.
Solēt dijs tēpla ꝯſtrui: altaria erigi: mini
ſtri ad ſeruiēdū ordiari: imolari pecudes:
thura ꝯcremari deo. ſic q̄ de vētri tēplū eſt
coq̄na: altare mēſa: miniſtri coqui. imolate
pecudes carnes cocte: fumus incenſorum
odor ciborum.

Tertio per antiochū. ſicut

legit. j. macha. j. Antioch⁹ q̄ppe ſupbiſſi-
mus fuit ⁊ ambitioſus. Per hoc ḡ ſignifi-
cat ꝙ ſupbia ⁊ ambitio q̄ viget in clericꝫ q̄
nō ꝓdeſſe appetūt: ſed p̄eſſe/ mltū eccl'iam
dei ꝯtaminat. de q̄ꝝ ſupbia dr Ber. Ho
norati icedūt de bonis dn̄i q̄ dn̄o honorē
nō deferūt. hec ille. In mltꝫ vtiq; eccl'iaſti
cis virꝫ tāta regt ſupbia vt ⁊ ip̄m hitū de-
dignēt clericalē: nō timētes īfringere ſctās
eccl'ie ꝯſtitutōes. Un̄ Innoc. terti⁹ i ꝯci-
lio generali. et h̄r extra ō vita ⁊ ho. cler. c.
clerici. Clerici officia vl' cōmercia ſecl'aria
nō exerceāt/maxie ihoneſta: mimis: iocu-
latorib⁹: ⁊ hiſtrionib⁹ n̄ intēdāt: ⁊ tabnas
ꝓrſus euitēt/niſi forte cā neceſſitatꝫ in iti-
nere ꝯſtituti: ad aleas ⁊ taxillos nō ludāt
nec hmōi ludis interſint: coronā ⁊ tōſurā

habeāt cōgruentē: clausa deferāt desup īdumēta nimia breuitate vl' lōgitudie non notāda: pānis rubeis aut viridib9 necnō manicꝫ aut sotularib9 ꝯsuticijs: frenis: sellis: pectoralib9: calcarib9 deauratꝫ aut aliā supfluitatē gerētib9 n̄ vtant'. Hec ille. Itē ex cōcilio agathensi. di. xxiij. c. clerici. Clerici q̄ comā nutriūt: ab archidiacono etiāsi noluerint inuiti derōdeant'. vestimenta etiā vl' calciamēta eis nisi q̄ religionem deceāt hr̄e n̄ liceat. Itē in eadē dis. Greg. ix. c. siqs. Siqs ex clericꝫ comā relaxauerit anathema sit. Et h̄ etiā ponit' extra d̄ vi. ꝛ ho. cler̄. Et sup illō c. dicūt doctores ꝙ cleric9 sic laxās capillos peccat mortaliter. Itē in eadē dist. anicius papa. c. ꝓhibere. Prohibere frēs ꝑ vniuersas regionū vr̄aꝝ ecclias vt clerici iuxta apl'm comā non nutriāt: sꝫ desup caput i modū sphere radāt. Unde dr̄ apl's. j. Coꝝ. xj. Uir si comam nutriat ignīnia ē illi. mlier ꝟo si comā nutriat glīa ē illi. Itē. xxiij. di. c. nō licet. dr̄ ꝙ clerici debēt icedere tōso capite ꝛ patentib9 aurib9 Et ꝫm doctores iur̄. Capilloꝝ rasura ꝛ corona fit eis in signū ꝙ sīt de sorte dn̄i. Ubi etiā dr̄ mgr̄ in. iiij. sen. di. xxiiij ꝙ corona signculū est q̄ signt' in ꝑte sortꝫ ministerij diuini. Corona regale dec9 sig̃t. et seruire deo regnare ē. Un̄ mistri ecclie reges esse debēt vt se ꝛ alios regāt. q̄b9 Petr9 ait. Uos estꝫ gen9 electū: regale sacerdotiū. Summitas capitꝫ desup nudat': vt eoꝝ mēs ad deū libera mōstret' q̄ reuelata facie gl̄iam dī ꝯtēplet'. Sūmitas em̄ capitis ē eminētia mētꝫ. denudatio capitꝫ ē reuelatio mētꝫ. Cleric9 em̄ secretoꝝ dei non ignar9 eē debet. Tōdent' et capilli vsqꝫ ad reuelationē sensuū ꝛ auriū: vt vicia i corde et oꝑe pullulātia doceant' ꝑcidenda: ne ad audiendū ꝛ intelligendū ꝟbū dei ꝑpediant': ꝑ q̄ fuato reddet' i excels9 corona Hec mgr̄ vbi s̄. Itē ꝫm Boñ. sup. iiij. sen. dist. xxiiij. signaculū corone i clericꝫ fit ad distictionē ꝛ erudit'ōeꝫ. Ad distinctiōem q̄dē. Clerici em̄ ordiant' ad aliqd̄ nobile officiū ad qd̄ nō ordinant' alij Idō in supiori ꝑte ipoꝝ fit sigculū ad signdū officiū nobilitatis ad qd̄ pati sūt. Itē tōsura iferior cū tōsura supiori circl'are figurā facit in capillatura: ꝛ illa appellari solet corona q̄ sig̃t eos parari ad regale sacerdotiū. Idō signaculū regale rectissime cōpetit eis ad distinctōeꝫ Cōpetit etiā nihilomin9 ad eruditōeꝫ. Et h̄ qꝛ in tal' signaculi collatiōe ē supfluitatꝫ amotio: sūmitatꝫ capitꝫ denudatio: ꝛ figure orbicularis impssio. In p̄mo instruunt' clerici q̄d sit vitādū: q̄m supfluitas terrenitatꝫ: ꝫm illō. j. Tim. vl. Hn̄tes alimēta ꝛ q̄b9 tegamur: his ꝯtēti sim9. Un̄ ꝛ in hoc sig̃t ꝙ d̄bēt esse succicti lūbos mētꝫ. In secūdo instruunt' clerici q̄d sit desiderādū et tenēdū. Et h̄ est bonū supnū. vt ꝫm apl'm Phil'. iij. Nr̄a ꝯuersatio sit in cel'. In tertio instruunt' q̄lit' sit ꝯueniēdū. Figura em̄ orbicularꝫ est simplicissima: capacissima: ꝛ pulcerrima. In q̄ sig̃t ꝙ simplices esse dn̄t in mēte. Un̄ sap. j. In simplicitate cordis q̄rite illū dilatati i affectiōe. ij. coꝝ. v. Os nr̄m patet ad vos o corinthij: cor nr̄m dilatatū ē. Et pulcri i ꝯuersatiōe. qꝛ ꝯfessio ꝛ pulcritudo in ꝯspectu ei9. ꝛ h̄ ꝑ mūdiciā ꝫm illō ps. Ambulās in via imaculata: hic mihi mistrabat. hec Boñ Hec supdicta d̄ hitu: honestate: ꝛ corona clericali incidentalit' diximus. Ex q̄b9 ad pn̄s cōcludim9 ꝙ nō nisi ex mag̃ supbia ꝛ iobediētia atqꝫ cōtēptu ꝑuenire videt' ꝙ tām l'ti int' eccliasticos viros in pl'ib9 eoꝝ q̄ dicta sīt deficiunt. Et ꝟe mag̃ supbia. Cupiūt em̄ grad9 ecclesiasticos ascēdere: ꝛ tn̄ hitū ꝛ sig̃culū q̄ talē gradū deceāt ferre dedig̃nt'. Cupiūt ipi regere ecclias ꝛ ipi ꝑus ꝛ magꝫ rebelles sīt ecclie: qꝛ ei9 sctis ordinatōib9 manifeste ꝯdicūt. Un̄ patꝫ q̄m multipl'r supbia ꝛ vanitas ꝯtamiat ecclīam. Ex dictꝫ igit' appꝫ quō ꝑcipue ꝑ tria vicia polluit' ꝛ ꝯtamiat' ecclīa dei q̄ sig̃nt' ꝑ tres sacrilegos ꝑnoīatos q̄ ꝓphanauerūt domū dei.

Tertiū est sacrilegiū reale qd̄ cōmittit' in rē sacrā. i. sacratā: vel sacris loc' ꝑsonis: aut officijs deputatā: vt ex inuasiōe: captiōe: detentōe: aut defraudatiōe reꝝ locꝫ sacrꝫ vl' ꝑsonis ꝑtinentiū. Hoc aūt pctm̄ cauēdū esse atqꝫ detestādū: apparet ꝑcipue ꝓpt' tria

Primo ꝓpter ipsi9 rei scītitudinem

Scd̄o ꝓpter tal' vicij ingratitudinem

Tertio ꝓpt' diuini iudicij rectitudinem

Primo propter ipsius rei scītitudinē. qꝛ ē res deo aut ecclie dicata. idō q̄ capit eā aut detinet iniuste: sacrileg9 dr̄.

et cuilibet tali dici pōt illō apl̄i. Sacrile-
gium facis.

Secūdo propter talis vi-
cij ingratitudinē. Deteſtabilis vtiqȝ igra-
titudo eſt vt qd̄ ad dei honorē ſemel datū
eſt ꝛ deſtinatuȝ/inſenſat⁹ hō ex cupiditate
ſua rapiat iniuſte aut detineat. Un̄ talib⁹
q̄ ſic faciunt dicet dn̄s illud Eſa.iij. Uos
depaſti eſtiȝ vineā meā.

Tertio propter diuini iu-
dicij rectitudinē q̄ m̄ltū eſt timēda: et ſm̄
quā grauit̄ puniēdi ſūt tales ſacrilegi. Un̄
Act.v. Grauiſſima facta ē punitio ananie
et ſaphire q: bonorū ſuoꝝ q̄ eccl̄ie dede-
rant p̄tē aliquā ſibi retinere voluerūt. Ui-
de ibi. Si aūt illi ſic grauit̄ ꝓpt̄ h̄ puniti ſūt:
pēſate q̄ȝ grauit̄ puniēdi ſūt q̄ qd̄ a p̄deceſ-
ſorib⁹ ſuis aut alijs deo ꝛ eccl̄ie cōceſſū eſt
ſibi retinere p̄ fraudulentiā ſuā volūt. Le-
gim⁹.ij.mach.ix. q̄ȝ miſere obijt antioch⁹
q̄ theſauros et vaſa templi aſportauerat.
Itē in paſſiōe Iuliani martyriȝ legit̄: q̄ cū
q̄dā tyrān⁹ res eccl̄ie ſcti iuliani ſpoliaſſet
et admonit⁹ a ſacerdote reddere nollet: ſȝ
clericos cū ꝯtumelijs repuliſſet: cū veniſ-
ſet ad feſtū ſcti/ꝛ magnū conuiuiū faceret
in mēſaq̄ȝ ſederet: ſubito fulgur cum toni-
truo d̄ celo deſcēdit: ꝛ eū intactiȝ alijs ꝯcre
mauit. Itē refert Petr⁹ cluniacen̄. q̄ndaȝ
fuiſſe comitē matiſcon̄. q̄ ꝯſuet⁹ erat rape-
res marie eccl̄iaꝝ: q̄ ꝛ m̄lta loca religioſa
vaſtauerat: hic iudicioꝝ dei oblit⁹/de die
in diē deterioꝛ efficiebat̄. Cū aūt in q̄dā ſo-
lēnitate i palatio ſuo reſideret m̄ltiȝ ꝯſtipa-
tus militib⁹ ꝛ alijs diuerſi oꝛdis: itrauit p̄
oſtiū palatij q̄dā q̄ſi hō in eq̄ inſidēs ꝛ ve-
nit ad dictū comitē: dicēs q̄ hēbat ei loq̄.
q̄ ſurgēte: ille ſuppoſuit eū eq̄: ꝛ exiuit p̄ p̄-
dictū oſtiū palatij/clam⁹ coram ſuis oīb⁹
Iuuate me. Militib⁹ autē ꝛ ciuib⁹ iuuare
nō valētib⁹: p̄ aera deportat⁹ eſt; nec vltra
cōparuit. In cui⁹ facti deteſtationē mura-
uerūt oſtiū p̄ qd̄ educt⁹ ē. Cū aūt q̄dā p̄po-
ſit⁹ Roger⁹ noīe ꝯtēpoꝛane⁹ dicti petri/q̄ h̄
refert apiret dictū oſtiū q̄ſi necariū domui
dn̄i/cū ꝛ ipe eſſȝ maxim⁹ p̄do reꝝ eccl̄iaſti-
caꝝ ꝛ ſpoliatoꝛ paupeꝝ: aliq̄b⁹ lapidib⁹ re-
motiȝ/rapt⁹ ē a diabolo ꝛ p̄ aera deportat⁹
dimiſſus ē cadere: ꝛ fracto bꝛachio ꝛ alijs
mēbriȝ ꝯcuſſis vix ſemiuiu⁹ euaſit. Quidā
aūt in facto p̄dicti comitiȝ hāc etiaȝ cām cū
alijs addūt. Ipe em̄ q̄ndā militē iiuſte oc-
ciderat: ꝛ bōa ei⁹ iniuſte occupauerat ꝛ he-
redes ei⁹ exheredabat. q̄ appuit ei terribi-
lit̄/admonēs vt ſalteȝ reſtitueret heredib⁹
ſuis ablata. q̄ cū aliq̄b⁹ ſuoꝝ h̄ dixiſſet: h̄
ſoniū ꝛ friuolū reputauerit. Tūc tertia vi-
ce terribili⁹ cōminās aſſiguit ei diē q̄ opoꝛ-
tebat vellet nollet eū trahi alibi reſpōſuꝝ.
Territ⁹ igit̄/illa die vocauit multitudinē
armatoꝝ: aliq̄b⁹ amiciȝ ſuis exponēs viſa:
et rogās vt ſi aliquā violētiā viderent ſibi
fieri/ſubuenirēt. Et ꝯſeq̄nt̄ refert d̄ raptu
ei⁹ vt ſ. Ex dictiȝ patȝ q̄ȝ abominādū ſit oē
ſacrilegiū: ꝛ q̄ȝ cauēda ſit oīs irreuerētia er-
ga p̄ſonas ꝛ loca ſacra. et vniuerſalr̄ erga
q̄ſlibet res deo et eccl̄ie dicatas. Diſcam⁹
igit̄ vbiq̄ȝ diuina ꝛ ſctā reuereri: vt ꝛ nos
tādē mereamur in cel̄ cū ſctis in ꝑpetuū
honorari. Amē.

¶ Nota ſeq̄ntia p̄ ſtatu clericali.

¶ Hieronym⁹ ad damaſū papā. Quic-
q̄d h̄nt clerici paupeꝝ ē. Amb. Nō eſt mi-
noꝝ crimis q̄ȝ h̄nti tollere cū poſſis ꝛ abū-
das indigētib⁹ denegare. Ber. ad q̄ndaȝ
canonicū. Cōcedit̄ tibi ſi altari ſeruias vt
de altari viuas: n̄ vt frena deaurata ꝛ ſella
emas. q̄cq̄d q̄ p̄ter neceſſariū victū d̄ alta-
ri retines tuū nō eſt: rapina ē: ſacrilegiū ē.
Hec ille. Dicit āt Hoſt.i ſū. ꝛ de furto i v-
ter p̄tatiuo. Cū q̄cq̄d ſupeſt vſib⁹ eoꝝ q̄ de
p̄uētib⁹ eccl̄ie viuūt q̄ tn̄ p̄ſonis ihoneſtis
vl̄ diuitib⁹ ꝓpt̄ hm̄oi gl̄iaȝ ꝛ pōpā etiaȝ ſui
generiȝ viriȝ vl̄ m̄lierib⁹ bona eccl̄ie dederit:
debeat̄ paup̄ib⁹: nō ſufficit reſtituere d̄ ta-
lib⁹ ſi habeāt bona p̄rimonialia vl̄ aliunde
q̄ȝ de eccl̄ia adq̄ſita: niſi q̄tin⁹ ſibi ſubtrahe-
rēt de necarijs: vel q̄tin⁹ expēdiſſent circa
vtilitatē eccl̄ie de bonis p̄rimonialib⁹ vel
aliūde q̄ȝ de eccl̄ia adq̄ſitiȝ. Sed qd̄ d̄ illis
q̄ bona eccl̄ie i neceſſarijs expēdūt: ꝛ tn̄ ec-
cleſie nō deſeruiūt: nunq̄d raptoꝛes ſūt cen-
ſendi: R̄ndet Alex. q̄ ſic. q: ad h̄ eis dant̄
bona vt i eccl̄ia laboꝛēt. Si em̄ agricole da-
ret̄ pecunia vt laboꝛaret i agro. ſi ille n̄ la-
boꝛaret ꝛ recipet ꝓmiſſa ſtipēdia: nōne fur
eēt cēſend⁹ ꝛ raptoꝛ: Hiero. Eccl̄iaȝ d̄frau-
dare ſacrilegiū eſt. Quid aūt d̄ focarijs ꝛ
hm̄oi turpib⁹ q̄ paſcunt̄ de reb⁹ eccl̄ie: nū-
q̄d tenent̄ ad reſtōneȝ: R̄ndet Ray. q̄ ſic.
q: n̄ remittit̄ pctm̄ niſi reſtituat̄ ablatū. ſ.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

q. vj. c. Si res aliena, niſi forte datũ eẽt cã elemoſyne cũ eẽnt i ſupma necitate. qd de⸗buit fieri. diſt. lxxxvj. Vñ dr etiã Rod. ſi recepit ꝑ carnali oꝑe a clerico d rebꝫ ecclie: tenet̃ reſtituere. Nota etiaȝ ꝙ q recipiunt diſtributiões ɋtidianas ꝛ dinis nõ inſũt: tenent̃ reſtituere: niſi ĩfirmitas vl' rõnalis neceſſitas corpal' aut eiudẽs ecclie vtilitas excuſaret. Et idẽ intellige de diſtributõi⸗bus q fiũt ꝑ anniuerſarys dfũctoꝝ. Pro⸗bant̃ hec oĩa li. vj. c. Cõſuetudinẽ. et c. vni co de cleri. nõ reſi. li. vj. Nota circa clericos bñficiatos triplicẽ abuſionẽ.

¶ Pria ẽ abuſio ingreſſiõis q pleruꝗ ẽ ſi⸗¶ Scda ẽ abuſio receptõis: q (moniaca. freqnt̃ ẽ iniuſta: qꝛ recipiũt qd ñ lucrant̃.

¶ Tertia ẽ abuſio expoſitiõis q ſepiꝰ ẽ in⸗digna. qꝛ pſonis idignis ꝛ in actibꝫ ꝛ rebꝫ ſupfluis ꝛ inhoneſtꝫ exponũt res ecclie.

¶ De aſſumptiõe gl'ioſa ſacratiſſime ge⸗nitricis dei Marie ¶ Sermo

Q Ve eſt iſta q aſcẽdit de deſerto: Cañ. viij

Feſtiuitas gl'ioſe aſſũptionis ſctiſſime di mris p ceterꝫ oĩm ſctõꝝ feſtiui tatibꝫ celebrãda ẽ ab vniuerſ chriſtifidelibꝫ deuotiꝰ: iocũdiꝰ: atꝗ reuerẽtiꝰ. ¶ Primo deuotiꝰ triplici rõne. Tũ qꝛ hec feſtiuitas eſt ſublimioꝛ. Hiero. Hec ẽ pñtꝫ diei feſti uitas in q gl'ioſa ꝛ felix ad ethereũ ꝑuenit thalamũ. Que ꝑfecto feſtiuitas ſic̃ ꝛ ꝟgo incõpabil' ẽ ceterꝫ ꝟginibꝫ: ita ꝛ incõpabil' eſt oĩm ſcõꝝ feſtiuitatibꝫ ꝛ admirãda etiã ꝟtutibꝫ angelicꝫ. Tũ qꝛ nr̃a obligatio for tioꝛ. Plꝰ em̃ illi ſoli obligamur ꝙ ceteris oĩbꝫ ſctis: cũ ipa plꝰ fecerit ꝛ plꝰ poſuerit ꝑ nr̃a redẽptiõe: cũ ex ea ſũptũ ſit illd ſacra⸗tiſſimũ dñi corpꝰ qd ꝑ nr̃a ſalute oblatuȝ eſt. Jõ bñ dic̃ Hierony. Si deũ oꝛe ꝓphe tico in ſctis eiꝰ laudare iubemur: mlto ma gis eũ in hac celebritate btẽ ꝟgis matris eiꝰ opoꝛtet cũ hymnis ꝛ cãticis diligentiꝰ extollere ꝛ dignis deo iubilare ꝑconijs ac myſticꝫ honorare mũeribꝫ. Tũ qꝛ vtilitas inde copioſioꝛ: cũ eiꝰ interuẽtio pro nobꝫ ſit apd deũ acceptioꝛ. Jõ Ber. Precioſũ ho die munꝰ terra nr̃a miſit i celũ vt dando ꝛ accipiẽdo amiciciaꝝ federe felici: copulent̃ hũana diuis. Jlluc em̃ aſcẽdit fructꝰ terre ſublimis: vñ data optia deſcẽdũt. Aſcen⸗dens in altuȝ ꝟgo ſꝑ maria dabit ipa ꝗꝗ dona hoibꝫ. Siqdeȝ nec facultas ei deeſſe pt nec volũtas: regina celoꝝ ẽ miſericordꝫ ꝛ mr̃ vnigeniti dei. ¶ Scdo iocũdiꝰ tripli ci rõne. Tũ ꝓpt̃ ſinglarẽ ꝟgis exaltatiõeȝ. de q dr Hiero. Hec ẽ dies pclara in q vſ⸗ꝗ ad throni celſitudinẽ intemerata mr̃ et ꝟgo ꝓceſſit atꝗ in regni ſolio ſublimata: poſt chrm̃ gl'ioſa reſedit. Sic itaꝗ vbiꝗ ꝯfident̃ de illa ſancta dei canit eccleſia (qd de nullo alioꝝ ſctõꝝ fas ẽ credere) ꝙ vltra angeloꝝ ꝛ archãgeloꝝ merita tranſcẽde⸗rit. Hec Hiero. De hac aũt ꝟgis exalta⸗tione marie gaudere debemꝰ: cũ h ſpectet ad honorẽ totiꝰ hũani generꝫ. Jõ Hiero. dt. Rogo gaudete qꝛ vt ita fatear ineffa⸗bilit̃ ſublimata cũ chriſto regnat in eternũ. Tũ ꝓpt̃ nr̃e ſalutꝫ augmẽtationẽ. Hiero. Exultate inquã ꝛ gaudete ac letet̃ oĩs oꝛ bis: qꝛ hodie nobꝫ oĩbꝫ (eiꝰ interueniẽtibus meritꝫ) ſalus aucta eſt. Et Aug. Ut red⸗deres gl'ie petõrẽ: vſꝗ ad gl'iam tu gl'ioſa ꝑuecta es: vt ſupno rege excepto: nihil te ſit ſupans in ſupis. Tũ ꝓpt̃ angelicã ꝯfor mationẽ: vt. ſ. ꝯformemur angelis de hac tanta ꝟginis exaltatione letãtibꝫ. Vñ can tat ecclia. Gaudeamꝰ oẽs in dño diẽ feſtũ celebrãtes ſub honore Marie ꝟginis: de cuiꝰ aſſumptione gaudent angeli. Hiero. Ad huius ꝑfecto exeqas angeli famula⸗bant̃ qntum fas eſt credere: ꝛ vniuerſe ce⸗loꝝ cõgratulabant̃ curie. Jdem. Nulli du bium eſt omnẽ illam ciuitatẽ hieruſalẽ tũc exultaſſe ineffabili leticia: tunc iocundatã eſſe inextimabili charitate: tuncꝗ cũ omĩ gratulatione iubilaſſe: quoniã feſtiuitas hec que nobis hodie reuoluitur annua: il⸗lis omnibus facta eſt continua. Hec ille. Si itaꝗ angeli tanta leticia iocundantur de virginis huius glorioſiſſima exaltati⸗one: multo magis tota cordis deuotione congratulari debemus quibus mlto am⸗plius cõceſſit hec ſacratiſſima virgo ꝙ an⸗gelis.

¶ Tertio reuerentius triplici ratione. Tum propter reue⸗rentiam maioris ſanctitatis. quia ipſa eſt ſanctaꝝ ſanctiſſima. Jdeo bene cantat ec⸗cleſia in proſa. O vere ſctã atꝗ munda ex qua eſt orta redemptio noſtra: salꝰ quoꝗ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

mundi veracꝫ vita. Bern̄. ſup Miſſus ē. O feminā ſingularit venerādā ſup oēs feminas admirabilē parentū reparatricē: poſterioꝝ viuificatricē. Tū ꝑpt reuerētiā ſublimioris dignitatꝫ: q2 ipa ē mr̄ dei Hiero. Non mir̄ ſi huic tāte ꝟgini vniuerſe celorū ꝯgratulabant̄ curie: q2 honor maternꝰ eiꝰ ē q natꝰ eſt ex ea q̄ ois celoꝝ ordo veneratr̄ ⁊ adorat ſuper ſe eleuatū cū p̄re in ſede maieſtatꝫ Ber. ſer. de aſſūp. Non ē qḋ me magis delectet: nō ē qḋ terreat magꝫ q̄ꝫ ḋ glia ꝟginis mr̄is hīc ſmonē. Quenā poterit etſi angelica lingua dignis extollere laudibꝫ ꝟginē mr̄ez: matrē aūt nō cuiuſcūꝗ ſed dei: Tum ꝑpt reuerētiā eminētiꝫ ⁊ autoritatꝫ. q2 regia mūdi. Ber. ſer. de pentec. Eia beatā te dicēt oēs generatōēs genitrix dei: dn̄a mūdi: celi regina: q̄ oibꝫ generationibꝫ vitā ⁊ gliām genuiſti. Jḋ etiā dicit Hiero. Quid nos tantilli: q̄d actiōe puſilli: q̄d in eiꝰ laude referemꝰ: cū etiamſi oim nr̄m mēbra ꝟterent̄ in linguas eā laudare ſufficeret nullꝰ. Altior em̄ ē celis ḋ q̄ loqui nitimur: abyſſo ꝓfundior cui laudes dicere conamur. Jdē. Si oportet tantā ac talē ꝟginē tācꝫ ꝓclarā venerari: multū cōuenit ⁊ vltra angelicā q̄dā mō dignitatē q̄ꝫ tū fas ē cū gaudio laudibꝫ digniſſime eſſerre. Jdem volēs loq̄ de hac ſacratiſſima mr̄e ſic ait. Timeo ſatꝫ ⁊ valde ꝑtimeſco: ne forte ſicuti improbꝫ ita ⁊ indignꝰ laudator inueniar Profecto cū nec ſcitas: nec facundia ſuppetat: vt brāꝫ ⁊ glioſā ꝟginē digne laudare queā: qm̄ vt verū fatear q̄cq̄d hūanis dici pōt ꝟbis minꝰ ē a laude dei: q̄ diuis eſt ⁊ angelicꝫ excellētiꝰ ꝑdicata ⁊ laudata ꝓcōniis: a ꝓpheꝫ q̄dē ꝓnunciata: a patriarchis figurꝫ ⁊ enigmatibꝫ ꝓſignata: ab euangeliſtꝫ exhibita ⁊ mōſtrata: ab angelo venerabilr̄ atcꝫ officioſiſſime ſalutata. Jdē. De tali tātacꝫ loq̄ me indignū fateor: ſꝫ et puto ꝙ nemo ꝓſumat niſi q̄ cōtraſē q̄ pandunt̄ ignorat. Un̄ et Ber. Jpi ꝟgini deuotiſſimꝰ loq̄ icipiens ḋ hac tā glioſa aſſumptiōe ꝟgis ſic ait. Hic totū decurrat īgeniū: ⁊ aureꝰ ſmo totꝰ reluceat maieſtate: volūtaria oris mei bn̄placita ſibi faciat genitrix dei: dn̄a mūdi: regina celi: ipa ſenſū acuat: dirigat ſtilū ⁊ linguā paupis vennuſtiori reſpergat eloq̄o. Hec ille. Ad declarandā aūt vtrūcꝫ cū dei gr̄a tām magnificam ꝟginal' aſſumptiōis gliam ſumpta ſūt ꝟba i ꝓncipio ſmonis poſita: q̄ in ꝑſona ſuꝑnoꝝ ciuiū de tanta ꝟginis glia admirantiū recitant̄. vicꝫ Que ē iſta q̄ aſcendit de deſerto. Hiero. Aſcēdebat de deſ̄to p̄ntis ſeculi ꝟga de radice ieſſe olim exorta: ſꝫ mirabant̄ electoꝝ aīe q̄nā eſſet q̄ etiā meritorū ꝟtutibꝫ angeloꝝ vinceret dignitatē. Jdē. Quis illḋ cogitare ſufficiat q̄ꝫ glōſe hodie regina mūdi ꝓceſſerit q̄nte deuotōis affectu tota in eiꝰ occurſū celeſtiū legionuꝫ ꝓdierit mltitudo. quantꝫ ad thronū glie canticis ſit deducta: q̄ꝫ placido vultu: q̄ꝫ ſerena facie q̄ꝫ diuis amplexibꝫ a filio ſit ſuſcepta ⁊ ſup oēꝫ creaturā exaltata. hodierna die credendū ē militiā angelorū feſtiue dei genitrici obuiā aduenīſſe eācꝫ ingēti lumine circūfulſiſſe ⁊ vſcꝫ ad thronū glorie cū laudibꝰ ⁊ canticꝫ ſpūalibꝫ ꝓduxiſſe. Hec ille. Mirabat̄ aūt tota celorū militia in glioſa ꝟginis aſſumptiōe precipue ꝓpter tres mirabiles excellētias

Primo ꝓpter ipius virginis inexplicabilem formoſitatē.

Scḋo ꝓpt̄ ſue ꝑſone iextimabilē dignitatem.

Tertio ꝓpter ſue aſcenſiōis incomparabilē ſublimitatē.

PRimo itacꝫ videamꝰ q̄liter admirāda erat ꝟtutibꝫ angelicis hec ſacratiſſima virgo ꝓpter eius inexplicabilē formoſitatē Can̄. vii. q̄ꝫ pulcra es et q̄ꝫ decora charíſſima in deliciis tuis Jtem Can̄. vi. Pulcra es amica mea ſuauis et decora ſic hieruſalem. Licꝫ aūt pulcerrima eſſet pulcritudine corporali: hic tn̄ loquimur de pulcritudine ſpirituali glorioſe virgis. Hmōi autem formoſitas ſeu pulcritudo ſingularis erat ⁊ admirabil' i aſſūptōe glioſiſſime huiꝰ ſacratiſſime matris precipue ꝓpt̄ tria

Primo ꝓpter ois macule carentiā

Scḋo ꝓpt̄ ois ꝟtutꝫ ⁊ gr̄e ꝓcellentiam.

Tertio ꝓpt̄ ſingularē glie relucentiā.

Primo igit̄ ꝓpter ois macule carentiā.

Fuit em̄ prorſus ſemꝑ immunis ab oi macula tam originali q̄ꝫ actuali. Jḋ nihil in ea fuit vnq̄ꝫ qḋ in aliq̄ pulcritudinē ⁊ puritatē mētꝫ eiꝰ diminueret aut impediret Jḋ bn̄ pōt ſibi dicere benedictꝰ filiꝰ ſuꝰ illḋ Can̄ iiii. Tota pul. es amica mea ⁊ mac'la nō ē in te. Q, in ea nō fuerit mac'la pcti originalis declarari pōt multiſ

modis ꝗ pñt videri in ſer. de ↄceptiōe ei⁹. Q, aūt in ea nunꝗ̄ fuerit macl'a pcti actu-lis: h videt dicere Aug. in li. de natura et gra. di. Cū de pctis agit: nullam pꝛſus de ꝟgine glioſa hēre volum⁹ q̄ſtionē. Propter hāc igit puritatē ꝓpꝛiiſſime ſibi cōpetit h ꝟbū Aue: qḋ dici pot ab a: qḋ ē ſine: ⁊ ve. q̄ſi ſine ve. i. maledictōe pcti. Qḋ ita poſſu-mus ꝑ modū ↄtēplatōis ꝑſuadere. Trib⁊ q̄ppe modis ↄtingit aliquē ruere i pctm

Pꝛio ꝑ infirmitatē hūanā ſeu fragilita-te. ſic ↄtigit petro ꝗ timoꝛe hūano chꝛiſtū negauit. Scḋo ꝑ ignorātiā. ſic contigit paulo ꝗ poſtea dicebat. j. Tim. j. Jgrās fe-ci in icredulitate mea. Tertio ꝑ malici-am. ſic ↄtigit iude ꝗ dilexit maledictiōez ⁊ venit ei. Brīſſima aūt ꝟgo Maria nullo iſtoꝝ modoꝝ cadere potuit: q dt Eccl. xx-iiij. Jn me oīs gr̄a vie ⁊ ꝟitatꝭ. in me oīs ſpes vite ⁊ ꝟtutꝭ. Nō potuit cadere ꝑ ma-liciā: q2 erat fūdata ſuꝑ ſtabilē altitudinez diue gr̄e. Jō dt. Jn me oīs gr̄a vie. Nec ꝑ igrātiā: q2 fundata erat ſuꝑ ſtabilē altitu-dinē diue noticie ſeu ſapie. iō dt: ⁊ ꝟitatis. Necꝗ̄ ꝑ infirmitatē: q2 fūdata erat ſuꝑ ſta-bilē altitudinē diue potētie ⁊ ꝟtutꝭ. iō dicit Jn me oīs ſpes vite ⁊ ꝟtutꝭ. Hec igit erat dom⁹ dñi firmit edificata: fundata in pfe-ctiōib⁊ excellentiſſimis ſctiſſime. Pr̄ dedit excellētiā potētie: fili⁹ excellentiā ſapie: ſpi-ritusſctūs excellētiā bonitatꝭ ⁊ gr̄e. Bene igit fundata erat ſuꝑ firmā petrā. iō ruere ñ potuit. Nulla igit macula: nulla pcti de-formitas aut turpitudo locū habuit in ea Jdeo ſemꝑ eſt: fuit: ⁊ erit ſuꝑ oēs creatu-ras pulcerrima.

Secundo ſingularis eſt et

ſuꝑadmirabil' glioſe ꝟgis pulcritudo ꝓpt oīs ꝟtutꝭ ⁊ gr̄e ꝓcellētiā. Sic em̄ pctm eſt turpitudo aīe faciēs aīam deo ⁊ ſctis abo-minabilē ⁊ imūdis ſpiritib⁊ in deformita-te ſilem: ſic gr̄a ⁊ virt⁹ pulcritudo ē aīe fa-ciēs eā deo gratā: ⁊ angelicꝭ ſpiritib⁊ imo ⁊ ipi deo ↄformē. Non dubiū q̄n mirabil' ſit pulcritudo cuiuſcūꝗ̄ aīe iuſte. mīma ꝗ̄p-pe pulcritudo ſpūalis aīe iuſte incōpabilr̄ excellit oēs coꝛpales pulcritudīes nedum terrenoꝝ ſz ⁊ celeſtiū coꝛpoꝝ. Penſate igit q̄nta ⁊ q̄mirabilē pulcritudo ꝟgis mr̄is q cū ſua totali ⁊ integra puritate excellenti-as oīm ꝟtutū habuit: atꝗ̄ ſinglarē celeſtꝭ gr̄e plenitudinē. Hieron⁹. Nihil ꝟtutꝭ: ni-hil gr̄e: nihil cādoꝛis/ qḋ nō reſplēdeat in ꝟgie glioſa. Nihil inꝗ̄ ꝟtutꝭ. nā pleniſſi-me habuit oēm ꝟtutē cuilibet pctō ↄtrariā et ad oē bonū op⁹ iclinatiuā. Nihil ēt gr̄e. q2 vt dt hiero. Ceterꝭ ꝑ partes pſtat gr̄a: Marie ꝟo ſe totā infudit gr̄e plenitudo q̄ erat in chꝛo. De hac aūt excellentia ꝟtutꝭ et gr̄e in maria ſic loquit Aug. ſer. j. de ei⁹ aſſūptiōe. Quid iuſticie: qḋ ſctitatꝭ virgo hec idigere potuit ꝗ efficacꝭ ad oīa gr̄e ple-nitudinē accepit. Hec reuera dom⁹ illa de q̄ ꝑ ſalomonē dr̄. Sapia edificauit ſibi do-mū: excidit colūnas ſeptē. Septē nāꝗ̄ vir-ginalis hec dom⁹ colūnis ē fulcita. q2 ve-nerāda hec mr̄ dñi ſeptē ſpūſſcti donis do-tata fuit. Quā talē vtiꝗ̄ dina ſapia edifi-cauit: vt digna eſſet dino ex q̄ carnem aſſu-meret inextiabile. ſ. pciū ſalutꝭ humane. Quid dign⁹ hac ꝟgie: qḋ ſancti⁹ i hūanī generꝭ ſerie exoꝛiri potuit: an null⁹ pꝛiar-chaꝝ: nullus ꝓphaꝝ: null⁹ antiq̄rū patrū: null⁹ pꝛſus hoīm cōꝑari potuit: Jdē i ſer-bū⁹ dici. Oīm q̄dē ſcōꝝ memoꝛie mirabi-les. nihil tñ tātū i glīa q̄ntū ſolēnitas pn̄s Abel ꝑ ſacrificiū noiat. Enoch ꝑ cōplacē-tiā mēoꝛat. Noe ꝑ iuſticiā laudat. Mel-chiſedech ſic imago dei p̄dicat. Abꝛaā ꝑ fi-dē appꝛobat. Jſaac ꝑ noꝛmā cōmēdat. Ja-cob ꝑ luctamē brificat. Joſeph ꝑ caſtimo-niā honoꝛat. Job ꝑ patientiā compꝛobat. Moyſes ſic legiſlatoꝛ p̄titulat. Jeſus na-ue ſic dux cōmemoꝛat. Helias ſic zelotes teſtificat. Eſaias ſic locutoꝛ dinoꝝ ſcribit Daniel ſic prudētiſſim⁹ venerat. Ezechiel ſic ſpectatoꝛ arcanoꝛū mirat. Dauid ſicut chꝛi pr̄ ſcḋm carnē legit. Sz null⁹ tal' i mōdo q̄lis dei genitrix Maria. Quē em̄ illi oēs in enigmate viderūt: iſta i vtero icarnatuz poꝛtauit. Hec ille. Hec igit virgo ſuꝑ oēs pulcerrima: q2 oī pulcritudine gr̄e ⁊ ꝟtutꝭ oꝛnatiſſima. Jō bñ dr̄ Cañ. iiij. Fons hoꝛ-toꝝ: pute⁹ aq̄ꝝ viuētiū. Quia ꝟo nō de oī ꝟtute tāte ꝟgis loq̄ poſſum⁹: cū nec d vnī-ca loq̄ ſufficiētes ſim⁹. Jdeo ſpēalr̄ cū dei gr̄a de trib⁊ ꝟtutib⁊ ei⁹ dicem⁹ q̄b⁊ appere pōt q̄ btā ꝟgo fuit vas aptiſſimū ad oēm gr̄e plenitudinē capiendā. Tria q̄ppe faci-unt vas aptū ad liq̄rē p̄cioſum recipiendū: ſcz pfūditas: vt multū capiat. puritas: ne

Sermo de aſſumptiōe Marie

ligre̅ receptū inficiat. ſoliditas: ne reijciat
Btā aūt ꝟgo habuit ꝓfunditatē hūilita-
tis: puritatē ꝟginitatꝫ: ſoliditatē charita-
tis. Habuit inquā has ꝟtutes excellētiſſi
mo q̄dā mō. Jō de ipa angeli admirātur
Cañ. vj. di. Que ē iſta q̄ ꝑgredit' q̄ſi au-
roza cōſurgēs: pulcra vt luna: electa vt ſol:
terribil' vt caſtroꝝ acies ozdinata. Pulcra
inq̄ꝫ vt luna ꝓpt' ꝟgitatē. Luna em̄ ē corpꝰ
frigidū. Electa vt ſol ꝓpt' inflāmatā chari
tatem. Terribil' vt caſtroꝝ acies ozdinata
ꝓpter ꝓfundiſſimā hūilitatē q̄ terribil' eſt
demonib᷒. De his igit' trib᷒ ꝟtutib᷒ pauca
dicemꝰ. ¶ Pzio de hūilitate ꝓpt' quā terri
bilis erat ꝟgo btā demonib᷒. Jō de ea pi-
ctū fuerat Gen. iij. Jpa ↄteret caput tuū. ſ.
caput. i. ſupbiā diaboli. Appuit aūt ꝟgis
hūilitas i ſecūda turbatiōe q̄n audiuit ſa
lutatōez angelicā. Hec em̄ turbatio ñ icre
dulitatꝫ ſꝫ hūilitatꝫ fuit. Mētes em̄ vere
hūiliū q̄nto amplꝰ laudant': tāto magꝫ eru
beſcere ſolēt ꝛ timere. Ber. O, turbata ē
fuit ꝟecūdie virginal'. Jtē appuit eiꝰ hūili
tas in ſua rñſiōe: q̄n. ſ. dixit Lu. j. Ecce an
cilla dñi ꝛc. Ubi Amb. Uide marie hūili
tatē: vide eiꝰ deuotōem: ancillā ſe dr ꝛ mr̄
eligit'. Jtē appuit i ſua ↄuerſatione. De q̄
Hiero. ad cromaciū ꝛ heliodoꝝ. Jn vigi-
liis iueniebat' pzioz: in ſapia legꝫ eruditioz:
i hūilitate hūilioz: hāc iraſcētē nll's vidit:
hāc maledicētē nullꝰ audiuit: ois ſmo eiꝰ
ita erat gr̄a plenꝰ vt i lingua eiꝰ cogſceret'
deꝰ. Hec ille. Propt' hāc āt hūilitatꝫ excel
lētiſſimā ꝓfūditatē marie deo placuit vir-
go btā. Aug. Nihil nos ita do g̃tos efficit
ſic hūilitas. Jō reſpexit dñs hūilitatē an-
cille ſue. Ber. Audeo dicere q: nec ſine hu
militate ꝟgitas eiꝰ placuiſſet. hec ille. Er-
go ꝛ nos ſi deo placere volūꝰ: huiꝰ ꝟginis
hūilitatē ꝑ virib᷒ imitemur. Si diligimꝰ
ꝟgis huiꝰ clemētiā ꝛ pietatē q̄ ſp pata eſt
interuenire ꝑ nob apd deū: diligamꝰ ꝛ ſeq-
mur eiꝰ hūilitatē q̄ digni ſimꝰ ꝑ eiꝰ patroci
niū grāz ↄſeq̄. Nā ſupbis deꝰ reſiſtit: hūi-
lib᷒ āt dat grāz: vt dr Ja. iiij. Etſi hūilib᷒
dat grāz: g̃ magꝫ humilib᷒ maiorē grāz: ꝛ
marie hūilib᷒ maxiaꝫ grīā. iuxta rlaz Ari
ſto. i topic. Si ſimplr ad ſimplr: ꝛ magis
ad magꝫ. Jō ꝟgo hec gl'ioſa q̄ fuit ſp oim
hūillima/maximā apd deū iuenit grāz. iō
bñ ſibi dictū fuit ab angelo Lu. j. Jnueiſti
grām apd dñz. Qui g̃ peccādo grāz amiſi-
ſimꝰ: ad hāc inuētrice deuoti ſecuri acce-
damꝰ. Et ſic dr apl's heb. iiij. Adeamꝰ cū
fiducia ad thronū gr̄e eiꝰ vt miaz ↄſeq. et
grāz iueniāꝰ i auxilio optūo. ¶ Scdo dica
mꝰ aliqd d ſua ꝟgitate. Ber. ſup Miſſꝰ ē.
Pulcra ꝑmixtio ꝟginitatꝫ ꝛ hūilitatꝫ: nec
mediocrit' placet deo aīa illa in q̄ hūilitas
cōmēdat ꝟgitatē: ꝛ virgitas exoznat hūili
tatē. Hec ꝯpl'cra igit': hec ꝟginū ſcti ſſima
q̄ ꝛ int' oēs ꝟgies puriſſima ꝛ int' oēs hūi
les ſp fuit hūillima. Per hūilitatē itaqꝫ vt
iā dictū eſt g̃tiſſima fuit deo: et demonib᷒
terribil'. Propt' ꝟgitatē aūt marie placēs
angel' ꝛ eis venerabil': q: vt dr Hiero. ſp
eſt angel' cog̃ta ꝟginitas. Jdē. Uirgitas
ſoroz ē angeloꝝ. Nā vt idē dr. Jn carne p-
ter carnē viuere/āgelice ē nature: ñ hūane
Sic aūt ꝟginitas placet angel': ſic ꝛ luxu-
rie feditas placꝫ dmōib᷒. Uñ dr q̄dā glo.
Aug. ſup Leuit. Demones marie d ido-
latria ꝛ luxuria gaudēt. Gaudet q̄ppe dia-
bolus de q̄libet pctō: ſꝫ marie i idolatria ꝛ
in pctis carnalib᷒ delectat'. Jn figura huiꝰ
Mat. viij. ꝛ Lu. viij. legio demonū petijt
intrare i gregē pozcoꝝ: ꝛ accepta licētia p-
cipitauit eos i mare/ad deſignādū ꝙ demo
nes marie delectāt' hitare i luxurioſ ꝛ gu-
loſis: q̄m viuūt vita pozcina. Nā in ſceno
ſis delectant' vt pozci: ꝛ ide ꝑcipitant' i mare. i.
in abyſſum iferni. Sed omittamꝰ ad pñs
hāc luxurie feditatē ꝛ redeamꝰ ad ↄtēplā
dū virgialē puritatē. De q̄ dr Amb. i li. de
viduis. Supgredit' ꝟgitas ↄditōez hūa-
ne nature ꝑ quaꝫ hoies angel' aſſimilant'.
maioz ē tñ victoria ꝟginū ꝙ āgeloꝝ. An-
geli em̄ ſine carne viuūt: ꝟgies i carne tri-
umphāt. Et Hiero. ad paulā ꝛ euſtochiū
Jn carne angelicā gl'iaz adq̄rere maioꝫ ē
meriti ꝙ hr̄e. Eſſe em̄ angelū felicitatꝫ ē:
eſſe ꝟo virginē ꝟtutꝫ. Dū h obtinere viri-
bus nitit' cū gr̄a: qd hꝫ angelꝰ ex natura.
vtrūqꝫ tñ ꝛ ee ꝟginē vl' angelū diui mūeꝫ
eſt officiū. hec ille. Sed lꝫ oēs ꝟgines deo
dicate/deo ꝛ angel' placeant: ſingularit' tñ
iſta placuit q̄ eſt regina ꝟginū. Uirgitas
em̄ eiꝰ ſinglarit' hūit tres nobiliſſimas cō-
ditiōes. Erat em̄ ꝟgitas reglarꝫ ꝑfectiōis
Erat em̄ in aīo puriſſima: ꝛ corpe itegerri
ma. Jmpleuit q̄ppe illd qd poſtea paulꝰ
dicebat. j. Theſ. v. Jnteger ſpūs vt ꝛ aīa

ꝛ corp⁹ ſine q̄rela i aduētu dn̄i nr̄i ieſu xp̄i
fuer. Veniēs q̄ppe dn̄s i ei⁹ vterū: eā oīno
imaculatā ꝛ itegerrimā iuenit. et inde exi-
ens: ei⁹ itegritatem nō minuit: ſʒ ſacrauit.
Erat etiā virgitas exemplarꝭ ꝯſecratōis.
Hec em̄ ē p̄ma q̄ virgitatē ſuā deo ꝯſecra
uit. Jō dr̄ ps. Adducēt regi ṽgies p⁹ eā.
Nā vtriuſqꝫ ſex⁹ m̄ltitudo ſecuta ē ſue vir
ginitatꝭ veſtigia. et relictꝭ nuptiaꝝ copula
tiōib⁹: ſp̄retaqꝫ liberoꝝ ꝓpagīe: ſpōſo cele-
ſti ꝑenni mēte: actu: hitu: ꝛ geſtu adherere
maluerīt. Jō bn̄ figurata ē ṽgo btiſſima ꝑ
amygdalū Nūe. xvij. Amygdal⁹ em̄ p̄ma
īter arbores flores ꝓducit. et btā ṽgo p̄ma
florē ṽgitatꝭ deo ꝯſecrauit. Erat iſup ṽgi
nitas ſalutarꝭ traſfuſiōis: q: i alios purita
tē caſtitatꝭ traſfūdebat. Vn̄ dicunt aliq̄ ꝙ
tāta erat ṽt⁹ ſue puriſſime caſtitatꝭ ꝛ inte
gerrime ṽgitatꝭ/ ꝙ lʒ corpe pulcerria eēt:
a nullo tn̄ potuit vnq̄ꝫ ꝯcupiſci. Virt⁹ em̄
excellētiſſima ſue caſtitatꝭ cūctos aſpicien
tes penetrabat: ꝛ oēs i eis carnales mot⁹
ꝛ ꝯcupias extinguebat. Talē ṽgitatē nō
habuit btā Catarina quā maxētī⁹ ꝯcupi-
uit. nec btā margareta quā olibri⁹ carnal̄r
deſiderauit. nec btā agnes quā ꝑfecti fili⁹
adamauit. Mlto quippe excellētior atqꝫ
deo ſacratior erat ṽgitas glīoſe m̄ris dei.
Si ḡ diligꝭ mariā: dilige caſtitatꝭ purita
tē. nec em̄ ſibi grat⁹ eē poterꝭ niſi puritatē
et caſtimoniā dilexerꝭ. diſplicꝫ em̄ ei q̄cq̄d
caſtitatꝭ puritatem aut tollit aut minuit.
Tu ḡ q̄cūqꝫ es q̄ ſperas dei miſcōiaꝫ ꝯſeq̄
ꝑ ṽgis hui⁹ p̄ocīniū: ſtudeas ei q̄ntū po-
terꝭ cōplacere/ puritatē caſtitatꝭ obſuādo
Abomiabil̄ em̄ eſt ſic ꝛ deo/ ita ꝛ huic vir
gini oīs luxurie feditas. O q̄ erubeſcere
dꝫ fetidus fornicator ꝛ imūd⁹/ corā ṽgine
tāte puritatꝭ orās vl̄ pſallēs adeſſe. Jtaqꝫ
ꝓpt̄ hui⁹ tā excellētꝭ ṽgis reuerētiā ſūmo-
pere diligere dēm⁹ caſtimoniā. Eſt em̄ re-
uera caſtitas pulcerria q̄dā ṽt⁹ ꝛ pulcritu
do ſingularit̄ ꝑamāda. Vn̄ Jſid. li. de ſen
tētijs. Amāda ē pulcritudo caſtitatis: eſt
em̄ fruct⁹ ſuauitatis ꝛ pulcritudo iuiolata
ſecuritas mētis ꝛ ſanitas corpis. hec ille.
¶ Tertio dicam⁹ aliq̄d de ſua charitate ꝑ
quā tota feruebat ardēs in dei dilectōe. iij
Reg. vj. Nihil erat in tēplo qd̄ n̄ auro te-
geret. Ad hāc aūt charitatis excellētiā diſ
ponebāt ṽtutes d̄ q̄b⁹ iā dixi⁹. ſ. hūilitatꝭ
ꝓfunditas: et ṽginalis puritas. Hūilitas
q̄dē: q̄m vt ait Rich. de ſc̄o vic. Jpa hūi-
litas ſola ē q̄ mētē dīno accēdit lumie: cele
ſti q̄ꝫ deſiderio iflāmat ꝛ amore. Et Gre.
xxij. mor. Obſtaculū ṽitatꝭ ē tumor mētꝭ
q: dū iſtat obnubilat. qd̄ vt dr̄ tho. ij. ij. q.
clxij. intelligēdū eſt q̄ ad ꝯditiōeꝫ affecti-
uā. q: ſupbi dū in ꝓpria excellētia delectāt
ṽitatis excellētiā faſtidiunt. Hinc etiā dr̄
Gre. xxiij. mor. Supbi ꝛ ſecreta q̄dā intel
ligēda ꝑcipiūt ꝛ eoꝝ dulcedinē expiri non
pnt. etſi nouerīt quō ſūt: igrāt quō ſapiūt
Hec ille. Jdē. xxvij. mor. Sūma cura pui
dendū eſt/ ne accepta ſapia cū igrātie tene
bris illūinat/ lumē hūilitatis tollat/ ꝛ iam
ſapia eſſe neq̄at. Hec ille. Vn̄ ꝛ puerb. xj.
Vbi hūilitas/ ibi ſapia. Virginal̄ etiā pu
ritas ad charitatē diſponit. Dic gre. xxxj
mor. ꝙ laſciuia carnal̄ inducit mētis hebe
tudinē. ſc̄m ph̄m aūt ꝯrioꝝ ꝯrie ſūt cauſe.
et ꝑ ꝯſeq̄ns etiā ꝯrie diſpoſitiōes. Jō ſeq̄t
ꝙ puritas carnis ꝛ ꝯtinentia diſponit ad
amorē dei ꝛ cognitōem. Vn̄ moyſes poſt
ieiuniū q̄dragīta dieꝝ/ legis ſapiaꝫ acce
pit Exo. xxiiij. Jtē Danieli ꝛ trib⁹ pueris
abſtinētib⁹ dedit de⁹ ſciaꝫ i oī ṽbo Dan. j
Et Joānes euāge. virgo puriſſim⁹ dīne
ſapie excellentiā hauſit/ ꝛ ei reuelata ſūt ſe-
creta celeſtia: q̄ꝝ reuelatio ꝛ ꝯſideratio in-
flāmat animū i amore dei. Btā igit̄ virgo
maria q: puriſſima atqꝫ ſacratiſſima virgī
nū fuit ꝛ oīm hūiliū hūillima: iō etiā fuit i
amore dīuo ſup oēs feruentiſſima. Hie-
ro. Mariā totā impleuerat ſpūſſcūs: totā
incaluerat diuin⁹ amor/ vt in ea nihil eſſet
qd̄ mūdan⁹ violaret affect⁹. hec ille. Erat
autem triplex ratio ſpecialis: perfectiua:
augmentatiua: et inflāmatiua huius cha-
ritatis in virgie. ¶ Prima eſt ratio clarita
tis. Clare em̄ cognoſcebat ꝛ certiſſima erat
ꝙ ab ipſo deo ſūme diligebat̄ ſup oēs cre-
aturas. Firmiter em̄ credebat ipm̄ deū in
vtero ſuo incarnatū. Jō cor ei⁹ ꝑmaxie in-
flāmabat̄ ei⁹ amore. ¶ Scd̄a eſt rō totali-
tatꝭ. Totā em̄ corpulentiā ſuā ſubaꝫ acce-
pit chr̄s a virgie: q: p̄rem i terris nō hūit.
Jō ex h̄ duplicabat̄ amor ei⁹ ad filiū: q: in
ea ſola erat tot⁹ amor q̄ p̄t eſſe p̄ris et ma
trꝭ ad filiū. Et vt dicūt aliq̄: ex puriſſimis
guttis ſanguis ꝓprij cordis ṽginei ṽtute
ſpūſſcti ad locū ꝯceptōi ꝯgruū traſlatꝭ for

matū ē ſacratiſſimū chřī corpꝰ: vt ꝓpterea illa digniſſima mř q̄ pꝰ oīm corde ꝙ carne cōceperat cordialiſſimū hřet amorē ad filiū. Tertia ē rō familiaritatꝫ. Nūꝗ̄ eīm viſus ē filꝰ q̄ ita blādē: ita dulcit: ita reuerent: ita familiarit ꝯuerſaret cū ſuis parētib: ſic chřs cū ꝟgine mře. Non ḡ dubitare q̄ſpiā poſſet q̄n ꝑ tot annos qb chřs cum mře tā benigne ꝯuerſatꝰ ē fuerit totū liq̄factū cor ꝟginis i amorē dei: totū accenſum charitatꝫ ardore cū ab ipo dei filio totiens vocari mrēz ſe ſenſit quē ꝛ filiū ſepe noiabat. Jō ꝺr Hiero. Sic aurꝫ ad ignis p̄ntiā liq̄ſcit: ſic aīa btē ꝟginis ad p̄ntiam diuini ignis tota liq̄facta fuit Can. v. Aīa mea liq̄facta ē vt dile. locu. ē. Sane oēs amores oīm parentū i filios ſi in vnū ꝯcurrerēt nō poſſent cōparari amori quē hēbat ꝟgo ad vnicū filiū ſuū. Cū ḡ tāta fuerit eiꝰ charitas: ſequit ꝙ ꝛ in ea fuit excellent plenitudo ſingularꝫ ꝟtutū. Sic ei ꝺr Amb. Charitas ē forma ꝟtutū. Et creſcēte charitate in hoīe: creſcūt ꝓportionabilr alie ſingule ꝟtutes: marie q̄ntū ad h̄ qđ ē reddere opꝰ ꝟtutꝫ meritoriū ꝛ deo gratū. Ex dictꝫ ſumere poſſumꝰ ꝙ deuota ꝛ attenta ꝯtēplatio huiꝰ glioſiſſime ꝟginis mltū ꝓdeſſe ſit ad cuiuſlibet pctī deſtructionē ꝛ ſingularꝫ ꝟtutū adq̄ſitionē. Jō de ea cantat eccřia. Cuiꝰ vita inclyta cūctas illuſtrat eccřias. Itē Cuiꝰ vita glioſa lucē dedit ſeculo Jō dic̄ Amb. li. de ꝟginitate. Sit nob tanq̄ꝫ i imagine deſcēpta vita marie. de q̄ velut ex ſpeculo refulget ſpecies caſtitatꝫ et forma ꝟtutis. hinc ſumatꝫ exēpla viuēdi vbi tanq̄ꝫ in exēplari magiſteria ſūt ꝓbitatꝫ expſſa q̄ q̄d corrigere: q̄d effugere: q̄d tenere debeatis oñdūt. Hec ille. Cōſiderēt luxurioſi: fedi ꝛ abominabiles ꝟginalē eiꝰ puritatē ꝛ de ſua feditate erubeſcāt ꝛ timeāt ne ꝓpter ſui pctī vilitatē huiꝰ tante ꝟginis patrocinio ꝑuent. Nam hec cū ſemꝑ oēm dilexerit puritatē: nulli dubiū q̄n marie abominet oēm carnaliū viciorꝫ feditatē. Cōſiderent ꝛ ſupbi ꝛ elati ſue hūilitatꝫ ꝓfūditatē. Cōſiderēt inſuꝑ auari huiꝰ celeſtꝫ regine paupratē. Cōſiderent poſtremo ſinguli quiq̄ꝫ pctōres hꝰ ſctiſſime mřis ꝟtutū oīm plenitudinē ꝛ erubeſcāt cū pctīs ſuis corā tāta taliq̄ꝫ ꝟgine celorꝫ imperatrice ſeipos repreſentare. Nec eīm digni ſūt tales ſacrā huiꝰ dici ſolēnitatē celebrare. Et timeāt oēs pctōres huiꝰ regine miſcōie grām amittere qm̄ ipoſſibile ē tā ſacratiſſime dñe pctōrū oīm ſpurciciā nō marie diſplicere. Exēplū habemꝰ de maria egyptiaca q̄ mltō tpore carnali ꝯcupiſcētie ſuiuit: tandem ad beatā ꝟginē cōfugit: ꝛ ex ꝯtēplatiōe ꝟginalis puritatꝫ viciorꝫ carnaliuꝫ fetore abhorrere didicit: ex ꝯſideratiōe ꝓfūde hūilitatꝫ matrꝫ dei ꝺ ſua ſupbia erubeſcere cepit: ex meditatiōe tante ſctitatꝫ oēm pctōrū imūdiciā deteſtari ꝛ fugere ſolicita fuit. ſicq̄ꝫ carnalē ꝯcupiſcētiā ꝛ alia vicia vicit: miſcōiam iuenit: ꝛ caſtiſſime atq̄ꝫ ſctiſſime i artiſſima pnia longo tpe i eremo vixit. Vide hiſtoriā alibi. Accedere ḡ ꝓpeſcure p̄nt pctōres ad hāc miſcōie matrē ſi tñ rectā habeāt correctiōis volūtatē. Jō bñ ꝺi. Ber. O felix maria q̄ te diligit: deum honorat. q̄ tibi ſuit: deuꝫ reficit. q̄ tibi adheret: a deo nūq̄ꝫ derelinquet. q̄ tuū nomē ſīcero corde iuocat q̄cq̄d poſtulat indubitant ꝯſequet. Et Anſ. Maria tu pctōrē toti mūdo deſpectū matno affectu amplecterꝫ nec deſerꝫ eū q̄uſq̄ꝫ deꝰ ꝑ te placatus ipm ſue grē reformabit. Hec ille.

Tertio ſinglaris et ſupadmirabil ē huiꝰ ꝟgis

pulcritudo ꝛ maxime mirabant angeli in eiꝰ glioſiſſima aſſumptiōe ꝓpē ſingularꝫ glie ſue relucētiā. Jō dicebāt. Que ē iſta q̄ aſcēdit de deſto deliciys affluēs. ſ. deliciys glie. Propē q̄ ipi ꝟgini ꝺr. Spōſa facta es ꝛ ſuauis i delicys tuis ſctā dei genitrix. Ber. Quid delitias dixerim grē plenitudinē prerogatiuā glie ſingularꝫ. Deſcribit aūt ſingularis glie ſue prerogatiua ꝛ relucētia Apoc. xij. vbi ꝺr. Signū mag. app. in celo mulier amicta ſole ꝛ luna ſub ped. eiꝰ ꝛ i capite eiꝰ coro. ſtellarꝫ. xij. Vere qn̄ glioſa ꝟgo celū aſcēdit tūc ſignū magnū apparuit i celo. ſignū inquā magnū. qꝛ ſignū magne grē q̄ i icarnatiōe filij dei euidētiſſime mōſtrata ē qn̄ ꝟbū caro factū ē i vtero ꝟginali. ſignū inquā magnū ꝺ q̄ ꝓphatū fuerat Eſa. vij. Dabit dñs ipe vob ſignū Ecce ꝟgo ꝯci. ꝛc. Itē tūc appuit ſignū magnū. i. magne dei beniuolētie. in h̄ ꝙ btāꝫ ꝟginē ita excellēter glificauit ꝛ totū hūanū genꝰ in pſona ipſi ieſtimabilr honorauit. Itē ſignū magnū

.i. ſignū magne miſcđie a deo nob̄ ꝟginis
hui⁹ merito ꝯferende. Ipa eīn ē ꝟga in ſi
gnū clemētie a vero aſuero hūano gn̄i ex-
tēta Heſter. iiij c. Uirga iquā egreſſa de
radice ieſſe. Eſaie. xj. id ē de icendio diuini
amoris Ieſſe eīn interꝑtaṫ icēdiū. Idcir
co etiaꝫ ſalutat eā eccl'ia: di. Salue regina
miſcđie vita dulcedo et ſpes nr̄a ſalue. Ad
qđ etiā ꝑtinet illud Bern̄. Securꝫ acceſſū
habes o hō ad deū: habes añ p̄rem filiuꝫ:
ꝛ añ filiū matrē: fili⁹ oñdit pr̄i lat⁹ ꝛ vulne
ra: mr̄ oñdit filio pect⁹ ꝛ vbera/ nulla igiṫ
poterit eſſe repulſa: vbi tot ſūt charitatꝫ i-
ſignia. Hec ille. Magnū igiṫ ſignū apparu
it in celo: qñ hec gl'ioſiſſima ꝟgo tante gl'ie
pulcritudine ꝑornata celū aſcēdit. Hec āt
gl'ie ſplendidiſſima pulcritudo ꝯſr̄ in ꝑdi-
ctis ꝟbis Apoc. deſcribiṫ cū ſubiūgiṫ. Mu
lier amicta ſole ꝛc. Ubi de gl'ioſa pulcritu
dine ꝟginis tria deſcribunṫ. vicꝫ ſingularꝫ
gl'ie refulgētia: qꝛ mulier amicta ſole. Sin
gularis gl'ie ꝑeminentia: qꝛ luna ſub pedi-
bus ei⁹. Singularꝫ gl'ie magnificentia. qꝛ
in capite ei⁹ corona ſtellaꝝ duodeci. Prio
ḡ ibi deſcribiṫ ſingl'aris gl'ie refulgentia:
qꝛ mulier amicta ſole: amicta inquā. i. orna
ta triplici ſplēdidiſſimo ſole Prio ſole ſplē
doris diuinal': qꝛ. ſ. adornata ꝛ gl'ificata fi
lij ſui ducatu ꝛ ſocietate. q̇ eſt ver⁹ ſol iuſti
tie. q̇ etiā ḋꝛ ſplendor gl'ie pr̄is. Ad Heb.
j. In aſſumptiōe q̇ppe ſua oīno circūdata
fuit et inextimabiliṫ adornata ſplēdore icō
ꝑhenſibili gl'ie filij ſui. Ber. ꝗ familiarꝫ fa
cta es o dn̄a ꝗ ꝓxima imo ꝗ intima filio
dei veſtiſti eū ſubſtātia carnis: ꝛ ille te ve
ſtiuit gl'ia ſue maieſtatꝫ veſtiſti nube ſolē:
ꝛ ipa ſole veſtirꝫ. Hec ille. Scđo ſole ſplē
doris ſpūalis. ſ. gl'ie inextimabil' aīe ſacra-
tiſſime ꝟginis celit⁹ infuſe. ꝓpter quā gl'ifi
catiōnē veriſſime ḋꝛ. Electa vt ſol Cañ. vj.
Et Ber. Denicꝫ ipa ē mulier amicta ſo-
le. i. induta ieffabili claritate: amicta incꝫ
lumie ſic̄ veſtimēto. Hec ille. Et h̄ eſt lu-
men gl'ie. de q̄ pſ̄. In lumie tuo videbim⁹
lumē. In lumie. ſ. creato ꝛ ifuſo aīe videbi
mus lumē icreatū maieſtatꝫ diuie. Sic̄ āt
dic̄ tho. j. ꝑt. q. xij. ar. vj. huius lumis gl'ie
magnitudo ſequiṫ magnitudinē charitatꝫ
Cū igiṫ in btā ꝟgine excellētiſſima fuerit
charitatꝫ magnitudo ſequiṫ ꝙ ei data ē in
aſſumptiōe ſua excellentiſſima lumis gl'ie
pulcritudo qđ q̇dē lumē gl'ie ſic ꝑcellēs be
ne vocaṫ ſol. De q̄ pt exponi illō Heſter.
x. Fons paru⁹ creuit in fluuiū maximū: ꝛ i
lucē ſolēcꝫ ꝯuerſus eſt. Fons inquā paru⁹
gr̄e ꝟgini ꝑmo collate in ſua ꝯceptiōe q̇ ḋꝛ
paru⁹ comꝑatiōe gr̄e ſibi date in filij ꝯ-cō
ceptionē ꝛ gl'ie ſeu gr̄e ꝯſūmate quā habu
it in ſua triūphanti aſſūptione. lꝫ recte di-
ci poſſet. Fons magn⁹: comꝑatione gr̄e cē
teris ſctis collate. Pōt etiā dici fons pu⁹:
ꝓpter hūilitatꝫ ꝓfunditatē. ꝑ quā ꝟgo glo
rioſa ſeipam ꝑuipēdebat. Iſte igiṫ fons ſic
ꝑuus creuit in fluuiū maximū. i. in plenitu
dinē affluentiſſimā oim celeſtiū graꝝ Pro
pter qđ dic̄ ei angel⁹ Luc. j. Aue gr̄a ple.
Itē. Inueniſti graꝫ apud deū: ꝛ i lucē con
uerſus eſt. qñ ſcꝫ ꝟgo btā ꝯcepit eū q̇ ē lux
mūdi: imo ꝛ ipa facta ē lux mundi ꝛ iubar
atcꝫ ornamētū toti⁹ eccl'ie ſplendidiſſimū:
ꝯuerſus ē etiā fons ille in ſolē: qñ in ſua aſ
ſumptiōe celeſti lumie gl'ie fuit excellenter
adornata: ꝛ ſingulariṫ illuſtrata. Iſte ē ſol
de q̄ intelligi pōt illō pſ̄. In ſole poſuit ta
bernaculū ſuū. Tertio ſole ſplendoris cor
poralis. i. exiſtentis in corpe ꝛ iſte ē ſplen-
dor quē corp⁹ ex redūdantia ſpūalis ſplen
doris ꝛ gl'ie aīe recipit. De h̄ ḋꝛ Mat. xiij.
Fulgebūt iu. ſic̄ ſol in reg. pr̄is eoꝝ. Eti-
telligūṫ i ſole q̄ttuor dotes corpis gl'ioſi ſic̄
alibi videri pōt. Si h̄ āt veꝝ erit de q̄liber
iuſto: haud dubiū q̇n ꝑ ſingularē q̄ndā ex-
cellentiā verificaṫ de illa q̄ eſt ſanctaꝝ ſctiſ
ſima ꝛ ſuꝑ oēs ſpecioſa atcꝫ gl'ioſa. Diciṫ
ḡ amicta ſole. i. corpe gl'ificato ad modū
ſolis (imo incomꝑabiliṫ pluſcꝫ ſol) fulgen
tiſſimo. Maria igiṫ ſic fulgida: ſic mirabi-
liter ꝛ corpe ꝛ aīa luminoſa ḋꝛ amicta ſole
Sole inquā in tota celeſti curia radiante
atcꝫ eā ſpeciali q̄dā relucentia illuſtrāte at
cꝫ decorante Ber. in ſer. Marie p̄ntia to
tus illuſtraṫ orbis adeo vt ipa celeſtis pa-
tria clari⁹ rutilet ꝟginee lāpadis illuſtra-
ta fulgore. de q̄ pōt exponi illō Ecci. xliij.
Spēs celi i viſiōe gl'ie. ſ. ꝟginis mr̄is dei.
Scđo ibi deſcribiṫ ſingularis gl'ie ꝑemi-
nentia: qꝛ luna ſub pedib⁹ ei⁹. Notādū ꝙ
luna ſm̄ diuerſas ei⁹ ꝯditiones ſeu ꝓprieta
tes diuerſa nob̄ ſigt. Eſt eīn luna mutatio
nis oſtēſiua: lumis ab alio receptiua: ꝛ no
ctis illuminatiua. Prio luna eſt mutati
onis ſignatiua. Eſt q̇ppe luna mutabil' et

ꝯtinue variat᷑ de lucido in opacū: ⁊ ꝯtinue etiā variat᷑ in motu ſuo reſpectu ſolis. Signat etiā multas mutatiões fiedas i his inferioribꝰ ⁊ cauſat eas marie circa corpa humida q̄bꝰ dn̄at᷑ ſm aſtrologos Et rōne huius ꝯditionis luna dat nob intelligere vitā p̄ſentē q̄ ſm diuerſas miſerias variabil' eſt ⁊ ꝯtinue mutat᷑ Hec igit᷑ luna ſub pedibus glioſe v̄ginis eſt p plenā liberationez qꝛ v̄go glioſa pleniſſime liberata ē ab omi miſeria ⁊ mutabilitate ⁊ in corpe et in aīa. Jō bn̄ pōt dicere illud Ecci. xxiiij. Jn plenitudine ſctōꝝ detentio mea. Ubi ſcʒ nll'a eſt miſeria: ſʒ de h̄ amplꝰ dante deo dicemus in tertio articulo p̄ncipali ¶ Scōp luna eſt lumis ab alio receptiua Non em̄ hʒ lumen ex natura ꝓpria ſʒ illud recipit a ſole Et rōne huiꝰ ꝯditionis dat intelligere eccleſiā triumphantē q̄ lumē glie recipit a ſole. i. a chrō Apoc. xxj. Ciuitas illa nō eget ſole neqꝫ luna vt luceant i ea. ſ. ſole' et luna nobis viſibilibꝰ: qꝛ claritas dei illumiabit eā. Hec itaqꝫ luna. ſ. triūphans eccl'ia ſub pedibꝰ marie ē p collocationē. Jō ſibi dici pōt illud Pſ. Eleuata ē magnificētia tua ſup celos. De h̄ aūt cū dei grā plenꝰ dicēdū erit in tertio articulo p̄ncipali. ¶ Tertio luna eſt noctꝫ illuminatiua Pſ. Luna ⁊ ſtellas in p̄tāte noctꝫ. Et rōne huiꝰ ꝯditionis dat nob intelligere eccl'iam militātem q̄ lumine fidei noctē p̄ñtis vite illuminat. Hoc em̄ eſt luminare minꝰ qd factū ē vt p̄eſſet nocti. Gen̄. j. Lumen aūt glie eſt lumiare maiꝰ qd p̄eſt diei claritati puriſſime ciratꝫ celeſtꝫ. Ibi ei ē clara deitatꝫ manifeſtatio: ſʒ nūc cognitio tm̄ fidei enigmatica. ij. Co. xiij. Videmꝰ nūc p ſpeculū ⁊ in enig. tūc aūt facie ad fa. Hec igit᷑ luna ſcʒ eccl'ia militans ſub pedibꝰ marie ē p p̄ectionē. Tota q̄ppe eccl'ia militans p̄ſtrata ēē dʒ ſub pedibꝰ glorioſe huiꝰ m̄ris vt eiꝰ patrocinio ab inſidijs inimicoꝝ p̄tegat᷑ vt eiꝰ interuentu int᷑ p̄cellosas hꝰ mūdi voragies dirigat᷑: ⁊ int᷑ anguſtias ⁊ huius vite p̄ſſuras inumerabiles aliqualē ꝯſolationē ſpiritꝰ h̄re mereat᷑. Ber. in ſer. Si criminū immanitate turbatꝰ ſis ſi ꝯſcie feditate ꝯfuſus: ſi iudicij terrore p̄territꝰ: ſi barathro deſperatōis abſorptꝰ: mariā cogita: mariā inuoca: nō recedat a corde: nō recedat ab ore. Ipſam cogitās non erras: ipſam rogans non deſperas: ipſam ſequens nō deuias: ipa tenente non corruis: ipa protegē te non metuis: ipa duce non fatigaris: ipa propitia ad terminuʒ peruenis. Idem ſuper Miſſus eſt homel. iiij. Quiſquis te intelligis in hoc ſeculi profluuio magis inter procellas ⁊ tempeſtates fluctuare q̄ p terram ambulare ne auertas oculos tuos a fulgore huius ſideris ſi non vis obrui a procellis. Si inſurgunt venti tentationū/ ſi incurras ſcopulos tribulationum/ ſi ſuphie vndis iactaris/ ſi ambitionis detractionis/ vel emulationis fluctibus agitaris: reſpice ſtellam: voca mariā. Hec ille.

¶ Tertio in verbis ex Apocal'. p̄us allegatis deſcribitur in virgine matre ſingularis glorie magnificentia. quia in capite eius corona ſtellarum duodecim Per has duodecim ſtellas quibus virgo beatiſſima coronata deſcribitur apparuiſſe in celo: intelligitur ſuperabundans multitudo gratiarum prerogatiuarum et glorioſarum: claritatum: ſeu pulcritudinum: quibus virgo Maria ſingulariter adornatur. Numerus enim duodenarius eſt numerus abundans ſm arithmeticos. vl' per illas duodecim ſtellas intelliguntur omes gratie et ſpirituales perfectiones duodecim apoſtolorum: que excellentiſſime fuerunt in virgine matre dei. Vel vt planius et expreſſius de laudibus et prerogatiuis huius tante virginis loquamur: per has duodecim ſtellas: intelligamꝰ duodecim glorias ſeu claritates glorioſas quibꝰ ipſa ſola ſingulariter glorificatur et mirabiliter adornatur.

¶ Prima eſt gloria innocential' puritatꝫ.
¶ Scda eſt maternal' virginitatꝫ.
¶ Tertia eſt paſſional' acerbitatis
¶ Quarta eſt virtual' infinitatis.

¶ Iſte q̄ttuoꝛ p̄tinēt ad v̄ginis p̄ſonalem grām.

¶ Propter iſtas ꝙ ſibi dici pōt Aue grā. plena.

¶ Propter omes ſimul ſibi dici poteſt.

Quinta eſt glia conceptiue poteſtatis.
Sexta eſt deificatiue maternitatꝫ
Septima eſt decoratiue dignitatꝫ
Octaua eſt retributiue ſedulitatꝫ

Iſte ptinet ad eius maternalem reuerentiam.

Propter iſtas ſibi dici poteſt dominus tecum.

Nona eſt dominatiue regalitatꝫ.
Decima ē honorificatiue, familiaritatꝫ
Undecima eſt beatificatiue ſublimitatꝫ
Duodecima eſt diſpēſatiue auctoritatꝫ

Iſte ptī. ad eꝰ gnāle pcellētiā ſuā ſup oēſ creaturaſ

Propt̄ iſtaſ ſibi dici pt. bn̄. tu i muli. i. ſup oēs mulieres.

Multe filie cōgregauerūt diuitiaſ t. ſuggreſ es vniuer. prouer. vlt.

Pria igit̄ ſtella eſt claritas ſeu glia inocential̄ puritatis. Sola ꝗppe ipa inter pſonas hūanas de puritate innocentiali in celo gloriat̄. Lꝫ em̄ ꝗdam fuerint ab vtero matris ſcificati vt hieremias ⁊ ioānes baptiſta nō tn̄ fuerūt oīno a pctō originali pſeruati: nec etiā a pctō actuali veniali. ſm qꝺ qꝺ ꝺr aug. i ſer. ꝺ aſſū. hꝰ ꝟgis. Si oēs ſāctos ⁊ ſctās cū h viuerēt ꝯgregare potuiſſemꝰ ⁊ ab eis qrereꝫ vtꝝ fuiſſet i pctō: rn̄ſuꝫ eē aliō n̄ putamꝰ niſi qꝺ ioānes ꝺr. Si dixerimꝰ qꝛ pctm̄ n̄ hēmꝰ: ipi nos ſeducimꝰ ⁊ ꝟitas i nob n̄ ē. Hec ille. Lꝫ etiā pmi parētes facti fuerit i puritate inocētiali: tn̄ cā cito p pctm̄ amiſert. Sꝫ btiſſima ꝟgo mat̄ ꝺi ab oi labe cl̄pe tā originalꝭ ꝙ̄ actualꝭ oīo pſuata ſp remāſit inocētiſſima atꝙ̄ puriſſima Nāꝩ ꝺr aug. ꝺ eiꝰ aſſū. Quis potuit i eiꝰ aia aut corpe locꝰ eē viciorꝝ q ad celi vicē ꝯtinētꝫ oia dnī tēplū ē effecta. Hec ille. Sola igit̄ ipa int̄ pſonaſ hūanaſ ſtella ſeu glia puritatꝫ inocētialꝭ gliat̄ ⁊ coronat̄. Lꝫ aūt āgeli bti ſp inocētiā ſuauerit ⁊ ſic gliaꝫ habeāt puritatꝫ inocētialꝭ: tn̄ mltō fuit excellētior puritas inocētialꝭ mr̄is ꝺi ꝙ̄ āgelorꝝ. Ipa naꝙ̄ grā q āgeli ſp inocētiā ſuauert ad h erat vt eēnt digni miſtri dei. Heb. j. Oēs ſt̄ adminiſtratorꝫ ſpūs i miſteriū miſſitē. Sꝫ grā puritatꝫ inocētialꝭ ꝟgis marie ad h fuit vt eēt digna mr̄ dei. Hec ḡ ꝟgis puritas āgelorꝝ puritate tāto excellētior ē ꝗto differētiꝰ p illis nomē hereditauit. qꝛ .ſ. āgeli miſtri ꝺi dicūt̄: ſꝫ hec mr̄ ꝺi. Pēſate ꝗ excellētiꝰ ēē dignꝰ nomē mr̄iſ ꝺi ꝙ̄ miniſtri ꝺi ⁊ ſic ppēdite excellētiā puritatꝫ ꝟginis glioſe. ꝺ q ꝺr Anſ. Decebat, ꝟginē mr̄ēꝫ ꝺi ea puritate nitere q ſubꝰ ꝺo maior neq̄t itelligi. hec ille. Iſta ē ḡ pria ſtella q ſinglarit̄ hec ſacratiſſima ꝟgo coronat̄ glia .ſ. inocētialꝭ puritatꝫ. Scđa ſtella ē glia ſeu claritas mr̄nalis. Sola ei ipa hac progatiua gliat̄. Lꝫ ei mlte ꝟgies i celꝭ ꝟgintatꝫ aureola decorēt̄: nlla tn̄ hꝫ gliaꝫ fecūdate ꝟgitatꝫ pt̄er mr̄ēꝫ dn̄i. Un̄ hec ꝟgintas ē ſacratiſſima. Nā vt ꝺr in ꝗdā collecta ſecreta i feſto ntitatꝫ bte ꝟgis. Dn̄s natus ꝺ ꝟgie mr̄is itegritatē n̄ minuit ſꝫ ſacrauit. De hac ſinglari progatiua ꝟgis matrꝫ ꝺr Orig. i omelꝭ. Quis vnꝙ̄ iſta audiuit: Quis talia vidit: Et ꝗs h excogitare potuit vt mr̄ ꝟgo eēt/ itacta gn̄aret: q ⁊ ꝟgo pmāſit ⁊ genuit. Sicē ei ꝗndā rubꝰ cōburi videbat̄ ⁊ ignis cū rꝰ tāgebat: ⁊ ſicut treſ pueri i camino ignis iclūſi hēbant̄ ⁊ tn̄ eos n̄ ledebat icēdiū nec odor fumi erat in eis: vꝭ quēadmodū danieli itra lacū leonū icluſo clauſtrꝫ n̄ apertꝫ allatū ē prādiū ab abacuk: ita ⁊ hec ꝟgo ſctā genuit dn̄m ſꝫ itacta pmāſit: mr̄ effecta ſꝫ ꝟgitatē n̄ amiſit. Hec ille. Hec ē ḡ ſcđa ſtella q ſinglariter adornat̄ glia. ſ. fecūdate ꝟgitatꝫ. Rōne cuius bn̄ ꝺr Lu. j. Fec̄ mihi dn̄s magn̄ ⁊c. qꝛ .ſ. ē mr̄ ⁊ ꝟgo. Tertia ſtella ē glia paſſionalis acerbitatꝫ vicꝫ glia quā hꝫ pp̄t meritū acerbiſſimi dolorꝫ quē ſuſtinuit vidēs doloroſiſſimā filij ſui paſſiōeꝫ ⁊ mortē. ꝺ q ꝺr Chryſ. In h ḡuiſſime patit̄ pia mr̄ qꝛ qꝺ patit̄ filiꝰ corpe ipa ſuſtiet corꝺ. h ille. Tūc adipletū ē qꝺ ſibi p ꝓphaꝫ ſymeonē dictuꝫ fuit Lu. ij. Et tuā ipiꝰ aiaꝫ ptrā. gla. Sup q ꝺr Ber. Uere tuā o btā mr̄ aiaꝫ gladiꝰ ptrāſiuit: qn̄ crudelꝭ lācea filio iā mortuo latꝰ apuit. Ipiꝰ nimirꝫ iā ibi aia n̄ erat: ſed tua plane auelli neqbat vt te pluſꝙ̄ martyrē n̄ imerito pdicemꝰ. Hec ille. Ut āt magis: appareat ſui dolorꝫ acerbitas ꝯſiderare debemꝰ q i corde ꝟgineo tpe paſſionis chr̄i pugnabāt vehemētiſſime duo amores ⁊ duo dolores. Duo inꝙ̄ amores vicꝫ amor filij: ⁊ amor gn̄is hūani. Amor filij vehemētiſſime volebat ipm n̄ pati. Amor autem generꝫ humani affectuoſiſſime vo-

lebat eū mori. Et ſic erat int̃ hos amores
grauiſſima pugna. vnd̃ ⁊ ſeq̄bat̃ anxietas
vehemētiſſima. Duo aūt dolores erāt: do
lor de morte filij: ⁊ dolor de ꝑditiōe gene
ris hūani. Propt̃ primū nolebat eum pati
Propt̃ ſcdm volebat ipm mori. Jta ei do
lebat de ꝑditiōe generis hūani/ q̄ ſi paſſio
filij ſufficiēs ñ fuiſſet ad redimendū: ipa li-
bētiſſime cū filio ꝓ nob̄ crucem aſcēdiſſet.
Patet ḡ q̄m maria agonia ⁊ cōtria pug̃ fuit
tūc i corde v̓gineo. Unde patz q̄nta fuerit
tūc ſui doloris acerbitas. Nō dubiū Aū-
q̄ʒ martyres tātā dolorꝫ acerbitatē ꝑpeſſi
ſūt. Hec ē igit̃ tertia ſtella q̄ v̓go mr̃ ſingu
larit̃ adornat̃ ⁊ coronat̃: glia vicʒ ſinglarꝫ
quā hʒ ex merito tāte paſſionalis acerbita
tis. ¶ Quarta ſtella ē glia v̓tualis infi-
nitatꝫ ſeu incōprehenſibilitatꝫ: vicʒ gloria
quā hʒ d mō illo ſupeminētiſſimo: ſm quē
habuit oim v̓tutū ⁊ graꝝ plēitudinē: vtpo
te iā aſſecuta diuinā q̄ndā ſilitudinē. Sic
eñ diuie ꝑfectiōes incōprehēſibiles ſunt
oī intellectui creato: ſic ꝑfectiones graꝝ ⁊
v̓tutū q̄s v̓go ſuſcepit p̄cipue i cōceptione
filij dei ſoli intellectui dīno ⁊ chr̄o ⁊ ſibi cō
prehēſibiles. Jta q̄ ſicut diuia ꝑfectio icō
prehēſibil̃ ē oī intellectui ſub intellectu di-
uino: ſic ſpūalis ꝑfectio virgis mr̃is incō-
ꝑhenſibilis eſt oī intellectui ſub intellectu
ſuo. Et hoc erat cōuenientiſſimū ⁊ rōnabi-
liſſimū. Q̄ʒ eñ femia ꝯciperet ⁊ pareret deū
hoc fuit miraculū miraclorꝫ: ⁊ oportuit (vt
ſm dicā) feminā illā eleuari ad q̄ndā eq̄lita
tē diuinā ꝑ q̄ndā q̄ſi infinitatē ꝑfectionum
et graꝝ. Eq̄litatem tñ dico nō vnitatꝫ aut
etiā ꝓportiōis ſed ꝓportionalitatꝫ q̄ ad in-
cōprehēſibilitatē vt diximus. Uñ credo q̄
ad illā ſuaꝝ ꝑfectionū abyſſū nunq̄ʒ potu-
erit aliq̄s intellect᷒ hūan᷒ aut angelic᷒ at-
tingere: vt dictū ē. Unde ⁊ angel᷒ gabriel
inq̄rēti marie Quō fiet iſtud: q̄ſi rn̄dēs ſe
neſcire ⁊ aliū doctorē req̄rēdū: dixit. Spi
ritusſctus ſupueniet in te: ⁊ virt᷒ altiſſi. ⁊ c.
q̄ ꝑ illūinatiſſimā expientiaʒ te docebit. q.
d. ſm Ber. Ne me interrogaueris: ſup me ē
⁊ ñ potero rn̄dere ad illō. Uñ de hac dīna
ꝑfectiōe v̓gis loquit̃ Hiero. in ſer. d aſſū.
dī. Etſi certe v̓gines imitant̃ illā vſq̄ʒ ad
ꝯceptū part᷒ ⁊ gabrielis noue ſalutatiōis
obſeq̄uiū: deinceps totū diuinū eſt. Jdē.
Quippe vt ita loq̄r btā ⁊ glioſa v̓go Ma

ria q̄uis duc̄tā incōpabilis eſſet vniuerſis
q̄ ſub celo ſunt virginib᷒ vt decēter poſſet
in ſe ſuſcipe diuinitatꝫ admixtionem ſalua
vtraq̄ʒ natura: tñ cū gr̄a replet̃: cū ſpūſctō
ꝯfundit̃: cū v̓tute altiſſimi obūbrat̃: fit ꝓ-
cioſior meritis: celſis ſublimior faſtigijs:
pulcrior ſctitate: glioſior ſuoꝝ p̄rogatiuis
meritoꝝ: ita vt nullis iā vſib᷒ ſit ipſa man
cipāda niſi diuis Hec ille. Hec eſt igit̃ q̄r
ta ſtella vicʒ glia quam habet ex illo incō
prehenſibili modo virtualis ſublimitatꝫ.
¶ Quinta ſtella eſt glia ꝯceptiue poteſta
tis. vicʒ ſinglaris illa glia quā hʒ ex eo q̄
ipi ſoli data eſt ptās ꝯcipiēdi deū. Deum
eñ ꝯcipe vel generare nec filio nec ſpūſan
cto ꝯuenire pōt: nec angelice creature: nec
alteri hoī data eſt hec ptās/ q̄ʒ marie: q̄ ꝑ
ꝓuidentiā dīnā ad h̄ p̄ordinata erat. Hec
eſt ḡ ei᷒ glia ſingularꝫ. Fuit aūt in ea tri-
plex concipiendo mirabil̃ ptās. ¶ Prima
fuit ptās mirabilr̃ attractiua Nā dīm ma
ieſtatꝫ ad ſe traxit. Cant. iiij. Uulneraſti
cor meū. vbi Glo. pro amore tuo carnem
aſſūpſi. Plus eñ ꝓ ea redimēda in mūdū
venit q̄ʒ ꝓ oī alia creatura. q̄d patet fatꝫ ꝑ
effectū. q̄ plus ei collatū eſt ex aductu ſal-
uatoris chr̄i q̄ʒ ceterꝫ oib᷒ creaturꝫ. ¶ Se-
cūda fuit ptās mirabilit̃ oꝑatiua: q. ſ. ope-
rata eſt in ꝯceptōne chr̄i ſicut oꝑant̃ mres
alie in ꝯceptiōe filioꝝ. Nā lʒ (vt dr̄ Sco. i
iij. diſt. iiij.) in Maria eſſet potentia natu-
ralis ſm quā erat naturalr̄ fecunda ⁊ po-
tuiſſet ꝯcepiſſe a p̄re naturali ⁊ naturaliter
egiſſe ad ꝓductionē plis: ⁊ ſic ꝓpt hoc dici
poſſet mr̃ naturalis chr̄i: tñ ꝓpter modum
exeq̄ndi actū hui᷒ potētie dr̄ nō naturalit̃:
ſed miraculoſe genuiſſe. Uñ dr̄ Anſel. de
ꝯcep. v̓giali. ca. xj. hāc generatiōem fuiſſe
miraculoſam. et hoc verū eſt q̄ntū ad mo-
dū reducēdi potentiā naturalē actiuā ma-
ris ad actū: que nō a cauſa actiua naturali
vicʒ a vi actiua patris naturalis reducta
eſt ad actum: ſed a v̓tute ſupnaturali. Fu
it etiam generatio illa miraculoſa q̄ntū ad
modū ꝓcedēdi. quia vl̃ diſpoſitio materie
facta eſt oino ſubito qualis nō eſt ꝓceſſus
naturalis in generatiōe hois. vel ſi fuerit
ſucceſſiua: motus illi q̄ p̄ceſſerunt genera-
tionem in tāb breui tp̄e fuerunt/ in q̄nto nō
ſunt nati fieri naturalr̄. Dedit igit̃ virgini
ſpūſſanctus vim generatiuā ꝓpinquam. q̄

potentia illa naturalˀ actiua mr̄is eſt cā in/
ferioꝛ ⁊ nunq̄ʒ eſt in potentia ꝓpinq̄ ad ef/
fectū niſi cā ſupioꝛe agente q̄ in ꝯceptione
chr̄i fuit ipe ſpūſſāctꝰ vim ſupplēs pr̄is na
turalˀ. Jō dic̄ Dam. ꝙ ſpūſſctūs ꝺdit ei po
tentiā ſuſceptiuā ſilˀ aūt ⁊ gn̄atiuā. Hec ex
Sco. vbi s̄. Juxta h̄ etiā bn̄ di. Hierony.
Totū diuinū ē qꝺ opaꝛ in ea teſte angelo
ſpūſſanctꝰ ⁊ v̄tute altiſſimi obumbꝛaꝛ. Añ
hoc ipm ſane vterꝰ v̄ginis cu̇ius impollutꝰ
⁊ alienꝰ a ꝯtagione peti/ cu̇uis ſctūs: tn̄ ad
huc vilitate h̄ūanitatꝫ induiꝛ: acſi lana can
didiſſima ſuo coloꝛe dealbata. Ad quā ſa/
ne cū acceſſit ſpūſſctūs: q̄ʒ ſi ipa eadēq̄ʒ la/
na cū inficiꝛ ſanguine conchilij vel muricꝫ
vertiꝛ in purpurā. verſa eſt ⁊ ipa ſine coitu
in mr̄ez vt nō ſit iā qꝺ prius erat ſʒ purpu
ra veriſſima ad indumētū ⁊ gl̄iam ſūmi re
gis diuinitꝰ aptiſſime dedicata. Hec ille.

❡ Tertia fuit ptās mirabilˀr ꝯſūmatiua.
Per hāc em̄ tā mirabilē potentiā v̄gini da
tā in filij dei ꝯceptione mirabilˀr opata eſt
v̄go btā in totiꝰ nature create ꝯſūmatiōe ⁊
ꝑfectiōe. In mundi em̄ p̄ncipio lʒ deus ni
hil imꝑfectū reliq̄rit in natura Juxta illud
Deu. xxxij. dei ꝑfecta ſūt opa: tn̄ vltime ꝑ
fectionis ꝯſūmatio vſq̄ʒ ad ptū v̄ginis eſt
dilata: ⁊ in ipa ſola v̄gine ⁊ ꝑ ipam ꝯſūma
ta. Sic em̄ voluit deꝰ mr̄ez ſuā honoꝛare i
oim ſuoꝝ opeꝝ ꝯſūmatiōe. Oia q̄ppe en/
tia vnū ens nobiliſſimū in ſuo gn̄e appete/
bāt: viuētia vnū nobiliſſimū viuēs/ ſētiētia
vnū nobiliſſimū ſentiēs: naſcētia vnū opti
mū naſcibile: rōnalia ſingulariſſimū rōna
le: ſpūalia excellentiſſimū ſpūale. Dedit ḡ
diuina ꝓuidētia vnā feminā ſuꝑ oēs bn̄di/
ctā q̄ vnico ſuo ptu oibꝫ generibꝫ reꝝ vlti/
mā ſūmāq̄ʒ ꝑfectionē adduxit. Quia q̄cq̄d
eſt nobilitatꝫ bonitatꝫ ⁊ excellentie tā i di
maieſtate q̄ʒ in creaturꝫ: totū diffuſum eſt
mūdo ꝑ v̄ginē in gn̄atiōe filij dei q̄ꝛ genu/
it deū ⁊ hoiem. Hec eſt ḡ q̄nta ſtella vicʒ
ſingularꝫ gl̄ia q̄ mirabilˀr adoꝛnaꝛ ⁊ gl̄ifi/
caꝛ ꝓpter illud ſuꝑnaturale ſibi ſingulariter
collatū donū ꝯceptiue ptātꝫ. ❡ Sexta ſtel
la ē gl̄ia deificatiue maternitatis vicʒ illa
ſingulariſſima gl̄ia quā habet ex eo ꝙ ipa
eſt vere mater dei. Dam. c. xxviij. Dei ge/
nitricē vere ſanctā mariā p̄dicamus. Sic̄
ei vere deꝰ ex ipa genitꝰ ē: ita ipa vere dei
genitrix dr̄. Deū em̄ aimꝰ ex ipa genitum
eſſe nō vt deitate v̄bi p̄ncipiū eſſendi acci/
piente ex ipa ſʒ dei v̄bo ex ipa incarnato ⁊
genito. Non em̄ hoiez nudū btā v̄go ſʒ de
um veꝝ/ nō nudū ſʒ incarnatū/ vbi videꝛ
dicere ꝙ genuit ſuppoſitū. genuit aūt illud
ſuppoſitū nō ſm naturā diuinā ſʒ h̄ūanaʒ.
Hinc etiā eccl̄ia inuocat eā di. Aue maris
ſtella: dei mr̄ alma. Itē in ꝓſa hoꝺ. O dei
nr̄i genitrix pia ſuſcipe nr̄a hac die p̄cata i
q̄ es aſſumpta ad celi clauſtra. Itē in an/
tiphona. Btā dei genitrix maria v̄go ꝑpe
tua ⁊c̄. Et hec ē ſupadmirabilis eiꝰ digni
tas et gl̄ia h̄ñs infinitatem q̄ndā ex parte
termini maternitatꝫ q̄ꝛ ſcʒ eſt mr̄ dei. Non
potuit q̄ppe dn̄s plꝰ honoꝛare Mariā aut
ei dignitatē excellentioꝛē cōferre q̄ʒ in h̄ ꝙ
eā fecit mr̄ez ſuā. Jō ſuꝑ tāto myſterio ad/
mirans Orige. in q̄dā omelˀ. dicit. Mat
eiꝰ. Cuius eius? Mater vnigeniti dei dn̄i
⁊ regis oim plaſmatoꝛis ⁊ creatoꝛis cun/
ctoꝝ. illiꝰ q̄ in excelſis ſine mr̄e: ⁊ in terra ē
ſine pr̄e. Jpius q̄ in celis ſm deitatē i ſinu
eſt pr̄is: ⁊ in terris ſm coꝛꝑis ſuſceptionē i
ſinu eſt mr̄is. O magne admirationis gr̄a
O ienarrabilis ſuauitas. O ineffabile ma
gnū q̄ʒ ſacr̄m. Jpa eadē virgo/ ipa ⁊ mr̄ dn̄i
ipa dei genitrix/ ipa eius ancilla. Plaſma
tio eiꝰ ipa quē genuit. Hec ille. Hinc eſt
etiā ꝙ Ecci. xxiiij. de ſeipa dicit. Ego maꝛ
.ſ. ſingulari mō q̄ꝛ mr̄ ⁊ v̄go: mr̄ eius cuꝰ
eſt filia/ mr̄ intacta/ mr̄ puriſſima/ mr̄ pul/
cre dilectionis/ timoꝛis/ magnitudis/ ⁊ ſā
cte ſpei. Jn me ois gr̄a ⁊c̄. O q̄ʒ dulce vo/
cabulū mr̄ dei. Et h̄ ꝑfecto virgini gloꝛio
ſe int̄ cetera vocabula ē gratiſſimū ⁊ ſuper
oia honoꝛabiliſſimū. q̄ꝛ in h̄ bꝛeuiter expꝛi
miꝛ incomp̄henſibilis excellētia ſue digni/
tatis laudis honoꝛis ⁊ gl̄ie. O q̄ʒ fructuo/
ſum eſt hoc v̄bū ꝓ nobis oibꝫ ad allegādū.
Jō in aduerſitatibꝫ: in anguſtijs: in ꝑiculˀ:
in oi tribulatione ad hanc tante dignitatꝫ
mr̄ez h̄ūiliter recurramꝰ ad pedes eiꝰ noſ/
metipos cū oi reuerentia ꝓſternamꝰ. quia
hec eſt mr̄ regis eterni. Sunt autē in hac
maternitate tres ſinglˀares p̄rogatiue.

❡ Pria q̄ꝛ ē maternitas q̄ ꝯcepit ⁊ ꝑpit cuʒ
pudoꝛis v̄ginalis ꝯſecratiōe vt dictū eſt i
ſcꝺa ſtella. ❡ Scꝺa eſt q̄ꝛ geſtauit ⁊ ꝑpit
cū doloꝛꝫ coꝛꝑalis excluſiōe. Fuit ei ſine gra
uamine grauida: ⁊ ſine doloꝛe puerpera
Aug. Preciſū ē i ea illud eue ifelicitatꝫ elo

giū de q̄ ḋr. In triſticia paries filios. q2 in
leticia dn̄m ꝑturiuit Eua ei luxit: iſta exul
tauit. Eua lachrymas maria gaudiū ivē-
tre portauit: q̄ illa petōrē / iſta edidit inno-
cētē. Hec ille ¶ Tertia ꝓrogatiua ſue ma
ternitatis eſt quia concepit ꝛ geſtauit ꝛ pe
perit eum honoris diuinalis adeptione.
In hoc enim adepta eſt quendā honorē
diuinū q2 ꝯcepit ꝛ geſtauit in vtero ꝛ pepe
rit filiū dei. q2 ꝑ h̄ appellat̄ mr̄ dei. Hec eſt
igit̄ ſexta ſtella vicȝ ſinglariſſima glīa dei-
ficatiue maternitatꝫ. ¶ Septima ſtella ē
glīa decoratiue dignitatꝫ. vicȝ illa ſingu-
larꝫ glīa quā h3 ex eo q̄ tota ecclīa ſinglā-
riter ꝛ excellentiſſime ex munere hui⁹ ꝟgi-
nis decorat̄ ꝛ ornat̄. Dedit em̄ toti ecclīe
militanti ſingulariſſimū ꝛ excellentiſſimū
ornamentū vicȝ illud venerabiliſſimū ꝛ no
biliſſimū corꝑis dn̄i ſacr̄m. Nam de carne
ꝟginis ſumpta ē illa chr̄i caro que in ſacra
mēto eucharíſtie fidelib⁹ dat̄. Nā vt dicit
Dam. li. iij. Caro chr̄i ſumpta ē ex puriſ-
ſimis ꝛ caſtiſſimis ſanguinib⁹ ꝟgis marie
In quā q̄dē carnē p̄mo ꝛ directe fit tranſ-
mutatio ſubſtātie panis in eucharíſtie ſa-
cramēto: nō in aīaȝ aut diuinitatē: q̄uis ſint
ibi ꝑ ꝯcomitantiā. Hāc aūt carnē ex ꝟgīe
ſumptā ita excellent̄ honorauit dei fili⁹ q̄
nūq̄ etiā in triduo mortꝫ fuerit non vnita
deitati. vt ſic q̄ndā nobilitatꝫ īfinitatē hr̄e
videat̄. Contēplemur ḡ q̄ reuerent̄ ꝛ de-
uote huic ſacratiſſime mr̄i fuire debem⁹ q̄
nobis ꝓtulit: nob ꝓprio lacte nutriuit p̄ciū
nr̄e ſalutꝫ ꝛ cibum nr̄e ſpūalis refectionis.
Propter q̄d etiā nō incōgrue appellat̄ to
ti⁹ eccl̄ie mr̄. Hec ē igit̄ ſeptia ſtella. vicȝ
illa glīa ſingularꝫ quā h3 ī ecclīa triūphā
ti ex eo q̄ tā p̄cioſū decoramentū ꝯtulit ec
leſie militāti. Hec eſt ḡ glīa decoratiue di
gnitatꝫ. ¶ Octaua ſtella ē glīa retributi-
ue ſedulitatꝫ. vicȝ glīa quā h3 ꝛ q̄ ſingula-
riter gloriat̄ ex eo q̄ ipſa ſedulez diligēter
deo retribuit ꝑ his q̄ deus dederat hūano
generi. Pl⁹ q̄ppe ipſa bn̄dicta ꝟgo q̄ ipſe
de⁹ hoi ḋderit ī p̄ncipio Indulgebit ſpero
de⁹ nec ei diſplicebit ſi nūc ꝑ ꝟgine dulciſſi
ma loq̄r. Prio em̄ de⁹ fecit hoiem de limo
terre. ſȝ brā ꝟgo formauit corp⁹ dn̄i ex pu-
riſſimis ſanguib⁹ ꝛ ꝓpria ſubſtantia q̄ oib⁹
reb⁹ mūdi p̄ualet ꝛ nobilior ē. Scd̄o de⁹
veſtiuit hoiē pellicea veſte: ſȝ virgo dn̄m
inuoluit pānis: ꝛ ꝓceſſu tp̄is tunica incōſu-
tili veſtiuit. Tertio nutriuit de⁹ hoiē fru-
ctib⁹ ꝑadiſi terreſtrꝫ: ſȝ ꝟgo chr̄m ꝓprio la-
cte nutriuit. de q̄ cantat ecclīa. Ipm regē
āgelorꝫ ſola ꝟgo lactabat vbere ḋ celo ple
no. cui⁹ minima gutta p̄ualuit fructib⁹ oi-
bus ꝑadiſi. ¶ Nona ſtella ē glīa dn̄atiue
regalitatꝫ. vicȝ illa glīa quā h3 ex ſublimi
illa autoritate regal̄ dn̄ationis q̄ ſibi cōpe
tit in q̄ntū ē mr̄ ſūmi regꝫ. ex eo em̄ ḋr dn̄a
ḡn̄alis ꝛ regina toti⁹ mūdi cui oēs creatu-
re tenent̄ famulari tā corꝑales q̄ etiā ſpi-
rituales. Vn̄ ꝛ ipe dei fili⁹ volēs q̄dām̄ō
p̄ncipatui paterno etiā maternū eq̄parare
hic in terrꝫ erat illi ſubdit⁹. Luc. ij. vt ſuo
exēplo ꝛ iperio oēm creaturā tā corꝑalem
q̄ ſpūalē mr̄i ſubijceret. Nā ꝛ ſm̄ leges q̄
bus ī q̄buſdā locꝫ regit̄ mund⁹ ex iure ꝯce
ptionis filij dei mr̄i incūbebat totū illō p̄-
curare ꝛ admiſtrare q̄d ex tūc filio ſuo da-
tū ē vſq̄ ad etatē legitimā filij. Dn̄iū aūt
toti⁹ mūdi datū ē ipi chr̄o a ꝯceptione ſua
etiā q̄ ad ſuā humanitatē ſiue in q̄tū hō. q̄
ad autoritatē q̄dē dn̄ij: ſȝ nō q̄ ad executi-
onē niſi ī reſurrectiōe ſua. Vn̄ tūc ḋr mat.
vl. Data ē mihi ois p̄tās ī ce. ꝛ ī ter. Ideo
etiā ipa ꝟgo brā in ꝯceptiōe filij dei facta
eſt dn̄a ḡn̄alis ꝛ regina toti⁹ mūdi. Admi
niſtrationē tn̄ ꝛ executionem dn̄ij omiſit.
Primo quia puella. Scd̄o quia ꝟgo ve-
recūda. Tertio q2 paupcula. Quarto quia
cure filij erat totalr̄ dedicata. Quīto q2 n̄
credebat̄ mr̄ dei nec recipiebat̄ vt orbis re
gina. ſicꝫ ꝛ fili⁹ ei⁹ nō ē agnit⁹ vt de⁹ nec or
bis rex ꝛc. Io. j. Mund⁹ ꝑ ipm fact⁹ ē: et
mūd⁹ eū n̄ cog. In ꝓpria ve. ꝛ ſui eū n̄ rece. ꝛc
In aſſūptiōe aūt ꝟgis ſctiſſime euidenter
declarata regal̄ ei⁹ p̄tās ꝛ dn̄atio. Et ideo
hec ē nona capitꝫ ſui ſtella. glīa vicȝ honor
gaudiū et claritas q̄ ſingularit̄ adornat̄ et
glīficat̄ ex ſublimitate vniuerſali dn̄atiue
regalitatꝫ. ¶ Decia ſtella ē glīa hōrificatiue
familiaritatꝫ. v3 ſinglārꝫ illa glīa q̄ decorat̄
ꝛ hōrat̄ ex familiaritate q̄dā ꝑintima: quā
ſinglārit̄ ſibi oſt̄ dei fili⁹ ī celeſti regꝫ: ꝛ atꝫ
ieſtimabili benignitate ſibi oſt̄debat ī ſua
aſſūptione / cū mirāda dulcedie ipaȝ ſuſci-
piēs. Si em̄ de⁹ cuilib3 btōrꝫ ſe intimū fa
cit ꝑ ſpēalē quēdā illapſū nob īcōphēſibilē
q̄ntū credēdū ē eū ſe ꝑintimū atȝ familia-
riſſimū reddere ꝟgini mr̄i ſue: n̄ dubiū q̄

tota ipa int⁹ et vndiq3 diuia ſinglariť relu
ceat maieſtate. Si qlibʒ miſtroꝝ dī hõri/
ficať a pře celeſti iuxta ꝓmiſſū filij dicētis
Jo. xij. Siqs mihi miſtrʒ. hõrificabit eū
pr̃ me⁹ q̄ ē in celꝰ. q̄nto hõre credere dēm⁹
ꝟginē mr̃em dei ꝑcellenter a deo filio ſuo
hõrificari: Si tāto hõre dino hõrant mi/
ſtri dī i celo: q̄s ꝯcipe aut enarrare poterit
hõrē mr̃is dei: Sic ei decet filiū/ ⁊ ſic decʒ
mr̃em: vt chr̃i filiaꝰ aſpect⁹ ad mr̃eʒ ſit ſin
gulariſſim⁹ atʒ amoroſiſſim⁹ ⁊ familiari/
tas admodū dulciſſima. reuerētia q̄ʒ ſinglā/
ris ⁊ excellētiſſima adeo q̄ nõ decʒ filiū a/
ſpicere totā celeſtē curiā ſiꝰ ſuprā ꝑt mr̃eʒ
ſub tli reuerētia. Jdõ ꝓrſus iexplicabile ē
q̄nta glie intimitate: q̄ʒ dulci familiaritate:
q̄ʒ ſinglari reuerētia fili⁹ dei ſe ingerit mr̄i
ſue. Et hec ē decia ſtella: vʒ Glīa illa ſubli/
mis q̄ ſinglariť glificať ⁊ adornať ꝑpť excel
lētiā illā hõrificatiue familiaritatʒ. ❡Un
decima ſtella ē glia brificatiue ſublimitatʒ
vicʒ glia illa q̄ ſinglariter ſublimať ⁊ hono
rať ꝑpť ſublimitatē ſingularē ſtat⁹ ſui bri/
fici. Nā i illo celeſti regno tāq3 ſupma dña
atq3 regina celeſtʒ curie ꝑ ſe cõplet vnū ite
grū ſtatū cui ſʒ rectā rõnē alia ꝑſona ñ pť
addi ꝑpť ei⁹ ſingularē dignitatē. Ceteri q̄/
dē ſcti ſūt in ſtatu alicui⁹ ordis angeloꝝ.
Sʒ hec ꝟgo mr̃ eſt in ſtatu quodā ceteros
trāſcēdēti ſingulariť ei cõpetēti. Sic enim
vn⁹ ē chr̃s: ſic ⁊ vna mr̃ ei⁹. Sic ḡ ſinglā/
ris ē ſtat⁹ chr̃i tāq3 regʒ oim: ſic ⁊ ſinglarʒ
eſt ſtat⁹ marie mr̃is ei⁹ trāſcēdēs iextima/
biliter ſtatū ⁊ dignitatē oim angeloꝝ atq3
hoim. Oēs ei ceteri ſūt dei miſtri: ipa vero
mr̃. Sic itaq3 chr̃s etiā inq̄ntū hõ oēʒ or/
dinē ꝑme ꝯditiõis trāſcēdit nec potuit ab
vniuerſo ꝯtineri: ſic ſoli⁹ mr̃is ei⁹ dignitas
cū eo oēʒ vniuerſi ordinē trāſcēdit. q̄ppe cui
cātat eccľia. Quē celi capere nõ poterant:
tuo gremio ꝯtuliſti. Hec ē ḡ vndecia ſtel/
la glia vicʒ ſinglariſſima quā hʒ ex ſinglā/
ri q̄dā ſtatu brificatiue ſublimitatʒ. Duo
decima ſtella dr̃ glia diſpēſatiue auctorita
tis vicʒ glia illa ſeu dignitas q̄ ſinglariter
honorať ⁊ glificať ex eo q̄ ois grā de celo
deſcēdēs diſpēſať ꝑ man⁹ marie. Et h̄ ſibi
ꝯuenit a tpe ꝯceptiõis filij dei. Tūc ei fa/
cta ē porta celi: ſtella marʒ: dña mūdi: regia
mie: mr̃ grē ⁊ pietatʒ. Et ꝓpterea bn̄ diciť
grā plena: q2 ꝑ eā nob ois grā venit. Jſte
fõs ē ille aſcēdēs d̄ trā q̄ irrigabat vniuer
ſā ſupficiē tre Gen. ij. Et ꝯs. Flumis ipet⁹
letificat citatē dī. i. eccľiaʒ. Hic Hiero. i
ſer. d̄ aſſūp. Jn chr̃o fuit plenitudo grē ſic
i capite ifluēte. i maria ꝟgo ſic i collo trāſfū/
dēte. Sic ḡ dr̃ Ja. j. Oē datū opt. ⁊ oē do.
ꝑfec. deſur. ē deſ. a pře lu. ⁊ h̄ ꝑ ieſū chr̃iſtū
tāq3 ꝑ caput ⁊ ꝑ mariā tāq3 ꝑ collū corpis
myſtici. Jõ Ber. Nlla grā d̄ celo venit ad
trā niſi trāſeat ꝑ man⁹ marie. Et h̄ q2 de⁹
ita vult mr̃eʒ ſuam honorare i oibꝰ ſue grē
donis vt ⁊ nos eā tota deuotiõe venere/
mur tāq3 reginā mie ⁊ mr̃eʒ grēʒ ſalutis.
Hec ē ḡ duodecima corõe ſue ſtella: glia
vicʒ dec⁹ ⁊ honor q̄ ſinglariť adornať ⁊ ho
norať ꝑpť illā excellētia diſpēſatiue autori/
tatʒ. Adeam⁹ igiť cū ſūma hūilitate: cū ſū/
ma reuerētia: cū ſūma deuotiõe hāc mr̃eʒ
ꝯſolatiõis ⁊ grē. Hāc diſpēſatricē donoꝝ
diuie clemētie. Hāc regina dulcedis ⁊ mie
⁊ ad ei⁹ pedes ꝓſtrati clamem⁹ cū eccā di
cētes. Salue regia miſcõie vita dulcedo
⁊ ſpes nr̃a ſalue. Ad te clamam⁹ exules fi
lij Eue ⁊c.

Ecõo dicam⁹ q̄ʒ admirā/
da erat hec ſacratiſſia ꝟgo ſpiritibꝰ
āgelicʒ i ſua aſſūptõe ꝑpť ſue ꝑſone i
extimabilē dignitatē: ꝑpť quā dignitateʒ
cātať ab eccā. Felix naq3 es ſacra ꝟgo ma
ria ⁊ oi laude digniſſima. Jtē O ꝟe beata
ſblimis ſpõſa dña āgeloꝝ ſiliq3 oiʒ ſctoꝝ q̄ʒ
magnā laudē dignitas tua mereť forma
dī digna ⁊c. Põt āt euidēti9 nob apparere
excellētia tāte dignitatʒ ñ vtiq3 planeꝛ oi
no cū ſit iexplicabiľ ſʒ vtcūq3 ſi ꝯſiderem⁹
nõ q̄dē oēs ſuas dignitates q̄ ſť inumera
biles ſʒ tres ei⁹ ꝑcipuas dignitatū ꝑemi/
nētias ad q̄s etiā poſſent alie reduci.

❡Pria: ē dignitas clariſſime nobilitatʒ.
❡Scd̄a: eſt diuine maternitatis.
❡Tertia: eſt meritorie ſublimitatis.

Prima igiť eſt dignitas
clariſſime nobilitatis. Fuit aūt in bt̄a vir
gine triplex ꝑcellēs nobilitas: vicʒ regalis
ſacerdotalis: ſpūalis. Pria magna. Secū
da maior. Tertia maxima. ❡Pria fuit
nobilitas regaľ. De q̄ cātat eccā. Regali
ex ꝓgēie maria exorta refulget. hec ei ꝑ car
nalē originē deſcēdit a dd̄. vñ et cātat eccā
Orta ex tribu iuda clara ex ſtirpe dd̄. Nõ
dubiū q̄ inter ꝑſonas humanas nobilior
fuit virgo beata originali nobilitate. Naʒ
Matthei primo. ſcribitur deſcendiſſe a

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

xiiij. pᷓtriarchis. & xiiij. regibꝫ: ⁊ a. xiiij. duci
bus. et Lu. j. eiꝰ genealogia ſcribit̄ ab adā
⁊ eua vſqꝫ ad chr̄m: vt ſic oſtēderet deꝰ ꝙ
oēs nobilitates carnales ſeu originales
aut corꝑales generi hūano ɔceſſe in adā ⁊
alijs ſeq̄ntibꝫ/ ꝑ ꝟginē matrē terminaret̄ ad
chr̄m dn̄m oīm nobiliſſimū q̄ vltimꝰ pᷓtriar
cha ⁊ rex ⁊ dux illiꝰ ꝓpli iſrl'itici fuit. ⁊ hoc
clare oñdit̄. nā in eiꝰ aduētu oīs nobilitas
illiꝰ ꝓpli terminata ē. Oz igit̄ oēs ꝑfecture
et nobilitates q̄ pn̄t eſſe in aliq̄ ꝑſona hu/
mana ſm originē ſanguis/ deſcribūt euan
geliſte in hac nobiliſſima puella fuiſſe ꝓpt̄
ꝓpinq̄tatē ad chr̄m dn̄m. Jō opter dicere
ꝙ eiꝰ nobilitas carnal' ꝑfert̄ oīm regū ⁊ re
ginaꝝ: imꝑatoꝝ ⁊ imꝑatricum nobilitati
et ſic de oībus alijs ſanguinis nobilitatibꝫ
Oz aūt nobilitas illa regalis ſublimis q̄/
dem ⁊ ꝑcellens que dei ꝓuidentia ⁊ autori
tate ɔceſſa fuit regi/ fuerit excellētiſſime ⁊
ꝑfectiſſime in maria: ſic poſſumꝰ ꝑſuadere
Nā hmōi regalis nobilitatꝫ radix ⁊ initiū
fuit hūilitas dauid. Añ dauid fuit diuina
ꝓuidētia cōſtitutꝰ ſaul rex iſrl': etiā ꝓpt̄ hūi
litatē ſuā. ſed poſtea ꝓpt̄ ſuā ſupbiā eiectꝰ a
deo. Vñ. j. Re. xv. d̄r ei ſamuel. Nōne cū
puulꝰ eſſes in ocul' tuis/ caput in tribubus
iſrl' factꝰ es: vnxitqꝫ te dn̄s in regē ſup iſrl'.
Et poſtea ſequit̄. q2 ꝓieciſti ſermonez dn̄i
⁊ ꝓiecit te dn̄s ne ſis rex ſup iſrl'. Et ſeq̄t̄
poſt. Scidit dn̄s regnuz iſrl' a te hodie et
tradidit illud ꝓximo tuo meliori te Hec ibi.
Decū ḡ fuit regnū hūili puero dauid q̄ cū
ad eū veniſſet ꝓpha eū vncturꝰ in regē/ cu/
ſtodiebat oues pr̄is ſui ieſſe: vt hr̄. j. Reg.
xvj. Radix igit̄ ꝟe nobilitatꝫ regal' ē hūi
litas. Cū ḡ i btā ꝟgine fuerit ꝓfundiſſima
hūilitas de q̄ s. dixīmꝰ: ſequit̄ ꝙ in ea fuit
excellētiſſime clariſſima regalis nobilitas
¶ Scd̄a fuit nobilitas ſacerdotalis. Fuit
em̄ de tribu aarō q̄ erat ſūmꝰ ſacerdos. Nā
Lu. j. hr̄ ꝙ btā virgo erat cogn̄ta heliſabet
Ut aūt ibidē hr̄ erat heliſabet d̄ filiabꝫ aa
ron. Permixte q̄ppe erāt tribꝫ ſacerdotal' ⁊
tribꝫ regia. nā ⁊ aarō vxorē habuit d̄ iuda
heliſabet ſororē naaſon: et ioiada pōtifex
ioſabeth filiā regꝫ iorā: vt hr̄ in hiſto. ſcho
laſtica. Potuit etiam (vt d̄r Beda) hmōi
ɔiūctio recētiori t̄pe fieri datꝫ nuptui femi
nis de tribu i tribū vt manifeſte ɔſtaret be
atā mariā q̄ de tribu regia deſcēderat cū
tribu ſacerdotali cognationē generꝫ habu
iſſe: et ita btā Maria de vtraqꝫ tribu erat.
Voluit em̄ dn̄s vt he tribꝫ ꝓuilegiate mi
ſcerent̄ ad inuicē ꝓpter myſteriū. q2 dn̄s d̄
eis naſciturꝰ erat q̄ vere rex ⁊ ſacerdos ꝓ
nob ſeipm̄ offerret: ⁊ fideles ſuos in mili/
tia huiꝰ vite pugn̄tes regeret ⁊ pꝰ victoriā
coronaret. Chryſ. Dignū erat atqꝫ conue
niēs celeſti myſterio vt eadē maria q̄ mat̄
dn̄i ſm carnē eſſe meruit/ ⁊ ex regali gene/
re ⁊ ſacerdotali ꝓgenie ⁊ origine naſceret̄
de q̄ filiꝰ dei q̄ rex ⁊ ſacerdos eternꝰ ē/ cor/
pus hūane carnis aſſūpſit. hec ille. Etſi di
cas: q2 ſm legem q̄libet de tribu ⁊ familia
ſua debebat ducere vxorē. ḡ nō potuerunt
hmōi tribꝫ ita eſſe ꝑmixte. Rñdet̄: h̄ factū
fuiſſe cōſtat/ ne diſtributio ſortiū ɔfūderet̄
Leuitica aūt tribꝫ ſortē int̄ ceteras tribꝫ n̄
hēbat. ideo d̄ illa tribu poterāt nubere cui
volebāt. ¶ Tertia ē nobilitas ꝟtual': de q̄
d̄r Hiero. Nobilitas ſūma ē apud deū: vir
tutibꝫ eē claꝝ. Cōſtat eādē ꝟginē glioſam
hac nobilitate ꝟtutū fuiſſe ꝑ ceterꝫ clariſſi
mā. q2 cōſtat eā oībꝫ gratijs ⁊ ꝟtutibꝫ eſſe
pleniſſimā: ſic iā s. pluries diximꝰ. Patet
itaqꝫ q̄nta ſit ad eā hn̄da deuotio atqꝫ re
uerētia. Bern. Intuemi q̄nto deuotionis
affectu a nob voluit deꝰ mariā honorari q̄
totiꝰ boni plenitudinē poſuit i Maria: vt
ꝓinde ſiq̄d ſpei: ſiq̄d ſalutꝫ: ſiq̄d ꝗr̄e i nob
eſt/ ab ea nouerimꝰ redūdaſſe. hec ille. Pa
tet itaqꝫ ꝙ btā ꝟgo fuit nobilior ꝑſona to
tiꝰ hūani generꝫ: tāteqꝫ ꝑfectiōis ꝙ etiāſi
nō fuiſſet mater dei: merito debuiſſet eſſe
domina mundi.

Secūda ē dignitas diuie

mr̄nitatꝫ. Eſt āt i maria triplex dina ma/
ternitas.
¶ Prima ſubſtātialis
¶ Secunda legalis.
¶ Tertia ſpūalis.
Pria igit̄ mr̄nitas eiꝰ d̄r mr̄nitas ſubalis/
Et ē illa ſūme venerāda mr̄nitas q̄ d̄r mr̄
dei. q̄ iō d̄r ſubſtātial': q2 d̄ ꝓpria ſuba ge/
nuit filiū d̄i. Vñ et patꝫ ꝙ bn̄ d̄r hec mr̄ni
tas dina cū ꝑ eaz ſit mr̄ dei. Lꝫ aūt de hac
mr̄nitate aliq̄ s. dixerimꝰ: tn̄ reſtāt aliq̄ di
cēda: q2 nec reuera tot huiꝰ mr̄nitatꝫ ꝓuile
gia dicere poſſūꝰ: q̄n ſp̄ ſint āplio2a dicen
da. Eſt em̄ in hac mr̄nitate abyſſus q̄daꝫ
ꝓuilegioꝝ ⁊ dignitatū. Eſt aūt vt dictū ē

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

hec mr̄nitas ſūme veneranda: qꝛ ipa ē mat̄
dei: ſūme admirāda qꝛ ipa mater ē ꝛ ꝟgo.
Mr̄ inq̄ꝫ eiꝰ cuiꝰ ē filia. Sūme iſup a nob
collaudāda: qꝛ ꝑ hāc mr̄nitatē venit hūani
generꝫ redēptio. In hac ſiqdem mr̄nitate
ſtat ſingulariſſima ꝛ p̄cellētiſſima ꝟgis p̄
rogatiua. Ber. Hec ē ꝟgis nr̄e gr̄a ſingu
larꝫ ꝛ excellētiſſima p̄rogatiua marie ꝙ fi//
liū vnū eundēq̄ꝫ cū deo p̄re meruit habere
cōem. hec ille. Propt̄ hāc mr̄nitatē ſingu//
larē q̄dāmō dr̄ ei: dn̄s tecū. Dn̄s em̄ cum
ſctis angel̄ ē ꝑ gr̄am: cū ſctis hoīb; n̄ ſolū
ꝑ gr̄am: ſꝫ etiā ꝑ naturā: vt poſſit hō dice//
re: emanuel. i. nobiſcū deꝰ. ſ. ꝑ naturā ſociꝰ
qđ dicere n̄ pōt āgelꝰ. qꝛ ſic̄ dr̄ heb. ij. nuſ//
q̄ꝫ angelos app. qꝛ āgelicā naturā n̄ ſibi vni
uit: ſꝫ ſemē abrae. qn̄ in ꝟgie maria orta de
ſemie abrae naturā hūanā aſſūpſit. Cū be
ata āt ꝟgie nō ſolū ꝑ gr̄am fuit ꝛ naturā:
ſꝫ ꝑ aſſūpte carnis ipiꝰ portōeꝫ ſine virilis
admixtiōe ſeis: vt dicat̄ ei dn̄s tecū: exclu//
ſo carnal̄ p̄ris ꝯſortio. Vn̄ ꝛ dn̄s tecū lon
ge excellētiꝰ q̄ꝫ cū ceterꝫ ſctis cū q̄b; ē ſpū//
aliter tm̄ ꝛ i corde. ſed tecū ē ꝛ ſpūalr̄ i cor
de ꝛ corpal̄r i vētre. Ber. Nō dr̄: dn̄s i te.
ſed dn̄s tecū. Dn̄s em̄ q̄ vbiq̄ꝫ eq̄lit̄ totꝰ ē
ꝑ ſuā ſimplicē ſubam: alit̄ tn̄ ē in rōnalib;
creaturꝫ q̄ꝫ i ceterꝫ. et itez alit̄ i bonis: ali
ter i mal̄. Ita ſane ē in creaturꝫ irrōnalib;:
vt n̄ capiat̄ ab eiſ. A rōnalib; aūt oīb; capi
pōt ꝑ cognitionē: ſed tm̄ a bonis capit̄ ꝑ
amorē. In ſol̄ bonis ita ē vt etiā ſit cū ipſ
ꝑ ꝯcordiā volūtatꝫ. Nā dū ſuas volūtates
iuſticie ſubdūt ꝑ h̄ ꝙ ab huiꝰ volūtate non
diſſentiūt: deū ſibi ſpūal̄r iūgūt. Sꝫ etſi ita
ſit cū oīb; ſctis ſpūalr̄: ſingularit̄ tn̄ cū ma
ria cū q̄ vtriq̄ꝫ tāta ei ꝯſenſio fuit vt illiꝰ n̄
ſolū volūtatē ſꝫ etiā carnē ſibi ꝯiūgeret: ac
de ſua ꝛ ꝟgis ſuba fieret vnus xp̄s q̄ etſi
nec totꝰ ð ꝟgie: totꝰ tn̄ dei ꝛ totꝰ ꝟgis eſſet
filiꝰ. Nec duo filij: ſꝫ vnꝰ filiꝰ vtriuſq̄ꝫ. Ait
itaq̄ꝫ angelꝰ: dn̄s tecū. Nec tm̄ dn̄s filius
quē carne tua iduis: ſꝫ ꝛ dn̄s ſpūſſcūs de q̄
ꝯcipis: ꝛ ipe deꝰ p̄r q̄ genuit quēꝫ cōcipis.
P̄r inq̄ꝫ tecū q̄ filiū ſuū fac̄ tuū. Filiꝰ tecū q̄
ad ꝯdēdū i te mirabile ſacr̄m miro mō ꝛ ſi
bi reſat genitale ſecretū: ꝛ tibi reſuat inte//
grū ꝟgiale ſigculū. Spūſſctūs tecū: qꝛ cū
p̄re ꝛ filio tuū ſctificat vterꝰ. Hucuſq̄ꝫ bea
tꝰ Ber. Singl̄arit̄ itaq̄ꝫ ꝟgi mr̄i dictū eſt
Dn̄s tecū. Qui igit̄ q̄rꝫ ſaluatorē: q̄re ipꝫ

cū ea. Vn̄ ð magꝫ dr̄ Mat. ij. Inuenerūt
puerꝫ ieſū cū maria mr̄e eiꝰ ꝛc. vt cuꝫ ea ſp
q̄rēdꝰ ońderet̄. Implora igit̄ btāꝫ ꝟginē: m
nec diffidas ð potētia auxiliādi: qꝛ dn̄s ē
cū ea. Quo ſolo comite q̄ caruerit q̄ntācū
q̄ꝫ turbā hoīm ſecū hēat: ve illi. Eccl. iiij.
Ve ſol̄ qm̄ ſi ceciderit n̄ hꝫ ſubleuātē. So
lus em̄ ē comes iſte q̄ poſſit cadētē ſuble//
uare ⸿ Scđa ē mr̄nitas legal̄ q̄ facta ē mr̄
ioānis euāgeliſte ſm legalē adoptionē fa//
ctā autoritate ſūmi p̄ncipis dicētis marie
Io. xix. Mlier ecce filiꝰ tuꝰ. Et ioāni. Ec
ce mr̄ tua. Dr̄ aūt hec mr̄nitas dīna: qꝛ fa//
cta ē autoritate dīna. Etſi dicas hāc mat̄//
nitatē nihil ꝑtinere ad dignitatē ꝟgis. Re
ſpōdēdū. Etſi nō m̄ltū ꝑtineat ad digni//
tatē marie ꝙ dicat̄ mr̄ diſcipli cōpatōe ma
ternitatꝫ illiꝰ q̄ dr̄ mr̄ ſūmi mgr̄i: ꝛ ꝙ dice//
ret̄ mr̄ hoīs puri q̄ mat̄ erat dei veri: tn̄ in
ſenſu myſtico m̄ltū ſpectat ad honorē ma//
rie ꝙ diuīa ordinatiōe dicta ē mr̄ ioānis. i.
gr̄e. Ioānes em̄ gr̄a interp̄tat̄. Magꝫ vti//
q̄ꝫ dignitas dici mr̄ gr̄e Et hec ſcđa mr̄//
nitas ſeq̄t̄ ex p̄ma. Nā qꝛ mr̄ eſt ſaluatorꝫ
idcirco mr̄ gr̄e dr̄. Cū em̄ ſit mr̄ eiꝰ q̄ p̄r eſt
ꝛ autor gr̄e. ſ. xp̄i: de q̄ dr̄ Io. j. Gr̄a ꝛ ꝟi//
tas ꝑ ieſū xp̄m facta ē. iō recte vocat̄ mat̄
gr̄e ⸿ Tertia ē mr̄nitas ſpūalis: q̄. ſ. dr̄ mr̄
oīm bonorꝫ: q̄s vt pia mr̄ generat ꝛ nutrit
meritꝫ ꝛ exēplis atq̄ꝫ p̄ſocinijs. Et hec ēē
dr̄ dīna mr̄nitas. qꝛ. ſ. ſibi ꝯuenit ꝑ ſpēalēꝫ
gr̄am diuinā: ꝛ ꝓpt̄ h̄ qꝛ ipa ē mr̄ dei. Cū
em̄ ſit mr̄ dei: mr̄ ē etiā oīm filiorꝫ dei. Et
ſi em̄ vnicū filiū corpaliter genuit: in eo tn̄
ſpūal̄ mr̄ eſt effecta magne m̄ltitudis fili//
orꝫ q̄rꝫ xp̄s p̄mogenitꝰ ē. Vn̄ ſignt̄ dr̄ Lu
ce. ij. ꝙ pepit filiū ſuū p̄mogenituꝫ. Et ad
Ro. viij. Vt ſit ipe p̄mogenitꝰ i m̄ltꝫ frib;
Hec itaq̄ꝫ tertia mr̄nitas ſeq̄t̄ ex p̄ma. ſe//
quit̄ etiā ex ſcđa. qꝛ cū ſit mr̄ gr̄e: mr̄ ē oīm
filiorꝫ gr̄e. Vn̄ ꝛ itelligi pōt ꝑ h̄ ꝙ ꝟgo be
ata facta ē mr̄ ioānis. Nā ioānes n̄ ſolū i//
terp̄tat̄ gr̄a: ſꝫ etiā: in q̄ ē gr̄a. Per h̄ itaq̄ꝫ
ꝙ impator celeſtꝫ in throno crucis reſidēs
matrē ſuā ꝟginē dedit ioāni in matrē: in//
ſinuauit ꝙ cuilibet in q̄ eſt gr̄a gratū faci//
ciēs dat̄ virgo maria in matreꝫ ſpūalem.
Anſel. Mater dei facta eſt mr̄ nr̄a. Hec
ille. Eſt inq̄ꝫ mater noſtra ſpūali genitura
Sic̄ em̄ xp̄s genuit nos ad eſſe ſpiritua//
le in cruce patiendo qđ ꝑfectius eſt q̄ꝫ eſſe

naturale: ita ⁊ btā ꝟgo nos genuit ⁊ pepe rit in maxis dolorib⁹ filio cōpatiēdo. Uñ ita exponit Alb. magn⁹ illō Eſa. vl. Par/ turiuit ſiō filios ſuos. i. btā ꝟgo q̄ ſpecula/ baṫ myſteriū paſſiōis. Sion em̄ interp̄taṫ ſpeculatio. Scōo ē mr̄ nr̄a ſpēali cura. O q̄nta ē cura btē ꝟgini ō nob. Ber. Sileat miaȝ tuā o ꝟgo btā q̄cūq; in ſuis neceſſita tib⁹ te fideliṫ iuocatā ſibi ſenſerit defuiſſe. Tertio eſt mr̄ nr̄a celeſtiali honore ⁊ pla/ tura: qꝛ ſub deo i ſup̄ma dignitate p̄latōis ꝯſtituta. Uñ eccia vocat eā reginā celoꝝ ⁊ dn̄am angeloꝝ. Qualṫ aūt ſit iſta mr̄ ipa de ſe loq̄ns ſeu ecclia in ei⁹ ꝑſona: dr̄ Ecci xxiiij. Ego mr̄ pulcre dilectōis ⁊ timoris et agnitiōis ⁊ ſctē ſpei. Pulcre dilectōis ꝑ eximiā charitatē. timoꝛꝫ reuerētialꝫ ꝑ pfū/ diſſimā hūilitatē. agnitionis. ſ. fidei ꝑ fir/ miſſimā ꝟitatē. ſctē ſpei/ad oē bonū ⁊ ſup/ nā felicitatē. Uñ etiā mr̄ ē eoꝝ q̄ hn̄t iſta q̄ttuoꝛ viꝫ iuſtoꝝ. Jō recte dr̄ bn̄dicta in mlieꝛib⁹: nō tm̄ q̄ ſola ſine ꝯcupia cōcepit et ſine dolore pepit: ſꝫ ⁊ qꝛ p̄ oib⁹ i ple mul tiplicata eſt. Bn̄dicta inq; in mlierib⁹. i. p̄ oib⁹ mlierib⁹: inṫ oēs mlieres: ⁊ pl⁹ q̄ oēs mlieres: q̄ (vt dr̄ Aug.) vitā ⁊ bn̄dictionē viꝛꝫ ⁊ mulierib⁹ ip̄etraſti. Patet itaq; ſcōa p̄ncipalꝫ dignitas. ſ. dignitas diue mr̄nita/ tꝫ: q̄ pfecto ē dignitas iextiabilꝫ celſitudis q̄ ad p̄mā mr̄nitatē: inextiabilꝫ ſctitudis q̄ ad ſcōaꝫ: ⁊ inextiabilꝫ dulcedis q̄ ad tertiā.

a

Tertia principalis digni/ tas ē dignitas meritorie ſublimitatꝫ. Eſt aūt meritū op⁹ ꝟtuoſū deo acceptū ꝑ q̄ fit a deo retributio ꝯdigna merēti vl̄ alteri ꝑ q̄ mḋeruit. Uñ patet ꝙ meritū facit meren tē dignū aliq̄ retributiōe glioſa. Meritū ꝫ ſpectat ad dignitatē ꝑſone: et ſic magni/ tudo meritoꝝ ad magnitudinē dignitatꝫ. In Maria aūt fuit excellētiſſima magnitu do meritoꝝ: qḋ pōt declarari ꝑ tres conſi derationes. ¶ Prima eſt ꝯſideratio p̄uie ſpūalis diſpoſitōis. ¶ Scōa ē ꝯſideratio ꝓprie ꝑſonalꝫ ꝯditiōis. ¶ Tertia eſt ꝯſide ratio multifarie ꝟtualis opatiōis. Prima ḋclarat excellētiā ⁊ magnitudinē meritoꝝ q̄ ad acceptabilitatē. Scōa q̄ ad nobilita tē. Tertia q̄ ad pluralitatē. ¶ Prima igiṫ eſt conſideratio p̄uie ſpūalis diſpoſitiōis. Hec aūt meredi diſpoſitio fuit in virgine mr̄e p̄cellētiſſima ꝓpṫ tria. Primo ꝓpter ſue puritatis itegritatē icōtamiabilē. Sp em̄ vt ſ. diximꝰ puriſſima fuit ⁊ ab oī pec cato etiā veniali alieniſſima. Pctm̄ q̄ppe veniale lꝫ n̄ tollat facultatē merēdi: dimi/ nuit tn̄ vim meriti ⁊ ab ope meritorio re/ tardat. Nā pctm̄ veniale diminuit feruo/ rē charitatꝫ ⁊ diſponit ad ruinā. Greg. in paſtoꝛ. Qui minima pctā deuitare neglexe/ rit: de ſtatu iuſticie nō q̄dē repēte: ſꝫ pau/ latim ⁊ ꝑticulatim cadit. Idē viꝫ Greg. di. ꝙ veniale obſcurat: iō minuit vim me/ riti. Btā aūt virgo ſp̄ fuit puriſſima: et ſic ad faciēdū op⁹ deo acceptū diſpoſitiua.

¶ Scōo ꝓpṫ ſue fidei firmitatē inuiolabi/ lē. Fides pfecto reddit aiam deo grā ⁊ ac/ ceptā: et ſic ad op⁹ deo acceptū diſpoſitaꝫ. Uñ heb. xj. Fide abel plimā hoſtiā obtu lit deo. Et ex oppoſito ibidē dr̄. Sine fi de ipoſſibile ē placere deo. Quātū valeat ad meritū fides/patet euidēter i euāgelio vbi freq̄nṫ dn̄s plimoꝝ ſalutē ſue fidei at/ tribuit. Lu. vij. dr̄ magḋ. Fides tua te ſal uā fecit. Et in mltꝫ alijs locꝫ idem dr̄ alijs mltꝫ. Btā aūt ꝟgo mr̄ ſp̄ fuit fide firmiſ tima: ideo ad merēdū diſpoſitiſſima. Tpe q̄ppe paſſiōis chrī i ea ſola remāſit ſp̄ ⁊ iu/ giṫ illeſa fides ⁊ illibata. Aug. Dū vnuſ/ q̄ſq; vacillādo heſitabat: hec q̄ fide conce pit: hec q̄ ſemel a deo ſuſcepit nūq; ꝑdidit: ſpeq; firmiſſima reſurrectiōis gliaꝫ expe/ ctauit. Hec ille. Ex q̄ ſub pia ꝯtēplatōne ꝯcludere poſſumꝰ ꝙ merita oīm martyrū q̄ poſtea paſſi ſūt ꝑ ſuſtinēda fide quā illa ſola illeſam ſeruauit ad eam ſpēali q̄dā mo do ſpectāt: imo ⁊ oīm fideliū q̄ poſtea fue runt ⁊ erūt merita. Ab ea nāq; ad eos de riuata ē fides in q̄ ⁊ ꝑ quam meruerūt.

¶ Tertio ꝓpṫ grē ⁊ charitatꝫ ſctitudinem inexplicabilē. Grā q̄ppe ⁊ charitas marie diſponūt ad meritū: qꝛ faciūt op⁹ deo grū. Uñ dr̄ apl̄s. j. coꝛ. xiij. Si charitatē non habuero nihil ſū. ſ. q̄ntum ad eſſe ſpūale ⁊ meritoꝛiū. Jdō etiā charitas vt dr̄ Amb. dr̄ forma oīm ꝟtutuꝫ. qꝛ. ſ. dat eis oib⁹ eſſe formale meritoꝛiuꝫ. Oia q̄ppe opa ꝟtuoſa ſine charitate plūbea ſūt: ſed ꝑ charitatꝫ fiūt aurea. Btā aūt ꝟgo tota erat iflāma ta diuina charitate. iij. Re. vj. Nihil erat in tēplo qḋ nō auro tegereṫ. qḋ vtiq; tēplum erat figura btē ꝟgis q̄ eſt ſpēale dn̄i tēplū

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Fuit etiã grã pleniſſima. Nõ charitas re-
aliter ẽ ipſa grã: vt dr Scot⁹ in. iij. vl' inſe-
pabilr ſaltẽ ſe iuicẽ cõcomitant charitas ꝛ
grã: ſm alios doc. Jõ ex pfectõe ſue cha-
ritatꝫ de q̃ iã plies ſ. dixim⁹/ hr̃ etiã pfe-
ctio ꝛ excellẽtia grẽ in glioſa ṽgie. Pretea
hãc ſingularẽ grẽ excellẽtiã i maria decla
rat doc. ſ. Tho. i. iij. pte ſu. q. xvij. ar. v. ſic
di. Quãto aliqs magꝫ approping̃t prio pn
cipio in q̃libet genere: tãto magꝫ pticipat
effectũ illi⁹ principij. vñ dr. iiij. ca. celeſtis
hierarchie. Quicꝫ angeli q̃ ſunt deo ppin-
qores magꝫ pticipãt d bonis diuis q̃ ho
mines. Chr̃s aũt ẽ pncipiũ grẽ ſm diuita
tẽ q̃dẽ autoritatiue: ꝛ ſm hũanitatẽ miſte
rialiter. iuxta illud Jo. j. Grã ꝛ ṽitas p ie
ſum chr̃m facta ẽ. Btã aũt ṽgo maria p-
pinq̃ſſima fuit chr̃o ſm hũanitatem. qꝛ ex
ea accepit naturã hũanã. ĩdo pma ceteris
habuit grẽ plenitudinez. Hec tho. Bern.
Nõ decuit mariã cões hr̃e grãs nec pau-
cas q̃ ſũmũ geſtabat i vtero: ſꝫ q̃cq̃d ſum-
mũ fuit in grã/ h abũdãtiſſime poſſidebat
Hec ille. Patet igit btãm ṽginẽ habuiſſe
maximã meritoꝝ excellẽtiã int oẽs rõna-
les creaturas: qꝛ ſingularẽ habuit excellẽ
tiã ſpũalis diſpoſitionis ad merendũ ne-
ceſſarie: q̃ ſingularẽ acceptabilitatẽ tribu
it opib⁹ ei⁹. Vñ pcipue ppt excellentiã ſue
puritatꝫ/ fidei q̃ꝫ ꝛ charitatꝫ meruit vltra
oẽm creaturam. Oẽs em̃ creature rõnales
ſuis actib⁹ nihil aliud mereri pñt niſi di-
uerſos grad⁹ felicitatꝫ etne. Hec aũt i illo
glioſo ꝯſenſu q̃ p fidẽ angelo ꝯſenſit nũci-
anti dñicã incarnatiõez: in q̃ eq̃dẽ cõſenſu
nõ ſolũ habuit excellẽtẽ actũ fidei: ſꝫ ꝛ excel
lẽtiſſimũ actũ charitatꝫ q̃ ita ardentiſſimo
feruore deũ dilexit ꝛ ei ꝯiũcta fuit vt nul
la ſufficiat creatura illũ cogitare. Hoc in-
quã glioſo aſſenſu meruit extinctionẽ fo-
mitꝫ: pmatũ orbis: regni ſceptrũ ſup oẽs
creaturas: plenitudinẽ oim̃ grãꝝ: oim̃ vir
tutũ: oim̃ bonoꝝ ꝛ btitudinũ ꝛ fructuum
ſpũſſcti: ꝛ oim̃ ſciaꝝ/ marie altiſſime theo
logie: iterptatiõis ſermonũ: ſpũs pphetie:
diſcretiõis ſpirituũ: grẽ ſanitatũ. meruit ꝛ
fecũditatẽ in ṽgitate ꝛ mr̃nitatez filij dei:
nõ tñ merito ꝯdigni. h em̃ qd̃ ẽ eſſe matrẽ
dei excedit oẽ meritũ. ſꝫ bñ merito digni:
vt dr btũs Bona. in. iij. di. iiij. quo etiam
merito vir iuſtus meret p alio exaudiri. q̃a

ſcꝫ dign⁹ eſt. et ſic etiã btã ṽgo meruit eſſe
mr̃ dei q̃ digna fuit portare regem celoꝝ.
Meruit vlteri⁹ illo glioſo ꝯſenſu ſ. decla
rato q̃ eſſet ſtella marꝫ: porta celi: ꝛ ſuper
oĩa q̃ ſit regia mĩe/ qd̃ ẽ nomẽ maieſtatis.
ĩõ etiã dr regina reginaꝝ. ¶ Scdã ꝯſide-
ratio declaratiua ſublimitatꝫ ſeu excellen-
tie meritoꝝ ṽgis glioſe eſt ꝯditio pprie p-
ſonalis ꝯditionis. Sic em̃ dr doc. ſubtilis
in. iij. diſt. xviij. meritũ non conſiſtit tm̃ in
actu elicito: ſed aliq̃ mõ in ꝯditõib⁹ pſone
ſiue ſuppoſiti eliciẽtꝫ actũ. acceptatio em̃ di
uina nõ ſolũ reſpicit actũ ſed ꝯditões acci
dẽtales ſuppoſiti eliciẽtꝫ actũ. Et dat exẽ-
plũ de offenſo rogato eq̃ gratioſe a duob⁹
q̃ citi⁹ ꝛ magꝫ dimittit offenſam ppt roga-
tionem vni⁹ q̃ alteri⁹: puta ſi ſit amic⁹ vel
aliq̃d tale. Hec ille. Btã aũt virgo glori-
oſa cõditiões habuit digniſſimas ꝛ puile
giatiſſimas: et pcipue tres. vicꝫ q̃a fuit p-
ſona nobiliſſima: vt ſ. dictuꝫ eſt. ab oi tpe
deo dedicatiſſima: etiã ab vtero matris. ꝛ
mr̃ dei venerabiliſſima. Jõ fuerũt ei⁹ meri
ta ſup oim̃ creaturaꝝ merita nobiliſſima ꝛ
deo acceptiſſima: adeo vt nõ ſolũ p ſeipſa
meruerit: ſed ꝛ p his q̃ ad eam hũilit ꝛ de
uote ꝯfugiũt. merito inq̃ nõ ꝯdigni. hoc
em̃ merito null⁹ oino põt alteri mereri ni-
ſi ſolus chr̃s: q̃ ſolus eſt caput oim̃ iuſto-
rũ. ſed merito ꝯgrui aut etiã merito digni
Nec ſolum fuerunt deo accepta opa mr̃is
marie vt actualiter exhibita ꝛ facta: ſꝫ etiã
vt puiſa a deo. Unde ꝛ deuote contẽplan
do dicere poſſumus q̃ a pncipio humani
generis omnes indulgẽtie facte hũano ge
neri pſertim populo illi a q̃ deſcẽdit virgo
beata: facte ſunt ei in reuerentiã ꝛ cõtem-
plationẽ hui⁹ digniſſime virginis. Con-
ſtat eq̃dem q̃ adã ꝛ eua non ſolũ mortẽ ſꝫ
ꝛ annihilationem pro culpa meruerãt: nec
eos diuina vltio dimiſiſſet ipunes niſi ppt
precipuaꝫ reuerẽtiã et ſingulariſſimã dile
ctionem hui⁹ puelle vicꝫ beate ṽginis ma
rie de q̃ et in qua de⁹ dei fili⁹ naturã hũa-
nã aſſumẽs: gen⁹ hũanũ recõciliare diſpo
ſuit. Indulſit igit miſericors de⁹ parẽtib⁹
pĩis nec eos annihilauit in q̃ꝝ lũbis ꝛ po
tẽtia generãdi ſm rõnem ſcialẽ hec bñdi-
cta ṽgo fuit: ex q̃ naſcitur⁹ erat xps. Pro-
pter hãc igit tã nobilẽ: tã dignã: tã ſctiſſi-
mã pſonã ſaluauit de⁹ pmos gentes d ſua

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tranſgreſſiõe. Gen̄. iij. Noe ꝺ diluuio inundāte Gen̄. vij. Abraā ꝺ rege coꝛdolaomoꝛ Gen̄. xiiij. Iſaac de hiſmaele Gen̄. xxj. Iacob de eſau. Gen̄. xxvij. Iſraeliticū ꝓplm ꝺ egypto ⁊ ipia pharaonis manu. Exo. xiiij. ꝺ mari rubꝛo. ibidē. de vitulo i deſto Exo. xxxij. de captiuitate babylonis Eſa. xiij. de captiuitate aſſyrioꝝ. iiij. Reg. xix. ꝺ manibus diuerſoꝝ tyrānoꝝ. ſ. nabuchoꝺ. Dan̄. iij. ⁊ ſic ꝺ mltis alijs i Machab. libꝛis. Dauid de leone ⁊ vrſo. j. Reg. xvij. ⁊ de golia ibiꝺ. ⁊ ꝺ ſaule. j. Re. xviij. Et vt breui ſermone oia cōprehendā oēs liberatiões ⁊ indulgētias factas in veteri teſt. nō ambigo deū feciſſe ꝑ huiꝰ bn̄dictiſſime puelle reuerētia ⁊ amoꝛe. q̄ꝫ in cunctꝫ ſuis opib⁹ deꝰ ꝑdeſtinauit honoꝛare. Si ḡ ad hanc ꝟginē deuote ↄfugerimꝰ ꝓculdubio q̄cq̄d nr̄e ſalutis ↄſonū puro coꝛde petierimꝰ eiꝰ meritis obtinebimus. Iō dꝛ btūs Anſ. Nihil certe vtiliꝰ ꝓpē deꝰ mēoꝛia mr̄is eiꝰ: nihil q̄ꝫ ſalubꝛiꝰ. Sepe em̄ audiuimus plimos hoim in ſuis ꝑiculis recoꝛdari nois btē ꝟginis ⁊ ilico ois ꝑiculi malū euaſiſſe. Velocioꝛ ei ē nōnūq̄ꝫ ſalꝰ mēoꝛato noie eiꝰ q̄ꝫ inuocato noie ieſu vnici filij eiꝰ. Et id q̄dem nō iō fit qꝛ ipa maioꝛ eo ſit aut potentioꝛ. Neq̄ꝫ em̄ ipe magnꝰ ē aut potēs ꝑ illā: ſed ipa ꝑ illū. Quare ḡ ſalꝰ ꝓmptioꝛ recoꝛdatione eiꝰ q̄ꝫ filij ſui ſepe ꝑcipiat: dicā qꝺ ſentio Filiꝰ q̄dē eiꝰ dn̄s ē ⁊ iudex oim diſcernēs merita ſinguloꝝ. Dū igit ipſe a q̄uis noie ſuo inuocato n̄ ſtatim exaudit: ꝑfecto recto iudicio h̄ fac̄. Inuocata aūt mr̄e ſua: ⁊ ſi merita inuocātꝫ nō merēt: merita tn̄ mr̄is intercedūt vt exaudiat. Hec ille. Iō vt dicit Ber. ſup Miſſꝰ ē. In ꝑicul: i āguſtijs: i rebꝰ dubijs mariā cogita: mariā inuoca: n̄ recedat ab oꝛe tuo: nō recedat a coꝛde. Et vt īpetres oꝛonis ſuffragiū ne deſeras ↄuerſatiōis exēplū. Hec ille. In h̄ q̄ppe n̄ parū nobꝭ ſperādū ē i meritꝫ huiꝰ clariſſime matris qꝛ ſi tāta fec dn̄s ꝓ ſola ꝓuiſiōe ſuoꝝ meritoꝝ vt ſup dictū ē: n̄ ē fas dubitare q̄c q̄d mēte pura petierimꝰ nos īpetraturos tantis eiꝰ meritis iā actualr̄ exhibitis ⁊ in dei recoꝛdatiōe acceptiſſimis.

Tertia ↄſideratio declara

tiua ſublimitatis ſeu excellētie meritoꝝ ſacratiſſime marie ē ↄſideratio ſue ꝟtual' operationis. Erāt ſiq̄dē opatiões Marie ſupabundant meritoꝛie ꝓpt tria. Primo ꝓpt inexplicabilē obiecti nobilitatē. Qꝺ em̄ cetere faciūt i ꝑſonis paupeꝝ: hoc ipa feci i ꝑſona ipiꝰ dei. vicꝫ nutriēdo dn̄m ⁊ ꝓprijs lactādo vberib⁹: reclinādo in cunabul' ⁊ alia hmōi faciēdo cū oi reuerētia ⁊ diligētia ſolicita. Nota ꝟbū Bon̄. vi. diſ. j. dicētis. qꝛ ipa ꝟgo ↄſtant ſe ↄfoꝛmando diuie voluntati libere filiū ſuū ⁊ ius qꝺ habebat in eo offerebat ꝓ pctōꝛib⁹. Q̄ ſciens nutriendo eū/ↄuerſādo cū eo cogitabat hoc. Primo intime cōpatiēdo ſup doloꝛib⁹ q̄s paſſurus erat. Scꝺo forti aio ſibijpi dn̄ando vt oēs poſſent ſaluari illū libeꝝ donare ꝓponebat

Scꝺo ꝓpter inextimabilē opeꝝ q̄litatē. Nā ſil' actioni digniſſime vacabat chꝛiſtū nutriēdo: ⁊ ↄtēplationi ſublimiſſime diuinitatē eiꝰ ſublimit ↄtēplando. Vn̄ paſcendo filiū ſuū ſꝫ formā hūanitatis: paſcebat ⁊ ipa i alta ↄtemplatiōe diuitatis. Q̄ quāta ſuauitatꝫ dulcedie paſcebat cū vidēs filiū ſuū ⁊ nutriēs ſciebat ⁊ cogitabat ipm eē dei filiū: q̄ꝫ ta leticia ꝑfūdebat coꝛ eius cū ſe recoꝛdaret filiū dei ſaluatoꝛē mūdi ex ſpū ſancto ↄcepiſſe ⁊ ſaluo ꝟginitatis ſigillo peperiſſe. Anſ. Nihil ſalubꝛius meditatiōe pij amoꝛis q̄ feruebat ꝟgo mr̄ in meditatiōe filij ſui. Nihil iocundiꝰ ſapoꝛe tanti gaudij q̄ multiplr̄ paſcebat in eodē ⁊ ſup eundē filiū ſuū. Hec ille. Ex his aūt q̄ diximus qꝛ vicꝫ ꝟgo glioſa excellētiſſima fuit in opib⁹ vite actiue ⁊ ſil' in opib⁹ vite ↄtemplatiue aſſignat. Rō q̄re i feſto aſſūptiōis eiꝰ legit euāgeliū illꝺ Luc. x. Intrauit ieſꝰ in q̄ddā caſtel. ⁊c̄. Nam etſi hoc euangeliū non ſpectet ad hanc ꝟginē q̄ ad ſenſum hiſtoricū ſeu lrālem: optie tn̄ ſibi cōpetit i ſenſu myſtico ſeu ſpūali. Nā i martha vita actiua ⁊ maria ꝟo magdalena vita ↄtēplatiua deſignat. Vtriuſq̄ꝫ āt ꝑfectio ⁊ excellētia pleniſſime fuit i ꝟgine glioſa. Tertio ꝓpt incomꝑhenſibilē opeꝝ nūeroſitatē: qꝛ ſꝑ ſine intermiſſiōe q̄cūq̄ꝫ faceret merebat etiā comedēdo ⁊ doꝛmiendo qꝛ oia ex charitate ⁊ ꝓpter deū faciebat. Erant aūt eius opera multifaria ⁊ oia ſuperexcellenter deo acceptiſſima ⁊ meritoꝛia. Spēaliter tn̄ diſtinguere poſſumꝰ eius opera triplicia. Nam q̄dam erant vite virgialis oꝛdiatiua atq̄ꝫ ꝑfectiua. Hiero. ad chꝛomaciū et Helio-

dorum. Añ conceptionẽ filij dei hãc regulam virgo btã ſeruabat vt a mane vſq ad tertiã orõni inſiſteret. a tertia vſq ad nonam textrino opere ſe occuparet. Iterum a nona ab orõne nõ recedebat quouſq ei angelus appareret de cuius manibus eſcã accipere ſolebat. et ſp in dei amore pficiebat. hec ille. Et Ambro. li. de virginitate. Quid exeqr ciborum parſimoniã: officiorum redundantiã: alterum vltra naturã ſupfuiſſe: alterum ipſi pene nature defuiſſe. Illic nulla intermiſſa tpa: hic continuata ieiunio dies. Et ſi qñ ſucceſſiſſet reficiẽdi volũtas: cibus plerũq obuius fuit qui mortẽ arceret: non q̃ delitias miniſtraret. Dormire ñ prius cupiditas q̃ neceſſitas fuit. Et tñ cũ quieſceret corpus: vigilabat animus: q̃ frequenter in ſomnis aut lecta repetit: aut diſpoſita gerit: aut gerẽda pnunciat. Hec ille. Alia erant eius opa aliene cõmoditatis operatiua ſeu adminiſtratiua. Vñ dicit Hiero. i epla ad croma. et heliodorum. De eſca quã de manu angeli virgo accipiebat ipa reficiebatur. q̃ vero a pontificibus accipiebat paupibus erogabat. Hec ille. Dicũt etiã aliq q totũ illud aurũ qd magi obtulerũt/ paupibus tribuit: adeo q poſtmodũ in purificatõe ñ habuit vñ poſſet emere agnũ. Et ſic patet quõ ceteris pderat tpalr miſtrãdo. ſ. ſubſidiũ tpale. Profuit etiã ceteris miniſtrando bñficiũ ſpũale. Hiero. ad cromaciũ et heliodorũ. Sollicita erat circa ſocias/ ne aliq̃ ex eis in aliq̃ ſermone peccaſſet: ne aliqñ in iniurijs aut in ſupbia cõtra parẽ ſuã exiſteret. Hec ille. Inſtruxit etiã plenius aplos de myſterio dñice incarnatiõis qd ipa pamplius nouerat. Hiero. ſer. de aſſump. Virgo beata intra chorum aplorum poſt aſcẽſionẽ dñi ieſu intrãs et exiẽs familiarius de chri incarnatiõe ac reſurrectione cũ eis contulit. Hec ille. Profuit etiã miſtrãdo ceteris obſequiũ pſonale. i. obſequiũ pprie pſone. Amb. li. de virginitate. q̃ religioſa in ꝓpinquos fuerit/ ſcriptura diuiã cõmemorat. nã et humilior facta eſt vt a deo ſe cognouit electam: et ſtatim ad cognatã ſuã in mõtana pceſſit: nõ vtiq vt exemplo crederet q̃ iã crediderat oraculo. et tribus cũ ea menſibus manſit. Tanti aũt interuallo tpis nõ fides q̃rit: ſed pietas exhibetur. Hec ille. Alia erant eius opa ſue totalr mentis in deum eleuatiua. Hiero. ad cromaciũ et heliodorum. Sine intermiſſiõe bñdicebat deum: et ne fortaſſe i ſalutatiõe ſua a laudibus dñi tolleret/ ſiq̃s eam ſalutabat/ illa pro ſalute Deo grãs: rñdebat. Hec ille. Itẽ ſup illõ Lu. j. Et exultauit ſpũs meus etc. dicit glo. in pſona virginis. Totũ interioris ani affectũ in agẽdis grarum laudibus offero: totũ qd viuo: qd ſentio: qd diſcerno in eius magnitudinẽ cõtẽplandã et eius pceptis obſeruãdis impẽdo. In ipo tãtũ exulto q terrena nõ curo. proſpitas me nõ extollit. aduerſitas me nõ tangit. ſed illius ſola ſpiritus meus delectatr memoria a q̃ ſalus eterna ſperatr. Illius ppetua diuinitate letatur: cuius conceptione caro mea fecundatr. Hec glo. Et Hiero. ſer. de aſſũpt. Queſo ſiqua ſunt in vob charitatis viſcera et pietatis: cõſiderate q̃ feruieſcebat amore: q̃ deſiderio eſtuabat hec virgo dũ reuolueret aĩo cuncta q̃ audierat: viderat: et recognouerat. Puto q q̃cq̃d cordis eſt: q̃cq̃d mẽtis: q̃cq̃d virtutis hũane: ſi totum exhibeas nõ ſufficeret vt cogitare valeas q̃nto indeſinẽter anxiabatr ardore: quantis mouebatr votis repleta ſpũſctõ: quantis celeſtiũ ſecretorum traſportabatur incitamentis. Fortaſſis q̃ p nimio amore in loco quo dñs ſepultus eſſe dicit interdum eã habitaſſe credimus: q̃tinus pijs paſceretur internus amor intuitibus Sic nanq locus medius eſt hincinde cõſtitutus: vt adire poſſet: eius aſcẽſionis veſtigia et locũ ſepulture ac reſurrectiõis/ ſeu oia in q̃bus paſſus ẽ inuiſere. Hec ille. ¶ Hec pauca de meritis excellẽtiſſimis matris dñi diximus q̃ pfecto nobis inenarrabilia et inextimabilia ſunt. Et ſic diximus de iextimabili dignitate virginis mris dei/ q̃ eſt ſcda pncipalis rõ ſuperius cõpoſita ppter quã admirabantr angeli in eius glioſa aſſumptiõe: dicentes. Que eſt iſta q̃ aſcendit de deſerto?

Tertio pncipalr dicamus q̃ admirãda fuit hec ſacratiſſima virgo angelicis ſpiritibus in ſua aſſũptõe ppter incõpabilẽ ſue aſcenſiõis ſublimitatem. Fuit aũt huius aſcẽſionis virginalis excellentia ſeu ſublimitas ſingularis: et ipſis angelis et ſctis oibus admirãda ppter tria.

¶ Primo ppter loci peminentiã.
¶ Secũdo ppter cõſũmatã gloriam
¶ Tertio ppter noui gaudij experientiam

Primo propter loci pemi

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

nentiā. qꝛ ſicut cātat eccl'ia: Exaltata ē ſan
cta dei genitrix ſup choros angeloꝝ ad ce/
leſtia regna. Sublimata ꝗppe eſt in illo ce
leſti regno ſup oēs angelos: etiā ſup ſera/
phicū ordinē angeloꝝ. Jō dr Eccl'i. xxiiij.
Quaſi cedrꝰ exaltata ſū in libano: et ꝗſi cy
preſſus in mōte ſion. q. d. Sicut cedrꝰ exaltat̄
in libano ſup oēs alias arbores: ⁊ ſil'r cy/
preſſus in mōte ſiō: ita ⁊ ego exaltata ſum
ſup oēs creaturas in regno celeſti: in throno
ꝗdā regali a diuina ꝓuidentia mihi ꝑparato.
Hec aūt tā ſingularis tāqꝫ ſublimis ꝟginis hu
ius exaltatio ꝑſuaderi ſeu declarari pōt tri/
plici rōne que ꝓcipue ſumit̄ ex ipa ꝯditiōe
maternitatis diuine.

Prima eſt ratio charitatis.
Secunda eſt ratio dignitatis.
Tertia eſt ratio vnitatis.

Pria ē rō charitatis. Sicut em̄ dr b. tho. j. p.
q. xij. ar. vj. Magnitudinē charitatis vie
ſeqt̄ magnitudo lūmis glie. Magnitudi/
nē āt maiorē lūmis glie ſeqt̄ itimior vnio
⁊ clarior viſio eēntie dine: ⁊ ſic maior exal
tatio i celeſti btitudine. Charitas aūt bīe
ꝟginis ꝓcſus icōꝑabil' ē charitati reliqꝝ oīz
creaturaꝝ. Et h' marie patere pōt ꝓpt tres
ꝯiūctiōes q̄ marie faciūt ⁊ marie accēdūt
amorē: q̄ vtiqꝫ tres ꝯiūctiōes fuerūt oēs i/
ter mariā ⁊ deū. Pria ē ſpūal': q̄ ē dei ad
aiaz. de q̄. j. Coꝝ. vj. Qui adheret dō vnꝰ
ſpūs ē. ⁊ h' ꝑ grāz ſpūſſcti q̄ ſuꝑuenit. i. ſuꝑ/
abūdāter venit in mariā. Propt' hāc itaqꝫ
vehemētē vnionē ſui ad deū ꝑ grāz dr ipa
Cañ. ij. Dilectꝰ meꝰ mihi ⁊ ego illi. Se
cūda ē ꝑſonal' q̄ eſt aie ad corpꝰ. Quāuis
eīn marie nō fuerit ꝯiūcta diuitas i vnita
te ꝑſone: portiōez tñ carnis eiꝰ i vnitate ꝑ/
ſone ſibi ſociauit dina maieſtas Et tūc im
pletū eſt illō. Simul i vnū diues ⁊ pauper.
Tertia eſt ꝯiūctio natural': vt arboris ad
fructū: m̄ris ad filiū. Ipſa em̄ fuit arbor:
chrs fructꝰ. Ipa m̄r: ille filiꝰ. Amor itaqꝫ
maternꝰ marie ad chrm̄ q̄ etiā includit ali
as rōnes amoris incompabil'r excedit ſeu
trāſcēdit oēs alias rōnes amoris diui/pter
illā q̄ eſt i aia chri q̄. ſ. fert̄ real'r in deū tāqꝫ
in ꝓpriā ꝑſonā. Cōſtat aūt (vt dictum ē) ꝙ
oēs gdꝰ ⁊ ordies glie ꝑncipal'r diſtiguunt̄
ſcḿ gradꝰ diui amoris. Jdcirco abſqꝫ du/
bio tenēdū ꝟginē dei m̄rez ad ſublimē ꝗn
dā ſtatū glie ꝑueniſſe oēs angelicos ordi/
nes trāſcēdentē. Scḋa ē rō dignitatis
Dignitas ꝗppe matris dei icōꝑabil'r trāſcē
dit ſingl'as angeloꝝ dignitates. Nā vt ſ
dictū fuit: ſinguli angeloꝝ miſtri ſūt dei: ſꝫ
hec ſola m̄r dei. Jō ſtatꝰ glie ſue icōꝑabil'r
trāſcēdit ſingl'os angeloꝝ ſtatꝰ. Scḋz em̄
Diony. in regno celoꝝ oim̄ inferioꝝ dona
in ſuꝑioribꝫ ſūt in tāta ꝑcellētia ꝙ ꝗſi nulla
cōꝑatio ē/niſi ſicut ē in circūferētia ad ſuum
cētrū. Cū ḡ ꝟgo btā ſit oibꝫ angeloꝝ ordi/
nibꝫ ſuꝑior in dignitate ⁊ glia: ſequit̄ ꝙ q̄c
q̄d ꝑfectiōis ē in oibꝫ ⁊ ſingul' etiā ſil'r ſuꝑꝰ
m̄lto ꝑfectius eſt in maria ⁊ m̄lto amplꝰ.
Nec obſtat illoꝝ multitudo qꝛ in ſpūalibꝫ
maꝰ idē eſt qḋ ꝑfectiꝰ ⁊ digniꝰ. Vnꝰ ꝗppe
angelꝰ ſcḋi ordinis in aſcendēdo maiorem
gliam h̄z ꝙ̄ oēs angeli ꝑmi ordis. et ſic cō
ſeqnt̄ aſcēdēdo vnus ſeraphin maiorē h̄z
gliam ꝙ̄ oēs angeli q̄ ſūt i octo ordibꝫ iſe
rioribꝫ. nec angeli ordinū inferioꝝ poſſent
intātū m̄ltiplicari etiāſi milleſies ꝙ poſſet
glia ⁊ dignitas illoꝝ oim̄ eq̄ꝑari glie vnꝰ
angeli ſuꝑioris ordis. Ad cuiꝰ intellectū
videamꝰ ſil'e in eccl'iaſtica hierarchia. Nā
ſcḿ aplm̄: inuiſibilia dei a creatura mūdi ꝑ
ea q̄ facta ſūt intellecta ꝯſpiciunt̄. Et ſic pa
teſcere pōt hierarchia celeſtis ex eccl'iaſtica
hierarchia q̄ eſt exēplata a hierarchia cele
ſti. In hierarchia aūt eccl'iaſtica patꝫ ꝙ nō
poſſent intantū multiplicari illi q̄ ſūt i gra
du iferiori ꝙ poſſent eq̄ꝑari vni q̄ eſt i gdu
ſuꝑiori. Non eni eē poſſent tot ſubdiaconi
ꝙ eq̄ꝑari poſſent vni diacono i eccl'iaſtica
dignitate. nec tot diaconi ꝙ poſſent eq̄ꝑa
ri vni ſacerdoti: nec tot ſacerdotes ꝙ eq̄
ꝑari poſſent vni epō ꝓut epatꝰ etiā icludit
ſacerdotiū Sacerdos ꝗppe h̄z dignitates
oim̄ alioꝝ iferioꝝ ordinū ⁊ m̄lto plꝰ. Pa/
pa etiā h̄z iuriſdictionē ⁊ ptātē oim̄ alioꝝ
platoꝝ ⁊ m̄lto plꝰ. Btā igit̄ ꝟgo Maria
h̄z in ſe gliam ⁊ dignitatē oim̄ hierarchi/
arū angelicaꝝ ⁊ m̄lto ampliorē Nō em̄ eſt
in aliq̄ ordie angeloꝝ ſicut alij ſcti: ſed ſuper
oēs ordines ſola ꝑ ſe faciēs vnā ſpēalē hie
rarchiā ſeu ſtatū btificū tanqꝫ regina ⁊ im
patrix. Jure aūt vocat̄ regina celi ⁊ impa
trix totiꝰ orbis ꝓcipue ꝓpt triplicē rōnem.
Pria eſt rō diuinalis ꝓpinq̄tatis. qꝛ ſcḿ
deū ⁊ btāz ꝟginē eſt ꝓpinq̄tas filiationis
deſpōſatiōis: ⁊ m̄rnitatis. Eſt em̄ filia dei
modo q̄dā ſingulariſſimo ꝓpt ſinglarē q̄

celēſtiā grē. Pſ. Audi filia ⁊ vide ⁊c. Eſt
eñ ſpeal' dei ſpōſa. pſ. Tanq̄ʒ ſpōſus pce.
de thal'. ſuo. Sap. viij. Queſiui eam mihi
ſpōſam aſſumere: ⁊ amator fact⁹ ſuʒ forme
illi⁹. Eſt etiā mr̄ dei venerāda. qꝛ hō na-
tus ē in ea. Cū itaq̄ʒ ſit filia: ſpōſa: ⁊ mat̄
ſūmi regꝫ regū: iure dꝛ ⁊ ipa regina regiaꝝ.
¶ Scd̄a rō eſt rō celeſtialis ſublimitatis.
Et hec rō ſequit̄ ex pma. q̄a cū filia/ ſpōſa
et mr̄ regꝫ celeſtꝫ dʒ eſſe i celeſti regꝫ ceterꝫ
oib ſublimior ⁊ regi vicinior. et ſic ibi eſt
vt regina. Pſ. Aſtitit regina a dex. t. i ve
ſtitu deaurato. i. in veſtimēto pcellētꝫ glie:
circūdata varietate oīm graꝝ ⁊ gliaꝝ: oi-
umq̄ʒ ſctōꝝ ⁊ angeloꝝ vniuerſitate/ q̄ oēs
ſibi reuerētiſſime famulant̄. De hac eius
ſublimatiōe ad dextram regꝫ hʒ figura. iij.
Re. ij. Poſit⁹ eſt thron⁹ mr̄is regis ſalo-
monis q̄ ſedit ad dexterā ei⁹. ¶ Tertia rō
q̄ etiā ſeq̄t̄ ex pma ē rō impial' ptātꝫ. Cum
eñ ſit mr̄ ⁊ ſpōſa ſūmi regꝫ: ipa iure hʒ im
perare oib de regꝫ: ſctis. ſ. oib ⁊ āgel. imo
⁊ oib creaturꝫ. Jō bñ dꝛ regina ⁊ ipatrix
tot⁹ mōi. Ber̄. in q̄dā ſer. Perſuadet imo
cōpellit nos celſitudo tua credere q̄ in regꝫ
filij tui btiſſima ꝟgo maria ita impioſe pn
cipetꝫ q̄ p angeloꝝ miſteria tuis ſepe duo
tis ſubuenias. Si eñ angel⁹ angelū mit-
tit: confidēter dʒ credere chr̄iana deuotio
q̄ impatrix āgeloꝝ tāto magꝫ hʒ angelos
ad obſequiū q̄nto differēti⁹ p illis nomen
hereditauit. Si eñ ioſue dux iſrl' iuſſit ſo-
lē ſtare: quō nō oia ſidera ad nutū ipatricꝫ
glioſe diſcurrūt. Si cherubin ⁊ ſeraphin d̄
fonte bibētes/ inferiorib angel' q̄dā arca-
na reuelāt: q̄nto magꝫ glioſa ꝟgo d̄ occul
tis filij ſui/ deguſtato ei⁹ āplexu/ myſteria
angel' copioſi⁹ effūdit. Hec ille. Et Fulb-
tus carnoteñ. epꝰ. Maria mr̄ grē matna
dignitate facta ē ⁊ erga ſupos ipioſa chari
tate: ⁊ ſup iferos p diſtrictionē. vbiq̄ʒ pma
vbiq̄ʒ magnifica: cui certe ꝓpriū ē ⁊ ange-
los ſctōs in miſteriū mittere: ⁊ ad bñplaci
tū ſuū iferiorū pacta caſſare. Hec ille. De
illa aūt ipioſa ptāte quam ad caſſandū pa
cta demonū hēm⁹ exemplū in theophilo
depoſito a vicednatu ab epo ſuo: qui de-
ſpat⁹/ diaboli ſeruuʒ ſe fecit/ chirographo
ꝓpria manu ſcpto ⁊ diabolo tradito. Qui
tādē ad ſe reuerſus ⁊ penitēs/ ſuffragium
btē ꝟgis iuocauit. xl. dieb ac noctib corā
ei⁹ altari in orōne ⁊ lamētatiōe pſtratus.

Jpa ꝟo tandē ſibi appenꝰ pmo eū icrepa
uit ⁊ dehinc ꝯfortauit: oiaq̄ʒ irritauit: chi
rographūq̄ʒ diabolo reddi iuſſit: et veniā
et grām ei ipetrauit. Uide hiſtoriā in leg-
dis aureis. ¶ Tertia ē rō vnitatꝫ: qꝛ vicꝫ
virgo glioſa plus incōpabilr̄ vnit̄ deo q̄ʒ
cetere oēs creature citra hūanitatē chriſti
Et ſic beatior eſt ⁊ magꝫ exaltata in glia
celeſti. Et h̄ pōt ſic declarari. Nā ſunt ſex
grad⁹ vniōis in deū q̄b gradatim creatu
re aſcendūt. ¶ Prim⁹ gradus ē vnio crea
tionis p quā entia deo coniūgunt̄ vt cauſe
efficienti/ exēplari/ atq̄ʒ finali. ¶ Secūd⁹
eſt vnio cognitōis: p quā entiā intellectua
lia vniunt̄ deo vt obiecto intelligibili p g̃-
tiā fidei. ¶ Terti⁹ eſt vnio dilectionis. ſ. p
donū gratificātꝫ amoris ¶ Quart⁹ ē vnio
glificatiōis. ſ. p viſionē ⁊ fruitionē glorio-
ſam. ¶ Quint⁹ ē vnio mr̄nalis cōceptōis
ſm eādē eſt caro ꝟgis ⁊ chr̄i. ¶ Sext⁹ eſt
pſonalis vniōis ſm quā vnit̄ hypoſtatice
hūanitas deitati in pſona chr̄i. Jn q̄libet
aūt iſtoꝝ q̄libet excedit aliū in infinitū. qꝛ
inferior in ſua ſpecie infinities mltiplicat⁹
ſupiori eq̄pari nō pōt. Q̄d ſic patere pōt
¶ Primo qꝛ eſſe in ifinitū excedit nō eſſe.
¶ Scd̄m etiā patꝫ: qꝛ ifinita nō intellectua
lia vni intellectuali equalere nō pñt ¶ Ter
tiū/ qꝛ oēs intellect⁹ ifideles ⁊ inimici dei
nō equalēt vni amico dī. Prouer. xv. Me
lior ē vn⁹ timēs deū q̄ʒ mille ipij: imo etiā
q̄ʒ millemilia milleſies. ¶ Quartū patꝫ/ qꝛ
q̄cq̄d dari pōt citra viſionē dei ⁊ fruitiōeꝫ
nō pōt equalere vni btō. ¶ Quintū patet.
Nā illa vnio q̄ ē p mr̄nalē ꝯceptōeꝫ trāſcē
dit oēs iferiores in ifinitū: put in ipa itelli
git̄ mr̄n⁹ amor ſibi corrn̄dens. amor inq̄ʒ
fruitiu⁹ ⁊ btific⁹. ¶ Sextū patꝫ: qꝛ aſcēſus
ille q̄ eſt ad pſonalē vnionē tāte trāſcēden
tie ē q̄ reliq̄ oēs citra ipm infinities mul-
tiplicati ei equalere nō poſſent. et h̄ put in
pſonali vnione intelligit̄ beatifica refectio
mentꝫ deo perſonalr̄ vnite. Patet itaq̄ʒ ex
dictis q̄ vnio illa qua virgo dei mater eſt
ipſi deo vnita incompabiliter tranſcendit
oēs alias vniones citra pſonalem vnionē.
Jdeo ⁊ ſtatus ei⁹ btificus ſeu exaltatio i
gloria incompabiliter tranſcēdit oēs ſta-
tus ⁊ preeminētias oīm btōꝝ. Unde dicit
Ber̄. Btā virgo dine ſapie pfundiſſimā
vltra q̄ʒ credi valeat penetrauit abyſſū vt
qu intū ſine perſonali vnione creature cō-

ditio patiſ luci ſcti inacceſſibili videaſ im-
merſa. Hec ille. Vñ igiſ pōt intelligi figu
rata p arcā noe. de q̄ dr Gen. viij. Reqe-
uit arca ſup montes armenie. Vñ dt Da
maſ ſer. de natiui. Marie. Te arca pſigu-
rauit ſcōi mundi ferens ſemina. Hec ille.
In arca q̄ppe ſaluati ſunt oēs q̄cunq ſal-
uati ſunt tpe diluuij ꝛ per eos q̄ in illa ar-
ca fuerunt reparatū eſt ꝛ multiplicatū hu
manū gen⁹. In btā etiā vgine ſaluanſ q̄cū
q ſaluanſ tpe diluuij hui⁹. i. tpe ſtatus pe
riculoſi p̄ntis vite. Btā pfecto virgo ma-
ria ē arca in q̄ oēs electi vna fide ſalutē iue
nīūt. Qui extra hāc arcā fuerit iuēt⁹ pibit
in diluuio vt heretici/ſciſmatici/apoſtatici
obſtinati q̄ ſunt velut corui ex arca eiecti.
Sic aūt p eos q̄ in arca fuerunt reparatū
eſt ꝛ multiplicatū gen⁹ hūanū: ſic p veruz
noe. i. chrm̄ q̄ eſt vera reqes iuſtoꝝ: multi-
plicatū eſt gen⁹ electoꝝ ꝛ fideliū p virtutē
regeneratiuā ſacramentoꝝ. Nota tria cir-
ca arcā. Primo artificij q̄litatē: q2 ex lignis
leuigatis ꝛ cū feneſtra vitrea ꝛc. Scdo of
ficij vtilitatē: quia nemo ſaluat⁹ niſi in ea.
Tertio termini ſtabilitatē ſeu ſublimitatē
q2 ſup montes armenie. Eſt igiſ btā vgo
(vt dic Dam.) arca ſcōi mūdi ſferens ſemi
na. Prim⁹ q̄ppe mūd⁹ multiplicat⁹ eſt p ge
neratione naturalē: ſz ſcōs mund⁹ (ſpūalit
loq̄ndo) eſt mltitudo fideliū ꝛ electoꝝ ſpi-
rituali chri ſemie generatoꝝ. Hec igiſ ar-
ca tandē reqeuit ſup montes armenie. i. ſu
p oēs ſctōs celeſtis curie. Deſiderabāt q̄p
pe eā vgines ꝛ inuitabāt ſecū pmanere. q2
vginū pmiceria eſt. Confeſſores: q2 virtu
tū oim eſt forma ꝛ exemplar. Martyres:
q2 martyr imo vt ſupra dictū ē pluſq̄ mar
tyr in aīa. Apli: q2 eoꝝ dñā et magiſtra.
Prophete: q2 ab eis magnifice pphetata.
Ptiarche: q2 ex eis nata. Angeli: q2 eis in
vita ſimillima. Sz hos oēs trāſcendit vir
go maria. q2 mr̄ eſt dn̄i ꝛ celeſtis curie re
gina. Jō chrs ſublimauit eā ad dexteram
ſuā. Vñ patz ſue locatiōis pemīnentia in
glīa celeſti.

Scdo admirabāſ ꝛ ſancti

in aſſūptione glioſe vgis videntes ſuā cō-
ſūmatā glīam. Dic btūs tho. j. ij. q. iiij. ar.
v. q aīe ſctoꝝ a corpib9 ſepate nō hūt oēm
pfectiōez ſeu ↄſūmationē btitudinis. Et h
eſt q2 aīa ſine corpe nō hz pfectiōez natu-
re: cuz ſit naturalr ps nature hūane. Ois
aūt ps eſt q̄dāmō impfecta a ſuo toto ſe-
parata. Perfectio aūt grē cuiuſmodi ē bti
tudo pſupponit pfectionē nature. Hec ille.
Btā aūt vgo maria glificata eſt in aīa et
corpe. Jō eſt ei⁹ glīa ſeu btitudo ↄſūma-
ta. Q2 aūt vgo btā ſit in celeſti throno ſub
limata in corpe ſil ꝛ aīa pie credit eccīa ꝛ
h pſuadere poſſum⁹ triplici rōne.

Pria ſumiſ ex diuie maieſtatis ↄdecē.
Scda ex mr̄ne dignitatis pcellētia (tia
Tertia ex virginee carnis ſctimonia.

Prima igiſ rō ſumiſ ex diuie maieſtatis
ↄdecentia. Hoc em̄ ↄdecens diuie potētie
iuſticie atq miſcdie. Cū em̄ ſit de⁹ infinite
potentie nō eſt aliq̄ten⁹ dubitandū q̄n po-
tuerit vginē mrēz ab oi corruptiōe ſuare:
in aīa ſil ꝛ corpe glificare. Et cū ſit miſeri-
cordiſſim⁹ credēdū ē eū h voluiſſe. oportet
em̄ ↄfiteri atq credere q ſue miſcdie maxi
mū effectū voluerit vgini mri ↄcedere per
collationem grē ꝛ glie: nedum in aīa ſed
ꝛ in corpe. Cū ſit etiā iuſtiſſim⁹: nō eſt du
biū q̄n vginē matrē ſuā voluerit ꝛ debue-
rit ſingulariſ honorare. Videm⁹ aūt ex di
uidentia ſanctoꝝ corpa multa mlto ho-
nore haberi in terris. In magno q̄ppe ho-
nore vult hre crucē q̄ ipm ad horā porta-
uit. corpa etiā ſctoꝝ q̄ fuerūt organa ſpūſ
ſcti. Magis āt ↄdecens diuie iuſticie eſſe
videſ honorare corp⁹ btē vginis in q̄ deiſi
li⁹ nouē menſib9 hitauit qd fuit ſingulare
ſpūſſci organū: chri ſpēale domiciliū: ꝛ to
ti⁹ trinitatis nobile tricliniuz. Vltra q̄ppe
ſctoꝝ corpa dn̄s itegra ꝛ illibata ↄſeruat
q̄rūdā ſo corpa miracloꝝ glīa illuſtrat: q̄
rūdā āt corpa crebra fideliū viſitatiōe ma
gnificat: q̄rūdā etiā ſepulcra auro ꝛ gem-
mis exornat. g̃ mlto magis credēdū ē deū
ſm ſue bonitatis ac etiā iuſticie ↄdecētiā
corp⁹ glioſe vgis honorare voluiſſe. Non
āt honoraſ i terris. nullibi eni i terris ha-
benſ reliq̄e aliq̄ corpis ſui. g̃ credendū eſt
illō glificatū eſſe i cel. Cōfirmāſ pdicta p
Aug. dicentē. Si i prāte ſaluatoris eſt dſ
ctoꝝ capite capillū n̄ pire: eſt etiā ꝛ mrēm
ſuā i aīa ꝛ corpe poſſe itegrā ſuare. Q2 ſi
nll9 h dubitet eū poſſe: nec dubitādum eſt
eū velle. Sicr ionā i ventre ceti pter natura
lem vſum ſuauit ſola mīa: ꝛ mariā icorru

ꝓtā pter naturā nō ſeruabit grā? Seruatus eſt daniel ab intēperatiſſima fame leonū ⁊ nō eſt ſuanda maria dotata pullegys dignitatū quā in vita pre ceteris grā ſui ↄceptus honorauit: Hec ille. In his itaq; verbis oſ̄dit btūs Aug⁹. ↄdecēs eē diuine potētie: diuīe miſc̄dīe: ac etiā diuīe iuſticie/ glioſā virginē matrē in corpe et aīa eſſe in celo gl'ificatā. Sicut itaq; dn̄s ꝑ ſuā infinitā potentiā potuit ⁊ ex ſua miſericordia: ſic ⁊ ↄdecēti iuſticia voluit matrē illibatā virginē ꝑmanere: ſic et credēdū eū po[t]uiſſe atq; voluiſſe eā ab oī corruptiōe corpis ⁊ putrefactiōe ſeu incineratione alienā facere. ¶ Scd̄a ratio ſumit̄ ex materne dignitatꝫ ꝑcellētia. Nā virgo btā ꝑcellit incōpabilit̄ ex rōne diuine maternitatꝫ oēs atq; ſinglas ꝑeminētias oīm ſctōꝝ tā ex pte corpis q̄ʒ et ex pte aīe. Ergo et credēdū eſt eā cūctos excellere in honore tā in corpe q̄ʒ in aīa: ſed de mltis creditur q̄ in corpe ⁊ aīa iā fūt gl'ificati in celis. Un de illis q̄ dn̄o reſurgēte ſurrexerūt: dt̄ Remigi⁹: Indubitant̄ credere debem⁹ vt q̄ reſurgēte dn̄o a mortuis ſurrexerūt. aſcēdente illo ad celos/ ⁊ ipi parit̄ aſcēderūt: qd̄ ⁊ videt̄ poſſe ꝓbari: q: corpib; eoꝝ fuerūt aīe gl'ificate vnite. Erāt em̄ illi de his q̄s dn̄s de limbo eduxerat qui erāt oīno a pctō purgati. Ex tali āt vniōe ſm̄ Aug. i eplā ad dioſcoꝝ efficiunt̄ corpa impaſſibilia ⁊ glioſa. Itē de illis ſic dt̄ Hierony. ſer. de aſſum. De quib; ꝑfecto nōnulli doctoꝝ ſenſerūt ⁊ in ſuis ſcptur:s reliq̄rūt q̄ iam in illis ꝑpetua ſit ↄpleta reſurrectio: Fatent̄ em̄ q̄ veri teſtes nō eſſent: niſi et vera eſſʒ eoꝝ reſurrectio. Un̄ et btūs Petrus dixiſſe legit̄ cū de dauid loq̄ret̄ in teſtimoniū: et ſepulcrū eius apd̄ nos eſt: q̄i nō ſit auſus dicere q̄ ipē aut corpus eius apud nos eſt: ſed tm̄ ſepulcrū q̄ cōditus fuerat. Hinc aiūt reſurrexiſſe ⁊ ipm̄ cū ceteris ſanctis: ⁊ ideo vacuū remāſiſſe mauſoleū: vti nūc btē marie cernit̄. Quod ſane factū ⁊ de alys quibuſlibet locis ſcripturaꝝ affirmare conatur q̄ hi iam cū chrō regnēt reſuſcitati in eterna ſocietate qd̄ (quia deo nihil eſt impoſſibile) nec nos de beata maria factū abnuim⁹. Hec ille. Itē de btō Ioāne euāgeliſta dt̄ Aug. in q̄dā ſermone. Ioannem apoſtolum tumulus ſuſceptum claudere potuit: cuſtodire non potuit. Hic em̄ clauſis tumuli forib; grā reſurrectiōis ablatus eſt vt ↄſtaret ſepultura nec iueniret̄ ſepult⁹. Hec ille. Si itaq; credunt̄ aliq̄ ſctōꝝ glioſa immortalitate veſtiri in aīa ⁊ corpe: mlto magis h̄ credendū eſt de mr̄e dn̄i q̄ ſicut ceteros oēs excellit in dignitate ⁊ oī virtute: ſic et reliq̄s oēs excellere debet in glia et honore nedū q̄ ad aīam ſed ⁊ q̄ ad corp⁹ qd̄ ⁊ ceteris oīm ſctōꝝ corpib; ꝑcellit in dignitate et puritate ¶ Tertia rō ſumit̄ ex virginee carnis ſctimonia ex q̄ ſumi pōt triplex rō q̄ ſumi pōt ex ſer. bti Aug. de aſſumptiōe.

¶ Pria eſt rō vnitatꝫ vicʒ vnitas ſeu identitas carnis virginis ⁊ carnis chrī. Hāc rōem tangit Aug. di. Putredo ⁊ vermis opprobriū eſt hūane ↄdiciōis a q̄ cū ieſus alien⁹ ſit marie natura excipit̄ quā ieſus de ea aſſumpſiſſe ꝓbat̄. Caro em̄ ieſu/ caro marie eſt. ¶ Scd̄a eſt rō dignitatꝫ quā tangit Aug⁹. d. Thronū dei thalamū dn̄i tabernaclm̄ chrī dignū eſt ibi eſſe vbi ipſe eſt: tā precioſum theſaurū dign⁹ eſt in celo ſeruari q̄ʒ in terra.

¶ Tertia ſte rō integritatꝫ quā ſic tangit Aug⁹. Tantā virginee carnis integritatē merito incorruptibilitas/ nō putredinis vlla reſolutio ſequit̄: Hec ille. Credimus igit̄ virginē dei matrē in corpe ⁊ aīa in celis ſup oēs angeloꝝ ordies gloꝛificatam. Ideo pōt ſic exponi illud Ps. Aſtitit regina a dextris tuis. i. in potiorib; bonis eternis: in veſtitu deaurato. i. i corpe glorioſo ex cui⁹ ſplēdore poſt filiū tota luceſcit ciuitas btōꝝ. Recte etiā dr̄ mlier amicta ſole. i. corpe gl'ificato: vt ſ̄ dictū eſt.

¶ Tertio fuit virginalis aſcenſiōis ſublimitas ſinglaris atq; ipſis angelis ⁊ ſctis oīb; admirabil' ꝓpter noui gaudij expientiā: qd̄. ſ. ſenſerūt in ſe experimentaliter ex viſiōe virginis tāglioſe matris vicʒ dei ſic ſublimit̄ exaltate ⁊ gl'ificate. Iō dt̄ btūs Bern. de hac aſſumptione loqns. Sublimis iſta dies ⁊ ſplēdido ſole refulgēs: in q̄ virgo regalis ad thronū dei prīs vehit̄ ⁊ in pacis ſede repoſita angelicā naturā ſollicitat ad videndū. Idē: Tota glomerat̄ angeloꝝ freq̄ntia vt videant reginā ſedēte a dextris virtutis dī in

veſtitu ꝺauratoꝗ in corpe ſp gḷificato: cir-
cūdata varietate. Idez. Itaqꝫ dū gḷioſa
virgo celos aſcēdit etiā ſupnoꝝ ciuiū gau
ḋia copioſis augmētū cumulauit Etſi par
uuli nōdū nati ioānis aīa liqfacta eſt vt
maria locuta eſt: quenā fuit illa exultatio
celeſtiū ciuiū cū ꝛ eius audire vocē ꝛ vi-
dere faciē: eiuſqꝫ btā frui pñtia meruerīt:
Hec ille. Sic qppe debem᷒ intelligere ꝙ
ſm multas differētias creſcit accidētalis
gloria in btis oīb᷒ ex btā maria. Pro cu-
ius declaratiōe Notandū. ꝙ ſicut ḋr Ioā.
xiiij. In domo pr̄is mei manſiōes ml̄te ſūt
Ité. j. Coꝝ. xv. Stella differt a ſtella i cla
ritate. i. vnus btūs ab alio in claritate glo
rie. Ubi aduertendū eſt ſm Rich ꝛ Bo-
na. ꝙ in btitudine duo ſūt ꝯſiderāda. Pri
mū eſt obiectū btificū. ſ. de᷒. Scōm eſt be
atoꝝ diſpoſitio ad illō participādū ꝛ at-
tingendū p viſionē et fruitionē. Ex parte
igit̄ pmi eadē eſt oīm btitudo: ſed ex pte
ſcōi vnus eſt alio beatior. Notandū inſup
ꝙ mutua dilectio quā hñt ſcti ad inuicem
multiplicat inter eos ſtupēdo mō varias
differētias gḷie accidētal̄. Tres qppe ima
ginari pñt differētie inter beatos. quidaz
ſunt eq̄les in gḷia: alij maiores: alij mino-
res. Primi multiplicāt gḷiam accidētalez
ex cuiuſlibz eq̄lis amore intantū (extēſiue
intelligēdo nō intenſiue) gaudēdo de eius
gḷia qñtuz de ꝓpria. Scōi pl᷒ gaudēt de
gḷia cuiuſlibꝫ minoꝝ ꝙꝫ ipe minor: vt Pe
trus pl᷒ gaudet de bono lini ꝙꝫ ipe linus.
Nec tñ ſeqtur (vt ḋr Bona.) ꝙ tantū de il
lo gaudeat qñtū ſi hñet illō: q2 ſi hñet illō/
hñet charitatē maiorē ꝛ ꝑtatem intēſius
gaudēdi. Tertij āt totiēs mltiplicāt glo-
riā accidētalē q̄tiēs cognoſcūt eos q̄ ex a-
more coꝝ mltiplicāt gḷiam ſuā ſeipis eſſe
gḷioſiores iq̄ntū. ſ. cognoſcūt ſe tātū diligi
a maiorib᷒. Uidēt etiā iſti tertij q̄ſdaz in
decuplo: alios q̄nquageſies: alios cēties:
alios millies in gḷia ſe excedere. Et q̄tiēs
intelligūt hi aliquē ſe eſſe gḷioſiorē totiēs
duplicāt gaudiū: vtputa lin᷒ intelligit pe
trū decies ſe gḷioſiorez: et mariā millies:
tē millies pl᷒ gaudebit ꝺ maria. Nā igr̄ ſta
tuet̄ amor quē hñt oēs ſcti ad iuicē ex vna
parte: ꝛ ex alia pte amor q̄ minim᷒ beat᷒
diligit virginē gḷioſam: ꝛ credo ꝙ talis a-
mor de virgine gḷioſa oēm aliū excedit: ꝛ
p ꝯñs gaudiū qō hꝫ de ỽgine gḷioſa exce
dit etiā oē aliō gaudiū. Et hoc pōt ꝑſua-
deri trib᷒ rōib᷒.

Prima ḋr rō redemptiōis.

Scōa gḷificatiōis.

Tertia dilectiōis.

Pria igit̄ ḋr rō redēptōis: q2. ſ. talis etiaz
minim᷒ btūs clare cognoſcit ꝙ btā virgo
plus p redēptiōe ſua poſuit ꝙꝫ oēs alie rō
nales creat̄e: q̄libet etiaz intelligit ꝙ tota
rōnalis creatura nec ſuſtinuit nec ſuſtine-
re pōt tantū dolorē ꝛ penā p ſua redēptōe
q̄ntū ỽgo bñdicta. Un̄ dicūt aliq̄ ꝙ ſi e᷒
dolor diuideret̄ in oēs paſſibiles creat̄as
p magnitudie pene deficerēt. Ipſa tñ vir
tute ſpūſſcti (q̄ ſupabūdant̄ erat plena) ſuſ
tinuit. Scōa eſt rō gloriſicatiōis. Glo-
ria eīn e᷒ oīm puraꝝ creaturaꝝ gḷiaz tā-
tum excellit ꝙꝫ tuz circūferētia centrū. Iō
q̄ſi incōpabilit̄ pl᷒ diligit̄ a q̄libet beatoꝝ
et ſic de ea recipit q̄libet btōꝝ gaudiū ma
ius. Tertia eſt rō dilectiōis. q2. ſ. dilectio
quā habꝫ hec ſacratiſſima virgo ad mini-
mū etiā btm̄ tāta eſt ꝙ oēs alioꝝ ſctōꝝ a-
mores vt circūferētia centꝝ excellit ꝯſide
rato fontali pncipio. ſ. inextimabili chari
tate. vñ talis amor originē habꝫ. Uidēs
aūt etiā mim᷒ ſctūs tantū ſe diligi a ỽgi
ne matre gḷioſiſſima intātū inflāmat̄ i a-
morē e᷒ ac intantū gaudet de gḷia e᷒ ꝙ
q̄tiēs ꝛ q̄ntū intelligit eā ſeipm in gḷia ſu-
perare: totiēs ꝛ intantū de gḷia e᷒ q̄ſi de
ꝓpria gḷia letat̄. Ptꝫ ḡ p p̄dictū modū q̄n
ta accidētal̄ gḷie varietate ꝛ differētia acti
ue et paſſiue circūdat̄. Unde igit̄ ḋr Ps
Aſtitit regina ꝛc. Circundata varietate.
Hec eſt qppe gḷia: gaudiū: ꝛ honor tā ec-
cleſie triūphantis ꝙꝫ etiā eccl̄ie militātis.
Iōo ſibi dicere poſſum᷒ illō Judith. xv.
Tu gḷia hierl̄m: tu leticia iſrl̄: tu honorifi
cētia ꝓpl̄i dei. Hec eſt igit̄ mr̄ gaudij: mat̄
dulcedinis: mr̄ ꝯſolatiōis. Un̄ Bern. in
q̄dā ſer. pente. In te dn̄a mōi angeli leti-
ciā: iuſti gḷiam: pctōres veniā inueniūt in
eternū. Merito in te reſpiciūt ocl̄i totius
creature: q2 p te: in te: ꝛ de te: benigna ma
nus oipotētis q̄cq̄d creauerat/ recreauit.
Hec ille. Ad hāc itaqꝫ gḷioſam virginē o-
culos leuem᷒: huic dn̄e tota reuerētia fa-
mulemur: hāc mr̄em ꝯſolatōis in hac val
le lachrymaꝝ hūilr̄ ꝛ deuote inuocem᷒: et

certi ſim⁹ q ei⁹ dulcedinē in ſpūali leticia
ꝛ ꝯſolatiōe ꝑexperientiā ſentiem⁹. Si vidē
tes eā ſcti tāta leticia ꝑfundunt: nob etiā
ſperandū eſt ſibi famulātib⁹ ꝛ ei⁹ celſitu-
dinē deuote ꝯtēplātib⁹ aliqd leticie ſpūal
infundi: ꝛ aliqd dulcedinis illi⁹ celeſtꝫ cō-
uiuij tanq̄ iocūdū qddā ꝑludiū impertiri.
Narrat Ceſari⁹: q fuit in ordine Ciſterc.
quidā monach⁹ medic⁹ ꝑ patriā diſcur-
rens ꝛ vix niſi in ꝑcipuis ſolēnitatib⁹ ad
monaſteriū reuertēs. Cū igit in qdā ſolē-
nitate btē ꝟginis: nocte cū alijs ſtaret ad
pſallēdū: bta virgo (ipo vidente) circūiens
pſallentes: ſinglis de electuario qd porta
bat in pyxide in os ꝑ cochlear imittebat.
Ad ipm aūt cū veniſſet: dixit Tu meo e-
lectuario nō idiges: qꝛ medic⁹ es ꝛ pleās
tibi ipendis ꝯſolatōes. Ille valde triſtꝫ
effect⁹: ab illo tpe nō niſi coact⁹ de mona
ſterio exiuit, ꝛ corꝑales ꝯſolatiōes refuta
uit. In ſeqnti aūt feſtiuitate ꝛ viſitāte do
mina ſuos ſicut pus: cū veniſſet ad medi
cū: dixit: qꝛ ꝯſolatōes meas alijs ꝑtuliſti:
ecce dabo tibi. Quo guſtato mox tātā dul
cedinē ſenſit vt deinceps ſtabil' in cōgrega-
gatione oēs alias ꝯſolationes refutaret.
Hec Ceſari⁹. Cōtēplemur igit ꝛ ꝯtēplā
tes cū angelis ꝛ ſctis admiremur. Hanc
virginē q aſcēdit de deſerto hui⁹ ſecli deli-
cijs: ꝑfecto oīb⁹ atq gaudijs affluēs vt ex
illa affluētia nobis aliqd grē ſpūalis influ
at. Aſcēdit inq̄ ad ſublimē regalis celoꝝ
palacij thronū vt ſic ad dexterā ſūmi regꝭ
ſup oēs choros angelicos exaltata: ſit a-
pud eū nr̄a ſpēal' aduocata: nr̄a mediatrix
nr̄a patrona vt ꝑ eā ad diuine maieſtatis
celſitudinē aſcēdam⁹. Vn̄ Bern. Filioli
hec pctōꝝ ſcala: hec nr̄a fiducia: hec tota
rō ſpei nr̄e. Quid ad mariā accedere tre-
pidet hūana fragilitas? Nihil auſterꝫ i ea
nihil terribile: tota ſuauis eſt. Age ḡ grās
ei q talē tibi mediatricē ſua benigniſſima
miſeratiōe ꝓuidit. Hec Ber. Adeamus
igit cū oī hūilitate ꝛ reuerētia atq deuo-
tiōe hāc benigniſſimā matrē dicētes cū
btō Bern. in qdā ſer. de aduētu. Per te
acceſſum habem⁹ ad filiū o bn̄dicta inuē-
trix grē: genitrix vite. mater ſalutꝫ: vt ꝑ te
nos ſuſcipiat q ꝑ te dat⁹ eſt nobis. Excu-
ſet apd ipꝫ ꝟgitas tua, culpā corruptōis
nr̄e: ꝛ hūilitas deo grā nr̄e veniā impetret
vanitati: Copioſa charitas tua nr̄oꝝ co-
opiat mltitudinē pctōꝝ: ꝛ fecūditas glio-
ſa fecunditatē nobis ꝯferat meritoꝝ. Dn̄a
nr̄a: mediatrix nr̄a: aduocata nr̄a tuo fi-
lio nos recōcilia: tuo filio nos ꝯmēda: tuo
filio nos repn̄ta. Hec Ber. Ad hāc itaq
matrē chariſſimi totis cordiū deſiderijs
aſpirem⁹: hāc veneremur: hāc amem⁹ q
nobis recuꝑande ſalutis aditū inuenit vt
ei⁹ patrocinio ꝛ meritis a pctōꝝ nr̄oꝝ ꝛ ꝑ-
ſentis vite liberati miſerijs: ad illas eter-
nas delicias (qbus aſcēdens in celū virgo
ſacratiſſima ſuꝑabundant affluebat: ac in
ꝑpetuū ſꝑ affluēs erit) ꝑtigere mereamur
illā ineſtimabilē virginal' glie ꝑcellentiā
cū angelis ꝛ ſctis in eterna btitudine iu-
giter ꝯtemplaturi. Amen.

Alius ſermo ꝑ aſſumptiōe ꝟgis glioſe.

S Ignum ma
gnū apparuit in celo Apoc.
xij. Signū qppe magnū appa
ruit in celo militātis ecclie cū hec ſacratiſ
ſima virgo mr̄ dei mūdo apparuit. et i ce-
lo triūphātis ecclie dū ſup oēs angelicos
choros exaltata fuit. Signū inq̄ declara
Diuine potētie ſuꝑadmirabil'.
Diuine ſapiētie prorſus incōphenſibil'. (tiuū
Diuine clemētie ꝑ oia laudabilis

P Rimo igit dicim⁹ q btiſſima vir
go in celo tā militātis q triūphā-
tis ecclie apparuit tanq̄ ſignū ma
gnū declaratiuū diuie potētie. de q Eccl.
iij. Magna potētia dei ſolius. Et eiuſdē
xliij. Terribilis dom⁹ et magnus vehe-
menter ꝛ mirabilis potētia illi⁹. Ideo in
ſeipa nō eſt a nobis cognoſcibilis. Pſalm.
Quis loqtur potētias dn̄i: Cognoſci tn̄
poteſt aliqliter ꝑ effectus. Lꝫ autē ſit mi-
rabilis in oībus ſuis opibus: tamē ſpecia
liter relucet in hac ſuꝑbenedicta virgine
plus q in mundi productōe: plus q i an
gelica ꝯdicione: plus q in quacunq alia
diuine virtutis extrinſeca opatione. Ex-
cellūt eīm cetera oīa ea que a deo facta ſūt
in virgine glioſa: quā veritatē euidenter oſtē
dunt materna virgitas: quia virgo ꝛ mr̄:
diuia mr̄nitas: qꝛ mr̄ dei. ſuꝑma ſublimi-
tas: qꝛ ſr oēs puras creaturas ſublimata. Qd

vt euidētius pateat ⁊ nr̄as deuotius affe
ctiōes excitet triplici via deducemꝰ.
¶ Prima via: eſt auctoritatis certificatō.
¶ Scōa ratiōis approbatio.
¶ Tertia figure atteſtatio.

Prima igitur via eſt au
ctoritatꝭ certificatio: ꝓ q̄ p̄mo adducamꝰ
illō Eſa. vij. Dabit dn̄s ipe vob ſignum.
Ecce ꝟgo ꝯcipiet ⁊ pariet filiū. Origenes
Quis vnq̄ iſta audiuit ⁊ q̄s talia vidit: ⁊
q̄s excogitare potuit vt mr̄ ꝟgo eēt. Vi-
de ſup̄ ſcōa ſtella. Hoc ꝓpter maternā vir
ginitatē. Propt̄ diuinā aūt maternitatē.
Eſa. vij. poſtq̄ dictū ē. Ecce ꝟgo ꝯcipiet
⁊c̄. ſeqr̄. Et vocabit̄ nomē eiꝰ emanuel. i.
nobiſcū deꝰ. Origenes ī homel. Mr̄ eiꝰ:
cuiꝰ eꝰ: mr̄ vnigeniti dei ⁊c̄. Nota. h̄ quō h̄
fuit miraculū miraculoꝝ ⁊ ſignū ſup̄ oia
diue potētie manifeſtatiuū ꝙ ꝟgo ꝯcipe-
ret ⁊ pareret deū ⁊ ꝙ i ꝟgine deꝰ hō fieret
q̄re etiā credēdū ē icōp̄henſibilē nob grā-
rū ⁊ ꝟtutū ꝑfectōnē a diua grā ꝟgini fuiſ-
ſe infuſaꝫ. vide ſup̄ q̄rta ſtella. In q̄ ēt ma
xime manifeſtat̄ diue potētie ſupadmira
bilis efficacia. Multū q̄ppe relucet i opi-
bus nature: ſꝫ multo clariꝰ in opibꝫ grē.
Inter q̄ ſingularē ꝑcellētiā poſſidet qđ i
ꝟgine ſacratiſſima factū ē. Propt̄ ſup̄maꝫ
ſublimitatē in celeſti glīa adducamꝰ illud
deuotiſſimi Ber. Perſuadet nos imo cō
pellit celſitudo tua credere ꝙ in regno fi-
lij tui beatiſſima ꝟgo maria itā iperioſe p̄n
cipetis ⁊c̄. vide ſup̄. ſer. de aſſū. tertia p̄te
p̄ncipali articulo p̄mo.

Secūda via eſt ratōis ap
ꝓbatio. Ubi p̄mo notādū ꝙ tale ac tātuꝫ
diue potētie ſignū oñdit deꝰ in ꝟgine vt
ſalua dei reuerētia nec maiꝰ nec excellētiꝰ
aliq̄ fecit aut facere pōt. Magnū ſignū po
tētie diue ꝙ celū ⁊ t̄rā ſolē lunā ⁊ ſtellas ⁊ to
tū deniq̄ tātū mūdū ſenſibilē de nihilo ꝓdu
xit: ſꝫ maius ꝙ ſeip̄m in ꝟginis vtero fec̄.
maior eīm eſt diſtātia inter deū ⁊ hoiem
q̄ poſitiue infinita ē q̄ inť nihil ⁊ creaturā
q: nec realis nec poſitiua eſt inť hmōi di-
ſtātia cū alteꝝ extremū nō ſit reale Puta
Etſi celū magnū ſit nō tñ capax dī. Deꝰ
aūt ſic fec̄ corpꝰ ꝟginis vt deū in ſe caperet.
Jō cātat eccā. Scā ⁊ imaculata ꝟginitas
q̄bꝫ te laudibꝫ efferā neſcio: q: quē celi ca-
pe n̄ poterāt tuo gremio ꝯtuliſti. Magnā
inſup diue potētie ſignū ꝙ celū empyreuꝫ
tot legionibꝫ angeloꝝ ipleuit q̄s in tā ex-
cellēti dignitate de nihilo creauit: ſꝫ mlto
maiꝰ ꝙ hec ꝟgo piiſſima cōditorē angelo
rū peperit ⁊ educauit. Magnū p̄terea ꝙ
populū hebreoꝝ in ſignis mirabilibꝰ ⁊ por
tētis multꝭ de egypto liberauit: ſꝫ maius
ꝙ in ꝟgine diabolo deuicto nō vnū popu
lū tātū ſꝫ totū genꝰ hūanū ſaluauit. Ma-
gnū poſtremo erit diue potētie ſignū q̄
fine ſecli oēs mortuos ſuſcitabit ⁊ ad iu-
diciū cōgregabit: ſꝫ lōge maiꝰ ꝙ hec btā
virgo vitā oīm ⁊ viuificatorē ⁊ mortuoꝝ
ſuſcitatorē in vtero virgineo ꝯcepit ⁊ pe-
perit. Et breuiter nihil in creaturꝭ tā ma
gnificū dictu q̄n vno ſolo actu oēs exupe-
ret ꝟgo glīoſa. Illū eīm quē genitū ex pa-
tre credimꝰ ⁊ nō factū ipi patri coeq̄lē in
ꝟgine genitū ⁊ factū ⁊ ꝓ nob minoratū d-
cimꝰ: vt hr̄. Heb. ij. Sꝫ ⁊ aliter magnifice
musſingularē ꝟginis ſublimitatē. Ma-
gnū q̄ppe diue potētie ſignū ꝙ āgelos bo
nos tā magnifice glīficauit ſꝫ longe maiꝰ
ꝙ virginē angelis natura minorē grā ⁊ glā
incōparabili quedā ꝑcellētia fecit ⁊ ſuper
altauit: ſibiq̄ ſublimius intimiꝰ nobiliꝰ
atq̄ incōparabiliter excellētiꝰ vniuit. Qđ
ſic declarari pōt nā vt dr̄ b. Bernardinꝰ
Sex ſūt gradus vnionis q̄bus gradatim
in deū aſcēdūt creature. Vide ſup̄ ſer. de
aſſū. par. tertia. p̄ncipali. ar. p̄mo.

Tertia via eſt figure atte
ſtatio. Accipiamꝰ figurā de arca teſtimo
nij quā fecit beſeleel qđ interp̄tat̄ vmbra
dei vel vmbraculū diuinū. Jō ꝑ ip̄m ſigi
pōt filꝰ dei vt incarnatus aut incarnādꝰ
q̄ fabricauit ſibi arcā. i. btām ꝟginem. De
hmōi arca legr̄ Exo. xxv. ⁊ xxxvij. ꝙ erat
deaurata intꝰ ⁊ extra auro mūdiſſimo ſi-
ue puriſſimo ⁊ habebat ſup̄ coronā aureā ꝑ
circuitū: ⁊ ſup̄ eā erat ꝓpitiatoriū q̄ opta
erat: qđ ꝓpitiatoriū ſiue oraculuꝫ erat de
auro puriſſimo. Et vt dr̄ aplus Heb. ix.
i arca erat ꝟga aaron q̄ frōduerat ⁊ vrna
aurea habēs māna. Expone ⁊ oibus ex-
plica magnificētiā diuine potentie in his
que facta ſunt in ꝟgine dei mr̄e. Per aurū
ſigtur charitas. Apoc. iij. Suadeo tibi e-
mere aurū ignitū ⁊ ꝓbatū ⁊c̄. Deaurato

igiť arce intus ⁊ extra ex auro puriſſimo:
ſignat in virgine p̄cellentiſſimū op⁹ diuie
potẽtie q̄ virginē intus ⁊ extra adornauit
auro puriſſimo charitatis ⁊ diuie grē abſ
q̧ ql'cūq̧ admixtiōe originalis aut actu/
alis macule. Lʒ em̄ charitas illa ⁊ grā ſin
gularis ac p̄cellẽtiſſima ſolū eſſet formalr
et ſubiectiue in aīa: relucebat tn̄ aptiſſi/
me in oib⁹ eius verbis atq̧ opib⁹ q̄ fiebāt
mediãte corpe. Vn̄ de ea dr̄ Hieroñ. ad
chromaciū ⁊ heliodoꝝ. Ois ſermo ei⁹ ita
erat grā plen⁹ vt in lingua ei⁹ cognoſcere
tur deus: qd̄ et intelligendū eſt de ſinguľ
eius opib⁹. Virga aarō in arca exñs que
(ſicut hr̄ Nu. xvij.) floruerat: frōduerat: ⁊
fructū fecerat abſq̧ hūore, ſignat matern
nā virginitatē ſeu virginalē fecūditatē: de
q̄ Bernar. Fecūditas virgis ſupeminẽs
glia eſt. Mana ꝓo p̄cat p̄uilegiū diuie mr̄
nitatis: quia māna illō figura erat corpis
ſacratiſſimi dn̄ici in vtero virginis forma
ti et ɔcepti. Ber. Hec eſt virginis noſtre
grā ſinglaris ⁊ excellẽtiſſia p̄rogatiua ma
rie q̧ filiū vnū eundẽq̧ cū deo p̄re meruit
habere cõmunē. Corona aurea arce ſup/
poſita/ coronã ſignat ſupeminẽtis glie q̄
coronata eſt et ſup oēs choros angelicos
exaltata habẽs duntaxat ſup ſe ꝓpitiatoriū
id eſt hūanitatē chr̄i q̄ merito ꝓpitiatoriū
dicitr: qr p eam ꝓpitia eſt nobis diuina ma
ieſtas. Aug⁹. Vt redderes glie pctōrem
vſq̧ ad illā gliam tu glioſa ꝑuecta es vt
(ſupno rege excepto) nihil ſit te ſupans in
ſuperis.

¶ Sequiť de ſigno diuine ſapiẽtie.

Secūdo dicim⁹ q̧ in celo tã militā/
tis q̧̄ triūphantis ecclie apparuit
virgo clariſſima vt ſignū declara/
tiuū diuine ſapie. Relucet q̄dē diuina ſa/
piẽtia in oib⁹ dei opib⁹. Ps. q̄̄ magnifica/
ta ſunt opa tua: oia in ſapia feciſti: tn̄ ſin/
gulariter ⁊ ſupeminẽter apparet in his q̄
facta ſunt in virgine glioſa. Magnū q̄dē
opus diuie ſapiẽtie in ɔſonãtia ⁊ ꝓportiōe
et diſpoſitione atq̧ diſtinctiōe elemẽtoꝝ:
celeſtiū orbiū: planetaꝝ: ⁊ ſtellaꝝ. ſed lon
ge maius in ɔiūctōne nature create cum
natura creatrice q̄ facta eſt in ꝟgine. Ma
gnū ſignū diuine ſapiẽtie in mūdi guber/
natione: mineraliū: vegetabiliū: ſenſibi/
lium: ⁊ hoim ɔdiciōe: et diſtinctiōe: ſʒ mľ
to maius q̧ in eadē pſona concurrant na/
tura vegetabiľ: ſenſibiľ: ⁊ humana: ac etiã
ipſa maieſtas diuia: qd̄ vtiq̧ factū nō am
bigim⁹ in hac ꝟgine glioſa. Magnū inſu/
per diuine ſapientie ſignū in hierarchiarū
celeſtiū ⁊ ordinū atq̧ angeloꝝ ſingulariū
diſtinctione atq̧ ordinatione ſʒ incompa/
biliter maius in verbi diuini incarnatione
q̄ facta eſt in virgine. q̄ſic dicit Dam̄. in
p̄ncipio tertij: ſic inuenit deus p ſuam ſapi
entiã difficillimi decentiſſimã ſolutionem
Qd̄ vtiq̧ pamplius declarari pōt vtcʒ q̧
hec virgo ſacratiſſima p̄cellẽtiſſimū ſignū
diuine ſapientie p̄ferat triplr.

¶ Primo autoritatis certificatione.
¶ Scd̄o rōnis approbatione.
¶ Tertio figure atteſtatione.

Primo auctoritatis cer/
tificatione. Anſ. perpulcre loquiť de ſubli
mitate diuine ſapientie in eo qd̄ factū eſt p
hanc virginē ſapientiſſimã ⁊ de ſingulariſ
ſima eiuſdem ſublimatione: di. Mira res
Inquã ſublimi ɔtemplor mariã eſſe loca/
tam. Ois a deo eſt creatura: et dei natura
ex maria ē nata. De⁹ oia creauit: ipſe ſe ex
maria fecit ⁊ ſic oia q̄ fecerat refecit. Qui
potuit oia ex nihilo facere: noluit ea viola/
ta ſine maria reficere. Deus igiť pr̄ eſt re/
rū creataꝝ: ⁊ maria mať reꝝ recreataruʒ.
Deus eſt pr̄ ɔſtitutionis oim: ⁊ maria eſt
mr̄ reſtitutionis oim. De⁹ em̄ genuit illū
ſine q̊ oino nihil eſt: et maria peperit illuʒ
ſine q̊ oino nihil bn̄ eſt. De⁹ genuit illuʒ p
quē oia ſunt facta: ⁊ maria peperit illum p
queʒ cuncta ſunt ſaluata. O vere dn̄s te/
cū: cui dedit dn̄s vt ois natã tãtū tibi de/
beret ſecū. Hec Anſ.

Scd̄o ratiōis approbatio
ne. Per eam em̄ in ea fecit de⁹ ɔſūmatio
nē ſuoꝝ opeꝝ. In h̄ q̧ vltima creaturaꝝ i
ea vnita eſt hypoſtatice ipi creatori et i ea
factū eſt vt eadē pſona de⁹ eſſet ⁊ hō: ⁊ qm̄
vnico partu ſuo omnib⁹ reꝝ generib⁹ vlti/
mã ſūmãq̧ pfectionē adduxit Vide i alio
ſer. q̄nta ſtella. gte. iij. ⁊ qm̄ in ea q̄rtū gen⁹
ꝑducẽdi hoieʒ in eſſe completū ē Cū ei ſit
mod⁹ educẽdi hoieʒ in eſſe. ſ. de viro ⁊ mu
liere. Scd̄s nec de viro nec d̄ mliere ſicut
adam. Terti⁹ de viro ſine mliere ſꝪ eua.
Quart⁹ aūt eſt de muliere ſine viro. tres

aūt ꝑmi iā ꝓceſſerant/ nō reſtabat niſi vt deus q̄rtum adderet naſcēdo de muliere ſine viro: vt tractat btūs Bona. in. iij. diſ. iij. Q etiā in ſeipā habuerūt excellentiſſimū lumē ſapie ſic explicari pōt. Oēs doctorꝫ ꝯcedūt ꝙ ex q̄ cepit eſſe mr̄ dī/ moꝫ in illā oēs grē poſſibiles intellectuali creature cū diuino verbo parit̄ deſcēderūt. ſi ḡ itellectꝰ ſeraphin cogſcit naturā ſui ordinis ſitr̄ ꝛ de alijs. ꝛ ſi ipi naturā celi ꝛ planetaꝝ ꝛ ſtellaꝝ: aqꝝ curſus ꝫ naturā cognoſcūt aut oēs aut aliq̄: q̄s hoc a v̄gine negabit? Credendū eſt igiť ꝙ lumē illō clariſſimū diuini verbi in q̄ oīa relucēt: in vtero v̄ginis ꝑſonalr̄ exñs in glioſam v̄ginis aiam cognitionē diuine trinitatis ꝛ oim creaturaꝝ intulit: Huic ꝯcordat nomē eꝰ Maria: qd̄ interp̄taꝰ illūinata vel illūinatrix: Nā et noīa dn̄t eſſe ꝯſona rebꝫ: vide infra ſer. de Natitate v̄ginis pte. ij. ar. iij. Preterea ꝯtēplādū eſt ꝙ ab hoc fulgenti ſidere oēs lumē ſapie ꝑceperūt. Nā ꝑ illaꝫ tubā ioānis baptiſte di. Ecce agnꝰ dei: andreas credidit: per andreā petrꝰ: ꝑ petrū roma: ꝑ romā credidit vniuerſus mōs: ḡ a ꝑmo vſqꝫ ad vltimū ꝑ ioannē credidit vniuerſus mūdus. Sed a q̄ ioānes lumē accepit niſi a v̄gine in vtero portante ſolē dū heliſabet eius matrē virgo glioſa viſitauit. Vñ et in vtero exultauit. Lu. j.

Tertio figure atteſtatiōne.

Accipe figurā de arca noe. Vide ſ. ſer. de aſſum. pte tertia ꝑncipali articlo ꝑmo in fine.

Tertio dicimꝰ ꝙ in celo apparuit ſignū magnū diuine clemētie btiſſima. ſ. virgo dei mr̄. ſicut dr̄. ij. Paſſip. xxx. Pius ꝛ clemēs eſt dn̄s: lꝫ aūt in oibus dei opibꝫ appareat dei bonitas ꝛ clementia: ſinglariter tñ in his q̄ facta ſunt in v̄gine glorioſa. Signū q̄ppe magnū diuine clemētie ꝙ ꝑplm̄ iſraeliticū de egypto eduxit: ſed maiꝰ ꝙ btā virgo liberatorē totius humani gn̄is ꝑditi ꝯcepit ꝛ peperit. Magnū dine clemētie ſignū ꝙ filijs iſrael in deſto maṅ de celo tribuit ꝛ grandem ꝑplī multitudinē in deſto paucꝫ panibus pauit: ſed mlto maius ꝙ in virgine et ꝑ virginē ſeipm panē hoim et angeloꝝ fecit. Magnū diuine clemētie ſignū ꝙ celum et terrā et q̄ in eis ſunt hoī dedit: ſed longe maius ꝙ ꝑ virginē ſeipm nobis dedit ꝛ ꝑ nobiꝰ obtulit. Hāc aūt veritatē ſicut ꝛ ꝓcedētes explicare poſſūꝰ tplici medio

Prio autoritatꝫ certificatōe.
Scdo rōis approbatiōe.
Tertio figure atteſtatiōe

Primū igitur mediū

eſt autoritatis certificatio. Vbi pmo notā autoritatē bti Ber. ſer. de epipha. Apparuerat dei potētia in reꝝ creatiōe. apparebat eiꝰ ſapia in eaꝝ gubernatiōe. eꝰ aūt benignitas maxie apparuit in nr̄e hūanitatis aſſūptione. In q̄ eñi magis potat ꝯmēdare benignitatē ſuā q̄ſ ſuſcipiendo carnē meā. qd̄ tātope declarat eiꝰ miam q̄ ꝙ ipam ſuſcepit miſeriaꝫ. Hec ille. Qd̄ ꝯſtat eſſe factū in virgine glioſa. Et btūs Anſ. dī. Sicut dn̄s deꝰ genuit illū in quo oīa viuūt: ſic o tu flos v̄ginitatꝫ genuiſti eū ꝑ quē ꝛ mortua reuiuūt. Et ſic deꝰ ꝑ filiū ſuū bōs angelos a pctō ſeruauit: ita o tu decꝰ puritatꝫ ꝑ filiū tuū miſos hoies et pctō ſaluaſti. Queadmodū eñi dei filiꝰ beatitudo eſt iuſtoꝝ: ſic o tu ſalꝰ fecūditatis filiꝰ tuꝰ eſt recōciliatio pctoꝝ. Nō eñi eſt recōciliatio niſi quā tu caſta ꝯcepiſti. Non eſt iuſtificatio niſi quā tu integra in vtero fouiſti. Nō eſt ſalꝰ niſi quā tu v̄go pepiſti: ḡ o dn̄a mr̄ es iuſtificatiōis ꝛ iuſtificatoꝝ genitrix es recōciliatiōis ꝛ recōciliatorꝫ parēs ſalutꝫ ꝛ ſaluatoꝝ. O btā fiducia. O tutū refugiū: mr̄ dei eſt mr̄ nr̄a: mr̄ eius in q̄ ſolo ſperamꝰ ꝛ quē ſolū timemꝰ eſt nr̄a. Mater inq̄ eius q̄ ſolus ſaluat ꝛ ſolꝰ damnat eſt mater nr̄a. Idē. Sicut o btiſſima oīs a te auerſus ꝛ a te deſpectꝰ neceſſe eſt vt intereat: ita oīs ad te ꝯuerſus ꝛ a te reſpectus impoſſibile eſt vt pereat.

Scdm ſignuꝫ eſt rōnis

approbatio q̄ fundata eſt ꝑncipaliter i ſingulari plenitudine grē: qꝛ vt dī Bernar. Quicqd ſummū fuit in grā: hoc totū abūdātiſſime poſſidebat. Expone ad ꝓpoſitū illō Eccēs. j. Oīa flūina intrāt in mare. i. oim ſanctoꝝ chariſmata intrāt in mariā. Nā flumē angeloꝝ ꝛ oim ſpirituū beatoꝝ intrāt in mariā. Flumē pr̄iarchaꝝ intrat i mariā. flumē ꝓphaꝝ ꝛc. ꝛ ſic de alijs ſctōꝝ ordinibꝫ. Oīa flumina grāꝝ intrāt in mariam. Ecci. xxiiij. In me oīs grā ꝛc. Redundat aūt hec grā ad hoies Ecci. xxiiij.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ego feci vt in celis.i. hoibꝫ iuſtis ꝛ bea-
tis oriret lumē ideficiēs.i.ieſus:ꝛ lumē grā-
tie ꝛ glīe. Sequit. Sicut nebula texi oēm
carnē.i.oēm ꝑplm et gentē. O q̄tiens hec
nubecl'a refrigerat eſtu diuie indignatōis
Redūdat etiā hec virginis grā ꝛ glīa in
angelos q̄ ex viſiōe ꝟginis glīoſe triūphā-
ter aſcēdentis ꝛ tā glīoſe ſublimate ſenſe-
rūt et ſentiūt noui gaudij exꝑientiā:qḋ ēt
ꝯſtat in oibus beatꝫ fieri. Vide s̄.ſermo.
de aſſum.par.iij.ar.iij. Aug. O femia mi-
rabilit' ſinglaris ꝛ ſinglariter mirabil' per
quā elemēta renouant:inferna remediant
hoies ſaluant:angeli reintegrant. O feia
plena et ſuꝑplena grā de cuiꝰ plenitudinis
exūdantia reſperſa ſic reuireſcit ois crea-
tura. O virgo bn̄dicta ꝛ ſuꝑbn̄dicta per
cuius benedictiōez benedicit ois natura:
nō ſolū creata a creatore: ſed etiā creator
a creatura. Hec ille.

Tertiū mediū eſt figu-
re atteſtatio. Accipe figuraꝫ de arcū celi.
Geneſ.ix. Arcū meū ponā in nubibꝫ celi.
Nubes celi caro ꝟginis ꝛ caro chr̄i que ex
virgine eſt in q̄bus arcus dei.i. filius dei
poſitus eſt in ſignū diuine recōciliatōnis.
Vel ſic. Arcus celi chordā habet verſus
terrā. Cū aūt arcitenēs ſic tenet arcū:ſig-
nū eſt ꝙ nō vult ſagittā emittere. Arcꝰ g̃
celi diuine iuſticie mitigatiōez ꝛ indigna-
tiōis ꝛ ire pacificatiōem ꝑcat. Et hec mi-
tigatio ꝛ pacificatio marie apparet in nu-
bibꝫ celi.i. in corpe chr̄i ꝛ virginis glīoſe:
q̄ ſūt nubes lucidiſſime celi empyrei ſeu ēt
celi diuine maieſtatꝫ. Addue ꝛ figurā de
mr̄e ſalomōis.iij. Reg.ij. Poſitꝰ eſt thro-
nus mr̄is regis ſalomonis q̄ ſedit ad de-
xterā eiꝰ. Et d̄t ei rex Pete mr̄ mea neq̄
em̄ fas eſt vt auertā faciē meā. Si itaq̄
ſalomō ſūme matrē ſuā magnificauit:nō-
ne hic q̄ plꝰ q̄ȝ ſalomō eſt ſuā debuit ma-
trē ſuꝑ oia creata ꝛ creabilia magnificare:
Certe ſic. Signū magnū ꝛc. Triplex ꝟ-
ginis ſinglaris magnificētia.

Prima ſpūalis ſctitatꝫ ꝓpter meritoꝝ
cumulatiōez.

Scd̄a mr̄nalis dignitatis ꝓpter filij d̄i
conceptionē.

Tertia impialis poteſtatis ꝓpter aſſū-
ptionis ſublimationē.

Circa primū nota ꝙ excellenter meru-
it Tū ꝓpter ꝑſone ſue puritatē. Tū ꝓpter
opeꝝ q̄litatē. Tū ꝓpter coꝝ plalitatē tam
in vita actiua q̄ȝ ꝯtēplatiua:q̄ȝ etiā in pa-
tiētia toleratiua:grāꝝ plenitudo:plenitu-
dinis altitudo. Puteꝰ em̄ altus ē Joā.iiij
altitudinis amplitudo. Ber. De plenitu-
dine eius capiūt vniuerſi. Can.iiij. Fons
hortoꝝ.puteꝰ aquaꝝ viuētiū: q̄ fluūt im-
petu de libano. Aſtitit regina a dextrꝫ
tuis in veſtitu d'aurato.ps.xliiij. Tria no-
tāda. Primū regalis autoritatꝫ magni-
ficentia. Aſtitit regina. Scd̄m eternal'
felicitatis ſuꝑeminētia. A dextrꝫ tuis.

Tertiū corꝑalis claritatꝫ refulgentia.i.
veſtitu deaurato.i.corpe glīficato. Tra-
he me poſt te Can.j. Verbū btiſſime vir-
ginis ad filiū ſuū aſcendentē ꝛ poſt eiꝰ a-
ſcēſionē. Debuit aūt eā trahere pꝰ ſe ꝓpe
ſe ſuꝑ oēs puras creaturas. Tū rōe inte-
gerrime inuiolabilis puritatis. Tū rōne
eminētiſſime inexplicabilis ſctitatis. Tū
rōne altiſſime incōꝑabilis dignitatꝫ:quia
ſinglaris dei filia:tēplū:ꝛ ſpoſa. Et ꝙ oia
ſuꝑexcellit dei mr̄. Quippe hec ſūt tria ꝓ-
pter q̄ iuſti celos aſcendūt ꝛ poſt chr̄m tra-
hūt: Puritas a ſordibꝫ vicioꝝ: ſctitas ex
opibꝫ meritoꝝ:dignitas ex adoptōe filioꝝ.

Signū magnū apparuit i celo:mu-
lier amicta ſole ꝛ luna ſub pedibꝫ
eius. Apoc.xij. In his verbis tā-
deſcribunt circa aſſumptionē glīoſe virgi-
nis marie.

Primū eſt glīe magnificētia:cū d̄r: Si-
gnū magnū ꝛc.

Scd̄m eſt magnificē-
tie refulgētia:cū d̄r: Mulier amicta ſole.

Tertiū eſt refulgētie ꝑeminētia: cū d̄r:
et luna ſub pedibꝫ eius.

Circa p̄mū nota triplicē ſue glīe magni-
ficentiā. Prima eſt magnificētia ſpūal'
ſctitatꝫ. Tū ꝓpter excellētiā infuſiōis ſcti-
ficatiue grē vicꝫ ab ipa creatiōe aie ſibi i-
fuſe:ꝛ in filij dei ꝯceptiōe ꝯplete. Tū ꝓpt
excellētiā actiōis executie. q2 excellētiſſi-
ma fuit in opibꝫ vite actiue. Tū ꝓpt excel-
lētiā ꝯtēplatiōis ꝑfectiue:q2 ſinglarē hūit
excellētiā in opibꝫ vite ꝯtēplatiue. Scd̄a
eſt magnificētia mr̄nal' dignitatꝫ:q2 vꝫ ē
mr̄ ſimul ꝛ virgo:mater inq̄ȝ nō hominis
tm̄/ſed dei. Vt autē ſpiritual'r ſit aia de-
uota ꝟgo ꝛ mr̄ chr̄i tres ſt̄ ꝯdiciōes neceſ-

ſarie. ¶ Prima eſt integritas ɔſcial' diſpoſitiõis: ita ſcʒ q̃ ſit integre ab omi peccati corruptiõe imunis qd ꝑtinet ad ỽginitatẽ mẽtis. ¶ Scd̃a ẽ fecũditas ſpũalis affectiõis ꝑ quã vicʒ chr̃m ɔcipiat ꝑ ꝓpoſitũ ſctẽ opatiõis. ¶ Tertia eſt ſedulitas real' executiõis ꝑ quã vicʒ ipm chr̃m pariat ꝑ effectũ virtuoſe ɔuerſatiõis. Et hec duo ꝑtinẽt ad ſpũalẽ mr̃nitatẽ De q̃ dic dñs Matth. xij. Quicunqꝫ fece. vo. pa. m. ꝛc. mr̃ mea ẽ. De s̃ dictꝫ vide s̃. ¶ Tertia ẽ magnificẽtia impial' ꝑtãtis de q̃ etiã vide s̃. Et d' alijs ſup̃ tactꝫ. Vel dic q̃ tertia eſt magnificẽtia impial' ſeu regalis auctoritatꝫ: iuxta illud In capite ei' corona ſtellaꝝ duodeci ¶ Vtrꝝ mr̃ di ſit adorãda adoratõe latrie: Q, ſic. Cõiũctior ẽ chr̃o mr̃ ei' q̃ crux: ſʒ crux adorat' adoratõe latrie igit'. Sʒ ɔ̃ ẽ q̃ mr̃ di ẽ pura creatura. Rñdet Tho. in. iij. ꝑ. q. xxv. q̃ latria ſoli deo debet' Jõ nulla creatura adorari dʒ adoratõe latrie ꝓut creaturã ſʒ ſe veneramur Licʒ aũt creature inſenſibiles nõ ſint capaces veneratõis ſm ſeipas: creatura tñ rõal' ẽ capax ſm ſeipam: ꝛ iõ nulli pure creature rõali debet' cult' latrie. Cũ igit' btã ỽgo ſit pure creatura rõalis: nõ debet' ei adoratio latrie ſʒ ſolum veneratio dulie. Eminẽti' tñ q̃ ceterꝫ creaturꝫ inq̃ntũ ipa eſt mr̃ di: ꝛ iõ d' q̃ debet' ei nõ q̃liſcũqꝫ dulia ſʒ hyꝑdulia. Ad illud ãt qd obijcit' dicẽdũ q̃ crux nõ ẽ capax veneratõis ꝓut in ſe ɔſiderat' ſʒ tãtũmõ vt ſignũ rememoratiuũ vl' reprñtatiuũ chr̃i crucifixi. Vñ adorãdo crucẽ nihil aliud adoram' q̃ chr̃m crucifixũ. Hec ſʒ Th. ¶ Vtrꝝ btã ỽgo obtinuerit gr̃e plenitudinẽ: Q, nõ qꝛ h̃ videt' ꝑtinere ad ꝓuilegiũ chr̃i ſm illd Jo. j. Vidim' eũ q̃ſi vnigenitũ a pr̃e plenũ gr̃e et ỽitatꝫ. Sʒ ɔ̃ ẽ qd ãgel' d̃ ei. Lu. j. Aue g̃. pl. Rñ. ſʒ Th. in. iij. ꝑ. q. xxvij. Quãto aliqd magꝫ appꝓpinq̃t ꝓncipio in q̃libʒ gñe: tãto magꝫ ꝑticipat effectũ illius ꝓncipij. Vñ dio. di. iiij. c. cele. hierar. q̃ ãgeli q̃ ſũt deo ꝓpinq̃ores magꝫ ꝑticipãt de bonis diuinis q̃ hoies. Chr̃s aũt ẽ ꝓncipiũ gr̃e. ſʒ diuinitatẽ q̃dẽ auctoritatiue. ſm hũanitatẽ ỽo iſtrumẽtal'r. Vñ Jo. j. dr̃. Gra ꝛ ỽitas ꝑ ieſuʒ chr̃m facta ẽ. Btã ãt ỽgo ꝓpinq̃ſſima fuit chr̃o ſm hũanitatẽ qꝛ ex ea accepit naturã hũanã: ꝛ iõ ꝑ ceteris maiorem a chr̃o debuit gr̃e plenitudinẽʒ obtinere. Ad illud aũt qd obijcit' dicẽdũ q̃ vnicuiqꝫ a deo dat' gr̃a ſm h̃ ad qd eligitur ꝛ qꝛ chr̃s inq̃ntũ eſt hõ ad h̃ fuit p̃deſtinat' ꝛ elect' vt eẽt p̃deſtinat' fili' di i ỽtute ſctificãdi. h̃ fuit ſibi ꝓpriũ vt talẽ hr̃et gr̃e plenitudinẽ q̃ redũdaret in oẽs ſm q̃ dr̃ Jo. j. De plenitudine ei' oẽs accepim'. Sed btã ỽgo tãtã obtinuit gr̃e plenitudinẽ vt eẽt ꝓpinq̃ſſima auctori gr̃e ita q̃ eũ q̃ eſt plen' oi gr̃a in ſe reciperet ꝛ eũ pariendo q̃dãmõ gr̃am in oẽs diriuaret. Hec Th.

¶ Sermo de natiuitate glorioſe virginis matris dei Marie.

TRanſite ad me oẽs qui ɔcupiſcitis me. Eccĩ. xxiiij. Natiuitas ſacratiſſime mr̃is dñi merito a nob ẽ cũ oi deuotiõe reuerẽtia atqꝫ leticia ſpũali celebranda. Et hoc precipue ꝓpter tria.

¶ Primo: ꝓpt' natiuitatꝫ hui' p̃cellẽtiã.
¶ Scd̃o: ꝓpt' vtilitatꝫ ei' magnificẽtiã.
¶ Tertio: ꝓpt' diuinitatꝫ reuerẽtiã.

Prio igit' ꝓpt' h' natiuitatis p̃cellẽtiã q̃ apparet tripliciť. ¶ Primo: qꝛ hmõi natiuitas fuit figuris p̃conizata vt in arca ỽga et plib' alijs. ¶ Scd̃o qꝛ fuit a ꝓphetis p̃nũciata. Eſa. xj. Egrediet' ỽga de radice ieſſe ꝛc. qd exponit eccl'ia di. Virgo di genitrix virga ẽ ꝛc. ¶ Tertio qꝛ fuit gratijs p̃ornata Ber. Fuit ꝓculdubio mr̃ dñi añ ſctã q̃ nata. Idẽ. Merito natiuitatẽʒ ei' celebramus qꝛ nõ filia ire ſʒ gr̃e naſcitur. ¶ Scd̃o ꝓpt' vtilitatis magnificẽtiã. Fuit em natiuitas gl'oſe ỽginis toti mũdo maxime vtilis ꝛ gaudioſa. Vñ cãtat eccl'ia. Natiuitas tua di genitrix ỽgo gaudiũ ãnũciauit in vniuerſo mũdo ꝛc. Annũciauit iqꝫ gaudiũ ãgelicis ſpiritib' qꝛ tũc edificata dom' mũdo apparuit in q̃ ſpẽalr' habitauit ꝛ in q̃ ɔcept' eſt magr' ãgelice reparatiõis. Prouer. ix. Sapia edificauit ſibi domũ. Itẽ ſup terrã exñtib': qꝛ fabricata eſt arca in q̃ repoſitũ ẽ p̃ciũ hũane redẽptionis. Gen. vij. Fac tibi arcã de lignis leuigatis. Itẽ ſctis defũctis pr̃ib' qꝛ nata ẽ illa q̃ portauit pugilẽ ſue liberatiõis. Lu. j. Viſitauit ꝛ fecit redẽptionẽ plebis ſue. Jõ bñ p̃t exponi de natiuitate ỽginis glo

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

rioſe illō Heſter. v. Noua lux oriri viſa ē gaudiū honor ⁊ tripudiū apud oēs. Virgo btā bñ dr̄ noua lux a deo vero ſole pcedēs ⁊ oēs iuſtos illuminās. Vñ i pſona eꝰ pt accipi illō Eccī. xxiiij. Ego feci vt i celi .i. in celeſtibꝫ viris orireꝶ lumē indeficiēs. ſcꝫ gr̄e. Et ꝟe noua lux bñ dr̄ orta in natiuitate huiꝰ ꝟginis. Añ em̄ ortū eiꝰ q̄ſi oīa tenebroſa erāt ⁊ oēs in tenebras deſcēdebant: ſꝫ in ortu huiꝰ ꝟginis cepit luceſcere noua lux: diuine clemētie diuine mīez diuine bonitatis. Et ſeqꝶ. gaudiū. ſ. q̄ ad oēs angelos in celo: honor q̄ ad hoīes in mūdo: et tripudiū q̄ ad ſctōs pr̄es in limbo. ⁋ Tertio ꝓpꝶ diuine maieſtatꝫ reuerētiā. Et h̄ ꝓpter tria ſpecialiter. Pꝛio ꝓpꝶ diuinā ꝯformitatē vt ſcꝫ in h̄ nos ꝯformemꝰ deo q̄ virginē hāc ſingulariꝶ honorauit eā: etiā añq̄ꝫ in mundum naſcereꝶ ornando eā atq̄ꝫ decorādo ſpali ornamento gr̄e. vñ Aug. in q̄dā ſer. de natiuitate dñi. Maria matꝶ chꝛi electa ē et ſup oēs creaturas ꝑelecta oībꝫ gr̄ijs fecūdata: oībꝫ ꝟtutibꝰ ornata: oī ſctītate in vtero mr̄is repleta vt de mūdiſſima mr̄e mūdiſſimꝰ naſcereꝶ filiꝰ. Hec ille. Scd̄o ꝓpꝶ diuinā volūtatē. ſ. adimplendā. Vñ Ber. in q̄dā ſer. de natiuitate marie. Totis medullis cordiū: totꝫ ꝓcordiorū affectibꝫ: ⁊ votis oībꝫ mariā hāc veneremur q2 ſic ē volūtas eiꝰ q̄ totū nos h̄re voluit ꝑ mariā: hec inq̄ꝫ volūtas eiꝰ eſt ſꝫ ꝑ nobis. Hec ille. Tertio ꝓpꝶ diuinā acceptabilitatē q2 ſic acceptat dei filiꝰ obſeq̄ū ſue ſctīſſime mr̄i impēſuꝫ acſi ſibi ipēdereꝶ: ſibi q̄ppe reputat eē factū q̄dq̄d honoris aut ſeruitij mr̄i exhibeꝶ. Ber. ſup miſſus eſt. Nō ē dubiū q̄dq̄d in laudibꝫ mr̄is ꝓferimꝰ ad filiū ꝑtinere: ⁊ rurſus cū filiuꝫ honoramꝰ a laudibꝫ mr̄is nō recedimus. Hec ille. Debemꝰ itaq̄ꝫ vt diximꝰ deuotiſſime ac reuerentiſſime mariā venerari ⁊ eiꝰ natiuitatē celebrare ꝓpꝶ diuine maieſtatis reuerētiā: ⁊ h̄ ꝓpꝶ ꝟplicē ꝟuerētiā. Vicꝫ ꝓpꝶ reuerētiā diuine ꝯformitatis: ꝓpꝶ reuerentiā diuine volūtatis: ⁊ ꝓpꝶ reuerētiā diuine acceptabilitatis: vt dictū ē. Ad h̄ et ipa ꝟginis benignitas inexplicabilis nos allicere dꝫ. Quā vtiq̄ꝫ benignitatem atq̄ꝫ mirandā cordis ſui dulcedinē in ꝟbis aſſumptis ⁊ in eiꝰ ꝑſona ꝓpoſitis nob euidēter oñdit. Nā deſiderās nob ſubuenire ⁊ auxiliū ipēdere nos āmonet ⁊ iuitat ad eā ex deuotiōe trāſire. v. Tranſite ad me oēs ⁊c̄. Trāſeamꝰ igiꝶ toto cordis affectu ad hāc dulciſſimā mr̄em. Nā vt dr̄ Ber. in ꝟ. q̄dā. Dico vob ſi pie a nob pulſata: ſi pie fuerit iuocata ꝯpatieꝶ nob. Nō deerit neceſſitati nr̄e: ſi q̄dē nec facultas ei deeſſe poterit: nec volūtas: q̄m̄ regina celoꝝ eſt: miſericors ē: ⁊ mr̄ mīe. Idē ibidē. Quicq̄d illō ē q̄d offerre paras: marie ꝯmēdare memēto: ſi nō vis ſuſtinere repulſaꝫ. Hec ille. Nec timeamꝰ ad eā accedere q2 ex ſua inextimabili benignitate nos ad h̄ inuitat v. Trāſite ad me ⁊c̄. Inter ceteras āt ꝑeminētias ⁊ excellētias huiꝰ ꝟginis tres ſūt ꝑcipue q̄ nos ꝑſuadēt: hortāꝶ inuitāt ⁊ alliciūt vt ad eā cū oī ꝯfidētia trāſeamꝰ.

⁋ Pꝛia ē excellētia inuiolabilꝭ puritatis. Pꝑ quā hꝫ rōnē boni marie delectabilꝭ.

⁋ Scd̄a ē excellētia inextimabilꝭ dignitatis. ꝓpꝶ quā hꝫ rōnē bōi marie honorabilꝭ.

⁋ Tertia ē excellētia inuincibilis ꝑtātis. Propꝶ quā hꝫ rōnē boni marie nob vtilꝭ. Sic ꝑꝫ q̄ hꝫ excellēꝶ oēm boni rōnē. vñ ſeqꝶ. q̄ ē maxime amabilꝭ: ⁊ maxime deſiderabilꝭ. Ptās ei eiꝰ nob multū ꝓdeſſe pt.

PRima igiꝶ ē excellētia inuiolabilis puritatis: q2 ſcꝫ nulla vnq̄ꝫ fuit in ea macula peccati. Cañ. iiij. Tota pulcra es amica mea ⁊ macula nō ē i te. Ad inſinuādā aūt hāc puritatē fuit ꝟgo btā ꝑnūciata ꝓphetice ſub noīe ſtelle. Nūeri. xxiiij. Orieꝶ ſtella ex iacob. Et ꝑ h̄ intelligiꝶ ꝟplex excellētia huiꝰ virginalꝭ puritatꝭ.

⁋ Pꝛimo q2 ē puritas oīs criminis excluſiua: q̄d intelligiꝶ ꝑ materiā ſtelle q̄ eſt nature incorruptibilꝭ. ⁋ Scd̄o q2 ē puritas clari luminis diffuſiua: q̄d intelligiꝶ ꝑ claritatē ſeu lumē ſtelle a q̄ aer perluſtraꝶ.

⁋ Tertio q2 ē puritas ſacre virginis eleuatiua: q̄d intelligiꝶ ꝑ eleuationē ſeu altā ſituationē ſtelle: q2 vicꝫ ē i firmamēto.

Prima igitur excellentia puritatis ꝟginalꝭ ē q̄ illa puritas ē oīs criminis ſiue culpe excluſiua. Immunis eſt em̄ ab omni culpa tā originali q̄ꝫ actuali veniali ⁊ mortali. Augꝰ. li. de natura ⁊ gr̄a. Cū de pc̄tis agiꝶ nullā ꝓrſus de ꝟgie q̄ſa h̄re volumꝰ q̄ſtionē. Excellit itaq̄ꝫ hec puritas puritatē innocētialē ꝓtoplaſtoꝝ

rũ q: puritas hec virginis ſemꝑ fuit cõti-
nua ⁊ pſeuerãs nõ aũt puritas ꝓtoplaſto
rũ. Vñ gr̃a puritatꝫ ꝟginalis erat multo
efficacioris ꝟtutis a malo pſeruatiue et
ad bonũ inclinatiue ꝗ̃ puritas ꝓtoplaſto
rũ. Poterãt ꝗppe ſatis faciliter a pctõ ca
dere ⁊ tñ in bono nullatenꝰ ſtabiles aut
firmi erãt. Eccĩ. xv. Deꝰ ab initio ꝯſtituit
hoiem ⁊ reliqͥt eũ in manu ꝯſilij ſui. Excel
lit etiã puritas marie puritatẽ oĩm ſctifi-
catoꝝ. Et h̃ triplici excellẽtia.

Primo excellentia celeritatis.
Scd̃o excellẽtia copioſitatis.
Tertio excellentia cõicabilitatis.

Primo excellẽtia celeritatis. Omẽs eñ
alij etiã ſctificati in vtero nũꝗ̃ fuerũt in
pctõ originali. Hieremias ꝗppe in vtero
mr̃is ſctificatus ẽ ſz nõ longe añꝗ̃ natus
Hiere. j. Añꝗ̃ exires de ventre ſctificaui
te. Joãnes etiã baptiſta ſexto mẽſe ſctifi-
catus ẽ ⁊ ab originali purgatꝰ qñ. ſ. maria
viſitauit heliſabet. Tũc eñ exultauit in-
fãs i vtero eiꝰ. Hec exultatio ſm glo. fuit
ꝗddã gaudiũ qd̃ ꝯcepit ex pñtia chr̃i ⁊ ex
gr̃a ⁊ influentia ſctitatꝫ. Maria autẽ ab
ipa aie creatõe ſcificata ẽ: vt pꝰ ea d̃clara
bit̃ dãte, d̃o i ſ. d̃ ꝯcep. ꝟgis Et ſic d̃t alber
tus. Corpꝰ marie factũ ẽ in cõplexione ⁊
pulcritudine optimũ ⁊ aĩa eiꝰ pfectiſſima
creata ẽ quã purꝰ hõ hr̃e potuit: in intelle
ctu acutiſſima ⁊ in alijs potẽtijs nobiliſſi-
ma q̃ velut regia miſſa ẽ in corpuſculũ vir
ginis ⁊ datꝰ ẽ nobiliſſimꝰ ãgelꝰ q̃ cuſtodi
ret eã. Scd̃a ẽ excellẽtia copioſitatꝫ. Nã
ſm iordanũ. Alijs in vtero ſctificatis fuit
collatũ ꝙ nũꝗ̃ peccauert mortal̃r: ꝙ tñ ve
nial̃r nõ peccauerit ñ tenẽt doctores. Ma
rie aũt vltra oẽs h̃ collatũ ẽ ꝙ nũꝗ̃ ẽt pec
cauit venialit̃. Et h̃ fuit ꝓuilegiũ maxime
gr̃e q̃ ipã maria ſuꝑ cõmunẽ legẽ nature
corrupte extolleret. Sctificati q̃dẽ fuert̃
alij vt eẽnt digni miniſtri ⁊ ꝓphete d̃i: pu
ta hieremias: vt dignior eẽt ad ꝓphetãdũ
⁊ ioãnes ad chr̃m baptizãdũ ⁊ demõſtrãd̃.
ſz ꝟgo gl̃oſa ad multo excellẽtiꝰ miniſte-
riũ ẽ ſctificata ad h̃. ſ. ꝙ eẽt digna mr̃ dei.
Jd̃ m̃lto fuit excellẽtiꝰ ſctificata vicz ab
oĩ q̃licũꝗ̃ culpa pſeruatiua. Dicit ꝗppe b.
Augꝰ. ſer. d̃ aſſũp. Si oẽs ſcõs ⁊ ſctãs cũ
hic viuerẽt ꝯgregare potuiſſemꝰ ⁊ q̃rere
vtrũ fuiſſent i pctõ: r̃ſũ ẽẽ aliõ ñ putamꝰ
niſi qd̃ ioãnes d̃t. Si dixerimꝰ ꝙ pctm̃ ñ
hẽmꝰ: ipi nos ſeducimꝰ ⁊ ꝟitas in nob̃ nõ
eſt. Jn li. ãt d̃ natura ⁊ gr̃a d̃t. Cũ d̃ pctis
agit̃ ⁊c. vt ſ. Et Ber. Ego puto ꝙ copio
ſior ſctificatõis bñdictio in mariã deſcẽde
rit ꝗ̃ in alios in vt̃o ſctificatos q̃ nõ ſoluz
ipiꝰ ortũ ſctificaret: ſz ẽt vitã eiꝰ deinceps
imunẽ ab oĩ pctõ ꝯſuaret: qd̃ alteri nemi
ni int̃ natos mulierũ credit̃ eſſe donatũ.
Tertia ẽ excellẽtia cõicabilitatis. Nã
lz abũdãs gr̃a a ioãne baptã i pr̃ez ⁊ mr̃ez
effluxerit q: ãbo ex h̃ recepert̃ ꝓphetãdi
gr̃am. Ab ipa tñ ꝟgine ſic i puritate ꝑ gr̃e
plenitudinẽ ꝯſuata tãta gr̃e copioſitas ñ
ſolũ i parẽtes eiꝰ ſz i oẽs hoies ſe diffudit,
vt ꝟaciter poſſumꝰ dicere tã de mr̃e ꝗ̃ de
filio: q: de plenitudine eiꝰ oẽs accepimꝰ q̃
re ãgelꝰ bñ d̃t ad eã. Aue gr̃a plena. Vñ
Ber. Maria mie ſinũ aꝑuit vniuerſis vt
de plenitudine eiꝰ oẽs accipiãt: captiuus
redẽptõꝫ: eger curationẽ: triſtꝫ ꝯſolatõeꝫ
pctõꝫ veniã: iuſtꝰ gr̃am: ãgelꝰ leticiã: filiꝰ
dei carnis ſubſtãtiã: deniꝗ̃ tota trinitas
gl̃az. Hec ille. Jdẽ in q̃dã ſ. d̃ aſſũp. Quis
eñ mie ꝟginis gl̃oſe lõgitudinẽ: latitudi
nẽ ſublimitatẽ: ⁊ ꝓfũditatẽ inueſtigare q̃
at: Nã lõgitudo eiꝰ vſꝗ̃ ad nouiſſimũ die
inuocãtib᷒ eã ſubueniet vniuerſis. latitu-
do eiꝰ replet orbẽ terraꝝ vt d̃ plenitudine
eiꝰ plena ſit oĩs t̃ra: ſublimitas eiꝰ ſupne
ciuitatis hieruſalẽ inuenit reparationẽ: et
ꝓfũditas eiꝰ ſedẽtib᷒ in tenebris ⁊ vmbra
mortꝫ obtinuit redẽptionẽ. Hec ille. Bñ
igit̃ gr̃a plena: ſic ꝗppe plena gr̃a ꝙ nullũ
in ea locũ pctm̃ q̃lecũꝗ̃ inuenire potuit.
Excellẽtiſſima igit̃ ẽ puritas ꝟginis mr̃is
Hãc itaꝗ̃ puriſſimã atꝗ̃ ſacratiſſimã vir
ginẽ amemꝰ. Hãc tota deuotõe venere-
mur: vt ꝑ eã celeſtis gr̃e nob̃ aliq̃lis por-
tio largiat̃. Hec ẽ g̃ ꝓma ſue puritatꝫ ex
cellẽtia oĩs vicz macle vniuerſalis exclu-
ſio: q̃ in materia ſtelle intellig põt.

Scd̃a ẽ ꝙ ẽ puritas clari
luminis diffuſiua: ⁊ h̃ intelligit̃ in lumine
ſtelle. Lumẽ aũt ſtelle ꝙ modicũ ⁊ nõ mul
tũ clarũ eſſe videtur. hoc eſt quia a nobis
alonge conſpicit̃: nam ſi de ꝓpinꝗ̃ vide-
remꝰ magna pfecto ſtella ⁊ magnũ eiꝰ lu
men nob̃ appareret. Similiter ſi q̃s nõ vi-
deat excellentiã luminis ⁊ claritatis ſpũa

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

lis marie:ħ eſt qꝛ eā nō niſi alonge ꝯſpi-
cit:⁊ forte raro ⁊ ſine deuotiōis affectiōe
de ea cogitat. Appropinq̄ ad eā ꝑ affectū
⁊ ꝓpalā videbis excellētiā claritatis eius.
Bern̄. ſup Miſſus ē. Jpa eſt illa nobilis
ſtella orta ex iacob cuiꝰ radiꝰ illūinat vni
uerſū mūdū cuiꝰ ſplēdor in ſupis ꝑfulget
⁊ inferos penetrat. Hec ille. Illuminat ſi-
quidē āgelos radio leticie. Judit. xv. Tu glīa
hierl'm:tu leticia iſrl'. Itē iuſtos hoies ra
dio grē. Vn̄ de ea cātat eccl'a. Per te iu-
ſtis ꝯfert grā. Itē. Cuiꝰ vita inclyta cun-
ctas illuſtrat eccl'as.tā.ſ. triūphātē ꝗ̄ mi
litātē mō dicto. Itē pctōres radio indul-
gētie. Vn̄ cātat eccl'a. Per te reis donat
venia. Prouer. iij. Lignū vite eſt his qui
appꝛehenderit eā ⁊c.

Tertia excellentia eſt qꝛ ē
puritas ſacre ꝟginis eleuatiua.ſ. ad ma-
ximā ⁊ inextimabilē dignitatē. Grā q̄ppe
q̄ purgatus ē hieremias eleuabat eū ſeu
diſponebat ad dignitatē ꝓphe. vt dictū ē.
Grā ꝟo q̄ purgatꝰ eſt ioānes eū eleuabat
ad dignitatē baptiſte:ſꝫ grā q̄ ꝑſeruata ē
maria ab oī macl'a eleuabat eā ad digni-
tatē matrꝭ dī. Grā q̄dē hieremie magna
gratia ioānis maior ſꝫ gratia marie maxi
ma ⁊ excellētiſſima:⁊ hec excellētia intelli
git ꝑ altitudinē ſtelle q̄ in alto ſita ē ⁊ ele-
uata:ſic btā ꝟgo ꝓpt̄ ſuā puritatē admira
bilē dignitatꝭ celſitudinē ē eleuata. Et ħ
etiā ptꝫ ꝗ̄ puritas marie puritatē āgeloꝝ
excellit. Puritas eīn āgeloꝝ ⁊ ſctitas ē ad
ħ vt ſint digni miniſtri dī. Heb. j. Oēs ſt̄
adminiſtratorij ſpūs in miniſteriuꝫ miſſi
ꝓpt̄ eos q̄ hereditatē capiūt ſalutis. Puri
tas aūt marie vt dictū ē ad ħ erat vt eſſꝫ
digna mat̄ dei. Vn̄ puritas eiꝰ puritate
āgeloꝝ tāto excellētior facta ē q̄nto diffe-
rētiꝰ ꝑ illis nomē hereditauit. Juxta q̄d
dī. Anſ. Decebat ꝟginē mr̄eꝫ dī ea puri-
tate nitere q̄ maior ſub dō neq̄t intelligi.
Hec ille. Ad hāc itaq̄ tāte puritatꝭ ma-
trē trāſeamꝰ vt ꝑ eā a nr̄is macl'is purga
ri mereamur:ſꝫ vt nobꝭ ſe benignā offerat
exēplo eiꝰ ſatagamꝰ diligere puritatē nā
aliť grā ſibi eē n̄ poſſumꝰ q̄ puritatē ſꝑ hūit
ſꝑ amauit:⁊ ſꝑ ꝟuauit:niſi ⁊ nos dilexeri-
mꝰ puritatē. Nā quō poſſemꝰ dicere. Eia
ergo aduocata nr̄a illos tuos miſcdēs oclos

ad nos ꝯuerte. Quō eīn poſſēt illi ocli ſiu
puriſſimi ⁊ puritatꝭ zelatoris ad ꝯſciaꝫ fe
ditate vicioꝝ maclatā ⁊ i eis induratā ſe

Scd̄a ꝑncipal' excellētia ꝯuertere.
ē excellētia inextimabil' dignitatis
Hec ē ei ſup oēs creaturas digniſ-
ſia. ad iſinuādū āt hmōi dignitatꝭ excelle
tiā ꝑfigurata ē ꝑ arcā teſtm̄ti. De q̄ exod.
xxxvij. Fecit beſeleel arcā d̄ lignis ſethi ⁊c.
beſeleel q̄ppe inꝑtat̄ vmbra dī vl' vmbra
culū diuinū. Jō ꝑ ipm p̄t itelligi filiꝰ dī vt
incarnatꝰ vl' incarnādꝰ q̄ fabricauit ſibi ar
cā.i. btām ꝟginē. Ex hac aūt figura arce
pōt intelligi triplex excellētia dignitatis.
¶ Pria ē dignitas gl̄oſe nobilitatꝭ:hec i-
telligit ꝑ materiā arce. ¶ Scd̄a eſt digni
tas gl̄oſe ꝟtuoſitatꝭ. Hec intelligit ꝑ or-
natū arce. ¶ Tertia ē dignitas ꝑuilegioſe
ſigl'aritatꝭ. Hec itelligit ꝑ ea q̄ erāt i arca

Prima ē dignitas gratio
tioſe nobilitatꝭ:q̄ intelligit ꝑ materiā ar-
ce q̄ erat de lignis ſethim q̄ ſūt ligna nobi
lia ⁊ iputribilia:ꝑ q̄ intelligūt ꝑriarche et
reges ex q̄bꝫ dſcēdit ꝟgo maria qꝛ illi fuerīt
nobiles ⁊ iputribiles i mēorijs hoiꝫ. Eccl.
xliiij. Corpa eoꝝ i pace ſepulta ſt ⁊ viuēt
noia eoꝝ in gn̄atōes ⁊ gn̄atiōes. Fuit ita
q̄ ꝟgo btā de gn̄e ꝑriarchali:regali:et ſa-
cerdotali. Vn̄ eccīa. Natītas gl̄oſe ꝟginis
marie ex ſemine abrae orta de tribu iuda
clara ex ſtirpe dd̄. De nobilitate btē ꝟgi-
nis vide ſup̄ i f. de aſſū. ij.c. ꝑncipali. ar.

Secūda eſt dignitas gra-
tioſe ꝟtuoſitatꝭ:q̄ intelligit ꝑ ornatū arce
erat eīn deaurata. Aurū aūt rōne ꝑcioſi-
tatis dat intelligere charitatē ⁊ grām q̄ ꝑ
ciū habꝫ inextimabile ⁊ ꝑciū dat oībꝫ opi-
bꝰ ꝟtuoſis. Facit eīn opa ꝟtutū eſſe ꝑcio
ſa ⁊ meritoria. De ħ auro dr̄ Apocal. iij.
Suadeo tibi emere auꝝ ignitū ⁊ ꝓbatū
vt locuples fias. Hec eſt ergo ſcd̄a digni-
tas marie que dicit gratioſa virtuoſitas
quia gratia ⁊ virtutibꝫ plena. Bern̄. Nō
decuit mariam cōmunes habere gratias
nec paucas que ſūmū geſtabat in vtero
ſed quicquid ſūmū: q̄cquid altiſſimū fuit
in gratia:hoc abūdantiſſime poſſidebat.
Idē. Merito de te btā virgo plenitudo

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

gr̃e p̃dicat̃: quia gͦ defuit tibi fides patri archarũ: charitas apoſtoloꝝ: martyrum patientia: ſobrietas ꝯfeſſoꝝ: caſtitas ꝟgi nũ et puritas. Hec ille. Hec q̄ ꝓpe oĩa ꝛ oĩ mnes alie virtutes ſuperexcellent fuerũt in virgine maria. Excellentiꝰ etiã fuerũt vir tutes ꝛ gr̃e in maria q̄ꝫ in angelis. Naꝫ vt dicit Ber. Cui angeloꝝ aliq̄n dictũ eſt. Sp̃uſſctũs ſupueniet in te. Hec ille. Vñ igit̃ cãtat eccl̃ia bt̃e ꝟgini Specioſa facta es ꝛ ſuauis in delicijs tuis. Et hec eſt ſpe cioſitas virtutũ ꝛ gr̃e q̄ eſt ornamẽtũ anie q̄ ĩdõ bñ intelligit̃ ꝑ ornatum aureum ar ce vt dictũ eſt. Vñ ꝛ ꝑ delitias intelligũt̃ virtutes. Bern. in ſer. Quidni delicias di xerim virginitatꝫ decꝰ cũ munere fecun ditatis: hũilitatis inſigne: diſtillante cha ritatis fauũ: miſc̃die viſcera: gr̃e plenitu dinẽ: p̃rogatiuã glĩe ſinglaris. Hec ille.

¶ Cõtemplemur itaqꝫ hmõi excellentiã ꝟ tutũ in virgine ꝛ eiꝰ exẽplo atqꝫ ob eius re uerentiã diſcamꝰ amare virtutes. Bern. obſecro vos filioli emulamini virtuteꝫ ſi mariã diligitis: ſi ꝯtẽditis ei placere emu lamini modeſtiã eiꝰ. Hec ille. Queramꝰ igit̃ gr̃aꝫ ꝟginis huiꝰ p̃rocinio dicẽtes ad eã cũ Bern. Inueniſti gr̃am ait angelꝰ: Z sola eſt gr̃a q̄ egemꝰ. nimiꝝ ſola eſt gr̃a q̄ ſaluamur: Quid nos alia ꝯcupiſcimꝰ fra tres: q̄ramꝰ gr̃am ſed gr̃am apd̃ deũ: nã apud hoĩes gr̃a fallax. Querũt alij meri tũ: nos inuenire gr̃aꝫ ſtudeamꝰ. Quid ei: Nũ gr̃e eſt q̄ hic ſumꝰ: ꝓuecto mĩe dñi eſt q̄ nõ ſumꝰ ꝯſũpti nos. Hec ille. Hec eſt ḡ ſc̃da dignitas q̄ ꝯſiſtit in plenitudine gr̃e ꝛ ꝟtutꝫ: q̄ intelligit̃ ꝑ auꝝ q̄ erat arca de aurata. Sicut aũt auꝝ reddebat arcã il lã p̃cioſam: ſpecioſam ꝛ viſui delectabilẽ ſic plenitudo virtutũ ꝛ gr̃e fecit virginem matrẽ excellẽtiſſime p̃cioſam: ſpecioſaꝫ et gratioſam: vt ſatis apparet ex dictis.

¶ Tertia eſt dignitas pri uilegioſe ſinglaritatis: q̄ intelligit̃ ꝑ ea q̄ erãt in arca. Erãt aũt tria in arca illa. ſ. vr na aurea hñs mãna: ꝛ virga aaron q̄ fron duerat: ꝛ tabule teſtamẽti: vt hƀ ad Heb. ix. q̄ dãt intelligere tria ꝑuilegia ſinglaria dignitatꝫ in maria. ¶ Primo in arca erat virga aarõ ꝑ quã itelligit̃ ꝑuilegiũ fecũdi tatꝫ ꝟgiat̃. Illa ei ꝟga floruit fronduit: et fructũ fecit abſqꝫ humore: in q̄ ſignat̃ virgi nis fecũditas ſine viro: de q̄ dr̃ Ber. Fe cũditas ꝟgis ſupeminẽs glĩa eſt ¶ Sc̃do ibi erat mana ꝑ qd̃ intelligit̃ ꝑuilegiũ mr̃ nitatis diuinat̃. Illd̃ ei mãna figura erat corꝑis ſc̃tiſſimi ieſu in vtero ꝟginali ꝯce pti et formati ꝓpter quã ꝯceptiõeꝫ filij dĩ virgo ſacratiſſima dr̃ mr̃ dei qd̃ eſt ſingla riſſimũ ꝛ p̃cellẽtiſſimũ ꝑuilegiũ marie. Id̃ dr̃ ei ãgelꝰ Lu. j. Qd̃ ex te naſcet̃ ſc̃m vo cabit̃ filiꝰ dei. De his ãt duob ꝑuilegijs videre potes s̃. ſer. de aſſũ. c. j. ar. iij. ¶ Ter tio ibi erãt due tabule teſtamẽti in quib ſc̃ꝑta erat ſapia diuĩe legꝫ: ꝑ qd̃ intelligit̃ ꝑuilegiũ claritatꝫ ſapiẽtial̃ i maria: In h̃ q̄ꝓpe oñdit̃ dinoꝝ myſterioꝝ ſecretaria et mgr̃a. Sap. viij. Doctrix ẽ diſcipline dei. Vñ ptꝫ q̄ nõ imerito vocata ẽ maria Nã et noĩa dñt eẽ reb ꝯſona. xij. q. j. c. Clicus Et de p̃bẽ. ꝛ digni. c. Cũ ſm aplm. Sc̃dꝫ Hero. ei maria int̃p̃tat̃ illũinata ꝟ illũina trix. et h̃ rõabilr̃. Hũit ei itellectũ eleuatũ ꝛ illũinatũ ſuꝑ oẽs alias puras creatũs: ſr̃ ariſtotelẽ q̄ tantã elemẽtoꝝ ꝛ reꝝ natãliũ noticiã hũit. Suꝑ platonẽ q̄ de diuinis ſe paratꝫ multa cog̃uit. Suꝑ ptolemeũ re gẽ: magnũ aſtrologũ. Suꝑ moyſen q̄ loq̄ bat̃ dño facie ad faciẽ. ſuꝑ ſtephanũ q̄ vi dit celos aptos. ſuꝑ paulũ q̄ vſqꝫ ad ter tiũ celũ raptꝰ ẽ. ij. Coꝝ. xij. ſuꝑ Dd̃ q̄ fuit eximiꝰ ꝓphaꝝ. ſuꝑ ioãnẽ baptiſt. q̄ p̃dixit aduentũ chr̃i ꝛ eũ digito demõſtrauit di. Ecce agnꝰ dei ꝛc̃. ſuꝑ ioãnẽ euãgeliſtã de q̄ dr̃ Augꝰ. Si pauꝝ altiꝰ intonuiſſet: to tus mũdus eũ caꝑe nõ potuiſſet: q̄n dr̃: In p̃ncipio erat verbũ ꝛc̃. Suꝑ oẽs ꝓphas ꝛ p̃triarchas: ſuꝑ oẽs ſc̃tõs ꝛ ſc̃tãs dei fuit btã ꝟgo illũinata lũine diuĩe ſapie. Hũit eñ tantã cognitiõeꝫ creatorꝫ vt in ipius cognitõe oĩa alia cog̃ſceret: vt verificaret̃ in ea illd̃ pſ. In lumine tuo videbimꝰ lu men. Ait eñ ariſtoteles. iij. de ania. q̄ po tentia ſenſibilis ꝑcepto obiecto excellẽti ĩ pedit̃ poſtea in actu circa minꝰ obiectum: vt patꝫ de illis q̄ poſtq̄ viderũt ſolẽ: non poſſunt videre minima viſibilia. Potẽtia ꝟo intellectiua ecõtrario poſtq̄ intellexit ſublimia: facilius intelligit infima. Ergõ beata virgo eleuata ad tantã dei cogni tionẽ q̄ a nullo creato itellectu ꝯp̃hẽdi pt̃

facillie poſtea itelligebat oĩa creata. Põt aũt hec excellẽtia ſcie ꝛ ſapie btẽ virginis pſuaderi triplici rõne. ¶ Primo rõne ſue inocẽtie. Nã ꝛ in ſtatu inocẽtie adã pleni-tudinẽ ſcientie ꝛ ſapie hũit. Vñ dí. Tho. j. p ſũ. q. lxxxiiij. ꝙ pmus hõ ſic inſtitutus eſt a deo vt haberet oẽm ſciẽtiã rex in qbꝫ hõ natus ẽ inſtrui: ꝛ hec ſũt oĩa illa q̃ vir-tualiter exiſtũt in pmis pncipijs p ſe no-tis qcũq ſcꝫ hoies cognoſcere naturalit̃ pñt. Et de ſupnaturalibꝫ tãtã hũit cogni-tionẽ q̃nta erat neceſſaria ad gubernatio-nẽ vite hũane ſm ſtatũ illũ. Hãc aũt ſciẽ-tiã hũit p ſpecies infuſas. Dicit aũt ma-giſter in. iiij. ſeñ. diſ. j. ꝙ hõ in ſtatu inocẽ-tie vidit deũ ſine medio: qḋ intelligit̃ vt dt ipe Th. vbi ſ. ſine medio p cuiꝰ noticiã in aliqḋ ignotũ deuenimꝰ ſic eſt mediũ de-monſtratõis ſꝫ nõ ſine medio ſpeculari: nõ eñ oportebat pmũ hoiem puenire in dei cognitionẽ p demõſtratiõꝫ ſũptã ab effe-ctibꝫ ſic nob̃ ẽ neceſſariũ: ſꝫ ſil' in effectibꝫ pcipue itelligibilibꝫ deũ ſuo mõ cognoſce-bat. Hec ex Th. vbi ſ. Si g̃ fuit primꝰ hõ in ſtatu inocẽtie ſic excellent̃ illuminatus nõ ẽ dubitãdũ de ꝟgine dei mr̃e q̃n fuerit multo excellẽtiꝰ illũinata in oĩ diuina ſapia ꝛ ꝟa ſciẽtia cuiꝰ ꝓfecto innocẽtia pfectior ꝛ excellẽtior fuit q̃ꝫ innocẽtia ade vtꝫ di-ctũ ẽ. ¶ Scḋo ex ꝯditõe ignorãtie q̃ ẽ pẽa ex pctõ ꝯſequẽs. Vñ dí. Augꝰ. ꝙ appba-re falſa p veris nõ ẽ natura inſtituti hois ſꝫ dãnati. Ponit etiã beda ignorãtiã eſſe vnũ de q̃ttuor vulneribꝫ inflictꝫ hũano ge-neri p pctõ. Ponit eñ q̃ttuor hmõi vulne-ra. vꝫ ꝯcupiſcẽtiã i appetitu ꝯcupiſcibili. i-firmitatẽ in iraſcibili: maliciã in volũtate ꝛ ignorãtiã in rõe. A qbꝫ credẽdũ ẽ btãm ꝟginẽ oĩno exẽptã q̃ oĩno imunis fuit ab oĩ pctõ. Etſi dicas fames ꝛ ſitis ꝛ cetere huiꝰ vite penalitates ſũt etiã pene pcti a qbꝫ tñ ꝟgo maria nõ fuit exẽpta nec etiã a morte: igit̃ nec ab ignorãtia. Dico ꝙ nõ ẽ ſimile q: ignorãtia eſt pena ꝓſus inutilis. Ille aũt q̃ dicte ſũt ꝛ ſimiles pñt eẽ vtiles ꝛ meritorie inq̃ntũ ſũt materia exercende ꝟtutis. Sꝫ de h̃ aplꝰ dicet̃ dãte dñ. f. de ꝯcep. eiꝰ. ¶ Tertio ex plenitudie gr̃e. Nã ꝛ dñs aplis ꝓmittẽs ſpũmſctm̃. Ille vos (idẽ) docebit oĩa. Jo. xiiij. Et j. Jo. ij. Vn-ctio docet de omnibꝫ. Vñ ꝛ pncipale et donũ ſpũſſcti ẽ donũ ſapiẽtie. Q̃ãto igit̃ ꝟgo btã fuerit ceterꝫ excellẽtiꝰ vncta ſpũ ſctõ ꝛ gr̃a plena: tãto excellẽtiꝰ fuit lumĩe diuine ſapiẽtie illuſtrata. Vñ ẽt ſm aliq̃s btã ꝟgo dũ adhuc erat in vtero matrꝫ ha-buit liberi arbitrij vſum ꝛ fuit in ſublimi ori ꝯtẽplatõis ſtatu q̃ꝫ vnq̃ aliq̃ pura crea-tura fuerit in etate pfecta: nec mirãdũ h̃. Nã ꝛ btũs nicolaus ab infãtia lactẽs q̃r-ta ꝛ ſexta feria: mãmas recuſabat. Sctũs etiã bñdictꝰ a puericia cepit miracul' co-ruſcare. Et ioanes baptiſta vt dt Ambro. ſup lu. vere cognouit chr̃m in vtero ma-trꝫ: nõ natura ſꝫ gr̃a: q̃ ẽt a puericia in eta-te q̃nq̃ ãnoꝝ fugit mũdũ ꝛ intrauit here-mum. Si igitur iſti habuerunt vſum ra-tionis an cõpetẽtẽꝫ etatẽ q̃ de cõi lege eſt etas ſeptẽ ãnoꝝ. Extra de delic. pueroꝝ. c. j. Et de pe. ꝛ re. c. Oĩs: q̃nto magꝫ de btã ꝟgine altiori ꝛ ãpliori mõ iſta credẽda ſũt. Et ſic ptꝫ in ea pulegiũ ſapial' claritatis.

Tertia pncipalis excellẽtia dr̃ excel-lẽtia inuincibil' ptãtis: q̃ ſcꝫ potẽs ẽ nob̃ ſuccurrere: ſi ad eã toto cor-de trãſeamꝰ hũilit̃. Ad inſinuãdam aũt hãc ptãtis excellẽtiã ꝓphetata ẽ ꝟgo ſub noie ꝟge. Eſa. xj. Egredietur ꝟga de radice ieſſe. Jeſſe interptat̃ incẽdiũ. Jõ ꝟga hec q̃ vt etiã cãtat eccl'ia: eſt ꝟgo dei genitrix. Vñ dr̃ egreſſa de ieſſe. i. de incẽdio diue charitatꝫ. Nã ex ineffabili dei charitate data ẽ nob̃ hec ꝟgo btiſſima in ſpẽale re-fugiũ ꝛ ſingulare ſolatiũ. Cui etiam a dño data eſt triplex ptãs nobis auxiliatiua.

¶ Prima: ẽ ptãs deſtruẽdi culpe maliciã.
¶ Scḋa: ẽ refellẽdi demonũ aſtutiã.
¶ Tertia: ẽ impetrãdi nob̃ gr̃am.

Prima igitur ẽ poteſtas

deſtruendi culpe maliciã. q: ſ. in ſe hꝫ oẽs gr̃as ſingulis pctis ꝯrias. Põt autẽ hec ptãs declarari tripliciter: auctoritate: figu-ra et exẽplo. ¶ Primo auctoritate. Berñ. Hec pctõꝝ ſcala vicꝫ p quã debẽt ad deũ aſcẽdere, p miſcḋia remiſſiõis impetrãda. Jtẽ de ea cãtat eccl'a. Viſceroſa pietate cõpũctiua noie. Cõtẽplatio q̃ppe deuota ꝛ affectuoſa nominis marie matrꝫ cõpun-ctionẽ generat in corde pctõris q̃ cõpũctõ-ne deſtruit̃ malicia culpe. Cõſidera q̃ppe puritatẽ inextimabilẽ eiꝰ et q̃nto feruore

virtutes oẽs aſſuauerit et ꝑ ꝯñs oia pctã
abhorruerit ſp:ꝛ ibi inuenies cauſam tue
ꝯrubeſcẽtie ꝛ ꝯfuſiõis. Cõſidera ei⁹ digni
tatẽ ſublimem cui reuera ineffabiliter oia
pctã diſplicẽt ꝛ q̃ pfecto grauiſſime i pec
catis tuis fuit offenſa:ꝛ inuenies cãm do
loris ꝛ afflictõis. Cõſidera inſuꝑ ſue iuſti
cie eq̃tatẽ (nam etſi miſcõiſſima ſit nihilo
min⁹ tñ ẽ i amore iuſticie cõfirmata) ꝛ ſic ñ
dubites eã velle pctõres puniri niſi ꝺ pec
catꝫ peniteãt:ꝛ ſic in tali ꝯſideratõe poterꝫ
iuenire cãm timorꝫ. O q̃ntũ timere debet
pctõr ne ꝓpẽ negligẽtiã penitẽdi ꝛ corrigẽ
di vitã ſuã amittat hui⁹ mr̃is mie beniuo
lentiã ꝛ quã põt ſi velit hr̃e aduocatam ꝛ
patronã:habeat ꝓ ſuis demeritꝫ ꝯdemna
tricẽ. Hec aũt tria ſupradicta pudor vicꝫ
ſeu ꝯfuſio de pctis cõmiſſis dolor ꝛ affli
ctio cordis ꝓ eiſdẽ:ꝛ timor diue vindicatõ
nis ꝛ amiſſiõis mie ſũt q̃ſi lime q̃bus rol
lit ꝛ deſtruit rubigo pctoꝝ ꝛ quib⁹ ꝯſcien
tia ſerenat. Ex hoc ptꝫ quõ deuota hui⁹ ſa
cre ꝟginis meditatõ ptãtẽ hꝫ pctoꝝ de
ſtructiuaꝫ. ¶ Scõo hoc declarat figura.
Exo. xiiij. hr̃ ꝙ filij iſrael bñficio ꝟge ma
re trãſierũt ꝛ egyptij ſubmerſi ſt̃. Filij iſrl̃
ex egypto recedẽtes ſũt pctõres a tenebꝛꝫ
pctoꝝ ad deſertũ pnie trãſire volẽtes qui
bñficio virge.i.ꝟginis gloſe.mare.i.ama
ritudinẽ culpe trãſeũt. Pctõres eñi peni
tẽtes ex pctoꝝ recordatiõe amaricati ꝯſi
derãtes clemẽtiã ꝛ dulcedinẽ atq̃ miam
hui⁹ virginis gloſe q̃ potẽtiſſima ẽ ꝓ pe
nitẽtibꝫ aduocata dulcedinẽ q̃ndã ſpei ve
nie cõſequẽde in ſe ꝑcipiũt ꝛ eiuſdem ꝟge
beneficio in mari.i.in amaritudie ꝓ pec
catꝫ ſumpta egyptij.i.pctã tenebroſa ſub
mergũt ꝛ deſtruũt. Egyptus eñi interp̃
tat tenebra. ¶ Tertio h̃ declarat exẽplo.
De maria egyptiaca q̃ in ciuitate alexan
drie ſeptẽdeci ãnis publice libidini deſer
uiuit:q̃ cũ ſemel hieroſolymã ꝑueniſſet et
ꝓ adorãda cruce vſq̃ ad fores eccleſie cuꝫ
alijs deueniſſet:ſubito ꝛ inuiſibiliter pati
tur repulſaꝫ. Cũq̃ iterꝝ atq̃ iterũ ꝑueniſ
ſet vſq̃ ad limẽ ianue ſubito ſemꝑ repul
ſam patiebat cũ tñ alij liberũ haberẽt adi
tũ: Ad cor igit rediẽs ꝛ cogitãs h̃ ſibi ꝓ
pter ſuoꝝ ſceleꝝ imanitatẽ accidere: reſpi
ciẽs vidit ibi imaginẽ bt̃e virginis: cepit
ergo pect⁹ tũdere ꝛ lachrymas amariſſi
mas fundere ꝛ a cordis intimo ꝯ̃uiter ſuſ
ſpirare:bt̃ãmq̃ ꝟginẽ lachꝛ̃imabilr̃ exo
rare,ꝓmittẽs de cetero ſe caſte victuram.
Cõſideratio q̃ppe puritatꝫ virginee mr̃is
dei ꝯfuſionẽ ſibi ꝛ horrorem ſuoꝝ ingere
bat pctoꝝ. Cũ aũt oraſſet ꝛ in noie beate
virginis fiduciã r̃cepiſſet: fores eccl̃e adi
ijt ꝛ ſine impedimẽto intrauit. Cũq̃ ſan
ctã crucẽ deuotiſſime adoraſſet:iordanem
trãſijt ꝛ in deſertũ iuit xlvij. ãnis nullum
penitus hoiem vidẽs mãſit:ſanctiſſimaꝫ
q̃ vitã ibi duxit:nec illo toto tp̃e niſi tan
tũ tres panes q̃s ſecũ tulerat ab hieroſo
lymis comedit. Uide ſi vis hiſtoriã in le
gẽda aurea. In h̃ exẽplo ptꝫ ꝙ ꝯtẽplatõ
deuota puritatꝫ ꝛ ſcitatꝫ ꝟginis gloſe ꝟi
tutẽ ꝛ ptãtẽ hꝫ pctoꝝ deſtructiuã.

Secũda ẽ ptãs refellendi

dẽonũ aſtutiã:q̃ ptãs pt̃ declarari auctori
tate figura ꝛ exẽplo. ¶ Prio auctoritate.
Nã Gen.iij. di. dñs ad ſerpẽtẽ loquẽs de
ꝟgine maria naſcitura. Ipa ꝯteret caput
tuũ.i.ptãtẽ tuã. Itẽ Can.vj. Terribil vt
caſtroꝝ acies ordinata:terribilis inq̃ de
monibꝫ. Itẽ numeri.xxiiij. Uertice de ea
dictũ eſt. Cõſurget virga ex iſrael ꝛ cõto
ret duces moab.i.hoſtes ſpũales: moabi
te eñi erãt aduerſarij filioꝝ iſrael. Iõ figu
rabãt ſpũales inimicos ppl̃i dei. Bern.
Fluũt ꝛ pereũt ſic cera a facie ignis dmo
nes vbicũq̃ inuenerit crebrã nois marie
inuocatiõem. ¶ Scõo fig. Exo.vij. Uir
ga moyſi deuorauit virgas magoꝝ: in h̃
ſignat ꝙ ptãs ꝟginis ꝑ moyſi ꝟgã ſignatã
deſtruit ꝛ ꝯfũdit ꝟgas.i.ptãtes demonũ.
Itẽ iudith q̃ erat mulier pulcerrima fort
tiſſima ꝛ prudẽtiſſima in ſenſu ꝟboꝝ am
putauit caput holofernis ꝛ liberauit po
pulũ de ſuitute nabuchodõ.i.bt̃ã ꝟgo am
putauit caput.i.ptãtẽ ꝛ vigorẽ ãtiq̃ draco
nis:ꝛ ſic fidelẽ ppl̃m ab ei⁹ ſuitute libera
uit. Itẽ Gen.xxviij. vidit iacob ſcalã cui
ſũmitas celos tãgebat ꝛ dñm innixũ ſcale
ꝛ ãgelos deſcẽdẽtes ꝛ aſcẽdẽtes ꝑ eã ꝛ dix
q̃ terribilis eſt locus iſte. Bt̃ã ꝟgo rect
dr̃ ſcala cui innix⁹ eſt dñs ꝑ incarnationẽ
ꝛ per quã deſcẽdũt angeli ad hoies ꝛ ho
mines aſcẽdũt in deũ. Dam. ſer. de nati.
beate marie. Hodie fili⁹ fabri q̃ fabricauit
eſt aurorã ꝛ ſolẽ fabricauit ſibi animatã

ſcalam cui⁹ baſis in terra: caput ꝟo ſtabi
litur i celo. Hec ille. In q̄cū℥ ḡ loco hec
ſcala fuerit deuote inuocata terribil' eſt lo
cus ille demonib. Tertio exēplo. Legit
ꝙ mulier q̄dā multas moleſtias ſuſtine/
bat a demone in forma hūana ſibi viſibili
ter apparēte. Hec ex ꝯſilio cuiuſdā ſcti vi
ri cū diabol⁹ ad eā accederet eleuat℥ ma/
nib⁹ cepit exclamare. d. Sctā maria ad/
iuua me ſtatim℥ diabol⁹ q̄ſi lapide ꝑcuſ/
ſus territus ſtetit ꝛ euanuit: nec poſtmo/
dū ad eā acceſſit Itē legit. ꝙ q̄dā mona/
chi q̄dam mane iuxta flumē ſtabāt: fabu
lis ꝛ ocioſis vacātes. Et ecce audiunt re/
miges ꝑ flumē impetuoſe nauigātes: q̄b
dixerūt. Qui eſtis vos? At illi. Demones
ſum⁹ q̄ aiam hebronij ꝑpoſiti dom⁹ reg℥
frācoꝝ (q̄ a monaſterio ſcti galli apoſtata
uerat) i infernū deferim⁹ q̄d audiētes mo
nachi vehemētiſſime timuerūt ꝛ fortit' ex
clamauerūt di. Sctā maria ora ꝑ nobis.
Quib⁹ dixerūt demones: bn̄ ꝑ vob ma/
riā inuocaſtis: vos ei ſubmergere ꝛ diſcer
pere volebamus qꝛ vos diſſolute ꝛ extra
horā ꝯfabulātes iuenim⁹: tūc monachi ꝑ
mariā liberati ꝛ ꝓtecti redeūt ad cenobiū
marie grās agētes. Itē legit in li. de mi/
racu. b. vir. Quedā mr̄ona btē marie de/
uota ꝓles ſuas informādo ſic docuit ꝛ vt
eā in neceſſitatib iuocarēt d. Aue maria
Habebat aūt filiā q̄ndā diſſolutā ꝛ vaga
būdā at℥ ſaltatricē quā pluries correxit
ſ℥ nihil ꝓficiebat qꝛ pr̄ eā ꝑ ceter℥ pueris
ſuis dilexit ꝙ pulcra ꝛ mūdana eēt: ꝛ emit
ei pr̄ pulcras at℥ pōpoſas veſtes. Hec i
vna die dn̄ica fatigata chorizādo: iuit ad
q̄ddā pomeriū ꝛ ſedit ſub arbore volens
refocillari. Cui ſtati diabolus affuit di.
Surge veni mecū. At illa. Quiſnā es tu?
Et ille. Sū diabol⁹ cui⁹ volūtatē conar℥
adimplere: arma ꝛ rete nr̄m ad capiēdas
animas mō recipies ſtipendia tua qꝛ per
vanū ornatū tuū ꝛ geſt⁹ tuos ad prauas
ꝯcupiſcētias multos induxiſti. Nitebat
℥ diabolus ſtatim eā rape. At illa ſubi/
to mēor iſtructōis mr̄ne clamauit d. Vir
go maria adiuua me. Et ſtatim clara vo
ce dixit. Aue maria grā plena. ꝛc̄. Et dia
bolus ait. Maledicta ſit q̄ te hoc docuit.
Si nō ita dixiſſes: iudicio dei ad inferni

incendiū te traxiſſem vbi cū tuis ſilib pe
nam ꝯdignā iueniſſes. Poſtmodū ḡ nūq̄
ampli⁹ chorizauit: pōpoſas veſtes depo/
ſuit: vitā℥ hūilit' emēdauit ꝛ btē ꝟgini vſ/
℥ ad mortē deuote ſeruiuit. Sūt alia mul/
ta hmōi exēpla ſimilia q̄ poſſēt adduci ꝑ
bene placito.

Tertia eſt ptās impetrā/
di nob grā℥ ꝗ̄ vocat' mr̄ grē Hec āt pote
ſtas ē tplex. ❡ Pria ē ptās ipetrādi grā℥
repatiuā corpal' idigētie. Et hec declara/
ri poteſt: auctoritate: Figura: ꝛ exemplo.
Prio auctoritate Anſ. Audiuim⁹ ꝑlimos
i ſuis ꝑiclis rcordari nois ꝟginis marie ꝛ
ilico ois ꝑicli malū euaſiſſe. ❡ Scdo fig.
Geñ. ij. fit mētio ð ligno vite ð q̄ di. Aug.
li. de q. ve. ꝛ no. te. ꝙ guſt⁹ arbor℥ vite cor/
ruptōꝫ corpis ibibeb. Denī℥ et p⁹ pctm̄
potuit hō iſolubil' manere ſi ꝑmiſſū℥ eēt il
li edere de arbore vite. Hec ille. Iō Geñ.
iij. dr̄. Ne forte mit. ma. ſu. et ſu. ð li. vi. et
co. et vi. i etnū. Btā ꝟgo ꝑe pt dici arbor
vite ex q̄ ortus ē fruct⁹ vite. Et lic℥ h̄ ma
gis hēat itelligi ð vita ſpūali: tn̄ ēt itelligi
pt ð vita corpali: ꝙ vic℥ ꝟgo btā h℥ ptātē
ipetrādi grām repatiuā et vite corpal' et
eoꝝ q̄ ad vitā corpalē ſpectāt. Prouer. iij.
Lignū vi. his q̄ ap. eā. ❡ Tertio exēplo.
Narrat prudēti⁹ ex geſtis dam. Ioānes
da. ꝟgo ꝑmanēs ꝟgini marie deuot⁹ gre
cis lr̄is ꝛ artib liberalib iſtruct⁹ i ſcribē
bēdo ḡcioſ⁹ ꝛ i dictamie. Capt⁹ a ſarace
nis filiū dn̄i i cui⁹ ꝑtē ceſſerat: i ſcriptura:
i alijs ad ſcia℥ ꝑtinētib ſic iſtruxit vt i di
ctamine: lr̄a: et voce: n̄ niſi ioānes putaret'
Amat⁹ ita℥ ioā nes a theodoſio ipatore
cū apð eū eēt: diſcipul⁹ iuidia agitat': lr̄a℥
igit' dictauit ꝛ ſcripſit traditionē ipatoris
et impij ꝯtinētē qua℥ furtiue ꝯſtantino/
polim miſit: palatio℥ ipator℥ ꝓiecta iuē/
ta ē. Et illa lecta: mod⁹ dictandi et forma
lr̄e dinoſcit' eē ioannis. Ab ipatore ioan/
nes accerſit' ꝯtumelijs et iniurijs et ꝯui/
cijs ꝯuiciat' et ꝓditor iperij appellat'. Oſ̄
ſa ē ei lr̄a. Rn̄dit. Vere dn̄e modū dictan
di et forma℥ ſcribēdi mea℥ eē ego cogſco:
ſ℥ teſt℥ ē mihi de⁹ qꝛ hec n̄ feci. Cūctis ḡ
ꝯſtupētib in eū et reū eē mort℥ clamātib
Iudices (qꝛ amic⁹ ipator℥ fuerat) n̄ debe
re eū℥ mori: ſ℥ manū q̄ tātū nefas ꝑpetrat

uerat abſcidi ſententiauerūt. Quo facto: i
deteſtationē tāti ſcelerꝫ ſuſpēſa eſt manus
in monaſterio ipius ioānis. Qui mox ad
imaginē ſpēalis dn̄e ſue marie aduenīēs
diſcooperto vulnere ⁊ extēto brachio eā ꝑ
cabat. di. Heccine dn̄a mea nr̄oꝝ ſunt pre
mia meritoꝝ: digne me ꝑ meritis pctōꝝ
meoꝝ flagellari voluiſti: ſed vt qd̄ inſtru⸗
mentū officij tui ꝑmiſiſti penitꝰ abſcindi:
Hec q̄ppe manꝰ hymnoꝝ laudis tue cāti
ca ſepiꝰ ſcribebat: ⁊ corpus ⁊ ſanguinē filij
tui offerebat. Cūq3 talia ꝑoraret / ipſi in le
ctulo ſuo nec plene vigilāti nec plene dor
mienti btā ꝟgo cū magno lumie hilariq3
facie apparēs di. Quid agis puer fideliſſi
me: Heu (inq̄t ille) dn̄a vt qd̄ interrogas
vbi eras cū hec paterer: ecce ad meū imo
tuū deditꝰ i ecclia ꝑedet abſciſa clīcꝫ tui
manꝰ. Et illa: Cōfortare (inq̄t) fili in dn̄o:
His dictis: eo vidēte ecclia3 adīt: dela⸗
tāq3 ide manū ſuo brachio reſtituit. Tūc
ille grās agens: facto mane ꝯuocatis fra
trib9 manū oſ̄dit: moxq3 miſſam de btā
ꝟgine alta voce celebrauit. Imꝑator autē
audito miraclo pedeſter ad eū venit: Et
manū deoſculās / ab eo inq̄rit: ſi quē alicu
bi cogſceret q̄ ſuū dictādi genꝰ / ⁊ forma3
ſcribēdi haberet: qd̄ ille q̄dē ei retulit: eiq3
ꝟitas diligētiꝰ inq̄ſita inotuit. Hec Pru⸗
dentiꝰ. Itē narrat Ceſariꝰ. Cū duo bone
ſti clericiꝰ ꝑ terrā albienſiū hereticoꝝ trāſ
itū facerēt: cū eccliam vidiſſent in via de⸗
ſolatā: ait vnus alteri: Sabbatū eſt: In⸗
tremꝰ hanc eccliam vt dicamꝰ miſſam in
honore btē ꝟginis: Portabāt em̄ ſecū li⸗
brū ⁊ calicē ⁊ indumēta ſacramētalia. S3
anteq3 eſſet miſſa ꝯpleta / hereticis ꝑditi
ſunt / q̄ armata manu intrātes ⁊ ſacerdotē
de ecclia trahētes linguā eiꝰ radicitꝰ abſ⸗
ciderunt: Quē ſociꝰ cū miro labore muti⸗
latū deducēs / monachis eū ꝯmendauit.
In nocte ꝟo epiphanie cū ſolēnes decātā
rentur vigilie: ꝑ deuotiōe eiꝰ in oratoriū
an̄ altare qd̄dam portauerūt. Qui cū ma
trē mie deuote inuocaſſet: illa ei apparens
et carnē lingue forma3 habentē in manu
tenēs dicit orāti: Quia ꝓpter fidē filij mei
et honorē meū lingua ꝑuatus es: ego no⸗
uā tibi reſtituo: aꝑi os tuū. qd̄ cū feciſſet:
digitis ori eiꝰ immiſſis: radici p̄ciſe carnē
eandē ꝯiunxit: ſicq3 diſparuit. Qui cū Za⸗

charia mox in laudē erūpens dicit: Aue
maria: vſq3 in finē: quā ſalutatione cū cre
brius repeteret ſtupentes accurrerūt mi⸗
niſtri: accurrerūt de choro monachi: de
tāgrandi miraclo deū eiuſq3 genitricē glo
rificantes. Nō igit̄ imemor nec ingratus
tanti bn̄ficij clericꝰ in eodē cenobio factꝰ
eſt monachꝰ. Hec Ceſariꝰ. Itē legit̄ q̄
Leo papa in die reſurrectiōis dn̄i cū miſ⸗
ſam celebraret ⁊ fideles cōicaret: q̄dā mu
lier eius manū deoſculata eſt: ex q̄ in eo
vehemēs carnis tentatio inſurrexit: pa
aūt dei eandē manū ſe ſcādalizantē pon
tus amputauit ⁊ a ſe reiecit. Interea mur
mur oriebat̄ in ꝑplo: cur ſummus pōtif
more ſolito diuia nō celebraret. Tūc Leo
ad btām virginē ſe ꝯuertit: ⁊ eius prudē
tie totalit̄ ſe ꝯmiſit. Illa ꝟo ꝯtinuo ſibi a
fuit ⁊ ſuā manū ſcīſſimis ſuis manib9 re
ſtituit ⁊ reformauit iubēs vt ꝑcederet a
ſacrificiū ſuo filio imolaret. Leo igit̄ om̄i
ꝑplo qd̄ ſibi ꝯtigerat / publicauit: ⁊ manū
reſtitutā oībus oſ̄dit. Pa3 itaq3 q̄lr vir
go beatiſſima ptātē hab3 impetrādi grāꝫ
reparatiuā corꝑalis indigētie. Secūd
ptās impetrandi grām reformatiuā ſe
ꝯſcientie: q̄ declarari pōt auctoritate ſi
gura: ⁊ exemplo. Primo auctoritate q̄
ſibi dictū eſt ab angelo Luce. j. Inueniſ
grām apud dn̄m. gratiā inq3 nō ꝑ te
ſed ꝑ toto mūdo. Anſ. Maria tu petō
toti mūdo deſpectū / materno affectu
plecteris: nec deſeris eū q̄uſq3 deꝰ ꝑ te
catus ipm̄ ſue grē reformabit. Secūd
gura Num. xx. dr: q̄ cū moyſes virga p
ſit bis ſilicem egreſſe ſunt aque largiſſ
Petra ſcḋm aplm̄. j. Cor. x. erat chrs. E
cut cantat ecclia: Uirgo dei genitrix
ga eſt. Moyſes aūt q̄rens aquā: ſigni
cat quemliber deſiderantē aquā ſpirit
lem gratie: qui debet ad virgā hanc
ire vt ſuis meritis ⁊ p̄cibus pulſet ſe
cutiat petrā chriſtū a quo ꝑcedunt a
largiſſime gratiaꝝ. Uel aliter: Ex ꝯſid
ratione deuota huiꝰ virge ꝑcutiatur h
cor durum ⁊ ſaxeū: ꝯſiderando. ſ. eius
ritatē et dignitatē inextimabilē vt ſi
duci poſſit ad ꝯfuſionem ⁊ dolorem p
catis: modo iam ſuperius dicto in hoc
pitulo articulo p̄mo: ⁊ ſic poterūt e
aque ꝯpunctionis largiſſime. Ad h

p̄tinet figura Heſter q̄ p̄ ceteris grām inuenit corā rege ꝛ miſcdiam ipetrauit pp̄lo iſrael iā morti adiudicato Uide in li. heſter a. ij. ca. viſqꝫ ad. vij. ¶ Tertio exēplo. Apō ſiciliā anno dn̄i qngēteſimo decimoſeptio fuit vir qdā noīe theophil⁹ cuiuſdā dn̄i vicedn̄s (vt ait fulbert⁹ carnotenſ ep̄s) q̄ tā prudentʳ ſub ep̄o res eccl'iaſticas diſpenſabat: ꝙ mortuo ep̄o eū dignū ep̄atu oīs popul⁹ acclamabat. At ille vicedn̄atu ꝯtēt⁹ aliū in ep̄m maluit ordinari. Tandem ab ipo officio iuite ab ep̄o depoſit⁹ in tantā ipatiētiā eſt delapſus vt ad ſuā recupandā dignitatē cuiuſdā iudei malefici ꝯſiliū expeteret. Ille igiᵗ diabolū aduocauit: ꝛ aduocat⁹ ꝯcit⁹ venit Theophil⁹ ḡ iuſſu demonis chr̄m ꝛ mr̄ez ei⁹ abnegauit chr̄iane pfeſſioni abrenūciauit: ꝛ ipius abrenūciatiōis ꝛ abnegatiōis chirographū ſuo ſanguie pprio ſcpſit: ꝛ ſcriptū anulo ſigillauit ꝛ ſigillatū demoni tradidit: ꝛ ſic ei⁹ ſuitio ſe addixit. In craſtinū igiᵗ pcuratiōe demonis theophil⁹ in grām ep̄i recipiᵗ ꝛ i ſui officij dignitatē reſtituiᵗ. Tandē ad ſe reuerſus d̄ eo q̄ fecerat valde ingemuit. et ad v̄ginē glioſā tota mentꝫ deuotiōe cōfugit. Ubiqꝫ. xl. dieꝝ atqꝫ noctiū ſpacio ieiunijs ꝛ orōib⁹ inſtantiſſime atqꝫ humillime ꝑſeuerāſſꝫ/totūqꝫ corp⁹ macie attenuatū eſſet: btiſſima v̄go in viſiōe illi apparēs d̄ impietate ipm̄ redarguit: ꝛ diabolo abrenūciare p̄cepit et ipm̄ in filij ſui grām reparauit. Et ad indiciū indulte venie iterū ſibi apparens chirographū qd̄ diabolo dederat ſibi reddidit ꝛ ſup pectus ei⁹ poſuit Quo recepto: theophilus vehementʳ exultans coram ep̄o omniqꝫ pp̄lo quod ſibi acciderat retulit. Et cunctis admirantib⁹ et v̄ginem glioſam laudantib⁹: ipſe poſt triduū ſplendid⁹ facie mirabilitʳ effect⁹ in pace q̄euit ¶ Tertia ē ptās impetrādi grām adeptiuā et̄ne gl'e. Et pōt hec ptās declarari: autoritate: figura: ꝛ exemplo. ¶ Prio autoritate. Nā eccl'a vocat eā portā celi di. Aue maris ſtella. ꝛc̄. felix celi porta. Itez Tu regis alti ianua et porta lucꝫ fulgida. ¶ Scd̄o figura. Heſter. v. dr̄ ꝙ aſuerus ptendit virgā regiaz heſter in ſignū clemētie: ꝛ ſic heſter ingreſſa eſt in palatiū regꝫ. Aſuerus iterp̄taᵗ beatitudo. id̄ dat intelligere deū qui eſt ipſa beatitudo obiectiua.

Heſter interp̄tataᵗ preparata in tp̄e. ideo h̄ nobis ſignificat fidelem aīam: que in tp̄e preſētis vite ſe preparat ad beatitudinem ꝯſequendā. Rex itaqꝫ ſupne ciuitatis hieruſalem: videlꝫ ipſe deus p̄tendit aīe fideli p̄parare in tp̄e virgam regiam. i. virginem matrem reginam miſcdie in ſignuꝫ diuine clementie: per quā virginem introduciᵗ fidelis aīa in palatiū ſūmi regis. Ps̄. Uirga directionis virga regni tui. Itē ad hoc valet figura. Poſita de ſcala iacob: cuius ſūmitas ꝛc̄. Beata eniꝫ virgo eſt ſcala per quam aīe fideles aſcendūt in celū. ¶ Tertio exemplo. Legiᵗ de beato bernardo ꝙ ipſe tribus vicibus vidit beataꝫ virginem deſcendere in purgatoriū cū luce magna: Et cū veniſſet ad oſtium purgatorij: oēs aīe fideliū que ibi erant clamabant. O regina celi et mater dei libera nos. Et cum egrederetur: ſemp educebat inde magnaꝫ aīarum multitudinem. Patet itaqꝫ q̄ꝫ potens eſt hec virgo beatiſſima. Nec miruꝫ ſi tanta data eſt ei poteſtas: quia mater eſt oīpotentis. Bern̄. Data eſt tibi oīs poteſtas virgo beata in celo et in terra vt omnia quecunqꝫ volueris valeas impetrare. Hec ille. Penſemus igiᵗ q̄ꝫ vtile nobis ſit: imo q̄ꝫ neceſſariū ex tota animi deuotione ad hanc dn̄am potentiſſimā tranſire et refugere. Peccatores enim ſumus ꝛ multis culparū malicijs obnoxij: hanc ergo virginem adeamus: quia poteſtatem habet deſtruendi culpe maliciam. O q̄ꝫ miſeri ſum⁹ ſi non deſtruatur et aboleatur culpe malicia i nobis. Prouerb. xiiij. Miſeros populos facit peccatū. Magna igitur nobis incumbit neceſſitas vt ad hanc virginē trāſeamus. Iteꝫ hoſtes inuiſibiles nobis infeſtos habemus: qui multiplicibus cautelis nobis inſidiantᵗ. Eph. vj. Nobis ē colluctatio aduerſus p̄ncipes ꝛ ptātes: aduerſus mūdi rectores tenebraꝝ haꝝ/ ꝯ ſpūalia neq̄tie. Fortes q̄ppe ſunt hmōi hoſtes Iob. xlj. Non ē ſup terrā ptās q̄ comparetur ei. ſ. diabolo. Debiles nos ſum⁹. Neceſſarie igiᵗ habem⁹ ad hanc potentiſſimā dn̄aꝫ trāſire ꝛ cōfugere qꝛ ipa hꝫ ptātē refellendi demonū aſtutiā. Inſup grā multipliciter idigem⁹. Hanc ḡ mr̄eꝫ grē adeamus deuotiſſime qꝛ ptātem habet impetrandi nob̄ multiplicē grām. Hanc igiᵗ to

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tis affectib⁹ venereniur totaq̧ deuotione laudem⁹ oēs parit̄ q̄ꝛ omib⁹ parata ē ſubſi diū impendere ꝛ grām impetrare. Jō bñ dicit Bern̄. Jlle ſol⁹ ſileat laudes tuas ꝟ/ go btā q̄ te in ſuis neceſſitatib⁹ fidelit̄ inuo catam ſibi ſenſerit defuiſſe. Et Chryſ. O dulcis maria nō eſt fas te poſſe illū deſere re q̄ ſpem ſuā fiducialit̄ in te poſuerit Hec ille. Suā eteni dulcedinē ꝛ beniuolentiaꝫ iextimabilē nob oñdit. cū nos hoꝛtat̄: nos vocat: nos dulcit̄ iuitat di. Trāſite ad me oēs ꝛc̄. ꝛ ſequit̄: ꝛ a generationib⁹ meis i/ plemini. i. regenerationib⁹ ſpūalib⁹ p̱ grāꝫ factꝫ ꝛ fiendis meis meritis ꝛ interceſſiōi/ bus gl̄ioſis apō deū. Qui edūt me adhuc eſurietꝛc̄. i. q̄ guſtant meā dulcedinē q̄ ē ci bus ꝛ pot⁹. i. tota ſpūalis aie refectio ad/ huc deſiderabunt p̄ampli⁹ guſtare ꝛ pſe/ ctius. Hec ē ꝯditio ſpūalium q̄ q̄nto am plius guſtant̄ tanto magꝫ deſiderant̄. ſeq̄t̄ Qui audit me. i. iuitationem meā dulciſſi mā: non ꝯfundet̄ finalr̄ ꝯfuſiōe damnatio nis eterne: ꝛ q̄ opant̄ in me nō peccabūt. i. q̄ regulabūt opa ſua exēplari vite mee q̄ ſē p̱ fuit puriſſima ꝛ rectiſſima Et q̄ elucidāt me/ magnificādo coꝛde puro ꝛ deuoto gra tias a deo mihi datas. vitā eternā habe/ būt. Nā in euāgelio dicit ſaluatoꝛ. Siq̄s mihi miſtrauerit honoꝛifica. eū pr̄ me⁹ ꝛc̄. Et iteꝝ. Ubi ego ſū ibi ꝛ miniſter me⁹ erit Jo. xij. Qui aūt miniſtrat ꝟgini gl̄ioſe mi niſtrat ꝛ ei⁹ filio. q̄ eñ mr̄eꝫ honoꝛificat p̱ pter filiū: magꝫ honoꝛificat filiū. Juxta il/ lā maximā logicalē. Propter qḋ eſt vnū/ qḋq̧ tale ꝛ illḋ magis. Jō q̄ honoꝛificat mr̄eꝫ dñi ꝛ ei miſtrat honoꝛificabit̄ a deo p̄re ꝛ cū ipo filio erit in gl̄ia celeſti. Hanc igit̄ mr̄eꝫ elucidem⁹ eā laudādo grāſ eius magnificādo. vt ei⁹ meritꝫ ꝛ p̄cib⁹ ꝯſūma/ to hui⁹ inſtabilis eui fluxu ad vitā eternā cū ea ꝛ ſctis angelis p̱ringam⁹ Amen

Aliud thema p̱ ſmone p̄cedēti.

Ego eñ mr̄ pulcre dilectionis ꝛ ti moris ꝛ magnitudis Ecci. xxiiij. Jn p̱ſona gl̄ioſiſſime dei mr̄is introducū/ tur hec verba. Jn quib⁹ ipſa benigniſſime atq̧ dulciſſime nos hoꝛtat̄ ad eius dile/ ctionē reuerentiā ꝛ deuotionē: oſtendens tres ſuas ſingulares excellentias. Pria eſt excellentia inuiolabilis puritatꝫ: p̱pter quā a nobis ē maxie diligibilis. Jō dicit. Ego mr̄ pulcre dilectiōis: mater inquā p̱ excellentiā q̄ꝛ pre ceteris omnib⁹ poſt de/ um diligibilis. ꝛ dicitur hec dilectio pul/ cra ratione ſue puritatis. Secunda eſt excellentia inextimabilis dignitatis/ p̱pter quā a nobis eſt reuerentiſſime honoꝛabil̄ Jō dicit. Ego mater timoꝛis. ſcꝫ reuerenti/ tialis. Nam ad eā p̱pter ſuam admirabilē dignitatē p̄cipue habere debem⁹ reuerē tiā Tertia eſt excellētia inuincibilis po teſtatis. p̱pter quā a nobis eſt cū oi deuo/ tiōe laudabilis q̄ꝛ ſcꝫ illa ſua mirabilis po teſtas nobis eſt maxime neceſſaria ꝛ vti/ lis. Jō dicit. Ego mater magnitudinis. i. magne virtutis ꝛ ptātis. Et ſicut iam di/ ctū eſt noie mr̄nitatis itelligit̄ ſpālis q̄dā excellētia reſpectu dilectiōis ꝛ alioꝛū quo rū ſe dicit matrē. Poteris vlterius p̱ſeq̄ qui iuxta ea que i p̄cedēti ſmone dicta ſūt

Alius ſermo de natiuitate

ORietur ſtella ex iacob. Numeri. xxiiij. Aduētus alicuius perſone notabilis ꝛ p̄ci pue auctoꝛitatis puta regis aūt regine in ciuitatē aliquā ſolet p̄nunciari ꝛ p̄coniza ri. Jdeo aduētus ſiue natiuitas gl̄ioſe ma tris dei regine totius mundi multis fuit p̱phetarū atq̧ patriarchaꝝ vaticinijs ꝛ fi guris p̄nunciata ꝛ p̄conizata. Jnter quas p̄conizationes vna eſt in qua prenunciata eſt natiuitas huius virginis ſub noie ſtel le in verbis p̄dictis. Ber. Jpſa eſt nobilis ſtella oꝛta ex iacob cui⁹ radius illuminat vniuerſuꝫ mundū. Dicit̄ aūt ſtella p̱ ſimi litudinē ꝛ trāſſumptionē vt. ſ. p̱ ſimilitu dinē ſtelle intelligam⁹ excellētiā virginis ꝛ p̄eminētias. Comparat̄ itaq̧ virgo cla riſſima ſtelle celi ꝛ vocatur ſtella p̱pt̄ tres precipuas rationes.

Primo ratiōe naturalis cōditionis.
Secūdo rōne ſtellaris ſignatiōis.
Tertio rōne ſpēalis opatiōis.

PRima igit̄ ſimilitudo marie ad ſtel lam ſumitur ex ratiōe naturalis con ditionis ſtelle. Et hec naturalis con ditio eſt triplex. videlicet.

Conditio puritatis.
Conditio incoꝛruptibilitatis
Conditio luminoſitatis.

Prima igiť eſt naturalis ꝯditio puritatꝫ
Eſt enim ſtelle natura puriſſima ſine infe-
ctione: ſine macula. Jō ſignat puritatē ꝟgi-
nis q̄ exempta fuit ab oī ſorde ⁊ ab oī pcti
infectione. De hac puritate vide aliq̄ i ſer.
ſupraposito ⁊ infra in ſmone de ꝯceptione
Scḋa ē naturalis ꝯditio incorruptibilita
tis. Eſt em̄ natura ſtelle incorruptibiľ Jō
ſignat inuiolabilitatē marie q̄ nunꝙ̄ potuit
violari aliq̄ vicio ſeu corrumpi neqꝫ pctō
mortali neqꝫ veniali. Vide s. ſer. ḋ aſſūp.
ca. j. ar. j. ¶ Tertia eſt naturalis ꝯdicio lu
minoſitatis. Eſt em̄ ſtella naturaliť lūino
ſa: nō qḋem ex ſe lumen hn̄s: ſed naturaliť
eſt lumis receptiua a ſole: Jdeo ſignat ſpi
ritualem marie claritatē quā habuit etiā
a ſua natiuitate nedū ex vtero ſꝫ etiā ivte-
ro. Et hec claritas poſſet aſſignari triplex
Prima eſt claritas originalis nobilitatis
de q̄ cantat ecclia. Clara ex ſtirpe dauid.
de q̄ vide in ſuperiori ſer. c. ij. ar. j. Scḋa ē
claritas virtualis ſublimitatis. Fuit enim
omnib' ꝟtutibus ꝑornata atqꝫ clariſſima.
Nam ꝟtutes ⁊ gr̄e claritates aīe ſeu lumi
na dicunť. Jō dicebat ſaluator Math. v.
Luceat lux vr̄a corā hoib' ⁊c̄. Virtuteſ q̄p
pe ⁊ gr̄e ſūt lux aīe q̄ lucet hoib' qn̄ hmōi
virtutes ⁊ gr̄e ꝓdeunt extra in opa virtuo
ſa. Tertia eſt claritas ſapientialꝭ luminoſi-
tatis. Sapia q̄ppe hn̄ ḋr claritas aīe q: i-
tellectū illuminat. De ſapientiali aūt clari
tate virginis Vide in ſupiori ſer. ca. ij. ar.
iij. Recte itaqꝫ ḋr virgo btā ⁊ vocať ſtella
ꝓpter ꝯformitatē ad naturalē ſtelle ꝯditio
nē. imo multo excellentiꝰ ſunt ꝑdicte ꝯdi-
tiones ſpūaliter in btā ꝟgine q̄ꝫ naturaľr i
ſtella. Eſt enim virgo btā puriſſima: icor-
ruptibiliſſima: atqꝫ ſplendidiſſima. Patꝫ
igiť prima rō.

S Ecunda ſilitudo marie ad ſtellā ſumi
tur ex rōne ſtellarꝫ ſignationis. De ſtel
lis ḋr Gen̄. j. vt ſint in ſigna ⁊c̄. Proinde
albumaſar ait. Laus deo q̄ creauit ſtellas
⁊ poſuit ornamentū ⁊ lucernas in ſigtiōes
vt ꝓberent ductū rōnalib'. Recte igiť con
uenit marie nomē ſtelle: q: ipa fuit i ſignū
Signū q̄ppe eſt qḋ ſe offert ſenſui aliquid
aliud derelinqns itellectui. Maria aūt i-
carnatū deū ſenſui pn̄tauit q: in terris vi-
ſus eſt et cū hoib' conuerſatꝰ ē. vt ḋr Ba-
ruch. iij. Sꝫ aliqḋ intellectui derelinqt q:
per hoc q; dei filiū in carne viſibilem exhi
buit: diuinitatē p fidem intellectui patefe
cit. ꝓpterea hn̄ ḋr ſignū. Vn̄ et Eſa. vij. di
xit dn̄s ad achaz Pete tibi ſignū a dn̄o tuo
⁊c̄. Et ſeqť. dabit dn̄s ipe vobis ſignum.
Ecce virgo ꝯcipiet ⁊ pariet ⁊c̄ Fuit aūt be
ata virgo ſignū triplr. ¶ Primo ſignū ma
nifeſtatiuū diuine potentie q: ſcꝫ in ea cō-
pletū eſt excellentiſſimū opꝰ diuine potētie
ſcꝫ incarnatio verbi. Nam vt ḋt Dam̄. in
principio tertij. Nihil eſt maius q̄ꝫ deū fie
ri hominē. ¶ Scḋo eſt ſignū declaratiuū
diuine ſapientie. Nam incarnatio verbi fa
cta in ea ē excellentiſſimū opꝰ diuine ſapie
Dam̄. vbi s. Per incarnationis myſteriū
mōſtrať dei ſapia qm̄ ſic inuenit difficilli-
mi decentiſſimā ſolutionē. ¶ Tertio eſt ſi
gnū demōſtratiuū diuie clemētie. Jn ope
ei diuie icarnatiōis qḋ factū in ꝟgineo vē
tre marie excellentiſſime demonſtrať diui
na bonitas ⁊ clemētia. Dam̄. Per icarna
tōis myſteriū monſtrať dei bonitas qm̄ n̄
deſpexit ꝓprij plaſmatis infirmitatē. Jd-
circo de virgine glīoſa recte pt exponi illḋ
Apoc. xij. Signū magnū apparuit in celo
mulier. ⁊c̄. in celo videlꝫ militātis eccleſie.
Nunꝙ̄ em̄ ante virginis natiuitatē appa-
ruerat tale vel tantū ſignū. mulier inquam
amicta ſole. i. ornata oim̄ ꝟtutuꝫ claritate.
oim̄ gratiarꝫ luminoſitate: ⁊ ipſius diuini
ſolis luminoſiſſima preſentialitate. Patet
igitur ſcḋa ratio principalis.

T Ertia ſilitudo virginis ſacratiſſime
ad ſtellā celi: ſumiť ex rōne ſpēalꝭ ope-
rationis quas opatur ſtella in his inferio-
ribus. Eſt aūt hmōi opatio triplex

¶ Illuminatio
¶ Viuificatio
¶ Moderatio

Prima opatio ſtelle eſt illūiatio. Stellat
em̄ et illūinat noctem. Pſ. Lunā ⁊ ſtellas
in ptātem noctis. Sic aūt et btā virgo no
ctem huiꝰ ſeculi illūinat. Añ em̄ aduentū
huiꝰ virginis peccati nebula totū mundū
occupauerat. Erāt em̄ oēs gentes q̄ſi nebu
le turbinib' agitate. vt dicit. ij. Pet. ij. Pro
ceſſit aūt virgo q̄ſi fulgida ſtella: effugans
tenebras: vt de illa dici poſſit illud Eccī. l.
Quaſi ſtella matutina in medio nebule.
Stella ſiquidē matutina per radios ſuos
nocturni frigoris obſcuritatē ſerenat ⁊ te-

nebras purificatˀ. Añ ſiq̄dē aduētū marie tenebre erāt in terra. Eſa. lx. Ecce tenebre operiēt terrā ⁊ caligo ꝑplos. In cuiꝰ etiā mysteriū (Exo. x.) facte ſunt tenebre horribiles in vniuerſa terra egypti. Tandē aūt orta eſt ſtella ex iacob. ſ. maria q̄ has tenebras purificauit ⁊ ſerenauit. Ber. Tolle hoc corpꝰ ſolare qḋ illūinat mūdū / vbi dies: Tolle mariā marꝫ ſtellā: vtiq̄ qḋ niſi caligo īuoluēs ⁊ vmbra mortꝫ atq̄ denſiſſime tenebre relinquuntˀ. ¶ Scḋa opatio ſtelle eſt viuificatio. ſicut etiā phs atteſtatˀ. ꝑpterea em̄ orbis p̄mꝰ plures hꝫ ſtellas qꝛ ipe eſt p̄cipue cā vite in his īferioribus Idō ⁊ maria bn̄ vocatˀ ſtella. Siq̄dē regnuit mors ab adā ſm̄ aplm̄ Ro. v. Veniēte āt hac ſtella oīa mortua ſunt vite reſtituta. Quippe ipa eſt lignū vite ꝓferēs bn̄dictū fructū Geñ. ij. de q̄ guſtās / mortē nō guſtabit in eternū. Idcirco bn̄ dr̄ a btō bern̄. genitrix vite ¶ Tertia opatio eſt moderatio ſeu modificatio. Stella em̄ modificat orbē terrenū: tēꝑat gelu frigidū noctꝫ: terrenaſcētia fouet ⁊ modificat. Idō ⁊ maria bn̄ dr̄ ſtella. Malicia q̄ppe huiꝰ mūdi frigida dr̄. Hiere. vj. Sic frigidā facit ciſterna aquā ſuā: ſic. ſ. mūdꝰ frigidā facˀ maliciā ſuā. Tp̄e ēḡ quo ꝓceſſit btā ꝟgo malicia hūani generꝫ q̄ſi cōpleta erat. iuxta illō Eſa. xl. Cōpleta ē malicia eiꝰ. Propterea magnū frigꝰ erat ī mūdo. qḋ ⁊ Zacharias ꝓnūciauerat Zach. xiiij. In die illa n̄ erit lux ſed frigꝰ ⁊ gelu. Proceſſit aūt maria q̄ſi ſtella calefaciēs ⁊ ꝑfulgēs ⁊ oīa fouens. Proinde Bern̄. ſuꝑ Miſſus ē. dr̄. Ipa eſt nobilˀ ſtella: terras ꝑluſtrans: calefaciens magꝫ mētes q̄̄ corpa: fouet ꝟtutes: excoq̄t vicia. Hec ille. Patet igitˀ tertia rō q̄re maria ꝟgo vocatˀ ſtella.

Ed p̄ter ea q̄ dicta ſūt nos oportꝫ vlteriꝰ ꝯtēplari q̄re ſpālitˀ Maria dr̄ marꝫ ſtella q̄ ē ſtella poli. Cantat em̄ ecclīa btē ꝟgini ſalutatiōē dicēs. Aue marꝫ ſtella. Et huiꝰ opatiōis eſt p̄cipua triplex ratio

¶ Prima eſt rō vnitiue adiunctionis.
¶ Secūda eſt tempatiue calefactiōis
¶ Tertia eſt directiue conductionis.

¶ Prima igitˀ rō q̄re ꝟgo maria cōpatˀ ſtelle marꝫ ē rō vnitiue ꝯiūctiōis. Illa em̄ ſtella eſt polo ſiue cardini vnita ⁊ ꝯiūcta. Vbi ē aduertēdū q̄ duplex ē polus ī iſto mūdo. Unꝰ eſt nob̄ inuiſibilˀ. ſ. meridionalis. reliquus ꝟo viſibilis. ſ. aq̄lonarꝫ. et vterq̄ immobilis eſt. ſuꝑ q̄ꝝ īmutabilitatē initˀ totus mūdus in ſua circulatione. Merito ḡ ꝑ vtrūq̄ polū intelligitˀ ipe dei filiꝰ ⁊ ꝟbū pr̄is q̄ eſt p̄ncipiū oīm q̄ ad vnum. ⁊ finis oīm q̄ ad reliquū: q̄ in meridie. i. in ſuē maieſtatꝫ claritate nob̄ oīno inuiſibilˀ eſt. ſꝫ in aq̄lone nr̄e hūanitatꝫ nob̄ viſibilˀ factꝰ eſt. Propterea Apoca. vl. ipe ait. Ego ſū alpha et o. p̄ncipiū ⁊ finis. Ipſe q̄ppe imobilˀ eſt ſuꝑ cuiꝰ imobilitatē innitūtˀ oīa in ſuo motu. Boeciꝰ. Stabiliſq̄ manēs das cūcta moueri. Huic ſiq̄dē polo hec ſtella. ſ. maria fuit ꝯiūctiſſima in icarnatiōe. ſ. per carnis idētitatē. qꝛ eadē caro q̄ fuit ꝟgis matris / facta eſt caro filij. Itē in ꝯuerſatione ꝑ admiſtrationē ⁊ etiā ꝟtutum ⁊ grāꝝ ꝑfectionē. et tādē in aſſūptiōe ꝑ glorificatōē. ¶ Scḋa eſt rō tēꝑatiue calefactiōis. Illa em̄ ſtella maris eſt marie marini frigoris tēꝑatiua. Reſpectꝰ em̄ eiꝰ ſꝑ ē ſuꝑ mare ꝑ radioꝝ directionē: ⁊ ꝑ ꝯn̄s ꝑ caloris imiſſionē. Sic ⁊ reſpectꝰ marie eſt ſuꝑ mundū ꝑ etˀni ſplēdoris. i. filij ſui illuſtratōem. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ꝑ caloris ſp̄ūſcti cōicatione. Idō ſic allegatū eſt dr̄ ber̄. Ipa eſt nobilˀ ſtella terras ꝑluſtrās: calefaciēs mētes magꝫ q̄̄ corpora. Hec ille. Profecto deuota ꝯtēplatio plenitudis grāꝝ ⁊ ꝟtutū in ꝟgie virtutem hꝫ tēꝑatiuā cuiuſlibet inordinate cōcupiſcentie et p̄cipue affectuoſa ꝯſideratio charitatis ſue ꝟtutē hꝫ excitatiuā ⁊ inflāmatiuā affectiōis deuote ⁊ expulſiuā cuiuſlibet negligētie. ¶ Tertia eſt rō directiue cōductōis Eſt em̄ ſtella marꝫ nauigantiū in ꝑiculˀ directiua. Per ipam nēpe ſciūt naute q̄ velificāt aut ad aq̄lonē aut ad meridiē: q̄m in aq̄lone ſituata / ⁊ ſꝑ in eodē aſpectu ad meridiū mūdi manet. Sic ⁊ ꝑ mariā oīa ꝑicla et diſcrimia euitātur / ⁊ itinera certificantˀ. et in mari huiꝰ ſeculi nauigātes / in ſalutis portū dirigūtˀ ⁊ ꝯducunt. Aug. in q̄dam ſer. Spem ſiq̄dē magnā aperuit nob̄ tui nois aptio ⁊ ad ſublimitatꝫ tue ſoliū ꝓceſ inducit pctōꝝ. Nomie em̄ dulciſſimo maria. i. ſtella maris diceris. Nobis nāq̄ nauigantib ꝑ hoc mare magnū ⁊ ſpacioſum inter varios mutabilis mortalitatis fluctꝰ ſpecioſa miſcōdia tua ſpecioſiꝰ ſidere

refulget vt nos ꝑ te recuperare felicitatis
ꝑducat in patriam. Hec ille. Ad hanc igit
dulciſſimā mariā maris ſtellā oclos eriga
mus. Hec em̄ deuotos ſuos nō deſerit: ſꝫ
ꝑ rectam viā dirigit: ⁊ tādē in portum ſalu
tis ꝯducit: qḋ etiam deuote plenius con-
templari poſſum⁹ ex tali exemplo. ¶ Nar
rat Vincentius in Speculo hiſtoriali li.
viij.ca.xcvj. ꝙ quidā parochie ꝑerat pſby-
ter potens et glorioſus: ſꝫ nō min⁹ vicijs
ꝗ diuitijs plenus. Hic ſub cura ſua babe
bat diuitē nobilē ⁊ pauperculā viduā. q̄ vno
tp̄e decūbentes reſponſū mortis acceperūt
in ſeipſis. Vocatus ē presbyter ad morien-
tem diuitē: qui de rapinanda lana ſolūmo-
do ſolicitus: nō de oue curāda: vt nūcios
diuitis vidit ſtatiꝫ ire feſtinauit. Jacebat
diues purpura ⁊ ſerico circūdat⁹ ſuꝑ plu
maꝝ molliciē reſupinat⁹. Vbi etiā inuenit
ſacerdos circūſtantiū multitudinē seductō
ria adulatione diuiti ſolatia ꝓſoluentem.
Coniunx et filij atq̄ oīs familia dn̄m la-
mentabant. Interim ſuꝑuenit q̄dā ex ꝑte
vidue q̄ dicit eam in extremis agentē chri
ſtiane ſalutꝭ poſtulare ſacr̄m. Sꝫ presby-
ter dū ſe totum daret ad lactādū pctōrem
nihil r̄ndit. At diaconus ꝑpe exiſtēs ait ei
Grande nobis periculū ⁊ femine illi⁹ peri
culū ſi nr̄a negligentia ſine ſacramentꝭ eaꝫ
migrare ꝯtigerit. Cui felle cōmoto pſby-
ter ait. O paꝝ ſani capitis ꝯſiliū. ꝓ vili vi-
dua nobilem relinq̄re patronū. Ne turbe-
ris ait diacon⁹. Ego ſi iubes infirmā viſi-
tabo. Hoc fauente pſbytero diaconus ci-
to diſceſſit: ſumptaq̄ ſalutari hoſtia ad vi-
due tugurīū ꝑuenit. Que reb⁹ q̄dem va-
cua ſed bonis operib⁹ plena ſuꝑ humū du
ram ⁊ ꝑuo ſtramine conſtratā mēbra col-
lidebat nimis attenuata. Vidit aūt diaco-
nus ipſi vidue excubias aſſiſtere de celo.
Mater enim ieſu maria aſſiſtebat ei cum
choro virginali. quib⁹ viſis diaconus ſtu-
pens ſtetit emin⁹. Sed celi regina ei ad-
miranti multū affabilis: viſo dei ſuoq̄ fi-
lio toto corꝑe in terrā proſtrata adorauit
eucbariſtiā cum ſuis virginib⁹. Quib⁹ cre
ctis data fiducia vir dei intrauit. Maria
etiam ſedem parante ⁊ ne timeret exhortā
te. Sedit ḡ et vidua ꝯfeſſioneꝫ accepit: cō
munionē dedit: ⁊ pſalmis eius obitū ꝑmu
niuit. Deinde cum gaudio ad domū diui-
tis redijt. Aſtans q̄ꝫ in lumine vidit nigros
cattos circūuallantes lectū diuitis q̄s mi
ſer ille videns ⁊ nimis infeſtos ſentiēs ꝑ
gēbat clamans Tollite cattos tollite: mi
ſero ſubuenite. Vnus tandē ethiop voce
minax vultu terribili vncum quē manibus
geſtabat faucib⁹ imerſit pctōris. Infelix
ania nullū in tota conuerſatione ſua refri-
geriū ꝯſcientie reperiens pauer ⁊ trepidat
miſeruꝫ moꝝ paulatim occupat. Deinde
ethiops ille furens vncū violenter de pal
pitātib⁹ faucib⁹ extraxit. ⁊ horribilē dans
vocē diues ille infelicē ſpm̄ reddidit. Irru
entes ceteri malicie complices in peccatri
cem aīam flagris ⁊ vulnerib⁹ cā afficiētes
imergunt in locū tenebraꝝ ⁊ mortꝭ eterne
Cum hoc aſpiceret diaconus tremor tenu-
it eū: ⁊ cadens fact⁹ eſt in mentis exceſſu
Sed mox ei apparens mater regꝭ glīe ne
timeas inq̄t chariſſime: non tibi diabolica
malignitas nocebit: cui parata eſt btītudo
celeſtis. His blandicijs recreat⁹ poſtq̄ ad
ſe redijt ꝯſolatrici ſue grās rependit et ex
his reuelatiōib⁹ nō paꝝ ꝓfecit. Hec Vin
cen. Pꝫ ex h̄ exemplo quō virgo ſctiſſima
ꝓmpta eſt ſuis adeſſe deuotis tā in morte
q̄ in vita ad dirigendū eos ꝯſolandū ⁊ cō
ducendū. Adeam⁹ ḡ confidenter ad hanc
matrē miſcdie: ad hac maris ſtellā vt inē
ꝓcelloſas huiuſce maris voragies ſuis ra
dioſis fulgorib⁹ illuſtremur dirigamur et
ꝯducamur in portū eterne ſalutꝭ: Amen.

¶ Sermo ꝺ ꝯceptione puriſſima ſacratiſ
ſime ꝟginis matris dei Marie.

NEcduꝫ erant

abyſſi ⁊ ego iam ꝯcepta eram.
Prouer. viij. c. Lꝫ hec ꝟba ꝑn-
cipaliter habeant intelligi ꝺ ipo dei filio q̄
dr̄ ſapiētia dei p̄ris. Hec em̄ ſapia ab eter-
no in paterno intellectu ꝯcepta eſt. Jō ve-
riſſime dicit ꝟba apoſita Poſſunt tn̄ hmōi
verba etiam intelligi in perſona glioſe dei
matris q̄ ab eterno concepta eſt non q̄deꝫ
realiter ⁊ actualiter ſed ꝑordinatiue. Vn̄
⁊ ꝑlibatis ꝟbis proponit illud: ab eterno
ordinata ſum: q̄uis aūt deus ab eterno ſi
mul ⁊ in eodem inſtanti duratiōis: ac vni
co actu ꝑordinauerit oīa q̄ ab ipo erant fa

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ciēda: dr tñ aliq̄ prius alijs ordinaſſe p̄o
ritate dignitatꝫ ꝛ pfectionis. vicz ea q̄ di-
gniora ſunt ꝛ pfectiora. Om̄ igit̄ inter oēs
puras creaturas dignioꝛ: pfectioꝛ: ꝛ nobili-
oꝛ eſt btā dei genitrix virgo maria. Jō dr
p̄ordinata a deo: ꝛ p̄concepta p̄ordinatiue
in mēte diuia an̄ oēm creaturā. Lꝫ q̄ ad p-
ductionē actualē ꝛ realē ꝯceptionē i actua
li ſubſiſtētia multe fuerūt creature p̄us p-
ducte ꝛ multe mulieres prius ꝯcepte: ſed
hec vt dictū eſt p̄ ceteris oīb puris creatu
ris p̄us ordinata ꝛ p̄concepta eſt in mente
dei prioritate dignitatꝫ. Jō bn̄ p̄ōt dicere.
Necdū erant abyſſi ꝛ ego iā ꝯcepta eram.
Juxta qḋ etiā i pſona eiꝰ recitat̄ illḋ Eccl.
xxiiij. Ab initio ꝛ an̄ ſecula creata ſū. Om̄
itaqꝫ virginis huiꝰ ꝯceptio ſic an̄ oēs cre-
aturas a diuia dei pvidentia ꝯpuiſa: ꝛ p̄or
dinata eſt: Juſtū eſt atqꝫ nob neceſſariuꝫ
ꝓpter quoꝝ ſalutē huiuſcemōi v̄ginis ſic a
deo p̄ordinata eſt ꝯceptio: vt totis aīoꝝ
p̄cordijs hāc ſacratiſſimā v̄ginis ꝯceptio
nē veneremur atqꝫ tota mentis deuotiōe
celebremꝰ. Lū aūt v̄ginis ꝯceptionē cele-
bramꝰ non habetur reſpectꝰ ad ꝯceptionē
ſeminis. que ſcilicet non eſt aliud q̄ȝ ſemi-
nis deciſio: ſed ad ꝯceptionē animationis
q̄. ſ. aīa a deo creata eſt ꝛ corpi infuſa. Cele
brat̄ tñ hmōi ꝯceptio illa die q̄ facta eſt ſe-
minis deciſio: q2 ſic dicit Jordanꝰ. Tunc
incepit materia eiꝰ diſponi ad ſuſceptionēꝫ
aīe q̄ poſtea ꝯuenienti tp̄e a deo creata et
gr̄a ꝛ v̄tutibus plena atqꝫ ſanctiſſima cor-
pori illi eſt vnita. Poſſumꝰ autē adducere
tres ſpēales rōnes ꝓpter q̄s fieri debꝫ de-
uotio nr̄a maioꝛ atqꝫ feruentioꝛ ad hoc fe-
ſtum ſolennit̄ celebrandū. ❡ Pria ē rō di-
uine ordinationis: q2 vicz ſic an̄ oēm purā
creaturā p̄ordinata fuit huiuſcemodi v̄gi
nis ꝯceptio. vt p̄dictū ē. Et p̄ordinata eti
am huiuſcemodi cōceptionis celebratio ꝛ
ſolēnis veneratio: qḋ vtiqꝫ ſic poſſumꝰ p-
ſuadere. q2 ſicut dr Act. v. Jllud qḋ eſt ab
hoīb ordinatū ſatis cito diſſoluit̄: ſed qḋ
eſt a deo nō p̄t diſſolui imo magꝫ augmen
tat̄/ ſic aūt eſt de celebratione ꝯceptiōis di
gniſſime mr̄is dei Videmꝰ em̄ q̄ poſteaq̄ȝ
incepit ab eccl̄a celebrari ſp̄ magis ac ma
gis creuit ꝓploꝝ ꝯuotio ad eiꝰ celebratio-
nē. Nec mirꝝ: q2 vt dicit Anſ. Non ē ami-
cus v̄ginis q̄ celebrare reſpuit feſtū ꝯcepti
onis. ❡ Scd̄a eſt rō v̄ginee patrocinatōis
Parata nāqꝫ eſt patrocinari ſingul̄ ſuā cō
ceptionē deuote celebrantib. Vn̄ legit̄ in
hiſtorijs de abbate helchino q̄ erat in ma
ri in periculo magno: Lui roganti v̄ginēꝫ
glioſam: ipa apparuit dicēs. Si mihi pmi
ſeris q̄ feſtū ꝯceptionis mee mundo cele-
brandū annunciabis: hoc p̄iculuꝫ euades.
qḋ ita pmiſit ꝛ p̄iculum euaſit ❡ Tertia ē
rō inchoate redēptionis. Tunc em̄ dici p̄t
ichoata nr̄a redēptio cū formata ē illa ma
teria ex q̄ ſumptū eſt p̄cioſum nr̄i redēpto
ris corpus. qḋ ſumptū ē ex ꝓpria v̄gis cor
porali ſubſtātia hodierna die ꝯcepta. Nā
ſic dicit Dam. li. iij. Filius dei conſtruxit
ſibyp̄i ex caſtis ꝛ puriſſimis ſanguinib v̄
ginis carnē animatā aīa rōnali. Vn̄ cum
ipe chr̄s hō preuiſus fuerit ꝛ p̄ordinatꝰ a
deo an̄ oēm creaturā: ſequit̄. q̄ etiā ipa v̄
go ex cuiꝰ ſubſtantia imediate ſumpta eſt
chr̄i hūanitas p̄ ceteris oīb creaturis
a deo p̄ordinata ē ꝛ in mente dei p̄cōcepta
Recte ḡ dicere p̄t qḋ aſſumptū ē p themā
te. Necdū erant abyſſi ꝛ ego iā cōce. eram.

P Reuiſa eſt igit̄ virgo btā ꝛ a dei p
uidentia p̄ordinata ꝛ an̄ oēm crea-
tura in diuina mēte p̄concepta p̄oritate q̄
dē dignitatꝫ ꝛ pfectionis atqꝫ nobilitatis
tāq̄ȝ. ſ. digniſſima: pfectiſſima: ꝛ nobiliſſi-
ma creaturaꝝ dei. Propt̄ qḋ ſane atqꝫ fir
miter credimꝰ eā ſemp fuiſſe puriſſimā at
qꝫ innocentiſſimā: nec in ſua ꝯceptiōe pcti
original̄ maculā ꝯtraxiſſe ſꝫ ab eo prorſus
imunē ꝛ exemptā extitiſſe. Pro cuiꝰ exem-
ptiōis elucidatiōe tria p̄ncipalr̄ in h̄ ſmo
ne determinabimꝰ. vicꝫ

❡ Pcti original̄ ꝯditatiuā rōnem
❡ Sacre v̄ginis p̄ſeruatiuā ſcrificationē.
❡ Difficultatꝫ notabilis ſatiſfactiuam ſo-
lutionem.

P Rimo igit̄ breuiter explicanda eſt
pcti original̄ ꝯditatiua rō vt exin-
de facilius videre poſſimꝰ quō po
tuerit ab eo p̄ſeruari ſanctiſſima v̄go. Vt
aūt euidentiꝰ ꝛ ordinatius in hoc articulo
procedamus tria ſunt a nobis per ordinē
declaranda.

❡ Primū original̄ iuſticie [illegible]s.
❡ Scd̄m original̄ pcti cauſalitas.
❡ Tertiū original̄ culpe ꝯditas.

Primo videnda eſt originalis iuſticie veritas ſeu formalitas. Pro q̄ notandū φ ſic videt̄ velle doctor ſubtil̄ Sco. in. ij. ſent. diſ. xxix. Iuſticia original̄ erat donū ſupnaturale faciens pfectā tranqllitatē in aīa q̄ntū ad oēs potētias ita φ natura inferior non inclinaret̄ ꝯ iudicium ſuperioris: aut ſi inclinaret̄ q̄ntū eſt ex ſe: poſſet tn̄ a ſuperiori ordinari ⁊ regulari ſine difficultate ſuperioris ⁊ ſine triſticia inferioris qḋ non hr̄et potentia facta in puris naturalib᷒. Hec ibi. Ex qb᷒ apparet φ p iuſticiam originalem erat in hoīe triplex ꝯuenientiſſima ⁊ vtilis rectitudo. ¶ Prima eſt rectitudo intellectual̄ rōnis q᷑. ſ. recte erat in deū ordinata ⁊ de omnib᷒ agendis recte dictabat. ¶ Scḋa ē rectitudo ſēſualis moderatōis q᷑ vicȝ ſenſualitas erat ſic moderatā ⁊ a rōne regulata φ in oīb᷒ erat ipi recte rōni ſubiecta. ¶ Tertia ē rectitudo corporalis diſpoſitionis q᷑ ſcȝ ſic erat corp᷒ diſpoſitū φ erat ipi aīe oīmode ſubiectū.

Scḋo videnda eſt originalis pcti cauſalitas. Pro q̄ notandū φ ſicut dicit Sco. in. ij. ſent. diſ. xxx. Ad pcm̄ originale concurrunt duo. ſ. carentia iuſticie originalis tanq̄ formale: ⁊ debitū habendi eā in materiale. Sic in alijs pũationib᷒ ꝯcurrit carētia ⁊ aptitudo ad habitū. Debitum aūt iſtud a deo ꝯſtatuente legē iſtaȝ. Do iuſticiā tibi ade ⁊ oīb᷒ filijs tuis naturalib᷒ do eam eadē datione quantū ē ex parte mea. Et ideo ex hac datione tenent̄ omnes eā hr̄e ⁊ ex patre ꝓpagante p cuius actionē iſte eſt filius naturalis ade. Et ſic intrat hoc debitū per duas cauſas poſitiuas. Illa aūt carentia non habet cauſā niſi negatiue ſcȝ non dantem iuſticiā originalem cui᷒ ſi q̄rat̄ vlterius cauſa: nō eſt niſi demeritoria. q᷑ ſcȝ adā demeruit ne iuſticia originalis daret̄ ſuis poſteris. Demeritoria ḡ cauſa quare non dat̄ eſt adā peccans: negatiua non dans eſt deus. Non eī ſi ſeruaſſet adam iuſticiā originalem trāſfunderet eā pater in filiū: cū ſit donū ſupnaturale: ſed deus ipe cooperaret̄ regulariter dando iuſticiā ꝓpagato. ſicut ⁊ modo aīam rationalem creat corpe pfecte organizato. Hec Sco. vbi. s. ꝯtim in ſolutionē tertij argumenti ⁊ partim in corpe q̄ſtiōis. Ex dictis pȝ φ pcti originalis triplex eſt cauſa. Prima eſt cauſa obligatoria. ſ. deus dans iuſticiā originalē ade p ſe ⁊ ſuis filijs. Scḋa ē cauſa demeritoria. ſ. adā peccans. Tertia eſt cā negatoria. ſ. deus non dans. vt dictū eſt.

Tertio videnda eſt originalis culpe quiditas. Pro q̄ notandū ſm Sco. vbi s. diſ. xxx. Peccatū originale ē carētia original̄ iuſticie debite: ⁊ nō q̄liſcūq̄ debite ſed debite q᷑ in primo parente accepte ⁊ in ipſo amiſſe. Quia igit̄ pſona iſta ē naturalis filius vel filia ade: ideo debitrix eſt originalis iuſticie date a deo ipſi ade p ſe et filijs ſuis: et caret ea iō habet peccatū originale. Hec Sco. Ad oſtendenduȝ aūt clarius q̄re in iſta pſona puta in paruulo eſt culpabilis hmōi carentia iuſticie: addit Durādus indignitatē habēdi. Ita φ ſm ipm oportet dicere φ peccatū originale eſt carentia originalis iuſticie debite in eſſe cum indignitate habendi. Hmōi aūt indignitas etiam intelligi poteſt ex dictis Scoti. precipue ex hoc φ dicit cauſam demeritoriaȝ peccati original̄ eſſe adam peccantem. Nam ꝓpter peccatuȝ ade facta eſt natura humana indigna habere iuſticiam originalem. Qȝ autē hmōi indignitas ſit de rōne peccati originalis patet: quia poſita carentia originalis iuſticie: ⁊ etiaȝ poſito debito habendi: non propter hoc poneretur culpa originalis niſi etiam eſſȝ indignitas habendi illaȝ proueniens ex demerito ade. Qḋ pbat̄ ſic. quia ſi adaȝ non peccaſſȝ: potuiſſȝ de᷒ nō dare originalē iuſticiam alicui filioꝝ eius. non eīn cogeret̄ dare. et tunc in illo fuiſſet carentia originalis iuſticie ⁊ etiā debitum habendi eam ex lege a deo preordinata. nec tamen in eo fuiſſet originale peccatum. quia talis carentia iuſticie non eſſȝ ex demerito patris: neq̄ ex demerito filij: ſed ex mera dei voluntate. Ex predictis igitur patet φ ad rationem ſeu quiditateȝ originalis peccati tria concurrunt. Primum eſt originalis iuſticie carentia. Scḋm ieſt debitum habendi originalē iuſticiaȝ. Tertium ē indignitas habendi eam. Hec p primo articulo breuiter dicta ſufficiant.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Secũdo declarãda eſt ſacratiſſime virgis pſeruatiua ſctificatio. vicʒ qliter ipa dei mr̃ ſingulari qdã gr̃a ſctificata eſt in pmo inſtãti cõceptiõis ſue p quã ſctificationẽ oĩno pſeruata ẽ ab ori/ ginali culpa. Pro q̃ pmo notãdũ ſm doct. illũinatũ Fran. de maronis in trac. de con ceptõe vgis: q triplex eſt ſanctificatio.

Prima eſt vniuerſalr̃ q̃ aĩa ſctificaẽ: qa vicʒ a pctõ purgaẽ ⁊ ei gr̃a ꝯfert: ſed ñ cõ firmaẽ qn poſſit cadere a gr̃a. Et hec de cõi lege fit per ſacr̃a. Scõa eſt ſpẽalis q̃ aĩa purgaẽ a culpa ⁊ accipit gr̃am: ⁊ ſic cõ/ firmaẽ in gr̃a q in pctm̃ mortale cadere ñ põt. et talis credit fuiſſe ſctificatio ioãnis et hieremie. Tertia eſt ſingularʒ: q̃ ſctifi caẽ aĩa nõ purgatiõe a culpa/ qꝛ nulla eſt ibi culpa: ſed collatiõe gr̃e ⁊ ꝯfirmatõe tã/ ta vt necꝫ mortalr̃ necꝫ venialr̃ poſſit pec care. Et h̃ modo fuit btã vgo ſctificata i p mo inſtãti ſue conceptiõis. Hec Frã. Q, aũt vgo ſctiſſima fuit ſctificata ſctificatiõe pſeruatiua ab oĩ culpa origiali/ ita q ab ea fuerit oĩno exẽpta ⁊ in pmo inſtãti ſue con ceptiõis ſctã ⁊ gr̃a plena: poſſumus per/ ſuadere ⁊ declarare tripliciter

Primo autoritatib.
Secundo figuris.
Tertio rationibus.

Primo autoritatib⁹: tres

pcipuas ad hoc autoritates adducẽdo.

Prima eſt Anſelmi de ꝯceptu vginali. ca. xviij. Decuit vt ea puritate vgo mr̃ ni/ teret q̃ maior ſub deo neqt intelligi. H̃ aũt nõ eſſet verũ ſi virgo maria qñcꝫ fuiſſet in originali pctõ: qꝛ põt intelligi pura inocẽ/ tia ſub deo. Scõa eſt autoritas gloſe or dinarie ſup illo Jo. iij. Q̃ deſurſũ venit ſup oẽs eſt ⁊c. di. q hũanitas chr̃i fuit ſũ/ pta de altitudine hũane nature. ſ. de ſtatu innocẽtie in q̃ natura hũana nõ fuit pollu ta aliq̃ macula. Tertia eſt autoritas ſa/ lomonis Prouer. viij. q̃ ſm vſum romane eccl̃ie recitaẽ in ep̃la in pſona b. virgis di. Dñs poſſedit me i initio viaꝝ ſuaꝝ añcꝫ q̃cq̃ faceret a pncipio ab eẽno ordiata ſũ: vt. ſ. eſſem ieſu chr̃i mr̃. Ex hac autoritate hr̃ q cõceptio ⁊ natiuitas glioſe vgis marie pceſſit i mẽte diuina cuiuſcũqꝫ alteri⁹ pure creature cõceptionẽ. Ex q̃ iferri pt q p pec catũ pmoꝝ pẽtũ maculari ñ potuit. Pro bar ꝯña p Aug. xiiij. d ciui. di. ca. xj. d. Hõ pctõ ſuo diuinũ nõ potuit ꝑturbare ꝯſilium qſi qd de⁹ ſtatuerat illũ mutare cõpulerit. Hec Aug. Pri⁹ aũt ordiauerat glioſaꝫ vir ginẽ eſſe matrẽ dei. igiẽ ⁊ ordiauerat eam oĩmoda puritate nitere queadmodũ decʒ matrẽ dei. Pro ꝯfirmatiõe aũt pdictaꝝ autoritatũ poſſũ⁹ ad ꝓpoſitũ exponere il/ lud pſ. Flumis ipet⁹ letificat ciuitatẽ dei: ſctificauit tabnaculũ ſuũ altiſſim⁹. Altiſſi mus incꝫ dei fili⁹ ſctificauit tabnaculũ ſu um qd ẽ vgo glioſa ⁊ ſacratiſſima maria. Et mod⁹ ſue ſctificatõis tãgiẽ cũ pmittiẽ: Flũinis ipet⁹ letificat ciuitatẽ dei. Hec ci uitas ẽ vgo btã. hoc flumẽ ẽ abũdãs gr̃a ſpũſſcti. Vñ Jo. vij. dr̃ ſaluator. Qui cre dit in me (ſic dr̃ ſcptura) flumia d vẽtre e⁹ fluẽt. Et ſubdit euãgeliſta. hoc ãt dr̃ d ſpũ quẽ accepturi erãt credẽtes i eũ. Sũt aũt põderãda ſingl̃a vba pſ. di. Flumis ipet⁹ letificat ciuitatẽ dei. Notãter q̃ppe dr̃: flu/ minis. qꝛ fuit mun⁹ gr̃e copioſũ in ſua ſan ctificatõe ſibi datũ. Fõs ei pu⁹ q̃ eſt i aliꝭ ſctis creuit i ea in fluuiũ maximũ ⁊ in aq̃s plimas redũdauit. Heſter. x. Signanter etiã dr̃ ipet⁹: qꝛ fuit mun⁹ gr̃e vtuoſũ. Et certe ita vtuoſe ⁊ impetuoſe deſcendẽs vt oẽm maculã cuiuſcũcꝫ pcti pueniret. Vñ ipa dici põt Fõs hortoꝝ: pute⁹ aq̃ꝝ viuen tiũ. ſ. gr̃aꝝ ſpũaliũ q̃ fluũt ipetu de libano ſcʒ de mõte deitatꝫ. Cañ. iiij. Notãter ite/ rũ dr̃: letificat. qꝛ fuit mun⁹ gr̃e delicioſũ. Legim⁹ Lu. j. q infãs ioãnes exultauit in vtero cũ fuit emũdat⁹ ab originali pctõ et replet⁹ ſpũſctõ. Multo igiẽ mag̃ credẽdũ eſt vgine exultaſſe qñ p gr̃e plenitudinem ſctificata ẽ in mr̃is vtõ ab iſtãti ꝯceptõis. hoc eſt vticꝫ tãto magꝫ credẽdũ qnto i eã copioſi⁹ gr̃e mun⁹ deſcẽdit. Signter ſup addit: ciuitatẽ di. qꝛ fuit mun⁹ gr̃e fructuo ſum: qꝛ vicʒ p h̃ facta ẽ ciuitas dei: de q̃ ali bi pſ. dr̃. Glioſa dicta ſũt de te ciuitas dei.

Secũdo declarãda eſt pu

ritas ꝯceptõis b. marie p figuras tres ad h̃ pncipales figuras adducẽdo. Prima eſt de padiſo voluptatꝫ. Figurata em̃ fuit btã vgo in padiſo voluptatꝫ in q̃ fuit poſi tus adã i ſtatu inocẽtie. Fuit eñ. vgo hor tus deliciaꝝ i q̃ poſit⁹ ẽ ſcds adã. ſ. chr̃s de

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

q̄ dr.j. Cor.xv. Fact⁹ ē pm⁹ adā in aīam
viuētē. nouiſſim⁹ aūt adā i ſpū viuificātē.
Et ſeqͥᷓ. Prim⁹ hō de terra terren⁹. ſcd̄us
de celo celeſtꝫ. Qḋ itelligiᷓ nō q̄ntū ad di
uerſitatē nature: ſed ꝓpᷓ diuerſitatē ⁊ diffe
rentiā q̄ntū ad q̄litatē ꝟtutꝫ ⁊ vicij / culpe
et gr̄e. Qꝫ aūt b. ꝟgo figurata fuerit ꝑ pa
radiſū voluptatꝫ / teſtaᷓ Dam. in ſer. d̄ na/
tiuitate ei⁹: dicēs ad eā. Tu appellarꝫ itel/
lectualꝭ edes ſacratioꝛ ac diuioꝛ antiq̄. In
illa em̄ terren⁹ adā hitauit: in te autē dn̄s
celi. Hec ille. Sic ꝰ in ꝑadiſo voluptatis
nihil erat ioꝛdinatū: ſed oīa ꝯuenīētiſſime
oꝛdinata: ita a foꝛtioꝛi rōne credēdū eſt d̄
ꝟgine glīoſa ꝙ i ea nihil vnq̄ꝫ fuit inoꝛdina/
tū. ¶ Scd̄a figura eſt de arca diluuij. Fi
gurata em̄ fuit etiā ꝟgo ſctiſſima i arca di
luuij: de q̄ Gen̄. vj. dixit dn̄s ad Noe. Fac
tibi arcā de lignis leuigatꝫ. Vn̄ Dam̄. vbi
ſ. Te arca ꝑfigurauit ſecūdi mūdi ferēs ſe/
mina. Tu em̄ chr̄m mūdi ſalutē genuiſti q̄
pctm̄ q̄dē ſubruit ei⁹ ꝙ inūdatōes mitiga
uit. Hec ille. De⁹ igiᷓ pr̄ dixit filio vt face
ret ſibi arcā hāc in quā ver⁹ noe. i. ipē chr̄s
ingrediēs / mūdū a diluuio ſaluauit: et hec
fuit de lignis leuigatꝫ. i. cōplanatꝫ: q̄a fuit
ab oī aſpitate pcti imūis ¶ Tertia figura
eſt de arca teſtamēti. Figurata em̄ etiā fui/
it in arca veterꝫ teſtamēti: de q̄ loq̄ᷓ aplus
Heb. ix. di. ꝙ ſcd̄m tabnaculū qḋ dr̄ ſctā
ſctōꝝ hēbat arcā teſtamēti circūtectā ex oī
ꝑte auro: in q̄ erat vrna aurea hn̄s manna
Per hoc ꝙ arca illa erat in ſctōſctōꝝ / daᷓ
intelligi excellētia ſctitatꝫ marie. Coꝛpus
aūt ꝟgis intelligiᷓ ꝑ arcā. et ꝑ vrnā aureā
hn̄s māna intelligiᷓ ei⁹ aīa tota plena ⁊ i/
flāmata charitate: hn̄s in ſe gr̄e plenitu/
dinē. Illa aūt vrna ꝑus fuit ipleta manna
q̄ꝫ poſita i arca. ꝑ quod itelligiᷓ ꝙ aīa bt̄e
ꝟgis ꝑus naturalr̄ fuit gr̄a plena q̄ꝫ coꝛpi
vnita. et ſic ab oī macla ꝑſeruata. q̄a gr̄a il
la q̄ ſic fuit ꝑuēta equalet (vt dr̄ Sco. i. iij.
di. iij.) oꝛiginali iuſticie quātū ad accepta/
tionē diuinā: imo excedit. Ad ꝯfirmatōēꝫ
aūt maioꝛē poſſet ſupaddi figura de thro/
no ſalomōis. de q̄. iij. Reg. x. Fecit rex ſa/
lomō thronū de eboꝛe grādē ⁊ veſtiuit eū
auro fuluo nimis: ⁊ ſūmitas throni rotun
da ⁊c. ſequiᷓ. Nō eſt factū tale op⁹ i vniuer
ſis regnis. Iſte thron⁹ ſignificat btāꝫ vir
ginē q̄ eſt thron⁹ i q̄ ver⁹ ſalomō chr̄s ſedit
et quē ſua ſapīa fecit. Ebur aūt eſt os ele
phatꝫ cādidū: ꝑ qḋ ꝟginitas deſignatur.
Elephas em̄ eſt aīal caſtiſſimū: ⁊ natu/
raliᷓ inimicaᷓ ſerpēti. Et de b. ꝟgine diciᷓ
Gen̄. iij. Inimicicias ponā inᷓ te. ſ. ſerpen
tē / ⁊ mliērē ⁊c. ſequiᷓ. Ipa ꝯteret caput t.
Caput q̄dē ſerpentꝫ eſt initiū ſuggeſtiōis
quā b. ꝟgo nunq̄ꝫ recepit. Pōt ⁊ pctm̄ oꝛi
ginale dici caput diaboli. q̄ꝛ. ſ. eſt radix et
initiū alioꝝ pctōꝝ: ⁊ ꝑmū pctm̄ q̄ diabo/
lus dn̄aᷓ hoī. Hoc igiᷓ diaboli caput ipſa
ꝯtriuit. q̄ꝛ nullū ꝓrſus in ea locum habuit
pctm̄ oꝛigīale. ⁊ ſic ꝯtriuit caput. i. ꝑtātem
quā hꝫ diabolus ſuꝑ hoīem ꝑ pctm̄ oꝛigi/
nale. Summitas throni rotūda ſignificat
celeſtē cōuerſationē. Nō eſt factū tale op⁹
in vniuerſ regnis. q̄ꝛ nec ꝑmā ſimilē viſa ē
nec hr̄e ſeq̄ntem.

Tertio declarāda eſt puri

tas virginalis ꝯceptiōis ꝑ rōnes: tres ad
hoc ꝑncipales rōnes adducēdo ¶ Prima
fundaᷓ in redēptoꝛis reuerētia. Illud enim
ponēdū eſt ⁊ tenēdū tanq̄ꝫ cōuenientiſſimū
qḋ ꝑtinet ad chr̄i reuerentiā ⁊ eius excellē
tiā: dū tn̄ nō ſit repugnās vniuerſalitati re/
dēptiōis ꝑ ipm̄ facte. Sed ponere ꝟginem
dei matrē fuiſſe ꝑſeruatā ab oꝛiginali pec/
cato in ꝟtute paſſiōis chr̄i ꝓuiſe a deo ſpe/
ctat ad chr̄i reuerentiā ⁊ excellentiā reſpe/
ctu ſue oꝛigis ex ipa ꝟgine: īmo dicere op
poſitū videᷓ facere ignominiam chr̄o. ſ. ꝙ
nat⁹ fuerit de mr̄e q̄ aliq̄n fuerit peccatrix.
Neq̄ꝫ talis ꝑſeruatio repugnat vniuerſa/
litati redēptōis ꝑ chr̄m facte. Nō em̄ ex h
ſequiᷓ ꝙ chr̄s nō ſit oīm electoꝝ redēptoꝛ
vniuerſalꝭ. ſ. ex eo ꝙ ipſa ꝟgo ſic ꝑſeruāta
nō ſit redēpta ꝑ chr̄m. q̄ꝛ talis ꝑſeruatio ē
nobiliſſima redēptio. igiᷓ ⁊c. ¶ Scd̄a rō
fundaᷓ in mediatoꝛis efficacia. Et hāc ra/
tionē ponit Sco. i. iij. diſt. iij. ſic di. Perfe
ctiſſim⁹ mediatoꝛ hꝫ ꝑfectiſſimū actū me/
diādi reſpectu alicui⁹ ꝑſone ꝓ q̄ mediat. ſꝫ
chr̄s eſt ꝑfectiſſim⁹ mediatoꝛ. igiᷓ habuit
ꝑfectiſſimū gradū mediādi poſſibilē reſpe
ctu alicui⁹ ꝑſone. ſed reſpectu nulli⁹ habu
it ꝑfectioꝛē ſiue excellētioꝛē gradū median
di q̄ꝫ reſpectu marie. ꝰ reſpectu ei⁹ habuit
ꝑfectiſſimū gradū poſſibilē mediationis.
Sed hoc nō eſſet niſi meruiſſet eā ꝑſerua
ri a pctō oꝛiginali: vt ꝓbabiᷓ. ꝰ chr̄s me/

ruit mariā a pctō origiali pſeruari. ergo de facto fuit pſeruata. Premiſſa ꝓpoſitio vicȝ ꝙ chrūs nō habuiſſet reſpectu marie pfectiſſimū gradū mediatiōis poſſibilē niſi meruiſſet eā pſeruari a pctō origiali: pbaꝛ ab eodē ſcō. triplici rōne. ¶ Prima ē rō recōciliatiōis: q̄ vicȝ ſumiꝛ ꝑ cōpatiōnē ad deum cui recōciliat. ¶ Scḋa ē rō liberatiōis: q̄ ſumiꝛ ꝑ cōpatiōem ad malū a q̄ mediatoꝛ liberat. ¶ Tertia eſt rō cōicatiōis: q̄ ſumiꝛ ꝑ cōpatiōeȝ ad pſonā quā recōciliat ꝛ cui bona cōicat. ¶ Ad declaratiōnē pme ratiōis ponit exēplū tale. Aliq̄s offendēs regē intātū demereꝛ vt oī filio eiꝰ naturali rex offendaꝛ/ꝛ offenſus exheredet ipm. Iſta offenſa ſtatuiꝛ nō remittēda niſi ab aliq̄ innocēte offeraꝛ regi aliqḋ obſequiū magꝫ placens ꝛ gratū ꝙ̄ pctm̄ fuerit diſplicēs ꝛ offenſiuū. Aliq̄s igiꝛ offert obſequiū ita gratū ꝙ recōciliat filios vt nō exheredenꝛ: tm̄ cuilibet eoꝝ rex offēdiꝛ: ſȝ poſtea remittat offenſam ꝓpter merita mediatoris. Sed ſi mediatoꝛ ille poſſet ita pfecte placare regē vt pueniret reſpectu alicuiꝰ filij ire ne ei offendereꝛ: h̄ magꝫ eſſet ꝙ̄ ſi rex offenſam hitā ꝯ talē remitteret, ſed h̄ nō eſt ipoſſibile: cū hec offenſa nō ſit ex culpa ꝓpria: ſȝ ex alia ꝯcta. Ex h̄ arguiꝛ ſic. Nullꝰ pfectiſſime placat aliquē ꝓ offenſa alicuiꝰ ꝯhenda niſi pueniat ne illi offendaꝛ. Nā ſi iā offenſum placet vt remittat/nō pfectiſſime placat. Sed in ꝓpoſito deꝰ nō offendiꝛ anie ꝑ motū interiorē in ipō: ſȝ tm̄ ꝓpꝛ culpā i ipſa ania. ergo chrūs nō pfectiſſime placat trinitatē ꝓ culpa ꝯtrahēda a filijs ade ſi non pueniat vt alicui trinitas nō offendaꝛ. et ꝑ cōſeq̄ns ꝙ aia alicuiꝰ filij ade nō habeat culpā talē. ¶ Scḋa rōne ſic arguit. Perfectiſſimꝰ mediatoꝛ mereꝛ amotioneȝ oīs pene ab eo quē recōciliat. ſed culpa originalis ē maioꝛ pena ꝙ̄ ipſa carētia viſiōis diuine. Pctm̄ em̄ eſt maxia pena nature itellectualis inter oēs penas eiꝰ: cū ſit ablatio boni iuſticie qḋ eſt magꝫ cōueniēs ꝛ meliꝰ ipſi volūtati ꝛ volēti ꝙ̄ q̄dcūq̄ȝ bonū cōmodi alteriꝰ a iuſticia. Volūtas em̄ inq̄ntū habet affectionē iuſticie. i. inq̄ntū libera ē: eſt ſimplr nobilioꝛ ſeipa inq̄ntum habet affectionē cōmodi. Et in h̄ bn̄ v̄ificaꝛ illḋ auguſtinꝰ. iij. de libero arbi. Iuſſiſti dn̄e ꝛ ita eſt vt ſibi ipſi pena ſit oīs iordinatꝰ animꝰ. Si ergo chrūs fuit perfectiſſimꝰ mediatoꝛ: hāc penā grauiſſimā meruit ab aliq̄ auferri/nō niſi a mr̄e. ergo ꝛc. Cōfirmaꝛ iſtḋ ꝑ exēplū. q2 ſi filio ade eſſet maxia pena regē ꝯ eū offendi: nullus eū pfectiſſime recōciliaret niſi auferret ab eo nō tm̄ exheredatōeȝ ſȝ etiā eſſe inimicū regꝫ. igiꝛ ꝛc. ¶ Tertia rōne arguiꝛ ſic Nullus eſt pfectiſſimꝰ recōciliatoꝛ niſi alicui pſone conferat ſūmū bonū qḋ poteſt ꝑ illū mediatorē haberi. Sȝ innocētia illa. ſ. pſeruatio a culpa cōtrahenda pt h̄ri ꝑ mediatorē pfectiſſimū. ergo hmōi innocētia alicui pſone humane collata eſt. Hec Sco. vbi ſ. niſi pauca q̄ circa ſecūdā viā dicta ſunt de pctō q̄ ſumunꝛ ab eodeȝ ſcoto in. iij. ſent. di. xxxvj. ¶ Tertia rō pncipalis fundaꝛ in pcti originalis miſeria. Pctm̄ em̄ originale tollit dei dilectionem ſiue dei grām: ponit dei offenſionē ſiue diinimiciciā ꝛ diabolicā ſubiectionē. Nā ꝑ pctm̄ originale dr̄ apl̄s Eph. ij. Eramus natura filij ire. Hec aūt nō pn̄t ꝯuenient̄er dici de btā v̄gine. Cū em̄ ſit mr̄ grē/ſpecialiter a deo electa ad repatiōnē grē quā humanū genꝰ ꝑdiderat: nō eſt ꝯueniēs dicere ꝙ aliq̄n fuerit puata grā. Cum ſit mr̄ dei/nō eſt ꝯueniens dicere ꝙ aliq̄n fuerit inimica dei ꝛ filia ire. Nō em̄ ꝯuenient̄ aſſumiꝛ ꝓ medio inꝛ aliq̄s ad reconciliandū vnū alꝛi aliq̄s in q̄ eſt etiā illḋ ꝑ qḋ facta eſt inimicicia: et q̄ eandē inimiciciā hȝ ad eum cui faciēda eſt recōciliatio. Virgo aūt btā electa eſt ꝓ medio tali inꝛ deū ꝛ naturā hūanā. nō eſt ergo cōueniēs dicere ꝙ aliq̄n fuerit in indignatōe dei. Itē cū v̄go beata ſit mulier illa ſub cuiꝰ ptāte traditꝰ eſt diabolꝰ ꝛ ſpāliter ordinata ad ꝯterendū caput diaboli: iux illḋ Gen. iij. Ipa conteret caput tuū. qḋ a deo dictū eſt diabolo de v̄gine glioſa. irrōnabile eſt dicere ꝙ aliq̄n fuerit diabolo ſbiecta ꝛ ſub diaboli poteſtate. Predicta q̄ppe incōueniētia ſunt ꝛ ita abſurda ꝙ nulli vero catholico ꝯſonare pn̄t neq̄ȝ debent. pſertim cū paganꝰ ille mahumetꝰ in alchorano ſuo dicat. Nō eſt in filijs hoim quē nō tetigerit ſathan: pꝛeter Mariā ꝛ filiū eiꝰ. ¶ Cōfirmanꝛ aūt pdicte rōnes. q2 ſicut arguit ſco. in. iij. di. iij. Chrūs videꝛ imediatꝰ fuiſſe reparatoꝛ ꝛ recōciliatoꝛ nr̄ a pctō originali ꝙ̄ ab actuali q2 neceſſitas incarnatōis ꝛ paſſionis chrī

aſſignat̃ cōiter ex pctō originali. ſed ſupponit̃ coiter ꝙ chr̄s fuit ita pfectꝰ mediator reſpectu ipiꝰ marie ꝙ eam p̄ſeruauit ab oi pctō actuali. ḡ ⁊ ab origiali. Itē pctm̄ originale mag̃ viciat ⁊ inficit pſonā q̄ꝫ pctm̄ veniale: qꝛ nō pt pctm̄ originale ſtare cum grā. veniale autē bn̄ ſtat cū grā. ſed voluit filiꝰ dī (vt ſ. ponit̃) p̄ſeruare matrē ſuam a pctō veniali/ vt eius puritas ſeruaret̃. ḡ a fortiori etiā ab originali.

Tertio declarāda ē difficultatꝫ notabilis ſatiſfactiua ſolutio. Et p̄ncipue h̄ notabimꝰ circa p̄dicta triplicē difficultatem.

¶Prima ſumit̃ ex rōne naturalis ꝓpagationis.

¶Scda ſumit̃ ex rōne penalis inflictionis.

¶Tertia ſumit̃ ex rōne pſonal' cōditōis.

Prima igitur difficultas ſumit̃ ex rōne naturalis ꝓpagationis. quia ṽgo btā fuit ꝓpagata naturalr̃/ lege cōi aliorū. ſed rōne natural' ꝓpagatiōis a primis parētibꝰ ꝯtrahit̃ pctm̄ originale. ḡ ipa contraxit pctm̄ originale. Et pōt hec rō ꝯfirmari ꝑ auctoritates. qꝛ Ro. v. dr̄. Oēs in adā peccauerūt. et n̄ niſi qꝛ fuerūt in eo ſm̄ rōnē ſemialē. Hoc modo aūt fuit in eo beata ṽgo. Itē Aug. ſup illud Jo. Ecce agnꝰ dei ⁊c. ſolus innocēs: quia nō ſic venit ſcz ſm̄ cōem ꝓpagationē. Rn̄ſio ſm̄ Sco. vbi ſ. Quilibet filiꝰ ade naturalr̃ eſt debitor origialis iuſticie: et ex demerito ade caret ea. et ideo ois talis hꝫ vnde ꝯtrahat originale peccatū. ſed ſi alicui in p̄mo iſtāti creatiōis anie det̃ grā: ille lꝫ careat originali iuſticia: nunq̄ꝫ tn̄ eſt debitor eiꝰ. qꝛ merito alteriꝰ p̄uenientis pctm̄ dat̃ ſibi grā q̄ equalet illi iuſticie q̄ntū ad acceptationē diuinā: imo excedit. Quantū eſt igit̃ ex ſe q̄libet hr̄et pctm̄ originale/ niſi aliꝰ p̄ueniret merēdo. Et ita dicendū ꝙ oēs ꝓpagati naturalr̃ ab adā ſunt pctōres. hoc eſt ex modo q̄ hn̄t naturā ab adā/ haberēt vn̄ carent iuſticia debita: niſi eis aliūde conferat̃. ſed ſicut poteſt deꝰ poſt p̄mū inſtās ꝯferre grām: ita pt ⁊ in p̄mo inſtanti. Hec ſco. Unde patet ꝙ licꝫ btā ṽgo fuerit cōcepta in peccato originali radicaliter: hoc eſt q̄ntū ē ex modo ſue ꝯceptionis: nō tn̄ formaliter ⁊ actualiter. Contraxit ergo peccatuꝫ originale de iure ſcꝫ cōi: ſed non de facto.

Secūda difficultas ſumitur rōne penalis afflictionis. Nā ṽgo beata habuit penas cōes nature humane: vt ſitim: famē: mortē ⁊ hmōi: q̄ infligunt̃ nobis ꝓpt̃ pctm̄ originale: nec erāt in ea voluntarie aſſumpte. qꝛ nō erat redēptrix vl' reparatrix nr̄a. alias nō fuiſſet filiꝰ redēptor oim generalr̃. Rn̄ſio ſm̄ Scot. vbi ſ. Rō iſta nō ꝯcludit. qꝛ poteſt mediator recōciliare aliquē vt auferant̃ ab eo pene ſibi inutiles/ et relinquat̃ in penis ſibi vtilibus. originalis aūt culpa non fuiſſet vtilis marie pene. tn̄ tp̄ales fuerunt vtiles: quia eis meruit. Hec Sco. Poſſumꝰ itaqꝫ dicere ꝙ ṽgo btā nō fuit exempta a penis tp̄alibꝰ ꝓpt̃ triplicē cauſam. ¶Primo ꝓpter ipſiꝰ ṽgis vtilitatē: vt patet ex dictis. Un̄ dicūt aliq̄ virginē beatā a morte tp̄ali nō fuiſſe exemptā ad maiorē cumulū meritoꝝ eius. quia vt dr̄ Aug. xiij. de ciui. dei. Quid p̄cioſiꝰ q̄ꝫ mors ꝑ quam fit vt etiam oia delicta deleant̃ et merita cumulatiꝰ augeant̃: pſalmiſta dicente. Precioſa in conſpectu domini mors ſanctoꝝ eius. ¶Secūdo propter dei veritatem: di. Ps. ꝙ vniuerſe vie dn̄i miſericordia ⁊ veritas. In virgine igit̃ voluit deus exercere miſericordiā p̄ſeruando ab originali culpa: et iuſticiā/ relinquendo eam ſubiectaꝫ penis originalis peccati. q̄a miſericordia non expellit iuſticiā: dicente Ps. Miſcdia ⁊ veritas obuiauerunt ſibi: iuſticia ⁊ pax oſculate ſunt. ¶Tertio ꝓpt̃ filij p̄uilegioſaꝫ dignitatem. hoc eīn ita factum eſt ne videret̃ ṽgo maiori dotata p̄uilegio q̄ꝫ chr̄s redēptor nr̄ q̄ nullū pctm̄ habuit: et tamen pro ſalute humani generꝫ mortuus eſt.

Tertia difficultas ſumitur ex ratione pſonalis conditionis. quia virgo beata prius naturaliter fuit pſona ⁊ filia Ade q̄ꝫ habuit gratiam. In illo ergo priori tenebatur ad iuſticiam originaleꝫ quia naturalis filia ade: et non habebat eam. ergo ꝯtraxit peccatum originale. Et confirmatur: quia in illo priori nature nō fuit iuſta: ergo fuit iniuſta vel non iuſta: ex. ij. peri her. Reſponſio ſm̄ Scotū vbi ſup. Conſequentia non valet. quia ſm̄ il-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

iā p̄mitatē nature natura aie ita naturalit̄
p̄ceſſit p̄uationem iuſticie ſic ipā iuſticiā
zō ſic illo p̄oꝛi non habuit iuſticiā ſic nec
p̄uationē iuſticie. Sȝ inde pōt inferri ꝙ ō
rōne nature q̄ eſt fundamentū filiationis
ade nec in ea includit̄ iuſticia nec eiꝰ caren-
tia: qđ ꝯcedo. Etſi dicas ꝙ ipa prius na-
turaliter fuit carens iuſticia q̄꞉ hñs eā. Di
co ꝙ hoc prius natura nunq̄꞉ ineſt ſibi ſed
tm̄ ineſſet ſi cā extrinſeca non impediret et
poneret eiꝰ oppoſitū in eſſe. Oñ em̄ eſt oꝛ-
do nature int̄ p̄uatiue oppoſita ꝑ compa-
tionē ad tertiū non eſt niſi qꝛ hoc ineſſet ſi
aliud nō impediret. Uel eſt prioꝛitas in i-
tellectu qꝛ ſcȝ iſtud p̄us intelligit̄ vt p̄uatū
Et ad ꝯfirmationē dicendum ꝙ talis ꝯſe
quentia non valet i p̄dicatis cōpoſitis. vt
non ē albū lignū: ḡ eſt nō albū lignū. Ita
hic. Non ē iuſta in p̄mo iſtanti. i. rōne ſui:
ḡ eſt non iuſta: non ſequit̄ qꝛ neutrū coꝛuȝ
eſſentialit̄ includit. Etſi arguas, in primo
inſtanti nature vere intelligit̄ nō iuſta. Di
cō ꝙ non, ſȝ vere non intelligit̄ iuſta quia
abſtrahentiū nō eſt mendaciū. ij. phyſicoꝝ.
Hec Sco. qđ intelligit̄ de abſtractione p̄
ciſiua ꝛ nō de diuiſiua. Sed reſtat dubiuȝ
cū ꝟgo btā fuerit in ſua ꝯceptiōe ſctā quō
differt mundicia ꝯceptiōis ꝟginis a mun
dicia ꝯceptiōis chꝛi. Uident̄ em̄ eē eq̄les
Rñſio. Satis patet ex dictis magna inter
eas differentia qꝛ maria ex mō ſue cōcepti
onis incurriſſet pctm̄ oꝛiginale niſi fuiſſet
ſpēali p̄uilegio p̄ſeruata. Chꝛs ꝟo nō indi-
guit tali p̄ſeruatione ſed ex mō ſue ꝯcepti
onis ſanctiſſimꝰ ꝛ mūdiſſimꝰ fuit. Maria
igit̄ indiguit gr̄a redemptiōis q̄ fuit p̄uen
ta nō aūt chꝛs. Etſi arguas. Si virgo ma
ria indiguit gr̄a redēptionis aut indiguit
qñ fuit: aut an̄q̄꞉ eſſet. Non ſcđm qꝛ indi-
gētia in aliq̄ p̄ſupponit illud: ḡ qñ fuit: et
ſic aliq̄n habuit defectum gr̄e. Dicenduȝ
ꝙ indiguit gr̄a dei qñ erat in ſuis cauſis
prime p̄ductiuis vt p̄ueniretur a gr̄a dei.
Uel dicendū ꝙ in ea inſtās indigentie fu
it diſtinctū ab iſtanti gr̄e loq̄ndo de inſtā-
ti nature. Relinquit̄ itaq̄꞉ ſatis ſufficient̄ de-
claratū ex dictis ꝙ ꝟginis mr̄is dei cōce-
ptio fuit puriſſima atq̄꞉ ſctiſſima. Et ſic ſin
gularit̄ excellens ꝯceptionē cuiuſlibet al-
teriꝰ hūane p̄ſone q̄ etiā ꝯceptio i mēte di-
uina p̄ceſſit cuiuſlibet alteriꝰ pure creatu-
re p̄ductionem: quēadmodū ſonāt ꝟba ꝓ-
poſita in ꝑſona ipiꝰ ꝟginis: di. Necdū erāt
abyſſi ꝛ ego iā ꝯcepta erā. Hanc igit̄ ꝯce-
ptionē ꝟginis veneremur ꝛ tota mentis
deuotiōe celebremꝰ vt hāc ſacratiſſimā ꝟ-
ginē apud deū patronā ꝛ aduocatā habe-
re ſemꝑ mereamur: Amen

Sequit̄ ꝓbatio ad modū elegās ꝛ ſatis
efficax puritatis imaculate ꝯceptiōis mr̄is
dei ex dictis Reginaldi in ſua ſūma

Puritas ꝟginalis ꝯceptionis pōt
p̄bari ex trib᷒. vicȝ
Ex redemptionis nobilitate.
Ex ſacre ſcripture autoꝛitate.
Ex miraculoꝝ claritate.

Primo ex redēptiōis no-
bilitate ſic Rōnalis creatura int̄ redimen
das dilectiſſima fuit mō nobilioꝛi ꝛ excellē
tioꝛi redēpta. Argumētū ē euidēs. Credē
dū eſt em̄ a ꝟo catholico ꝙ chꝛs fuit redē
ptoꝛ ꝑfectiſſimꝰ ꝛ modū ꝑfectiſſimū redē-
ptiōis ꝛ nobiliſſimū erga dilectiſſimā ma
trē tenuiſſe. Modꝰ aūt redimēdi nobiliſſi
mus ē p̄ſeruare ex gr̄a ſpēali. vt redemptꝰ
nullā pcti maculā incurrat: ſȝ cū gr̄a alias
ꝑ pctm̄ p̄moꝝ parentū amiſſa: merito redi
mentis ad eſſe p̄deat ſic in ꝟgine dicimꝰ eē
factū. Et ſi q̄s dicat ꝙ nō eſt poſſibile ꝙ q̄s
redimat̄ niſi priꝰ fuerit captiuꝰ nec ꝑ ꝯñs
q̄s pōt a pctō redimi niſi fuerit in pctō. Re
ſpondet̄ ꝙ redēptio nō ſꝑ dic̄ redemptum
fuiſſe actu in pctō vel in carcere ſed tm̄ fu-
it in potētia. ſicut dicimꝰ ꝙ chꝛus redemit
nos a moꝛte eterna in q̄ moꝛte q̄ eſt que-
dam priuatio ſempiterna nūq̄꞉ fuimꝰ actu
ſed ſolum in potentia. Et iſte modus re-
dimēdi fuit i chꝛo reſpectu generis hūani
qđ poterat moꝛte eterna damnari niſi chꝛi
ſtus ipm̄ redemiſſet. Sed alius ē modus
redimēdi nobilioꝛ. ſ. a peccato ꝛ moꝛte eter
na quali modo gloꝛioſa virgo fuit redem-
pta ꝛ ſm̄ hunc modū chꝛiſtus fuit perfe-
ctiſſimꝰ redemptoꝛ. Nam nobilius ē cu-
ſtodire vel retinere aliquē ne cadat in lutū
q̄꞉ poſt caſū a luto illū releuare. iſte igit̄ mo
dus redimēdi nobiliſſimꝰ maxīe debuit eē
in dei mr̄e ſuꝑ oēs creaturas dilectiſſima.
Et ad idē alia adducit̄ rō tal̄. Sp̄ūſſctus
dei mr̄eȝ ab oi pctō veniali p̄ſeruat. ergo ꝛ

ab oī originali.añcedēs eſt notū ex cōi ſen
tentia doctoꝝ. ſed ꝯña ꝓbaṫ.qꝛ originale
pctm̄ magis eſt ꝯ diui honoris reuerētiaꝫ
q̄ veniale. qꝛ eſſe cū grā originale nō pōt.
veniale aūt pōt ſtare cū grā. Origiale pec
catū eſt ducēs ad dānationē. veniale ṽo n̄
ducit ad dānatiōem. et ſic de multis alijs
differentijs originał ꝛ venialis pcti. Si ḡ
ſpūſctō faciēte virgo nō habuit pctm̄ veni
ale qđ ē min⁹: nec habuit originale qđ eſt
ma⁹. Et ſic patet fundamentū q̄ oſtēſum
eſt ṽginē eſſe redēptā mō nobiliſſimo: qꝛ a
pctō nō qđ infuit: ſed qđ ineſſe potuit.

Secūdo ex ſacre ſcripture

autoritate. Et p̄mo volum⁹ ponere auto-
ritates regij ꝓphe. Et primo autoritatem
pſ. in q̄ dr. In ſole poſuit tabnaculū ſuum
et ipe tanq̄ ſpōſus ꝓcedēs ď thalamo ſuo
Dauid igiṫ rex ꝛ ꝓpha loq̄ns de incarna-
tionis myſterio ex cui⁹ ſtirpe virgo deſcen
dit: dr. In ſole poſuit tabernaculū ſuum: ꝛ
ipe tanq̄ ſpōſus ꝓcedēs de thalamo ſuo.
Ubi ṽginē vocat ſolē: dei thalamū atq̄
ſpōſaꝫ. Sol dr q̄ſi ſolus lucēs: vel ſup oia
lucēs. qđ vtiq̄ oñdit virginē ſup oēm cre
aturā luc̄ ꝛ grē excellētiā obtinere. Nā ſic
ſol a ſui creatiōe fuit lucid⁹: ſic ṽgo glioſa
a ſua ꝯceptiōe ſiue in ſue aīe creatiōe fuit
luce charitatis ꝛ grē lucida atq̄ plena. Et
hoc eſt qđ voluit ſingulariter exprimere
Gabriel dicēs ṽgini Aue grā plena. Ubi
ſciēdū eſt q᷑ ſm Fran. de maro. grā poniṫ
in aīa ſm q̄druplicē modū: teſte ſcptura
ſacra. ¶ Primo ꝑ modū indumēti honeſta
tis. qꝛ ſicut eſſet ṽecundū videre puellam
nudā nobiliſſimis ortā natalib⁹ in medio
viroꝝ ſolenniū: ita aīam carentē grā vere-
cūdū eſt videre in medio angeloꝝ nos cu-
ſtodientiū q̄ intuitiue ipam cernūt. Unde
de tali aīa veſtimēto grē ſic ꝑuata dr Eze-
chiel. xvj. Tranſiēs ꝑ te vidi ꝛ eras nuda
ꝛ ꝯfuſiōe digna. ſed aīa q̄ hꝫ grām eſt ad
inſtar ṽginis veſtimētꝭ cādidiſſimis idu
te. et ideo dr Apoc. xix. q᷑ vxor agni ꝑpa-
uit ſe ꝛ datum eſt illi vt cooꝑiat ſe byſſinū
ſplēdens candidū. Byſſinū aūt ſūt iuſtifi
catiōes ſctōꝝ: qđ nō niſi ꝑ grām fit. ¶ Se
cūdo grā habet eſſe in aīa ꝑ modū lucis
oſtendentꝭ. qꝛ ſicut luna eſt opaca ꝛ nō vi-
deṫ nec cognoſciṫ a nr̄o ſenſu: ita aīa nr̄a
qn̄ eſt ſine grā a deo eſt incognita ſpūaliter
ſicut dictū eſt fatuis ṽgib⁹ a dn̄o Matt.
xxv. Neſcio vos. Qn̄ autē eſt in grā: eſt a
dn̄o familiariter nota: vt dicaṫ ei qđ ſcri-
biṫ Exo. xxxiij. Te ꝑ noie noui et ꝯinue
niſti em̄ grām corā me. ¶ Tertio mō ha-
bet eſſe grā in aīa ꝑ modū pulcritudis de-
corantꝭ. qꝛ ſicut aliq̄ domicella dr tota de-
formis qn̄ caret aliq̄ ꝯdiciōe ſibi ꝯdecēte:
ſic aīa qn̄ caret grā eſt tota deformis. Un̄
ſm Gre. Oēs ṽtutes q̄ ſūt in aīa ſine grā
ſunt deformes ꝛ eaꝝ act⁹. et iđ aīe ſe ſpon
te ſpoliāti grā dr Eſa. xlvij. Denuda tur-
pitudinē tuā. Qn̄ aūt hꝫ grām tūc eſt pul
cerrima creatura: ita vt ipam videre ſit ni
mis delectabile. Et tūc dr ei. Pulcra es ꝛ
decora filia hierłm. et Cañ. vj. Pulcra es
amica mea: ſuauis ꝛ decora ¶ Quarto grā
hꝫ eſſe in aīa ꝑ modū ſcitatꝭ q̄etātꝭ. Sic
em̄ hō ſan⁹ nō inq̄etaṫ a ꝯtrietate humorū:
ita aīa exn̄s in grā nō impugnaṫ iugiter
vt vincaṫ ab impugnationib⁹ paſſionum.
Sed qn̄ caret grā tūc exn̄s q̄ſi īfirma mo
leſtaṫ multiplr̄ a paſſiōib⁹ pctoꝝ: vt ab ira
et ꝯcupia Pro q̄ īfirmitate dr apłs. j. coꝝ.
xiij. Inē vos mlti īfirmi ꝛ ībecilles ꝛ doꝛ
miūt mlti: ꝓpt. ſ. defectū grē. Sed qn̄ ad-
uenit grā: tūc aīa efficiṫ ſana. Iđ ď aīa exi-
ſtente in grā dr Eſa. lvj. Tūc erumpet q̄ſi
mane lumē tuū ꝛ ſanctitas tua orieṫ. Hec
Fran. Patet igiṫ quō aīa ſine grā ē q̄ſi nu-
da ꝛ magne ṽecundie expoſita. Et ſcđo a
deo ſpūalr̄ cognita. Tertio turpis ꝛ defor
mata. Quarto etiā eſt īfirma. Quis auteꝫ
amic⁹ dei ꝛ ṽgis ab eťno in ipſi⁹ chr̄i ma-
trē electe audeat de ipſi⁹ aīa ſentire talia:
Hec igiṫ ꝓuidens regi⁹ ꝓpha ſpūſctō affla
tus dixit. In ſole poſuit tabnaculū ſuū. i.
in ṽgine ab exordio ſue creatiōis grā ſplē-
dida ꝛ a dō dilecta ꝛ oī ṽtute ornata vni-
genit⁹ pr̄is poſuit tabnaculū ſuū. i. illā ſin
gulariṫ elegit vt eſſet ei⁹ ſacratiſſima maṫ
ꝛ angeloꝝ regina. Ideoq̄ ꝓpha Dauid vi
dens in ſpū ei⁹ ſcitatē ꝛ ꝓrogatiuaꝫ ṽgis
ſup oēs creaturas excellētē: dixit ei. Audi
filia ꝛ vide ꝛ inclina aurē tuā: qꝛ ꝯcupiuit
rex ſpēm tuā. pſ. xliiij. Et in pſ. ſeq̄nti inq̄t
idē ꝓpha. Sctificauit tabnaculū ſuū altiſ
ſim⁹: adiuuabit eā de⁹ mane diluculo. i. in
ꝑncipio ſue creatiōis. ḡ ſi de⁹ eam ab origi
nali nō ꝑſeruauit: nō adiuuit eam diluclo

ſed poſt diluculū. Alie ſunt autoritates in
pſal. ꝛ in ꝓphetꝫ q̄ſi ſine nūero q̄ videnꝉ ad
ſctitatē virginis in p̄ma ſui creatōe ꝑtine/
re. ſicut ille maxie q̄s ſctā mr̄ eccl'ia accipit
ex ſacra ſcptura ad ipſi⁹ laudē ꝛ gl'iam. ſic
accipit ꝛ de ipa canit illō puer. viij. Dn̄s
poſſedit me in initio viaꝝ ſuaꝝ ꝛc. Et ſpe
cial'r Cañ. iiij. de ipa exponiꝉ illō v̄bū To
ta pulcra es amica mea ꝛ macula nō eſt in
te. Sed ſi aiaꝫ habuiſſet pc̄ō oꝛiginali de/
turpatā quō ſpūſſctūs diceret: Tota pul/
cra es ꝛc. Si dicaꝉ ꝙ ipa ſe d̄t in canticis
eiſdē et ita recitat eccl'ia de eadem virgine
Nigra ſum ſed foꝛmoſa. Hec aūt nigredo
videꝉ dicere maculā. Rn̄deꝉ ꝙ hec nigre/
do nō d̄t maculā neqꝫ defoꝛmitatē: ſed foꝛ
moſitatē. Et hoc innuiꝉ cū ſequiꝉ: ſed foꝛ/
moſa. Itē de ipa ꝛ in pſona ipſi⁹ d̄t eccl'ia
illud Eccl'i. xxiiij. Ab initio ꝛ añ ſecl'a cre/
ata ſum. qd̄ de nulla alia legiꝉ: acſi diceret.
Ab initio p̄uiſa ſi ſctā creari: ꝛ vſqꝫ ad fu/
turꝝ ſeculū. ſ. gl'ie nō deſinam: ꝛ ſp̄ ero ſctā:
qꝛ nunqꝫ peccabo. Vn̄ō oia ibidē poſita ſi
bn̄ pōderenꝉ/ maximā notāt v̄gis excellē/
tiā ꝛ i v̄bis ꝛ i figurꝫ arboꝝ cū d̄r. Qua/
ſi cedr⁹ exaltata ſum in libano. Cedr⁹ q̄dē
ſine v̄mib⁹ ꝛ imputribile eſt ac ſp̄ viret ꝛc.
Reſpice cuncta inde ſequentia ꝛ anio dili
genti conſidera.

Tertio ex miracl'oꝝ clari/

tate. Refert em̄ mgr̄ Ioānes roꝛeti in ſer
mone quē in cōcilio baſilienſi fecit d̄ conce
ptione marie v̄gis/ miracula. Et p̄mo de
abbate Helſino/ q̄ cū in medijs oceani flu
ctib⁹ veniſſet auxilio ab ea expoſcēti iniun
cto ſibi annuatī celebrare celebrādā qꝫ p̄/
dicare cōceptionē imaculate v̄gis: ſedata
ſubito q̄ pcl'itabaꝉ tēpeſtate: ſalu⁹ cū oi co/
mitiua reuerſus eſt in patriā. Vn̄ dicit hic
mgr̄ Ioānes in ſer. iſto in cōcilio Baſili/
enſi p̄dicato ꝙ venerabil' Anſelm⁹ cātua/
rienſ archieps hec miracl'a recitat in ep̄l'a
quā ſcp̄ſit de ꝯceptiōis v̄ginis celebratōe
ad coepos anglie. ¶ Secūdū miraculū in
ep̄l'a p̄dicta poſitū (vt d̄t idē mgr̄ ioānes)
eſt d̄ ioāne oꝛdie leuita/ regꝫ Hūgarie ger
mano: quē cū immaculata v̄go de nuptijs
ad celibatū reuocaſſet/ admonuit annuatī
celebrare ꝛ celebrandā predicare ſuā conce
ptionē venerādā: quā ille poſtmodū aq̄lei

enſis p̄riarcha effect⁹ p̄ vniuerſam ſuā dio
ceſim ꝑpetuis tp̄ib⁹ inſtituit celebrandam
¶ Aliud miraculū refert mgr̄ ioānes vi/
talis de oꝛdie minoꝝ in defenſoꝛio v̄gis.
et mgr̄ hēric⁹ de haſſia i tractatu ſuo d̄ ma
cula bti bernardi q̄liꝉ anno dn̄i M. cccvij.
q̄dā lectoꝛ de oꝛdine p̄dicatoꝝ noie Pau/
lus: cū in eccl'ia cracouieñ. p̄dicaret ꝯ cōce
ptionem v̄gis: in medio ſermonis cecidit
añ altare: indeqꝫ obmuteſcēs domū delat⁹
indilate diē clauſit extremū. ¶ Aliud mi
raculū refert p̄fat⁹ magr̄ Io. vitalis de fr̄e
gerardo de oꝛdie fratꝝ minoꝝ: q̄ poſtqꝫ ꝯ
ꝯceptōeꝫ v̄gis p̄dicauerat/ miſſā celebrare
vellet: ſublatꝫ ab altari ſacramētalib⁹ ſpe
ci/eb⁹/ imaculata v̄go ipm icrepās arguitāq
dē ipo correpto ꝛ penitenti/ ſublatas ſpēs
iteꝝ reſtituit. Finitaqꝫ miſſa: idē gerardus
ambonē aſcēdēs ſine moꝛa/ mira q̄ ſibi ac/
ciderant ꝑpl'o enarrauit. ¶ Aliud miraculū
referꝉ idē vital' contigiſſe in q̄daꝫ eccleſia
lemouiceñ. de q̄dam religioſo in iſta opini
one adeo ita ꝑtinaci vt nunqꝫ p̄dicaret q̄n
imaculatā virginē oꝛiginali macula fuiſſe
maculatā aſſereret. Tādē viſa die int mi
ſaꝝ ſolēnia ceterꝫ intactꝫ fratrib⁹ lup⁹ d̄ ſil
ua veniēs/ ipm palā ſtrāgulauit. ¶ Mira
culū aliud recitat idē mgr̄ Io. cōtigiſſe in
eccl'ia ciuitatꝫ Idonij de q̄dā fr̄e p̄dicatoꝛe
q̄ cū opinionē iſtā ſuſtinere decreuiſſet in
publica diſputatiōe ſub mgr̄o Odone cā/
pañ. oꝛdinis fratꝝ btē Marie de carmelo
ꝛ poſitionē ſuaꝫ vellet incipe: ſubito cecus
mut⁹ ꝛ amens/ octauo die ab hac luce diſ
ceſſit. ¶ Septimū miraculū. Refert em̄ fa
ma publica p̄ vniuerſam angliā de magro
alexādro neqꝫ/ doctoꝛe oxonieñ. vniuerſi
tatis: ꝙ cū vellet vice q̄dā celebritatē ꝯce
ptiōis v̄gis ꝓphanare in diſputatōe publi
ca: nocte p̄cedēte intolerabil'r corrept⁹/ cui
vexatio dedit intellectū: ſuāqꝫ temeritatē
cogſcens: ad honoꝛē v̄gis ſermonē fecit q
incipit Fiat lux. in q̄ ſuū erroꝛē retractauit
¶ Aliō miraculū narrat mgr̄ Io. roꝛeti p̄
dict⁹ ꝙ ipſe accepit a multis fidedigniſſi
mis: ꝙ dn̄s helias auicieñ. eps cū p̄dicare
vellet in ciuitate Toloſana i feſtiuitate cō
ceptiōis v̄ginis ꝛ ꝯ cōceptiōis ſctitatē:
anteqꝫ aſcēderet ambonē: oꝛatiōem fecit ſo
lito moꝛe añ v̄gis altare: facta oꝛōne/ oc̄a
rōnes ꝛ media q̄ cōcepat ꝯ cōceptiōis ſan

ſcitatē de ſua memoria ſubito euanuerūt:
oppoſiteqꝫ rōnes in eadē memoria fixe p/
manſerūt. et ſic coact⁹ eſt oppoſitū ſui ꝓpoſi/
ti p̄dicare. Quē caſum ſicut ſibi cōtigerat
ad exaltatiōem ꝟginis q̄diu vixit ꝛ p̄ua/
tim ꝛ publice freq̄nti⁹ enarrauit. Patꝫ igi
tur ſufficiēter fundamentū acceptū ex mi/
raculoꝝ claritate.

Alius ſermo ꝑ natiuitate ſeu cōceptio/
ne beate Marie.

TRanſite ad me oēs qui ꝯcupiſcitꝫ me.
Eccl.xxiiij. Inuitat nos gra/
tioſiſſime atqꝫ benigniſſime glīoſiſſima dī
mr̄ vt ad eā trāſeam⁹/diuine grē p̄ſidiuꝫ p
eā accepturi. Et pfecto ſecure atqꝫ fiduci/
aliter poſſum⁹ ꝛ debem⁹ ad eam recurrere
p̄cipue ꝓpter tres ipſius ſuauitates in ep̄la
hodierna nobis deſignatas.
Primo ꝓpt̄ ſuauitatem admirande ſan/(ctitatꝫ.
Secundo ꝓpt̄ ſuauitatē ve/
nerande maternitatis.
Tertio ꝓpter ſuauitatē amplexande be
nignitatis.

Prima ſuauitas deſigna
tur cū dr̄. Ego q̄ſi vitꝫ fructificaui ſuaui/
tatē odoris ꝛ flo. in fru. ho. ꝛ ho. Ubi no/
tari p̄nt tria ad hāc ſctitatē ꝟgis ſpectātia
Primū eſt ſp̄ūal' grē plenitudo: cū dicit.
q̄ſi vitꝫ. Gr̄a q̄ppe eſt ſic vitꝫ ex q̄ oriuntur
fruct⁹ dulciſſimi bonoꝝ opeꝝ ꝛ vinū ſp̄ū/
alis leticie. Notādū aūt ꝙ odorem vitis
ſuſtinere nō p̄nt imo fugiūt ſerpētes et bu
fones. In btā aūt ꝟgine tāta fuit gr̄a etiā
ab inſtāti ꝯceptōnis ꝙ odorē ei⁹ ſuſtinere
nō potuerūt ſerpētes īfernales: nec ī ea eē
pcti venenū qd̄ recte p bufonē deſiḡri pōt
q̄ eſt aīal veneno plenū ꝛ inflatū. Fuit ḡ ī
btā ꝟgine gr̄a excellentiſſima. ſ. oī alia gr̄a
pure creature ꝯceſſa excellētior. Fuit etiā
hmōi gr̄a clemēter p̄ſeruatiua ab oī vicꝫ
pctō tā originali q̄ꝫ veniali q̄ꝫ mortali. Iō
ſibi dr̄ in cātic. Tota pulcra es amica m.
et ma. nō ē in te. Cā̄.iiij. Fuit etiā in bo/
no potēter ꝯfirmatiua. Iō Cā̄.iiij. Uide
rūt eā fi. ſion: ꝛ btiſſi. p̄di. Fuit etiā in gr̄a
decēter p̄paratiua ad h̄ vicꝫ vt digna eēt fie
ri mater dei. Iō dr̄ ber. Nō decebat mari/
am cōes hr̄e grās neqꝫ paucas q̄ ſūmū ge
ſtauit in vtero. Propterea dr̄ Eccl.xxiiij
In me oīs g̃. ꝛc. Scdm qd̄ notat̄ ī ver
bis p̄dictꝫ ptinēs ad ſctitatē ꝟgis ē actua
lis diligētie ꝓmptitudo. ſ. ad oē bonū op⁹
exeq̄ndū. et h̄ deſignat̄ p flores. Sic dicit
Tho. in. j. ij. q. lxx. ar. j. in ſol. p̄mi ar. Cū
fruct⁹ hēat rōnem finis/nihil ꝓhibet alicu
ius fruct⁹ eſſe aliū fructū: ſic finis ad finē
ordinat̄. Opa igit̄ ꝟtuoſa inq̄ntū ſūt effe/
ctus grē ſp̄ūſſcti opantꝫ in nob̄ hn̄t rōneꝫ
fructus. vn̄ Mat.xij. Ex fructu arbor cog
noſcit̄. i. ex opib⁹ ſuis hō: vt ibi exponit̄ a
ſctis. ſꝫ inq̄ntū hmōi opa ordiant̄ ad fineꝫ
vite etne: ſic magꝫ hn̄t rōnem floꝝ. Unō
dr̄ Eccl.xxiiij. Flo. m. fru. ho. ꝛ ho. hec tho
mas. Hmōi aūt flores btiſſime ꝟgis fue/
runt flores odoris ſuauiſſimi ꝓpt̄ p̄fūdiſ/
ſimā hūilitatē q̄ deo eſt gratiſſima. Aug.
Nihil nos ita deo g̃tos efficit ſic hūilitas
Fuer̄t nitoris fulgētiſſimi ſeu pulcerrimi
ꝓpter ſacratiſſimā ꝟginitatē. Iſido. i li. de
ſyno. Amāda ē pulcritudo caſtitatꝫ. Fue/
rūt etiā vigoris efficaciſſimi ꝓpt̄ ardētiſſi
mā charitatē: q̄. ſ. dat efficaciā merēdi. vn̄
ab Ambro. charitas dr̄ forma virtutū.
Tertiū qd̄ ibi notat̄ ptinēs ꝛc. eſt eter/
nalis glīe celſitudo qd̄ deſiḡt̄ p fruct⁹ ho/
noris ꝛ honeſtatis. Honeſtas q̄ppe videt̄
dici honoris ſtabilitas. iō ꝓprie ptinet ad
honorē btōꝝ. ꝛ ille ē fruct⁹ bonoꝝ operū.
Sap.iij. Bonoꝝ laboꝝ glīoſus eſt fruct⁹
Et Ro.vj. Hētꝫ fructū ī ſctifi. ꝛc. Eſt ḡ
p̄cipue ꝯtepland⁹ triplex fruct⁹ honoris ꝛ
honeſtatꝫ ſingl'arit̄ ptinēs ad celſitudinē
glīe btiſſime ꝟginis. Primus eſt honor
regalis dn̄ationis. Scds eſt honor ſpe/
cialis ſublimatiōis. vicꝫ ad ſingularē bti/
tudinis ſtatū. Terti⁹ ē honor vniuerſal'
diſpenſatōis donoꝝ vicꝫ ſp̄ūaliū. Uide ſ̄
ſer. de aſſūp. in. ix. xj. ꝛ. xij. ſtel.

Secunda eſt ſuauitas ꝛc.
que deſignat̄ cum di. Ego mr̄ pul. di. ꝛ ti.
et m. ꝛ ſan. ſpei. Sap.vij. oīm bonoꝝ mat̄
eſt. Mr̄ inqꝫ ſincerit̄ diligēda. iō di. pulcre
dilec. i. cui⁹ dilectio pulcra ē et deo grata.
Mater ſingulariter reuerenda. Ideo di.
et timoris. ſcꝫ reuerentialis. quia videli/
cet eius offenſam multū vereri debemus.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Mater fiduciabit expoſcēda. Jō dr: et ma
gnitudinis ꝛ ſctē ſpei. Habꝫ em̄ ptātē no/
bis ſubueniēdi rōne ſue magnitudinis: ꝛ
volūtatē rōe ſue pietatꝫ ꝛ mie i q̄ ſperamꝰ

Tertia eſt ſuauitas ꝛc.

q̄ notat cū dr: Et a gn̄atiōibꝫ meis imple/
mini ꝛc. i. ſpūalibꝫ regn̄ationibꝫ q̄ fiūt per
grām vbi offert nobis ſpūalez grām ꝛ vt
ampliꝰ nos alliciat ſubiūgit: Spūs eius meꝰ
ſup mel dulcis: ꝛ hereditas mea ꝛc. expo/
ſitione pbat expedita videbis. Et ↄſeqnt
offert nobis triplicē grām. Primo graꝫ
amoroſe affectōis: cū dr: Qui edūt me ad/
huc eſu. ꝛ q̄ bibēt me adhuc ſitiēt. i. q̄ meā
dulcedinē dulcit guſtāt q̄ eſt anie deuote
refectio/adhuc guſtare deſiderabūt p ve/
hemētis amoris affectionē. Scdo gra
tiā ꝟtuoſe ꝑtectiōis. cū dr. Qui audit me
nō ↄfundet: ꝛ q̄ ope. in me nō pec. Qui au
dit me. i. dulcē inuitatiōez meā p opis exe
cutionē/euadet ↄānatiōis ↄfuſionē: ꝛ qui
opant in me: inſpiciēdo vitā meā ꝛ ſctita/
tē vt exēplar directiui/nō peccabūt. Ter
tio grām fructuoſe remuneratiōis: cū dic
Et q̄ elucidāt me: ꝟtutes. ſ. meas magni
ficādo verbo: ꝛ ope imitādo: vitā eternāꝫ
habebūt ꝛc.

Sermo de ſalutatōe angelica.

Salutatio illa

venerabilis atq; digniſſima quā
archāgelꝰ Gabriel ſacratiſſime
ꝟgini p̄ſentauit: a nob ē ſepiſſime cū tota
ani deuotiōe recolēda: ꝛ cū oi hūilitate et
reuerētia glioſe dei mr̄i p̄ſentāda. Et hoc
p̄cipue ꝓpter tria.

Primo ꝓpter ſalutatiōis excellentiā
Scdo ꝓpter ſacre virginis reuerentiā.
Tertio ꝓpter nr̄am indigentiā.

Primo ꝑpter ſalutatō

nis excellentiā. Excellētiā em̄ ſinglarē hꝫ
tripltr. Tū ex pte pncipij a q̄. ſ. deſcēdit: qꝛ
ō celo attulit eā āgelꝰ ꝛ eā vidicerat i ſpe/
culo eterno diuie maieſtatꝫ. Vn̄ ipe ange
lus ſalutās miſſus ē a deo: vt hr̄ Luce. j.
Tū ex pte nūcij p quē. ſ. fuit hec ſalutatio
ꝟgini p̄ntata: nō em̄ fuit hō: nec quis an/
gelꝰ: ſꝫ angeloꝝ pnceps gabriel. Vn̄ Lu.
j. Miſſus ē gabriel. Et Aug. in q̄dā ſer.
in pſona ꝟgis g dic. Venit ad me q̄dā chriſti
paranymphus nō patriarcha ꝯmus aut ꝓ
pheta egregiꝰ: ſꝫ gabriel archangelꝰ. Tū
ex pte myſterij. qꝛ ſcꝫ ibi ↄtinet myſteriuꝫ
nr̄e redemptiōis: ꝛ huiꝰ ſalutationis p̄ſen
tatio facta ab angelo glioſe matri dei fuit
initiū myſterioꝝ nr̄e ſalutꝫ. Vn̄ ſcti ꝓphe/
te hāc ſalutationē ardent petebāt. Eſa. lxv
Rorate celi deſup ꝛc.

Scdo debemꝰ hāc ſaluta

tionē ſepiſſime p̄ſentare bte virgini ꝓpt ipi
us ꝟginis reuerētiā q̄ eſt regina celi ꝛ dn̄a
mūdi. Ipa q̄ppe pōt dicere illō Eccl. xxiiij
In oi gente ꝛ in oi ꝓplo pmatū tenui. Jō
cū oi hūilitate ꝛ reuerentia ē ei hec ſaluta
tio offerenda. In q̄ excellentiſſime cōmen
dat ipa glioſiſſima ꝟgo. vt poſtea dicemꝰ

Tertio ꝑpter noſtrā idigē

gentiā. Indigemꝰ em̄ grāꝛ mia. Jō nobis
neceſſe ē mr̄ez mie ꝛ grē venerari ꝛ lauda
re. Non poſſumꝰ aūt eā excellentiꝰ lauda
re q̄ꝫ p hanc angelicā ſalutationem neq; et
aliq̄d gratiꝰ offerre poſſumus Jō bn̄ dicit
petrus de alliaco. O btā mr̄ innupta ꝟ
go: q̄d ſacre aures tue audire pn̄t iocūdiꝰ
q̄d recipe ſuauiꝰ: q̄d benigniꝰ acceptare q̄ꝫ
verba hec angelica q̄bꝫ gratiſſime ſalutarꝫ
Aue: q̄bꝫ digniſſime cōmēdarꝫ: grā plena:
q̄bꝫ dulciſſime ↄſolaris: dn̄s tecū. O igit
ꝟba gtiſſima: ꝟba digniſſima: ꝟba dulciſ
ſima: merito deuotꝫ cordibꝫ iſcribēda: piis
vocibꝫ depromēda: tuis q̄q; clemētiſſimis
auribꝫ: a nobis lꝫ peccatoribus humiliter
proferenda/: ꝛ cum infatigabili deuotione
ſepiꝰ repetenda. Hec ille. Idē. O clemēs
maria nulla tibi eē pōt gratioſior accepta
bilior ve ſalutatio ea quā deꝰ p angelū ſuū
gabrielē trāſmiſit de celo. Hec ille. O q̄ re
uerenter debemꝰ nos ꝟmiculi hanc ſaluta
tionem angelicā regine mundi matri dei
preſentare. In hac aūt ſalutatiōe ſingula
rit atq; excellent cōmēdat ꝛ laudat digniſ
ſima dei mr̄. Et h̄ p̄cipue q̄ntuplicit

Primo q̄ ad mali exemptionē/Aue
Scdo q̄ ad boni pfectionē/grā plena
Tertio q̄ ad glioſā aſſociatonē. dn̄s te.
Quarto q̄ ad ſingularē ſublimationē,
bn̄dicta tu ꝛc.
Quinto quo ad prolis benedictionē. et
benedictus ꝛc.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

PRima igit̃ ꝯmẽdatio eſt q̃ ad maledictoꝝ exẽptoꝝ, cũ dr̃ Aue. ſine ve. Petrus d alliaco. Aue (inq̃t angelus) virgo ſalutifera: q̃ eue maledictiõꝫ in bñdictõꝫ trãſferẽs ſola eſſe meruiſti ſine ve. meruiſti quidẽ: nõ tua iuſticia ſed diuina gr̃a vt ſola eſſes ſine ve. Et hoc poſſumꝰ declarare ſm̃ triplicẽ ternariũ.

Primus ternarius.

qꝛ pmo fuit ſine ve pudoꝛꝫ: qꝛ ſine tactu pudoꝛis inuẽta eſt mr̃ ſaluatoꝛꝫ. Scđo ſine ve laboꝛis: qꝛ fuit ſine grauamĩe grauida. Tertio ſine ve doloꝛis: qꝛ fuit ſine doloꝛe puerpera. Exẽpta eſt igit̃ ab illo ve maledictiõis: qđ ſcribit̃ Gen. iij. Multiplicabo erũnas tuas: in doloꝛe paries filios. Aug. Preciſuꝫ eſt i ea illđ eue infelicitatꝫ elogiũ de q̃ dictũ eſt In triſticia paries filios: qꝛ ipa in leticia dñꝫ parturiuit. Eua em̃ lachꝛymas: maria gaudium in ventre poꝛtauit.

Scđs ternarins ſeu ſecũda trinitas.

Quia pmo fuit ſine ve oꝛiginalis culpe ſiue iuſticie. Can. iiij. Tota pulcra es amica mea ꝛ macl̃a nõ eſt in te. Scđo ſine ve actualis malicie. Augꝰ. Cũ de petis agit̃ nullaꝫ pꝛoꝛſus de maria hr̃e volumꝰ q̃ſtionẽ. Tertio ſine ve coꝛpoꝛalis miſerie: q̃ eſt in incineratiõe ꝛ putrefactiõe. Ps. Nõ dabis ſc̃m̃ tuũ videre coꝛruptiõeꝫ. ſc̃m̃ inq̃ꝫ tuũ, i. coꝛpꝰ virginis qđ eſt tẽplũ ſc̃m̃ tuũ. De pdicto triplici ve põt intelligi illđ Apoc. viij. Ve: ve ve habitãtibꝫ in terra.

Tertiꝰ ternariꝰ ſeu tertia trinitas.

qꝛ pmo fuit imunis ſiue exẽpta a ve carnal' voluptatꝫ: qđ excluſit per virginitatẽ. Scđo a ve mũdane cupiditatis: qđ excluſit p paupertatẽ. Tertõ a ve diabolice vãitatꝫ, i. ſupbie: qđ excluſit p humilitatẽ. Fuit igit̃ exẽpta ꝟgo celica ab ill' tribꝫ q̃ ſunt in mũdo: de qbꝫ dr̃. j. Jo. ij. Oẽ qđ eſt i mũdo aut eſt ꝯcupia carnis: aut cõ. oculoꝝ: aut ſup. vite. Addit̃ aũt h̃ nomẽ maria: qđ q̃dẽ nomẽ triplicẽ hꝫ expoſitõꝫ in triplici lingua. Hebraice ei maria intp̃tat̃ ſtella marꝫ: l' illũiata aut illũiatrix. Latine ãt amaꝝ mare. Syriace ꝟo dña. Eſt ei ſtella marꝫ in petõꝝ ꝯductiõe. Fuit illuminata in ſua ſc̃tã ꝯceptiõe: illũinatioꝛ in filij dei incarnatiõe: ꝛ illũinatiſſima i ſua glificatiõe. Fuit aũt illũinatrix in ſua ſc̃tiſſima ꝯuerſatõe: qꝛ eiꝰ vita glioſa lucẽ dedit ſeclo: vt cãtat ecclia. Fuit amaꝝ mare in ſui filij paſſiõe: qꝛ doloꝛꝫ eiꝰ gladꝰ ipiꝰ aiaꝫ ptrãſiuit: vt dr̃ Lu. ij. Dña aũt facta eſt in filij dei ꝯceptiõe qñ. ſ. dñi mr̃ eſt effecta: ꝛ tanq̃ totiꝰ mũdi dña ſup oẽs etiã angeloꝝ choꝛos exaltata ẽ in ſua glioſiſſima aſſũptiõe. Patꝫ itaq̃ q̃ magne dignitatis: virtutꝫ: atq̃ autoꝛitatꝫ eſt hoc ſc̃tiſſimuꝫ nomẽ maria: Freq̃nt̃ igit̃ dicãꝰ Aue ma.

SEcũda laus ſeu ꝯmendatio eſt q̃ ad boni pfectionẽ: cũ dr̃: Gr̃a plẽa. Petrꝰ de alliaco. O q̃ magñ ꝛ admirãda dei dignatio dignaq̃ virginis cõmẽdatio. Ecce a deo mittit̃ angelꝰ ad virginẽ: ab excelſo ad humilẽ: a dño ad ancillã: a creatoꝛe ad creaturã / cui tñ nõ ex creature merito: ſed ex creatoꝛis dono ſubito dr̃ gr̃a plẽa. Hec il. Hier. Vere gr̃a plẽa qꝛ ceterꝫ p ptes p̃ſtat̃ gr̃a: in maria ꝟo ſe totã infudit gr̃e plenitudo. Hãc gratie igit̃ plenitudinẽ poſſumꝰ declarare ſm̃ triplicem modũ ſiue intellectũ.

Primꝰ intellectꝰ ꝯtiet

tria mẽbꝛa: qꝛ dr̃ gr̃a plena ꝓpter triplicẽ plenitudinẽ. Primo em̃ eſt gr̃a plena i mẽte p virtutũ copiã. Scđo plena in carne p ꝟginitatꝫ pcellentiã. Tertio plena in ventre p filij dei pñtiã: Pꝛouerb. xxxj. Multe filie ꝯgregauerũt diuitias: tu ſupgreſſa es vniuerſas.

Scđs intellectꝰ etiã cõ

plectit̃ tria mẽbꝛa. Merito ei eſt gr̃a plena. Tũ qꝛ hũit pfunditatẽ hũilitatis: Tũ qꝛ hũit puritatẽ ꝟginitatꝫ: Tũ qꝛ hũit ſoliditatẽ charitatꝫ. Ad hoc em̃ ꝙ vas aliqđ ſit bñ contentiuũ magne plenitudinis tria hec requirũtur: vicꝫ ꝙ ſit pfundũ: purũ: ꝛ ſolidũ. Vñ de btã ꝟgine ꝓpter tria pdicta mirant̃ angeli dicẽtes illđ Cant. vj. Que ẽ iſta q̃ pgredit̃ q̃ſi auroꝛa ꝯſurgẽs: pulcra vt luna: ꝓpter virginitatẽ. Luna ei eſt coꝛpꝰ frigidũ (electa vt ſol) ꝓpter charitatẽ (terribilis vt caſtroꝝ acies oꝛdinata) ꝓpter hũilitatẽ demõibꝫ terribilẽ. Tertius intellectꝰ etiã triplicit̃ variat̃. Recte

em̄ dicit: gr̄a plena: q̄ p eã nob̄ venit oĩs gr̄a. Primo gr̄a vniuerſal' redẽptõis. Vñ Lu. j. d̄r ei angel⁹. Inueniſti gr̄am apud deũ: gr̄am inq̄ quã tot⁹ pdiderat mũdus Jõ etiã ſubiũgit angel⁹ ɔceptiõꝫ redẽptoris. Ecce ɔcipies in vtero ꝛ paries filiũ et vocabis nomẽ eius Jeſum. Scdõ gr̄a ſpẽalis reformatiõis: p quã. ſ. vnuſquiſq̄ pctõr recõciliat̃ dõ. Anſ. Maria tu pctõrẽ toti mũdo deſpectũ/ mr̄no affectu ãplecteris: nec deſeris eũ q̄uſq̄ de⁹ p te placatus ipꝫ ſue gr̄e reformabit. Tertio gratia ſpũalis ptectõis: vicꝫ ɔtra diabolicaſ verſutias. Ber. Fluũt ꝛ peunt ſicut cera a facie ignis demones vbicũq̄ inuenerit crebrã nõis marie inuocatiõeꝫ. Hec ille. Jõ phetice dictũ fuerat de ipa Num. xxiiij. Cõſurget virga ex iſrl' ꝛ ɔteret duces moab. Propter oĩa pdicta dicit Ber. Nulla gr̄a venit de celo ad terras niſi trãſeat p man⁹ marie. Hec ille. Ad hãc igit̃ virginẽ matrẽ nos miſeri gr̄a ꝛ miſcdia indigẽtes hũilit̃ recurram⁹ vt ei⁹ pſocinio g̃tiã inueniam⁹: q̄ ipa eſt gr̄a plena.

¶ Tertia ɔmẽdatio eſt q̊ ad gloſam aſſociationẽ: cũ d̄r Dñs tecũ.

Dñs q̄deꝫ eſt cũ ſctis angel' p gr̄am: cum ſctis hoib⁹ ñ ſolũ p gr̄aꝫ/ ſedetiã p naťaꝫ aſſũptaꝫ vt hõ poſſit dicere: emanuel. i. nobiſcũ de⁹. ſ. p naťaꝫ ſoci⁹: qd̄ dicere nõ pt angel⁹. ſed cũ btã virgine ſingľarit̃ ẽ dñs nõ ſolũ p gr̄am ꝛ nature ɔformationẽ: ſꝫ p corpalis ſube vnitatẽ. Igit̃ virgo beata dñs tecũ. Lõge quidẽ excellẽti⁹ q̄ cũ ceteris ſctis cũ q̄b⁹ eſt ſpũalit̃ ꝛ in corde: q̄ tecũ eſt ꝛ ſpũalit̃ in corde ꝛ corpalr̃ in vẽtre. Petr⁹ de alliaco. Magna valde dulcedo et dulcis multũ ɔſolatio tibi eſt: q̄ gratia plena. ſed oĩno ɔſolatio dulciſſima nõ ſolũ tibi ſed toti hũano gn̄i: q̄ dñs tecum. Hec ille. Poſſum⁹ aũt ꝛ hãc pticulã: dñs tecũ: declarare ſm̄ triplicem intellectũ ſeu modũ trifomit̃ variatũ. ¶ Prim⁹ itellect⁹. Dñs pr̄ tecũ tanq̄ cũ ſua ſpõſa. Dñs filius tecũ: tanq̄ cũ mr̄e. Dñs ſpũſſctũs tecũ: tanq̄ in tẽplo ſuo: q̄ ſpũſſctũs ſupuenit in te: ſicut tibi d̄r angel⁹ Lu. j. Bern. Dñs tecũ: nõ tm̄ dñs fili⁹ quẽ carne tua induis: ſed ꝛ dñs ſpũſſctũs de q̄ ɔcipis: ꝛ ipe dñs pr̄ q̄ genuit quẽ ɔcipis. Pat inq̄ tecũ q̄ filiũ ſuũ facit tuũ. Fili⁹ tecũ q̄ ad ɔdẽdũ in te mirabile ſacr̄m miro mõ ꝛ ſibi reſerat genitale ſecretũ: ꝛ tibi reſuat integꝛ virginale ſignacl'm. Spũſſctũs tecũ q̄ cũ pr̄e ꝛ filio tuũ ſctificat vtez. Hec Ber. ¶ Scdõs intellect⁹ Dñs tecũ: an̄ vtez te pnũciando. Eſa. vij. Ecce v̄go ɔcipiet ꝛc. Scdõ dñs tecũ: in vtero ſctificãdo. Ps. Sctificauit tabernacl'm ſuũ altiſſimus. Tertio poſt vtez te fecũdando: q̄ i te verbũ caro factũ eſt ꝛ hitauit in nobis.

¶ Terti⁹ intellect⁹ Dñs tecũ Primo in mẽte: q̄ gr̄a ꝛ v̄tutib⁹ plena. Scdõ in vẽtre: q̄ ɔcepiſti filiũ dei. Tertio dñs tecũ in ptãte. q̄ oĩa q̄ voluerꝭ impetrabis. In cui⁹ figura. iij. Re. ij. d̄r Salomõ mr̄i ſue Pete mr̄ mea: neq̄ em̄ fas eſt vt auertam faciẽ tuaꝫ. Jdõ d̄r Bern. Secuꝝ acceſſũ habes o hõ apõ deũ vbi hẽs matrẽ an̄ filiũ ꝛ filiũ an̄ pr̄em. Mr̄ oñdit filio pect⁹ ꝛ vbera: fili⁹ oñdit pr̄i lat⁹ ꝛ vulnera. Quõ ibi poterit eſſe repulſa vbi tot ſunt charitatis inſignia. Hec ille. Sicut ꝯ d̄r Heb. iiij. Adeam⁹ cũ fiducia ad thronũ gr̄e eius vt miam ɔſeq̄mur ꝛc. Secure em̄ ꝛ cõfidentẽ poſſum⁹ tibi dicere O v̄go ſctiſſima impetra nobis gr̄am atq̄ miam apõ deum ſcim⁹ em̄ q̄ potes q̄m dñs tecũ.

Quarta ɔmẽdatio eſt q̊ ad ſingľarẽ ſublimatõeꝫ: cũ d̄r. Bñdicta tu in mľieribus. i. ſup oẽs mľieres: q̄ ad ſublimẽ gradũ pfectiõis aſcẽdiſti. Petrus de alliaco. Audi o regina celi tuã pfectionẽ ſingľarẽ: bñdicta tu: tu ſingľarit̃ pfecta: q̄ ſingľarit̃ bñdicta. Maledictio eue in benedictiõeꝫ mutat̃ marie. Impfectio mr̄is culpe: in pfectiõeꝫ mr̄is gr̄e. Audi tuã electiõeꝫ ſpecialẽ in mľierib⁹: q̄ tu ſpecialr̃ bñdicta: iõ ſpẽaliter electa eẽs inť oẽs ꝛ ſup oẽs mľieres. Hec ille. ¶ Poteſt aũt ꝛ hec particula declarari ſm̄ triplicem intellectum.

¶ Prim⁹ intellect⁹: Benedicta tu in mľierib⁹. i. ſup oẽs mľieres.

Eſt em̄ aliq̄ mulier fecũda: ſed nõ virgo alia virgo: ſed nõ fecũda. ſed tu ſola fecũda es et virgo. Orige. in omel. O magne admiratiõis gr̄a. O inenarrabil' ſuauitas O ineffabile magnũ q̄ ſacr̄m. Ipſa eadẽ virgo: ipa ꝛ mr̄ dñi: ipa dei genitrix: ipa

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ancilla. Hec ille. Recte igiť dr̄ illō Lu. j. Fecit mihi dn̄s magna. qꝛ vicꝫ fecit ꝙ ipſa eſſet mr̄ ꝛ virgo: et eiuſdē mr̄ ꝛ filia ꝛ ancilla.

Scd̄s intellect⁹: Benedicta tu i mlieribꝫ. qꝛ bn̄dicta p̄ ceterꝫ: qꝛ ab inſtāti tue ꝯceptōis. Itē bn̄dicta plus ceteris ꝓpter ampliſſimā plenitudinē gratioſe pfectiōis. Itē bn̄dicta ſine ceteris. i. ſinglari q̄daꝫ bn̄dictōe q̄ nullaten⁹ ꝯuēit ceteris rōe dn̄ice incarnatōis: q̄. ſ. in vtero tuo facta ē. Iō bn̄ tibi dicit ab eccl̄ia. Benedicta filia tu a dn̄o.

Terti⁹ intellect⁹ Benedicta tu i mlieribꝫ: qꝛ ab oī maledicto mulieꝝ prorſus exēpta. Triplici q̄ppe maledicto fuerūt mlieres ſubiecte p pctm̄. Primo maledicto opprobrij ſpēaliter q̄ ad nō ꝯcipiētes. Vn̄ dr̄ Rachel Gen̄. xxx. capi. Abſtulit dn̄s opprobriū meū. qn̄ vicꝫ peperit filiū ſuū pmogenitū. Et gn̄alr̄ q̄ ad oēs rōne pme puaricatōis ꝛ pditōis humani gn̄is q̄ facta eſt p feiam. Sed ab vtroqꝫ iſto opprobrio fuit btā virgo exēpta. Nā vgitati ſue data eſt fecūditas: iō a primo opprobrio fuit exēpta. A ſcd̄o aūt opprobrio nō ſoluꝫ fuit exēpta/ſed ꝛ exemit euā et oēs mlieres. Iō dr̄ Ber. ſup Miſſus eſt. Letare pr̄ adā: ſed magis eua in exulta. qꝛ ſicut fuiſtis oīm parētes: ita ꝛ omniū pemptores: ꝛ qd̄ deteri⁹ eſt/pus pemptores q̄ꝫ parētes. Cōſolami tn̄ ambo. et illa amplius de q̄ malū ortū eſt pus c⁹ opprobiū tranſit in oēs mlieres. Inſtat ꝗ tps q̄ nūc tollat opprobriū nec habeat vir ꝯqueſtū apd̄ mulierē quē deo volebat pudenter ingerere di. Mlier quā dediſti mihi/dedit mihi de ligno/ꝛ comedi. Propterea eua curre ad mariā: mr̄ ad filiā: filia p mr̄e rn̄deat: ei⁹ opprobriū tollat: filia pro mr̄e pr̄i ſatiſfaciat ꝛ dicat: Si vir cecidit p mulierē: tn̄ reparat⁹ eſt ē p eā. Reddat femia p feia: prudēs p fatua: hūilis p ſuperba: Muta ꝗ vicē o vir ꝛ dicas: Mlier quā dediſti mihi/dedit mihi de fructu vite q̄ fuit dulcis ſup mel orī meo: qꝛ in ipſo viuificaſti me. Hec ille. Scd̄o fuerunt mulieres ſubiecte maledicto vicij ſiue peccati q̄ ad ꝯcipiētes q̄ nō ꝯcipiūt plem niſi originali vicio fedatā. Ps. Ecce eīn in iniqtatibꝫ ꝯcept⁹ ſū ꝛc̄. Sed ab hoc maledicto prorſus exēpta eſt virgo q̄ ꝛ in ſua cōceptiōe ſctā fuit: ꝛ plem ſctiſſimā atqꝫ diuinā ꝯcepit. Vn̄ Lu. j. dr̄ ei angel⁹. Qd̄ eīn ex te naſcet ſctm̄ vocabit fili⁹ dei.

Tertio ſubiecte erāt mulieres maledicto ſupplicij q̄ ad pturiētes Gen̄. iij. In triſticia paries filios. Ab hoc aūt opprobrio fuit virgo mr̄ exēpta. qꝛ vt dr̄ Aug⁹. In leticia dn̄m parturiuit. Vere igiť bn̄dicta in mlieribꝫ. i. ſm Aug. plus q̄ꝫ omes mlieres q̄ vitā ꝛ bn̄dictiōeꝫ viris ꝛ mulieribꝫ impetraſti. Diximꝰ igiť de ſalutatione angelica in q̄ vgo glioſa ſinglariter atqꝫ excellētiſſime ꝯmendať. Ber. Que ē hec virgo tānobilis: vt tā venerabilr̄ ab angelo ſaluteť: tā hūilis vt deſponſeť fabro. Diſce ꝗ ab angelo ſalutare mariā. Hec ille. Si ꝗ diligim⁹ mariā: veneremur eā deuotiſſime atqꝫ ſepiſſime cū oī reuerētia ſalutemus eā dicētes: Aue maria: gr̄a plena: dn̄s tecū: bn̄dicta tu in mlieribꝫ.

Quinta ꝯmēdatio ē q̄ ad plīs bn̄dictionē: cū dr̄: Et bn̄dict⁹ fruct⁹ ventris tui. Que q̄uis ſint verba heliſabet: tn̄ hic adduntť vt on̄dať vgo ab angelis ꝛ hoibꝫ venerāda. Petr⁹ de alliaco. Audi o regina celi tuā gn̄ationē ſalutare: bn̄dictus fruct⁹ ventris tui. De cui⁹ benedictiōis plenitudie tu q̄ꝫ accepiſti cuꝫ ceteris: ꝛ ſi differēti⁹ a ceterꝫ: Tu ꝗ bn̄dicta p̄ ceterꝫ qꝛ ipē te pueniť in bn̄dictiōibꝫ dulcedis. Hec ille. Poſſum⁹ aūt ꝛ hāc particulā ſm triplicē intellectū ſeu modū explicare.

Primus intellect⁹ Benedictus fruct⁹ ventrꝫ tui. Tū quia in ipo eſt oīs bn̄dictio veritatis ꝛ gr̄e. Joan. j. Vidim⁹ eū plenū gr̄e ꝛ vitatis. Tū quia ab ipo eſt oīs bn̄dictio ſalutis et miſcdie. Iuxta qd̄ p̄dixerat domin⁹ Abrae Gen̄. xxij. Bn̄diceť in ſemie tuo oēs gētes terre. Tū quia ad ipm̄ eſt ordināda oīs benedictio laudis ꝛ glie. Apoc. v. Sedenti in throno ꝛ agno benedictio et honoꝛ et gloria et poteſtas in ſecula ſeculoꝝ Amē.

Secundus intellectus Bn̄dictus fruct⁹ vētris tui quia ſibi de

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

bet oīs bñdictꝰ grā actõis ⁊ laudis. Tū
ꝓpt̄ bñficiū creatiõis. Tū ꝓpt̄ bñficiū re-
dēptiõis. Tū ꝓpt̄ bñficiū ꝓmiſſe glificatõ
nis. Ber. Agam⁹ frēs grās factori nr̄o:
redēptori nr̄o ⁊ remuneratori nr̄o. In pri
mo dedit nob̄ qꝺ ſum⁹: in ſcḋo fact⁹ ē ipe
qḋ ſum⁹. In tertio faciet ſecū eē id quod
ſum⁹. Hec Bern̄.

Tertius intellectus: be-
nedict⁹ fruct⁹ vētris tui: bñdict⁹ fruct⁹ in
decore. Ps. Speciosus forma p̄ filijs ho-
minū. Et Sap. vij. Cādor lucis eterne et
ſpeculū ſine macula. Itē bñdict⁹ in odo-
re ⁊ ſapore. Can̄. ij. Sub vmbra illi⁹ quē
deſiderauerā ſedi ⁊ fruct⁹ ei⁹ dulcis gut-
turi meo. Itē bñdictus in valore: qꝛ fuit
redēptio hūani generis. j. Cor. vj. Em-
pti eīm eſtis p̄cio magno. Iḋ etiā bñ dr̄
Lu. j. Bñdictus dñs de⁹ iſrael qꝛ viſita-
uit ⁊ fecit redēptionē plebis ſue. Dicam⁹
igit̄ cū petro de alliaco. O regina celi: bñ-
dicta tua gñatio ſalutaris: cui⁹ fruct⁹ cau
ſa eſt tue ⁊ nr̄e ſalutis. Iḋ tu bñdicta es ī
mulieribꝫ qꝛ fruct⁹ ventris tui bñdictus.
Hec ille. Addit̄ aūt h̄ nomē ieſus. Cir
ca qḋ tria ſūt cōſiderāda. Primo hui⁹
nois imēſa ſublimitas: qꝛ ſcꝫ noiat deū in
carnatū. Ber. nomē ſaluatoꝶ nr̄i fratris
mei carnis mee: ſāguinis mei: nomē eſt a
ſeculis abſcōditū ſꝫ in fine ſeculoꝝ reuela-
tū. nomē mirabile: nomen ineffabile: no-
men inextimabile: imo eo mirabili⁹ q̊ eſt
inextimabilius: eo magis gratū quo gra-
tuitū. Hec ille. Scḋo hui⁹ nois neceſ-
ſaria vtilitas. Act. iiij. Nō eſt aliḋ nomen
ſub celo datū hoibus in q̊ oporteat nos
ſaluos fieri. Ieſus eīm interp̄tat̄ ſaluator
Tertio hui⁹ nois deſiderāda ſuauitas
Ber. Hoc nomē ieſus eſt mel in ore me-
los in aure: ⁊ iubilus in corde. Idē. Ieſu
dulcis mēoria dās v̄a cordis gaudia: ſed
ſup mel ⁊ oia eius dulcis p̄ſentia. Hec il
le. Ptꝫ itaqꝫ ex dictis q̄ntis ſit plena my-
ſterijs angelica ſalutatio. Noua q̄ppe at-
qꝫ ſingularis hec ſalutatio. Venit q̄ppe
angel⁹ ad ſarā vxorē abrae. Gen̄. xviij. ve
nit ad agar. Gen̄. xvj. venit ad vxorē ma
nue. Iuḋ. xiij. Sed nūqꝫ aliquā ſic ſaluta
uit ſicut gabriel mariā. Decuit eīm vt inſoli
ta q̄dā ⁊ p̄cellēti ſalutatõe ſalutaret̄ illa q̄
mr̄ ſalutis eligebat̄. Hāc igit̄ ſalutatõꝫ di

gniſſimā ip̄ſiqꝫ ſacratiſſime matri gratiſſi
mā vbiqꝫ ⁊ ſepiſſime reuerēter ipi p̄ſente-
mus vt p eā q̄ mat̄ ē ſalutis ad eterne ſa-
lutis portum tandē ꝓuenire mereamur.
Amen.

Sermo de feſto purificatõis
puriſſime matris dei.

Poſtquā im
pleti ſūt dies purgatõis ma
rie ſc̄m legem moyſi tuleīt
illū in hierlm̄ vt ſiſterent eū dn̄o. Luc. ij.
Magna vtiqꝫ eſt hodierna ſolēnitas atqꝫ
tota animi deuotiõe ⁊ reuerētia ſolēnit̄
celebranda. Et hoc potiſſimū ꝓpt̄ tria.
Primo: ꝓpt̄ ſupnalē beniuolētiā.
Scḋo: ꝓpt̄ myſterialē magnificētiā.
Tertio: ꝓpt̄ virginalē reuerētiā.

Primo ꝓpter ſupernalē
beniuolētiā: qꝛ vicꝫ hodie ꝓ nob̄ voluit
dn̄s ieſus in tēplo p̄ſentari ⁊ offerri. Aug.
in q̄dā ſer. Tēpalis ſcḋm carnē filij dī dn̄i
nr̄i ieſu chr̄i natitas an̄ ſecula p̄deſtinata
in h̄ ſeclo p̄ſtata: p̄ribꝫ ꝓmiſſa: nobis ex-
hibita: frēs chariſſimi cōmēdat in nob̄ g̊
tuitā dei charitatē. Gratuitā q̄ppe de⁹ no
bis impēdit dilectionē q̄ꝫ gr̄is vnigeni-
ti ſui miſit redēptionē: de q̄ cātat eccl̄a Re
dēptionē miſit dn̄s populo ſuo. Hec ille.
Voluit q̄ppe hodie puer ieſus offerri in
tēplo vt iā oñderet q̄m ad h̄ nat⁹ erat vt
ſeip̄m ꝓ nr̄a redēptione offerret: in q̄ ap-
paret admirāda redēptoris beniuolētia.

Scḋo ꝓpter myſterialem
magnificētiā. Multa eīm myſteria mḋum
magnifica ḋ q̄bꝫ aſpirāte dḋo dicturi ſum⁹
ad p̄ntē ſolēnitatē ſpectāt q̄ oia ꝓpt̄ nr̄am
ſalutē opat⁹ ē dn̄s Leo papa in qḋ ſ. Ex-
cedit q̄dē dilectiſſimi multūqꝫ ſupeminet
hūanā eloquij facultatē diui opis magni
tudo. Et iḋ nūqꝫ deficit mat̄ia laudis: qꝛ
nūqꝫ ſufficit copia laudatoris. Hec ille.
Et Aug⁹. in ſ. hoḋ. O oipotētia naſcēs
o magnificētia ḋ celo ad terrā deſcēdēs
In tēplo p̄ſētabat̄ ⁊ a ſymeone ſene fam-
ſo: ānoſo ꝓbato cognoſcebat̄. Hec ille.

Tertio ꝓpter virginalem
reuerētiā. Dedicata eīm ē ⁊ ꝯſecrata dies
hodierna puero ieſu redemptori nr̄o in

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tẽplo pñtato. Dedicata eſt etiã ſue puriſ-
ſime mr̃i illũ offerẽti ꝛ purificatiõis legẽ
gratis adimplenti. Cui⁹ ꝑfecto laudes
nobis eſt impoſſibile (ſicut deceret) ꝑagere
Bern. Quenã poterit lingua etiãſi ange-
lica ſit dignis extollere laudib⁹ virginem
matrẽ: matrẽ autẽ nõ cuiuſcunq̃: ſed dei.
Hec ille. Itaq̃ ꝓpter p̃dicta celebrãda ẽ
tota aĩ deuotiõe hodierna ſolennitas in q̃
ↄtemplari debem⁹ ſummã dei nr̃i beniuo-
lentiã q̃ ꝓ nobis offerri voluit: ꝛ venerã-
dam ei⁹ magnificẽtiã quã hodie ſymeõ
iuſtus agnouit: ꝛ virginis mr̃is ei⁹ reue-
rentiã q̃ filiũ ſuũ ieſum hodie in tẽplo p̃-
ſentauit. Sicut aũt virgo digniſſima ho-
die puerũ ieſum in tẽplo hierl̃m p̃ſentauit
Sic ꝛ eũ nobis p̃ſentabit ſi ad eã deuote
ↄfugiam⁹ et aĩam noſtrã ſic a vicijs pur-
gemus ꝛ virtutib⁹ adornem⁹ vt dei tem-
plũ effici mereamur. Unde cãtat eccl̃ia:
Adorna thalamũ tuũ ſion ꝛ ſuſcipe regez
xp̃m quẽ virgo ↄcepit: virgo pepit: virgo
poſt partũ quẽ genuit adorauit. Per ſion
ibi intelligit̃ fidelis aĩa q̃ libent̃ celeſtia
ſpeculat̃. Sion em̃ interp̃tat̃ ſpeculatio.
Nec dubiũ ſi oñ fuerit aĩa nr̃a p̃parata ꝛ
deo dedicata/ efficiet̃ di tẽplũ ꝛ ad eã ve-
niet dñs. Malach. iij. Statim veniet ad
templũ ſanctũ ſuũ dñator quẽ vos q̃ritis.
Ubi tria tangunt̃ req̃ſita ad hoc ꝙ dñs
veniat ſpũaliter in nos. Primũ eſt deſide-
rantis affectio: idõ dicit̃: Dñator quẽ vos
q̃rit̃. Sap. v. Preoccupat eos q̃ ſe ↄcupi-
ſcunt. ❡Scdm̃ eſt affectiõis appropatio:
q. ſ. talis affectio debet eſſe ad ſolũ deũ:
ideo dr̃: Ueniet ad templũ ſuũ. i. ad men-
tẽ ad deũ affectatã. Nõ em̃ veniet ad tem-
plũ diaboli. ſ. ad mentẽ cui⁹ affectio ẽ ad
pctm̃. ij. Cor. vj. Que ſocietas lucis ad
tenebras: Que aũt ↄuentio chr̃i ad belial
❡Tertiũ eſt affectõis appropate ↄfirma-
tio: Debet em̃ mens eſſe ſctã. i. firma ad h̃
ꝙ fiat dignũ habitaclm̃ dei. idõ dr̃: Ad tẽ-
plũ ſctm̃. Ps. Tu aũt in ſctõ habitas. Ex
mõ itaq̃ q̃ venit dñs ad templũ hierl̃m:
demõſtrat̃ nobis mod⁹ q̃ venire vult i a-
nimas nr̃as tanq̃ in templũ ſuuz ſpũale.
Debem⁹ itaq̃ hodie adorare dñm hũi-
liter q̃ in templũ cordis nr̃i cũ gr̃e dulce-
dine veiẽtẽ ꝛ glioſam virginez venerari
deuote q̃ filiũ dei nobis afferẽtẽ: et pu-
rificatiõis exemplũ nobis tribuentẽ.

❡Ut aũt ꝑampli⁹ videam⁹ excellentiã
hodierne feſtiuitatꝫ circa ipam tria p̃nci-
palia myſteria ↄtemplabimur.

❡Primũ eſt myſteriũ admirãde purga-
tionis. Et hoc in p̃dictis ṽbis tangit̃ cũ
dr̃. Poſtq̃ impleti ſunt dies purg. ma. ꝛc.

❡Scdm̃ eſt myſteriũ venerãde ꝓceſſiõis
Et hoc tangit̃ cũ dr̃ Tulerũt illũ i hierl̃z

❡Tertiũ eſt myſteriũ mẽorãde p̃ſentatio-
nis. Et hoc tangit̃ cũ dr̃: vt ſiſterẽt eũ dño

PRimũ igit̃ eſt myſteriũ admirãde
purgatiõis. admirãde inq̃: q2 val-
de mirandũ ꝙ illa q̃ ſic fuit puriſſi-
ſima cui nulla vnq̃ infuit macula: ꝛ que
a mr̃is vtero: etiã ab inſtãti ↄceptõis fuit
ſctificata/ dicat̃ talr̃ fuiſſe purgata ſeu pu-
rificata. Propter hoc aũt myſteriũ dr̃ ſo-
lẽnitas hodierna feſtũ purificatõis. Ubi
notãdũ ſm̃ btm̃ Tho. in. iij. p. ſũ. q. xxxvij.
ar. iiij. ꝙ ſicut plenitudo gr̃e a chr̃o diriua-
tur in matrẽ: ita decuit vt mr̃ hũilitati fi-
lij ↄformaret̃. Hũilib⁹ em̃ de⁹ dat gr̃am:
vt dr̃ Jaco. iiij. Et idõ ſicut chr̃s lꝫ nõ eſſet
legi obnoxi⁹: voluit tñ circũciſiõez ꝛ alia
legis onera ſubire demõſtrãdo hũilitatꝫ
et obediẽtie exemplũ vt approbaret legez
et vt iudeis occaſionẽ tolleret. Propt̃ eaſ-
dẽ rões voluit et matrẽ ſuã implere legis
obſeruãtias quib⁹ tñ obnoxia nõ erat. Jdõ
ad tẽplũ acceſſit purgãda nõ ꝓpter indi-
gentiã: ſed ꝓpter legis p̃ceptũ. Jdõ ſignan-
ter euãgeliũ dr̃: ꝙ ↄpleti ſunt dies purga-
tionis marie ſm̃ legẽ. Hec Thom̃. Itaq̃
virgo ſctiſſima lꝫ nõ eſſꝫ legi obnoxia: vo-
luit tñ ſe legi purificatiõis ſubdere vt no-
bis daret exẽplũ. Jn hoc aũt p̃cipue nob̃
dedit triplex exemplũ ſalutare.

❡Primũ eſt exẽplũ obediẽtial̃ ꝑfectiõis.
❡Scdm̃ eſt exẽplũ ṽtualis hũiliatiõis.
❡Tertiũ eſt exemplũ ſpũal̃ purgatiõis.

❡Primũ igitur ẽ exẽplũ

obediẽtialis ꝑfectiõis. Jn hoc vtiq̃ ma-
xima fuit obediẽtie ꝑfectio: q2 ipa mr̃ ſal-
uatoris dñi legis nõ obnoxia legi/ voluit
oĩno iuxta mandatũ legis facere. Lex ꝙp-
pe purificatiõis ſolũ obligabat mulieres ex
virili ſemine ↄcipiẽtes: vt p3 Leui. xij. Fe-
cit igit̃ virgo puriſſima iuxta ritũ legis nõ
ꝓpter obligationez: ſed vt nobis relinq̃ret

ſingulare q̄d dam obediētie exemplū. Si
eī̄ ipa nullaten⁹ legi obnoxia ſic legis p̄-
cepto obediuit: penſem⁹ nos diuis māda
tis tāmultiplr̄ aſtricti q̄ntaz debem⁹ obe
diētie pmptitudinē in exeq̄ndis dei ⁊ ec-
cleſie mādatis exhibere. Perierat gen⁹ hu
manū inobedientiā Eue: ſed reparatū ē
p pleniſſimā obedientiā marie. Aug. in q̄-
dā ſer. de natiuitate v̄gi. Pro inobediētia ei
obediētia ↄmutat̄. Hec ille. Cogitē⁹ cha
riſſimi q̄m hic ſum⁹ inter locū bonoꝝ ⁊ lo
cū dānatoꝝ in medius pfecto picliſ ↄſtitut-
ti: nec alit̄ euadere poſſum⁹ infernū: ⁊ pa-
radiſum ingredi niſi p obediētiā in obſer-
uantia diuinoꝝ mādatoꝝ. Mat. xix. Si vis
ad vitam ingredi ſerua mādata.

Scd̄m eſt exemplū vir-
tualis hūiliatiōis. Mirabile vtiq̄ hēm⁹
hūilitatis exēplū in btā virgie mr̄e dei et
dn̄a toti⁹ mūdi q̄ legi purificatiōis nullate
nus obnoxia voluit ſe pruſus ↄformare ce
teris mlieribꝫ. Bern. Uere btā virgo pu
rificatiōis nō habes cām nec tibi op⁹ eſt
purificatiōe: ſed ⁊ nunq̄d filio tuo op⁹ erat
circūciſiōe. Eſto inter mlieres tanq̄ vna
illaꝝ: nā et fili⁹ tu⁹ dn̄s nr̄ ſic eſſe voluit in
medio pueroꝝ. Hec ille. Perierat hūani
genus p ſupbiā eue: ſed reparatū eſt p hu
militatē marie. Et ſicut dr̄ Bern. Si vir
cecidit p mulierē: tn̄ reparat⁹ ē p eā. Red
dita eſt femīa p feīa: prudēs p fatua: hu-
milis p ſupba. Hec ille. Quicūq̄ itaq̄ vir
aut mulier eſt vere humilis: fili⁹ eſt aut fi
lia btē v̄ginis: q̄cunq̄ aūt ſupbꝫ fili⁹ eſt lu
ciferi. Sed heu heu mlto plures imitant̄
ſupbiā: incredulitatē: ⁊ inobediētiā eue: q̄
fidē: hūilitatē: ⁊ obedientiā marie.

Tertiū eſt exemplū ſpi
ritualis purgatiōis. Btā q̄ppe virgo nul
la purificatiōe indigēs: purificatiōis legez
oīno implere voluit: vt exēplo ſuo nobis
palā oñderet: q̄ ſollicite ⁊ diligent̄ nos im
mundi ⁊ mltiplici purgatiōe indigentes:
circa ſpūalem mētis purgationē debem⁹
vigilant̄ inſiſtere. Eſa. lxiiij. Facti ſumus
vt immūdi om̄es: et q̄ſi pann⁹ mēſtruate
vniuerſe iuſticie nr̄e. Mater itaq̄ nr̄a car
nalis eua nobis exemplū reliq̄t ⁊ cām ma
culeꝝ feditatis: ſed glioſa mr̄ noſtra ſpūa
lis maria exemplū nobis attulit ⁊ cauſaz
medicine ⁊ puritatis. Cōſiderandū aūt q̄
btā virgo legē purificatiōis implēdo: tria
p̄cipue fecit quibꝫ myſtice inſtruimur q̄d
nobis neceſſariū ſit p nr̄a purificatiōe ſpū
ali. Pueꝝ eīm ieſum portauit: in hierl'z am
bulauit: et dei templū intrauit. Sic itaq̄
nos ſpūaliter purgari cupiētes debemus
ieſum portare p effectū virtuoſe exercita
tionis. j. Coꝛ. vj. Glorificate ⁊ portate de
um in coꝛpe v̄ro. Itē ire debem⁹ in hierl'z
celeſtez p intellectū ſtudioſe ↄtēplatiōis.
In cui⁹ figura dr̄ dn̄s ad moyſen Nume.
xvij. Aſcēde in montē altū ⁊ ↄtēplare: vi
de terrā quā datur⁹ ſum filijs iſrael. Hie
rony. ad euſtochiū. Quotiēs te vana ſecli
delectat ambitio: q̄tiens in mūdo aliq̄d vi
deris glioſum. ad paradiſuz mente trāſ-
gredere. Hec ille. Itē intrare debem⁹ in
celeſte dei templū p affectū deuotioſe ora
tionis. Ubi eīm intellect⁹ foris ſtat: affe-
ctio intrat. Jd̄ dicebat Pſ. Intret oratio
mea in ↄſpectu tuo. Gloſ. Aug. Magna
virtus pure orōnis q̄ q̄ſi quidā nūcius in-
trat ⁊ ibi negocia pagit q̄ caro puēire nō
q̄t. Hec ille. Et Eccl. xxxv. Orō hūiliātis
ſe nubes penetrabit. Hec itaq̄ tria nobis
neceſſaria ſunt p ſpūali mētis purgatione
faciēda vt vicz ieſū portem⁹ p virtuoſaz
exercitatōez in opibꝫ pnie ⁊ virtutū v'ſus
ſum ambulem⁹ in ciuitatē celeſtē p ſtudio
ſam ↄtemplationē: ⁊ ibidē ingrediamur p
affectuoſaz deuotionē. Heb. iiij. Feſtine-
mus ingredi in illā requiē. Feſtinabimus
aūt ingredi ſi feſtinem⁹ purgari ⁊ emūda
ri: q: ſicut dr̄ Apo. xxj. Nō itrabit in eam
aliq̄d coīnq̄natū aut abominatiōz faciēs

Ecundū eſt myſteriū venerāde p
ceſſionis. Hodie nāq̄ facit eccl'ia
pceſſionē ſolennē in q̄ portant̄ a fi
delibꝫ candele accenſe: ꝓpter q̄d feſtiuitas
hodierna candelaria noiatur. Et hāc p
ceſſionē inſtituit Sergi⁹ papa anno dn̄i
q̄ngenteſimo octogeſimoq̄nto. Et cereuz
accenſum in manibꝫ ſuis cū toto clero ro-
mano portauit. Et hoc inſtitutū ē ꝓpter
ꝓpter tres cās.

Prima ꝓpter virginee puritatis oſten-
ſionem.

Secunda propter myſticaz repreſenta
tionem.

Tertia ꝓpter nr̄am inſtructionē.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

¶ Prima igiť cauſa eſt ꝓpter virginee puritatꝫ oſtenſionē. Audiētes eñ aliq̄ virginē feciſſe ſm̄ legē purificatiōis credere poſſent eā purificatiōe indiguiſſe. Ut ḡ oñdať ꝙ tota fuit puriſſima tota ſplendida: ordiauit eccl'ia vt hodie ꝓceſſionaliter cereos lūinoſos baiulemus: acſi ipō facto dicat eccl'ia: Uirgo beata purificatiōe nō indiges/ſed tota rutilas: tota ſplendes. Cant. iiij. Tota pulcra es amica mea ⁊ macl'a nō eſt in te.

¶ Scda cauſa ē ꝓpter myſticā repñſentationē ad repñtandū vicꝫ illā venerandā ꝓceſſionē quā hodie fecerunt virgo btā et ioſeph q̄ puerꝫ ieſum in tēplo pñtauerunt. et ſymeō ⁊ anna q̄ ſibi obuiauerūt ⁊ in pñtatione dñi ieſu interfuerūt. De ſymeone aliq̄d poſtea ponit. In repñſentationē itaqꝫ hui⁹ myſterij ꝓceſſionem facim⁹ in q̄ cereū accenſum in manib⁹ baiulam⁹ quē in eccl'ia offerim⁹. Per quē q̄dē cereū accenſum ſignať dñs ieſus. Tria eñ ſunt in [illegible]oi cereo. ſ. lychinus: cera: et ignis: ꝑ que ſignanť tria q̄ ſt in chrō. Nā cera ſignat carnē chr̄i natā de virgine ſine corruptiōe carnis: ſicut apes cerā gignūt ſine ꝯmixtione. Lychin⁹ i cera latēs ſignificat aiaꝫ chr̄i cādiſſimā in carne latētē. Ignis ꝟo ſiue lumen ſignat deitatē: qꝛ deus noſter ignis ꝯſumens eſt. Heb. xij. Et Malach. iij. Ipſe eñ q̄ſi ignis ꝯflans ⁊c. Unū quidā ſic ait. Hāc in honore pie candelaꝫ porto marie. Accipe ꝑ cerā carnē de virgine merā. Per lumē numē maieſtatiſqꝫ cacumen. Lychin⁹ eſt aīa ſub carne latens ꝓpima. ¶ Circa ea aūt q̄ ex euangelio legimus hodierna die facta in illa venerabili ꝓceſſione ꝓdictaꝝ ꝑſonaꝝ ſanctiſſimarū ⁊ dñi pñtatōne tres ꝑcipuas habere poſſum⁹ cōtēplationes attēte recolendas.

¶ Prima eſt cōtēplatio mirifice affectionis. Cōtemplari eñ debem⁹ mirabilē illius ſctiſſimi ſenis ſymeonis affectionem. Sicut eñ dr̄ in euāgelio Symeō hō erat iuſt⁹ ⁊ timorat⁹ expectās. ſ. cū ingēti gaudio ⁊ deſiderio redēptionē iſrl'. ⁊ ſpūſſctūs erat in eo. Suſpirabat vtiqꝫ ⁊ gemebat orās q̄tidie cū ingēti affectu q̄tus in hac vita mortali videre poſſet dñm redēptorē natū: dicebat itaqꝫ freq̄nter. Quādo veniet: quādo videbo: putas videbo: Uiuā me hic inueniet: Et q̄m ſic feruēter deſiderauit: Jō reſpōſum accepit a ſpūſancto non viſuꝝ ſe mortē niſi pus videret chr̄m dñi. Inſtinctu ḡ ſpūſancti venit in templuꝫ cū induceret puerꝫ ieſum maria mr̄ eius ⁊ ioſeph vt facerēt ſm̄ ꝯſuetudinē legis ꝓ eo. Et tūc ſymeon accepit eū in vlnas ſuas cū maximo gaudio. Nō miꝝ ſi maximo affectus eſt gaudio cū edoct⁹ a ſpūſancto agnouit illū pñtē q̄ de⁹ verus eſt ⁊ homo nat⁹ de virgine ſaluator mūdi quē tātū deſiderauerat. Nā ſicut dr̄ Prouer. xiij. Deſideriū ſi ꝯpleať delectat aīam. Cū aūt ſic amplexat⁹ eſt ſymeon puerꝫ ieſum bñdixit deū grās agens de impletiōe ꝓmiſſionis ſibi facte. Et q̄ſi ſpeciali quadā mētis leticia dicit. Nūc dimittis ſeruū tuum dñe. i. ō cetero dimittꝫ me de hac vita trāſire in cordis q̄ete⁊ pace: quia viderūt oculi mei ſalutare tuū ⁊c. Aug⁹. Tūc agnouit ſymeon dñm: tūc adorauit: tunc dixit: Et nūc domine dimitte ſeruū tuū in pace qꝛ viderūt oculi mei ſalutare tuū. Differebať exire de ſeculo vt natū videret per quē cōditū eſt ſecl'm. Hec ille. Et Amb. Uidere iſtū ſenem velut corporee carceris mole inclusum velle abſolui: vt iā incipiat eſſe cū chr̄o. Diſſolui eñ et eſſe cum chr̄o multo meli⁹ eſt. Qui vult ḡ dimitti veniat ad templū: veniat in hierl'm: et expectet chr̄m: accipiat in manib⁹ verbū dī: ꝯpleetať velut q̄buſdā fidei ſue brachijs. Tūc dimitteť vt ñ videat mortē q̄ vidit vitā. Hec ille. O admirāda ꝓrſus ac deuote imitāda ſcti ſymeonis affectio. Ardēter deſiderauit videre ieſuꝫ nec trāſire ex hac vita volebat donec vidiſſet: vidit ⁊ agnouit. Et ꝯpleto deſiderio in viſiōe ſaluatoris iā vltra ampli⁹ nolebat remanere in hoc ſeculo. Jō dicit: Nūc dimittis ſeruū tuū dñe ſm̄ verbū tuuꝫ in pace: q̄ſi di. Mihi ſufficit dñe hucuſqꝫ vixiſſe: Quia viderūt oculi mei ſalutare tuū: qd̄ paraſti añ faciē oīm ꝓplo⁊. Lumen ad reuelatōēꝫ gentiū ⁊ gl'iam plebis tue iſrael. Ubi notandū ꝙ Symeon appellabat eū trib⁹ nominib⁹. ſ. ſalutare: lumē: ⁊ gloriam. Dicit ei ſalutare remittēdo culpā: lumē dādo grām: gl'ia pleb dādo gl'aꝫ. vł ſi dicam⁹ ꝙ in

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

hoc cãtico ſymeonis laudaẽ chrs vt pax: vt ſalus: vt lux: vt gloria. Pax eſt qꝛ mediatoꝛ: ſalus qꝛ redẽptoꝛ: lux qꝛ doctoꝛ: gl'ia qꝛ premiatoꝛ. Et cũ hec diceret a ſymeone ð ieſu. Erãt pr̃ ꝛ maẽ eiꝰ. i. ioſeph q̃ meruit vocari pr̃ chr̃i eo ꝙ nutriciꝰ eiꝰ fuit: ꝛ maria virgo ſctiſſima mr̃ dñi mirãtes ſup his q̃ dicebanẽ de illo. ❡ Tertia ẽ ꝯtemplatio ꝓphetice pñũciatiõis. Ubi videlꝫ ꝯtẽplãda ẽ ꝓphetia illiꝰ ſancti ſymeonis: q̃ ſicut habet Lu. ij. dixit ad mariam matrẽ dñi. Ecce poſitꝰ eſt hic in ruinã et reſurrectionẽ multoꝝ in iſrael ꝛ in ſignuꝫ cui ꝯtradiceẽ. Et tuã ipſius aiam ꝑtranſibit gladiꝰ vt reueleẽ ex multis cordibus cogitatiões. Dr̃ aũt poſitꝰ chrs in ruinã ꝛ reſurrectionẽ mltoꝝ qꝛ i chriſti paſſiõe q̃ tũc futura erat: ꝛ ꝓinceps mlti iudei fuerunt excecati a ṽitate cadẽtes: ꝛ multi fuerũt illũinati q̃ prius erãt ſimplices ꝛ ignorantes: vt pꝫ de apl'is q̃bꝫ poſt chr̃i paſſionẽ data eſt intelligẽtia ſcripturaꝝ. Lu. vl. Tũc aperuit illis ſenſum vt intelligerent ſcripturas. Dr̃ etiã poſitus in ſignũ ſcꝫ federis inter homines ꝛ deũ: cui ꝯtradiceẽ a ſacerdotibꝫ ꝛ legiſperitꝫ: ſeqꝫ. Et tuã ipiꝰ aiaꝫ ꝑtrãſibit gladiꝰ. i. doloꝛ paſſionis eius ꝑtrãſibit animã tuã ꝑ cõpaſſionẽ. Seqꝫ. vt reueleñ ex multis cordibꝰ cogitatiões. Lꝫ vt nõ teneẽ cauſaliter ſꝫ ꝯcomitatiue. Et h̃ exponit Origeñ. de reuelatiõe occultoꝝ pctõꝝ in ꝯfeſſiõe que ꝑ efficaciã paſſiõis dñice in ſacramẽto penitẽtie operãtis ſananẽ. ❡ Tertia ẽ ꝯtemplatio myſtice expoſitiõis. Ubi videndũ q̃liter ſcḋm expoſitionẽ myſticã ſeu ſpũalem ꝓdicte q̃ttuoꝛ ꝑſone q̃ interfuerũt in pñtatiõe dñi in tẽplo nob oñdũt qualr̃ dñm ieſũ in corde nr̃o portare ꝛ nos ipos deo p̃ſentare dẽmꝰ ꝛ ſpũaliter immẽte nr̃a ſic hodiernã ꝓceſſionẽ facere q̃tinꝰ veraciter illuminari mereamur. Per ſymeonẽ q̃ppe q̃ interp̃taẽ audiẽs q̃ ꝛ rñſum audierat a ſpũ ſctõ mẽtali ſcꝫ reuelatiõe: nõ viſurũ ſe mortẽ niſi prius videret chr̃m dñi: ſigñr verbi dei ſtudioſa auditio q̃ mentẽ illuminat. Iuxta illud pſal'. Lucerna pedibus meis ṽbũ tuũ: ꝛ lumẽ ſemitis meis. Per annã q̃ nõ diſcedebat a tẽplo ieiunijs ꝛ obſecratiõibꝫ vacãs q̃ ex inſtinctu ſpũſſancti ipſa hora ſuꝑuenit qñ pñtabaẽ puer ieſus ꝛ grãs egit ꝓ tanti bñficij adimpletione ſignaẽ affectuoſa oratiõis deuotio q̃ mentẽ eleuat ac illũinat. Caſſio. ſup pſal. Oratio ſeruat coꝛ: abſtrahit a terrenis: mũdat a vicijs: ſubleuat ad celeſtia. hec ille. Per ioſeph q̃ interp̃taẽ augmẽtũ vel appoſitiõ q̃ ꝛ ſolicitã curã habuit de puero ieſu: intelligiẽ bonoꝝ opeꝝ ꝯtinua appoſitio. Nõ eñi q̃ inceperit: ſꝫ q̃ perſeuerauerit vſqꝫ in finẽ hic ſaluus erit. Per mariã ṽo q̃ interp̃tatur illuminata vel illũinatrix q̃ ꝛ chriſtum mẽte ꝛ fide cõcepit magꝫ q̃̃ corpore ſignaẽ lumẽ ṽe fidei ardore vere charitatis informate. qḋ in omni bono oꝑe neceſſariũ eſt ad h̃ vt ſit meritoriũ. Debemꝰ ergo cũ ſymeone portare lumẽ ſctẽ meditatiõis q̃ ex auditiõe ṽbi dei cauſaẽ in mente. Cũ anna lumẽ interne deuotõis: cũ ioſeph lumẽ ṽtuoſe ꝓgreſſionis ꝛ cõtinuatiõis in bonis operibꝫ: cũ maria lumẽ ſuꝑne ꝯtẽplatiõis ꝑ verã fidẽ. Et de his q̃ttuoꝛ dicit pſ. Memoꝛ fui dei: ꝑ ſanctã meditationẽ (ꝛ delectatꝰ ſum) ꝑ internã deuotionẽ (ꝛ exercitatꝰ ſum) ꝑ virtuoſaꝫ ꝓgreſſionẽ: ꝛ defecit ſpũs meꝰ) ꝓpẽ vehemẽtem diuinoꝝ ꝯtẽplationẽ q̃ in hac mortali vita imꝑfecta ẽ ꝑ fidẽ: ſꝫ in patria clara erit ꝑ aptã viſionẽ. j. Coꝛ. xiij. Uidemꝰ nũc per ſpeculũ ꝛ in enigmate: tũc aũt facie ad faciem.

Tertia cã inſtitutõis ꝓceſ

ſiõis hodierne cũ cereis accẽſis faciẽde ẽ ꝓpẽ nr̃am iſtructionẽ. In h̃ eñi inſtruimur ꝙ ſi añ deũ volumꝰ ee purificati ꝛ mũdi tria in nob h̃re debemꝰ vt ſic q̃ſi ꝓceſſionalẽ ad deũ redeamꝰ vñ ꝑ creationẽ ꝓceſſimus. Et hec tria ſũt fides ṽa: actio bona: ꝛ intẽtio recta. Nã candela in manu accenſa ẽ fides cũ oꝑatiõe bona. Et ſicut candela ſine lumine dr̃ ee mortua. ꝛ lumine deficiẽte: cãdela deficit ꝛ moriẽ: ſic ꝛ oꝑatio ſine fide ꝛ fides ſine bono oꝑe mortua ee dr̃ vt dr̃ Iacobi. ij. Lichinꝰ aũt intꝰ incera occultatꝰ ẽ intẽtio recta. Grego. Sic ſit opus in publico vt tñ intẽtio mãneat in occulto: vt de bono opere ꝓximis p̃beamus exẽplũ: ꝛ tñ ꝑ intẽtione q̃ ſoli deo placere querimus ſꝑ optemus ſecretũ. Hec ille. Debet igitur in omni bono oꝑe recta eſſe intentio in deũ vt ſic quaſi ꝓceſſionaliter

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

redeamus ad ipſum.

Tertiū ē myſteriū memorādē pn̄ta-
tionis quō vicȝ dn̄s ieſus pn̄tatus
eſt in tēplo cū legalib⁹ hoſtijs: ꝓpt
qđ dr̄ hodierna ſolēnitas ipapāti .i. pn̄-
tatio vel obuiatio. Voluit aūt dn̄s ſic p̄-
ſentari cū hoſtijs legalib⁹ ꝓpter tres pre-
cipuas cauſas.
Prima: ē cā legalis impletiōis.
Scđa: eſt cā ſpūalis inſtructōis.
Tertia: eſt cauſa myſterial' ſigtōis.

Prima igitur ē cauſa le-

galis impletōis. Vn̄ ipſe dicebat Matth.
v. Nō veni legē ſoluere ſȝ ad implere. Vi
de aūt ꝛ deuote ꝯſidera nūc ſaluatoris ie-
ſu hūilitatē. Nā in natiuitate ſe habuit vt
paup hō. In circūciſiōe vt paup et pctōꝛ
hō: ſed hodie vt pauper ꝛ pctōꝛ ꝛ ſeru⁹ hō
Vt pauper in eo ꝙ pauperū oblationem
elegit: vt pctōꝛ in eo ꝙ ipſe cū matre legeȝ
expiatiōis adimpleuit: vt ſeruus in eo ꝙ
redimi voluit. Pro quoꝝ ampliori declara
tione notandū vt dicit doctoꝛ ſctūs in .iij.
p q. xxxvij. ar. iij. ꝙ chr̄s voluit ſb lege fie
ri vt eos q ſub lege erāt redimeret ꝛ vt iu
ſtificatio legis in ſuis mēbris ſpūalit' im-
pleret. Nam ꝛ ꝓpt h ipſuȝ voluit hoſtias
legales ꝓ ſe offerri q erat vera hoſtia vt fi-
gura veritati ꝯiūgeret. De ꝓle aūt nata du
plex erat p̄ceptū traditū i lege. Vnū erat
ſpēale de p̄mogenitis tā in hoibus q̄ȝ iu-
mētis. Sibi em̄ dn̄s deputauerat oēm p̄-
mogenitū in iſrael ꝓ eo ꝙ ad liberationeȝ
ppl'i iſrael ꝑcuſſerat p̄mogenita egypti
ab hoie vſq ad pec⁹: reſeruatis p̄mogeni
tis filioꝝ iſrl'. Et h mādatū ponit' Exoď.
xiij. in q etiā p̄figurabat' chr̄s qui eſt p̄mo
genitus in multis fratrib⁹: vt dr̄ Ro. viij.
Aliđ erat p̄ceptū gn̄ale q̄ntū ad oēs. vt .ſ.
impletis dieb⁹ purificatiōis m̄ris offer-
ret ſacrificiū ꝓ filio ſiue ꝓ filia. Vt hr̄ Le
uit. xij. Et h q̄đē ſacrificiū erat ꝛ ad expia
tionē pctī in q ꝓles erat ꝯcepta ꝛ nata: ꝛ
etiā ad ꝯſecrationē q̄ndā ipſius: q2 tūc pri
mo p̄ſentabat' in tēplo. Et ideo aliqđ offe
rebat' in holocauſtū ꝛ aliqđ ꝓ pctō. Chri
ſtus igitur q de virgine natus erat p̄mo-
genitus ꝛ voluit fieri ſub lege: hec duo p̄-
cepta in ſeipō impleri voluit. Et ita hec
duo oſ̄dit euangeliū circa ipm̄ fuiſſe ob-
ſeruata. Primo q̄đē illud qđ ꝑtinet ad p̄-
mogenitos. Cū dr̄. Tulerūt illū in hieru-
ſalē vt ſiſterēt eū dn̄o ſic̄ ſcriptū ē in lege
dn̄i: q2 omne maſculinū adaperiēs vuluā
ſctm̄ dn̄o vocabit'. Redimebat' tn̄ p̄moge
nitū hois q̄nq ciclis: p̄ter p̄mogenita le-
uitaꝝ q cū in adultā etatē ꝑueniebāt ſem
per in tēplo dn̄o ſuiebāt. Scđo ponit euā
geliū illud qđ p̄ceptū erat cōiter q ad oēs
Cū dr̄. Et vt darēt hoſtiā ſm ꝙ dictū eſt
in lege dn̄i: par turturū aut duos pullos
colūbaꝝ. Leuit. em̄. xij. p̄ceptū erat vt q
poſſent agnum anniculū ꝓ filio ſiue ꝓ fi-
lia in holocauſtū offerrēt ꝛ pullū colūbe ſi
ue turturē ꝓ pctō: q vero nō poſſent offerre
agnū offerrēt duos turtures vl' duos pul
los colūbaꝝ: vnū in holocauſtū ꝛ alterū
ꝓ pctō. Dn̄s igit' ieſus q cū diues eſſet ꝓ
pter nos egen⁹ fact⁹ eſt vt ꝑ ei⁹ inopiam
diuites eēm⁹. Vt dr̄. ij. Coꝛ. viij. Voluit
ꝓ ſe paupeꝝ hoſtiā offerri ſic̄ ꝛ in ipa nati
uitate pānis inuolui ꝛ reclinari in p̄ſepio.
Hec ex doctoꝛe ſancto.

Scđa cauſa quare ſic vo-

luit dn̄s in tēplo pn̄tari eſt rō ſpūal' iſtru-
ctiōis. Nā ſic fili⁹ dei nō ꝓpt' ſeipm̄ fact⁹ ē
hō ꝛ circūciſus in carne: ſȝ vt nos ꝑ grām
efficeret filios dei: ꝛ vt nos inſtrueret de-
bere ſpūalit' circūcidi: ſic ꝛ ꝓpt' nos pn̄tat⁹
eſt dn̄o vt ꝑ h inſtruamur noſipos deo p̄
ſentare. Vn̄ in collecta hodierna dicim⁹.
Oēs ſempit'ne de⁹ maieſtatē tuā ſuppli-
ces exoram⁹: vt ſic̄ vnigenit⁹ fili⁹ tu⁹ ho
dierna die cū nr̄e carnis ſubſtātia in tem
plo ē pn̄tat⁹: ita nos facias purificatis ti-
bi mētib⁹ pn̄tari. Facta ē aūt dn̄i pn̄tatio
poſt ei⁹ circūciſionē vt ꝑ h oſtēderet nēmi
nē niſi circūciſū vicijs dignū eē diuinis aſpe
ctib⁹. ꝓpt' qđ ꝛ nūc in eccl'ia ſolēt infātes
poſt baptiſmū offerri dn̄o: cui⁹ aſſignari
pōt p̄cipue triplex rō. Prima ē rō ꝓte-
ſtationis. Hoc em̄ fit q̄ſi ꝓteſtando ꝙ in-
fans ille eſt dei fili⁹ q2 creauit ipm̄ ꝛ rede
mit ꝛ regenerauit: q̄ſi diceret' ad dn̄m. Ec
ce infantē quē creaſti quē redemiſti: queȝ
ſpūalit' regn̄aſti: tuus eſt. Idcirco eū tibi
offerim⁹. Scđa ē rō grāꝝ actōis. Hoc
em̄ fieri debet grās agēdo deo de bn̄ficio
creatiōis illi⁹ ꝓlis: de bn̄ficio p̄ſeruatiōis
ei⁹ a ꝑiculis mortis tā in vtero matris: q̄ȝ

etiã in egreſſum ab vtero ⁊ poſt egreſſuz
ac etiã de bñficio ſpũalis regeneratiõis p
quã factus ẽ particeps meriti dñice paſ-
ſiõis ⁊ mortis. ¶ Tertia eſt rõ ſpẽalis re
cõmendatiõis: vt ſcʒ ſic offerẽtes infantẽ
deuote eũ dño recõmẽdent hũiliter oran
tes vt deꝰ extunc de cetero infantẽ illũ cu
ſtodiat ne grãm ⁊ innocẽtiã baptiſmalez
amittat: q͛ ſicut di. pš. Niſi dñs cuſtodie-
rit ciuitatẽ: fruſtra vigilat q̄ cuſtodit eam
Puer aũt in baptiſmo efficit dei tẽplũ et
talẽ gratiã accipit ꝙ ſi ſtante illa moreret
ſtatim ad patriã euolaret. In cuiꝰ ſignuz
baptizato dño in iordane aperti ſũt celi.

Tertia cauſa dñice pũta-
tionis cũ hoſtijs legalibꝰ eſt rõ myſteria
lis ſigtiõis. Per hmõi em̃ aues de q̇bus
loq̇tur euãgeliũ myſtice ſignant ea q̄ deo
a nobis offerẽda ſũt tãq̄ ſacrificia ſibi ac-
ceptabilia. Inter q̄ p̄cipue notanda ſunt
tria q̄ ſunt aĩaꝝ purgatiua. ¶ Primũ: eſt
caſtitas ſpũalis affectõis q̄ ↄſiſtit in om̃i
vicioꝝ repreſſiõe abſtinendo vicʒ a forni
catiõe ſpũali. j. Theſſ. iiij. Hec eſt volun-
tas dei ſctificatio vrã vt abſtineatꝭ ab oĩ
fornicatiõe. ⁊c̃. Et j. Tim. v. Teipſum ca
ſtum cuſtodi. Oĩs vtiq̄ aĩa ab amore dei
p peccatũ ſe ſubtrahẽs adultera eſt Hu-
iuſmõi aũt caſtitas mẽtis intelligit p tur
turem q̄ eſt auis caſta que vni tm̃ coniun-
git ad ꝓlis ꝓpagationẽ. Vñ ðt quidam.
Turtur ꝑpetuo p̄mũ conſeruat amorem.
Amiſſoq̄ pari neſcit habere parẽ. ¶ Se-
cũdũ eſt benignitas fraternal' miſeratõis
in iniuriaꝝ remiſſiõe. Ecci. xxviij. Relinq̄
primo nocenti tibi ⁊ tũc deprecãti tibi pec
catã ſoluent. Et Matt. v. Si offers mu
nus tuũ ad altare ⁊c̃. vade prius reconci-
liari fratri tuo ⁊c̃. Vide. Et hec benigni
tas ſiue ſimplicitas intelligit p colũbam
q̄ felle caret. Matth. x. Eſtote ſimplices
ſicut columbe. ¶ Tertiũ ẽ ſinceritas cor-
dialis deuotiõis gemẽdo ſcʒ ꝓ pctis cõ-
miſſis: ꝓ vulneribus ſaluatoris ⁊ dilatõe
beatitudinis. Vñ ⁊ de ſpũſctõ q̄ ſigna-
tur etiã p columbã dicit Rom. viij. Ipſe
ſpũs ꝓ nobis poſtulat. i. nos poſtulantes
facit gemitibꝰ inenarrabilibꝰ. Talis aũt
oratio gemebunda eſt purgatiua. Unde
Iſidorꝰ li. de ſũmo bono. Oratõibꝫ mun
damur. Et Caſſiodorꝰ ſup pſal'. Oratio
ſerenat cor: mũdat a vicijs. Intelligit aũt
huiuſmõi deuotio gemebunda p vtrãq̄
auẽ ſcʒ tã turturẽ q̄ columbã: q͛ tam tur-
tur q̄ columba q̄ſi gemitũ habʒ ꝓ cantu.
Et ꝓpter hoc vtraq̄ illaꝝ auiuʒ deſignat
p̄ſentes ſctõꝝ luctus ⁊ gemitus: de q̇bus
dicit Matth. v. Beati q̄ lugent q̄niã ipſi
ↄſolabunt. Sed turtur q̄ eſt auis ſolita-
ria ſignat p̄uataꝝ orõnũ lachrymas. Co-
lũba vo q̄ eſt gregalis ſigt publicas ora-
tiones eccl'ie. Orõ em̃ deuota tam p̄uata
q̄ publica. eſt ſacrificiũ deo acceptabile.
Pš. Dirigat dñe orõ mea ſicut incenſuʒ
in ↄſpectu tuo: eleuatio manuũ mearũ ſa-
crificiũ veſꝑtinũ. Apparet itaq̄ p ea q̄ di
ximus q̄liter hodierna ſolẽnitas hortat
nos vt nr̃as mẽtes purificemus: ⁊ mẽti-
bus purificatis ſpũali pceſſiõe ad deũ re
deamꝰ ⁊ noſipos cũ his q̄ p turturẽ ⁊ co
lũbã ſignificant ipi deo hũiliter p̄ſẽtemus
vt ſic tandẽ mereamur ad clarũ ſue maie
ſtatis ↄuitũ ꝑtingere ⁊ ſuo ↄſpectui iu-
giter p̄ſentes adeſſe. Amen.

¶ Alius ſermo pro purificatio
ne beate Marie virginis.

Statim veniet
ad tẽplũ ſctm̃ ſuũ dñator quē
vos q̇rit. Malach. iij. In his
v̈bis tria ꝓponunt ↄtẽplãda q̄ꝝ ↄtẽpla-
tio nob' neceſſaria ẽ ad diſponendũ aĩam
vt ſit tẽplũ dei.
¶ Primũ: eſt dñatiõis deſiderãda ↄditõ
dñator quẽ vos q̇ritis.
¶ Scõm: ẽ receptõis pcuranda diſpoſi-
tio. ad templũ ſanctũ ſuũ.
¶ Tertiũ: eſt viſitatiõis admirãda acce
leratio. ſtatim veniet.
¶ Primũ iducit ad ſubiectõis reuerẽtiã.
¶ Scõm ad p̄paratiõis diligentiã.
¶ Tertiũ ad diue dilectõis beniuolẽtiã.
Primo igit eſt cõtẽplãda dñatiõis
ↄc̃. Tres q̇ppe ſũt deſiderabiles cõ
ditiões dñatoris q̄ in hodierne ſo-
lennitatis myſterio demõſtrantur eſſe in
dño ieſu.

Prima eſt mie ſuauitas.
Señ. Nullũ ex oĩbꝫ clementia magis q̄
regẽ ⁊ p̄ncipẽ decet. Hec in chro oñdit in

h ꝙ nedū ſua nob̄ dedit:ſꝫ ⁊ ꝓ nob̄ offerri voluit. Sic em̄ nō ꝓpꝫ ſeipm̄ fact⁹ ē hō ⁊ circūciſus in carne:ſꝫ vt nos deos efficeret ⁊ circūcidi ſpūalr doceret: ſic ⁊ ꝓpter nos hodie deo ſiſtit̄ vt nos dō pn̄i ſic pſentaret. In h̄ etiā docuit nosipos deo pn̄tare. qđ facere debem⁹ poſt ſpūalē circūciſionē: qꝛ nihil imūdū offerēdū ē deo. Vīd igit̄ bn̄ ſue mie ſuauitatē. Pſ. Guſtate et videte qm̄ ſuauis eſt dn̄s. Sꝫ attēde qm̄ hāc miam nō ſūt pcepturi q̄ imiſcordes ſūt. Ia. ij. Iudiciū ſine mia fiet illi q̄ non fecerit miſcđiam.

Secūda ē potētie ſtrenuitas.

ſ. ſubditos defēdēdo. Vñ. j. Reg. xxij dr̄ de dauid. Cōuenerūt ad eū oēs q̄ erāt in anguſtia ꝯſtituti ⁊c. Hec hodie apparuit in chr̄o: qꝛ ſymeon a ſpūſctō illuminatus in ſuo cātico vocat eū ſalutare: qꝛ potētiā hꝫ remittēdi culpā ⁊ liberādi ab inimicis. lumē: qꝛ potētiā hꝫ dādi grāz Et glāz qꝛ potētiā hꝫ ꝯferēdi celeſtē glīaz. Circa qđ etiā nota ꝙ licꝫ hec dn̄i pn̄tatio ſolēnit̄ facta ſit: tn̄ ꝑ ſuā potētiā fecit ꝙ herodē latuit: q̄ tn̄ iā eū occidere ꝓpoſuerat. Nota etiā quō nob̄ arma dedit q̄bꝫ ꝓtegi poſſumus. Eph. vj. Cōfortamini in dn̄o ⁊ i potētia ꝟtutꝫ ei⁹. Induite vos armatura di ⁊c. vide ibi.

Tertia ē iuſticie equitas

Sap. j. Diligite iuſticiā q̄ iudicatis terrā Et ſap. vj. Audite reges ⁊ intelligite. ⁊c. vſqꝫ: ne excidatꝫ. Hmōi eq̄tas i chr̄o dn̄ſa ēa ꝓpheta ſymeōe di. Ecce poſit⁹ eſt h̄ in ruina. ſ. ſupboꝝ: ⁊ i reſurrectionē. ſ. hūiliū ⁊ i eū credētiū Eſa. lxiij. Ego q̄ loq̄r iuſticiā ⁊ ꝓpugnatoꝛ ſuꝫ ad ſaluādū. Sꝫ nota bn̄ qđ ſeq̄t̄ in euāgelio. Et in ſignū cui cōtradicet̄: in ſignū. ſ. federis ⁊ recōciliatōis hūane. O q̄ꝫ miſeri ſūt dieb⁹ iſtis q̄ ꝯdicūt huic ſigno ꝯtēnētes ei⁹ pcepta ⁊ cōſilia. O q̄ꝫ miſeri ſūt tales. Poſitus eſt aūt in ſignū triplicit̄. ¶Primo in ſignū ſectāde hūilitatꝫ: qꝛ Phil. ij. Semetipm̄ exinanīuit. ⁊c. Vñ ⁊ hodie in exēplū hūilitatis ⁊ obediētie legē voluit implere ⁊ pn̄tari in tēplo ⁊ redimi tāq̄ꝫ ſeru⁹. ⁊c. Et tota ei⁹ ꝯuerſatio in hūilitate fuit Matth. xj. Diſcite a me qꝛ mitꝭ ſuꝫ ⁊ hūilis corde. Huic ergo ſigno ꝯdicūt ſupbi ⁊ inobediētes ⁊c. ¶Scđo i ſignū tolerāde paupꝫtatꝫ: qꝛ vt dr̄ Bern. Pauper nat⁹: paupꝫ vixit: paupꝫ obijt. Et Lu. ij. Hoc vob̄ ſignū. Inuenietis infātē pānis inuolutū ⁊ poſitū in pſepio. Vñ ⁊ hodie voluit ꝓ eo oblationem pauperꝫ fieri. Huic ḡ ſigno cōtradicūt auari. ¶Tertio in ſignū obſeruāde charitatꝫ. Hiere. xxxj. In charitate ꝑpetua dilexi te. Idō attraxi te miſerās tui. Mirabilē q̄ppe charitatē nobis oñdit dn̄s cū pro nobis homo fact⁹: ꝓ nobis offerri voluit Eph. v. Chr̄s dilexit eccl'iaꝫ ⁊ tradidit ſemetipm̄ ꝓ ea. Huic ḡ ſigno ꝯdicūt inuidi iracūdi: ⁊ gn̄alr oēs legis euāgelice trāſgreſſores. Eſa. xlv. Ve q̄ ꝯtradicit factori ſuo. ⁊c.

Secūdo ꝯſideranda eſt receptiōis. ⁊c. Cū dr̄. ad tēplū ſctm̄ ſuū. Ubi ꝯſiderāda ē tplex ꝯditio diſpoſitia

Pria ē cōditio capacitatis.

cū dr̄: tēplū. Tēplū ſcḋm archidiacō. dr̄ q̄ſi tectū āplū: qꝛ vicꝫ ꝓpt̄ ei⁹ āplitudinē capax ē ppl'i. Spūalr iſta āplitudo fit ꝑ feruorē deſiderij. Cyprīa⁹. ad donatū. Amtātū pect⁹ ſitiat ⁊ pateat: q̄ntū ei capaceſ fidē affuerim⁹: tātū em̄ grē inundant̄ haurim⁹. Vl' dr̄ tēplū a ꝯtēplādo: ipa aūt diuinoꝝ ꝯtēplatio capacē grē reddit aiam. Nota ēt ꝙ tēplū erat in hierl'm: qđ interꝑtat̄ viſio pacis. Vñ ⁊ pſ. di. In pace fact⁹ eſt loc⁹ ei⁹. Et. ij. Coꝛ. vl. Pacē habete et de⁹ pacꝫ erit vobiſcū. Nulla igit̄ ꝯſcīa capax dei niſi pacifica. Vñ ſalomon rex pacific⁹ tēplū edificauit. Et hodie venit dn̄s ad templū in hieruſalem.

Secūda eſt cōditio ſctitatis.

cū dr̄: ſctm̄. i. mūdū. Pſ. Tu aūt i ſctō. i. mōo habitas. Haymo ſup Io. Mūd⁹ ihabitatoꝛ mūdā q̄rit domū. Et h̄ nota q̄ mō btā ꝟgo nob̄ hodie dedit exēplū ſcīede purgatiōis. vide ſup̄ in alio ſer. qui incipit Poſtq̄ꝫ impleti ſūt ⁊c. Vel etiā dr̄ ſctm̄. i. firmū: ꝓpt̄ boni ꝓpoſiti firmitatē. Eccl. v. Eſto firm⁹ in via dei. Hebre. vl. Optimū eſt grā ſtabilire coꝛ. Et pſ. Mihi aūt adherere dō bonū ē. Vl' ſcm̄. i. dō dicatū Prouerb. xxiij. Fili prebe mihi coꝛ tuum. Et primi Paralipome. xxij. Prebete corda veſtra et animas veſtras vt q̄ueratis

dñm deũ veſtꝝ ꝛ ꝯſurgite et edificate ſanctuariũ dño deo

¶ Tertia eſt ꝯdicio ꝓprie

tatis: cũ dr: ſuũ. ita vtcꝫ ꝙ alteri⁹ nõ ſit. et hec ſequit̃ ex ꝑcedẽti: qꝛ ſi ſit deo dicatum: opꝫ ꝙ ab oĩ ꝯrio ſit elongatũ. ſ. ab imundis cogitatõibꝫ ꝛ affectõibꝫ ꝛ cũctis viciis. nã vt dr .ij. Cor. vj. Que ſocietas lucis ad tenebras: ꝛ q̃ ꝯuẽtio chꝛi ad belial ꝛc.

T Ertio eſt ꝯtẽplanda viſitatõis ꝛc cũ dr: ſtatĩ veniet ꝛc. Sap. v. Preoccupat eos q̃ ſe ꝯcupiſcũt. Venit aũt cũ tribꝫ comitibus.

¶ Prim⁹ eſt cognitio il-

luminatiua q̃ ſignat̃ ꝑ mariã q̃ interptat̃ illũinata vel illũinatrix. Vñ ipe dñs dicit Joã. viij. Ego ſum lux mũdi.

¶ Scd̃s eſt affectio pſeue

ratiua q̃ ſignat̃ ꝑ ioſeph q̃ interptat̃ augmẽtũ vel appoſitio. Matt. x. Qui pſeuerauerit vſcꝫ in finẽ hic ſalu⁹ erit.

¶ Terti⁹ eſt intẽtio eleua

tiua ſiue ordinatiua. ſ. in gl̃iam ꝛ laudẽ dĩ q̃ ſignat̃ ꝑ turturẽ ꝛ colũbã. Turtur em̃ ẽ auis caſta ꝛ colũba auis ſimplex. In hĩs ꝗ ſignat̃ intẽtio pura ꝛ ſimplex. Et hec ꝑdicta etiã pñt deſignari in cãdelis accenſis q̃s hodie ꝓceſſionalr̃ deferim⁹. Vide in alio ſermõe ſup̃.

¶ In feſto Annũciatiõis dñice ſup̃ Miſſus eſt Sermo.

N Ouum crea

bit dñs ſup̃ terrã: mlier circundabit viꝝ. Hiere xxxj. Promiſerat dñs ꝑ ꝓpham hieremiã nouũ q̃dam opus atcꝫ ſinglariſſimũ ſe factuꝝ ſup̃ terrã. Hodie aũt ꝓmiſſuꝫ ſuũ ꝯpleuit. Fecit itacꝫ hodie dñs nouũ ſup̃ terrã. Nouum incꝫ opus ſingulariter admirabile: ſingulariter venerabile ꝛ ꝓrſus inexplicabile. Nouum incꝫ opus quia mulier: id ẽ virgo btã circũdedit viꝝ: circũdedit incꝫ ſine virili ſemie: viꝝ. i. hoiẽ ꝑfectũ oĩno ꝛ excellẽtiſſime ꝟtuoſuꝫ ſm̃ mentẽ: et q̃d mirabili⁹ eſt / nõ hoiem tm̃ ſed deũ ꝛ hoiem Vñ dr Ber. Eternũ: antiquũ: et nouũ in eadẽ ꝑſona mirabilr̃ ꝯuenerũt: eternũ. i. diuinitas. antiquũ. i. caro ab adã traducta. Nouũ. i. aĩa de nouo creata. De hoc etiã tã ſtupẽdo oꝑe dr Aug. in q̃dã ſer. Multũ mirabile: multũ amabile. multũ laudabile ſacr̃m. Quare mirabile? qꝛ ſic factũ eſt. Quare amabile? qꝛ ꝓ nobꝫ factũ ẽ. Quare laudabile? qꝛ ille q̃ nat⁹ eſt ver⁹ de⁹ ex deo idẽ fact⁹ ẽ ex hoie ver⁹ hõ. Hec ille. Habem⁹ igit̃ feſtũ celeberrimũ: feſtũ iocũdiſſimũ: feſtũ vtcꝫ oĩ reuerentia ac deuotiõe digniſſimũ in q̃ hẽm⁹ venerari atcꝫ deuote ꝯtẽplari nouũ illud dñice incarnatiõis opus q̃d certiſſimũ fuit diuic. bonitatꝭ indiciũ: efficaciſſimũ hũane ſalutꝭ initiũ: atꝫ excellẽtiſſimũ nr̃e hũanitatꝭ faſtigiũ. Hãc itacꝫ tã venerãdã tãcꝫ ſctãm feſtiuitatem deuotiſſime: reuerẽtiſſime atꝫ iocũdiſſime celebrare debem⁹ ꝑcipue ꝓpter tria.

¶ Primo ꝓpter diuine oꝑatiõis magnificentiã inexplicabilẽ.

¶ Scd̃o ꝓpter virginee ꝯdiciõis reuerẽtiam incõparabilem.

¶ Tertio ꝓpter humane exaltatiõis honorificentiã inextimabilẽ.

¶ Primo ꝓpter inexplicabilẽ diue oꝑatõis magnificentiã. Hoc ẽ ei op⁹ ſup̃ oĩa dei oꝑa maxim atcꝫ mirabiliſſimũ. Jõ dr b. Tho. in. iij. ſen. di. iij. ꝙ fuit miracl̃m miracl̃oꝝ. Profecto mai⁹ ẽ h̃ diue icarnatiõis op⁹ q̃ de⁹ fact⁹ ẽ hõ q̃ꝫ ſi de⁹ faceret mille milia mũdos eq̃les huic mõo aut ẽt eo maiores. Recte itacꝫ dr nouũ op⁹ ꝓpter nouã oꝑis magnificẽtiã. In eo q̃ppe ſinglarit̃ oñdit̃ magnificẽtia diue potẽtie atcꝫ ſapie: iuſticie ꝛ bõitatꝭ. Vñ Dam. in ꝑncipio tertij. Per incarnatiõis myſteriũ demõſtrat̃ ſil bõitas ꝛ ſapia ꝛ iuſticia atcꝫ potẽtia dei. Bõitas q̃dẽ qm̃ nõ deſpexit ꝓprij plaſmatis infirmitatẽ. Juſticia ꝟo qm̃ homie victo nõ aliũ fecit vincere tyrãnũ necꝫ vi eripuit hoiem ex morte. Sapia aũt qm̃ inuenit difficillimi decẽtiſſimã ſolutõꝫ. Potẽtia ꝟo ſiue ꝟtus infinita qꝛ nihil ẽ mai⁹ q̃ꝫ deũ fieri hoiẽ. Hec ille. ¶ Scd̃o ꝓpt̃ icõpabile ꝟgis mr̃is reuerẽtiã. Hodie nãcꝫ fctã ẽ ꝟgo mr̃ dei: q̃d ẽ dignitas honoris ꝓrſus icõpabil̃. In eo nãcꝫ ꝙ vocat̃ mr̃ dĩ exꝑmit̃ honoris ꝛ gl̃ie incõparabilis q̃dam precellentia. Nouum itacꝫ fecit hodie dominus: qꝛ virginẽ fecit matrẽ: matrem vtcꝫ nõ cuiuſlibet: ſed dei: nec huius

cemodi m̄unitas ꝟginitatē abſtulit ſ3 ampli⁹ ꝯſecrauit. Aug⁹. in q̄dā ſer. Ei⁹ virginitatē glificauit ꝟa fecūditas: ⁊ verā ei⁹ fecūditatē glificauit intemerata ꝟginitas. Huic em̄ virgini gr̄a fecūditatis acceſſit ſ3 ab ea virginitatis gr̄a non receſſit: huic em̄ virgini factū ē vt ei nullaten⁹ poſſet ineē fecūditas niſi ꝑmaneret ei⁹ intemerata ꝟginitas. Sola hec ꝟgo ſingularē gr̄am ſūme diuinitatis accepit. ſoli donatū ē illi vt in illa ⁊ de illa rex oīm creator miſericordie crearet̄: iſtitutor feminarū ſine ſemine ꝯciperet̄: ⁊ de⁹ ſine initio natus in ea ⁊ ex ea initialit̄ naſceret̄. Hec ille. Tertia xp̄i inextimabilē nr̄e hūanitatis honorificētiā. Inextimabiliter q̄ppe honorificata ē hūanitas cū eā ſibi in eadē pſona aſſociauit diuinitas. Non ſic ſibi aſſociauit angelicā naturā. Heb. ij. Nuſq̄ angelos apprehēdit. Nouū itaq̄ ſingulare fec̄ hodie dn̄s xp̄s tāte natiuitatis honorē hūano generi exhibitū cū ipē de⁹ fact⁹ ē homo. Ber. Si pſonā venietis intueor: nō capio excellētiā maieſtatis: ſi modū veniēdi cogito exaltatōnē agnoſco hūane conditōis. Hec ille. Penſate itaq̄ q̄ntā debeam⁹ dn̄o nr̄o exhibere reuerētiā q̄ nature nr̄e tā inextimabilē ꝯtulit honorē. Attēdite q̄ꝫ deuote: q̄ꝫ hilariter hodiernā debem⁹ celebrare feſtiuitatē xp̄i iā dictas ratōes. Ut aūt ampli⁹ admirari ⁊ ꝯtēplari valeam⁹ hāc ſingulariſſimā diui ogis nouitatem: circa textū hodierni euāgelij cōtemplandē ſūt tres p̄cipue nouitates: nouitates inq̄ꝫ ſingularis magnificētie atq̄ ſūme admirande dignatiōis ⁊ beniuolētie.

¶ Prima: ē nouitas valde venerabilis ſalutatōis q̄ tangit̄ in p̄ma p̄te euāgelij: ibi Miſſus eſt angelus gabriel. ⁊c̄.

¶ Scd̄a: ē nouitas ſūme admirabil̄ ānūciatiōis. Hec tāgit̄ in ſcd̄a p̄te euāgelij: ibi. Que cum audiſſet. ⁊c̄.

¶ Tertia: eſt nouitas prorſus inexplicabilis opatōis. Iſta tāgit̄ in tertia p̄te euāgelij: ibi. Dixit aūt maria ad angelū. ⁊c̄.

Circa p̄mā nouitatē ꝯſiderādū eſt q̄ dū incarnatiōis diuīce cōplendū fuit opus ꝑ hūani generis ſalute: conuenientiſſimum atq̄ rōnabiliſſimū fuit nouā quādā atq̄ inſolitā ſalutatōꝫ p̄mitti qua ſalutaret̄ virgo ipſa a deo p̄electa vt ſalutis mr̄. Et circa hūc ſalutationis nouitatē ꝯtēplāda ſūt tria ſpēalia myſteria.

¶ Primū: ē pſone ſalutātis trāſmiſſio.

¶ Scd̄m: ē pſone ſalutate ꝯditio.

¶ Tertiū: iſolite ſalutatōis exp̄ſſio.

Primū igitur myſterium

ē pſone ſalutātis trāſmiſſio. De q̄ dic̄ euāgeliū. Miſſus ē angel⁹ gabriel a deo in ciuitatē galilee cui nomē nazareth. Omnia hec ꝟba ⁊ etiā ſequētia in euāgelio poſita ſūt plena myſterijs. Et idō (vt dr̄ Beda) ſolēniter ſūt notāda tātoq̄ magis cordi inſerēda q̄nto manifeſti⁹ apparet q̄ in ipis tota nr̄e redēptiōis ſūma cōſiſtit. In hac aūt angeli trāſmiſſiōe tria ſunt iuxta p̄dicta ꝟba euāgelica p̄cipue cōſiderāda.

¶ Primū: ē angelice miſſiōis rō.

¶ Scd̄m: eſt angeli miſſi ꝯditio.

¶ Tertiū. ē loci ꝯgrua nominatio.

¶ Primo igit̄ ꝯſiderāda ē angelice miſſionis ratio: q̄re ſcꝫ miſſus ē angelus ad nūciandū marie filij dei incarnationē. Pn̄t aūt hui⁹ miſſiōis tres p̄ncipales ratiōes aſſignari in q̄bꝰ ſatis oñdit̄ q̄ꝫ ſapiēter diuine incarnatōis opus pactū eſt. ¶ Prima rō ſumit̄ ex p̄te diuine ordinatiōis: vt ſcꝫ ſuaretur ordo quē ipē de⁹ ſtatuit vicꝫ q̄ mediātib⁹ angelis diuina hoibꝰ nūciant̄. Hec eſt em̄ regula poſita a btō dionyſio in libro d̄ angelica hierarchia vbi ait. Per dn̄i nr̄i myſteriū angeli p̄mo edocti ſūt: poſtea ꝑ ipos ad nos cognitionis gr̄a trāſiuit. Si q̄s aūt obijciat q̄r btā virgo ſupior fuit angelis ꝙ nō debuit ab angelo edoceri. Dicēdū vt rn̄det Tho. in. iij. p. q. xxx. q̄ beata ꝟgo ſupior fuit angelis q̄ntū ad dignitatē ad quā diuinit⁹ ē electa: ſꝫ q̄ntum ad ſtatū vite erat inferior. Nā et ipſe chr̄s ratiōe vite paſſibilis modico ē ab angel̄ minorat⁹ vt dr̄ Heb. ij. Uerūtn̄ q̄r chr̄s ſimul fuit viator ⁊ cōp̄henſor q̄ntū ad cognitionē diuinorū: ideo ipē nō indigebat ab angelis iſtrui. ¶ Scd̄a ratio ſumitur ex cōditōe humane p̄uaricatiōis vt ſcꝫ ſeruaretur ordo in reparatiōe q̄ fuerat in p̄uaricatiōe. Cecidit nāq̄ hō angelo malo euam tentāte. Reparari ergo debebat angelo bono marie nūciante. Beda in Homelia. Aptū pfecto hūane reſtaurationis principiū vt angelus mitteret̄ ad virginē

partu cõſecrãdã dño qꝛ p̃ma nr̃e pditõis
cauſa fuit ſerpẽs q̃ a diabolo mittebatur
ad mulierẽ ſpũ ſupbie decipiendã. Ter
tio rõ ſumitꝛ ex rõe ꝟginalis diſpoſitõis.
Et h̃ p̃mo vt ex tali nũcio mẽs ꝟginis am
plius in deũ eleuaretꝛ: vt ſic ardẽtiori cha
ritate flãmeſceret ꝛ pus chr̃m amore cõ
ciperet mẽte q̃ꝫ corpe. Aug⁹. lib. de ꝟgini
tate. Mr̃na ꝓpinq̃tas nihil marie pfuiſſet
niſi felicius chr̃m corde q̃ꝫ carne geſtaſſet
Scd̃o vt ei⁹ puritas oñderetꝛ. Hinc hie
rony. ad paulã ꝛ euſtochiũ. Bñ angelus
ad ꝟginẽ mittitꝛ qꝛ ſp eſt angelis cognata
ꝟginitas. Tertio vt ipa certior teſtꝫ hui⁹
tanti ſacramẽti efficeretꝛ qñ ſup h̃ eẽt diui
nitus inſtructa. Sic itaqꝫ ꝓpt̃ cauſas pre
dictas ordinatũ fuit vt angel⁹ ad virginẽ
mitteretꝛ. Tertio ẽ ↄſiderãda ãgeli miſ
ſi ↄditio. Et h̃ q̃ntũ ad tria. Primo q̃n
tũ ad ordinis determinationẽ. ſm aũt do
ctorẽ ſctm̃ in. iij. ſeñ. diſ. iij. ꝛ in. iij. p. ſum.
q. xxx. Ille angel⁹ fuit de ordine archãge
loꝝ. ſ. de medio ordine infime hierarchie.
Qd̃ ↄueniẽs eẽ videtꝛ qꝛ ad angelos ꝑti
net dirigere act⁹ alicuius hoīs q̃ ad ipm̃
tm̃ ptinent. Vñ dñr minora nũciare. Ad
archãgelos ꝟo ptinet dirigere actus ho
minis q̃ in totã m̃ltitudinẽ redũdãt. Vñ
ꝛ archangeli dñr q̃ſi ꝑncipes angeli: qꝛ g̃
ↄſenſus btẽ ꝟginis q̃ p ãgelũ reqrebatur
erat act⁹ redũdãs in vtilitatẽ multitudi
nis vicꝫ toti⁹ hũani generis. Jõ angelus
ille debuit eẽ de ordine archangeloꝝ. Et
credibile eſt q̃ fuerit ſũm⁹ in illo ordine.
Aliq̃ ꝟo aliȷ̃ dicũt illũ fuiſſe de ſupmo or
dine ſupreme hierarchie. Proprietas em̃
angeloꝝ illi⁹ ordinis eſt in dei amore ar
dere. Per incarnationẽ aũt erat accẽden
da amoris dei flamma in tota eccl̃ia ꝛ ſin
gulariter in aĩa ꝟginis. Jõ angel⁹ ille de
buit eẽ de ordine ſeraphin. Quicũqꝫ autẽ
q̃liſcũqꝫ fuerit angel⁹ ille: ſatꝫ ẽ nob̃ q̃ ar
changel⁹ ẽ miſſus. Scd̃o ↄſiderãda ẽ
hui⁹ angeli ↄditio q̃ntũ ad noĩs expoſi
tionẽ quia nominatꝛ gabriel: qd̃ nomẽ ſuo
officio cõgruit. Nam ſm Grego. Gabriel
fortitudo dei interp̃tatꝛ ad oſtẽdẽdũ q̃ in
carnatiõis myſteriũ eſſet per dei fortitudi
nem peragẽdũ. Et ſimiliter ad oñdenduꝫ
q̃ dñs virtutũ veniebat ad debellandum
aereas ptãtes. Gabriel itaqꝫ .i. fortitudo
dei ãnũciauit q̃ fortiſſim⁹ de⁹ ad fortiſſi
mã mulierẽ veniebat. De qua Prouerb.
vlti. Mulierẽ fortem q̃s inueniet? Quis
excogitare poſſet q̃nta tũc fuerit leticia in
celeſti hierarchia: q̃ntũ gaudiũ: q̃nta exul
tatio cum ordinabatꝛ legatio taꝫ ſolennis
et tã g̃ta fienda p gabrielẽ archangeluꝫ.
Fluxerant iam tot annoꝝ milia q̃bus nõ
ſolũ hoĩes ſꝫ ꝛ ipi angeli expectauerãt vi
dere diẽ illũ. O imẽſa dei nr̃i benignitas
o pietas inexplicabilis: o inextimabil' dul
cedo bonitatis ſũmi dei. Ecce apta ẽ ve
na diuine mie: miſſus eſt ad virginẽ nũci⁹
eterne ſalutis gabriel archangelus. Et ve
riſimile eſt q̃ nõ ſolus venit. Nõ em̃ de
cens fuiſſe videtꝛ vt tã ſolẽnẽ tã excellen
tem legationẽ ſolitarius aliq̃s nũcius ge
ageret. Venit igitꝛ multis angeloꝝ cho
ris aſſociatus q̃ multoꝝ populoꝝ venie
bat ſalutẽ nũciatur⁹. Tertio ↄſideran
da eſt angeli hui⁹ cõditio q̃ntũ ad ei⁹ ap
paritionẽ. De qua dicit Chryſoſt. ſuper
Matth. q̃ angelus apparuit virgini vi
ſione corporali. Qd̃ cõueniens fuit tripli
ci rõe prout declarat ſctũs Tho. in. iij. p.
q. xxx. Prima eſt ratio ↄformitatis nun
ciatõis. Veniebat em̃ annũciatur⁹ incar
natiõeꝫ inuiſibilis dei. Jõ ↄueniens erat
vt inuiſibilis creatura ad hoc nũciãdũ ve
niens: formã viſibilẽ aſſumeret per quam
viſibiliter appareret. Scd̃a eſt ratio ſi
militudinis apparitiõis: vt vicꝫ fieret angel⁹
apparens ſimilior virgini cui apparebat.
Mater em̃ nõ ſolũ in mẽte ſꝫ etiã in cor
pore ꝯ ventre erat filiũ dei receptura. Jõ
ↄueniẽs erat vt angelũ corporaliter vide
ret. Virgo tñ btã non ſolũ ꝑcepit viſionẽ
corporalẽ in angeli apparitiõe ſꝫ etiã intel
lectualẽ illuminationẽ. Tertia eſt ratio
certioris inſtructiõis. Ea em̃ q̃ ſũt oculis
ſubiecta certius cõprehẽdimus q̃ꝫ ea que
imagiarie videm⁹. De hac ãt ãgeli appa
ritõe loquitꝛ Aug⁹. in q̃dã ſer. introducẽs
virginẽ ſic dicẽs. Audite frẽs audite ma
riã nobiſcũ loquẽtẽ: carne abſenteꝫ: ꝛ ſpũ
p̃ſentẽ: verecundia virginitatꝫ vultũ auer
tẽtẽ a collocutore. Venit ad me (inq̃t ma
ria) q̃dã magn⁹ chriſti paranymph⁹: non
p̃triarcha primus: aut ꝓpheta egregi⁹: ſꝫ
gabriel ille archangel⁹: facie rutilans: ve
ſte coruſcans: ingreſſu mirabilis: aſpectu

terribilis. Hec ille. O felix illa apparitio et iocūda nimis q̄ virgini ſanctiſſime taz mirabiliter apparuit gabriel archangelꝰ nouū letiſſimū nūciaturus nouū gratiſſimū: nouū ꝓinquiſſimū de ſalute humani generis. ¶ Tertio cōſideranda eſt loci ad quē miſſus eſt angelus cōgrua nominatio: qꝛ miſſus eſt in ciuitatē galilee cui nomen nazareth. Galilea q̄ppe interpretat̄ tranſmigratio. Per hoc ergo ꝙ miſſus eſt angelus ſalutis nūcius in galileaz deſignat̄ ꝙ ſalus fienda ꝑ chr̄m: tranſitura erat de incredulitate iudeoꝝ ad fidem gentiū: ꝛ ꝙ illi q̄ participes eſſe volūt huiuſmōi ſalutis tranſmigrare debent a vicijs in virtutes. Nazareth aūt interp̄tat̄ flos. Cōueniēs q̄ppe fuit vt verus flos. i. chr̄us q̄ Eſa. xi. noīatur flos cōciperet̄ in nazareth. i. in flore: ꝛ de flore ꝟginitatꝫ ꝛcū floribꝰ. i. tpe floꝝ. Et nota hic diligēter et deuote quō dn̄s paruā ciuitatē nazareth elegit ꝓ ſua ꝯceptione ꝓpter humilitatꝫ exēplū: ſed in hierl'm ciuitate magna elegit mori: vt doceret nos opprobria coram multis ꝓ ipſo nō erubeſcere.

Secūdū myſteriū huius

prime nouitatis eſt perſone ſalutate cōditio. Triplex autē eiꝰ cōditio tangitur in euangelio. cū dicit̄. ad virginē deſponſatā viro cui nomen erat ioſeph de domo dauid ꝛ nomen virginis maria.

¶ Prima: eſt cōditio incorruptionis.
¶ Scd̄a: eſt ꝯditio deſpōſatiōis.
¶ Tertia: eſt ꝯditio noīatiōis.

Prima igitur eſt cōditio incorruptiōis: qꝛ miſſus eſt angelus ad virginē. Augꝰ. in quodā ſer. O mirabilis ꝛ laudabilis inter feminas in q̄ ab archangelo ſalutatur virginitas: ſola impregnata nec viciata. Hec ille. Q, aūt ꝯueniēs fuerit chriſtū naſci tēporaliter ex virgine declarat bt̄us Tho. in. iij. par. q. xxvij. ꝑ tres rationes.

¶ Prima eſt ꝓpter patris dignitatē. Cū ei chr̄s deꝰ dei filiꝰ nō decuit ipm aliū hr̄e patrē q̄ȝ deū: nō em̄ decens eſt filiū alicuiꝰ nobiliſſimi pr̄is attbui alteri pr̄i ignobili digno ¶ Scd̄a eſt ꝓpt̄ filij puritatē. Nā videmus ꝙ flos a radice ꝛ virga orit̄ ſine corruptione radicis aut virge: ꝛ ſplendor a luce vel ſole ſine lucis vel ſolis leſione: ꝛ verbū a corde vel mēte ſine mentis cōtagione. Cū ergo chr̄s ſit flos a radice patris deſcēdēs: ꝛ cādor lucis eterne ꝛ dī patris ꝟbum: cōueniēs fuit vt ſine corruptione matrꝫ naſceret̄. Sic em̄ caro a ꝟbo dei aſſumpta eſt vt eſſet caro ꝟbi dei. Jō debuit ipſa caro ſine mr̄is corruptione ꝯcipi ꝛ naſci. ¶ Tertia ratio eſt ꝓpter regnatiōis cōformitatē. Nā ad hoc facta ē dī incarnatio vt hoīes renaſcerent̄ in filios dei Jo. j. Dedit eis poteſtatē filios dei fieri his qui credūt in noīe eiꝰ q̄ nō ex ſang. ne. ex volū. car. ne. ex volun. viri ſꝫ ex deo naſūt. Per carnē ſm̄ Nico. de Lyra. hic eſt intelligenda mulier. Gen̄. ij. H nunc os ex oſſibus meis ꝛ caro de car. m. Quia ergo naſci debebāt hoīes in filios dei ex deo ꝛ ex virgine matre eccl'ia: Jō ꝛ chr̄s q̄ ad h' venit vt nos in dei filios regeneraret naſci ſm̄ carnē debuit ex virgine. Augꝰ. li. de virginitate. Oportebat caput nr̄m inſigni miraculo naſci de virgine ſm̄ corpus vt ſignaret ſua mēbra ſm̄ ſpūm de virgine etiā naſcitura. Hec ille. De hac matrꝫ virginitate loquit̄ Augꝰ. in q̄dā ſer. introducēs ipam virginē ſic dī. Dicat maria Ego filiū gn̄aui ſꝫ virginitatē meā nō violaui. Regnū tenui virginitatꝫ ꝛ regē genui caſtitatis. Porta facta ſum celi: ianua facta ſuꝫ filio dī. Jlla porta facta ſuꝫ clauſa quā in viſione diuina vidit ezechiel ꝓpheta. De qua dicit idem ꝓpheta (ezech. vicz. xliiij.) Uidi portā in domo dn̄i clauſam ꝛ dixit angelus ad me. Porta quā vides non aperietur ꝛ homo nō tranſiet per eam: qm̄ dn̄s ſolus intrat ꝛ egredietur ꝑ eam ꝛ clauſa erit in eternū. Mirabilis ꝓphetie viſio: ſed mirabilior eſt ꝓphetie adimpletio. Quid ē porta in domo dn̄i clauſa niſi ꝙ maria ꝟgo ſemꝑ erit intacta: Et quid eſt: homo nō tranſiet per eam niſi ioſeph nō cognoſcet eā: Et quid eſt: dn̄s ſolus intrat ꝛ egredietur per eā: niſi qꝛ ſpūs ſctūs impregnabit eam ꝛ deus angeloꝝ naſcetur per eam: Et quid eſt: clauſa erit in eternū: niſi quia maria virgo eſt ante partum: et virgo poſt partum. Hec Auguſtinus. Triplex teſtimoniū virginitatis marie iuxta euangelium.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Primũ eſt teſtimoniũ angelice viſitatõnis: q̄z. ſ. miſſus eſt angel⁹ ad eã: qz vt dic̄ Hiero. Sẽper eſt angelis cognata virginitas. Scdm ẽ ſolitarie recluſiõis: qz vt dt Chryſ. ſup illo verbo Ingreſſus angelus ad eã. Inuenit angel⁹ mariã ſolitariã ꝛc̃. Tertiũ eſt modeſte diſcretõis: qz tacuit et cogitauit q̃lis eſſ ꝛc̃. Et deĩo paucis verbis rñdit. Ubi p̃mo apparet virginalis verecũdia: qz cũ audiſſ turbata eſt in ſermone ꝛc̃. Scdo ṽginalis prudẽtia: qz cogitabat q̃lis ꝛc̃. Tertio virginal' cõſtantia: cũ rñdit: Quõ fiet iſtud ꝛc̃. Uide

Scdo eſt ↄſiderãda ↄdicio deſpõſatõnis: qz. ſ. miſſus eſt angel⁹ ad virginẽ deſponſatã viro ꝛc̃. Uir noiat: vt dt Ber. nõ qz marit⁹: ſedqz hõ virtuoſus. Unõ ꝛ Joſeph. i. accreſcẽs: dt ꝑpter augmentuz virtutũ: ꝛ addit: De domo dauid: vt ꝑ h̃ manifeſte appareat: qm̃ ad hãc virginem veniebat angel⁹ nũciatur⁹ ipletiõez ꝑmiſſionis diuĩe q̄ facta fuerat ipi Dauid de chr̃o ex e⁹ ſtirpe naſcituro. Uoluit ãt dñs naſci ex ṽgine q̄dẽ: ſz deſpõſata ꝑpter multas cãs: q̄ ſunt in triplici differẽtia.

Quedã ſumunł ex ꝑte pueri ieſu. Prima ſm Hiero. ꝑpter originis declaratõz vt ſm morẽ ſcpturarꝫ gñatio chr̃i ꝑ viroꝫ deſcriberet. Scda ſm Amb. ꝑpter ſuſpitionis remotionẽ: ne. ſ. a legis iniuria incepiſſe videret: cũ part⁹ inupte lege dãnaretur. Tertia ſm eundẽ: ꝑpter impugnatõnis excluſionẽ: ne. ſ. herodes ꝛ iudei chr̃m iuſte q̄ſi de adulterio natũ ꝑſeq̄ viderent. Quarta ſm Orige. ꝑpter pueri ſuſtẽtatõz Unñ ꝛ ioſeph dñi nutrici⁹ appellał. Quinta ſm Orige. Hiero. ꝛ Amb. ꝑpter myſterij occultatiõz: vt. ſ. diabolo celareł.

Itẽ q̄nq̧ rõnes ſumunł ex ꝑte matris. Prima ſm Amb. ꝑpter infamie euitatõz ne grauida apparẽs infamareł. et iõ poti⁹ ꝑmiſit dñs q̄ de ortu ſuo q̄ʒ de mr̃is pudore dubitareł. Scda ſm Bedã ꝛ Hier. ꝑpter pene euitatiõez: ne. ſ. tanq̄ʒ adultera lapidareł. Tertia ſm Hiero. ꝛ Aug. ꝑpł ſolacij ſuſtentatiõez: vt. ſ. viri miſterio fungereł fugiẽs i egyptũ ꝛ inde rediẽs. Quarta ſm Glo. ad fidei roboratiõez. Innupta em̃ pregnãs mẽtiri videreł: nec ei ſi ſe virginẽ diceret / credereł. Quĩta ꝑpter ſinglorũ ſtatuũ participationẽ: vt. ſ. mr̃ dñi hr̃et aliq̄d cuiuſlibꝫ ſtatus. ſ. virginitatꝫ: mr̃imonij: ꝛ viduitatꝫ. Itẽ q̄nq̧ rões ſumũtur ex ꝑte alioꝝ. Prima ꝑpter excuſatiõis remotõez: ne impudicꝫ ꝑhereł velamẽ excuſatiõis: cũ etiã ipa mr̃ dñi infamata videreł. Scda ꝑpter mr̃imonij approbatiõz ↄtra futuros hereticos mr̃imoniũ dãnare volẽtes. Tertia ꝑpter opprobrij ablatõnẽ: vt. ſ. ab oĩ gradu femiaꝝ tollereł opprobriũ qd̃ in eua incurrerãt. Quarta ꝑpter exẽpli ↄmẽdatiõez: vt vicꝫ oñdereł ſacra deſpõſatiõe nec ãn ↄuentiõez liberꝫ ẽe trãſire ad meliora vota. Quĩta eſt ꝑpter myſterij declaratiõez: q̄. ſ. ipi chr̃o deſpõſata ecclia q̄ virgo eſt imaclata ꝛ ſine ruga. Jõ aũt ſm Chryſo. btã virgo mr̃ dei fabro lignario fuit deſpõſata. qz chr̃s ecclie ſponſus oim ſalutẽ ꝑ lignũ crucꝫ opari dẽbebat Et ſm Augꝫ. Chr̃us nat⁹ ex mr̃e q̄ fabro deſpõſata erat oẽm carnalis nobilitatꝫ tumorẽ extinxit. Tertio ẽ ↄſiderãda ↄditio noiatiõis. qz in euãgelio ſubdił: Et nomẽ ṽginis Maria. Expoſitiõz hui⁹ nois vide s. in ſer. de ſalutatõe angelica in fine p̃me ↄmendatiõis.

Tertiũ myſteriũ huius

p̃me nouitatꝫ eſt inſolite ſalutatiõis expreſſio q̄ hr̃ in euãgelio: ibi: Et ingreſſus angelus ad eã dixit: Aue grã plena dñs tecũ bñdicta tu in mlieribꝫ. Sup illo verbo Ingreſſus angel⁹ ad eã: dicit Chryſ. Inuenit angel⁹ mariã nõ foris vagantẽ: ſed ſolitariã ꝛ ↄtẽplatõi vacãtẽ. Hec ille. Et Ber. Erat em̃ in eius ꝑpoſito fugere hominũ freq̄ntias: vitare colloq̄a: ne vł orãtis turbareł ſilentiũ: vel ↄtinẽtis caſtitas ꝑbareł. Hec ille. Quocõtra. qz Dina vagari voluit: corrupta eſt. Gene. xxxiiij. De tali muliere dt Prouer. vij. Mulier vaga q̄etis impatiẽs ꝛc̃. vide ibi. Nõ ſic vtiq̧ nõ ſic vagabał maria queãdmodũ dinaꝫ: ſz in domo clauſa mãebat. Sciebat vtiq̧ q̄ ſolitudo eſt amica vere innocẽtie obſuatiõi. Propł qd̃ Joãnes baptiſta fugit in eremũ. Itẽ ẽ amica deuote ↄtẽplatiõi Threnij. Sedebit ſolitari⁹ ꝛ tacebit: qz leuabit ſe ſup ſe. Itẽ eſt amica ſpũali viſitatiõi. pſ. Ecce elõgaui fugiẽs ꝛ manſi in ſolitudine: expectabã eũ qui ſaluũ me fecit a puſillanimitate ſpũs ꝛ tẽpeſtate. Erat itaq̧ virgo

gͦ ſctiſſima ſolitaria ꝛ clauſa cū̄ ingreſſus eſt angelꝰ ad eā̄: nec dubiū̄ tūc erat in deuotiſſima atqꝫ feruētiſſima orōne: ꝛ excellētiſſima diuine bonitatꝫ ꝯtēplatiōe: ꝛ pcipue (vt credendū ē) meditādo circa ſalutē hūani gnīs ꝛ eā ardentiſſime deſiderādo. Ingreſſus itaqꝫ angelꝰ ad eā dr̄: Aue grā plena dn̄s tecū: bn̄di. tu in mlier̄. O noua ꝓ̄ꝰus atꝫ prorſus inſolita ſalutatō. O ſingularꝫ ꝟginis ſacre ꝯmēdatio. Dic itaqꝫ nobis o puella formoſa: o mr̄ ſalutꝫ venerāda: o ꝟgo ſacratiſſima: q̇d ab angelo audiſti: q̇d tibi angelus retulit: Certe nulla vnqꝫ fuit creatura q̄ talē ſalutatiōez: talē qꝫ annūciatiōz audierit: q̄lez tūc ab archāgelo gabriele audiſti. Uenit q̇ppe angelꝰ ad ſaraz vxorē abrae Gen̄. xviij. venit ad agar. Gen̄. xvj. venit ad vxorē manue. Judicū. xiij. ſed nūqꝫ angelus ſic aliquā ſalutauit ſicut gabriel mariā. O q̄ noua: q̄ gratiſſima: q̄ ſalutarꝫ atqꝫ digniſſima ſalutatio. In q̄ pcipue tāgunt̄ tria ſinglaria ꝓuilegia q̇bꝰ palā oñdit̄ ꝟginis ſctiſſime laus et excellētia ſingłaris. ¶ Primū eſt ꝓuilegiū gratioſiſſime ꝑfectōis: cū dr̄: Aue grā plena. Ibi ei tangit̄ oīs viciꝫ excluſio ꝑ h̄ verbū Aue. i. ſine ve: et oīs grē ꝛ ꝟtutꝫ plenitudo: cū ſubdit̄: grā plena. ¶ Scōm eſt ꝓuilegiū glioſiſſime honorificatiōis: cum dr̄: dn̄s tecū. ¶ Tertiū eſt ꝓuilegiū ſinglariſſime ꝑelectiōis: cū dr̄: bn̄dicta tu in mulierib;. De his vide s̄. in ſer. de ſalutatōe angelica. Hec itaqꝫ noua ꝛ inſolita ſalutatio ꝑ figurā eſt illa noua epl̄a quā īpetrauit regina heſter ab aſuero rege ꝑ quā veteres lr̄e aman reuocate fuer̄t. Heſtr̄. viij. Aman q̇ppe interp̄tat̄ iniquꝰ vł coanguſtās. Aſuerꝰ interp̄tat̄ britudo vł atrium eꝰ. Heſter interp̄tat̄ abſcōdita ſiue eleuata in ꝓplis aut ꝑ̄parata ī tpe. Aman igit̄ aduerſariꝰ filioꝝ iſrł. i. iniquꝰ diabolꝰ aduerſariꝰ nr̄ ꝓcurauerat ꝯ̄ genus humanū chirographū vetus ꝯtinēs mortꝫ ſniam. Sꝫ nr̄a heſter. i. ꝟgo maria a dō in tpe ꝑ̄parata q̄ veri aſueri regis. i. oīpotentꝫ dei oculꝭ placuit impetrauit nouā epl̄aꝫ veterꝫ chirographi reuocatoriā. Aue (inq̇t āgelus) grā plena ꝛc̄. ¶ Querere poſſet aliq̇s: q̄re in hac ſalutatōe tacuit angelus nomē marie. Ad qͦ dicimus id ꝯueniēter factum eſſe triplici rōne. ¶ Primo ꝓpter angelice miſſionis q̄litatē: q2 .ſ. miſſus eſt angelus ad eam nō ſicut ad mariā: ſed ſicut ad gratia plenā. Eccleſia aūt in hac ſalutatione addit nomē marie: q2 mariā ꝓ ſuo ſingulari ſidere tenet. Maria em̄ idē ſonat qͦ illūinata. ¶ Scōo ꝓpter virginalis ꝑſone ſublimitatē. Cū em̄ perſonas excellentes ſalutamꝰ: nomē ꝑſonaꝝ tacemꝰ ꝛ eaꝝ excellētias aut dignitatē nomiamꝰ: vt Aue rex: ſalue pater. Excellētia autē virginis erat gratie plenitudo Ideo ſibi dixit angelus Aue gratia plena. ¶ Tertio ꝓpter ſingularis ꝓmotionis nouitatē. Cū eniꝫ ad aliquā dignitatē ꝓmouet̄ aliquis: nomen eius ꝑſonale et vſitatū relinquit̄: et vocat̄ nomie dignitatis ſue: vt Hic eſt prior: hic eſt abbas. veniebat aūt angelus ad virginem nūciaturus ſibi nouā eius ꝓmotiōeꝫ ad inextimabilē diuine maternitatꝫ dignitatem ad quā faciebat eam idoneā gratie plenitudo

Secūda p̄ncipalis nouitas eſt nouitas ſume admirabilis annūciationis q̄ tangit̄ cū dicit̄: Que cum audiſſet turbata eſt in ſermōe eiꝰ ꝛc̄. vſqꝫ ibi: et regni eiꝰ nō erit finis. Et circa hanc nouitatē ſ. tria ſpēalia myſteria ꝯtēplāda
¶ Primū eſt myſteriū meditatie turbatōꝫ
¶ Scōm ē myſteriū ꝯmēdatie ꝯſolatiōꝫ
¶ Tertiū eſt myſteriū nūciatie ꝓmiſſiōis

Primū igit̄ eſt myſteriuꝫ

meditatiue turbatiōis: cū dr̄: Que cū audiſſet turbata eſt in ſermone eius: et cogitabat q̄lis eſſet iſta ſalutatio. In quibus verbis tria p̄cipue tangunt̄: vicꝫ virginalis modeſtia: virginalis verecūdia: ꝟginalis prudentia. ¶ Primo itaqꝫ ibi tāgitur virginalis modeſtia: cū dr̄: Que cū audiſſet. Nō em̄ ſermone angeli refugit vel interrupit: ſed ꝯſtanter et cū debita modeſtia audiuit. Eccl. xxxij. Audi tacens et ꝓ reuerentia accedet tibi bona gratia. Qd̄ cōtra multe mulieres faciūt: ꝟba etiā ſapientū plerūqꝫ interrūpentes ꝛ inutilibꝰ ꝟbis ſepꝰ ſe occupātes. j. Tim. v. Diſcunt ocioſe circūire domos: nec ſolū ocioſe: ſed verboſe et curioſe loqui qͦ non prodeſt. Nō talis vtiqꝫ fuit btā virgo/ ſed tacita ꝛ modeſta. Nō em̄ inuenit̄ in euangelio niſi raro locuta: ꝛ tūc breuiter: ſctē: ꝛ vtiliter.

Ecci.xxvj. Mulier ſenſata z tacita. Ecci.
v. Sint pauci ſermones tui. Scdo tan
gitur virginalis verecūdia: cū dr Turba
ta eſt in ſermōe ei⁹. Ecci.xxvj. Gratia ſup
gratiā mulier ſctā z pudorata. Quod con
tra Hiere.iij. Frōs mlieris meretricis
facta eſt tibi: noluiſti erubeſcere. Nō talis
vtiqȝ nō talis erat virgo ſctiſſima q̄ ex ve
recūdia ꝟginali turbata ē in ſermōe ange/
li: turbata eſt inqȝ nihil rn̄dens: nō turba
tione incredulitatꝫ ſicut Zacharias: necȝ
turbata eſt alia rōne culpabili: necȝ etiaȝ
de viſiōe angelica: qꝛ angelos videre erat
ſolita: ſed verecūdata eſt z turbata turba
tione q̄daȝ admiratiōis z verecūdie. Tuȝ
ꝓpter forme virilis apparentiā: qꝛ. ſ. ange/
lus ſibi apparuit in forma viri. Ber. Tre
pidare virginū eſt z ad oēs viri pauere i/
greſſus; oēſqȝ viri affatus horrere. Tū ꝓ/
pter iſolitā relucētiā: qꝛ vicȝ ſibi apparuit
angel⁹ cū ingenti lūine z inſolito ſplēdore.
Vn̄ cantat eccl̄ia: Et expaueſcit virgo de
lumie. Tū ꝓpter laudatiue ſalutatiōis ꝑ/
cellentiā. Mentes em̄ vere humiliū q̄nto
ampli⁹ laudanť tāto magꝫ erubeſcere ſo/
lent z timere. Humiliū em̄ eſt laudes hor
rere z ſic in eis virt⁹ laudata creſcit: vt dr
Sene. Ber. q̄ turbata eſt/ fuit verecūdie
virginalis. Ecci. Gratia verecūdie illius
ſup aurū. Tertio tangiť ꝟginalis prudē
tia: cū dr: Et cogitabat q̄lis eſſet iſta ſalu
tatio. Ber. Q, tacuit z cogitauit fuit pru
dentie z diſcretiōis. Hec ille. Cogitabat
itaqȝ q̄lis eſſet iſta ſalutatio: et q̄ntū ad ꝑ/
ſonā q̄ eā ſalutabat. Hn̄s em̄ diſcretōꝫ ſpi
rituū/ cogitabat q̄ erat bon⁹ angel⁹ z nō
mal⁹. Et q̄ntū ad ſalutatiōis formā q̄ ſan
cta erat z gratioſa: z q̄ntū ad ſalutādi cāȝ:
d q̄ q̄ ad factū q̄dē nō dubitabat: lȝ de mō
faciēdi dubitaret. Sicut ꝗ dr Lu.ij. Ma/
ria ꝯſeruabat oia ꝟba hec ꝯferēs in cor/
de ſuo. Tacuit itaqȝ virgo btā z cogitauit
anteqū rn̄ſum daret: qd̄ eſt ſignū certiſſi/
mū diſcretiōis z prudētie. Prudēs em̄ ꝑ⁹
habȝ verbū in corde circūcidēs illō ꝑus li
ma rōnis q̄ȝ veniat ad linguā incaute pla
tionis. Sen̄. Primo veniat ſermo ad li/
mā q̄ȝ ad linguā. Ecci.xxj. Verba prudē
tū ſtatera pōderabunť: In ore fatuoꝝ cor
eoꝝ. Et in corde ſapientū os eoꝝ: qꝛ vicȝ ſa/
piētes et diſcreti ꝑus diſcernēdo in corde
deliberāt q̄ȝ loq̄nť: ſtlti ecōtrario. Sic btā
maria virgo prudētiſſima cogitabat q̄lis
eſſet angelica ſalutatio. Et paſtoꝝ verba
z ſymeonis z anne ꝯferēs in corde ſuo.

Scdm eſt myſteriū cōmē/

datiue ſalutatiōis. qd̄ in euāgelio tangiť:
cū dr. Ne timeas mar. inue. em̄ graȝ apd̄
deū. q. di. ſcḋm Chryſ. Qui apd̄ deū merez
grām nō habet q̄d timeat. Dicit ꝗ: Inue
niſti grām. ſ. dei z hoim pacē: mortꝫ deſtru
ctionē: z vite repatiōeȝ. Nos igr̄ q̄ peccan
do grām amiſim⁹: mortē incurrim⁹: z vi
tā ꝑdidim⁹: ad hāc grē inuētricē: mortis
deſtructricē: z vite repatricē ſecure acceda
mus. Ber. Ne timeas maria inueniſti gra
tiā apd̄ dn̄m: q̄ntā grām: grām plenā: gra
tiā ſingularē Singularē an generalē: vtrā
qȝ ſine dubio: qꝛ plenā: z eo ſingularē q̄ ge
neralē. Ipam em̄ gn̄alē ſingulariter accepi
ſti. Eo inqȝ ſingularē q̄ gn̄alē. Nā ſola oi/
bus grām inueniſti: Singularē: q̄ ſola hāc
inuenerꝫ plenitudinē: Generalē: q̄ de ipſa
plenitudine accipiāt vniuerſi. Hec ille

Tertiū eſt myſteriū nūcia

tiue legatiōis: qd̄ in euāgelio tāgitur: cū
dicit: Ecce ꝯcipies in vtero z paries filiū
et vocabis nomē ei⁹ ieſum: Hic erit ma
gn⁹ z fili⁹ altiſſimi vocabiť zc. vſqȝ ibi: nō
erit finis. Hec eſt noua atqȝ inſolita lega
tio z ſingulariter admirabilis nunciatio.
Tū ꝓpter matris virginitatē: cui dr: Ecce
ꝯcipies in vtero z paries filiū. Hec ē ita
qȝ ꝓphetie illi⁹ adimpletio q̄ habeť Eſa.
vij. Ecce virgo ꝯcipiet et pariet filiū. Tū
ꝓpter nois filij ꝓprietatē: qꝛ ſubditur: Et
vocabis nomē eius Jeſum. i. ſaluatorem.
Matt.j. Ipſe em̄ ſaluū faciet populū ſuū
a peccatis eoꝝ. Richar. de ſancto Vic.
Jeſus nomē dulce: nomē delectabile: no
men confortās peccatorē: et beate ſpei. Er
go ieſu eſto mihi ieſus. Petrus raue. Vo
cabis nomē ei⁹ ieſū. Hoc ē nomē qd̄ ded̄
cecis viſum: ſurdis auditū: claudis greſſū
ſermonē mutis: vitā mortuis: totāqȝ dia
boli poteſtatē de obſeſſis corporib⁹ virt⁹
huius nomis effugauit. Hec ille. Tū dei
niqȝ ꝓpter ineffabilē filij dignitatē: qꝛ ſub
ditur: Hic erit magnus et filius altiſſimi
vocabiť zc. Vbi primo tangiť ſaluatoris

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

diuinitas cum dicitur: hic erit magnus
⁊ filius altiſſimi vocabitur. Secundo re-
galis eius auctoritas cum dicitur: et da-
bit ei dominus deus ſedem dauid patris
eius et regnabit in domo iacob. Jacob
quippe ſupplantator interpretatur. Jn his
igitur omnibus qui ſunt veri ſupplanta-
tores mundi: carnis: et demonis regnat
dominus ieſus. Tertio tangitur regni hu-
ius eternitas. cum dicitur. et regni eius
non erit finis. Danielis. vij. Poteſtas eius
poteſtas eterna que non auferetur et re-
gnum eius quod non corrumpetur.

Tertia eſt nouitas prorſus inexpli-
cabilis operationis que tangitur in
euangelio. cum dicitur. Dixit autē
maria ad angelum. Quomodo fiet iſtud.
⁊c. vſq; ibi. Fiat mihi ſm verbū tuū. Ubi
contemplāda ſunt tria precipua myſteria
¶ Primum eſt myſterium virginalis in-
quiſitionis.
¶ Scd̄m eſt ſpālis declaratiōis.
¶ Tertium eſt myſterium finalis conclu-
ſionis.

Primū igit̄ eſt myſteriū

virginalis inquiſitionis. Cū enim ange-
lus virginem ſalutaſſet ⁊ eam multiplici-
ter cōmendaſſet ⁊ dī filiū in eius vtero cō-
cipiēdum nūciaſſet: tunc glorioſa virgo di-
xit ad angelum humili quidem atq; mo-
deſto ſermone. Quomō fiet iſtud quoniā
virum non cognoſco? Ubi dicit Ambro-
ſius. Non dubitat eſſe faciendum quod
quomō fieri poſſit inquirit. Legerat ma-
ria. Ecce virgo concipiet: et ideo credidit
hoc futurum: ſed quomodo fieret an̄ non
legerat. Hec Ambroſius. Dixit igitur.
Quomodo fiet iſtud quoniam virum nō
cognoſco. Gloſa. i. in virginitate mea ma-
nere ſpōdiſpoſui Uide q̄nta fuerit eius cōſtā-
tia. Licz ei cōiugata licz ſalutata ab āgelo
et multipliciter commendata: licet filium
paritura: manſit tamen ſemper in propo-
ſito virginitatis: ⁊ videtur potius vel-
le non habere prolem q̄ȝ perdere virgini-
tatem. Et ideo querit de modo quo ipſa
eſſet conceptura. Prouerb. xxxj. Mulie-
rem fortem quis inueniet. Eccleſiaſtici.
quinto. Eſto firmus in via dei: quod con-
tra dicitur. j. Timothei quinto. Conuer-
ſe ſunt retrorſum poſt ſathanam. Et ibi-
dem. Habentes damnationē quia primā
fidem irritam fecerunt ¶ Querere autē
ſolent aliqui an fuerit veruȝ matrimoniū
inter mariam ⁊ ioſeph: cum beata virgo
ſemper habuerit firmum propoſitum p-
manendi in virginitate ſua. ¶ Ad quod
reſpondet magiſter ſententiarū in. iiij. di-
ſtinctione. xxx. q̄ inter mariā ⁊ ioſeph fuit
veriſſimū matrimoniū. Ubi allegat Au-
guſtinum di. q̄ inter eos fuit perfectū cō-
iugium: pfectuȝ quidē in ſanctitate. San-
ctiora enim fiunt coniugia pari voto con-
tinentium. De hoc etiam habetur. xxvij.
queſtione. ij. cap. Jnſtitutum. Quomodo
autem potuerit eſſe verum matrimoniuȝ
declarat doctor ſubtilis in. iiij. diſtinctiōe
xxx. di. q̄ in contractu matrmonij eſt mu-
tua datio corporum ad copulam carnalem
non niſi ſub conditione implicita ſcȝ ſi pe-
tatur. Unde contrahentes cum propoſi-
to ſtatim vouendi caſtitatem vere contra-
hūt. Ubi ē ergo certitudo ſimpliciter q̄
nunq̄ȝ petet carnal' copula: ibi contractus
matrmonij in nullo preiudicat voto caſti-
tatis. Hic autem fuit talis certificatio.
Ex quo enim habemus Matthei. j. q̄ an-
gelus inſtruxit ioſeph: di. Noli timere ac-
cipere mariam cōiugem tuam ⁊c. Mul-
tomagis indubitanter concluditur q̄ ipa
per angelum vel immediate a deo anteq̄ȝ
deſponſaretur ipi ioſeph fuit certitudina-
liter edocta. Noli timere accipere ioſeph
virum iuſtum in coniugem. Ecce enim
ſpiritusſanctus dabit eū tibi in cuſtodem
et teſtem virginitatis tue: qui tecum pa-
ri voto continebit.

Scd̄m eſt myſterium ſpe-

cialis declarationis: quod ponitur in euā-
gelio cū dr̄ Et rn̄dēs angel' dixit ei Spi-
ritusſctūs ſupueniet in te ⁊c. vſq; ibi: q: nō
erit impoſſibile apud deū om̄e v̄bū: vbi
facit angelus tria.
¶ Primo tangit operis ineffabilem ma-
gnificentiam.
¶ Secundo adducit admirabilem exēpli
¶ Tertio ſubiungit irrefraga (euidētiā
bilē rationis efficaciam.
Primo tangit operis ineffabilem ma-
gnificentiam cum dicitur Spūſſanctus

ſupueniet in te:⁊ ꝟtus altiſſimi obũbra-
bit tibi. Ideoqȝ ⁊ qḋ naſcet̃ ex te ſctm̃: voca
bit̃ filiꝰ dei: nõ adoptiuꝰ vt ſcti hoies: ſed
filiꝰ natural' ſine pncipio a ḋo p̃re genitꝰ
De hac aũt inexplicabili tanti operꝭ ma-
gnificẽtia ḋt Ber. ſup Miſſꝰ ẽ. Quis (ex
cepta fortaſſe illa q̃ ſola in ſe h̃ feliciſſime
experiri ꝓmeruit) intellectu capere: rõne
diſcernere poſſit q̃liter ſplendoꝛ ille inac-
ceſſibilis ꝟgineis ſe viſceribꝰ infuderit:
Soli em̃ datũ ẽ noſſe cui ſoli datũ ẽ expe-
riri. Dicat̃ ḡ: ꝟtus altiſſimi obũbrabit ti-
bi: h̃ ẽ modũ illũ q̃ de ſpũſctõ ꝯcipies: ipa
dei ꝟtus ⁊ dei ſapia chr̃s docebit q̃ ſic ſui
ſecretiſſimo ꝯſilio ſe tibi ꝯiunget ⁊ obum
brabit: quatenꝰ q̃ tãtũ eſt p̃ri notꝰ fiat et
tibi: acſi angelꝰ r̃ndeat ꝟgini. Quid a me
q̃ris qḋ in te experiẽris: Scies ⁊ feliciter
ſcies: ſȝ illo auctoꝛe: illo doctoꝛe. Nõ põt
h̃ doceri niſi a donãte nec p̃t addiſci niſi a
ſuſcipiẽte. Hec Ber. Ex hac auctoꝛitate
Bern̄. (vt ḋt Albertꝰ) colligitur ꝙ beata
virgo de filio incarnato habuit cognitio-
nẽ q̃ eſt ſup̃ fidẽ: nõ tñ tã clarã vt in patria
niſi forte ad hoꝛã in ipo ꝯceptu vel etiam
in partu: quẽadmodũ ⁊ paulꝰ deũ vidit in
raptu. Archãgelꝰ igit̃ gabriel inq̃rẽti ma-
rie quõ fiet iſtud: q̃ſi r̃ndens ſe neſcire et
aliũ doctoꝛẽ requirẽdũ oſtendẽs ḋt. Spi
ritus ſanctus ſupueniet in te. ⁊c̃. q. d. Fiet
vtiqȝ h̃ ſȝ mõ diuino ñ hũano: quẽ vtiqȝ mo
dũ ipe ſpũſctũs q̃ huiꝰ opis auctoꝛ ẽ: ꝑ il
luminatiſſimã experiẽtiã te docebit. Ad
maioꝛẽ autẽ huius myſterij declarationẽ
notãdũ ꝙ licȝ hãc bñdictã diuine incarna
tõis opatiõnẽ tota trinitas opata ſit: ſpẽa
liter tñ appriat̃ ⁊ attribuit̃ ſpũiſctõ: qḋ cõ
ueniẽs ee oñdit doctoꝛ ſctũs in. iij. diſ. iiij.
⁊. iij. ꝑ. ſũ. q. xxxij. triplici ratiõe. Prima
dici põt rõ charitatis. Spũſſctus em̃ dr̃
charitas vel amoꝛ dei p̃ris: ⁊ filij: ex maxi
mo aũt amoꝛe dei ꝓuenit vt filiꝰ dei ſibi
carnẽ aſſumeret. Vñ Io. iij. dr̃. Sic deꝰ
dilexit mũdũ vt filiũ ſuũ vnigenitũ daret.
Scḋo eſt rõ liberalitatis. Nõ em̃ aliq-
bus nr̃is meritis ſȝ ſola liberalitate ⁊ gr̃a
filiꝰ dei carnẽ aſſumpſit. Ad titũ. j. Appa
ruit benignitas ⁊ hũanitas ſaluatoꝛis no
ſtri dei: nõ ex opibꝰ iuſticie q̃ fecimus nos
ſed ſcḋm ſuã miſcḋiã ſaluos nos fecit. Ideo
ſpũiſancto cui appropriat̃ ipa liberalitas
et gr̃a: ꝯceptio chr̃i attribuit̃. vt ḋt Aug.
in enchiridiõ. Tertia eſt rõ ſctitatꝭ: q:
ſpũſſctũs eſt ſpũs ſanctificatiõis. Rho. j.
Et ideo ſicut alij ꝑ ſpiritũſanctũ ſanctifica-
tur ſpiritualiter vt ſint filij ḋi adoptiui: ita
chr̃s ꝑ ſpũmſanctũ eſt in ſanctitate cõce-
ptus: vt eſſet filius dei naturalis. Et ꝓpt
hoc dicit angelus btẽ virgini. Ideoqȝ ⁊ qḋ
naſcet̃ ex te ſctũm vocabit̃ filius dei. Licȝ
aũt chr̃s de ſpũſancto ꝯceptꝰ dicat̃: non
tamẽ dȝ dici filius ſpũſſancti. q: vt dicit
Augꝰ. in enchiridiõ. Natꝰ eſt de ſpũſancto
chr̃s non ſic filius: ⁊ de maria ꝟgine ſicut
filius. Ideo catholice exponẽda eſt auctoꝛi
tas illa angeli. Spũſſanctꝰ ſupue. in te q̃
vt dicit doctoꝛ ſctũs in. iij. ſen̄. põt multi-
pliciter intelligi. Primo ſpũſſctũs ſupue-
niet in te, i. ſup̃ poſſibilitatẽ ⁊ curſũ nature
veniet in te dãdo fecũditatẽ ⁊ ꝯſeruando
ꝟginitatẽ. Scḋo ſpũſſctũs ſupueniet i te
. i. ſup̃ illud qḋ habes de plenitudine eius
in te: q: ſicut olim impleuit mẽtẽ nũc im-
plebit vẽtrẽ operando filij dei ꝯceptionẽ
Tertio ſpũſſctũs ſupueniet in te. i. deſup̃
ſcȝ de celis veniet in te: q: oẽ datũ optimũ
deſurſum eſt. Ia. j. Quarto ſpũſſctũs ſup̃
ueniet in te. i. ſupra merita tua ⁊ ſup̃ meri
ta omniũ creaturarũ. Quinto ſpũſſctũs ſu
pueniet in te. i. ſuper omẽs q̃ ante te fue-
runt ⁊ poſt te erũt: vt ſis eius tabernacu-
lũ tẽplũ ⁊ ſacrariũ. Cũ itaqȝ audiuimꝰ ſpi
ritũſctũm in mariã ſupueniſſe: ſtati opis
magnitudinẽ admiremur: veneremurqȝ
in virginis fecũditate ampliſſimũ munꝰ
gr̃e dei ſibi ꝯceſſe q̃ tanta fuit vt ſola eſſet
illius mat̃ in terris q̃ ſolũ habet patrẽ in
celis. Bene igit̃ dr̃ ſpũſſanctus ſupueniſſe
ſe. i. ſuperexcellẽter veniſſe in virginẽ q̃m in
ea nouũ atqȝ ſingulariſſimum ⁊ oim̃ excel
lẽtiſſimũ atqȝ mirabiliſſimũ opꝰ operatꝰ
eſt. De quo dicit Ber. Hodie tres mixtu
ras. i. tria opera fecit deꝰ ita mirabilr̃ ſin-
gularia vt talia nec facta nec amplius fa-
ciẽda ſint. Cõiũcta q̃ppe ſũt ad iuicẽ deꝰ ⁊
hõ: mat̃ ⁊ virgo: fides ⁊ coꝛ hũanũ. Prĩa
ꝯiunctio eſt valde mirabilis q: cõiuncta
ſunt limus ⁊ deus: maieſtas ⁊ infirmitas
tãta vilitas ⁊ tanta ſublimitas. Nihil em̃
deo ſublimius: ⁊ nihil limo vilius. Se-
cũda cõiũctio nihilo minus eſt valde mi-
rabilis. A ſeculo em̃ nõ eſt auditũ ꝙ ꝟgo

eſſet q̄ pepit: et ꝙ mater eſſet q̄ virgo ꝑmaneat. Tercia ꝯiūctio eſt pīma ⁊ ſecūda inferior: ſed nō min⁹ fortis. Dix eīm quō cor humanū fidē his duob⁹ accōmodat: quō credi potuit ꝙ de⁹ hō eſſet: et ꝙ virgo ꝑmāſit q̄ pepiſſet. Ibi eīm portauit ſtella ſolē: palmes vitē: riuul⁹ fontē: filia patrē: creatura creatorē. Hec Ber. Pꝫ itaqꝫ incōprehēſibilis opis magnificētia quā oſtēdit angelus: cū dixit: Spūſſctūs ſupueniet i te ⁊c. ¶ Scdo adducit āgel⁹ admirabilē exēpli euidentiā: cū dixit: Et ecce heliſabet cognata tua ⁊ ipa ꝯcepit fi. in ſe. ſua. Et hic mēſis eſt ſext⁹ illi q̄ vo. ſterił. q. di. vt facili⁹ credas: ecce Heliſabet cognata tua ⁊ ipa ꝯcepit filiū in ſenectute ſua: cuꝫ tñ vocaret ſterił ꝓpter iādudū notā ſterilitatē eius. hoc etiā addidit angel⁹: ſicut dicit Bern. vt gaudiū gaudio cumularet.

¶ Tertio ſubiūgit irrefragabilē rōis efficaciā: cū dixit: qꝛ nō erit impoſſibile apud deū oē verbū. Quia eīm exēplū ꝑ fidei confirmatiōe adductū ſupi⁹ nō eſt vſqꝫqꝫ ꝑfectū qꝛ vicꝫ mlto mai⁹ eſt virginē ꝯcipere ⁊ parere q̄ ſenē ⁊ ſterilē. Jō adducit angelus rōnis efficaciā ex dei oīpotētia di. Qꝛ nō erit impoſſibile apō deū oē verbū: id ē oīs res digna ꝟbo: ſiue oē qō ipe dñs verbo ꝓmiſit: qꝛ vt dicit Ps. Ipſe dixit ⁊ facta ſunt ⁊c. Vel oē verbū. i. oē qō eſt ab intellectu ꝯceptibile qō vicꝫ ꝯtradictōꝫ nō includit.

Tertiū eſt myſteriū finał

ꝯcluſiōis: vicꝫ cū dixit btā ꝟgo: Ecce ancilla dñi f. mi. ſꝫm verbū tu. Circa hoc myſteriū intuere ⁊ ꝯtēplare o aīa deuota q̄lr̄ eſt ibi tota trinitas p̄ſens: ⁊ rñſionē huius ſinglarꝫ filie ſue expectās. Meditare etiā q̄lr̄ ipe angel⁹ cū reuerētia dñam ſuam aſpicit ⁊ eius prudentiā atqꝫ humilitatē ꝯtēplat. Aug⁹ in q̄dam ſmo. ſic alloq̄tur virginē. Iā audiſti maria quō fiet hoc: reſpōde nūc verba vite: Audiſti quō fiet h̄: qꝛ ſpūſſanct⁹ ſupueniet i te vt ꝓlē gignas et ꝟginitatē nō amittas: filiū ꝓferas ⁊ p⁹ partū incorrupta ꝑmaneas. O btā maria ſecłm oē captiuū tuū depcatur aſſenſuꝫ te dña mōs ſue fidi obſidē fec. Noli morari virgo: nūcio feſtināter rñde verbū ⁊ ſuſcipe filiū. Da fidē ⁊ ſenti ꝟtutē. Ecce (inq̄t) ancilla dñi: Fiat mihi ſꝫm ꝟbū tuū. Hec Aug⁹. Et Ber. Audiſti virgo qꝛ ꝯcipies: audiſti ꝙ nō ꝑ hoiēꝫ: ſed ꝑ ſpm̄ſanctū: expectat angel⁹ rñſum tuū vt reuertat ad dñm q̄ miſit illū. Expectam⁹ ⁊ nos o dña verbū miſatiōis q̄s miſabilit̄ ꝑmit ſētētia dānatiōis. Ecce ⁊ preciū tibi offertur nr̄e ſalutis ſtatimqꝫ liberemur ſi conſentis. Hoc a te virgo pia ſupplicat flebilis adā cū miſera ſobole ſua exul de paradiſo. Hoc Dō: hoc ⁊ flagitāt ceteri patres tui q̄ ⁊ ipi habitāt in regiōe vmbre mortꝫ. Hoc totus mūdus expectat O dña rñde verbū qō terra: qō inferi: qō expectant ⁊ et ſupi: rñde verbuꝫ: ⁊ ſuſcipe verbū: ꝓfer tuū ⁊ ſuſcipe diuinū: emitte tranſitoriū et amplectere ſempiternū. Hec Bern. Sic itaqꝫ tandē prudētiſſima virgo auditꝫ angeli ſermonib⁹ (vt pie credit) ꝓfunda deuotione flexis genib⁹: manib⁹ iūctis ⁊ expaſſis ⁊ oclīs ad celū eleuatis cū inextimabili humilitate ꝓtulit deſideratiſſimū verbū toto cordis affectu audiendū: di. Ecce ancilla dñi. q. di. nō mee ſed illi⁹ potētis ſū: fiat mihi ſꝫm verbū tuū. Auſ. O fides dō accepta: o hūilitas deo grata. o obediētia oī ſacrificio deo iocūdi⁹ oblata. O ſublimis virgo dei mr̄. O mater hūilis ancilla dñi. Quid ſublimi⁹ eſſe poſſit: ⁊ q̄d humilius ſentire poſſit. Hec ille. ¶ Predicta igit̄ ſacratiſſima virginis verba virtutes redolēt inextimabiles. ¶ Primo eīm ibi tāgitur inextimabilis obediētie ꝓmptitudo: cū dicit; Ecce. Hec itaqꝫ obediētia tanta fuit ꝙ nunqꝫ deo gratior: acceptiorqꝫ in aliq̄ alia creatura ſiue hoie ſiue angelo inueniri poſſit. Aug⁹. O felix obediētia. O inſignis gr̄a q̄ dū hūiliter fidē dedit celi in ſe opificē incorꝑauit: impleuit in ea dñs qō dudū p̄dixerat: Obediam volo pl⁹ q̄ ſacrificiū. Hec fuit vere obidiētia oī ſacrificio gratior. Hec volūtas cunctis hoſtiis acceptior. ¶ Scdo tangit̄ admirabilis humilitatꝫ plenitudo: cū dr̄: ancilla dñi. Ber. Mater dei eligit̄ ⁊ ancillā ſe noiat: nō mediocris reuera hūilitatꝫ inſigne eſt oblata tāta glīa nō obliuiſci hūilitatē: nō magnū eſt hūilem eſſe in abiectiōe. magna ꝓrſus et rara hūilitas honorata. Hec ille. Sicut eīm dr̄ Bed. Decebat ꝙ ſicut ꝑ ſupbiā eue mors i mōꝫ itrauit: ita ꝑ humilitatē ma

rie vite introitū̄s panderet̄. Hec ille. Be
ata igit̄ virgo eſt luminare qḋ minuit̄ i ſui
ↄſummatione Ecci. xliij. Juxta illud Ecci.
iij. q̄nto magnus es humilia te in omnib⁹
Econtra ꝓo glorianť plures ⁊ extolluntť ꝺ
genere de diuitijs: de honorib⁹: de pulcri-
tudie. Eſa. iij. Eleuate ſunt filie ſion ⁊ am
bulauerunt extento collo ⁊c̄. ¶ Tertio tan
git̄ inexplicabilis deſiderij ſeu deuotionis
celſitudo: cum dicit/ fiat mihi ſm verbū tu
um. Tunc eñ incomꝑhenſibili q̄dam lumi
ne fidei interi⁹ excellentiſſime illuſtrata fu-
it adeo vt de ꝟbo incarnādo nihil ſentiret
diminutū. Tāq̄ꝫ feruenti charitate cū deo
fuit inextimabilr̄ cōiuncta vt creatura nō
ſufficiat illud cogitare Jō mirabili q̄dam
fidei deuotione ⁊ inextimabili charitatꝫ de
ſiderio dic̄. Fiat mihi ſm ꝟbum tuū. Nul-
lus ꝑfecto eoꝝ qui deū dilexerūt fuit vnq̄ꝫ
in eo exceſſu dilectionis q̄ ip̄a feruebat. O
armariū diuine gr̄e. O templū diuine mi
ſericordie. O fons pietatis. O fons caſti
tatis. O puteus humilitatꝫ. O plenitudo
prudētie. O plenitudo gr̄e q̄ ſola fuiſti di-
gna portare regē celoꝝ. ¶ Sꝫ iuxta hoc q̄-
rere poſſet aliq̄s. Vtꝝ b̄ta virgo meruit fi
eri mr̄ dei. Rn̄det Boñ. in. iij. diſti. iiij. q̄
triplex eſt meritū: condigni: congrui: ⁊ di
gni. ¶ Primū eſt meritū condigni q̄ q̄s ex
tanta charitate meret̄ tantā gl̄iam ⁊ h̄ me
rito non potuit virgo mereri ↄcipe filiū dī.
Hoc eñ excedit oē meritū: ſiue ei dicam⁹
deum fieri hoiem: ſiue mulierē fieri mr̄em
dei: vtrūq̄ꝫ eſt ſupra ſtatū qui competit cre
ature. ⁊ iō tam hoc q̄ꝫ illud/ fuit pure beni
gnitatis ⁊ gr̄e ¶ Scd̄m eſt meritū cōgrui
quo peccator dicit̄ gr̄am mereri cum ad
eam ſe diſponit/ ⁊ ſic beata virgo ante in-
carnationem meruit concipere filium dei:
qm̄ ꝓ nimia ſui puritate: humilitate: ⁊ be-
nignitate idonea erat vt efficeret̄ mat̄ dei
¶ Tertium eſt meritū digni quo ſcꝫ vir iu
ſtus orans pro alio meret̄ exaudiri. Et h̄
etiam merito meruit beata virgo concipe-
re chr̄m poſt angelicaꝫ annunciationē: tūc
enim ſpūſanctus in eam copioſiſſime de-
ſcendit non indiſpoſitam ſi bene conſidere
mus quid continet̄ in illis verbis que vir-
go ſacratiſſima concludendo angelo dicit.
vicꝫ Ecce ancilla dn̄i ⁊c̄. Tanta eñ humi
litate ⁊ obediētia plena erat: tāto fidei lu-
mine illuſtrāta: tātoq̄ꝫ ardore diuine cha-
ritatis inflāmata q̄ digna fuit vt eſſet mat̄
dei: ſicq̄ꝫ merito digni meruit ↄcipere filiū
um dei. Nota hic differentiā inter meritū
ↄdigni et digni: quia merito ↄdigni aliq̄s
ius habet in re: nō aūt merito digni q̄uis
ex ſe valeat vt ſibi det̄. Prolatis igit̄ ſup̄
dictꝫ verbis ab ore ꝟginco ſubito ſine mo
ra in vtero virginali ↄcipit̄ deus hō. Ho-
mo inq̄ꝫ q̄ ad aiam gr̄a et ſapiētia pleniſſi
mus atq̄ꝫ ꝑfectus: et q̄ ad corpus etiā ab
inſtanti ↄceptiōis plene atq̄ꝫ integre for-
mat⁹. Nouū igit̄ fecit dn̄s ſup terrā: mu-
lier circūdedit viꝝ. Nā vt Aug⁹. dī. For-
matio corpis chr̄i fuit ꝑfecta in principio
ſue conceptiōis q̄ntum ad oīa liniamē-
ta mēbroꝝ: ſed q̄ntum ad debitaꝫ corpo-
q̄ntitatē ꝑficiebatur ſucceſſiue. Subito
itaq̄ꝫ poſt virginis verba incarnat⁹ eſt do
minus: et ad dn̄m ſtatim reuerſus eſt an-
gelus. Aug⁹. in quodā ſermone, Ecce (in-
quit maria) ancilla dn̄i: fiat mihi ſm ver-
bū tuū. Nec mora reuertit̄ nūcius: et vir-
ginalē thalamū ingredit̄ chriſtus. Efficit̄
ſubito pregnās beata dei genitrix: ⁊ cun-
cta ꝑ ſecula predicatur hec felix. Concepit
mox ad credulitatē verbi/ virilis ignara
conſortij. Exultat igit̄ maria: ⁊ matrē ſe
leta miratur: ⁊ de ſpūſancto ↄcepiſſe ſe gau
det. Hec Aug⁹. O q̄nta ↄtemplationis
dulcedine rapiebat̄ hec ſacratiſſima vir-
go cū ſe tā mirabilit̄ concepiſſe meditaba-
tur cum ſe matrē pariter et virginē cogno
ſcebat: matrē inq̄ꝫ non cuiuſcūq̄ꝫ/ ſed dei.
Cum ſe cernebat eum in vtero ſuo geſta-
re qui creator eſt et domin⁹ celi et terre.
Profecto nō eſt poſſibile cogitare q̄nto di
uini amoꝝ ardore eſtuabat: q̄ntas ſine in-
termiſſione gratias dn̄o referebat cū hu-
mane ſalutis preciū in vtero ſe habere co
gitabat. Reuera inexplicabili mentis leti
cia, de tanti operis nouitate exultabat q̄a
nouam prolem nouo modo ipſa noua ma
ter conceperat et in vtero ꝟginali ſine q̄li
cunq̄ꝫ grauamine deum veꝝ et hominem
baiulabat. Auguſtinus in quodaꝫ ſermo-
ne. Hec eſt illa nouitas Hieremie ꝓphe-
te vaticinio prenūciata. Faciet (inquit) no
uum dominus ſuper terraꝫ: femina circū

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

dabit virum. O femina ſuper feminas be
nedicta que virū omnino nō nouit et virū
ſuo vtero circūdedit. Hec Auguſtin⁹. Ex
dictis itaq꜄ ↄtemplari poſſum⁹ ꝙ admi-
rabile: ꝙ ſolenniſſimum atq꜄ excellentiſſi-
mū eſt opus incarnationis diuine. Opus
quidem nouū atq꜄ ſingulariſſimum to-
tum delectabile nobis: totum iocundum
omni reuerentia atq꜄ deuotione ſuſcipien
dum et cum aſſidua gratiarū actione reco
lendum. Caueamus itaq꜄ ne ingrati ſim⁹
tante dei benignitati: tā inextimabili cha-
ritati creatoꝝ: tante dulcedini domini no
ſtri erga nos indignos ſeruos ſuos q̄ no-
ſtre humanitatis formā aſſumere voluit
vt nos ſue diuinitatis tribueret eſſe par-
ticipes. Sic itaq꜄ incarnato ꝓ nobis do-
mino tota deuotione famulemur: ſic eum
totis animi precordijs veneremur: ſic ei
indeſinenter toto corde gratias agere ſtu
deam⁹ vt benedicte incarnatōis ſue fru-
ctū ꝑcipere ⁊ ad ſue diuinitatis claꝝ con-
tuitum pertingere feliciť mereamur: amē

¶ Nota circa hoc quod in euangelio dici
tur: Ad virginē deſponſatā viro ⁊c. ꝙ in-
ter mariā ⁊ ioſeph fuit ꝑfectū matrimo
niū: vt declarat magr̄ in. iiij. ſen. diſt. xxx.
allegans auguſtinū dicentē: ꝙ inter eos fu
it ꝑfectū ↄiugiū. ꝑfectum quidē in ſctitate
Sāctiora eñ ſunt ↄiugia pari voto cōti-
nentiū. Hoc aūt declarat doctor ſubtilis
in. iiij. di. xxx. di. ꝙ in ↄtractu matrimonij
eſt mutua datio corpoꝝ ad copulā carna-
lem nō niſi ſub cōdicione implicita. ſ. ſi pe
tatur. Unde cōtrahentes cū ꝓpoſito ſta-
tim vouendi caſtitatem vere cōtrahunt.
Ubi eſt ergo certitudo ſimpliciter ꝙ nū-
ꝙ petetur carnalis copula: ibi cōtractus
matrimonij in nullo preiudicat voto ca-
ſtitatis. Hic autem fuit talis certificatio.
Exq̄ enim Math. j. habemus: ꝙ angel⁹
inſtruxit ioſeph: dicēs Noli timere accipe
Mariā coniugē ⁊c. Multo magis indu-
bitanter eſt tenendū ꝙ Maria per ange-
lum vel immediate a deo anteq꜄ deſpon-
ſaretur ipſi ioſeph: fuit certitudinaliť edo
cta: Noli timere accipere Joſeph virum
tuum: Ecce eñ ſpiritusſanctus dabit eiꝫ
teſtem virginitatis tue. Jllud autem qď
dicitur. xvij. q. j. ca. Sunt quidam. videlꝫ
vouētib⁹ caſtitatē nō ſolū nubere: ſꝫ ⁊ velle
nubere damnabile eſt. De illis itelligēdū
eſt quib⁹ non cōſtat certitudinaliť ꝙ nun
ꝙ talis vſus matrimonij peteť. Hec ſcotꝰ
Quod etiā dť Hieronym⁹ aduerſus hel
uidiū: ꝙ ioſeph poti⁹ marie fuit cuſtos ꝙ
maritus. Hoc eſt intelligendū ꝑut in no-
mine mariti intelligiť actus matrimonij.
Loquiť eñ hieronym⁹ cōtra hereticos q̄
dicebāt mariā carnaliť ↄueniſſe cū ioſeph

¶ Sermo de btā ꝟgine quādo legiť euāge-
liū illud Loquēte ieſu ad turb. ⁊c. Lu. xj.

LOquēte ie
ſu ad turbas extollēs vocē
quedā mulier de turba dic
illi. Beatus venter q̄ te portauit. ⁊c. Lu.
xj. Si deū in ſanctis ſingulis laudare de-
bem⁹: ꝓculdubio in ſua glioſa atq꜄ digniſ-
ſima matre maria eū freqntius atq꜄ de-
uotius laudare ⁊ venerari nos oportꝫ: eo
inq꜄ deuotius quo certiores ſumus ꝑ eā
nobis eterne ſalutis reparationē aduenit
ſe: ⁊ per eius interuentū gratiā apud deū
nos inuenire poſſe. Hec ē ei mater ſaluť
et gratie. Ut autem in ho euangelio ſpe
cialem laudis materiam accipiamus: in-
telligendum eſt ꝙ ibi de tribus ꝑſonis fit
mentio ſpecialis. ¶ Prima. De perſo
na que laudem dedit: vel ſic. De perſo-
na laudis prolatiua. Hec eſt Mulier ď tur
ba que ꝓponitur nobis imitabilis propť
ſanctitatem. ¶ Scd̄a de ꝑſona cui laus
data fuit. Uel ſic. De ꝑſona laudis rece-
ptiua. Hec eſt virgo maria q̄ ꝓponiť no-
bis venerabilis ꝓpter dignitatē. ¶ Ter-
tia de perſona q̄ laudis cauſam contulit.
Uel ſic. De ꝑſona laudis cauſatiua. Hec
eſt ꝓles virginea q̄ ꝓponiť nob̄ admirabi-
lis ꝓpter pietatem.

PRima igiť eſt ꝑſona q̄ laudē dedit
virginali vtero dicēs ipi dño. Bea
tus vēter q̄ te portauit ⁊c. Hec aūt
mulier cōmēdabilis eſt ex ſua deuotiōe et
modo laudandi ꝓpter tria.

¶ Primo quia inchoatio ſue laudatiōis
fuit ab humilitate (uēti charitate.
¶ Scd̄o quia ꝓſecutio eius fuit cum fer-
¶ Tertio qꝛ ↄſūmatio ei⁹ fuit cū cordis ⁊
intētiōis puritate. Primo quia inchoa
tio laudationis ſue fuit ab humilitate.

Uade dicit̄ in euāgelio. Quedā mulier d̄ turba. cū ſcdm aliq̄s nobilis eſſet q2 cre// dit̄ a q̄buſdā fuiſſe martha. q̄ tamē hūilit̄ cū turba ſedebat. Judith. ix. Hūiliū ⁊ mā ſuetoꝝ ſemꝑ tibi placuit dep̄catio. Et pſ. Reſpexit in oratione hūiliū Uera ꝑfecto laus eſt ⁊ deo grata que ex hūilitate p̄o cedit. Eccl. iij. A ſol' hūilib' honorat̄ d̄s. ¶ Scd̄o q2 ꝓſecutio laudis fuit cū feruē// ti charitate: quod dat̄ intelligi per hoc q̄ dicit̄. Extollens vocē. In clamore vocis feruor cordis notatur. Pſ. Bene pſalli// lite ei in vociferatione. Magnificate q̄n// tū poteſtis maior eſt em̄ omni laude: qd̄ recte etiam dici poteſt de virgine glorioſa ¶ Tertio q2 ꝯſūmatio laudꝫ fuit cū i[n]t̄ōis puritate: q2 dixit illi. ſ. ad hōrē illi⁹. Juxta illō. j. Cor. x. Oia i[n] glaꝫ di facite Noluit q̄ppe mulier iſta eē de pp̄lo de q̄ d̄r Eſa. xxix. Popul⁹ hic labijs me honorat: cor aūt eoꝝ longe eſt a me. Qd̄ ꝯ dicit ap̄ls. ij. Cor. xiiij. Pſallā ſpū pſallā ⁊ mente.

Ecūda eſt ꝑſona cui laus data fuit ſcꝫ beā virgo. Cui⁹ p̄cipue tangit̄ triplex dignitas in hoc euāgelio ꝑ pter quā venerabilis eſt atq3 laudibilis. ¶ Prima ē: q2 portauit illū q̄ oia portat̄. Heb. j. Portanſq3 oia verbo v[ir]tutis ſue. Un̄ d̄r in euāgelio. Btūs venter q̄ te por tauit. ¶ Scd̄a eſt q2 nutriuit eū q̄ oia ci// bat. Pſ. Oculi oim in te ſperant dn̄e ⁊ tu das eſcā illoꝝ in tempore opportuno. Un̄ d̄r in euāgelio: ⁊ vbera que ſuxiſti. ¶ Ter tia ſequit̄ ex predictis duab⁹: vicꝫ q2 eſt mater eius q̄ ipſam fecit ⁊ portat ⁊ cibat. Et iō dicit̄. Btūs venter q̄ te portauit. Quāta ſit hec maternitatꝫ dignitas vide ſuꝑ ſer. de aſſumptiōe.

Ertia eſt perſona q̄ laudis cauſam ꝯtulit. ſ. ꝑſona dn̄i q̄ in euangelio ꝑ ponitur nob̄ admirabilis ꝓpt̄ pieta tē. Ubi notanda ē triplex pietas ꝓpt̄ quā ⁊ ipe ⁊ v[ir]go mat̄ ei⁹ eſt laudabilis. ¶ Pri ma pietas apparet i myſterio incarnatio nis q2 ſcꝫ venit in mundū carnē hūanam aſſumēs in vtero virginali. Et hoc nota tur ibi: q̄ te portauit. Jo. iij. Sic de⁹ dile// xit mūdū vt filiū ſuum vnigenitū daret. ¶ Scd̄a apparet in myſterio inſtructōis q2 ſcꝫ ex pietate ſu a inſtruxit ⁊ docuit mū// dū. Un̄ d̄r in euāgelio. Loquēte ieſu ad turbas. Et i[n]fra. Beati q̄ audiunt v[er]bū dei ⁊c. ¶ Tertia apparet in myſterio iuſtificati onis. q2 ex pietate ſua ⁊ miſc̄dia iuſtos be atificat. Un̄ dicit Bti q̄ audiunt v[er]bū dei ⁊ cuſtodiunt illud.

¶ Alius ſermo.

Eatus vēter q̄ te portauit. Lu. xj. Uenit̄ glo rioſe v[ir]ginis hꝫ q̄nq3 p̄cipua p̄ uilegia ꝓpter q̄ bn̄ d̄r beatus ¶ Primū eſt generoſa nobilitas. Un̄ cantat eccl'ia Re gali ex ꝓgenie maria exorta refulget. ¶ Scd̄m ē corꝑalis formoſitas Gen̄. xxiij. Puella decora nimis: v[ir]goq3 pulcra et in cognita viro. Cantic. iiij. Tota pulcra es amica mea. ¶ Tertium eſt v[ir]ginalis fecun ditas. Fuit em̄ (ſic̄ dicit Bern̄.) ſine corru ptione fecunda Eſa. vij. Ecce virgo conci piet. ¶ Quartū eſt ſine grauamine graui ditas. Fuit em̄ (vt dicit Bern̄.) ſine graua mine grauida. Un̄ ⁊ in montana aſcendit cū feſtinatione. Lu. j. ¶ Quintū ē parien di iocunditas. Eſa. xxxv. Germinās ger minabit ſic̄ lilium ⁊ exaltabit letabunda ⁊ laudans. ¶ Sextum eſt prolis ſue diuinitas Un̄ dixit ei angel⁹ (Luc. j.) Qd̄ em̄ ex te naſcet̄ ſctm̄: vocabit̄ filius dei ¶ Septimā eſt miniſtrationis ſublimitas. q2 lac mini ſtrauit puero ieſu dn̄o nr̄o nutriendo. Un̄ cantat eccl'ia. Jpm regē angeloꝝ ſola v[ir]go lactabat vbere de celo pleno. De his am pliora videre potes in ſuppoſitis ſer. ma[x]i me in ſer. de aſſump.

¶ In feſto viſitationis beate marie m[at]ris dei. Sermo.

Enedicta tu int̄ mlieres Lu. j. Ber. i ſer. ꝑ pentec̄ Btām te dicēt oēs ge neratōes genitrix dei: dn̄a mōi: celi regi na q̄ oib' gn̄atiōib' vitā ⁊ gl'iaꝫ genuiſti. In te ágeli leticiā: iuſti gl'iaꝫ: pctōres veniā i[n] ueniūt i et̄nū. Merito i te reſpiciūt ocli to tius creature q2 ꝑ te ⁊ i te: ⁊ de te benigna man⁹ oipotentꝫ q̄cq̄d creauerat recreauit. Hec ille. Recte itaq3 gl'oſe v[ir]gini d̄r Be ne dicta tu i mlierib' ſiue int̄ mlieres. Muli erum q̄dem alique virgines ſunt ſꝫ nō ma trum q̄dem aliq[ue] virgines ſunt ſꝫ nō ma tres: alie matres ſed nō virgines: ſed h[e]c

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

glorioſa regina celi ſola int̄ mulieres ꝟgo eſt
⁊ mr̄. Ipa ſola eſt q̄ et genitricis dignita-
tem obtinuit ⁊ ꝟginalē pudiciciā nō ami-
ſit. Mater eſt inquā nō cuiuſcunq₃: ſ₃ vni-
geniti dei. Merito igit̄ ſibi dicimꝰ Bn̄di-
cta tu int̄ mulieres. i. plus q̄₃ oēs mulieres
Tangit̄ aūt hec ſingularis bn̄dictio i euā-
gelio hod. vbi ꝑcipue deſcribunt̄ tria my-
ſteria huiꝰ ſinglarꝫ bn̄dictōis declaratiua
¶ Primū eſt ſacre virginis virtuoſa ꝓceſ-
ſio vel viſitatio.
¶ Scdm eſt ꝓceſſionis grōſe cōmēdatio.
¶ Tertiū eſt commendationis glorioſa
magnificatio.

PRimū myſteriū eſt ſacre ꝟginis ꝟ-
tuoſa ꝓceſſio vel viſitatio: qꝛ dr̄ ꝙ
exurgens maria abijt in montana
cum feſtinatione ⁊c. Ubi ſignat̄ ꝙ maria
exurgens ab oi virtutis impfectione: abijt
in montana. i. in altitudinē ꝑfectionis vir-
tuoſe: cū feſtinatione: qꝛ etiam ab inſtanti
ꝯceptionis grē plenitudinē habuit: q̄ vti-
q₃ plenitudo completa ē qn̄ dei filium ꝯce
pit. Tunc em̄ ſingularē grē plenitudinē et
ꝟtutum celſitudinē accepit nō ſolum ſuper
oēs mulieres: ſ₃ ⁊ ſup oēs creaturas Ber.
Decuit mariā nō cōmunes hr̄e grās neq₃
paucas q̄ ſūmū geſtabat in vtero. S₃ q̄c-
q̄d ſummū: q̄cq̄d altiſſimū fuit in grā: hoc
totū abundantiſſime poſſidebat. Hec ille
Propter hanc igit̄ ꝟtutum altitudinē₃ re-
cte dr̄ bn̄dicta inter mulieres. Et ꝓpter hu
ius bn̄dictionis ſingularꝫ deſignationē bn̄
dr̄ ꝙ aſcendit in montana. In montana i-
quā grē: ⁊ dehinc in montana glīe ſup oēs
creaturas etiā angelicas. In illa aūt ꝓceſſi
one ſacratiſſime ꝟginis in euangelio deſcri
pta tangunt̄ tria ad pn̄s ꝯtemplanda.
¶ Primū eſt ꝓceſſionis vel viſitatiōis imi
tanda modificatio
¶ Secundū eſt modificationis deſideran
da terminatio
¶ Tertiū ē terminatiōis laudāda oꝑatio

Primū eſt proceſſiōis ⁊c̄.

q̄ tangit̄ ꝑ h̄ ꝙ dr̄. Exurgens abijt cū fe-
ſtinatione. Ad lr̄am exurgens de loco in q̄
erat ⁊ a q̄ete ꝯtemplatiōis abijt ab illo lo
co cum feſtinatione: qꝛ diu in publico mo-
rari nolebat. Amb. Diſcite virgines nō cir
cūcurſare ꝑ alienas edes: non demorari in
plateis: non aliq̄s in publico miſcere ſmo-
nes. Maria in domo ſera: feſtinat i publi
co. Hec ille. Moraliter in h̄ ꝙ dr̄ ꝙ exur-
gens abijt cum feſtinatione: tangit̄ modꝰ
q̄ in deum ire debemꝰ. ¶ Primo em̄ neceſ
ſaria eſt excitatio: ſurgendo. ſ. a pctīs vel a
torpore acidie ⁊ a deſiderijs terrenis. Iō
dr̄ Exurgens. Eph. Surge q̄ dormis et
exurge a mortuis. ¶ Scdo ē neceſſaria de-
relictio, ſ. pctōꝝ ⁊ negligentiaꝝ: iō dr̄: abijt
. ſ. a diſpoſitiōe ſua recedendo Eſa. lv. De
relinquat impiꝰ viam ſuā: ⁊ vir iniquus co
gitationes ſuas ⁊ reuertat̄ ad dn̄m. ¶ Ter
tio eſt neceſſaria feſtinatio. iō dr̄: cū feſtina
tione. Amb. Neſcit tarda molimina ſpiri-
tusſancti grā. Ecci. v. Ne tardes conuerti
ad dn̄m ⁊ ne differas de die in diē.

Scdm eſt modificationis

deſideranda terminatio: cū dr̄: i montana
in ciuitatē iude: ⁊ intrauit in domū zacha
rie. Ibi em̄ tangit̄ terminꝰ ad quē ſue pro
ceſſionis. Conſidera quō vadit regina ce-
li ⁊ terre nō eques: ſ₃ pedes ꝑ tam longā ⁊
aſperā viā. Sunt em̄ ſm Alb. de nazareth
vſq₃ hierl'm trigintaq̄nq₃ miliaria: et inde
vſq₃ ad oppidū zacharie quattuor vel tria.
Uadunt aūt cū ea verecundia hūilitas et
paupꝑtas omniūq₃ ꝟtutum honeſtas: ⁊ ſe-
cum eſt etiā ipē dn̄s ꝟtutū. Magnā ⁊ ho
norabilē habet comitiuā: ſ₃ non huius ſe-
culi vanam ⁊ pompoſā: nec erat a ꝯceptu
filij grauata Non em̄ fuit dn̄s ieſus matri
ſue oneroſus. O q̄₃ felix fuiſſet q̄ in illo iti-
nere mariā obuiā habuiſſet ⁊ ſalutationē₃
ab ea recepiſſet. Abijt igit̄ in montana ⁊c̄.
Amb. Non q̄ſi icredula de oraculo: nec q̄ſi
incerta de nuncio: nec q̄ſi dubitans de exē-
plo: ſed q̄ſi leta pro voto: religioſa pro offi
cio: feſtina ꝑ gaudio in montana perrexit.
Quo em̄ iā deo plena niſi ad ſupiora cum
feſtinatiōe cōſcenderet: Hec ille. Moralr̄
in eo aūt ꝙ dr̄ ꝙ abijt in montana in ciui-
tē iude ⁊ ꝙ intrauit in domū zacharie: no
bis inſinuat̄ q̄ tendere debeamꝰ Ubi de-
ſignant̄ nobis tria neceſſaria. ¶ Primū ē
affectionis celſitudo: qꝛ vic₃ affici debemꝰ
circa ſublimia ⁊ celeſtia: ⁊ ꝑ affectū in diui
na tendere ⁊ ad ea ꝓpinq̄re. Iō dr̄ in mon-
tana Ber. Feſtinemus ad locū tutiorem:
ad agrū vberiorē: ad paſtū ſuauiorē: vt hab

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

bitem⁹ ſine metu: abundem⁹ ſine defectu:
epulemur ſine faſtidio. Hec ille. Sed heu
heu q̄ꝫ pauci ſic ambulant. Pſ̄. Neſcierūt
neqꝫ intellexerūt in tenebris ambulāt. Et
Phil. iij. Multi ambulāt q̄s ſepe dicebaꝫ
vobis. Nunc aūt ꝛ flens dico: inimicos cru
cis chr̄i: q̄ꝝ finis interit⁹. Hec ibi. Tales
nō in montana ꝯſcendūt ſed in inferos de
ſcendūt. Pſ̄. Deſcendūt vſqꝫ ad abyſſos:
oīs ſapia eoꝝ deuorata eſt. ¶ Scḋo ē ne-
ceſſaria affectiōis ſurſū tendentꝫ rectitudo
ordinādo. ſ. ad cīa laudē dei: ꝛ ꝓpt̄ d̄i gl̄iaꝫ
oia faciēdo. iō d̄r ꝙ abijt i ciuitatē iuda. i.
ꝯfeſſionis ꝛ laudis diuine. Juda em̄ cōfi-
tens interp̄taꝛ. j. Coꝛ. x. Oia in gl̄iam dei
facite. Jn laude em̄ diuina ꝯſiſtit b̄titudo
ſctōꝝ. Aug. Vacabim⁹ ꝛ videbim⁹ / vide-
bim⁹ ꝛ amabim⁹ / amabim⁹ ꝛ laudabim⁹.
Ecce q̄d erit in fine ſine fine. Pſ̄. Beati q̄
habitant in domo tua dn̄e in ſecula ſeculo
rū laudabunt te. Jn ea ꝯſiſtit meritū nr̄m
q: ex eo habꝫ op⁹ ꝟtutis rōnē meriti q: fit
ꝓpter laudē dei Pſ̄. ſacrificiū laudis hono
rificabit me: ꝛ illic iter q̄ oſtendā illi ſalu-
tare dei. ¶ Tertio ē neceſſaria recte affecti
onis ſctitudo vel fortitudo. i. firmitas pſe-
ueratiua q̄ nō pōt haberi niſi p auxiliū dei.
Jō d̄r ꝙ intrauit in domū zacharie. zacha
rias em̄ interp̄taꝛ auxiliū dn̄i. pſ̄. Qui cō
fidunt in dn̄o ſic̄ mons ſion non cōmouebi
tur in eternū q̄ habitat in hierl̄m Et Eſa.
xl. Qui ſperāt i dn̄o mutabūt fortitudinē:
īmitēdo vicꝫ oipotēti ꝛ fortiſſimo. mutabūt
incꝫ fortitudieꝫ hūanā q̄ modica eſt / i forti
tudinē diuinā. Ad hanc etiā fortitudinē ꝛ
pſeueratiuā firmitatē facit ſanctitas cogi
tationū cogitando vicꝫ de diuis: et vanas
cogitatōes abijciendo: q̄ḋ etiā intelligiꝛ p
hoc ꝙ intrauit in domū zacharie: q: zacha
rias etiā interp̄taꝛ mēoꝛās dn̄m pſ̄. Me-
mor fui dei ꝛ delectat⁹ ſū ꝛ exercitat⁹ ſum.
pſeuerando. ſ. in operibꝰ ꝟtutis. Semp vti
qꝫ in celeſtia ſurſum tendere debem⁹ ꝛ pſe
uerare in dei laudibꝰ. Nā q̄ntūcunqꝫ hō be
ne ambulauerit ſi añ finē vie deficiat nihil
pdeſt ei Eze. j. Non reuertebanꝛ cū ambu
larent. Jo. xij. Ambulate dū lucē. i. q̄ꝫdiu
vitam habetis vt tenebre ſcꝫ mortis vos
comprehendant.

Tertiū ē terminatiōis lau

danda operatio vicꝫ opatio laudabil̄ q̄ꝫ
fecit ſacratiſſima ꝟgo q̄n venit ad termi-
nū vie ſue: q: . ſ. ſalutauit heliſabet. Amb.
Non ſolū venit ſed ꝛ prioꝛ ſalutauit. De-
cet enim vt q̄nto caſtioꝛ virgo: tanto hu-
milioꝛ ſit: nouerit deferre ſenioꝛibꝰ: ſit ma-
giſtra humilitatis in q̄ eſt profeſſio caſti-
tatis. Hec ille. Moꝛaliter aūt in eo ꝙ ma
ria ſalutauit heliſabet tria nobis inſinuan
tur facienda vt a matre dei ſalutari merea
mur. Et intelliguntꝛ hec tria p triplicē in-
terp̄tationē huiꝰ nominis heliſabet. ¶ Pri
mū eſt diuine bonitatis recognitio q: heli
ſabet interpretaꝛ: de⁹ me⁹ cognouit. i. cog
noſcere fecit. Nā poſtqꝫ in montana deita-
tis aſcenderim⁹ p affectū tunc poterim⁹ ve
re illuminari ad cognitionē bonitatꝫ eius.
Primo em̄ guſtanda ē p affectū: ꝛ dehinc
videnda p intellectū. Jō dicit pſ̄. Guſtate
et videre q̄m ſuauis ē dn̄s. Guſtate (inq̄t)
prius ꝛ dehinc videre. Jdem. Accedite ad
eū. ſ. p affectū: ꝛ illuminamini. ¶ Scḋm ē
debite ſubiectiōis repromiſſio q̄ intelligiꝛ
p hoc ꝙ heliſabet interp̄taꝛ alio modo dei
mei iuramentū. Guſtantes em̄ cognoſcē
tes diuine bonitatis dulcedinē oino in ani
mo h̄ firmare debem⁹ ꝙ ſemp ei nos ſub-
iectos in ppetuū reddemus: quēadmodū
iuramentū eſt rei dicte cōfirmatiuū: ſicut fa
ciebat pſ̄. di. Nonne deo ſubiecta erit aīa
mea. ¶ Tertiū eſt affectionis in deo tota-
lis adheſio ſiue quietatio: faſtidiando ſcꝫ
creaturas et in ſolo deo deſiderij noſtri ſa-
turitatem ſtatuendo qui ſolus in bonis re
plet deſideriū noſtrum. Et hoc intelligiꝛ
quia heliſabet alio mō dei mei ſaturitas i
terpretatur. Aug⁹. Feciſti nos dn̄e ad te ꝛ
inquietū eſt coꝛ nr̄m donec requieſcat i te.
Et pſ̄. Mihi aūt adherere deo bonum ē.
Studeamus itaqꝫ has conditiones habe
re que deſignanꝛ in hoc nomine heliſabet
vt ſalutari mereamur a glorioſa ꝟgine ma
tre dei que abijt in montana ꝛc. ꝛ ſalutauit
heliſabet. Etſi forte queris quare etiā non
ſalutauit zachariam. Dicendū ꝙ zachari-
as adhuc erat nedum mutus ſed ꝛ ſurdus
ꝓpter incredulitatem ſuā. Nec decebat pu
doꝛem virgineum cum viro nutibus ocu
pari. Q̄ꝫ autem zacharias ſurdus eſſet et
non tm̄ mutus apparet ex eo ꝙ Lu. j. dicit
Jnnuebat patri eius quem vellet vocari

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

cū. Ubi Amb. Zacharias nutu interrogatur. q̄ꝛ incredulitas ei affatuʒ eripuerat et auditū. Hec ille. Patet itaqꝫ ex dictꝭ ſacratiſſime virginis virtuoſa ꝓceſſio. quia vicꝫ in mōtana ꝓceſſit in ciuitatē iuda ꝛc. In quo etiā innuitꝰ q̄ ad ſublimitatē gratiaꝝ et virtutū aſcendit ſup omnē creaturam rationalem. quare merito ſibi dicitur Benedicta tu inter mulieres: imo etiam inter omnes creaturas rōnales.

SEcundū myſteriuʒ eſt ꝓceſſionis vł viſitatiōis gratioſa cōmendatio. q̄ꝛ vicꝫ ꝑ hanc viſitatiōem facta ſunt multa ꝓpter que cōmēdabilis atqꝫ laudabilꝭ apparet iſta viſitatio. In euāgelio autem precipue tanguntur tria venerāda myſteria q̄ ꝑ hāc viſitatōeʒ facta ſūt.

Primū eſt Joannis mirifica exultatio.
Secundum eſt matrꝭ eius ꝓphetica inſpiratio
Tertiū eſt inſpirationis magnifica exp̄ſſio.

Primū eſt Joānis mirifica exultatio.

Uiſitauit vtiqꝫ Maria heliſabet vt ei congratularetꝰ. Hiero. Ut miraculū miraculo: gaudiū gaudio cumularet. Unī nō ſolū fuit gaudiū inter matres: ſʒ ꝛ ipe Joānes adhuc in matrꝭ vtero clauſus q̄ſdam geſtus ad ſimilitudinē exultātꝭ repſentauit. Statim eñ vt Maria ſalutauit Heliſabet: repletꝰ eſt Joānes ſpūſctō et ſentiens dñi pſentiam/ quē voce nō potuit/ aīo exultante ꝛ motu ſalutauit. Mouebatꝰ eñ in vtero q̄ſi geſtiens aſſurgere dño ſuo ꝛ q̄ſi egredi vellet ex vtero ꝛ ei occurrere. Tunc ergo ꝑmo ꝑcurſoꝛem ſuū Jeſus ꝓphetam fecit qui in vtero matris exiliens/ eius aduentū euāgelizauit ꝛ ꝑcurſionis ſue officiū inchoauit q̄ſi iā intra matris viſcera clamaret: Ecce agnus dei: ecce q̄ tollit pctā mūdi. Chryſ. Chriſtꝰ ideo Mariam ſalutare fecit heliſabet vt ſermo ꝓcedens ex vtero matris vbi habitabat dñs ꝛ per aures heliſabet ingreſſus deſcēderet ad Joannē ꝛ illic eum vngeret in ꝓphetam. Hec ille. Cōſidera q̄ꝫ magne virtutis eſt ſalutatio virginis: q̄ꝛ cōfert gaudium: confert ſpūmſanctū: confert ꝛ reuelationem ſecretoꝝ diuinoꝝ. Ideo ſꝑ eſſet nobis deuote ſalutanda ꝓpter reſalutationis lucrum inde ſperandum

Secundum myſteriuʒ eſt

matrꝭ Joānis vicꝫ Heliſabet ꝓphetica inſpiratio. Unde dꝛ in euāgelio. Et repleta eſt ſpiritusancto Heliſabet. Ex plenitudine eñ gratie chriſti in vtero virginco exiſtentis effuſa eſt ꝑ virginis ſalutationem gratia ſpecialis in Joannē que vlteriꝰ redundabat in matrē. Beatus vtiqꝫ q̄ viſitatur ꝛ ſalutatꝰ a Maria: cuius viſitatio ſic eſt gratie diffuſiua. Nec mirū: q̄m ipſa geſtabat eum in vtero de cuius plenitudine omnes accepimus. vt hꝫ Joan. j.

Tertium myſteriū eſt inſpirationis magnifica exp̄ſſio.

q̄ꝛ vicꝫ Heliſabet ſpūſancto accenſa pre gaudio exclamauit voce magna ꝛ dixit. Benedicta tu inter mulieres ꝛc. Spūs vtiqꝫ infantꝭ nō valentis loq̄ voce ꝓpria/ facit matrē clamare voce magna. et hoc in ſignū magne deuotionis ꝛ affectiōis. Voce inq̄ꝫ magna clamauit non tā clamoroſa q̄ꝫ deuota. q̄a nō clamoꝛ ſʒ amoꝛ cantat in oꝛe dei. Deuotio vtiqꝫ magnꝰ clamoꝛ eſt adeo vt vſqꝫ in celuʒ audiatꝰ. Quid (inquit Exo. xiiij dñs Moyſi tacenti) clamas ad me: qui tamē nō clamabat ad deū clamoꝛe oꝛis: ſed deſiderio coꝛdis. Augꝰ. Clamoꝛ ad dñm eſt intentio coꝛdis ꝛ flagrantia dilectiōis qua feruenter petitꝰ qđ optatur. Clamans itaqꝫ Heliſabet dicit: Benedicta tu inter mulieres. i. ſuper omnes mlieres. et benedictus fructus ventris tui: in quo benedicende ſunt omnes gentes. Benedicta arboꝛ: bñdictus et fructus. Benedicta virga de radice ieſſe: bñdictus ꝛ flos qui de tali radice aſcendit. Benedicta talis mater: benedictus ꝛ talis filius. ſequitꝰ. Et vñ hoc mihi vt veniat mater dñi mei ad me: Qua mea iuſtitia: quibus meritis/ vt veniat dña ad ancillam: mater dñi ad matrē ſerui: Certe nulla mea ſanctitas hoc meruit: ſed tua tuiqꝫ filij humilitas te coegit venire ad me. Et ideo miroꝛ de viſitationis humilitate ꝓpter magnificentiaʒ virtutꝭ tue que apparet in te. Ecce eñ in tuo aduentu et ſalutatiōe nō ſolum ego ſed ꝛ infans in vtero meo gratulatꝰ: et quod voce non poteſt/ gaudio fatetur. Et beata es que credidiſti. ſ. angelo: q̄m per aſſenſuʒ fidei cōcepiſti: quoniaʒ ꝑficientur in te ꝛc.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Aperte itaqꝫ idicat q: ꝟba angeli ad ma/
riā dicta p̱ ſpūmſctm̄ Heliſabet agnouit.
Appet itaqꝫ viſitationis Marie gratioſa
cōmēdatio ꝓpt' tria p̄dicta myſteria q̄ per
eā facta ſunt: p̱ q̄ declarata eſt expſſio ſin/
gularꝫ ei⁹ bn̄dictiōis: qm̄ ⁊ Joānes ex ei⁹
ſalutatiōe i mr̄is vtero ſctificat⁹ agnouit
eā eſſe matrē dn̄i. Et h̄ idem ipſa Heliſa/
bet ſpūſctō plena/palā corā oib⁹ exclama/
uit/eā ſup oēs magnificādo atqꝫ dicendo:
Bn̄dicta tu inter mulieres.

Tertiū myſteriū eſt cōmēdationis
glioſa magnificatio. q: vicꝫ glioſa
virgo ſic ab Heliſabet cōmēdata
et laudata/cepit gliam deo dare ⁊ eū ma/
gnificare di. Magnificat aīa mea dn̄m ⁊c.
Ubi etiā ipa p̱ ſpūmſctm̄ loq̄ns oſtendit
ſe benedictā inter mulieres. Nā ibi dr̄. Ec
ce em̄ ex h̄ btām me dicent oēs generatio/
nes. Quia fecit mihi mag̃ q̄ potēs ē. quia
vicꝫ dedit fecunditatē ⁊ ꝯſeruauit ꝟgita/
tem. virginalis em̄ fecunditas facit eā ſu/
p̱ oēs mlieres bn̄dictā. Orige. Quis vn
q̄ꝫ iſta audiuit: q̄s talia vidit: et q̄s h̄ ex/
cogitare potuit/vt mr̄ virgo eſſet: intacta
generaret/q̄ ⁊ ꝟgo p̱manſit et genuit: hec
ille. Jn illo aūt cantico glioſe virginis in
quo dei bonitatē ⁊ ſapiam magnifice glo/
rificauit/tria p̄cipue ad p̄ſens tm̄ notabi/
mus contemplanda.

Primum eſt magnificationis digniſſi/
ma expreſſio.

Secundū eſt expſſionis ſctiſſima con
(ditio.

Tertiū eſt conditiōis cō/
uenientiſſima ratio.

Primū myſterium ē ma/

gnificationis digniſſima expreſſio: cū dicit
Maria. Magnificat aīa mea dn̄m. Bea
ta ſiq̄dem ꝟgo humillima tacuit diuinum
myſteriū in ſe factum ꝗuſqꝫ p̱ heliſabet fu
erat reuelatum. Uidēs autē q̄ heliſabet h̄
p̱ ſpūmſanctū cognouerat/intelligēs dn̄m
illud reuelari velle: tandē etiam hoc idꝫ
ipſa reuelat/deumqꝫ magnificat. i. magnū
in ſuis opib⁹ laudat ⁊ p̄dicat. Nō magnuꝫ
facit q: in ſeipſo grādeſcere nō pōt. q̄ſi di.
O heliſabet tu me magnificas de bonis
q̄ vides in me. ſed aīa mea magnificat do
minū: omnia ipſi dn̄o attribuens. q. d. ſm
Ambro. Tanto munere me dn̄s ſublima
uit vt nullo ligue officio explicare poſſim
ſed totū animi interioris affectum in agē/
dis gratiaꝝ laudib⁹ offero: totum q̄d vi/
uo: quod ſentio: q̄d diſcerno/in ei⁹ magni/
tudine cōtemplāda ⁊ p̄ceptis eius obſer/
uandis impendo. Hec ille. Magnificat
ergo ille dn̄m in cui⁹ bonitate magnificat
⁊ laudat de⁹. Sic em̄ in diſcipulis ſuis ma
giſtri. ſic in opib⁹ ſuis artifices ſinguli lau
dantur ⁊ magnificant. Magnificat ergo
deus in nob dum aīa nr̄a ad imaginē dei
facta p̱ iuſticiā ſe chriſto cōformat que eſt
imago patrꝫ. dū imago dei q̄ eſt in ipa aīa
magnificat. i. ꝟtutū magnitudine magna
efficit. dum ſm̄ p̄cepta diuina viuim⁹. dū
bonis opibus lucemus. Jn illis aūt ver
bis Magnificat aīa mea dn̄m: tangunt
tria de laudatiōe diuina. Primo tāgit
laudationis ſublimitas: cū dr̄. Magnifi/
cat. Eccl. xliij. Bn̄dicentes dn̄m exaltate
eū q̄ntū poteſtis. maior eſt em̄ laude. Ps.
Magn⁹ dn̄s ⁊ laudabilis nimis. Se
cundo tāgit deuotiōis ſinceritas: cum dr̄.
anima mea. nō lingua tm̄: ſed toto cordis
affectu. Ps. Confitebor tibi dn̄e in toto
corde meo. Tertio tangit obligationis
veritas: cum dr̄. dn̄m. Apoca. xix. Jpe eſt
rex regū ⁊ dn̄s dn̄antium. Jdeo ſūme ma
gnificandus.

Secundum myſteriuꝫ eſt

expreſſionis ſctiſſima conditio: cum dicit
Et exultauit ſpūs me⁹ i deo ſalutari meo
Gloſa. Jn ipſo tantū exulto q̄ terrena nō
curo. proſpitas me nō extollit. aduerſitas
me nō frangit. ſed illius ſola ſpūs me⁹ de/
lectat memoria a q̄ ſalus eterna ſperatur.
Illi⁹ ꝑpetua diuinitate letat: cuius conce
ptione caro mea fecundatur. Hec glo. Jn
verbis aūt illis: Et exultauit ſpūs meus
in deo ſalutari meo. tāgunt tres conditio
nes nobis neceſſarie in laudando deum

Prima eſt magnificationis iocunditas
que tangit cum dr̄. Et exultauit ſpiritus
me⁹. Ps. Jocundum ſit ei eloquium me/
um. Jtē Deo noſtro ſit iocunda decoraqꝫ
laudatio. Bern. Nihil ita in terris repre/
ſentat celeſtis habitationis ſtatum ſicut
alacritas laudantiū deū. Et Aug⁹. de do
ctrina chr̄iana. Cū de deo nihil digne dici
poſſit: admiſit tamen hūane vocis obſeq/

bum: ꝛ verbis noſtrꝫ in laudes ſua nos gau
dere voluit. Hec ille. Scđa iocunditatis
cauſalitas: quia dicit in deo ſalutari: nõ eñi
laudando deũ gaudere debem⁹ in mundo
ſed in deo cui⁹ bonitas manifeſte nobis ap
paruit in ſaluatiõe generis hũani. idõ dr̃ in
deo ſalutari. Phil. iiij. Gaudete in domi-
no ſemper iterum dico gaudete. Eſa. lxj.
Gaudens gaudebo in dño q2 induit me
dñs indumẽto ſalutis. Hec eſt igitur no-
ſtre iocũditatis cauſa: diuina vicʒ bonitas
q̃ tam miſericorditer nos ſaluare voluit.

Tertia eſt cauſalitatꝫ ſpecialitas. q2 di
cit meo. Licʒ eñi vniuerſaliẽ oẽs gaudij
cauſam habeãt in dño q2 eſt ſalutarꝫ ſiue
ſaluator oim. Tamẽ bta ꝟgo ſpeciale imo
ſingularẽ hʒ in eo rationẽ leticie ꝛ exulta-
tiõis q2 ipſe de⁹ fieri dignat⁹ ẽ fili⁹ ſu⁹ Jõ
d: in dõ ſalutari meo. i. a me genito: in vte
ro meo clauſo Jõ ſibi cantat. Btã mat
munere cui⁹ ſupnus artifex mundũ pu-
gillo cõtinens vẽtris ſub arca clauſus ẽ.

Tertiũ myſteriũ ẽ cõditõ

nis õuenientiſſima ratio. cũ dic. Quia re-
ſpexit dñs hũilitatẽ ancille ſue. Ecce eñi
ex hoc btãm me dicent oẽs generatiões
Quia fecit mihi magna q̃ potens eſt. In
quib⁹ verbis tangiẽ triplex ratio q̃re exul
tare debeat ſpũs ei⁹ in deo. ¶ Prima eſt
ꝓpter diuine charitatꝫ beniuolẽtiã. cũ dicit.
Quia reſpexit dñs hũilitatẽ ancille ſue.
Ubi nota q̃tũ deo placeat humilitas.
¶ Scđa eſt ꝓpter virginee dignitatꝫ ex-
cellentiã. cũ dicit. Ecce eñi ex hoc btã me
dicẽt oẽs generatões ¶ Tertia ẽ ꝓpẽ ſup-
ne poteſtatꝫ magnificẽtiã. cũ dr. Quia fec
mihi magna q̃ potẽs ẽ: ꝛ põt totũ reſiduũ
cãtici ad hãc diuine potẽtie magnificẽtiã
applicari: q2 diuina potentia magnificaẽ et
miſcdiaʒ faciẽdo ꝛ iuſticiã adimplẽdo: ſi-
ue ſupbos ꝛ pctõres puniẽdo de q̃bus fit
mẽtio in reſiduo cãtici. Hec itaqꝫ ſũt ver
ba q̃ hũit ꝟgo ſctiſſima cũ helizabet: non
ꝟba curioſitatꝫ: nõ mũdanitatis: ſʒ ꝟba di-
uine laudis: nõ ꝟba ocioſa: ſʒ valde fru-
ctuoſa. Cõſidera aũt quõ letãẽ ambe ma-
tres ꝛ laudant deũ de vtraqꝫ õceptõe ꝛ in
gratiaꝝ actiõe ꝑſiſtẽtes agũt dies leticie.
Et ſic habeẽ. Lu. j. Manſit ibi maria cũ
helizabet q̃ſi trib⁹ menſib⁹ ꝑ ei⁹ õſolatõ-
ne ꝛ obſeqo miniſtrãs ꝛ ſeruiẽs ei hũiliter
q̃ſi oblita ſe dĩ mrẽm eẽ: ꝛ toti⁹ mũdi regi
nã vt in oib⁹ nobis daret hũilitatꝫ exemplũ
Celebraẽ aũt feſtũ hmõi viſitatõis ſecun
da die iulij ſeq̃nti vicʒ die poſt octauã na-
tiuitatis iohãnis que fuit dies circum-
ciſionis eius. quia creditur dies illa eſſe
qua receſſit ab heliſabet in nazareth re-
uerſura. O q̃nta congratulatio: q̃nta con
ſolatio: q̃ntũ gaudiũ fuit in domo heliſa-
bet q̃ diu cũ ea manſit mater dñi. O q̃ fe-
lix dom⁹ in q̃ pariter cõmorabanẽ: tales
matres talib⁹ filijs fecũdate. Anſel. Bti
vẽtres in q̃b⁹ toti⁹ mũdi ſal⁹ exoriẽ: ꝛ ex-
pulſis triſticie tenebrꝫ ſempiẽna leticia ꝓ-
phetaẽ. Hec ille. Patet itaqꝫ declaratio
textus euãgelici hodierne ſolẽnitatis ſm
diſtinctionẽ triũ pncipaliũ myſterioꝝ in
quibus apparet excellentiſſima ꝟtutis ꝑ-
fectio in maria: ꝛ inextimabilis eius di-
gnitas: quia videlicet mater eſt ꝛ virgo:
mater inqꝫ non cuiuſcũqꝫ ſʒ dei. Hec eſt
igitur mater ſaluatoris mater grẽ mater
miſericordie. Ad hanc igitur dei ꝛ homi
nũ mediatricẽ confidenter recurramus
vt eius meritis ac precib⁹ glorioſis gra-
tie illi⁹ quã apud deũ inuenit: participes
fieri ꝛ tandẽ cõſũmato huius inſtabilis
eui fluxu: glorie celeſtis coheredes eẽ me
reamur. Amen. ¶ Nota ſi acceperim⁹
in animo iohãnem. i. ꝓpoſitũ boni operꝫ
ꝑ ſanctã cordis affectionẽ qua gratiã de
ꝑmereamur: ꝛ ſibi placere poſſim⁹ ꝛ man
ſerimus in mõtanis ꝑ mẽtis eleuationẽ:
ad ſupernam in mõtanis inqꝫ nõ ſupbie ſʒ
in montanis iudee. i. confeſſionis per di-
uine laudis confeſſionẽ: omnia ſcʒ facien-
do in dei gloriam ꝛ laudẽ: ſtatim ad nos
veniet viſitandos ꝛ diuina gratia ſancti fi
candos: virgo maria cum dulciſſimo filio
ſuo ieſu. O q̃ deſiderãda marie viſitatio

¶ Finiũt ſermones de feſtiuitati
bus ieſu Eiuſqꝫ genitricis ꝛc.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN